BURMA LAW REPORTS

(1960) B.L.R

Containing cases determined by the

Supreme Court of the Union of

Burma and of the High Court, Burma

BURMA LAW REPORTS

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး
ထိုက်ဝိုင်အမှတ်.....
ရက်စွဲ.....
စာကြည့်တိုက်

SUPREME COURT

1960

Containing cases determined by the Supreme Court of the Union of Burma.

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ရုံး
စာကြည့်တိုက်

Index prepared by—MR. K. NGYI PEIK, B.A., B.L. (*Advocate*), Editor.
U MYINT SOE, M.A., (*Bar.-at-Law*), REPORTER.

တရားရုံးမှားလက်စွဲ အပိုဒ်(၃၇၂)အရ တစ်ကြိမ်တားရမ်းလျှင်
ရက်သတ္တပတ်(၃)ပတ်ထက်မပိုစေရ။

Published under the authority of the President of the Union of Burma by the Superintendent, Government Printing and Stationery, Burma, Rangoon

[*All rights reserved*]

HON'BLE JUDGES OF THE SUPREME COURT OF THE UNION OF BURMA DURING THE YEAR 1960

CHIEF JUSTICE

The Hon'ble Justice *Agga Maha Thray Sithu* U MYINT THEIN, O.B.E., A.T.M., M.A., LL.B. (Cantab.), LL.D. (Ran.), *Barrister-at-Law*, Chief Justice of the Union.

PUISNE JUDGES

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu* U CHAN HTOON, LL.B. (Lond.), *Barrister-at Law*.

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu, Maha Thiri Thudhamma* U BO GYI, B.A., B.L., LL.D. (Ran.).

The Hon'ble Justice *Maha Thray Sithu* U AUNG THA GYAW, B.A., B.L.

LAW OFFICERS OF THE UNION OF BURMA DURING THE YEAR 1960

Attorney-General

Thiri Pyanchi Sithu U BA SEIN, B.Sc., B.L., High Court Advocate, up to 4th April 1960.

U YAN AUNG, B.A., B.L., High Court Advocate, from 5th April 1960.

Legal Remembrancer

U YAN AUNG, B.A., B.L., up to 4th April 1960.

Thiri Pyanchi Sithu U BA SEIN, B.Sc., B.L., from 4th July 1960.

Assistant Attorney-General

DR. MAUNG MAUNG, LL.D., *Barrister-at-Law*, up to 4th April 1960.

U KYAW THOUNG, *Barrister-at-Law*, from 5th April 1960.

Officiating Assistant Attorney-General

Wunna Kyaw Htin U CHIT, B.A., B.L., High Court Advocate (8th March 1960 to 4th April 1960).

Government Advocate

Wunna Kyaw Htin U CHIT, B.A., B.L., High Court Advocate.

Wunna Kyaw Htin U HLA MAUNG, High Court Advocate.

U BA KYAW, B.A., B.L., High Court Advocate.

U TOE MAUNG, B.A., B.L., High Court Advocate.

U BA KYINE, B.Sc., B.L., High Court Advocate.

U BA PE, B.A., B.L., High Court Advocate.

U BA PE, B.Sc., B.L., High Court Advocate.

Government Advocate—concld.

U MIN HAN, B.A., B.L., High Court Advocate.
U HLA THIN, B.A., B.L., High Court Advocate.
U BA THIN, *Barrister-at-Law*.
U TIN MAUNG, B.A., B.L., High Court Advocate.
U TUN LWIN, B.A., B.L., High Court Advocate.
MR. C. GANGOOLY, B.A., B.L., High Court Advocate.
Wunna Kyaw Htin U TUN NYO, B.A., B.L., High Court Advocate.
U KHIN MAUNG, High Court Advocate.
MR. S. K. GHOSH, B.A., B.L., High Court Advocate.
U MYO KHIN, M.A., *Barrister-at-Law*.

Assistant Government Advocate

U HNIT, B.A., B.L., High Court Advocate.
U KHIN SEIN, B.A., B.L., High Court Advocate.
U MYA SHEIN, B.A., B.L., High Court Advocate.
U TIN OHN, B.A. (Hons.), B.L., LLB. (Lond.), *Barrister-at-Law*.

Legal Draftsman

Thiri Pyanchi Sithu U CHIT TUN, *Barrister-at-Law*.
Wunna Kyaw Htin U LUN PE, B.A., B.L.
DAW AYE KYI, B.A., B.L.

Assistant Legal Draftsman

U HLA THAUNG, B.Sc., B.L.
U MAUNG MAUNG LWIN, B.A., B.L.

CORRIGENDUM

In the *Burma Law Reports*, 1957 (S.C) at page 76, 12th and 13th lines of the head note :

For the words " lay a complaint for offence under s. 195 (1) (*b*) or (*c*) of the Penal Code." *Read* " lay a complaint in respect of an offence under s. 195 (1) (*b*) or (*c*) of the Criminal Procedure Code."

AND

At page 79, 19th and 20th lines of the Judgment :

For the words " lay a complaint for offences under section 195 (1) (*b*) or (*c*) of the Penal Code." *Read* " lay a complaint in respect of offences specified in section 195 (1) (*b*) or (*c*) of the Criminal Procedure Code."

ရန်ကုန်မြို့စာကြည့်တိုက်

LIST OF CASES REPORTED

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

SUPREME COURT.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

	PAGE
Daw Nyein *v.* U Thet and one	1
Evgoni T. Kovtunenko *v.* U Law Yone	51
Hamsaveni Company ... / Hamsaveni Company ... / G. Ramachandra ... } *v.* The Union of Burma	65
Lim Lyan Hwat (*a*) Lim Sway Gaung / Lim Kwin Kee (*a*) Htwa Kong (*a*) Htwa Tong } *v.* The Secretary, Ministry of Home Affairs and one.	128
Maung Ba Sein *v.* The Union of Burma	139
Mohamed Farooq (*a*) Maung Maung and one *v.* Sahib Jan and one	4
P. Karapaya *v.* The Union of Burma	230
Pun Za Cin (*a*) P. Khup Za Cin *v.* The Financial Commisioner (Commerce), Government of the Union of Burma and two others	142
State Agricultural Marketing Board *v.* Messrs. The Burmese Agencies Ltd.	206
The Union of Burma ... } *v.* Maung Shwe Ni and two others / Thakin Tin Mya	74
U San / Daw Khin Nyun } *v.* U Win Htain and three others	151
U Lu Gale *v.* Maung Thaung Tin and three others ...	156

	PAGE
ကပ္ပတိန်ဘလှအောင်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ပါ ၃	၂၁၁
ချန်ကင်းဂူမ်နှင့် ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း	၁၁၅
စီ၊ အေ၊ အာ (ရှ်)၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦးနှင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် ဝန်ထောက် ပါ ၃....	၈
ဆရာမူဒင် ပါ ၃ နှင့် ဦးဝင်းထိန် ပါ ၂	၁၆၄
ဆော်ယော့အာလမ်(ခေါ်)ဆော်ဟော့ ခန်အမတ် ပါ ၂၃ ဦးနှင့် အတွင်းဝန် လူဝင်မှုကြီး ကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂	၂၁၅
တရုပ်မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေး စာချုပ်နှင့် ပတ်သက်သော လွှဲအပ်မှု (လွှဲအပ်မှု အမှတ် ၁/၆၀)	၁၁၃
ဒေါ်မြင့် ပါ ၂ နှင့် ဦးသိုက် ပါ ၅	၁၀၉
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃	၂၃၅
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မောင်သိန်းထွန်း	၁၆၆
ဘီ၊ ပီ၊ မူဆာနှင့် ဟာဂျိအပွဒူစမတ် ပါ ၃	၁၃
မောင်ပန်းဇုံနှင့် ပြဲ ဿထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်	၁၅
မောင်မြဒအောင်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်	၂၀
မောင်ညိန်းမောင်နှင့်ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး(လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တောရေး)ပါ ၃	၂၄၅
မောင်ဘိုးဆေးနှင့် ခရိုင်ဝန်၊ တောင်ငူခရိုင်၊ တောင်ငူမြို့ ပါ ၄	
မောင်ကြိုင်အောင်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေးအဖွဲ့ ပါ ၃	၈၁
မောင်တင်ရွှေနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်	၈၄
မောင်လူမောင်နှင့် ဦးစိန်ကြီး ပါ ၄	၈၉
မောင်အေးနှင့် ဒေါ်ဘတီဘိုင်း သီးစား ချထားရေး ကော်မီတီ ပါ ၃	၉၂
မစိန်ရင်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော်အရာရှိ ပါ ၂	၂၄၂
မညွှန့်နှင့် ဦးမောင်စိန်၊ အဘွင်းရေးမှူး၊ မအူပင် မြူနီစီပါယ်၊ မအူပင်မြို့	၁၆၉
မစွတာ ဂျန်း၊ ဒီဆေးလဗါးနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၂	၁၇၁
ယိုဘွန်ဝုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက်ထာနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ ပြည်သဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဘွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ	၁၇၅
ရင် (နံ့) ဂျစ်ပေါ (လ်) နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်	၂၄၉
ရန်ကုန်မြို့၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန်နှင့် ဘေဘီချန်းပါ ၃	၁၈၆
ရှဲဂျိဝပ်ခုန်နှင့်ဌါးရှ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၄	၂၂၃
ရဲဘော် ဖောဘင်နှင့် ဒီဒိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့များဌာနဝန်ကြီး ပါ ၂	၁၈၁

PAGE

လင်ခေးယား (ခေါ်) ဆောင်အိပ်နှင့် မြည်ထဲရေးဌာနဝန်ကြီး ၁၈၉
လီကင်စူး (ခေါ်) ဦးစုနှင့် အတွင်းဝန်၊ မြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ၂၁၉
ဝူလေ့ပိုး (ခေါ်) ဝုကီလေ့နှင့် လီရွှမ်လန် ပါ ၃ .... ၂၂၂
အက် (စ်)၊ တီ၊ ဂလိုးဗါးပါ ၂ နှင့် ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင် အထူး ရာဇဝတ်ဝိဘာဂသူကြီး ၁၉၄
အိန်ဘိန်လျှောင်နှင့် ဦးကျော်ထူးပါ ၃ .... ၄၆
ဦးချစ်ဖေနှင့် ဆရာဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏ ၉၅
ဦးစိန်ဘ ပါ ၃၀ နှင့် မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး ပါ ၅ .... ၁၂၀
ဦးစိုးလင်းနှင့် ရွှေကောက်ပဲ့တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်)၊ မြင်းခြံမြို့ ပါ ၅ .... ၂၆
ဦးစောဦးနှင့် အကောက်တော်မင်းကြီး ပါ ၂ .... ၁၉၇
ဦးဉာဏ်တာရနှင့် အင်းစိန်မြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး ပါ ၂ .... ၃၇
ဦးထွန်းအုံနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင် ရွှေကောက်ပဲ့အရာရှိ (ကော်လိတ္တော်အရာရှိ ပါ ၇) ၂၈
ဦးပညောဘာသနှင့် ဦးမြေသာရ ပါ ၅ .... ၉၈
ဦးပဏ္ဍ ပါ ၄ နှင့် ဦးကောလိတ ပါ ၆ .... ၂၀၀
ဦးဘီဘိုးမိန် (ခေါ်) ဦးဘီဒိန်နှင့် ရွှေကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံအရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိမ်မြို့ ပါ ၆ .... ၃၂
ဦးမောင်မောင်ကြီးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ပါ ၃ .... ၂၀၃
ဦးရဲမြင့်နှင့် ခရိုင်ဝန်၊ မိတ္ထိလာ ပါ ၆ .... ၄၁
ဦးရာဟုတ်နှင့် မထွေးခင် ပါ ၂ .... ၄၄
ဦးလှတင်နှင့် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ဆောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ ပါ ၄ .... ၂၂၅
ဦးဝနှင့် ဦးဘထွန်း ၂၅၉
ဦးဝမ်မိုန်နှင့် ခရိုင်ဝန် မြောင်းမြို့ ပါ ၃ .... ၁၀၂
ဦဒီဆာနှနှင့် မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၂၄

LIST OF CASES CITED

ရည်ညွှန်းသောမှုခင်းများ

SUPREME COURT.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

PAGE

A. M. Eusoof v. S.V.S.T. Chettyar Firm, (1940) Ran. 72, approved 262

Abdul Hussein v. Mussamah Umbda Bibi, (1896-97) 1, C.W.N. 93, referred to 262

Aggali Pradhania v. Emperor, I.L.R. 61 Cal. 54 ... 147

Ah Fat v. U Tha Win, (1950) B.L.R. (S.C.) 53 ... 160

Allied Newspaper Ltd. v. Hindsley, (1937) 2 All. E.R. 663 ကိုရည်ညွှန်းသည် 11

——— v. Hindsley, (1937) 4 All. E.R. 667 ကိုရည်ညွှန်းသည် 11

Basant Lal Saha v. P. C. Chakravarty, A.I.R. (1950) Cal. 249 at 251 162

Burma Oil Co. v. The Court of Industrial Arbitration, (1951) B.L.R. (S.C.) 48 160

C. Ah Foung v. K. Mohamat Kaka, (1950) B.L.R. (H.C.) 346 162

Compagnia Mercantile Argentina v. The United States Shipping Board, 40 T.L.R. (1924) 601, referred to 56

D. D. Grover v. A. C. Koonda and one, (1955) B.L.R. 54 ကိုလိုက်နာသည် 97

Danmal Parshotamdas v. Baburam Chhotelal, I.L.R. 58 All. 495 at 498, referred to 78

Daw Ngwe Nu v. Kalokwin Village Agricultural Board, (1949) B.L.R. (S.C.) 32 160

Dr. R. C. Das v. The Controller of Rents, Rangoon, (1951) B.L.R. (S.C.) 225 161

— Krishnaswamy Ayyar v. Mohanlal Bingani and another, I.L.R. (1949) Mad. 657 159

PAGE

Gomer Sirda v. Queen-Empress, 25 Cal. 864, referred to 236

Greene v. Secretary of State for Home Affairs, (1942) A.C. 284 136

Gwan Kee v. Union of Burma, (1949) B.L.R. (S.C.) 151 at 153 161

Holland's Diplomatic Immunity in English Law (Current Legal Problems) (1951) p. 97, referred to 60

Hup For v. Deputy Commissioner, Insein, (1950) B.L.R. (S.C.) 86 160

In re A Debtor (1936) 1 Ch. 237 at 242, referred to 79

—— Joseph Suche & Co., (1875) 1 Ch D. 48, 50, referred to 79

Kedarnath Gupta v. Nagendra Narayan Sinha, A.I.R. (1954) Pat. 97 161

King-Emperor v. Nga Pe, 2 L.B.R. 17, approved ... 235-236

King v. Thorpe and three others, (1947) R.L.R. 279 at 286, referred to 77

Kisoki Mohan Pal v. Provast Chandra Mudul and others, A.I.R. (1924) Cal. 351, referred to ... 262

Krajina v. The Tass Agency, (1949) (2) A.E.R. 274, Blackstone Bk. I, Chap. VII "of the Royal Prerogative" referred to 53

Lal Singh v. The Minister for Finance and Revenue and three others, (1958) B.L.R. (S.C.) 195 ... 144

Lim Lyan Hwat (*a*) Lim Sway Gaung v. The Secretary, Ministry of Home Affairs and one, (1960) B.L.R. (S.C.) July issue ကိုရည်ညွှန်းစာပြ 179

Liversidge v. Sir John Anderson, (1942) A.C. 206 ... 136

Lubhsing v. Emperor, A.I.R. (1934) Sind 106, referred to 236

Ma Asha and others v. B. K. Haldar, 14 Ran. 439, referred to 5

M. E. Bhaiyat & Sons v. The Chief Judge of the Rangoon City Civil Court, (1952) B.L.R. (S.C.) 40 ... 161

PAGE

Maung Po Kyaw *v.* Ma Lay and others, 7 Ran. 18, approved 262

Maxwell on the Interpretation of Statutes, 9th Ed., p. 404, referred to 77

Mighell *v.* The Sultan of Johore, (1894) 1 Q.B. 149, referred to 55

Mohamed Haniff *v.* Financial Commissioner, Burma, (1952) B.L.R. (S.C.) 11 160

Mohamed Moosa *v.* Goolam Rasool, (1923) 2 B.L.J. 161 at p. 162 163

Narayaswami Pillai *v.* Emperor, A.I.R. (1932) Mad. 507 148

Narotamdas L. Shah *v.* Pathak Nathalal Sukhram and another, A.I.R. (1935) Saurashtra 151, referred to 236

Noor Mohamed *v.* Financial Commissioner, Burma, (1951) B.L.R. (S.C.) 94 161

Oppenheim's International Law, pp. 791—860, referred to 61

———————————8th Edn. by Lauterpacht at pp. 39—42, referred to 57

Overseas of the Poor of Walsall *v.* L & N. W. Railway Co. L.R. (1879) 4 A.C. 30 159

Po Kin *v.* King-Emperor, 2 L.B.R. 320, approved ... 140

Porte Alexandre, (1920) P.D. 30, referred to ... 56

Queen-Empress *v.* Ramakka, (1885) I.L.R. 8 Mad. 5 ... 147

Quilter *v.* Mapleson, (1882) 9 Q.D.B. 672, referred to 79

R. *v.* A.B. (1941) 1 K.B. 454, referred to 57

— *v.* Guerchy, I Win, B1. 545, referred to... ... 57

— *v.* Taylor (1859) 1 F & F 511 148

Rahmat Bibi *v.* Maung Po Sein and others, 14 Ran. 485, referred to 6

Ramachandra Nahar *v.* Emperor, A.I.R. (1944) Bom. 14, referred to 236

Ramdas *v.* Gangasagar, A.I.R. (1924) Pat, 421, referred to 262

PAGE

Rameshwar Singh v. Homeswar Singh, A.I.R. (1921) P.C. 31, referred to 262-263

Ram Singh v. The Crown, A.I.R. (1950) E. Punj. 25, referred to 77

Report of Diplomatic Immunity (Lord Justice Somervell), referred to 62

Rex v. Furnished Houses Tribunal of Paddington and St. Marylebone *Ex-parte* Kendal, (1947) All. E.R. 448 at 449 159

—— v. MacCrea, I.L.R. 15 All. 173 147

Russell v. Town and County Bank Ltd., (1887-88) (13 Appeal Cases) p. 418 ကို ရည်ညွှန်းသည် ... 10

Sarkar v. Madorane, A.I.R. (1950) Rajasthan 34, explained 235

Sahib Din v. King-Emperor, A.I.R. (1922) Lah. 49, referred to 236

Sri Ramachandra Mardaray Deo v. Bhalu Patnaik and others, A.I.R. (1950) Orissa 125, referred to ... 262-263

State v. Ambaram, A.I.R. (1953) Madhya Bharat (1) explained 235

Statham v. Statham & Gaekwar of Baroda, (1912) P.D. 92, referred to 55

State through Ram Laut and others v. Bansu and others, A.I.R. (1950) All. 669, referred to ... 234-235

State of Bombay v. Laxkaidas, A.I.R. (1952) Bom. 468 at 471 154

T. Sriramulu and three others v. K. Veerasalingam, I.L.R. 38 Mad. 585, explained 235

The Union of Burma v. U Saw Lwin and others, B.L.R. (1952) (H.C.) 394, approved 235

Tinsa Maw Naing's case, (1950) B.L.R. (S.C.) 17 ... 132

U Ba Tu v. Returning Officer, Lashio, (1952) B.L.R. (S.C.) 1 160

— Htwe v. U Tun Ohn and one, (1948) B.L.R. (S.C.) 541 at 551 159

PAGE

U Ko Ko Gyi v. Engineer-in-charge, Rangoon Corporation, (1952) B.L.R. (S.C.) 266 160

— Kyon Myaing v. Financial Commissioner, Burma, (1952) B.L.R. (S.C.) 214 160

— Khin v. Maung Sa, 3 L.B.R. 62, approved ... 262

— Mya v. U Tun Ohn, (1948) B.L.R. (S.C.) 733 ... 160

— Pit v. Thegon Village Agricultural Board, (1948) B.L.R. (S.C.) 759 160

Venkaturaya Gomudan v. Malappa and others, A.I.R. (1947) Mad. 348, referred to 262

စူရတီဘာရားဘဘား ကမ္ဗဏီလီမိတက်နှင့် ဟူစိန်ဟာမာဒန်နီ ကမ္ဗဏီ ၅၊ ရန်ကုန်ထုံးများ ၁၃၉ ကို ရည်ညွှန်းသည် ၄၅

ဒါမတ်ပါရှော်တန်ဒါ(စ်)နှင့် ဘာဘူရခ်ချီတီလာ(လ်) [A.I.R. (1936) All. 3 p. 36] နှင့်ခြားနားခြင်းပြသည် ၂၄၀

ပဂဝန်ဒာဘ်(စ်)နှင့် ရာဂျပ်စသန်ပြည် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယဘရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ စာမျက်နှာ ၀၅၄ ကို ရည်ညွှန်းသည် ၂၂

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် အလှ(ခေါ်)မောင်လှနှင့်အခြား ၂ ဦး၊ ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ တရားလွှတ်တော် ၂၉ ကို လက်ခံသည် ၁၉

ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့်ငလှန်းသောင်း၊ ရန်ကုန်ထုံးများအတွဲ ၁၃၊စာမျက်နှာ ၅၇၀၊ ၅၀၁ ကိုရည်ညွှန်းသည် ၂၄

မောင်အောင်စိန်နှင့်ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်ဘော်ချုပ်)၊ စာမျက်နှာ ၁၀ ကို ရည်ညွှန်းသည် ၂၂

မောင်ညီ ပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ။ ၂၀၂ ကို ရည်ညွှန်းသည် ၀၅

မနီလာမိုဟန်လာနှင့် ဆရက်အာမက် A.I.R. (1954) (S.C.) p. 349 .... ၂၂၀

မိုဟာမက်ဟန်နစ်(စ်) ပါ ၂ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များအမှု [(1952) B.L.R. (S.C.) p. 11,]ကို ရည်ညွှန်းသည် ၂၄၆

အာဖဘ်နှင့်ဘုရင်မင်းမြတ်၊ ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံး၊ စာမျက်နှာ ၁၀၄ ကို ရည်ညွှန်းသည် ၂၂

ဦးထွေး(ခေါ်) (A.E. Madari) နှင့် ဦးထွန်းအုံးပါ ၂ [(1948) B.L.R. 541] ကိုလိုက်နာသည် ၉၇

ဦးဘလှ နှင့် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ [C.M.A. 101/58 (1959) B.L.R. (S.C.) 38] ၂၂၉

INDEX

ညွှန်းချက်

SUPREME COURT

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

PAGE

ACTS :

BURMA LAWS ACT.

CIVIL PROCEDURE CODE.

CONSTITUTION OF THE UNION OF BURMA.

CONSTITUTION OF BURMA.

CONTRACT ACT.

CRIMINAL LAW AMENDMENT ACT, 1951.

————————TEMPORARY PROVISIONS ACT, 1958.

CRIMINAL PROCEDURE CODE.

FOREIGN EXCHANGE REGULATION ACT.

GENERAL CLAUSES ACT.

LIABILITIES (WAR TIME ADJUSTMENT) ACT.

MUNICIPAL ACT.

PENAL CODE.

PUBLIC ORDER (PRESERVATION) ACT.

SEA CUSTOMS ACT.

TRANSFER OF PROPERTY ACT.

URBAN RENT CONTROL ACT.

ATTEMPT—Under s. 167-B—Sea Customs Act—and "preparation" under the Penal Code—criminal conspiracy a basic ingredient in "preparation" 142

ATTEMPT—Definition of Attempt under Sea Customs Act, s. 167-B—powers vested in the Customs Collector under that section seems to be boundless, and does not seem to be in consonance with the provisions of s. 150 of the Constitution 142

BURMA LAWS ACT, s. 13 (2)—*Omission—Effect of—Gifts of immoveable property among Mohamedans in Rangoon—Law applicable—Letters Patent—Article* 17. The effect of the omission of s. 13 (2) from the Burma Laws Act would seem to make it clear that the law governing Mahomedan gifts has now become uniform throughout the Union. The law applicable to gifts of immoveable property among Mohamedans in Rangoon is the ordinary law of the land *viz.* s. 123 of the Transfer of Property Act. The expression "the laws which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma" occurring in Article 17 of the Letters Patent would mean just the law for the time being in force at present if the Chief Court were still in existence today.

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE *v.* SAHIB JAN AND ONE ... ...

PAGE

BURMA LAWS ACT, s. 13 (3)—RECOGNISED PRINCIPLES OF INTERNATIONAL LAW MAY BE ACCEPTED IN MAKING DECISIONS AS BEING IN ACCORDANCE WITH "JUSTICE, EQUITY AND GOOD CONSCIENCE" 51

CERTIORARI— *Deals with jurisdiction—"Speaking orders"—Issue of—Discretionary—When refused. Urban Rent Control Act*, s. 11 (d)—"Bona fide *requirement" in—True test—Motive—Immaterial.* Certiorari deals with jurisdiction, which is divided into two categories, "want of jurisdiction" and "excess of jurisdiction." But actually both relate to the exercise of a power that an inferior tribunal does not possess. *Rex* v. *Furnished Houses Tribunal of Paddington and St. Marylebone* Ex parte *Kendal*, (1947) All.E.R. 448 at 449, referred to. A third category has come to be accepted and this relates to errors apparent on the face of the record and is classified as "Speaking orders." *Overseas of the Poor of Walsall* v. *L. & N.W. Railway Co.*, L.R. (1879) 4 A.C. 30; *Burma Oil Co.* v. *The Court of Industrial Arbitration*, (1951) B.L.R. (S.C.) 48; *Dr. R. C. Das* v. *The Controller of Rents*, (1951) B.L.R. (S.C.) 225; *M. E. Bhaiyat & Sons* v. *The Chief Judge of the Rangoon City Civil Court and two others*, (1952) B.L.R. (S.C.) 40, referred to. But such errors are always treated as errors of jurisdiction. *Dr. Krishnaswamy Ayyar* v. *Mohanlal Dingani and another*, I.L.R. (1949) Mad. 657, referred to. Failure to act according to law does not in every case give rise to a right to seek directions. The issue of directions is discretionary and such directions may be refused when there is an alternative and effective remedy. *U Mya* v. *U Tun Ohn*, (1948) B.L.R. (S.C.) 733; *Ah Fat* v. *U Tha Win*, (1950) B.L.R. (S.C.) 53, referred to. Directions would be issued where the available alternative remedy would be ineffective. *U Ba Tu* v. *Returning Officer, Lashio*, (1952) B.L.R. (S.C.) 1, referred to. Directions would be refused if the act complained of is purely administrative as distinct from judicial or quasi-judicial action. *Hup For* v. *Deputy Commissioner, Insein*, (1950) B.L.R. (S.C.) 86; *Mohamed Haniff and another* v. *Financial Commissioner, Burma and others*, (1952) B.L.R. (S.C.) 11; *U Kyone Myaing* v. *The Financial Commissioner, Burma*, (1952) B.L.R. (S.C.) 214; *U Ko Ko Gyi* v. *Engineer-in-Charge, Rangoon Corporation*, (1952) B.L.R. (S.C.) 266, referred to. The control exercised is supervisory rather than appellate. *Daw Ngwe Nu* v. *Kalokwin Village Agricultural Board*, (1949) B.L.R. (S.C.) 32, referred to. There would be no interference if an inferior tribunal had jurisdiction to deal with a matter and had dealt it even though this Court may not agree with the tribunal on questions of either law or fact. *Gwan Kee* v. *Union of Burma*, (1949) B.L.R. (S.C.) 151 at 153; *Noor Mohamed* v. *Financial Commissioner, Burma*, (1951) B.L.R. (S.C.) 94, referred to. "*Bona fide* requirement" in s. 11 (*d*) of the Urban Rent Control Act is restricted to "requirement to build." The true test therefore is whether the landlord really intends to build. The question of motive is hardly of importance. *Mohamed Moosa* v. *Goolam Rasool*, (1923) B.L.J. 161 at 162; *C. Ah Foung* v. *K. Mohamat Kaka*, (1950) B.L.R. (H.C.) 346, referred to.

U LU GALE *v.* MAUNG THAUNG TIN AND THREE OTHERS ... 156

CONFESSION—CONFESSION RECORDED UNDER s. 2 OF THE CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958—CANNOT BE TAKEN INTO CONSIDERATION ON APPEAL OR REVISION AFTER THE ACT HAS CEASED TO BE OPERATIVE 74

PAGE

CONSTITUTION OF BURMA, s. 211—ENSURES THE ACCEPTANCE OF RECOGNISED PRINCIPLES OF INTERNATIONAL LAW AS ITS RULE OF CONDUCT IN ITS RELATION WITH FOREIGN STATES—BUT A RULE OF CONDUCT WHICH THE GOVERNMENT SHOULD FOLLOW IS NOT NECESSARILY THE PROCEDURE THAT A BURMESE GOVERNMENT MUST OBSERVE IN THE ABSENCE OF A SPECIFIC ENACTMENT WHICH WOULD MAKE OBSERVANCE LEGAL 51

CONSTITUTION OF BURMA, s. 121—Power of Union Government to exercise Executive Powers in the name of the President ... 128

CONTRACT—*ex-hopper* CONTRACT—PASSING OF TITLE 206

CONTRACT ACT, s. 60—PAYMENT RECEIVED FROM DEBTOR—WHEN CAN BE APPLIED BY CREDITOR TOWARDS ANY DEBT DUE ... 206

CRIMINAL LAW AMENDMENT ACT, 1951, s. 12 (1)—FIXTURE OF AMOUNT OF GAIN OF THE ACCUSED—MUST CORRESPOND TO THE BENEFIT GAINED AS A RESULT OF THE OFFENCE COMMITTED 65

CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958—*After repeal—S. 2—Confession recorded under—Could not be taken into consideration in appeal or revision by High Court—Consideration of admissibility—Matter of procedure—Non-acquisition of substantive right in—General Clauses Act, s. 5—Not applicable to matters of procedure—S. 5 (b)—"Anything duly done" in—How considered—Meaning of.* A confession recorded under s. 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958 could not be taken into consideration by the High Court in coming to a decision on appeal or in revision after the Act had ceased to become operative. The question whether a confession recorded under s. 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958 could be taken into consideration in coming to a decision on appeal or in revision after the Act had ceased to be operative is a matter of procedure and in matters of procedure no substantive rights can be acquired. The provisions of s. 5 of the Burma General Clauses Act do not apply to mere matters of procedure. In considering the effect of the saving of the expression "anything duly done" occurring in clause (*b*) of s. 5 of the Burma General Clauses Act the words should not be considered divorced from the context in which they occur and when these words are read in the light of the context, particularly in conjunction with the words "anything suffered thereunder" they mean not procedural matters such as the admissibility of confessions recorded in the present case, which are merely incidental to pending proceedings, but substantive acts which have been finally done such as convictions recorded on the basis of the confessions which convictions were confirmed on appeal before the Act was repealed. *King* v. *Thorpe and three others*, (1947) R.L.R. 279 at 286; *Maxwell on the Interpretation of Statutes*, 9th Ed. p. 404; *Danmal Parshotamdas* v. *Baburam Chhotelal*, I.L.R. 58 All. 495 at 498; *In re A Debtor*, (1936) 1 Ch. 237 at 242, referred to.

THE UNION OF BURMA *v.* MAUNG SHWE NI AND TWO THAKIN TIN MYA ... 74

CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 350 (1)—*Course to be followed by succeeding Magistrate—Effect of* "De novo" *trial—Powers of Magistrate and right of accused under—Division of proceedings into two separate stages of enquiry and trial not warranted by.*

PAGE

When one Magistrate succeeds another and acts under s. 350 (1) of the Criminal Procedure Code, he must either take up the case at the point at which his predecessor ceased to exercise jurisdiction or he may resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial, and that in the latter event, whether done on his own initiative or at the instance of the accused, all the previous proceedings, whether a charge has been framed or not, are to be treated as non-existent. *King-Emperor* v. *Nga Pe*, 2 L.B.R. 17 ; *The Union of Burma* v. *U Saw Lwin and others*, B.L.R. (1952) (H.C.) 394, approved. *State through Ram Laut and others* v. *Bansu and others*, A.I.R. (1950) All. 669, referred to. *T. Sriramulu and three others* v. *K. Veerasalingam*, I.L.R. 38 Mad. 585 ; *Sarkar* v. *Madorane*, A.I.R. (1950) Rajasthan 34 ; *State* v. *Ambaram*, A.I.R. (1953) Manhya Bharat 1, explained. The initiative for adopting the alternative course provided in s. 350 (1) of the Criminal Procedure Code rests with the trial Magistrate. It would however be open to the Advocate for the accused to ask the Court to decide which course of action it proposed to take in compliance with this provision of law and if the new Magistrate decides to act on the evidence recorded by his predecessor and commences the proceedings from the stage at which the latter ceased to exercise jurisdiction, the accused could then exercise his right under s. 350 (1) (*a*) of the Criminal Procedure Code and ask the Court to resummon all or any of the prosecution witnesses. The language of the Code used in s. 350 (1) and its proviso does not appear to warrant the division or separation of the proceedings in a warrant case into two separate stages of enquiry and trial. An enquiry obviously is a proceeding where the Magistrate is competent either to make an enquiry with a view to committing the accused person to be tried by Court of Session or to make an enquiry in a miscellaneous proceeding of the character sanctioned under the Code. The word "trial" embraces the whole proceedings in a trial of a warrant case from its very inception. In other words the trial in a warrant case commences when the accused appears or is brought before a Magistrate with the prosecution witnesses ranged against him. *Narotamdas L. Shah* v. *Pathak Nathalal Sukhram and another*, A.I.R. (1935) Saurashtra 151 ; *Lubhsing* v. *Emperor*, A.I.R. (1934) Sind 106 ; *Sahib Din* v. *King-Emperor*, A.I.R. (1922) Lah. 49; *Gomer Sirda* v. *Queen-Empress*, 25 Cal. 864 ; *Ramachandra Nahar* v. *Emperor*, A.I.R. (1944) Bom. 14, referred to.

P. KARAPAYA *v.* THE UNION OF BURMA 230

CRIMINAL PROCEDURE CODE—Differences between Preventive Measures in Criminal Procedure Code and that in Public Order (Preservation) Act—in the latter the person is not allowed to show cause against action proposed 128

De-Novo TRIAL—EFFECT OF 230

DIPLOMATIC IMMUNITY—ACCEPTANCE OF THE PRINCIPLE IN REGARD TO CRIMINAL PROSECUTIONS WOULD BE IN CONFLICT WITH S. 2 OF THE PENAL CODE WHICH APPLIES TO EVERY PERSON ... 51

EXECUTION OF DECREE—*Step in aid of—Application for leave to execute under Liabilities (War Time Adjustment) Act constitutes—Calculation of period of limitation.* An application for leave to execute a decree under the Liabilities (War Time Adjustment) Act was an application necessary for execution under the law for

PAGE

the time being in force and it must also be held to be a step in aid of the execution of the decree. Therefore the date from which the period of limitation is calculated to run must be from the date on which the leave to execute under the Act was granted.

DAW NYEIN *v.* U THET AND ONE 1

"EXISTING LAW"—AN INTERNATIONAL AGREEMENT IS NOT INCLUDED IN EXISTING LAW—S. 221 (1) OF THE CONSTITUTION OF THE UNION OF BURMA 51

FOREIGN EXCHANGE REGULATION ACT, S. 24—*Confiscation under—What is liable to—Property in respect of which contravention may not be deemed to have taken place—Criminal Law Amendment Act, s. 12 (1)—Fixation of amount under—Computation of amount of benefit—What is not relevant in—Employer—Liability of—For offences of employees—Duty of prosecution.* What is liable to confiscation under s. 24 of the Foreign Exchange Regulation Act is goods in respect of which the contravention has taken place. The mere fact that in the application form A-7, the Bill of Lading was referred to, would not make the goods covered by the bill, "property in respect of which the contravention has taken place". In fixing the amount under s. 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act, 1951, the figure must correspond to the benefit gained as a result of the offence committed. What the offenders had to spend on account of deposits in kyats in this country for the purpose of mking the remittance in foreign currency has no relevance. What has accrued to them is the benefit gained.

HAMSAVENI COMPANY
HAMSAVENI COMPANY
S. RAMACHANDRA } *v.* THE UNION OF BURMA ... 65

FOREIGN EXCHANGE REGULATIONS—Offences under —difficult to connect with the Preservation of Public Order 128

FOREIGNER—MEMBER OF FOREIGN MISSION WITH DIPLOMATIC STATUS—CRIMINAL PROSECUTION AGAINST—EXECUTIVE AUTHORITY UNFETTERED REGARDING WITHDRAWAL OF PROSECUTION ON GROUNDS OF PUBLIC POLICY 51

GENERAL CLAUSES ACT, S. 5—DOES NOT APPLY TO MERE MATTERS OF PROCEDURE—MEANING OF THE EXPRESSION "ANYTHING DULY DONE" IN S. 5 (*b*)—CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958 74

GENERAL CLAUSES ACT, S.13—Powers of Union Government to exercise Executive Powers in the name of the President ... 128

GIFTS—GIFTS BY MAHOMEDANS—LAW GOVERNING SUCH GIFTS NOW UNIFORM THROUGHOUT UNION 4

INTERNATIONAL LAW AND INTERNATIONAL AGREEMENTS—*Not part of Municipal Laws—S. 214 of Constitution—Existing Law, s. 226—Meaning to be placed on s. 211—Penal Laws, no immunity from.* K was prosecuted upon a complaint for defamation in regard to a statement which appeared in a periodical published by a department of a Foreign State. He claimed diplomatic immunity as an employee of a department of a Sovereign State. *Held:* Though in Britain and in the United States international law is deemed to be part of the law of the land, the position is

PAGE

different in Burma. Even an international agreement, as such, is not part of Burmese Municipal Laws save as may be determined by Parliament (s. 214 of the Constitution). Nor is it included in "existing law" which is deemed to remain in force after the change in Burma's Constitutional Status and which is defined in s. 221 (1). Recognised principles of international law may be accepted, not as such, but in accordance with s. 13 (3) of the Burma Laws Act under which, in the absence of specific enactments, decisions are to be made in accordance with "justice, equity and good conscience." S. 211 ensures the acceptance by the Union of Burma of recognised principles of international law as its rule of conduct in its relation with foreign States. But a rule of conduct the Union Government should follow is not necessarily the procedure that a Burmese Court must observe, in the absence of a specific enactment which would make such observance legal. To accept the principle of diplomatic immunity in regard to criminal prosecution would be in conflict with s. 2 of the Penal Code which applies to every person. Unlike the Code of Civil Procedure, the Penal Code makes no reservations in regard to members of a foreign Mission. But liability of such a person under criminal law does not fetter executive action in that a prosecution may be withdrawn on grounds of public policy, so that it is unlikely that a member of a foreign mission with diplomatic status would have to go through a trial, there being other methods to deal with the situation. *Krajina* v. *Tass*, (1949) (2) A.E.R. 274 ; *Blackstone Bk. I Chap. VII "of the Royal Prerogative* ; *Mighell* v. *The Sultan of Johore*, (1894) 1Q.B. 149 ; *Statham* v. *Statham and Gaekwar of Baroda*, (1912) P.D. 92 ; *Compagnia Mercantile Argentina* v. *The United States Shipping Board*, 40 T.L.R. (1924) 601 ; *Porte Alexandre*, (1920) P.D. 30 ; *Holland's Diplomatic Immunity in English Law* ; *Oppenheims International Law* ; *Report of Diplomatic Immunity* (*Lord Justice Somervell*), referred to.

EVGONI T. KOVTUNENKO *v.* U LAW YONE 51

LEGISLATURE—Supreme—can enact laws within the limits of the Constitution 128

LETTERS PATENT—ARTICLE 17—MEANING OF 4

LIABILITIES (WAR TIME ADJUSTMENT) ACT—APPLICATION FOR LEAVE TO EXECUTE UNDER—WHETHER STEP-IN-AID OF THE EXECUTION OF THE DECREE 1

MAHOMEDAN—GIFT BY MAHOMEDAN—WHETHER GOVERNED BY MAHOMEDAN LAW OR THE TRANSFER OF PROPERTY ACT ... 4

MANDAMUS—Duties of Rangoon Corporation when acting under s. 157 (1) Municipal Act—where power is given to the authority to take a certain action, if certain named conditions are present and the authority exercises the power in the absence of such conditions—Mandamus will lie to restrain it from doing so ... 151

MUNICIPAL ACT, s. 157 (1)—*Duties of Rangoon Corporation when acting under—Power under—Not discretionary—Circumscribed by conditions—When Mandamus will lie. Interference with private rights—Strict compliance with law necessary in—Reason for.* Where the action proposed to be taken by the Rangoon Corporation under sub-s. (1) of s. 157 of the Municipal Act involves interference with or deprivation of rights to property, it is

PAGE

incumbent upon the Rangoon Corporation authorities to comply to the fullest possible extent with the requirements of the law sanctioning such act of interference or deprivation. In other words, the power to remove the occupiers and their property from the buildings is not one resting entirely in the discretion of the Corporation authorities. The exercise of such power is limited or circumscribed by the conditions set out in the sub-section by the use of the words "if it appears to be necessary in order to prevent imminent danger". The authorities concerned must first of all be satisfied that there was imminent danger calling for immediate preventive action. Where power is given to the Authority to take a certain action if certain named conditions are present and the Authority exercises the power in the absence of such conditions, Mandamus will lie to restrain it from doing so. *State of Bombay* v. *Laxkaidas*, A.I.R. (1952) Bom. 468, referred to. Where interference with private rights as sanctioned under the Municipal Act is contemplated, care should be taken that the requirements of the law is complied with both in letter and spirit so that the *bona fides* of the Corporation authorities should not be open to question.

U SAN / DAW KHIN NYUN *v.* U WIN HTAIN AND THREE OTHERS ... 151

MUNICIPAL LAW—BURMESE MUNICIPAL LAW—AN INTERNATIONAL AGREEMENT AS SUCH IS NOT PART OF THE BURMESE MUNICIPAL LAW SAVE AS MAY BE DETERMINED BY PARLIAMENT—S. 214, CONSTITUTION OF THE UNION OF BURMA 51

MURDER—when exception 4 to s. 300 will apply in a case of murder—use of deadly weapon by a person armed with it against unarmed man 139

OPIUM—Smuggling of Opium—difficult to connect with the preservation of Public Order 128

PENAL CODE, s. 300—*Exception 4—When and when not applicable.* For Exception 4 to s. 300 of the Penal Code to apply to a case of murder it would have to be shown that the fatal attack was made by the appellant on the deceased without premeditation in a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarrel and without his having taken undue advantage or acted in a cruel or unusual manner. The 4th Exception to s. 300 of the Penal Code cannot possibly apply to a case where a person armed with a deadly weapon uses the same against an unarmed man during a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarrel. *Po Kin* v. *King-Emperor*, 2 L.B.R. 320, approved.

MAUNG BA SEIN *v.* THE UINON OF BURMA 139

PUBLIC ORDER (PRESERVATION) ACT—*Ancestry—Original aim of—Criminal Procedure Code—Chapter VIII—Used in normal times—Difference between—Peace and order—Preservation of—What cannot be connected with—Legislature—Power of—Public Order Preservation Act*, s. 5-*A—Exercise of power under—Need for exercise of care—Preventive measures—When become fraud on statute.* The Public Order (Preservation) Act has its ancestry in the Defence of Burma Act, which is the Burmese counterpart of the Defence of the Realm Act promulgated for the successful prosecution of the war. In its origin it was meant to cope with an abnormal situation which called for measures to be taken

PAGE

against persons in order that they may be prevented from committing offences which would adversely affect peace and order. In its original form the Act was modest in its scope. Later amendments have added within its scope offences against the Arms Act, Essential Supplies and Services Act, Opium Act, etc. In normal times use is made of the provisions in Chapter VIII of the Criminal Procedure Code, under which people who are a danger to society, such as habitual offenders, may be required to furnish security. But the difference between these preventive measures and the Public Order (Preservation) Act is that in the latter, the person is not allowed to show cause against action proposed. There is seldom any proof, as one understands the term judicially, but more often than not, action is taken upon suspicion based upon material which would not be evidence in a Court of Law. Another difference is, under the Public Order (Preservation) Act, the orders is by the executive and not by the judiciary. And furthermore, detention under the Public Order (Preservation) Act may be indefinite. One can understand the relation of offences under the Arms Act to the preservation of peace and order but it is difficult to connect the smuggling of opium or iron scrap or an offence under the Foreign Exchange Regulations with such preservation, but legislature is supreme, within the limits of the Constitution, to enact laws. The power that is exercised under s. 5-A of the Public Order (Preservation) Act is by the President or by some one to whom his powers are specifically delegated. The President in person never deals with any case of this nature but it is the Union Government which exercises his executive powers under s. 13 of the General Clauses Act and s. 121 of the Constitution. In respect of a man suspected of smuggling opium, since it has hardly anything to do with the preservation of peace and order, greater care should be exercised in deciding upon the proper step that is necessary, so as to prevent him from pursuing his activities. Preventive measures are not meant to be resorted to, by way of penalty, and to invoke the Public Order (Preservation) Act as a punishment is a fraud on the statute and an abuse of the powers exercisable under it.

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG v. THE LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE ... 128

REIMBURSEMENT—*Liability of principal to agent for—Contract Act, s. 60—Absence of specific direction—Liberty to apply payment to any debt.* Rice and rice-products bought ex-hopper and paid for by the respondents acting as procurement agents for the appellants were looted or destroyed by insurgents who over-ran the locality where the respondents operated. Under the agreement entered into between the parties the appellants had accepted all risks. The claim for balance of money due and payable on account of the price of rice and rice-products looted or destroyed by the insurgents was resisted on the ground that the contract must be deemed to have become void under s. 56 of the Contract Act, as one impossible of performance. *Held :* That rice having been sold ex-hopper title had passed to the appellants and under the agreement the appellants had accepted all risks that furthermore the respondents having paid the sellers in full this sum in its entirety was recoverable from the appellants and that the fact that due to circumstances no despatch could be made, would not absolve the appellants from their liability to

PAGE

reimburse their agents. Where it is contended that certain payments received from the appellants and appropriated by the respondents towards their commission should have been credited towards the rice bills. *Held :* That in the absence of any specific direction, the respondents were entitled under s. 60 of the Contract Act to apply them towards any debt due and payable to them by the Board.

STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD *v.* MESSRS. THE BURMESE AGENCIES LTD. 206

SEA CUSTOMS ACT, s. 167 B—*Legality of—Constitution, s.* 150—*Limited powers and functions of judicial nature exercisable by persons who are not judges—Attempt—No comprehensive definition—Intention—not punishable—Preparation in certain cases punishable because of element of criminal conspiracy.* S. 167-B of the Sea Customs Act defines "attempt" as "any act of concealment, keeping or conveying of goods under such circumstances as are sufficient to satisfy the Customs Collector that the goods are being concealed, kept or conveyed with intent to import or export goods contrary to the prohibition or restriction under s. 19." Under s. 150 of the Constitution a person may be authorised to exercise *limited* powers and functions of a judicial nature. The powers vested in the Customs Collector under s. 167-B of the Sea Customs Act appear to be boundless and the provisions of the section are not in consonance with the constitutional provision. "Attempt" is nowhere comprehensively defined. The ordinary meaning is "to try" or "to endeavour". It is more than a state of mind and a definite stage in the commission of a crime. If the attempt is successful it is a crime. Intention, evil though it may be, is not punishable. *Aggrali Pradhania* v. *Emperor*, I.L.R. 61 Cal. 54 ; *Queen-Empress* v. *Ramakka*, (1885) I.L.R. 8 Mad. 5; *Rex* v. *MacCrea*, I.L.R. 15 All. 173 ; *R.* v. *Taylor*, (1859) 1 F. & F. 511 ; *Narayaswami Pillai* v. *Emperor*, A.I.R. (1932) Mad. 507 ; *Lal Singh* v. *The Minister for Finance and Revenue and three others*, (1958) B.L.R. (S.C.) 195, referred to. Under the Penal Code "preparation" to wage war, preparation to commit depredation on the territories of a friendly power and preparation to commit dacoity are punishable because the element of criminal conspiracy is a basic ingredient. It cannot be said that in sending gold from Rangoon to Kalewa, which is 160 miles away from the Indian frontier, an "attempt" to send it out of Burma had been made.

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN *v.* THE FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS 142

SMUGGLING—Smuggling of Opium—difficult to connect with the Preservation of Public Order 128

SPEAKING ORDER—relates to errors apparent on the face of the record—writ of certiorari 156

TRANSFER OF PROPERTY ACT, s. 123—WHETHER APPLICABLE TO GIFTS BY MAHOMMEDANS 4

TRIAL—MEANING OF—IN WARRANT CASE—EMBRACES THE WHOLE PROCEEDINGS FROM ITS VERY INCEPTION 230

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 11 (1) (*d*)—"*bona fide*" requirement—is restricted to "requirement to build". The true test therefore is whether the landlord really intends to build. The question of motive is hardly of importance 156

အက်ဥပဒေများ။

စာမျက်နှာ

ငွေလဲလှယ်မှု စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေ (၁၉၄၇ ခုနှစ်)။
ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ။
စည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ။
တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ။
နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ။
ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ။
ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ။
ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ။
ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ။
ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ။
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ အက်ဥပဒေ။
မြန်မာပြည် ယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေ။
မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ။
မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေ။
ရာဇသတ်ကြီး။
ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး။
ရာဇဝတ် ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေ (၁၉၅၁ ခုနှစ်)။
ရေနံမြေ (အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေ။
ရန်ကုန် မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေ။
လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ။
လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ။
လုပ်ခပေးရေး အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၃၆ ခုနှစ်။
ဝိုလိုစ္ဆယျဒနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ။
သမဝါယမ အသင်းများအက်ဥပဒေ။
သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေ။
အစိုးရအိမ် ဥပစာ (နှင်ထုတ်ခြင်း) အက်ဥပဒေ။
အခြေခံအက်ဥပဒေ။
အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ။
အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ (၁၉၄၉ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်)။
ဥပစာခွန် အက်ဥပဒေ။

စာမျက်နှာ

ကူးတို့လိုင်စင်ခ (ferry license rent) မြို့နိုင်ငံပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၆ (၇) ဟူ၍ သုံးနှုန်းထားသော စကားလုံးများဖြစ်သော "Rates and taxes" ကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်ကာ ကူးတို့လိုင်စင်ခ (ferry license rent) လည်း ပါဝင်သည်ဟု မယူဆနိုင် ၁၀၂

ခရိုင်ဝန်၊ မြို့နိုင်ငံပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ ကန့်ကွက်လွှာများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ခရိုင်ဝန်ထံ၌ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အာဏာမရှိ ၁၀၂

ချလွှာအသစ်တင်သွင်းခြင်းကိစ္စ။ ။တရားခံအစား ဝင်ရောက် ချပရာတွင် အမှုသစ် တခုတွင် ဝင်ရောက်ချပသကဲ့သို့ ချလွှာအသစ် တင်သွင်းခွင့်မရှိ ၁၀၆

ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ၊ ဖမ်းဆီးသူ၏ စိတ်တွင် ဖြစ်ရမည့်ကိစ္စ၊ ပုဒ်မ ၅ (က) ၏ အာဘော်၊ အရေးယူရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်မည့်ကိစ္စ၊ ဥပဒေတွင် မပြဋ္ဌာန်းသည့် အချက်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေကို တသွေးမတိမ်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ပါလျှင်၊ ဖမ်းဆီးသူကိုယ်တိုင်က မသက်ဆိုင်ဖြစ်ရပေမည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) ၏ အာဘော်မှာ၊ နိုင်ငံတော် သမတကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော် သမတက ကျိုက်စွအလို့ငှါ၊ အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ သူတဦးတယောက် ဘိန်းကုန် ကူးခြင်းစသည့် ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံတော်အကျိုးကို ထိခိုက်စေရာသည့် ပြုမူတခုခုကို ကျူးလွန်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြေနပ်မှသာလျှင် ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူ၍ ငြိပေမည်။ ယင်းသို့ အရေးယူရာ၌လည်း တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ အာဏာမျိုးကို အသုံးပြုရသည်ဖြစ်သဖြင့်၊ အရေးယူသည့် အာဏာပိုင်သည် မိမိရွေးမော်ကွန်သို့ ရောက်ရှိလာသော သက်သေခံ အထောက်အထား ခိုင်လုံသည်၊ မခိုင်လုံသည်ကို မိမိကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ဝေဖန် စီစစ်၍ ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ ။ အကယ်၍ ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု သံသယရှိကာမျှနှင့် နယ်နှင့်မိန့် ချမှတ်နိုင်သည်ဟု ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိခေါ။ ***Lim Lyan Hwat*** **alias** ***Lim Sway Gaung v. The Secretary, Ministry of Home Affairs and one,*** **(1960) B.L.R. (S.C.)** ***July issue*** ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ယိုဘွန်ဒုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက်လာနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ ၁၇၅

စည်းကမ်းသတ်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ ဒီကရီရသူ စိတ်မနှံ့ခြင်းကြောင့်၊ စည်းကမ်းသတ် အချိန် အတွင်းသို့ ကျရောက်ခြင်း ၂၅၉

စာချွန်တော်။ အမှုခေါ် စာချွန်တော်ကို ဖြစ်စေ၊ တားမြစ်စေ စာချွန်တော်ကိုဖြစ်စေ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးအတွက် ထုတ်ပေးမည်မဟုတ်၊ ရန်ကုန် မြို့နိုင်ငံပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇ (၁) အရ ယိုယွင်းနေသော အဆောက်အဦမှ ပြောင်းရွှေ့ရန် ထုတ်ဆိုသော အမိန့်သည်၊ ၎င်းအမိန့်မျိုးသာ ဖြစ်သည် ၁၆၄

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ အမိန့် ၂၂၊ နည်းဥပဒေ ၁၀ (၁)၊ လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းထိန်းဝန်အား တရားခံအဖြစ် အစားထိုးသွင်းခြင်းအားဖြင့် မူလတရားစွဲဆိုသော အမှုမှာ အမှုသစ် မဖြစ်နိုင်၊ ချလွှာအသစ်တင်သွင်းခွင့်မရှိ၊ အမိန့် ၈၊ နည်းဥပဒေ ၉ အရရှိသော

အခွင့်အရေးများ။ ။မူလဘရားခံအစား အမှုတွင်ဝင်ရောက်ချေပလျှောက်ထားသင့်သူ။ ။အယူခံတရားခံဒေဘီချန်းဆိုသူက မီ (လ်) ကဆင်းဆိုသူအပေါ် တွင် ငွေ ၆၀,၀၀၀ ကျပ် ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုသည့်အမှုဌ် တရားလိုနှင့် တရားခံတို့ အဆိုနှင့်ချေလွှာ ဖြေလွှာများအသီးသီး တင်သွင်းကြပြီးနောက်၊ အမှုစစ်ဆေးရန် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်နေဆဲတွင် တရားခံဖြစ်သူမှာ လူမဲ့ (Insolvent) အဖြစ် မြို့ဒွန်းခြင်း ခံရသဖြင့်၊ တရားလို၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းထိန်းဝန်အား တရားခံ၏ ကိုယ်စား၊ တရားခံအဖြစ် ထည့်သွင်းပြီးသည့်နောက်၊ တရားခံ၏ ရှေ့နေက အငြင်းဖြေခချေလွှာကို တင်သွင်းခဲ့ရာ ထိုခချေလွှာကို တရားလိုက ကန့်ကွက်သဖြင့် တရားလွှတ်တော် ဒုတိယအတွင်းဝန်က အဆိုပါ ခချေလွှာကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံဝင်ရောက်ရာ တရားလွှတ်တော်ကလည်း ဒုတိယအတွင်းပန်၏ အမိန့်ကို ထောက်ခံခဲ့သဖြင့် ဤရုံးတော်၌ လာရောက်၍ စာချွန်တော်တရပ် လျှောက်ထားပြန်လေသည်။ **။ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။လူမဲ့ပိုင်ပစ္စည်းထိန်းဝန်အား **တရားခံအဖြစ်** အစားထိုးသွင်းခြင်းအားဖြင့် မူလဘရားစွဲဆိုခသော အမှုမှာ **အမှုသစ် တခုပြုန်၍** မဖြစ်နိုင်ခေ။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ **အမိန့် ၂၂၊ နည်းဥပဒေ ၁၀** (၁) တွင် ပါဝင်သော စကားရပ်များအရ၊ **အမှုသစ်တခု မဖြစ်နိုင်ခြင်းမှာ** ထင်ရှားသည်။ ။သာမန်အားဖြင့် ဆိုလျှင်၊ **တရားခံ၏** အာကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ဆက်ခံသော သူကသာလျှင် မူလတရားခံအစား ဝင်ရောက်၍ **အမှုတွင် ချေပလို** ကြောင်း ရုံးတွင် လျှောက်ထားသင့်သည်။ ။မည်သည့်နည်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ **အမှု** တွင် **တရားခံ၏** အစား ဝင်ရောက် ချေပရာ၌ အမှုသစ်တခုတွင် ဝင်ရောက်ချေပသကဲ့သို့ ချေလွှာအသစ် တင်သွင်းခွင့် မရှိခေ။ မူလတရားခံ၏ အခွင့်အရေးကို သာလျှင် ဆက်ခံသူဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ အမိန့် ဂ၊ နည်းဥပဒေ ၉ အရ၊ ထပ်လောင်း၍ ချေလွှာတင်သွင်းခြင်း၊ (**Additional Written Statement**)၊သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၆(၁၇)အရမူလတင်သွင်းသည့် ချေလွှာကို ပြင်ဆင်သော ချေလွှာမျ ားကို ရုံးတော်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန်နှင့် ဒေဘီချန်း ပါ ၃ .... ၁၀၆

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ။မည်သည့် ကိစ္စမျိုးသည် **တရားစီရင်ရေး** ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်။ ။၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ အင်းများဆိုင်ရာ အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆၉၊ ခရိုင်ဝန်၏ အာဏာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ **တရားစီရင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်။** ။ **ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။နိုင်ငံတော် အဝိုးရပိုင် ပစ္စည်းတခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် အငှားချထားခြင်း စသော ကိစ္စမျိုးကို အာဏာပိုင်တဦးဦးက ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် **တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ** ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးသာဖြစ်သည်။ ။မိုဟာမက် ဟန်နစ်(စ်) ပါ ၂ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များ [(1952) B.L.R. (S.C.) p. 11] ကိုရည်ညွှန်းသည်။ ။၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ အင်းများဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေအရ၊ ပြုထားသည့်နည်း ဥပဒေ ၆၉ တွင် ခရိုင်ဝန်သည် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (၂) အရ၊ အာဏာများကို ကျင့်သုံးသော အားဖြင့် အင်းလိုင်စင်

မျာ်းကို ထုတ်ပေးနိုင်သည့်အပြင်၊ ပေးပြီး လိုင်စင်များကိုလည်း ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

ထိုကြောင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက၊ ခရိုင်ဝန်မင်းအား အဆိုပါနည်းဥပဒေ ၆၉ အရ၊ ပေးပြီးလိုင်စင်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် အခြားသူ တဦးအား လိုင်စင် ထုတ်ပေးရန် ညွှန်းကြားလိုက်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ၊ ခရိုင်ဝန်က ထုတ်ပေးပြီး လိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်း၍၊ အခြားသူ တဦးအား လိုင်စင် ထုတ်ပေးလိုက်ခြင်းသည်၎င်း၊ တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုသာလျှင် ဖြစ်သည်။

• မောင်ညိမ်းမောင်နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေး) ပါ ၃ .... ၂၄၅

မောင်ဘုံးဆေးနှင့် ခရိုင်ဝန်၊ ဇာတင်ငူခရိုင် ပါ ၄ .

တရားခံများအား၊ ညှဉ်းပန်းမှု၊ ဖြားယောင်း သွေးဆောင်မှုကြောင့် ဖြောင့်ချက် ရရှိသည်ကို တွေ့ရခြင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းသော ဖြောင့်ချက်အပေါ် ၌ မူတည်၍ အပြစ်မပေးသင့်ခြင်း ၁၅

တရုပ်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည်နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးနှင့်နယ်မြေအချို့ လဲလှယ်ရေးအတွက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းကိစ္စ။ ။ထိုစာချုပ် အတည်ပြုခြင်းကို ပါလီမန်သည်၊ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) အရ သဘောတူညီချက် ပေးနိုင်ခြင်း ၁၁၃

တိုင်းရင်း ဆေးဆရာ အဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေအရ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ၏ တာဝန်၊ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စသည် အမှုအမှန် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသော ပြဿနာမဟုတ်သဖြင့်၊ ဤခုံးတော်က စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံက စဉ်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍၊ ဝတ္ထုရား တခုခုကို ဆောင်ရွက်သော်၊ အရေးဆိုနိုင်သည့်ဌာန၊ ဤခုံးတော်၏အာဏာ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တိုင်းရင်း ဆေးဆရာ အဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်ပွဲသက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေအရ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက ဆောင်ရွက်ရသော တာဝန်မှာ၊ မိမိထံ ရောက်ရှိလာသော အမည်တင်သွင်းလွှာ မျာ်းတို့သည်၊ မိမိက ကျေညာပြီးသော နည်းဥပဒေအရ၊ စည်းကမ်းဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်ကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရန်သာ ဖြစ်သည်၊ မိမိ၏ သဘောအရ၊ စဉ်းစားဉာဏ်ကို အသုံးပြု၍၊ မှားသည် မှန်သည် ဟူသော ပြဿနာရပ်တို့ကို စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်မရှိပေ၊ နည်းဥပဒေအရ၊ သတ်မှတ် ထားသော စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်ဟူသော ကိစ္စရပ်မှာ အလိုအလျောက် ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော ကိစ္စရပ်များသာ ဖြစ်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိက၊ အမှုအမှန် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသော ပြဿနာရပ် များမဟုတ်သောကြောင့် ဤခုံးတော်က အမှုခေါ် စာချုန်တော်ဖြင့် အမိန့် တရပ် ထုတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာကို လက်ခံ စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိ။ ။ဦးထွေး (ခေါ်) (A. E. Madari) နှင့် ဦးထွန်းအုံ ပါ ၂၊ 1948, B.L.R. 541; D. D. Grover ၈. A. C. Koonda and one, 1955, B.L.R. 54)ကို လိုက်နာသည်။ ။ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိက၊စည်းမျဉ်း

ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် မိမိ၌ ကျရောက်သော ဝတ္တရားတခုခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်၊ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သောကိစ္စသည်၊ တရားမဝင်၍၊ ပျယ်ပြယ်ကွယ်ဟူသက်ဆိုင်သူ တဦးဦးက အရေးဆိုလိုလျှင်မူလသက်ဆိုင်ရာ အာဏာကို သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ဤရှုံးတော်၌ အခြေခံပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ စွဲဆိုသော အမှုများမှအပ အခြားသော ကိစ္စများအတွက် မူလဘက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိချေ။

ဦးချစ်ဖေနှင့် ဆရာဝန်ကြီးဦးဝဏ္ဏ ၉၅

ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း။ မည်သည့်အခါတွင်မှ တရားနိုင်၌ ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခြင်း။ စည်းကမ်းသတ်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၆၊ ဒီကရီရသူစိတ်မနှံ့ခြင်းကြောင့် စည်းကမ်းသတ် အချိန်အတွင်းသို့ ကျရောက်ခြင်း။ **။ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့တွင် တရားနိုင်အတွက် ချမှတ်သော ဒီကရီ၏ အကျိုးအာနိသင် ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်သော အခွင့်အရေးကို မိမိအကျိုးငှါ အသုံးပြုရန် ဆက်လက်၍ ဇာရီပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အရေးယူလိုပါက**စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့တွင်ကား** ထိုကဲ့သို့ **အရေးမယူနိုင်ချေ။ စီရင်ချက်တွင် ချမှတ်**ထားသောအခွင့်အရေးအားလုံးကိုကုစားတွက်ချက်၍ **ဒီကရီရေးဆွဲပြီးဆိုင်ရာ** တရားသူကြီးကလက်မှတ်ထိုးပြီးနောက်မှသာလျှင် **တရားနိုင်၌ ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်**ရှိချေသည်။ ထိုထက်ဆောလျှင်စွာ တရားဥပဒေအတိုင်း အရေးယူ **ဆောင်ရွက်ရန်** မဖြစ်နိုင်ချေ။ ***U Khin*** **v.** ***Maung Sa,*** **3 L.B.R. 62;** ***Maung Po Kyaw*** **v.** ***Ma Lay and others,*** **7 Ran. 18 ;** ***A.M. Eusoof*** **v,** ***SVST Chettyar firm;*** **(1940) Ran. 72 ; approved** ***Abdul Hussein*** **v.** ***Mussamah Umda Bibi,*** **(1896-97) I.C.W.N. 93 ;** ***Kisoki Mohan Pal*** **v.** ***Provast Chandra Mudul and others,*** **A.I.R. (1924) Cal. 351 ;** ***Ramdas*** **v.** ***Gangasagar*** **A.I.R. (1924) Pat. 421 ;** ***Venkaturaya*** **v.** ***Gomudan Malappa and others,*** **A.I.R. (1947) Mad. 348 ;** ***Sri Ramachandra Mardaray Deo*** **v.** ***Bhalu Patnaik and others,*** **A.I.R. (1950) Orissa 125 ;** ***Rameshwar Singh*** **v.** ***Homeswar Singn,*** **A.I.R. (1921) P.C. 31 ; referred to** လူတယောက်သည်၊ မိမိအနိုင်ရရှိသောအမှုတွင် ဇီရင်ချက်ချပြီးသည့်နောက်ဒီကရီရေးဆွဲ၍ မပြီးမီစပ်ကြား စိတ်မနှံ့သောရောဂါ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုဝေဒနာကင်းလွတ်ပြီးနောက်မှ စွဲဆိုသော ဇာရီမှုသည် စည်းကမ်းသတ်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ စည်းကမ်းသတ် အချိန်တွင်းသို့ကျရောက်သည်ဟု ယူဆရမည်။

ဦးဝန့်နှင့် ဦးဘထွန်း ၂၁၉

နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (မြင့်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ အောက်မြန်မာပြည်—မြေနှင့်အခွန်တော်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၅ အရ၊ ရရန်ရှိသော ငွေများတောင်းရန် အရေးယူရာဘွင်၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်ရမည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ နှင့် ဆန့်ကျင်လျှင်၊ လေလံရောင်းခြင်း ပျက်ပြယ်ခြင်း။ ။မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၀၊ ကန့်ကွက်ချက်ရှိလျှင်၊ အာဏာပိုင်က စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရမည့်တာဝန်၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဆ) နှင့် ၆၆ (၂) (ဃ) အရ၊ **ဇာရီပြုလုပ်ရန်အတွက် လျောက်လွှာတွင် ရရန်ရှိသော ငွေကို ဖော်ပြရမည်။**

ဥပဒေအရ၊ မခိုင်လုံသည့် ဇာရီ လုပ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့က လျှောက်ထား သူထံမှရရန်ရှိသည်ဟု ဆိုသော ငွေများကို အခွန်တော် မြေကျန်ငွေဖြစ်သကဲ့သို့၊ အရတောင်းခံရန် အလို့ငှါ၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (မြင့်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ အရေးယူရာ၌ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၅ အရ၊ အရေးယူရာဘင် တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ။ဤကဲ့သို့ နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့က လျှောက်ထားသူ ထံမှရရန်ရှိသည်ဆိုသော ငွေများကို ဆောက်ခံသည့် ကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူက စာရင်းများကို အကိုးအကားပြုကာ၊ မိမိက နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့မှ ငွေများရရန် ရှိပါ၍၊ ၎င်းငွေများကိုတောင်းထားသဖြင့် လေလံကြေငြာခဲ့ဖေါ်ပြထားသည့် လျှောက်ထားသူထံမှရရန်ရှိသော ငွေပေါင်းမှာ၊ မမှန်ကြောင်း လျှောက်ထားသော်လည်း၊ ၎င်းလျှောက်လွှာကို အရေးမယူဘဲ၊ ဝါးရမ်းဘမ်းထားသော လျှောက်ထားသူပိုင် ပစ္စည်းများကို တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေ အမိန့် ၂၁၊ အရ၊ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပြီး ရောင်းချရာဝယ်၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ အရ၊ ဝယ်သူက ဝယ်ငွေ၏ လေးပုံတပုံကို ချက်ခြင်း တင်သွင်းရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုငွေ၏ ဆယ်ပုံတပုံကိုသာ တင်သွင်းသဖြင့်၊ ၎င်းရောင်းဝယ်မှုသည် မလိုက်မနေရဖြစ်သော အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ နှင့် ဆန့်ကျင့်သည်ဖြစ်၍၊ မနီလာမိုဟန်လာနှင့် ဆရက် အာမက် (A.I.R. 1954 S.C. 349) အမှုတွင် အိန္ဒိယပြည် တရားလွှတ်တော်ချုပ် ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်းဆိုလျှင်၊ ပယ်ဖျက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ (A.I.R. 1954 S.C. 349.) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၀ ၌ပင်၊ မြေခွန် ပေးဆောင်ရမည့်သူက၊ မည်ရွေ့မည်မျှ ပေးဆောင်ရမည် ဆိုသည်ကို ကန့်ကွက်လျှင်၊ ၎င်း၏ ကန့်ကွက်လွှာကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက၊ စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်၊ မပြေကျန်ရှိသည်ဆိုသောငွေကို ရယူရန်အတွက် တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရာတွင်၊ အမိန့် ၂၁ ပါ နည်းဥပဒေများ အတိုင်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဆ) အရ ဆိုလျှင်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရန်အတွက် လျှောက်လွှာတွင် ရရန်ရှိသောငွေကို ဖေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်၊ ထို့ပြင် ထိုအမိန့်နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) (ဃ) အရလည်း၊ ရရန်ရှိသောငွေကို ဖေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်၊ အဖွဲ့က လျှောက်ထားသူ ထံမှ ရရန်ရှိသော ငွေနှင့် လျှောက်ထားသူက အဖွဲ့မှ ရရန်ရှိသော ငွေများကို သေချာစွာ စစ်ဆေးပြီး စာရင်းမှင်းသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျန်ငွေ မည်မျှရှိသည်ကို အတိအကျ ပြောနိုင်စွမ်းရှိမည်မဟုတ်ခေျ။ ထိုသို့ မပြောနိုင်လျှင် လျှောက်ထားသူအပေါ်၌ ဇာရီပြုသည်မှာ တရားဥပဒေအရ ခိုင်လုံသည်ဟု မဆိုနိုင်ခေျ။

ဦးလှတင်နှင့် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ ပါ ၄ .... ၂၂၅

နုတ်ငွေ၊ နို့တစ်မပေးဘဲ အလုပ်ထွက်လိုက်ခြင်းအတွက် သုံးလအတွက် လခတောင်းဆိုခြင်းမျှားမှာ နုတ်ငွေမဟုတ်၊ လုပ်ခပေးရေးအက်ဥပဒေ ၈၁

နုတ်ငွေ၊ လုပ်ခပေးရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၊ ကုမ္ပဏီက ထည့်ရမည့် အိုနာစာရံပုံငွေမှာ လုပ်ခငွေမှ "နုတ်ငွေ" မဟုတ် ၈၁

စာမျက်နှာ

နယ်ပိုင် တရာ မတရားသူကြီး၊ ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေအရ၊ ဝိနိစ္ဆယခုံမဲ့စည်းရာဌာ လိုက်နာရမည့်အချက်များ၊ နိဝိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (၃) ၃၇

နို့တစ်စာ။ အိမ်ရှင် အိမ်ငှါးတို့ပေးကြသော နို့တစ်စာ၊ ပစ္စည်း လွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၆၊ တရားဝင်သော နို့တစ်စာ၏လိုရင်းအချက်များ ၁၀၅

ပစ္စည်းလွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၀၆၊ အပိုင်း ၂ ပိုင်း၊ ပဌမအပိုင်း ၁၅ ရက်တင်ကြို၍၊ နို့တစ်စာရမှီစေရမည်။ ဒုတိယ အပိုင်း၊ နို့တစ်စာ မည်သို့ မည်ပုံ ပေးခြင်း၊ တရားမဝင်သော နို့တစ်စာ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပစ္စည်းလွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥ ဒေပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် ဖော်ပြပါရှိ သော စကားရပ်တို့မှာ၊ နို့တစ်စာ ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်။ ။ပဌမအပိုင်းအရ၊ နို့တစ်စာ အပေးခံရသော အိမ်ရှင်၊ အိမ်ငှါးတို့ကို အိမ်ငှါးလမကုန်ခင် ၁၅ ရက် တင်ကြို နို့တစ်စာ ရရှိစေရမည်။ ။ဒုတိယအပိုဒ်တွင် မည်သို့မည်ပုံ အဆိုပါ **နို့တစ်စာ** အပေးခံရသူထံ ပေးပို့ရမည့်အကြောင်း၊ နို့တစ်စာပေးသူက **နို့တစ်စာ အပေး** ခံရသူထံ စာတိုက်မှ တဆင့်သော်၎င်း၊ **သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း လက်ခံ** ရရှိစေရန်ပေးပို့ရမည်။ ဒုဒ်းကိုယ်ဘိုင်မရှိက၊ ဒုဒ်း**၏ခိသားစတယောက်၊ သို့မဟုတ်** ဒုဒ်း**၏**အစေခံများအား နို့တစ်စာကို ပေးရမည်။ **ထိုသို့မဖြစ်နိုင်က ပစ္စည်း** အပေါ်တွင် လွှယ်လင့်တကူ ပြန်နိုင်သော နေရာဘွင့် **နို့တစ်စာကို ကပ်ထားရမည်၊** အကြောင်းများ ဖော်ပြပါရှိလေသည်။ ။အထက်ဖော်ပြပါပုဒ်မတွင် **အပိုဒ် ၃စ်** ပိုဒ်ခွဲခြားရှိ ဖော်ပြပါရှိသော စည်းကမ်းချက်များကို ရှောလုံး၍ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ နို့တစ်စာ အပေးခံရသူမှာ လမကုန်မီ ၁၅ ရက်က တင်ကြို၍၊ နို့တစ်စာရရှိရမည်၊ ထိုသို့ရရှိစေနိုင်ရန် နို့တစ်စာ ပေးသူက လိုအပ်သလို အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ အပိုဒ် ၂ တွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုပေသည်။ ။လျှောက်ထားသူက ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ နိဝတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ရှဲဖြင့်၊ နို့တစ်စာ တစောင်ကို လျှောက်ထားခံရသူထံပေးပို့ရာ၊ ထိုနို့တစ်စ တွင် လျှောက်ထားခံရသူထံ နိဝတ်လ ၁၇ ရက်နေ့မှသာလျှင် ရောက်ရှိသဖြင့်၊ ပစ္စည်းလွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆၊ အပိုဒ် ၁ တွင် ဖြို့သော လိုအပ်သည့် လမကုန်ခင် ၁၅ ရက်အတွင်း၊ နို့တစ်စာ မရောက်ရှိခြင်းကြောင့်၊ အဆိုပါ နို့တစ်စာသည် **တရားမဝင်သော** နို့တစ်စာဖြစ်သည်။

ခြန်ကင်းဂွမ်းနှင့် ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း ၁၀၅

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (၅)၊ အထိအလင်းပြဋ္ဌာန်းချက်၊ အဓိက အရေးကြီး သော စကားရပ်များ၊ ရည်ညွှန်းထားခြင်း မရှိသည့် အချက်၊ အဓိပ္ပါယ် ကော က်ယူရာတွင် မပြုလုပ်နိုင်သည့် ကိစ္စ၊ သဘော်ပေါ်သို့ ဝန်ပစ္စည်းရောက်ကြောင်း သဘော်မူး မသိခြင်း၊ အပြစ်ဒဏ်ခံရမည် တာဝန်နှင့် မဆိုင်၊ ''အကောက်တော်ဆိပ်ကမ်း'' ဟူသော စကားရပ် မပါခြင်း၊ ဆိပ်ကမ်းနယ်နိမိတ်အပြင်ဘက်တွင် ဘန်းဆီးခြင်းကိစ္စ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်မကျူးလွန်သည်နှင့် မဆိုင်။ ။ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှမိုင် ၄၂ မိုင်ကွာဝေးသော ရေကြောင်းပြဌာနတွင် ရှိနေသော သီဟခေါ် ရေကြောင်းပြသဘော်ဝေါ်တွင် အဆကောက်တော်ဌာနမှ အရာရှိများက ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ် နီးပါးမျှ အဘိုးတန်

သော အဒေကာက်ခွန်ဘေးသင့်သည့် ကိစ္စသုံးပစ္စည်းများကို တွေ့ရှိဘမ်းဆီးမိသည့် အဘွက်၊ လျှောက်ထားသူ သီဟ သဘော်မှူးဖြစ်သည့် ကုပ္ပဘိန် ဘလှအောင် အပေါ် တွင် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ၂၂,၀၀၀ ကျပ် တပ်ခွင်ကသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူက ခိမိအိပ်ဒနခိုက်ခိမိ၏ လက်အောက်တွင် အလုပ်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ကြသော မာလိန်၊ စက်ဆရာနှင့် ကြိုးမဲ့ကြေးနန်းအရာရှိတို့က အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို ဟောင်ကောင်မှလာသော သမ္မတ သဘော်မှ သီဟသဘော်သို့ ယူဆောင်လာခြင်းကို မိမိသိရှိခြင်း မရှိသည့်အပြင်၊ အဒေကာက်တော် အရာရှိများက ဘမ်းဆီးသော နေရာမှာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ မိုင် ၄၀ ကျော်မျှ ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်တွင် ဖြစ်၍ ၎င်းအရာရှိများတာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော နယ်နိမိတ်ပြင်ဘက်တွင် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) **အရ၊အရေးယူအပြစ်မပေးသင့်ကြောင်း ချေပလေသည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။** ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ပင်လယ်ရေကြောင်းဖြင့်လာသော သဘော်တစီးမှ အကောက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ကုန်ပစ္စည်းများကို ရေကြောင်းပြသဘော်ပေါ် သို့ တင်ခဲ့လျှင်၊ ရေကြောင်းပြ သဘော်မှူးအပေါ် တွင် ငွေဒဏ် ထိုက်သင့်စေရမည်ဟု ပင်လယ်အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် အတိအလင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်၊ ဤပုဒ်မတွင်ပါဝင်သော စကားရပ်များအနက်၊ အဓိက အရေးကြီးသော စကားရပ်များမှာ၊ ကောင်းစွာ ပေါ်လွင်လျက်ရှိသော "ကုန်ပစ္စည်းများကို အဒေကာက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ တင်ယားခြင်း" ပင်ဖြစ်သည်၊ ကုန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံသော သဘော်တွင် ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ရသောသူများကို မည်သို့မျှရည်ညွှန်းထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ ဥပဒေပုဒ်မတွင် မပါဝင်သော စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထည့်သွင်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်းမပြုနိုင်ချေ။ လျှောက်ထားသူ ရေကြောင်းပြ သဘော်မှူးက ဝန်ပစ္စည်းများ မိခိ၏သဘော်တွင်းသို့ တင်သည်ကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုဝန်များ မိမိသဘော်ပေါ် သို့ ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မိမိအပေါ် တွင် ၎င်းပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ခံရမည့် တာဝန်က ရောက်လျက်ရှိချေသည်။ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် "အကောက်တော်ဆိပ်ကမ်း" ဟူသော စကားရပ်များ မပါရှိချေ။ သို့အတွက်ကြောင့် ပစ္စည်းများကို သွားရောက်၍ ဘမ်းဆီးသောနေရာသည်၊ ဆိပ်ကမ်း နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်ကျသည်၊ အတွင်းဘက်ကျသည်ဟူသော ပြဿနာမှာ လုံးဝမပေါ် ပေါက်ချေ။ ရေကြောင်းပြ သဘော်မှာ ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ အလုပ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော သဘော်ဖြစ်၍၊ ထို့ကဲ့သို့ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်သော စကားရပ်များကို အဆိုပါ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုဟု ထင်မှတ်ရပေမည်၊ အကောက်တော်ဌာနအရာရှိများသည် ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ ပစ္စည်းများကို ဘမ်းဆီးခြင်း၌ အာဏာရှိသည် မရှိသည်ဟူသော အချက်မှာ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်၊ မကျူးလွန်သည်ဟူသော ကိစ္စတွင် အကျုံးဝင်သော အချက် မ ဟုတ်ချေ။

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နိုင်ငံခြားကုန်ကို ပြည်တွင်းမှ ခိုးထုတ်ပြီး ပြန်သွင်းသည့်ကိစ္စ၊ သိမ်းဆည်းသည့်အမိန့် လျော်ကန်သင့်မြတ်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြန်မာပြည်တွင်းသို့ အစိုးရ အခွင့်အမိန့်ဖြင့် တင်သွင်းခဲ့သော နိုင်ငံခြား ကုန်ပစ္စည်းများကို မသမာသောနည်းဖြင့်ပြည်ပသို့ ခိုးထုတ်ပြီးနောက် ပြည်ဘွင်းသို့ တဖန် ပြန်လည် တင်သွင်းသည့်အတွက် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ၊ အကောက်တော်မင်းကြီးက ၎င်းကုန်ပစ္စည်းများ သိမ်းဆည်းရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ အလွန်လျော်ကန် သင့်မြတ်သော အမိန့်ဖြစ်သည်။

ဦးမောင်မောင်ကြီးနှင့် ဘဏ္ဍာခရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးပါ ၃ .... ၂၀၃

ပင်လယ်ကြောင်းအကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (က)၊ အထူးသက်သေဥပဒေ မည်သည့်အခါအသုံးပြုရန် မသင့်တော်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရွှေရောင်းရွှေဝယ်ကိစ္စကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်ကြီး ၁၀ နှစ်ကျော်မျ လုပ်ကိုင်လာသူ၏ လက်ဝယ်တွင် စုစုပေါင်း တန်းဘိုးငွေ ၃၉,၈၄၂ ကျပ်တန် ရွှေများ တွေ့ရှိရသည့်အနက်၊ ဟာဘစ်ဘက်တ်ဆိပ်ပါ၊ ငါးတိုလာစီးသော ရွှေပြားတပြားမှာ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နှင့် နိုင်ငံခြား ငွေလဲမှုကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ (၃) ပါ ဥပဒေရပ်များကို ချိုးဖောက်၍သွင်းယူလာသော ရွှေတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (က) အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထူးသက်သေခံမှုကို အသုံးပြု၍၊ အရေးယူသည့်ကိစ္စတွင် နိုင်ငံခြားရွှေများကို၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်လောက်က အစိုးရလိုင်စင်ဖြင့် ရွှေကုန်သည်များ တင်သွင်းနိုင်ခဲ့ရာ၊ ယခုမျှလောက်သေးငယ်သောအလေးချိန်ရှိ ရွှေကိုလုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း သဘောရိုးဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်ပင် ဝယ်ယူနိုင်ခြင်း၊ အခြားမိုမိုပိုင်ရွှေအမြောက်အမြားမှာ လိုင်စင်အရ ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့သော ရွှေများဖြစ်သည်ကို ထောက်ထား၍ အဘိုးအနည်းငယ်မျှတန်သော ရွှေပြား ကလေး တပြားမှာဥပဒေကို ချိုးဖောက်၍ တင်သွင်းလာသော ပစ္စည်းဟုမသက်ဝင်ရာအကြောင်းမရှိခေ့။ ရှိ၊ရှိသားသား ဝယ်ယူရရှိသော ပစ္စည်းဟုသာလျှင် ယူဆဘွယ်ရာ အကြောင်းရှိသည်။ သို့အတွက် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ၁၆၇ (က) အရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထူးသက်သေခံမှုကိုအသုံးပြုရန် လုံးဝမသင့်တော်ခေ့။

ဦးစောဦးနှင့် အကောက်တော်မင်းကြီး ပါ ၂ .... ၁ ၁ .... ၁၉၇

ပါလီမန် ရွေးကောက်ပဲနည်းဥပဒေ ၅၊ ပုံစံ ၁၁ နှင့် ပုံစံ ၉ တို့တွင် ပါသော အချက်များကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်။ ။ရွေးကောက်ပဲ တာဝန်ခံ အရာရှိစစ်ဆေးရမည့်ကိစ္စ၊ အနည်းငယ်ချို့ယွင်း ချွတ်ချော်ချက် ရှိရုံမျှနှင့် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်နိုင်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပါလီမန် ရွေးကောက်ပဲ နည်းဥပဒေ ၅ အရ၊ ပုံစံ (၁) တွင် ပါရှိသော အချက် ၇ ခုကို ရေးသား ထည့်သွင်း ဖော်ပြရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူသည် မည်သူ့မည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို၊ တိကျ သေချာစွာ သိရှိနိုင်ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည်။ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပါလီမန် ရွေးကောက်ပဲ ပုံစံ ၉ အရ၊ တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ရာ ထိုပုံစံတွင်

ထည့်သွင်း ဖေါ်ပြရမည့် အချက်မျှားမှားလည်း၊ အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူသည်၊ မဲဆန္ဒပေးနိုင်သူဖြစ်သည့်ပြင်၊ မဲစာရင်းတွင်လည်း အမည်ပါဝင်သူ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်ဖြစ်သည်၊ တနည်းအားဖြင့် ဆိုသော်၊ အလွှေးခံရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်း သူနှင့် မဲစာရင်းတွင် ဖေါ်ပြပါရှိသူသည် တဦးတည်းသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း သိသာစေရန် ဖြစ်သည်။ ။ထိုကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁) (က) တွင် ''အလွှေးခံရသူသည်၊ အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် အမည်နှင့် မဲစာရင်း နံပါတ် စဉ်တို့ဖြင့် ဖေါ်ပြထားသော သူ'' ဟုတ်၊ မဟုတ်ဟူသော အချက်ကို၊ လွှေးကောက်ပဲ့တာဝန်ခံ အရာရှိက ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်သည်၊ မဲစာရင်းတွင် ပါရှိသော သူသည်၊ အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူ (အလွှေးခံသူ) အမှန်ဖြစ်လျှင် ဤကိစ္စအလို ငှါ လွှေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိက၊ အမည်တင်သွင်းလွှာကို လက်ခံရမည် ဖြစ်သည်၊ အနည်းငယ် ချို့ယွင်း ချွတ်ခြချ်ချက် ရှိရုံမျှနှင့် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၅) တွင် မဲစာရင်းဌာနသော်၎င်း၊ အမည်တင်သွင်းလွှာဌာနသော်၎င်း လူအမည်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နေရပ်နှင့်ဖြစ်စေ စပ်လျဉ်း၍ အနည်းငယ် မှားယွင်း ချွတ်ခြချ်ခြင်း ရှိသော်လည်း၊ မည်သူ မည်ဝါကို ဆိုလိုကြောင်း နားလည်နိုင်လျှင် ထိုသို့အနည်းငယ် မှားယွင်း ချွတ်ခြချ်ခြင်း အတွက် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်ရဟု ပြဋ္ဌာန်းလျက် ရှိလေသည်။

ဦးဘိုဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘိုခိန်နှင့် လွှေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိမ်မြို့ ပါ ၆ .... ၃၂

ပါလီမန် လွှေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ (က) အရ၊ ပုံစံ ၉ (က) ကို မည်သည့် အခါမှ ပူးတွဲ တင်သွင်းရမည်၊ မည်သည့်အခါ ပူးတွဲတင်သွင်းရန်မလို။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပါလီမန် လွှေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၃၈ အရဆိုလျှင်၊ အမည်တင်သွင်းလွှာ၌၊ အမတ်လောင်း တဦးသည် ခံမိကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တဦး တယောက်ကိုဖြစ်စေ လွှေးကောက်ပဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားနိုင်ပေသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ခန့်ထားကြောင်းကို အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် ဖေါ်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အခြားသူတဦး တယောက်ကို မိမိလွှေးကောက်ပဲ့ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားသောအခါမှသာလျှင် နည်းဥပဒေ ၃၈ (က) အရ၊ ပုံစံ ၉ (က) အတိုင်း၊ ထိုသို့ခန့်ထားကြောင်းကို ဖေါ်ပြ၍ ထိုပုံစံကို အမည်တင်သွင်း လွှာနှင့် ပူးတွဲ ဟင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်၊ ယခုကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူသည်၊ မိမိ ကိုယ်ကိုပင် မိမိ၏ လွှေးကောက်ပဲ့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ပုံစံ ၉ (က) အရ၊ ထပ်ခံ၍ရေးသွင်း ပူးတွဲတင်ပြရန် မလိုတော့ချေ။

ဦးစိုးလင်းနှင့် လွှေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံအရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) မြင်းခြံမြို့၊ ပါ ၅ ၂၆

ပါလီမန်လွှေးကောက်ပဲ့နည်းဥပဒေ ၄၆ တွင်၊ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူတို့သည် လွှေး ကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိ သတ်မှတ်သော အချိန်နှင့် နေရာသို့ လာရောက်ရမည် ဟုမပါ။ ထိုသို့ မလာမရောက်ခြင်းကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁) (က) နှင့် (ခ) အရ၊ ချို့ယွင်းချက်မဟုတ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လွှေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၄၆ အရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ အလွှေးခံသူ အသီးသီး၏ အဆိုသွင်းသူ ထောက်ခံသူ တဦးစီ လွှေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိ သတ်မှတ်သော အချိန်နှင့် နေရာသို့ လာ

ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အမည်တင်သွင်းလွှာများကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရန် ထိုသူတို့အား သင့်တော်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးရမည်ဟုသာ ဖြစ်သည်၊ ထိုသူများ လာရောက်ရမည်ဟု မပါခေါ်။ မည်သည့်အရေးကြီးသော ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူတို့ကို မိမိထံ ချိန်းဆိုထားသောနေ့၌ ချိန်းဆိုသောအချိန်တွင် လာရောက်ရန် အကြောင်းကြားခြင်း တစုံတရာ ပြုလုပ်ခြင်း မရှိဘဲနှင့် ထိုသူများ မလာရောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ လျှောက်ထားသူ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်ချခြင်းမှာ၊ ရွေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော အမိန့်တရပ်ဟု မယူဆနိုင်ခေါ်။ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူများအား၊ ယခုကဲ့သို့ အကြောင်းပြခွင့် တစုံတရာမပြုဘဲနှင့် ရွေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁) (က) နှင့် (ခ) အရ၊ ချိုယွင်းချက်များ ရှိသည်ဟု အကြောင်းမဲ့ ယူဆပြီး လျှောက်ထားသူ၏ အမတ်လောင်း လျှောက်လွှာကို ပယ်ခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် သာမက၊ သဘာဝ မျှတမှုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

ဦးရဲမြင့်နှင့် ခရိုင်ဝန်၊ မိတ္ထီလာ ပါ ၆ .... ၄၀

ပါလီမန် ရွေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ၊ ရွေးကောက်ပဲ့တာဝန်ခံ အရာရှိက ချမှတ်သော အမိန့်၊ နောက်ဆုံးအတည်ဖြစ်ရမည့်အမိန့်၊ ဥပဒေကြောင်းနှင့် **မစပ်** လျဉ်း၊ အလွန် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိမှသာ၊ ဤရုံးတော်က **အပူခေါ်** စာချုပ်ဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မည့်ကိစ္စ။ **။ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။ပါလီမန် **အမတ်** အဖြစ် အရွေးခံလိုသူများက၊ မိမိတို့၏ မဲပုံးများတွင် အသုံးပြုရန် မဲပုံး အမှတ် အသားများကို တင်ပြကြသောအခါ၊ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၅၁ အရ၊ ရန်ကုန် ရွေးကောက်ပဲ့တာဝန်ခံအရာရှိက၊ မဲပုံးအမှတ်အသားချင်း ခြားနားကွဲပြားခြင်းရှိ၊ မရှိကို စီစစ်ရန် တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်း၊ မဲပုံးများကို စီစစ်သောအခါ လျှောက်ထားသူက တင်ပြသော၊ ၎င်းအသုံးပြုလိုသည့် မဲပုံး အမှတ် အသားမှာ၊ အခြား အမတ်လောင်း တဦးက တင်ပြသော **မဲပုံးနှင့် ဆင်တူရိုးမှား ဖြစ်၍ ခဲ့ခြင်း**၊ သီသာနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ရွေးကောက်ပဲ့ **တာဝန်ခံ** အရာရှိက ယူဆပြီးလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာနှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သဘောတူညီချက် ရရှိရန် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ကြသော်လည်း သဘောတူညီချက် **မရရှိ**သဖြင့်၊ လျှောက်ထားသူက မဲပုံးတွင် ရွှေဝါရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါနုရောင် အသုံးပြုလိုကြောင်း ပြောရာ၊ ရွေးကောက်ပဲ့တာဝန်ခံအရာရှိကလေ့ က်ထားသူအသုံးပြုလိုသော အရောင်မှာအနည်း ငယ်ရင့်သော်လည်း အဝါရောင်သာ ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ အခြား အမတ်လောင်း တင်ပြသော မဲပုံးအရောင်နှင့် ဆင်တူရိုးမှား ဖြစ်ပြီး၊ ခဲ့ခြား မသီသာနိုင်သဖြင့်၊ **ပါလီမန်** ရွေးကောက်ပဲ့ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ၊ လျှောက်ထားသူ တင်ပြသော မဲပုံးတွင်၊ ရွှေဝါရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါနုရောင်အစား၊ အဖြူရောင် အသုံးပြုရန်၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်လေသည်။ ။ဤဆုံးဖြတ်ချက်မှာ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ၊ သက်ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိက၊ မိမိ၏ထင်မြင် ယူဆချက်အတိုင်း ချမှတ်သော အမိန့်မျိုးဖြစ်သည့်အပြင်၊ ထိုနည်းဥပဒေ၌ပင် ဤကဲ့သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်သည် နောက်ဆုံး အတည်ဖြစ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်၊ ဤကိစ္စမျိုးမှာ ဥပဒေကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏ သဘော ယူဆချက်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည့်အကြောင်း အရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုးတွင် ဤရုံး

စာမျက်နှာ

တော်က အမှုခေါ် စာချုပ်တော် အမိန့်ဖြင့် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နိုင်ရန် အကြောင်း အလှန် လုံလောက်မှုသာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်။ ။အရောင်အနုအရောင်ခွဲခြား ရှုမြင်ဖြင့် ရွေးဆောက်ပုံ တာဝန်ခံ အရာရှိ၏ ဆင်တူရိုးမှား ပြစ်သည်ဟု ယူဆချက်သည် မှား သည်ဟု မဆိုသာချေ။ ထို့ပြင် ဤကိစ္စမျိုးသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်သော ရွေး ကောက်ပုံ တာဝန်ခံအရာရှိအား၊ မည်သို့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်ကဲ့သို့သော အရောင်မျိုးကို လက်ခံရမည်ဟု ဤရုံးတော်က ညွှန်ကြားခြင်း၊ အမိန့်ပေးခြင်းကို ပြုနိုင်သော ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ဧ။

ဦးထွန်းအုံနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင် ရွေးကောက်ပုံ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ကော်လိတ္တော် အရာရှိ) ပါ ၇ .... ၂၇

ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) ကို သုံးစွဲ၍ ချုပ်တော်သော နယ်နှင်ဒဏ်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အမှုခေါ် စာချုပ်တော် လျှောက်ထားမှုကို ဆုံးဖြတ်ရန်မူများ။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။လျှောက်ထားသူ သည်၊ ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု စွပ်စွဲပြီး၊ ပြည်သူ့ငြိမ် ပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ၅ (က) ကို သုံးစွဲလျက်၊ ၎င်းအား ရွှန်ကုန်မြို့မှ၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဆောမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်စေသည့် နယ်နှင်ဒဏ် အမိန့်ကို ပယ် ဖျက်ပေးပါရန် အမှု ခေါ် စာချုပ်တော် လျှောက်ထားသောအမှုတွင် ဤရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်ရန် မူများမှာ (၁) ဘိန်းလုပ်ငန်း လုပ်သည်ဆိုသည်ကို၊ ပြည်သူ့ ငြိမ်ဝပ် ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူ သည့် အာဏာပိုင် ရှေ့မေ့ က်၌ခိုင်လုံသော အထောက်အထား ရှိ မရှိ၊ (၂) ယင်း သို့ အထောက်အထားရှိသျှင်၊ ထိုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ တားမြစ် ပိတ်ပင်ရန် ဥာလို့ဂ်၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အကယ်ပင် အရေး ယူရန် လိုအပ်သည် မလိုအပ်သည်။ ။အာဏာပိုင်များက လျှောက်ထားသူသည် တကယ်ပင် ဘိန်းလုပ်ငန်း လုပ်ခဲ့ဘူးသူဟု ယူဆစေကာမူ၊ နောက်ကာလ၌ ဆက် လက် လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်း သိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ၊ အရေးယူရန် အကယ်ပင် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြေနပ်မှု ရှိ၊ မရှိကို မစဉ်းစားဘဲ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန် တော် ဝန်ကြီးဌာနက နယ်နှင်ပေးရန် တောင်းဆိုချက်ကို လိုက်လျောခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီ၊ လျှောက်ထားသူအား ဆောမြို့၌ နေထိုင်ရမည်ဟု ချမှတ် သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ်နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာနဝန်ကြီး ၁၈၉

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးပေးခြင်း၊ ပုဒ်မ ၅၊ နှင့် ခြားနားပုံ၊ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အတွင်းနှင့် ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှု အယူခံဝင်ရန် ထောက်ခံချက်ရရန် လျှောက်ထားရာ တွင် ဤရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။ပြည်ထောင်စု တရား စီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ ၌၊ တရားရုံးတရပ်ရပ်မှ ချမှတ်သောစီရင်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြီးသတ်အမိန့်ကိုအယူခံဝင်ရန်တရား လွှတ်တော်ချုပ်က မိမိ၏သဘောအတိုင်း၊ အခွင့်ထူးပေးနိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထား လေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၆ သည်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ မှာကဲ့သို့ သာမန် အယူခံလွှာ

များကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံ ကြားနာစစ်ဆေးရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေ မဟုတ်ခေါ်။ ပုဒ်မ ၅ အရဆိုလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ အယူခံလွှာကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၆ အရမှာမူကား၊ အယူခံဝင်ရန်တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အခွင့်ထူးပေးသင့်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ မိမိသဘောအတိုင်း အခွင့်ထူးပေးနိုင်သည်။ ။ယခုကဲ့သို့သော တန်ဘိုးကျပ် ၂,၀၀၀ မျှရှိသော မှုခင်းတွင် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူးဖြင့် အယူခံဝင်လိုသူသည်၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ အခွင့်အရေးရရှိထားသည့်အတိုင်း၊ တရားဝန်ကြီးတဦးအယူခံမှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင်၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။အကယ်၍ ကာလခံစားကန်သတ်အတွင်း အယူခံဝင်ရန်အတွက်လိုအပ်သည့် ထိုတရားဝန်ကြီး၏ ထောက်ခံချက် ရရှိရန် လျှောက်ထားရာ၌၊ ထောက်ခံခြင်း မပြုဘဲ လျှောက်လွှာကို ပယ်လျှင်၊ တရားဝန်ကြီး၏ အယူခံမှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဤခုံးတော်က ယူဆ၍၊ အခွင့်ထူးပေးသင့်က ပေးခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှု ထောက်ခံချက် လျှောက်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်မျိုးတွင် ဤခုံးတော်က ယင်းသို့ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ပေ။

ဒေါ်မြင့် ပါ ၂ နှင့် ဦးသိုက် ပါ ၅ .... ၁၀၉

ပြည်ထောင်စု ပါလီမန်က ပြည်ဆောင်အချင်းချင်း သဘောတူစာချုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ။ ''သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း'' နှင့် ''ဥပဒေပြုခြင်း'' တည်းဟူသော ကိုယ်နှစ်ရပ်အနက်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) အရ၊ ဥပဒေပြုခြင်းကို မဆောင်ရွက်မီ၊ သဘောတူညီချက်ပေးခြင်းကို အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရမည် ၁၁၃

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၂) ရှေးအခါက နိုင်ငံခြားမှလာ၍ နေထိုင်ကြသူများမှ ဆင်းသက်သည့် မြေး၊ မြစ်များသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားများဖြစ်ကြသည်။ ဤအချက်ကို ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးသည့် အခါ၌ သတိမူသင့်ခြင်း ၂၁၅

ပြည်နှင်ဒဏ်—မှားယွင်း၍ ပြည်ထောင်စုသားတဦးကိုပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခြင်းသည်၊ သေဒဏ်နီးနီး ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ခြင်း။ သို့အတွက် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်မျှားမပေးမီ၊ လေးနက်စွာ စဉ်းစား ဝေဖန်သင့်ခြင်း။ လူတဦးတယောက် ခိုးဝှင်ခြင်းကိစ္စသည် တရားစီရင်ရေးကိုမှုဖြစ်၍၊ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၀ အရ၊ ဆောင်ရွက်စီရင်ဆုံးဖြတ်ရမည် ၂၁၅

ပြည်နှင်ဒဏ်။ ။နိုင်ငံခြားသား တဦးအား လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေအရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးလိုလျှင်ကိုးကားရမည့်ပုဒ်မများ ၂၆၉

ပြည်သူ့ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၅-က၊ အာဏာစက်ကုန်ပြီးဖြစ်သော အမိန့်၊ ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုနိုင်၊ ချုတ်ချယ်နိုင်စေရန် ခိုင်လုံသော အထောက်အထားရှိရမည်၊ အာဏာပိုင်က ထပ်မံသွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်၊ ချုတ်ချယ်ရာတွင် တရားဥပဒေအရ မခိုင်

လုံသည့်အကြောင်းပြချက်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က အရ၊ လျှောက်ထားသူအား၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ဟသ်တခရိုင်၊ မြန်အောင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့၌၊ ပြည်သဲ့ရောဂါကြီးဌာနက အမိန့်ချမှတ် လေသည်၊ ထိုနောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့၌တကြိမ်၊ လျှောက်ထားသူအား၊ မြန်အောင်မြို့၌ပင်၊ ဆက်လက်နေထိုင်ရန် ဆက်ကာဆက်ကာ အမိန့်ချမှတ်လေသည်၊ ထိုအမိန့် အသီးသီးမှာ တနှစ်တာမျှသာ သက်တမ်းရှိသဖြင့်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သော အမိန့်သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲလေသည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့၌၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက်နေ့ဖြင့် ထုတ်ထားသော အမိန့်ကို ပြင်ဆင်သည်ဆိုပြီး၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က (ခ) ၏ အပိုဒ် (၄) အရ၊ လျှောက်ထားသူအား၊ မြန်အောင်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခွင့် ပြုလိုက်ကြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ဝန်ကြီးဌာန၏ အခွင့်အမိန့်တစုံတရာမရရှိဘဲ၊ အခြားနေရာသို့ ထွက်ခွါသွားခြင်းမပြုရကြောင်း စသည့်စည်းကမ်းချက်များဖြင့် အမိန့်ချမှတ် လိုက်လေသည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၉ ရက် နေ့ဖြင့် ချမှတ်သောနယ်နှင်ခြေချုပ် အမိန့်မှာ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌၊ အာဏာစက်ကုန်ဆုံးပြီဖြစ်ရကား၊ ယင်းအမိန့်ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့ဖွဲ့ပါ အမိန့်ဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ။ ။သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်ရွေ့မျောက်တွင် လျှောက်ထားသူအား၊ ချုပ်ချယ်နိုင်စေရန်အတွက် တရားဥပဒေအရ၊ ခိုင်လုံသော အထောက်အထား ရှိရမည်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထိုသို့ ချုပ်ချယ်ရန် အကယ်ပင် လိုအပ်သည်၊ မလိုအပ်သည်ကို ထိုအာဏာပိုင်က ထည့်သွင်းစဉ်းစား မည်ဖြစ်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်က လျှောက်ထားသူသည်၊ မူလ ဘိန်း ခိုးထုတ် ခိုးသွင်းဘက်ဖြစ်သော ရောင်းရင်းများနှင့် ပြန်လည် ဆက်သွယ်လိမ့်မည်ဟူသော ထင်ယောင် ဝိုးဝါး စိုးရိမ် ကြောင့်ကျမှုကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ထပ်မံချုပ်ချယ်ရသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်မှာ တရားဥပဒေအရ မခိုင်လုံချေ။

လိုကင်စူ (ခေါ်) ဦးစုနှင့် အတွင်းဝန်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ၂၁၉

ပြောင့်ချက်။ ။အလိုအလျောက်ပေး၊ မပေး လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဘုယ်ရာ ပြဿနာ၊ မည်သည့်အခါ ပြန်လည်ချပ်သိမ်းသော ပြောင့်ချက်ကို မူတည်၍ အပြစ်ပေးခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံတရားလို မောင်ပန်းဇုံက မိမိပြောင့်ချက်ပေးရခြင်းမှာ ရဲဌာနမှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည့်ဒဏ်ကိုမခံနိုင်တော့သဖြင့် ၎င်းတို့သွန်သင်ပေးသည့်အတိုင်းပြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း၊ ထို့ပြင်လည်းမြင်းမူမြို့ရဲအချုပ်သာရှိ၍ အာဏာရှိ၍ ပြောင့်ချက်မပေးဘဲ နေလျှင် ရဲအချုပ်သို့ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါ ပို၍ဆို့၍ နှိပ်စက်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်သောကြောင့်၊ မမှန်မကန် ပြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း မြွက်ဆိုထားလေသည်၊ ဤအတိုင်းမှန်လျှင် ပန်းဇုံအလိုအလျောက် ပြောင့်ချက်ပေးသလောဟူသည့် ပြဿနာ

ကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပေသည်။ ။ခါးပြန်း၊ လူသတ်မှုစသော အမှုကြီးများနှင့် ပတ်သက်၍ အာဘော်ခံရသော တရားခံများသည် ညှဉ်းပန်းကလူမှု ကြောင့်ရင်း၊ ဖြားယောင်း သွေးဆောင်မှုကြောင့်ရင်း၊ ဖြောင့်ချက်ပေးကြသည်ကို တွေ့ရှိကြရသဖြင့် တရားရုံးများက ပြန်လည် ရှုသိမ်းသော ဖြောင့်ချက် သက်သက်အပေါ် ၌ မူတည်၍ တရားခံအား အပြစ်ပေးနိုင်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့်၊ ဖြောင့်ချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံ ရှိမှသာလျှင် အပြစ်ပေးကြလေသည်။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် အလှ (ခေါ်) မောင် လှနှင့် အခြားနှစ်ဦး၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်တော် ၂၉ ကို လက်ခံသည်။

မောင်ပန်းဇုံနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၅

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) "သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း"၊ "ဥပဒေပြုခြင်း" မည်သည့်ကိစ္စကိုပါလီမန်ကအလျင်ဦးစွာဆောင်ရွက်ရခြင်း "ဥပဒေပြုခြင်း" ၏ အဓိပ္ပါယ် အကျုံးဝင်သည့်အချက်များ၊ **ပါလီမန်သို့ အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ငန်းများ**။ ။၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ထိုစဉ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းနှင့် တရုပ်ပြည်သူ့သမတနိုင်ငံအစိုးရဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာချူအင်လိုင်တို့သည်၊ တရုပ်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည်နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးနှင့် နယ်မြေအချို့ လဲလှယ်ရေးအတွက် သဘောတူစာချုပ်ဆိုရာ၊ ထိုသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂(၂) နှင့် အပိုဒ် ၂(၃) တို့၌ ဖေါ်ပြထားသော ဥပဒေပြုရန်လိုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေပြုခြင်းကို လုံခြုံစေရန်အကြောင်းရှိသော အချက်အလက်တို့ပါဝင်စေကာမူ၊ ထိုသဘောတူစာချုပ်အတည်ပြုခြင်းကို ပါလီမန်သည်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) အရ သဘောတူညီချက် ပေးနိုင်ပါသည်။ ။**ပြည်ထောင်ချင်းချင်း သဘောတူညီချက်**ကို လက်ခံအတည်ပြုရေးအတွက် ပါလီမန်သည် "**သဘောတူညီချက် ပေးခြင်း**" နှင့် "ဥပဒေပြုခြင်း" တည်းဟူသော ကိစ္စနှစ်ရပ်အနက်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) အရ၊ ဥပဒေပြုခြင်းကို မဆောင်ရွက်မီ သဘောတူညီချက်ပေးခြင်းကို အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ။"ဥပဒေပြုခြင်း" ဆိုသည်မှာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဥပဒေအမျိုးမျိုးကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ပါလီမန်က အခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအတိုင်း အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းများသည်ဖြင့်၊ ထိုအက်ဥပဒေက လွှဲအပ်သည့် အာဏာပိုင်တဦးဦးက နည်းဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေပြုခြင်းများသည်ဖြင့်၊ ဥပဒေပြုခြင်းတည်းဟူသော စကားရပ်၏အဓိပ္ပါယ်တွင် အကျုံးဝင်လေ့ရှိသည်။ ထိုကြောင့် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) တွင် ပါရှိသည့်ဥပဒေပြုခြင်းဟူသောစကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်တွင် ပါလီမန်က အခြေခံဥပဒေအခန်း ၆၊ အပိုင်း ၅ အရ၊ အက်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းသာမက၊ အခန်း ၁၁ အရ၊ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်သည့် ဥပဒေပြုခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ထို့လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်လုံးမှာ ပါလီမန်သို့သာလျှင် အခြေခံဥပဒေက ပေးအပ်ထားသော ဥပဒေပြုခြင်း လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

တရုပ်-မြန်မာနယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ်နှင့် ပတ်သက်သော လွှဲအပ်မှု .. ၁၁၃

မြန်မာပြည်ဖယဘုယျစကားရပ်များအက်ဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ပုဒ်မ ၅(၀) ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေအရ၊ အစိုးရအား၊ အခွန်တော်ငွေ ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ပို့သော ကိစ္စများနှင့် မသက်ဆိုင်၊ အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော်အက်ဥပဒေ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ၂၃၇

မြို့ပြဆိုင်ရာဌါးရန်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိသော အချက်၊ ပုဒ်မ ၄၄၊ မန်သည်ကောက်ယူချက်၊ သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ၊ ပုဒ်မ ၂၁ (၄)၊ အိမ်ရှင်အား၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ထုတ်ဆင့်နိုင်သည့် အာဏာ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော မူလဘရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့် အိမ်ဌါးချထားခြင်း၊ အာဏာမဲ့ ချမှတ်သော အမိန့်။ ။အခြင်းဖြစ်အိမ်ခန်းတွင် မူလကဌါးရမ်းနေထိုင်သူ အေ၊ အင်စီကွန်ဒါဆိုသူသည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့သောက်တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စဓောက်သွားသဖြင့်၊ ထိုအိမ်ခန်းမှာ အားလပ်သော အိမ်ခန်းအဖြစ်သ့ ကျဆောက်လေရာ၊ လျောက်သူပါ အပါအဝင် လူပေါင်း ၅ ယောက်က၊ အဆိုပါ အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ဌါးအဖြစ် ၆နှတိုင်ခွင့်ပေးရန်ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ မြို့ပြဆိုင်ရာဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (က၊က) အရ၊ အသီးသီးလျောက်ထားကြရာတွင် လက်ထောက်ဌါးရန်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၎င်းကိစ္စကို စစ်ဆေးပြီးလျှင် လျောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) ဦးစိန်မြင့်အား၊ အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို အငှါးအဖြစ် ချထားရန်အမိန့်ချမှတ်ပြီး၊ ထိုအမိန့်ကို အတည်ပြုရန်အတွက်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့စွဲ၍ အိမ်ရှင်၏ သဘောတူညီချက်အရ၊ အချင်းဖြစ် အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ဌါးအဖြစ် ဝင်ရောက် နေထိုင်လာခဲ့သူဖြစ်သော လျောက်ထားသူအား၊ ထိုအိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါသွားရန် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဒူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့ဖြင့် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ။ **ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၈ အရ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့သော၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေကို ပြန်လည်၍ အသက်သွင်းထုတ်ယခင် အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက်၊ ယခုတည်ဆဲ အက်ဥပဒေ အသစ်အာဏာ မတည်မီ ကြားကာလအတွင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ကိစ္စတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်က မည်သို့ မည်ပုံ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သော အာဏာရှိသည်ဟုသော ကိစ္စကို မည်သို့မျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိ။ ။၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (က) နှင့် ၄၄ (ခ) တို့တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ယခင် အက်ဥပဒေ အာဏာကုန်ဆုံးသည့်နေ့နှင့် ယခုအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့် နေ့ကြား ကာလအတွင်းဖြစ်ပျက်သော ကိစ္စရပ်ဘို့ကို ယခင် အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် မသက်ရောက်ခေ။ အထက်ဖော်ပြပါ ပုဒ်မ ၄၄ သည် ယခင် အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်အချိန်တွင် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော မူခင်းကိစ္စရပ်များနှင့် သာ သက်ဆိုင်ပေသည်။ ။ယခုအာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၄) အရ၊ နိုင်ငံတော်သမတက ဖွဲ့စည်းသည့် အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကြံဉာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အိမ်ရှင်အား၊ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်၊ ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌ နံထားသော စကားရပ်များအရ

ဆိုသျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် ဥပစာဘဒုခုတွင် ၎င်း၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ နေထိုင်ကြောင်း အခကြေငွကြားစာရသို့ခဲ့လျှင် နိုင်ငံတော် သမတက ဖဲ့စည်းသည့်အတြေ ပေးအဖွဲ့၏ အကြံဉာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဆောင်ရွက်လျက် အိမ်ရှင်ထံ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေးနိုင်ပေသည်။ အခြားမည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အာဏာ မရှိခဲ့ချေ။ ။၁၃၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ဂ ရက်နေ့တွင် စတင်အာဏာတည်သည့် ယခုလက်ရှိ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုလျှင် ကြီးကြပ်ခန်းဝန်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ၊ ၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ နေ့ဝက်ဘွဲ့ အိမ်ငှါးချထားခြင်းမျိုးသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချထားခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ သို့အတွက်ကြောင့် ဤအမှုတွင် အိမ်ရှင်က လျော်ကြေးထားသူအား၊ အချင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို ၁၃၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်းသည်၊ ယခင် အက်ဥပဒေ အာဏာကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊ ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာ မတည်မီ ကြားကာလအတွင်းက ထိုစဉ်အခါက **တရားဥပဒေ** နှင့် ညီညွတ်သော လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုလက်ရှိ **အက်ဥပဒေ** ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) အရ၊ ကြီးကြပ်ခန်းဝန်၏ **အခွင့်ပြု အိမ်ငှါးချထားခြင်း၊ မဟုတ်** သောကြောင့် ပျက်ပြယ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ **အဆိုပါ ကြားကာလအတွင်း**၊ တွင် အိမ်ရှင်များသည် **ဝိမတ္တိပိုင် လစ်လပ်နေသော အိမ်ခန်းများကို သင့်တော်သူ** များအား အငှါးချထားရမည်သာ ဖြစ်သည်။ **ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံမှ အခွင့်တစ်** တရာ ခံယူခန့်လည်း လုံးဝ အကြောင်း **မရှိခဲ့ချေ**။ **ကြီးကြပ်ခန်းဝန်ပင် မရှိသဖြင့်** ခွင့်ပြုချက် ပေးနိုင်သည့် အာဏာပိုင်လည်း ထိုအခါက **မရှိဟု** ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ ။ယခုအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များမှာ၊ ယခင် ၁၃၄၀ **ခုနှစ်၊** မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ယခု အာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီ ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်၍ လက်ဆောက်ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လျော်ကြေးထားသူအား အချင်းဖြစ် အိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါသွားရန် ၁၃၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့ဖြင့် ခွဲမှတ်သော အမိန့်မှာ အာဏာမဲ့ချမှတ်ထားသော အမိန့်တရပ် ဖြစ်သည်။

ရန်ကျော်ဌာနှင့် ငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ ရန်ကုန်မြို့ပါ ၄ .... ၂၂၃

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၊ (ယခု ၂၇)၊ စံငါးခသတ်မှတ်ခြင်း မပြုမီ လိုအပ်သည့်အချက်များ။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၊ (ယခု ၂၇) အရ ဆိုသျှင်၊ စံငှါးခီ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုမီ သက်ဆိုင်ရာ ဥပစာနှင့် စပ်သျှင်း၍၊ အငှါးချထားသူနှင့် ငှါးရမ်းသူ ရှိရမည်။ ယင်းသို့ရှိမှသာလျှင် အငှါးချထားသူကဖြစ်စေ၊ ငှါးရမ်းသူကဖြစ်စေ၊ စံငှါးခ သတ်မှတ်ရန် လျော်ကြေးထားလျှင် သေချင်း၊ မိမိအလိုအလျောက် သေချင်း ကြီးကြပ်ခန်းဝန်က စံငှါးခကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

ဦးစိန်ဘ ပါ ၃၀ နှင့် မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးပါ ၅ .... ၁၂၀

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ (၁၃၄၀ ခုနှစ်) သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့သဖြင့် ကြီးကြပ်ခန်းဝန်ထံဘွဲ့ မပြီးပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော အမှုအခင်းများကို ၁၃၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) အရအပ်နှင်းထားသော အာဏာအတိုင်း ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ။

စာမျက်နှာ

မိမိငှါးရမ်းနေထိုင်သော အိမ်ခန်းကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်မရဘဲ တဆင့်ငှါးရမ်းခဲ့သဖြင့်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆ (က က) (၄) (က) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လျော်ကြေးထားသူ မစ္စတာ ဂျွန် ဒီဆေးလဗါ အပေါ် တွင် အရေးယူနေစဉ် အတွင်း ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့၌ ထိုငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားရာ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင်ပါ အမိန့်ဖြင့် လျော်ကြေးထားသူ မစ္စတာ ဂျွန် ဒီဆေးလဗါးအား၊ အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းပြန်လည် ပေးအပ်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း၊ ၎င်းအမိန့်မှာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးမှ ချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်ရကား၊ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်သော အမိန့်ဖြစ်သဖြင့်၊ အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို လျော်ကြေးထားသူ မစ္စတာ ဂျွန် ဒီဆေးလဗါးအား လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် ၂ အိမ်ပိုင်ရှင် ဒေါ်ရင်မွှံက ပြန်လည် ပေးအပ်လိုက်ရလေသည်။ ထိုနောက်၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ဆက်လက် အရေးယူပြီး၊ မစ္စတာ ဂျွန် ဒီးဆေးလဗါးအား၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့ပါ၊ အမိန့်ဖြင့် အခင်းဖြစ် ဥပစာမှ ထွက်ခွါဖယ်ရှားပေးရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို အမှုခေါ် စာချွန်တော်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် မစ္စတာ ဂျွန်ဒီဆေးလဗါးက လျှောက်ထားလေသည်။ **ဆုံးဖြတ်ချက်။** ။၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့ငြားသော်လည်း၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေစတင် အာဏာတည်သည့်အချိန်၌ ထိုသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အက်ဥပဒေ အရခန့်ထားသည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံတွင် မပြီးမပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော ရာဇဝတ်မှုမျိုးဖြစ်သော မှုခင်းများမှတပါး၊ အခြားအမှုအခင်းများကို ထိုသက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့် အညီ ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေး စီရင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ။အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို မစ္စတာ ဂျွန် ဒီဆေးလဗါးက ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီ လက်ရှိပြန်ရသည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ယင်းကဲ့သို့ အိမ်ခန်းကို ပြန်လည်ရရှိခြင်းမှာ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အခွင့်အမိန့် အရမဟုတ်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန် အာဏာမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို ဖြန်ဖြေသည့် သဘောဖြင့် မစ္စတာဂျွန် ဒီဆေးလဗါးနှင့် ဒေါ်ရင်မွှံတို့အား အကြံပေးသောကြောင့်သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်း ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်ကို တရားဥပဒေအရ မဟုတ်သဖြင့် ဤရှုံးတော်က အသိအမှတ် မပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် မှုခင်းမှာ မပြီးမပြတ်ရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုရမဟုတ်ဖြစ်၍၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) အရ၊ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်ရေးဝန် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သည်ကို ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရန် အကြောင်းမမြင်ချေ။

မစ္စတာဂျွန်ဒီဆေးလဗါးနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၂ .... ၁၇၁

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) ၎င်းပုဒ်မ အရငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်အား အပ်နှင်းထားသော အာဏာများ ၁၇၁

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခြင်းကိစ္စ၊ ယာယီဥပဒေ ဖြစ်သဖြင့် ဖြစ်ပေါ် သည့်ကိစ္စများ ၁၇

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ ၎င်းဥပဒေ သက်ဆိုင်း ကုန်ဆုံးသည့် အခါငွေထိုပုဒ်မအရ အခိန်ချမှတ်နိုင်သည့် ကြီးကြပ်ခရေးဝန်မရှိခြင်း ... ၁၃

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ မည်သည့် အခါမျှသော၊ စောဒကာဝင်နိုင်ခြင်း၊ သက်တမ်းကုန်ဆုံးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့်ကိစ္စ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေးဝန်က၊ စံဌါးခ သတ်မှတ်သည့်အခါငွေသာလျှင်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ စောဒကာဝင်နိုင်သည်၊ ယင်းသို့ စံဌါးခ သတ်မှတ်ခြင်းမပြုလျှင်၊ စောဒကာဝင်နိုင်ခေ။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးနောက်၊ ပြန်လည်အတည်ပြုခစရန်အတွက် နိုင်ငံတော် သမတက၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၁)၊ ပုဒ်မငယ် (၃) အရ၊ အမိန့်ကြော်ငြာ ထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုခဲ့သဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့်ကြီးကြပ်ခရေးဝန်မရှိတော့ခေ။

ဘီဒီမူဆာနှင့် ဟာဂျီအဗ္ဗဒုစမတ် ပါ ၃ .... ၁၃

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေးအက်ဥပဒေ—မည်သည့်အခါ၊ အိမ်ဌါးသည်၊ ဌါးသော အိမ်မှ ထွက်ခွါ၍ အခြားအိမ်တွင် သွားရောက် နေထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ အိမ်ခန်းမှ အိမ်ဌါးဖြစ်သူ လုံးလုံးထွက်သွားပြီ၊ ထွက်ခွါမည့်ဆဲဆဲဟု မဆိုနိုင်၊ ဥပဒေအရ "အိမ်ဌါးသူ" ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အိမ်ဌါး ကိုယ်တိုင် အိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါ၍ အခြားအိမ်တွင် သွားရောက် နေထိုင်သော်လည်း မိမိ၏ မိသားစုတွင် ပါဝင်သော သားသမီးများကဆက်လက်၍ အဆိုပါ အခန်းတွင် နေထိုင်လျက် ရှိလေရာ၊ ထိုအိမ်ခန်းမှာ အိမ်ဌါးဖြစ်သူက၊ လုံးလုံးထွက်သွားပြီဟု မဆိုနိုင်ခေ။ ထိုကဲ့သို့ သားသမီးများ ဆက်လက်၍ နေခြင်းကြောင့်လည်း၊ အိမ်ဌါးသည်မိမိ ဖခင်က နေထိုင်လျက် ရှိသော ဥပစာမှ ထွက်ခွါသွားမည်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသည်ဟုလည်း မဆိုနိုင်ခေ။ ။ ဥပဒေအရ၊ အိမ်ဌါးဆိုသူမှာ၊ ဥပစာအတွက်၊ ဒိဒိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတဦးမှ တဆင့်ဖြစ်စေ ဌါးရမ်းခပေးရသူ တဦးတယောက်ကို ဆိုလိုသည်၊ မိမိဌါးရမ်းနေထိုင်လာသော အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ဌါးသည် ကိုယ်တိုင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ခြင်းမပြုသော်လည်း အိမ်ဌါးချထားခြင်းကို ရပ်စဲရန် မည်သို့မျှ မရှိသေးလျှင်၊ ၎င်းပင်လျှင် အိမ်ဌါးအဖြစ် ရှိနေသေးသည်။

ဝူလေ့ပိုး (ခေါ်) ဝဲကီလေ့နှင့် လီရွှမ်လှန်ပါ ၃ .... ၂၂၂

မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) အရ၊ အာဏာသုံးစွဲသည့်အခါ လုပ်ဆောင်ရမည့်ကိစ္စ။ ။ပုဒ်မ ၂၂၀ (၃) အရ၊ ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးသော မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ္တရားများ ဆင်းသက်ခြင်း၊ မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်မရှိခိုက်၊ အမှုထမ်းနေသောမင်းကြီး ချမှတ်ဆောအမိန့်များတရားဝင်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါစာချုပ်တော် အမိန့်ကို လျော်ကြေးထားနိုင်ခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) တွင် ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာကို သုံးစွဲ၍ မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်း မည်သည့်နေ့ရက်တွင် ကုန်ဆုံးစေရမည်ဟု နိုင်ငံတော် အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းထုံ့ ညွှန်ကြားချက် ၂ ရပ် ထုတ်ပြန်ရပေမည်။ ရာထူး

သက်တမ်း ကုန်ဆုံးစေသည့် နေ့ရက်ကို အကြိုတင် ညွှန်ကြားရမည့် အပြင်၊ ရွေး ကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ညွှန်ကြားရမည်။ သို့သော် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အခွင့်အရေးသည်၊ ပဋမ အချက်သာ ပါရှိ၍ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ မပြည့်စုံ ချို့ယွင်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဒုတိယ ညွှန်ကြား ချက်ကို ထပ်မံ ကျေညာနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် တရားဝင်သည်။ ။ ထို့ကဲ့သို့ ကျေညာပြီး၊ မြို့နိုင်စီပါယ် အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးကြ၍၊ ပုဒ်မ ၂၂၇ (၃) အရ၊ မြို့နိုင်စီပါယ် အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ္တရားများသည် ထိုစဉ်အခါက အမှုထမ်းနေသော မြို့နိုင်စီပါယ်မင်းကြီးအား အပ်နှင်းပြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ။မြို့နိုင်စီ ပါယ်မင်းကြီး ရာထူးလစ်လပ်၍၊ ယာယီအားဖြင့် အခြား သူတယောက်ကို ခန့်ရန် ရှိလျှင်လည်း မြို့နိုင်စီပါယ်အဖွဲ့ကသာ ပုဒ်မ ၂၇ (၄) အရ၊ ခန့်အပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သာမန်အားဖြင့် အဖွဲ့ဆိုသည်မှာ၊ အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများဖြစ်ရမည်။ အခြေအနေအရ မြို့နိုင်စီပါယ်အဖွဲ့ဝင်ဟူ၍လည်း မရှိသည့်အခါ၌ အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ္တရားများမှာ အမှုထမ်းနေသောမင်းကြီးဖြစ်သော်လည်း ပုဒ်မ ၂၂၇ (၃) အရတည်ရှိနေ၍၊ ၎င်းမင်းကြီးက မိမိကိုယ်ကို မိမိအခွင့်ပေးပြီး၊ မိမိနေရာ၌ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကို ခန့်အပ်ပြီး သကာလဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်က တဖန် ဦးကျော်မင်းကို ခန့်အပ်သဖြင့် မြို့နိုင်စီပါယ် အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် အလုပ်ဝတ္တရားများကို သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သော သူများဖြစ် သည့်အားလျော်စွာ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များက ချမှတ်ခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက် သော အမိန့်များမှာ၊ ရန်ကုန်မြို့နိုင်စီပါယ် အက်ဥပဒေအရ ချမှတ်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည့်အလျောက် ဥပဒေစည်းဝိုင်းအတွင်းသို့ ကျရောက်သော အမိန့်များ ဖြစ် သည်။ ။စာချုပ်တော် အခွန်ကို **ချမှတ်နိုင်ရန်**, လျှောက်ထားသူက လျှောက် ထားခံရသူများထံမှ လိုသည်ကို **တောင်းဆိုရဦးမည်**။ **တောင်းဆို**သည်ကို လျှောက် ထားခံရသူများက ငြင်းပယ်မှသာ အာဏာပေး စာချုပ်တော် လျှောက်ထားနိုင် သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်မည်။

ရဲဘော် ဖေတင်နှင့် ဒီမိုကရေစီ ၎ဒသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့များ
ဌာနဝန်ကြီး ပါ ၂ .... ၁၀၁

မြို့နိုင်စီပါယ်ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉၊ ကန့်ကွက်လွှာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ် ရမည့်ဘာဝန်၊ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိဥာဏ်ရှိခြင်း၊ ပုဒ်မ ၃၀၊ ခရိုင်ဝန်၏ အာဏာ၊ ပုဒ်မ ၆ (၇) "**Rates and Taxes**" ဆိုသော စကားတွင် ကူးတို့လိုင် စင်ခမပါဝင်ခြင်း။ ။သမဝါယမအသင်း၊ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၉ (၂) ပေးဆပ်ရန်ရှိသော ငွေများကို တောင်းယူရာ လိုက်နာရန်အချက်၊ မည်သည့်အခါမှ အသင်းသားက ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသနည်း။ ။ဝါးခယမ်မြို့၊ တရုပ်တန်းရပ် ကွက်မှ မြို့နိုင်စီပါယ်အဖွဲ့သို့ဝင်ရန် လျှောက်ထားသူနှင့်အခြား ၂ ဦးတို့၏ လျှောက် လွှာများကို အရည်အချင်း မပြည့်စုံဟု ကန့်ကွက်လွှာများ တင်သွင်းရာ၊ ရွေး ကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိဖြစ်သူ ဝါးခယမ်မြို့ နယ်ပိုင်ပန်ထောက် မင်းက သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီး၊ ၃ ဦးစလုံးသည် မြို့နိုင်စီပါယ်အဖွဲ့အား ကူးတို့လိုင်စင် ခံပေးရန်အကြေးရှိနေသော တရုပ်တန်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သမဝါယမအသင်း သားများဖြစ်သည့်အလျောက် အရွေးခံရန် အရည်အချင်း ပျက်ကွက်၍၊ ၎င်း တို့၏ အမည်လွှာများကို လက်မခံထိုက်ကြောင်း၊ မြောင်းမြခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့

အးရိုရင်ခံခဲ့ရာ၊ ခရိုင်ဝန်မင်းက နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း လက်ခံလေသည်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။မြို့နီစီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ အရ၊ ဤကဲ့သို့ကန့်ကွက်လွှာများနှင့်ပတ်သက်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိကိုယ်တိုင်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ ဆုံးဖြတ်ရန် တင်ဆက်သည်မှာ မှားယွင်းသည်၊ ခရိုင်ဝန်မင်းမှာလည်း ဤကဲ့သို့ တင်ဆက်၍၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အာဏာမရှိ၊ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ အရ၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် ဆုံးဖြတ်သည်ကို မကျေနပ်ခဲ့လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ ခရိုင်ဝန်မင်း ထံသို့ အပိုန်ကို ပြင်ဆင်ပေးရန် မကျေနပ်သူက လျှောက်ထားမှသာ အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပေမည်။ ။မြို့နီစီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၆ (၈)တွင် သုံးနှုန်းထားသော စကားလုံးများဖြစ်သော (Rates and Taxes) ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရာ၌ ကူးတို့လိုင်စင်ခ (Ferry License Rent) လည်း ပါဝင်သည်ဟု မယူဆနိုင်။ ။ကူးတို့ လိုင်စင်နှင့် ပတ်သက်၍၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး သမဂ္ဂိယမအသင်းက မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့သို့ပေးရန်ရှိသောငွေကို၊ သမဂ္ဂိယမ အသင်းများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉ (၂) အရ၊ တောင်းယူရာ၌ပဋိမအသင်းပိုင်ပစ္စည်းကိုလိုက်ရပေမည်။ ထိုနောက်မှ အက်ဥပဒေအရ၊ ကြွေးမြီပေးဆပ်ရန် တာဝန်ကန့်သတ်ချက်များကို အထောက်အထားပြု၍ အသင်းသားများထံမှ တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်၊ အသင်းပိုင်ပစ္စည်းကို မလိုက်မီ၊ ထိုသမဂ္ဂိယမ အသင်းသားဖြစ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့သို့ငွေပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသူများဟု ဆိုနိုင်ရန် ခဲယဉ်းကြောင်း။

ဦးဝမ်မှိန် နှင့် ခရိုင်ဝန်မြောင်းမြို့ပါ ၃ .... ၁၀၂

မြို့နီစီပါယ်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀၊ ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း၏ အပိုန်ကို ပြင်ဆင်ပေးရန် မကျေနပ်သူက လျှောက်ထားမှသာ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည် ၁၀၂

မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၁၊ တရားစွဲပိုင်ခွင့် အာဏာ လွဲအပ်နိုင်ခွင့်၊ မည်သူတွင် ရှိခြင်း၊ မှားယွင်းသော အယူအဆ။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၁ အရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားစွဲပိုင်ခွင့် အာဏာကို မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် အဆိုတင်သွင်းပြီးနောက် [redacted]၏ ဥက္ကဋ္ဌအား စွဲချက်ရေးရွက် သာလျှင် လွဲအပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ဥက္ကဋ္ဌတဦးတည်းက ၎င်း၏ သဘောအတိုင်း မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာများကို ၎င်းအား လွဲအပ်ပြီးသည့်အနေနှင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ခေါ်။ ။လူတဦးတယောက် အပေါ် တွင် မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေအရ၊ တရားစွဲဆိုလိုလျှင် မြို့နီစီပါယ် ကော်မိတီ၊ သို့မဟုတ် မြို့နီစီပါယ် ကော်မိတီမှ တဆင့်၊ အာဏာလွဲအပ်သော သူကသာလျှင်၊ တရားလိုအဖြစ် ရုံးတွင် လျှောက်ထားနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မြို့နီစီပါယ်ကော်မိတီက အခြားသူ တဦးတယောက်အား တရားစွဲဆိုရန် အာဏာလွဲအပ်လိုသော် မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် ထိုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုတင်သွင်း၍သာ အာဏာလွဲအပ်ရမည်။ ။အမှုတိုင်တန်းသည့် လျှောက်လွှာတွင် မြို့နီစီပါယ် အတွင်းရေးမှူးသာလျှင် အရေးယူ ဆောက်ရွက်ပြီး၊ တရားလိုအဖြစ် ရေးထိုးထားသည့် တိုင်စာကို မြို့နီစီပါယ် ဥက္ကဋ္ဌကတဆင့် ဆိုင်ရာ

စာမျက်နှာ

ရှုံးသို့ အခေါ်ယူပါခြင်း ... ...

ဟူသော အချက်အပေါ်တွင် မှီလျက် လူသတ်မှုဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် လူသေမှု ဖြစ်သည့်ဟူသော မြဿနာကို ဖြေဆိုရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် လည်ပင်းကိုချည်နှောင်ခြင်းသည်၊ အဖျိုးအို ဒေါ်အေးအားသေရန်အကြံဖြင့်သော် ၎င်း၊ ဖြစ်တန်သောသဘောအရ အမှန်အားဖြင့် သေစေလောက်သော နာကျင်မှုကိုဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်းဖြစ်လျှင်၊ လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်မည်။ ဤသို့ မဟုတ်ဘဲ ထိုမျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့်ချည်နှောင်ခြင်းသည်သေစေတန်ရာသော နာကျင်မှုကိုဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သော် ပြုလုပ်ခဲ့ပါမူ လူသတ်မှု မမြောက်သည့် လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာသာလျှင်ရောက်မည်။ ။သေသူ ဒေါ်အေး၏ လည်ပင်းကို ချည်သည့်ပစ္စည်းမှာ အဆောင်ကြီးပြီး၊ ပုလေ့ျာင်း၍နှုးညံ့သောမျက်နှာသုတ်ပုဝါ ကြီးဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအရာဖြင့် လည်ပင်းကိုချည်နှောင်လျှင် သာမန်အားဖြင့်သေနိုင် ဘုံသ်ရာခဲယဉ်းသည့်အပြင်၊ ဤကဲ့သို့မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချည်သောအခါ ချည် နှောင်သူမောင်ခင်မောင်က "ဒါလောက်ဆိုရင်မသေဖါဘူး" ဟု ပြောသောစကား ကိုထောက်ဆခြင်းအားဖြင့် ချည်နှောင်သူမောင်ခင်မှိုင်၏ စိတ်ဘုံသေအောင် လည်ပင်းကိုညှစ်၍ ချည်ရန်အကြံရှိသည်မှာထင်ရှားသည်။ ။ထို့ကြောင့် ဤသို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ခွံနှောင်ခြင်းစသည်ဘို့ကို ပြုရာ၌အလွန်ဆုံး သေစေခြင်း ဖြစ်တန်ရာသော ကိုယ်အင်္ဂါဘုံ နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟု သာလျှင် ယူဆနိုင်မည်ဖြစ်၍၊ လူသတ်မှုမမြောက်သည့်ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ဆိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာ သာရောက်သည်။

မောင်တင်မြွေနှင့် မြဿ်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၈၅

ရာဇဝတ်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ၁၉၅၁ ခု၊ ပုဒ်မ ၁၃ (၁) ဝါရမ်းကပ်သည့် အတွက် ကုန်ကျသည့်စရိတ်ကို မည်သည့်အခါ လက်ခံထားသော အာမခံပစ္စည်းထဲမှ နုတ်ယူနိုင်ခြင်း။ ၎င်းစရိတ်အတွက် ဆက်လက် ဝါရမ်းကပ်ထားရန် ကော်လိတ် တော်တွင် အာဏာမရှိ။ ။လျှောက်ထားသူအား၊ ၁၉၄၇ ခု၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲသွယ်မှုစည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄၊ ၅ (၁) အရ၊ စဲ့ဆိုသော အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းနှင့် ဘဏ်ဘိုက်မျှားရှိ ငွေမျှား ကို၊ ၁၉၅၁ ခု၊ ရာဇဝတ်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ နှင့် ၄ တို့အရ၊ လျှောက်ထားခံရသူ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော် အရာရှိက အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ ဝါရမ်းကပ်ခြင်း ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်လေသည်။ ထိုနောက် လျှောက်ထားသူက၊ အဆိုပါ ရာဇဝတ် ပြဋ္ဌာန်း ချက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၈ အရ၊ ဝါရမ်းကပ်ထားသည့်ပစ္စည်းများအစား လုံလောက် သော အာမခံငွေပေးသွင်းနိုင်ရန် လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ ၎င်း၏လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့်၊ လျှောက်ထားသူသည် ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ် အာမခံအဖြစ် တင်သွင်းရလေသည်။ ထိုသို့ငွေလက်ငင်း တင်သွင်းပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ လျှောက် ထားသူပိုင် ချာတာဘဏ်နှင့် ထရပ်ပြည်ဘဏ်ရှိ ငွေပေါင်း ၁,၁၀၀ ကျပ်ကျော်ကို လျှောက်ထားသူအပေါ်တွင် တရားစွဲဆိုရာ၌၊ စရိတ်ကုန်ကျမည်ဟု ရည်မှန်း၍ ဆက်လက် ဝါရမ်းကပ်လျက် ရှိလေ၏။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။ရာဇဝတ် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းဆင်ချက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ (၁) အရဆိုလျှင် ထိုကဲ့သို့ ကုန်ကျသော စရိတ် အတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းမှာ၊ ရာဇဝတ်ခွဲများ၏ အပြီးသတ်

စီရင်ချက်အရ၊ ထိုဒီရင်ချက်တွင် ပုဒ်မ ၁၂ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမှ၊ တရားခံများရရှိသည်ဟူ၍၊ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းတန်ဘိုး မည်မျှဖြင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နောက်မှ၊ ပစ္စည်းများကို ဝါဒမံကယ်သည့်အတွက် ကုန်ကျသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည့်စရိတ်ကိုလည်း၊ လက်ခံထားနေသော အာမခံပစ္စည်းထဲမှ နုတ်ယူရန် သက်ဆိုင်သော အာဏာပိုင်က အမိန့်ချနိုင်သည်။ ပစ္စည်းများကို ဝါရမံးကပ်ရာ၌ ကုန်ကျသော စရိတ်အထွက် အဖြူးသတ် ဒီရင်ချက် မချမီ၊ ယခုကဲ့သို့ နောက်ထပ်လောင်း၍ လျောက်ထားသူပိုင်ပစ္စည်းနှင့်ငွေတို့ကို ဝါရမံးကပ်ခြင်းငှါ ဥပဒေအရ၊ ကောင်လိတ်တော် အရာရှိထံ အာဏာမရှိ။

မဓိန်ရင်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ ကောင်လိတ်တော်အရာရှိ ပါ ၂ .... ၂၄၂

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅၊ အဓိကရည်ရွယ်ချက်၊ မည်သည့် အခါမျိုး၌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းနှင့် ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိ၊ မရှိပြဿနာ၊ တရားမတရားချုံးများ၏ အရေးသာ။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး နောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံအမှတ် ၂၂ အရ ထုတ်သော အမိန့်၊ ပဏာမ အမိန့်မဟုတ်၊ အပြီးသတ် အမိန့်၊ မည်သည့်အခါမျိုး၌ ထုတ်ရမည့်အမိန့်။ ။ပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျောက်ထားသော အမှုတွင်၊ တရားမဝင်သောအမိန့်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ ထိုပုဒ်မတွင်လည်း ဖေါ်ပြပါ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည်ရဘိုင်တန်းချက်အရသော်၎င်း၊ အခြားသတင်းအရသော်၎င်း၊ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမည့် အဓိကရုဏ်းပေါ်ပေါက်ကြောင်း ကြေနပ်မှုရှိမှသာလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု အတိအလင်း သတ်မှတ်ထားသည်တကြောင်း တို့ကြောင့်၊ အကယ်၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၌ အထက်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြေနပ်မှု မရှိလျှင် ဆက်လက် အရေးယူနိုင်ခွင့် မရှိသည်မှာ ထင်ရှားလေသည်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျောက်ထားသော အမှုတွင်၊ မှုခင်းဖြစ်ပွါးခဲ့မှုနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိ မရှိဆိုသည့် ပြဿနာကို၊ ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားမ တရားချုံးများ၏ အရေးအရာသာဖြစ်သည်၊ သို့သော် မြေယာစသည့်ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းဖြစ်ပွါးရာမှ၊ ရပ်ရွာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့် အဓိကရုဏ်းမှုများ ပေါ်ပေါက်လျှင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ၊ ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိလေသည်။ ။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး နောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံ အမှတ် ၂၂ အရ၊ ထုတ်သော အမိန့်မှာ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ထုတ်နိုင်သော ပဏာမ အမိန့်မျိုးမဟုတ်၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၄) အရ၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးမှ၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) အရ၊ ထုတ်ရသော အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ကသော် ထိုသို့သော အပြီးသတ် အမိန့်မျိုးတွင် တရားပြိုင်တဦးဦးသည်၊ မြေလက်ရှိဖြစ်ကြောင်း သက်သေ အထောက်အထားခိုင်လုံသည်ဟု ယူဆလျှင်၊ ထိုသူသည် အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းကို လက်ရှိဖြစ်ကြောင်းတရားဥပဒေနှင့်အညီနှင့်ထုတ်ခြင်းမခံရသမျှကာလပတ်လုံးလက်ရှိထားနိုင်

ကြောင်း ကျေညာပြီး၊ ထိုသို့အခိုက်အတန့်အားဖြင့် လက်ရှိထားသည်ကို အခြားမည်သူ တဦးတယောက်ကမျှ ဝင်ရောက် နှောင့်ယှက်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ထုတ်ပြန်ရမည်ဖြစ်သည်။ ။လျှောက်ထားသူနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) တို့ အခင်းဖြစ် မြေနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွါးရာ၊ လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) က ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျှောက်ထားသည်တွင်၊ ရာဇဝတ်ဘရားသူကြီးက၊ လျှောက်ထားသူနှင့် အပေါင်းပါတို့အား အခင်းဖြစ်မြေကို လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) သို့ လက်ရောက် ပေးအပ်၍၊ မြေ့ ထွက်ခွါသွားစေရန် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျော်လွန်ပြီး ချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်လေသည်။

အိန္ဒိယတိုင်းလျှောင်နှင့် ဦးကျော်ထူး ပါ ၃ .... ၄၆

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၆၂ ၏ ရည်ရွယ်ချက် သက်သေများ၏ ထွက်ချက်များမှန်ကန်ကြောင်း ပေါ်လွင်စေပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်ကန်စေရန် ဖြစ်သည် ၂၀

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးနောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံ ၂၂ အရ၊ ထုတ်သောအမိန့်၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ထုတ်နိုင်သောပဏာမ အမိန့်မျိုးမဟုတ်ပုဒ်မ ၁၄၅ (၄) အရ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးမှ၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) အရ ထုတ်ရသော အပြီးသတ် အမိန့် ဖြစ်ခြင်း၌ ၄၆

ရာဇဝတ်ဘရားသူကြီး ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ မည်သည့်အခါ၌ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ၄၆

ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှုဥပစာ ဟုတ်မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဥပစာ အမျိုးအစား၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု အမျိုးအစား လုပ်ဒဏ်းပိုင်ခွင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလုပ်သမားနေထိုင်ရာ ဌာန နှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာဌာန စသည်ဘို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ခြင်း ....

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၉၃ အခြေခံချက်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၉၃ အရဆိုလျှင်၊ ယောကျ်ားတဦးသည် မိန်းမတဦးအား မိမိနှင့် တရားဝင် ထိမ်းမြားခြင်း မပြုဘဲလျက်၊ တရားသဖြင့် ထိမ်းမြားသည်ဟု လှည့်ဖြား ယုံကြည်စေခြင်းသည် အခြေခံအ ချက် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မောင်သိန်းထွန်း ၁၆၆

ရေနံမြေ (အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀ (၂) ပုဒ်မ ၆၂ နှင့် တွဲဘက်၍သာအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၆၂ တွင် ပြစ်ဒဏ်များပါရှိခြင်း၊ ပုဒ်မ ၂ (တ) "အလုပ်ရှင်" အဓိပ္ပါယ် တရားစွဲခံရမည့်သူများ။ ။ရေနံချောင်းမြို့၊ အလုပ်ရုံနှင့်ရေနံမြေစစ်ဆေးရေး အရာရှိမစ္စတာကေ၊ ဘာနာဂျီက လျှောက်ထားသူ ၂ ဦး အပေါ် တွင် ရေနံမြေ (အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ နှင့် ၄၀ အရ၊ တရားစွဲဆိုရာဝယ်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀ (၂) အရ၊ လျှောက်ထားသူများသည်၊ မိမိတို့အမှုထမ်းနေသည့်အနည်းပိုင် ကုမ္ပဏီဖြစ်သော ဘီအိုစီကုမ္ပဏီတွင် အစုပါဝင်သူများ မဟုတ်သဖြင့် ၎င်းတို့ အပေါ်၌ တရားမစွဲနိုင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ အပေါ်တွင် စွဲဆိုထားသော

စာမျက်နှာ

အဆိုပါ အမှုများကို အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်သော်၎င်း၊ တားမြစ်စေ စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်းစေရန်သော်၎င်း၊ လျှောက်ထားလေသည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အဆိုပါအာဏာပဒေပုဒ်မ ၇၀ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ထိုဥပဒေပုဒ်မ ၆၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် တွဲဘက်၍ အသုံးပြုနိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသာ ဖြစ်သည်။ ပြဿဒဏ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အဓိက ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာမူ၊ ပုဒ်မ ၆၂ တွင် ပါရှိလေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၆၂ အရဆိုလျှင်၊ ကြော်ငြာထားသည့် ဂျုံမြေဆိုင်ရာ အလုပ်ရှင်သည် အဆိုပါ အာဏာပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်လျှင်၊ ထိုအလုပ်ရှင်သည် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံထိုက်စေရမည်ဟု ဖေါ်ပြထားလေသည်။ ထို့ပြင် အာဏာပဒေပုဒ်မ ၂ (တ) ၌ "အလုပ်ရှင်" ဆိုသည်မှာ ရေနံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံခါဘ်ဒွေရယူသည့် အလုပ်ကို ကြီးကြပ်လုပ်လုပ်သူများလည်းအပါအဝင်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။ ။ယင်းသို့ဖြစ်၍၊ အဆိုပါ အာဏာဒပုဒ်မ ၆၂ နှင့် ပုဒ်မ ၇၁ (၂) ဘို့ကိုပုဒ်မ ၂ (တ) နှင့်တွဲဘက်၍၊ လေ့လာသုံးသပ်လျှင်၊ ယခုကဲ့သို့သော အမှုခင်းမျိုးတွင် တရားလိုမင်္ဂလာကေ၊ ဘာနာဂျီသည် ဘီအိုစီ (၁၄၅၄ ခ) လီဒီတက်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုကမ္ဘာတွင် အစုပါဝင်သူများအနက် မည်သည့်အစုပါဝင်သူကိုမဆိုသော်၎င်း၊ ခရန်၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံခါဘ်ဒွေရယူသည့် အလုပ်ရှင်ကို ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်သူ မည်သူကိုမဆိုသော်၎င်း တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။ ။ဤအမှုခင်းတွင်လျှောက်ထားသူများသည်၊ မီဇုတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီက ထိုသို့တရားစွဲဆိုနိုင်သောသူများ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို တရားလိုဘက်က သက်သေ အထောက်အထား ပြခဲ့မည်ဖြစ်သည်။

အက် (စ်)၊ တီ၊ ဂလိုဗါး ပါ ၂ နှင့် ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင် (အထူး) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ၁၉၄

ရွှေကောက်ပဲ့တာဝန်ခံအရာရှိ၊ မြို့နီစီပါယ် ခရွှေကောက်ပဲ့နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ အရ၊ ကန့်ကွက်လွှာများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ၎င်းအရာရှိ ကိုယ်တိုင်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည် ၁၀၂

ရွှေကောက်ပဲ့၊ ထိုင်းရုံး ဆေးဆရာအဖွဲ့ခင် ခရွှေကောက်ပဲ့၊ ရွှေကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံအရာရှိက အမှားအယွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်လိုသော ပြဿနာရပ်များမဟုတ်၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အမှုခေါ် စာချွန်တော် ထုတ်မပေးနိုင် ၉၅

ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇ (၁) အရ၊ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာအမိန့်မျိုး၊ အရေးယူရန်၊ စာချွန်တော် အမိန့်ဖြစ်စေ၊ တားမြစ်စေရန် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြစ်စေ မထုတ်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပျက်စီးယိုယွင်းလျက်ရှိသော အဆောက်အဦတခုတွင် နေထိုင်သူတို့အား ဘေး အန္တရာယ်ကျရောက်မည့် အချိန်သည်ဆိုက်ရောက်နေသဖြင့် ထိုအဆောက်အဦမှ ပြောင်းရွှေ့ ဖယ်ရှားပေးရန်၊ ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇ (၁) အရ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်သည် တမိုးဝိရာရေးဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးမဟုတ်၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးသာဖြစ်သည့် အပြင် ၎င်းအမိန့်ကို မနာခံနာခံလျှင်၊ ခရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီးထံ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသဖြင့် အဆိုပါအမိန့်ကိုအရေးယူပါရန် လျှောက်ထား တောင်းဆိုသော အမှုခေါ်

စာမျက်နှာ

စာချုပ်တော် အခန်းကိုဖြစ်စေ၊ တားမြစ်စေ၊ စာချုပ်တော် အခန်းကိုဖြစ်စေ ဤမြို့တော်က ထုတ်ဆင့် မည်မဟုတ်။

ဆရာမူဒင် ပါဂု နှင့် ဦးဝင်းထိန် ပါ ၂ .... ၁၆၄

လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ (၉) ဒုတိယခြွင်းချက်၊ သံသိုက လှူဒါန်းထားသော မြေကိုပိုင်သူ သံဃာတော်များက မည်ကဲ့သို့အခါ သီးစားချထားခွင့်ရှိသနည်း ၇၉

လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ (၅၁) ၎င်းအရ၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေးအက်ဥပဒေသည် အာဏာတည်လျက်ရှိခြင်း ၈၉

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၁)၊ ၇ (၂) ၄ (၂)၊ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးလိုလျှင် ကိုးကားရသည့် ပုဒ်မများ၊ ပုဒ်မ ၇ အရ၊ အာဏာကို သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ ကြီးကြပ်ရေးဝန်တွင်မရှိ။ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် အချက်၊ ဥပဒေနှင့် လုံးဝမကိုက်ညီသောပြည်နှင်ဒဏ်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ နိုင်ငံခြားသား တဦးတယောက်ကို လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေအရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ်အမိန့်ပေးလိုလျှင် ပုဒ်မ ၇ (၁)၊ ၇ (၂) နှင့် ၄ (၂) များမှလွဲ၍ကိုးကားရန်မရှိ။ ပုဒ်မ ၇ (၁) မှာ၊ ရုံးတင်စာရွက်စုံ၌ အပြစ်ပေးခံရသူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ ။ပုဒ်မ ၇ (၂)မှာ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကို ချိုးဖောက် ခဲ့သူနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ။ပုဒ်မ ၄ (၂) မှာ ဗီဇာအရ၊ စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ။အမြဲနေထိုင်ခွင့်နှင့် ပြည်ဘဉ်းသို့ ပြန်ဝင်ခွင့် ဗီဇာကို မရထိုက်ဘဲ ရယူခဲ့ခြင်းကြောင့် မရထိုက်သော အခွင့် အရေးကို မတရား ရယူခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်မှုသည် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ်နည်းဥပဒေတို့ကို ချိုးဖောက်သည်ဟုမယူဆနိုင်။ ။ ပုဒ်မ ၇၊ ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာကို နိုင်ငံတော် သမတ၊ သို့မဟုတ်နိုင်ငံတော် သမတက အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ တဦးကသာ သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းသည် ထိုကဲ့သို့သော အာဏာအပ်ခြင်း ခံရသူမဟုတ်၍၊ လျှောက်သူသည် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သူဖြစ်ကြောင်း၊ တရားမစွဲဆိုဘဲနှင့် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ပေးခြင်း ခံသင့်သူထဘီးဖြစ်ကြောင်းဟူသော အချက်နှစ်ချက်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ။စစ်ဆေးသူ ဝန်ထောက်မင်း၏ မသက်ဝမ်းပေါ် တွင် မူတည်၍ ပြည်နှင်ဒဏ်ခံးခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် လုံးဝ ကိုက်ညီခြင်းမရှိ။

ရှင် (နှ) ကျစ်ပေါ် (လ) နှင့်ပြည်ဆောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန် ၂၄၉

လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ ကျယ်ပြန့်သည့် အာဏာ၊ ပြည်နှင်ဒဏ် မပေးမီ လေးနက်စွာ စဉ်းစား ဝေဖန်သင့်ခြင်း၊ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၀ နှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စ လုံးဝ မသင့်လျော်သော ဆောင်ရွက်ချက်၊ ဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားများ၊ ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီ ဆန့်ကျင်သော ပြည်နှင်ဒဏ်နှင့်

စသမျက်နှာ ၁

ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လူဝင်မှုအရေးပေါ် အက်ဥပဒေအရ၊ အာဏာမျိုးအသုံးခြင်းခံရသူ အာဏာပိုင်များ အသုံးပြုရမည့်အာဏာများသည် အထူးပင် ကျယ်ပြန့်လှသည်။ ပြည်နှင့်ဒဏ်အမိန့်ဆိုလည်းမှာ နိုင်ငြားသား တဦးအတွက် ဖြစ်စေကာမူ၊ အထူးပင် ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်၍ မှားယွင်းပြီး၊ ပြည်ဒဏ်စုံသား တိုးကို ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခဲ့ပါမူ၊ သေဒဏ် လောက်ပင် နီးနီး ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ် ဖြစ်ပေမည်။ သို့အတွက် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်များကို မပေးမီ လေးနက်စွာ ဥာဏ်စားဝေဖန် သင့်သည်။ ။လူတဦးတယောက်သည် မြန်မာပြည်ဘွင်းသို့ ခိုးဝင်လာသည် ဆိုသည်မှာ တရားဝင်ရေး ကိစ္စသာဖြစ်၍၊ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၀ အရ၊ ကန့်သတ်ထားသည့် တရားစီရင်ရေး ဆိုင်ရာ အလုပ်ဝတ္တရားအနေဖြင့် တရားဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်စီရင်ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဝန်ထောက်က၊ တင်သမျှကို စစ်ဆေးကြားနာခြင်းမပြုဘဲ၊ ပြီးစလွယ် အသင့်ရှိ ပုံစံတင် လက်မှတ်ထိုး၍၊ ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခဲ့ခြင်းမှာ လုံးဝမသင့် လျော်ခေ။ ။မြန်မာပြည်ဘွင် မြန်မာလူမျိုးအစစ် အများအပြား မရောက်သေးသော ဒေသများ၌၊ မြန်မာနှင့် အသွင်းမတူ၊ မြန်မာစကားမတပ်၊ မြန်မာပြည်တွင် ဘယ်ဘုံးက ဘာဖြစ်ခဲ့သည်ကို မပြောနိုင်သော ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားများ ရှိကြသေးသည်။ ရခိုင်တိုင်းဒေသများ၌ မြန်မာစကားမတတ်သူ ပြည်ထောင်စုသားများ အမြောက်အမြား ရှိနိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၂) အရ၊ ရှေးအခါက နိုင်ငံခြားမှလာ၍ နေထိုင်ကြသူများမှ ဆင်းသက်သော မြေး၊ မြစ်များသည်ဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြသည်ကိုလည်း သတိမူသင့်သည်။ ။ထို့ကြောင့် ဖမ်းဆီးသည့်နေ့ကစပြီး ထောင်ထဲတွင် ချုပ်ထားခြင်း ခံရသော လျှောက်ထားသူကို တရားသဖြင့် မြန်မာပြည်ဘွင်းသို့ ဝင်ရောက် နေထိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားပြရန်အတွက် အခွင့်အရေး လုံးဝမပေးသည့်အပြင်၊ ကိုင်ဆောင်သည့် နိုင်ငံသား လက်မှတ် များကိုမင် အာဏာပိုင်များက သိမ်းဆီးထားပြီး၊ လျှောက်သူများသည် မြန်မာစကားဖင်မတတ်၊ တရားသဖြင့် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက် နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်လောက်အောင် မပြနိုင်ဟု အကြောင်းပြပြီး၊ လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီ၊ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချုပ်နှောင်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ဆော်ယော့အလမ် (ခေါ်) ဆော်ယော့ခန်အမတ် ပါ ၂၁ ဦးနှင့် အတွင်းဝန်၊ သဘင်မှူ ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အချို့သားမှတ်ပုံတင်ဗိရာဝန်ကြီးဌာန ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂ .... ၂၁၅

လူသတ်မှုနှင့်လူဒဏ်ရာခြင်းခြင်း၊ သေရန်အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ဖြစ်တတ်သောသဘောအရ၊ အမှန်အားဖြင့် သေစေဖို့လောက်သော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့် သော်၎င်း ပြုလျှင်၊ လူ ဘက်ကို ကျူးလွန်ထုံးဖွဲ့ပါသည်။ ဤသို့မဟုတ်ဘဲ သေစေတန်ထားသော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သာ ပြုသည်ဖြစ်ပါမူ၊ လူသေမှုကို ကျူးလွန်ထုသောလျှင် ထောက်မည်။ ၈၄

လုပ်ခလစာပေးရေး အက်ဥပဒေ (The Payment of Wages Act) ၁၉၃၆ ခုနှစ်၏ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ လုပ်ခငွေမှ နုတ်ခြင်းမဟုတ်သည့် ငွေများ၊ ဖွင့်ဟပုဒ်မအရ၊ တရားသူကြီးခံဆုံးဖြတ်နိုင်သောကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် လုပ်ခလစာပေးရေး အက်ဥပဒေ (The Payment of Wages Act) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ—

(က) ဝန်ခိုင်းသူအလုပ်ရှင်အပေါ် တွင် ဤအက်ဥပဒေအရပေးရမည့် လုပ်ခများကို ပေးရန် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ခ) အဆိုပါလုပ်ခများကို ကာလတိကျစွာသတ်မှတ်၍ ထိုကာလအတွက်ပေးရန် စေခိုင်းသူ အလုပ်ရှင်အပေါ်တွင် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ဂ) ဤသို့သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလအတွက်လုပ်ပြီးသောအခါ ၇ ရက်၊ ၁၀ ရက် စသည့်ကာလအတွင်း လုပ်ခပေးရန် သတ်မှတ်ခြင်း။

(ဃ) ပေးရန်ရှိသည့် လုပ်ခများကို နိုင်ငံတော်သုံးငွေဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်း။

(င) မည်သို့သော ကိစ္စများအတွက်သာလျှင် လုပ်ခမှ နှုတ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်ကို သတ်မှတ်ခြင်း။

ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ ထိုပုဒ်မအရ အာဏာပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အာဏာပိုင်သည်၊

(၁) လုပ်ခများမှ ထုတ်ယူခြင်းကိစ္စများ၊ သို့မဟုတ်

(၂) လုပ်ခပေးရာဘွင် ကြန့်ကြာခြင်းကိစ္စများ

ကိုကြားနာစစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ကုမ္ပဏီက ထည့်ရမည့် အိုနာစာရုံငွေများ၊ အိုနာစာရုံငွေ နည်းဥပဒေများအရ ကုမ္ပဏီ၏ သဘောအတိုင်းသာလျှင် ဖြတ်ဖြတ်၊ ထိုငွေများမှာ လုပ်ခငွေမှ "နုတ်ငွေ" (Deductions) မဟုတ်ခေ့။ ။နို့တစ်မှုပေးဘဲ အလုပ်ထုတ်လိုက်ခြင်း အဘက်ဆုံးလဘက်လခကောင်းဆိုခြင်းများမှာနှာခေါင်းမဟုတ်ခေ့။ ။ထို့ကြောင့် ဂုဏ်ကောင်းဆိုသောငွေများမှာ ပုဒ်မ ၁၅ အရ၊ တရားသူကြီးက ကြားနာစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စရပ်များမဟုတ်ခေ့။

မောင်ကြိုင်အောင်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေးအဖွဲ့ပါ ၃ ..... ၈၁

သမဝါယမအသင်းများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉ (၂) သမဝါယမအသင်းတခုက ပေးရန်ဖြစ်သော ငွေအတွက် ပဋ္ဌမအသင်းပိုင်ပစ္စည်းကို လိုက်ရပေမည်။ ထို့နောက်မှ အက်ဥပဒေအရ၊ ကြွေးမြီပေးဆပ်ရန်ကာဝန် ကင်းသက်ချက်များကို အထောက်အထားပြု၍ အသင်းသားများထံမှ တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည် ၁၀၂

သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၃-၁၄ .... ၇၉

သီးစားချထားရေးအဖွဲ့များ၏ မှားယွင်းသော ယူဆချက်၊ ခွင့်ပြုနိုင်သည့်ကိစ္စ၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိသောကိစ္စများ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သျှောက်ထားသူမောင်အေးပိုင်လယ်မြေကို ယာခင်္နစ်များက ဦးဘိုးသွင်ဆိုသူအား သီးစား အဖြစ် ချလွှဲခဲ့ရာ၊ ဦးဘိုးသွင် သေဆုံးသည့်အခါတွင် သျှောက်ထားသူမောင်အေးက အခွံပိုါ

လယ်ခြေ့ကိုင်းက ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုကြောင်း မြို့နယ်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့
ထံ လျှောက်ထားရာ၊ ခံလျှောက်ထားခံရသူ ခင်စန်းဆိုသူက ခိမိသည် ကုယ်လုန်သူ
ဦးဘိုးသင်္ဘ၏ မွေးစားသမီးဖြစ်သောကြောင့် ဦးဘိုးသင်္ဘ၏ လက်ငုတ် သီးစားကို
ငှားက ဆက်လက်ရဆိုက်သည်ဟု အကြောင်းပြ၍ လျှောက်ထားသော်လည်း၊
မြို့နယ်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က မခင်စန်း၏ အကြောင်းပြချက်ကို လက်မခံဘဲ၊
လျှောက်ထားသူ ခမာင်အေးအားထိုလယ်ယာမြေကို ကိုယ်ဘိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုလိုက်
၏။ အဆိုပါ အဓိန္ဓိကို ခရိုင်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က ပယ်ဖျက်၍၊ မခင်စန်းမှာ
သေဆုံးသူ ဦးဘိုးသင်္ဘ၏ အိမ်ဆောင်စုတည်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပြီးအခင်းဖြစ်လယ်မြေ
ကိုငှားအားလုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးလိုက်လေသည်။ ခလျှောက်ထားသူခောင်အေးကအယူခံ
ဝင်သော်လည်း တိုင်းသီးစားချထားရေးအဖွဲ့က ခရိုင်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့၏
အဓိန္ဓိကို အာဘည်ပြုလေသည်။ ။တိုင်းသီးစားချထားရေးအဖွဲ့က မခင်စန်းသည်
ကုယ်လုန်သူ ဦးဘိုးသင်္ဘနှင့် ဂျိုးနှစ်မ မဟယ်ဒိန်တို့က မွေးစားသော မွေးစားသမီး
ဖြစ်သောကြောင့် မခင်စန်းပင်လျှင် သီးစား အခွင့်အရေးကို ဆက်ခံထိုက်သည်ဟု
ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းသော ယူဆချက်တရပ်ဟု ထင်မြင်သည်။ ။သီးစားချ
ထားရေးအဖွဲ့ချုပ်သည် နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့ပါ အကြောင်းရင်းများနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ သာလျှင် စစ်ဆေးခြင်းပြု၍ ကုန်းဖြစ်ပါးခြင်းမရှိသောလယ်ယာမြေ
ကို သီးစားဘဦးအား စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

၎လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် အဆိုပါပုဒ်မများအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်း
ချက်များနှင့်အညီ လျှောက်ထားသူ တဦးမဟုတ်သောကြောင့် ၎င်း၏ သီးစား
လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိခေ့။ ။လျှောက်
ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် ကုယ်လုန်သူ လက်ငုတ် သီးစားဦးဘိုးသင်္ဘ၏ အမွေစား
အဒန္ဒခံ သမီးဖြစ်သည်၊ ခဖြစ်သည် ဟူသောပြဿနာကိုလည်း အဆိုပါ အဖွဲ့များ
က ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိခေ့။

မောင်အေးနှင့် ဧရာတီအိုင်းသီးစားချထားရေးကော်မတီ ပါဒ ... ၉၂

သဒ္ဓသနာရေး၊ ကုသိုလ်ခရေးနှင့် ပဘ်သက်သည့် လယ်မြေကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ သီးစားချထား
ရေးအက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပုဒ်မ ၃ ခွင်းချက် (ခ) အရ သတ်မှတ်က
ပေးနိုင်ခြင်း။ ။၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ခရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ
၉၊ ဒုတိယခွင်းချက်အရ၊ သံဃိကလှူဒါန်းထားသော လယ်မြေကို ပိုင်သူ သံဃာ
တော်များကမည်သည့်အခါသီးစားချထားခွင့် ရှိသနည်း ၈၉

သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ အပိုဒ် ၁၄၊ သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ၊ အပိုဒ် ၁၃
နှင့် လေ့လာသုံးရမည်။ အပိုဒ် ၁၃ အရ၊ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်
ချက်။ ။သာသနာရေးနှင့်သော်ငှင်း၊ ကုသိုလ်ခရေးနှင့်သော်ငှင်း၊ သက်ဆိုင်သည့်
အသင်းအဖွဲ့တရုံတဆာပိုင်မြေကို သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ
မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ခွင်း
ချက် (ခ) အရ၊ နိုင်ငံတော်သမတက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် စည်း
ကမ်းချက်များဖြင့် ပေးနိုင်သည်။ ။စာရင်းဆဲ အခြားကရားဥပဒေဘခုခုနှင့် မဆန့်
ကျင်မှသာလျှင်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ

၉၊ ဒုတိယ ခြွင်းချက်အရ သံဃိကလူပုဒ်ကိန်းထားဖေသော လယ်မြေကို ပိုင်ဆိုင်သူ သံဃာတော်များက သီးစားချထားခွင့်ရှိသည်။ ။၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေကို ဖေါ်ပြပါသယ်ယာဓမ္မ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁ အရ၊ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်ဆိုင်းမပြုသေးသဖြင့် ယခုတိုင် တည်မြဲဥပဒေ အဖြစ်ဖြင့် ရှိနေသည်။ ။၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄ မှာ၊ သီးစားချထားရာတွင် အငြင်းပွါးဖော အမှုအခင်းများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်၊ ထိုအပိုဒ် ၁၄ ကို အပိုဒ် ၁၃ နှင့်အတူ သေ့လာသုံးသပ်ရမည်ဖြစ်သည်၊ အပိုဒ် ၁၃ အရဆိုလျှင် လယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင်လိုသူတို့သည် သီးစားချထားရန် လျှောက်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့မရပ်ကွက်၊ သီးစားချထားရေးဒေသခံတိုဆံသင့် အချိန်မှီ တင်သွင်းရမည်။

မောင်လူမောင်နှင့် ဦးစိန်ကြီး ပါ ၄ .... ၁၉၊

ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့် ဝိနည်းခမ္မာ အဓိကရဏ်းဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအရာမပါသည့် ဓလျှောက်လွှာ၊ ဝိနိစ္ဆယ နည်းဥပဒေ ၆ အရ၊ ပယ်ဖျက်ရန်။ ။ဒဲ့ချက်လျှောက်လွှာတွင် အမှုအကြောင်းခွင့်ရေးနှင့် မိမိရောင့် ရဆိုက်ရှိသည့် အခွင့်အခရားများကို ထိကျစေပါ ပြခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သောကိစ္စ။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံက ထည့်သွင်း စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုနိုင်သောကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံသို့တင်သွင်းသည့် ဒဲ့ချက်လျှောက်လွှာတွင် ဖေါ်ပြပါရှိသည့် အကြောင်းအချက်များသည်၊ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ ၌ ဖေါ်ပြထားသည့် ဝိနည်းခမ္မာ အဓိကရဏ်းမှု ဖြင့်နိုင်သော အကြောင်းခြင်းရာများမပါဘဲ ရာဇဝတ်ဘရာ ခဲ့ မျှားက စီရင်ရမည့် ကိစ္စမျှားဖြစ်လျှင် အဆိုပါဒဲ့ချက်လျှောက်လွှာကို အခရားယူလာက်စံစီရင်ခြင်းပြုသင့်သည် မဟုတ်သဖြင့် ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန နည်းခုံဥပဒေ ၆ တွင် ဖေါ်ပြပါထားသက်သို့ ပယ်ဖျက်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ ။ဧကာဒက ပုဂ္ဂိုလ်က အမှုအကြောင်းခြင်းရာဘို့ကိုရှင်း၊ မိမိရောင့် ရဆိုက်ရှိသည့် အခွင့်အခရ မျှားကိုရှင်း တိကျစွာ ဖေါ်ပြခြင်းမရှိလျှင်၊ ထို့ပြင် ဝိနည်းအရှင်း၊ တရာဥပဒေအရှင်း၊ မည်သို့သော သက်သာခွင့်ကိုရလိုကြောင်း ဖြင့် ဘောင်းဆိုချက် တိကျစွာမရှိလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာခုံရုံး၊ သို့မဟုတ် တရာရုံးက မိမိ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိမရှိကို စဉ်းစားနိုင်မည် မဟုတ်သည့်အပြင် စုဒ်ဘကမူရှိလိမ့်မှား ကလည်းမည်သည့်အကြောင်း အချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခချပခမည်ကိုပင်သိနိုင်မည်မဟုတ်ခေ့။ ဒဲ့ဆိုချက်နှင့် ချမှတ်သည့် အဓိန်မှား တခြားစီဖြစ်လာနိုင်သည်။ အမှုဖွဲ့ မပေါ်ပေါက်သည့် အချက်မျှားကို ဝိနိစ္ဆယခုံက ထည့်သွင်း စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုနိုင်။

ဦးဖေညာဘာသနှင့် ဒေါ်မမြိသာရ ပါ ၅ .... ၉၈၊

ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ (၃) နှင့် ဆန့်ကျင်သော ကြားခံဝိနည်းစိုးရိန်ခန့်အပ်ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သော ခန့်အပ်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပြီးနောက်၊ နဖဝ်ပို့ တရာမဘရာသူကြီးဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံ အခုပဲ့ခြင်းရန်အလို့ငှါ၊ ဧကာဒကနှင့် ရုဒိတကာတို့က တင်ပြမြောက်ထားသော ခုံဝိနည်းစိုးရိန်ဆရာဘာန်နှစ်ပါးသည်၊ နှစ်ဦးသဘောတူ ရွေးမျယ် ထားဆည့်.

ကြားခံ ဝိနည်းဓိုရိုးဆရာဘော်၏ ဘွဲ့အတော်ကို တင်သွင်းရန် ချိန်းဆိုထားသည့် နေ့တွင် ပျက်ကွယ်သောအခါ၊ ခိမိသင့်တော်သည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ခုံဝိနည်း ဓုရိုးဆရာတော်တပါး ရွေးချယ်ရန် ကိစ္စအတွက်၊ အမှုသည်များအား၊ သို့မဟုတ် ဝိနည်းဓိုရိ ဆရာဘော်များအား၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည် စာဖြင့် အကြောင်းကြားခြင်း၊ ရက်ချိန်းပေးခြင်းမပြုဘဲ၊ ခုံဝိနည်းဓိုရိဆရာတော်တပါးက တင်မြှောက်လိုက်ခြင်းသည် ဝိနိစ္ဆယခုံ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ (၃) နှင့် ဆန့်ကျင် လျက်ရှိသဖြင့် ဥပဒေအရ၊ ပျက်ပြယ်သည်။ ။ကျွန်ုပ်သို့ နယ်ပိုင် တရားမတရား သူကြီးက ကြားခံဝိနည်း ဓိုရိဆရာတော်ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းသည် ဥပဒေ နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသဖြင့်၊ မိမိဖွဲ့စည်းလိုက်သော ဝိနိစ္ဆယခုံကို ဖျက်သိမ်းပြီးနောက်၊ ၎င်းက ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်မှာ၊ စေဒနာနှင့် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်ဘို့က တင်မြှောက်ထားသည့် ခုံဝိနည်းဓိုရိဆရာတော်များထံသို့ ဤကိစ္စ အတွက် ခုံဝိနည်းဓိုရိအဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူလျက်ပင် ရှိသေးသည် ဟုဘ်ဖဟုတ်ကို စာဖြင့်ရေး၍ ပြန်ကြားပါရန် လျောက်ထားသင့် သည်။ တပါးပါးကဖြစ်စေ၊ နှစ်ပါးစလုံးကဖြစ်စေ၊ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လိုခြင်း မရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်အား၊ ခုံဝိနည်းဓိုရိ တင်မြှောက်ရန် အကြောင်း ကြားသင့်သည်၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော အမှုသည်များ၏ ခုံဝိနည်းဓိုရိများရရှိသော အခါ၊ ၎င်းဘို့နှစ်ဦး သဘောတူ ရွေ ချယ်၍ ကြားခံဝိနည်းဓိုရိ ဆရာတော်တပါး၏ ဘွဲ့အမည်ကို၊ ထိုဆရာတော်က ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီချက် စာလွှာနှင့် အတူ တင်သွင်းဘို့ အကြောင်းကြားရန် ဖြစ်သည်၊ အကယ်၍ နှစ်ဦး သဘော တူတင်သွင်းရန် ပျက်ကွယ်သောအခါ၊ ရက်ချိန်းပေး၍ ပုဒ်မ ၃၈ (၃) အရ၊ မိမိ ကြားခံဝိနည်း ဓိုရိဆရာတော်တပါး ရွေ ချယ်တင်မြှောက်ပြီးလျှင်၊ ခုံဖွဲ့စည်း၍ အမှု ကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ရန် လုပ်အပ်သင့်သည်။

ဦးဥာဏဘဒ္ဒနှင့် အင်းဝိန်နယ်ပိုင်တရားမတရားသူကြီး ပါ ၂ ... ၃၇

ဝိနိစ္ဆယဌာန (မြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၃၇ (၁) အရ၊ သဘောတူ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံ၏ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ။ ခုံဖွဲ့စည်းရာ သဘောတူ ချက် မပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် တွင် စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိ။ ။ဆုံးဖြတ် ချက်။ ။စုဒိဘာကများဖြစ်သူ ဦးပညာသီဟ နှင့် ဦးသောမတို့ ဖြစ်ကြသော အန ဒါခိဘဂ္ဂဏ်းမူတွင် ၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (မြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ အရ၊ စုဒိဘာကများဖြစ်သော အရှင်နာဂဘိဝံသနှင့် ဦးပရမတို့အား ခုံဝိနည်းဓိုရိ ဆရာတော်များအဖြစ် တင်မြှောက်ပြီး၊ ဦးကောလိတ ကြားခံဝိနည်းဓိုရိ ဆရာ တော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရာ၊ ထိုဆရာတော်များက ဦးသောမ၏ အပေါင်းပါဆိုသူ များမှာ မည်သူမည်ပါဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖေါ်ပြရန် ခိန့်ထိုလျှင်၊ ဦးသောမက ၎င်းတို့မှာ ဗဟုအမှုတွင် စေဒနာများဖြစ်သော ဦးပဏ္ဍာ၊ ဦးဥာဏောတနှင့် မောင်တင်တို့ ဖြစ်သည်ဟု ဖေါ်ပြသောအခါ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ် ၃ ဦးထံသို့ ဆင့်စာများ ပေးပို့သော်လည်း၊ ၎င်းတို့က လာရောက် ချေပခြင်း မပြု ကြခေ့။ သို့အတွက် ဆရာတော်များသည် အမှုဆက်လက် စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ဝိနိစ္ဆယ အဆိုးအဖြတ် ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ။၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (မြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇ (၁) အရဆိုလျှင် စေဒနာနှင့် စုဒိတကတို့

သဘောတူ ခွဲစည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံမှသာလျှင် ၎င်းဘို့၏ အမှုကို စစ်ဆေးပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ယခုအမှုတွင်မူကား၊ အနုညာတခုံ ဖွဲ့စည်းရာ၌ စောဒကများဖြစ်ကြသော ဦးပဏ္ဍာ ပါ ၄ ဦးတို့ မပါဝင်ခဲ့ခြင်း။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဝိနိစ္ဆယခုံသည် ၎င်းတို့၌ စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့ အပေါ်၌ ချမှတ်သော အခိန်မှာ တရားမဝင် အာဏာမဲ့ဖြစ်နိုင်ခြေ။

ဦးပဏ္ဍာ ပါ ၄ နှင့် ဦးကောသိတ ပါ ၆ .... ၂၀၀

အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅၊ ၎င်းပုဒ်မခွဲရ စွဲလိုသော အမှုများမှအပ၊ အခြားသော ကိစ္စများအဘက် တရားလွှတ်တော်ချုပ်ဘွင် မူလဘက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိ ၉၅

အဝိုးရ ဘဏ္ဍာခွဲများကို အပ်နှံခြင်းခံရသူ ဆောင်ရွက်သင့်သည့် တာဝန်ဝတ်တရားရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၀၃၊ မည်ကဲ့သို့ပြုမူဆောင်ရွက်မှုမျိုးသည် အလွဲသုံးစားပြစ်မှုကျူးလွန်လိုသူများအား တမင်ခွင့်ပြုရာရောက်ခြင်း။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အဝိုး** ရဘဏ္ဍာခွဲများကို အပ်နှံခြင်းခံရသူ အရာထမ်း အမှုထမ်း တဦးသည် **အဆိုပါ** ဘဏ္ဍာခွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ်ဘရာ များကို ရွက်ဆောင်ရာ၌ မိမိ၏ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်ဘာဂကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အသုံးပြုသင့်သော သတိဝိရိယဘက် ဆဘက်တိုး ပို့မှု၍ ဂရုဘိုက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ။ထိုအရာထမ်းအမှုထမ်းသည်၊ မိမိ၏လက်အောက်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သောစာရေးများအား၊ အဝိုးရဘဏ္ဍာခွဲကို မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် သုံးစွဲနိုင်အောင် သေခင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ပြုနိုင်အောင်သေခင်း တမင်ခွင့်ပြုသည်ဟု ယူဆနိုင်လျင်၊ ထိုအရာထမ်း အမှုထမ်းမှာ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၀၃ အရ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ။အယူခံ တရားလိုသည်၊ မိမိလက်ဝယ်၌ မီးခံသေတ္တာဖွင့်သော သော့များကို တဦးတည်း တာဝန်ခံအဖြစ် ထားရှိခြင်း။ အဝိုးရဘဏ္ဍာဘော်ဒ်ငွေများကို မီးခံသေတ္တာထဲသို့ မိမိ၏ချက်မှောက်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုခေတဲ့၊ မိမိ၏ချက်ကွယ်ဘွင် အခြားသူများအား ထည့်သွင်းရန် တာဝန်လွှဲအပ်ထားခြင်း။ ဘဏ်သို့ပို့ရန် ထိုငွေများကို ပြန်၍ထုတ်သည့်အခါတွင်လည်း အခြားသူများအား မီးခံသေတ္တာကို မိမိ၏ချက်ကွယ်တွင် ဖွင့်၍ ငွေများကို ထုတ်ယူခြင်းစသော ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပြဿနာကျူးလွန်လိုသူများအား တမင်ပြုခွင့်ပြုရာ ရောက်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

ဦးသာနှနှင့် ပြည်ဆောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၂၄

အိုနာစာရံပုံငွေ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ထည့်ရမည့် အိုနာစာရံပုံငွေများ လုပ်ခငေမှ "နုတ်ငွေ" (Deduction) မဟုတ် ဘဏ္ဍာခွန်ခန့်၊ လုပ်ခပေးရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅ .... ၈၁

အမှုခေါ် စာချုပ်ဘော် တိုင်းရင်း ဆေးဆရာအဖွဲ့ဝင် ရွှေကောက်ပဲ့၊ ရွှေကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိက အနှာအမှုန် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသော ပြဿနာရပ်များ မဟုတ်။ တရားလွှတ်ခွင့်ချုပ်က အမှုခေါ် စာချုပ်ဘော် ထုတ်မပေးနိုင်ခြင်း ၉၅

အမှုခေါ် စာချုပ်ဘော်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး အက်ဥပဒေအရ နတ်နှင့်ဓာတ်ပေးထားသော အမှု၊ ၎င်းအမှုတွင် တရားလွှတ်ဘော်ချုပ်က ဆုံးဖြတ်ရန်မူ ၂၈ .... ၁၈၉

စာမျက်နှာ

အိမ်ငှါးဆိုသူ။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေအရ၊အိမ်ငှါးဆိုသူမှာ ဥပစ္စာအတွက် မိမိကိုယ်ဘိုင်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တဦးမှတဆင့်ဖြစ်စေ၊ ငှါးရမ်းခပေးရသူ တဦးတယောက်ကို ဆိုလိုသည်။ မိမိငှါးရမ်းနေထိုင်သော အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ငှါးသည်ကိုယ်တိုင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ခြင်းမပြုသော်လည်း အိမ်ငှါးရမ်းထားခြင်းကို ရပ်စဲရန် မည်သို့မျှ မရှိခဲသးလျှင်၊ ၎င်းငှါးအဖြစ် ရှိနေသေးသည် ၂၂၂

အယူခံဝင်ရန်ကိစ္စ။ ။ဘရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရန်ကိစ္စ။ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ (၅) နှင့် ပုဒ်မ (၆) တို့ခြားနားပုံ။ ။ပုဒ်မ (၆) က၊ အယူခံဝင်ရန်အခွင့်ထူးပေးခြင်း၊ပုဒ်မ (၆) အရကာလစည်းကမ်းသတ်အတွင်းနှင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှု အယူခံဝင်ရန် ထောက်ခံချက် ရရန် လျှောက်ထားခြင်း ၁၀၉

အသွေးထွေးရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စများ၊ ဖျက်သိမ်းစေကာမူငှင်းဥပဒေအရ၊ အခွန်တော် ပေးဆောင်ရန် တာဝန်မြန်မာပြည်ယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၈) ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေနှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ ရောင်းခွန်တော်ပေးဆောင်ရခြင်းခြားနားပုံ။ ။အယူခံ တရားခံများအား၊ ဒီဇီတို့အပေါ်တွင် စည်းကြပ်ထားသော ရောင်းခွန်ဘော်များကို ခွင့်ပြုထားသော အချိန်အတွင်း ပေးဆောင်ခြင်း မပြုခြင်းကြောင့်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃ (၁) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ၁၁၀ ကျပ်မီ ပေးဆောင်၍၊ ၎င်းတို့က ပေးသင့်သော ရောင်းခွန်ဝေါ်ငွေ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကိုလည်း ပေးဆောင်စေရန်၊ အောက်ရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံရာတွင် တရားလွှတ်တော်က၊ အယူခံတရားခံများထံမှ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်၊ ဘဏ္ဍာဘော်နှစ်အတွက် တောင်းခံသင့်သော ရောင်းခွန်တော်ငွေ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေသစ်တခုပ်ကို ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုပြီး နောက်ဖျက်သိမ်းပြီးသော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ အရေးယူ တရားစွဲပိုင်ခွင့်မရှိဟု ယူဆလျက် အယူခံတရားခံများ အပေါ်တွင် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြစ်ချက်တို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ (၂) အရ၊ ဖျက်ဆီးပြီးဖြစ်သော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ တို့သည်ကား အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အမှုလွှဲအပ်ခြင်းစသော အခွင့် အရေးများနှင့်သာ စပ်ဆိုင်သော ပုဒ်မများ ဖြစ်သည်။ ။မြန်မာပြည် ယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ပုဒ်မ ၅ (၈) အရ၊ ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေအရ၊ အစိုးရအား၊ အခွန်တော်ငွေ ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသော ကိစ္စများနှင့် မသက်ဆိုင်ခေါ်။ သို့အတွက်ကြောင့်၊ မြန်မာပြည် ယေဘုယျစကားရပ်များ၊ အက်ဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ပုဒ်မ ၅ (၈) အရ၊ ဥပဒေသစ် ပြုလုပ်ပြီး ဥပဒေဟောင်းကို ဖျက်သိမ်းစေကာမူ၊ အယူခံတရားခံများဘို့က နိုင်ငံတော် အစိုးရအား ပေးရန်ရှိသော ရောင်းခွန်တော်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ္တရားတို့မှာ ယခင် ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေတည်ရှိစဉ်ကအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ။ရောင်းခွန်တော်များကို စည်းကြပ်ခြင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော

စာမျက်နှာ

အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ နှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသစ် ပုဒ်မ ၄ တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ကျပြား ခြားနားလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥာဒေဘုင် ကန့်သွယ်သူက ခွစ်ပဉ် နှစ်တိုင်း တနှစ်အတွက် ခံမိရရှိသည့် ရောင်းရငွေပေါင်းပေါ်တွင် အခွန်ကို ပေးဆောင်ရမည် ဟုပါရှိသည်။ ။၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသောဥပဒေသစ်ပုဒ်မ ၄ (၅) တို့တွင်ကား၊ ကုန်စည်များကို တင်သွင်းသည့်အခါ၊ ထိုကုန်စည်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရကို—

"(က) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များ ကုန်ရုံသို့မသွင်းမီ၊ တိုက်ရိုက် ထုတ်ယူလျှင်ထိုသို့ ထုတ်ယူစေရန်အကောက်တော်ဌာနက အမိန့်မချမှတ်မီ ပေးဆောင်ရမည်။"

"(ခ) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များကို အကောက်တော် ပေးဆောင်၍ ထုတ်ယူလျှင် ထိုကုန်စည်များကို ကုန်ရုံမှ မရွှေ့ပြောင်းမီ ပေးဆောင်ရမည်" ဟုပါရှိသည်။

သို့ကုန်စည်းကြပ်ခြင်း ကိစ္စတွင် ဥပဒေသစ်နှင့် ဥပဒေဟောင်းများတွင် ခြားနားခြင်း ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ပေးဆောင်ရမည့် ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွက် ရောင်းစွန့် တော်ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရသာလျှင် စည်းကြပ် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အက်ဥပဒေအရ၊ စည်းကြပ်တောင်းဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ခါမိတ်ပါရှော်ဘန်ဒါ (စ်) နှင့် ဘာဘူရမ်ချိုတီလာ (လ်) A.I.R. (1936) All. 3. နှင့် ခြားနားခြင်းပြသည် ၂၃၇

ပြည်ဆောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် နှင့် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃ .... ၂၃၇

အင်းများဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆၉၊ ခရိုင်ဝန်၏ အာဏာ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်၊ တရားစီရင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ် ၂၄၅

အသက်အရွယ်နှုန်းယ် လူမမယ်ကလေးများ၏ သက်သေခံချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ရုံးတော်များက သတိချပ်အပ်၊ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်အပ်သည့် ကိစ္စများ။ ။သေသူ မသေမီ စုပ်စွဲချက်ကို မည်သည့်အခါ အသုံးပြုရန် မဖြစ်နိုင်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၆၂ ၏ ရည်ရွယ်ချက်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မောင်အောင်စိန်နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အမှု [(၁၉၅၉ ခုနှစ်) မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၁၈] တွင် ချမှတ်သော တရားလွှတ်တော် လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သည့်မူကို ပြဋ္ဌာန်းရသည့် အကြောင်းရင်းများမှာ မည်သည့်တရားခံ မဆို အပြစ်မရှိဟု ရုံးတော်က၊ ကနဦးက ယူဆရမည်ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ မူလရုံးတော်က တရားသေလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုယူဆချက်မှာ အထောက်အထား ရရှိပြီးဖြစ်သည်တကြောင်း၊ မူလရုံးတော်သည် သက်သေများကို ကိုယ်တိုင်ကြည့်ရှု ကြားနာခွင့်ရရှိသဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ ထွက်ချက်များကို ယုံထိုက် မယုံထိုက် ဝေဖန်ဆုံဖြတ် အမှုတွဲကိုသာ ဘက်လှဝေဖန်ရသော အယူခံရုံးတော်ထက် အခွင့်အရေး ပိုမိုရရှိသည်တကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ။မဂဝမ်ဒတ် (စ်) နှင့် ရာဂျပ်စသန်ပြည်၊

၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ ဂျဒ့ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။အသက်အရွယ်နှုန်းယှဉ် လူမမယ်ကလေးများ၏ သက်သေခံချက်ကို၊ အထူးသတိချပ်၍ ချိန်ဆဝေဖန်ရမည်၊ အကြောင်းကား သက်ရွယ်နှုန်းယှဉ် လူမမယ်ကလေးများသည် လူမသမာများ၊ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ သင်ပေးသည်ကို ယုံလွယ်မှတ်လွယ်ကြ၊ လေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ။အာဇတ်နှင့် ဘုရင်မင်းမြတ်၊ ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၁၀၄ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။ယင်းသို့ လူမမယ်ကလေးများကို သက်ဒဏ်ထူသည့် အခါ၌ ရုံးတော်က သက်သေအဖြစ် စစ်ဆေးခြင်း မပြုမီ၊ သင့်တော်သော ပဏာမ မေးခွန်းများ မေးရ၏ မေးသည့် မေးခွန်းများကို နားလည်သလော၊ အဖြေများကို ခိမိတ့် အသက်အရွယ် အလျောက် သာမန်လူများကဲ့သို့ ဖြေဆိုနိုင်သလော ဟု စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မေးမြန်း ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်အောင် တနည်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက် သင့်သည်၊ သို့မှသာလျှင် အယူခံရုံးတော်က သက်ရွယ် နုနယ်သူများသည် သက်သေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၈ အရ၊ သက်သေခံနိုင်သော သူများဟုတ် မဟုတ် ကို ချိန်ဆနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၆၂ ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မှုသားသက်သေများ၏ ထွက်ချက်များမမှန်ကန်ကြောင်း ပေါ်လွင်စေပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်စေရန်ဖြစ်သည်။

ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် လေ့နှိုးသောင်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ အတွဲ ၁၃၊ စာမျက်နှာ ၅၇၀၊ ၅၈၁ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

မောင်မြအောင်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၂၀

အာဏာစက် ကုန်ဆုံးပြီး ဖြစ်သော အမိန့်။ ။ဂုဏ်အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုနိုင်—၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ၂၁၉

အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၅၊ မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၀၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုခဥပဒေ၊ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဃ) နှင့် ၆၆ (၂) (ဃ) ၂၂၅

အာဏာပေးစာချုပ်တော်အမိန့်၊ မည်သည့်အခါမှ လျော်ကြေးထားနိုင်ခြင်း။ ။ဂုဏ်အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်ရန် လျော်ကြေးထားသူက လျော်ကြေးထားခံရသူများထံမှ လာသည်ကို တောင်းဆိုရဦးမည်။ တောင်းဆိုသည်ကို လျော်ကြေးထားခံရသူများက ငြင်းပယ်မှသာ စာချုပ်တော် လျော်ကြေးထားနိုင်သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်မည် ၁၈၁

ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း။ ။ဥပဒေပုဒ်မတွင် မပါဝင်သော စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သင့်၍ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်းမပြုနိုင်၊ ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) ၂၁၁

ဥပစာခွန် ကက်ဥပဒေအရ၊ ဥပစာခွန် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဥပစာတခုကို ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဟု ဆုံးဖြတ်ထုတ်ဝေ ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေဘုံသာလမ်း၊ အမှတ် ၅၇ ရှိ၊ လေး

ထပ်ဘိုက်တလုံးတွင်၊ အောက်ဆုံးအထပ်၌ ချစ်တီးယား ငွေချေးဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ထား၍ ဒုတိယထပ်တွင် ချစ်တီးယားများ အိပ်ပြီး၊ တတိယထပ်တွင် ထမင်းစားခန်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်ကို ဥပစာခန္ဓာ ဝန်ထောက်က လက်ခံ ယူဆသော်လည်း၊ ၎င်းသုံးထပ်စလုံးမှာ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာ ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ဥပစာခန္ဓာ စည်းကြပ်လေသည်။ ။အောက်ဆုံးထပ်တွင် ဆောင်ရွက်သည့်ငွေချေး လုပ်ငန်းသည့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခန္ဓာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (က) တွင် အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဖြစ်ကြောင်းကို လျှောက်ထား သူများဘက်မှ ငြင်းဆိုခြင်း မပြုသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် အချက်မှာ၊ အချင်းဖြစ် ဒုတိယနှင့် တတိယအထပ်တို့မှာ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု အတွက်၊ အကယ်ပင် လိုအပ်၍ အသုံးပြုသလောဟူသည့်၊ အချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်၊ ဤပြဿနာကို သုံးသပ်ရာ၌ ထိုဥပစာသည် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အကယ်ပင် လိုအပ်သလော၊ ယင်းသို့ လိုအပ်သည့်အကိုင်းလည်း ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု သက်သက်အတွက် အသုံးပြုသလော ဆိုသည့် မူကို နှစ်လုံးပိုက်၍၊ **ဥပစာအမျိုး အစား၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု အမျိုးအစား၊ လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၊ သို့ထည်းမဟုတ် အလုပ်သမာ၊ နေထိုင်ရာဌာနနှင့် လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရာဌာနတို့သည် အထောက်အပံ့ ပေးခြင်းဖြင့်ရင်း၊ အခြားသောနည်းဖြင့်ရင်း၊ ဆက်စပ်ခကျးမှုးပြုခသာ အားဖြင့်၊** ထိုနှစ်ဌာနမှာ လုပ်ငန်း အဆောက်အအုံ၏ **မရှိ မဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းများ** ဖြစ်သည် စသည်ဘို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။ ထိုသို့လေ့လာ ဆုံးသပ်မှုသာလျှင် အဖြေရှာရန်ဝိုလမ်းရှိမည်။ ။ ***Russell* v. *Town and County Bank Ltd.*, (1887-8) (13 Appeal Cases) p. 418 ; *Allied Newspapers Ltd.* v. *Hindsley*, (1937) 2 All. E.R. 663 ; *Allied Newspapers Ltd.* v. *Hindsley*, (1937) 4 All. E.R. 667** တို့ကို ရှည်ညွှန်းသည်။

စီ၊ အေ၊ အာန်၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦးနှင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခန္ဓာ ဝန်ထောက် ပါ ၃ ဦး ၈

"ဥပဒေပြုခြင်း" ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၂) ပါလီမန်က အခြေခံ ဥပဒေအခန်း (၆) အပိုင်း (၅) အရ၊ အက်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းသာမက၊ အခန်း (၁၁) အရ အခြေခံ ဥပဒေ ကိုပြင်သည့် ဥပဒေပြုခြင်းလည်း ပါဝင်သည် ၁၁၃

SUPREME COURT.

† S.C
1960

Jan. 29.

DAW NYEIN (APPLICANT)

v.

U THET AND ONE (RESPONDENTS).*

Execution of decree—Step in aid of—Application for leave to execute under Liabilities (War Time Adjustment) Act constitutes—Calculation of period of limitation.

An application for leave to execute a decree under the Liabilities (War Time Adjustment) Act was an application necessary for execution under the law for the time being in force and it must also be held to be a step in aid of the execution of the decree. Therefore the date from which the period of limitation is calculated to run must be from the date on which the leave to execute under the Act was granted.

P. N. Ghosh for the applicant.

Ba On for the respondents.

U CHAN HTOON, J.—This application must be dismissed as being misconceived. The facts are quite simple. The respondents obtained a final mortgage decree for K. 16,500 against the applicant in the District Court of Myaungmya on 25th January 1954. The respondents' application for execution filed on 1st March 1954 was dismissed for want of leave to execute the decree as required by the Liabilities (War Time Adjustment) Act on 4th May 1954. The respondents then filed an application for leave to execute the decree on 10th May 1954 under the said Act and the District Court of Myaungmya granted leave on 24th August 1955. The applicant on her part applied for relief under the Burma Agriculturists' Debt Relief Act on 16th July 1956 to the Agricultural Debt Settlement Board, Wakèma. The Board's order granting relief was set aside by the President

* Civil Misc. Application No. 112 of 1959.

† *Present:* U M[illegible]N, Chief Jusice of the Union, U CHAN HTOON and U BO GYI, [illegible]

S.C. 1960

DAW NYEIN v. U THET AND ONE.

of the Union of Burma on the respondents' appeal by an order dated 12th December 1957. The respondents then filed the present application for execution on 7th January 1959 in the District Court of Myaungmya.

The applicant objected to the execution on the ground that it was time-barred. Her objection was overruled and she appealed to the High Court; but her appeal was summarily dismissed. In her application to this Court for special leave to appeal she contended that under section 9 of the Limitation Act the period of limitation which began to run from the date of the decree should not be held to have been interrupted and therefore the execution application was very much time-barred.

It must however be noted that under Article 182, item 5, in the First Schedule to the Limitation Act, the period of limitation of three years will run from "the date of the final order passed on an application made in accordance with law to the proper Court for execution or to take some step in aid of execution of the decree or order." The application for leave to execute under the Liabilities (War Time Adjustment) Act was an application necessary for execution under the law for the time being in force and it must also be held to be a step in aid of the execution of the decree. Therefore the date from which the period of limitation is calculated to run must be the date on which the leave to execute under the Act was granted, namely, 24th August 1955. From that date to the date of the present application for execution (7th January 1959) the period would be 3 years, 4 months and 14 days. From this period, 1 year, 4 months and 26 days must be excluded under the provisions of section 28 of the Burma Agriculturists' Debt Relief Act which read as follows—

> "In calculating the period of limitation for any suit filed in, or proceedings before, a Civil Court for the recovery of a debt which was the subject of any proceedings under this Act, the time during which such proceedings continued as

well as the time taken for obtaining a certified copy of the order of the Board shall be excluded."

The proceedings under this Act started with the applicant's petition on 16th July 1956 and terminated with the order of the President on 12th December 1957, taking altogether 1 year, 4 months and 26 days, and this period must be excluded from the period of 3 years, 4 months and 14 days, as shown above, leaving 1 year, 11 months and 18 days. It must therefore be held that the present application for execution was within time.

Special leave to appeal is therefore refused and the application dismissed with costs. Advocate's fee is fixed at K 85·00.

SUPREME COURT.

†S.C. 1960

Jan. 25.

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE (APPELLANTS)

v.

SAHIB JAN AND ONE (RESPONDENTS).*

*Burma Laws Act, s.*13 (2)—*Omission—Effect of—Gifts of immoveable property among Mohamedans in Rangoon—Law applicable—Letters Patent—Article* 17.

The effect of the omission of s. 13 (2) from the Burma Laws Act would seem to make it clear that the law governing Mohamedan gifts has now become uniform throughout the Union.

The law applicable to gifts of immoveable property among Mohamedans in Rangoon is the ordinary law of the land, *viz.* s. 123 of the Transfer of Property Act.

The expression " the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma " occurring in Article 17 of the Letters Patent would mean just the law for the time being in force at present if the Chief Court were still in existence today.

Kyaw Myint for the appellants.

E Maung for the respondents.

U CHAN HTOON, J.—The parties in this appeal are Moslems who are litigating in respect of a building and its site known as No. 206—210, Mogul Street, together with the business dealing in medical stores under the name of " Ma Than Tin Medical Hall ". The respondents filed a suit in the Original Side of the High Court against the appellants for possession of the building and its site and also for possession and accounts of the business claiming to be the heirs of one Rahmat Bibi *alias* Ma Than Tin, a Sunni Muslim, who died intestate at Rangoon on the 19th January 1950 without leaving any issue. The appellants who are husband and

* Civil Appeal No. 8 of 1957 from the judgment of the High Court in Civil 1st Appeal No. 41 of 1957, dated the 19th June 1957.

† *Present:* U MYINT THEIN, Chief Jusice of the Union, U CHAN HTOON and U BO GYI, JJ.

wife also filed a cross suit for declaration that they were the owners of the property by virtue of an oral gift made to them by the said deceased Rahmat Bibi at the time of their marriage on the 25th February 1949.

Two issues were framed by the trial Court, *viz.*, (1) Whether or not the oral gift was valid under the law for the time being in force, and (2) whether the Medical Hall business belonged to the deceased or to the appellants. The second issue was decided in favour of the appellants. The first raises an important question of law in view of the amendment effected to the Burma Laws Act by the Repealing and Amendment Act of 1945 (Burma Act No. 2 of 1945). Under the provisions of the said Act of 1945, section 13 (2) of the Burma Laws was omitted. The trial Court held that on account of this amendment the law applicable to Mohamedan gifts of immovable property in Rangoon is not the Mohamedan Law but the ordinary law of the land as laid down in section 123 of the Transfer of Property Act.

On appeal by the appellants, the Appellate side of the High Court referred the following question to a Full Bench :

> " What is the law applicable when the validity or otherwise of a gift of immovable property between Mohamedans is in issue in a case before the Courts at Rangoon? "

The Full Bench of the High Court held that the law applicable in determining the validity or otherwise of such a gift is the law as laid down in section 123 of the Transfer of Property Act.

The question involved in the appeal before us is the same as that was referred to the Full Bench of the High Court. It is settled law that the provisions in section 123 of the Transfer of Property Act apply to gifts of immovable property among Mohamedans in the places outside the ordinary original civil jurisdiction of the High Court. Vide *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1) ; but in view of the provisions

(1) 14. Ran. 439.

S.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

of section 13 (2) of the Burma Laws Act the law applicable to Mohamedan gifts in Rangoon was held to be the Mohamedan Law. Vide *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (1).

Section 13 (2) of the Burma Laws Act reads as follows:

> "Subject to the provisions of sub-section (1) and of any other enactment for the time being in force, all questions arising in civil cases instituted in the Courts of Rangoon shall be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction."

The law administered in such matters by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal was the Mohamedan Law. The effect of the omission of this provision from the Burma Laws Act would seem to make it clear that the law governing Mohamedan gifts has now become uniform throughout the Union. However the appellants contended at all stages of their case and before this Court that by virtue of the provisions of Article 17 of the Letters Patent constituting the High Court of Judicature at Rangoon and in view of section 13 of the Union Judiciary Act, the law to be administered by the Courts of Rangoon still must remain the Mohamedan Law. Art. 17 of the Letters Patent reads :

> "And we do further ordain that with respect to the law to be applied to each case coming before the High Court of Judicature at Rangoon in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction, such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma to such case if these Letters Patent had not issued."

We agree with the learned Judges of the High Court Full Bench when they hold that the expression " the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma " would mean just the law for the time being in force at present if the Chief Court were still in existence today.

(1) 14 Ran. 485.

Section 30 of the Union Judiciary Act is as follows :

"Subject to the provisions of the Constitution and to the provisions of this Act or any other law for the time being in force, the jurisdiction of and the law to be administered in the High Court and the respective powers of the Judges thereof in relation to the administration of justice in the Court, including any power to make rules of Court, and to regulate the sittings of the Court and of members thereof sitting alone or otherwise, shall be the same as immediately before the commencement of the Constitution."

The provisions of this section would not carry the appellants' case any further.

We therefore uphold the decision of the High Court that the law applicable to gifts of immovable property among Mohamedans in Rangoon is the ordinary law of the land, *viz.*, section 123 of the Transfer of Property Act. Accordingly the appeal is dismissed.

As regards costs we feel that each party should bear their own costs in this Court, in view of the fact that the deceased owner Rahmat Bibi *alias* Ma Than Tin would have made the gift by a registered deed had she not been advised that no such registered deed was required under the existing law.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဖေဖော်ဝါရီလ
၃ ရက်။

စီအေအေအာ(ရ်)၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦး (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန်ဝန်ထောက် ပါ ၃ ဦး(လျှောက်ထား ခံရသူများ) *

ဥပစာခွန်အက်ဥပဒေအရ၊ ဥပစာခွန်စည်းကြပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍၊ ဥပစာတရားခုကို ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဟု ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အချက်များ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေဘုံသာလမ်း၊ အမှတ် ၅၇ ရှိ၊ ဓလေ့ထုံးတိုက်တလုံးတွင်၊ အောက်ဆုံးအထပ်၌ ချစ်တီးယားငွေချေးဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ထား၍၊ ဒုတိယထပ်တွင် ချစ်တီးဘော်များ အိပ်ပြီး၊ တတိယထပ်တွင် ထမင်းစားခန်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်ကို ဥပစာခွန်ဝန်ထောက်ကလက်ခံယူဆသော်လည်း၊ ၎င်းသုံးထပ်စလုံးမှာ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဖြစ်သည်ထဲ ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ဥပစာခွန်စည်းကြပ်လေသည်။

အောက်ဆုံးထပ်တွင် ဆောင်ရွက်သည့် ငွေချေးလုပ်ငန်းသည် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (က)တွင် အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုဖြစ်ကြောင်းကို လျှောက်ထားသူများဘက်မှ ငြင်းဆိုခြင်းမပြုသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန်အချက်မှာ၊ အချင်းဖြစ် ဒုတိယနှင့်တတိယအထပ်တို့မှာ၊ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အကယ်ပင်လိုအပ်၍ အသုံးပြုသလောဟူသည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤပြဿနာကို သုံးသပ်ရာ၌ ထိုဥပစာသည် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အကယ်ပင်လိုအပ်သလော၊ ယင်းသို့ လိုအပ်သည့်အတိုင်းလည်း ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု သက်သက်အတွက် အသုံးပြုသလော ဆိုသည့် မူကိုနှလုံးပိုက်၍၊ ဥပစာအမျိုးအစား၊ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအမျိုးအစား လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အလုပ်သမားနေထိုင်ရာဌာနနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ ဌာနတို့သည် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းဖြင့်ငင်း၊ အခြားသောနည်းဖြင့်ငင်း ဆက်စပ်ကျေးငှဲးပြုသော့အားဖြင့်၊ ထိုနှစ်ဌာနမှာ လုပ်ငန်းအဆောက်အအုံ၏မရှိမဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သည်၊ မဖြစ်သည်စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။ ထိုသို့လေ့လာ သုံးသပ်မှသာလျှင် အဖြေမှန် ရနိုင်လိမ့်မည်။ *Russell* v. *Town and County Bank Ltd.*, (1887-8) (13 Appeal Cases) p. 418; *Allied Newspapers Ltd.* v. *Hindsley*, (1937) 2 All. E.R. 663; *Allied Newspapers Ltd.* v. Hindsley, (1937) 4 All. E. R. 667 ; တို့ကိုရည်ညွှန်းသည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၄၁။

† နိုင်ငံတော်တရားပန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်၊ ဦးဝမ်ဟုတ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအဟူက်၊ အစိုးရလွှတ်တော်ရွှေနေကြီး ဦးဘဖေ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၆၀

စီ၊အေ၊ အာ(ရ)၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦး နှင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် ဝန်ထောက်ပါ ၃ ဦး။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် လျှောက်ထားခံရသူအမှတ်(၁)ရန်ကုန်အလယ်ပိုင်းတိုက်နယ်ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန်ဝန်ထောက်က၊ ရန်ကုန်မြို့ ရွှေဘုံသာလမ်း၊ အမှတ် ၅၇ ရှိ၊ လေးထပ်တိုက်တလုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားသူ စီ၊အေ၊ အာ(ရ)၊ ချစ်တီးယားအစုစပ်နှင့် ၂၉ ဦးတို့အပေါ် ၌ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်အတွက်၊ ဥပစာခွန်စည်းကြပ်သည်ကို မကျေနပ်၍ လျှောက်ထားခံရသူအမှတ်(၂) ဥပစာခွန်ဝန်ထောက် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မင်းကြီးထံသို့ဝင်း၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ်(၃) လက်ထောက် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မင်းကြီးထံသို့ဝင်း၊ အဆင့်ဆင့်၊ အယူခံဝင်ရာ၌လည်း တရားရှုံးသဖြင့်၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် လျှောက်ထားခံရသူများ၏ အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ပါရန် ဥပစာခွန် စည်းကြပ်ခြင်း ခံရသူများက လျှောက်ထားကြလေသည်။

ယင်းတို့၏ ပညာရှိ ရွှေနေကြီးက အချက် တချက်စာနှင့်ကိုသာ မူတည်၍ လျှောက်လဲသည်မှာ အမှုပါ အဆောက်အဦ ပဌမထပ်၌ဟာ ချစ်တီးယား ငွေးချးဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ထား၍၊ ဒုတိယထပ်တွင် ချစ်တီးယားများအိပ်ပြီး၊ တတိယထပ်တွင် ဟမင်းစားခန်းအဖြစ် အသုံးပြုကြောင်းကို ဥပစာခွန်ဝန်ထောက် လက်ခံယူဆသော်လည်း၊ အဓိက အားဖြင့် ဘုရားရှိခိုးခန်း ပြုလုပ်ထားသော စတုတ္ထထပ်ကိုသာ ချန်လှပ်ပြီး၊ ကျန်သုံးထပ်အတွက် ဥပစာခွန် စည်းကြပ်ခြင်းသည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် အက်ဥပဒေနှင့် ဖိလာဖြစ်သဖြင့် ဝန်ထောက်မင်း၏ အမိန့်နှင့် ဤအမိန့်ကို အတည်ပြုသော အထက် အရာရှိကြီးများ၏ အမိန့် အသီးသီးသည် တရားမဝင်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။

အောက်ဆုံးထပ်တွင် ဆောင်ရွက်သည့် ငွေချေးလုပ်ငန်းသည် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (က) တွင် အကျုံးဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှုဖြစ်ကြောင်းကို လျှောက်ထားသူများ၏ ပညာရှိ ရွှေနေကြီးက ငြင်းဆိုခြင်း မပြုချေ။ သို့ရာတွင် ဒုတိယထပ်၊ တတိယထပ်များမှာ အိပ်ခန်း၊ ဟမင်းစားခန်းအဖြစ် အသီးသီးအသုံးပြုထားသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ၎င်းတို့သည် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဖြစ်သည်ဟု မယူဆနိုင်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။

ယခုပဓါနပြု၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့် အချက်မှာ ထိုဒုတိယထပ်၊ တတိယထပ်တို့သည် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (ခ) ၌ အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြထားသည့်

၁၉၆၀

စီ၊အေ၊ အာ(ရှ်)၊ ချစ်ထီးယားနှင့် ၂၉ ဦးနှင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် ဝန်ထောက်ပါ ၃ ဦး။

အတိုင်း၊ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်မည်လောဟူသည့် ပြဿနာ ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းပုဒ်မ ၂ (ခ) ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။

> "ဤဥပဒေတွင် အကြောင်းအရာနှင့် ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အပိုဂ်ယ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ မဆန့်ကျင်လျှင် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာဆိုသည်မှာ ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု တခုခုအတွက် အသုံးပြုထားသော မည်သည့်အဆောက်အဦ၊ မြေ၊ သို့တည်းမဟုတ် နေရာဌာနကို ဆိုလိုသည်။"

ယင်းသို့ဖြစ်၍၊ အမှုပါ အဆောက်အဦ ဒုတိယထပ်နှင့် တတိယထပ်တို့ကို ဥပစာခွန် စည်းကြပ်သည့် နှစ်အတွင်း ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အသုံးပြုထားသလော ဟူသည့် ပြဿနာသည်၊ ဤအမှုဌ အရေးကြီးဆုံးသော ပြဿနာတရပ် ဖြစ်လေသည်။ သာမန်အားဖြင့်ကား၊ ထိုအထပ် နှစ်ထပ်မှာ အိပ်ခန်းအဖြစ်ငင်း၊ **ထမင်းစားခန်းအဖြစ်** ငင်း အသီးသီး အသုံးပြုသည်ဆိုသဖြင့် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအတွက် **အသုံးမပြုခဲ့** ဟု အကြောင်းပြသည်မှာ ယုတ္တိမတန်ဟု **မဆိုနိုင်ပေ။ သို့သော်လည်း ယခုပြဿနာမှာ** ဤကဲ့သို့ လွယ်လွယ်ကူကူ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည့်ပြဿနာမျိုး **မဟုတ်ချေ။**

ဤအကြောင်းချင်းရာနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သောအကြောင်းချင်းရာ ပါရှိသည့် အမှုကို လျှောက်ထားသူများ၏ ပညာရှိ ရွှေနေကြီးကသော်ငင်း၊ ပညာရှိ အိုးရ **ရွှေနေ** ကြီးကသော်ငင်း ရှာဖွေ တင်ပြခြင်းမပြုနိုင်ကြချေ။ ဤရုံးတော်က ရှာဖွေသော်လည်း ယခုသုံးသပ်သည့်၊ အက်ဥပဒေနှင့် အလားတူ အက်ဥပဒေမျိုးကိုပင် မတွေ့ရချေ။ အိုးရ ရွှေနေကြီးက အင်္ဂလန်ပြည် အထက်လွှတ်တော် (**House of Lords**) ဆုံး ဖြတ်သော ***Russell* v. *Town and County Bank Ltd.*** (1) ကို တင်ပြ ကိုးကားပြီး၊ ဖေါ်ပြပါ ဒုတိယထပ်နှင့် တတိယထပ်တို့ကို ငွေချေး လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် အသုံးပြုသည်ဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအမှုတွင် အမြတ်တော်ခွန် စည်းကြပ် ခံရသူ ဘဏ်ပိုင်ဆိုင်သော အဆောက်အဦ၌ ဘဏ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည့် အပြင်၊ ဘဏ်မန်နေဂျာနေထိုင်ရန် အခန်းလည်းရှိရာ၊ ထိုအခန်း အပါ အဝင် အဆောက်အဦတခုလုံးအပေါ်၌ တိုက်အိမ်ခွန် စည်းကြပ်ရန်အတွက် သတ်မှတ် သော ဈာပြတ်နှုန်းငွေကို အမြတ်တော်ခွန်စည်းကြပ်သည့်ငွေမှ နုတ်သင့်၊ မနုတ်သင့် ကဲသော ပြဿနာပေါ် ပေါက်လေသည်။ မြန်မာပြည် အမြတ်တော်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ ၌လည်း အလားတူ အခွင့်အရေး ပေးထားလေသည်။ တရားသူကြီးများက၊ ထိုအမှု၏ အချင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဏ်မန်နေဂျာ နေသောအခန်းသည်လည်း ဘဏ်

(1) (1887-8) (13 Appeal Cases) p. 418.

၁၉၆၀

စီ၊အေ၊ အာ(၍)၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦး နှင့် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှု ဥပဒေခွန် ဝန်ထောက်ပါ ၃ ဦး။

လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုသည်ဟု ယူဆပြီး၊ ထိုအခန်း အပါအဝင်အဆောက်အဦ တခုလုံးအတွက် သတ်မှတ်သော ဆုဖြတ်နှုန်းငွေကို အမြတ်တော်ခွန် စည်းကြပ်သည့် ငွေမှ နုတ်ခွင့်ပြုကြေးသည်။ ထို့နည်းတူ ***Allied Newspapers Ltd.*** v. ***Hindsley*** (1) ၌၊ သတင်းစာတိုက်တခုက မိမိလုပ်ငန်း အတွက် အသုံးပြုသော်ဘိုက်အိန်းရှိ တိုက်အိမတလုံးကို ငှားရမ်း၍ တစိတ်တဒေသကို တဆင့်အငှါး ချထားရာ၊ မိမိတို့ပေးရသည့် တိုက်အိမ်လခနှင့် ရင့်သော အခန်းငှါးခ တို့ခြားနားသည့် ငွေကို အမြတ်တော်ခွန်စည်းကြပ်သည့် ငွေမှနုတ်ခွင့်ပြုလေသည်။ ထိုသို့ခွင့်ပြုသည်ကို ***Allied Newspapers Ltd.*** v. ***Hindsley*** (2) ၌၊ အယူခံ ရုံးတော်က အတည်ပြုကြောင်းဖေါ်ပြ ထားလေသည်။ ယင်းသို့ အခွင့်ပြုသည့် အကြောင်းရင်းမှာ ထိုငှါးရမ်းထားသည့် သတင်းစာတိုက်အနီးရှိ တိုက်သည်၊ သတင်းစာ လုပ်ငန်းအတွက အကယ်ပင် လိုအပ်သည်ဆိုသည့်အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အထက်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သည့် အမှုများနှင့် ယခုအမှုမှာ အချင်းအရာအားဖြင့် ထပ်တူထမ်မျှ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်စေကာမူ၊ ထိုဥမှု စလုံးတွင် အဓိကအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် အချက်မှာ အချင်းဖြစ်ဥပစာသည် ရောင်းဝယ် လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အကယ်ပင် လိုအပ်၍ အသုံးပြုသလောဟူသည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဤအမှုကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း ထိုအခြား အမှုများတွင် တရားသူကြီးများ မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်းပြချက်များဖြင့် အဆုံးအဖြတ် ပေးသည်ကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး၊ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဤအမှုတွင်လည်း ဒုတိယထပ်၊ တတိယထပ်သည် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အသုံးပြုထားသလောဟူသည့် ပြဿနာကို သုံးသပ်ရာ၌ ထိုဥပစာသည် ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှုအတွက် အကယ်ပင် လိုအပ်သလော၊ ယင်းသို့လိုအပ်သည့် အတိုင်းလည်း ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု သက်သက်အတွက် အသုံးပြုသလော ဆိုသည့်မူကို နှစ်လုံးပိုက်၍ ဥပစာအမျိုးအစား၊ ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု အမျိုးအစား၊ လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၊ ဆိုတည်းမဟုတ် အလုပ်သမားနေထိုင်ရာ ဌာနနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာ ဌာနတို့သည် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းဖြင့်ငင်း၊ အခြားသော နည်းဖြင့်ငင်း ဆက်စပ်ကျေးဇူးပြုသောအားဖြင့် ထိုနှစ်ဌာနမှာ လုပ်ငန်း အဆောက်အအုံ၏ မရှိမဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သည်မဖြစ်သည် စသည်တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် သုံးသပ်မှုသာလျှင် အဖြေမှန် ရနိုင်လမ်းရှိမည်။ ယင်းမူနှင့် အကြောင်းအချက်များကို ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်မှု ဥပစာခွန် ဝန်ထောက်သည်ငင်း၊ ဥပစာခွန်ဝန်

(1) (1937) 2 All. E.R. 663. (2) (1937) 4 All. E.R. 667.

၁၉၆၀

စီ၊အေ၊ အာ(ရ)၊ ချစ်တီးယားနှင့် ၂၉ ဦး နှင့် ရောင်းဝယ် လုပ် ကိုင်မှု ဥပစာခွန် ဝန်ထောက် ပါ ၃ ဦး။

သည်၎င်း၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မင်းကြီးသည်၎င်း သတ်ပြု၍ ထည့်သွင်း စဉ်းစား ခဲ့ဟန် မတူချေ။ ယင်းသို့သော ချုတ်ယွင်းချက်ကြောင့် အထက်၌ ဖေါ်ပြသည်နှင့် အညီလိုက်နာ ကျင့်သုံးပြီး ဥပစာခွန် ဝန်ထောက်က စုံစမ်း ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် လိုအပ်သဖြင့်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အားလုံး၏ အမိန့်မျှားကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အမှုသည် မျှားသည်၊ မိမိတို့ တရားစရိတ်မျှားကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျခံရမည် ဖြစ်မည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဘီ၊ ပီ၊ မူဆာ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဟာဂျီအပွဒူစမတ် ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

†၁၉၆၀ ဇန္နဝါရီလ ၁၅ ရက်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ မည်သည့်အခါမျှသော၊ စောဒကဝင်နိုင်ခြင်း၊ သက်တမ်းကုန်ဆုံးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်က၊ စံဌါးခသတ်မှတ်သည့်အခါ၌သော်လျှင်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ စောဒကဝင်နိုင်သည်၊ ယင်းသို့ စံဌါးခသတ်မှတ်ခြင်းမပြုလျှင် စောဒကမဝင်နိုင်ချေ။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးနောက်၊ ပြန်လည်အတည်ပြုစေရန်အတွက် နိုင်ငံတော် သမတက အက်ဥပဒေပုဒ်မ(၁)၊ ပုဒ်မငယ်(၃)အရ၊ အမိန့်ကြော်ငြာထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုခဲ့သဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန် မရှိတော့ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးအောင်မင်း (၂) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်၊ ဦးမောင်မောင်သက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခုလျှောက်ထားသူ ဘီ၊ ပီ၊ မူဆာသည်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) ဟာဂျီအပွဒူစမတ်ပိုင်၊ မန္တလေးမြို့ ချမ်းသာဇံရပ်၊ အကွက် နံပါတ် ၆၀၂ ဦးပိုင်နံပါတ် ၁ ရှိ အဆောက်အဦတွင် သုံးခန်းရှိ တဝက်ကို ဌါးရမ်း နေထိုင်ခဲ့ပြီး၊ မန္တလေးမြို့၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ လက်ထောက် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ၊ စံဌါးခသတ်မှတ်ပါရန် လျှောက်ထားလေသည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည့်အခါ၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ စောဒကဝင်ရုံမန္တလေးနယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးက၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်စံဌါးခသတ်မှတ်သည့်အခါမှ သာလျှင်၊ ယင်းသို့ စောဒကဝင်ခွင့်ရှိကြောင်း။ ထို့ပြင် ယခင်က

---

* ၁၉၅၉ ခု၊ တရားမ အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇၆။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်ဟုဆို။

၁၉၆၀

ဘီ၊ပီ၊ မူဆာ နှင့် ဟာဂျီအပ္ပဒူ စမတ်ပါ ၃ ။

လည်း ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်၊ အခွန်တော် အမှုတွဲ နံပါတ် ၆၇/၁၃ တွင်အဆိုပါ အိမ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စံငှါးခ သတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း ဝန်ကို ဖေါ်ပြပြီး၊ စောဒကလွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။

အမှုနှစ်မှာ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံငှါးခ သတ်မှတ်သည့်အခါ၌သာလျှင်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ စောဒကဝင်နိုင်သည်။ ယင်းသို့ စံငှါးခ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုလျှင်၊ စောဒကမဝင်နိုင်ချေ။ ထိုအချက်မှာ ပုဒ်မ ၂၂ အရ ထင်ရှားလေသည်။

ထို့ပြင် ယခင်က စံငှါးခ သတ်မှတ်ခဲ့သည်မှာလည်း ထင်ရှားလေသည်။ လျှောက်ထားသူ၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက ဤအချက်ကို မငြင်းဆို။ သို့သော် ယခင်က သတ်မှတ်သည်မှာ လျှောက်ထားသူနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) တို့နှစ်ဦး သဘောတူညီချက်အရ သတ်မှတ်သဖြင့်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည်၊ အထက်ဖေါ်ပြပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ မိမိအား အပ်နှင်းထားသော အာဏာကို အသုံးမပြုခဲ့ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။ သို့ရာတွင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် အမှု သည်တို့သဘောတူညီချက်သက်သက်ကိုသာမူတည်ပြီး၊ စံငှါးခ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုကြောင်း၊ ထိုသဘောတူညီချက်အပြင်၊ မြို့နီစီပါယ် အခွန်စည်းကြပ်သည့် နှုန်းကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး၊ စံငှါးခ သတ်မှတ်ကြောင်းကို တွေ့ရှိရလေသည်။

ယခင်ကစံငှါးခ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီးနောက်၊ ထိုစံငှါးခကိုပြင်ရန်အတွက် အကြောင်းပေါ်ပေါက်သည်ကိုမတွေ့ရချေ။ ယင်းသို့သောအကြောင်း ပေါ်ပေါက်ကြောင်းကို လည်း လျှောက်ထားသည့်လျှောက်လွှာတွင် ဖေါ်ပြချက်မရှိချေ။

ထိုမှတပါး၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးနောက်၊ ပြန်လည် အတည်ပြုစေရန်အတွက်၊ နိုင်ငံတော် သမတက၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၁)၊ ပုဒ်မငယ် (၃) အရ အမိန့်ကြော်ငြာ ထုတ်ဆင့်ခြင်း မပြုခဲ့သဖြင့်၊ ပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန် မရှိတော့ချေ။

အထက်ဖေါ်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။ လျှောက်ထားသူသည် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) ၏ တရားစရိတ်များကို ကျခံရမည်။ ဤရုံးတော်၏ ရှေ့နေခမှာ ငွေ ၇၅ ကျပ် ဖြစ်စေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်ပန်းဇုံ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (လျှောက်ထားခံရသူ) *

† ၁၉၆၀ ဇန္နဝါရီလ ၂၉ ရက်။

ဖြောင့်ချက်၊ အလိုအလျောက်ပေးမပေး၊ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဘွယ်ရာ ပြဿနာ၊ မည်သည့် အခါပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော ဖြောင့်ချက်ကိုမူတည်၍ အပြစ်ပေးခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံတရားလို မောင်ပန်းဇုံက မိမိဖြောင့်ချက်ပေးရခြင်းမှာ၊ ရဲဌာနမှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည့်ဒဏ်ကို မခံနိုင်တော့သဖြင့် ၎င်းတို့သွန်သင်သည့်အတိုင်း ဖြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း၊ *ထို့ပြင်လည်း မြင်းမူမြို့၌ ရဲအချုပ်သာရှိ၍ အကယ်၍ ဖြောင့်ချက်မပေးဘဲနေလျှင် ရဲအချုပ်သို့ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါ ပိုမိုရှိ နှိပ်စက်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်သောကြောင့်၊ မမှန်မကန် ဖြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း မြွက်ဆိုထားလေသည်။ ဤအတိုင်းမှန်လျှင် ပန်းဇုံ အလိုအလျောက် ဖြောင့်ချက်ပေးသလော ဟူသည့် ပြဿနာကို လေးလေးနက်နက်စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပေသည်။

ဓါးပြမှု၊ လူသတ်မှု စသော အမှုကြီးများနှင့် ပတ်သက်၍၊ အာဘော်ခံရသော တရားခံများသည်၊ ညှဉ်းပန်းကလူမှုကြောင့်၎င်း၊ ဖြားယောင်း သွေးဆောင်မှုကြောင့်၎င်း ဖြောင့်ချက်ပေးကြသည်ကိုတွေ့ရှိကြရသဖြင့် တရားရုံးများက ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော ဖြောင့်ချက် သက်သက်အပေါ်၌မူတည်၍၊ တရားခံအား အပြစ်ပေးနိုင်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ဖြောင့်ချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံရှိမှသာလျှင် အပြစ်ပေးကြလေသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် အလှ(ခေါ်)မောင်လှနှင့် အခြားနှစ်ဦး၊ မြန်မာပြည် စီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်တော် ၂၉ ကိုလက်ခံသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်၊ ဦးအောင်မင်း (၂) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံအတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် အယူခံတရားလို မောင်ပန်းဇုံအား၊ ၁၃၂၀ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၂ ရက်နေ့ ၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ကျော် အချိန်တွင် စစ်ကိုင်းခရိုင် မြောင်မြို့နယ်၊ တွင်းကြီးရွာ၌၊

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံအမှုအမှတ် ၆။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘိုကြီး၊ ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

မောင်ပန်းတုံ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

မောင်ကံကောင်းဆိုသူ အသတ်ခံရသည့်မှုခင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စစ်ကိုင်းမြို့ အထူးတရား သူကြီးက ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ပြီး သေဒဏ်ချမှတ်သည်ကို တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံဝင်ရောက်ရာ၌လည်း အယူခံ ပလပ်လိုက်သဖြင့်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ ဤရုံးတော်သို့ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူး လျှောက်ထားရာ၊ ဤရုံးတော်က လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း အခွင့်ထူး ပေးခဲ့လေသည်။

အမှုဖြစ်ပွါးပုံမှာ၊ အခင်းဖြစ်ညှဉ်၌၊ မောင်ကံကောင်းနှင့် ဇနီး မကွေလီ (လိုပြ ၂) တို့သည်၊ မကွေလီ၏ အဘ ဦးသာပေါ် (လိုပြ ၁) အိမ်တွင် အိပ်နေကြစဉ်၊ မောင်ကံကောင်းက မကွေလီအား အော်နှိုးပြီး၊ မိမိအား ခါးထိုးခံရကြောင်း ပြောလေသည်။

မကွေလီနှင့် ဦးသာပေါ် တို့ထပြီး၊ မီးခွက်ထွန်း၍ ကြည့်ရှုကြသောအခါ၊ မောင်ကံကောင်း၏ ဝမ်းပိုက်ဘေးဘက်တွင် ခါးဒဏ်ရာတချက် တွေ့ရှိရလေသည်။ ထိုညဉ့်၌ သူကြီးဦးဘိုးမောင် (လိုပြ ၉) ရွာ၌မရှိ၊ မကြာမီ သူကြီးလက်ထောက် ကိုပေါတင် (လိုပြ ၃) နှင့် အခြားသူများ ရောက်လာကြ၍၊ မောင်ကံကောင်းအား မေးမြန်းကြရာ၊ မောင်ကံကောင်းက သူသည် တရွာတည်းနေ ဦးပြော၏သား လှမေနှင့် ဦးဘိုးလွင်၏သား တင်လှိုင်တို့နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ဘူးသဖြင့် ထိုသူ နှစ်ယောက်ပင် မိမိအားခါးနှင့် ထိုးသည် ထင်ကြောင်းနှင့် တိုင်ကြားလေသည်။ ကိုပေါတင်သည် ဦးသာပေါ် နှင့်တဝိုင်းတည်းနေသူ ဦးသာပေါ်၏သားမက်လှမေကိုငင်းအိမ်၌သွားရောက် ဘမ်းဆီးလေသည်။ တင်လှိုင်ကိုကား ရှာမတွေ့သဖြင့်ငင်း၏အိမ်မစုအား အရှာခိုင်း နောက်တရွာတည်းနေ မောင်ကံမြင့် (လိုပြ ၅) အိမ်၌တင်လှိုင်နှင့် ယခုအယူခံတရားလို ပန်းတုံတို့ကို တွေ့ရှိလေသည်။ ကိုပေါတင်သည် တင်လှိုင်ကို [redacted]ပြီး၊ တင်လှိုင်နှင့် လှမေတို့ကို ရွှေပန်းရဲကင်းဂါတ်သို့ အချုပ်နှင့် ပို့လိုက်လေသည်။ [redacted]ဝိုင် ထုတ်ပေါ် ပြောဆိုချက်အရ၊ မြောင်ရဲဌာန ရဲအုပ် ဦးအောင်ညွန့် (လိုပြ ၁၃) သည်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့၌ တွင်းကြီးရွာသို့ သွားပြီး အယူခံဟာရားလို ပန်းတုံကို ဘမ်းဆီးလေသည်။ ထိုနေ့မှာပင် ပန်းတုံလိုက်ပြသဖြင့် ကိုကံမြင့်အိမ်နှင့် တဝိုင်းတည်းရှိ ဦးဘိုးလှ အိမ်အနီး အိမ်သာအတွင်း မှ ခါးမြှောင်အိမ်တခုရရှိလေသည်။ ထိုနေရာနှင့် မနီမဝေးရှိ ဦးဘိုးလှအိမ်ခြံစည်းရိုး တောင်ဘက်၌ ခါးမြှောင် တလက်တွေ့ရှိရလေသည်။ သို့သော် ထိုခါးမြှောင်၌ သွေးမတွေ့ရခေါ့။

၁၉၅၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့၌ အယူခံ တရားလို ပန်းတုံသည် မြင်းမူမြို့၊ မြို့နယ်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ဦးထွန်းရှိန် (လိုပြ ၁၂) ရှေ့တွင် ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြောင့်ချက်ပေးလေသည်။ ဦးထွန်းရှိန်က ထိုဖြောင့်ချက်ကို သက်သေခံ အမှတ် "ဃ" တွင်ရေးမှတ်လေသည်။

၁၉၆၀

မောင်ပန်းတုံ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်။

မောင်ကံကောင်းအား အချင်းဖြစ်ပြီး၊ နောက်နေ့ ညနေ ၃ နာရီလောက်တွင် လှည်းဖြင့် မြောင်မြို့သို့ ယူဆောင်သွားရာ၊လမ်းခရီးတွင် သေဆုံးလေသည်။ အလောင်းကို စစ်ဆေးသော ဆရာဝန်၏ သက်သေ ထွက်ချက် အရဆိုလျှင်၊ ရရှိသောဒဏ်ရာမှာမုချ သေရမည့် ဒဏ်ရာဖြစ်လေသည်။

ဤအမှုရှိ သက်သေခံချက် အားလုံးကို လေ့လာဆန်းစစ်ကြည့်သည့်အခါ၌၊ အယူခံ တရားလိုအပေါ်တွင် ငြိစွဲမှုသော သက်သေခံချက်များမှာ အယူခံ တရားလို ပေးသောဖြောင့်ချက်နှင့် မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ ၇) ၏ ထွက်ချက်များသာ ဖြစ်လေသည်။ မောင်တင်လှိုင်သည် မူလ ရုံးတော်ရှေ့၌ မိမိသိတန်ရာသော အချက်အလက်များကို ရှင်းကဲ့သည်တကြောင်း၊ အမှုအရာအားဖြင့်လည်း မှန်ကန်စွာ ထွက်ဆိုပုံ မရသည် တကြောင်းတို့ကြောင့်အောက်ရုံးမင်းက ထိုသက်သေအား မယုံကြည်နိုင်ကြောင်းဖြင့် ဖေါ်ပြထားလေသည်။ ဤရုံးတော်၌လည်းပညာရှိအစိုးရရှေ့ နေကြီးက မောင်တင်လှိုင်သည် ယုံကြည်ထိုက်သောသက်သေမဟုတ်သဖြင့် သူ၏ထွက်ချက်ကိုမိမိအားကိုး အားထားမပြုလိုကြောင်း၊ သို့သော် အယူခံတရားလို၏ဖြောင့်ချက်ကိုမူတည်ပြီး ၎င်းအပေါ်၌ ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်းကို အတည်ပြုထိုက်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။ မောင်တင်လှိုင်၏ ထွက်ချက်အရ ဆိုလျှင်၊ ၎င်းသည် အချင်းဖြစ်သည့် ညဉ့်က ကိုကံမြင့်အိမ်၌ အိပ်ပျော်နေစဉ် သန်းခေါင်ကျော် နှစ်ချက်တီးလောက်တွင် ပန်းဇုံလာနှိုးပြီး ကံကောင်းကို ခါးနှင့် ထိုးခဲ့ကြောင်း ပြောသည်ဟု ထွက်ဆိုလေသည်။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ခါးနှင့် ထိုးခဲ့သည်ကို မိမိက လည်း မမေးမိ ပန်းဇုံကလည်း မပြောပါဟု ဆက်လက် ထွက်ဆိုလေသည်။ ယင်းသို့ ပန်းဇုံပြောပြီး တင်လှိုင်နှင့် ပန်[redacted]ကိုကံမြင့်အိမ်၌ပင် အိပ်ကြရာ၊ အိပ်ရာမှ ထပြီးနောက်၊ နေမထွက်မီ ကိုပေါတင် ရောက်လာပြီး၊ ညဉ့်က ကံကောင်းကို ခါးနှင့်ထိုးသွားသူမှာ တင်လှိုင် ဖြစ်သည်ဆင်ကြောင်းနှင့် စွပ်စွဲသွားကြောင်း ပြောဆိုပြီး မိမိအား ဘမ်းဆီးကြောင်း အစစ်ခံလေသည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်၍ အစစ်ခံရာ၌ မူလထွက်ဆိုချက်ကို လှဲပြောင်းပြီး အချင်းဖြစ် ညဉ့်က ပဌမ လာရောက်နှိုးသူမှာ ပန်းဇုံမဟုတ်၊ မိမိ၏ အမေ့မစု ဖြစ်ကြောင်း၊ မောင်ကံကောင်းက ခါးနှင့်ထိုးသွားသူမှာ တင်လှိုင် ဖြစ်သည် ထင်ကြောင်းနှင့် စွပ်စွဲ သွားကြောင်းကို မိမိအား လာရောက်ပြောပြပြီး ပြန်သွားကြောင်း၊ ထိုသို့ပြန်သွားပြီးလျှင်ပြီးချင်း ပန်းဇုံရောက်လာပြီး၊ မောင်ကံကောင်းကို ခါးနှင့် ထိုးလာခဲ့ကြောင်း ပြောသည်ဟု အစစ်ခံလေသည်။ တင်လှိုင်၏ ထွက်ချက်များသည် ရွေ့နောက်စကား အမြီးအမောက် မတည့် ယုတ္တိမတန်သဖြင့် ယုံကြည်ရန် ခဲယဉ်းသော ထွက်ချက်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ပန်းဇုံသည် မောင်ကံကောင်းအား

၁၉၆၀

မောင်ပန်းတုံ
*
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

ခါးနှင့် ထိုးခဲ့သည် မှန်စေကာမူ၊ တင်လှိုင်ထံ သွားပြီး မိမိခါးနှင့် ထိုးခဲ့ကြောင်း မပြောတန်ရာချေ။ ထိုမျှသာမကသေး၊ ခါးနှင့်ထိုးခဲ့ကြောင်းပြောလျှင်လည်း သူကြီး လက်ထောက် ကိုပေါတင် လာရောက်ပြီး မောင်ကံကောင်း၏ စွပ်စွဲချက်ဖြင့် မိမိအား ဘမ်းဆီးသည့်အခါ၌ မိမိ မောင်ကံကောင်းအား ခါးနှင့် မထိုးရကြောင်း၊ ခါးနှင့်ထိုး သူမှာ ပန်းတုံဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ဟပြောကြားမည်မှာမမှတာပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သော အကြောင်းများကြောင့် မောင်တင်လှိုင်သည် ယုံကြည်အပ်သော သက်သေမဟုတ်ချေ။ မိမိအပေါ် ကျရောက်မည့် ဘေးဒဏ်မှ လွတ်မြောက်ရန် အလို့ငှါ အခြားသူတဦး တယောက်အပေါ်၌ စွပ်စွဲခဲ့သည့် လက္ခဏာပေါ်ပေါက်လေသည်။

မောင်ကံကောင်းအား သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာ ရရှိစေရန် လုံလောက်သည့်အကြောင်းရှိမရှိကိုစူးစမ်းရှာဖွေရာ၌ တင်လှိုင်၊လှဖေတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်စေ၊ ပန်းတုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်စေ ယခုကဲ့သို့သော ပြစ်မှုမျိုး ကျူးလွန်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အကြောင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဦးသာပေါ် (လို့ပြ ၁)က ထွက်ဆိုသည်မှာ အချင်းမဖြစ်မီ ၁၀ ရက်လောက်က ကံကောင်း၊ လှဖေနှင့်တင်လှိုင်တို့ ကစားကြရာတွင် ကံကောင်းက တဘက်၊ လှဖေနှင့် တင်လှိုင်တို့ကတဘက် အချင်းများ ကြောင်း ထွက်ဆိုလေသည်။ သို့သော် အကြီးအိမ်သို့ ရောက်လေ့ရောက်အောင် ခိုက်ရန်၊ ဖြစ်ပွါးကြဟန် မတူချေ။ ပန်းတုံနှင့် ပတ်သက်၍ကား သေသူနှင့် ပန်းတုံ အချင်းမများကြဘူးကြောင်း ဦးသာပေါ်က ထွက်ဆိုလေသည်။ သေသူ၏ဇနီးမကွေလီ (လို့ပြ ၂)က ထွက်ဆိုသည်မှာ အချင်းမဖြစ်မီ ၃ ရက်လောက်က၊ ပန်းတုံသည် မောင်ကံကောင်းထံမှ လက်ပတ်နာရီငှါးရာ၊ မငှါးလိုက်သဖြင့် အကြောင်းသိရမည်ဟု ကြိမ်းမောင်းသွားကြောင်းနှင့် ထွက်ဆိုလေသည်။ မကွေလီ၏ ထွက်ချက် မှန်သည်ထားဘိဦး၊ ၎င်းဖေါ်ပြသော အကြောင်းဖြစ် ကံကောင်းအား ပန်းတုံက သွားရောက်၍ အသေသတ်မည် မဟုတ်တန်ရာ၊ ပန်းတုံ၏ ဖြောင့်ချက်မှာကား ယင်းကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ၎င်းက အချင်း မဖြစ်မီက မောင်ကံကောင်းသည် ၎င်းအား မကွေလီနှင့် မသင်္ကာ၍ ခါးနှင့်ခုတ်မည် ရွယ်လိုက်ရာ ထွက်ပြေးရကြောင်း၊ ထို့နောက် ၎င်းအား သတ်မည်ကို သိသဖြင့် ၎င်းက လက်ဦးအောင် ခါးနှင့်ထိုးရကြောင်းနှင့် အကြောင်းပြလေသည်။ ဤအကြောင်းပြချက် အကယ်၍ မှန်ကန်လျှင်၊ မကွေလီနှင့် ဦးသာပေါ်တို့ သိရှိပြီး ထိုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခံ ထွက်ဆိုမည် ဖြစ်သည်။ ယခုမူကား ထိုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တခွန်းတပါဒမျှ ထွက်ဆိုခြင်း မပြုကြချေ။

အယူခံ တရားလို ပန်းတုံ၏ ဖြောင့်ချက်မှာလည်း သာမန်ဖြောင့်ချက်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းဖြောင့်ချက်တွင် ဦးသာပေါ်၏ အိမ်အနေအထားနှင့် ပတ်သက်၍ ဖေါ်ပြထားချက်များပါဝင်သည်။ သို့သော် ဦးသာပေါ်နှင့်ပန်းတုံတို့တရွာတည်းနေများ

ဖြစ်ကြသဖြင့် ဦးသာပေါ်၏အိမ်အနေအထားကို ပန်းဇုံသိသည်မှာ မထူးဆန်းလှချေ။

၁၉၆၀

မောင်ပန်းဇုံ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်။

ဤအမှုတွင် ပန်းဇုံ၏ ဖြောင့်ချက် တခုတည်းဖြင့် ၎င်းအပေါ်၌ အပြစ်မပေးသင့်ဟု ဤရုံးတော်ကယူဆသည်။ ပန်းဇုံ ဖြောင့်ချက်ပေးရသည့် အကြောင်းမှာမယုံကြည်ထိုက်သူတင်လိုင်ကမိမိထံသို့ ကျေးဇူးတော်ရန်အလို့ငှါတခြားသူဇာဦးတယောက်အား စွပ်စွဲသဖြင့်ဖြောင့်ချက် ပေးရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိရသည်ဟု ယူဆရန် အကြောင်းရှိလေသည်။ ထို့ပြင်လည်း ပန်းဇုံက မိမိဖြောင့်ချက်ပေးရခြင်းမှာ ရဲဌာနာမှ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည့် ဒဏ်ကို မခံနိုင်တော့သဖြင့် ၎င်းတို့သွန်သင်ပေးသည့်အတိုင်း ဖြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း။ ထို့ပြင်လည်းမြင်းမူမြို့၌ ရဲအချုပ်သာရှိ၍ အကယ်၍ ဖြောင့်ချက် မပေးဘဲ နေလျှင် ရဲအချုပ်သို့ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါပိုမို၍ နှိပ်စက်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်သောကြောင့်မမှန်မကန် ဖြောင့်ချက်ပေးခဲ့ရကြောင်း မြွက်ဆို ထားလေသည်။ ဤအတိုင်းမှန်လျှင် ပန်းဇုံအလိုအလျောက် ဖြောင့်ချက် ပေးသလောဟူသည့် ပြဿနာကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပေသည်။ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ၌ ဖြောင့်ချက်ပေးပြီးနောက်၊ ပန်းဇုံအား မြင်းမူမြို့မှ ရဲဌာနာသို့ ယူဆောင်သွားကြောင်း၊ နောက်တနေ့ကျမှသာလျှင်၊ စစ်ကိုင်းမြို့သို့ ပို့ကြောင်းတွေ့ရှိရလေသည်။

ဓါးပြမှု၊ လူသတ်မှု စသော အမှုကြီးများနှင့်ပတ်သက်၍ **အဘမ်းခံရသော** တရားခံများသည် အများအားဖြင့် ညှဉ်းပန်းကလူမှုကြောင့် သော်၎င်း၊ ဖြားယောင်းသွေးဆောင်မှုကြောင့်သော်၎င်း၊ ဖြောင့်ချက်ပေးကြသည်ကိုတွေ့ရှိကြရသဖြင့် တရားရုံးများက၊ ပြန်လည်ရဖွယ်သိမ်းသော ဖြောင့်ချက် သက်သက်အပေါ်၌ မူတည်၍ တရားခံအား အပြစ်ပေးနိုင်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ၊ဖြောင့်ချက်ကို အထောက်အထားပြုသည့် သက်သေခံ ရှိမှသာလျှင် အပြစ်ပေးကြလေသည်။ ဤအချက်ကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် အလှ (ခေါ်) မောင်လှနှင့် အခြားနှစ်ဦး [°] ၌သက်ဆိုင်ရာ စီရင်ထုံးအမြောက်အများကို အကိုးအကားပြု၍ ဖော်ပြထားလေသည်။ ယင်းဥပဒေအချက်ကို ဤရုံးတော်က လက်ခံသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် အယူခံ တရားလို ပန်းဇုံအား အပြစ်ပေးရန် လုံလောက်သော အကြောင်းမရှိသဖြင့်၊ ၎င်းအပေါ်၌ ချမှတ်သော ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ ၎င်းအား တရားသေလွှတ်ခုန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

° ၁၉၅၈ ခု၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ၊ တရားလွှတ်တော် ၂၉။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀

ဖေဖော်ဝါရီလ
၁၉ ရက်။

မောင်မြအောင် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားခံ) *

မောင်အောင်စိန့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု [၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးများ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၁၈] တွင် ချမှတ်သည့်မူကို ပြဋ္ဌာန်းရသည့်အကြောင်းရင်း။ *

အသက်အရွယ်နုနယ်လူမမယ်ကလေးများ၏ သက်သေခံချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ရုံးတော်များက သတိချပ်အပ်၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်အပ်သည့်ကိစ္စများ။

သေသူမသေမီ စွပ်စွဲချက်ကို မည်သည့်အခါ အသုံးပြုရန်မဖြစ်နိုင်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၆၂ ၏ ရည်ရွယ်ချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မောင်အောင်စိန့်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု [(၁၉၅၉ ခုနှစ်၊) မြန်မာနိုင်ငံ စီရင်ထုံးများ (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) ၁၈] တွင်ချမှတ်သော တရားလွှတ်တော်လိုက်နာ ကျင့်သုံးအပ်သည့်မူကို ပြဋ္ဌာန်းရသည့် အကြောင်းရင်းများမှာ၊ မည်သည့် တရားခံမဆို အပြစ်မရှိဟု ရုံးတော်မှ ကနဦးကယူဆရမည်ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ မူလ ရုံးတော်က တရားသေလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုယူဆချက်မှာ အထောက်အထားရရှိပြီးဖြစ်သည် တကြောင်း၊ မူလ ရုံးတော်သည် သက်သေများကို ကိုယ်တိုင်ကြည့်ရှုကြားနာခွင့်ရရှိသဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ ထွက်ချက်များကို ယုံထိုက်၊ မယုံထိုက် ဝေဖန်ရာ၌ အမှုတွဲကိုသာဘတ်၍ ဝေဖန်ရသော အယူခံရုံးတော်ထက် အခွင့်အရေးပိုမိုရရှိသည်တကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ပဂဝမ်ဒတ်(စ်)နှင့် ရာဂျပ်စသန်ပြည်၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ ၇၅၄ ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အသက်အရွယ် နုနယ်လူမမယ်ကလေးများ၏ သက်သေခံချက်ကို အထူးသတိချပ်၍ ချိန်ဆဝေဖန်ရမည်။ အကြောင်းကား သက်ရွယ်နုနယ်လူမမယ်ကလေးများသည် လူမသမာများ မဟုတ် မမှန်လုပ်ကြံသင်ပေးသည်ကို ယုံလွယ်မှတ်လွယ်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အာဖတ်နှင့် ဘုရင်မင်းမြတ် ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၁၀၄ ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ယင်းသို့ လူမမယ်ကလေးများကို သက်သေထူသည့်အခါ၌ ရုံးတော်က သက်သေအဖြစ် စစ်ဆေးခြင်းမပြုမီ၊ သင့်တော်သော ပဏာမမေးခွန်းများမေး၍ မေးသည့်မေးခွန်းများကို နားလည်သလော၊ အဖြေများကို မိမိတို့ အသက်အရွယ်အလျောက် သာမာန်လူများကဲ့သို့ ဖြေဆိုနိုင်သလော

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၈။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

မောင်မြအောင် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်။

ဟု စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မေးမြန်းဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်အောင် တနည်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ သို့မှသာလျှင် အယူခံဒုံးတော်က သက်ရှယ်နှုန်းသူများသည် သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၈ အရ၊ သက်သေခံနိုင်သော သူများ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို ချိန်ဆနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၆၂ ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မူသက်သေများ၏ ထွက်ချက်များ မမှန်ကန်ကြောင်းပေါ်လွင်စေပြီး၊ ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ကန်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် လေ့နိုးသောင်း၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ အတွဲ ၁၃၊ စာမျက်နှာ ၅၇၀၊ ၅၈၁ ကိုရည်ညွှန်းသည်။

တရားခံ တရားလိုအတွက်၊ လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးသိန်းဟန် (၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်၍။

အယူခံ တရားခံအတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး။ ။၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်နေ့၌၊ ဖျာပုံမြို့နှင့် ငှမိုင်ကွာ၊ ပန်းဘဲစု ခနောင်ရွာ၊ ချောင်းကမ်းပါးရှိ လယ်တဲ၌ သေသူ ၁၆ နှစ်သမီး မရှိန်နှင့် ၎င်း၏ ညီမငယ် မခင်ရှိန် (လိုပြ-၂) တို့နှစ်ယောက်တည်းရှိကြရာ၊ အယူခံ တရားလို မောင်မြအောင်နှင့် ယခု ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေသူ မောင်တင်ငွေကြီးတို့ တဲအတွင်းသို့ဝင်လာကြပြီး၊ မြအောင်က ဖန်ခွက်တခုယူ၍ ရေခတ် ရေခွက်ကိုမြှောက်ကာ၊ အဘိုးကိုပသပြီး မရှိန်အား ရေထဲမြှောမည် ပြောရှရေသောက်ပြီးနောက်၊ မိမိယူဆောင်လာသော ရိုင်ဖယ်သေနတ်ကို တင်ငွေကြီးအား ပေးလိုက်သည်တွင်၊ မရှိန်တဲပြင်ဘက်လယ်ကွင်း ထဲထွက်ပြေးရာ၊ တင်ငွေကြီး သေနတ်နှင့် လိုက်ပစ်သဖြင့် မရှိန်သေဆုံးရကြောင်းနှင့် မြအောင်အား ဖျာပုံမြို့ ပဌမအထူး တရားသူကြီးရုံးတော်သို့ လူသတ်မှုကို အားပေးကူညီသည်ဟု စွဲဆိုတင်ပို့လေသည်။ အဆိုးတရားသူကြီးသည် ဂ နှစ်အရွယ်မျှသာရှိသော တဦးတည်းသော မျက်မြင်သက်သေ မခင်ရှိန်၏ အစစ်ခံချက်ကို မြအောင်၏ ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုချက်နှင့်ချိန်ထိုးကြည့်ပြီး၊ မရှိန် သေနတ်ပစ်ခံရပြီးလျှင်ပြီးခြင်း မြအောင်သည် အခင်းဖြစ် ဓေသတိုင်ရှိ ကိုရေခဲ(လိုပြ-၄) ကိုရွှန်း (လိုပြ-၆) နှင့် မောင်ခင်သန်း (လိုပြ-၇) တို့အား၊ တင်ငွေကြီး မရှိန်ကိုသေနတ်နှင့် ပစ်သတ်သွားကြောင်း ကိုင်ပြောသည် ဆိုသည့် သက်သေထွက်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လူမမယ်မခင်ရှိန်ကလေး ထွက်ဆိုသည့်အတိုင်း အယူခံတရားလိုအကယ်ပင် ပြောဆိုပြုလိုပ်ခဲ့သလောဟု သို့လော သို့လော တွေးတောပြီး ဒုံဟုဖြစ်သဖြင့် တရားခံတိုင်း ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်သည့် သံသယ အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသည့်အလျောက် အယူခံတရားလိုအား တရားသေလွှတ်လိုက်လေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအယူခံဝင်ရာဝယ်၊

၁၉၆၀

မောင်မြအောင် နှင့် မြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

တရားလွှတ်တော်က မခင်ရှိန်ကို မယုံကြည်ရန်အကြောင်း မမြင်သည်သာမက၊ ကလေး မသည် အဖြစ်အပျက်ကိုကွင်းကွင်းကွက်ကွက် မြင်အောင် ဆက်သေခံသည်တကြောင်း၊ ၎င်း၏ ထွက်ချက်များကို မရှိန်သေခါနီး ပြောဆိုသွားခဲ့သည့် စွပ်စွဲချက်က ထောက်ခံ သည်တကြောင်းတို့ကြောင့် မခင်ရှိန်၏ သက်သေ ထွက်ချက်ကို ယုံကြည် ကိုးစားထောက်ထား၍၊ မူလရုံးတော်က တရားသေလွှတ်သည်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အယူခံ တရားလိုအား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂/၁၀၉ အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်၍ သေဒဏ် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မူလတရားရုံးတော်က တရားသေလွှတ်သည့် အမိန့်ကို ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ အယူခံဝင်ရာတွင်၊ တရားလွှတ်တော် လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သည့် မူတရပ်ကို၊ ဤရုံးတော် ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၉၊မောင်အောင်စိန်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အမှု၌ ချမှတ်ခဲ့လေပြီ။* ထိုမူမှာမူလ ရုံးတော်နှင့် တရား လွှတ်တော်တို့သက်သေခံချက်များကို အသီးသီး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာ၌ သဘောကွဲလွဲချို့ မှုဖြင့် မူလရုံးအမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ရန်အတွက် အကြောင်းမလုံလောက်ပေ။ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ဘို့ရန် မလွှဲမရှောင်သာသည့် အကြောင်းမျိုး ရှိရမည်ဟူသည့် မူဖြင့် ဖြစ်သည်။ ထိုမူကို ပြဋ္ဌာန်းရသည့် အကြောင်းရင်းများမှာ မည်သည့် တရားခံမဆို အပြစ်မရှိဟု ရုံးတော်က ကနဦး ယူဆရမည်ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ မူလရုံးတော်က တရားသေလွှတ်လိုက်သည် ဖြစ်၍ ထိုယူဆချက်မှာ အထောက်အထား ရရှိပြီး ဖြစ် သည်တကြောင်း၊ မူလရုံးတော်သည် သက်သေများကို ကိုယ်တိုင်ကြည့်ရှု ကြားနာခွင့် ရရှိသဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ထွက်ချက်များကို ယုံထိုက် မယုံထိုက် ဝေဖန်ရာ၌ အမှုတွဲကိုသာ ဘိတ်ရှုဝေဖန်ရသော အယူခံရုံးတော်ထက် အခွင့်အရေးပိုမို ရှိသည်တကြောင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုမူကို အိန္ဒိယပြည် တရားလွှတ်တော်ချုပ် ကလည်း ပဂဝမ်ဒတ် (စ) နှင့် ရာဂျပ်စသန်ပြည် (ခ) ၌ဌင်း၊ ထိုအမှုတွင် အကိုးအကားး ပြုထားသော စီရင်ထုံးများ၌ဌင်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။

ဤအမှုတွင် ယင်းမူကို နှစ်လုံး ထားရမည်သာမကသေး၊ တဦးတည်းသော ခိုင်ခဲ့ သက်သေမခင်ရှိန်သည် အသက်အရွယ် နုနယ်သူ ဖြစ်သဖြင့် ထိုကလေးမ၏ သက်သေ ခံချက်ကို အထူးသတိချပ်၍ ချိန်ဆဝေဖန်ရမည်ဖြစ်သည်။ အာဖတ်နှင့် ဘုရင်မင်းမြတ် (၂) တွင်၊ ယင်းသို့ သတိချပ်ဘို့ရန် ညွှန်ကြားဆုံးမြတ်ခဲ့လေပြီ။ အကြောင်းကား၊

---

* ၁၉၅၉ ခု၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး (တရားလွှတ်တော်ချုပ်) စာမျက်နှာ ၁၈။

(၁) ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ ၈၅၄။

(၂) ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ ၁၀၄။

သက်ရွယ်နှုန်ယ် လူမမယ်ကလေးများသည် လူမသာမာများ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံသင်ပေးသည်ကို ယုံလွယ်မှတ်လွယ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၁၉၆၀

မောင်မြအောင် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်။

ထို့ပြင်လည်း ယင်းသို့သော လူမမယ်ကလေးများကို သက်သေထူသည့် အခါ၌ ရုံးတော်က သက်သေ အဖြစ် စစ်ဆေးခြင်းမပြုမီ သင့်တော်သော ပဏာမ မေးခွန်းများ မေးခြင်းမေးသည့် မေးခွန်းများကို နားလည်သလော၊ အဖြေများကို မိမိတို့ အသက်အရွယ်အလျောက် သာမာန် လူများကဲ့သို့ ဖြေဆိုနိုင်သလောဟု စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မေးမြန်းဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို အမှုတွဲတွင် ပေါ်လွင်အောင် တိုနည်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ သို့မှသာလျှင် အယူခံ ရုံးတော်က သက်ရွယ်နုနယ်သူများသည် သက်သေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၈ အရ၊ သက်သေ ခံနိုင်ယောသူများဟုတ် မဟုတ်ကို ချိန်ဆနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤအမှုတွင် အခင်းဖြစ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် မရှိန်၏ မိဘများဖြစ်သူ ကိုမိုး (လိုပြ-၇) နှင့်မသိန်း (လိုပြ-၁)တို့သည်၊ မိမိတို့တဲသို့ ပြန်ရောက်ပြီး မရှိန်အား ရှာခိုဖွေရာ တဲနောက်ဖေး အလံ ၂၀ ကွာလယ်တဲ၌ သွေးများနှင့်လူးလိမ်းနေသည်ကိုတွေ့ရ၍တဲသို့ ပွေ့ယူသွားပြီး မေးမြန်းရာ၊ ပဌမ မျက်စေ့လှန်ကြည့်၍သာ နေကြောင်း၊ ကိုပိုးက ကာကွယ်ရေး သမားများထံ သွားရောက် တိုင်ကြားသည့်အခါ၊ ကိုလှမောင် (လိုပြ-၃) ရောက်လာ၍ မသိန်းက မရှိန်အား ထပ်မံမေးမြန်းသည့် အခါ မရှိန်က တင်ငွေကြီးနှင့် မြအောင်တို့ လယ်တဲ လာရောက်ပြီး ချစ်ကြိုက်ရန် ပြောကြောင်း၊ ငြင်းဆိုသည့် အခါ၌ တင်ငွေကြီးနှင့် မြအောင် သေနတ်နှင့် ပစ်သွားကြောင်း ပြောဆိုသည်ဟု ထွက်ဆိုချက်ရှိသည်။ ထိုသူနှစ်ဦးအနက် မည်သူက ချစ်ကြိုက်ရန် ပြောကြောင်း၊ မည်သူက သေနတ်နှင့်ပစ်ကြောင်း တိတိကျကျပြောခဲ့ဟန်မတူချေ။ ထို့ကြောင့် မရှိန်၏ စွပ်စွဲချက်သည် အခြားသက်သေခံချက် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ မရှိပါက အယူခံ တရားလို့အပေါ်၌ အသုံးပြုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ အခြားသက်သေခံချက်မှာ မခင်ရှိန်၏ သက်သေခံချက်သာ ဖြစ်ပြီး၊ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း မြအောင်က ရေဖန်ခွက်ဖြင့် အဘိုးကို ပသပြီး မယ်နှိုက် ရေထဲမြှောမည်ဆို၍ တင်ငွေကြီး အားသေနတ်ပေးလိုက်သည် ဆိုသည့် ထွက်ချက်သည် ယုံကြည်လက်ခံထိုက်သလောဟူသည့် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ မသိန်း (လိုပြ-၁) ကမြအောင် ထိုကဲ့သို့ပြောဆို ပြုလုပ်ကြောင်းကို မိမိအား မခင်ရှိန် တိုင်သည်ဟု ထွက်ဆိုသည်။ သေသူနှင့် ညီမနှစ်ဝမ်းကွဲတော်သူ မခင်စမ်း (လိုပြ-၅)က ယင်းသို့တိုင်သည်ကို တဲပြင်ဘက်မှကြားရကြောင်း ထွက်ဆိုသည်။ ဤသို့မခင်ရှိန်က အကယ်ပင်တိုင်လျှင် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် မြင်အောင် တိုင်သည်ဖြစ်သဖြင့် မသိန်း ဂါတ်သို့သွား၍ တိုင်ချက်ဖွင့်သည့်အခါ၌ ဖော်ပြမည် ဖြစ်သည်။ မသိန်း၏ ပဌမတိုင်ချက်ကို လေ့လာသည့် အခါ၌ မခင်ရှိန် ယင်းသို့

၁၉၆၀

မောင်မြအောင် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

ပြောကြောင်း တလုံးတပါဒမျှ ဖေါ်ပြထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ တိုင်ချက် ဖွင့်သည့် အခါ၌ မသိန်းစိတ်မှန်နေသဖြင့် မခင်ရိန် ပြောကြားသည့် အချက်ကို မေ့နေဟန် ရှိကြောင်းနှင့် တရားလွှတ်တော်က ဖြေကြားသည်မှာ ခိုင်လုံသည်ဟု မယူဆနိုင်ပေ။

အမှန်အားဖြင့် ဆိုလျှင်၊ မူလရုံး၌ အယူခံ တရားလိုအတွက် လိုက်ပါဆောက်ရွက် သော ပညာရှိ ရွှေနေကြီးသည် မသိန်းအား ပြန်လှန် မေးခွန်းမေးရာ၌ မခင်ရိန် ပြောသည့် အချက်ကို ပဌမတိုင်ချက်တွင် အဘယ့်ကြောင့် ထည့်သွင်း တိုင်တန်းခြင်း မပြုခဲ့ကြောင်းကို မေးမြန်းသင့်သည်။ ထိုသို့မေးမှသာလျှင် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မခင်ရိန် ပြောချက်ကို မတိုင်တန်းခဲ့ကြောင်း သေချာရှင်းလင်းစွာ ပေါ်လွင်နိုင် ပေမည်။ ဤနေရာ၌ အကြောင်းဆိုက်သဖြင့် ဖေါ်ပြရမည်ဆိုလျှင်၊ ဤရုံးတော်သို့ ရောက်ရှိလာသော ရာဇဝတ်မှုများတွင် သက်သေများကို ပြန်လှန် စစ်ဆေးရာ၌ ထိုသက်သေများ ယခင်က ပြောကြားခဲ့သည်ကို ရေးမှတ် ထားသော စာလွှာစာတမ်း များကို အများအားဖြင့် အသုံးမပြုကြောင်းကို တွေ့ရလေသည်။ အထူးသဖြင့် တရားခံများအတွက် အလွန်မှ အဘိုးတန်သော ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၆၂ အရ၊ ရေးမှတ်ထားသော တရားလို သက်သေများ၏ ထွက်ချက်များကို အသုံးမပြုသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုပုဒ်မ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မှုသားသက်သေများ၏ ထွက်ချက်များကို မမှန်ကန်ကြောင်း ပေါ်လွင်စေပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ကန်စေရန် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပင် ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် ငလွန်းသောင် (၁) ၌၊ တရားလွှတ်တော် မျက်နှာစုံညီ ခုံရုံးက အောက်ပါအတိုင်း မြွက်ဆိုခဲ့လေသည်။

> "There is no legal obligation imposed upon either the public prosecutor or the Court to advise the accused to request the Court to refer to the statement of any witness to the police under section 162, but it must ever be borne in mind that it is the duty of the public prosecutor and any other official who may be conducting a prosecution to prosecute, not to persecute, the accused, and that responsibility rests upon him not to allow the Court or jury to place reliance unwittingly upon the evidence of a witness who to his knowledge made a contradictory statement to the police in the course of the preliminary investigation, and in such circumstances he ought to inform the Court that it might be expedient that the accused should be made aware that he would be entitled to be supplied with a copy of a witness' statement to the police if he made a request to the Court in that behalf."

(၁) ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ၊ အတွဲ ၁၃၊ စာမျက်နှာ ၅၇၀၊ ၅၈၁။

၁၉၆၀

မောင်မြအောင် နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်။

နိုင်ုံးချုပ်အားဖြင့် သေသူမရှိန်၏ ပြောဆိုစုပ်စဲ့ချက်မှာ မတိကျသည် တကြောင်း၊ မခင်ရှိန်ကလေးက အယူခံ တရားလိုအပေါ်၌ ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်မှာ ယုံကြည်စိတ်ချလောက်အောင် ခိုင်ခိုင်လုံလုံမရှိသည်တကြောင်း၊ အခင်း ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း အယူခံ တရားလိုသည် ကိုရေခဲ ကိုရွှန်းနှင့် မောင်ခင်သန်းတို့အား တင်ငွေကြီး မရှိန်ကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်၍ထွက်ပြေးသွားကြောင်း တိုင်ပြောပြီး၊ တင်ငွေကြီးအား ထိုက်လံ်ရာဖွေရာတွင် ပါဝင်ကူညီသည်တကြောင်း တို့ကိုထောက်သော် အယူခံတရားလို သည် မခင်ရှိန် ထွက်ဆိုသည့် အတိုင်း ပြောဆိုပြုမူကြောင်း လုံလောက်သောသက်သေခံ မရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အမှန်အားဖြင့် အယူခံ တရားလိုအား ဘမ်းဆီး၍ ဌာနာသို့ ပို့ရသည့်အကြောင်းမှာ၊ ၎င်းက သူ၏သေနတ်ကို တင်ငွေကြီးလု၍ ပစ်သွားသည် ဆိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မောင်ခင်သန်းက ထွက်ဆိုလေသည်။ အကယ်၍ အယူခံ တရားလိုသည် မခင်ရှိန် ထွက်ဆိုသည့်အတိုင်း ပြောဆိုပြုလုပ်လျှင် လွတ်ရာသို့ထွက်ပြေး တန်ရာသည်။

၀ အထက်ပါ အကြောင်းမျှားကြောင့် အယူခံ တရားလို အပေါ်၌ ချမှတ်သော ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ချက်နှင့် သေးဏ်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဖေဖော်ဝါရီလ
၁၀ ရက်။

ဦးစိုးလင်း (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ရွှေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) မြင်းခြံမြို့ ပါ။ ၅ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈(က)အရ၊ ပုံစံ ၉(က)ကို မည်သည့်အခါမှ ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်၊ မည်သည့်အခါ ပူးတွဲတင်သွင်းရန်မလို။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၃၈ အရဆိုလျှင်၊ **အမည်တင်သွင်းလွှာ၌** အမတ်လောင်းတဦးသည်၊ မိမိကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူ **ထဦးထယောက်ကိုဖြစ်စေ၊ ရွေးကောက်ပွဲ** ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားနိုင်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ **ခန့်ထားကြောင်းကို အမည်တင်သွင်းလွှာ** တွင် ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အခြားသူ တဦးတယောက်ကို **မိမိရွေးကောက်ပွဲ** ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားသောအခါမှသာလျှင် နည်းဥပဒေ ၃၈(က)အရ၊ ပုံစံ ၉(က)အတိုင်း၊ ထိုသို့ခန့်ထားကြောင်းကို ဖော်ပြ၍၊ ထိုပုံစံကို အမည်တင်သွင်းလွှာနှင့် ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူသည်၊ မိမိကိုယ်ကိုပင် **မိမိ၏** ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားခဲ့ခြင်းကြောင့်ပုံစံ ၉(က)အရ၊ ထပ်မံ၍ ရေးသွင်း ပူးတွဲတင်ပြရန် မလိုတော့ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ မွန်စံလှိုင်က ဦးမောင်ကိုယ်စား လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချုန်ထွန်း။ ။လျှောက်ထားသူသည်၊ **မြင်းခြံ**တောင်ပိုင်းမဲဆန္ဒနယ် အတွက်၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်လောင်း တဦးအဖြစ်ဖြင့် အမည်တင်သွင်းထားသူဖြစ်သည်။ အမည်တင်သွင်းလွှာများကို ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိက ၂၂-၁-၆၀ နေ့တွင် အမည်တင်သွင်းလွှာများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသောအခါ လျှောက်ထားသူ၏ အမည်တင်သွင်းလွှာနှင့် ပူးတွဲ၍ ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၂၅။

† တရားဝန်ကြီးဦးချုန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချုန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

ခန့်ထားခြင်းအတွက် ပုံစံအမှတ် ၉ (က) တွင် ပူးတွဲ မပါရှိသဖြင့်၊ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (က) အရ၊ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။ ထိုသို့ ပယ်လိုက်ခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားသူက ဤရုံးစော်သို့ အမှုခေါ် စာချုပ်တော်ထုတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူက ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် အခြားသူ တဦး တယောက်ကို ခန့်ထားခြင်းမပြုဘဲ၊ မိမိကိုယ်ကိုပင် ခန့်ထားကြောင်းဖြင့် အမည်တင်သွင်းလွှာပုံစံ ၉ တွင် အတိအလင်း ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ နည်းဥပဒေ ၃၈ အရဆိုလျှင်၊ အမည်တင်သွင်းလွှာ၌ အရွေးခံသူသည် မိမိကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တဦးတယောက်ကို ဖြစ်စေ၊ ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားနိုင်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ခန့်ထားကြောင်းကို အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အခြားသူ တဦးတယောက်ကို မိမိ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားသောအခါမှသာလျှင် နည်းဥပဒေ ၃၈ (က) အရ၊ ပုံစံ ၉ (က) အတိုင်း ထိုသို့ခန့်ထားကြောင်းကို ဖော်ပြ၍ ထိုပုံစံကို အမည်တင်သွင်းလွှာနှင့် ပူးတွဲတင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူသည် မိမိကိုယ်ကိုပင် မိမိ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားခဲ့ခြင်းကြောင့် ပုံစံ ၉ (က) အရ ထပ်မံ၍ ရေးသွင်းပူးတွဲတင်ပြရန်မလိုတော့ချေ။ ထို့ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ၏ ၂၂-၁-၆၁ နေ့က လျှောက်ထားသူ ဦးစိုးလင်းကို ပယ်လိုက်သော အမိန့်သည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သဖြင့် ပျက်ပြယ်လျက်ရှိသောကြောင့် ဤရုံးတော်က ထိုအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရမည်။

1960

ဦးစိုးလင်း နှင့် ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) မြင်းခြံမြို့ ပါ ၅။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀
ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်။

ဦးထွန်းအို (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ရန်ကုန်ခရိုင် ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိ (ကော်လိတ္တော်အရာရှိ) ပါ ၇ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁(က)အရ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက ချမှတ်သောအမိန့်၊ နောက်ဆုံးအတည်ဖြစ်ရမည့်အမိန့်၊ ဥပဒေကြောင်းနှင့် မစပ်လျဉ်း၊ အလွန်လုံလောက်သော အကြောင်းရှိမှသာ ဤရုံးတော်က အမှုခေါ် ဝေစျန်ဖြင့် ဝင်ရောက် စုံစမ်းကြည့်မည်ဖြစ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပါလီမန်အမတ်အဖြစ်အရွေးခံလိုသူများက၊ **မိမိတို့၏ မဲပုံးများတွင် အဆုံးပြုရန် မဲပုံးအမှတ်အသားများကို** တင်ပြကြသောအခါ၊ ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅၁ အရ၊ ရန်ကုန်ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက မဲပုံးအမှတ်အသားချင်း ခြားနားခဲ့ပြားခြင်း ရှိ၊မရှိကို စီစစ်ရန်တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်း မဲပုံးများကို စီစစ်သောအခါ လျှောက်ထားသူက တင်ပြသော၊ ၎င်း အဆုံးပြုလိုသည့် မဲပုံးအမှတ်အသားမှာ အခြား အမတ်လောင်းတဦးက တင်ပြသော မဲပုံးနှင့် ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်၍၊ ခဲခြားသိသာနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက ယူဆပြီးလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သဘောတူညီချက်ရရှိရန် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ကြသော်လည်း သဘောတူညီချက်မရရှိသဖြင့်၊ လျှောက်ထားသူက မဲပုံးတွင် ရွှေဝါရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါနုရောင် အဆုံးပြုလိုကြောင်းပြောရာ၊ **ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက လျှောက်ထားသူ** အဆုံးပြုလိုသော အရောင်မှာ အနည်းငယ်ရင့်သော်လည်း အဝါရောင်သာ ဖြစ်သည့်အလျှောက်၊ အခြားအမတ်လောင်းတင်ပြသော မဲပုံးအရောင်နှင့် ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်ပြီး၊ ခဲခြားမသိသာနိုင်သဖြင့်၊ ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅၁(က)အရ၊ လျှောက်ထားသူ တင်ပြသော မဲပုံးတွင် ရွှေဝါရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါနုရောင်အစား၊ အဖြူရောင်အဆုံးပြုရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လေသည်။

ဤဆုံးဖြတ်ချက်မှာ၊ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က)အရ၊ သက်ဆိုင်ရာ**ရွှေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိက မိမိ၏**ထင်မြင်ယူဆချက်အတိုင်း ချမှတ်သော အမိန့်မျိုးဖြစ်သည့်အပြင်၊ ထိုနည်းဥပဒေဥပင် ဤကဲ့သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်သည် နောက်ဆုံးအတည်ဖြစ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဤကိစ္စမျိုးမှာ၊ ဥပဒေကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏ သဘောထားဆုံးချက်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည့်အကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ဆုံးဖြတ်ချက် မျှသာဖြစ်သည်။ ဤ

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးထွန်းအုံ နှင့် ရန်ကုန်ခရိုင် ရွှေကောက်ပဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ကော်လိတ္တော် အရာရှိ) ပါ ၇။

ကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုးတွင် ဤရုံးတော်က အမှုခေါ် စာချုန်တော်အမိန့်ဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရန် အကြောင်းအလွန်လုံလောက်မှသာလျှင်ဖြစ်နိုင်သည်။

အရောင်အနှုအရင့် ခွဲခြားရုံမျှဖြင့် ရွှေကောက်ပဲတာဝန်ခံအရာရှိ၏ ဆင်တူရိုးမှား ဖြစ်သည်ဟု ယူဆချက်သည် မှားသည်ဟု မဆိုသာချေ။ ထို့ပြင် ဤကိစ္စမျိုးသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်သော ရွှေကောက်ပဲတာဝန်ခံအရာရှိအား မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်ကဲ့သို့သော အရောင်မျိုးကို ဖက်ခံရမည်ဟု ဤရုံးတော်က ညွှန်ကြားခြင်း၊ အမိန့်ပေးခြင်းကို ပြုနိုင်သော ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ တီ၊ ကေ၊ ဘွန်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ပဌမလျှောက်ထားခံရသူအတွက်၊ နိုင်ငံတော် ရှေနေချုပ်ကြီး ဦးဘစိန် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

သတ္တမလျှောက်ထားခံရသူအတွက်၊ ဒေါက်တာမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း။ ။လျှောက်ထားသူသည်၊ ရန်ကုန်မြို့သိမ်ဖြူတောင်ပိုင်း မဲဆန္ဒနယ်မှအရွေးခံရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားသူတဦးဖြစ်သည်။ အရွေးခံသူများက မိမိတို့၏ မဲပုံးများတွင် အသုံးပြုရန် မဲပုံး အမှတ်အသားများကို တင်ပြကြသောအခါ၊ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅၁ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက၊ မဲပုံးအမှတ်အသားချင်းခြားနားကွဲပြားခြင်းရှိမရှိကိုစီစစ်ရန် တာဝန်ရှိသည့် အတိုင်း၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ဂ ရက်နေ့က ဤကိစ္စကို ဆောင်ရွက်လေသည်။ ထိုသို့ စီစစ်သောအခါ လျှောက်ထားသူ ဦးထွန်းအုံက တင်ပြသော၊ ၎င်းအသုံးပြုလိုသည့်မဲပုံး အမှတ်အသားမှာ၊ သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ၊ အမတ်လောင်း သခင်တင်က တင်ပြသည့် မဲပုံး အမှတ်အသားနှင့် ဆင်တူ ရိုးမှားဖြစ်၍ ခွဲခြားသိသာနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ရွှေကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက ယူဆပြီးလျှင်၊ ဤကိစ္စအတွက် သက်ဆိုင်ရာ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များကို ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်၍ သဘောတူညီချက် ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်စေလေသည်။ ထိုသို့ ညှိနှိုင်းကြသော်လည်း သဘောတူညီချက် မရရှိသဖြင့်၊ လျှောက်ထားသူ ဦးထွန်းအုံအား ၎င်း၏ မဲပုံး အမှတ်အသားကို ၎င်းက ရွေးချယ်ထားသော လိမ္မော်ရောင် အတိုင်း ထက်ဝက်သုံး၍ ကျန်ထက်ဝက်ကို အခြားအရောင် ထည့်သွင်းရန် အကြံဉာဏ် ပေးရာ ဦးထွန်းအုံက လက်ခံပြီးလျှင်၊ ထိုကျန် ထက်ဝက်တွင် မည်သည့်အရောင်ထည့်လိုကြောင်းကို တင်ပြရန်၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့သို့ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်လေသည်ဟုရွှေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိ၏အမိန့်တွင် တွေ့ရှိရသည်။ ချိန်းဆိုထားသည့်အတိုင်း၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၉ ရက်နေ့တွင် လျှောက်ထားသူ ဦးထွန်းအုံက မိမိ၏ မဲပုံးအတွက် မူလတင်ပြထားသော လိမ္မော်ရောင်ကို အသုံး မပြုရလျှင် အခြား ရွေးရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါနုရောင်ကို

၁၉၆၀

ဦးထွန်းအုံ နှင့် ရန်ကုန်ခရိုင် ရွှေကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ကော်လိတ္တော် အရာရှိ) ပါ ၇။

အသုံးပြုလိုကြောင်းဖြင့် ထပ်မံတင်ပြပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏မဲပုံးအမှတ်အသားတွင် မည်သို့သော အရောင်ပုံစံ စသည်တို့ကို အသုံးပြုရန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ခံ အရာရှိက နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ၊ မိမိသဘော ထင်မြင် ယူဆသည့် အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရလေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက ၎င်း၏ အမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ—

> "ယခု ဦးထွန်းအုံ တင်ပြသော အရောင် ၂ မျိုးမှာလည်း၊ သခင်တင်၏ မဲပုံး အရောင်နှင့် အလွန်တရာတူပြီး ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်နေပါသည်"။
>
> "ဤကိစ္စသည် မဲပုံး အမှတ်အသား၌ ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်၍ ခဲခြား သိသွားနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသဖြင့် နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ ဆောင်ရွက်ရခြင်းဖြစ်သည့်အား လျော်စွာ အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ထိုသို့ ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်၍ ခဲခြားမသိသာနိုင်သဖြင့်၊ အထက်တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း အရွေးခံသူများနှင့် တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းရာ မအောင်မြင်သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ပါသဖြင့်၊ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ၊ အရွေးခံသူ ဦးထွန်းအုံ၏ မဲပုံး၌ ထက်ဝက်အထက်ခြမ်းတွင် ၎င်း ရွေးချယ်ထားသော လိမ္မော်ရောင်ကို ထားရှိပြီး၊ ကျန် ထက်ဝက်အောက်ခြမ်းကို အဖြူရောင် ထားရှိရန်"

ဟု ဖော်ပြပြီးလျှင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လေသည်။

ဤဆုံးဖြတ်ချက်မှာ နည်းဥပဒေ ၅၁ (က) အရ သက်ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက မိမိ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်အတိုင်း ချမှတ်ရသည့် အမိန့်မျိုး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုနည်းဥပဒေဥပဒေပင် ဤကဲ့သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်သည် နောက်ဆုံး အတည်ဖြစ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကိုလည်း သတိချပ်အပ်သည်။ ဤကိစ္စမျိုးမှာ ဥပဒေကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စမျိုး မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်၏ သဘော ယူဆချက်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ရမည့်အကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုးတွင် ဤရုံးတော်က အမှုခွင် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရန် အကြောင်း အလွန်လုံလောက်မှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် လျှောက်ထားသူက တင်ပြသော ၎င်း၏ မဲပုံး အမှတ်အသား တခုလုံးကို၍ ခြုံကြည့်သောအခါ၊ သခင်တင်၏ မဲပုံးတွင် အသုံးပြုရန် တင်ပြထားသော မဲပုံး အမှတ်အသားနှင့် ပုံပန်းသဏ္ဌာန် အနေအထားအားဖြင့် အတော်ပင် တူလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လက်ျာဘက်တွင် ပါရှိသည့် ခါတ်ပုံမှာ သခင်တင်၏ မဲပုံးအမှတ် အသား၊ ညာဘက်တွင် ပါရှိသည့်၊ သန့်ရှင်း ဖြဆေးပြားလေ၊ အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးနုပုံနှင့် ခေါင်း ပေါင်းကျပုံကစပြီးလျှင် အပေါ်အ က်ိ အထိ တူလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင်

စာလုံးမျှားကို သုံးရာဒဋ္ဌလည်း စာလုံးကြီးများဖြင့်၊ ဖားဆားပားလ၊ ဟူ၍ဖေါ်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရပြန်သည်။ ၎င်းပြင် အရောင်မှာလည်း၊ အနည်းငယ်ရင့်သော်လည်းအဝါရောင်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ အဝါရောင် အနုအရင့်ကွဲခြားရုံမျှဖြင့် ရွှေကောက်ပဲ့တာဝန်ခံအရာရှိ၏ဆင်တူရိုးမှားဖြစ်သည် ဟူသောယူဆချက်သည် မှားသည်ဟုမဆိုသာချေ။ ထို့ပြင် ဤကိစ္စမျိုးသည် အာဏာပိုင်ဖြစ်သော ရွှေကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိအား မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်ကဲ့သို့သော အရောင်မျိုးကို လက်ခံရမည်ဟု ဤရုံးတော်က ညွှန်ကြားခြင်း၊ အမိန့်ပေးခြင်းကို ပြုနိုင်သောကိစ္စမျိုး မဟုတ်ချေ။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ရွှေကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံအရာရှိ၏ အမိန့်ကို၊ ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရန် အကြောင်းမရှိသဖြင့် လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့၏ တရားစရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံကြရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀
ဇန္နဝါရီလ
၂၀ ရက်။

ဦးဘီဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘီစိန် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့ ပါ ၆ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅၊ ပုံစံ ၁ နှင့် ပုံစံ ၉၊ တို့တွင်ပါ သော အချက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်။

ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိ စစ်ဆေးရမည့်ကိစ္စ၊ အနည်းငယ်ချို့ယွင်း ချွတ်ချော်ချက်ရှိရုံမျှနှင့် အမည်တင်သွင်းလွှာကိုမပယ်နိုင်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅ အရ၊ ပုံစံ ၁ တွင် ပါရှိသောအချက် ၇ ခုကို ရေးသားထည့်သွင်းဖော်ပြရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူသည်၊ မည်သူ မည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို တိကျသေချာစွာ သိရှိနိုင်ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည်။ အမည် တင်သွင်းလွှာကို ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ ပုံစံ ၉ အရ၊ တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ရာ၊ ထိုပုံစံတွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြရမည့်အချက်များမှာလည်း၊ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသူသည်၊ မဲဆန္ဒပေးနိုင်သူဖြစ်သည့်ပြင်၊ မဲစာရင်းတွင်လည်း အမည်ပါဝင်သူဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်ဖြစ်သည်၊ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော်၊ အရွေးခံရန် အမည်စာရင်းတင်သွင်းသူနှင့်မဲစာရင်းတွင် ဖော်ပြပါရှိသူသည်တဦးတည်းသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း သိသာစေရန်ဖြစ်သည်။

ထိုကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁)(က)တွင် ''အရွေးခံရသူသည်.....အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် အမည်နှင့် မဲစာရင်း နံပါတ်စဉ်တို့ဖြင့် ဖော်ပြထားသောသူ'' ဟုတ်၊ မဟုတ် ဟူသော အချက်ကို ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိက ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရမည်ဖြစ်သည်။ မဲစာရင်းတွင် ပါရှိသောသူသည်၊ အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူ (အရွေးခံသူ) အမှန်ဖြစ်လျှင် ဤကိစ္စအလို့ငှါ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက အမည်တင်သွင်းလွှာကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ အနည်းငယ် ချို့ယွင်းချွတ်ချော်ချက်ရှိရုံမျှနှင့် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်နိုင်ချေ။

ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇(၅)တွင် မဲစာရင်း၌သော်၎င်း၊ အမည်တင်သွင်းလွှာ၌သော်၎င်း လူအမည်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နေရပ်နှင့်ဖြစ်စေ စပ်လျဉ်း၍ အနည်းငယ် မှားယွင်းချွတ်ချော်ခြင်းရှိသော်လည်း မည်သူမည်ဝါကို ဆိုလိုကြောင်း နားလည်နိုင်လျှင် ထိုသို့ အနည်းငယ် မှားယွင်း ချွတ်ချော်ခြင်းအတွက် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်ရဟု ပြဋ္ဌာန်းလျက်ရှိလေသည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၁။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးအောင်ရှိန်ဝန်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၆၀

ဦးဘိဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘိစိန် နှင့် ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့ ပါ ၆။

လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) အတွက်၊ နိုင်ငံတော် ရွှေနေချုပ်ကြီးဦးဘစိန် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၂) အတွက်၊ ဒေါက်တာမောင်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃)(၄)(၅)နှင့် (၆) တို့အတွက်၊ မည်သူမျှမလာ။

တရားဝန်ကြီးချုပ်ထွန်း။ ။လျှောက်ထားသူ ဦးဘိဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘိစိန် သည်၊ လာမည့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင်ကျင်းပမည့် ပါလီမန်လွှတ်တော် အမတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပုသိန်အနောက်ပိုင်း မဲဆန္ဒနယ်မှ အရွေးခံရန်အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူတဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် အမည်တင်သွင်းလွှာ များကို ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိဖြစ်သူလျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) က ကြည့် ရှုစစ်ဆေးရာတွင် လျှောက်ထားသူ၏ အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် ပုံစံ ၉ အရ၊ အမှတ်စဉ် ၆ မဲစာရင်းနံပါတ်ကို ၁၀၅၉ ဟုဖော်ပြထားလေရာ၊ အဆိုပါ မဲစာရင်း အမှတ် ၁၀၅၉ မှာ ပယ်ဖျက်ထားသော မဲစာရင်းဖြစ်ကြောင်း မိမိ၏ လက်ခံ မဲစာရင်းအရ တွေ့ရှိရသော ကြောင့်လျှောက်ထားသူ၏အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ မိမိ၏ အမည် တင်သွင်းလွှာကိုပယ်လိုက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် မိမိ၏ အမတ် အဖြစ်အရွေးခံနိုင်ခွင့်ကို ထိခိုက်စေသောကြောင့် ဤရုံးတော်သို့ အမှုခေါ် စာချွန် တော်ဖြင့် အဆိုပါ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထားလာခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ ကျမ်းကျိန်လွှာနှင့် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) ရွေး ကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့၏ ကျမ်းကျိန်လွှာများတွင် ဖော်ပြ ပါရှိ ချက်များမှ သိရှိရသည့်အကြောင်းချင်းရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ပုသိန်အနောက်ပိုင်းမဲဆန္ဒနယ် စာရင်းတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၌ ပြုလုပ်သော ရွေး ကောက်ပွဲအတွက် လျှောက်ထားသူ ဦးဘိစိန်၏ အမည်သည် နံပါတ်စဉ် ၁၀၅၉ အဖြစ် ဖော်ပြပါရှိခဲ့သည်။ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၂၆ အရ၊ နှစ်စဉ် မဲစာရင်း ပြင်ဆင်ရန် အလို့ငှါ စီစစ်သောအခါ သက်ဆိုင်ရာ မဲစာရင်း ပြင်ဆင်ရေး အရာရှိက လျှောက်ထားသူအား မူလနေရပ်တွင် မတွေ့ရသောကြောင့် ၎င်း၏ နံပါတ်စဉ်နှင့် အမည်ကို မဲစာရင်းအဟောင်းမှ ထုတ်ပယ်သည့်သဘောဖြင့် "ထုတ်ပယ်စာရင်း" တွင် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။ တဖန် ထပ်မံ စီစစ်သောအခါ လျှောက်ထားသူ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် အသားအိမ်သည် ယခင်ရပ်ကွက်ရှိ ယခင်လမ်းတွင်ပင် တခြားအိမ်တလုံးအဖြစ်သော ကြောင့် ထိုမဲစာရင်းတွင် ပါဝင်နိုင်သူဖြစ်သဖြင့် ၎င်း၏ အမည်ကို "နောက်တိုးမဲ

၁၉၆၁
ဦးဘီဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘီစိန် နှင့် ရွှေကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့ ပါ ၆။

စာရင်း" တွင် နံပါတ်စဉ် ၆၄၁၄ (က)ခ၁၅ အဖြစ်ဖြင့် တဖန်ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသည်။

မဲစာရင်းများကို ၁၉၅၉ ခုဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှစောင်းခြင်းပြုရာလျှောက်ထားသူသည် မဲစာရင်းမိတ္တူတွဲကိုဝယ်ယူရရှိခဲ့သေးသည်။ ထိုဝယ်ယူရရှိသည့် မိတ္တူစာရင်းစာမျက်နှာ ၂၄ တွင် နံပါတ်စဉ် ၁၀၅၉ ၌ မိမိ၏ အမည်ကို တွေ့ရှိရလေရာ၊ မိမိမှာလွန်ခဲ့သည့် ရွှေကောက်ပွဲကာလည်း ၎င်းမဲစာရင်း အမှတ်စဉ်အရ အမတ်အဖြစ်ဖြင့် အရွေးခံခဲ့ရဘူးသောကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ပူးတွဲထားသည့် "ထုတ်ပယ်စာရင်း" နှင့် "နောက်တိုးစာရင်း" တို့ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းမပြုတော့ဘဲ မိမိ၏ အမည်တင်သွင်းလွှာကို တင်သွင်းလိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြ ပြောဆိုထားလေသည်။ အမည်တင်သွင်းလွှာများကို စစ်ဆေးစဉ်အခါက ရွှေကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိသည် အမည်တင်သွင်းလွှာပါ အမှတ်စဉ် ၆ တွင် ဖော်ပြထားသည့် မဲစာရင်း နံပါတ် စဉ် ၁၀၅၉ ကို မိမိ၏ လက်ခံစာရင်းတွင် ကြည့်ရှုရာ ထုတ်ပယ်ထားကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် "ထုတ်ပယ်စာရင်း" တွင် ကြည့်ပြန်ရာ လျှောက်ထားသူအား ထုတ်ပယ်ထားကြောင်း တွေ့ရှိရပြန်လေသည်။ "နောက်တိုးစာရင်း" တွင် ထပ်မံထည့်သွင်းထားသည်ကိုလည်း ရွှေကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိသည်ငင်း၊ လျှောက်ထားသူသည်ငင်း ထိုစဉ်အခါက မသိခဲ့ကြချေ။ ဤရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားသည့် ဤအမှုအတွက် ပြန်လည် စီစစ် ကြည့်ရှုသောအခါမှသာ ဤကဲ့သို့ "နောက်တိုးစာရင်း" တွင် လျှောက်ထားသူ၏ အမည်ကို ထပ်မံထည့်သွင်းထားကြောင်း တွေ့ရှိကြရလေသည်။

ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၅ အရ၊ ပုံစံ ၁ တွင် အောက်ပါ အချက် ၇ ခုကို ဇယားပုံစံအတိုင်း ကောက်ယူ ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

(၁) နံပါတ်စဉ်။
(၂) မဲဆန္ဒရှင်၏အမည်။
(၃) ကျား/မ။
(၄) အသက်။
(၅) လူမျိုး။
(၆) အဘအမည်။
(၇) နေရပ်။

ဤကဲ့သို့ အချက် ၇ ခုကို ရေးသားထည့်သွင်း ဖော်ပြရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့် ရှိသူသည် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို တိကျသေချာစွာ သိရှိနိုင်ရန် အတွက်သာ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည်။ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲ

ပုံစံ ၉ အရ တင်သွင်းရမည်ဖြစ်ရာ ထိုပုံစံကွင်လည်း အောက်ပါ အချက် ၆ ခုကို အခြားအချက်များအပြင် ထည့်သွင်း ပေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

(၁) အရွေးခံသူ၏အမည်။
(၂) အဘအမည်။
(၃) အသက်။
(၄) ကျား/မ။
(၅) နေရပ်။
(၆) မဲစာရင်းရှိနံပါတ်။

၁၉၆၀

ဦးဘိဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘိစိန် နှင့် ရွှေးကောက်ပဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့ ပါ ၆။

ဤအချက်များမှာလည်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူသည် မဲဆန္ဒပေးနိုင်သူ ဖြစ်သည့်ပြင် မဲစာရင်းတွင်လည်း အမည်ပါဝင်သူဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရန်ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် အရွေးခံရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူနှင့် မဲစာရင်းတွင် ဖေါ်ပြပါရှိသူသည် တဦးတည်းသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း သိသာစေရန်ဖြစ်သည်။ ယို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁) (က) တွင် "အရွေးခံသူသည်.....အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် အမည်နှင့် မဲစာရင်းနံပါတ်စဉ်တို့ဖြင့် ဖေါ်ပြထားသောသူ" ဟုတ်မဟုတ်ဟူသော အချက်ကို ရွေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိက ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်သည်။ မဲစာရင်းတွင် မပါရှိသောသူသည် အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူ (အရွေးခံသူ) အမှန်ဖြစ်ဖျင် ဤ ကိစ္စအလို့ငှါ ရွေးကောက်ပဲ့ တာဝန်ခံ အရာရှိက အမည်တင်သွင်းလွှာကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ အနည်းငယ် ချို့ယွင်းချက်ချော်ချက် ရှိရှိမှုနှင့် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇ (၅) တွင် မဲစာရင်း၌သော်၎င်း၊ အမည်တင်သွင်းလွှာ၌သော်၎င်း လူအမည်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နေရပ်နှင့်ဖြစ်စေ စပ်လျဉ်း၍ အနည်းငယ် မှားယွင်းချက်ချော်ခြင်း ရှိသော်လည်း မည်သူ မည်ဝါကို ဆိုလိုကြောင်း နားလည်နိုင်လျှင် ထိုသို့အနည်းငယ်မှားယွင်းချက်ချော်ခြင်းအတွက် အမည်တင်သွင်းလွှာကို မပယ်ရဟူ ပြဋ္ဌာန်းချက် ရှိလေသည်။ မဲစာရင်းတွင်၎င်း၊ အမည်တင်သွင်းလွှာတွင်၎င်း ဖေါ်ပြရမည့် အထက်တွင်ပြဆိုခဲ့သည့် အချက်များသည် မည်သူ မည်ဝါ ဖြစ်သည်ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက်သာလျှင် ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြောင်းကို အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ အချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမည်နှင့် နေရပ် အတွက်သာမဟုတ်ဘဲ အခြား နံပါတ်စဉ်၊ ကျား/မ၊ အသက်၊ လူမျိုး အတွက် ဖေါ်ပြရာတွင် အနည်းငယ်မှားယွင်း ချတ်ချော်ချက် ရှိလျှင်လည်း ထိုသို့ ဖေါ်ပြချက်မှာ မည်သူ မည်ဝါဖြစ်သည်ကို သိရှိနားလည်နိုင်လျှင် ဤသို့အနည်းငယ် မှားယွင်း ချတ်ချော်ခြင်းအတွက် အမည်တင်သွင်း လွှာကို မပယ်သင့်ချေ။ အမည်တင်

၁၉၆၀

ဦးဘီဘုံစိန် (ခေါ်) ဦးဘီစိန် နှင့် ရွှေးကောက်ပွဲ စာဝန်ခံ အရာရှိ (ခရိုင်ဝန်) ပုသိန်မြို့ ပါ ၆။

သွင်းလွှာတွင် ဖေါ်ပြထားသည့်အချက်များနှင့် မဲစာရင်းတွင် ဖေါ်ပြထားသည့် အချက်များကို တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုသောအခါ အမည်တင်သွင်းလွှာတွင် ဖေါ်ပြထားသည့် အရွေးခံသူသည် မဲစာရင်းတွင် ဖေါ်ပြထားသူပင် ဖြစ်ကြောင်းကို သိသာနိုင်လျှင် ထိုအမည်တင်သွင်းလွှာကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။

ယခုကိစ္စတွင် ဤကဲ့သို့ အရှုတ်အထွေးပေါ်ပေါက် ရခြင်းမှာ မဲစာရင်း ပြင်ဆင်ရာ၌ သေချာ တိကျစွာမပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မူလ စာရင်းဟောင်းတွင် ထုတ်ပယ်သော အခါ၌ ထုတ်ပယ်ကြောင်း ပြဆိုသကဲ့သို့ ပြန်လည် ထည့်သွင်းသောအခါ၌လည်းပြန်လည် ထည့်သွင်းကြောင်း ပြဆိုထားလျှင် ဤအရှုတ် အထွေးမျိုးပေါ်ပေါက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေမဲစာရင်း အမှတ်စဉ် ၆၄၁၄ (က) ၃၁၅ တွင်ပါရှိသည့် ဦးဘီဘိုးစိန်သည် အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူဖြစ်ကြောင်းမှာ မည်သူကမျှမငြင်းဆိုကြသည့်ပြင်၊ အလွန်ပင် ထင်ရှားလျက်လည်းရှိခဲ့ သည်။ လျှောက်ထားသူ၏ အမည်စာရင်း တင်သွင်းလွှာမှာ တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော တင်သွင်းလွှာဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် ရွေးကောက်ပွဲ စာဝန်ခံ အရာရှိ (ပုသိန်မြို့) လျှောက်ထားသူ ဦးဘီဘိုးစိန် (ခေါ်) ဦးဘီစိန်၏ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်လိုက်သည့် အမိန့်ကို ဤရုံးတော်က ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အားလုံးသော အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကိုမိမိတို့ကျခံစေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀ ဇန္နဝါရီလ ၂၅ ရက်။

ဦးဥဂဏ္ဍတ္တရ (စောဒက)

နှင့်

အင်းစိန်နယ်ပိုင် တရားမတရားသူကြီး ပါ ၂ (စုဒိတကများ)*

ဝိနိစ္ဆယခုံအက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၈(၃)နှင့် ဆန့်ကျင်သော ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ်ခန့်အပ်ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့်မညီညွတ်သော ခန့်အပ်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပြီးနောက်၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံတခုဖွဲ့စည်းရန်အလို့ငှါ၊ စောဒကနှင့် စုဒိတကဲ့တို့က တင်မြွောက်ထားသော ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်နှစ်ပါးသည်၊ နှစ်ဦးသဘောတူ ရွေးချယ်ထားသည့် ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်၏ ဘွဲ့တော်ကို တင်သွင်းရန် ချိန်းဆိုထားသည့်နေ့တွင် ပျက်ကွက်သောအခါ၊ မိမိဘာင်တော်သည်ထင်ခြင်သည့်အတိုင်း ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါးကို ရွေးချယ်ရန်ကိစ္စအတွက် အမှုသည်များအား၊ သို့မဟုတ် ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်များအား နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည်၊ စာဖြင့်အကြောင်းကြားခြင်း၊ ရက်ချိန်းပေးခြင်းမပြုဘဲ ခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်တပါးက တင်မြွောက်လိုက်ခြင်းသည် ဝိနိစ္ဆယခုံ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈(၃)နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသဖြင့် ဥပဒေအရ ပျက်ပြယ်သည်။

ဤကဲ့သို့ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးက ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်ကို ရွေးချယ်တင်မြွောက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် မိမိဖွဲ့စည်းလိုက်သော ဝိနိစ္ဆယခုံကို ဖျက်သိမ်းပြီးနောက်၊ ၎င်းက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်မှာ၊ စောဒကနှင့် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တင်မြွောက်ထားသည့် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များထဲတွင် ဤကိစ္စအတွက် ခုံဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူလျက်ပင်ရှိသေးသည် ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို စာဖြင့်ရေးရှု၍ ပြန်ကြားပါရန် လျှောက်ထားသင့်သည်။ တပါးပါးက်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ပါးလုံးကဖြစ်စေ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လိုခြင်းမရှိလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်အား ခုံဝိနည်းဓိုရ်တင်မြွောက်ရန် အကြောင်းကြားသင့်သည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော အမှုသည်များ၏ ခုံဝိနည်းဓိုရ်များ ရရှိသောအခါ၊ ၎င်းတို့နှစ်ဦးသဘောတူ ရွေးချယ်၍၊ ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်တပါး၏ ဘွဲ့အမည်ကို ထိုဆရာတော်က ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီချက် စာလွှာနှင့်အတူ တင်သွင်းဘို့ အကြောင်းကြားရန်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ နှစ်ဦးသဘောတူ တင်သွင်းရန် ပျက်ကွက်သောအခါ၊ ရက်ချိန်းပေး၍ ပုဒ်မ ၃၈(၃)အရ မိမိကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါးရွေးချယ်တင်မြွောက်ပြီးလျှင်၊ ခုံဖွဲ့စည်း၍ အမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ရန် လွှဲအပ်သင့်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအထွေးအဖွဲ့လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၂၉။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးဥာဏ်တ္တရ နှင့် အင်းစိန် နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီး ပါ ၂။

စောဒကအတွက်၊ သခင်ချစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

စုဒိတက အမှတ် (၂) အတွက်၊ ဦးဘသန်း (၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း။ ။စောဒကပုဂ္ဂိုလ် ဦးဥာဏ်တ္တရသည် စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ် ဦးသောဘိတအပေါ် တွင် လှည်းကူးမြို့ရှိအာရာမ်မြေနှင့်တကွမေဆဝတီကျောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းမှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးစေခြင်းအလို့ငှါ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ဝိနိစ္ဆယခုံ အက်ဥပဒေအရ ဝိနိစ္ဆယခုံ တခုဖွဲ့စည်းပေးပါရန် အင်းစိန်မြို့ နယ်ပိုင် တရားသူကြီးထံသို့ မေတ္တာရပ်ခံစာ တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် စုဒိတကဘုံဝယ်တော်က ကြွရောက်ပြီးလျှင် ချေလှာနှင့်တကွ မိမိဘက်မှ ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် တင်လိုသော ဆရာတော်တပါး၏ ဘွဲ့တော်နှင့် လိပ်စာကိုပါ တင်သွင်းလေသည်။ နှစ်ဦး နှစ်ဘက် တင်သွင်းသော ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော် နှစ်ပါးထံသို့ ဝုံးက အကြောင်းကြားခဲ့လေသည်။ ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များထံမှ လက်ခံကြောင်း အကြောင်းကြားစာ ရရှိသောအခါ ကြားခံ ဝိနည်းဓိုရ် ခန့်ထားရန် ၁၉၅၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့သို့ ချိန်းဆိုလိုက်လေသည်။ ထိုနေ့တွင်နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော ရဟန်းတော်များ ကြွရောက်ကြသောအခြင်း ကြားခံ ဖွဲ့စည်းရန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်နှစ်ပါးထံမှလည်း အကြောင်းကြားစာများရရှိသောကြောင့် ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့သို့ ရွှေဆိုင်းလိုက်လေသည်။ ထိုနေ့တွင်စောဒကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ငင်းကတင်မြောက်သော ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်သာကြွရောက်၍စုဒိတကနှင့် ငင်းကတင်မြောက်သော ဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်များမှာမကြွရောက်ကြခေ။ ထိုအခါတွင် နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးသည် စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က တင်မြောက်သည့် ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်က အမည်တင်သွင်းသော ဆရာတော်တပါးကို ကြားခံ ဝိနည်းဓိုရ် အဖြစ်ဖြင့် ခန့်အပ်ပြီးလျှင် ထိုအမှုကို အဆိုပါ ဆရာတော် သုံးပါး ပါဝင်သည့် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များအား ကြားနာ စစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် လွှဲအပ်ခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့ မိမိတို့ မသိရသဲ့ တဘက်သတ် အနေဖြင့် ကြားခံ ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်ကို ရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်းသည် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ (၃) နှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် မိမိက တင်မြောက်ထားသည့် ခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်က နုတ်ထွက်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကြားခံဝိနည်းဓိုရ် တင်မြောက်ခြင်းမှာ ဥပဒေအရာ မမြောက်သဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်က နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးထံသို့ မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ ထိုအခါ ၁၉၅၉ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့က နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးသည် အထက် ဖေါ်ပြပါအတိုင်း ကြားခံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်ကို မိမိက ရွေးချယ်တင်မြောက်ခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့က မိမိဖွဲ့စည်းလိုက်သော ဝိနိစ္ဆယခုံကို ဖျက်သိမ်းကြောင်း၊ စောဒကနှင့်

စုဒိတကာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အောက်ပါအချက်များအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လေသည်။

၁၉၆၀

ဦးဥာဏာဘိရ နှင့် အင်းစိန် နယ်ပိုင် တရားမတရား သူကြီး ပါ ၂။

"(၁) ပဌမအဆင့်အနေဖြင့် နှစ်ဘက်အမှုသည်များက မိမိတို့၏ အမှုကို ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ လွှဲအပ်လိုကြောင်း သတ်မှတ်သော နေ့ရက်တွင် စာဖြင့် [ပုဒ်မ ၃၇ (၂) အရ] ဖေါ်ပြကြပါရန်။

(၂) ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် အမှုကို နှစ်ဘက် အမှုသည်များကဖြစ်စေ၊ တဘက် အမှုသည်ကဖြစ်စေ၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ လွှဲအပ်ခြင်းကို သဘောမတူက သဘောမတူကြောင်း ပုဒ်မ ၃၇ (၃) (ဂ) အရစာဖြင့် ရေးသားဖေါ်ပြကြရန်။

အထက်ပါ ပဌမအဆင့်အရ နှစ်ဘက်အမှုသည်များ သဘောတူကြောင်း စာဖြင့် ရေးသား ဖေါ်ပြလျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၇ (၃) (က) အရငင်း၊ (ခ) အရငင်း ဤရုံးမှ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အထက်ပါ ဒုတိယ အဆင့် သဘောမတူကြောင်း နှစ်ဘက် အမှုသည်ကဖြစ်စေ၊ တဘက်အမှုသည်ကဖြစ်စေ စာဖြင့် ရေးသား ဖေါ်ပြမှသာလျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၇ အရ ဤရုံးမှ ဆက်လက် အရေးယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။"

၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့က ကြားခံ ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါးကို တင်မြောက်လိုက်ခြင်းသည် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၇ (၃) နှင့် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အဆိုပါ ဥပဒေအရမှာ ထိုသို့ ချိန်းဆို သတ်မှတ်ထားသည့် ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော် နှစ်ပါးက မိမိတို့ အချင်းချင်း သဘောတူ ရွေးချယ်ထားသော ကြား ခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်တပါး၏ ဘွဲ့တော်ကို ထိုသို့ ရွေးချယ်ခြင်းခံရသော ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်၏ သဘောတူညီချက် စာလွှာနှင့်အတူ တင်ပြနိုင်ခြင်းမရှိလျှင်၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည် ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်ရွေးချယ် တင်မြောက်မည့်နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကို အမှုသည်များအား၊ သို့မဟုတ် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များအား စာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ချိန်းဆိုထားသော နေ့ရက်တွင်မှ ပုဒ်မ ၄၉ အရ ရရှိထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင် စာရင်းတွင် ပါဝင်သော ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များထဲမှ မိမိသင့်တော်သည်ထင်မြင်သည့် ဆရာတော်တပါးကို ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော် နှစ်ပါးသည် နှစ်ဦးသဘောတူ ရွေးချယ်ထားသည့် ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်၏ ဘွဲ့တော်ကို တင်သွင်းရန် ချိန်းဆိုထားသည့် နေ့တွင် ပျက်ကွက်သောအခါ မိမိသင့်

၁၉၆၀

ဦးဥာဏတ္တရ နှင့် အင်းစိန် နယ်ပိုင် တရားမတရား သူကြီး ပါ ၂။

တော်သည်ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်တပါး ရွေးချယ်ရန်ကိစ္စအလို့ငှါ အမှုသည်မျာ်းအား၊ သို့မဟုတ်ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်မျာ်းအား နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးသည် စာဖြင့် အကြောင်းကြားခြင်းမပြုခဲ့ချေ။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းကြား၍ ရက်ချိန်းပေးခြင်းမပြုဘဲ ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါးက တင်ပြသော ဘွဲ့အမည်ကို လက်ခံပြီးလျှင် ကြားခုံ ဝိနည်းဓိုရ် တင်မြှောက်လိုက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် တိုက်ဖျိုက် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၆ ရက်နေ့က ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် တင်မြှောက်ခြင်းသည် ဥပဒေအရ ပျက်ပြယ်လျက်ရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ဤအမှုတွင် နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီးက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်မှာ စောဒကနှင့် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိနိစ္ဆယဌာနသို့ လွှဲအပ်လိုကြောင်း မေးမြန်းရန် အကြောင်းမပေါ် ပေါက်တော့ချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ မေတ္တာရပ်ခံလွှာ၌ ပင်လျှင် ဝိနိစ္ဆယခုံ ပွဲစည်း၍ လွှဲအပ်ပေးရန် တောင်းဆိုထားပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စောဒကနှင့် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တင်မြှောက်ထားသည့် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်မျာ်းထံသို့ ဤကိစ္စအတွက် ခုံဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူလျက်ပင် ရှိသေးသည်ဟုတ်မဟုတ်ကို စာဖြင့် ရေး၍ ပြန်ကြားပါရန် လျှောက်ထားသင့်သည်။ တပါး ပါးကဖြစ်စေ၊ နှစ်ပါးစလုံးကဖြစ်စေ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လိုခြင်း မရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်အား ခုံဝိနည်းဓိုရ် တင်မြှောက်ရန် အကြောင်းကြားသင့်သည်။ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်သော အမှုသည်မျာ်း၏ ခုံဝိနည်းဓိုရ်မျာ်း ရရှိသောအခါ ၎င်းတို့နှစ်ဦး သဘောတူ ရွေးချယ်၍ ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါး၏ ဘွဲ့အမည်ကို ထိုဆရာတော်က ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီချက် စာသွားနှင့် အတူ တင်သွင်းဘို့ အကြောင်းကြားရန်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ နှစ်ဦးသဘောတူ တင်သွင်းရန် ပျက်ကွက်သောအခါ၊ ရက်ချိန်းပေး၍ ဗုဒ္ဓမ ဥဂ (၃) အရ မိမိက ကြားခုံ ဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်တပါး ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပြီးလျှင် ခုံဖွဲ့စည်း၍၊ ဤအမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ရန် လွှဲအပ် သင့်သည်။

အထက်ဖေါ်ပြပါ အကြောင်းမျာ်းကြောင့် မေတ္တာရပ်ခလွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

အမှုသည်မျာ်းသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံကြရန်ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးရဲမြင့် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ခရိုင်ဝန်၊ မိတ္ထိလာ ပါ ၆ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၆၀

ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်။

ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၄၆ တွင် အဆိုသွင်းသူနှင့် ဆောက်ခံသူတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိသတ်မှတ်သော အချိန်နှင့်နေရာသို့ လာရောက်ရမည်ဟု မပါ။ ထိုသို့ မလာမရောက်ခြင်းကြောင့် နည်းဥပဒေ ၄၇(၁)(က)နှင့် (ခ)အရ ချိုယွင်းချက်မဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၄၆ အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ အရွေးခံသူ အသီးသီး၏ အဆိုသွင်းသူ ဆောက်ခံသူ တဦးစီ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိ သတ်မှတ်သော အချိန်နှင့် နေရာသို့ လာရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ထိုပြင်အမည်တင်သွင်းလွှာများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် ထိုသူတို့အား သင့်တော်သော အခွင့်အရေးများကိုပေးရမည်ဟုသာဖြစ်သည်။ ဆိုသူများ လာရောက်ရမည်ဟု မပါချေ။ မည်သည့်အရေးကြီးသော ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆိုသွင်းသူနှင့် ဆောက်ခံသူတို့ကို မိမိထံခိုနိုးဆိုထားသောနေ့၌ ချိန်းဆိုသောအချိန်တွင် လာရောက်ရန် အကြောင်းကြားခြင်း တစုံတရာပြုလုပ်ခြင်း မရှိဘဲနှင့် ထိုသူများမလာရောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ လျှောက်ထားသူ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်ချခြင်းမှာ၊ ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော အမိန့်တရပ်ဟု မယူဆနိုင်ချေ။ အဆိုသွင်းသူနှင့် ဆောက်ခံသူများအား ယခုကဲ့သို့ အကြောင်းပြုခွင့် တစုံတရာ မပြုဘဲနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၄၇(၁) (က) နှင့် (ခ)အရ၊ ချိုယွင်းချက်များရှိသည်ဟု အကြောင်းမဲ့ယူဆပြီး လျှောက်ထားသူ၏ အမတ်လောင်းလျှောက်လွှာကို ပယ်ခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့်သာမက၊ သဘာဝမျှတမှုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု ယူဆရပေမည်။

လျှောက်ထားသူအဘက်၊ ဦးကိုကိုကြီး လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ခလျှောက်ထားခံရသူ အဘက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး ဦးလှအောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။လျှောက်ထားသူ ဦးရဲမြင့်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည့် မိတ္ထိလာအနောက်ပိုင်းပြည်သူ့ လွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက်၊ အမည်တင်သွင်းလွှာကို

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၂၄။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀
ဦးရဲမြင့်
နှင့်
ခရိုင်ဝန်၊
မိတ္ထိလာ ပါ ၆။

သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် တင်သွင်းခဲ့သည်၊ ၎င်းတင်သွင်းသော လျှောက်လွှာကို နိုင်ငံတော်သမတက သတ်မှတ်ထားသော ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိရုံးခန်းတွင် တခြားလျှောက်လွှာများနှင့် အတူ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့်ညီမညီစစ်ဆေးရာတွင်၊ လျှောက်ထားသူ တဦးသာလျှင် တက်ရောက်၍ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူများ မတက်ရောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ ၎င်း၏ အမတ်လောင်း အမည်တင်သွင်းလွှာကို ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက ပယ်လိုက်သည်။

အဆိုပါ တာဝန်ခံ အရာရှိအမိန့်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်မှာ "လျှောက်ထွားသူ ဦးရဲမြင့်၏ လျှောက်လွှာ ၂ စောင်ကို စစ်ဆေးရန် ခေါ်သောအခါ၊ ဦးရဲမြင့်တယောက် သာလာပြီး၊၎င်းအား အဆိုတင်သွင်းသူ၊ထောက်ခံသူတဦးတယောက်မျှလာရောက်ခြင်း မရှိ၊ လျှောက်လွှာများကို စစ်ဆေးရာတွင် အဆိုတင်သွင်းသူ၊ ထောက်ခံသူများကိုယ်တိုင် ရောက်ရှိရန် လိုအပ်သည့် အတိုင်း လျှောက်လွှာ ၂ စောင်စလုံးကို ပယ်လိုက်သည်။" ဟုကဲ့သို့ မိမိ၏အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်ချခံရပြီးနောက်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်ထားစာရွက် အရ၊ အဆိုပါ တင်သွင်းရာတွင် တပါတည်း ပေးဆောင်ခဲ့ရသော ၎င့် ၂၀၀ ကျပ်တိတိကို ၎င်းအား ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့က ပြန်လည်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။

ထိုကဲ့သို့ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်ချခံရသည်ကို မကျေနပ်၍၊ ဤရုံးတော်တွင် ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ၏ အမိန့်ကို တရားဥပဒေနှင့် မညီညွတ်ဟု ကန့်ကွက်ပြီး ၎င်းအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိ (ခရိုင်ဝန်)၏ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ဘတ်ရှုရသည်မှာ အမည်တင်သွင်းလွှာများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုသောနေ့တွင် လျှောက်ထားသူအား၊ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူတို့ တက်ရောက်ရန် မှာကြားခြင်းမှာ၊ ရွှေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁)(က) နှင့် (ခ)အရ၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စများ အတွက်ဖြစ်၍ ထိုသူများ ချိန်းဆိုသည့်အတိုင်း မလာရောက်သည့်အတွက်ကြောင့်၊ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၄၇ (၁)(က) နှင့် (ခ) အရ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းငှါ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ချရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြသည်။

အဆိုပါ အကြောင်းပြချက်များကို ရွှေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိ၏ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့်ချမှတ်သောအမိန့်တွင် တစုံတရာမျှ မတွေ့ရချေ။ ရွှေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေ ၄၆ အရပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ အရွေးခံသူ အသေးသိ၏အဆိုသွင်းသူ၊ ထောက်ခံသူ တဦးစီ ရွှေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံအရာရှိ သတ်မှတ်သော အချိန်နှင့်

၁၉၆၀

ဦးရဲမြင့် နှင့် ခရိုင်ဝန်၊ မိတ္ထိလာ ပါ ၆။

နေရာသို့ လာရောက်နိုင်ကြောင်း။ ထို့ပြင် အမည်တင်သွင်းလွှာများကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန်ထို့သူတို့အား သင့်တော်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးရမည်ဟုသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသူများ လာရောက်ရမည်ဟု မပါခေ့။ မည်သည့် အရေးကြီးသောကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူတို့ကို မိမိထံခိုန်းဆိုသော နေ့၌ ခိုန်းဆိုသော အခိုန်တွင် လာရောက်ရန် အကြောင်းကြားခြင်း တစုံတရာ ပြုလုပ်ခြင်း မရှိဘဲနှင့် ထိုသူများ မလာရောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ လျှောက်ထားသူ၏ အမည်တင်သွင်းလွှာကို ပယ်ချခြင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော အမိန့်တရပ်ဟု မယူဆနိုင်ချေ၊ အဆိုသွင်းသူနှင့် ထောက်ခံသူများအား ယခုကဲ့သို့ အကြောင်းပြခွင့် တစုံတရာမပြုဘဲနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၄၇ (၁) (က) နှင့် (ခ)အရ၊ ချို့ယွင်းချက်များရှိသည်ဟု အကြောင်းမဲ့ ယူဆပြီး၊ လျှောက်ထားသူ အမတ်လောင်း၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် သာမက သဘာဝမျှတမှုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိကချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

လျှောက်ထားသူအား ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့က ပြန်ပေးခဲ့သော နည်းဥပဒေ ၄၁ အရ ပေးသွင်းထားသည့်ငွေကို ၎င်းထံမှပြန်လည်လက်ခံပြီးလျှင်၊ ၎င်း၏ အမည်တင်သွင်းလွှာကို လက်ခံရန်သာဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဇန္နဝါရီလ ၂၁ ရက်။

ဦးရာဟုတ် (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
မထွေးခင် ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ယာယီဥပဒေသက်တမ်းကုန်ဆုံးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျှောက်ထားခံရသူအမှတ်(၁)က၊ လျှောက်ထားသူ အပေါ်တွင် မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆-ကက(၄)(က)အရ၊ အရေးယူရန် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံ အမိန့်တောင်းခံရာ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းက တောင်းခံသောအမိန့်ကို ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သည်တွင် လျှောက်ထားသူက အဆိုပါအမိန့်ကိုအမှုခေါ်စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် လျှောက်လွှာကို တင်သွင်းလေသည်။ သို့သော် မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသည်၊ ယာယီ အက်ဥပဒေသဖြစ်၍၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒေဝက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့၌ သက်တမ်းကုန်ဆုံးလေသည်။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသည် ယာယီ အက်ဥပဒေမျှသာဖြစ်သဖြင့်၊ ထိုအက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်လည်း မရှိတော့ချေ။ ပုဒ်မ ၁၆-ကက(၄)(က)အရလည်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်တော့ချေ။ လက်ထောက် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်း၏ အမိန့်ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်သောကြောင့် အမှုပေါ် စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်မလိုတော့ချေ။

စူရတီဘာထုးဘဇားကုမ္ပဏီလိမိတက်နှင့် ဟူစိန်ဟာမာဒန်နီကုမ္ပဏီ ၅ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၁၃၉ ကိုရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးအောင်းမင်း (၂) လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ အတွက်၊ ဦးလှစိန် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၂ အတွက်၊ ။အစိုးရရွှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် ရန်ကုန်မြို့ လက်ထောက် ဌါးရန်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က၊ လျှောက်ထားသူ ဦးရာဟုတ်သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ၂၂ လမ်း၊ အမှတ် ၁၄၁ ရှိ

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၁၈။

† တရားလွှတ်တော်ဝန်ကြီး ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

အိမ်အောက်ထပ်မှ၊ မူလအိမ်ငှါး ဦးကျော်ဆိုသူ ထုတ်ခါသွားပြီးနောက်၊ ထိုအိမ် အောက်ထပ်တွင် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အခွင့်အမိန့် မရရှိဘဲ ဝင်ရောက် နေထိုင်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်၊ ဦးရာဟုတ် အပေါ် ၌၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆-ကက(၄)(က)အရ အရေးယူပြီး၊ ထိုအိမ် အောက်ထပ်ကို သင့်လျော်သူ တဦးဦးသို့ အငှါးချထားရန် အတွက် ဆောင်ရွက် ပါရန်၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်မင်းထံ အမိန့်တောင်းလေသည်။ ထိုအမိန့်ကို အမှုခေါ် စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် ဦးရာဟုတ်ကကျွှါရုံးတော်သို့လျှောက် ထားလေသည်။

၁၉၆၀

ဦးရာဟုတ် နှင့် မထွေးခင် ပါ ၂။

အထက်ပေါ်ပြပါ အမိန့်ကို ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့၌ချမှတ်လေသည်။ ယင်းသို့ အမိန့်ချမှတ်ပြီးနောက်၊ ယခုလျှောက်လွှာကို ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧက်တာဘာလ ၈ ရက်နေ့၌ တင်သွင်းလေသည်။ သို့သော်မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက် ဥပဒေသည်၊ ယာယီ အက်ဥပဒေ သဖြစ်၍ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ နေ့၌ သက်တမ်းကုန်ဆုံးလေ သည်။ နိုင်ငံတော် သမတသည် ထိုအက်ဥပဒေကို ဆက်လက်အတည်ဖြစ်စေရန်အတွက် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သော်လည်း၊ ယင်းသို့ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုခဲ့ချေ။

ဤအမှု အဖြစ်အပျက်များသည်၊ **စူရတီဘာရားဘဇား ကုမ္ပဏီလိမိတက် နှင့် ဟူစိန်ဟာမဒန်နိုကုမ္ပဏီ** [1] **အမှုတွင်** ပေါ်ပေါက်သော အဖြစ်အပျက်များနှင့်အလားတူပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအမှုမှာကဲ့သို့ပင် ဤအမှုမှာလည်းမြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသည်၊ ယာယီ အက်ဥပဒေမျှသာ ဖြစ်သဖြင့်၊ ထိုအက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်လည်း မရှိတော့ချေ။ ပုဒ်မ ၁၆-ကက(၄)(က) အရလည်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ။ လတ်ဆောက် ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်သော ကြောင့်၊ အမှုခေါ် စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန် မလိုတော့ချေ။

ဧဗျောက်လွှာကိုပယ်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့တရားစရိတ်ကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကျခံစေရမည်။

---

[1] ၅ ရန်ကုန်စီရင်ထုံးများ ၁၃၉။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀
ဇန္နဝါရီလ
၅ ရက်။

အိန်တိန်လျောင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဦးကျော်ထူး ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅၊ အဓိကရည်ရွယ်ချက်၊ မည်သည့်အခါမျိုးဌ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် ပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းနှင့် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မပြုနိုင်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိ၊ မရှိ ပြဿနာ၊ တရားမတရားရုံးများ၏ အရေးသာ။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးနောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံ အမှတ် ၂၂ အရထုတ်သောအမိန့်၊ ပြစ်ဒဏ်အမိန့် မဟုတ်၊ အပြီးသတ်အမိန့်၊ မည်သည့်အခါမျိုးဌ ထုတ်ရမည့်အမိန့်။

ပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျှောက်ထားသောအမှုတွင် တရားမဝင်သော အမိန့်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅ ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ ထိုပုဒ်မတွင်လည်း ဖေါ်ပြပါ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများသည် ရဲတိုင်တန်းချက်အရသော်ငင်း၊ အခြားသတင်းအရသော်ငင်း · ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကိုထိခိုက်ပျက်ပြားစေမည့် အဓိကရုဏ်း ပေါ် ပေါက်ကြောင်း ကြောနပ်မှုရှိမှသာလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု အတိအလင်း သတ်မှတ်ထားသည်တကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အကယ်၍ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည် အထက်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကြောနပ်မှုမရှိလျှင်၊ ဆက်လက် အရေးယူနိုင်ခွင့် မရှိသည်မှာ ထင်ရှားလေသည်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျှောက်ထားသော အမှုတွင် မူခင်းဖြစ်ပွါးရံ့မျှနှင့် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ဖြင်းမပြုနိုင်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိ၊မရှိ ဆိုသည့် ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ တရားမတရားရုံးများ၏ အရေးအရာသာဖြစ်သည်။ သို့သော် မြေယာစသည့် ပစ္စည်းမျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းဖြစ်ပွါးရာမှ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့်အဓိကရုဏ်းမှုမျာ ပေါ် ပေါက်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကိုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ၊ ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိလေသည်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး နောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံအမှတ် ၂၂ အရ၊ ထုတ်သောအမိန့်မှာ ပုဒ်မ ၁၄၅(၁) အရ၊ ထုတ်နိုင်သော ပဏာမအမိန့်မျိုးမဟုတ်၊ ပုဒ်မ ၁၄၅(၄)အရ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်စုံဖမ်းစစ်ဆေးပြီးမှ ပုဒ်မ ၁၄၅(၆)အရ၊ ထုတ်ရသော အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်လေသည်။ ထိုမျှမကသေးထိုသို့သော အပြီးသတ်အမိန့်မျိုးတွင် တရားပြိုင်တဦးဦးသည် မြေလက်ရှိဖြစ်ကြောင်း သက်သေ အထောက်

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၁၃။

† နိုင်ငံတော် တရားဥန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀
အိန်တိန်လျော်
နှင့်
ဦးကျော်ထူး
ပါ ၃။

အထားခိုင်လုံသည်ဟုယူဆလျှင်၊ ထိုသူသည် အခင်းဖြစ် ပစ္စည်းကို လက်ရှိဖြစ်ကြောင်း တရားဥပဒေနှင့်အညီ နှင်ထုတ်ခြင်းမခံရသမျှကာလပတ်လုံး လက်ရှိထားနိုင်ကြောင်းကျေညာပြီး၊ ထိုသို့အခိုက် အတန့်အားဖြင့် လက်ရှိထားသည်ကို အခြား မည်သူတဦးတယောက်ကမျှ ဝင်ရောက်နှောင့်ရှက်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်သည်ဟု အမိန့်ထုတ်ပြန်ရမည်ဖြစ်သည်။

လျော်ကြေးထားသူနှင့် လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် (၁) တို့ အခင်းဖြစ် မြေနှင့်ပတ်သက်၍ အငြင်းပွါးရာ၊ လျော်ကြေးထားခံရသူအမှတ် (၁) က ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန်လျော်ကြေးထားသည်တွင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက လျော်ကြေးထားသူနှင့် အပေါင်းပါတို့အား အခင်းဖြစ်မြေကို လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် (၁) သို့ လက်ရောက်ပေးအပ်၍ မြေမှ ထွက်ခွါသွားစေရန် ချမှတ်သောအမိန့်သည်ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျော်လွန်းပြီး ချမှတ်သောအမိန့်ဖြစ်လေသည်။

လျော်ကြေးထားသူ အတွက်၊ ဦးဝမ်ဟုတ်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်၊ ဦးဘိုးအေး ကိုယ်စား ဦးကျော်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် (၂) နှင့် (၃) တို့အတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော်လွှဲနေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် မြို့တော်ခရိုင်၊ တနင်္သာရီမြို့အပိုင်၊ သံတောင်စခန်းရှိ သတ္တုတွင်း လုပ်ကွက်တကွက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ယခုလျော်ကြေးထားသူ အိန်တိန်လျော်နှင့် လျော်ကြေးထားခံရသူ အမှတ် (၁) ဦးကျော်ထူးတို့ အငြင်းပွါးကြရာမှ ဦးကျော်ထူးက၊ အိန်တိန်လျော်နှင့်အပေါင်းပါ ၃ ဦးထိုအပေါ်၌ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ အရ၊ အရေးယူပါရန် လျော်ကြေးထားသည်တွင်၊ မြို့တော်မြို့၊ ပဌမ ရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်သေးမှု အမှတ် ၆၅ ၌၊ အမိန့်သုံးရပ် ချမှတ်သည်ကို မကျေနပ်သဖြင့်၊ အမှုခေါ် စာချုပ်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် အိန်တိန်လျော်က လျှောက်ထားလေသည်။

ပဌမရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ဦးကျော်ထူး လျှောက်ထားသည့် ဦးတိုက်လျှောက်လွှာကို မြို့တော်ခရိုင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့၌ရရှိသောအခါ၊ ထိုနေ့မှာပင် အောက်ပါ အမိန့်ကို ချမှတ်လေသည်။

"တရားလို၏ လျှောက်လွှာနှင့် ကျမ်းကျိန်လွှာများကို ဘတ်ရှုလေ့လာသည်။ တရားလို လျှောက်ချက်အရ၊ သံတောင်စခန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားလိုနှင့် ထရားခံတို့အချင်းချင်း အငြင်းအခုံ၊ အချင်းဖြစ်ပွါးပြီး အဓိကရုဏ်း ဖြစ်မည်ကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရန် အလို့ငှါ၊ ၎င်းကိစ္စကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းအားဖြင့်သာ၊ တရားသဖြင့် ဖြစ်မြောက်နိုင်စရာ ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်သည့်

၁၉၆၀
အိန်တိန်လျောင်နှင့် ဦးကျော်ထူး ပါ ၃။

ဖြစ်၍၊ တရားခံအပေါ် ချိန်းနေ့ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင်၊ ရုံးတော်သို့လာရောက်၍ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄၅ (၁)အရ၊ အမိန့်ထုတ်ပေးသင့် မသင့်ထုချေရှင်းလင်းရန် လျောက်ခံရသူများအပေါ် အမိန့်နှင့် တကွ နို့တစ်စာထုတ်ဆင့်ပါ။"

ထိုအမိန့်တွင် အချင်းဖြစ် မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့် အဓိကရုဏ်းမှု ပေါ်ပေါက်သည်ဟု မိမိကြေနပ်ကြောင်းကို ပဌမရာဇာက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ဖော်ပြခြင်းမပြုခဲ့။ ယင်းသို့ ကြေနပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆရန် အတွက်လည်း၊ ထိုအမိန့်တွင် အရိပ်အခြည် စိုးစဉ်းမျှ မပေါ်ခဲ့။ အမှန်အားဖြင့် ဆိုသျှင်၊ မှုခင်းဖြစ်ပွါးရုံမျှဖြင့် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးက၊ ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်။ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ ဆိုသည့်ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ၊ တရားမ တရားရုံးများ၏ အရေးအရာသာဖြစ်သည်။ သို့သော် မြေယာ စသည့်ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွါးရာမှ၊ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ် ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့် အဓိကရုဏ်းမူများ ပေါ်ပေါက်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိလေသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်လည်း၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅ ၌ ဖော်ပြပါ အခြေအနေမျိုးတွင်၊ ရာဇဝတ် တရားသူကြီး အချို့အား၊ မိမိတို့အာဏာကို အသုံးပြုရန် ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။ ထိုပုဒ်မ၏ အကောရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ဖြစ်သည် တကြောင်း၊ ထိုပုဒ်မတွင်လည်း ဖော်ပြပါ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးများသည်၊ ရဲ တိုင်တန်းချက် အရသော်ငင်း၊ အခြားသတင်းအရသော်ငင်း၊ ရပ်ရွာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ပျက်ပြားစေမည့် အဓိကရုဏ်း ပေါ်ပေါက်ကြောင်း ကြေနပ်မှု ရှိမှသာလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု အတိအလင်း သတ်မှတ်ထားသည် တကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အကယ်၍ ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ အဆက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ကြေနပ်မှု မရှိလျှင်၊ ဆက်လက် အရေးယူနိုင်ခွင့် ရှိသည်မှာ ထင်ရှားလေသည်။

ယခုမူကား၊ ပဌမရာဇာက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ရပ်ရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်စေမည့် အကြောင်းရှိသည်မရှိသည်ကို လုံးဝသတိမူခဲ့ဟန်မတူခဲ့။ ၎င်း၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်အရ ဆိုလျှင်လည်း၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ အမိန့်ထုတ်ပေးသင့် မပေးသင့်ထုချေရှင်းလင်းရန် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ထိုသို့လိုအပ်သည်ကို သိလျက်နှင့်အိန်တိန်လျောင်နှင့် ၃ ဦးတို့ထံ နို့တစ်စာထုတ်သည့်အပြင်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး နောက်ဆက်တွဲ ၅၊ ပုံစံအမှတ် ၂၂ အရ၊ အမိန့်တရပ်

၁၉၆၀

အိန်ဘိန်လျောင်နှင့် ဦးကျော်ထူး ပါ ၃။

ကိုလည်းထုတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်မှာ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ထုတ်နိုင်သော ပဏာမအမိန့်မျိုးမဟုတ်။ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၄) အရ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးမှ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) အရ၊ ထုတ်ရသော အပြီးသတ်အမိန့်ဖြစ်လေသည်။ ထိုမျှသာမကသေးထိုသို့သော အပြီးသတ် အမိန့်မျိုးတွင် တရားပြိုင်တဦးဦးသည် မြေယာစသည် လက်ရှိဖြစ်ကြောင်း သက်သေအထောက်အထား ခိုင်လုံသည်ဟူ၍ ယူဆလျှင်၊ ထိုသူသည် အခင်းဖြစ်ပစ္စည်းကို လက်ရှိဖြစ်ကြောင်း တရားဥပဒေနှင့် အညီ နှင်ထုတ်ခြင်း မခံရသမျှကာလပတ်လုံး လက်ရှိထားနိုင်ကြောင်း ကျေညာပြီး၊ ထိုသို့ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် လက်ရှိထားသည်ကို အခြားမည်သူ တဦးတယောက်မျှ ဝင်ရောက် နှောင့်ရှက်ခြင်း မပြုရန် တားမြစ်သည်ဟု အမိန့်ထုတ်ပြန်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပဌမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး ထုတ်လိုက်သော အမိန့်မှာမူကား၊ အိန်ဘိန်လျောင်နှင့် အပေါင်းပါတို့အား အခင်းဖြစ်မြေကို ဦးကျော်ထူးသို့ လက်ဆုက် ပေးအပ်၍ မြေမှ ထွက်ခွါသွားရန် ချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၆) ပါ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျော်လွန်ပြီးချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်လေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ ပဌမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ထုတ်သောအမိန့်သည်၊ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်နိုင်ချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်ရကား ထိုတရားသူကြီး၊ ပုဒ်မ ၁၄၅(၄)၊ ခြွင်းချက် (၂) အရ၊ ထုတ်ဝေသော ဝါရမ်းအမိန့်နှင့် အိန်တိန်လျောင်နှင့် အပေါင်းပါတို့အပေါ် ၌ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၈ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန် ချမှတ်သော အမိန့်သည်လည်း တရားမဝင်အတည် မဖြစ်ချေ။ ဤအမိန့်များမှာ အပြီးသတ်အမိန့်များ မဟုတ်သော်လည်း၊ ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာမရှိသေးမီ ချမှတ်သော အမိန့်များဖြစ်သဖြင့် အားလုံးပင် ပျက်ပြယ်ရပေမည်။ ဆက်သက်၍ ဆောင်ရွက်လျှင်လည်း အချီးနှီး အလဟဿသာ ဖြစ်ချေမည်။

ထို့ကြောင့် ပဌမရာဘတ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၄၅ (၁) အရ၊ ထုတ်သောအမိန့် ပုဒ်မ ၁၄၅ (၄) ခြွင်းချက် (၂) အရ၊ ထုတ်သော ဝါရမ်းနှင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၀၈ အရ၊ တရားစွဲဆိုရန် ချမှတ်သော အမိန့်အသီးသီးတို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။

ဤအမှုကို ထိုထိုသော အကြောင်းများကြောင့် မြိတ်ခရိုင်၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိရုံးသို့ခေါ်ယူပြီး ကိုယ်တိုင် စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ရဲအရာရှိက အခင်းဖြစ်မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို ထိခိုက်ရန် အကြောင်း မရှိပါဟု အစီရင်ခံသည်ကိုငင်း၊ ဦးကျော်ထူး တင်သွင်းသော ကျမ်းကျိန်

၁၉၆၀

အိန်တိန်လျော်ငှဲ့ နှင့် ဦးကျော်ထူး ပါ ၃။

လွှာများဌ်လည်း မိမိ၏မန်နေဂျာ မရှိခိုက်၊ အိန်တိန်လျော်ငှဲ့၏ လုပ်သားများ အဝမ္မ စံနစ်ဖြင့် အခင်းဖြစ်မြေကို ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့် မိမိ၏လုပ်သားများ အတင်းဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်လျက်၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွါးမည်ကို စိုးရိမ်ရကြောင်း ဆိုသည့် အချက်မှာ၊ တရားဥပဒေအရ ခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်ကိုငင်း သတိမူသင့်ပေသည်။

အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

SUPREME COURT

EVGONI T. KOVTUNENKO (APPLICANT)

v.

U LAW YONE (RESPONDENT).*

†S.C. 1960

March 18.

International law and International Agreements—Not part of Municipal laws—S. 214 of Constitution—Existing Law, s. 226—Meaning to be placed on s. 211—Penal Laws, no immunity from.

K was prosecuted upon a complaint for defamation in regard to a statement which appeared in a periodical published by a Department of a Foreign State. He claimed diplomatic immunity as an employee of a department of a Sovereign State.

Held: Though in Britain and in the United States international law is deemed to be part of the law of the land, the position is different in Burma. Even an international agreement, as such, is not part of Burmese Municipal Laws save as may be determined by Parliament (s. 214 of the Constitution). Nor is it included in "existing law" which is deemed to remain in force after the change in Burma's Constitutional Status and which is defined in s. 221 (1).

Recognised principles of international law may be accepted, not as such, but in accordance with s. 13 (3) of the Burma Laws Act under which, in the absence of specific enactments, decisions are to be made in accordance with "justice, equity and good conscience".

S. 211 ensures the acceptance by the Union of Burma of recognised principles of international law as its rule of conduct in its relation with foreign States. But a rule of conduct the Union Government should follow is not necessarily the procedure that a Burmese Court must observe, in the absence of a specific enactment which would make such observance legal.

To accept the principle of diplomatic immunity in regard to criminal prosecutions would be in conflict with s. 2 of the Penal Code which applies to every person. Unlike the Code of Civil Procedure, the Penal Code makes no reservations in regard to members of a foreign Mission. But liability of such a person under criminal law does not fetter executive action in that a prosecution may be withdrawn on grounds of public policy, so that it is unlikely that a member of a foreign mission with diplomatic status would have to go through a trial, there being other methods to deal with the situation.

Krajina v. *Tass*, (1949) (2) A.E.R. 274; *Blackstone Bk. I Chap.* VII "*of the Royal Prerogative; Mighell* v. *The Sultan of Johore*, (1894) I.Q.B. 149; *Statham* v. *Statham & Gaekwar of Baroda*, (1912) P.D. 92; *Compagnia*

---

* Criminal Misc. Application No. 272 of 1959.

† *Present*: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON, J. and U BO GYI, J.

S.C. 1960

EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

Mercantile Argentina v. *The United States Shipping Board*, 40 T.L.R. (1924) 601 ; *Porte Alexandre*, (1920) P.D. 30 ; *Holland's Diplomatic Immunity in English Law* ; *Oppenheims International Law* ; *Report of Diplomatic Immunity* (*Lord Justice Somervell*), referred to.

E Maung for the applicant.

Kyaw Min for the respondent.

Maung Maung (Assistant Attorney-General) as *amicus curiae*.

U MYINT THEIN, C.J.—In the "Tass" Bulletin of the 23rd April 1959, issued at Rangoon, an item of news was published under the date line "Delhi, April 21st." The Editor-in-Chief of a leading English newspaper was stated to have received a large sum of dollars from the local American Embassy. The suggestion was, the Editor had been paid this sum to agitate for a change in Burma's policy and to bring her into the South East Asian Treaty Organization.

The Editor naturally took grave exception to this and therefore lodged a complaint against one Kovtunenko, the local representative of the "Tass" Agency, for criminal defamation under section 500 of the Penal Code.

On the complainant's sworn statement, a warrant of arrest bailable at K 10,000, was issued by the District Magistrate, Rangoon. The accused took refuge in the precincts of the Soviet Embassy, and on approach being made by the officer executing the warrant, he was told by a Secretary in the Embassy that the matter should more fittingly be channelled through the Foreign Office. On the accused's failure to appear, the learned District Magistrate enhanced the bail to one of K 25,000 (*vide* Diary Order of the 8th May 1959). In the meantime, it seems that representations were made by the Embassy to the Foreign Office and according to the information contained in the Foreign Office's letter of the 23rd May 1959 addressed to the District Magistrate, the Embassy

was informed that the accused should comply with the orders of the Court.

The applicant ultimately made his appearance in Court and deposited the sum of K 25,000, the amount of his bail, and claimed immunity from process. It is common ground that his name is not among the list of diplomats issued by the Foreign Office and the applicant does not claim diplomatic status which would accord personal immunity from process but maintains that the "Tass" Agency, of which he is an official, is a department of the Union of Soviet Socialist Republics. He also filed a certificate to that effect, issued by the Chargé d'Affaires of the Soviet Embassy at Rangoon. He has thus claimed immunity of a Sovereign State, from process.

This averment that the "Tass" is a department of a sovereign government will have to be accepted, coming as it does from the Charge d'Affaires, though it would have been more proper if such intimation had been conveyed to us by our Foreign Office. In this case, however, we have not insisted upon this procedure since the aggrieved party in his sworn statement had said: "The *Tass* is the Telegraphic Agency of the Soviet Union" and we are satisfied that it is.

Learned counsel for applicant Kovtunenko maintained before the District Magistrate that the complaint in effect was against the "Tass" and that the "Tass" being part of a sovereign state, it was not amenable to process of our Courts, unless of course the Soviet Union voluntarily submits to the jurisdiction. Among the various authorities that he cited before the District Magistrate, he relied greatly upon *Krajina v. The* Tass *Agency* (1), a decision of the British Court of Appeal in which it was held that the "Tass" being a department of a foreign sovereign state was immune from suit. The learned District Magistrate however

(1) (1949) (2) A.E.R. 274.

S.C. 1960

EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

seemed to have thought that there would be a distinction between a civil suit and criminal proceedings. He pointed out that *Krajina's* case was a claim for damages for libel while the case before him was a criminal complaint for defamation. He therefore decided to proceed with the hearing of the case, giving his reasons thus:

> "But the case before me is a criminal one, and though legal principles generally must apply to civil and criminal proceedings alike, there is no ruling to show that in a criminal case of defamation, where it is alleged that the accused himself had defamed the complainant, he may plead his employer's sovereignty."

This order is now sought to be quashed.

Counsel for the applicant reiterated before us the submissions that he had made before the District Magistrate. He concedes that a person in applicant's position, because of lack of diplomatic status, can be prosecuted for assault or for an infringement of traffic regulations. He may even be sued for the recovery of a private debt but it is contended that the publication of the "Tass" Bulletin was an official act of the Soviet government and if the applicant in fact had published the item complained of, it was within the scope of his duties authorised by his government. The grievance of the complainant is in regard to the action of a department of the Soviet government, and though the complaint is levelled at the applicant formally, it is in effect against the Soviet government. And the Soviet government being a sovereign state, learned counsel further contends, is immune from the process of our Courts. Learned counsel for the respondent stressed the fact that the applicant is merely an official of a department of a sovereign government and that therefore he is not cloaked with the same kind of immunity which an Ambassador or his retinue enjoy. He even maintained that diplomatic immunity

does not cover criminal process. The learned Assistant Attorney-General, who appeared at our request, mentioned that Government had taken a neutral attitude in the matter which had arisen out of a private complaint. He accepts that a sovereign state is immune from process but maintains that as the " Tass " Agency has been operating in Rangoon as a private news agency the question of sovereign immunity does not arise. He suggested also that the matter is more the concern of the Foreign Office rather than that of the Court, the Court's task being to proceed with the trial in the absence of any bar to it.

A host of authorities were cited. We have been referred to Blackstone who in his Commentaries* said that no suit or action could be brought against the King and that no jurisdiction upon earth would have the power to try him in a criminal way, much less to condemn him to punishment. And it would appear that no distinction can be drawn between acts done by a sovereign in his political and his private capacity. See *Mighell v. The Sultan of Johore* (1) where the action was for breach of promise, undoubtedly an extreme case of contract made in private. Also *Statham v. Statham and the Gaekwar of Baroda* (2), where the action was for divorce with the Prince as the co-respondent. In both cases it was held that the Courts had no jurisdiction over a sovereign. This concept of sovereignty is now universally accepted and all states have, as a matter of policy, agreed to certain limitations of their territorial jurisdiction, such as personal jurisdiction over a foreign sovereign within their territory, over his army, over his property and over his ships of war.

These limitations naturally extend to the state itself since the King's sovereignty is because of his representation of the state. The concept of state sovereignty, at

* Bk. I, Chap. VII " Of the Royal Prerogative ".
(1) (1894) 1Q.B. 149. (2) (1912) P.D. 92.

S.C. 1960

EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

least in England, is so well established that in *Compagnia Mercantil Argentina* v. *The United States Shipping Board* (1), where the latter was sued for return of alleged overpayment of freight, the Court of Appeal in setting aside the proceedings said:

> "it is established to the satisfaction of the Court that the body against whom the proceedings are taken is a body representing a sovereign state."

From the certificate furnished by the Ambassador of the United States, the Court held that the Shipping Board was "just as much a representative of the United States as the Ambassador himself" and further that "there is no authority anywhere to be found that the mere fact that a sovereign in engaging in some trading business subjects himself to the processes in the Courts of a foreign country."

The latest decision cited to us is *Krajina* v. *The Tass Agency* (2) which we have mentioned earlier, another decision of the Court of Appeal. On the certificate filed by the Soviet Ambassador the Court accepted the statement therein that the "Tass" was a department of the Soviet Government and held that the normal immunity attaching to a department of a foreign state under international law would prevail.

The concept of sovereign immunity, as understood in England, seems limitless and many would share the anxiety of Scrution. L. J. expressed in the *Porte Alexandre* (3), when he said:

> "Now this State and other States proceed in their jurisprudence on the assumption that sovereign states are equal and independent and that as a matter of international courtesy no one sovereign state will exercise jurisdiction over the person or the property of any other sovereign state; and now that sovereigns move about more freely than they used to do, and do things which they used not to do, and

(1) 40 T.L.R. (1924) 601. (2) (1949) (2) A.E.R. 274.
(3) (1920) P.D. 30.

> now that states do things which they used not to do, the question arises whether there are limits to the immunity which international courtesy gives as between sovereign independent states and their sovereigns."

But, be that as it may, Krajina's case is still authority for the proposition that a department of a sovereign government is immune from civil process.

The position in regard to immunity from criminal process however remains unclear. Judicial pronouncements do not exist. Mention is made in text-books of *R.* v. *Guerchy* (1) and *R.* v. *A. B.* (2). Neither case decided the issue, for in respect of the first a *nolle prosequi* was entered and in respect of the second, immunity had been waived. It is inconceivable that a sovereign state as such would ever be tried criminally. Satisfaction would have to be sought through the usual diplomatic channels or through war.

In the case of a person of diplomatic status who has committed a crime no doubt the Foreign Office will move the Head of Mission to deal with the matter or even to waive immunity. If neither is forthcoming the offender's stay in the country could be terminated.

This then appears to be the position that prevails in England.

After a hundred years of British rule and trained in the law as we are according to Anglo-Saxon concepts, we tend to rely upon English and American authorities but in dealing with the matter before us, we must bear in mind that that in the Anglo-American systems there is always the Common Law to rely upon and that international law is deemed to be part of the law of the land. According to Oppenheim *—

> ". . . . As regards Great Britain . . . . all such rules of international law as are either universally recognised or have at any rate received the assent of the country are *per se*

(1) I Wm. Bl. 545. (2) (1941) I K.B. 454.

* Oppenheim's International Law, 8th Edn. by Lauterpacht at pp. 39—42.

S.C.
1960
EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

part of the law of the land. To that extent there is still valid in England the Common Law doctrine, to which Blackstone gave expression in a striking passage that the Law of Nations is part of the law of the land. It has been repeatedly acted upon by Courts. Apart from isolated *obiter dicta* it has never been denied by Judges.

* * * *

. . . . In the United States the principle that International Law is part of the law of the land has been adopted even more clearly. Such customary International Law as is universally recognised or has at any rate received the assent of the United States, and further all international conventions ratified by the United States, are binding upon American Courts even if in conflict with previous American statutory law;"

The position prevailing in our country is not quite the same, in that section 214 of our Constitution provides that no international agreement as such shall be part of the Municipal Law save as may be determined by Parliament. Under section 226 subject to the Constitution and to the extent to which they are not inconsistent therewith, the "existing laws" continue in force. But the definition of "existing law" in section 222(1) makes no mention of international law. It is however urged that because of section 211 of the Constitution which in part reads:

> "The Union of Burma . . . . accepts the generally recognised principles of international law as its rule of conduct in its relation with foreign states.",

it should be taken that International Law is recognised as part of the law of the land.

It is an attractive proposition, but in our judgment, a rule of conduct that the Union Government should follow "in its relation with foreign states" is not necessarily the procedure that a Burmese Court is to observe in the

absence of a specific enactment which would make such observance legal. We interpret the section to mean that it is a declaration of policy which provides guidance to Government in its international relations and makes it incumbent upon it to take such legislative measures as may be necessary to bring it in line with other states.

There is section 13 (3) of the Burma Laws Act under which, in the absence of a specific enactment, our Courts must decide "according to justice, equity and good conscience." The law relating to Torts is an example where this provision has to be invoked. It would thus be within the competence of the Courts to follow the principles of international law, not as such, but as being in accord with justice, equity and good conscience. However, in considering whether a particular principle can be adopted, the provisions of sections 211 and 213 of the Constitution, to which reference has already been made, should not be lost sight of. Thus, for a particular principle of international law to be acceptable in our Courts, firstly it must be generally recognised customary law of the Nations and secondly it must not conflict with our Municipal Law. To illustrate the position, we shall take the case of an Ambassador who, according to accepted principles of international law, is immune from process. In this country, however, he may in theory be sued, but under section 86 of the Civil Procedure Code, the President's consent is necessary. The section itself restricts the grant of consent only to cases specified in it and in actual practice the stage for the President to accord such consent is unlikely to be reached.

In regard to criminal prosecutions in this country, the Penal Code, in view of section 2, applies to every person. Exemptions from the operation of the Code are by way of exceptions enumerated in Chapter IV of the Code. Thus, for example, section 82 provides that nothing is an offence which is done by a child under

S.C. 1960 — EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

seven years of age. No person, not even the President of the Union, merely by virtue of his status, can claim immunity from the penal laws of this country and, in so far as the Courts are concerned, a complaint of the nature involved in the present case, will have to be dealt with according to law. There is no provision in the Penal Code similar to section 361 (1) of the Indian Constitution in view of which the President or the Governor is not answerable to any Court for the exercise and performance of the powers and duties of their office or for any act done or purported to be done in pursuance thereof.

This, however, does not mean that every alleged offender without exception, has to undergo the indignity of a trial, because it is within the competence of the executive to intervene by withdrawing the prosecution, a procedure which is often resorted to in many countries, on the ground of public policy. The incapacity of the Court to reject a complaint, except for reasons permissible in law, does not in any way fetter the Union Government's freedom of action in dealing with the matter.

We have no doubt that the Foreign Office will consider the matter and in its wisdom decide upon what is appropriate. But calling to mind the Burmese adage that even the wise might be inadvertent, we quote below the opinions of eminent authorities on International Law, on the subject of criminal process.

Holland, dealing with Diplomatic Immunity in English Law * said:

> "Exemption from civil jurisdiction and all civil process is, then, well established. The position with regard to criminal liability is, however, not clear. In works on International Law it is usually stated that persons enjoying diplomatic status are exempt from criminal jurisdiction as well as civil jurisdiction. There is, however, not a single

* Current Legal Problems, 1951, p. 97.

judicial decision in English law as laying down the proposition. On the other hand, there is no case in which a foreign diplomatic agent has been subjected to criminal liability in this country, except where his Government had waived immunity on his behalf. The probable explanation of this lack of judicial authority is that it is not the policy of the executive to initiate criminal proceedings against persons enjoying diplomatic status, and for this reason, the Courts have never been called upon to adjudicate upon the matter."

Oppenheim * has this to say:

"As regards the exemption of diplomatic envoys from criminal jurisdiction, the doctrine and practice of International Law agree nowadays that the Receiving States have no right, in any circumstances whatever, to prosecute and punish envoys. But this does not mean that a diplomatic envoy must have the right to do what he likes. The presupposition of the privileges he enjoys is that he acts and behaves in such a manner as harmonises with the internal order of the receiving state. He is therefore expected to comply with all such commands and injunctions of the Municipal Law as do not restrict him in the effective exercise of his functions. In case he acts and behaves otherwise, and disturbs the internal order of the state, the latter will certainly request his recall, or send him back at once."

The above extracts deal with those who are accorded diplomatic status. In regard to Commercial Agents, the position as explained in Oppenheim † is this:

"Occasionally a state sends to the territory of another agents to represent in some public service or business carried on by it, for instance the management of a state railway or a State Tobacco Industry or even a Trade Delegation for the purpose of general trading. Agents of these kind do not possess diplomatic characters or immunities, and are fully subject to the jurisdiction of the state in whose territory they are. They only differ from their fellow nationals in the respect that, being government agents, both prudence and

* P. 791. † P. 860.

S.C. 1960

EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

international courtesy demand that as far as possible special consideration should be shown by the local authorities to them and to premises occupied by them for official purposes. No distinct rules have been developed with regard to their position, but in some cases the matter is dealt with by agreement, between the two states."

In many countries diplomatic immunity is not confined to persons enjoying diplomatic status but extends to non-diplomatic personal such as the Ambassador's domestic servants, even if they should be nationals of the receiving State. Our attention has been drawn to the Report on Diplomatic Immunity * submitted to His Britannic Majesty's Foreign Secretary by an inter-departmental Committee presided over by Lord Justice Somervell, in which the following appears:—

> "There are, for example, a limited number of States which do not give full immunity to the clerical and similar staff of foreign political Missions in their territory, although a great majority of countries do so. Some of the personnel in this category perform duties of a most important and secret nature and are repositories of important and secret information. The nature of their work and the practice of the majority of the States seem to us to point to the conclusion that any withholding of immunity would, or at any rate might, be contrary to International Law.
>
> * * * *
>
> . . . . In our opinion under International Law full immunity from civil and criminal process attaches not only to the Ambassador but to his staff down to the secretaries and attaches. It also would, we think, attach to clerical and similar staff where as in this and most other countries they are recognised as having full diplomatic immunity from civil process. With regard to domestic servants there is a good deal of difference among writers on International Law."

As far as we can see, the purpose of the existence of the "Tass" Agency in Rangoon is to gather informaiton in Burma and to disseminate information obtained from

* Report of Diplomatic Immunity (Lord Justice Somervell), referred to.

sources which are not confined to Burma, on behalf of the Soviet Government through the medium of the "Tass" Bulletin which is distributed free and widely, six days a week. If the applicant is concerned at all in the publication of the bulletin including the item to which exception has been taken, his act in publishing it might be an official act authorised by his Government and within the scope of his official duties, as the applicant's learned counsel contends. But that in itself could not be a defence in law in this country. However, it is a factor to be taken into consideration if executive intervention is sought.

The contention made by the learned Assistant Attorney-General that in the absence of formal or official accreditation the "Tass" should be regarded as operating as a private news agency, has no relevance. A sovereign can make known his real character at any time, whereupon he assumes the privileges due to him, as did the Sultan of Johore when the suit against him was launched.

Our attention has also been drawn to the United Nations Legislative Series Publication (1958) regarding Diplomatic and Consular Privileges and Immunities. On page 52 appears a memorandum relating to Privileges and Immunities accorded to foreign Diplomatic and Consular Representatives by the Government of Burma, in which is mentioned that immunity from legal process and criminal prosecution is accorded to, among others, "officials not being citizens of the Union of Burma employed directly under the orders of the Ambassadors/Ministers of foreign embassies/legations in their diplomatic capacity." Embassies and Legations accredited to Burma would expect the statements in this memorandum to be observed, more so, because they are generally recognised principles of International Law. To incorporate these principles into our Municipal Law is the duty of Government under section 211 of the Constitution and this we think can be achieved as far as civil process is concerned by making suitable

S.C. 1960 — EVGONI T. KOVTUNENKO v. U LAW YONE.

amendments to sections 85 and 86 of the Civil Procedure Code and by restoring section 87 which had been deleted by the Adaptation Order, 1948. In regard to criminal process a provision requiring the President's sanction may perhaps be incorporated in the Criminal Procedure Code.

We cannot anticipate what Government's action will be and the case may have to proceed ultimately. In the circumstances prevailing in this case, we consider that it is one which should be tried in the High Court. Exercising our supervisory powers under section 4 of the Union Judiciary Act, we direct the High Court to transfer the case to its file under section 526 (2) of the Criminal Procedure Code for disposal.

The application to quash the proceedings before the District Magistrate, Rangoon, is dismissed.

SUPREME COURT.

HAMSAVENI COMPANY
HAMSAVENI COMPANY
G. RAMACHANDRA } (APPELLANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

†S.C. 1960

March 25.

Foreign Exchange Regulation Act, s. 24—Confiscation under—What is liable to—Property in respect of which contravention may not be deemed to have taken place—Criminal Law Amendment Act, s. 12 (1)—Fixation of amount under—Computation of amount of benefit—What is not relevant in—Employer—Liability of—For offences of employees—Duty of prosecution.

What is liable to confiscation under s. 24 of the Foreign Exchange Regulation Act is goods in respect of which the contravention has taken place.

The mere fact that in the application Form A-7, the Bill of Lading was referred to, would not make the goods covered by the bill, "property in respect of which the contravention has taken place".

In fixing the amount under s. 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act, 1951, the figure must correspond to the benefit gained as a result of the offence committed. What the offenders had to spend on account of deposits in kyats in this country for the purpose of making the remittance in foreign currency has no relevance. What had accrued to them is the benefit gained.

Kyaw Min for the appellants.

Gangooly for the respondent.

U MYINT THEIN, C.J.—In C.R.T. No. 24 of 1954 of the Special Judge (2), Rangoon five accused namely, Gopalan, Palanivelu, Shunmugam, Ramchandra and Mani, were sent up for trial under section 120B of the Penal Code read with section 468 (conspiracy to use a forged document for the purpose of cheating) but were charged ultimately under three counts of section 120B of the Penal Code read with sections 23 and 24 of the Foreign Exchange Regulation Act in that they had conspired to contravene the Exchange Control regulations. Shunmugam was acquitted while the other four were found guilty as charged and

* Criminal Misc. Appeals Nos. 1, 2 and 3 of 1959.

† *Present*: U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI, J. and U AUNG THA GYAW, J.

S.C. 1960

HAMSAVENI COMPANY; HAMSAVENI COMPANY; G. RAMACHANDRA v. THE UNION OF BURMA.

sentenced to one and a half year's rigorous imprisonment on each count, a total of four and a half years. The learned Judge purporting to act under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act, confiscated the proceeds of a sale, amounting to K 77,057, of ninety bales of piece-goods belonging to Hamsaveni and Co. in which the accused were employed. Further he held under section 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act, 1951 that the amount the accused had gained in committing the offences was K 20,635. This finding would enable Government to recover the amount and in point of fact, goods belonging to the company were attached. As they were perishable goods they were sold and part of the proceeds amounting to some K 5,20,887, are in deposit, awaiting further action. On appeal, Mani was acquitted but the confiscation order as well as the fixation of the amount was confirmed. Presumably the amount confiscated was meant to be adjusted against the amount recoverable under the Criminal Law Amendment Act.

In C.R.T. No. 8 of 1955 of the same Court Palanivelu, Gopalan and Mani were sent up under section 120B of the Penal Code read with section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act. All were found guilty on three counts and sentenced on each count to one and half years rigorous imprisonment but the sentences were to run concurrently with those passed in the other trial. Fourteen bales of piece-goods were confiscated under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act. The amount fixed under section 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act was K 1,95,325. On appeal, the sentences on Gopalan and Palanivelu and the confiscation were confirmed but the amount under section 12 (1) was varied to K 1,69,517·63. Mani was acquitted.

Gopalan, Palanivelu and Ramchandra sought special leave to appeal in this Court but the first two later withdrew their applications. In addition, Hamsaveni and Co.

have appealed against the order of confiscation and the fixation of the amount under section 12 (1) in both cases, the company's contention being that the contravention of the Foreign Exchange Regulations was by the employees of the company in their private capacity, unconnected with the firm. The company also questioned the correctness of the amounts fixed under section 12 (1). Leave was granted to Ramchandra and to the company.

The *modus operandi* adopted by the accused was simple but effective. Goods were imported from India and on the strength of the invoice and the Bill of Lading, Indian currency was remitted through a Bank. But later a false invoice to cover a lesser sum in respect of the same Bill of Lading was produced and another remittance sought through another bank. The offences committed could be either, using a forged document for the purpose of cheating or contravention of Foreign Exchange regulations. The simplest course to adopt was to prosecute the company under the Foreign Exchange Regulation Act, a procedure permissible under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act, and to join in the actual perpetrators as co-accused. Instead of taking this course, in C.R.T. No. 24 of 1954 of the accused were sent up under section 120B read with section 468 of the Penal Code. The trial of this case took a distressing course involving much labour and time which could have been avoided. The charge of conspiracy was persisted in with the result that the learned Judge was reduced to framing the following charge:—

> "That you between 15-9-53 and 25-1-54 agreed to do an illegal act to wit, remit K 12,625 through the Indian Overseas Bank by making a statement to the Controller of Exchange which you knew to be false in Form A-7 Ex. ၂၃(၃) in respect of Bill of Lading No. 25 dated 15-9-53 by showing a less amount than contained in original invoice Ex. ၂၃(၁) and for which the money had already been remitted *vide*

S.C. 1960

HAMSAVENI COMPANY; HAMSAVENI COMPANY; G. RAMACHANDRA v. THE UNION OF BURMA.

Ex. ၂၃ (၂) through the United Commercial Bank, and by submitting with Ex. ၂၃ (၇) a forged invoice Ex. ၂၄ and the said invoice being in the name of a bogus firm Messrs. D. S. Shaw and Sons and thereby committed an offence under section 24 (1) of the Foreign Exchange Regulation Act and read with section 23 of the said Act and section 120B of the Penal Code and within my cognizance."

Shorn of all unnecessary verbiage the charge means:

"in respect of goods covered by Bill of Lading No. 25 a remittance had already been made to India through the United Commercial Bank. But later another remittance was sought in respect of the same goods by the production of false invoice. You had thereby agreed to do an illegal act that is, to remit K 12,625 through the Indian Overseas Bank."

Every foreign exchange remittance is initiated by an application through an authorised bank in a form known as Form A-7. What had happened was, in respect of Bill of Lading No. 25 a remittance amounting to Rs. 54,885 had already been made through the United Commercial Bank on the 26th October 1953. This was the amount shown on the invoice. But on 9th November 1953 a forged invoice purporting to cover the same Bill of Lading was presented along with another Form A-7 for the remittance of Rs. 12,625. This sum was also remitted. The remitter in both cases was shown as D. S. Shah & Co.

The second charge is similarly worded to cope with the offence relating to Bill of Lading No. 26, for which K 54,635.31 had already been remitted through the United Commercial Bank on the 21st October 1953. The second remittance covered by a forged invoice for Rs. 12,550 was sent through the Indian Overseas Bank on 9th November 1953.

The third charge is in respect of Bill of Lading No. 15, for which Rs. 51,510 was first remitted through the United Commercial Bank on 19th September 1953. The second remittance of Rs. 11,775 covered by a forged invoice was sent through the Indian Overseas Bank.

The charges, cumbersome though they may be, are understandable, though with some effort. We think however that the accused were well aware of what they were called upon to answer. They have not made the unsatisfactory nature of the charges a ground of appeal.

In so far as the convictions are concerned, Gopalan and Palanivelu have not appealed. In regard to Ramchandra, his learned counsel had to concede that the prosecution evidence is strong. The oral and documentary evidence leave no room for doubt of Ramchandra's complicity, even if he had come to Burma only two months prior to his arrest. Though it is not proved that he was concerned in the actual remittances made at the Rangoon end he is the sole proprietor of the Oriental Co. which was the counterpart in Madras of the Hamsaveni Co. in Rangoon. His connection with both firms is so intimate that even during the short stay in Rangoon he was signing delivery slips for Hamsaveni and in every way took part in the conduct of Hamsaveni's business at Rangoon. His appeal against conviction must be dismissed.

The confiscation under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act and the fixation of the amount under section 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act require consideration. The trial Judge in his order said:

> "Under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act confiscation of property in respect of which the contravention has taken place is allowed. Exercising these provisions 90 bales of piece-goods which had been seized and are sold with the consent of the parties are confiscated. In addition the Collector had attached property belonging to Hamsaveni and Co. As the accused are employees of the company, the Court would hold that the company is benefitted by their activities. Under the provisions of section 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act, the Court would hold that the money obtained by the accused for Hamsaveni and Co. was K 2,06,350."

S.C. 1960

HAMSAVENI COMPANY; HAMSAVENI COMPANY; G. RAMACHANDRA v. THE UNION OF BURMA.

The proposition that because the offenders are employees, the company must be deemed to have been benefitted, if accepted as a general rule, would create havoc among employers. To saddle the employer with liability in this case, it is incumbent upon the prosecution to show that the employer had in fact, benefitted. In this particular case though the prosecution had not given thought to it, the evidence points to the fact that it is impossible to dissociate Gopalan, Palanivelu and Ramachandra from the company. It is the defence case that the sole proprietress is Mrs. Ramanathan but Gopalan and Palanivelu were armed with her General Power of Attorney and were also the persons who were employed as Managers of the company. There was no Hamsaveni and Co. as such in Madras but there was the Oriental Co. there, with Ramachandra as the proprietor, who had even signed one of the General Powers of Attorney, as a witness. It might even be that Mrs. Ramanathan is merely a cover for their activities, but there is no evidence as to that, the prosecution not having investigated in that direction. Be that as it may, taking the evidence as a whole, the irresistible conclusion is that Gopalan, Palanivelu, Ramachandra and Mrs. Ramanathan were Hamsaveni and Co. and that the company had benefitted by the acts of these persons.

Furthermore the company, separately, had not protested when the goods were attached. The only objection made before the Collector was by the accused themselves who, by their petition, dated the 10th February 1955 (see page 43 of the Collector's proceedings R.E. 8 of 1944-45) protested that the value of the goods attached was not in proportion to the benefits alleged to have accrued to them.

The confiscation order, however, cannot be allowed to stand. It is indisputable that what is liable to confiscation is goods in respect of which the contravention had taken place. But how was the contravention perpetrated? By means of a forged invoice, a remittance, which

ordinarily would not have been allowed, was permitted. The mere fact that in the application in Form A-7, the Bill of Lading was referred to, would not make the goods covered by that bill, "property in respect of which the contravention has taken place". For this reason the confiscation order under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act must be vacated.

In regard to the amount fixed, the figure must correspond to the benefit gained as a result of the offence committed. The offences of which the accused were found to be guilty in C.R.T. No. 24 of 1954 were three. By means of three forged invoices they were able to remit Rs. 12,625, Rs. 12,550 and Rs. 11,775. To send these out they had to deposit similar sums in kyats here, but what they had to spend has no relevance. What has accrued to them is the total of the three sums *i.e.* K 36,950.

The wording in section 12 (*1*) of the Criminal Law Amendment Act is clear and reads: ထိုပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် တရား ဝင်ရရှိသောငွေ" Translated it means "The money received by the accused as a result of committing the offence".

This being so, acting under section 12 (2) of the Act we must vary the figure of K 2,06,350 to K 36,930.

The second case C.R.T. No. 8 of 1935 is even more distressing. As in the previous case there were three charges, the first of which runs thus:

> "That you on or about the 23rd September 1953 agreed to do an illegal act with accused Gopalan and S. Mani to wit, remit K 55,507.38 in the name of a bogus company *i.e.* Jethmal Sewag and Co. to M. S. Mudaliar, Madras, through the United Commercial Bank in respect of Billing of Lading No. 21, dated the 2-9-54 by filing Form A-7 Ex. (ဃ) (ဝ) and for which Bill of Lading money had already been remitted through the Indian Overseas Bank, by filing Ex. ဃ (၂) and the remittance through the United Commercial Bank was made on the false statement contained in Ex. ဃ (ဝ) which had to be submitted to the Exchange Control department of the Union of Burma and you have thereby committed an offence

S.C. 1960

HAMSAVENI COMPANY; HAMSAVENI COMPANY; G. RAMACHANDRA v. THE UNION OF BURMA.

punishable under section 24 read with section 23 of the Foreign Exchange Regulation Act, 1947 and section 120B, Penal Code and within my cognizance."

The charge is not so cumbrous as in the previous case though it could have been simplified. But the defect becomes apparent when the exhibits are examined. The first, and presumably the genuine remittance in respect of goods covered by B/L No. 21 amounting to Rs. 55,507.38 was made through the United Commercial Bank on the 23rd September 1953. The second remittance for Rs. 15,575 was made through the Indian Overseas Bank on 1st October 1953. In respect of both remittances the remitter was shown as Hethmal Sewag. So in point of fact, the charge is the wrong way round, and the accused should have been charged in respect of the second remittance which was for Rs. 15,575.

The second charge is similarly defective and should be in respect of another Rs. 15,575. The third charge also should be in respect of Rs. 14,550.

There were two sets of documents, one genuine and the other faked and the essence of the charge was that the accused had, in conspiracy with others, managed to make an additional remittance based upon false documents. As in the previous case, the accused were well aware of what they were called upon to answer, and the unfortunate fact that the charge was the wrong way round did not prejudice the accused.

But as in the other case the confiscation order in respect of 14 bales of piece-goods must be set aside and the amount fixed under section 12 (1) of the Criminal Law Amendment Act must be varied from K 1,69,517.63 to the total of K 15,575, K 15,575 and K 14,550 which is K 45,700.

In the result Ramachandra's appeal, Criminal Appeal No. 3 of 1959, is dismissed. In respect of Hamsaveni Co.'s

appeal, No. 2 of 1959, the confiscation order of K 77,057 is set aside and the amount which Government can recover in respect of the offences committed in C.R.T. No. 24 of 1954 is fixed at K 36,950. Similarly in respect of Appeal No. 1 of 1959, the confiscation order is set aside and the amount recoverable is fixed at K 45,700.

SUPREME COURT.

†S.C. 1960

March 10.

THE UNION OF BURMA (APPLICANT)

v.

MAUNG SHWE NI AND TWO
THAKIN TIN MYA } (RESPONDENTS).*

Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958—*After repeal—S.* 2—*Confession recorded under—Could not be taken into consideration in appeal or revision by High Court—Consideration of admissibility—Matter of procedure—Non-acquisition of substantive right in—General Clauses Act, s.* 5—*Not applicable to matters of procedure—S.* 5 (b)—"*Anything duly done*" *in—How considered—Meaning of.*

A confession recorded under s. 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958 could not be taken into consideration by the High Court in coming to a decision on appeal or in revision after the Act had ceased to become operative.

The question whether a confession recorded under s. 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958 could be taken into consideration in coming to a decision on appeal or in revision after the Act had ceased to be operative is a matter of procedure and in matters of procedure no substantive rights can be acquired.

The provisions of s. 5 of the Burma General Clauses Act do not apply to mere matters of procedure.

In considering the effect of the saving of the expression "anything duly done" occurring in clause (*b*) of s. 5 of the Burma General Clauses Act the words should not be considered divorced from the context in which they occur and when these words are read in the light of the context, particularly in conjunction with the words "anything suffered thereunder" they mean not procedural matters such as the admissibility of confessions recorded in the present case, which are merely incidental to pending proceedings, but substantive acts which have been finally done such as convictions recorded on the basis of the confessions which convictions were confirmed on appeal before the Act was repealed.

King v. *Thorpe and three others*, (1947) R.L.R. 279 at 286; *Maxwell on the Interpretation of Statutes*, 9th Ed. p. 404; *Danmal Parshotamdas* v. *Baburam Chhotelal*, I.L.R. 58 All. 495 at 498; *In re A Debtor*, (1936) 1 Ch. 23 at 242, referred to.

Gangooly (Government Advocate) for the applicant.

U Bo Gyi, J.—These two cases in which Government applies under section 6 of the Union Judiciary Act for special leave to appeal against the order of acquittal and

* Criminal Misc. Application Nos. 288 of 1959 and 26 of 1960.

† *Present:* U Myint Thein, Chief Justice of the Union, U Bo Gyi, J. and U Aung Tha Gyaw, J.

the order quashing the charge respectively passed by the High Court have been heard together, the issue involved in both being the same, namely, whether the confessions of the respondents recorded under section 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958 (hereinafter referred to as the Act) could be taken into consideration by the High Court in coming to a decision on appeal or in revision after the Act had been withdrawn by the President in exercise of the power conferred upon him by section 1, sub-section (2) of the Act. It is admitted before us that if the confessions become inadmissible in evidence on the withdrawal of the Act the prosecution in each case has not a leg to stand on, there being no other evidence of moment against any of the respondents.

Section 2 of the Act under which the confessions have been recorded, shortly put for the present purpose, is that notwithstanding anything contained in the Evidence Act or in any other law for the time being in force, a confession which has been made by an accused person in police custody to two respectable elders and reduced into writing by one of them and signed by the accused and the elders is admissible as substantive evidence. The point that falls to be considered is whether such a confession is admissible in evidence after the Act has ceased to operate, and since the Act in section 1, sub-section (2) provides that in that contingency the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act shall have effect, we must in considering the present question take it that the Act has been repealed.

Now, section 5 of the Burma General Clauses Act which deals with the effect of repeal, provides:—

> "5. Where any Act repeals any enactment, then unless a different intention appears, the repeal shall not—
>
> (*a*) revive anything not in force or existing at the time at which the repeal takes effect; or

S.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. MAUNG SHWE NI AND TWO

THAKIN TIN MYA.

(*b*) affect the previous operation of any enactment so repealed or anything duly done or suffered thereunder; or

(*c*) affect any right, privilege, obligation, or liability acquired, accrued, or incurred under any enactment so repealed; or

(*d*) affect any penalty, forfeiture, or punishment incurred in respect of any offence committed against any enactment so repealed; or

(*e*) affect any investigation, legal proceeding, or remedy in respect of any such right, privilege, obligation, liability, penalty, forfeiture, or punishment as aforesaid; and

any such investigation, legal proceeding, or remedy may be instituted, continued, or enforced, and any such penalty, forfeiture, or punishment may be imposed as if the repealing Act had not been passed."

Clause (*a*) of the section cannot possibly have anything to do with the matter in hand. Clauses (*c*), (*d*) and (*e*) dealing as they do with substantive rights which have been acquired and liabilities and punishments which have been incurred under the repealed Act, cannot apply to the present matter which is one of procedure, the issue being whether the confessions which have been recorded under an emergency law can be treated as evidence after the law has ceased to be operative. The learned Government Advocate has frankly admitted that in matters of procedure no substantive rights can be acquired. The clause which the learned Government Advocate puts up as his sheet-anchor is clause (*b*) which runs:

"Where any Act repeals any enactment, then unless a different intention appears, the repeal shall not affect the previous operation of any enactment so repealed or anything duly done or suffered thereunder."

The learned Government Advocate contends that since the confessions were duly recorded under the Act, the recording of the confessions was duly done within section 5,

clause (*b*) of the Burma General Clauses Act and he canvasses the case of *Ram Singh* v. *The Crown* (1) where a Full Bench of the East Punjab High Court held that a Sessions Judge who was seized of a murder case under section 37 (1) of the Punjab Public Safety Act at a time when the district had been declared by a Government notification to be a dangerously disturbed area, could continue with the trial following the procedure provided by the said Act, which was the procedure prescribed for trial of summons cases, even after the notification had been withdrawn. This case, as the learned Government Advocate admits, is not on all fours with the present cases in that we are here only concerned with the admissibility in evidence of the confessions recorded under the Act which, in view of section 1(1) must be regarded as having been repealed and, furthermore, the other provisions of the Punjab Public Safety Act have not been brought to our notice.

The meaning of the expression " anything duly done " was considered by a Full Bench of our late High Court in *King* v. *Thorpe and three others* (2) where the learned Chief Justice observed:

> " All that means is that if a trial had reached finality, and supposing for instance that a person had been convicted on his confession and sent to prison and his appeal had been dismissed, the subsequent passing of an Act which made inadmissible a confession recorded in that particular manner would not help him in the least. The reason for that is that the whole matter would be *res judicata*."

This interpretation appears to find support in Maxwell on the Interpretation of Statutes, ninth edition, page 404, where it is said:

> "Where an Act expired or was repealed, it was formerly regarded, in the absence of provision to the contrary, as having never existed, except as to the matters and transactions passed and closed."

(1) A.I.R. (1950) E. Punj. 25. (2) (1947) R.L.R. 279 at 286.

S.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. MAUNG SHWE NI AND TWO THAKIN TIN MYA.

Section 38 (2) of the Interpretation Act, 1889, which is in identical terms with section 5 of the Burma General Clauses Act, introduced certain changes in the previous rules of interpretation, and apparently the Legislature in enacting in clause (*b*) of section 38 (2) of the Interpretation Act, which is the same as clause (*b*) of section 5 of the Burma General Clauses Act, that anything duly done or suffered under the repealed Act should, unless the contrary intention appeared, be saved, had regard to the previous rule that matters and transactions passed and closed should not be disturbed by the repeal of an enactment. Besides, in considering the effect of the saving of " anything duly done ", we are of opinion that the words should not be considered divorced from the context in which they occur and that when these words are read in the light of the context, particularly in conjunction with the words " anything suffered thereunder " they mean not procedural matters such as the admissibility of confessions recorded in the present cases, which are merely incidental to pending proceedings, but substantive acts which have been finally done such as convictions recorded on the basis of the confessions which convictions were confirmed on appeal before the Act was repealed.

Our observations hitherto have, we presume, given some indication of our view of the larger question whether the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act apply to matters of procedure at all. In *Danmal Parshotamdas* v. *Baburam Chhotelal* (1), Bennet, J., while considering the effect of section 6 of the General Clauses Act (Act X of 1897) corresponding to section 5 of the Burma General Clauses Act, observed:

> " And decisions have always held that under the General Clauses Act for matters of procedure a new Act must always be followed in the 'legal proceedings or remedy', but any

(1) I.L.R. 58 All. 495 at 498.

right, etc., which has already accrued under the Act which has been repealed will remain."

Again, in *In re A Debtor* (1), the Master of the Rolls, Lord Wright, was considering the effect of section 38 (2) of the Interpretation Act and when counsel for the debtor referred to *Quilter* v. *Mapleson* (2) his Lordship observed:

> "Counsel for the debtor relied on *Quilter* v. *Mapleson*. That however was a case merely dealing with matters of procedure or remedies to which a different rule applies. It is not necessary to quote any authority for that distinction save what was said by Jessel, M. R., in *In re Joseph Suche & Co.* (3): 'It is a general rule that where the Legislature alters the rights of parties by taking away or conferring any right of action, its enactments, unless in express terms they apply to pending actions, do not affect them. It is said that there is one exception to that rule, namely, that where enactments merely affect procedure and do not extend to rights of action, they have been held to apply to existing rights. . . . . .'"

We hold therefore that the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act do not apply to mere matters of procedure.

Assuming for argument's sake that they did apply and that a confession recorded under the Act could be used as evidence after its repeal, unlooked-for and startling results would ensue. What section 5 would save would be the confession as recorded under the Act and not its protective covering contained in the opening words of section 2, "Notwithstanding anything contained in the Evidence Act or any other law for the time being in force," which protection has been withdrawn along with the Act itself. In the result, section 26 of the Evidence Act which provides that a confession by a person in the custody of the police must be made in the immediate presence of a Magistrate and section 164 of the Code of Criminal Procedure which

(1) (1936) 1 Ch. 237 at 242. (2) (1882) 9 Q.D.B. 672.
(3) (1875) 1 Ch.D. 48, 50.

S.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. MAUNG SHWE NI AND TWO.

THAKIN TIN MYA.

provides that only selected Magistrates shall record such confession after observing certain salutary safeguards, would still stand in full force and effect. In such circumstances, the confession which has been recorded under the Act could not possibly stand side by side with those provisions of law which are calculated jealously to guard the liberty of the subject. In that event, therefore, the confession would not be saved inasmuch as " a different intention appears " within the meaning of section 5 of the Burma General Clauses Act.

We accordingly dismiss the applications for special leave to appeal.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်ကြိုင်အောင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်လျှပ်စစ် ဓါတ်အားပေးရေး အဖွဲ့ ပါ ၃ (လျှောက်ထား ခံရသူများ)*

† ၁၉၆၀ မတ်လ ၁၈ ရက်။

လုပ်ခပေးရေးအက်ဥပဒေ ၁၉၃၆ ခုနှစ် (The Payment of Wages Act) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ လုပ်ခငွေမှ နုတ်ခြင်း မဟုတ်သည့်ငွေများ၊ ၎င်းပုဒ်မ အရ တရားသူကြီး မဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ လုပ်ခပေးရေး အက်ဥပဒေ (The Payment of Wages Act) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ—

(က) စေခိုင်းသူ အလုပ်ရှင်အပေါ် တွင် ဤအက်ဥပဒေအရ၊ ပေးရမည့် လုပ်ခများကို ပေးရန် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ခ) အဆိုပါ လုပ်ခများကို ကာလတိကျစွာ သတ်မှတ်၍၊ ထိုကာလအတွက် ပေးရန် စေခိုင်းသူ အလုပ်ရှင် အပေါ် တွင် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ဂ) ဤသို့ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွက် လုပ်ပြီးသောအခါ ၇ ရက်၊ ၁၀ ရက် စသည့်ကာလအတွင်း လုပ်ခပေးရန် သတ်မှတ်ခြင်း။

(ဃ) ပေးရန်ရှိသည့် လုပ်ခများကို နိုင်ငံတော် သုံးငွေဖြင့် သတ်မှတ်ခြင်း။

(င) မည်သို့သောကိစ္စများအတွက်သာလျှင် လုပ်ခမှ နုတ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်ကို သတ်မှတ်ခြင်း။

ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ ထိုပုဒ်မအရ အာဏာပေးအပ်ခြင်း ခံရသည့် အာဏာပိုင်သည်—

(၁) ဒဏ်ခများမှ နုတ်ယူခြင်းကိစ္စများ၊ သို့မဟုတ်

(၂) လုပ်ခပေးရာတွင် ကြန့်ကြာခြင်း ကိစ္စများကို ကြားနာစစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ကုမ္ပဏီကထည့်ရမည့် အိုနာစာ ရံပုံငွေမှာ၊ အိုနာစာရံပုံငွေနည်း ဥပဒေများအရ၊ ကုမ္ပဏီ၏ သဘောအတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သဖြင့် ထိုငွေမှာ လုပ်ခငွေမှ "နုတ်ငွေ" (Deductions) မဟုတ်ချေ။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၄၀။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

မောင်ကြိုင်
အောင်
နှင့်
ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်
လျှပ်စစ်ဓါတ်
အား ပေးရေး
အဖွဲ့
ပါ ၃။

နို့တစ်မပေးဘဲ၊ အလုပ်ထုတ်လိုက်ခြင်းအတွက်၊ သုံးလတွက် လခတောင်းဆိုခြင်းများမှာ နုတ်ငွေမဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ၎င်းတောင်းဆိုသောငွေများမှာ ပုဒ်မ ၁၅ အရ၊ တရားသူကြီးက ကြားနာစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စရပ်များမဟုတ်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ မစွတာ အာရ်ချော် ဘီ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအများအတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း ။ ။လျှောက်ထားသူသည်၊ရန်ကုန်မြို့ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပေးရေးအဖွဲ့တွင် မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူအဖြစ်ဖြင့်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာ ၎င်းအား ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားမှုရှိသည်ဟု အဖွဲ့က စုံစမ်း တွေ့ရှိရသောကြောင့် ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့က အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းက ၁၉၃၆ ခုနှစ် လုပ်ခ ပေးရေးအက်ဥပဒေ (The Payment of Wages Act) ပုဒ်မ ၁၅ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဒုတိယရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင် မိမိအား အဖွဲ့က နို့တစ်မပေးဘဲ ထုတ်ပစ်သောကြောင့် သုံးလအတွက် လစာနှင့် မိမိက ထည့်သွင်းထားသည့် အိုနှစာ၊ ၎င်းပြင် ထို့ငွေနှင့် ညီမျှသောအဖွဲ့က ပေးရမည့် အိုနှစာ စသည်တို့ကို မိမိအား ပေးရန် လျှောက်ထား တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ ထိုရုံးမှ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ဧပြီလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးရေးအဖွဲ့သည် အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (i) အရ၊အလုပ်ရုံ (Factory) မဟုတ်သည့်အပြင်၊ (ii) အရ၊ စက်ရုံလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း (Industrial Establishment) လည်း မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ၎င်း၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့တော် တရားမရုံးတွင် အယူခံဝင်ထောက်ပြန်ရာ၊ တဖန် အယူခံရုံးက၊ အဖွဲ့သည်အလုပ်ရုံလည်းမဟုတ်၊ စက်ရုံလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းလည်း မဟုတ်သည့်ပြင် လျှောက်ထားသူမှာလည်းအလုပ်ရုံများအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (၁) အရ၊ အလုပ်သမား (Worker) လည်းမဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် အယူခံကို ပယ်လိုက်လေသည်။

အောက်ရုံးများ၏ အမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ ထိုအမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် အမှုခေါ် စာချွန်တော် ထုတ်ပြန်ဘို့ တဖန် လျှောက်ထားပြန်လေသည်။

လျှောက်ထားသူသည် အလုပ်ရုံများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂ (၁) အရ၊ အလုပ်သမား (Worker) ဖြစ်သည်ဟုငင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပေးရေးအဖွဲ့သည် လုပ်ခ ပေးရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (i) အရ အလုပ်ရုံ (Factory)၊ သို့မဟုတ် (ii) အရ၊ စက်ရုံ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း (Industrial Establishment) ဟုငင်းအကယ်

၁၉၆၀

မောင်ကြိုင်
အောင်
နှင့်
ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်
လျှပ်စစ်ဓါတ်
အား ပေးရေး
အဖွဲ့
ပါ ၃။

၍ ယူဆနိုင်သည်ဟု ဆိုစေကာမူ၊ လျှောက်ထားသူ၏အမှုမှာလုပ်ခပေးရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် အကျုံးဝင်သော အမှုမဟုတ်သဖြင့် ၎င်း၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်ရမည် ဖြစ်သည်။ လုပ်ခ ပေးရေး အက်ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ—

(က) စေခိုင်းသူ အလုပ်ရှင် အပေါ်တွင် ဤအက်ဥပဒေအရ၊ ပေးရမည့်လုပ်ခ များကို ပေးရန် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ခ) အဆိုပါ လုပ်ခများကို ကာလတိကျစွာ သတ်မှတ်၍ ထိုကာလအတွင်း ပေးရန် စေခိုင်းသူ အလုပ်ရှင်အပေါ်တွင် တာဝန်ချထားခြင်း။

(ဂ) ဤသို့ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း လုပ်ပြီးသောအခါ ၇ ရက် ၁၀ ရက် စသည့်ကာလအတွင်း လုပ်ခပေးရန် သတ်မှတ်ခြင်း။

(ဃ) ပေးရန်ရှိသည့် လုပ်ခများကို နိုင်ငံတော် သုံးငွေဖြင့် ပေးရန် သတ်မှတ် ခြင်း။

(င) မည်သို့သော ကိစ္စများအတွက် သာလျှင် လုပ်ခမှ နုတ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်ကို သတ်မှတ်ခြင်း။

ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်မှာ၊ **ထိုပုဒ်မ အရ၊ အာဏာပေးအပ်ခြင်း ခံရသည့် အာဏာပိုင်သည် (၁) လုပ်ခများမှ နုတ်ယူခြင်းကိစ္စများ၊ သို့မဟုတ် (၂) လုပ်ခပေးရာ** တွင် ကြန့်ကြာခြင်း **ကိစ္စများကို ကြားနာ စစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရန်** ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားသူက တောင်းဆိုသောငွေများမှာ အဆိုပါ ကိစ္စများ နှင့် လုံးဝ အကျုံးဝင်သော ကိစ္စများမဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အဖွဲ့က မည်သည့် အခါတွင် မဆို လျှောက်ထားသူက ပေးသင့်ထားသည့် အိုနာစာ ရံပုံငွေများကို ၎င်းသို့ ပြန်ပေးရန် အသင့် ရှိကြောင်းဖြင့် ၎င်းအား အလုပ်မှ ထုတ်ပယ်စဉ်ကပင် ဆုံးဖြတ်ထား ပြီးဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူက သွားရောက်၍ တောင်းယူခြင်း မရှိသောကြောင့်သာ လျှင် မရသေးဘဲ ရှိခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီက ထည့်ရမည့် အိုနာစာ ရံပုံငွေမှာ အိုနာစာ ရံပုံငွေ နည်းဥပဒေများအရကုမ္ပဏီ၏သဘောအတိုင်းသာလျှင်ဖြစ်ရချေမည်။မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိုငွေမှာ လုပ်ခငွေမှ "နုတ်ငွေ" (Deductions) မဟုတ်ချေ။ နို့တစ်မပေးဘဲ အလုပ်ထုတ်လိုက်ခြင်းအတွက် သုံးလတွက် လခပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းမှာလည်း နုတ် ငွေမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတောင်းဆိုသော ငွေများမှာ ပုဒ်မ ၁၅ အရ၊ တရား သူကြီးက ကြားနာစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စရပ်များ မဟုတ်ချေ။ အမှန်မှာ ထိုတရားသူကြီးတွင် စစ်ဆေး စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာ လုံးဝမရှိသော ကိစ္စများသာ ဖြစ် ချေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤလျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

အမှုသည် မျှားသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံစေရန် ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀
မတ်လ
၂၅ ရက်။

မောင်တင်ရွှေ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားခံ)*

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၉၆ (က)၊ ၃၉၄၊ လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင်၊ လူကို သေစေရာ၌၊ မည်သည့်အခါ လူသတ်မှုဖြစ်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါ လူသတ်မှု မမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ဆိုက် သော်လူသေမှုဖြစ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဒေါ်အေးဆိုသူ အဖွါးအိုတဦးအား၊ ငင်းပန်ထားသည့် စိန်နားကပ်တရံကို လုယူပြီးလျှင်၊ ပါးစပ်တွင် လက်ကိုင်ပုဝါဆို့၍ လယ်ပင်းကို မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိနှောင်ခြင်းဖြင့် သေစေသော အမှုတွင်၊ အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေသည် သေသူ အဖွါးအိုအား သေစေရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဒေါ်အေးသေရခြင်းအကြောင်းမှာ ငင်း၏ပါးစပ်အတွင်း၌ လက်ကိုင်ပုဝါ ထည့်ထားခြင်းနှင့် မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ငင်း၏ လယ်ပင်းကို ချည်ပတ်ထားခြင်းကြောင့် အသက်မရှူနိုင်ဘဲ ဖြစ်၍ သေရခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားသည်၊ ဤကဲ့သို့ လယ်ပင်းကို ချိနှောင်ထားခြင်းသည် မည်သို့သော အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟူသော အချက်အပေါ်တွင် မှီလျက် လူသတ်မှုဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် လူသေမှု ဖြစ်သည်ဟူသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုရပေမည်၊ ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် လယ်ပင်းကို ချိနှောင်ခြင်းသည် အဖွါးအို ဒေါ်အေးအား သေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း၊ ဖြစ်တတ်သော သဘောအရ အမှန်အားဖြင့် သေစေလောက်သော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သော်၎င်း ပြုလျှင် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်မည်၊ ဤသို့မဟုတ်ဘဲ ထိုမျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိနှောင်ခြင်းသည် သေစေတန်ရာသော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါမူ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာ သာလျှင်ရောက်မည်။

သေသူ ဒေါ်အေး၏ လယ်ပင်းကို ချိသည့် ပစ္စည်းမှာ အတော်ကြီးပြီး၊ မှုလျော်ခ၍ နှုံးညံ့သော မျက်နှာသုတ် ပုဝါကြီးဖြစ်သဖြင့် ငင်းအရာဖြင့် လယ်ပင်းကို ချိနှောင်လျှင် သာမန်အားဖြင့် သေနိုင်ဘွယ်ရာခဲယဉ်းသည့်အပြင်၊ ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိသောအခါ၊ ချိနှောင်သူ မောင်ခင်မောင်က "ဒါလောက်ဆိုရင် မသေပါဘူး" ဟူပြောသောစကားကို ထောက်ဆခြင်းအားဖြင့် ချိနှောင်သူ မောင်ခင်မောင်၏ စိတ်တွင် သေအောင် လယ်ပင်းကို ညှစ်၍ ချိရန် အကြံမရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၁။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်အည်။

ထို့ကြောင့် ဤသို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိန်နှောင်ခြင်း စသည်တို့ကိုပြုရာ၌ အလွန်ဆုံး သေစေခြင်း ဖြစ်တန်ရာသော ကိုယ်အင်္ဂါနာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟုသာလျှင် ယူဆနိုင်မည် ဖြစ်၍၊ လူသတ်မှု မမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာသာ ရောက်သည်။

၁၉၆၀

မောင်တင်ရွှေ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်။

အယူခံတရားလိုအတွက်၊ ဦးမောင်မောင်ခင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။
အယူခံ တရားခံအတွက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန် ကြီးဦးချန်ထွန်း။ ။အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေသည် ရန်ကုန်ခရိုင် အထူးတရားသူကြီး၏ ရုံးတော်မှ ရန်ကုန်မြို့ ရေကျော်လမ်းနေ ဒေါ်အေးဆိုသူ အဖွါးအို တဦးအား၊ ၎င်းပန်ထားသည့် စိန်နားကပ် တရံကို လုယူပြီးလျှင် လယ်ပင်းတွင် မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိုနှောင်ခြင်းဖြင့် သေစေခဲ့သောကြောင့်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၉၆ (က) အရ၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရ၍၊ သေဒဏ်အမိန့် ချမှတ်ခြင်း ခံရသူ ဖြစ်သည်။

အမှု အဖြစ်အပျက်မှာ သေသူ ဒေါ်အေးသည်၊ ရန်ကုန်မြို့ ရေကျော်လမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၅၆၊ အပေါ်ထပ်တွင် တယောက်တည်းနေထိုင်လျက်ရှိရာ၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီ အချိန်ခန့်တွင် ဒေါ်အေး၏ ယောင်းမတော်သူ ဒေါ်အေးကြွယ် (လိုသက် ၂) သည် ဒေါ်အေးထံသို့ ဟင်းပို့ရန် အိမ်အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားသည့်အခါ ဒေါ်အေးအား၊ ကုတင်ပေါ်တွင် စောင်းလျက်သား ပါးစပ်တွင် လက်ကိုင်ပုဝါဆို့၍ လယ်ပင်းကို မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ပတ်စီးလျက် ခြေနှင့် လက်တို့ကို ကြိုးများဖြင့် တုတ်ပြီးသား ဖြစ်လျက်သေနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ၎င်းအမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေနှင့် မောင်ခင်မောင်တို့အား ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၉၆ (က) အရ၊ အထူးတရားသူကြီးရုံးတွင် တင်ပို့ စစ်ဆေးခဲ့လေသည်။ တရားခံ နှစ်ဦးစလုံးသည် ရန်ကုန်မြို့ ဆဋ္ဌမရာဘက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရှေ့တွင် ဖြောင့်ချက်များကို အသီးသီး ပေးခဲ့လေသည်။ မောင်ခင်မောင် အပေါ်တွင် ဖြောင့်ချက်များမှအပ အခြားငြိစွန်းသည့် သက်သေခံ မရှိသည့်အပြင်၊ အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေ ဖြောင့်ချက်ပေးစဉ်အခါက ၎င်းမောင်ခင်မောင်မှာ အခန်းတွင်းတွင် ရှိနေပြီးလျှင် ၎င်းက နောက်မှ မိမိ၏ ဖြောင့်ချက်ကို ပေးသောကြောင့် တရားဝင်သော ဖြောင့်ချက်ဟု မောင်ညီပါ ၂ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ အမှုစီရင်ထုံး (၁) အရ မယူဆနိုင်သောကြောင့် မောင်ခင်မောင်ကို တရားဖြေ လွှတ်ခဲ့လေသည်။

(၁) ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများ။ ၂၀၂။

၁၉၆၀

မောင်တင်ရွှေ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေသည် သေသူ အဖွါးအို ဒေါ်အေး၏ နားကပ်ကို လုယူ လျက် ၎င်းအဖွါးအိုအား သေစေရာတွင်ပါဝင်ခဲ့သူဖြစ်သည်မှာ ၎င်း၏ ဖြောင့်ဆိုချက် အပြင်ထင်ရှားသည့် သက်သေခံ များရှိနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုအချက်များမှာ—

(၁) အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေကပင်လျှင် သေသူ ဒေါ်အေးအိမ်တွင် အိမ်ပြင် နေသည့် လက်သမားများအထဲတွင် မိမိလည်း ပါဝင်ကြောင်း ဝန်ခံ ထားခြင်း။

(၂) အခင်းဖြစ် နေ့ နံနက် ၆ နာရီလောက်တွင် သေသူ ဒေါ်အေး၏နေအိမ် အပေါ်ထပ်သို့ အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေသည် အခြား အမည်မသိသူ တယောက်နှင့် အတူတက်သွားကြောင်းကို အိမ်အောက်ထပ် အခန်း တခုတွင် နေသူ မတင်စိန် (လိုသက် ၁) က ထွက်ဆိုထားခြင်း။ ဤကဲ့သို့ လူနှစ်ယောက်တက်သွားသည်ကို မြင်လိုက်ရကြောင်းဖြင့် မတင်စိန်နှင့် တခန်းတည်းနေ မောင်စံလှိုင် (လိုသက် ၃) က ထောက်ခံ ထွက်ဆို ထားခြင်း။

(၃) သေသူ ဒေါ်အေး၏ နားမှ ဖြုတ်ယူသွားသည့် စိန်နားကပ် (သက်သေခံ ပစ္စည်းအမှတ် ၁) ကို အခင်းဖြစ်နေ့ နာရီ အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် မောင်တင်ရွှေသည် ကံပဲ့ အပေါင်ဆိုင်တွင် သွားရောက် ပေါင်နှံခဲ့ခြင်း။ (အပေါင် လက်မှတ် သက်သေခံအမှတ် ၈ အပေါ် တွင် ၎င်း၏ လက်မဟုတ်ကို တွေ့ရှိ ရသည်။) အဆိုပါ အပေါင်လက်မှတ် သက်သေခံ အမှတ် ၈ အပေါ်တွင် ပုံနှိပ်ထားသည့် လက်မ ပုံစံမှာ မိမိ၏ ပုံစံ မဟုတ်ဟု မောင် တင်ရွှေက မငြင်းဆိုခြင်း။

(၄) အဆိုပါ အပေါင် လက်မှတ်ကို ဒေ့ ၁၀ ကျပ်နှင့် အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေ က မောင်အေးမောင် (လိုသက် ၇) ထံတွင် ရောင်းကြောင်းကို ၎င်း မောင်အေးမောင်နှင့် အခြား မောင်အေးမော့ (လိုသက် ၆) တို့က ထွက်ဆို ထားခြင်း။

(၅) ဤသို့ ပေါင်နှံထားသည့် စိန်နားကပ်သည် ဒေါ်အေးနားမှ ဖြုတ်ယူသွား သော စိန်နားကပ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဒေါ်အေး၏ တူမ မစန်းရီ (လိုသက် ၅)၊ ဒေါ်အေး၏ ယောင်းမ ဒေါ်အေးကြွယ် (လိုသက် ၂) နှင့် ၎င်းနား ကပ်ကိုဒေါ်အေးအား လုပ်ပေးရသူပန်းတိန်ဆရာ ဦးသစ် (လိုသက် ၄) တို့က အတိ အလင်း ထွက်ဆို ထားခြင်း။

၁၉၆၀

မောင်တင်ရွှေ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

(၆) အခင်းဖြစ်ပြီးနောက်တနေ့ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဘားလမ်း အချုပ်ထောင်၌ လူစီတန်းပြရာတွင်၊ မတင်စိန် (လိုသက် ၁) က အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေအား ဒေါ်အေး အိမ်အပေါ် ထပ်သို့ အခင်း ဖြစ်နေ့က တက်ရောက်သွားသူ အဖြစ်ဖြင့် ဆဲပြခြင်း။

ထို့ကြောင့် ဤအမှုတွင် အယူခံသူအား၊ အောက်ခံများက စီရင်လိုက်သည့်အတိုင်း ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၉၅ (က) ပြစ်မှု ကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟူသော အချက်ကို သာလျှင် စဉ်းစားရန်ရှိသည်။ ဒေါ်အေး အား သေစေခဲ့ခြင်းသည် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာသို့ ရောက်သည်ဟု ယူဆနိုင်လျှင် အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေသည် ဤကဲ့သို့ ပစ္စည်း လုယူရာတွင် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာ၌ ပါဝင်သူ တဦး အနေဖြင့် သေဒဏ်ခံထိုက်သည် ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ရာရောက်မည်ဖြစ် သည်။ အကယ်၍ ဒေါ်အေးအား၊ သေစေခဲ့ရာတွင် လူသတ်မှု မဟုတ်ဘဲ၊ လူသေမှု သာလျှင် ဖြစ်ပါမူ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုမှာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၄ အရ၊ လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင် အလိုအလျောက် နာကျင်စေမှုသာလျှင် ကျူးလွန်ရာ ရောက်ပေမည်။

ဒေါ်အေး သေရခြင်းမှာ ၎င်း၏ ပါးစပ် အတွင်း၌ လက်ကိုင်ပုဝါ ထည့်ထားခြင်းနှင့် မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ၎င်း၏ လယ်ပင်းကို ချိပတ်ထားခြင်းကြောင့် အသက်မရှူနိုင်ဘဲ ဖြစ်၍ သေခဲ့ရသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် လယ်ပင်းကို ချိနှောင်ထားခြင်းသည် မည်သို့သော အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟူသော အချက် အပေါ်တွင် မှီလျက် လူသတ်မှုဖြစ်သည်၊ သို့မဟုတ် လူသေမှုဖြစ်သည်ဟူသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် လယ်ပင်းကို ချိနှောင်ခြင်းသည် အဖျိုး အို ဒေါ်အေးအား၊ သေစေရန် အကြံဖြင့်သော်ငင်း၊ ဖြစ်တတ်သော သဘောအရ၊ အမှန်အားဖြင့် သေစေလောက်သော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့် ပြုခြင်းသော် ငင်းဖြစ်လျှင် လူသတ်မှုကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်မည်။ ဤသို့မဟုတ်ဘဲ ထိုကဲ့သို့ မျက်နှာ သုတ်ပုဝါဖြင့် ချိနှောင်ခြင်းသည် သေစေတန်ရာသော နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ပါမူ လူသတ်မှုမမြောက်သည့် လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာသာ လျှင် ရောက်မည်။ ဤကိစ္စမျိုး၌ မည်သို့သော အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟူသော အချက် ကို အဖြစ်အပျက်အကြောင်းချင်းရာများကို ထောက်ချင့်၍ သာလျှင် သိနိုင်မည်ဖြစ် သည်။ ရှေးဦးစွာစဉ်းစားရမည့် အချက်မှာ သေသူဒေါ်အေး၏ လယ်ပင်းကိုချိသည့် ပစ္စည်းမှာ သေးငယ်သော ကြို၊ သို့မဟုတ် အဝတ် စသည်တို့ မဟုတ်ဘဲ၊ အရွယ်အားဖြင့် အတော်ကြီးသည့် မျက်နှာသုတ်ပုဝါကြီး ဖြစ်သည်ကို သတိချပ်အပ်သည်။ ပမာဏ အားဖြင့် ကြီးသည့်အပြင် ပွလျောင်း၍ နူးညံ့သော အရာဖြင့် လယ်ပင်းကို ချိနှောင်လျှင် သာမန်အားဖြင့် သေနိုင်ဘွယ်ရာ ရှိဘို့ခဲယဉ်းသည်။ ယခုအမှု၌ ခံရသူ ဒေါ်အေးမှာ

၁၉၆၀

မောင်တင်ရွှေ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်။

အသက်ကြီး၍ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်သည့်အပြင် ပါးစပ်တွင်း၌လည်း လက်ကိုင်ပုဝါထည့်ထား ခြင်းခံရ၍သာလျှင် ဤသို့သေခဲ့သည်ဟု ယူဆရန် ရှိသည်။ ထို့ပြင် အရေးကြီးသော အချက်မှာ အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေ၏ ဖြောင့်ချက်တွင် ဤကဲ့သို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိသောအခါ ချိနှောင်သူ မောင်ခင်မောင်က "ဒါလောက်ဆိုရင် မသေပါဘူး" ဟု ပြောသေးကြောင်းကို ထုတ်ဆိုထားလေသည်။ ဤအချက်ကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ချိနှောင်သူ မောင်ခင်မောင်၏ စိတ်တွင် သေအောင် လယ်ပင်းကို ညှစ်၍ ချိရန် အကြံ မရှိသည်မှာ ထင်ရှားပြန်သည်။ ပညာရှိ အစိုးရ ရှေနေကြီးက သေသူ ဒေါ်အေးအား လုယက်သူများအနက် မောင်တင်ရွှေမှာ မျက်နှာသိ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအား မစွပ်စွဲနိုင်ရန် ထိုအဖွါးကြီးအား သေအောင် ကြံရွယ်၍ ပြုခဲ့သည်ဟု ယူဆသင့်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲသည်။ အဖွါးကြီးအား ဘမ်းဆီး ချိနှောင်သူမှာ အခြားသူဖြစ်ကြောင်း ဖြောင့်ချက်များတွင် တွေ့ရှိရသောကြောင့် အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေမှာ လုယက်ရာတွင် ပါသည်ဟု အဖွါးကြီးက ဒီဋ္ဌ စွပ်စွဲနိုင်ရန် မျက်မြင် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းနှင့် ဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းချင်းရာတို့ကို ထောက်ဆ ခြင်းအားဖြင့် သေစေလိုသော အကြံမရှိသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ဤသို့ သေစေလိုသည့် ကြံရွယ်ချက် ရှိပါမူ လက်ခြေတို့ကို တုတ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ကြိုးဖြင့် ချိနှောင်ရန် အကြောင်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြင့် ချိနှောင်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုရာ၌ အလွန်ဆုံး သေစေခြင်းဖြစ်တန်ရာသော ကိုယ်အင်္ဂါ နာကျင်မှုကို ဖြစ်စေရန် အကြံဖြင့် ပြုလုပ်သည်ဟု သာလျှင် ယူဆနိုင်မည်ဖြစ်၍ လူသတ်မှု မမြောက်သည့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော လူသေမှုကို ကျူးလွန်ရာသာ ရောက်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ရုံးများက အယူခံသူ မောင်တင်ရွှေအပေါ် တွင် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၉၆ (က) အရ ထင်ရှား စီရင် ထားသည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

၎င်းကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုမှာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၉၄ အရ၊ လုယက်မှုကို ကျူးလွန်ရာတွင် အလို အလျောက် နာကျင်စေမှုကို ကျူးလွန်ရာ၌ ဖက်စပ် ပါဝင်သူ ဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်။ ထိုပြစ်မှုအတွက် ဟသက် တင်္ကျန်းဒဏ်ကို ခံစေရမည်ဟု ဤရုံးတော်က စီရင်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်လူမောင် (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ဦးစိန်ကြီး ပါ ၄ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

†၁၉၆၀
မတ်လ
၂၅ ရက်။

သာသနာရေး၊ ကုသိုလ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လယ်မြေကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်မှ ကင်းလွှတ်ခွင့် ပုဒ်မ ၃၊ ခြွင်းချက် (ခ) အရ၊ သမတပေးနိုင်ခြင်း။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉၊ ဒုတိယခြွင်းချက်အရ၊ သံဃိက လှူဒါန်းထားသော လယ်မြေကို ပိုင်သူသံဃာတော်များက၊ မည်သည့်အခါ သီးစားချထားခွင့် ရှိသနည်း။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၄၊ သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စ၊ အပိုဒ် ၁၃ နှင့် လေ့လာသုံးသပ်ရမည်၊ အပိုဒ် ၁၃ အရ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။သာသနာရေးနှင့် သော်၎င်း၊ ကုသိုလ်ရေးနှင့်သော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်သည့် အသင်းအဖွဲ့ တစုံတရာပိုင် မြေကို သီးစားချထားရေးအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ကင်းလွှတ်ခွင့်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ ခြွင်းချက် (ခ) အရ၊ နိုင်ငံတော် သမတက၊ အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် စည်းကမ်း ချက်များဖြင့် ပေးနိုင်သည်။

တည်ဆဲ အခြားတရားဥပဒေ တခုခုနှင့် မဆန့်ကျင်မှသာလျှင် ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၊ ဒုတိယ ခြွင်းချက်အရ၊ သံဃိက လှူဒါန်းထားသော လယ်မြေကို ပိုင်ရှင်ဆိုင်သူ သံဃာတော်များက သီးစားချ ထားခွင့် ရှိသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေကို ဖေါ်ပြပါ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၁ အရ၊ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲခြင်းမပြုသေးသဖြင့်၊ ယခုတိုင် တည်မြဲ ဥပဒေ အဖြစ်ဖြင့် ရှိလေသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၄ မှာ၊ သီးစားချထားရာတွင် အငြင်းပွါးသော အမှု အခင်းများနှင့် သာ သက်ဆိုင်သည်၊ ထိုအပိုဒ် ၁၄ ကို၊ အဲ့ပိုဒ် ၁၃ နှင့်အတူ လေ့လာသုံးသပ် ရမည်ဖြစ်သည်၊ အပိုဒ် ၁၃ အရဆိုလျှင် လယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင်လိုသူတို့သည် သီးစားချ ထားရန် လျှောက်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့မရပ်ကွက် သီးစားချထားရေး ကော်မီတီထံသို့ အချိန်မီ တင်သွင်းရမည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ထရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၁၉။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀ လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးဘဆွေ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

မောင်လူမောင် နှင့် ဦးစိန်ကြီး ၏ ၄။ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂) (၃) နှင့် (၄) တို့အတွက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီး။ ။အခင်းဖြစ်မြေသည် ပြည်မြို့ ကံတွင်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးသူဘာသိတန့်ဉ် သံဃာတော်များအား သံဃိကလှူဒါန်းထားသော လယ်မြေ ဖြစ်သည်။ ထိုမြေကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်အတွက် သန္ဓေပင်ခေါ် ကျန်တောကုန်း အုပ်စု သီးစားချထားရေးကော်မိတီက လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) ဦးစိန်ကြီး အား၊ သီးစားချထားခဲ့ရာ မောင်လူမောင်က မကျေနပ်သဖြင့် ပြည်ခရိုင် သီးစား ချထားရေး ကော်မိတီထံ အယူခံဝင်ရာတွင် တရားရုံးသဖြင့် ပဲခူးတိုင်း သီးစားချထား ရေး ကော်မိတီထံ စောဒကတက်ရာ၌လည်း ၎င်း၏ လျှောက်လွှာကို အပယ်ခံရလေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသီးစားချထားရေးကော်မိတီ အသီးသီး၏ အမိန့် များကို အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့်ပယ်ဖျက် ပေးပါရန် ဤရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ ခွင့်ချက် (ခ) အရ၊ ဘာသာ ရေးနှင့် သော်၎င်း၊ ကုသိုလ်ရေးနှင့်သော်၎င်း သက်ဆိုင်သည့် အသင်းအဖွဲ့ တစုံတရာပိုင် မြေကို ထိုသီးစားချ ထားရေး အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ကင်းလွှတ်ခွင့် ပေးခဲ့ သော်လည်း ထို ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ က ရုပ်သိမ်းပြီး ဖြစ်သဖြင့် ထိုခွင့်ချက်မှာ တရားမဝင်တော့ချေ။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ ခွင့်ချက် (ခ) အရ၊ နိုင်ငံတော် သမတက အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် စည်းကမ်း ချက်များဖြင့် ထိုအက်ဥပဒေ တွင် အကြုံးဝင်ခြင်းမှ ကင်းလွှတ်ခွင့် ပေးနိုင်ပေသည်။ သို့သော် အခင်းဖြစ် မြေနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်းသို့ ကင်းလွှတ်ခွင့် ပေးပါရန် လျှောက်ထားခြင်း မပြုခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

ထို့ပြင် လျှောက်ထားသူက ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၉၊ ဒုတိယ ခွင့်ချက်ကိုညွှန်း၍ အခင်းဖြစ်မြေကို ပိုင်ဆိုင်သူ သံဃာတော် များက သီးစားချထားခွင့်ရှိကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားလေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုခွင့်ချက်အရမှာပင် တည်ဆဲ အခြား တရားဥပဒေတခုခုနှင့် မဆန့်ကျင်မှသာလျှင် ယင်းသို့ သီးစားချထားနိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီး စားချထားရေး အက်ဥပဒေကို ဖော်ပြပါ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁ အရ၊ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲခြင်းမပြုသေးသဖြင့် ယခုတိုင် တည်မြဲ ဥပဒေ အဖြစ်ဖြင့် ရှိလေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်၍ အဆိုပါ ဒုတိယ ခွင့်ချက်သည် ဤအမှုနှင့် မသက်ဆိုင်ပေ။

၁၉၆၀

မောင်လူမောင်
နှင့်
ဦးစိန်ကြီး
ပါ ၄။

ထို့နောက် လျှောက်ထားပြန်သည်မှာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄ (၂) အရ၊ သန္ဓေပင်သီးစားချထားရေး ကော်မိတီသည် အခင်းဖြစ် မြေကို ဦးစိန်ကြီးအား ချထားခြင်း မပြုမီ လျှောက်ထားသူသို့ဝင်း၊ ပိုင်ဆိုင်သူ သံဃာတော် များသို့ဝင်း၊ အကြောင်းမကြားသဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ ပျက်ပြယ်သင့် ကြောင်းဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။ သို့သော် ထိုအပိုဒ် ၁၄ မှာ သီးစားချထားရာ တွင် အငြင်းပွါးသောအမှုအခင်းများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ ထိုအပိုဒ် ၁၄ ကို အပိုဒ် ၁၃ နှင့် အတူ လေ့လာ သုံးသပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အပိုဒ် ၁၃ အရဆိုလျှင်၊ လယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင်လိုသူတို့သည် သီးစားချထားရန် လျှောက်လွှာများကို သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာ၊ သို့တည်းမဟုတ် မြို့မရပ်ကွက် သီးစားချထားရေး ကော်မိတီထံသို့ အချိန်မီ တင်သွင်း ရမည်။ ယခုမူ လျှောက်ထားသူ မောင်လူမောင်သည် ယင်းသို့ လျှောက်ထားခဲ့ဟန် မတူချေ။ ဦးစိန်ကြီးတယောက်သာလျှင် လျှောက်ထားသဖြင့် သီးစားချထားရေး ကော်မိတီက ဦးစိန်ကြီးသည် သီးစားလက်ငုတ်ဖြစ်သည့်ပြင် သီးစားချထားရေး နည်း ဥပဒေအပိုဒ် ၁၁ အရ၊ ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ အခင်းဖြစ်မြေကို၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ် အတွက် ဦးစိန်ကြီးအား ချထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူအား ဤအမှုတွင် ဤရုံးတော်က သက်သာခွင့် မပေးနိုင်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ခြွင်းချက်(ခ) အရ၊ အခင်းဖြစ် မြေကို ရရှိထားသည့် သံဃာတော်များက နိုင်ငံတော်သမတထံသို့ လျှောက်ထားရန်သာ ဖြစ်တော့သည်။

ယခု လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။ လျှောက်ထားခံရသူများ ဤရုံးတော်သို့ မလာရောက်သဖြင့် တရားစရိတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤရုံးတော်က အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြု။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀ မတ်လ ၁၆ ရက်။

မောင်အေး (လျှောက်ထားသူ) နှင့် ရောဝတီတိုင်း သီးစားချထားရေး ကော်မိတီ ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

သီးစားချထားရေး အဖွဲ့များ၏ မှားယွင်းသော ယူဆချက်၊ ခွင့်ပြုနိုင်သည့်ကိစ္စ၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိသော ကိစ္စများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျှောက်ထားသူ မောင်အေးပိုင် လယ်မြေကို ယခင်နှစ်များက ဦးဘိုးသွင် ဆိုသူအား သီးစားအဖြစ် ချလာခဲ့ရာ၊ ဦးဘိုးသွင် သေဆုံးသည့်အခါတွင်၊ လျှောက်ထားသူ မောင်အေးက၊ အဆိုပါ လယ်မြေကို ၎င်းက ဆက်လက် လုပ်ကိုင်လိုကြောင်း မြို့နယ် သီးစားချထားရေး အဖွဲ့ထံ လျှောက်ထားရာ၊ လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်း ဆိုသူက၊ ဒီမိုသည် ကွယ်လွန်သူ ဦးဘိုးသွင်၏ မွေးစားသမီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဦးဘိုးသွင်၏ လက်ငုတ်သီးစားကို ၎င်းက ဆက်လက် ရထိုက်သည်ဟု အကြောင်းပြ၍ လျှောက်ထားသော်လည်း၊ မြို့နယ် သီးစားချထားရေး အဖွဲ့က မခင်စန်း၏ အကြောင်းပြချက်ကို လက်မခံဘဲ၊ လျှောက်ထားသူ မောင်အေးအား ထိုလယ်ယာမြေကို ကိုယ်တိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုလိုက်၏။ အဆိုပါ အမိန့်ကို ခရိုင် သီးစားချထားရေး အဖွဲ့က ပယ်ဖျက်၍ မခင်စန်းမှာ သေဆုံးသူ ဦးဘိုးသွင်၏ အိမ်ထောင်စုတဦးဖြစ်သည်ဟု ယူဆပြီး အခင်းဖြစ်လယ်မြေကို ၎င်းအား လုပ်ကိုင်ခွင့် ပေးလိုက်လေသည်၊ လျှောက်ထားသူ မောင်အေးက၊ အယူခံဝင်သော်လည်း တိုင်းသီးစားချထားရေး အဖွဲ့က ခရိုင်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့၏ အမိန့်ကို အတည်ပြုလေသည်။

တိုင်း သီးစားချထားရေး အဖွဲ့က၊ မခင်စန်းသည် ကွယ်လွန်သူ ဦးဘိုးသွင်နှင့်ဥင်းနှစ်မ မမယ်စိန်တို့က မွေးစားသော မွေးစားသမီး ဖြစ်သောကြောင့် မခင်စန်းပင်လျှင် သီးစားအခွင့်အရေးကို ဆက်ခံထိုက်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းသော ယူဆခြင်းတရပ်ဟု ထင်မြင်သည်။

သီးစားချထားရေး အဖွဲ့များသည် နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့ပါ အကြောင်းရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍သာလျှင် စစ်ဆေးခြင်း ပြုလျက် မူခင်း ဖြစ်ပွါးခြင်း မရှိသော လယ်ယာမြေကို သီးစားတဦးအား စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် အဆိုပါ ပုဒ်မများအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် အညီ လျှောက်ထားသူ တဦး မဟုတ်သောကြောင့် ၎င်း၏ သီးစား လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိခဲ့။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၄၂။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့်နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် ကွယ်လွန်သူ လက်ငုတ်သီးစား ဦးဘိုးသွင်၏ အမွေစား အမွေခံ သမီးဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ဟူသော ပြဿနာကိုလည်း အဆိုပါ အဖွဲ့များက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။

၁၉၆၀ မောင်အေး နှင့် ရောဝတီတိုင်း သီးစား ချုထား ရေးကော်တီမီ ပါ ၃။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးတင်မောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်၊ ဦးတင်မောင်ကြူ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။လျှောက်ထားသူပိုင်၊ မြောင်းမြခရိုင်၊ မော်လမြိုင်ကျန်းမြို့နယ်၊သီဆိပ်ရွာမကျေးရွာ အပိုင်၊ ကွင်းနံပါတ် ၁၂၇၂ ဦးပိုင် နံပါတ် ၃၄၊ မြေရိယာ ၁၀·၆၀ ကေ ရှိ လယ်မြေကို ယခင်နှစ်များက ဦးဘိုးသွင်ဆိုသူအား သီးစားအဖြစ်ချထားလာခဲ့ရာ၊ ဦးဘိုးသွင် သေဆုံးသည့်အခါတွင်၊ လျှောက်ထားသူ လယ်ပိုင်ရှင် မောင်အေးက အဆိုပါ လယ်မြေကို ငှင်းက ဆက်လက် လုပ်ကိုင်လိုကြောင်း မြို့နယ်သီးစားချထားရေး အဖွဲ့ထံ လျှောက်ထားခဲ့သည်။ လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်း ဆိုသူက မိမိသည် ကွယ်လွန်သူ ဦးဘိုးသွင်၏ မွေးစားသမီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ဦးဘိုးသွင်၏ လက်ငုတ်သီးစားကို ငှင်းက ဆက်လက် ရထိုက်သည်ဟု အကြောင်းပြ လျှောက်ထားသည်။ မြို့နယ် သီးစားချ ထားရေးအဖွဲ့က မခင်စန်း၏ အကြောင်းပြချက်ကို လက်မခံဘဲ လျှောက်ထားသူ မောင်အေးအား၊ လယ်ပိုင်ရှင်အဖြစ် ထိုလယ်ယာမြေကို ကိုယ်တိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုလိုက်သည်။ အဆိုပါ အမိန့်ကို ခရိုင်သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က ပယ်ဖျက်၍ လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းမှာ သေဆုံးသူဦးဘိုးသွင်၏အိမ်ထောင်စုတွင်ပါဝင်သူ တဦးဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၍ အခင်းဖြစ် လယ်မြေကို ငှင်းအား လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးလိုက်သည်။ ဆက်လက်၍ တိုင်း သီးစားချထားရေး အဖွဲ့တွင် အယူခံဝင်ရာ၊ ငှင်းအဖွဲ့က လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းပင်လျှင် သီးစားအခွင့် အရေးကို လက်ခံထိုက်သူဟု ယူဆ၍ မြို့နယ် သီးစားချထားရေး အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ ခရိုင်သီးစားချထားရေး အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။

တိုင်း သီးစားချထားရေးအဖွဲ့က မခင်စန်းသည်၊ ကွယ်လွန်သူ ဦးဘိုးသွင်နှင့် ငှင်း၏ နှစ်မ မမယ်စိန်တို့က မွေးစားသော မွေးစားသမီးဖြစ်သောကြောင့် မခင်စန်းပင်လျှင် သီးစား အခွင့်အရေးကို ဆက်ခံထိုက်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းသော ယူဆခြင်း တရပ်ဟု ထင်မြင်သည်။ သီးစားချထားရေး အဖွဲ့မျှားသည် နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂ တို့ပါ အကြောင်းရပ်များ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သာလျှင် စစ်ဆေးခြင်း ပြုလျက် မှုခင်း ဖြစ်ပွါးခြင်း မရှိသော လယ်ယာမြေကို သီးစားတဦးအား စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ခွင့် ပြုနိုင်သည်။ လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် အဆိုပါ ပုဒ်မများအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့် အညီ လျှောက်ထားသူတဦးမဟုတ်သောကြောင့်၊ ငှင်း၏သီးစား

၁၉၆၀

မောင်အေးနှင့် ရောဝတီတိုင်းသီးစား ချထားရေးကော်မီတီ ပါ ၃။

လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို သီးစားချထားရေးအဖွဲ့များက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။ လျှောက်ထားခံရသူ မခင်စန်းသည် ကွယ်လွန်သူ လက်ဝုတ် သီးစား ဦးဘိုးသွင်၏ အမွေစား အမွေခံသမီးဖြစ်သည် မဖြစ်သည်ဟူသောပြဿနာကိုလည်း အဆိုပါအဖွဲ့များက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိချေ။

သို့အတွက်ကြောင့် ခရိုင်နှင့် တိုင်း သီးစားချထားရေး အဖွဲ့များက ချမှတ်ထားသော အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်၍ မြို့နယ် သီးစားချထားရေးအဖွဲ့၏ အမိန့်ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။

တရားစရိတ် ၈၅ ကျပ် ပေးဆောင်စေ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးချစ်ဖေ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဆရာဝန်ကြီး ဦးငဏ္ဍ (လျှောက်ထားခံရသူ)*

†၁၉၆၀ မတ်လ ၁၀ ရက်။

တိုင်းရင်း ဆေးဆရာအဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေအရ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ၏ တာဝန်၊ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စသည် အမှား အမှန် ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသော ပြဿနာမဟုတ်သဖြင့်၊ ဤရုံးတော်က စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံက စည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဝတ္ထုရားတခုခုကို ဆောင်ရွက်သော်၊ အရေးဆိုနိုင်သည့် ဌာန၊ ဤရုံးတော်၏ အာဏာ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။တိုင်းရင်း ဆေးဆရာအဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်ပွဲ သက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေအရ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက ဆောင်ရွက်ရသော တာဝန်မှာ၊ မိမိထံ ရောက်ရှိလာသော အမည်တင်သွင်းလွှာများတို့သည်၊ မိမိက ကျေညာပြီးသော နည်းဥပဒေအရ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်ကို **ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရန်သာဖြစ်သည်၊ မိမိ၏** သဘောအရ၊ စဉ်းစားဉာဏ်ကို အသုံးပြု၍ **မှားသည် မှန်သည် ဟူသော ပြဿနာရပ်တို့ကို စစ်ဆေး** ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်မရှိပေ၊ နည်းဥပဒေအရ၊ **သတ်မှတ်ထားသော** စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မကိုက်ညီသည်ဟူသောကိစ္စရပ်မှာ အသိုအလျောက် ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော ကိစ္စရပ်များသာ ဖြစ်၍ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက၊ အမှား အမှန် ဆုံးဖြတ်ရန် လိုသော ပြဿနာရပ်များ မဟုတ်သောကြောင့် ဤရုံးတော်က အမှုခေါ် စာချွန်တော်ဖြင့် အမိန့်တရပ်ထုတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုသော လျှောက်လွှာကို လက်ခံစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိ။

ဦးထွေး (ခေါ်) (A. E. Madari) နှင့် ဦးထွန်းအုံ ပါ ၂၊ 1948, B.L.R. 541; (D. D. Grover ၈. A.C. Koonda and one, 1955, B.L.R. 54;)ကို လိုက်နာသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် မိမိ၌ ကျရောက်သော ဝတ္ထုရားတခုခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်၊ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သော ကိစ္စသည်၊ တရား မဝင်၍ ပျက်ပြယ်သည်ဟု သက်ဆိုင်သူ တဦးဦးက အရေးဆိုလိုလျှင် မူလ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာကို သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ဤရုံးတော်၌ အခြေခံ ပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ စွဲဆိုသော အမှုမျှားမှအပအခြားသော ကိစ္စများအတွက် မူလ ဘက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့် အာဏာမရှိခဲ့။

---

* ၁၉၅၉ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၂၅။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချ မှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးချစ်ဖေ နှင့် ဆရာဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏ။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ တီပီဝမ်းက လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးအောင်သာကျော်။ ။တိုင်းရင်း မြန်မာ ဆေးဆရာအဖွဲ့ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၃၄ အရ၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့မှ စ၍၊ ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ၊ အဆိုပါအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်၍၊ နည်းဥပဒေများကို ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် သမတ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့်၊ ၁၃၂၀ ပြည့်နှစ်၊ တိုင်းရင်း ဆေးဆရာအဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေများဟူ၍ ကျေညာခဲ့သည်။ လျှောက်ထားသူ ဦးချစ်ဖေသည်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မငယ် ၃ အရ၊ တိုင်းရင်းဆေးဆရာအဖွဲ့တွင် ၁၈ ဦး ပါဝင်သည့်အနက်၊ တဦးပါဝင်လိုသော မှတ်ပုံတင် တိုင်းရင်း ဆေးဆရာတဦးဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားခံရသူ ဆရာဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏသည်ကား၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မငယ် ၃ (က) အရ၊ တိုင်းရင်း မြန်မာ ဆေးဆရာ အဖွဲ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်နိုင်ငံတော် သမတက ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသူ ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေအပိုဒ် ၂ (c) နှင့် အပိုဒ် ၃ အရ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ ဖြစ်သည်။

၁၃၁၅ (၁၉၅၃) ခုနှစ်တိုင်းရင်း မြန်မာ ဆေးဆရာအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ ခြင်း ချက်ပါ စကားရပ်များအရ၊ ကနဦး စတင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် တိုင်းရင်း မြန်မာ ဆေးဆရာအဖွဲ့၏ သက်တမ်းမှာ ကုန်ဆုံးတော့မည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ ၃ အပိုဒ် (ခ) တွင် ဖေါ်ပြ ပါရှိသည့် မှတ်ပုံတင် တိုင်းရင်း ဆေးဆရာများအား မိမိတို့အထမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည့် အဖွဲ့ဝင် လူကြီး ၈ ဦး၏နေရာများလစ်လပ်တော့မည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဆရာဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏသည်၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိအဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေအပိုဒ် ၅ အရ လိုအပ်သော ကျေညာစာတစောင်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ကျေညာပြီးနောက်၊ မိမိလက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိလာသော အမည်တင်သွင်းလွှာများတို့ကို စေ့စပ်ကြည့်ရှုပြီးနောက်၊ စည်းကမ်းကျန နည်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော အမည်တင်သွင်းလွှာများအရ၊ အမည်တင်သွင်းသူ ပုဂ္ဂိုလ် ၃၉ ဦးတို့၏ အမည်များကို အရွေးခံလိုသူများအဖြစ် လက်ခံကြောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၁ (၂) အရ ကျေညာလိုက်လေသည်။

လျှောက်ထားသူ ဦးချစ်ဖေက၊ ရွေးကောက်ပွဲ အရွေးခံလိုသူများ၏ စာရင်းကို ကျေညာခြင်းမှာ၊ တရားဥပဒေနှင့် မညီသည်သာမက၊ မိမိ၏ကန့်ကွက်ခြင်းကိုပင် အရေးမယူဘဲပြုလုပ်သောကိစ္စတရပ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဤရုံးတော်တွင်လာရောက်၍၊ အမှုခေါ်

စာချုပ်တော် အမိန့်တရုပ်ထုတ်ဆင့်ကာ၊ အကြောင်းစုံကိုစစ်ဆေးပြီးနောက်၊ တာဝန်ခံ အရာရှိက အတည်ပြု လက်ခံ ထားသော အမည်တင်သွင်းလွှာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့မျှ ဆက်လက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို တားမြစ်ပေးပါရန်လျှောက်ထားခဲ့ လေသည်။

၁၉၆၀

ဦးချစ်ဖေ နှင့် ဆရာဝန်ကြီး ဦးဝဏ္ဏ။

လျှောက်ထားသူ ဦးချစ်ဖေ၏ လျှောက်ထားချက်ကား၊ ဤရုံးတော်က အစဉ် သဖြင့် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်လာခဲ့သောမူအရ၊ အရေးပါ အရာရောက်သော လျှောက် ထားချက်တရုပ်မဟုတ်ဟု ယူဆရပေမည်။ အကြောင်းမူကား၊ လျှောက်ထားခံရသူ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက သက်ဆိုင်သော ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေအရ၊ ရွက်ဆောင်ရသော တာဝန်မှာ၊ မိမိထံရောက်ရှိလာသော အမည်တင်သွင်းလွှာများ တို့သည်၊ မိမိက ကျေညာပြီးသော နည်းဥပဒေများအရ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီ သည်၊ မကိုက်ညီသည်ကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရန်သာဖြစ်သည်။ မိမိ၏ သဘောအရ စဉ်း စားဉာဏ်ကို အသုံးပြု၍ မှားသည် မှန်သည်ဟူသော ပြဿနာရပ်တို့ကို စစ်ဆေး ဆုံး ဖြတ်ရန် တာဝန်မရှိပေ။ နည်းဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီသည် မကိုက်ညီသည်ဟူသော ကိစ္စရပ်မှာ အလိုအလျောက် ပေါ်လွင်ထင်ရှား လျက် ရှိသော ကိစ္စရပ်များသာဖြစ်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိက၊ အမှား အမှန် ဆုံးဖြတ်ရန်လိုသော ပြဿနာရပ်များ မဟုတ်သောကြောင့်၊ ဤရုံးတော်က၊ ဦးထွေး (ခေါ်) (A.E. Madari) နှင့် ဦးထွန်းအုံနှင့် ၁ (၁) နှင့် [D. D. Grover ၈. A.C. Koonda and one, (2).] အမှုတို့တွင် ချမှတ်ထားသော မူရင်းများ အရ၊လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်လွှာကို လက်ခံစစ်ဆေး ဆုံးဖြတ် ပိုင်ခွင့် မရှိခဲ့။

တိုင်းရင်း မြန်မာဆေးဆရာအဖွဲ့ကို အက်ဥပဒေအရဖွဲ့စည်းထား၍၊ ၎င်းအဖွဲ့၏ အရေးကိစ္စများတို့ကို နည်းဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားလင့်ကစား၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိက၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်၊ မိမိ၌ ကျရောက်သော ဝတ္တရားတခုခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင်၊ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သော ကိစ္စသည်၊ တရား မဝင်၍ ပျက်ပြယ်သည်ဟု ဒေါက်ဆိုင်သူ တဦးဦးက အရေးဆိုလိုလျှင်၊ မူလ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာကို သုံးစွဲနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဤရုံးတော်၌ အခြေခံ ပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ စွဲဆိုသော အမှု များမှအပ အခြားသော ကိစ္စများအတွက် မူလကသက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးပိုင်ခွင့် အာဏာ မရှိခဲ့။

ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့်၊ လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ် လိုက်သည်။ ယာယီ ဆိုင်းငံ့မိန့်ကိုလည်း ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(1) 1948, B.L.R. P. 541.
(2) 1955, B.L.R. P. 54.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးပညောဘာသ (စောဒက)

နှင့်

ဦးမွေ့သာရ ပါ ၅ (စုဒိတကများ)*

† ၁၉၆၀
ဖြေလ ၄ ရက်။

ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့် ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရဏ်းများ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းအရာမပါသည့် လျှောက်လွှာ၊ ဝိနိစ္ဆယနည်းဥပဒေ ၆ အရ ပယ်ရှားရန်။

စံချက် လျှောက်လွှာတွင် အမှုအကြောင်းချင်းရာနှင့် မိမိရခွင့် ရထိုက်သည့် အခွင့် အရေးများကို တိကျ ဖေါ်ပြခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ကိစ္စ။

ဝိနိစ္ဆယခုံက ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်သောကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ တင်သွင်းသည့် စံချက်လျှောက်လွှာတွင် ဖေါ်ပြပါရှိသည့် အကြောင်းအချက်များသည်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ ၌ ဖေါ်ပြထားသည့် ဝိနည်းဓမ္မကံ အဓိကရဏ်းမှု ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းချင်းရာများ မပါဘဲ၊ ရာဇဝတ်တရား ရုံးများက စီရင်ရမည့်ကိစ္စများဖြစ်လျှင် အဆိုပါစံချက်လျှောက်လွှာကို အရေးယူ လက်ခံစီရင်ခြင်းပြုဆင့်သည်မဟုတ်သဖြင့် ဝိနိစ္ဆယဌာန နည်းဥပဒေ ၆ တွင် ဖေါ်ပြပါထားသကဲ့သို့ ပယ်ရှားရန်သာဖြစ်သည်။

စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က အမှုအကြောင်းချင်းရာတို့ကိုလည်း၊ မိမိရခွင့် ရထိုက် ရှိသည့် အခွင့် အရေးများကိုလည်း တိကျစွာ ဖေါ်ပြခြင်း မရှိလျှင်၊ ထို့ပြင် ဝိနည်းအရလည်း၊ တရားဥပဒေအရလည်း၊ မည်သို့သော သက်သာခွင့်ကို ရလိုကြောင်းဖြင့် တောင်းဆိုချက် တိကျစွာ မရှိလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ ခုံရုံး၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးက ဒီမိ၏ စီရင်ပိုင် ခွင့် ရှိမရှိကို စဉ်းစားနိုင်မည်မဟုတ်သည့်အပြင် စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း မည်သည့် အကြောင်း အချက်မျှားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချေပရမည်ကိုပင် သိနိုင်မည်မဟုတ်ချေ၊ စံဆိုချက်နှင့် ချမှတ်သည့် အမိန့်များတခြားစီ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အမှု၌မပေါ် ပေါက်သည့် အချက်များကို၊ ဝိနိစ္ဆယခုံက ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်။

စောဒကပုဂ္ဂိုလ်အတွက်၊ သခင်ချစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

စုဒိတက အမှတ် (၄) အတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

စုဒိတက အမှတ် (၅) ကိုယ်တိုင် ကြွရောက်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၁၃။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး တို့ ရွှေ့ပြောင်းတွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း။ ။ဤအမှုတွင် ပဉ္စမ စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သူ ဦးဝိလာသက ဝိနိစ္ဆယဌာန ခုံအာဏာပဒေအရ၊ ဝိနိစ္ဆယခုံဖွဲ့ပေးပါရန်၊ ရန်ကုန်မြို့တော်တရားမရုံးတော်သို့ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၅ ရက်နေ့က မေတ္တာရပ်ခံခဲ့လေသည်။ ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ စစ်ဆေးစီရင် ဆုံးဖြတ်ပေးရန် စွဲချက် လျှောက်လွှာတွင် ဖေါ်ပြထားသည်မှာ မိမိသည် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင် ရပ်ကွက်၊ ဒေါ်ကြီးကြီးလမ်းနှင့်ကျန်းတောလမ်းဒို့ချေတိုကုံစေတီတော်ဘဏ္ဍာတော်ထိမ်းအဖွဲ့ပိုင် မြေပေါ်တွင် ဤစွဲဆသယဟူခေါ်တွင်သော ကျောင်းတခုကို ၁၃၀၉ ခုနှစ်မှစ၍ ဆောက်လုပ် နေထိုင် သီတင်းသုံးခဲ့ကြောင်း၊ ဦးပညောဘာသ (ယခုအမှုတွင် စောဒကဖြစ်သူ) သည် ချေတိုကုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိမ်းအဖွဲ့မှ ဤစွဲဆသယ ကျောင်းမြေနှင့် အခြား မြေများကို မိမိအား အသိမပေးဘဲ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၇ ရက်နေ့က တိတ်တဆိတ် ဝယ်ယူ သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသို့ ဝယ်ယူခဲ့သည့် မြေထဲမှ ဤစွဲဆသယ ကျောင်းမြေကို မိမိအားခွဲဝေရောင်းချရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သော်လည်း ခွဲဝေရောင်းချခြင်း မပြုကြောင်း၊ မိမိပိုင်ဆိုင်သော သစ်ပင်များကို ခုတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပြောင်းလွှဲ၍ စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို ဦးပညောဘာသသည် ပြုလုပ်လျက်နေကြောင်း " ထိုကဲ့သို့ ဧသော ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းမှကြီးကို ငြိမ်းအေးစေရန် ဝိနည်းတော်နှင့် အညီ အဆုံးအဖြတ် ပေးပါရန် ရှိသေစွာ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား " ဟု အဆိုပါ စွဲချက် လျှောက်လွှာ အဆုံးတွင် တောင်းဆိုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဦးပညောဘာသက ကန့်ကွက်သော်လည်း ယခုအမှုတွင် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သော ခုံတခုကို ဖွဲ့စည်းလိုက်လေသည်။ ထိုခုံက သက်သေများကို ကြားနာ စစ်ဆေးပြီးနောက် တတိယ စုဒိတကဖြစ်သူ ဦးဥတ္တမက ဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့်တခုကို ချမှတ်သည်။ ကျန်ခုံဆရာတော်နှစ်ပါးက အခြား ဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့်တခုကို ပူးတွဲ ချမှတ်ကြသည်။ ဦးဥတ္တမက ချမှတ်သော အမိန့်တွင် ချေတိုကုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိမ်းအဖွဲ့မှ ဦးပညောဘာသတို့က မဝယ်မီ ထိုမြေပေါ်တွင် သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လက်ရှိ အဆောက်အဦများတွင် တသက်ပတ်လုံး နေထိုင်ခွင့်ပြုသင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျန်ခုံဆရာတော်နှစ်ပါးက ချမှတ်သည့် အမိန့်တွင် " အမှုအခင်းဖြစ်ရာ မြေသည် ပုဂ္ဂလိက အဖြစ် ခိုင်လုံထင်ရှားမှု မရှိသဖြင့် စောဒက ဦးဝိလာသသည် ဖွေးဦးစွာ နေလာသော မူလပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၍ မူလအတိုင်းနေမြဲနေစေ " ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

အဆိုပါ ဝိနိစ္ဆယခုံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မကျေနပ်သဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးရန် ဤရုံးတော်သို့ ဦးပညောဘာသက လာရောက် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ ဤမေတ္တာရပ်ခံလွှာ၌ ဖေါ်ပြထားသည်မှာ ဦးဝိလာသ၏ စွဲဆိုလွှာတွင် " တိကျသော တောင်းဆို မေတ္တာရပ်ခံချက်တစုံတရာမပါရှိပါ။ အကယ်၍ ပါရှိသည်ဟု ဟူဆစေကာမူ ခုံဝိနည်း

၁၉၆၀

ဦးပညောဘာသ နှင့် ဦးခမ်မိသာရ ပါ ၅။

၁၉၆၀

ဦးပညောဘာသနှင့် ဦးခမ်မီသာရပါ ၅။

မိုရ်ဆရာတော်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် စွဲဆိုလွှာနှင့် တခြား စီဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်နေပါသည်။" ဟု ဖေါ်ပြထားသည်။

ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ တင်သွင်းသည့် ဦးဝိလာသ၏ စွဲချက် လျှောက်လွှာတွင် ဖေါ်ပြပါရှိသည့်အကြောင်း အချက်များသည် ဝိနိစ္ဆယဌာနနှင့် ခုံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅ ဦ့ဖေါ်ပြထားသည့် ဝိနည်း ဓမ္မက် အပိကရဏ်းမှ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းချင်းရာများကို မတွေ့ရချေ။ ဦးပညောဘာသတို့က ပိုင်ရှင်ဖြစ်သော ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိမ်းအဖွဲ့မှ ရေစစ်တြိစာချုပ်ဖြင့် မြေကို ဦးဝိလာသအား အသိမပေးဘဲ တိတ်တဆိတ် ဂယ်ယူခြင်းသည်၎င်း၊ ထိုသို့ ဝယ်ယူပြီးနောက် ဦးဝိလာသအား ခွဲဝေရောင်းချခြင်း မပြုဘဲ နေခြင်းသည်၎င်း၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယခုံ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးတို့က စစ်ဆေး စီရင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ကိစ္စမဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် ထိုကဲ့သို့ ဦးပညောဘာသတို့က ဝယ်ယူရရှိထားသည့် မြေပေါ် တွင် ဦးဝိလာသက စိုက်ပျိုးထားသော သစ်ပင်များကို ခုတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း၊ ဝင်ပေါက်ထွက်ပေါက်လမ်း ပိတ်ဆို့ခြင်းတို့သည် ရာဇဝတ်ရုံးက စစ်ဆေးရမည့် ရာဇဝတ်မှုများ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနိစ္ဆယခုံရုံးက စစ်ဆေးရမည့် ကိစ္စမျိုးဟု မယူဆနိုင်ချေ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် အဆိုပါ စွဲချက် လျှောက်လွှာတွင် ဦးဝိလာသက မည်ကဲ့သို့သော သက်သာခွင့်မျိုးကို ဝိနိစ္ဆယခုံရုံးက ချမှတ်ပေးရန်အတွက် တိကျသော တောင်းဆို မေတ္တာရပ်ခံချက် လုံးဝ မပါရှိသည်ကို သတိချပ်အပ်သည်။ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်၏ စွဲချက်လျှောက်လွှာတွင် မိမိ၌ မည်ကဲ့သို့သော အခွင့် အရေးများ ရှိသည်၊ထို့အခွင့် အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုဒိတက ပုဂ္ဂိုလ်က မည်သို့ မည်ပုံ နှောင့်ယှက်တားဆီး ထိပါးထားသည်၊ ထို့ကြောင့် မည်ကဲ့သို့သော သက်သာခွင့်မျိုးကို ဝိနည်းတော်အရ ချမှတ်ပေးရန် တိကျစွာ တောင်းဆိုခြင်း ရှိမှသာလျှင် ဝိနိစ္ဆယရုံး၊ သို့မဟုတ် ဝိနိစ္ဆယခုံတို့က အရေးယူ ဆောင်ရွက် စီရင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် စွဲဆိုသော အမှုတွင် မည်သည့် ကောက်ချက်မျိုးကို ထုတ်နှုတ်၍ စစ်ဆေးကြားနာရမည်၊ မည်သည့် သက်သာခွင့်မျိုးကို ပေးရမည် စသည်ဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော အမှုသည်များက သိနားလည်ပြီးလျှင် လိုအပ်သည့် သက်သေခံများကို တင်ပြခြင်း၊ ချေပခြင်း စသည်တို့ကိုထိရောက်စွာ ပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က အမှု၏အကြောင်းချင်းရာတို့ကိုငင်း၊ မိမိရခွင့် ရထိုက်ရှိသည့် အခွင့် အရေးများကိုငင်း တိကျစွာ ဖေါ်ပြခြင်းမရှိလျှင် ထို့ပြင် ဝိနည်းတော်အရငင်း၊ တရား ဥပဒေအရငင်း မည်သို့သော သက်သာခွင့်ကို ရလိုကြောင်းဖြင့် တောင်းဆိုချက် တိကျစွာ မရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာ ခုံ၊ သို့မဟုတ် တရားရုံးက မိမိ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိ မရှိကို စဉ်းစားနိုင်မည်မဟုတ်သည့်ပြင်၊ စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်များကလည်းမည်သည့် အကြောင်းအချက်

များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချေပရမည်ကိုပင် သိနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ စွဲဆိုချက်နှင့် ချမှတ်သည့် အမိန့်များ တခြားစီ ဖြစ်လာနိုင်သည်။

၁၉၆၀

ဦးပညောဘာဝ နှင့် ဦးခမို့သာရ ပါ ၅။

ကျွန်ုပ်သို့ စွဲချက် လျှောက်လွှာတွင် စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရရှိလိုသည့် သက်သာခွင့်တို့ကို တိကျစွာ ဖော်ပြခြင်းမရှိသောကြောင့် ယခုအမှုတွင် ဝိနိစ္ဆယခုံက အမှု၌ မပေါ်ပေါက်သည့် အချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား ဆုံးဖြတ် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဥပမာ အခင်းဖြစ်မြေသည် စေတီယသန္ဓကဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ရဟန်းမဆို မည်သူကမျှ မခန့်ထားရဘဲ ရက္ခိတ ဂေါပိတ အဖြစ်ဖြင့် ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက် နေထိုင်နိုင်သည်ဟုလည်း၊ အခင်းဖြစ်မြေသည် စေတီယသန္ဓက မြေဖြစ်သော ကြောင့် မည်သို့သော နည်းနှင့်မျှ လွှဲပြောင်း ရောင်းချခြင်း မပြုနိုင်ဟုလည်း စေတီယ သန္ဓက မြေကို လွှဲပြောင်း ရောင်းချရာ၌ သာသနာရေးအတွက်သာလျှင် အသုံးပြုရမည် ဟူသော စည်းကမ်း ပဋိညာဉ်ပါလျှင် ရောင်းဝယ်လွှဲပြောင်းခြင်း ပြုနိုင်သော်လည်း၊ ယခုအမှုတွင်အခင်းဖြစ် မြေပေါ်၌ လူနေအိမ်များ လက်ခံထားသောကြောင့် လွှဲပြောင်း ရောင်းချသည့် စာချုပ်များသည် ပျက်ပြယ်ပြီးဖြစ်သည်ဟုလည်း၊ ရေစစ်တြိမှတ်ပုံတင်စာချုပ် တင်ပြထားသည့်ပြင် စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ဝယ်ယူပြီးဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံထားပြီး ဖြစ်ပါလျက် ဝယ်ယူကြောင်းကို "လူသက်သေခိုင်လုံစွာ ပြနိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့်" ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းမမြောက်ဟုလည်း၊ ထို့ပြင် "လယ်ယာမြေ အစရှိသော အလုံးစုံတို့သည် သံဃိကသာလျှင် အပ်ကုန်၏၊ ပါဠိတော်၌ ပုဂ္ဂလိက အစွမ်းဖြင့် လယ်ယာမြေကို ခံယူခြင်းငှါ ခွင့်မပြုသောကြောင့်" မြေသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် မဖြစ်နိုင်ဟုလည်း ချမှတ်သည့်ဆုံး ဖြတ်ချက်များသည် သာသနာတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလွန်အရေးကြီးသော ပြဿနာ များဖြစ်သော်လည်း ယခုအမှုတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားစီရင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပြဿနာ များမဟုတ်ချေ။

ယခုအမှုတွင် ဦးဝိလာသက ၎င်း၏ စွဲချက် လျှောက်လွှာ၌ ဖော်ပြထားသော အချက်မှာ ဝိနိစ္ဆယဌာနများကလည်း၊ ဝိနိစ္ဆယခုံများကလည်း အရေးယူ လက်ခံ စီရင်ခြင်း ပြုသင့်သည့် အမှုမျိုးမဟုတ်ချေ။ ဝိနိစ္ဆယဌာန နည်းဥပဒေ ၆ ၌ ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ စွဲချက်လျှောက်လွှာကို ပယ်ရှားရန်သာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဝိနိစ္ဆယခုံဆရာတော်များက ချမှတ်ထားသော အမိန့်များကို ပယ်ဖျက် လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရန်ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀
ဧပြီလ ၄ ရက်။

ဦးဝမ်မိုန် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ခရိုင်ဝန်၊ မြောင်းမြမြို့ ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

မြို့နယ်စီပါယ်ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉၊ ကန့်ကွက်လွှာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည့်တာဝန် ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိ၌သာရှိခြင်း၊ ပုဒ်မ ၃၀၊ ခရိုင်ဝန်၏ အာဏာ၊ ပုဒ်မ ၆ (၇) "Rates and Taxes" ဆိုသော စကားတွင်၊ ကူးတို့ လိုင်စင်ခမပါဝင်။

သမဝါယမအသင်း၊ ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉ (၂)၊ ပေးဆပ်ရန်ရှိသော ငွေများကို တောင်းမှုရာ လိုက်နာရန်အချက်၊ မည်သည့်အခါမှ အသင်းသားက ပယ်ရှင်းလိမ်အနေဖြင့် ပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသနည်း။

ဝါးယော်မြို့၊ တရုပ်တန်းရပ်ကွက်မှ မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့သို့ ဇင်ရန်လျှောက်ထားသူနှင့် အခြား ၂ ဦး တို့၏ လျှောက်လွှာများကို၊ အရည်အချင်းမပြည့်စုံဟု ကန့်ကွက်လွှာများ ထင်သွင်းရာ၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိဖြစ်သူ ဝါးခယ်မြို့နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်းက သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီး၊ ၃ ဦး စလုံးသည် မြို့နယ်စီပါယ် အဖွဲ့အား ကူးတို့ လိုင်စင်ခ ပေးရန် အကြေးရှိနေသော တရုပ်တန်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သမဝါယမ အသင်းသားများဖြစ်သည့်အလျောက် အရွေးခံရန် အရည်အချင်း မျက်ကွက်၍၊ ၎င်းတို့၏ အမည်လွှာများကို လက်မခံထိုက်ကြောင်း မြောင်းမြခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ အစီရင်ခံခဲ့ရာ၊ ခရိုင်ဝန်မင်းက နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း ထင်မြင်ယူဆသည့် အတိုင်း လက်ခံလေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြို့နယ်စီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ အရ၊ ဤကဲ့သို့ ကန့်ကွက်လွှာများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိ ကိုယ်ထိုင်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ ဆုံးဖြတ်ရန်တင်ဆက်သည်မှာမှားယွင်းသည်၊ ခရိုင်ဝန်မင်းမှာလည်း၊ ဤကဲ့သို့ တင်ဆက်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အာဏာမရှိ။ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉အရ၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်းက ဆုံးဖြတ်သည်ကိုမကျေနပ်ခဲ့လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ အမိန့်ကိုပြင်ဆင်ပေးရန်မကျေနပ်သူက လျှောက်ထားမှသာ၊ အမိန့်ချမှတ်နိုင်ပေမည်။

မြို့နယ်စီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ၆ (၇) တွင် သုံးနှုန်းထားသော စကားလုံးများဖြစ်သော (Rates and Taxes) ကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရာ၌ကူးတို့ လိုင်စင်ခ (Ferry License Rent) လည်းပါဝင်သည်ဟု မယူဆနိုင်။

ကူးတို့လိုင်စင်နှင့် ပတ်သက်၍၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး သမဝါယမအသင်းက၊ မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့သို့ ပေးရန်ရှိသော ငွေကို၊ သမဝါယမအသင်းများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉ (၂) အရ၊ တောင်းယူရာ၌၊

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၁၆၆။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးတို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

ပဌမအသင်းပိုင် ပစ္စည်းကို လိုက်ရပေမည်၊ ထိုနောက်မှ အက်ဥပဒေရ၊ ကြေးမြို့ပေးဆပ်ရန် တာဝန်ကန့်သတ်ချက်များကို၊ အထောက်အထားပြု၍ အသင်းသားများထံမှ တောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်၊ အသင်းပိုင်ပစ္စည်းကို မလိုက်မီ၊ ထိုသမဝါယမ အသင်းသားဖြစ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၊ မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့သို့ ငွေပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသူများဟု မဆိုနိုင်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးအေးမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) အတွက်၊ အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်၊ ဦးတင့် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း။ ။ဝါးခယ်မမြို့၊ တရုပ်တန်း ရပ်ကွက်မှ မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့သို့ ဝင်ရန် လျှောက်ထားလာခဲ့ ၄ ဦးတို့သည် အမည်လွှဲမှားမှုများ တင်သွင်းခဲ့ကြရာ ၄ ဦးစလုံးကိုပင် အရည်အချင်းမပြည့်စုံဟု ကန့်ကွက်လွှာများတင်သွင်းခြင်း ခံရကြသည်။ ၎င်းတို့ ၄ ဦးအနက်၊ ဦးမောင်ဥ ဆိုသူမှာ မိမိအမည်လွှဲမှားကို ရှုပ်သိမ်းခဲ့လေသည်။ ကျန် ၃ ဦးနှင့်ပတ်သက်သော ကန့်ကွက်လွှာကိုရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိဖြစ်သူ၊ ဝါးခယ်မမြို့၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်းက၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီး ၃ ဦးစလုံးပင် အရွေးခံရန် အရည်အချင်း ပျက်ကွက်၍၊ ၎င်းတို့၏ အမည်လွှဲမှားကို လက်မခံ ထိုက်ကြောင်း၊ မြောင်းမြခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့ အစီရင်ခံခဲ့သည်။ ခရိုင်ဝန်မင်းက နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း လက်ခံရာ၌၊ လူကြီးလောင်း ၃ ဦး စလုံးပင်၊ တရုပ်တန်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး သမဝါယမ အသင်းသားများ ဖြစ်ကြကြောင်း။ ထိုအသင်းက မြူနီစီပါယ် အဖွဲ့အား ကူးတို့ လိုင်စင်ခ ပေးရန် အကြွေးရှိကြောင်း။ သမဝါယမ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၉ အရ၊ အသင်းသားများလည်း ထို ကြွေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်း။ သို့အတွက် မြူနီစီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၆ (ဂ) အရ၊ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းသူများဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြောင်း ဖေါ်ပြထားသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့ နေ့စဉ်ပါ အမိန့်နှင့် အမည် တင်သွင်းလွှာများကို ပယ်လိုက်ပြီး၊ တရုပ်တန်းရပ်ကွက်အတွက် အရွေးခံမည့်သူ မရှိတော့သဖြင့်၊ ထိုရပ်ကွက်အတွက် ကြားရွေးကောက်ပွဲ ပြန်လည်ကျင်းပရန် အမိန့် ချမှတ် လိုက်လေသည်။

မြူနီစီပါယ် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ အရ၊ ဤကဲ့သို့ ကန့်ကွက်လွှာများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ အရာရှိကိုယ်တိုင်ကသာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ခရိုင်ဝန်မင်း ထံသို့ ဆုံးဖြတ်ရန် တင်ဆက်သည်မှာ မှားယွင်းသည်။ ခရိုင်ဝန်မင်းမှာလည်း၊ ဤကဲ့သို့ တင်ဆက်၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အာဏာမရှိ။ နည်းဥပဒေပုဒ်မ ၂၉

၁၉၆၀

ဦးဝမ်မိုန်
နှင့်
ခရိုင်ဝန်၊မြောင်းမြို့ ပါ ၃။

အရ၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း က ဆုံးဖြတ်သည်ကို မကျေနပ်ခဲ့လျှင်၊ ပုဒ်မ ၃၀ အရ၊ ခရိုင်ဝန်မင်းထံသို့၊ အမိန့်ကို ပြင်ဆင်ပေးရန် မကျေနပ်သူက လျောက်ထားမှသာ အမိန့်ချမှတ် နိုင်ပေမည်။

သို့အတွက်၊ ခရိုင်ဝန်မင်း၏ အမိန့်မှာ၊ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ တွင် အကြုံးမဝင်သော အမိန့်ဖြစ်၍၊ ပယ်ဖျက်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲ အထာရှိ၊ ဝါးခယ်မမြို့၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်း ထံသို့၊ ဤကိစ္စကို နည်းဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်၊ အမှုတွဲများကို ပြန်၍ ပို့လိုက်သည်။

ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ၊ ဦးဝမ်မိုန်၊ ဦးခွေးကြီးနှင့် ဦးသက်တို့အပေါ် ၌ ကန့်ကွက်ထားသည့် အလှဘများကို၊ မိမိကိုယ်တိုင်က ဆုံးဖြတ်ချက် ချရမည်။ ဤကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထုတ်ပွင့်၊ တကယ်တင် ရွေးကောက်ပွဲနည်းဥပဒေပုဒ်မ ၆ (ဂ) နှင့် သက်ဆိုင်သည် မသက်ဆိုင်သည်ကို၊ ပြန်လည် စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။ ထိုအပြင်တွင် သုံးနှုန်းထားနှုံးသော စကားလုံးများဖြစ်ကြသော (**Rates and Taxes**) ကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူထုတ်၍၊ ကူးတို့ လိုင်စင်ခ (**Ferry License Rent**) လည်း ပါဝင်သည်ဟု ယူဆရန်ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

ကူးတို့ လိုင်စင်နှင့် ပတ်သက်သည့် မြူနီစီပါလိုတီ အဖွဲ့သို့ ပေးရန် ရှိသော ငွေကို၊ သမဝါယမအသင်းများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၉ အရ၊ မြေခွန်တော် မပြေကျန်ငွေကို တောင်းခံသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း၊ တောင်းခံနိုင်သည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ဤကဲ့သို့ တောင်းခံ နိုင်၍သာ၊ ထိုသို့သော ကျန်ငွေမှာ (**Rates and Taxes**) ဖြစ်သည်ဟု မဆိုသာချေ။ အလွယ်တကူ တောင်းယူနိုင်ရန်အတွက်သာ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေအချက် အလက်များသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်လည်း၊ ပုဒ်မ ၆၉ (၂) အရ၊ တောင်းယူထုတ်၍ ပဌမ အသင်းပိုင်ပစ္စည်းကို လိုက်ရဖေမည်။ ထို့နောက်မှ အက်ဥပဒေအရ ကြွေးမြီ ပေးဆပ်ရန် တာဝန် ကန့်သတ်ချက်များကို၊ အထောက်အထား ပြု၍၊ အသင်းသားများထံမှ တောင်းဆိုခွင့် ရှိသည်။ အသင်းပိုင် ပစ္စည်းကို မလိုက်မီ၊ အရွေးခံအမည်လွှာ တင်သွင်းကြသော၊ ထိုသမဝါယမအသင်းသားများ ဖြစ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၊ မြူနီစီပါလိုတီ အဖွဲ့သို့ ငွေပေးအပ်ရန် တာဝန်ရှိသော သူများဖြစ်သည်ဟု၊ ယခုအချိန်၌ ဆိုနိုင်ရန် ခဲယဉ်းကြောင်းကို ပေါ်ပြလိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ချန်ကင်းဂွမ် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း (အယူခံတရားခံ) *

၁၉၆၀ ဇွန်လ ၂၄ ရက်။

ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆၊ အပိုင်း ၂ ပိုင်း၊ ပုထမအပိုင်း ၁၅ ရက် တင်ကြွေးချ၊ နို့တစ်စာရရှိ စေရမည်၊ ဒုတိယအပိုင်း၊ နို့တစ်စာ မည်သို့မည်ပုံပေးခြင်း၊ တရားမဝင်သော နို့တစ်စာ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် ဖေါ်ပြပါရှိသော စကားရပ်တို့မှာ၊ နို့တစ်စာပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်။

ပထမအပိုင်းအရ၊ နို့တစ်စာအပေးခံရသောအိမ်ရှင်၊ အိမ်ငှါးတို့ကို အိမ်ငှါးလမကုန်ခင် ၁၅ ရက် တင်ကြွေးချ၊ နို့တစ်စာရရှိစေရမည်။

ဒုတိယအပိုဒ်တွင် မည်သို့မည်ပုံ အဆိုပါ နို့တစ်စာ အပေးခံရသူထံ ပေးပို့ရမည်အကြောင်း နို့တစ်စာပေးသူက နို့တစ်စာအပေးခံရသူထံ စာတိုက်မှ တဆင့်သော်ငင်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင် သော်ငင်း၊ လက်ခံရရှိစေရန် ပေးပို့ရမည်။ ငင်းကိုယ်တိုင် မရှိက ငင်း၏မိသားစုတာယောက်၊ သို့မဟုတ် ငင်း၏ အစေခံများအား နို့တစ်စာကိုပေးရမည်။ ထိုသို့မဖြစ်နိုင်က ပစ္စည်းအပေါ်တွင် လွှယ်လင့်တကူမြင်နိုင်သော နေရာတွင် နို့တစ်စာကို ကပ်ထားရမည်အကြောင်းများ ဖေါ်ပြပါရှိလေသည်။

အထက်ဖေါ်ပြပါ ပုဒ်မတွင် အပိုဒ်နှစ်ပိုဒ်ခွဲခြား၍ ဖေါ်ပြပါရှိသော စည်းကမ်းချက်များကို ရောလုံး၍ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရန်မဖြစ်နိုင်ပေ။ နို့တစ်စာအပေးခံရသူမှာ လမကုန်မီ ၁၅ ရက် က တင်ကြွေး၍ နို့တစ်စာရရှိရမည်။ ထိုသို့ရရှိနိုင်စေရန် နို့တစ်စာပေးသူက လိုအပ်သလို အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ အပိုဒ် ၂ တွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်လိုပေသည်။

လျော်ကြေးထားသူက ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့၌ဖြင့်၊ နို့တစ်စာတစောင်ကို လျော်ကြေးထားခံရသူထံပေးပို့ရာ၊ ထိုနို့တစ်စာထဲတွင် လျော်ကြေးထားခံရသူထံ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့မှသာလျှင် ရောက်ရှိသဖြင့် ပစ္စည်းလွှဲ ပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၆၊ အပိုဒ် ၁ တွင် ပါရှိသော လိုအပ်သည့် လမကုန်ခင် ၁၅ ရက်အတွင်း နို့တစ်စာ မရောက်ရှိခြင်းကြောင့်၊ အဆိုပါ နို့တစ်စာသည် တရားမဝင်သော နို့တစ်စာဖြစ်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျော်ကြေးအမှတ် ၇၅။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးမောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ချန်ကင်းဂူမ် နှင့် ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးရှိန်ဝန်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။ဦးဘစိုး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ရန်ကုန်မြို့၊ တရားလွှတ်တော်၏ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အထူးအယူခံမှုအမှတ် ၁၀ တွင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ ဤရုံးတော်တွင် အထူးအယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်တောင်းသော ကိစ္စတရပ် ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလိုမှာ ရန်ကုန်မြို့၊ ကျုံးကြီးလမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၁၆၆ ကိုပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ရှင်တဦးဖြစ်သည်။ **အ**ဆိုပါ အိမ်ခန်းအမှတ် ၅ တွင် အိမ်ငှါးအဖြစ် နေထိုင်သော အယူခံ တရားခံ ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း ဆိုသူကို အိမ်ခန်းမှ နှင်ထုတ်လိုသဖြင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ နိဝင်္ဘာလ ၁၂ ရက် နေ့စွဲဖြင့် နို့တစ်စာတစောင်ကို ရေစွမ်းကြိုပြုလုပ်၍ ပေးပို့ခဲ့ရာ ထိုနို့တစ်စာကို အိမ်ငှါးက ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ နိဝင်္ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ရရှိခဲ့သည်။ **အိမ်ငှါးက မိမိနေသော** အိမ်ခန်းမှ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုသောကြောင့် အယူခံတရားလိုက မြို့တော်တရားမရုံးတွင် တရားစွဲဆိုလေရာ၊ အိမ်ငှါးက ၎င်းထံ ရောက်ရှိသော နို့တစ်စာမှာ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆ အရ၊ လကုန်သောနေ့မှ ၁၅ ရက်မတိုင်မီ ၎င်း၏ လက်ထဲသို့မရောက်ရှိ၍ အိမ်ရှင်ကပေးပို့သော နို့တစ်စာမှာ တရားမဝင်သော နို့တစ်စာ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းအပေါ်တွင် စွဲဆိုသော အမှုပလပ်သင့်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ မြို့တော်တရားမရုံးက ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် နို့တစ်စာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပါရှိသော ရက်ကန့်သတ်ခြင်းမှာ အိမ်ပိုင်ရှင်ထံမှ နို့တစ်စာပေးပို့သော နေ့ရက်နှင့်သာဆိုင်သည်၊ အိမ်ငှါးထံ အဆိုပါ နို့တစ်စာ ရောက်ရှိသော နေ့ရက်နှင့် မဆိုင်ဟု ယူဆ၍ အဆိုပါ ငြင်းဆိုချက်ကို ပယ်ချလိုက်သည်။ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံဝင်ရောက်ရာ၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၆၆ တွင် မူလစစ်ဆေးခဲ့သော တရားရုံးကဲ့သို့ ကေ၊ အမ်၊ မိုဒီနှင့် မိုဟာမက်ဆီးဒစ် (က်) ဖြတ်ထုံးကို အကိုးအကားပြု၍ အယူခံလွှာကို စရိတ်နှင့်တကွပယ်လိုက်လေသည်။

တရားလွှတ်တော်၌ တဖန် အထူးအယူခံအဖြစ် လျှောက်ထားပြန်ရာ၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အထူးအယူခံမှု အမှတ် ၁၀ တွင် အယူခံ ခုံရုံးတော်က ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် ပါရှိသော နို့တစ်စာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နေ့ရက် သတ်မှတ်ခြင်းသည် နို့တစ်စာ အပေးခံရသော သူနှင့်သာ လုံးဝသက်ဆိုင်သည်၊ နို့တစ်စာပေးသော သူနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိဟု အောက်ရုံးများက အကိုးအကားပြုသော ဖြတ်ထုံးနှင့် ကွဲလွဲ၍ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူပြီးလျှင်၊ အယူခံတရားလို၏ အမှုကို ပွလပ်လိုက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အောက်ရုံးများက အကိုးအကား ပြုသော ဖြတ်ထုံးနှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး အဓိန့်ချမှတ်

ခြင်းမှာ မှားယွင်းသည်ဟု အကြောင်းပြ၍ ဤရုံးတော်တွင် အယူခံဝင်ခွင့် တောင်းခဲ့သည်။

၁၉၆၀

ချန်ကင်းဂွမ် နှင့် ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း။

ပစ္စည်းလွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် ပေါ်ပြပါရှိသော စကားရပ်ကို စိစစ် ကြည့်ရှုရာ၊ ထိုစကားရပ်တို့မှာ နို့တစ်စာပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပထမပိုင်းမှာ "**Firstly, that a lease of immoveable property for any purpose other than for agricultural or manufacturing purposes shall be deemed to be a lease from month to month, terminable, on the part of either lessor or lessee, by 15 days' notice expiring with the end of a month of the tenancy**" ဟူသောစကားရပ်တို့ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုစကားရပ် တို့၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ရှင်းလင်းစွာ ပေါ်လွင်လျက် ရှိသည်။ နို့တစ်စာ အပေးခံရသော အိမ်ရှင်၊ သို့မဟုတ် အိမ်ငှါးတို့ကို အိမ်ငှါးလမကုန်ခင် ၁၅ ရက်တင် ကြို၍ နို့တစ်စာရရှိစေသုံးသည်။

အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ ဒုတိယအပိုဒ်ဘွင်သာလျှင်၊ မည်သို့မည်ပုံအဆိုပါနို့တစ်စာအပေးခံရသူထံ ပေးပို့ရမည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပြပါရှိသည်ကို မွေ့ရသည်။ ၎င်း ဒုတိယအပိုဒ်တွင် ပါရှိသော စကားအသုံးအနှုန်းအရဆိုလျှင်၊ နို့တစ်စာပေးသူက နို့တစ်စာ အပေးခံရသူထံ စာတိုက်မှတဆင့် သော်၎င်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း လက်ခံရရှိစေရန် ပေးပို့ရမည်။ ၎င်းကိုယ်တိုင်မရှိက ၎င်း၏ မိသားစုတယောက်ယောက်၊ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ အစေခံများအား၊ နို့တစ်စာကို ပေးရမည်။ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်နိုင်က ပစ္စည်းအပေါ် တွင်လွယ်လင့်တကူမြင်နိုင်သောနေရာတွင်နို့တစ်စာကိုကပ်ထားရမည်။

အထက် ပေါ်ပြပါ ပုဒ်မတွင် အပိုဒ် နှစ်ပိုဒ်ခွဲခြား၍ ပေါ်ပြပါရှိသော စည်းကမ်းချက်များကို ဆောလုံး၍ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ နို့တစ်စာ အပေးခံရသူမှာ လမကုန်မီ ၁၅ ရက်ကတင်ကြို၍နို့တစ်စာရရှိရမည်။ထိုသို့ရရှိစေနိုင်ရန်နို့တစ်စာပေးသူက လိုအပ်သလို အဆိုပါ ပုဒ်မ၏ အပိုဒ် ၂ တွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုပေသည်။ ထိုနည်းဖြင့် အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူက တရားလွှတ်တော်က အကိုးအကားပြုသော မြန်မာနိုင်ငံယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်ပင်မလိုတော့ချေ။ လျှောက်ထားသူက ပေးပို့သောနို့တစ်စာသည်လျှောက်ထားခံရသူထံ နိဝင်္ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့မှသာလျှင် ဆောက်ရှိသဖြင့် ပစ္စည်းလွဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၆၊ အပိုဒ် ၁ တွင် ပါရှိသော လိုအပ်သည့်လမကုန်ခင် ၂၅ ရက်အတွင်း နို့တစ်စာမဆောက်ရှိခြင်းကြောင့်အဆိုပါနို့တစ်စာသည် တရား မဝင်

၁၉၆၀

ချုန်ကင်းဂွမ်
နှင့်
ဝေါင်ခိုင်ဖွန်း။

သော နို့တစ်စာ ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ အောက်ရုံးများက အကိုးအကားပြု ထားသော တရားလွှတ်တော်၏ ဖြတ်ထုံးတွင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စာပိုဒ် တို့ကို အသေးစိတ် စဉ်းစား ဆွေးနွေးခဲ့ဟန် မတူပေ။

အယူခံတရားလို၏ လျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့် ပယ်လိုက်သည်။

ရွှေနေစရိတ် ၇၅ ကျပ် ပေးဆောင်စေ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဒေါ်မြင့် ပါ ၂ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ဦးသိုက် ပါ ၅ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

† ၁၉၆၀

ဇွန်လ ၂၄ ရက်။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ အယူခံဝင်ရန်အခွင့်ထူးပေးခြင်း၊ ပုဒ်မ ၅ နှင့် ခြားနားပုံ၊ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကာလစည်းကမ်းသတ်အတွင်းနှင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှ အယူခံဝင်ရန် ထောက်ခံချက်ရရန် လျှောက်ထားရာတွင် ဤရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ ၌၊ တရားရုံးတရပ်ရပ်မှ ချမှတ်သော စီရင်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ဒီကရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြီးသတ်အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မိမိ၏သဘောအတိုင်း၊ အခွင့်ထူးပေးနိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၆ သည်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ မှာကဲ့သို့၊ သာမန်အယူခံလွှာများကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံကြားနာ စစ်ဆေးရန်အတွက်၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေအမဟုတ်ခေ့၊ ပုဒ်မ ၅ အရဆိုလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ အယူခံလွှာကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၆ အရမှာမူကား အယူခံဝင်ရန် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က၊ အခွင့်ထူးပေးသင့်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ မိမိသဘောအတိုင်း အခွင့်ထူးပေးနိုင်သည်။

ယခုကဲ့သို့သော တန်ဘိုး ၂,၀၀၀ မျှရှိသော မှုခင်းတွင် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ အခွင့်ထူးဖြင့် အယူခံဝင်လိုသူသည်၊ ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ အခွင့်အရေးရှိထားသည့်အတိုင်း၊ တရားဝန်ကြီးတဦး အယူခံမှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင်၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ်အတွင်း အယူခံဝင်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့်၊ ထိုတရားဝန်ကြီး၏ ထောက်ခံချက်ရရှိရန် လျှောက်ထားရာ၌၊ ထောက်ခံခြင်းမပြုဘဲ လျှောက်လွှာကိုပယ်လျှင်၊ တရားဝန်ကြီး၏ အယူခံမှုတွင် ချမှတ်သောအမိန့်သည်၊ ပုဒ်မ ၆ တွင်အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ်အမိန့်ဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆ၍၊ အခွင့်ထူးပေးသင့်က ပေးခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်မှ ထောက်ခံချက် လျှောက်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်မျိုးတွင် ဤရုံးတော်က ယင်းသို့ယူဆခြင်းမပြုနိုင်ပေ။

လျှောက်ထားသူများအတွက်။ ။မစ္စတာ ဂျိအင် (နှ) ဘနာဂျီ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) တို့အတွက်။ ။ဦးမွန် စံလှိုင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇၉။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၁

ဒေါ်မြင့် ပါ နှင့် ဦးသိုက် ပါ ၅။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။လျှောက်ထားသူ ဒေါ်မြင့်၊ မသန်းခင်နှင့် အပေါင်းပါတို့ အပေါ်၌၊ ဦးသိုက်၊ ဒေါ်အိမ်ကြွယ်တို့က၊ ကာလတန်ဘိုး ၂,၀၀၀ တန် အခင်းဖြစ်မြေကွက်ကို လက်ရောက် ရလိုမှုဖြင့်၊ မန္တလေးနယ်ပိုင်တရားမရုံး၌ တရားစွဲဆိုရာ၊ အနိုင် ဒီကရီ ရရှိခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ရရှိသော ဒီကရီနှင့် အမိန့်ကို မန္တလေးခရိုင်၊ တရားမရုံးက ပယ်ဖျက်သည်တွင်၊ ဦးသိုက်၊ ဒေါ်အိမ်ကြွယ်တို့က၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံဝင်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်က ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့်၊ ခရိုင် တရားမရုံး၏ အမိန့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ မူလ ရုံး ချမှတ်သည့် အမိန့် ဒီကရီကို အတည်ပြုလိုက်လေသည်။

ထိုအမိန့်ကို အယူခံရန်အတွက်၊ ဒေါ်မြင့်၊ မသန်းခင်နှင့် အပေါင်းပါတို့သည်၊ အမိန့်ချမှတ်သော တရားဝန်ကြီးထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ ထောက်ခံသည့် အမိန့်ကို လျှောက်တောင်းသောအခါ၊ တရားဝန်ကြီးက ထိုသို့ လျှောက်တောင်းသည်မှာ ဥပဒေအရ၊ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလ အပိုင်းအခြားထက်၊ ရက်ပေါင်း ၁၇၆ ရက်ကျော်လွန်နေပြီဖြစ်ကြောင်း။ လျှောက်ထားသူတို့ကိုးကားသော ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အထူး ကာလစည်းကမ်းသတ်နှင့် အတိုးသတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေမှာလည်း၊ တရားလွှတ်တော်နှင့် မသက်ဆိုင်ကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ထောက်ခံချက် ရရှိရေး လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။ ထိုပယ်သည့်အမိန့်မှာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့၌၊ ဒေါ်မြင့်၊ မသန်းခင်တို့က ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူး လျှောက်ထားလေသည်။ ထိုပုဒ်မ၌ တရားရုံးတရပ်ရပ်ကချမှတ်သော စီရင်ချက်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ်ဒီကရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အပြီးသတ် အမိန့်ကို အယူခံဝင်ရန်၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်က မိမိ၏ သဘော အတိုင်း အခွင့်ထူးပေးနိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ လျှောက်ထားသည်မှာလည်း၊ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအပိုင်းအခြားထက် လမေါင်းများစွာ ကျော်လွန်နေပြီဖြစ်သဖြင့်၊ ယင်းသို့ကျော်လွန်သည်ကိုဖြေရှင်းရန်အတွက်၊ ဒေါ်မြင့်၏ ကျမ်းကျိန်လွှာတစောင်ကို တင်သွင်းလေသည်။ ထိုကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့်အကြောင်းအချက်များသည်၊ မပြည့်စုံ မခိုင်လုံချေ။

သို့သော် ယင်းသို့တင်ပြသောအကြောင်းအချက်များ၊ ခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်မှာ ပဓါနမဟုတ်၊ အဓိက အချက်မှာ ယခုလျှောက်ထားသူများသည်၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးထံ လျှောက်ထားရာ၌ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှ လျှောက်ထားသည့်အချက်သာလျှင် ဖြစ်သည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင်၊ တရား လွှတ်တော်တရပ်သာလျှင် ရှိသည်ကိုငင်း၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီးများ၊ မန္တလေးမြို့၌အမှုကြားနာစစ်ဆေးသဖြင့်၊ မန္တလေးတရားလွှတ်တော်တရပ်မပေါ် ပေါက် ခဲ့သည်ကိုငင်း၊ လျှောက်ထားသူများ၏ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက ဝန်ခံလေသည်။ ယင်းသို့ ဝန်ခံသည့်အတိုင်းပင် တရားဥပဒေအရ မှန်ကန်သဖြင့်၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ၏ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်သည်ဆိုသည့် အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဤရုံးတော်က သဘောတူ လက်ခံသည်။

၁၉၆၀ ဒေါ်မြင့် ပါ နှင့် ဦးသိုက် ပါ ၅။

ယင်းသို့ ကာလစည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှသာ၊ တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ထံသို့၊ တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ လျှောက်ထားသဖြင့်၊ လျှောက်လွှာ ကို ပယ်သည်တွင်၊ ဤရုံးတော်က ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူး ပေးရေးပြဿနာပေါ် ပေါက်လေသည်။ ပုဒ်မ ၆ သည်၊ ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ မှာကဲ့သို့ သာမန် အယူခံလွှာများကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံကြားနာ စစ်ဆေးရန် အံတွက်၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော် ဥပဒေ မဟုတ်ချေ။ ပုဒ်မ ၅ အရဆိုလျှင်၊ ထိုပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်လျှင်၊ အယူခံလွှာကိုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ကလက်ခံရမည် ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၆ အရမှာမူကား၊ အယူခံဝင်ရန် တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အခွင့်ထူး ပေးသင့်သည်ဟု ယူဆလျှင်၊ မိမိ၏သဘောအတိုင်း အခွင့်ထူး ပေးနိုင်သည်။

သို့သော်ငြားလည်း၊ ယခုကဲ့သို့သော တန်ဘိုး ၂,၀၀၀ မျှရှိသော မှုခင်းတွင်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အခွင့်ထူးဖြင့် အယူခံဝင်လိုသူ သည်၊ ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ၊ အခွင့်အရေးရရှိထားသည့်အတိုင်း၊ တရားဝန်ကြီး တဦးအယူခံမှုတွင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်လျှင်၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အယူခံ ဝင်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် အတွင်း အယူခံဝင်ရန်အာဏာ လိုအပ်သည့်၊ ထိုတရားဝန်ကြီး၏ ထောက်ခံချက်ကို ရရှိရန် လျှောက်ထားရာ၌၊ တရား ဝန်ကြီးက ထောက်ခံခြင်း ပြုဘဲ လျှောက်လွှာကို ပယ်လျှင်၊ တရားဝန်ကြီး၏ အယူခံမှု တွင် ချမှတ်သော အမိန့်သည် ပုဒ်မ ၆ တွင် အကျုံးဝင်သော အပြီးသတ် အမိန့်ဖြစ်သည် ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆ၍ အခွင့်ထူး ပေးသင့်က ပေးခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင်၊ ကာလ စည်းကမ်းသတ် ကျော်လွန်မှ ထောက်ခံချက် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စရပ်မျိုးဘွင် ဤရုံးတော်က ယင်းသို့ယူဆခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ အကယ်၍ ထိုကိစ္စရပ်မျိုး၌ယင်းသို့ယူဆ ၍အခွင့်ထူးပေးရန် လျှောက်လွှာကို လက်ခံ ဆုံးဖြတ်မည်ဆိုလျှင် အမှုသည်များသည်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း၊ မိမိတို့၏

၁၉၆၀

ဒေါ်မြင့် ပါ နှင့် ဦးသိုက် ပါ ၅။

အခွင့်အရေးရရှိရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌၊ ပေါ့လျော့သောကြောင့်ၾကောင်း၊ အခြားအကြောင်းများကြောင့်ၾကောင်း၊ တရားလွှတ်တော်တွင် လမ်းဆုံးတိုင်မလိုက်ဘဲ ဖြတ်လမ်းဖြင့် ဤရုံးတော်သို့ အယူခံဝင်ရန် အားထုတ်ကြမည်ကို စိုးရိမ်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့်၊ ယခုလျှောက်ထားသော အယူခံဝင်ရန် အခွင့်ထူးပေးရေးအတွက် လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

တရုပ်-မြန်မာနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးစာချုပ်နှင့်ပတ်သက်သောလွှဲအပ်မှု

၁၉၆၀

ဇွန်လ ၁၇ ရက်။

လွှဲအပ်မှုအမှာ်(၁) ၁၉၆၀ ခုနှစ်

အကြောင်းအရာ။ ။နိုင်ငံတော် သမတက၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထိုစဉ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့် တရုပ် ပြည်သူ့သမတနိုင်ငံအစိုးရ ဝန်ကြီးချုပ် ချူအင်လိုင်တို့သည် တရုပ်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည်နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးနှင့် နယ်မြေအလွှဲ လဲလှယ်ရေးအတွက် သဘောတူ စာချုပ် ချုပ်ဆိုကြသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ချက်ရယူရန် လွှဲအပ်မှု။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၃(၂)၊ ''သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း'' ''ဥပဒေပြုခြင်း'' မည်သည့်ကိစ္စကို ပါလီမန်က အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရခြင်း၊ ''ဥပဒေပြုခြင်း'' ၏ အဓိပ္ပါယ်၊ အကျုံးဝင်သည့်အချက်များ၊ ပါလီမန်သို့ အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ငန်းများ။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထိုစဉ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့် တရုပ်ပြည်သူ့သမတနိုင်ငံအစိုးရ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ချူအင်လိုင်တို့သည်၊ တရုပ်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးနှင့် နယ်မြေအလွှဲ လဲလှယ် ရေးအတွက် သဘောတူ စာချုပ်ဆိုရာ၊ ထိုသဘောတူ စာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂(၂)နှင့် အပိုဒ် ၂ (၃) တို့၌ ဖေါ်ပြထားသော ဥပဒေပြုရန်လိုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေပြုခြင်းကို လိုရန် အကြောင်း ရှိသော အချက်အလက်ဘို့ပါဝင်စေကာမူ၊ ထိုသဘောတူ စာချုပ်အတည်ပြုခြင်းကို ပါလီမန်သည်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂)အရသဘောတူညီချက်ပေးနိုင်သည်။

ပြည်ထောင်ချင်းချင်း သဘောတူညီချက်ကို လက်ခံအတည်ပြုရေးအတွက် ပါလီမန်သည်၊ ''သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း'' နှင့် ''ဥပဒေပြုခြင်း'' တည်းဟူသော ကိစ္စနှစ်ရပ်အနက်၊ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃(၂)အရ၊ ဥပဒေပြုခြင်းကို မဆောင်ရွက်မီ သဘောတူညီချက် ပေးခြင်းကို အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

''ဥပဒေပြုခြင်း'' ဆိုသည်မှာ၊ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဥပဒေအမျိုးမျိုးပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ပါလီမန်က အခြေခံဥပဒေဘွင် ပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအတိုင်း အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းများသည်ဉင်း၊ ထိုအက်ဥပဒေက လွှဲအပ်သည့် အာဏာပိုင်တဦးဦးက နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေပြုခြင်း များသည်ဉင်း၊ ဥပဒေပြုခြင်းဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်တွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ ထိုကြောင့် အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃(၂)တွင် ပါရှိသည့် ဥပဒေပြုခြင်း ဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ဘွင် ပါလီမန်က အခြေခံ ဥပဒေအခန်း ၆၊ အပိုင်း ၅ အရ၊ အက်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းသာမက၊ အခန်း ၁၁ အရ၊ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်သည့် ဥပဒေပြုခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ထိုသုပ်ငန်းနှစ်ရပ်လုံးမှာ ပါလီမန်သို့သာလျှင် အခြေခံဥပဒေက ပေးအပ်ထားသော ဥပဒေပြုခြင်း လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ လွှဲအပ်မှုအမှတ် ၁။

နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း အစီရင်ခံချက် ဂိုမြွက်ကြားသည်။

၁၉၆၀

တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်သော လုံအပ်မှု။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအတွက်။ ။နိုင်ငံတော် ရှေနေချုပ်ကြီး ဦးရန်အောင်နှင့် အစိုးရလွှတ်တော် ရှေနေကြီး မစ္စတာ ဂန်ဂူလီတို့ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လွှတ်တော် ရှေနေကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးရှိန်ဝန်း၊ ဦးညွန့်ဟန်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ် ဦးထွန်းဝင်းနှင့် လွှတ်တော်ရှေနေကြီးများ ဖြစ်သော ဦးဘဆွေ ဦးမောင်တို့အားကြားနာသည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်း။ ။တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် ပြဿနာဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော် သမတသည် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၁ အရ၊ ဤရုံးတော်သို့ အောက်ပါ အတိုင်း လုံအပ်ခဲ့လေသည်။

"၁။ ။၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်၊ ထိုစဉ်ကပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်**ကြီး နေဝင်းနှင့် တရုပ်** ပြည်သူ့ သမတနိုင်ငံအစိုးရ ဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ချူးအင်လိုင်တို့သည်၊ **တရုပ်ပြည်နှင့် မြန်မာပြည် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးနှင့် နယ်မြေ အချို့** လဲလှယ်ရေးအတွက် သဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုကြပါသည်။

၂။ ။ထိုသဘောတူစာချုပ် မိတ္တူကို၊ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်စေရန် **ပူးတွဲ** ပေးပို့ပါသည်။

၃။ ။၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် အစိုးရက၊ ထို သဘောတူ စာချုပ် အတည်ပြုခြင်းကို သဘောတူညီချက် ပေးရန် ပါလီမန်သို့တင်ပြသဖြင့်၊ ပါလီမန်သည်ထိုစာချုပ် အတည်ပြုခြင်းကို ထိုနေ့ကပင် သဘောတူခဲ့ပါသည်။

၄။ ။၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ထိုသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြု၍၊ အတည်ပြု စာချွန်တော်များကို တပြည်နှင့် တပြည် အပြန်အလှန် ကမ်းလှမ်းကြပါသည်။

၅။ ။ထိုအကြောင်း အရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ထင်မြင် ယူဆချက်ကို ယူရလောက်အောင်ပြည်သူများအတွက် အရေးကြီးသည်ဟူသော ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာနှစ်ရပ် အောက်ပါ အတိုင်း ပေါ် ပေါက်လာပါသည်။

(၁) ပါလီမန်သည်၊ အထက်ပါ အပိုဒ် ၃ တွင် ဖေါ်ပြထားသည့်အတိုင်း သဘောတူစာချုပ် အတည်ပြုရေးအတွက် ထိုစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ (၂) နှင့် အပိုဒ် ၂ (၃) တို့၌ ပါဝင်သော အချက် အလက်တို့ကြောင့် သဘောတူချက် ပေးနိုင်ပါသလော။

၁၉၆၀

တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ် သက်သော လုံအပ်မှု။

(၂) ပါလီမန်က ဤသို့သဘောတူချက် ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ပါက၊ ထိုဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်အောင် မည်သို့ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရပါမည် နည်း။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၅၁ အရ၊ ဤပြဿနာ ၂ ရပ်ကို စဉ်းစား အဓိရင်ခံနိုင်စေရန်၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ လွှဲအပ် ပါ ကြောင်း။ ”

ပထမ ပြဿနာတွင် ရည်ညွှန်းထားသော အဆိုပါ စာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ (၂) နှင့် အပိုဒ် ၂ (၃) တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ ၂။ (၂) တရုပ်ပြည်က ပိုင်ဆိုင်သော ဖီမော်၊ ဂေါ်လန်နှင့် ကန်ဖန်ဒေသကို မြန်မာအစိုးရက တရုပ်ပြည်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် သဘောတူသည်။ တရုပ်ပြည်သို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ရန်ဖြစ်သော ဤဒေသ၏ အကျယ်အဝန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်နှင့် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့ အသီးသီးတွင် မြန်မာ နိုင်ငံအစိုးရနှင့် တရုပ် နိုင်ငံအစိုးရတို့က မြေပုံများပေါ်တွင် မှတ်သားလျက် တင်ပြသော အဆိုပြုချက်များနှင့် လျော်ညီစွာ ပူးတွဲကော်မီတီက နှီးနှောဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ရမည်။ တရုပ်ပြည်သို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ရန် ဖြစ်သော ဤဒေသအကျယ်အဝန်းကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နောက်၊ တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ်၏ ဤအစိတ်အပိုင်း အတိအကျ တည်နေပုံကို သက်ဆိုင်ရာ မြေပေါ်တွင် တိုင်းထွာမှု ပြုရန်နှင့် နယ်နိမိတ် မှတ်တိုင်များ စိုက်ထူရန် ပူးတွဲ ကော်မီတီသည် တဘက် တဘက်စီမှ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးရေအညီအမျှ ပါဝင်သော ပူးတွဲ မြေတိုင်းအဖွဲ့များကို စေလွှတ်ရမည်။

(၃) နမ်ဝမ်နှင့် ရွှေလီမြစ်များ ဆုံရာ အရပ်၌ တည်ရှိ၍၊ တရုပ်ပြည်က ပိုင်ဆိုင် လျက်မြန်မာပြည်သို့ ငှါးထားသော မိုင်းမောတြိဂံဒေသ (Namwan Assigned Tract) ဆိုင်ရာ ‘ထာဝစဉ် အငှါးစာချုပ်ကို’ ဖျက်သိမ်း ရန်အလို့ငှါ၊ ထိုဒေသကိုပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏နယ်မြေတစိတ် တဒေသဖြစ်စေခြင်းငှါ မြန်မာပြည်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန် တရုပ်အစိုးရ က သဘောတူသည်။ မိုင်းမော တြိဂံဒေသနှင့် လဲလှယ်သောအားဖြင့် ပန်ဟုံနှင့် ပန်လောင် လူမျိုးများ အုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေ ဒေသများကို တရုပ်ပြည်၏ နယ်မြေ တစိတ်တဒေသဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ တရုပ်ပြည်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန် မြန်မာအစိုးရက သဘောတူသည်။ ယင်းနယ်မြေ

၁၉၆၀

တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်သော လွှဲအပ်မှု။

ဒေသများသည်၊ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တရုပ် အစိုးရနှင့် ဗြိတိသျှ အစိုးရတို့ အပြန်အလှန် ပေးစာများ၌ ဖော်ပြပါရှိသော နမ်တင်းနှင့် နမ်ဖ မြစ်ဆုံမှ နယ်နိမိတ်၏ သတ်မှတ်ပြီးသော တောင်ဘက် အစိတ်အပိုင်းပေါ်ရှိ အမှတ် ၁ နယ်နိမိတ် မှတ်တိုင်အထိ ဖြစ်သော နယ်နိမိတ်မျဉ်း၏ အနောက်ဘက်တွင် ကပ်လျက်ရှိကြသည်။ တရုပ်ပြည်သို့လွှဲပြောင်းပေးရန်ဖြစ်သော ဤနယ်မြေဒေသများ၏အကျယ်အဝန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်နေ့နှင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့အသီးသီးတွင်တရုပ်နိုင်ငံ အစိုးရနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရတို့က မြေပုံများပေါ်တွင် မှတ်သားလျက် အဆိုပြုထားကြသည်။ နှစ်နိုင်ငံ အစိုးရတို့၏ အဆိုပြုချက်များတွင် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သော နယ်မြေဒေသကို တရုပ်ပြည်သို့ လွှဲပြောင်းပေးမည်။ ပန်ဟုံလူမျိုးများ အုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေဒေသနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရတို့၏ အဆိုပြုချက်များ၌ ခြားနားချက်ရှိရာ၊ ထိုခြားနားသော နယ်မြေ ဒေသသည် ပန်ဟုံလူမျိုးများ အမှန် အုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို ထိုနယ်မြေသို့ သွားရောက် စုံစမ်း၍၊ တရုပ်ပြည်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရမည်၊ မပေးရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် တဘက် တဘက်စီမှ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးရေ အညီအမျှပါဝင်သော အဖွဲ့တဖွဲ့ကို ပူးတွဲ ကော်မီတီက စေလွှတ်ရမည်။ တရုပ်ပြည်သို့ လွှဲပြောင်းပေးမည့် ပန်ဟုံနှင့် ပန်လုံ လူမျိုး များအုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေ ဒေသများ၏ အကျယ်အဝန်းကို ဤနည်းအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်နောက်၊ တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ်၏ ဤအစိတ်အပိုင်းအတိအကျ တည်နေပုံကို သက်ဆိုင်ရာ မြေပေါ်တွင် တိုင်းထွာမှုပြုရန်နှင့် နယ်နိမိတ် မှတ်တိုင်များ စိုက်ထူရန် ပူးတွဲ ကော်မီတီသည် တဘက်တဘက်စီမှ ပုဂ္ဂိုလ်ဦးရေ အညီအမျှ ပါဝင်သော ပူးတွဲ မြေတိုင်း အဖွဲ့များကို စေလွှတ်ရမည်။"

နိုင်ငံတော် အစိုးရက ထိုသဘောတူ စာချုပ်ကို လက်ခံအတည်ပြုရေးအတွက် သဘောတူညီချက်ပေးရန် ပါလီမန်သို့ တင်ပြခြင်းသည် ၎င်း၊ ပါလီမန်က သဘောတူညီချက်ကို ပေးခဲ့ခြင်းသည်၎င်း ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာသောသဘောဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

"၂၁၃ (၂)။ ။သဘောတူညီချက်အတိုင်း အထမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်၊ ဥပဒေပြုရန်လိုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဥပဒေပြုခြင်း

ကို လိုရန် အကြောင်းရှိသော ပြည်ထောင်ချင်းချင်း သဘောတူညီချက်ကို ပါလီမန်က သဘောမတူခဲ့သော် လက်ခံအတည်မပြုရ။"

၁၉၆၀

တရုပ်-မြန်မာနယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်သော လုံအပ်မှု။

ပါလီမန်သည် ထိုသဘောတူ စာချုပ် အတည်ပြုရေးအတွက် ဤကဲ့သို့ သဘောတူညီချက်ကို ပေးနိုင်သလောဟူသော ပထမ ပြဿနာ၏အဖြေကို အလွယ်တကူနှင့် ပြတ်သား ထင်ရှားစွာသိမြင်စေနိုင်သော နည်းလမ်းတခု ရှိသည်။ ထိုနည်းလမ်းမှာ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၏ အဖြေကို စီစစ်ရယူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်ချင်းချင်းသဘောတူညီချက်ကို လက်ခံအတည်ပြုရေးအတွက် ပါလီမန်သည် "သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း" နှင့် "ဥပဒေပြုခြင်း" တည်းဟူသော ကိစ္စနှစ်ရပ်အနက် မည်သည့် ကိစ္စကို ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။

ဤပုစ္ဆာကိုဖြေရန်အလို့ငှါ 'ဥပဒေပြုခြင်း' ဟူသောစကားရပ်၏အဓိပ္ပါယ်ကိုဦးစွာ ကောက်ယူရပေမည်။ ဥပဒေပြုခြင်းဆိုသည်မှာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဥပဒေ မျိုးမျိုး ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ပါလီမန်က အခြေခံ ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် နည်းလမ်းမျှားအတိုင်း အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမျှားသည်ဖြင့်၊ ထိုအက်ဥပဒေက လုံအပ်သည့် အာဏာပိုင် တဦးဦးက နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေ ပြုခြင်းမျှားသည်ဖြင့် ဥပဒေ ပြုခြင်းဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်တွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) တွင် ပါရှိသည့် ဥပဒေပြုခြင်းဟူသော စကားရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်တွင် ပါလီမန်က အခြေခံ ဥပဒေအခန်း ၆၊ အပိုင်း ၅ အရ၊ အက်ဥပဒေမျှား ပြဋ္ဌာန်းခြင်းသာမက အခန်း ၁၁ အရ၊ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်သည့် ဥပဒေပြုခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းနှစ်ရပ်လုံးမှာ ပါလီမန်သို့သာလျှင် အခြေခံဥပဒေက ပေးအပ်ထားသော ဥပဒေပြုခြင်း လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်မှာ အလွန် ထင်ရှားသည်။

ထို့ကြောင့် အခြေခံ ဥပဒေ အခန်း ၆၊ အပိုင်း ၅ အရ၊ အက်ဥပဒေအသစ်၊ သို့မဟုတ် တည်ဆဲ ဥပဒေကို ပြင်သည့် အက်ဥပဒေပြုရန်ဂင်းအခန်း ၁၁ အရ၊ အခြေခံ ဥပဒေကို ပြင်သည့် ဥပဒေပြုရန်ဂင်း လိုသော၊ သို့တည်းမဟုတ် လိုရန်အကြောင်းရှိသော ပြည်ထောင်ချင်းချင်း သဘောတူညီချက်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက လက်ခံ အတည်ပြုရေးအတွက် ပါလီမန်က ဥပဒေပြုခြင်းကို မဆောင်ရွက်မီ သဘောတူညီချက် ပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် (အကယ်၍ ဥပဒေပြုခြင်းကို အလျင်ဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သဖြင့်) ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖြစ်ပါမူသဘောတူညီချက် ပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် မလိုတော့ချေ။ သဘောတူညီချက်ပေးခြင်းကိုလည်း ပြုရဦးမည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အဓိပ္ပါယ် လုံးဝမရှိချေ။ သို့ဖြစ်၍ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ

၁၉၆၀

ထရပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်သော လွှဲအပ်မှု။

၂၁၃ (၂) အရ၊ ပါလီမန်က သဘောတူညီချက်ကို ပေးရန်မှာ ဥပဒေပြုခြင်းကိစ္စကို မဆောင်ရွက်မီ ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်သည် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံဖြစ်သည်နှင့် အညီ မိမိပိုင် နယ်မြေကို အခြား တိုင်းတပါးသို့ လွှဲပြောင်းပေးလိုက လွှဲပြောင်းပေးနိုင် သည့်အာဏာနှင့် အခွင့်အရေးရှိသည်ဟူသော အချက်ကို မည်သူမျှမငြင်းနိုင်ပေ။ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတို့၏ အခြေခံ ဂုဏ်အင်္ဂါမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာတော်ရှေ့တွင် လိုက်လဲဆောင်ရွက်ကြသူအားလုံးတို့ကလည်း ဤအချက်ကို သဘောတူ ဝန်ခံကြသည်။ ဖးဆပ၊လ၊ (ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့ လွတ်မြောက်ရေး) အဖွဲ့ ကိုယ်စား လျှောက်လဲကြသူများက ပြောဆိုကြသည်မှာ တည်ဆဲ အခြေခံ ဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံပိုင် နယ်မြေကို တိုင်းတပါးသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သော အာဏာသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရတွင်မရှိသောကြောင့် လွှဲပြောင်းပေးပါမည်ဟူသော ကတိကို လည်း ပဋိညာဉ်ပြုခွင့် မရှိကြောင်း၊ လိုအပ်သည့် အာဏာရရှိနိုင်ရန်အခြေခံ ဥပဒေကို ရှေးဦးစွာ သင့်လျော်သလို ပြင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

ဤအဆိုပြုချက် မှန်ကန်လျှင် ပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ လုံးဝ အဓိပ္ပါယ်မရှိတော့ချေ။ ဤအမှုတွင် သက်ဆိုင်သည့် သဘောတူညီချက် စာချုပ်မှာ ရှေ့ပြေးသဘောတူညီချက် စာချုပ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော ရှေ့ပြေးသဘောတူညီချက် စာချုပ်ကို မဆိုထားဘိ၊ ဤစာချုပ်တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် နယ်မြေလွှဲပြောင်းလဲလှယ်ပေးအပ်သည့် အပြီးသတ် သဘောတူညီချက်စာချုပ်ကို လက်ခံအတည်ပြုရန်အကြောင်းပေါ် ပေါက်သောအခါတွင်ပင်လျှင်၊ လိုအပ်သော အခြေခံ ဥပဒေကို ပြင်သည့်ဥပဒေပြုခြင်းကို မဆောင်ရွက်မီ သဘောတူညီချက် ပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံပိုင် နယ်မြေကို လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းအထမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်အခြေခံ ဥပဒေကို သင့်လျော်သလို ပြင်ရမည်မှာ မူချဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပါလီမန်က ဤကိစ္စမျိုးကို သဘောတူညီချက်ပေးပြီးသော နောက်ကာလတွင်မှ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာအချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် နိုင်ငံဖြစ်သော ကြောင့် အထက်တွင် ဖေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မိမိပိုင်နယ်မြေကို တိုင်းတပါးသို့လွှဲပြောင်းပေးလိုက လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည့်အာဏာရှိလေရာနယ်မြေလွှဲပြောင်းပေးရန် ပဋိညာဉ်မျိုး ပါဝင်သော ဤတရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် ပြဿနာဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော်၏ ကိုယ်စား နိုင်ငံတော် အစိုးရက ချုပ်ဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ အာဏာကို ကျင့်သုံးသော အခါတွင်မူကား အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်စေရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေအရ နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်ခြင်

ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ဤစာချုပ်တွင်ပါရှိသည့် ပဋိညာဉ်တာဝန်များကို ပြေလည်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ပါလီမန်ကလည်း ထိုစာချုပ်တွင် ပါရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကို မူအားဖြင့် သဘောတူကြောင်းဖြင့်ထုတ်ဖော် ပြဆိုသော အနေဖြင့် သဘောတူညီချက် ပေးနိုင်သည်။

၁၉၆၀

တရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးစာချုပ် နှင့်ပတ်သက်သော လုံအပ်မှု။

* ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် သမတက လုံအပ်သည့် ပြဿနာနှစ်ရပ်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြေဆိုလိုက်သည်။

(၁) ပါလီမန်သည် ဤတရုပ်-မြန်မာ နယ်နိမိတ် ပြဿနာဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်ကိုနိုင်ငံတော် အစိုးရက လက်ခံအတည်ပြုရေးအတွက် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၃ (၂) အရ၊ သဘောတူညီချက် ပေးနိုင်သည်။

(၂) ပထမပြဿနာ၏ အဖြေကို ထောက်ထားသောအားဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာကို ဖြေဆိုရန်မလိုပါ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဇွန်လ ၁၃ ရက်။

ဦးစိန်ဘ ပါ ၃၀ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင်တရားမ တရားသူကြီး ပါ ၅

(လျှောက်ထားခံရသူများ)*

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ (ယခု ၂၇)၊ စံဌါးခသတ်မှတ်ခြင်းမပြုမီ လိုအပ်သည့်အချက်များ။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ (ယခု ၂၇)အရဆိုလျှင်၊ စံဌါးခသတ်မှတ်ခြင်းမပြုမီ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အငှါးချထားသူနှင့် ငှါးရမ်းသူရှိရမည်။ ယင်းသို့ ရှိမှသာလျှင် အငှါးချထားသူကဖြစ်စေ၊ ငှါးရမ်းသူကဖြစ်စေ၊ စံဌါးခသတ်မှတ်ရန် လျှောက်ထားလျှင်သော်၎င်း၊ မိမိအလိုအလျောက်သော်၎င်း၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံဌါးခကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်၊ ဦးဘကျမ်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) (၂) (၃) နှင့် (၄) တို့အတွက်၊ အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၅) အတွက်၊ ဦးဘသန်း (၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခုလျှောက်ထားသူ ဦးစိန်ဘနှင့် အပေါင်းပါတို့သည်၊ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် စတင်၍၊ မြင်းခြံမြို့၊ မိတ္ထိလာလမ်းရှိ၊ အခင်းဖြစ်မြေပေါ်၌ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်တွင်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၅) ဒေါ်ရီက၊ မိမိသည် ထိုမြေကို၊ စားဘရားသား ကုမ္ပဏီထံမှ၊ ရေစစ်တြိ စာချုပ်ဖြင့် ငယ်ယူခဲ့ကြောင်းနှင့် မြင်းခြံမြို့၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ လက်ထောက် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ၊ ယခင် မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ၊ စံဌါးခ သတ်မှတ်ပေးပါ

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအမွှဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၄၄။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

ရန် လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း၊ စံငွေးခ သတ်မှတ်ပေးလိုက်သဖြင့်၊ ထိုသူများက၊ မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင် တရားမရုံးတော်သို့ စောဒက ဝင်ကြလေသည်။ နယ်ပိုင် တရားမ ရုံးတော်က၊ ထိုမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဦး နှစ်ဘက် မည်သူပိုင်ဆိုင် ကြောင်း အငြင်းပွားကြသဖြင့်၊ ထိုကိစ္စမှာ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငွေးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း။ သို့ဖြစ်၍၊ ၎င်း၏ အမိန့်ကို အတည်မပြုနိုင်ကြောင်းဖြင့် စံငွေးခ သတ်မှတ်သည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ ဒေါ်ရီက ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့်၊ ဤရုံးတော်သို့ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် လျှောက်ထားသည်တွင်၊ ဤရုံးတော်က လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။

1960

ဦးစိန်တ ပါ ၃ဝ နှင့် မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင် တရားမတရားသူကြီး ပါ ၅။

ထို့နောက် ၁၉၅၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့၌ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၃၊ မြင်းခြံမြို့၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့သည်၊ အခင်းဖြစ်မြေပေါ်၌ နေထိုင်သူများမှာ၊ ယင်းအဖွဲ့က အကွက်ရိုက်ထားသည့်အတိုင်း၊ မိမိတို့ ရရှိသော မြေကွက်များပေါ်တွင်၊ မိမိတို့အိမ်များကို ၇ ရက်အတွင်း အပြီး ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မဆောက်လုပ်က မြေပေါ်မှ အမြန်ဆုံး နည်းဖြင့် ထွက်ခွါသွားရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အမိန့် ချမှတ်လေသည်။ ၁၉၅၉ ခု၊ မေလ ၁၆ ရက်နေ့၌ ယင်းအဖွဲ့သည် အောက်ပါ အမိန့်တရပ်ကို တဖန်ချမှတ်လေသည်။

> "မြင်းခြံမြို့၊ အမှတ် (၁၃) ရပ်ကွက်ရှိ ဦးအယ္ဘန်-ဒေါ်ရီတို့မြေနေထုပေါ်ရှိ အဉီး နေထိုင်သူ ဒေါ်ရွှင် ပါ ၂၈ ဦးတို့အား၊ ၎င်းတို့စတင်ပြန်လည် တည်ဆောက်သော ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍၊ တလလျှင်ရွှေတန်းအိမ်များအတွက် ၆ ကျပ်နှုန်းဖြင့်၎င်း၊ နောက်တန်းအိမ်များအတွက် ၃ ကျပ် နှုန်းဖြင့်၎င်း၊ မြေရှင်ဒေါ်ရီသို့၊ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးမှ အပြီးအပိုင် မဆုံးဖြတ်ရသေးမီအတွင်း ပေးစေရန်၊ အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်သည်ကို မနာခံ၍ကျူးကျော်လူများ၏အိမ်များကို၊ ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် အားလုံးသဘောတူ ဆက်လက် ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။"

ထိုအမိန့်၏ မိတ္တူကို အခင်းဖြစ်မြေပေါ်၌ နေထိုင်သူများသို့ ပေးပို့ပြီး၊ ၎င်းတို့အား သတ်မှတ် ထားသည့် မြေလခကို ပေးဆောင် ပါမည်၊ မပေးဆောင် ပျက်ကွက်ပါက မြေပေါ်မှ အဆောက်အဦများကိုဖျက်သိမ်း၍ ထွက်သွားပါမည်စသောစည်းကမ်းချက် ပါရှိသည့် ကာဘိစာချုပ်ကို လက်မှတ် ရေးထိုး စေဟန် လက္ခဏာပေါ် ပေါက်သည်။ ယင်းသို့ ဆော်ငှါရွက်ရာ၌၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) မြင်းခြံမြို့၊ မြို့မကောင်စီကလည်း ဝင်ရောက် ကူညီဟန် ရှိသည်။

၁၉၆၀

ဦးစိန်ဘ ပါ ၃၀ နှင့် မြင်းခြံမှူး၊ နယ်ပိုင် တရားမတရားသူကြီး ပါ ၅။

ထိုနှစ် ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့တွင်၊ ထိုမြေပေါ်၌ နေထိုင်သူများက၊ ယင်းအဖွဲ့သို့ အောက်ပါ အတိုင်း စာဘစောင် ပေးပို့လေသည်။

"လေးစားစွာဖြင့်။

၁။ လူကြီးမင်းအဖွဲ့၏ (၁၉၅၉ ခု၊ မေလ ၁၆) ရက်နေ့ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် အပိုဒ် (၁) ကို ပေးပို့ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ကျွန်မတို့သည် ယခုနေထိုင်လျက်ရှိသော မြေအား ဒေါ်ရီပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ပြောလျက် မြေလခ တောင်းထားသည်ကို ဥပဒေအရ တရားရုံးမှ နေ၍ ငြင်းဆိုလျက်ရှိစဉ်၊ မည်သူ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု မဆုံးဖြတ်မီ အချိန်အတွင်း ဒေါ်ရီအား၊ မြေလခ ပေးရန် စိတ်ဆန္ဒ လုံးဝမရှိကြပါ။

၂။ သို့သော် လူကြီးမင်းအဖွဲ့၏ ('သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးမှ အပြီးအပိုင် မဆုံးဖြတ်မီအတွင်း မြေလခ ပေးစေရန်နှင့်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မနာခံ၍ ကျူးကျော်သူများ၏ အိမ်တို့ကို ဖျက်သိမ်း၍ ပစ်ရန် အားလုံး သဘောတူ ဆက်လက် ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။') ဟူသော (၁၉၅၉ ခု၊ မေလ ၁၆) ရက်နေ့ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းအပိုဒ် (၁) ကို ကောက်နုတ် ပေးပို့ချက်အရနှင့်မေလ (၂၀) ရက်နေ့ ဆွေးနွေးပွဲမှ ခရိုင်ဝန်မင်း အစရှိသော လူကြီးမင်း တို့၏ ဩဝါဒကို၊ 'ကောင်းစွာ နာယူပါသောကြောင့်၊ ကျွန်တော် ကျွန်မတို့သည်ငွေကို ပေးဆောင်ပါမည်။

၃။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော် ကျွန်မတို့သည်၊ ယခုနေထိုင်လျက်ရှိသော မြေကို ဒေါ်ရီပိုင်မြေဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံလျက်၊ ကျေနပ်စွာ စိတ်တူ သဘောတူ ပေးခြင်း မဟုတ်ပါ။ လူကြီးမင်းများ၏ ဩဝါဒကို နာခံလျက်သာ ပေးဆောင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသဖြင့် 'ဤအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်တကွ လူကြီးမင်းများ၏ ညွှန်ကြားချက်အရသန့်ရှင်းရေးအဖွဲ့မှ ငွေတို့ကို ထိန်းသိမ်းထားပါရန်' ဤမြေပြဿနာအပြီးအပိုင် မဆုံးဖြတ်ရသေးမီအတွင်း ပေးဆောင်ရသောငွေတို့ကို၊ ခရိုင်ဝန်မင်း အစရှိသော လူကြီးများက၊ ကျွန်တော်တို့ ရွှေ၌၊ တစုံတရာဆုံးဖြတ်ချက် မပေးမီ ဒေါ်ရီသို့ ငွေများ လွှဲပြောင်း မပေးပါရန်၊ အစီရင်ခံပါသည်။"

ထိုနောက် ဒေါ်ရီသည်၊ မြင်းခြံမှူး၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌာနဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထမ်းသို့ အခင်းဖြစ်မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စံဂါးခ သတ်မှတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ၊ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်သည်၊ ဒေါ်ရီ လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း၊ စံဂါးခ သတ်မှတ်ပေးလိုက်လေသည်။ မြေပေါ်၌ နေထိုင်သူများက၊ မြင်းခြံမှူးနယ်ပိုင် တရားမရုံးတော်သို့ စာဘက ဝင်ရောက်ခွင့်လည်း၊ တရားမရုံးက စံဂါးခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ကို အတည်ပြု လိုက်လေသည်။

၁၉၆၀

ဦးစိန်ဘ ပါ ၃၀ နှင့် မြင်းခြံမြို့၊ နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီး ပါ ၅ ။

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ (ယခု ၂၇) အရဆိုလျှင်၊ စံဥပဒေး သတ်မှတ်ခြင်း မပြုမီ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပစာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အဂ်ါးချထားသူနှင့် ဥပဒေးသူ ရှိရမည်။ ယင်းသို့ဖြစ်မှသာလျှင် အဂ်ါးချထားသူကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေးသူကဖြစ်စေ၊ စံဥပဒေးသတ်မှတ်ရန် လျှောက်ထားလွှာသော်၎င်း၊ မိမိအလိုအလျောက်သော်၎င်း၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စံဥပဒေးကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ယခုမူကား၊ အထက်ဖော်ပြခဲ့သော အခြေအနေတွင် ဒေါ်ရီသည်၊ အခင်းဖြစ် မြေကို အဂ်ါးချသူဖြစ်သည်ဟု မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ မဆုံးဖြတ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် မြို့ပြဆိုင်ရာ ဥပဒေးခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်နှင့် နယ်ပိုင် တရားမ တရားသူကြီးတို့သည်၊ မိမိတို့၌ မရှိသော၊ အာဏာကို သုံးစွဲခဲ့ကြသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမိန့်အသိမ်းသိမ်းကို အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည့် အတိုင်း၊ ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

ထို့မှတပါး၊ အခင်းဖြစ်မြေကို၊ မြေကွက်ရိုက်ပြီးနောက်၊ မြေကွက် ၃၁ ကွက် ရရှိခဲ့ရာ ၎င်းတို့အနက် မြေ ၂ ကွက်ကိုလက်ရှိဖြစ်သော လျှောက်ထားသူ အမှတ် (၂၉) ဒေါ်ညွန့်နှင့် အမှတ် (၃၀) ဦးသံချောင်းထံမှ သန့်ရှင်းရေးနှင့် စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့က ယူပြီးလျှင်၊ ဒေါ်ရီအား ဇေးအပ်သဖြင့်၊ ထိုဆောင်ရွက်ချက်ကို အာဏာပေးစာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထားပြန်လေသည်။ ယင်းအဖွဲ့မှာ၊ တရားဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်ဟန်မတူချေ။ ထို့ပြင်လည်း၊ ထိုမြေ ၂ ကွက်မှာ၊ ယခု ဒေါ်ရီ လက်ရှိဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိ၏။ ဒေါ်ရီမှာလည်း ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတယောက် မဟုတ်သည်သာမက၊ အမှုအချင်းအရာလည်း သီးခြား သက်သာခွင့် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၅ တွင်လည်း မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အကျုံးမဝင်နိုင်ချေ။ သန့်ရှင်းရေးနှင့် စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ချက်မှာ၊ တရားဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟုတ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။ သို့သော် အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းကြောင်းကြောင့်၎င်း၊ ဒေါ်ရီအား၊ သာမန်တရားရုံးတော်များ၌ တရားစွဲဆိုနိုင်သည့် အကြောင်းကြောင့်၎င်း၊ အာဏာပေး စာချွန်တော်အမိန့်ထုတ်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသည်ကို၊ ဤရုံးတော်က ပယ်ရမည် ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ထိုလျှောက်လွှာကို ပလပ်လိုက်သည်။

ဤအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သည့် အကြောင်းခြင်းရာ အားလုံးကို ထောက်ရှုပြီး၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၅) အဓိကတရားပြိုင်ဖြစ်သူဒေါ်ရီသည်၊ လျှောက်ထားသူများ ကုန်ကျသော တရားစရိတ်ကို ကျခံရမည်။ ဤရုံးတော်၏ ရှေ့နေခမှာ ငွေ ၁၀၀ ကျပ် (ကျပ်တရာ) ဖြစ်စေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

† ၁၉၆၀
မေလ ၆ ရက်။

ဦးသာနု (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားခံ) *

အစိုးရဘဏ္ဍာငွေများကို အပ်နှံခြင်းခံရသူ ဆောင်ရွက်သင့်သည့် တာဝန်ဝတ်တရား။

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၀၉၊ မည်ကဲ့သို့ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုမျိုးသည် အလွဲသုံးစားပြစ်မှု ကျူးလွန်လိုသူများအား တမင်ခွင့်ပြုရာရောက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အစိုးရဘဏ္ဍာငွေများကို အပ်နှံခြင်းခံရသူ အရာထမ်းအမှုထမ်း တဦးသည် အဆိုပါ ဘဏ္ဍာငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ်တရားများကို ရွက်ဆောင်ရာတွင် မိမိ၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အသုံးပြုသင့်သော သတိဝိရိယထက် ဆတရက် ထမ်းပိုး ပိုမို၍ ဂရုတစိုက် အရေးယူဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ထိုအရာထမ်းအမှုထမ်းသည် မိမိလက်အောက်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သော စာရေးများအား၊ အစိုးရဘဏ္ဍာငွေကို မရှိးဖြောင့်သော သဘောဖြင့် သုံးစွဲနိုင်အောင်သော်၎င်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းပြုနိုင်အောင်သော်၎င်း တမင်ခွင့်ပြုသည်ဟု ယူဆနိုင်လျှင် ထိုအရာထမ်းအမှုထမ်းမှာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

အယူခံတရားလိုသည်၊ မိမိလက်ဝယ်၌ မီးခံသေတ္တာဖွင့်သော သော့များကို တဦးတည်းတာဝန်ခံအဖြစ်ထားရှိခြင်း၊ အစိုးရဘဏ္ဍာတော်ငွေများကို မီးခံသေတ္တာထဲသို့ မိမိ၏မျက်မှောက်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုစေဘဲ၊ မိမိ၏မျက်ကွယ်တွင်အခြားသူများအားထည့်သွင်းရန် တာဝန်လွဲအပ်ထားခြင်း၊ ဘဏ်သို့ပို့ရန် ထိုငွေများကို ပြန်၍ထုတ်သည့်အခါတွင်လည်း အခြားသူများအား မီးခံသေတ္တာကို မိမိ၏မျက်ကွယ်တွင်ဖွင့်၍ ငွေများကို ထုတ်ယူစေခြင်း စသော ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပြစ်မှု ကျူးလွန်လိုသူများအား တမင်ခွင့်ပြုရာရောက်သည်ဟု ယူရပေမည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးကျော်မြင့် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၄။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးသာနု နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

တရားခန်းကြီးဦးအောင်သာကျော်။ ။အယူခံ တရားလို ဦးသာနုသည်၊ ပြည်သူ့ ထောက်ပံ့ရေး ဘုတ်အဖွဲ့တွင် ဌေတိုက်အရာရှိတဦးဖြစ်၍ ပြည်သူ့ ထောက်ပံ့ရေး ဘုတ်အဖွဲ့ ဌေတိုက်ကြီးတွင် လက်ခံရရှိသော ငွေများနှင့် ဌေတိုက်ခဲ့များမှတဆင့် အချိန်မီ ပေးပို့သော ငွေများကို ဌေတိုက် အတွင်းရှိ မီးခံသေတ္တာထဲတွင် ထည့်သွင်း ထိန်းသိမ်း ထားရသော တာဝန်ဝတ်တရားကို ပျက်ဆောင်ရသူတဦး ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက် (စနေနေ့) တွင် နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်တိုက်သို့ အချိန်မီ ပေးသွင်းခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ၊ ၎င်းလက်ဝယ်၌ ကျန်ရှိသောငွေများမှာ ၁,၁၇,၄၀၄ ကျပ် ၇၇ ပြား ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက် (တနလ်ာနေ့) နံနက်တွင် ထိုငွေများကို ဘဏ်တိုက်သို့ ပေးပို့ရန်အတွက် မီးခံသေတ္တာကို ဖွင့်လှစ်ကြည့်ရာ၊ ငွေပေါင်း ၈၀,၄၈၈ ကျပ် ယုတ်လျော့ ပျောက်ဆုံးနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ၎င်း အဖြစ် အပျက်ကို ဒုတိယစာရင်းကိုင် အရာရှိချုပ် ဦးဘိုကြီးက ကျောက်တံတားရဲဌာနဒါ တွင် တိုင်တန်းရာ အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဌာနသို့ လွှဲအပ် စစ်ဆေးစေခဲ့သည်။ အထူး စုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဌာနက အယူခံ တရားလို ဦးသာနုအပေါ် တွင် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ ပြစ်မှုပေါ် ပေါက်သည်ဟု ယူဆ၍ ၎င်းအား တရားစွဲဆိုခဲ့ရာ အမှုစစ်ဆေး သော အထူးတရားသူကြီး * ကဝင်းအပေါ် တွင် အဆိုပါ ပြစ်မှု ထင်ရှားသည်ဟု ယူဆ၍ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၄ နှစ် ကျခံစေရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် တရားလွှတ်တော်သို့အယူခံဝင်ရာ ၎င်း၏အယူခံကိုတရားလွှတ်တော်က ပယ်ချလိုက်သည်။ သို့ပယ်ချခြင်းခံရသည့်အတွက်ကြောင့် ဤရုံးတော်သို့ ထပ်မံ၍ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အမှု၏ အဖြစ်အပျက် အားလုံးစုံကို အောက်ရုံး စီရင်ချက်များတွင် စုံလင်စွာ ဖော်ပြပါရှိသည့်ပြင် ထိုအဖြစ်အပျက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုံဟ သံသယဖြစ်စရာ အကြောင်း တစုံတခုမျှ မရှိခဲ့ချေ။ မီးခံသေတ္တာဖွင့်သော သော့များကို အယူခံ တရား လိုတဦးတည်းက တာဝန်ယူ၍ ကိုင်ဆောင်ရသည်။ ထိုမီးခံ သေတ္တာမှာ အယူခံ တရားလို ရုံးထိုင်သော ရုံးခန်းတွင်မရှိဘဲငှင်းလက်အောက်၌ လုပ်ကိုင်သောစာရေးများ၏ အခန်း ထဲတွင်သာ ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ငွေများထည့်သွင်းသည့်အခါများတွင်၎င်း၊ ငွေများ ထုတ်ယူသည့်အခါများတွင်၎င်း အယူခံ တရားလို ကိုယ်တိုင် ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုသည့်အကြောင်း ထင်ရှားလျက်ရှိသည်။ စနေနေ့တွင် လုမြင့်ဆိုသူ တဦးက ၃၇ လမ်း ဆိုင်ခဲ့မှ ရခဲ့သောငွေများကို လာရောက်ပေးပို့ရာ ထိုငွေများကို မီးခံသေတ္တာ ထဲသို့ ထည့်သွင်းသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံ တရားလိုကိုယ်တိုင် ဘာမှ ဆောင် ရွက်ခြင်း မရှိကြောင်း ဝန်ခံထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ တနလ်ာနေ့တွင် စာရေး ဖမောင်ရွှေ ရုံးသို့ မရောက်မီ စပ်ကြားမီးခံသေတ္တာတွင်ရှိသော ချက်လက်မှတ်များကို

၁၉၆၀

ဦးသာနု နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

ထုတ်၍ ဘဏ်သို့ ပို့ရန် တခြားစာရေးနှစ်ယောက်အား မီးခံသေတ္တာသော့များကို အပ်နှံလိုက်ပြီး မိမိကိုယ်တိုင် ကြပ်မတ် ကြည့်ရှုခြင်း မရှိသည်ကိုလည်း ဝန်ခံလေသည်။ ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေး ဖေါက်ဖျက်မှု၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၀၅ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ဖေါ်ပြ ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

"မည်သူမဆို ပစ္စည်းကို၊ ပစ္စည်းစိမ်ခန့်ခဲ့ပိုင်ခွင့်ကို ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသည် တွင် ထိုပစ္စည်းကို မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့်အလွဲသုံးစားပြုလျှင်၊ ဥစ္စာတည်း မဟုတ် စိမ်ခန့်ခဲ့ခြင်းကိုပြုလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူအား ထိုသို့ပြုသည်ကို တမင်ခွင့်ပြုလျှင် ထိုသူသည် ရာဇဝတ်မကင်းသော ယုံကြည်အပ်နှံရေးကို ဖေါက်ဖျက်သည် မည်၏။"

ယခုပျောက်ဆုံးသော ငွေပစ္စည်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အယူခံ တရားလိုသည် ၎င်း လက်အောက်တွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်သော စာရေးများအား ထိုပစ္စည်းကို မရိုးဖြောင့်သော သဘောဖြင့် သုံးစွဲနိုင်အောင်သော်၎င်း၊ စိမ်ခန့်ခဲ့ခြင်းပြုနိုင်အောင်သော်၎င်း တမင်ခွင့်ပြုသည်ဟု ယူဆနိုင်လျှင် အယူခံ တရားလိုမှာ ပုဒ်မ ၄၀၉ အရ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေး ဘုတ်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော် အစိုးရက ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ထားသော အဖွဲ့တခု ဖြစ်၍ ၎င်းဌာနမှ ရရှိသော ငွေများမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေများဖြစ်သည်။ အစိုးရဘဏ္ဍာငွေများကို အပ်နှံခြင်း ခံရသူ အရာထမ်း အမှုထမ်းတဦးသည် အဆိုပါ ဘဏ္ဍာငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ်တရားများကို ရွက်ဆောင်ရာတွင် မိမိ၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာ၌အသုံးပြုသင့်သော သတိဝိရိယထက် ဆထက်ထမ်းပိုး ပိုမို၍ ဂရုတစိုက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ယခုအမှုတွင် အယူခံတရားလို၏ ဆောင်ရွက်မှုများမှာ မိမိ၏ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သော သတိဝိရိယ လောက်မျှဖြင့်ပင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလုပ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ငွေများ ရောက် လာသည့်အခါ၊ မီးခံသေတ္တာထဲသို့ မိမိ၏ မျက်မှောက်တွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုစေဘဲ မိမိ၏ မျက်ကွယ်တွင် ထည့်သွင်းစေခြင်းနှင့် ငွေများကို ဘဏ်တိုက်သို့ ပို့ရန် ထုတ် ယူသည့်အခါတွင်လည်း မိမိ၏ မျက်ကွယ်တွင် ထုထယူစေခြင်းမှာ ထိုငွေများ တချို့ တဝက်ကို အလွဲသုံးစား ပြုလုပ်လိုသူများအား တမင်သက်သက် အခွင့်အရေးပေးသည် နှင့် တူနေပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုမူခြင်းအားဖြင့် ရာဇဝတ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်း မမြောက်ဟုယူဆပါလျှင် မြောက်မြားစွာသော အစိုးရဌာနများတွင် အယူခံတရားလို ကဲ့သို့တာဝန်အပ်နှံခြင်းခံရသော ကိစ္စရပ်များတွင် အစိုးရဘဏ္ဍာငွေယုတ်လျော့ ဆုံးရှုံး ခြင်း လွယ်ကူစွာ ပေါ်ပေါက်မည်မှာ မုချပင် ဖြစ်ဆည်။ မိမိလက်ဝယ်၌ မီးခံသေတ္တာ

၁၉၆၀

ဦးသာနု နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်။

ဖွင့်သော သော့များကို တဦးတည်း တာဝန်ခံအဖြစ် ထားရှိခြင်း၊ ဘဏ်သို့ အချိန်မီ မပို့ရသေးသော ငွေများက မိမိ၏ မျက်မှောက်တွင် မဟုတ်ဘဲ မိမိ၏ မျက်ကွယ်တွင် အခြားသူများအား ငွေများ ထည့်သွင်းရန် တာဝန် လွဲအပ်ထားခြင်း၊ ဘဏ်သို့ ပို့ရန် ထိုငွေများကို ပြန်၍ တုင်သည့်အခါတွင်လည်း အခြားသူများအား မီးခံသေတ္တာကို မိမိ၏ မျက်ကွယ်တွင် ဖွင့်၍ ငွေများကို ထုတ်ယူစေခြင်း စသောဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်လိုသူများအား တမင် ခွင့်ပြုရာ ရောက်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

သို့အတွက်ကြောင့်၊ အယူခံတရားလို၏ အယူခံလွှာကိုပယ်လိုက်သည်။

SUPREME COURT.

§ S.C. 1960

July 22.

LIM LYAN HWAT (*a*) LIM SWAY GAUNG
LIM KWIN KEE (*a*) HTWA KONG (*a*) HTWA TONG
(APPLICANTS)

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE †

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE ‡
(RESPONDENTS).*

Public Order (Preservation) Act—Ancestry—Original aim of—Criminal Procedure Code—Chapter VIII—Used in normal times—Difference between—Peace and order—Preservation of—What cannot be connected with—Legislature—Power of—Public Order Preservation Act, s. 5-A—Exercise of power under—Need for exercise of care—Preventive measures—When become fraud on statute.

The Public Order (Preservation) Act has its ancestry in the Defence of Burma Act, which is the Burmese counterpart of the Defence of the Realm Act promulgated for the successful prosecution of the war. In its origin it was meant to cope with an abnormal situation which called for measures to be taken against persons in order that they may be prevented from committing offences which would adversely affect peace and order. In its original form the Act was modest in its scope. Later amendments have added within its scope, offences against the Arms Act, Essential Supplies and Services Act, Opium Act, etc.

In normal times use is made of the provisions in Chapter VIII of the Criminal Procedure Code, under which people who are a danger to society, such as habitual offenders, may be required to furnish security. But the difference between these preventive measures and the Public Order (Preservation) Act is that in the latter, the person is not allowed to show cause against action proposed. There is seldom any proof, as one understands the term judicially, but more often than not, action is taken upon suspicion based upon material which would not be evidence in a Court of Law. Another difference is, under the Public Order (Preservation) Act, the order is by the executive and not by the judiciary. And furthermore, detention under the Public Order (Preservation) Act may be indefinite.

One can understand the relation of offences under the Arms Act to the preservation of peace and order but it is difficult to connect the smuggling of opium or iron scrap or an offence under the Foreign Exchange Regulations with such preservation, but the legislature is supreme, within the limits of the Constitution, to enact laws.

* Criminal Misc. Application $\frac{\dagger\ 20}{\ddagger\ 71}$ of 1960.

§ *Present:* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI and U AUNG THA GYAW, JJ.

The power that is exercised under s. 5-A of the Public Order (Preservation) Act is by the President or by some one to whom his powers are specifically delegated. The President in person never deals with any case of this nature but it is the Union Government which exercises his executive powers under s. 13 of the General Clauses Act and s. 121 of the Constitution.

In respect of a man suspected of smuggling opium, since it has hardly anything to do with the preservation of peace and order, greater care should be exercised in deciding upon the proper step that is necessary, so as to prevent him from pursuing his activities.

Preventive measures are not meant to be resorted to, by way of penalty, and to invoke the Public Order (Preservation) Act as a punishment is a fraud on the statute and an abuse of the powers exercisable under it.

S.C.
1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG
v.
LIM KWEN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG
v.
THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

Kyaw Myint and *Hla Sein* for the applicants.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondents.

U MYINT THEIN, C.J.—Section 16 of the Burmese Constitution ordains that no person shall be deprived of his personal liberty, nor his dwelling entered, nor his property confiscated, save in accordance with law but it is unfortunate that even in the thirteenth year of our country's independence there are still pieces of legislation which run counter to the ideas of liberty and freedom enshrined in the Constitution. The Public Order (Preservation) Act is one, and in its origin it was meant to cope with an abnormal situation which called for measures to be taken against persons in order that they may be prevented from committing offences which would adversely affect peace and order. Provision of such measures in law are not uncommon and in normal times use is made of the provisions in Chapter VIII of the Criminal Procedure Code, under which people who are a danger to society, such as habitual offenders, may be required to furnish security. They may be committed to prison, if such security is not forthcoming. There are similar provisions in the Opium Act and the Dangerous Drugs Act. But the difference between these preventive measures and the Public Order (Preservation) Act is that in the latter, the person concerned is not allowed to show cause against action proposed. There is seldom

S.C. 1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG

LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG

v

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

any proof, as one understands the term judicially, but more often than not, action is taken upon suspicion based upon material which would not be evidence in a Court of Law. Another difference is, under the Public Order (Preservation) Act, the order is by the executive and not by the judiciary. And furthermore, detention under the Public Order (Preservation) Act may be indefinite.

The Act has its ancestry in the Defence of Burma Act, which is the Burmese counterpart of the Defence of the Realm Act, promulgated for the successful prosecution of the war. With the termination of the war in Burma both in point of fact and in law, the Act was repealed in 1947 but because of the continued turmoil in the country, another Act, labelled the Public Order (Preservation) Act (16 of 1947) was promulgated by the Governor on 3rd April 1947. Its preamble, which is still intact today, despite the many amendments to the Act, reads:

> "Whereas it is expedient to make provisions, for preserving peace and order in certain areas."

In its original form the Act was modest in its scope. Section 5 enables a Police Officer not below the rank of a Sub-Inspector, or someone specifically authorised by the Governor, to arrest without warrant any person whom he *reasonably* suspects of having acted, of acting or of being about to act (i) in any manner calculated to disturb the public tranquility or (ii) in a manner prejudicial, to the safety of any area or of any industry, machinery or building in any such place or area or (iii) in any manner prejudicial to the output or effective control of any such industry or machinery. Such a person could be detained for fifteen days during which the fact of his detention would have to be reported to the Governor, who in turn would pass a final order as to his continued detention, restriction of his movements, or release.

Barely two months had passed, when an amending Act (28 of 1947) was promulgated. Sections 5-A and 5-B were inserted. Section 5-A reads:

> If the Governor is satisfied with respect to any particular person that with a view to preventing him from acting in any manner prejudicial to the public safety and the maintenance of public order, it is necessary so to do, the Governor may make an order . . . . (here follows the different kinds of directions the Governor may give, ranging from detention to the restriction of a person's movements, and even to the restriction in regard to his employment and of the use of his possessions. In the case of a foreigner he may be asked to remove himself out of the country).

Section 5-B deals with the taking of photographs and thumb impressions. The amending Act, 79 of 1947 followed, under which action could be taken in respect of persons wearing uniforms without authority, and to prohibit movement, evolution or drill of a military nature.

With the attainment of independence there was the Adaptation of Laws Order, which provided for, among many things, the substitution of the word " President " for " Governor " wherever it may occur. The Burmese Legislature brought in another amending Act (62 of 1948) by means of which the word " reasonable " in section 5 was deleted. Act 36 of 1949 followed, under which the police officer or the person authorised, mentioned in section 5 could, instead of making the arrest himself, issue an order of arrest. And finally, Act 4 of 1953, with which we are concerned added to section 5-A the phrase " from committing any prejudicial act " so that a person may be detained or his life controlled, in order to restrain him from committing a prejudicial act which was defined in the same amending Act as to include the smuggling of opium, dangerous drugs, ores, concentrates, rice, rice-products, paddy, timber, mineral oils, metals, metal scrap or precious stones. Being concerned in the commission of an offence under the

S.C. 1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG

LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

Foreign Exchange Regulations or the Arms Act would also amount to a " prejudicial act ".

One can understand the relation of offences under the Arms Act to the preservation of peace and order but it is difficult to connect the smuggling of opium or iron scrap or an offence under the Foreign Exchange Regulations with such preservation but be that as it may, the legislature is supreme, within the limits of the Constitution, to enact laws, however odd the law may be.

The Act, which today is applicable to the whole of Burma, has been freely used during the years past, so much so that recently the Prime Minister was constrained to tell the authorities publicly not to use it indiscriminately. We take judicial notice of his speech delivered on the 27th May 1960 and issued as a Ministry of Information publication. This statement is welcome to all and sundry who cherish liberty and the concept of the Rule of Law, which in passing we would point out, is very different from rule by law promulgated on the plea of necessity to curb the liberty of the individual.

Section 5-A has come up before this Court for interpretation on numerous occasions and the position was ably summarised in *Tinsa Maw Naing's* (1) case where our illustrious predecessors, after an exhaustive review of English, Australian, Irish and Indian cases held that the section was to be read objectively. The relevant part in this classic judgment reads:

> " We fully realise that we are not sitting here in appeal from the Commissioner of Police and that we are not entitled to substitute our conclusions on facts for his. But a distinction must be drawn and must be kept ever present before our minds between reasonable satisfaction and apprehension born of vague anticipation. Reasonable satisfaction of the necessity to direct detention is the basis of the exercise of power

(1) (1950) B.L.R. (S.C.) 17.

under section 5-A of the Public Order (Preservation) Act. It is an abuse of power to exercise it on an apprehension born of vague anticipation."

With this observation as a guide we approach the two applications before us. The applicants appear to be cousins and partners in business. Their names have been entered in the Pink Book, which is a book maintained by the Excise Department in respect of persons who are in the illicit opium trade. Lim Lyan Hwat (*a*) Lim Sway Gaung, son of Lim Pin Shein, aged 53, is younger. From 1954 to 1957 he resided in Sandoway in compliance with an order passed under section 5-A. After three years residence, he was permitted to return to Rangoon on a K 1,00,000 bond for good behaviour for five years. On the 29th September 1959, the Ministry of Finance and Revenue, which administers the Excise Department, wrote in to the Ministry of Home Affairs that there was ground for suspicion that he had an interest in some 450 balls of opium seized in May 1959. The request was that he should again be sent out of Rangoon. We quote the actual statement which reads:

"ရန် ုန်မြစ်အတွင်း ၁၉၅၉ ခု၊ မေ ာတွင် ဘမ်းဆီးမိသောဘိန်းမှုတွင် ပါဝင် ေသ်ဟ ဲ ယမကင်းဘွယ်ရာများရှိပါသောကြောင့် ၎င်းအား ထပ်မံ၍ နယ် နှင်ဒဏ်ေပးခန် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနက ေတာင်းခံပါသည်။"

Here indeed was apprehension born of suspicion and vague anticipation but nevertheless the Home Ministry was willing. . But the Ministry was more concerned with the desirability of action to forfeit the one lakh bond into which the applicant had entered, and therefore the Ministry of Finance and Revenue was asked if firm and concrete evidence could be obtained.

On the 20th January 1960, the Ministry of Finance and Revenue forwarded copies of adverse reports from officers of the Excise Department and the statement of two informers, whose names were withheld even from the Ministry

S.C. 1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG

LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

of Home Affairs. The first informer's statement is that he had worked for the two applicants in 1946 in smuggling opium, and also that they had shares in 400 balls and 900 balls seized at Rangoon and some 400 balls seized in Upper Burma. The second statement is in similar strain but is modest in that it said that the applicant's interest was only in the 400 balls seized at Rangoon. A translation of an undated letter alleged to have been written by Lim Lyan Hwat was also forwarded but the letter, even if genuine, relates to transactions in 1952.

In a detailed note for submission to the Minister dated the 28th January 1960 the Secretary to the Home Ministry summed up adversely against the applicant. As his final recommendation, he wrote:

"လင်စွိကောင်အား ယခင်က အပြစ်ဒဏ်ခချမှတ်ခဲ့သည်ကိုလည်း နှောင်မကြာ၌၊ ယခုခြေချုပ်နှင့်ထားသည်ကိုလည်း ဂရုမပြုဘဲ ဘိန်းလုပ်ငန်းမျာ်းကို ဆက်လက် လုပ်ကိုင်နေသောကြောင့် ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅(က) (၁) (ခ) အရ၊နောင်သတိတရားရစေရန်နှင့်အခြားသောရန်ကုန်တွင် ခြေချုပ်နှင့် ပြန်လည်ထားရှိသူများလည်း၊ သတိတရားရစေရန် လင်စွိကောင်အား ကိုးကိုးကျွန်းသို့ပို့သင့်သည်ဟု ယူဆပါသည်။"

Translated, it means that Lim Sway Gaung, despite the previous punishment he had undergone and despite his stay in Rangoon under restriction, is indifferent and resorting again to activities in opium and that therefore (i) to make him realise the error of his ways, and (ii) with a view to make people under similar restriction realise as well, he should be sent to Cocos Island under section 5-A (*1*) (*b*) of the Public Order (Preservation) Act.

In the alternative, the Home Secretary suggested several other places to which the applicant could be sent.

This note was submitted to the Home Minister who wrote, " Send him to Sedoktaya ". This was later altered to Saw in the Pakokku District.

In implementation of the Minister's order, a formal order in the name of the President was drawn up and signed by the Secretary, on the 13th February 1960, wherein it was stated that the President was satisfied that with a view to preventing him from smuggling opium, it was necessary to send him to Saw.

It is this order that is assailed by the applicant Lim Lyan Hwat (*a*) Lim Sway Gaung.

The other applicant Lim Kwin Kee (*a*) Htwa Kong (*a*) Htwa Tong, aged 58, son of Lim Nam Saing was ordered to reside out of Rangoon late in 1955, but before the order could be served on him, he was kidnapped for rasom. On his release, he was required as a witness against his kidnappers and therefore it was only in October 1957 that he was sent to Minbu for a year. The year expired and though the Ministry of Finance and Revenue desired the detention to continue, nothing effective was done and he found his way back to Rangoon. At the request of the Ministry of Finance and Revenue, like Lim Lyan Hwat, he was made to enter into a bond for one lakh kyat to ensure good behaviour for five years. This was executed on the 5th May 1959.

On 20th February 1960, the Ministry of Finance and Revenue wrote in that he should be sent to Ye-U in the Shwebo District. The statements of the two informers in Lim Lyan Hwat's case were relied upon. The Home Secretary merely wrote " He should be sent to Tilin for one year in the first instance." The Minister's endorsement was " I agree."

As in the other case, a formal order dated the 23rd April 1960 was drawn up and signed by the Home Secretary, and the statement therein was to the effect that the President was satisfied as to the necessity of sending him to Tilin in the Pakokku District. This order is assailed by the applicant Lim Kwin Kee (*a*) Htwa Kong.

S.C. 1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG

LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

The power that is exercised under section 5-A is by the President or by some one to whom his powers are specifically delegated. The President in person never deals with any case of this nature but it is the Union Government which exercises his executive powers under order section 13 of the General Clauses Act and section 121 of the Constitution. In these two cases, it was the Home Minister who exercised the power for the Government and in the name of the President, the Rules of Executive Business enabling him so to do. The Court must consider therefore whether the Home Minister had materials before him to come to a reasonable conclusion that the applicants were smuggling opium, and secondly, whether he was satisfied as to the necessity of ordering them to reside, away from their normal residence in Rangoon. It is the Minister himself, as the person exercising the power under section 5-A, who must be satisfied. Therefore it would have been appropriate and helpful to this Court if the learned Government Advocate could have supplied us with the Home Minister's affidavit (or rather that of the ex-Home Minister since he had demitted office) to indicate that he was so satisfied. In the past, we have not insisted upon Ministers sending in returns but we think we should in the future, in cases where they had exercised the powers under section 5-A. For one thing it would carry more weight and it will also be in consonance with practice in other countries. See *Liversidge* v. *Sir John Anderson* (1) and *Greene* v. *Secretary of State for Home Affairs* (2) where affidavits were filed by the ex-Minister Sir John Anderson who had passed the orders impugned, and by the then Minister in office, Mr. Herbert Morrison.

We have examined the records very carefully and we have, earlier in this order, mentioned the salient facts which led to the issue of the restriction orders. There was material (we are unable to describe it as evidence) to show

(1) (1942) A.C. 206. (2) (1942) A.C. 284.

that the two applicants were concerned in activities relating to opium. But it was flimsy. Informers, whose identities are known only to the Excise Department, were examined secretly and their bare allegations do not even indicate whether they were deposing from personal knowledge, or from hearsay or from inferences which might not bear scrutiny. It was not suggested that all activities in opium were at a standstill during the period the applicants were under restriction outside Rangoon. Nor is it suggested that no one else is engaged in large scale smuggling. There is no suggestion that only because of their return to Rangoon that opium smuggling has revived. Therefore we ourselves would expect much firmer material to make us even suspect that the applicants had in fact, started their activities again. Flimsy though the material may be, the Minister accepted it as sufficient.

But because a person is suspected of being concerned in smuggling opium, it does not follow that his detention or restriction under section 5-A is to be automatic. He could be prosecuted. If, as in this case, he is under a bond for good behaviour, he could be called upon to show cause against forfeiture. In either case, he would have an opportunity (and this would indeed be a valuable one) to test by cross-examination the evidence against him.

In the case of a person believed to be actively concerned in an insurrection, the immediate and natural conclusion would be the necessity to keep him confined for the preservation of peace and order. But in respect of a man suspected of smuggling opium, since it has hardly anything to do with peace and order, greater care should be exercised in deciding upon the proper step that is necessary, so as to prevent him from pursuing his activities. The records do not show that steps, alternative to that of sending away the applicant out of Rangoon, were considered at all by the Minister.° The Secretary's main submission to him was the desirability of action that would penalise the applicant

S.C. 1960

LIM LYAN HWAT (*alias*) LIM SWAY GAUNG

LIM KWIN KEE (*alias*) HTWA KONG (*alias*) HTWA TONG

v.

THE SECRETARY, MINISTRY OF HOME AFFAIRS AND ONE.

which, at the same time, would serve as an example to others. From the Minister's brief order, "Send him to Sedoktaya", it is impossible to infer that any attempt was made to determine what appropriate direction was necessary to prevent the applicant from committing a prejudicial act, which in his case was that of smuggling opium. Instead, he was directed to leave Rangoon and reside in Saw as a punishment. Preventive measures are not meant to be resorted to, by way of penalty, and to invoke the Public Order (Preservation) Act as a punishment is a fraud on the statute and an abuse of the powers exercisable under it. For these reasons, we find ourselves unable to uphold the order passed against the applicant.

The same conclusions must be drawn in the case of Lim Kwin Kee (*a*) Htwa Kong which was even more perfunctorily dealt with. The Home Secretary's noting was, as we have already pointed out, the brief comment that in his opinion the applicant should be sent to Tilin for a year, in the first instance. The Minister wrote, "I agree".

The orders passed against the applicants restricting their stay to Saw and Tilin respectively are quashed. As they are under detention in Rangoon, pending their despatch to these places, we direct their immediate release.

SUPREME COURT.

MAUNG BA SEIN (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

†S.C. 1960

July 14.

Penal Code, s. 300—Exception 4—When and when not applicable.

For Exception 4 to s. 300 of the Penal Code to apply to a case of murder it would have to be shown that the fatal attack was made by the appellant on the deceased without premeditation in a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarrel and without his having taken undue advantage or acted in a cruel or unusual manner.

The 4th Exception to s. 300 of the Penal Code cannot possibly apply to a case where a person armed with a deadly weapon uses the same against an unarmed man during a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarrel.

Po Kin v. *King-Emperor*, 2 L.B.R. 320, approved.

B. K. Sen for the appellant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent.

U AUNG THA GYAW, J.—The appellant Maung Ba Sein was convicted of the offence of murder under section 302 of the Penal Code and sentenced to death. His appeal to the High Court was dismissed. In the special appeal before us, it has been put forward on the appellant's behalf that the circumstances in which the injury was inflicted on the deceased fully justify the application of Exception 4 to section 300 of the Penal Code. If this Exception were to apply, the appellant would have to show that the dagger attack was committed by him on the deceased without premeditation in a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarrel and without his having taken undue advantage or acted in a cruel or unusual manner.

* Criminal Appeal No. 8 of 1960.

† *Present:* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI AND U AUNG THA GYAW, JJ.

S.C. 1960

MAUNG BA SEIN v. THE UNION OF BURMA.

The deceased was married to the appellant's step-daughter Ma Saw Nyun (PW 3) and they shared the same house. The appellant was also an *eindaunggyi* and on the day previous, his daughter by his former marriage had eloped with her lover. The appellant believed that the deceased had arranged the runaway match and labouring under this imagined grievance, he sought a quarrel with the deceased while the latter was chatting with his wife's relation, Maung Tin Nyun (PW 1) and this latter's wife Ma Hla (PW 2) under a tamarind tree in their compound. The appellant commenced the fight by throwing a heavy iron nut, an improvised fifty tical weight, at the deceased. The weight first struck the tamarind tree and then bounced back and hit the deceased on the temple. At this, the deceased picked up a *dah* lying nearby and threw it at the appellant and missed him. The appellant in turn threw the *dah* back at the deceased. Despite Maung Tin Nyun's intercession, the appellant chased the deceased with a dagger in his hand and overtaking him at the fencing stabbed him on the chest. The deceased turned to grapple with the appellant but before he could overtake him, he fell dead.

On these facts, it is clear that at the time the dagger attack was made, the deceased was unarmed and was running away from the scene of the sudden fight with the appellant. The 4th Exception to section 300 of the Penal Code cannot possibly apply to a case where a person armed with a deadly weapon uses the same against an unarmed man during a sudden fight, in the heat of passion, upon a sudden quarred. A Bench of the Chief Court of Lower Burma in *Po Kin* v. *King-Emperor* (1), had held that if two men were fighting and one of them was unarmed while the other used a deadly weapon, the one who used such a weapon must be held to take an undue advantage and not to be entitled

(1) L.B.R. Vol. II, p. 320.

to the benefit of Exception 4 to section 300 Indian Penal Code. This state of the law has remained unchanged ever since and we have no doubt that the Bench of the Chief Court of Lower Burma had laid down the correct law on the subject. Mitigating circumstances are no doubt present in this case but the Court has no power under the law to impose any lesser sentence.

This appeal will accordingly be dismissed.

SUPREME COURT.

PUN ZA CIN (*a*) P. KHUP ZA CIN (APPLICANT)

v.

† S.C. 1960 *July* 15. THE FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS (RESPONDENTS).*

Sea Customs Act, s. 167-B—*Legality of—Constitution, s.* 150—*limited powers and functions of judicial nature exercisable by persons who are not judges—Attempt—No comprehensive definition—Intention—not punishable—preparation in certain cases punishable because of element of criminal conspiracy.*

S. 167-B of the Sea Customs Act defines "attempt" as "any act of concealment, keeping or conveying of goods under such circumstances as are sufficient to satisfy the Customs Collector that the goods are being concealed, kept or conveyed with intent to import or export goods contrary to the prohibition or restriction under s. 19". Under s. 150 of the Constitution a person may be authorised to exercise *limited* powers and functions of a judicial nature. The powers vested in the Customs Collector under s. 167-B of the Sea Customs Act appear to be boundless and the provisions of the section are not in consonance with the constitutional provision.

"Attempt" is nowhere comprehensively defined. The ordinary meaning is "to try" or "to endeavour". It is more than a state of mind and a definite stage in the commission of a crime. If the attempt is successful it is a crime. Intention, evil though it may be, is not punishable.

Aggrali Pradhania v. *Emperor*, I.L.R. 61 Cal. 54; *Queen-Empress* v. *Ramakka*, (1885) I.L.R. 8 Mad. 5; *Rex* v. *MacCrea*, I.L.R. 15 All. 173; *R.* v. *Taylor*, (1859) 1 F and F 511; *Narayaswami Pillai* v. *Emperor*, A.I.R. (1932) Mad. 507; *Lal Singh* v. *The Minister for Finance and Revenue and three others*, (1958) B.L.R. (S.C.) 195; referred to.

Under the Penal Code "preparation" to wage war, preparation to commit depredation on the territories of a friendly power and preparation to commit dacoity are punishable because the element of criminal conspiracy is a basic ingredient.

It cannot be said that in sending gold from Rangoon to Kalewa, which is 160 miles away from the Indian frontier, an "attempt" to send it out of Burma had been made.

Kyaw Min for the applicant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondents.

U MYINT THEIN, C.J.—Gold bars and gold plates weighing 945 tolas together with K 945 in currency notes placed

* Civil Misc. Application No. 46 of 1960.

† *Present:* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI and U AUNG THA GYAW, JJ.

in a wooden box, described falsely as containing " books, etc." and sent as air freight from Rangoon to Kalewa, were seized by Army personnel from a Union of Burma Airways plane which had made a scheduled stop at Mandalay airport on the 5th July 1958. It is not known whether the search, or the seizure, was authorised but it is immaterial for the purpose of coming to a decision in this case, since the consignor admits sending the box with its contents. He even avers that there was another packet of currency notes amounting to K 1,420 which has not been accounted for by those who had made the search. We mention this claim for K 1,420 to emphasise what complications may arise from searches where requisite formalities are not observed.

The envelope with the receipt and a covering letter had been handed to a passenger, one Kham Sial Khup, and when he was searched, the large sum of K 42,964 was found on him. This was also seized.

The matter was dealt with by the Collector of Land Customs, Mandalay, who held that the despatch of the box containing gold and currency notes to Kalewa was an " attempt " to export gold to India without a permit. He therefore ordered their confiscation under section 7 (1) of the Land Customs Act, section 9 (3) of the Foreign Exchange Regulation Act and section 167-B of the Sea Customs Act. He was satisfied that the passenger was an innocent carrier of the freight receipt, and also that his possession of K 42,964 was legitimate. The money was returned to him.

On appeal to the Commissioner of Customs at Rangoon, the order was confirmed. The Commissioner, relying upon a decision of a Financial Commissioner of pre-independence days one Mr. B. O. Binns, elaborated upon what he considered to be " attempt " under the Sea Customs Act. It may be that he was not aware of our orders in Lal Singh's case—C.M.A. No. 119 of 1957—but he endorsed Mr. Binn's contentions that " attempt " as defined in section 511 of the

S.C. 1960

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN *v.* FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS.

Penal Code has a restricted meaning, while in the Sea Customs Act, where the word is not defined, " attempt " would extend to a much wider range of cases, wide enough to cover what, in the Penal Code, would amount in certain circumstances, to mere " preparation " for the commission of a crime.

The matter was taken on revision to the Financial Commissioner who, in agreeing with the Commissioner and the Collector, pointed out to a later amendment of the Sea Customs Act, which obviously was promulgated as a result of our decision in Lal Singh's case.

In that case, we dealt with the seizure and later confiscation of a lorry load of kerosine oil at Lashio, on the ground that it was an attempt at exporting it to China. In our order which was passed on the 8th December 1958, we said that even if Lal Singh had the intention to do so, he had not gone beyond the " preparation " stage in the commission of the crime. Lashio, we pointed out, was still a hundred miles from the Chinese border.

The amending Act (19 of 1959) inserts in the parent Act, a new section which reads:

> " 167-B. For the purpose of item 8 of the schedule to section 167 and section 167-A the word ' attempt ' means any act of concealment, keeping or conveying of goods under such circumstances as are sufficient to satisfy the Customs Collector that the goods are being concealed, kept or conveyed with intent to import or export the goods contrary to the prohibition or restriction under section 19."

To put it mildly, it is an extraordinary piece of legislation. " Customs Collector " is defined in the Act as to include " every officer of Customs for the time being in separate charge of a Customs-house " and in some places he would not be a senior officer. In all probability he himself would make the seizure; he would then prosecute and

(1958) B.L.R. (S.C.) 195.

then hold that the action involved amounts to an attempt. He would proceed to award the penalty, out of which under the Customs regulations he would receive a percentage of the value of the goods or gold or whatever it may be, as a reward. Thus the amendment violates the concept of natural justice in that a single person would make the seizure, prosecute as well as judge, and be a beneficiary also, in case confiscation is ordered. Quite apart from this consideration, the amendment is of doubtful legality. Section 133 of the Constitution ordains that justice throughout the Union shall be administered in Courts established by this Constitution or by law and by judges appointed in accordance therewith; the exception provided by section 150 is that *limited* functions and powers of a judicial nature may be exercised by a person or a body of persons authorised so to do. The powers vested in the Customs Collector appear boundless, in that he is empowered even to determine what amounts to the offence of "attempt".

On the authority of Lal Singh's case, at the time, the gold was seized at Mandalay, its despatch from Rangoon would not amount to the offence of "attempt". It might be, if the amendment were to apply. But section 24 of the Constitution prohibits the conviction of a person except for violation of a law in force at the time of the commission of the act charged as an offence. The offence of "attempt" is covered by the provisions of both the Land and Sea Customs Act, as they originally stood, and section 167-B, though promulgated as a definition of the word "attempt", in reality, under this guise, a new offence, much more comprehensive in its scope than the existing offence of "attempt", is provided for. The learned Government Advocate concedes that the amendment is inapplicable to the case before us, and we need not decide as to its legality.

S.C. 1960

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN *v.* FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS.

Section 511 of the Penal Code does not expressly define "attempt" but merely provides that in an attempt, any act done towards the commission of the offence, renders the offender liable to punishment. The word is not defined in any statute and no definition can be all-embracing. The ordinary meaning of the word "attempt" is "to try" or "to endeavour", and is certainly more than a state of mind. As every student of law is taught, there are in a crime, four stages, these being firstly, the intention to commit the offence, secondly preparations made towards it, thirdly the attempt, which is made. If the attempt is successful, then the crime is complete. If the attempt should fail and the crime is not committed, even then the person who has made the attempt is rendered punishable by law, not so much for his moral guilt but because he has done something which he ought not to have done, and which in itself is against public security. Intention, evil though it may be, is not punishable in our laws. Were it so, people would be penalised for dangerous thoughts. Nor is mere preparation punishable, since there is always the possibility that the intention to commit the offence might be abandoned. The Penal Code makes, what in reality is only preparation, punishable in one instance and that is in respect of criminal conspiracy to do an illegal act or a legal act by illegal means. But even so, mere agreement to enter into a conspiracy is not punishable unless "some act besides the agreement is done by one or more parties to such agreement in pursuance thereof (section 120-A)". It is true that the Penal Code makes "preparation" an offence in three specific cases, these being,

(i) preparing to wage war against the Government (section 122);

(ii) preparing to commit depredation on the territories of a friendly power (section 126); and

(iii) preparation to commit dacoity (section 399).

It will however be noticed that in all the three cases, it would require more than one person to commit the crime and that the preparation would have to be by way of collecting men, arms, etc. Thus not only would there be an agreement to do an illegal act but some positive act would have to be done in pursuance of the agreement. The basic ingredient of these offences of preparation is criminal conspiracy. The probable reason underlying punishment for criminal conspiracy is that while a single person may easily change his mind, where several persons had agreed to do an illegal act, it may not be all of them that would change their minds, and the illegal agreement may materialise into an attempt or even to its actual commission.

It is appreciated that in some cases there will be a thin line between preparation and an attempt, but nevertheless it will be clearly marked. There are a host of authorities both English and Indian and though at one time it was thought that the Indian Penal Code used the word "attempt" in a very wide sense, more so than it meant in English law, later British decisions show that it is very much the same both in England and in India—see *Aggrali Pradhania* v. *Emperor* (1). A great deal depends upon the circumstances prevailing in each case, and one important consideration appears to be whether there is *locus penitentiae*, that is to say, room for penitence or time for repentance to bring about a change of mind. The extreme case is *Queen-Empress* v. *Ramakka* (2) where a woman ran to a well evidently with the intention of jumping into it but was stopped. It was held not to be an attempt at suicide. It might have been held otherwise, if she had to be pulled back from the edge of the well by her legs. *Rex* v. *MacCrea* (3) goes no further than to say that once an attempt had begun

(1) I.L.R. 61 Cal. 54. (2) (1885) I.L.R. 8 Mad. 5.
(3) I.L.R. 15 All. 173.

S.C. 1960

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN v. FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS.

and a criminal act done in pursuance of it towards the commission of the act attempted, *locus penitentiae* would not apply. This is in line with the English case of *R.* v. *Taylor* (1) where a man lit a match in front of a hay stack to put it alight, but observing that he was watched, blew it out. He was held guilty of attempt to set fire to the stack. The attempt had already been made, but obviously he desisted repetition because he was observed.

The authority which is in an exact parallel with the case before us is *Narayaswami Pillai* v. *Emperor* (2). There a man was found with opium in such circumstances as would show that he intended to take it to Karikal, which was then in French India. He was found in a bus that was taking him to a place, which would still be six or seven miles from French territory. It was held that he was still at the preparation stage in the commission of the crime to export dangerous drugs out of British India. Walsh, J. said:

> "There are probably many passengers for instance, who embark at Calais for Dover intending to smuggle contraband articles but on their way determine either to declare them or else abandon them; such intentions are obviously not attempts to commit an offence under section 511.
>
> Such cases are stronger than the present because the passengers have taken tickets to the very place where the intended smuggling is to take place. This is a far weaker case for the prosecution. The accused had to leave the bus at Tranquebar and then to make a journey of six or seven miles before he could get to Karikal. It seems to me that he must be given the benefit of the doubt that he might have repented before reaching French Territory."

We consider the observation to be apt. How often must air passengers from Hongkong or Bangkok or Singapore have thought of evading the customs and then change their minds at the Rangoon airport. The criminal intention that they may have harboured, is not an "attempt" in law.

(1) (1859) 1 F & F 511. (2) A.I.R. (1932) Mad. 507.

S.C. 1960

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN *v.* FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS.

No charge of conspiracy was levelled at the applicant, a procedure which would involve a regular trial in a Criminal Court. The Collector chose to act summarily under section 182 of the Sea Customs Act. His notice dated the 26th August 1958 called upon the applicant to show cause why action should not be taken against him for the offence of attempt under section 167 (8) of the Sea Customs Act, section 7 (1) of the Land Customs Act and section 9 (3) of the Foreign Exchange Regulation Act. In reply, the applicant produced sale vouchers to show that the gold was purchased in 1956. He states that it was purchased by his brother Chin Kai of Tiddim for speculation and that it remained unsold, the price being unfavourable. The brother wanted it sent to Tiddim. As valuables are not accepted by the Union of Burma Airways as freight, it was sent in a box described as containing books addressed to Chin Kai. The freight receipt and a covering letter were put in an envelope addressed to one Ah Kun, agent of Chin Kai, who would presumably take delivery of the box. The device to send it as books, unaccompanied even by himself, the applicant avers, was to ensure safety. To lend credence to this statement, he produced a newspaper cutting to show that even the fabulous "Hope" diamond was sent on one occasion by ordinary post. That the box also contained K 945 in currency which curiously corresponds to the weight of the gold (which was 945 tolas), the applicant states, is a coincidence. As mentioned earlier, he said there was another packet of K 1,420. The fact that the gold bars were numbered 33 to 52, he explains was really meaningless. He had chosen to number them from 33, his age being 33. The explanation is by no means satisfactory and there is ground for suspicion that the collection of this amount of gold by one family in the Chin Hills cannot be motivated by guiltless intentions. Judging by the covering letter, this could not be the first consignment. But a

S.C. 1960

PUN ZA CIN (*alias*) P. KHUP ZA CIN v. FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND TWO OTHERS.

conviction cannot be lodged upon suspicion alone, or upon evil intent, and since Kalemyo to where the gold was consigned is still in Burma proper and 160 miles away from the Indian frontier, and since it is no crime to be in possession of gold in Burma, it cannot be said that in sending such gold from Rangoon to Kalewa, an " attempt " to send it out of Burma had been made. The position at its worst aspect may be that the applicant was making preparations to smuggle gold out of Burma, and since he cannot be penalised for mere preparation to smuggle, it must be held that he had not yet committed any offence.

Thus the order of confiscation is wrong on the face of the record, and accordingly it must be quashed. We therefore set aside the orders of Collector of Land Customs, Mandalay, dated the 21st October 1958, that of the Commissioner of Customs dated the 7th May 1959 and that of the Financial Commissioner dated the 5th January 1960, and we direct the return of the gold and cash to the applicant. If any cash penalty has been paid it is to be refunded.

SUPREME COURT.

U SAN
DAW KHIN NYUN } (APPLICANT)

v.

U WIN HTAIN AND THREE OTHERS
U WIN HTAIN AND THREE OTHERS } (RESPONDENTS).*

† S.C. 1960
July 20.

Municipal Act, s. 157 (1)—Duties of Rangoon Corporation when acting under —Power under—Not discretionary—Circumscribed by conditions—When Mandamus will lie—Interference with private rights—Strict compliance with law necessary in—Reason for.

Where the action proposed to be taken by the Rangoon Corporation under sub-s. (1) of s. 157 of the Municipal Act involves interference with or deprivation of rights to property, it is incumbent upon the Rangoon Corporation authorities to comply to the fullest possible extent with the requirements of the law sanctioning such act of interference or deprivation. In other words, the power to remove the occupiers and their property from the buildings is not one resting entirely in the discretion of the Corporation authorities. The exercise of such power is limited or circumscribed by the conditions set out in the sub-section by the use of the words "if it appears to be necesary in order to prevent imminent danger". The authorities concerned must first of all be satisfied that there was imminent danger calling for immediate preventive action. Where power is given to the Authority to take a certain action if certain named conditions are present and the Authority exercises the power in the absence of such conditions, Mandamus will lie to restrain it from doing so.

State of Bombay v. *Lalchand*, A.I.R. (1952) Bom. 468, referred to.

Where interference with private rights as sanctioned under the Municipal Act is contemplated, care should be taken that the requirements of the law is complied with both in letter and spirit so that the *bona fides* of the Corporation authorities should not be open to question.

Ba Maw and *Zali Maw* for the applicants.

Nyun Tin, Kyaw Myint and *Hla Maung* (Government Advocate) for the respondents.

U AUNG THA GYAW, J.—These are two applications for Writs of Mandamus directed against the Rangoon Municipal Corporation authorities for restraining them from evicting the applicants from their respective places of business in the ground floor of the Cinema-house known as "New

* Civil Misc. Applications Nos. 100 and 101 of 1960.

† *Present:* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U BO GYI and U AUNG THA GYAW, JJ.

S.C. 1960

U SAN DAW KHIN NYUN v. U WIN HTAIN AND THREE OTHERS.

Palladium" in Sule Pagoda Road, Rangoon. The first respondent U Win Htain is the Buildings Engineer of the Corporation and he, acting under orders of the second respondent, the Commissioner of the Corporation, served upon the applicants the eviction notices complained of on 1st June 1960 requiring them to vacate the premises within 14 days of the receipt of the notice. On the same date, the owner of the building, the third respondent, was similarly served with a notice requiring him to dismantle or demolish the structure down to its brick foundation. Both the notices mention that the state of the building was in a dangerous condition.

The applicants allege that there was bad faith on the part of the third respondent, the owner of the building, and as against the Corporation authorities, they complain that the eviction notices were not authorised by the terms of section 157 (1) of the Municipal Act under which they purported to act.

Bad faith if any on the part of the third respondent, the owner of the building, may possibly furnish a background to the action taken by the Corporation but is of no relevance in the proceedings in this Court for the relief of Mandamus applied for.

The third respondent wanted to undertake extensive repairs to the cinema building and served the usual notices to quit upon the applicants in January and February 1960. Mention was made that the building operations would commence in the month of March. Then on 8th April 1960, the third respondent was served with a notice by the Corporation authorities, requiring him to execute certain repairs of a restricted character to the building. Taking advantage of this order, the third respondent had the whole roof and superstructure of the building pulled down leaving practically only the four walls standing. This excessive zeal was displayed by the third respondent in the face of

bitter opposition reflected in the two orders of Temporary injunction applied for and obtained by the applicants in the City Civil Court and the High Court. That was the state of affairs when the Corporation authorities decided to intervene with the eviction and demolition notices, addressed to the applicants and to the owner of the building respectively.

The Corporation purported to act under section 157 sub-section (*1*) of the Municipal Act which reads " If any building, wall, structure or anything affixed thereto is in a ruinous or dangerous state, the Corporation may, by notice in writing, require the owner or occupier thereof forthwith either to remove the same or to cause such repairs to be made thereto as it considers necessary for the public safety, and if it appears to the Corporation to be necessary in order to prevent imminent danger, the Corporation may forthwith take such steps as may be necessary to avert such danger, and such steps may include the forcible removal without notice from such building of all the occupiers thereof and their property."

It would thus appear that the eviction notices against the applicants were issued under the second part of the sub-section. The applicants have now contended that as the partly demolished building now stands, there is no imminent danger to the public and that it was not necessary for the Corporation to take steps to avert a non-existent danger of the description set out in the said sub-section.

It might possibly be conceded that where the action proposed to be taken by the Corporation involves interference with or deprivation of rights to property as alleged by the applicants, it was incumbent upon the Corporation authorities to comply to the fullest possible extent with the requirements of the law sanctioning such act of interference or deprivation. In other words, the power to remove the occupiers and their property from the building

S.C. 1960

U SAN DAW KHIN NYUN v. U WIN HTAIN AND THREE OTHERS.

is not one resting entirely in the discretion of the Corporation authorities. The exercise of such power is limited or circumscribed by the conditions set out in the subsection by the use of the words " if it appears to it to be necessary in order to prevent imminent danger ". The authorities concerned must first of all be satisfied that there was imminent danger calling for immediate preventive action. Where power is given to the Authority to take a certain action if certain named conditions are present and the Authority exercises the power in the absence of such conditions, Mandamus will lie to restrain it from doing so —see *State of Bombay* v. *Laxkaidas* (1).

It is therefore necessary in this case to discover whether the Corporation authorities took any step to satisfy themselves as to the presence of imminent danger before they served the notices of eviction on the applicants. From the records, it would appear that the Commissioner of the Municipal Corporation did ask the first respondent, the Buildings Engineer, to report to him regarding the condition of the New Palladium building. The instruction given by him in Burmese were in the following terms " "အဆောက်အဦ တခုလုံး၏ အားလုံးစု အခြေအနေ လေ့လာပေးပါ အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်မည့် အဆင့်တွင်ရှိမရှိ" " (whether or not the building as a whole would be a source of imminent danger)". The first respondent and four of his fellow Engineers in the employ of the Municipal Corporation formed themselves into a Board of Inspection and visited the building and made a report to the Commissioner regarding the dangerous condition of the building. After setting out the condition of the building as observed by them, they reported in Burmese "အဆောက်အဦ၏ လက်ရှိ အခြေအနေအရဆိုလျှင် စိုးရိမ်ရပြီး အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သည့် ဟု အမှုမ ယူဆကြပါသည်။ စိုးရိမ်တွယ်ရာ အခြေအနေတွင် ရှိသဖြင့် ၎င်းအဆောက်အဦ၏ အုတ်နံရံ အားလုံးကို လုံးဝဖျက်သိမ်းပစ်ရန် သင့်ကြောင်း တင်ပြ အပ်ပါသည်။" although the Burmese expression

(1) A.I.R. (1952) Bom. 468 at 471.

used by the Commissioner to express the meaning of the words "imminent danger" was not repeated in the Engineers' report, the description of the condition of the structure coupled with the recommendation for demolition of the walls would clearly amount to a decisive and affirmative answer to the query posed by the Commissioner.

Thus the decision arrived at by the second respondent, the Commissioner of the Corporation, was not one which rested merely on his own discretion but was based on the report of the Board of five Engineers. In making their report, the Board of Engineers should have adhered to the use of the Burmese phraseology adopted by the Commissioner of the Corporation to express the meaning of the English words "imminent danger". Where interference with private rights as sanctioned under the Municipal Act is contemplated, care should be taken that the requirements of the law is complied with both in letter and spirit so that the *bona fides* of the Corporation authorities should not be open to question. In the present case, on the facts disclosed on the record the Corporation authorities would appear to have fully complied with the requirements of the law laid down in section 157 (*1*) of the Municipal Act and their action does not call for any interference by way of Mandamus or Prohibition. The applications will accordingly stand dismissed. The applicants ask for a direction from this Court for the grant of reasonable time for complying with the order of eviction. This is a matter which rests entirely in the discretion of the Corporation authorities who are best acquainted with the urgency of the situation described in their Engineers' report. There will be no order as to costs. Stay order will be withdrawn.

SUPREME COURT.

† S.C. 1956

Oct. 1.

U LU GALE (APPLICANT)

v.

MAUNG THAUNG TIN AND THREE OTHERS (RESPONDENTS).*

Certiorari—Deals with jurisdiction—" Speaking orders "—Issue of— Discretionary—When refused—Urban Rent Control Act, s. 11(d)—" Bona fide *requirement" in—True test—Motive—Immaterial.*

Certiorari deals with jurisdiction, which is divided into two categories, "want of jurisdiction" and "excess of jurisdiction". But actually both relate to the exercise of a power that an inferior tribunal does not possess.

Rex v. *Furnished Houses Tribunal of Paddington and St. Marylebone* Ex parte *Kendal,* (1947) All. E.R. 448 at 449, referred to.

A third category has come to be accepted and this relates to errors apparent on the face of the record and is classified as "Speaking orders".

Overseas of the Poor of Walsall v. *L. & N.W. Railway Co.,* L.R. (1879) 4 AC 30 ; *Burma Oil Co.* v. *The Court of Industrial Arbitration,* (1951) B.L.R. (S.C.) 48 ; *Dr. R.C. Das* v. *The Controller of Rents,* (1951) B.L.R. (S.C.) 225 ; *M.E. Bhaiyat & Sons* v. *The Chief Judge of the Rangoon City Civil Court and two others,* (1952) B.L.R. (S.C.) 40, referred to.

But such errors are always treated as errors of jurisdiction.

Dr. Krishnaswamy Ayyar v. *Mohanlal Bingani and another,* I.L.R. (1949) Mad. 657, referred to.

Failure to act according to law does not in every case give rise to a right to seek directions. The issue of directions is discretionary and such directions may be refused when there is an alternative and effective remedy.

U Mya v. *U Tun Ohn,* (1948) B.L.R. (S.C.) 733 ; *Ah Fat* v. *U Tha Win,* (1950) B.L.R. (S.C.) 53, referred to.

Directions would be issued where the available alternative remedy would be ineffective.

U Ba Tu v. *Returning Officer, Lashio,* (1952) B.L.R. (S.C.) 1, referred to.

Directions would be refused if the act complained of is purely administrative as distinct from judicial or quasi-judicial action.

Hup For v. *Deputy Commissioner, Insein,* (1950) B.L.R. (S.C.) 86 ; *Mohamed Haniff and another* v. *Financial Commissioner, Burma and others,* (1952) B.L.R. (S.C.) 11 ; *U Kyone Myaing* v. *The Financial Commissioner, Burma,* (1952) B.L.R. (S.C.) 214 ; *U Ko Ko Gyi* v. *Engineer-in-Charge, Rangoon Corporation,* (1952) B.L.R. (S.C.) 266, referred to.

---

* Civil Misc. Application No. 106 of 1955.

† *Present :* U THEIN MAUNG, Chief Justice of the Union, U MYINT THEIN and U CHAN HTOON, JJ.

(NOTE.—This judgment was not published in the appropriate issue of the *Burma Law Reports,* through an oversight—*Ed.*, B.L.R.)

The control exercised is supervisory rather than appellate.

Daw Ngwe Nu v. *Kalokwin Village Agricultural Board*, (1949) B.L.R. (S.C.) 32, referred to.

There would be no interferance if an inferior tribunal had jurisdiction to deal with a matter and had dealt with it even though this Court may not agree with the tribunal on questions of either law or fact.

Gwan Kee v. *Union of Burma*, (1949) B.L.R. (S.C.) 151 at 153 ; *Noor Mohamed* v. *Financial Commissioner, Burma*, (1951) B.L.R. (S.C.) 94, referred to.

"*Bona fide* requirement" in s. 11 (*d*) of the Urban Rent Control Act is restricted to "requirement to build". The true test therefore is whether the landlord really intends to build.

The question of motive is hardly of importance.

Mohamed Moosa v. *Goolam Rasool*, (1923) B.L.J. 161 at 162 ; *C. Ah Foung* v. *K. Mohamat Kaka*, (1950) B.L.R. (H.C.) 346, referred to.

Ba Swe for the applicant.

Aye Maung for the 1st and 2nd respondents.

Attorny-General for the 3rd and 4th respondents.

U MYINT THEIN, J.—The applicant U Lu Gale sought a permit under section 14-A of the Urban Rent Control Act to sue the respondents Maung Thaung Tin and Ma Khin Yi for ejectment from his land. His claim was based upon section 11(*d*) which runs:

> "the premises, in the case of land are *bona fide* required by the landlord for erection or re-erection of a building or buildings and the landlord executes a bond in such amount as the Court may deem reasonable that the premises will be used for erection or re-erection of a building or buildings, that he will give effect to such purpose within a period of one year from the date of vacation of the premises by the tenant."

The Controller of Rents, Prome, rejected the application on two grounds, namely (1) that the requirement was not *bona fide* in that the applicant would not undertake to allot a particular portion which the respondents would like to have in the proposed new building (even though he had offered them another portion), and (2) that there was no necessity to put up a new building on the land.

S.C. 1956

U LU GALE v. MAUNG THAUNG TIN AND THREE OTHERS.

The matter was taken on reference to the Subdivisional Judge where the second ground does not appear to have been canvassed. The Subdivisional Judge accepted the refusal to allot the particular portion in the new building as indicative of the applicant's *mala fides*. He endorsed the view advanced by the Controller that the tenants had been in occupation for some seven or eight years and that their forced removal would cause them loss in their business as jewellers, more so because the applicant also is a jeweller. He confirmed the Controller's decision.

U Lu Gale has brought the matter to this Court seeking directions in certiorari. Learned counsel for the respondents contend in general that the question whether the land is " *bona fide* required " by the landlord is a pure question of fact which should not be reweighed or reassessed by this Court in certiorari proceedings. In the course of their submissions learned counsel have raised the question when and how far this Court may interfere in these proceedings.

We have incorporated in our Constitution some of the prerogative writs of English origin and their application in the enforcement of rights to Constitutional remedies is ensured by Article 25. Borrowing the phraseology adopted in section 491 of the Criminal Procedure Code the writs are referred to in the Constitution as " directions in the nature of Habeas Corpus, Mandamus, *quo warranto* and certiorari ". As is to be expected, in their application, this Court has followed the principles that are observed by English Courts in exercising jurisdiction.

It is established and accepted that certiorari deals with jurisdiction, which is divided into two categories, " want of jurisdiction " and " excess of jurisdiction ". But actually both relate to the exercise of a power that an inferior tribunal does not possess. A third category has come to be accepted and this relates to errors apparent on the face of the record, classified by Lord Chancellor Earl Cairns in

Overseas of the Poor of Walsall v. *L & N. W. Railway Co.* (1) as "Speaking orders". But it seems that such errors are always treated as errors of jurisdiction. See *Dr. Krishnaswamy Ayyar* v. *Mohanlal Bingani and another* (2). The nature of certiorari is succinctly explained by C.J. Lord Goddard in *Rex* v. *Furnished Houses Tribunal of Paddington and St. Marylebone* Ex parte *Kendal* (3) where he said:

> "Certiorari is a very special remedy, and when it is sought in order to bring up the order of a judicial tribunal, the question which has to be considered is whether or not the tribunal were acting within their jurisdiction. 'Acting within their jurisdiction' is an expression which has been applied to more than one set of circumstances. It is, for instance, applied to a case where it is said that a Court was not properly constituted. It may be that justices or other members of the Court are alleged to be disqualified or to have a bias in the matter which should have resulted in their not sitting and in those circumstances this Court has never hesitated to grant the writ to bring up the order to be quashed, because the members of a tribunal had no jurisdiction to give a decision in the case, but it is very old and definite law that certiorari to quash proceedings only lies for want of jurisdiction or where the order is bad on its face. It may be bad on the face because on looking at it, the Court can see that the tribunal, in making it, acted outside the jurisdiction, or it may be shown that they decided some question which was not before them."

This Court has since its creation in 1948 dealt with a number of cases dealing with directions in the nature of Certiorari mostly relating to decisions of Rent Controllers, Tenancy Boards and Industrial Courts of Arbitration. In *U Htwe* v. *U Tun Ohn and one* (4), this Court observed that directions may issue where a body of persons having legal authority affecting the rights of subjects, having the duty to act according to law, act in excess of such legal authority. The meaning of "excess of jurisdiction" was elucidated in *Burma Oil Co. (Burma Concessions) Ltd.* v. *The*

(1) L.R. (1879) 4 A.C. 30. (2) A.I.R. (1949) Mad. 535 at 589 = I.L.R. (1949) Mad. 657.

(3) (1947) All E.R. 448 at 449. (4) (1948) B.L.R. (S.C.) 941 at 951.

S.C. 1956

U LU GALE v. MAUNG THAUNG TIN AND THREE OTHERS.

Court of Industrial Arbitration (1) where it was said that the word " jurisdiction " in this narrow sense meant territorial or pecuniary jurisdiction while in its wider sense it meant the authority to do things " according to law ", a phrase which would include the necessity of complying with rules of " natural justice " which are rules of universal application. See *U Pit* v. *Thegon Village Agricultural Board* (2).

Failure to act according to law does not in every case give rise to a right to seek directions. The issue of directions is discretionary and such directions may be refused when there is an alternative and effective remedy. See *U Mya* v. *U Tun Ohn* (3). *Ah Fat* v. *U Tha Win* (4). But see *U Ba Tu* v. *Returning Officer, Lashio* (5), where in the peculiar circumstances prevailing an order rejecting a candidate's nomination for election was quashed. To relegate him to the alternative remedy of an election petition would have meant the holding of an election which would clearly be null and void.

Directions would be refused if the act complained of is purely administrative as distinct from judicial or quasi-judicial action. See *Hup For* v. *Deputy Commissioner, Insein* (6); *Mohamed Haniff* v. *Financial Commissioner, Burma* (7); *U Kyon Myaing* v. *Financial Commissioner, Burma* (8); and *U Ko Ko Gyi* v. *Engineer-in-Charge, Rangoon Corporation* (9).

The control exercised by this Court in such proceedings is supervisory rather than appellate. See *Daw Ngwe Nu* v. *Kalokwin Village Agricultural Board* (10) where it was emphasised that directions are not in the nature of an appeal. This Court would not interfere if the inferior tribunal had jurisdiction to deal with a matter and had dealt

(1) (1951) B.L.R. (S.C.) 48.
(2) (1948) B.L.R. (S.C.) 759.
(3) (1948) B.L.R. (S.C.) 733.
(4) (1950) B.L.R. (S.C.) 53.
(5) (1952) B.L.R. (S.C.) 1.
(6) (1950) B.L.R. (S.C.) 86.
(7) (1952) B.L.R. (S.C.) 11.
(8) (1952) B.L.R. (S.C.) 214.
(9) (1952) B.L.R. (S.C.) 266.
(10) (1949) B.L.R. (S.C.) 32.

with it even though this Court may not agree with the tribunal on questions of either law or of fact. See *Gwan Kee* v. *Union of Burma* (1); *Noor Mohamed* v. *Financial Commissioner, Burma* (2).

The cases above cited relate to want or excess of jurisdiction. In regard to " speaking orders " a case in point is the *Burma Oil Co.* v. *The Court of Industrial Arbitration* (3) where an order was quashed on the ground that the tribunal had not acted according to law inasmuch as it had allowed itself to be influenced by extraneous and irrelevant considerations, and that they had acted arbitrarily and without jurisdiction in directing the investigation of the possibility of transport of crude oil by river (when the normal method was by pipe line) in order to consider if retrenchment of employees for lack of work, could be prevented. Similarly in *Dr. R. C. Das* v. *The Controller of Rents* (4), the order of the latter was quashed as erroneous, inasmuch as it was based upon a misconception of facts and a wrong assumption of law. See also *M. E. Bhaiyat & Sons* v. *The Chief Judge of the Rangoon City Civil Court* (5) where the point in issue was, owing to a wrong interpretation of an enactment, the Chief Judge had decided that he was incompetent to entertain a certain matter. It was held that certiorari lay.

The principles enunciated in the authorities referred to are not exhaustive but they provide a fairly clear picture of the scope of proceedings in certiorari. Learned counsel for the respondent, U Aye Maung, has no fault to find with these principles but he contends, firstly that the question of *bona fides* is a question of fact and that it should not be re-opened here. He places reliance on *Kedarnath Gupta* v. *Nagendra Narayan Sinha* (6). Secondly, he contends that " motive " is not an extraneous matter and that the

(1) (1949) B.L.R. (S.C.) 151 at 153.
(2) (1951) B.L.R. (S.C.) 94.
(3) (1951) B.L.R. (S.C.) 48.
(4) (1951) B.L.R. (S.C.) 225.
(5) (1952) B.L.R. (S.C.) 40.
(6) A.I.R. (1954) Pat. 97.

S.C. 1956

U LU GALE v. MAUNG THAUNG TIN AND THREE OTHERS.

Controller was justified in making it a ground for coming to the conclusion that the requirement of the landlord was not *bona fide*. He cites *Basant Lal Saha* v. *P. C. Chakravarty* (1) where it was observed that in considering "*bona fide* requirement" the Court was entitled to look to every relevant fact or circumstances affecting the landlord and his position. He relies also on *C. Ah Foung* v. *K. Mohamat Kaka* (2) where it was held that the fact that the landlord took proceedings out of spite was a factor to take into consideration.

To these submissions, the cases of *Dr. R. C. Das* v. *The Controller of Rents, Rangoon* (3) and *M. E. Bhaiyat & Sons* v. *The Chief Judge, Rangoon City Civil Court* (4), already referred to, provide a complete answer. It is not our purpose in these proceedings to reweigh or reassess the evidence, which in this case is not in dispute, nor do we propose to substitute our own views on the facts. In their own orders both the Controller and the Subdivisional Judge had embodied what they had taken into account, these being (1) that a forced removal of tenants who had been in occupation for some seven or eight years would cause loss to them, and (2) that the landlord had refused to allot a particular portion demanded by the tenant in the building to be erected. From these facts the deduction is made that the landlord was not *bona fide* in his requirement, a conclusion which is unjustified since "*bona fide* requirement" in section 11(*d*) is restricted to "requirement to build". The true test therefore is whether the landlord, really intends to build, and in the matter before us, the orders of the Controller and the Subdivisional Judge clearly indicate that the landlord intends to build and that he has the means to build, and had even obtained the necessary permission to build from the Municipal authorities.

(1) A.I.R. (1950) Cal. 249 at 251.
(2) (1950) B.L.R. (H.C.) 346.
(3) (1951) B.L.R. (S.C.) 225.
(4) (1952) B.L.R. (SC.) 40.

The question of motive is hardly of importance. See *Mohamed Moosa* v. *Goolam Rasool* (1) where the lower Court did not think the requirement was *bona fide* because of litigation and had feeling, but the High Court had this to say:

> "Whatever the original motive may have been the only requirement of the Act is that he should honestly and reasonably require these premises for his own use. He does so require them and even if he is actuated by a desire to ruin the defendants, so long as he establishes the requirements of the Act, he is entitled to a decree."

The Rent Controller was entitled to look into every relevant fact and we would not say that he was wrong in taking into consideration the question of motive as pointed out in *C. Ah Foung* v. *K. Mohamed Kaka* (2) but it is to be noted that the Court was careful to point out also that "motive" could not constitute a deciding factor in the matter of judging *bona fides*.

In our judgment both the Rent Controller and the Subdivisional Judge had misread section 11(*d*) and their reasons for denying U Lu Gale his permit are bad in law.

We therefore quash the order of the Rent Controller dated 18th June 1955 and the order of the Subdivisional Judge dated 12th September 1955 with Advocate's costs eighty-five Kyats. We direct the return of the proceedings to the Rent Controller, Prome, for the disposal of U Lu Gale's application according to law.

(1) (1923) 2 B.L.J. 161 at 162. (2) (1950) B.L.R. (H.C.) 346.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဇူလိုင်လ
၁ ရက်။

ဆရာမူဒင် ပါ ၃ (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ဦးဝင်းထိန် ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇(၁)အရ၊ ထုတ်ဆင့်သောအမိန့်၊ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာအမိန့်မျိုး၊ အရေးယူရန် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြစ်စေ၊ တားမြစ်ရန် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြစ်စေ မထုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပျက်စီး ယိုယွင်းလျက်ရှိသော အဆောက်အဦတခုတွင် နေထိုင်သူတို့အား၊ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မည့်အချိန်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသဖြင့်၊ ထိုအဆောက်အဦမှ ပြောင်းရွှေ့ ဖယ်ရှားပေးရန်၊ ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၇(၁)အရ ထုတ်ဆင့်သော အမိန့်သည်၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးမဟုတ်၊ အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးသာဖြစ်သည့်အပြင်၊ ၎င်း အမိန့်ကိုမကျေနပ်လျှင်၊ ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ် မင်းကြီးထံ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသဖြင့် အဆိုပါ အမိန့်ကို အရေးယူပါရန် လျှောက်ထား တောင်းဆိုသော အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ကိုဖြစ်စေ၊ ကားမြစ်စေ စာချွန်တော်အမိန့်ကိုဖြစ်စေ ဤရုံးတော်က ထုတ်ဆင့်မည်မဟုတ်။

လျှောက်ထားသူများအတွက်။ ။မစ္စတာ ဘီ၊ စီ၊ ဂူဟူး လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ (၁) အတွက်။ ။ဦးညွန့်တင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ (၂) အတွက်။ ။ဦးဇာလီမော်လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခု လျှောက်ထားသူ ၃ ဦးသည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၁၉ လမ်း၊ အမှတ် ၅၅ ရှိ နှစ်တပ်တိုက်တွင် လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်ကျော်ကစ၍ အိမ်ငှါးများအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ပြီး၊ လွန်ခဲ့သည့် ၃ နှစ်ကျော်က လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၂ ဦးကျင်သိန်းသည်၊ မူလပိုင်ရှင်ထံမှ ထိုအိမ်ကို ဝယ်ယူခဲ့လေသည်။ လျှောက်ထားသူများက ဦးကျင်သိန်းသည် ၎င်းတို့အသီးသီးထံမှ ဆလာမီဌေ ၂,၅၀၀ တောင်းဆိုရာ၊ ၎င်းတို့က ငြင်းဆိုသဖြင့် ဦးကျင်သိန်းသည်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁၊ ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့၊ မြို့ပြ အဆောက်အဦ အင်ဂျင်နီယာ၏ အကူအညီကို ရယူပြီး ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၇ (၁) အရ၊ အခင်းဖြစ်အိမ်မှ ပြောင်းရွှေ့ပေးရန် နို့တစ်စာ ထုတ်စေပါသည်ဟု စွပ်စွဲ၏။ လျှောက်ထားခံရသူများက ထိုစွပ်စွဲချက်ကို ငြင်းဆိုကြ၏။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၅၅။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးအမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဆရာမူဒင် ပါ ၃ နှင့် ၂ ဦး ဝင်းထိန် ပါ ၂။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ သည်၊ လျှောက်ထားသူများထံသို့ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့စွဲပါ နို့တစ်စာကို ရန်ကုန်မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၇ (၁) အရ ထုတ်ဆင့်ပြီး အဆိုပါ အဆောက်အဦသည် ပျက်စီးယိုယွင်းလျက်ရှိနေရာ၊ ထိုအဆောက်အဦတွင် နေထိုင်သူတို့အား ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မည့်အချိန်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသဖြင့်၊ ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်း ထိုအိမ်မှ ပြောင်းရွှေ့ဖယ်ရှားပေးရန် ဆင့်ဆိုလေသည်။ လျှောက်ထားသူများက အဆောက်အဦ အင်ဂျင်နီယာ ၂ ဦး၏ လက်မှတ်များကို အထောက်အထားပြု၍၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ ထံသို့ မပြောင်းရွှေ့သင့်ကြောင်းဖြင့် အကြောင်းပြရာ၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ က ၎င်းတို့၏ လျှောက်ထားချက်ကို မလိုက်လျောနိုင်ကြောင်းဖြင့်ပြန်စာပေးလေသည်။ ထို့နောက် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ သည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက် နေ့စွဲပါ နို့တစ်စာဖြင့်ယခင်က အတိုင်းပင်လျှောက်ထားသူများအား အခင်းဖြစ်အိမ်မှဖယ်ရှားပေးရန် ဆင့်ဆိုလေသည်။ ထိုဆင့်ဆိုသည့်အမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် အမှုခေါ် စာချုပ်တော်အမိန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တားမြစ်စေ စာချုပ်တော် အမိန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ အရေးယူပါရန် ဤရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားကြလေသည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၁ ၏ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်သည်၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးမဟုတ်။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အမိန့်မျိုးသာ ဖြစ်လေသည်။ ဤအမှုဌာ ပေါ်လွင်သော အဖြစ်အပျက်များအရ အာဏာပေး စာချုပ်တော် အမိန့်ထုတ်ဆင့်နိုင်သောအမှုမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်ကမယူဆပေ။ ထိုအမိန့်မျိုး ထုတ်ဆင့်နိုင်စေကာမူ၊ လျှောက်ထားသူများသည်၊ ရန်ကုန် မြူနီစီပါယ်မင်းကြီးထံ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိသဖြင့် ဤရုံးတော်က ထုတ်ဆင့်မည်မဟုတ်ချေ။

သို့သော် ဤရုံးတော်က ဖော်ပြလိုသည်မှာ လျှောက်ထားသူများသည်၊ အခင်းဖြစ်အိမ်၌ ကြာမြင့်စွာ နေထိုင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်တကြောင်း၊ ယခုမူဆင်းပေါ် ပေါက်သည်မှာလည်း ၎င်းတို့နှင့် သက်ရှိအိမ်ရှင် အချင်းများကြ၍ ပေါ် ပေါက်ဟန်တူသည်တကြောင်း၊ ထို့ပြင်လည်း အိမ်ရှင်ကိုယ်တိုင်ပင် သားမယားများနှင့်တကွ အခင်းဖြစ်အိမ် အောက်ထပ်၌ ယခုထက်တိုင် ဆက်လက်နေထိုင်သေးသည် တကြောင်းတို့ကို ထောက်၍၊ မြူနီစီပါယ်မင်းကြီးသည် အခင်းဖြစ်အိမ်ကို ပြင်ရန်လိုအပ်လျှင် လျှောက်ထားသူများအား ထိုအိမ်မှ ပြောင်းရွှေ့ ဖယ်ရှားစေခြင်းမပြုဘဲ လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုနိုင်၊ မပြုနိုင်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ကြောင်းဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပေသည်။

ယခု လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။ အမှုသည်များသည် မိမိတို့ တရားစရိတ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဩဂုတ်လ ၅ ရက်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

မောင်သိန်းထွန်း (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၉၃၊ အခြေခံချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၉၃ အရဆိုလျှင်၊ ယောကျ်ားတဦးသည် မိန်းမတဦး အား၊ မိမိနှင့် တရားဝင် ထိမ်းမြားခြင်းမပြုဘဲလျက် တရားသဖြင့် ထိမ်းမြားသည်ဟု လှည့်ဖြား ယုံကြည်စေခြင်းသည် အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ဦးလှကျော် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် မောင်သိန်းထွန်းအား၊ မြောင်းမြမြို့၊ ၅ ရာဘာက် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးက ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၉၃ အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ပြီး အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၅ နှစ်ကျခံစေခဲ့သည်ကို တရားလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်သဖြင့်၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ အယူခံဝင်ရန် အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အခွင့်ထူး မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။

အမှုအဖြစ်အပျက်မှာ မောင်သိန်းထွန်းသည်၊ နိုင်ငံတော်စိုက်ပျိုးရေး တန်းမြင့်ကျောင်း၊ အထက်တန်းပြဆရာ အဖြစ်ဖြင့် မြောင်းမြမြို့၌ အမှုထမ်းနေစဉ်၊ ဆရာကြီး ဦးနီဆိုသူကို အကြောင်းပြု၍ မခင်စန်းမြင့်၏ မိခင် ဒေါ်တင်တင်မြနှင့် အကျွမ်းဝင်ပြီး ဒေါ်တင်တင်မြအိမ်သို့ ဝင်ထွက်သွားလာနေရာ၊ ၎င်း၏သား မခင်စန်းမြင့်နှင့် လူငယ်တို့ ဘာဝ မေတ္တာသက်ဝင်ကြလေသည်။ ၁၉၅၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မောင်သိန်းထွန်းသည်၊ မခင်စန်းမြင့်နှင့် လူကြီးစုံရာရွှေ့၌ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ကြလေသည်။ ထိုနေ့ည ဒေါ်တင်တင်မြအိမ်၌ ဇနီးမောင်နှံအဖြစ် အတူတူအိပ်ပြီး၊ နောက်နေ့နံနက်တွင် အိမ်မှ ထွက်ခွါသွားပြီးနောက် ပြန်မလာတော့ချေ။ ၃-၅-၅၉ နေ့၌ နယ်စီးတောအုပ် ဦးသိမ်းမောင်နှင့် တောခေါင်း ဦးစောတို့ ထန်းလေးပင်ရွာမှ အိမ်မဲသဘော်ဖြင့်

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၆၀။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘုံကြေး အမိန့်ချမှတ်သည်။

မြောင်းမြမြို့သို့ပြန်လာစဉ်၊ သဘော်ပေါ်၌ မောင်သိန်းထွန်းနှင့်တွေ့၍ မောင်သိန်းဃွန်းက ၎င်းတို့အား၊ မိမိ၏မိန်းမငိုနေကြောင်း၊ အမိလည်းဖက်နေကြောင်း။ ထိုကြောင့် ခွင့် ၄ လယူပြီး ရန်ကုန်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်ဟု အဆိုရှိ၏။ ဦးသိမ်းမောင်က မောင်သိန်းထွန်းအား မိန်းမရှိလျက်နှင့် အဘယ်ကြောင့် မဆင်ခြင်သနည်းဟု မေးရာ၊ မောင်သိန်းထွန်းက ကျွန်တော် နောက်မိန်းမရလျှင် ယူဦးမည်ဟု ပြန်ပြောသည်ဆို၏။ ထိုအကြောင်းကို ဦးသိမ်းမောင်နှင့် ဦးစောတို့က မြောင်းမြမြို့သို့ ရောက်သောအခါ ဒေါ်တင်ကင်မြအား ပြောပြကြ၏။

၁၉၆၀

မြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် နှင့် မောင်သိန်းထွန်း။

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၉၃ အရ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

"မည်သည့် ယောကျ်ားမဆို၊ မိမိနှင့် တရားဝင်ထိမ်းမြားခြင်း မပြုသော မိန်းမကို မိမိနှင့် တရားသဖြင့် ထိမ်းမြားကြောင်း လှည့်ဖျားယုံကြည်စေ၍၊ ထိုသို့ ယုံကြည်စေသဖြင့် မိမိနှင့် ကာမစပ်ယှက်စေလျှင် ထိုသူကို ဆယ်နှစ်ထိ ထောင်ဒဏ် တမျိုးမျိုး ချမှတ်ရမည့်ပြင် ငွေဒဏ်လည်း ချမှတ်နိုင်သည်။"

ထိုပုဒ်မအရဆိုလျှင်၊ ယောကျ်ားတဦးသည်၊ မိန်းမတဦးအား မိမိနှင့် တရားဝင် ထိမ်းမြားခြင်းမပြုဘဲလျက်၊ တရားသဖြင့်ထိမ်းမြားသည်ဟု လှည့်ဖြားယုံကြည်စေခြင်းသည် အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင်မူကား၊ မောင်သိန်းထွန်းနှင့်မခင်စန်းမြင့်တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးမျာဖြစ်ကြ၍ လက်ထပ်စဉ်အခါက မခင်စန်းမြင့်သည် အသက် ၁၉ နှစ်မျှရှိပြီး၊ မောင်သိန်းထွန်းမှာ အသက် ၂၉ နှစ်မျှရှိသည့်အပြင်၊ နှစ်ဦးသဘောတူ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ကြသည်သာမက၊ မခင်စန်းမြင့်၏မိခင် ဒေါ်တင်တင်မြကလည်း မိမိ၏သမီး ထိမ်းမြားလက်ထပ်သည်ကို သဘောတူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းသည် တရားဝင်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ မောင်သိန်းထွန်း၏ ပညာရှိ ရွှေနေကြီးကလည်း မောင်သိန်းထွန်းနှင့် မခင်စန်းမြင့်တို့ တရားဝင်အကြင်လင်မယားဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်လဲသည့်အပြင်၊ ၂၇-၃-၅၉ နေ့၌ မခင်စန်းမြင့်တွင် ဖွါးမြင်သော သမီးကလေးမှာလည်း မောင်သိန်းထွန်း၏ သမီးပင်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရကား၊ ယခုပေါ်ပေါက်သည့်အဖြစ်အပျက်များမှာ၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၉၃ တွင် မည်သို့မျှ အကြုံးမဝင်နိုင်ချေ။

ပညာရှိ အစိုးရရွှေနေကြီးက အမှုအဖြစ်အပျက်သည် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၅ တွင်လည်း အကြုံးဝင်သဖြင့် မောင်သိန်းထွန်းသည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းနှင့် လျှောက်လဲပြန်သေး၏။ ယင်းသို့လျှောက်လဲရာတွင် အဓိကအားဖြင့် အုကိုးအကားပြုသည့်အချက်မှာ လက်မထပ်မီ မောင်သိန်းထွန်းက မခင်စန်းမြင့်အား၊ မိမိ၌ သားကြီးမယားကြီးမရှိကြောင်း ပြောဆို၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်စေသည်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အောက်ရုံးနှစ်ရုံးက မောင်သိန်း

၁၉၆၀

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော် နှင့် မောင်သိန်း ထွန်း။

ထွန်းသည် မခင်စန်းမြင့်နှင့် လက်မထပ်မီ မယားကြီးရှိဟန်မတူ။ မခင်စန်းမြင့်နှင့် လက်ထပ်ပြီးနောက်မှ အခြားမိန်းမ တယောက်နှင့် လက်ထပ်ဟန် တူကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ထိုအထောက်အထားပြုသော အချက်ဖြင့် မောင်သိန်းထွန်းအပေါ်၌ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၇ အရ အရေးယူနိုင် မယူနိုင် ဆိုသည့်ပြဿနာမပေါ် ပေါက်တော့ချေ။

တဖန် ပညာရှိ အစိုးရရှေ့နေကြီးက မောင်သိန်းထွန်းသည်၊ မခင်စန်းမြင့်နှင့် အတည်တကျ ပေါင်းသင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ ထိမ်းမြားလက်ထပ်သဖြင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၄၁၅၊ ၄၁၇ အရ အရေးယူနိုင်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲပြန်သော်၏။ သို့သော် အမှုအဖြစ်အပျက်အားလုံးကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရာတွင် မခင်စန်းမြင့်ကလည်း ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရန် လိုလားကြောင်း ယူဆရန်အတွက် အထောက်အထားများ တွေ့ရှိရလေသည်။

မောင်သိန်းထွန်း၏ ပြုမူပြောဆိုချက်များမှာ ညှာတာထောက်ခြင်း ကင်းမဲ့၍ မိကောင်းဘခင်သားမဆန်သော ပြုမူပြောဆိုချက်များဖြစ်သဖြင့် ဤနှုံးတော်က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြစ်တင်ရှုံ့ချရပေမည်။ သို့သော် မောင်သိန်းထွန်းအပေါ်၌ ရာဇဝတ်ကြောင်းဖြင့် အရေးမယူနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ယခုလျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မည်ွန့် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးမောင်စိန်၊ အတွင်းရေးမှူး၊ မအူပင်မြူနီစီပါယ်၊ မအူပင်မြို့ (အယူခံတရားခံ) *

† ၁၉၆၀ သြဂုတ်လ ၂၂ ရက်။

မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၁၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်၊ အာဏာလွှဲအပ်နိုင်ခွင့်၊ မည်သူတွင်ရှိခြင်း။ မှားယွင်းသောအယူအဆ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၁ အရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသောတရားစွဲပိုင်ခွင့် အာဏာကို မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် အဆိုတင်သွင်းပြီးနောက်၊ ၎င်း၏ ဥက္ကဋ္ဌအား စာဖြင့်ရေးရှိသာလျှင် လွှဲအပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌတဦးတည်းက ၎င်း၏သဘောအတိုင်း မြူနီစီပါယ် အဖွဲ့၏အာဏာများကို ၎င်းအား လွှဲအပ်ပြီးသည့်အနေနှင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ချေ။

လူတဦးတယောက်အပေါ်တွင် မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေအရ၊ တရားစွဲဆိုလျှင်၊ မြူနီစီပါယ် ကော်မိတီ၊ သို့မဟုတ် မြူနီစီပါယ်ကော်မိတီမှတဆင့် အာဏာလွှဲအပ်သောသူကသာလျှင်၊ တရားလို အဖြစ် ရုံးတွင် လျှောက်ထားနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မြူနီစီပါယ် ကော်မိတီက တခြားသူတဦးတယောက် အား တရားစွဲဆိုရန် အာဏာလွှဲအပ်လိုသော် မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် ထိုကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အဆိုတင်သွင်း၍သာ အာဏာလွှဲအပ်ရမည်။

အမှုတိုင်တန်းသည့် လျှောက်လွှာတွင် မြူနီစီပါယ်အတွင်းရေးမှူးကသာလျှင်၊ အရေးယူဆောင် ရွက်ပြီး၊ တရားလိုအဖြစ်ရေးထိုးထားသည့် တိုင်စာကို မြူနီစီပါယ်ဥက္ကဋ္ဌကတဆင့် ဆိုင်ရာရုံးသို့ အရေးယူပါရန် ပေးပို့ခြင်းကို မြူနီစီပါယ် ကော်မိတီ ကိုယ်တိုင်က တိုင်တန်းသည့် သဘော ကျရောက် သည်ဟု တရားလွှတ်တော်က ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးစံသိန်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားခံအတွက်။ ။မရှိ။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။အယူခံ တရားလို မည်ွန့်အပေါ်တွင်၊ မအူပင်မြို့၊ တတိယ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၌ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ကျဉ်းမှုအမှတ် ၃၀ တွင် မြူနီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၅ (၃) နှင့် ပုဒ်မ ၂၀၂ တို့ တွဲဘက်၍ တရားစွဲဆိုပြီး ဒွေဒဏ် (၃၀)၊ သို့မဟုတ် အလုပ်မဲ့နှင့် ထောင်ဒဏ်တလ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ မအူပင်မြို့၊ ရာဘက်စက်ရှင်တရားသူကြီး

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၅။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင်တရားဝန်ကြီးဦးအောင်သာကျော်အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

မည္သို့
နွင့်
ဦးမောင်စိန်၊
အတွင်းရေးမှူး၊
မအူပင်
မြို့နယ်စီပါယ်၊
မအူပင်မြို့။

ရုံးနှင့် ရန်ကုန်မြို့၊ တရားလွှတ်တော်တွင် ပြင်ဆင်မှုများ လျှောက်ထားရာ မအောင်မြင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဤရုံးတော်တွင် အယူခံလွှာတင်သွင်းခဲ့သည်။

အယူခံ တရားလိုအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ပညာရှိရှေ့နေကြီးက မြို့နယ်စီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၁ တွင် ပြဋ္ဌာန်းအာဏာသောအချက်ကို အကိုးအကား ပြု၍ အယူခံတရားလိုအား မူလ တတိယရာဇာဂ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင် တရားစွဲဆိုခြင်းမှာ တရားနည်းလမ်းအတိုင်းမဟုတ်၍၊ ၎င်းအပေါ် တွင် ချမှတ်သော ပြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ပျက်ပြယ်ရမည်ဟု ချေပလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ချေပချက်သည် အဆိုပါမြို့နယ်စီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၁ တွင်ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်၏ သဘောအရ၊ အရေးပါ အရာရောက်သော ချေပချက်တရပ်ဟု ယူဆရပေမည်။ အယူခံ တရားလိုအပေါ် တွင်မူ နိစီပါယ်အက်ဥပဒေအရ တရားစွဲဆိုလိုလျှင် မြို့နယ်စီပါယ်ကော်မိတီ၊ သို့မဟုတ် မြို့နယ်စီပါယ်ကော်မိတီမှ တဆင့်၊ အာဏာလွှဲအပ်သော သူ့အသာလျှင်၊ တရားလိုအဖြစ် ရုံးတွင်လျှောက်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မြို့နယ်စီပါယ်ကော်မိတီက တခြားသူတဦးတယောက်အား တရားစွဲဆိုရန် အာဏာလွှဲအပ်လိုသော် မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် ဆိုက်စွန့်စပ်လျှင် ၎၊ အဆိုတင်သွင်း၍သာ အာဏာလွှဲအပ်ရမည်။

ယခု ဤရုံးတော်ရှေ့သို့ရောက်လာသောကိစ္စတွင် ထိုကဲ့သို့သောစာဖြင့် အပ်နှင်းသည့် အာဏာတရပ်လွှဲအပ်ထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ အမှုတိုင်တန်းသည့် လျှောက်လွှာတွင် မြို့နယ်စီပါယ်အတွင်းရေးမှူးကသာလျှင် အရေးယူဆောင်ရွက်ပြီး၊ တရားလိုအဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ၎င်း၏ တိုင်စာကို မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဘိုးသီက တဆင့်၊ ဆိုင်ရာရုံးသို့ အရေးယူပါရန် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ တဆင့် မြို့နယ်စီပါယ်၏ ဥက္ကဋ္ဌက တိုင်စာကိုပေးပို့ခြင်းမှာ၊ မြို့နယ်စီပါယ်ကော်မိတီကိုယ်တိုင်က တိုင်တန်းသည့် သဘောသို့ ကျရောက်သည်ဟု တရားလွှတ်တော်၏ စီရင်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ ပုဒ်မ ၂၃၁ အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် အာဏာကို၊ မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့က အစည်းအဝေးတွင် အဆိုတင်သွင်းပြီးနောက်၊ ၎င်း၏ဥက္ကဋ္ဌအား စာဖြင့်ရေးရှိသာလျှင် လွှဲအပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌတဦးတည်းက ၎င်း၏ သဘောအတိုင်း မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာများကို ၎င်းအား လွှဲအပ်ပြီးသည့်အနေနှင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ချေ။

ထို့ကြောင့် အယူခံတရားလို၏အပေါ် တွင် မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးကသော်၎င်း၊ ဥက္ကဋ္ဌကသော်၎င်း၊ တိုင်တန်းစွဲဆိုသောတိုင်တန်းစာကို မအုပ်မြို့ တတိယရာဇာဂ် တရားသူကြီးရုံးက အရေးယူနိုင်ခွင့်မရှိသောကြောင့်၊ ၎င်းအပေါ် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ချက်နှင့် ပြစ်ဒဏ်တို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ရန်ကုန်မြို့ ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်ပါ ၂ (လျှောက်ဆားခံရသူ) *

† ၁၉၆၀ သြဂုတ်လ ၂၆ ရက်။

၁၉၄၈ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တန်း ကုန်ဆုံးခဲ့သဖြင့် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံတွင် မပြီးပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော အမှုအခင်းများကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ) အရ အပ်နှင်းထားသော အာဏာအတိုင်း ပြီးပြတ်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

•မိမိဌါးရမ်းနေထိုင်သော အိပ်ခန်းကို ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်မရဘဲ တဆင့် ဌါးရမ်းခဲ့သဖြင့်၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆(ကက)(၄)(က) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လျှောက်ထားသူ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအပေါ် တွင် အရေးယူနေစဉ် အတွင်း ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်ဘိုဘာလ ၈ ရက်နေ့၌ ထိုဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တန်း ကုန်ဆုံးသွားရာ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် လျှောက်ထားသူ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအား အခင်းဖြစ် အိမ်ဥပစာမှ ထွက်ခွါဖယ်ရှားပေးရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း၊ ၎င်း အမိန့်မှာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တန်းကုန်ဆုံးပြီးမှ ချမှတ်သော အမိန့်ဖြစ်ရကား တရားမဝင်၊ အတည်မဖြစ်သော အမိန့်ဖြစ်သဖြင့် အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို လျှောက်ထားသူ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအား လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၂ အိမ်ပိုင်ရှင် ဒေါ်ရင်မှုံက ပြန်လည်ပေးအပ်လိုက် ရလေသည်။ ထိုနောက် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ပြီးမှ ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄(ခ)အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ဆက်လက်အရေးယူပြီး၊ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအား ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် အခင်းဖြစ် ဥပစာမှ ထွက် ခွါဖယ်ရှားပေးရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို အမှုခေါ် စာချွန်တော်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးက လျှောက်ထားလေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသက်တန်း ကုန်ဆုံးခဲ့ခြင်းသော်လည်း၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့်အချိန်၌ ထိုသက်တန်းကုန်ဆုံးခဲ့သည့်အက်ဥပဒေအရခန့်ထားသည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၉၅။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးက အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး နှင့် ရန်ကုန်မြို့ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန် ပါ ၂။

ထံတွင် မပြီးမပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော ရာဇဝတ်မှုမျိုးဖြစ်သော မှုခင်းများမှတပါး၊ အခြား ဒေသမှုခင်းများကို ထိုသက်တန်းကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေးဖို့ရာရမည်ဖြစ်သည်။

အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးက ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှီ လက်ရှိပြန်ရသည်မှာ ဒုံမှန်သော်လည်း ယင်းကဲ့သို့ အိမ်ခန်းကို ပြန်လည်ရရှိခြင်းမှာ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အခွင့်အမိန့်အရမဟုတ်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန် အာဏာမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို ဖြန်ဖြေသည့်သဘော ဖြင့် မစ္စတာ ဂျွန်၊ဒီဆေးလ်ါးနှင့် ဒေါ်ရင်မှုတို့အား အကြံပေးသောကြောင့်သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အခြင်းဖြစ် အိမ်ခန်းပြန်လည်ရရှိခဲ့သည့်ကို တရားဥပဒေအရ မဟုတ်သဖြင့် ဤရုံးတော်က အသိ အမှတ်မပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်၊ မှုခင်းမှာ မပြီးမပြတ် ရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုရပေမည် ဖြစ်၍၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ)အရ၊ အာဏာ အပ်နှင်းထားသည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်ရေးဝန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်ကို ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရန် အကြောင်းမမြင်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးကျော်ထွန်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂) အတွက်။ ။ဦးကျော်ခင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခု လျှောက်ထားသူ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးသည်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂) ဒေါ်ရင်မှုပိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရေကျော်ရပ်၊ ဇီဇဝါလမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၁၄ အောက်ထပ် တောင်ဘက်ခန်း၌ အိမ်ငှါးအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ ရာတွင် ဦးမောင်မောင်ဆိုသူအား၊ ထိုအိမ်ခန်းကို ရန်ကုန်မြို့၊ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဝန်၏ အမိန့်မရဘဲ တဆင့်ငှါးရမ်းခဲ့သဖြင့် အရေးယူပါရန် ဒေါ်ရင်မှုက လျှောက်ထား ရာ၊ လက်ထောက် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့၌ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီ ဆေးလဗါးသည်၊ ဒေါ်မှင်မှု့ စွပ်စွဲသည့်အတိုင်း အခင်းဖြစ်အိမ်ခန်းကို စွန့်လွှတ်ပြီး ဦးမောင်မောင်အား တဆင့် အငှါးချထားခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိဆုံးဖြတ်ပြီး၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (ကက) (၄) (က) အရ ဆက်လက် အရေးယူလေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့၌ ထိုငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသက်တမ်း ကုန်ဆုံးလေသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည်၊ ဒေါ်ရင်မှုံ လျှောက် ထားချက်အရ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအပေါ်၌ အရေးယူပြီး ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် ၎င်းအား အခင်းဖြစ်အိမ်ဥပစာမှ ထွက်ခွာဖယ်ရှား

ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ အမိန့်ချမှတ်သည်မှာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးမှဖြစ်ရကား၊ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်ရင်မှုံက မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအား အခင်းဖြစ်အခန်းကို ပြန်လည် ပေးအပ်လိုက်ရလေသည်။

မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီ၊ဆေးလဗါးနှင့် ရန်ကုန်မြို့ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၂။

ထို့နောက် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးမှ ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ် ၄၄ (ခ) အရ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ဆက်လက် အရေးယူပြီး မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးအား ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် အခင်းဖြစ်ဥပစာမှ ထွက်ခွါဖယ်ရှားပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးက ဤရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားလေသည်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (ခ)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ယနေ့မူခင်းပါ အဖြစ်အပျက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသမျှ ဖေါ်ပြ မည် ဆို့လျှင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့ငြားသော်လည်း၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာငှါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက် ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်အချိန်၌ ထိုသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အက်ဥပဒေအရ ခန့်ထားသည့် ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံတွင် မပြီးမပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသော ရာဇဝတ် မှုမျိုးဖြစ်သော မှုခင်းများမှတပါး အခြားမှုခင်းများကို ထိုသက်တမ်း ကုန်ဆုံးခဲ့သည့် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေးစီရင်ရမည်ဖြစ်သည်။

မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး၏ ပညာရှိရွှေနေကြီးက ထိုသူသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေသက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီး၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီ အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို လက်ရှိပြန်ရသဖြင့် မှုခင်းမှာ ပြီးပြတ်ပြီး ဖြစ်နေသောကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့် နှစ်၊ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ (ခ) နှင့် ယခုအမှု မည်ကဲ့သို့မျှ မသက်ဆိုင်တော့ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲ လေသည်။ သို့သော် ထိုအချိန်ကာလ၌ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး အခင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို ပြန်လည် ရရှိခဲ့သည်မှာ တရားဥပဒေအရမဟုတ်။ ကြီးကြပ်ရေး ဝန် အာဏာမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို ဖြန်ဖြေသည့် သဘောဖြင့် မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါးနှင့် ဒေါ်ရင်မှုတို့အား အကြံပေးသောကြောင့်သာ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေး လဗါးအိမ်ခန်းကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့လေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အိမ်ခန်းကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည် မှာလည်း ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အခွင့်အမိန့်အရမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် အိမ်ခန်း ပြန် လည် ရရှိခဲ့သည်ကို ဤရုံးတော်က အသိအမှတ်မပြုနိုင်ချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် မှုခင်းမှာ မပြီးမပြတ် ရှိနေသေးသည်ဟု

၁၉၆၀

မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး နှင့် ရန်ကုန်မြို့ ဥပဒေး ကြီးကြပ်ရေးဝန် ပါ ၂။

ဆိုရပေမည်ဖြစ်၍ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (၁) အရ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့်အဟိုင်း ကြီးကြပ်ရေးဝန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်ကို ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် အကြောင်းမမြင်ချေ။

သို့ဖြစ်၍ မစ္စတာ ဂျွန်၊ ဒီဆေးလဗါး၏ လျှောက်လွှာကို ပလပ်လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည် မိမိတို့ တရားစရိတ်ကို မိမိတို့ အသီးသီး ကျခံကြရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ယိုဘွန်ဝှက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝှက်လာ (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

† ၁၉၆၀ သြဂုတ်လ ၈ ရက်။

ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ၊ ဖမ်းဆီးသူ၏စိတ်တွင် ဖြစ်ရမည့် ကိစ္စ။ ပုဒ်မ ၅ (က)၏အာဘော်၊ အရေးယူရာတွင် လိုက်နာအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ။ ဥပဒေတွင် မပြဋ္ဌာန်းသည့်အချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေကိုတသွေမတိမ်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ပါလျှင်၊ ဖမ်းဆီးသူကိုယ်တိုင်က မသက်ဝင်ခြင်းပင်ဖြစ်ရပေမည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅(က)၏အာဘော်မှာ၊ နိုင်ငံတော် သမတ ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော် သမတက ဤကိစ္စအလို့ငှါ၊ အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ ကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ သူတဦးတယောက် ဘိန်းကုန်ကူးခြင်း စသည့် ယင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂(၂)တွင် ဖော်ပြ ထားသော နိုင်ငံတော်အကျိုးကို ထိခိုက်စေရာသည့် ပြုမူတခုခုကို ကျူးလွန်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြေနပ်မှသာလျှင် ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူနိုင်ပေမည်။ ယင်းသို့ အရေးယူရာ၌လည်း တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာမျိုးကို အသုံးပြုရ သည်ဖြစ်သဖြင့် အရေးယူသည့် အာဏာပိုင်သည် မိမိရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ရှိလာသော သက်သေ ခံ အသော က်အထား ခိုင်လုံသည်၊ မခိုင်လုံသည်ကို မိမိကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ဝေဖန်စိစစ်၍ ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။

အကယ်၍ ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု သံသယရှိကာမျှနှင့် နှယ်နှင်မိန့် ချမှတ်နိုင်သည်ဟု ဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိချေ။

***Lim Lyan Hwat* (alias) *Lim Sway Gaung* v. *The Secretary, Ministry of Home Affairs and one*, (1960) B.L.R. (S.C.) July issue,** ကိုရည်ညွှန်းသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးကျော်မြင့်နှင့် ဦးသန်းဝင်းတို့ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရဘက်မှ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇၈။

† နိုင်ငံတော် ဓာရုံးဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး၊ ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ယိုဘွန်ဝှက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝှက် လာ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ ။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း။ ။ဇလျောက်သူ အသက် ၄၄ နှစ်ရှိ တရုပ်လူမျိုး၊ မြန်မာနိုင်ငံသား ယိုဘွန်ဝှက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝှက်လာ က မိမိအား နိုင်ငံတော်သမတ၏ အမိန့်နှင့် မင်းဘူးခရိုင်၊ ငဖဲမြို့သို့ သွားရောက်နေထိုင်ရန် နယ်နှင်းဖော်ပေးခြင်းကို မကျေနပ်၍ ဤရုံးတော်တွင် ရှေ့တော်သွင်း စာချုန်တော် လျောက်ထားလေသည်။

စစ်မဖြစ်မီက လျောက်သူသည်၊ ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့၌ ဝက်သားအင်စပိတ်တော်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်မှစ၍ စီးပွါးဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝလာပြီး မြန်မာခေတ်တွင် တရုပ်တန်း၌ အရေးပါ အရာရောက်သူတဦး ဖြစ်လာခဲ့၍ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရင်းနှီးလာပြန်ရာ၊ အများအားထားရသူတဦးလည်း ဖြစ်လာပြန်သည်။ ယစ်မျိုးဌာနကမူ လျောက်သူသည် စီးပွါးကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများကို ဟန်ပြထားသော်လည်း ဘိန်းကုန် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ကြီးထွားကျယ်ပြန့်စွာ လုပ်သူ၊ လူမိုက်မွေးခြင်း၊ ကလပ်ထောင်ခြင်း စသော ဥပဒေကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်သူတဦးဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့သည်။

အိမ်စောင့် အစိုးရလက်ထက်တွင် လျောက်သူနှင့်ပတ်သက်၍ **ပြည်တွင်းလုံခြုံမှု** ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖြေလ ၂ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးတွင် အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ချမှတ်ကြသည်။

> "ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၇ လမ်း၊ အမှတ် ၇၅ နေ၊ ယိုဘွန်ဝှက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝှက်လာသည်၊ လျှို့ဝှက်၍ ဘိန်းကုန်ကူးခြင်း၊ ကစားဝိုင်းထောင်၍ အမြဲတန်း ဒိုင်လုပ်နေကြောင်း ကျော်ဇောသတင်းရှိသူဖြစ်သဖြင့် အရေးယူရန် ထောက်လှမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် ဒုတိယရဲမင်းကြီးတို့ပါ ဤအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြသည်ကို လက်ခံ၍၊ ၎င်း ယိုဘွန်ဝှက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝှက်လာအား သက်ဆိုင်ရာ ရဲအဖွဲ့က ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ၅ (က) (၁) (ဃ) အရ၊ အရေးယူ၍တောင်တန်းခရိုင်၊ စင်ကာလိုင်း ခမ္မတီး ဒေသသို့ နယ်ပြောင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။"

ပြည်တွင်းလုံခြုံမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ဆိုသည်မှာ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့်အဖွဲ့မဟုတ်၊ ထို အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် အာဏာများကို အပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် အဖွဲ့လည်းမဟုတ်၍၊ ဆိုင်ရာရဲအဖွဲ့က အရေးယူရန်အတွက်သာ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၆၀

ယိုဘွန်ဝုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက် လာ နှင့် မြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ မြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ။

ဤကောက်နုတ်ချက်ကို ရန်ကုန်မြို့ ဒုတိယရဲမင်းကြီးထံသို့ ၇-၄-၅၉ နေ့၌ ပေးပို့ခဲ့ရာ၊ "အရေးယူရန်" ဟု အမိန့်ချမှတ်၍ ထိုနေ့တွင်ပင် လတ္တာလမ်း ရဲဌာနာမှူးက လျှောက်သူကို အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၁) (၂) အရ—

"ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်လျက်၊ ပြုလုပ်ရန်၊ ပြုလုပ်ပြီး ရှိသည်ဟု မသက်ဘွယ်ရာ အကြောင်းများရှိ၍"

ဟု ဖော်ပြခါ အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် စကားလုံးများနှင့် ကိုက်ညီသော မှတ်ချက်ကို ရေးမှတ်ပြီး လျှောက်သူကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်လိုက်သည်။

အက်ဥပဒေကို တသွေမတိမ်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါလျှင် ဖမ်းဆီးသူကိုယ်တိုင်က မသက်ဘခြင်းပင် ဖြစ်ရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ အကြောင်းကြောင့် ဖမ်းဆီးသည်ဟု ရေးသားထားသော်လည်း လုံခြုံမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့၏ အမိန့်နှင့် ဒုတိယရဲမင်းကြီးတို့၏ အမိန့်များကြောင့်သာ ရဲဌာနာမှူးလည်း မသက်ဘရခြင်းဖြစ်ပုံရသည်။

ဖမ်းဆီးထားခံမျှနှင့်မပြီး၊ အက်ဥပဒေက လူတဦးတယောက်ကို အကြောင်းမဲ့ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားသည်ကို ကာကွယ်သည့်သဘောနှင့် ဤကဲ့သို့ ဖမ်းဆီးခဲ့သော်၊ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖမ်းဆီးသည်ကို နိုင်ငံတော်သမတ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမတက မိမိ၏အာဏာများကို ပေးအပ်ထားသော အရာရှိထံသို့ အကြောင်းကြားစာ ပေးရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ရဲဌာနာမှူးသည် အာဏာပေးအပ်ခြင်းခံရသူ အရာရှိထံ အစီရင်ခံစာ တင်ဆက်ခဲ့သည်။ လုံခြုံရေးအဖွဲ့က ဘိန်းကုန်ကူးသည်၊ ကစား ဝိုင်း ထောင်သည်ဟု အတိအလင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးဖြစ်၍ ဤအတိုင်းပင် အစီရင်ခံရတော့သည်။ အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသော အရာရှိကလည်း အခြားသူမဟုတ် ဒုတိယရဲမင်းကြီးပင်ဖြစ်နေသည်။ မူလကပင် လုံခြုံရေးအဖွဲ့၏လိုလားချက်အရ အရေးယူရန် မိမိကပင် အမိန့်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အလျောက် ဝုက်လာအား ၇-၄-၅၉ နေ့ကစ၍ ၂ လ တိတိ ချုပ်နှောင်ထားစေဟု အမိန့်ချမှတ်ပြန်သည်။ ထို ၂ လ ကုန်ဆုံးသောအခါ၌ နောက် ၂ လ (၇-၈-၅၉) နေ့အထိ ဆက်လက်ချုပ်ထားရန် ထပ်မံအမိန့်ချမှတ်ခဲ့သေးသည်။ အချိန်ကုန်ဆုံးခါနီးတွင် တဖန် ၃-၈-၅၉ နေ့စွဲပါ အစီရင်ခံစာနှင့် ရဲဌာနမှူးက ဆက်လက်ချုပ်ထားရန်ထောက်ခံသော်လည်း ၅-၈-၅၉ နေ့၌ ဒုတိယရဲမင်းကြီးက—

"လုံခြုံရေးစည်းပေါ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ၊ ပုဒ်မ ၅ မှလွှတ်ပါရန်"

ဟု အမိန့်ချမှတ်ပြီး လျှောက်သူကို ထိုနေ့၌ပင် လွှတ်လိုက်တော့သည်။

လျှောက်သူကို ဤကဲ့သို့မလွှတ်မီ ၂ ရက်က ယစ်မျိုးဌာနကလည်း လျှောက်သူသည် ဘိန်းကုန်ကူးသူဖြစ်သည်ဟု ယစ်မျိုးဌာန၌ စီစဉ်သော "ပန်းရောင်စာအုပ်" ခေါ် ဘိန်းကုန်ကူးသည် ဆိုသူတို့၏ စာရင်းတွင် လျှောက်သူ၏ နာမည်ကို ထည့်သွင်းသည်။

၁၉၆၀

ယိုဘွန်ဝုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက် လာ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ။

ထိုနောက် လျှောက်သူသည်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှစ၍ ဘိန်းကုန်အလုပ် အကြီးအကျယ် လုပ်ခဲ့ကြောင်း ၅-၅-၅၉ နေ့က မိသောဘိန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုးကိုင်ကြံစည်ခဲ့သူမှာ လျှောက်သူပင် ဖြစ်ကြောင်းကို ယစ်မျိုးမှူးတဦးက ၇-၁-၆၀ ရက်နေ့စွဲနှင့် ယစ်မျိုးဝန်ထောက်မင်းထံသို့ အစီရင်ခံခဲ့သည်။

ယစ်မျိုးဝန်ထောက်မင်းက—

"လွန်ခဲ့သည့် ၂ နှစ်၊ ၃ နှစ်လောက်မှစ၍ ဝုက်လာသည်၊ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ ပြတ်ပြတ်သားသား ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်၊ မြန်မာပြည် ထိပ်တန်း နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့်လည်း အလွန်ပင် ရင်းနှီးမှုရှိသဖြင့် ၎င်း၏ ဩဇာများကို တရုပ်တန်းရပ်ကွက်တွင် ဘုရင်တဆူလောက် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိပါသည်။ ..... ရန်ကုန်မြို့၊ တရုပ်တန်းရပ်ကွက်တွင် လူမိုက်လောကကို တည်ဆောက်လျက်၊ ..... ဘိန်းကုန်ကူးခြင်း၊ ကုတ်ကင်းထောင်ခြင်း၊ ကစားဝိုင်း ဖိုင်လုပ်ခြင်း စသော မသမာမှုလုပ်ငန်းများဟူသရွေ့ကို ကျူးလွန်နေသည်မှာထင်ရှား ပါသည်။"

ဟု ယစ်မျိုးဝန်ထောက်ကြီးထံသို့ ၉-၂-၆၀ ရက်နေ့စွဲနှင့် အစီရင်ခံပြန်သည်။

ယစ်မျိုးဝန်ထောက်ကြီးကလည်း ၁၁-၂-၆၀ ရက်နေ့စွဲနှင့် လျှောက်သူ၏—

"ချေလှမ်းသည် နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ပင် ကျယ်ပြန့်လာသဖြင့်၊ ပြည်ထောင်စုကြီးကို မည်မျှအန္တရာယ်ပေးနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။"

ဟု အစီရင်ခံသည်။ ဤအစီရင်ခံစာ အသီးသီးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ယစ်မျိုးမင်းကြီးက—

"သို့ပါ၍ ဝုက်လာ၏ မတရားနည်းအဖုံဖုံဖြင့် စီးပွါးဖြစ်မြောက်ခြင်းနှင့် မြေအောက် ရာဇဝတ်ကောင်များအပေါ် စိုးမိုးလာခြင်းတို့ကို အခြားသူများ အားမကျရန်၊ အတုမခိုးကြရန် အချိန်မှီကာကွယ်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသဖြင့်၊ ဝုက်လာအား အမြန်နယ်နှင်ဒဏ်ပေးမှ တော်ဦးကျမည်ဟု ယုံကြည်၍ ပူးတွဲပါ ယစ်မျိုးဝန်ထောက် (၂) ၏ အစီရင်ခံစာကို လေးနက်စွာ ထောက်ခံပါသည်။"

ဟု ရေးသားပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနသို့ ၂၄-၃-၆၀ ရက်နေ့စွဲနှင့် ပေးပို့လေသည်။ ထိုဝန်ကြီးဌာနက တဖန် ဝုက်လာသည်—

"ဘိန်း၊ ကုတ်ကင်း စသည်တို့ကို မတရား ကူးသန်းရောင်းဝယ်နေခြင်း၊ လူမိုက်ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ပြုလုပ်သည့်အပြင်၊ ကလပ်ထောင်၍ ကစားဝိုင်း

တည်ထောင်ခြင်း စသည်ဖြင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ ဥပဒေစည်းကမ်းများကို ချိုးဖောက်နေသူဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နယ်နှင်းဇ၊ ၂ နှစ်ထားရှိရန်"

၈-၄-၆၀ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ မေတ္တာရပ်ခံစာကို ရရှိသည့်အခါ၌ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက ကလပ်၊ ကစားဝိုင်းထောင်ခြင်း၊ နိုင်ငံရေးလောကသို့ ခြေလှမ်းလှမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် ရင်းနှီးခြင်းဆိုသည်မှာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေနှင့် လုံးဝ မဆိုင်သည်ကို သတိမမူခဲ့ပေ။ ဤမျှသာမကသေး ၅-၅-၅၉ နေ့က ဖမ်းဆီးမိသည့်ဘိန်းနှင့် လျှောက်သူကို ဆက်စပ်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်။ လျှောက်သူသည် ၇-၄-၅၈ နေ့ကစ၍ ၄ လတာမျှ အချုပ်ခံနေရသည်။ ဘိန်းလုပ်ငန်းကို တကယ်ပင် ၁၉၅၂ ခုနှစ်ကစ၍ လုပ်ခဲ့သည် ဆိုလျှင်လည်း ထိုအချိန်အခါလောက်က စပြီး ပန်းဇောင်စာအုပ်တွင် လျှောက်သူ၏နာမည်ကို မသွင်းခဲ့ခြင်းသည် အံ့ဩစရာပင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ရင်းနှီး၍ အရေးမယူခဲ့ဟု ဆိုလျှင်လည်း အရင် ၂ နှစ်၊ ၃ နှစ်ကစ၍သာ နိုင်ငံရေးလောကသို့ ခြေလှမ်းလှမ်းခဲ့သည်ဟု ယစ်မျိုးဝန်ထောက်မင်း၏ အစီရင်ခံစာတွင် ပါရှိသည်။ ပန်းဇောင်စာအုပ်တွင် နာမည်တင်သွင်းသည်မှာလည်း အချုပ်မှ မလွတ်မီ ၂ ရက် (၃-၈-၅၈) နေ့ကစ၍ တင်သွင်းခြင်းဖြစ်၍ ပြည်တွင်းလုံခြုံမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့က ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု စွပ်စွဲထားသောကြောင့် ယစ်မျိုးဌာနအနေနှင့် ဧွန်းက မည်ကဲ့သို့မျှ အရေးမယူခဲ့ခြင်းသည် တာဝန်ချိုယွင်းနေသည်ဟု စွပ်စွဲမည်ကို ကာကွယ်ရန်အနေနှင့် လျှောက်သူသည် ဘိန်းဘုရင်တဆူဖြစ်သည်ဟု ပြောရခြင်းသာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ယူဆနိုင်ရန်လည်း ရပ်ကွက်လူကြီးနှစ်ဦးနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းတဦးဖြစ်သူ ဖားဆပါလ ဥက္ကဋ္ဌတို့က လျှောက်သူကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ရင်းရင်းနှီးနှီး သိခဲ့ကြောင်း။ ဘိန်းလုပ်ငန်းလုပ်ခဲ့သူ၊ ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့သူမဟုတ်ကြောင်း။ တရုပ်ဘုံအိမ်ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ တရုပ်လူမျိုးများနှင့် မြန်မာလူမျိုးများကြည်ညိုလေးစားသော လူကြီးလူကောင်းတယောက် ဖြစ်သည်ဟု ကျမ်းကျိန်စာတင်သွင်းကြသည်။ ဤအကြောင်းများကြောင့် ဤရုံးတော်အနေနှင့် လျှောက်သူသည်၊ ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု ယူဆရန် အထောက်အထား လုံလောက်သည်ဟု မဆိုနိုင်သည့်အပြင်၊ အလားတူ အမှုများ (၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဆုဇဝတ်အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၂၀ နှင့် ၇၁) တွင် ဖေါ်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေကို အပြစ်ဒဏ်ပေးသည့်အနေနှင့် သုံးစွဲခြင်းသည်၊ ဥပဒေကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ရာရောက်သည်။

၁၉၆၀

ယိုဘွန်ဝုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက် လာ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ။

၁၉၆၀

ယိုဘွန်ဝုက် (ခေါ်) ကက်နက်ဝုက် လာ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် အခြားသူများ။

အကယ်ပင် ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု သံသယရှိကာမျှနှင့် နယ်နှင်မိန့်ချမှတ်နိုင်သည်ဟု ဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိခေ။ ဤအမှုပါ အကြောင်းခြင်းရာများကို ထောက်၍ ရှင်းလင်း ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) ၏ အာဘော်မှာ နိုင်ငံတော်သမတကိုယ်တိုင်သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်သမတက ဤကိစ္စအလို့ငှါ အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ ကိုယ်တိုင် သော်၎င်း သူတဦးတယောက် ဘိန်းကုန်ကူးခြင်း စသည့် ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးကို ထိခိုက်စေရာသည့် ပြုမူတခုခုကို ကျူးလွန်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြေနပ်မှသာလျှင် ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူနိုင်ပေမည်။ ယင်းသို့ အရေးယူရာ၌လည်း တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာမျိုးကို အသုံးပြုရသည်ဖြစ်သဖြင့် အရေးယူသည့် အာဏာပိုင်သည်၊ မိမိ၌မျှော်လင့်ရှိလာသော သက်သေခံ အထောက်အထား ခိုင်လုံသည် မခိုင်လုံသည်ကို မိမိကိုယ်တိုင် သုံးသပ်ဝေဖန်စိစစ်၍ ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ ယခုမူကား ဤအဓိကအချက်များကို လျှောက်သူအပေါ်၌ အရေးယူသည့် အာဏာပိုင် သတိချပ်မိဟန်မတူခေ။ ဘဏ္ဍာရေးဌာနက နယ်နှင်သင့်သည် ဆိုသည်ကို လိုက်လျောခြင်းအားဖြင့် အရေးယူခဲ့ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း အမှုတွဲများတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားလေသည်။ အထက်၌အသေးစိတ် ဖေဖန်ခဲ့သည့်အတိုင်းလျှောက်သူအပေါ်၌ အရေးယူနိုင်လောက်အောင် သက်သေခံအထောက်အထား ခြေခြေမြစ်မြစ် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ စုံးစဉ်းမျှမရှိခေ။

လျှောက်သူကို ၇-၄-၅၉ နေ့မှ ၄ လတာမျှ ချုပ်နှောင်ထားခဲ့ကြောင်း။ သို့သော် လျှောက်သူသည် အလွန်အင်အားကြီးမားသော အဆက်အသွယ်ရှိသူတဦး ဖြစ်သည့် အတွက် ၎င်းအားဆက်လက်အရေးမယူနိုင်ဘဲ အချုပ်မှ လွှတ်မြောက်သွားခဲ့သည်ဟု ယစ်မျိုးဌာန၏ အစီရင်ခံချက်ကို ပြည်ထဲရေးဌာနကလည်း လက်ခံ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ အမှန်မှာ လျှောက်သူကို လုံခြုံမှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့ကပင် လွှတ်ပစ်ရန် အမိန့်ချမှတ်၍ လွှတ်မြောက်ခဲ့သည်။ လုံခြုံမှုအဖွဲ့ဝင်များအပေါ်တွင်လျှောက်သူက သြဇာအာဏာ ရှိနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆကြောင်းဖော်ပြလိုက်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် လျှောက်သူကို မင်းဘူးခင်ငှါ၊ ဖဲမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ရန် ချမှတ်သောအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး ချုပ်ဆိုထားသည့် ငွေသုံးထောင် အာမခံစာချုပ် ပျက်ပြယ်စေရမည့်အပြင် ဤရုံးတော်တွင် တင်သွင်းထားသော အာမခံငွေငါးထောင်ကိုလည်း လျှောက်သူအား ပြန်၍ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ရဲဘော် ဖေတင်နှင့် (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

ဒီမိုကရေစီဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရ အဖွဲ့များဌာန ဝန်ကြီးပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

† ၁၉၆၀ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်။

မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) အရ၊ အာဏာသုံးစွဲသည့်အခါ လုပ်ဆောင်ရမည့်ကိစ္စ။

ပုဒ်မ ၂၂၀(၃)အရ ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးသော မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ်တရားများ ဆင်းသက်ခြင်း၊ မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်မရှိခိုက်၊ အမှုထမ်းနေသော မင်းကြီးချမှတ်သော အမိန့်များ တရားဝင်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါ စာချုန်တော် အမိန့်ကို လျှောက်ထားနိုင်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) တွင် ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာကို သုံးစွဲ၍၊ မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်းမည်သည့်နေ့ရက်တွင်ကုန်ဆုံးစေရမည်ဟု နိုင်ငံတော် အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ရှိသည့်အတွက် ၂ ရပ် ထုတ်ပြန်ရပေမည်။ ရာထူး သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်နေ့ရက်ကို သတ်မှတ် ညွှန်ကြားရမည့်အပြင်၊ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ညွှန်ကြားရမည်။ သို့သော် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အမိန့်သည် ပဌမအချက်သာပါရှိ၍၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မပြည့်စုံ ချို့ယွင်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရက ဒုတိယညွှန်ကြားချက်ကို ထပ်မံ ကျေညာနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် တရားဝင်သည်။

ထိုကဲ့သို့ ကျေညာပြီး မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးကြ၍၊ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၃) အရ၊ မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့၏အာဏာနှင့်ဝတ်တရားများသည်၊ ထိုစဉ်အခါက အမှုထမ်းနေသော မြို့နိုစီပါယ် မင်းကြီးအား အပ်နှင်းပြီးဖြစ်ခဲ့သည်။

မြို့နိုစီပါယ်မင်းကြီးရာထူးလစ်လပ်၍ ယာယီအားဖြင့် အခြားသူတဦးတယောက်ကိုခန့်ရန်ရှိလျှင်လည်း မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ကဿပုဒ်မ ၂၇(၄)အရ၊ ခန့်အပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သာမန်အားဖြင့်အဖွဲ့ဆိုသည့်မှာအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများဖြစ်ရမည်။ အခြေအနေအရမြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်ဟူ၍လည်းမရှိသည့်အခါ၌ အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ်ဘရားများမှာ အမှုထမ်းနေသောမင်းကြီး၌သာ ပုဒ်မ ၂၂၀(၃)အရတည်ရှိနေ၍၊ ၎င်းမင်းကြီးကမိမိကိုယ်ကိုမိမိ အခွင့်ပေးပြီး၊ မိမိနေရာ၌ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကို ခန့်အပ်ပြီးသကာလ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကတဖန် ဦးကျော်မင်းကို ခန့်အပ်သဖြင့် မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့်အလုပ် ဝတ်တရားများကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်သောသူများ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များက ချမှတ်ခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အမိန့်များမှာ၊ ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေ

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၈၃။

† နိုင်ငံတော်တရား ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီးနှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးဖောသောကျော်တို့ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ရဲဘော် ဖေတင်နှင့် ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ် ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့ များဌာနဝန်ကြီး ပါ ၂ ။

အရ ချမှတ်သော အမိန့်များဖြစ်သည့်အလျောက် ဥပဒေစည်းဝိုင်းအတွင်းသို့ ကျရောက်သောအမိန့် များဖြစ်သည်။

စာချုန်ကော် အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်ရန် လျှောက်သူက၊ လျှောက်ထားခံရသူများထံမှ လိုသည်ကို ဘောင်းဆိုရဦးမည်။ ဘောင်းဆိုသည်ကိုလျှောက်ထားခံရသူများကငြင်းပယ်မှသာ၊ အာဏာပေး စာချုန်တော် လျှောက်ထားနိုင်သည့်အခြေသို့ဆိုက်ရောက်မည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးချောင်ဖိုး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) အတွက်။ ။အစိုးရ လုပ်တော် ရွှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၂) အတွက်။ ။ဦးညွန့်တင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း။ ။ဒီမိုကရေစီဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) အရ၊ နိုင်ငံတော်သမတ၏နာမည်နှင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ၁၉၅၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့စွဲပါအမိန့်ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့နီစီပါယ် အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများသည်၊ ၁၉၅၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ မှန်းလွဲအချိန်၌ **ရာထူး** သက်တမ်း ကုန်ဆုံးစေရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ အစိုးရအနေနှင့် အမိန့် ချမှတ်ခဲ့ခြင်းမှာ မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့သည်၊ အဖွဲ့၏ တာဝန်ဝတ်တရားများကို မဆောင်ရွက် နိုင်သည့်အတွက် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်အမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုဒ်မ ၂၂၀ (၁) တွင် ပေးအပ်ထားသည့်အာဏာကို သုံးစွဲခဲ့သော်၊ ညွှန်ကြားချက် ၂ ရပ် ထုတ်ပြန်ရပေမည်။ ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်နေ့ရက်ကို သတ်မှတ်ညွှန်ကြား ရမည့်အပြင်၊ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ညွှန်ကြားရမည်။ သို့သော် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့သည့်အမိန့်မှာ ပဌမအချက်သာပါရှိ၍ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည်၊ မပြည့်စုံ ချို့ယွင်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဒုတိယညွှန်ကြားချက်ကို ထပ်မံ ကျေညာနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် တရားဝင်ပါသည်ဟု လိုက်ပါ ဆောင် ရွက်သူ ပညာရှိရွှေနေကြီး ၃ ဦးစလုံးကပင် လက်ခံကြသည်။

ထိုကဲ့သို့ကျေညာခဲ့ပြီး ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ မှန်းလွဲအချိန်၌ အဖွဲ့ဝင်များသည်၊ ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးကြ၍၊ ပုဒ်မ ၂၂၀ (၃)အရ၊ မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ်တရားများသည်၊ ထိုစဉ်အခါက အမှုထမ်းနေသော မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီးအား အပ် နှင်းပြီးဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီး ဦးထွန်းအုံက ဆက်လက်အမှုမထမ်းဘဲ ထိုနေ့စွဲနှင့်ပင် မိမိရထိုက်သော အခွင့် ၃ လနှင့် ရက် ၂၀ ကို ရယူသည်ဟုအမိန့်ချ မှတ်သည်။ ထိုအမိန့်နှင့်အတူ မိမိအခွင့်ယူ၍ လစ်လပ်မည်ဖြစ်သောနေ့ရာ၌ မင်းကြီး

၁၉၆၀

ရဲဘော် ဖေတင်
နှင့်
ဒီမိုကရေစီ
ဒေသန္တရ
အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်
ဒေသန္တရအဖွဲ့
များဌာနဝန်ကြီး
ပါ ၂။

အဖြစ်နှင့်ဆောင်ရွက်ရန် ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ အခွင့်စေ့သောနေ့၌ ဦးထွန်းအုံက အလုပ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့၍၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကပင် လက်ခံပြီး မင်းကြီးအဖြစ်နှင့် ဆက်လက်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ အိမ်စောင့်အစိုးရ နုတ်ထွက်မည့်အချိန်၌ မိမိ၏ မူလဌာနဖြစ်သော တပ်မတော်သို့ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန် ပြန်ရမည်ဖြစ်၍ ယခုလက်ရှိ မင်းကြီး ဦးကျော်မင်းကို ၎င်းနေရာ၌ မင်းကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့ပြန်သည်။

ဤကဲ့သို့ ထူးထူးဆန်းဆန်း ပြုလုပ်ခဲ့ရခြင်းမှာ မြို့နိုစီပါယ်မင်းကြီးတဦးကို အစိုးရ အနေနှင့် အခွင့်လည်း မပေးနိုင်။ ခန့်အပ်ခြင်းလည်း မပြုလုပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သာမန်အားဖြင့် မင်းကြီးကို မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ကသာ မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၇ အရ ခန့်အပ်နိုင်သည်။ မင်းကြီးရာထူး လစ်လပ်၍ ယာယီအားဖြင့် အခြားသူ တဦးတယောက်ကို ခန့်ရန်ရှိလျှင်လည်း မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ကသာ ပုဒ်မ ၂၇ (၄) အရ ခန့်အပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သာမန်အားဖြင့် အဖွဲ့ဆိုသည်မှာလည်း အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများပင် ဖြစ်ရမည်။ အခြေအနေအရ မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့ဝင်ဟူ၍လည်း မရှိသည့်အခါ၌ အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် ဝတ်တရားများမှာ အမှုထမ်းနေသော မင်းကြီး၌သာ ပုဒ်မ ၂၂ဂ (၃) အရ တည်ရှိနေ၍ မင်းကြီးနှင့် အစိုးရ နားလည်မှုယူပြီး အစိုးရ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အထက်တွင် ဖေါ်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့ရခြင်းသာဖြစ်သည်။ [ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဖိုင်တွဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ အမှတ် ၁၆၁ ဌဒ (ဂ) ၅၀ တွင် ပါရှိသည့် နိုင်ငံတော်ချေနေချုပ်၏ထင်မြင်ချက်၊ အတွင်းဝန်နှင့် ဝန်ကြီးတို့၏ မှတ်ချက်များကိုကြည့်ပါ။]

လျှောက်ထားသူ ရဲဘော်ဖေတင်သည်၊ မြို့နိုစီပါယ်အဖွဲ့တွင် လူကြီးအဖြစ် အရွေးခံပါဝင်ခဲ့သူတဦးဖြစ်သည်။ မိမိအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ပညာရှိ ရွေးကြီး ဦးချောင်ဖိုးက အဖွဲ့ဝင်များ၏သက်တမ်းကို အစိုးရက ကုန်ဆုံးသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ခွင့် ရှိကြောင်းကို မငြင်း။ သို့သော် ဦးထွန်းအုံက မိမိကိုယ်ကို မိမိအခွင့်ပေးခဲ့ခြင်း၊ မိမိ နေရာ၌ ဗိုလ်မှူးကြီးထွန်းစိန်ကို ခန့်အပ်ခြင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ထွန်းစိန်ကတဖန် ဦးကျော်မင်းကို ခန့်အပ်ခြင်းမှာ လုံးဝတရားမဝင်။ ရန်ကုန်မြို့နိုစီပါယ်အက်ဥပဒေအရ၊ မင်းကြီးကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးကို အဖွဲ့ဝင်များကသာ ခန့်အပ်ရန် ရည်ရွယ်သည်မှာ ထင်ရှား၍ မင်းကြီးတဦးက မိမိနေရာတွင် လုပ်ငန်းခန့်အပ်ခြင်းမှာ တရားမဝင်ဟု လျှောက်ထားသည်။ အဖွဲ့ဝင်များမရှိသည့်အချိန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောကိစ္စ ဖြစ်၍ မြို့နိုစီပါယ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ အရ မင်းကြီးတဦး ခန့်အပ်နိုင်ပါရန် လတ်တလောဥပဒေတခု ထုတ်ပြန်ကျေညာပြီးအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ ခန့်အပ်သင့်ကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ထားပြန်သည်။

ယင်းသို့ အစိုးရ လုပ်သင့်သည်ဆိုသောအချက်ကို ချုံးတော်က စဉ်းစားရန်မလို။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤချုံးတော်၏ တာဝန်သည် ဦးထွန်းအုံနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီး

၁၉၆၀

ရဲဘော် ဖေတင်နှင့် ဒီမိုကရေစီဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့များဌာနဝန်ကြီးပါ ၂။

ထွန်းစိန်တို့ ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်များကို အမှုခေါ် စာချုန်တော်ဖြင့် ပယ်ဖျက်သင့်သည် မသင့်သည်ဟူသော ပြဿနာကိုသာ ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ချမှတ်ခဲ့သောအမိန့်များမှာ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်သာ ပတ်သက်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည့်အပြင် အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးသည့်အတိုင်း ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးသည်၊ မြို့နီစီပါယ် အဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် အလုပ်ဝတ်တရားများကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်သူများဖြစ်ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၂ ဦးမှလွဲ၍ ဤကဲ့သို့သော အမိန့်များကို ချမှတ်နိုင်သူလည်းမရှိ။ ချမှတ်ခဲ့သော အမိန့်များမှာလည်း ရန်ကုန် မြို့နီစီပါယ်အက်ဥပဒေအရ ချမှတ်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ ဥပဒေစည်းဝိုင်းအတွင်းသို့ ကျရောက်သော အမိန့်များ ဖြစ်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆရပေမည်။

လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြသည့် အခြား လျှောက်ထားချက်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီးတို့အား အာဏာပေး စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန် ညွှန်ကြားရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော စာချုန်တော်အမိန့်ကို ချမှတ်နိုင်ရန် လျှောက်သူက လျှောက်ထားခံရသူများထံမှ လိုသည်ကို တောင်းဆိုရဦးမံည်။ တောင်းဆိုသည်ကို လျှောက်ထားခံရသူများက ငြင်းပယ်မှသာ အာဏာပေး စာချုန်တော် လျှောက်ထားနိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်မည်။ ရဲဘော်ဖေတင်က ဤကဲ့သို့ တောင်းဆိုခြင်းလည်းမပြု။ ယခုလက်ရှိ မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီးကလည်း ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရန် စိုင်းပြင်းနေပါသည်ဟု ကျမ်းကျိန်စာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

မြို့နီစီပါယ်မင်းကြီးအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သူ ပညာရှိ ရှေနေကြီး ဦးညွန့်တင်က ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားသည်။

(၁) အစိုးရပြဋ္ဌာန်းသည့်အမိန့်တွင် ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ရန်ကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိ၍၊ နောက်ထပ်လာမည့် ညွှန်ကြားချက်ကို စောင့်ဆိုင်းရင်း မြို့နီစီပါယ်အဖွဲ့ရှိစဉ်က မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော တာဝန်ဝတ်တရားများကို ဆောင်ရွက်နေရ၍ ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ရန် မစီစဉ်ခဲ့ကြောင်း။

(၂) ပုဒ်မ ၂၂၉ အရ ပြဋ္ဌာန်းသော ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေများမှာလည်း အက်ဥပဒေလိုက်ဖက်သို့ပင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၍ နည်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀ အရ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်းက ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်သင့်ကြောင်း။ သို့သော် တဲ့အိမ်များဖျက်ပြီး လူဦးရေ တသိန်းကျော်ကို ရန်ကုန်မှပြင်ပ၌ နေထိုင်ခွင့်ပြုခဲ့ရ၍ မဲစာရင်းကိုပင် တိကျမှန်ကန်စွာ မပြင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း။

(၃) ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရွှေးကောက်ပွဲ ကျင်းပထိုက်ပြန်သော်လည်း နိုင်ငံတော် ပါလီမန် ရွှေးကောက်ပွဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေသည်ဖြစ်၍ ရွှေးကောက်ပွဲ မကျင်းပနိုင်ခဲ့ကြောင်း။

(၄) ယခုလက်ရှိ မင်းကြီး ဦးကျော်မင်းသည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက် နေ့တွင် အလုပ်ဝင်ခဲ့ပြီး ချက်ခြင်းလိုပင် စတင်၍ ရွှေးကောက်ပွဲ လုပ်နိုင်ရန် စိုင်းပြင်းနေကြောင်း။

၁၉၆၀ ရဲတော် ဖေတင်နှင့် ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့ များဌာနဝန်ကြီး ပါ ၂။

ဤလျှောက်လဲချက်များမှာ များစွာ စဉ်းစားထိုက်သောလျှောက်လဲချက်များ ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလလောက်က အခြားမြို့များမှာကဲ့သို့ ရန်ကုန်မြို့မှာလည်း ရွှေးကောက်ပွဲ မလုပ်နိုင်ခဲ့သည်မှာ လုံလောက်သော အကြောင်းများ ရှိကောင်း ရှိပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ၊ မြန်မာပြည်၏မြို့တော်ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ကြီးတွင် မြူနီစီပါယ်အဖွဲ့ဟူ၍ မရှိသည်မှာ ၂ နှစ်ပင် နီးနေပြီဖြစ်၍ ယခုလက်ရှိ မင်းကြီးသည် ကျင်းပရမည်ဖြစ်သော ရွှေးကောက်ပွဲ အမြန်ဖြစ်မြောက်စေရန် ဆက်လက် ကြိုးစားသင့်ကြောင်း။ နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း ပုဒ်မ ၂၂၈ (၁) အရ၊ ရွှေးကောက်ပွဲ ဖြစ်မြောက်စေရန် မပြဋ္ဌာန်းရသေးသည့် ညွှန်ကြားချက်ကို ပြဋ္ဌာန်းသင့်ကြောင်း ဤရုံးတော်က ဖော်ပြပြီး လျှောက်လွှာကို စရိတ်မရှိဲ ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀

ဩဂုတ်လ
၂၆ ရက်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေဘီချန်း ပါဉ (အယူခံတရားခံများ) *

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၂၂၊ နည်းဥပဒေ ၁၀(၁)လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းထိန်းဝန်အား၊ တရားခံအဖြစ် အစားထိုးသွင်းခြင်းအားဖြင့် မူလတရားစွဲဆိုသော အမှုမှာ အမှုသစ်မဖြစ်နိုင်။ ချေလွှာ အသစ်တင်သွင်းခွင့်မရှိ။ အမိန့် ဂ၊ နည်းဥပဒေ ၉ အရရှိသော အခွင့်အရေးများ။

မူလတရားခံအစား အမှုတွင် ဝင်ရောက်ချေပလျှောက်ထားသင့်သူ။

အယူခံ တရားခံ ဒေဘီချန် ဆိုသူက မီ(လ်)ကဆင်း ဆိုသူအပေါ်တွင် ငွေ ၁,၆၀,၀၀၀ ကျပ်ရလို ကြောင့်၊ တရားစွဲဆိုသည့်အမှုဌ် တရားလိုနှင့် တရားခံတို့ အဆိုနှင့် ချေလွှာဖြေလွှာများအသီးသီး တင်သွင်းကြပြီးနောက်၊ အမှုစစ်ဆေးရန် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်နေဆဲတွင် တရားခံဖြစ်သူမှာ လူမဲ့ (Insolvent)အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံရသဖြင့် တရားလို၏လျှောက်ထားချက်အရ လူမဲ့ပိုင်ပစ္စည်း ထိန်းဝန်အား၊ တရားခံ၏ကိုယ်စား တရားခံအဖြစ် ထည့်သွင်းပြီးသည့်နောက်၊ တရားခံ၏ရှေ့နေက အငြင်းဖြစ်ချေလွှာကို တင်သွင်းခဲ့ရာ၊ ထိုချေလွှာကို တရားလိုက ကန့်ကွက်သဖြင့် တရားလွှတ်တော် ဒုတိယအတွင်းဝန်က အ ဆိုပါချေလွှာကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံဝင်ရောက်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်ကလည်း ဒုတိယအတွင်းဝန်၏ အမိန့်ကို ထောက်ခံခဲ့သဖြင့်၊ ဤခုံးတော်၌ လာရောက်၍ စာချုန်တော်တရပ်လျှောက်ထားပြန်လေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လူမဲ့ပိုင် ပစ္စည်းထိန်းဝန်အား၊ တရားခံအဖြစ် အစားထိုးသွင်းခြင်းအားဖြင့် မူလတရားစွဲဆိုသော အမှုမှာ အမှုသစ်တခုပြန်၍ မဖြစ်နိုင်ခေ။ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၂၊ နည်းဥပဒေ ၁၀(၁)တွင်ပါသော စကားရပ်များအရ၊ အမှုသစ်တခု မဖြစ်နိုင်ခြင်းမှာ ထင်ရှားသည်။

သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင်၊ တရားခံ၏အကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ဆက်ခံသောသူကသာလျှင် မူလတရားခံအစားဝင်ရောက်၍၊ အမှုတွင် ချေပလိုကြောင်း ရုံးတွင် လျှောက်ထားသင့်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇၇။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ပစ္စည်းထိန်းဝန် နှင့် ဒေဘီချန်း ပါ ၃။

မည်သည့်နည်းနှင့်ဖြစ်စေ၊ အမှုတွင် တရားခံ၏အစား ဝင်ရောက်ချေပရာတွင် အမှုသစ်ဇာခုတွင် ဝင်ရောက်ချေပသကဲ့သို့ ချေလွှာအသစ်တင်သွင်းခွင့်မရှိချေ။ မူလတရားခံ၏ အခွင့်အရေးကိုသာလျှင် ဆက်ခံသူဖြစ်သည့်အဘွက်ကြောင့်တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ဂ၊ နည်းဥပဒေ ၉ အရ ထပ်လောင်း၍၊ ချေလွှာတင်သွင်းခြင်း (Additional written Statement)၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၆(၁၇) အရ၊ မူလဘင်သွင်းသည့် ချေလွှာကို ပြင်ဆင်သော ချေလွှာများကို ရုံးတော်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးဟုတ်စိန် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံ အမှတ် (၁) အတွက်။ ။ဦးဟုန်ကျန် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ဤအမှုခေါ် စာချုန်တော် လျှောက်ထားသောကိစ္စသည်၊ တရားလွှတ်တော် မူလဘက်ဌာန၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၁၅၄ မှ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အမှုတွင် တရားလိုဖြစ်သူ ယခုအယူခံ တရားခံ ဒေဘီချန်းဆိုသူက မီ(လ်)ကဆင်း ဆိုသူအပေါ်တွင် ငွေ ၁,၆၀,၀၀၀ (ငွေတသိန်း ခြောက်သောင်းကျပ်တိတိ) ရလိုကြောင်း တရားစွဲဆိုခဲ့လေသည်။ ၎င်းအမှုတွင် တရားလိုနှင့် တရားခံတို့ အဆိုနှင့် ချေလွှာ ဖြောသွားများ အသီးသီး တင်သွင်းကြပြီးနောက်၊ အမှုစစ်ဆေးရန် အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်နေဆဲတွင်၊ တရားခံဖြစ်သူမှာ လူမဲ့ (Insolvent) အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံရလေသည်။ သို့ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံရပြီးသည့်နောက် တရားလို၏ လျှောက်ထားချက်အရ လူမဲ့ပိုင်ပစ္စည်း ထိန်းဝန်အား၊ တရားခံ၏ကိုယ်စား တရားခံအဖြစ်ထည့်သွင်းရန် ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့် အမိန့်တရပ် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ချေလွှာတင်ရန် ရက်ချိန်းရာ၊ နောက်ဆုံး ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ယခုအငြင်းဖြစ်ပွါးသော ချေလွှာကို တရားခံ၏ ရှေ့နေက တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ ထိုချေလွှာကို တရားလိုက ကန့်ကွက်သဖြင့်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအတွင်းဝန်က အဆိုပါချေလွှာကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံ ဝင်ရောက်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်ကလည်း ဒုတိယအတွင်းဝန်၏ အမိန့်ကို ထောက်ခံခဲ့သဖြင့်၊ ဤရုံးတော်၌ လာရောက်၍ စာချုန်တော်တရပ် လျှောက်ထားပြန်လေသည်။

လူမဲ့ပိုင် ပိစ္စည်းထိန်းဝန်အား၊ တရားခံအဖြစ် အစားထိုးသွင်းခြင်းအားဖြင့်၊ မူလ တရားစွဲဆိုသောအမှုမှာ အမှုသစ်တခု ပြန်၍မဖြစ်နိုင်ချေ။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ

၁၉၆၀

ရန်ကုန်မြို့ ပစ္စည်းထိန်းဝန် နှင့် ဒေဘီချန်း ပါ ၃။

အမိန့် ၂၂၊ နည်းဥပဒေ ၁၀ (၁) တွင် ပါသောစကားရပ်များအရ အမှုသစ် တခုမဖြစ်နိုင်ခြင်းမှာ ထင်ရှားသည်။

10. (S.372) (1) In other cases of an assignment, creation or devolution of any interest during the pendency of a suit, the suit may, by leave of the Court, be continued by or against the person to or upon whom such interest has come or devolved.

Procedure in case of assignment before final order in suit.

သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် တရားခံ၏ အကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ဆက်ခံသောသူကသာလျှင် မူလတရားခံအစား ဝင်ရောက်၍ အမှုတွင် ခုခံချေပလိုကြောင်း ရုံးတွင် လျှောက်ထားသင့်သည်။ မည်သည့်နည်းနှင့် ဖြစ်စေ၊ အမှုတွင် တရားခံ၏အစား ဝင်ရောက်ချေပရာတွင် အမှုသဘောတခုတွင် ဝင်ရောက် ချေပသကဲ့သို့ ချေလွှာအသစ် တင်သွင်းခွင့် မရှိချေ။ မူလတရားခံ၏အခွင့်အရေးကိုသာလျှင်ဆက်ခံသူတဦးဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ဂ၊ နည်းဥပဒေ ၉ အရ ထပ်လောင်း၍ ချေလွှာတင်သွင်းခြင်း (Additional Written Statement)၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေ ၆ (၁၇) အရ မူလတင်သွင်းသည့် ချေလွှာကို ပြင်ဆင်သော ချေလွှာများကို ရုံးတော်၏ခွင့်ပြုချက်အရ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။ ယခုကိစ္စတွင် တင်သွင်းထားသော ချေလွှာမှာ အဆိုပါ နည်းဥပဒေများအရ တင်သွင်းခွင့်မရှိသော ချေလွှာဟု တရားလွှတ်တော် ဒုတိယအတွင်းဝန်နှင့် တရားငန်ကြီးတို့က ဆုံးဖြတ်ထားခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကျင့်ထုံးကို အသုံးပြု၍ ချမှတ်သော အမိန့်များဟု မဆိုနိုင်ချေ။ လျှောက်ထားသူ အယူခံတရားလိုမှာ အထက် ဖေါ်ပြပါ နည်းဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီသော ချေလွှာကို တင်သွင်းနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိသည်။

ဤနှုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် တစုံတရာ အကြောင်းမရှိသောကြောင့် အယူခံတရားလို၏ လျှောက်လွှာကို စရိတ်နှင့်တကွ ပလပ်လိုက်သည်။

ရွှေနေစရိတ် ၇၅ ကျပ်စေ။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ် (လျှောက်ထားသူ)
နှင့်
ပြည်ထဲရေးဌာနဝန်ကြီး (လျှောက်ထားခံရသူ)*

† ၁၉၆၀ သြဂုတ်လ ၂၂ ရက်။

ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅(က)ကို သုံးစွဲ၍ချမှတ်သော နယ်နှင်ဒဏ် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အမှုခေါ် စာချွန်တော် လျှောက်ထားမက်ဆုံးဖြတ်ရန်မူများ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လျှောက်ထားသူသည်၊ ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု စွပ်စွဲခံပြီး၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ၅ (က)ကိုသုံးစွဲလျက်၊ ၎င်းအား ရန်ကုန်မြို့မှ ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဆောမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်စေသည့် နယ်နှင်ဒဏ် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် အမှုခေါ် စာချွန်တော် လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ဤရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်ရန်မူများမှာ—

(၁) ဘိန်းသုပ်ငန်းလုပ်သည်ဆိုသည်ကို ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅(က)အရ အရေးယူသည့် အာဏာပိုင်ရွေးမှောက်၌ ခိုင်လုံသော အထောက်အထား ရှိ၊မရှိ။

(၂) ယင်းသို့ အထောက်အထားရှိလျှင်၊ ထိုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ တားမြစ်ပိတ်ပင်ရန်အလို့ငှါ၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅(က)အရ၊ အကယ်ပင်အရေးယူရန် လိုအပ်သည်၊ မလိုအပ်သည်။

အာဏာပိုင်များက လျှောက်ထားသူသည်၊ တကယ်ပင် ဘိန်းလုပ်ငန်းလုပ်ခဲ့သူဟု ယူဆစေကာမူ၊ နောက်ကာလ၌ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅(က)အရ၊ အရေးယူရန် အကယ်ပင် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကျနပ်မှု ရှိ၊မရှိကို မစဉ်းစားဘဲ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက နယ်နှင်ပေးရန် ဘောင်းဆိုချက်ကို လိုက်လျောခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်မကိုက်ညီ၊ လျှောက်ထားသူအား ဆောမြို့၌ နေထိုင်ရမည်ဟု ချမှတ်သောအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးသိန်းဟန် လိုက်ပါ ရှေ့ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ရှေ့ဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ထုဇဝတ်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၉၀။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ် နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာန ဝန်ကြီး။

ကရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း။ ။စာချွန်တော် လျှောက်သူ လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ်သည်၊ ဘိန်းလုပ်ငန်းလုပ်သူတဦး ဖြစ်သည်ဟု ရန်ကုန်ရဲအဖွဲ့၏ စုံစမ်းချက်အရ နိုင်ငံတော်သမတ၏ နာမည်နှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) ကို သုံးစွဲလျက် ရန်ကုန်မြို့မှ ဟသံတခုခိုင်၊ အင်္ဂပူမြို့သို့ တနှစ် ပြောင်းရွှေ့နေရန် ၂၃-၄-၅၄ ရက်နေ့စွဲနှင့် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းအမိန့်က ထပ်မံ၍ အရေးယူခြင်းမရှိသဖြင့် လျှောက်ထားသူသည်၊ ရန်ကုန်မြို့သို့ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ မတ်လလောက်တွင် ပြန်ရောက်နေထိုင်သည်။

၂၀-၇-၅၅ နေ့တွင် S.S. "Inchkilda" အမည်ရှိ သင်္ဘောပေါ်ဘွင် မိသော ဘိန်းအလုံး ၁၀၀ နှင့်ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူအပေါ် ဥယစ်မျိုးဌာနက သံသယရှိခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ သံသယရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏အိမ်ကို ရှာဖွေရာ၌တွေ့ရှိရသောလိပ်စာကပ်ပြား (Visiting Card) တွင် Messrs. Chong Siong Trading Company 109/111, Market Street, Singapore ဟုပါရှိ၍ စက််ပူမြို့၌ အလုပ်တိုက်ပင်ဖွင့်ထားပြီး ဘိန်းကုန်ကူးနေသည်ဟု ယူဆပုံရသည်။ သို့အတွက် စက််ပူမြို့ရှိ မူးယစ်စေတတ်သော ပစ္စည်းများ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်သို့ မေးမြန်းခဲ့ရာ၊ အဖွဲ့၏ညွှန်ကြားရေးဝန်က ၂၀-၇-၅၅ နေ့စွဲပါစာနှင့် ချောင်ရှောင် ထရေဒင်ကုမ္ပဏီဆိုသည်မှာ အစုဝင် ၄ ဦးနှင့် စတည်ခဲ့ကြောင်း။ သို့သော် ၃၁-၇-၅၄ နေ့မှစ၍ ရောင်အိပ်ဆိုသူက အစုစပ်မှ နုတ်ထွက်ခဲ့ကြောင်း ပြန်ကြားသည်။

၁၉၅၅ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့စွဲပါစာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက ယစ်မျိုးဌာန၏ အစီရင်ခံချက်အရ လျှောက်ထားသူကို နယ်နှင်ဒဏ် ပေးရန် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ အရေးဆိုခဲ့သည်။ ကန့်သတ်သည့်ရက်မကုန်ဆုံးမီ အရေးဆိုခဲ့ပါလျှင် ကန့်သတ်သည့်ရက်တိုး၍ သတ်မှတ်ရန် ခဲယဉ်းမည်မဟုတ်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာနက အရေးဆိုသည့်အချိန်၌ လျှောက်ထားသူကလည်း ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်နေသည့်အပြင်၊ စက််ပူမြို့နှင့်ဆက်သွယ်သည်ဆိုသည်မှာလည်း စက််ပူ ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ စာအရ အဆက်အသွယ် မရှိတော့ကြောင်း ပေါ်လွင်နေ၍ ရန်ကုန်ရဲအဖွဲ့သို့ မှတ်ချက်ချရန် စာရွက်စာတမ်းများကို ၃-၁၂-၅၇ ရက်နေ့က ပို့လိုက်လေသည်။ သို့သော်လည်း ယခုအမှု ပေါ်ပေါက်လာသည့်အချိန်အထိ ထိုစာရွက်စာတမ်းများ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြန်၍မရောက်ကြောင်း သိရှိရသည်။

၁၉၆၀

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ် နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာန ဝန်ကြီး။

ပြည်ထဲရေးဌာနက အရေးမယူခဲ့၍ လျှောက်ထားသူသည်၊ နယ်နှင်ဒဏ်မှ လွတ်မြောက်လာခဲ့ပါသည်ဟု ယာယီမျိုးမင်းကြီးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက စွပ်စွဲချက်မှာ အခြေအမြစ်မရှိ။ လျှောက်ထားသူသည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ မတ်လလောက်က ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်နေပြီးဖြစ်သည်။

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြစ်ဝဲ့၌ သမ္မာန်တီးပေါ်က ဘိန်း ၄၆၃ လုံးကို ဘမ်းမိရာ၊ ယာယီမျိုးဌာနက စုံစမ်းပြီး ထိုဘိန်းမှာ လျှောက်ထားသူနှင့် ဆက်သွယ်သော ဘိန်းဟု အောက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ယူဆခဲ့သည်။

(၁) လျှောက်ထားသူ နေထိုင်သည့် ၃၉ လမ်းရှိ အိမ်အမှတ် ၁၀၀ အောက်ထပ်ကို မြန်မာအမျိုးသမီးဖြစ်သူ ဒေါ်ရင်မေအား ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်းဌာန ရုံးခန်းဖွင့်လှစ်ရန် လျှောက်ထားသူက ငှါးရမ်းခဲ့သည်။

(၂) ထိုအမျိုးသမီးမှာ ရှေးကပင် ဘိန်းကုန်ကူးခဲ့ဘူးသောသူ တဦးဖြစ်သည်။

(၃) ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း တည်ထောင်ရန် ထိုအမျိုးသမီးနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့် စက်ဘီးမြို့ရှိ ငါးကုမ္ပဏီပိုင်ရှင် ဟန်ကိဆိုင်ဆိုသူမှာ ငါးလုပ်ငန်းကိုဘန်းပြပြီး စက်ဘီးမြို့၌ အကြီးအကျယ်ဘိန်းကုန်ကူးသူတဦးဖြစ်သည်။

(၄) အမျိုးသမီး၏ ငါးလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီမှာလည်း ဟန်ပြရုံသာဖြစ်၍ အကယ်စင်စစ် ဘိန်းလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၅) ၄-၅-၅၉ နေ့ကမိသောဘိန်းမှာ စက်လေ့တခုပေါ်တင်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုစက်လေ့မှာ စက်ဘီးအထိသွားနိုင်သော စက်လေ့မဟုတ်။ အမျိုးသမီးနှင့် အစုစပ်ပါဝင်သည့် စက်ဘီးကုမ္ပဏီ၏ သဘော်ဘာ ၃ ဦးမှာ ၅-၅-၅၉ နေ့၌ ရန်ကုန်မထွက်ခွါရန် ပင်လယ်ဝင် အဆင်သင့်ရှိသည်။ ထိုသဘော်ဘာ တစင်းစင်းပေါ်သို့ ဘိန်းများကို တင်ပေးလိုက်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်ဟု ယာယီမျိုးဌာနကယူဆသည်။

ဤအကြောင်းများကိုကိုးကား၍ လျှောက်ထားသူသည် အမျိုးသမီးကို ဘန်းပြ၍၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ဘိန်းကုန်ကူးသည်ဟု စွပ်စွဲပြီး ၎င်းအား နယ်နှင်ဒဏ်ပေးရန် ယာယီမျိုးမင်းကြီးက ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနမှတဆင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ အရေးဆိုခဲ့ပြန်သည်။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနကလည်း လိုက်လျောရ၍ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့စွဲနှင့် လျှောက်ထားသူကို ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဆောမြို့၌ ၁၉၆၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့အထိ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ လျှောက်ထားသူသည်၊ ယခုအခါ၌ ဆောမြို့တွင်နေထိုင်ရ၍ ဤငွေးတော်တွင် အမှုခေါ် စာချွန်တော် လျှောက်ထားလေသည်။

၁၉၆၀

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ် နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာန ဝန်ကြီး။

ဤအမှုကဲ့သို့ အလားတူအမှုမျိုးများတွင် ဤရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်ရန်မူများချပြီး ဖြစ်သည်။ ထိုမူများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) ဘိန်းလုပ်ငန်း လုပ်သည်ဆိုသည်ကို ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူသည့် အာဏာပိုင် ရှေ့မှောက်၌ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားရှိ၊ မရှိ။

(၂) ယင်းသို့ အထောက်အထားရှိလျှင် ထိုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ တားမြစ်ပိတ်ပင်ရန်အလို့ငှါ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အကယ်ပင် အရေးယူရန် လိုအပ်သည်၊ မလိုအပ်သည်။

ဤမူများအတိုင်းသာလျှင် ယခုအမှုကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ လက်ခံနိုင်သည့် အချက်မှာ စက်ဘူမြို့ရှိ ဘိန်းအကြီးအကျယ်လုပ်သူတဦးနှင့် မြန်မာအမျိုးသမီးတဦး တို့သည်၊ ပင်လယ်ငါးလုပ်ရန် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီး သဘော်သုံးစင်း ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာသည်။ ဘိန်း ၄၆၃ လုံး မြစ်ဝရှိ သမ္မာန်တစင်းပေါ်တွင် မိသည့်နေ့ နောက်တရက်မှာ ထိုသဘော်ဘများ ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွါသွားကြသည်။ သို့သော် ငါးလုပ်ငန်းအတွက် သဘော်ဘများ လာရောက်ခြင်းမှာလည်း ဤတကြိမ်သာဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းလည်း ၃ လမျှသာကြာခဲ့၍ လျှောက်ထားသူအိမ်ရှင်မှာ အိမ်လခပင် အပြည့်မရလိုက်ဟု သိရှိရသည်။ ဘိန်းလုပ်ငန်းကို စက်ဘူမြို့မှ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်က လုပ်ခဲ့သည်ဟုပင် ယူဆခဲ့ပါမူ၊ ရန်ကုန်မှ ထိုကုမ္ပဏီပိုင် သဘော်ဘများနှင့် ထုတ်မည် ကြံစည်ကြောင်းကို မြန်မာအမျိုးသမီးက သိမှသိပေမည်။ အကြံတူလုပ်ခဲ့ကြသည်ဟုလက်ခံရန်ခဲယဉ်းသည်။ ၎င်းအမျိုးသမီး၏အလုပ်ခန်းတွင် စက်ဘူမြို့ရှိ သဘော်ရှင်၏ ကိုယ်စားလည်ဖြစ်သူ တဦး တည်းခိုသွားခြင်းမှာလည်း ငါးလုပ်ငန်းအတွက် လာရောက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တဖန် ဒေါ်ရင်မေနှင့် လျှောက်ထားသူ အဆက်အသွယ် ရှိသည်မှာ ဒေါ်ရင်မေက အိမ်ငှါးဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။

ယစ်မျိုးမင်းကြီး၏ ၇-၁၂-၅၉ နေ့စွဲပါစာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိသည်။

"မြန်မာနိုင်ငံတွင် လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ်သည်၊ ဒေါ်ရင်မေအား ဘန်းပြပြီး နောက်ပိုင်းက ဘိန်းကုန်ကူးသက်သို့ စက်ဘူတွင်လည်း ဘိန်းဘုရင် တန်ကျင်စိန်နှင့် လင်စူး (ခေါ်) ကင်ဟိုဆိုင်အား ဘန်းပြပြီး ဘိန်းများကို အကြီးအကျယ် ကုန်ကူးကြပါသည်..... လင်ခွေးယားနှင့် တန်ကိစိန် တို့သည်၊ မြန်မာပြည်မှ ဘိန်းများကို ခိုးထုတ်ပြီး၊ စက်ဘူတွင် လှောင်ထားပြီး နောက်၊ အခြားတိုင်းပြည်များသို့ ဖြန့်ဖြူးကူးသန်းရောင်းဝယ်နေကြောင်း ပါရှိသော စက်ဘူမြို့၊ မူးယစ်စေတတ်သော စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်ညွှန်ကြားရေးဝန်၏စာတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။"

၁၉၆၀

လင်ခွေးယား (ခေါ်) ရောင်အိပ် နှင့် ပြည်ထဲရေးဌာန ဝန်ကြီး။

ရည်ညွှန်းသော ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ ၁၃-၅-၅၉ နေ့စွဲပါစာတွင် ဤကဲ့သို့ပါရှိသည်ကို မတွေ့ရ၊ ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ ရေးသားချက်မှာ တန်ကိဆိုင်သည် စက်ဘူးမြို့တွင် ဘိန်းလုပ်ငန်း အကြီးအကျယ်လုပ်ကြောင်း ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင်း၌ နှစ်ကြိမ်၊ ၎င်းတန်ကိဆိုင်၏ ဘိန်းများကို စက်ဘူးတွင် ဘမ်းမိကြောင်းသာ ပါရှိသည်။ ရန်ကုန်အဆက်မှာ မည်သူ ဖြစ်သည်ဟု လုံးဝ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိချေ။

ယခုအမှုကဲ့သို့သော အမှုများတွင် အမိန့်ချမှတ်ခံရသူများကို ချေပရန် အခွင့် ပေးလေ့ထုံးစံမရှိ၍ လျှောက်ထားသူသည် ထိုအခွင့်အရေးကိုမရခဲ့၊ သို့ရာတွင် ၎င်း အပေါ်၌ သံသယရှိသည်မှာ ဒေါ်ရင်မေနှင့်ဆက်၍သာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ ဒေါ်ရင်မေမှာလည်း အမြင်အားဖြင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်း လိုက်စားသူ စစ်ဗိုလ်ကတော် တဦးဖြစ်သည့်အလျောက်၊ အိမ်ရှင်တဦးက လူငှါးမရှိသော အခန်းကို ၎င်းအားငှါးရမ်း ခဲ့ခြင်းမှာ အံ့သြဘွယ်ရာမရှိ။ယစ်မျိုးဌာနက ဒေါ်ရင်မေသည် ရှေးကပင် ဘိန်းလုပ်ငန်း လုပ်ခဲ့ဘူးသူတဦး ဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲသော်လည်း ဤအကြောင်းကို လျှောက်ထားသူ အိမ်ရှင်က သိသည်ဟု ယူဆရန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။

"အိမ်ငှါးမိ၍သာ ဘိန်းလုပ်ငန်းတွင်လည်း ပါဝင်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ လုံလောက် သောအချက်အလက် မဟုတ်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဒေါ်ရင်မေ၏ ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်းမှာ ပျက်ပြားပြီးဖြစ်သဖြင့် ထပ်မံ၍ စက်ဘူးကုမ္ပဏီနှင့်လည်း စာချုပ်ခြင်းမရှိ၍ တန်ကိဆိုင်၏ သဘော်များ ရန်ကုန်သို့ လာရောက်နိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ သို့အတွက် အာဏာပိုင်များက လျှောက်ထား သူသည် တကယ်ပင် ဘိန်းလုပ်ငန်း လုပ်ခဲ့သူဟု ယူဆစေကာမူ၊ နောက်ကာလ၌ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (က) အရ အရေးယူရန်အကယ်ပင်လိုအပ်သည် ဟု ယုံကြည်ကြေနပ်မှု ရှိ မရှိကို မစဉ်းစားဘဲ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနက နယ်နှင်းဒဏ်ပေးရန် တောင်းဆိုချက်ကို လိုက်လျောခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်မကိုက်ညီ၊ လျှောက်ထားသူအား ဆောမြို့၌ နေထိုင်ရမည်ဟု ချမှတ်သောအမိန့်ကို ပယ်ဖျက် လိုက်သည်။ တင်ထားသော ၁၀,၀၀၀ တန် စာချုပ်ကိုပယ်ဖျက်စေရမည်ဟု အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀
ဩဂုတ်လ
၅ ရက်။

အက် (စ်)၊ တီ၊ ဂလိုဗါး ပါ၂ (လျှောက်ထားသူများ)
နှင့်
ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင် (အထူး) ရာဇဝတ်တရားသူကြီး (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ရေနံမြေ(အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀(၂)၊ ပုဒ်မ ၆၂ နှင့် တွဲဘက်၍သာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ပုဒ်မ ၆၂ တွင် ပြစ်ဒဏ်များပါရှိခြင်း၊ ပုဒ်မ ၂(တ)''အလုပ်ရှင်''၏ အဓိပ္ပါယ်၊ တရားစွဲခံရမည့်သူများ။

ရေနံချောင်းမြို့၊ အလုပ်ရုံနှင့် ရေနံမြေ စစ်ဆေးရေးအရာရှိ မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီက လျှောက်ထားသူ ၂ ဦးအပေါ်တွင် ရေနံမြေ (အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ နှင့် ၄၀ အ ရ၊ တရားစွဲဆိုရာဝယ်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀(၂)အရ၊ လျှောက်ထားသူများသည်၊ မိမိတို့အမှုထမ်းနေသည့် အနည်းပိုင်ကုမ္ပဏီဖြစ်သော ဘီ၊အိုု၊စီ၊ကုမ္ပဏီတွင်အစုပါဝင်သူများမဟုတ်သဖြင့်၊ ၎င်းတို့အပေါ် ၌ တရားမစွဲနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ၎င်းတို့အပေါ်တွင်စွဲဆိုထားသော အဆိုပါ အမှုများကို အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန်သော်၎င်း၊ တားမြစ်စေစာချွန်တော်အမိန့်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်းစေရန်သော်၎င်း လျှောက်ထားလေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀(၂)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ ထိုဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် တွဲဘက်၍၊ အသုံးပြုနိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသာဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာမူ၊ ပုဒ်မ ၆၂ တွင်ပါရှိလေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၆၂ အရဆိုလျှင်၊ ကြော်ငြာထားသည့် ရေနံမြေဆိုင်ရာ အလုပ်ရှင်သည်၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်လျှင်၊ ထိုအလုပ်ရှင်သည်၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံထိုက်စေရမည်ဟု ဖေါ်ပြထားလေသည်။ ထို့ပြင် ထိုအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂(တ)၌ ''အလုပ်ရှင်''ဆိုသည်မှာ၊ ရေနံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံဓါတ်ငွေ့ရယူသည့် အလုပ်ကို ကြီးကြပ်လုပ်လိုသူများလည်း အပါအဝင်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍၊ အဆိုပါအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၂ နှင့် ပုဒ်မ ၇၀(၂)တို့ကိုပုဒ်မ ၂(တ)နှင့်တွဲဘက်၍၊ လေ့လာသုံးသပ်လျှင်၊ ယခုကဲ့သို့သော မှုခင်းမျိုးတွင် တရားလို မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီသည်၊ ဘီ၊အိုု၊စီ၊(၁၉၅၄ ခု)လီမိတက်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုကုမ္ပဏီတွင် အစုပါဝင်သူများအနက်၊ မည်သည့်အစုပါဝင်သူကိုမဆိုသော်၎င်း၊ ရေနံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံဓါတ်ငွေ့ရယူသည့် အလုပ်ကို ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်သူ မည်သူကိုမဆိုသော်၎င်း တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၉၁၊ ၉၂။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

ဤအမှုဌ္ဌ ယခုလျှောက်ထား သူများသည်၊ မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီက ထိုသို့တရားဆွဲဆို နိုင်သော သူများဟုတ်၊ မဟုတ်ကို၊ တရားလိုဘက်က သက်သေ အထောက်အထား ပြရမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၆၀

အက်(စ်)၊ တီ၊ ဂလိုဗါး ပါ ၂ နှင့် ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင်(အထူး) ရာဇဝတ် တရား သူကြီး။

လျှောက်ထားသူများအတွက် ။ ။ဦးသန်းအောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက် ။ ။အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင် ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။လျှောက်ထားသူအမှတ် (၁) မစ္စတာ ဂလိုဗါးသည် ဘီ၊အိုး၊စီ၊ (၁၉၅၄ ခု) လိမိတက်တွင် ဒါရိုက်တာလူကြီးတဦးဖြစ်၍၊ လျှောက်ထားသူ အမှတ် (၂) မစ္စတာ ဖင်လေ သည်၊ ထိုကုမ္ပဏီတွင် ယခုလက်ထောက်အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ဟုဆို၏။ ရေနံချောင်းမြို့၊ အလုပ်ရုံနှင့် ရေနံမြေ စစ်ဆေးရေးအရာရှိ မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီက ထိုလျှောက်ထားသူ ၂ ဦး အပေါ်၌ ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၆ ၌ ရေနံမြေ (အလုပ်သမားများနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀ အရရှင်း၊ ထိုရုံးရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၇/၆၀ ၌ ယင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၀ အရရှင်း တရားစွဲဆိုခဲ့ရာ၊ ထိုအမှုများကိုအမှုခေါ်စာချုန်တော်အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ရန် သော်၎င်း၊ တားမြစ်စေ စာချုန်တော်အမိန့်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်းစေရန်သော်၎င်း လျှောက်ထား ကြလေသည်။

လျှောက်ထားသူများ၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက အထက် ဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၀ (၂) ကို အကိုးအကားပြု၍ ထိုကုမ္ပဏီသည်၊ အနည်းပိုင်ကုမ္ပဏီဖြစ်ရကား၊ လျှောက်ထားသူများသည်၊ ထိုကုမ္ပဏီတွင် အစုပါဝင်သူများမဟုတ်သဖြင့်၊ ၎င်းတို့ အ ကြောင်း တရားမစွဲဆိုနိုင်ပါဟု လျှောက်ထားလေသည်။ သို့သော် ထိုပုဒ်မ ၇၀ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် တဲ့ဝက်၍ အသုံးပြုနိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသာဖြစ်သည်။ ပြစ်ဒဏ်များနှင့် စပ် လျဉ်း၍ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာမူ ပုဒ်မ ၆၂ တွင် ပါရှိလေသည်။ ထိုပုဒ်မ ၆၂ အရ ဆိုလျှင် ကြော်ငြာထားသည့် ရေနံမြေဆိုင်ရာ အလုပ်ရှင်သည်၊ အဆိုပါ အက်ဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်လျှင်၊ ထိုအလုပ်ရှင်သည်၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံထိုက် စေရမည်ဟု ဖော်ပြထားလေသည်။ ထို့ပြင် ထိုအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (တ) ၌ "အလုပ် ရှင်" ဆိုသည်မှာ ရှေ့နေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံခါတ်ငွေ့ ရယူသည့်အလုပ်ကို ကြီးကြပ် လုပ်ကိုင်သူများလည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားလေသည်။

၁၉၆၀

အက်(စ်)၊ တီး ဂလိုဗါး ပါ ၂ နှင့် ရေနံချောင်းမြို့၊ နယ်ပိုင်(အထူး) ရာဇဝတ် တရား သူကြီး။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၂ နှင့် ပုဒ်မ ၇၀ (၂) တို့ကို ပုဒ်မ ၂ (တ) နှင့် တွဲဘက်၍ လေ့လာသုံးသပ်လျှင် ယခုကဲ့သို့သော မှုခင်းမျိုးတွင် တရားလို မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီသည်၊ ဘီ၊အိုး၊စီ၊ (၁၉၅၄ ခု) လိမိတက်ကိုသော်၎င်း၊ ထိုကုမ္ပဏီတွင် အစုပါဝင်သူများအနက်၊ မည်သည့်အစုပါဝင်သူကိုမဆိုသော်၎င်း၊ ရေနံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေနံဓါတ်ငွေ့ ရယူသည့်အလုပ်ကို ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်သူ မည်သူ့ကိုမဆိုသော်၎င်း ဟရူး စွဲဆိုနိုင်သည်။ ဤအမှုဌ် ယခု လျှောက်ထားသူ မစ္စတာ ဂလိုဗါးနှင့် မစ္စတာ ဖင်လေတို့သည်၊ မစ္စတာ ကေ၊ ဘာနာဂျီက ထိုသို့တရားစွဲဆိုနိုင်သောသူများ ဟုတ် မဟုတ်ကို တရားလိုဘက်က သက်သေ အထောက်အထားပြရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုအမှု၏ အခြေအနေတွင် သက်သေ မစစ်ဆေးရသေးသည်ဖြစ်၍ ဤရုံးတော်က မည်ကဲ့သို့မျှ ဆုံးဖြတ်ချက် ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် မစ္စတာ ဂလိုဗါးနှင့် မစ္စတာ ဖင်လေတို့၏ လျှောက်လွှာများကို ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးစောဦး (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

၁။ အကောက်တော်မင်းကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

†၁၉၆၀ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်။

ပင်လယ်ကြောင်း၊ အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇(က)၊ အထူးသက်သေဥပဒေ၊ မည်သည့် အခါ အသုံးပြုရန်မသင့်တော်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရှေ့ရောင်းရှေ့ငယ် ကိစ္စကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်ကြီး ၁၀ နှစ်ကျော်မျှလုပ်ကိုင်လာသူ၏ လက်ဝယ်တွင် စုစုပေါင်း တန်ဘိုးငွေ ၃၉,၀၄၂ ကျပ်တန် ရွှေများတွေ့ရှိရသည့်အနက်၊ ဟာဘစ်ဘဏ်တံဆိပ်ပါ ငါးတိုလာစီးသော ရွှေပြားတပြားမှာ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နှင့် နိုင်ငံခြားငွေလဲမှု ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉(၃)ပါ ဥပဒေရပ်များကို ချိုးဖောက်၍ သွင်းယူလာသော ရွှေတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ပင်လယ်ကြောင်းအကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇(က)အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထူးသက်သေခံမူကို အသုံးပြု၍၊ အရေးယူသည့်ကိစ္စတွင် နိုင်ငံခြားရွှေများကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်လောက်က အစိုးရလိုင်စင်ဖြင့် ရွှေကုန်သည်များ တင်သွင်းနိုင်ခဲ့ရာ၊ ယခုမျှလောက် သေးငယ်သော အလေးချိန်ရှိရွှေကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း သဘောရိုးဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်ပင်ဝယ်ယူနိုင်ခြင်း၊ အခြားမိမိပိုင်ရွှေအမြောက်အမြားမှာ လိုင်စင်အရ ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့သော ရွှေများဖြစ်သည်ကို ထောက်ထား၍၊ အဘိုးအနည်းငယ်မျှတန်သော ရွှေပြား ကလေး တပြားမှာ ဥပဒေကို ချိုးဖောက်၍ တင်သွင်းလာသော ပစ္စည်းဟု မသက်ဆိုစရာအကြောင်းမရှိခြေ။ ရိုးရိုးသားသားဝယ်ယူရရှိသော ပစ္စည်းဟုသာလျှင် ယူဆဘွယ်ရာအကြောင်းရှိသည်။ သို့အတွက် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (က) အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထူးသက်သေခံမူကို အသုံးပြုရန် လုံးဝမသင့်တော်ခြေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးဝမ်ဟုတ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထား ခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၇၁။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးစောဦးနှင့် ၁။ အကောက်တော်မင်းကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။ ၂။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး)၊ ရန်ကုန်မြို့။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ဒေလျှောက်ထားသူ ရွှေကုန်သည်ကြီး ဦးစောဦးသည်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေဘုံသာသနာ့မှူးတွင် စီးပွါးရေး အခြေစိုက်၍ ရွှေရောင်းရွှေဝယ်ကိစ္စကို တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်ကြီး လုပ်ကိုင်လာခဲ့ရာ၊ ၎င်း၏လက်ဝယ်ဘွင် စုစုပေါင်း တန်ဘိုးငွေ ၃၉,၀၄,၂၄၂ ကျပ်တန် ရွှေများ တွေ့ရှိရသည့်အနက်၊ ဟာဘစ်ဘဏ် တံဆိပ်ပါ ငါးဘိုလာစီးသော ရွှေပြားတပြားမှာ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၁) နှင့် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်မှုကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ (၃) ပါ ဥပဒေရပ်များကို ချိုးဖောက်၍ သွင်းယူလာသော ရွှေတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၍ အကောက်တော်မင်းကြီးက ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၃ အရ ဦးစောဦးအား၊ ဒဏ်ငွေ ၁,၀၀၀ တပ်ရိုက်သည်ကို မကျေနပ်၍ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး) ထံ အယူခံဝင်ရာ၊ အကောက်တော်မင်းကြီး၏ အမိန့်ကို အတည်ပြုလိုက်သဖြင့်၊ ဤရုံးတော်တွင် အဆိုပါအမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် အမှုခေါ် စာချုပ်တော်တရပ် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

အကောက်တော် အာဏာပိုင်များက ၎င်းတို့၏ အမိန့်များကို ချမှတ်ရာတွင် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (က) တွင်ပါသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အကိုးအကားပြု၍ အမိန့်ချမှတ်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်မှာ—

> "ကုန်ပစ္စည်းတခုခုကို နိုင်ငံတွင်းသို့ သွင်းသည့်ကိစ္စ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်းမှ ထုတ်သည့် ကိစ္စများကို ပုဒ်မ ၁၉ အရ တားမြစ်ချုတ်ချယ်ထားခြင်း ရှိခဲ့လျှင် အဆိုပါ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပေါက်သော အမှုကိစ္စရပ်တို့တွင် ထိုပစ္စည်းကို ထိုသို့သွင်းခြင်း၊ ဆုတ်ခြင်းစသော ပြဿနာရပ်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်၊ သက်သေပြရန် တာဝန်မှာ စွပ်စွဲခြင်း ခံရသူအပေါ်တွင် ရှိစေရမည်။"

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူ၏ လက်ဝယ်ဘွင် တွေ့ရှိရသော ငါးတိုလာမျအချိန်စီးသော ဟာဘစ်ဘဏ်ဆိပ်ပါသည့်ရွှေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးယူရာတွင် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (က) အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အထူးသက်သေခံမူကို အသုံးပြုရန် လုံးဝမသင့်တော်ဟု ယူဆစရာ အကြောင်းရှိသည်။ လျှောက်ထားသူသည် ရွှေရောင်းရွှေဝယ် စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းတွင် ၁၀ နှစ်ကျော်မျှ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်ကြီးလုပ်ကိုင်လာသူတဦးဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားရွှေများကို ၁၉၅၁ ခု နှစ်လောက်က အစိုးရလိုင်စင်ဖြင့် ရွှေကုန်သည်များ တင်သွင်းနိုင်ခဲ့ရာ၊ ယခုမျှလောက်

သေးငယ်သော အလေးချိန်ရှိ ရွှေကို လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း သဘောရိုးဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်ပင် ဝယ်ယူနိုင်ပေသည်။ အခြားမိမိပိုင်ရွှေ အမြောက်အမြားမှာ လိုင်စင်အရ ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့သော ရွှေများဖြစ်သည်ကို ထောက်ထား၍ အဘိုးအနည်းငယ်မျှသာ တန်သော ရွှေပြားကလေးတပြားမှာ ဥပဒေကို ချိုးဖောက်၍ တင်သွင်းလာသော စစ္စည်းဟု မသက်ဆိုအကြောင်းမရှိချေ။ ရိုးရိုးသားသားဝယ်ယူရရှိသော ပစ္စည်းဟု သာလျှင် ယူဆတွယ်ရာ အကြောင်းရှိသည်။ သို့အတွက် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (က) အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော သက်သေခံဥပဒေကို အသုံးပြု၍ လျှောက်ထားသူအပေါ်တွင် ချမှတ်ထားသော အမိန့်မျှားမှာ မှားယွင်းသည်ဟု ယူဆ၍ အဆိုပါအမိန့်မျှားကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

၁၉၆၀

ဦးစောဦးနှင့်

၁။ အကောက်တော်မင်းကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး) ရန်ကုန်မြို့။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးပဏ္ဏဝပါ ၄ (စောဒကများ)

နှင့်

ဦးကောလိတ ပါ ၆ (စုဒိတကများ)*

†၁၉၆၀

ဇူလိုင်လ

၁၅ ရက်။

၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅ (၁) အရ၊ သဘောတူဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံ၏ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာ၊ ခုံဖွဲ့စည်းရာ သဘောတူချက် မပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် တွင် စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာမရှိ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။စုဒိတကများဖြစ်သူ၊ ဦးပညာသီဟ နှင့် ဦးသောမ တို့ဖြစ်ကြသော အနုဝါဒါဓိကရုဏ်းမှုတွင် ၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရ၊ စုဒိတကများဖြစ်သော အရှင်နာဂဘိဝံသနှင့် ဦးပဒုမတို့အား၊ ခုံဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်များအဖြစ် တင်မြှောက်ပြီး၊ ဦးကောလိတက ကြားခုံဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရာ၊ ထိုဆရာတော်များက ဦးသောမ၏ အပေါင်းပါ ဆိုသူများမှာ၊ မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြရန်မိန့်ဆိုလျှင်၊ ဦးသောမက ၎င်းတို့မှာ ယခုအမှုတွင် စောဒကများဖြစ်သော ဦးပဏ္ဏဝ၊ ဦးဇုန္နောဘာသ၊ ဦးပညာဇောတ နှင့် မောင်တင်တို့ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြသောအခါ၊ ၎င်းပဂ္ဂိုလ် ၄ ဦးထံသို့ဆင့်စာများပေးပို့သော်လည်း၊ ၎င်းတို့က လာရောက်ချေပခြင်းမပြုကြချေ။ သို့အတွက် ဆရာတော်များသည် အမှုဆက်လက် စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ဝိနိစ္ဆယအဆုံးအဖြတ်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ (၁) အရဆိုလျှင်၊ စောဒကနှင့် စုဒိတကတို့ သဘောတူဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံမှသာလျှင်၊ ၎င်းတို့၏ အမှုကို စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယခုအမှုတွင်မူကား၊ အနုညာတခုံဖွဲ့စည်းရာ၌ စောဒကများဖြစ်သော ဦးပဏ္ဏဝ ပါ ၄ ဦးတို့မပါဝင်ခဲ့ချေ။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဝိနိစ္ဆယခုံသည် ၎င်းတို့၌ စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာမရှိသောကြောင့်၊ ၎င်းတို့အပေါ် ၌ ချမှတ်သောအမိန့်မှာ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်နိုင်ချေ။

စောဒကများအတွက်။ ။ဦးဘသန်း (၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

စုဒိတကအမှတ် (၄) အတွက်။ ။သခင်ချစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

စုဒိတကအမှတ် (၅) အတွက်။ ။ကိုယ်တိုင်လာရောက်သည်။

စုဒိတကအမှတ် (၆) အတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၁၀၉။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးပဏ္ဍ၀ ပါ ၄ နှင့် ဦးကောလိတ ပါ ၆။

တရားခန်းကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် မေတ္တာရပ်ခံသူ ဦးပဏ္ဍ၀၊ ဦးဇာနွေဘာသာ၊ ဦးပညာဇောတနှင့် မောင်တင်တို့က လျှောက်ထားခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ် ဦးပညာသီဟ စွဲဆိုသော အနုဝါဒါဓိကရဏ်းမှုတွင် ခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်များဖြစ်သော ဦးကောလိတ၊ အရှင်နာဂဝံသတိဝံသနှင့် ဦးပရမတ္ထိက မိမိတို့၏ သဘောတူညီချက်ကို တင်ကြို ရယူခြင်းမပြုဘဲ၊ ဗဟန်း၊ ရေတာရှည် တောင်ပေါ် ကျောင်းတိုက်မှ မိမိတို့အား ထွက်ခွါသွားကြစေရန်ချမှတ်သောအမိန့်မှာ ၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာန (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ နှင့် ဖြောင့်ဖြောင်းကြီး ဆန့်ကျင်နေသောကြောင့် ထိုအမိန့်မှာ တရားမ၀င် မခိုင်လုံသဖြင့် အမှုခေါ် စာချွန်တော်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် ဤစုံးတော်သို့ မေတ္တာရပ်ခံကြလေသည်။

အမှုအဖြစ်အပျက်မှာ ဦးပညာသီဟသည်၊ ထို ဗဟန်း၊ ရေတာရှည် တောင်ပေါ် ကျောင်းတိုက်၏ နာယက ဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် ဦးသောမနှင့် အပေါင်းပါတို့သည် မိမိ၏ အမိန့်အာဏာကို မလိုက်နာဘဲ ဆန့်ကျင်မှုများ ပြုလုပ်နေကြကြောင်းဖြင့် ထိုကျောင်းတိုက်မှ ထွက်ခွါသွားကြစေရန် တရားစွဲဆိုလေသည်။ ဦးပညာသီဟနှင့် ဦးသော်မတို့သည်၊ ဤဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ အရ အရှင်နာဂဝံသတိဝံသနှင့် ဦးပရမတ္ထိအား ခုံဝိနည်းဓိုရ်ဆရာတော်များအဖြစ် တင်မြှောက်ပြီး ဦးကောလိတက ကြားခုံဝိနည်းဓိုရ် ဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လေသည်။ ထိုဆရာတော်များက ဦးသောမ၏ အပေါင်းပါ ဆိုသူများမှာ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြရန် မိန့်ဆိုသောအခါ ဦးသောမက ၎င်းတို့မှာ ဦးပဏ္ဍ၀၊ ဦးဇာနွေဘာသာ၊ ဦးပညာဇောတနှင့် မောင်တင်တို့ ဖြစ်ပါသည်ဟု ဖော်ပြလေသည်။ ယင်းသို့ ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ ဆင့်စာများပေးပို့ရာ၊ ၎င်းတို့က လာရောက် ချေပခြင်း မပြုကြချေ။ သို့အတွက် ဆရာတော်များသည် အမှုကို ဆက်လက်စစ်ဆေးပြီးနောက် ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်ချမှတ်လိုက်လေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၊ အပိုဒ် ၁ မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

> "၃၅။ ။(၁) အခြားတည်ဆဲ ဥပဒေတခုခုတွင်သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၁၆ တွင်သော်၎င်း မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ပုဒ်မ ၁၅ တွင် အကျုံးဝင်သည့် ဝိနည်းဓမ္မကံအဂိကရဏ်းမှု တမှုကို ကြားနာစစ်ဆေး စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန်အလို့ငှါ၊ မိမိတို့သဘောတူ ဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံသို့ လွှဲအပ်နိုင်သည်။"

ထိုပုဒ်မအရဆိုလျှင် စောဒကနှင့် စုဒ်တကတို့ သဘောတူဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနိစ္ဆယခုံမှသာလျှင် ၎င်းတို့၏အမှုကို စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယခုအမှုတွင်မူကား၊ အနုညာတခုံဖွဲ့စည်းရာ၌ မေတ္တာရပ်ခံသူများမပါဝင်ခဲ့ချေ။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ဝိနိစ္ဆယခုံသည်၊ ၎င်းတို့နှင့်

၁၉၆၀

ဦးပဏ္ဍ ပါ ၄ နှင့် ဦးကောလိတ ပါ ၆။

စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့အပေါ်၌ ချမှတ်သော အမိန့်မှာ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်နိုင်ခေါ်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဦးပညာသီဟသည်၊ မေတ္တာရပ်ခံသူများအပေါ်၌ ဆက်လက် အရေးယူလိုလျှင် ငိုနီစ္ဆယခုံရုံးဖွဲ့ရန်အတွက် ယခုလျှောက်ထားသူများ၏ သဘောတူညီချက်ကို မရနိုင်ပါက အထက်ဖေါ်ပြပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၆ အရ ရန်ကုန်မြို့ရှိ၊ သက်ဆိုင်ရာ တရားမရုံးတွင် တရားစွဲဆိုရပေမည်။

ယခုအခင်းဖြစ်ကျောင်းတိုက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးပညာသီဟသည်၊ ဦးကုသလအား အလယ်ပိုင်းမြို့နယ် ငိုနီစ္ဆယဌာန၏ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အမှုအမှတ် ၄၈ တွင် တရားစွဲဆိုခဲ့ရာ အနိုင်ရရှိခဲ့သဖြင့် ယခုမေတ္တာရပ်ခံသူများမှာလည်း ဦးကုသလ၏ အခွင့်နှင့် လာရောက် နေထိုင်သူများ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့အား နှင်ထုတ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းဖြင့် ဦးပညာသီဟက မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုအမှုတွင် ချမှတ်သော ငိုနီစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ်မှာ ဦးပညာသီဟသည်၊ ရေတာရှည် တောင်ပေါ်ကျောင်းတိုက် နာယက ဆရာတော် ဖြစ်ကြောင်းမျှသာ မြွက်ဟသည့်အမိန့်ဖြစ်သည်ကိုသာတွေ့ရှိရလေသည်။ ဦးကုသလအား ထိုကျောင်းတိုက်မှ ထွက်ခွါသွားစေရန် တရားစွဲဆိုခြင်းမဟုတ်။ ယင်းသို့ ထွက်ခွါသွားစေရန် အမိန့်လည်း ချမှတ်သည်ကို မတွေ့ရခေါ်။

အထက်ဖေါ်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ယခု မေတ္တာရပ်ခံသူများအပေါ်၌ ငိုနီစ္ဆယခုံ ချမှတ်သောအမိန့်မှာ တရားမဝင် အတည်မဖြစ်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ပယ်ဖျက်ရမည် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

အမှုသည်များသည်၊ မိမိတို့ တရားစရိတ်ကို မိမိတို့အသီးသီး ကျခံကြစေရန် ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးမောင်မောင်ကြီး (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာနဝန်ကြီး ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

† ၁၉၆၀ ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်။

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) နိုင်ငံခြားကုန်ကို ပြည်တွင်းမှ ခိုးထုတ်ပြီး၊ ပြန်သွင်းသည့်ကိစ္စ၊ သိမ်းဆည်းသည့်အမိန့် လျော်ကန်သင့်မြတ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မြန်မာပြည်တွင်းသို့ အစိုးရအခွင့်အမိန့်ဖြင့် တင်သွင်းခဲ့သော နိုင်ငံခြားကုန်ပစ္စည်းများကို မသမာသောနည်းဖြင့် ပြည်ပသို့ ခိုးထုတ်ပြီးနောက် ပြည်တွင်းသို့ တဖန်ပြန်လည်တင်သွင်းသည့်အတွက် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇(ဂ)အရ အကောက်တော်မင်းကြီးက ၎င်းကုန်ပစ္စည်းများ သိမ်းဆည်းရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ အလွန်လျော်ကန်သင့်မြတ်သောအမိန့်ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။မစ္စတာ အာ(ရှ်)၊ ဘာစူးနှင့် ဦးချောင်ဖိုးတို့ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခု လျှောက်ထားသူ ဦးမောင်မောင်ကြီးသည်၊ ပေါင်ကောင်မြို့မှ တန်ဘိုးငွေ ၁၀,၂၅၀ ရှိ အော်ရီယိုမိုက်ဆင် ဆေးပုလင်း ၄၀၀ တင်သွင်းခဲ့ရာ၊ ရန်ကုန် အကောက်တော်ဌာနက ထိုဆေးပုလင်းများကို စစ်ဆေးရာ၌၊ ၎င်းတို့အနက် ၁၆၆ ပုလင်းမှာ အာ(ရှ်)၊အာ(ရှ်)၊ဂန္ဓိကုမ္ပဏီသည်၊ မူလကမြန်မာပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခဲ့ပြီးနောက်၊ တဦးဦးက ပြည်ပသို့ ပြန်လည်ထုတ်ခဲ့သော ဆေးပုလင်းများဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားများကို အကောက်တော်မင်းကြီး တွေ့ရှိသဖြင့် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ သိမ်းဆည်းပြီး ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၈၃ အရ၊ ထိုကုန်ပစ္စည်းများကို ရွှေးယူလိုလျှင်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာအမှတ် ၅၈။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့နှောက်တင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးမောင်မောင်
ကြီး
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော်
ဌာန
ဝန်ကြီး ပါ ၃။

ဒဏ်ငွေ ဂ,၅၀၀ နှင့် ကျသင့်သော အကောက်တော်ခွန်ကို ပေးဆောင်၍ ရွေးယူခွင့် ပြုလိုက်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ယခု လျှောက်ထားသူက ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးထံသို့ အယူခံဝင်ရာ၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ထိုပစ္စည်းများကို ရွေးယူခွင့်မပြုဘဲ အပြီးအပိုင် သိမ်းဆည်း၍ အကောက်တော်ဌာနမှ သင့်တော်သလို ရောင်းချရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်လေသည်။ သို့သော် ယင်းသို့အမိန့်ချမှတ်ခြင်းမပြုမီ၊ အကောက်တော်မင်းကြီးက ယခု လျှောက်ထားသူအား ရွေးယူခွင့်ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း လျှောက်ထားသူက ရွေးယူပြီးဖြစ်နေသဖြင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည် မိမိ၏အမိန့်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်လိုက်လေသည်။ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးအမိန့်ကို ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးက အတည် ပြုလိုက်လေသည်။

အကောက်တော်မင်းကြီးသည်၎င်း၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည်၎င်း၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးသည်၎င်း အခင်းဖြစ် ဆေးပုလင်း ၁၆၆ ပုလင်းအပေါ်တွင် "မြန်မာပြည်သို့ တင်ပို့ရန်" ဟူသော အမှတ်အသားများပါရှိသည်တကြောင်း၊ မူလက ထိုဆေးမျိုးကိုမြန်မာပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းခဲ့သူ အာ(ရ်)၊အာ(ရ်)၊ဂန္ဓီကုမ္ပဏီ၏အမှတ်အသားများ ပါရှိသည်တကြောင်း၊ ထိုဆေးပုလင်းများမှာလည်း အကိုင်အတွယ်များသဖြင့် တပတ်ရစ်ကဲ့သို့ ဟောင်နွမ်းလျက် ရှိသည် တကြောင်းတို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပြီး ထိုဆေးပုလင်းများမှာ အာ(ရ်)၊ အာ(ရ်)၊ဂန္ဓီကုမ္ပဏီကမြန်မာပြည်တွင်းသို့ အင်္ဂလန်ပြည်မှတင်သွင်းခဲ့ပြီးနောက် တဦးဦးက၎င်းတို့ကိုပြည်ပသို့ခိုးထုတ်ပြီးမှ ယခု ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသည်ဟု ယူဆဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။ ယင်းအာဏာပိုင် ၃ ဦးရှေ့မှောက်၌ ထိုကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အထောက်အထားများ ရှိသည်ဟု ဆိုရမည်ပေမည်။

ယခု လျှောက်ထားသူမှာ အထက်၌ ဖော်ပြသည့်အတိုင်း မြန်မာပြည်တွင်းသို့ အစိုးရ၏ အခွင့်အမိန့်ဖြင့် တင်သွင်းခဲ့သော နိုင်ငံခြားကုန်ပစ္စည်းများကို မသမာသော နည်းဖြင့် ပြည်ပသို့ ခိုးထုတ်ပြီးနောက် ပြည်တွင်းသို့ တဖန် ပြန်လည်တင်သွင်းရာ၌ မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် အပါအဝင်ဖြစ်သည်ဟု သက်သေအထောက်အထား မရှိချေ။ သို့အတွက် အကောက်တော်မင်းကြီးက ကုန်ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းရန် ပဋမချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ အလွန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော အမိန့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အကောက်တော်မင်းကြီးက ထိုသိမ်းဆည်းပြီး ပစ္စည်းများကို လျှောက်ထားသူက ရွေးယူလိုသော် ပုဒ်မ ၁၈၃ အရ ငွေ ဂ,၅၀၀ ပေးသွင်း၍ ထုတ်ယူနိုင်သည်ဟု အမိန့် ချမှတ်ခဲ့သောကြောင့် လျှောက်ထားသူကလည်း ကြေကြေနပ်နပ် ထုတ်ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်နေသဖြင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည်၊ မိမိ၏ ပဋမအမိန့်ကို ပုဒ်မ ၁၈၃ နှင့် ကိုက်ညီအောင် ထပ်မံ၍ ပြင်ဆင်ခဲ့ရသည်။

၁၉၆၀

ဦးမောင်မောင်
ကြီး
နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးနှင့်
အခွန်တော်
ဌာန
ဝန်ကြီး ပါ ၃။

အာဏာပိုင်များသည်၊ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (ဂ) အရ ထိုပစ္စည်းမျိုးကို သိမ်းဆည်းနိုင်သည့်အပြင်၊ သက်ဆိုင် ပါဝင်သူ အဖေါ်ခွင့်လည်း အရေးယူနိုင်သည်ဖြစ်ရာ၊ ယခု လျှောက်ထားသူအပေါ် ၌ အရေးမယူဘဲ ပစ္စည်းကိုသာ သိမ်းဆည်းရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုပစ္စည်းများကို ရွေးရန် ခွင့်ပြုသည်မှာလည်း၊ ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၇၃ အရ အခွင့်ပြုနိုင်၍သာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူမှာ အလိမ်ခံရပုံရသော်လည်း ဤအမှုတွင် ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် မဖြစ်နိုင်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံ၌သာ သက်သာခွင့်ရနိုင်ရန် လျှောက်ထားသင့်ကြောင်း ဖေါ်ပြလိုက်ပြီး လျှောက်လွှာကို ပလပ်လိုက်သည်။

SUPREME COURT.

† S.C. 1960

Oct. 26.

STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD (APPELLANTS)

v.

MESSRS. THE BURMESE AGENCIES LTD. (RESPONDENTS).*

Reimbursement—Liability of principal to agent for—Contract Act, s. 60—Absence of specific direction—Liberty to apply payment to any debt.

Rice and rice-products bought ex-hopper and paid for by the respondents acting as procurement agents for the appellants were looted or destroyed by insurgents who over-ran the locality where the respondents operated. Under the agreement entered into between the parties the appellants had accepted all risks. The claim for balance of money due and payable on account of the price of rice and rice-products looted or destroyed by the insurgents was resisted on the ground that the contract must be deemed to have become void under s. 56 of the Contract Act, as one impossible of performance.

Held: That rice having been sold ex-hopper title had passed to the appellants and under the agreement the appellants had accepted all risks. That furthermore the respondents having paid the sellers in full, this sum in its entirety was recoverable from the appellants and that the fact that due to circumstances no despatch could be made, would not absolve the appellants from their liability to reimburse their agents.

Where it is contended that certain payments received from the appellants and appropriated by the respondents towards their commission should have been credited towards the rice bills.

Held: That in the absence of any specific direction, the respondents were entitled under s.60 of the Contract Act to apply them towards any debt due and payable to them by the Board.

Tun Sein for the appellants.

Kyaw Min, U Paing and *Than Sein* for the respondents.

U MYINT THEIN, C.J.—The plaintiffs, the Burmese Agencies Ltd., were procurement agents for the defendants, the State Agricultural Marketing Board. The claims in suit relate to procurements made early in 1949.

* Civil Appeal No. 1 of 1957 from the decree of the Special Civil Court, Rangoon, dated the 10th April 1956 in its Civil Regular No. 24 of 1952.

† *Present:* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U AUNG THA GYAW, JJ.

Rice and rice-products were purchased for the Board, ex-hopper, and the procedure to be followed and the mode of payment are contained in clauses 11 and 12 of the written agreement which are as follows:

"11. The Company shall in the first place bear the whole cost of procuring and delivering products in accordance with the terms of this Agreement. The Board shall bear all approved actual expenditure incurred in connection with the handling and storage of products and all expenditure incurred on account of the rent of and taxes and assessments upon any land/buildings used for storage of the products.

12. Payment shall be made by the Board to the Company in the following manner:

(*a*) In the case of rice and rice-products upon representation to the Board of any invoice accompanied by a Certificate to the effect that the Company holds the seller's invoice and a delivery order relating to the quantity invoiced, a sum equal to 95 per cent of the ex-hopper price of the rice or rice-products *plus* customary charges for bagging, sewing, weighing and shipping.

(*b*) In the case of paddy, upon completion of purchase and measurement at approved buying centres, a sum equal to 95 per cent of the value.

(*c*) In each of the above cases, the balance of 5 per cent due against the initial cost of the produce shall be paid upon completion of despatch in accordance with clause 14 hereof.

(*d*) The Company shall be entitled to claim interest at the Union Bank of Burma rate subject to minimum of 3 per cent per annum from the date of remittance from Rangoon by them for the value of the produce and other charges incurred until the date on which the money thus remitted is recovered from the Board."

Between February and April 1949, the locality, where the Agents operated, was over-run by insurgents who looted or destroyed rice and rice-products which had already been milled and stored, awaiting despatch to

S.C. 1960

STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. MESSRS. THE BURMESE AGENCIES LTD.

Rangoon. Insurgent rule lasted over a year and when normalcy was restored in the locality, the Board deputed an Enquiry Officer, and on his report certain payments were made, the last payment being in June 1951. The balance remaining unliquidated, the plaintiffs lodged a claim for K 23,14,296.75, in the special Civil Court.

The suit was dealt with by the Court as one for reimbursement by a principal in respect of sums advanced by the agents and therefore in respect of purchases where no payment had been made, the Court held that the plaintiffs were not entitled to recover. The total of such rejected sums amount to K 9,68,999. Claims for incidental charges, amounting to K 32,493 were also rejected, the Court holding that it was empowered only to go into the question of claims relating to the purchase of rice and rice-products. The amount decreed in respect of this part of the claim was K 7,61,115.81.

In respect of the second part of the claim which relates to five per cent retention monies, the Court held that the sellers had been paid in full by the agents, while the agents themselves had been paid only 95 per cent under clause 12 (*a*) and (*b*), and that the agents were entitled to the sums retained by the principals, amounting to K 4,90,851·25.

A total of K 12,51,967·06 was decreed, with the direction that the parties should bear their own costs.

The defendants sought special leave to appeal and such leave was granted, on the plaintiffs conceding that there was a miscalculation in arriving at the amount decreed. Later the defendants filed an application stating that—

(*a*) three further sums of K 34,237·12, K 2,93,900 and K 31,930 respectively should have been deducted from the claim for the purchase of rice and rice-products; and

(*b*) that another sum of K 47,978 should also have been deducted from the retention monies, as this sum has not yet been paid to the sellers.

The correctness of these assertions is admitted by the plaintiffs and it is agreed that if the order of the Special Court is allowed to stand, the decretal amount should be varied to K 8,43,921.

Learned Counsel for the defendant-appellants has asked for the suit to be dismissed in its entirety. While at the trial every conceivable defence had been put up, now he has confined himself to only two points.

He maintains, firstly, that under clause 12 (*a*) and (*b*) only 95 per cent of the purchase price is payable in the first instance to the agents, and that it is only on despatch of the rice or rice-products, the balance 5 per cent become due under clause 12 (*c*). He maintains that since these were not despatched, the liability on the part of the principal had not arisen. On being reminded that the rice had been looted or destroyed, and that it could not be despatched, he made the submission that the contract then must be deemed to have become void under section 56 of the Contract Act, as one impossible of performance. The answer to this submission is simple. The rice was sold ex-hopper and title had passed to the defendants, and under clause 15 of the agreement, defendants had accepted all risks. Furthermore, the plaintiffs had paid the sellers in full and this sum in its entirety is recoverable from the defendants. The fact that due to circumstances no despatch could be made, would not absolve the defendants from their liability to reimburse their agents.

The second point raised is in respect of sums which the plaintiffs had appropriated towards their commission to which they are entitled under clause 17 of the agreement. It is contended by learned Counsel that these sums should have been credited towards the rice bills. But it

S.C. 1960

STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. MESSRS. THE BURMESE AGENCIES LTD.

is admitted by the defendants that no specific direction was given to the plaintiffs as to which particular debts the payments made by them were to be applied. In the absence of any specific direction, the plaintiffs were entitled under section 60 of the Contract Act to apply them towards any debt due and payable to them by the Board. They chose, as they were entitled to, to appropriate certain payments towards their commission.

In these circumstances, the only course open to us is to vary the decretal amount to the agreed figures. To this extent the appeal is allowed and there will be a decree in favour of the plaintiffs for K 8,43,921. Parties will bear their own costs in this Court as well.

တရားလွှင့်တော်ချုပ်

ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ) *

† ၁၉၆၀

စက် တ ဘ်၁ လ ၂ ရက်*

ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅)၊ အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ အဓိက အရေးကြီးသော စကားရပ်များ၊ ရည်ညွှန်းထားခြင်း မရှိသည့် အချက်၊ အပိုပါဖြစ်ကောက်ယူရာတွင် မပြုလုပ်နိုင်သည့်ကိစ္စ၊ သဘော်ပေါ် သို့ဝန်ပစ္စည်း ရောက်ကြောင်း သဘော်မှုးမသိခြင်း၊ အပြစ်ဒဏ်ခံရမည့် တာဝန်နှင့်မဆိုင်၊ "အကောက်တော်ဆိပ်ကမ်း" ဟူသော စကားရပ်မပါခြင်း၊ ဆိပ်ကမ်းနယ်နိမိတ် အပြင်ဘက်တွင်ဘမ်းဆီးခြင်းကိစ္စ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်မှုကျူးလွန်သည် မကျူးလွန်သည်နှင့် မဆိုင်။

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ မိုင် ၄၂ မိုင် ကွာဝေးသော ရေကြောင်းပြဋ္ဌာနတွင် ရှိနေသော သီဟခေါ် ရေကြောင်းပြ သဘော်ပေါ်တွင် အကောက်တော်ဌာနမှ အရာရှိများက ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ် နီးပါးမျှ အဘိုးတန်သော အကောက်ခွန် ပေးသင့်သည့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများကို တွေ့ရှိဘမ်းဆီးမိသည့်အတွက်၊ လျှောက်ထားသူ သီဟသဘော်မှုးဖြစ်သည့် ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် အပေါ်တွင် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ် တပ်ရိုက်သည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားသူက မိမိအိပ်နေခိုက် မိမိ၏ လက်အောက်တွင် အလုပ်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ကြသော မာလိန်စက်ဆရာနှင့် ကြိုးမဲ့ကြေးနန်းအရာရှိတို့က အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို ဟောင်ကောင်မှ လာသော သမ္ဘတ သဘော်မှ သီဟသဘော်သို့ ယူဆောင်လာခြင်းကို မိမိသိရှိခြင်း မရှိသည့်အပြင်၊ အကောက်တော် အရာရှိများက ဘမ်းဆီးသော နေရာမှာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ မိုင် ၄၀ ကျော်မျှ ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်တွင်ဖြစ်၍ ၎င်းအရာရှိများ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်တွင် ဖြစ်သောကြောင့် ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ၊ အရေးယူ အပြစ်မပေးသင့်ဖကြောင်း ချေပလေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ပင်လယ် ရေကြောင်းဖြင့် လာသော သဘော်တစီးမှ အကောက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ကုန်ပစ္စည်းများကို ရေကြောင်းပြ သဘော်ပေါ်သို့ တင်ခဲ့လျှင်၊ ရေကြောင်းပြသဘော်မှုးအပေါ်တွင် ငွေဒဏ် ထိုက်သင့်စေရမည်ဟု ပင်လယ် အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေမှုခ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်၊ ဤပုဒ်မတွင် ပါဝင်သော စကားရပ်များအနက်၊ အဓိက အရေးကြီးသော စကားရပ်များမှာ၊ ကောင်းစွာ ပေါ်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၅၄။

† နိုင်ငံတော်စာရားဝန်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့စီမှုကတ်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် နှင့် ဘထွာ ရေးနှင့် အခြားတော်ဌာန ဝန်ကြီးပါ ၃ ။

လွှင်လျက်ရှိသော ''ကုန်ပစ္စည်းများကို အကောက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ တင်ထားခြင်း'' ပင် ဖြစ်သည်၊ ကုန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံသော သဘော်တွင် ငွေထုတ်ရသော သူများကို မည်သို့မျှ ရည်ညွှန်းထားသည်ကို မတွေ့ရချေ၊ ဥပဒေပုဒ်မတွင် မပါဝင်သော စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထည့်သွင်း၍ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ လျှောက်ထားသူ ရေကြောင်းပြ သဘော်ဘူးက ဝန်ပစ္စည်းများ မိမိ၏ သဘော်တွင်းသို့ တင်သည်ကိုသိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုဝန်များ မိမိသဘော်ပေါ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မိမိအပေါ် တွင်ငင်းပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ် ခံရမည် တာဝန် ကျရောက်လျက် ရှိချေသည်။

ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ''အကောက်တော်ဆိပ်ကမ်း'' ဟူသော စကားရပ်များ မပါရှိချေ။ သို့အတွက်ကြောင့် ပစ္စည်းများကို သွားရောက်၍ ဘမ်းဆီးသော နေရာသည် ဆိပ်ကမ်း နယ်နိမိတ်ပြင်ဘက်ကျသည်၊ အတွင်းဘက်ကျသည်ဟူသော ပြဿနာမှာ လုံးဝမပေါ် ပေါက်ချေ။ ရေကြောင်းပြသဘော်မှာ ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ အလုပ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသော သဘော်ဖြစ်၍၊ ထိုကဲ့သို့ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်သော စကားရပ်များကို အဆိုပါ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ထည့်သွင်းခြင်း မပြုဟု ထင်မှတ်ရပေမည်၊ အကောက်တော် ဌာနအရာရှိများသည် ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ ပစ္စည်းများကို ဘမ်းဆီးခြင်း၌ အာဏာရှိသည် မရှိသည် ဟူသော အချက်မှာ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်၊ မကျူးလွန်သည် ဟူသော ကိစ္စတွင် အကျုံးဝင်သော အချက် မဟုတ်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးမြင့်စိုး လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။လျှောက်ထားသူ ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် သည် သီဟခေါ် ရေကြောင်းပြ သဘော်ဘူတွင် သဘော်မှူးဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် အလုပ်တတ္တရား ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် အဆိုပါ သဘော်နှင့် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ မိုင် ၄၂ မိုင်ကွာဝေးသော ရေကြောင်းပြဌာနတွင် သွားရောက်စောင့်ဆိုင်းနေရာ ထိုနေ့တွင်ပင် သမ္မတခေါ် ရေကြောင်းပြ သဘော်သစ် တစင်းမှာ ဟောင်ကောင်မှ အထက်ပါ နေရာသို့ ဆိုက်ရောက်လာပြီးလျှင်၊ နောက်တနေ့ နံနက် ၈ နာရီအချိန်တွင် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ထွက်ခွါသွားလေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အကောက်တော် ဌာနမှ အရာရှိများ လာရောက်၍ ဆီဖာသဘော်ပေါ်မှ ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ် နီးပါးမျှ အဘိုးတန်သော အကောက်ခွန် ပေးသင့်သည့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများကို တွေ့ရှိ ဘမ်းဆီးရရှိလေသည်။ အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို တွေ့ရှိ ဘမ်းဆီးပြီးနောက် လျှောက်ထားသူ အပေါ်တွင် ပင်လယ် အကောက်တော် အက်ဥပဒေအရ အရေးယူပြီးလျှင် ၎င်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ လျှောက်

ထားသူအပေါ် တွင် ဒဏ်ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ် တပ်ရိုက်လိုက်လေသည်။ သို့လေးလံသော ဒဏ်ငွေ ချမှတ်ခြင်းခံရသည်ကို မကျေနပ်သဖြင့် အထက် အာဏာပိုင်များဖြစ်သော ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဌာနဝန်ကြီးထံ အရေးဆိုပြန်ရာမအောင်မြင်သဖြင့် ဤငြိုးစော်တွင် အမှုခေါ် စာချုပ်တော် လျောက်ထား လေသည်။

၁၉၆၀

ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် နှင့် ဘဏ္ဍာရေး နှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးပါ ၃။

လျောက်ထားသူက အကြောင်းပြသည်မှာ ၎င်းသည်မိမိလက်အောက်တွင် အလုပ်ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ကြသော မာလိန်၊ စက်ဆရာနှင့် ကြိုးမဲ့ ကြေးနန်းအရာရှိတို့က အဆိုပါ ပစ္စည်းများ ကို သမ္မတ သဘော်မှ သိဟသဘော်သို့ ယူဆောင်လာခြင်းကို မိမိ အိပ်နေခိုက်ဖြစ်၍ သိရှိခြင်းမရှိသည့်ပြင် အဆိုပါ အမှုထမ်းများသည် တာဝန်ကြီးသော ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရသူများဖြစ်၍ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကိစ္စရပ်တို့ကို ပြုလုပ်ကြလိမ့်မည်ဟု မိမိမထင်မိသော်။ ထိုကဲ့သို့ အပြစ်ကင်းမဲ့သူ အပေါ် တွင် ပင်လယ် အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်ဒဏ်ကို မချမှတ်သင့်ဟု အရေးဆိုသည်။

လျောက်ထားသူ၏ ထိုသို့ အရေးဆို အကြောင်းပြချက်သည် ကျေနပ်ဘွယ်ရာရှိသည်ဟု မယူဆနိုင်သော်။ ပင်လယ် အကောက်တော်ခွန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စကားရပ်များသည် ယခုအမှုတွင် ပေါ် ပေါက်သော အချက်အလက်များနှင့် တိကျစွာ ကိုက်ညီလျက် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ပင်လယ် ရေကြောင်းဖြင့် လာသော သဘော်ဘီးမှ အကောက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ကုန်ပစ္စည်းများ ကို ရေကြောင်းပြ သဘော်ပေါ် သို့ တင်ခဲ့လျှင် ရေကြောင်းပြ သဘော်မှူးအပေါ် တွင် ငွေဒဏ် ထိုက်သင့်စေရမည်ဟု အဆိုပါ ပုဒ်မတွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤပုဒ်မတွင် ပါဝင်သော စကားရပ်များအနက် အဓိက အရေးကြီးသော စကားရပ်များမှာ ကောင်းစွာ ပေါ် လွင်လျက် ရှိသော "ကုန်ပစ္စည်းများကို အကောက်တော် အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ တင်ထားခြင်း" ပင် ဖြစ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံသော သဘော်တွင် ဝတ္တရား ဆောင်ရွက်ရသော သူများကို မည်သို့မျှ ရည်ညွှန်းထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ ဥပဒေပုဒ်မဘွင် မပါဝင်သော စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထည့်သွင်း၍ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း မပြုနိုင်ချေ။ လျောက်ထားသူ ရေကြောင်းပြသဘော်မှူးက ဝန်ပစ္စည်းများ မိမိ၏ သဘော်တွင်းသို့ တင်သည်ကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ ထိုင်ငန်များ မိမိသဘော်ပေါ် သို့ ဆောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မိမိအပေါ် တွင်ထင်းပုဒ်မအရ ပြစ်ဒဏ်ခံရမည့် တာဝန်ကျရောက်လျက်ရှိချေသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် လျောက်ထားသူ၏ ချေပချက်မှာ ဥပဒေသဘောအရ အရေးပါ အရာရောက်သော ချေပချက်တခုပ်မဟုတ်ဟု ယူဆရပေမည်။

၁၉၆၀

ကပ္ပတိန် ဘလှ အောင်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးပါ ၃။

လျှောက်ထားသူအတွက် နောက်ချေပချက်တရပ်မှာပစ္စည်းများကို သွားရောက်၍ အကောက်တော် အရာရှိများက ဘမ်းဆီးသော နေရာမှာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ မိုင် ၄၀ ကျော်မျှ ကွာဝေးသော ပင်လယ်ပြင်တွင်ဖြစ်၍ ၎င်းအရာရှိများ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော နယ်နိမိတ်၏ ပြင်ဘက်တွင် ဖြစ်သောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ပင်လယ်ကြောင်း အကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) အရ အရေးယူ အပြစ်မပေးသင့်ကြောင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ပုဒ်မ ၁၆၇ (၄)၊ (၆)၊ (၇) စသည်တို့တွင် ပါရှိသကဲ့သို့ "အကောက်တော်ဆိပ်ကမ်း" ဟူသော စကားရပ်များ မပါရှိချေ။ သို့အတွက်ကြောင့် ပစ္စည်းများကို သွားရောက်၍ ဘမ်းဆီးသော နေရာသည် ဆိပ်ကမ်း နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်ကျသည်၊ အတွင်းဘက်ကျသည် ဟူသောပြဿနာမှာ လုံးဝမပေါ်ပေါက်ချေ။ ရေကြောင်းပြ သဘော်မှာ ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ အလုပ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသော သဘော်ဖြစ်၍ ထိုကဲ့သို့ နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်သော စကားရပ်များကို အဆိုပါ ပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ထည့်သွင်းခြင်း မပြုဟု ထင်မှတ်ရပေမည်။ အကောက်တော်ဌာနအရာရှိများသည် ဆိပ်ကမ်း၏ နယ်နိမိတ် ပြင်ဘက်တွင် သွားရောက်၍ ပစ္စည်းများကို ဘမ်းဆီးခြင်း၌ အာဏာရှိသည်မရှိသည်ဟူသော အချက်မှာ ပင်လယ်ကြောင်းအကောက်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၇ (၅) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်သည်၊မကျူးလွန်သည်ဟူသော ကိစ္စတွင်အကျုံးဝင်သော အချက်မဟုတ်ချေ။ သို့အတွက်ကြောင့် လျှောက်ထားသူအတွက် ချေပသော အချက်များကိုလက်ခံနိုင်ရန် အကြောင်း တစုံတရာမရှိဟု ယူဆသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်သိုက်သည်။

လျှောက်ထားသူကပ္ပတိန် ဘလှအောင်မှာ ဤအမှုတွင် ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် မည်သို့မျှ သက်ဆိုင်သူ မဟုတ်ဟူသော အချက်သည်၎င်း၊ ထိုပစ္စည်းများကို ၎င်း၏ ရေကြောင်းပြ သဘော်ပေါ်၌ တင်ဆောင်ရာတွင်လည်း ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ပါဝင်သူ မဟုတ်ဟူသော အချက်သည်၎င်း အငြင်းလုံးဝမထွက်ချေ။ သို့ရာတွင် ၎င်းအပေါ်၌ ပြစ်မှုထင်ရှား ဖီရင်ခြင်းမှာ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ခြင်း၊ အားပေး ကူညီခြင်း မပြုသော်လည်း ဥပဒေအရ ၎င်းအပေါ်၌ ကြမ်တည်းစွာ တာဝန်ထားရှိသောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ဤအမှုဋ္ဌ ပစ္စည်းများအပေါ်တွင် အရေးယူပြီးဖြစ်၍ နိဂုံးတော်အစိုးရတွင်လည်း တနည်းနည်းအားဖြင့် နစ်နာမှု မရှိချေ။ ဤသို့သော အကြောင်းများကြောင့် လျှောက်ထားသူ ကပ္ပတိန် ဘလှအောင် အပေါ်တွင် တပ်ရိုက်သည့် ဒဏ်ငွေ ၁၂,၀၀၀ ကျပ်မှာ အလွန်လေးသော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်ရှိသောကြောင့် ဤကိစ္စကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက သက်ညှာစွာ စဉ်းစားသင့်သည်ဟု ဤရုံးတော်ကထင်မြင်ကြောင်း ဖေါ်ပြလိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဆော်ယော့အလမ် (ခေါ်) ဆော်ယော့ခန်အမတ် ပါ ၂၃ ဦး (လျှောက်ထားသူများ)

နှင့်

အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၆၀ အောက် တိုဘာ ၂၆ ရက်။

လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ၊ ကျယ်ပြန့်သည့် အာဏာ၊ ပြည်နှင်ဒဏ် မပေးမီ လေးနက်စွာ စဉ်းစား ဝေဖန်သင့်ခြင်း၊ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၀ နှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ၊ လုံးဝ မသင့်လျော်သော ဆောင်ရွက်ချက်၊ ဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများ၊ ဥပဒေ နှင့် မကိုက်ညီ ဆန့်ကျင်သော ပြည်နှင်ဒဏ်နှင့် ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ အရ၊ အာဏာများအပ်နှင်းခြင်း ခံရသူ အာဏာပိုင်များ အသုံးပြုရမည့် အာဏာများသည် အထူးပင် ကျယ်ပြန့်လှသည်။ ပြည်နှင်ဒဏ်အမိန့် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားသား တဦးအတွက် ဖြစ်စေကာမူ၊ အထူးပင် ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်၍ မှားယွင်းပြီး၊ ပြည်ထောင်စုသားတဦးကို ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခဲ့ပါမူ၊ သေဒဏ်လောက်ပင် နှိမ်နင်း ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ် ဖြစ်ပေမည်၊ သို့အတွက် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်များကို မပေးမီ လေးနက်စွာ စဉ်းစား ဝေဖန်သင့်သည်။

လူတဦးတယောက်သည် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ခိုးဝင်လာသည် ဆိုသည်မှာ တရားစီရင်ရေးကိစ္စသာ ဖြစ်၍၊ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၀ အရ၊ ကန့်သတ်ထားသည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အလုပ်စဉ်းရား အနေဖြင့် တရားဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဂဆောင်ရွက်စီရင် ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဝန်ထောက်က၊ တင်သမျှကို စစ်ဆေး ကြာ့နာခြင်း မပြုဘဲ၊ ပြီးစလွယ် အသင့်ရှိ ပုံစံတွင် လက်မှတ် ထိုး၍၊ ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခဲ့ခြင်းမှာ လုံးဝ မသင့်လျော်ချေ။

မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာလူမျိုး အစစ်အမျာ့အပြား မရောက်သေးသော ဒေသများ၌၊ မြန်မာနှင့် အသွင်မတူ၊ မြန်မာစကားမတတ်၊ မြန်မာပြည်တွင် ဘယ်ဘုန်းက ဘာဖြစ်ခဲ့သည်ကို မပြောနိုင်သော ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားများ ရှိကြသေးသည်၊ ရခိုင်တိုင်းဒေသများ၌ မြန်မာစကား မတတ်သူ ပြည်ထောင်စုသားများ အပြောက်အပြား ရှိနိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၂) အရ၊ ရှေးအခါက နိုင်ငံခြားမှလာ၍ နေထိုင်ကြသူများမှ ဆင်းသက်သော မြေးမြစ်များ သည် ဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြသည်ကိုလည်း သတိမူသင့်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၉၄ မှ ၁၀၆ အထိနှင့် ၁၃၁ မှ ၁၄၀ အထိ။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်၊ တရာ ဝန်ကြီး ဦးချန်ထွန်းနှင့် တရားဝန်ကြီး ချုပ်ဦးမြင့်သိန်းတို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဆော ယော့ အလမ် (ခေါ်) ဆော်ယော့ ခန် အမတ် ပါ ၂၃ ဦး နှင့် အောင်းဝန်၊ လူဝင်မှူ ကြီး ကြပ် ရေးနှင့် အမျိုး သား မှတ်ပုံတင် ရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂။

ထို့ကြောင့် ဘမ်းဆီးသည့်နေ့ကစ၍ ထောင်ထဲတွင် ချုပ်ထားခြင်းခံရသော လျော်ကာထားသူကို၊ တရားသဖြင့် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက် နေထိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားပြရန် အတွက် အခွင့် အရေးလုံးဝမပေးသည့်အပြင်၊ ကိုင်ဆောင်သည့် နိုင်ငံသား လက်မှတ်များကိုပင် အာဏာပိုင်များက သိမ်းဆည်းထားပြီး၊ လျော်ကာသူများသည် မြန်မာစကားပင်မတတ်၊ တရားသဖြင့် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက် နေထိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်လောက်အောင် မပြနိုင်ဟု အကြောင်းပြပြီး၊ လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီ၊ ဘမ်းဆီး ချုပ်နှောင် ထားခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချုပ်နှောင်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

လျော်ကာထားသူများအတွက်။ ။မဒ္ဒီ။

လျော်ကာထားခံရသူများအတွက်။ ။အိုးရလွတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း။ ။၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အကုန်လောက်တွင်စစ်တွေခရိုင်၊ မောင်းတော ဒေသတို့ ရွာများမှ ပါကစ္စတန် အမျိုးသားများဖြစ်သည်ဟု မသက်ဝင်သူ အမြောက်အများဘို့ကို ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီး ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးရန်အတွက် ချုပ်နှောင် ထားခဲ့သည်။

ဤရုံးတော်၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ထုဇဂတ်အသေးအဖွဲမှု အမှတ် ၁၅၅ နှင့် ၁၅၆ တို့တွင် ဟာဆင်အလီ ဆိုသူနှင့် မူဟာအလီဆိုသူတို့၏ စာချုန်တော်အမှုများကို စစ်ဆေးပြီး ၎င်းဘို့အား ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟု ဖေါ်ပြကာ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ခြင်းမှ လွှတ်ပစ်ရန် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့စွဲနှင့် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ စီရင်ချက်တွင် ဖေါ်ပြသည့် အချက် အလက်များကို လေးစားလျက် အခြားဖမ်းဆီးထားသူများ ကို အာဏာပိုင်များက လွှတ်ပစ်လိမ့်မည်ဟု ယူဆခဲ့သော်လည်း ထိုယူဆခဲ့သည့် အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိသည်ကို မကြာမီပင် တွေ့ကြုံခဲ့ရတော့သည်။ ထိုသို့ ဆက်လက်၍ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားသူများနှင့် ပတ်သက်၍ ဤရုံးတော်၏ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ထုဇဂတ်အသေးအဖွဲမှု အမှတ် ၁၆၃ မှ ၂၃၉ တို့ကို ဆုံးခန်းတိုင်အောင် စစ်ဆေးခဲ့ပြီး ၇၆ ဦးကို တဖန် လွှတ်ပစ်ရန် အမိန့် ချမှတ်ရပြန်တော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဘဲ ချုပ်နှောင် ဖမ်းဆီးထားသဖြင့် အနစ်နာခံရနေသူများ ကုန်လောက်ပြီဟု ဤရုံးတော်က ယူဆခဲ့သည်မှာ နောက်တကြိမ် မှန်းခြေနှင့် မညီပြန်ကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။ ယခုထပ်မံ၍ ၂၃ ဦးက မိမိတို့အား မြန်မာပြည်မှ နှင်ထုတ်ရန် ချုပ်နှောင်ထားသဖြင့် လွှတ်ပစ်ပါရန် စာချုန်တော်များ လျော်ကာထားကြသည်။

၁၉၆၀

ဆော် ယော့ အလမ် (ခေါ်) ဆော် ယော့ ခန် အမတ် ပါ ၂၃ ဦး နှင့် အဘွင်းဝန်၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသား မှတ်ပုံတင် ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂။

ဦးစွာ ပေါ်ပြရမည်မှာ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သူ ပညာရှိ အဖိုးရရှေ့နေကြီးက လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဌာနအနေနှင့် ဤလျှောက်လွှာများကို ကန့်ကွက်၍ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံများမှာ မှန်ကန်သည်ဟု ထောက်ခံ စေလိုသော်လည်း မိမိအနေနှင့် မထောက်ခံနိုင်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ လျှောက်သူတို့၏ အစစ်ခံ ချက်များတွင် မိမိတို့သည် ပြည်ထောင်စုသား ဖြစ်သည်ဟု ထွက်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း။ အချို့လည်း တိုင်းရင်းသား မှတ်ပုံတင် ကပ်ပြားများ ပင် ပြန်ငြင်းကြောင်း။ လျှောက်သူများသည် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ခိုးဝင်လာကြသူများဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် တရားဝင် သက်သေခံ အထောက်အထား မရှိကြောင်း။ ဤကဲ့သို့ အလားတူ အမှုများတွင် ဤနှုံးတော်က ဖော်ပြသည့် အချက်အလက်များကို လေးစားရမည် ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း အဖိုးရရှေ့နေကြီးက ဖော်ပြသည်။

ဤအမှုများတွင် လျှောက်သူတို့ကို ဖမ်းဆီးပြီး လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန် ထောက်ဘဉီးက စစ်ဆေးခဲ့သည်။ လျှောက်သူများက မိမိတို့သည် ခိုးဝင်လာသူများ မဟုတ်။ မိဘဘိုးဘွားကစ၍ မြန်မာပြည်အတွင်းတွင်နေထိုင်ပေါက်ဖွားခဲ့ကြကြောင်း။ အချို့က နိုင်ငံသား လက်မှတ်များပင် ရှိကြကြောင်းကို အစစ်ခံသော်လည်း ၎င်းတို့ သည် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ခိုးဝင်လာကြသူများဖြစ်၍ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးရန် ဘူးသီး တောင် နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်မင်းထံသို့ လျှောက်ထားတော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဝင်ရောက် သည့်လျှောက်လွှာများမှာလည်း ပုံနှိပ်ထားသည့် ပုံစံများဖြစ်ပြီး၊ နာမည်၊ အသက်၊ အမှတ် အသားလောက်သာ မှင်နှင့် ရေး၍ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ ဝန်ထောက်မင်းထံသို့ ရောက်သည့်အခါ၌လည်း အလားတူ အသင့်ပုံနှိပ်ထားသည့် ပြည်နှင်ဒဏ်ပုံစံများတွင် လျှောက်သူတို့၏ နာမည်များ ရေးသွင်း၍ လက်မှတ်ထိုးလိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ လျှောက်သူများကိုပင် ခေါ်၍ စစ်ဆေးခြင်း မရှိသည့်အပြင် ပြည်ထောင်စုသားများ ဖြစ်ပါသည်ဟု ချေပရန် အခွင့်အရေးမရရှိခဲ့ကြဘဲ ယခုဆက်တိုင် ထောင်ထဲတွင် ချုပ်နှောင်ခြင်း ခံနေရကြောင်း တောင်းဆိုတော့သည်။

မောင်းတောမြို့နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်မင်းနှင့် အလားတူ လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေအရ အာဏာများအပ်နှင်းခြင်း ခံရသူအာဏာပိုင်များတို့ကို လေးနက်စွာ သတိပေးလိုသည်မှာ မိမိတို့အသုံးပြုရမည့် အာဏာများသည် အထူးပင် ကျယ်ပြန့် လှသည်။ ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားသား တဦးအတွက် ဖြစ်စေကာမူ အထူးပင် ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်၍ မှားယွင်းပြီး ပြည်ထောင်စုသားတဦးကို ပြည်နှင်ဒဏ် ပေးခဲ့ပါမူ သေဒဏ်လောက်ပင် နီးနီး ကြီးလေးသည့် ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ပေမည်။ သို့အတွက် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်များကို မပေးမီ့ လေးနက်စွာ စဉ်းစား ဝေဖန်သင့်သည်။

၁၉၆၀

ဆော် ယော့ အလမ် (ခေါ်) ဆော် ယော့ ခန် အမတ် ပါ ၂၃ ဦး နှင့် အတွင်းဝန်၊ လူဝင်မှု ကြီး ကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသား မှတ်ပုံတင်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၂။

ဤကဲ့သို့သော အမှုများတွင် လူတဦး တယောက်သည် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ခိုးဝင်လာသည် ဆိုသည်မှာ တရားစီရင်ရေး ကိစ္စသာဖြစ်၍ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၀ အရ ကန့်သတ်ထားသည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အလုပ်ဝတ္တရားအနေဖြင့် တရားဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရပေမည်။ ယခုကဲ့သို့ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဝန်ထောက်က တင်သမျှကို စစ်ဆေးကြားနာခြင်း မပြုဘဲ ပြီးစလွယ် အသင့်ရှိပုံစံတွင် လက်မှတ်ထိုး၍ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ လုံးဝ မသင့်လျော်ကြောင်းကို ဤရုံးတော်က ဖေါ်ပြလိုက်သည်။

ဤအမှုများတွင် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ တွဲဘက် အတွင်းဝန်မင်းက လျှောက်သူများသည် မြန်မာစကားပင်မတတ်၊ တရားသဖြင့် မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက် နေထိုင်ကြသူများဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်လောက်အောင် မပြနိုင်ဟု ဖေါ်ပြသည်။

ဤကဲ့သို့ ချေပခြင်းမှာ အဆန်းမဟုတ်၊ ရှေးကအမှုများတွင်လည်း ထိုနည်းတူ ချေပခဲ့သည်ကို ဤရုံးတော်က ဝေဖန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာလူမျိုး အစစ်အမျှားအပြားမရောက်သေးသော ဒေသများ၌ မြန်မာနှင့် အသွင်မတူ၊ မြန်မာစကားမတတ်၊ မြန်မာပြည်တွင် ဘယ်တုံးက ဘာဖြစ်ခဲ့သည်ကို မပြောနိုင်သော ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားများ ရှိကြသေးသည်။ ရခိုင်တိုင်း ဒေသများ၌ မြန်မာစကားမတတ်သူ ပြည်ထောင်စုသားများ အမြောက်အမြား ရှိနိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (၂) အရ၊ ရှေးအခါက အခြားနိုင်ငံခြားမှ လာ၍ နေထိုင်ကြသူများမှ ဆင်းသက်သော မြေးမြစ်များသည် ဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြသည်ကိုလည်း သတိမူသင့်သည်။

ယုံကြည်လောက်အောင် အထောက်အထား မပြနိုင်ဆိုသည် အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖမ်းဆီးသည့်နေ့ကစပြီး ထောင်ထဲတွင် ချုပ်ထားသူတို့ကို အထောက်အထားပြရန် အတွက် အခွင့် အရေးကို လုံးဝမပေးသည့်အပြင် ကိုင်ဆောင်သည့် နိုင်ငံသားလက်မှတ်များကိုပင် အာဏာပိုင်များက သိမ်းဆည်းထားသေးသည်။

လျှောက်သူ ၂၃ ဦးတို့ကို မြန်မာပြည်သို့ ခိုးဝင်လာသူများဟု ယူဆနိုင်ရန် တရားဝင် သက်သေခံ ဖြစ်နိုင်သော အထောက် အထား လုံးဝမရှိ၍ ထိုကဲ့သို့သော ယူဆချက်ကို ကိုးကားပြီး လူဝင်မှု အရေးပေါ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် တရားဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီသဖြင့် ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားခြင်းမှာ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချုပ်နှောင်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဖေမောင်းတော နယ်ပိုင် ငန်ထောက်မင်း၏ အမိန့်များကို ပယ်ဖျက်ပြီး လျှောက်သူများအား အချုပ်မှ ချက်ခြင်း လွှတ်ပစ်ရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

လိကင်စူး (ခေါ်) ဦးစု (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

အတွင်းဝန် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန (လျှောက်ထားခံရသူ)*

† ၁၉၆၀

စက် တ ဘ်ာ လ ၂၂ ရက်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ခွက်) အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၅-က၊ အာဏာစက်ကုန်ပြီး ဖြစ်သော အမိန့်၊ ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုနိုင်၊ ချုတ်ချယ်နိုင်စေရန် ခိုင်လုံလော အထောက်အထား ရှိရမည်၊ အာဏာပိုင်က ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်၊ ချုတ်ချယ်ရာတွင် တရားဥပဒေအရ မခိုင်လုံသည့်အကြောင်းပြချက်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က အရ၊ လျှောက်ထားသူအား၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ဟသံဘဝရိုင်၊ မြန်အောင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ရန် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့၌၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ချမှတ်လေသည်၊ ထိုနောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ပြိုလ ၃ ရက်နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ပြိုလ ၁၀ ရက်နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ပြိုလ ၉ ရက်နေ့၌တကြိမ် လျှောက်ထားသူအား မြန်အောင်မြို့၌ပင်၊ ဆက်လက်နေထိုင်ရန် ဆက်ကာ ဆက်ကာ အမိန့် ချမှတ် လေသည်၊ ထိုအမိန့် အသီးသီးမှာ ဟန့်တားမှုသာသက်တမ်းရှိသဖြင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြိုလ ၉ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သော အမိန့်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၆ ရက်နေ့၌ အာဏာဘည်ခြင်းမှ ရပ်စဲလေသည်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့၌၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြိုလ ၉ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ထားသော အမိန့်ကို ပြင်ဆင်သည်ဆိုပြီး၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က (ခ)၏ အပိုဒ် (၈) အရ၊ လျှောက်ထားသူအား၊ မြန်အောင်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခွင့်ပြုလိုက်ကြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ဝန်ကြီးဌာန၏ အခွင့် အမိန့် တစုံတရာ မရရှိဘဲ၊ အခြားနေရာသို့ ထွက်ခွါသွားခြင်း မပြုရကြောင်း စသည့်စည်းကမ်းချက်များဖြင့် အင်နှိ ချမှတ်လိုက်လေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြိုလ ၉ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်သော နယ်နှင်ခြေချုပ် အမိန့်မှာ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌၊ အာဏာစက်ကုန်ဆုံးပြီဖြစ်ရကား၊ ယင်းအမိန့်ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ။

သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် ရွေ့မျောက်တွင် လျှောက်ထားသူအား၊ ချုတ်ချယ်နိုင်စေရန်အတွက် တရားဥပဒေအရ၊ ခိုင်လုံသော အထောက်အထား ရှိရမည်ဖြစ်သည့်ပြင်၊ ထိုသို့ချုတ်ချယ်ရန် အကယ်ပင် လိုအပ်သည်၊ မလိုအပ်သည်ကို ထိုအာဏာပိုင်က ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်၊ သက်ဆိုင်ရာ

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၂၇။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်း၊ ဦးဘိုကြီးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ဓလွှမ့ောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

လီကင်စူး(ခေါ်) ဦးစု နှင့် အတွင်းဝန်၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန။

အာဏာပိုင်က လျှောက်ထားသူသည် မူလ ဘိန်းခိုးထုတ်၊ ခိုးသွင်းဘက်ဖြစ်သော ရောင်းရင်းများနှင့် ပြန်လည် ဆက်သွယ်လိမ့်မည်ဟူသော ထင်ယောင် ဝိုးဝါး ဖိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ထပ်မံ ချုတ်ချယ်ရသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်မှာ တရားဥပဒေအရ၊ မခိုင်လုံချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးထွန်းမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေကြီး ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ဤအမှုတွင် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီး ဌာနက ယခု လျှောက်ထားသူ လီကင်စူး (ခေါ်) ဦးဖူအား၊ ရန်ကုန်မြို့မှ ဟသံတခရိုင်၊ မြန်အောင်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန်၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့၌၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က အရ၊ အမိန့်ချမှတ် လေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့၌တကြိမ်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ ရက်နေ့၌ တကြိမ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့၌တကြိမ် လျှောက်ထားသူအား မြန်အောင်မြို့ပြင် ဆက်လက် နေထိုင်ရန် ဆက်ကာ ဆက်ကာ အမိန့်ချမှတ်လေသည်။ ထိုအမိန့်အသီးသီးမှာ တနှစ်တာမျှသာ သက်တမ်း ရှိသဖြင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သောအမိန့်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရုပ်စဲ လေသည်။ ထိုအတောအတွင်းတွင် ဟသံတခရိုင် ယစ်မျိုးဝန်ထောက်က လျှောက်ထားသူသည် မြန်အောင်မြို့၌ ကောင်းရောင်း ကောင်းဝယ်လုပ်ကိုင် စားသောက်နေကြောင်း၊ ရာဇဝတ်မှု မကင်းသော လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်သည်ကို မတွေ့ရကြောင်းနှင့် အထက်အရာရှိများထံသို့ အစီရင်ခံစာများ ထင်သွင်းလေသည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့၌၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဌာနသည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့ဖဲ့ဖြင့် ထုတ်ထားသော အမိန့်ကို ပြင်ဆင်သည်ဟုဆိုပြီး၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး (ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု) (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က (ခ) ၏အပိုဒ် (၈) အရ၊ လျှောက်ထားသူအား၊ မြန်အောင်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခွင့်ပြုလိုက်ကြောင်း။ ရန်ကုန်မြို့နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ၀န်ကြီးဌာန၏ အခွင့် အမိန့်တစုံတရာ မရရှိပဲ အခြား နေရာသို့ ထွက်ခွါသွားခြင်း မပြုရကြောင်း စသည့် စည်းကမ်း ချက်များဖြင့် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို လျှောက်ထားသူက မကျေနပ်သဖြင့် အမှုခေါ် စာချွန်တော် အဖိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပါရန် ဤမှုံး တော်သို့ လျှောက်ထားလေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ပြေလ ၉ ရက်နေ့စွဲဖြင့် မျမှတ်သော နယ်နှင် ခြေချုပ် အမိန့်မှာ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌ အာဏာစက် ကုန်ဆုံးပြီဖြစ်ရကား၊ ယင်းအမိန့်ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့စဲပါအမိန့်ဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုနိုင်တော့ချေ။ ထိုနောက် ဆုံး အမိန့်ချမှတ်သည့်အဖျိန်၌ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် ရွေးမှောက်တွင် ယခု လျှောက်ထားသူအား ချုတ်ခြယ်နိုင်စေရန်အတွက် တရားဥပဒေအရ ခိုင်လုံသော အထောက်အထား ရှိရမည်ဖြစ်သည့်ပြင် ထိုသို့ချုတ်ချယ်ရန် အကယ်၀င် လိုအပ်သည်၊ မလိုအပ်သည်ကို ထိုအာဏာပိုင်က ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုမူကား ယင်းကဲ့သို့ မဟုတ် ဟန်ဟတခန့်၌၊ ယစ်မျိုးငန်ထောက်က လျှောက်ထားသူသည် လေးနှစ်တာမျ ကောင်းမွန်စွာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း နေသည်ဟု အစီရင်ခံခဲ့သော်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်က လျှောက်ထားသူသည် မူလ ဘိန်းဖိုးထုတ်၊ ဦးသွင်းဘက်ဖြစ်သော ချောင်းရင်းများနှင့် ပြန်လည် ဆက်သွယ်လိမ့်မည်ဟူသော ထင်ယောင် ဝိုးဝါး ဖိုးဖိုမ်ကြောင့်ကြမှုကြောင့် လျှောက်ထားသူ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ထပ်မံ ချုတ်ချယ်ရသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်မှာ တရားဥပဒေအရ မခိုင်လုံချေ။

ယင်းသို့ဖြစ်၍၊ အထက်ပါ ပြပါ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက် နေ့စွဲဖြင့်ချမှတ်သော ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကို အမှုခေါ် စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

၁၉၆၀

လီကင်စူး(ခေါ်) ဦးစို နှင့် အတွင်းဝန်၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန။

တရားလွှတ်ဒေတာ်ချုပ်

† ၁၉၆၀
အောက် တိုဘာ
၂၀ ရက်။

ဝူလွေပိုး (ခေါ်) ဝုကီလွေ (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

လီရှုပ်လန် ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

မည်သည့်အခါ၊ အိမ်ဌါးသည် ဌါးသောအိမ်မှ ထွက်ခွါ၍ အခြားအိမ်တွင် သွားရောက်နေထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ အိမ်ခန်းမှ အိမ်ဌါးဖြစ်သူ လုံးလုံးထွက်သွားပြီ၊ ထွက်ခွါမည့်ဆဲဆဲဟု မဆိုနိုင်၊ ဥပဒေအရ၊ ''အိမ်ဌါးဆိုသူ''။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အိမ်ဌါးကိုယ်တိုင် အိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါ၍ အခြား အိမ်တွင် သွားရောက် နေထိုင်သော်လည်း မိမိ၏ မိသားစုတွင် ပါဝင်သော သားသမီးများက ဆက်လက်၍ အဆိုပါ အခန်းတွင် နေထိုင်လျက် ရှိလေရာ၊ ထိုအိမ်ခန်းမှာ အိမ်ဌါးဖြစ်သူက၊ လုံးလုံးထွက်သွားပြီဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ထိုကဲ့သို့ သားသမီးများ ဆက်လက်၍ နေခြင်းကြောင့်လည်း အိမ်ဌါးသည် မိမိယခင်က နေထိုင်လျက် ရှိသော ဥပစာမှ ထွက်ခွါသွားမည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသည်ဟုလည်း မဆိုနိုင်ချေ။

ဥပဒေအရ အိမ်ဌါးဆိုသူမှာ၊ ဥပစာအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေ၊ အခြားသူ တဦးမှ တဆင့် ဖြစ်စေ ဌါးရမ်းခပေးရသူတဦးတယောက်ကို ဆိုလိုသည်၊ မိမိဌါးရမ်း နေထိုင်လာသော အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ဌါးသည် ကိုယ်တိုင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ခြင်း မပြုသော်လည်း၊ အိမ်ဌါးချထားခြင်းကို ရပ်စဲရန် မည်သို့မျှ မရှိသေးလျှင်၊ ၎င်းပင်လျှင် အိမ်ဌါးအဖြစ် ရှိနေသေးသည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်၊ ဦးကျော်မြင့်နှင့် မစ္စတာ ဗီ၊အိပ် (ချ်)၊ ချန်းတို လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ (၁) အတွက်။ ။ဦးအောင်မင်း (၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ (၂) နှင့် (၃) တို့အတွက်။ ။အစိုးရ လွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ ရန်ကုန်မြို့ လက်ထောက် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမှုတွဲ အမှတ် ၁၆/၅၉ တွင်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသော ကိစ္စဖြစ်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ် တရားမ အသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၂၅။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း တရားဝန်ကြီးများ ဖြစ်သော ဦးချန်ထွန်းနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးလွေပိုး (ခေါ်) ဝုကီလွေ နှင့် လီရွှပ်လန် ပါ ၃။

လျှောက်ထားသူ ဦးလွေပိုး (ခေါ်) ဝုကီလွေသည်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) လီရွှပ်လန်ပိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊မောင်ခိုင်လမ်း၊ အမှတ် ၁၅၄ အိမ်အောက်ထပ်ခန်းတွင် အနှစ် ၂၀ ကျော်မျှ ငှါးရမ်း နေထိုင်လာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့တွင် အဆိုပါ အိမ်မှ ပြောင်းရွှေ့လျက် မိမိ၏ သား ဝူယူချိုင် အမည်ဖြင့် အသစ် ဆောက်လုပ်သော မဟာဗန္ဓုလလမ်း၊ အမှတ် ၆၀၂ အိမ်သို့ လျှောက်ထားသူက ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ပြီးလျှင်၊ ယခင် မိမိနေထိုင်လာခဲ့သော လျှောက်ထား ခံရသူပိုင် အိမ်ခန်းတွင် ကုတင်တလုံးနှင့် ကုလားထိုင် အနည်းငယ်မျှသာ ချန်ထားပြီး ခဏ တဖြုတ်လောက် ကြည့်ရှုစေပြီး၊ ညဉ့်ဦးဘက်တွင်အိမ်ခန်းကို ပိတ်ထားသည်ဟုအကြောင်း မျိုးစုံပြု၍၊ လျှောက်ထားသူအပေါ်တွင် ငှါးရမ်းခကြိုးကြပ်ရေးဥပဒေအရ အရေးယူ ပါရန် အိမ်ပိုင်နှင်က လျှောက်ထားလေရာ၊ လက်ထောက် ငှါးရမ်းခကြိုးကြပ်ရေးဝန်က အဆိုပါ တိုင်တန်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီးလျှင်၊ ပေါ်ပေါက်သော အကြောင်း အချက်တို့မှာ ငှါးရမ်းခ ကြိုးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၄) တွင် အကျုံးဝင်သည်ဟု ယူဆ၍ ၎င်းပုဒ်မအရ၊ အရေးယူပြီးလျှင်၊ သင့်တော်သူ တဦးအား အငှါး ချထားရန်အတွက် ငှါးရမ်းခ ကြိုးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံ အစီရင်ခံခဲ့သည်။

၎င်းလက်ထောက် ငှါးရမ်းခ ကြိုးကြပ်ရေး ဝန်၏ အမိန့်နှင့် သက်ဆိုင်သော သက်သေခံချက်များ အားလုံးကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုရာ၊ အဆိုပါ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြိုးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၄) အရ၊ အရေးယူသင့်သော အကြောင်းအချက်ဟူ၍ မည်သို့မျှ ပေါ်ပေါက်ခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လျှောက်ထားသူသည် မိသားစု ဦးရေ များပြားစွာနှင့် အဆိုပါ မောင်ခိုင်လမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၁၅၄ အခန်းတွင် ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ကုန်သည်အထိ နေထိုင်လာခဲ့သည်မှာ မှန်သည်။ ထုအချိန်မှစ၍ မဟာဗန္ဓုလလမ်း၊ အိမ်အမှတ် ၆၀၂ [မိမိ၏သား မောင်ခင်မောင် (ခေါ်) ဝေလီသံဝူး ဆောက်လုပ်သောအိမ်] တွင် မိမိ၏ အိမ်သားများနှင့် အတူ သွားရောက်၍ နေထိုင်ခဲ့သည်ဆိုသော အချက်လည်းမှန်၏။ သို့သော်လည်း အချင်းဖြစ် နေအိမ်ခန်းတွင် မိမိ၏ မိသားစု အပါအဝင်၊ သားဦးအဟင်း (ခေါ်) မောင်သန်းဟိန်းနှင့် ဝူအဟွန်း စသော သားသမီးများ ဆက်လက်၍ အစေခံနှစ်ဦးနှင့်အတူတကွ နေထိုင်လျက် ရှိကြသည်ဟု လျှောက်ထားသူက အကြောင်းပြသည်မှာ မှန်သင့်သလောက် မှန်ပေသည်။ ငှါးရမ်းခ ကြိုးကြပ်ရေးဝန်ကိုယ်တိုင် သွားရောက် စုံစမ်းသည့် အခါတွင်၊ အိမ်ခန်းတွင် ကုတင်တလုံး၊ ကုလားထိုင် အနည်းငယ်မျှနှင့် ရေအိုးစသည်တို့ တွေ့ရှိရသည်သာမက နေထိုင်လျက်ရှိမသော လျှောက်ထားသူ၏ သား တယောက်ကိုလည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရကြောင်း သက်သေ ထွက်ချက်တွင် ပေါ်လွင်သည်။ ထို့ကဲ့သို့ အိမ်ငှါး ကိုယ်တိုင်အိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါ၍ တခြား အိမ်တွင် သွားရောက် နေထိုင်သော်လည်း၊ မိမိ၏

၁၉၆၀

ဝူလေဗိုး (ခေါ်) ဝုကီလေ နှင့် လီရွှပ်လန် ပါ ၃။

မိသားစုတွင် ပါဝင်သော သားသမီးများက ဆက်လက်၍ အဆိုပါ အခန်းတွင် နေထိုင်လျက် ရှိလေရာ၊ ထိုအိမ်ခန်းမှာ အိမ်ငှါးဖြစ်သူက လုံးလုံးထွက်ခွါသွားပြီဟု မဆိုနိုင်ချေ။ ထိုကဲ့သို့ သားသမီးများ ဆက်လက်၍ နေခြင်းကြောင့်လည်း၊ အိမ်ငှါးသည် မိမိ ယာင်က နေထိုင်လျက်ရှိသော ဥပစာမှ ထွက်ခွါသွားမည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသည်ဟုလည်း မဆိုနိုင်ချေ။ အချင်းဖြစ် အိမ်ခန်းအတွက် လျော်ကြေးသွင်ပင်လျှင် အိမ်လများကို ဆက်လက်၍ ပေးဆောင်ကြောင်းမှာလည်း အမှုတွင် ပေါ်လွင်သည်။ ဥပဒေအရ အိမ်ငှါးဆိုသူမှာ ဥပစာအတွက် မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ အခြားသူတဦးဦးမှ တဆင့် ဖြစ်စေ ငှါးရမ်းခ ပေးရသူ တဦးတယောက်ကို ဆိုလိုသည်။ အဆိုပါ အိမ်ခန်းတွင် မိမိကိုယ်တိုင် ဆက်လက်၍ နေထိုင်ခြင်း မပြုသော်လည်း အိမ်ငှါးချ ထားခြင်းကို ရပ်စဲရန် မည်သို့မျှ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသေးသည့်အတွက်၊ ၎င်းပင်လျှင် အိမ်ငှါး အဖြစ် ရှိနေသေးသည်။

သို့အတွက်ကြောင့်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၄) အရ၊ လက်ထောက် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အရေးယူပိုင်သော အာဏာမရှိဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ၎င်းက အဆိုပါ ပုဒ်မအရ၊ ချမှတ်ထားသော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးလှတင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

နိုင်ငံတော်ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ ပါ ၄ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

† ၁၉၆၀
စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်။

နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၅ အရ၊ ရရန်ရှိသော ငွေများ တောင်းရန် အရေးယူရာတွင်၊ တရားမကျင့်ထုံးကိုဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည်၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၄ နှင့် ဆန့်ကျင်လျှင်၊ လေလံရောင်းခြင်းပျက်ပျယ်ခြင်း။

မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၀၊ ကန့်ကွက်ချက်ရှိလျှင်၊ အာဏာပိုင်က စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရမည့် စာဝဝန်၊ တရားမကျင့်ထုံးကိုဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဆ) နှင့် ၆၆ (၂) (ဃ) အရ၊ ဇာချိပြုလုပ်ရန်အတွက် လျှောက်လွှာတင်ရရန် ရှိသောငွေကို ဖေါ်ပြရမည်၊ ဥပဒေအရ၊ မခိုင်လုံသည့် ဇာချိ လုပ်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ကလျှောက်ထားသူထံမှ ရရန်ရှိသည်ဟုဆိုသော ငွေများကို အခွန်တော်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်သကဲ့သို့၊ အရတောင်းခံရန် အလို့ငှါ၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် မကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ၊ အရေးယူရာ၌ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၅ အရ၊ အရေးယူရာတွင် တရားမကျင့်ထုံးကိုဥ ဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေး အဖွဲ့က လျှောက်ထားသူထံမှ ရရန်ရှိသည် ဆိုသောငွေများကို တောင်းခံသည့် ကိစ္စတွင် လျှောက်ထားသူက စာရင်းများကို အကိုးအကားပြုကာ မိမိက နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေး အဖွဲ့မှ ငွေများရရန် ရှိပါ၍ ၎င်းငွေများကို တောင်းထားသဖြင့် လေလံကြော်ငြာခွင့် ဖေါ်ပြထားသည့် လျှောက်ထားသူထံမှ ရရန်ရှိသော ငွေပေါင်းမှာ၊ မမှန်ကြောင်း လျှောက်ထားသော်လည်း၊ ၎င်းလျှောက်လွှာကို အရေးမယူဘဲ၊ ဝါးရုံးဖမ်းထားသော လျှောက်ထားသူပိုင်ပစ္စည်းများကို တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥ ဥပဒေအမိန့် ၂၁ အရ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပြီး ရောင်းချရာတွင် အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၄ အရ၊ ဝယ်သူက ဝယ်ငွေ၏ လေးပုံတပုံကိုချက်ခြင်းတင်သွင်းရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုငွေ၏ ဆယ်ပုံ တပုံကိုသာ တင်သွင်းသဖြင့်၊ ၎င်းရောင်းဝယ်မှုသည် မလိုက်မနေရဖြစ်သော အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၈၄ နှင့် ဆန့်ကျင်သည့်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမ အယေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၈၈။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်သော ဦးဘိုကြီး နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးလှတင်
နှင့်
နိုင် ငံ တော်
ကောက်ပဲ သီးနှံ
ဈေးဝယ်ရေး
အဖွဲ့ပါ ၄။

ဖြစ်၍၊ မနီလာမိုဟန်လာ နှင့် ဆရက်အာမက် [A.I.R. 1954 (S.C.) 349] အမှုတွင် အိန္ဒိယ ပြည် တရားလွှတ်တော်ချုပ် ဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်းဆိုလျှင်၊ ပယ်ဖျက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ [A.I.R. 1954 (S.C.) 349] ကို ရည်ညွှန်းသည်။

မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၀ ၌ပင် မြေခွန်ပေးဆောင်ရမည့်သူက၊ မည်ရွေ့ မည်မျှ ပေးဆောင်ရမည်ဆိုသည်ကို ကန့်ကွက်လျှင်၊ ၎င်း၏ ကန့်ကွက်လွှာကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် များက၊ စီစစ်ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်၊ မပြောကျန်ရှိသည်ဆိုသော ငွေကို ရယူရန်အတွက် တရားမ ကျင့်ထုံးကို၀ ဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမိန့် ၂၁ ပါနည်းဥပဒေများအတိုင်း လိုက်နာရမည် ဖြစ်သည်၊ ထိုအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဆ) အရဆိုလျှင်၊ ဇာရီပြုလုပ်ရန်အတွက် လျှောက် လွှာတွင် ရရန်ရှိသောငွေကိုဖေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်၊ ထို့ပြင် ထိုအမိန့် နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) (ဃ) အရ လည်း၊ ရရန်ရှိသော ငွေကို ဖေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်၊ အဖွဲ့က လျှောက်ထားသူထံမှ ရရန်ရှိသောငွေနှင့် လျှောက်ထားသူက အဖွဲ့မှရရန်ရှိသော ငွေများကို သေချာစွာစစ်ဆေးပြီး စာရင်းမရှင်းသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကျန်ငွေမည်မျှ ရှိသည်ကို အတိအကျ ပြောနိုင်စွမ်း ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ထို့သို့မပြောနိုင်လျှင် လျှောက်ထားသူ အပေါ် ၌ ဇာရီပြုသည်မှာ တရားဥပဒေအရ ခိုင်လုံသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးဒေးမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအမှတ် (၁) အတွက်။ ။ဦးမျိုးခင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) အတွက်။ ။ဦးချောင်ဖိုး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး။ ။ယခုလျှောက်ထားသူ ဦးလှတင်သည်၊ မိမိပိုင် ကျိုက်လတ်မြို့၊ ကွင်းပေါက်ပိုင်းရှိ၊ သူငယ်ကုန်း ဆန်စက်ကို မီးရှို့ခံခဲ့ပြီးနောက်၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ် တွင် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲ သီးနှံ ဈေးဝယ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆန်စက်ကို ပြန်လည် ထူထောင် ရန်အတွက် ငွေ ၅၀,၀၀၀ ကျပ်၊ ဆန်စပါး သိုလှောင်ရုံ ဂိုဒေါင် ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် ငွေ ၁,၀၀,၀၀၀ ကျပ် ခွဲးယူပြီး၊ ယင်းသို့ မွေးယူရာ၌ တည်ဆောက်မည့် ဆန်စက်နှင့် ဂိုဒေါင်များကို အပေါင်ပေးသွင်း၍ ဦးလှတင်က အဖွဲ့အတွက် ဆန်ကြိတ်ပြီးနောက်၊ ဆန်နှင့် ဆန်ထွက် ပစ္စည်းများကို ထိုဂိုဒေါင်များတွင်သိုလှောင်ရန် သဘောတူကြ လေသည်။ ထို့ပြင်လည်း ဆန်ကြိတ်ခနှင့်ဂိုဒေါင်ခ၊ ကျသင့်သည့် ကူလီခ စသည့် စရိတ် များနှုတ်ပြီးနောက်၊ ကျန်ငွေကို၊ ခွဲးယူသော ငွေကို ပေးဆပ်သည့် အနေနှင့် ဝင်ငွေ စာရင်းပြုလုပ်ရန် သဘောတူကြလေသည်။ ဤအချက်များကို ဦးလှတင်က မိမိ၏ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် မြွက်ဆိုခဲ့ရာ၊ အဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူး ဦးဇင် တင်သွင်းသော ပြန်လည် ချေပသည့် ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ငြင်းဆိုခြင်း မပြုချေ။

အထက်ဖေါ်ပြပါ သဘောတူညီချက်အတိုင်း ဦးလှတင်သည်၊ ဆန်စက်နှင့် ဂိုဒေါင် များကို တည်ဆောက်ပြီးနောက်၊ အဖွဲ့၏ ဆန်များ ကြိတ်၍ ကြိတ်ခ၊ ဂိုဒေါင်ခတို့ကို

၁၉၆၀

ဦးလှတင်
နှင့်
နိုင် ငံ တော်
ကောက်ပဲ သီးနှံ
ရောင်း ဝယ်ရေး
အဖွဲ့ ပါ ၄။

စာရင်းပြုပြီး၊ အဖွဲ့သို့ တင်သွင်းလေသည်။ မိဓိရုန် မှိုသည့်ဌေးမှာ ၄၀,၀၀၀ ကျပ်မျှ ဖြစ်သည်ဟု မြွက်ဆိုလေသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ ဆန် အမှုဆောင် အရာရှိ၏ ပန်ကြားချက်အရ၊ ဗျာပုံခိုင်ဝန်သည်၊ ကော်လိတ်တော်အရာရှိအဖြစ်ဖြင့် ဦးလှတင် ပေးဆပ်ရန် ကျန်ရှိနေသော ငွေများကို အခွန်တော် ပမြေ ကျန်ငွေဖြစ်သကဲ့သို့၊ အရ တောင်းခံရန် အလို့ငှါ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ အရ၊ အရေးယူလေသည်။ ထိုသို့ အရေးယူရာ၌ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၅ အရ၊ အရေးယူသည် ဖြစ်ရကား၊ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဓဉပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကော်လိတ်တော်အရာရှိသည် အခင်းဖြစ်ဆန့်စက်နှင့် ဂိုဒေါင်များကို ဝါးရုံမိုးဖမ်းပြီး၊ ထိုကိုဓဉပဒေအမိန့် ၂၁ အရ၊ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လေသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ထိုပစ္စည်းများကို တဖန် ထပ်မံ၍ ဖမ်းဆီးရန်အတွက် ဝါးရုံမိုးထုတ်လေသည်။

ဦးလှတင်သည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့စွဲပါ လျှောက်လွှာဖြင့်၊ ကျိုက်လတ်မြို့ပိုင်မှတဆင့်၊ ခရိုင်ဝန်ထံသို့ အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထားလေသည်။

> "ကျွန်တော်၏ ကျိုက်လတ်မြို့ရှိ၊ သူဌေးကုန်း ဆန်စက်အမှတ် ၂၆ ကို နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့မှ ပေးဆပ်ရန် ကြွေးများ ကျန်ရှိနေသဖြင့် လေလံ ဂရောင်းချရန် အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက် နေ့စွဲပါ လေလံကြော်ငြာ ၌ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် လေလံ ရောင်းချမည်ဟု ပါရှိပါသည်။
>
> ၎၊ က၊ ရ၊ ဖ၊ သို့ ကြွေးဆပ်ရန် ကျန်ရှိသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့သော် လေလံ ကြော်ငြာ၌ ဆပ်ရန် ကျန်ရှိသော ငွေပေါင်းသည် မမှန်ပါ။
>
> အဖွဲ့မှ ကျွန်တော် ရရန်ရှိသော ငွေ တောင်းခံလွှာများလည်း ရှိပါသေးသဖြင့် ၎င်းစာရင်းကို ၎၊ က၊ ရ၊ ဖ၊ သို့ တောင်းထုံးပါကြောင်း၊ မိတ္တူကို ပူးတွဲ တင်ပြပါသည်။
>
> သို့ပါ၍ ၎င်းစာရင်းများကို ရှင်းလင်းပြီးသောအခါမှသာ ကျွန်တော်က ဆပ်ရန် ကျန်ရှိသော ငွေများကို အတိအကျ သိမှသာလျှင် ရှင်းလင်း ပေးဆပ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါ၍ ယခု လေလံ ပစ်ခြင်းကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်းထားပေးပါရန် အသနားခံအပ်ပါသည်။"

မြို့ပိုင်က ထိုလျှောက်လွှာကို ခရိုင်ဝန်ထံသို့ ပို့ရမည့်ဖတ္တရားရှိသည့်အတိုင်း မပို့ဘဲ၊ ထိုကောက်ခံမှုတွင် အဖွဲ့မှ ရရန်ရှိသော ကြွေးနှင့် ခုန့်မှန်းရန် အခွင့်မရှိကြောင်းဖြင့် လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်လေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော်၊ ဤမှုဒင်းတွင် ခရိုင်ဝန်သည်၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသည်ဖြစ်ရကား၊ မြို့ပိုင်သည် ထိုသို့သော အဓိန့်မျိုးကို ချမှတ်ရန် အာဏာမရှိချေ။

ထို့နောက် အမှုကိုဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပြီး ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့၌ အခင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကို လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် ၄၊ ဦးမြကြိုင်သို့ ငွေ ၁,၀၁,၀၀၀

၁၉၆၀

ဦးလှတင်
နှင့်
နိုင် ငံ တော်
ကောက်ပဲ သီးနှံ
ရောင်း ဝယ်ရေး
အဖွဲ့ ပါ ၄။

ကျပ်နှင့် ရောင်းခဲ့လိုက်လေသည်။ ထိုသို့ရောင်းခဲ့ရာ၌ အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ အရ၊ ဝယ်ယူသူက ဝယ်ငွေ၏ လေးပုံတပုံကို ချက်ခြင်း တင်သွင်းရမည် ဖြစ်သောလည်း၊ ထိုငွေ၏ ဆယ်ပုံတပုံကိုသာ တင်သွင်းလေသည်။ ကျန်ငွေကို တင်သွင်းရန် ဝယ်သူအား အချိန်တလပေးလိုက်လေသည်။ သို့သော်လည်း ဝယ်ယူပြီး ၁၅ ရက်အတွင်းမှာပင် ကျန်ငွေကို ဝယ်ယူသူက တင်သွင်းလေသည်။

အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ သည်၊ မလိုက်မနေရ ဥပဒေဖြစ်သဖြင့်၊ လေလံပွဲတွင် ဆွဲဝယ်သူသည် ဝယ်ငွေ၏ လေးပုံတပုံ မတင်သွင်းဘဲ၊ ဆယ်ပုံတပုံသာ တင်သွင်းသည်မှာ တရားဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီသဖြင့်၊ ရောင်းခြင်းသည် ပျက်ပြယ်ပါသည်ဟု ဦးလှတင်၏ ပညာရှိ ရှေ့နေကြီးက အိန္ဒိယပြည်၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ ဆုံးဖြတ်သော မနီလာ မိုဟန်လာနှင့် ဆရက်အာမက် (၁) အမှုကို ကိုးကား၍ လျှောက်လဲလေသည်။ ထိုအမှု ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆိုလျှင် ဖေါ်ပြပါရောင်းဝယ်မှုသည် မလိုက်မနေရဖြစ်သော အမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၄ နှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ လေလံ ရောင်းခြင်းကို ပယ်ဖျက် ရမည်သာဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်၊ ခရိုင်ဝန်က ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့စွဲပါ အမိန့်ဖြင့် ထိုရောင်းခြင်းကို အတည်မဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆပြီး ပယ်ဖျက်သဖြင့်၊ ထိုအချက်ကို ရုံးတော်ကစဉ်းစားရန် မလိုတော့ချေ။ သို့သော် ခရိုင်ဝန်က မြေနှင့် အခွန်တော်နည်း ဥပဒေ ၉၆ အရ၊ လိုအပ်သလို ဆက်လက် အရေးယူရန်အတွက် အမှုတွဲကို ကျိုက်လတ်မြို့ ပိုင်ထံသို့ ပြန်လည် ပေးပို့ လိုက်လေသည်။

ဤအမှုတွင် လေလံရောင်းဝယ်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း မူလကနဦး ကပင် ဆောင်ရွက်ချက်မှားယွင်းနေသဖြင့်၊ ဤရုံးတော်က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ရမည် ဖြစ်သည်။ မြေနှင့် အခွန်တော် နည်းဥပဒေ ၉၈ ၌ပင် မြေခွန်ပေးဆောင်ရမည့်သူက မည်ရွေ့ မည်မျှ ပေးဆောင်ရမည်ဆိုသည်ကို ကန့်ကွက်လျှင်၊ ၎င်း၏ ကန့်ကွက်လွှာကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်မျှားက၊ စီစစ်ဆုံးဖြတ်ခုမည်ဖြစ်သည်။ ယခုမူကား ဦးလှတင်က မိမိရရန်ရှိသော ငွေမျှားကို မူလက ကတိရှိခဲ့သည့်အတိုင်း စပ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ရန် လျှောက်ထားသော်လည်း၊ ၎င်း၏ လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့မျှ အရေး မယူခဲ့ချေ။ ဤအမှုတွင် မပြေကျန်ရှိသည်ဆိုသော ငွေကို ရယူရန်အတွက် တရားမ ကျင့်ထုံးကိုဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သည်ဖြစ်ရာ၊ အမိန့် ၂၁ ပါနည်းဥပဒေများအတိုင်း လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအမိန့် ၂၁၊ နည်းဥပဒေ ၁၁ (၂) (ဆ) အရဆိုလျှင်၊ ဇာရီ ပြုလုပ်ရန်အတွက် လျှောက်လွှာတွင်ရရန်ရှိသောငွေကို ဖေါ်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထိုအမိန့် နည်းဥပဒေ ၆၆ (၂) (ဃ) အရလည်း ရရန်ရှိသောငွေကို ဖေါ်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ ဤအမှုတွင် ရရန်ရှိသော ငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန်

(1) A.I.R. 1954 (S.C) p. 349.

ပေါ်ပြထားသည်ကို မတွေ့ရ။ ကဲ့ကဲ့ပြားပြား ပေါ်ပြထားသည်ကိုသာ ဥွေ့ရလေသည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော်၊ အဖွဲ့က ဦးလှတင်ကံမှ ရရန်ရှိသော ငွေနှင့် ဦးလှတင်က အဖွဲ့မှ ရရန်ရှိသော ငွေများကို သေချာစွာ စစ်ဆေးပြီး စာရင်းမရှင်းသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကျန်ငွေ မည်မျှရှိသည်ကို အတိအကျ ပြောနိုင်စွမ်း ရှိမည်မဟုတ်ချေ။ ထိုသို့ မပြောနိုင်လျှင် ဦးလှတင်အပေါ်၌ ဇာရီပြုသည်မှာ တရားဥပဒေအရ ခိုင်လုံသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

၁၉၆၀

ဦးလှတင် နှင့် နိုင် ငံ တော် ကောက်ပဲ သီးနှံ ရောင်း ဝယ်ရေး အဖွဲ့ ပါ ၄။

အကယ်၍ ဦးလှတင်သည် စာရင်း ရှင်းရန် ငြင်းဆိုလျှင် သော်၎င်း၊ စာရင်းမရှင်းဘဲ ရှောင်တိမ်းနေလျှင်သော်၎င်း၊ အဖွဲ့သည် တတ်အားသရွေ့ ကျန်ငွေကို စုံစမ်း စစ်ဆေးပြီး အရေးယူနိုင်ပေမည် ဖြစ်သည်။ ယခုမူကား ဦးလှတင်က စာရင်း ရှင်းရန် လျှောက်ထားပါလျက် အရေးမယူဘဲ၊ ဇာရီပြုခြင်းကို ဤရုံးတော်က ငင်ရောက် စွက်ဖက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤရုံးတော် ဦးဘလှနှင့် နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (၂) အမှုတွင်လည်း၊ ဦးမောင်မောင်စိန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလားတူ အမှုမျိုး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရာ၊ ဤရုံးတော်က လေလံရောင်းသည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ ခရိုင်ပန်က မည်ရွေ့ မည်မျှ ရရန် ငွေကျန်ရှိသည်ကို စုံစမ်းသင့်ကြောင်းဖြင့် အမိန့်ချမှတ် လိုက်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ကျန်ငွေမည်ရွေ့ မည်မျှရှိသည်ကို အတိအကျ စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်း မပြုဘဲ၊ လျှောက်ထားသူပိုင် ပန္နဲ့းများအပေါ်၌ ဇာရီပြုလုပ်သည့် အမိန့်ကို အမှုနှေ့ စာချုန်တော် အမိန့်ဖြင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

ဤအမှုတွင် အမှုသည်များ မှားယွင်းခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများ အထူးသဖြင့် ကျိုက်လတ် မြို့ပိုင်၏ မှားယွင်းမှုကြောင့် ဤရုံးတော်သို့ အမှု ရောက်ရှိလာရခြင်း ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ၊ အမှုသည်များသည် မိမိတို့ တရားစရိတ်ကို မိမိတို့အသီးသီး ကျခံကြစေရန် အမိန့်ချ မှတ်လိုက်သည်။

(2) C.M.A. 101/58—1959 B.L.R. (S.C) 38.

SUPREME COURT.

†S.C.
1960

Nov. 28.

P. KARAPAYA (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Criminal Procedure Code, s. 350(1)—*Course to be followed by succeeding Magistrate—Effect of* "De novo" *trial—Power of Magistrate and right of accused under—Division of proceedings into two separate stages of enquiry and trial not warranted by.*

When one Magistrate succeeds another and acts under s. 350(1) of the Criminal Procedure Code, he must either take up the case at the point at which his predecessor ceased to exercise jurisdiction or he may resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial, and that in the latter event, whether done on his own initiative or at the instance of the accused, all the previous proceedings, whether a charge has been framed or not, are to be treated as non-existent.

King-Emperor v. *Nga Pe*, 2 L.B.R. 17 ; *The Union of Burma* v. *U Saw Lwin and others*, B.L.R. (1952) (H.C.) 394, approved.

State through Ram Laut and others v. *Bansu and others*, A.I.R. (1950) All. 669, referred to.

T. Sriramulu and three others v. *K. Veerasalingam*, I.L.R. 38 Mad. 585 ; *Sarkar* v. *Madorane*, A.I.R. (1950) Rajasthan 34 ; *State* v. *Ambaram*, A.I.R. (1953) Madhya Bharat 1, explained.

The initiative for adopting the alternative course provided in s. 350(1) of the Criminal Procedure Code rests with the trial Magistrate. It would however be open to the Advocate for the accused to ask the Court to decide which course of action it proposed to take in compliance with this provision of law and if the new Magistrate decides to act on the evidence recorded by his predecessor and commences the proceedings from the stage at which the latter ceased to exercise jurisdiction, the accused could then exercise his right under s. 350(1)(*a*) of the Criminal Procedure Code and ask the Court to resummon all or any of the prosecution witnesses.

The language of the Code used in s. 350(1) and its provisos does not appear to warrant the division or separation of the proceedings in a warrant case into two separate stages of enquiry and trial. An enquiry obviously is a proceeding where the Magistrate is competent either to make an enquiry with a view to committing the accused person to be tried by a Court of Session or to make an enquiry in a miscellaneous proceeding of the character sanctioned under the Code. The word "trial" embraces the whole proceedings in a trial of a warrant case from its very inception. In other words the trial in a warrant case commences when the accused appears or is brought before a Magistrate with the prosecution witnesses ranged against him.

---

* Criminal Appeal No. 7 of 1960.

† *Present :* U MYINT THEIN, Chief Justice of the Union, U CHAN HTOON and U AUNG THA GYAW, JJ.

Narotamdas L. Shah v. *Pathak Nathalal Sukkram and another*, A.I.R. (1935) Saurashtra 151 ; *Lubhsing* v. *Emperor*, A.I.R. (1934) Sind 106 ; *Sahib Din* v. *King-Emperor*, A.I.R. (1922) Lah. 49 ; *Gomer Sirda* v. *Queen-Empress*, 25 Cal. 864 ; *Ramachandra Nahar* v. *Emperor*, A.I.R. (1944) Bom. 14, referred to.

N. R. Mazumdar for the appellant.

Hla Maung (Government Advocate) for the respondent.

U AUNG THA GYAW, J.—This appeal by special leave is brought against the judgment of the High Court dated the 11th day of November 1959 passed in Criminal Revision No. 247 (B) of 1959.

The appellant was prosecuted in the Court of the 4th Additional Magistrate, Rangoon in Criminal Regular Trial No. 639 of 1952 for an offence under section 406 of the Penal Code alleged to have been committed some time in March 1952. At the close of the prosecution case, a charge was duly framed against the appellant on 14th December 1956. In the interval, owing to changes of Magistrates, the appellant had twice asked for " de novo " trials. After the charge, the appellant and one of his witnesses were examined for the defence. The Magistrate was then transferred and was succeeded by a new Magistrate of equal competence before whom, when the case was called, the appellant again claimed a " de novo " trial under section 350 (1) (*a*) of the Criminal Procedure Code. The new Magistrate thereupon decided to hold a fresh trial on 16th December 1958. On the said date, the prosecution witnesses were absent and after a further adjournment, the Court was informed by the respondent's Advocate that the attendance of the prosecution witnesses could not be procured. The appellant's Advocate thereupon represented that his client, the appellant, had been harassed by this prosecution for a long time, and that it was open to the Court to discharge the appellant under section 253 (2) of the Criminal Procedure Code. The

S.C. 1960

P. KARAPAYA v. THE UNION OF BURMA.

Magistrate acceded to the request made on the appellant's behalf and accordingly passed an order of discharge.

Thereafter on 22nd December 1958, the complainant brought a fresh complaint against the appellant on the same facts whereupon the appellant contended that he was not liable to be tried again for the same offence as the order of his discharge passed on 16th December 1958 amounted in law to an order of acquittal and in consequence section 403 of the Criminal Procedure Code afforded him his immunity from further prosecution. The trial Magistrate rejected his contention. The Court of Sessions and the High Court also refused to entertain the appellant's plea of " autrefois acquit ".

It is now contended on the appellant's behalf that the trial Magistrate having acceded to the appellant's request for a fresh trial made under the provision of section 350 (1) (*a*) of the Criminal Procedure Code, the original charge made against the appellant must be deemed to stand and that the order of discharge made by the Magistrate after the commencement of the fresh trial amounted to an order of acquittal. It is on this interpretation of the action taken by the trial Magistrate that the plea of " autrefois acquit " made under section 403 of the Criminal Procedure Code has been put forward on the appellant's behalf.

A perusal of the Diary Order passed by the trial Magistrate in this case on the relevant date does not appear to support the appellant's view of what had taken place before him, when, after the transfer of his predecessor, the case first came before him for orders. The record shows that the parties and their respective Advocates were present and before the Magistrate had made any decision as to whether he would either act on the evidence already recorded by his predecessor or recommence the hearing of the case, the appellant's Advocate made his request for

a "de novo" trial. The Magistrate then recorded that he would conduct a fresh trial of the case.

When section 350 (*1*) of the Criminal Procedure Code is looked into, it would be found that the Magistrate succeeding another Magistrate who ceased to exercise jurisdiction may act on the evidence recorded by his predecessor or partly recorded by his predecessor and partly recorded by himself or he may resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial. Two alternatives are thus open to the Magistrate who succeeds another on the latter's transfer to another jurisdiction. In the language of this section, he may act on the evidence recorded by his predecessor or partly recorded by his predecessor and partly recorded by himself or he may resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial. This provision however is followed by two Provisos. First Proviso (*a*) reads: "In any trial the accused may, when the second Magistrate *commences* his proceedings, demand that the witnesses or any of them be resummoned and reheard;" and (*b*) "The High Court or in cases tried by Magistrates subordinate to the District Magistrate, the District Magistrate may, whether there be an appeal or not, set aside any conviction passed on evidence not wholly recorded by the Magistrate before whom the conviction was held, if such Court or District Magistrate is of opinion that the accused has been materially prejudiced thereby, and may order a new enquiry or trial." Both these Provisos obviously have reference to that part of section 350 (*1*) where the succeeding Magistrate proposes to act on the evidence recorded by his predecessor or partly recorded by his predecessor and partly recorded by himself. Proviso (*a*) on which the appellant relies in support of his contention can not possibly refer to that part of section 350 (*1*) which deals with the new Magistrate resummoning the witnesses and

S.C. 1960

P. KARAPAYA v. THE UNION OF BURMA.

recommencing the enquiry or trial. If the Magistrate proposes to resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial, there would be no need for the accused to demand that all witnesses or any of them be resummoned and reheard.

The initiative for adopting the alternative courses provided in section 350 (1) of the Criminal Procedure Code thus rests with the trial Magistrate. It would however be open to the appellant's Advocate in this case to ask the Court to decide which course of action it proposed to take in compliance with this provision of law and if the new Magistrate decided to act on the evidence already recorded by his predecessor and commenced the proceedings from the stage at which the latter ceased to exercise jurisdiction, the appellant could then exercise his right under section 350 (1) (*a*) of the Criminal Procedure Code and ask the Court to resummon all or any of the prosecution witnesses.

In the circumstances shown in the present case, it would appear that the trial Magistrate decided to recommence the trial not on his own initiative but on the suggestion of or in consultation with the Advocate appearing for the appellant.

In *State through Ram Laut and others* v. *Bansu and others* (1) the Bench dealt with a set of facts similar to those now met with. The succeeding Magistrate instead of expressly exercising his option under section 350 (1) of the Criminal Procedure Code straightaway acted on the suggestion made on the accused's behalf that he should hold a "de novo" trial. Subsequently the Magistrate dismissed the complaint and discharged the accused for the reason that the complainant was absent on the day fixed for hearing. The complainant thereafter filed a fresh complaint on the same allegations and as in the present case, the accused there pleaded "autrefois acquit".

(1) A.I.R. (1950) All. p. 669.

The Bench held that the succeeding Magistrate must be deemed to have exercised the option under section 350 (1) in consultation with the accused and recommenced the enquiry or trial and that by his so doing all the previous proceedings including the charges framed were wiped off. Accordingly no acquittal resulted from the discharge of the accused and the plea of " autrefois acquit " could not be entertained.

Since the decision in *King-Emperor* v. *Nga Pe* (1), it has consistently been held in Burma that if the second or succeeding Magistrate decides to resummon the witnesses and recommences the enquiry or trial, all the previous proceedings are wiped off and treated as non-existent. See also *Union of Burma* v. *U Saw Lwin and others* (2). As pointed out by the Allahabad Bench in *State through Ram Laut and others* v. *Bansu and others* (3), most of the High Courts in India are of the same view. The contrary view which prevailed in the leading Madras case of *T. Sriramulu and three others* v. *K. Veerasaiingan* (4), and in *Sarkar* v. *Madorane* (5), *State* v. *Ambaram* (6) was possibly the result of dividing the proceedings in a warrant case into two distinct stages of enquiry and trial, enquiry being the stage before the charge was framed and the trial being the stage following the framing of the charge. The words " In any Trial " occurring in proviso (*a*) to section 350 (1) are thus deemed to have reference to the stage of the proceedings subsequent to the framing of the charge against the accused and consequently the resummoning and re-hearing of the prosecution witnesses cannot have the effect of cancelling out the charge already framed.

The language of the Code used in section 350 (1) and its provisos does not appear to warrant the division or

(1) 2 L.B.R. 17.
(2) B.L.R. (1952) p. 394.
(3) A.I.R. (1950) All. p. 669.
(4) I.L.R Vol. 38 Mad. p. 585.
(5) A.I.R. (1950) Rajasthan 34.
(6) A.I.R. (1953) Madhya Bharat 1.

S.C. 1960

P. KARAPAYA v. THE UNION OF BURMA.

separation of the proceedings in a warrant case into two separate stages of enquiry and trial. An enquiry obviously is a proceeding where the Magistrate is competent either to make an enquiry with a view to committing the accused person to be tried by a Court of Session or to make an enquiry in a miscellaneous proceeding of the character sanctioned under the Code. The word "trial" embraces the whole proceedings in a trial of a warrant case from its very inception. In other words the trial in a warrant case commences when the accused appears or is brought before a Magistrate with the prosecution witnesses ranged against him. See *Narotamdas L. Shah* v. *Pathak Nathalal Sukhram and another* (1), *Lubhsing* v. *Emperor* (2), *Sahib Din* v. *King-Emperor* (3), *Gomer Sirda* v. *Queen-Empress* (4) and *Ramachandra Nahar* v. *Emperor* (5).

The above cases would appear to lay down the correct law on the point in issue and accordingly we re-affirm the view adopted in *King-Emperor* v. *Nga Pe* (6) that when one Magistrate succeeds another and acts under section 350 (1) of the Criminal Procedure Code, he must either take up the case at the point at which his predecessor ceased to exercise jurisdiction or he may resummon the witnesses and recommence the enquiry or trial, and that in the latter event, whether done on his own initiative or at the instance of the accused, all the previous proceedings, whether a charge has been framed or not, are to be treated as non-existent.

The appeal must accordingly be dismissed.

---

(1) A.I.R.(1935) Saurashtra 151.
(2) A.I.R. (1934) Sind 106.
(3) A.I.R. (1922) Lah. 49.
(4) 25 Cal. 864.
(5) A.I.R. (1944) Bom. p. 14.
(6) 2 L.B.R. 17.

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃ (အယူခံတရားခံများ)*

†၁၉၆၀
နိုဝင်ဘာလ
၁၁ ရက်။

အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စများ၊ ဖျက်သိမ်းစေကာမူ ၎င်းဥပဒေအရ၊ အခွန်ဘော်ဒားဆောင်ရန်တာဝန်၊ မြန်မာပြည်ယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၅ (ဂ)၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေနှင့် ၁၉၅၂ ခု၊ အက်ဥပဒေ အရ၊ ရောင်းခွန်တော်ပေးဆောင်ရခြင်း ခြားနားပုံ။

အယူခံတရားခံများအား၊ ဒီမိတ္တီအပေါ် တွင်စည်းကြပ်ထားသော ရောင်းခွန်တော်များကိုခွင့်ပြုထားသော အခွင့်အာဏာပေးဆောင်ခြင်း မပြုခြင်းကြောင့်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (ခ) အရ၊ ဒဏ်ငွေ ၁၀၀ ကျပ်စီ ပေးဆောင်၍၊ ၎င်းတို့က ပေးသင့်သော ရောင်းခွန်ထောင်ငွေ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကိုလည်း ပေးဆောင်စေရန်၊ အောက်ရုံးက ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံရာတွင် တရားလွှတ်တော်က၊ အယူခံတရားခံများထံမှ၊ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်၊ ဘဏ္ဍာတော်နှစ်အတွက် ဘေးခံသင့်သောရောင်းခွန်တော်ငွေ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကို၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ သစ်တခုပ်ကိုပြဋ္ဌာန်းအာဏာပြုပြီးနောက် ဖျက်သိမ်းပြီးသော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ အရေးယူ တရားစွဲဆိုခွင့် မရှိဟု ယူဆလျက် အယူခံ တရားခံများအပေါ် တွင် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြစ်ချက်တို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ (၂) အရ၊ ဖျက်ဆီးပြီးဖြစ်သော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ တို့သည်ကား အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ တရားလွှတ်တော်သို့အမှု လွှဲအပ်ခြင်း စသော အခွင့်အရေးများနှင့်သာစပ်ဆိုင်သောပုဒ်မများဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်ယေဘုယျစကားရပ်များအက်ဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ပုဒ်မ ၅ (ဂ) အရ၊ ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေအရ၊ အဓိုးရအား၊ အခွန်တော်ငွေပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသော ကိစ္စများနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ၊ သို့အတွက်ကြောင့်၊ မြန်မာပြည် ယေဘုယျစကား ရပ်များ၊ အကဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ပုဒ်မ ၅ (ဂ) အရ၊ ဥပဒေသစ်ပြုလုပ်ပြီး ဥပဒေဟောင်းကို ဖျက်သိမ်းစေကာမူ၊ အယူခံတရားခံများတို့က နိုင်ငံတော်အစိုးရအား

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၁၀။

† နိုင်ငံတော်၌ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်းအောင်နှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ရွှေမှောက်တွင်တရားစခန်ကြီးဦးအောင်သာကျော်အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ
ပါ ၃။

ပေးရန်ရှိမသာ ရောင်းခွန်တော်ငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျရောက်သော တာဝန်ဝတ္တရားတို့မှာ ယခင် ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေတည်ရှိစဉ်က အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

ရောင်းခွန်တော်များကို စည်းကြပ်ခြင်း ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄နှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသစ်ပုဒ်မ ၄ တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေကြောင့် ကုန်ဆုံးယ်သူက နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း တနှစ်အတွက် မိမိရရှိသည့် ရောင်းရငွေပေါင်းပေါ်တွင် အခွန်ကို ပေးဆောင်ရမည်ဟု ပါရှိသည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသစ်ပုဒ်မ ၄ (၅) တို့တွင်ကား ကုန်စည်များကို တင်သွင်းသည့်အခါ၊ ထိုကုန်စည်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရကို—

"(က) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များ ကုန်ရုံသို့ မသွင်းမီ၊ တိုက်ရိုက်ထုတ်ယူလျှင်၊ ထိုသို့ ထုတ်ယူစေရန် အကောက်တော်ဌာနက အမိန့်မချမှတ်မီ ပေးဆောင်ရမည်။

(ခ) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များကို အကောက်တော် ပေးဆောင်၍ ထုတ်ယူလျှင် ထိုကုန်စည်များကို ကုန်ရုံမှ မရွှေ့ပြောင်းမီ ပေးဆောင်ရမည်"

ဟု ပါရှိသည်။

သို့ကုန်စည်းကြပ်ခြင်းကိစ္စတွင် ဥပဒေသစ်နှင့် ဥပဒေဟောင်းများတွင် ခြားနားခြင်း ရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ပေးဆောင်ရမည်၊ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွက် ရောင်းခွန်တော်ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရသာလျှင် စည်းကြပ်တောင်းဆိုနိုင်သည်၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အက်ဥပဒေအရ၊ စည်းကြပ် တောင်းဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ခေါ်။

ဒါမတ်ပါရှော်တန်ဒါ (စ်) နှင့် ဘာဘူရမ်ချိုတီလာ (လ်) A.I.R. (1936) All. 3. p. 36. နှင့် ခြားနားခြင်း ပြသည်။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။အစိုးရရှေ့နေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံများအတွက်။ ။ဦးကျော်ခင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။နိုင်ငံတော်အစိုးရက တရားလွှတ်တော် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၁၀ တွင် ချမှတ်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အယူခံဝင်ရောက်သော ကိစ္စတရပ် ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ဒုတိယရာဘက် ခရိဝတ်တရားသူကြီးချုံး၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၆၃၈ တွင် အယူခံတရားခံများဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေ၊ဒေါ်ညိုရင်နှင့် ဦးကျော်ခင်တို့ အပေါ်တွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၁) အရ၊ မိမိတို့ အပေါ်တွင် စည်းကြပ်ထားသော ရောင်းခွန်တော်များကို ခွင့်ပြုထားသော အချိန် အတွင်း ပေးဆောင်ခြင်းမပြုခြင်းကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက ရာဇဝတ် ကြောင်း တရားစွဲဆိုရာ အဆိုပါ အယူခံတရားခံများအပေါ်တွင် ဒဏ်ငွေ ၁၀၀ ကျပ် အသီးသီး ပေးဆောင်ရန် အမိန့်ချမှတ်သည့်အပြင်၊ ၎င်းတို့ပေးသင့်သော ရောင်းခွန်

တော်၌ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကိုလည်း ဒဏ်ငွေဖြစ်တိသကဲ့သို့ ရယူစေရမည်ဟု အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

၁၉၆၀

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃။

ထိုအမိန့်ကို မကျေနပ်၍ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံဝင်ရာ၊ တရားလွှတ်တော်က အယူခံ တရားခံများထံမှ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်၊ ဘဏ္ဍာတော်နှစ်အတွက် တောင်းခံသင့်သော ရောင်းခွန်တော်ငွေ ၃၁,၄၆၀ ကျပ်ကို၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေသစ် တရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုပြီးနောက် ဖျက်သိမ်းပြီးသော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အရ၊ အရေးယူတရားစွဲပိုင်ခွင့် မရှိဟု ယူဆလျက် အယူခံတရားခံများအပေါ် တွင် ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြစ်ချက်တို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ ထိုသို့ပယ်ဖျက်သော အမိန့်သည် မှားယွင်းသော အမိန့်တရပ် ဖြစ်သည်ဟု အကြောင်းပြလျက် ဤရုံးတော်တွင် နိုင်ငံတော်အဈိုးရက အယူခံဝင်ရောက်ရာ အကိုးအကားပြု၍ တင်ပြသော ဥပဒေ ၁(The Burma General Clauses Act)မြန်မာပြည်ယေဘုယျဝေါဟာရ စကားရပ်များ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၀) ပင် ဖြစ်သည်။

5. Where any Act repeals any enactment then unless a different intention appear, the repeal shall not—

(a) * * * * *
(b) * * * * *
(c) affect any right, privilege, obligation, or liability acquired, accrued, or incurred under any enactment so repealed; or
(d) * * * * *
(e) * * * * *

အဆိုပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၀) ကို တရားလွှတ်တော်တွင် တင်ပြခဲ့သော်လည်း သက်ဆိုင်သော တရားဝန်ကြီးက ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၉ (၂) တွင် ရှပ်သိမ်းပြီးသော ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အထွေထွေ ရောင်းခွန်တော် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုသာလျှင် ဆက်လက် အာဏာတည်စေရမည်ဟု ပါရှိသည့် အတွက်ကြောင့် (The Burma General Clauses Act) မြန်မာပြည် ယေဘုယျ စကားရပ်များ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၀) တွင် ပါသော ခြွင်းချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် မသင့်တော်ဟု ယူဆပေသည်။

အဆိုပါ ဆက်လက်အာဏာတည်လျက်ရှိသော ပုဒ်မ ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ တို့သည်ကား အာဏာခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ တရားလွှတ်တော်သို့ အမှုလွှဲအပ်ခြင်း စသော အခွင့်အရေးများနှင့် သာ စပ်ဆိုင်သော ပုဒ်မများဖြစ်သည်။ (The Burma General Clauses Act) မြန်မာပြည် ယေဘုယျ စကားရပ်များ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၀) အရ၊ ဖျက်သိမ်းပြီး

၁၉၆၀

မြို့ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် နှင့် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃။

သော အက်ဥပဒေအရ၊ အစိုးရအား၊ အခွန်တော်ငွေ ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသော ကိစ္စများနှင့်မသက်ဆိုင်ခေါ်။ သို့အတွက်ကြောင့် (The Burma General Clauses Act) မြန်မာပြည် ယေဘုယျ စကားရပ်များ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၁) အရ၊ ဥပဒေသစ် ပြုလုပ်ပြီး ဥပဒေဟောင်းကို ဖျက်သိမ်းစေကာမူ အယူခံ တရားခံများတို့က နိုင်ငံတော် အစိုးရအား ပေးရန်ရှိသော ဆောင်းခွန်တော်ငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျဆောက်သော တာဝန် ဝတ္တရားတို့မှာ ယခင်ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေတည်ရှိစဉ်ကအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဆောင်းခွန်တော်များကို စည်းကြပ်ခြင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ နှင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသစ် ပုဒ်မ (၄) တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ကဲ့ပြား ခြားနားလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေဘင် ကုန်သွယ်သူက နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း တနှစ် အတွက် မိမိရရှိသည့် ဆောင်းရငွေပေါင်းပေါ်တွင် အခွန်ကို ပေးဆောင်ရမည်ဟု ပါရှိသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေသစ် ပုဒ်မ (၄)၊(၅) တို့တွင်ကား၊ ကုန်စည်များကိုတင်သွင်းသည့်အခါ ထိုကုန်စည်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရကို—

"(က) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များ ကုန်ရုံသို့ မသွင်းမီ တိုက်ရိုက် ထုတ်ယူလျှင် ထိုသို့ ထုတ်ယူစေရန် အကောက်တော်ဌာနက အမိန့်မချမှတ်မီ ပေးဆောင်ရမည်။

(ခ) တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်များကို အကောက်တော်ပေးဆောင်၍ ထုတ်ယူလျှင် ထိုကုန်စည်များကို ကုန်ရုံမှ မရွှေ့ပြောင်းမီ ပေးဆောင်ရမည်"

ဟု ပါရှိသည်။

သို့ ကုန်စည်းကြပ်ခြင်းကိစ္စတွင် ဥပဒေသစ်နှင့် ဥပဒေဟောင်းများတွင် ခြားနားခြင်း ရှိသည်အတွက်ကြောင့် ပေးဆောင်ရမည့် ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွက် ဆောင်းခွန်တော်ကို ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအရသာလျှင် စည်းကြပ် တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းသော အက်ဥပဒေအရ၊ စည်းကြပ်တောင်းဆိုကြရန် မဖြစ်နိုင်ခေါ်။

အယူခံတရားခံများအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရှေ့နေကြီးက **ဒါမတ်ပါရှေ့ဒ်** တန်ပါ (၀) နှင့် **ဘာဘူရမ်ချိုတီလာ** (ဏ်) (၁) တို့ အမှုတွင် ချမှတ်သော စီရင်ထုံးကို အကိုးအကားပြု၍ (The Burma General Clauses Act) မြန်မာပြည် ယေဘုယျ စကားရပ်များအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ၊ အယူခံတရားခံများတို့အပေါ်တွင်ဖျက်သိမ်းပြီးသော အက်ဥပဒေအရ၊ ကျဆောက်သော တာဝန်ကို ဥပဒေသစ် ပြုလုပ်ပြီးမှ ရာဇဝတ်ကြောင်း အရေးယူပိုင်ခွင့် မရှိခကြောင်း လျှောက်လဲရာ ထိုလျှောက်လဲချက်

(1) A.I.R. (1936) p. 36. All. 3.

၁၉၆၀

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် နှင့် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၃။

သည် ယခုပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာနှင့် မသက်ဆိုင်ဟုယူဆရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ စီရင်ထုံးတွင် အထက်ပါ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ (၇) တွင် ပါဝင်သော အခွင့်အရေး၊ သို့မဟုတ်ဘာဝန်ဝတ္တရားတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းသော ဥပဒေအခြက်သာဖြစ်သည်။ ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၇) တွင် အကျုံးဝင်သော ကိစ္စရပ်များနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ဒေါ်ခင်မေ အမှုတွင် တွေ့ရှိရသော အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာတို့မှာသည်း ယခုကိစ္စတွင် ပေါ်ပေါက်သော အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာများနှင့် မတူချေ။ သို့ဖြစ်ရကား ယခုပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (The Burma General Clauses Act) မြန်မာပြည် ယေဘုယျစကားရပ်များ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (၇) တွင် ပါဝင်သော ခြွင်းချက်၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုဇကာက်ယူဆ၍ တရားလွှတ်တော်၏ ထင်မြင်ယူဆချက်မှာ မှားယွင်းသည်ဟု ယူဆရန်ပေမည်။ သို့ယူဆသည့်အတိုင်း အဆိုပါ တရားလွှတ်တော်က ချမှတ်သော အမိန့်ကိုပယ်ဖျက်ပြီး၊ ဒုတိယ ထောက်ထောဇေတ်တရား သူကြီး၏ အမိန့်ကို ပြန်လည် အတည်ပြုလိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

†၁၉၆၀
ဒီဇင်ဘာလ
၂ ရက်။

မစိန်ရင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ရန်ကုန်မြို့၊ ကော်လိတ္တော်အရာရှိ ပါ ၂ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

ရာဇဝတ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ပုဒ်မ ၁၃ (၁)ဝရမ်းကပ်သည့်ဆုတောင်းကုန်ကျသည့်စရိတ်ကိုမည်သည့်အခါလက်ခံထားသော အာမခံပစ္စည်းထဲမှ နုတ်ယူနိုင်ခြင်း။ ၎င်းစရိတ်အတွက် ဆက်လက်ဝရမ်းကပ်ထားရန် ကော်လိတ်တော်တွင် အာဏာမရှိ။

လျှောက်ထားသူအား၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်မှု စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄၊ ၅ (၁) အရ၊ ပဲ့ဆိုသော အမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ လျှောက်ထားသူပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းနှင့် ဘဏ်တိုက်များရှိငွေများကို၊ ၁၉၅၁ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ နှင့် ၄ တို့အရ၊ လျှောက်ထားခံရသူ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော်အရာရှိက အတူး စုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဌာနညွှန်ကြားရေးဝန်၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ဝရမ်းကပ်ခြင်းကိစ္စကိုဆောင်ရွက်လေသည်။ ထိုနောက် လျှောက်ထားသူက၊ အဆိုပါ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ၊ ဝရမ်းကပ်ထားသည့် ပစ္စည်းများအစား လုံလောက်သော အာမခံငွေပေးသွင်းနိုင်ရန် လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ ၎င်း၏ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့်၊ လျှောက်ထားသူသည် ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ် အာမခံအဖြစ် တင်သွင်းရလေသည်။ ထိုသို့ ငွေလက်ငင်းတင်သွင်းပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ လျှောက်ထားသူပိုင် ချာတာဘဏ်နှင့် တရုပ်ပြည်ဘဏ်ရှိငွေပေါင်း ၁,၁၀၀ ကျပ် ကျော်ကို လျှောက်ထားသူအပေါ်တွင် တရားစွဲဆိုရာ၌၊ စရိတ်ကုန်ကျမည်ဟု ရည်မှန်း၍ ဆက်လက်ဝရမ်းကပ်လျက် ရှိလေ၏။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရာဇဝတ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃ (၁) အရ၊ ဆိုလျှင် ထိုကဲ့သို့ကုန်ကျသော ၁၁ ရိတ်အတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းမှာ၊ ရာဇဝတ်ရုံးများ၏ အပြီးသတ် စီရင် ချက်အရ၊ ထိုစီရင်ချက်တွင် ပုဒ်မ ၁၂ အရ၊ ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းမှ၊ တရားခံများ ရရှိသည့်ငွေ၊ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်း တန်ဘိုးမည်မျှရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်နောက်မှ၊ ပစ္စည်းများကို ဝရမ်း ကပ်သည့်အတွက် ကုန်ကျသည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည့်စရိတ်ကိုလည်း၊ လက်ခံထားသော အာမခံ ပစ္စည်းထဲမှ နုတ်ယူရန် သက်ဆိုင်သော အာဏာပိုင်က အမိန့်ချနိုင်သည်။ ပစ္စည်းများကို

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၅၆။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများ. ဖြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်းနှင့်ဦးအောင်သာကျော်တို့ရွှေမှောက်တွင်၊ တရားဝန်ကြီးဦးအောင်သာကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

ဝန်းကပ်ရာ၌ ကုန်ကျသော စရိတ်အတွက် အပြီးသတ် ဆီရင်ချက်မချမီ၊ ယခုကဲ့သို့ နောက်ထပ် လောင်း၍ လျှောက်ထားသူပိုင်ဘဉ်းနှင့်ငွေတို့ကို ဝရမ်းကပ်ခြင်းငှါ ဥပဒေအရ ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံ အာဏာမရှိ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးအေး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူများအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရှေ့နေ ဦးတိုးမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ အမှုခေါ် စာချွန်တော် အမိန့်တရပ် ထုတ်ဆင့်ရန် လျှောက်ထားသော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ လျှောက်ထားသူ မစိန်ရင်နှင့် အပေါင်းပါ အခြား ၄ ဦးတို့အပေါ် တွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်မှု စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄/၅ (၁) အရ၊ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲလျက်၊ အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဌာန အက်ဥပဒေအံ့ရ၊ ခန့်ထားသော အထူးတရားသူကြီး (၂) ရုံး၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဆုဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၅၂ တွင် တရားစွဲဆိုရာ တရားခံများတို့၏ ပြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၌ နိုင်ငံခြားသုံးငွေပေါင်း ပေါင် ၇၅၀ နစ်နာ ဆုံးရှုံးသည်ဟု အကြောင်းပြု၍၊ လျှောက်ထားသူ မစိန်ရင်နှင့် မောင်ကိုနှင့် ညီမျှားကုမ္ပဏီ အသီးသီး ပိုင် ကျပ် ၁၀,၀၀၀ ကျပ်တန် ဆိုင်ပစ္စည်းနှင့် ငင်းတို့ပိုင် ဘဏ်တိုက်မျှားရှိ ငွေမျှားကို၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆုဇဝတ် ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃ နှင့် ၄ တို့အရ၊ လျှောက်ထားခံရသူ၊ ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော်အရာရှိက၊ အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးဝန်၏၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲပါ လျှောက်လွှာအရ၊ ဝရမ်းကပ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်လေသည်။ ထို့နောက် လျှောက်ထားသူများက ဩဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင်၊ အဆိုပါ ဆုဇဝတ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ အရ၊ ဝရမ်းကပ်ထားသည့် ပစ္စည်းများအစား၊ လုံလောက်သော အာမခံငွေ ပေးသွင်းနိုင်ရန် လျှောက်ထားခဲ့ရာ၊ ငင်းတို့၏ လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့်၊ လျှောက်ထားသူနှင့် မောင်ကိုနှင့် ညီမျှားတို့ပါ တဦးလျှင် ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ကျစီ အာမခံအဖြစ် တင်သွင်းရလေသည်။ ထိုသို့ ငွေလက်ငင်း တင်သွင်းကြ ပြီးသော်လည်း လျှောက်ထားသူပိုင် ချာတာဘဏ်နှင့် တရုပ်ပြည်ဘဏ်ရှိ ငွေပေါင်း ၁,၁၀၀ ကျပ်ကျော်ကို လျှောက်ထားသူများ အပေါ် တွင် တရားစွဲဆိုရာ၌၊ စရိတ်ကုန်ကျမည်ဟု ရည်မှန်း၍၊ ဆက်လက် ဝရမ်းကပ်ထားလျက်ပင် ရှိသည်ဟု သိရှိရသည်။ ငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ် အာမခံ တင်သွင်း ပြီးပြီဖြစ်၍ ဘဏ်များရှိ ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ်ကျော်ကို ဝရမ်းကပ်ခြင်းမှ ရုပ်ဆိုင်းရန်၊ လျှောက်ထားရာ ၁၉၆၀ ပြည့်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင်၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိ

၁၉၆၀

မစိန်ရင်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ကော်လိတ်တော်အရာရှိပါ ၂။

က အထူးစုံစမ်း စစ်ဆေးရေး အာဏာပိုင်များတို့၏ လျှောက်ထားချက်အရ၊ လျှောက်ထားသူများတို့ထံမှ ထပ်လောင်း၍ ငွေတထောင်အတွက် အာမခံပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။

လျှောက်ထားသူနှင့် အခြား ၄ ဦးတို့အပေါ် တွင်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၂၅၂ တွင်၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်မှု စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ရေး အက်ဥပဒေအရ၊ တရားစွဲဆိုသော ကိစ္စမှာ မပြီးပြတ်သေးခြင်းကြောင့်၊ ကော်လိတ်တော် အရာရှိက ရာဇဝတ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ ကုန်ကျသော စရိတ်ငွေအတွက် တင်ကြို၍ အာမခံပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ အရေးယူပိုင်ခွင့် မရှိဟု လျှောက်ထားသူ၏ ဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ဝဘ်လုံတော်ရှမင်းက ငြင်းဆို ကန့်ကွက်ခြင်းကို၊ လျှောက်ထားခံရသူများဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သူ ရှေနေကြီးက မည်သို့မျှ ချေပနိုင်ခြင်း မရှိချေ။ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၁၃ (၃) အရ ဆိုလျှင်၊ ထိုကဲ့သို့ ကုန်ကျသော စရိတ်အတွက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းမှာ၊ ရာဇဝတ်ဝိုးများ၏ အပြီးသတ် စီရင်ချက် အရ ထိုစီရင်ချက်ဘွင် ပုဒ်မ ၁၂ အရ၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းမှ၊ တရားခံများ ရရှိသည့်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းတန်ဘိုး မည်မျှရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့် နောက်မှ၊ ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ်သည့် အတွက် ကုန်ကျသည်ဟုဆုံးဖြတ်သည့် စရိတ်ကိုလည်း၊ လက်ခံထားသော အာမခံ ပစ္စည်းထဲမှ နုတ်ယူရန် သက်ဆိုင်သော အာဏာပိုင်က အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။ ပစ္စည်းများကို ဝရမ်းကပ်ရာ၌ ကုန်ကျသော စရိတ်အတွက် အဖြီးသတ် စီရင်ချက် မချမီ၊ ယခုကဲ့သို့ နောက်ထပ်လောင်း၍ လျှောက်ထားသူပိုင် ပစ္စည်းနှင့် ငွေတို့ကို ဝရမ်းကပ်ခြင်းငှါ၊ ဥပဒေအရ ကော်လိတ်တော် အရာရှိထံ အာဏာ မရှိဟုယူဆသည်။

ထိုအတွက် လျှောက်ထားသူပိုင် ဘဏ် ၂ ဘဏ်၌ ထားရှိသော ငွေနှစ်ရပ်တို့ကို ဝရမ်းကပ်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ပယ်ဖျက်သိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

မောင်ညိမ်းမောင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး (လယ်ယာစီမံကိန်းပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေး) ပါ ၃ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

၁၉၆၀

ဖေဖော်လ

၂ ရက်။

မောင်ဘိုးဆေး (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ခရိုင်ဝန်၊ တောင်ငူခရိုင် ပါ ၄ (လျှောက်ထားခံရသူများ)**

ထရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မည်သည့်ကိစ္စမျိုးသည် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်။

၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ အင်းများဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ (၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆၉၊ ခရိုင်ဝန်၏ အာဏာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တရားစီရင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်။

ဧရိယာတိုက်ချက်။ ။နိုင်ငံတော် အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စည်းတခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုင်စင် ထုတ်ပေးခြင်း၊ ချိုမဟုတ် အငှါးချထားခြင်း စသော ကိစ္စမျိုးကို အာဏာပိုင် တဦးဦးက ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်သည်။

မိုဟာမက်ဟန်နစ် (စ်) ပါ ၂ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ [(1952) B.L.R. (s.c.) p. 11] ကို ရည်ညွှန်းသည်။

၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ အင်းများဆိုင်ရာအက်ဥပဒေအရ၊ ပြဌာန်းသည့်နည်းဥပဒေ ၆၉ တွင် ခရိုင်ဝန်သည် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ (၂) အရ၊ အာဏာများကို ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် အင်းလိုင်စင်များကို ထုတ်ပေးနိုင်သည့်အပြင်၊ ပေးပြီး လိုင်စင်များကိုလည်း ပြန်လည် ရုပ်သိမ်း နိုင်သည်။

ထိုကြောင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက၊ ခရိုင်ဝန်မင်းအား၊ အဆိုပါနည်းဥပဒေ ၆၉ အရ၊ ပေးပြီး လိုင်စင်ကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် အခြားသူ တဦးအား လိုင်စင် ထုတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်ခြင်း

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် $\frac{\text{၁၃၄}^{*}}{\text{၁၅၀}^{**}}$။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်းနှင့် ဦးအောင်ဆာကျော် တို့ရွေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးဦးချန်ထွန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀
မောင်ညိမ်း
မောင်
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး
(လယ်ယာစိုက်
ပျိုးရေးနှင့် သစ်
တောရေး)
ပါ ၃။
မောင်ဘိုးဆေး
နှင့်
ခရိုင်ဝန်၊ တောင်
ငူခရိုင် ပါ ၄။

သည်ဒုဒ်း၊ ဘဏ္ဍာဘော်မင်းကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်ပခရ၊ခ ခရိုင်ဝန်က ထုတ်ပေးပြီး လိုင်စင်ကိုရုပ်သိမ်း၍ အခြားသူတဦးအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးလိုက်ခြင်းသည်ဒုဒ်း တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘဲ အုပ်ချုပ်ခန်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုသာလျှင် ဖြစ်သည်။

* လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။မစ္စတာမိုဟာမက်ကာဆင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်၊ လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) နှင့် (၂) အတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနေဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်။ ။ဦးသန်းမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

** လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးသန်းမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၁) (၂) နှင့် (၃) အတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ်(၄) အတွက်။ ။မစ္စတာ မိုဟာမက် ကာဆင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးချန်သွန်း။ ။နိုင်ငံတော် အစိုးရပိုင် ပစ္စည်းတခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် အငှါးချထားခြင်း စသော ကိစ္စမျိုးကို အာဏာပိုင် တဦးဦးက ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးသာဖြစ်သည်။ [မိုဟာမက်ဟန်နစ်(ပ်) ပါ ၂ နှင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ အမှုတွင် ကြည့်ပါ] *

ယခုအမှုသည် တောင်ငူခရိုင်၊ အုတ်တွင်းမြို့နယ်ရှိ၊ တောင်ရှိတိမ်ညက်ပေါက်အောက် အင်းအား လုပ်ကိုင်ခွင့် လိုင်စင် ရောင်းချသော ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပေါက်သည့် အမှုဖြစ်သည်။

ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ပေးပို့သည့် အမိန့်အရဆိုလျှင်၊ အချင်းဖြစ် အင်းကို လေလံဖြင့် ရောင်းချရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တောင်ငူခရိုင်ဝန်သည် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၇ ရက်နေ့က အချင်းဖြစ် အင်းကို လေလံတင်ရောင်းချရာတွင်၊ ငွေ ၂၇,၀၀၀ ကျပ်အထိ လေလံဝယ်ယူသူများ ရှိသော်လည်း၊ စျေးနှုန်းကျဆင်းရေးနှင့် လူထု သက်သာချောင်ချိရေးတို့ကို ထိခိုက်မည်ဟု အကြောင်းပြပြီးလျှင် ထိုသို့ လေလံ ရောင်းချခြင်းကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ ဆိုပါ လေလံ၌ အများဆုံးပေးသည့်စျေးမှာ ၂၇,၈၀၀ ကျပ်ဖြစ်၍၊ ဤရုံးတော်တွင်လျှောက်ထားသူ မောင်ညိမ်းမောင်သည် ၂၁,၀၀၀ ကျပ်အထိ ပေးသူဖြစ်၍ အနည်းဆုံး စျေးပေးသူ

* 1952 B.L.R. (S.C.) p. 11.

၁၉၆၀

မောင်ညိမ်း မောင် နှင့် ဘဏ္ဍာတော် မင်းကြီး (လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေး) ပါ ၃။

မောင်ဘိုးဆေး နှင့် ခရိုင်ဝန်၊ တောင် ငူ ခရိုင် ပါ ၄။

လည်းဖြစ်သည်။ တဖန် ထိုအင်းကို စျေးနှုန်းခေါ်ယူသော (တင်ဒါ) စံနစ်ဖြင့် ထပ်မံ ရောင်းချရန်အတွက် စျေးနှုန်းခေါ်ယူသောအခါ၊ ဤရုံးတော်တွင် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) ဦးဘိုးဆေးသည်၊ ၁၂,၅၀၅ ကျပ်၊ ကိုကျော်ဆန်း ဆိုသူက ၉,၇၅၀ ကျပ်၊ လျှောက်ထားသူ မောင်ညိမ်းမောင်က ၇,၁၅၃ ကျပ်ဖြင့် ဝယ်ယူရန် စျေးနှုန်းတင်သွင်းကြသည်။ အခြားသူသုံးဦးကလည်း ၆,၅၀၀ ကျပ်၊ ၆,၀၂၅ ကျပ်၊ ၃,၅၀၀ ကျပ် စသည်ဖြင့် အသီးသီး စျေးနှုန်းတင်သွင်းကြသေးသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ခရိုင်ဝန်သည် စျေးနှုန်း အမျှားဆုံး ၁၂,၅၀၅ ကျပ်ပေးသူ ဦးဘိုးဆေးနှင့် ဒုတိယ အမျှားဆုံး ၉,၇၅၀ ကျပ်ပေးသူ မောင်ကျော်ဆန်းတို့အား မရောင်းချဘဲ၊ တတိယ အမျှားဆုံး စျေးနှုန်း ၇,၁၅၃ ကျပ်ပေးသူ မောင်ညိမ်းမောင်အား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ လျှောက်ထားသူ မောင်ညိမ်းမောင်၏ စျေးနှုန်းတင်သွင်းခြင်းကို လက်ခံကာ စပေါ်ငွေ ၁,၀၀၀ ကျပ်နှင့် ငွေ ၁၀၀ ကျပ်လျှင် ၅ ကျပ်နှုန်း ပေးသွင်းရန်ရှိသည့် ငွေများကိုပါ လက်ခံပြီးလျှင် မောင်ညိမ်းမောင်အား၊ အဆိုပါ အင်းကို လုပ်ကိုင်ရန် အပ်ပေးလိုက်လေသည်။ ခရိုင်ဝန်မင်းက ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင်၊ မောင်ညိမ်းမောင်အား၊ ခရိုင်ဝန်ရုံးသို့ လာရောက်ရန် နို့တစ်စာ ပေးပို့ပြီးနောက်၊ ထိုနေ့တွင် မောင်ညိမ်းမောင်အား၊ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီး၏ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်သည့် အမျှားဆုံး စျေးနှုန်းတင်သွင်းသူ ဦးဘိုးဆေးအား၊ အဆိုပါ အင်းကို လိုင်စင်ချပေးလိုက်ရန် ခရိုင်ဝန်အား ညွှန်ကြားသည့်အမိန့်ကို ဘတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဦးဘိုးဆေးအား၊ လိုင်စင်ထုတ်ပေးလိုက်လေသည်။

၁၉၀၅ ခုနှစ်၊ အင်းမျှားဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ အရ၊ ပြုထားသည့်နည်းဥပဒေ ၆၉ တွင် ခရိုင်ဝန်သည် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀ (၂) အရ၊ အာဏာများကို ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် အင်းလိုင်စင်များကို ထုတ်ပေးနိုင်သည့်အပြင်၊ ပေးပြီးလိုင်စင်များကိုလည်း ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ယခုအမှုတွင် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်အရ မိမိ၏ လက်အောက်ရှိ ခရိုင်ဝန်အား အဆိုပါ နည်းဥပမေ ၆၉ အရ၊ ပေးပြီး လိုင်စင်ကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ဦးဘိုးဆေးအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ခရိုင်ဝန်မင်းအား ၎ပေးပြီး လိုင်စင်ကို ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ဦးဘိုးဆေးအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် ညွှန်ကြားလိုက်ခြင်းသည်ငင်း၊ ခရိုင်ဝန်မင်းက လျှောက်ထားသူအား ထုတ်ပေးပြီး လိုင်စင်ကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်း၍ ဦးဘိုးဆေးအား လိုင်စင် ထုတ်ပေးလိုက်ခြင်းသည်ငင်း တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုသာလျှင် ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ထို့ကြောင့် ဤလျှောက်လွှာများကို ပယ်လိုက်သည်။

၁၉၆၀

မောင်ညိမ်းမောင်
နှင့်
ဘဏ္ဍာတော်
မင်းကြီး
(လယ်ယာ စိုက်
ပျိုးရေးနှင့် သဘ်
တောရေး)
ဗပါ ၃။

မောင်ဘိုးဆေး
နှင့်
အရှိုင်ဓန်း တောင်
ငူ ခရိုင် ပါ ၄။

မောင်ညိမ်းမောင်က လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၉ ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ဆင့်ထားသော ယာယီဆိုင်းငံ့စေရန် အမိန့်နှင့် မောင်ဘိုးဆေးက လျှောက်ထားသော အမှုတွင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ဆင့် ထားသော ယာယီဆိုင်းငံ့စေရန် အမိန့်တို့ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

အမှုသည်မျာ်းသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံ စေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ရင် (နှ်) ဂျစ်ပေါ (လ်) (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန် (လျှောက်ထားခံရသူ)*

† ၁၉၆၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်။

လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ (၁)၊ ၇ (၂) ၄၊ (၂)၊ ပြည်နှင်ဒဏ် စပေးသိုလျှင် ကိုးကားရသည့် ပုဒ်မများ၊ ပုဒ်မ ၇ အရ၊ အာဏာကိုသုံးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ ကြီးကြပ်ခံရဝန်တွင်မရှိ၊ မဆိုးဖြတ်နိုင်သည့် အချက်၊ ဥပဒေနှင့် လုံးဝမကိုက်ညီသော ပြည်နှင်ဒဏ်။

ဆိုးဖြတ်ချက်။ ။နိုင်ငြားသား တဦးတယောက်ကို လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေအရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ်အမိန့်ပေးလိုလျှင်ပုဒ်မ ၇ (၁)၊ ၇ (၂) နှင့် ၄ (၂) များမှ လွဲ၍ ကိုးကားရန်မရှိ၊ ပုဒ်မ ၇ (၁) မှာ၊ ဓားတင် တရားစွဲ၍ အပြစ်ပေးခံရသူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၇ (၂) မှာ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကို ချိုးဖောက်ခဲ့သူနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၄ (၂) မှာ ဗီဇာအရ၊ စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

အမြဲနေထိုင်ခွင့်နှင့် ပြည်တွင်းသို့ ပြန်ဝင်ခွင့် ဗီဇာကို မရထိုက်ဘဲ ရယူခဲ့ခြင်း၊ ကြောင့်မရထိုက်သော အခွင့်အရေးကို မတရားရယူခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်မှုသည် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေတို့ကို ချိုးဖောက်သည်ဟု မဟူဆနိုင်။

ပုဒ်မ ၇၊ ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာကို နိုင်ငံတော်သမတ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် သမတက အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ တဦးကသာ သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသည်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းသည် ထိုကဲ့သို့သော အာဏာအပ်ခြင်း ခံရသူမဟုတ်၍၊ လျှောက်သူသည် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သူဖြစ်ကြောင်း၊ တရားမစွဲဆိုဘဲနှင့် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ပေးခြင်း ခံသင့်သူ တဦးဖြစ်ကြောင်းဟူသော အချက်နှစ်ချက်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင် သည့် ပဋိလဒ်မဟုတ်။

စစ်ဆေးသူ ဝန်ထောက်မင်း၏ မသက်ဝင်မှုပေါ် တွင် မူတည်၍ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် လုံးဝကိုက်ညီခြင်းမရှိ။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။မစ္စတာပီအင် (နှ်) ဂို (ရှ်) ဂိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေ ဦးလှမောင် လိုက်ပါဆောင် ရွက်သည်။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၃၁။

† နိုင်ငံတော်တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးချွန်ထွန်းနှင့်ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ရင် (နှ) ဂျစ်

နှင့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း။ ။အသက် ၃၇ နှစ်ရှိ လျှောက်သူ ရင် (နှ) ဂျစ်ပေါ (လ်) က မိမိမှာ ၅ နှစ်သားရှိစဉ်၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ်မှစ၍ မိဘများနှင့် အတူ စစ်တွေခရိုင်သို့ ရောက်ရှိနေထိုင်ခဲ့ကြောင်း။ စစ်ကြီးဖြစ်သည့် အခါ၌ အိန္ဒိယနယ်တွင် ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ ၁၄၄၃ ခုနှစ်အထိ စစ်ပြေးအဖြစ်နှင့် တိမ်းရှောင်နေခဲ့ကြောင်း။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ပြန် လာခဲ့ကြောင်း။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်၌ နှစ်လလောက် ပါကစ္စတန်ပြည်သို့ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံကူး လက်မှတ်နှင့် ပြန်ပြီး၊ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ဝင်ခွင့် ဗီဇာနှင့် အမြဲနေထိုင်ခွင့် ရရှိသည့် အလျောက်၊ စစ်တွေမှိုတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိ နေထိုင်ခဲ့ပြီး၊ ယခုအခါ၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်ကြောင်း ကျမ်းကျိန်စာတင်သွင်းသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် လျှောက်သူအပေါ်၌ တိုင်ကြားစာ ရရှိသဖြင့် ၎င်းအား၊ ရန်ကုန်မြို့ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထောက် (၃) က၊ ခေါ်ယူစစ်ဆေးရာ၊ ရခိုင်တိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိသင့် သိထိုက်သော အကြောင်းအရာ အခြေအနေနှင့် အခြား သိသင့် သိထိုက်သော အကြောင်းအရာများကို ကြေနပ်လောက်အောင် မဖြေဆိုနိုင်သဖြင့်၊ စစ်မဖြစ်မီက လျှောက်ထားသူသည် "မြန်မာပြည်အတွင်းတွင် မရှိသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ ၎င်းသည် နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်ပြီးမှသာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်အတွင်းမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကုန်းလမ်းခရီးမှ မတရားဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါမည်။" ဟု ဝန်ထောက်မင်းက အစီရင်ခံပြီး၊ ဒုတိယ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံ၌ အမိန့်နာခံလေသည်။ ဒု-ဝန်မင်းက "ရင် (နှ) ဂျစ်ပေါ (လ်) သည် ပြည်နေအရည်အချင်းမရှိဘဲ၊ ပ-ပ-ဝ ဗီဇာ ရယူခဲ့သူဖြစ်ရာ၊ ၎င်းဗီဇာဖျက်သိမ်းပြီး ထွက်ခွါသွားစေရန်" ဟု လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းထံသို့ တင်ပြခဲ့၍၊ ဝန်မင်းက ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့ နေ့စွဲနှင့် လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်ကို အမှုဘွဲ့တွင် တွေ့မြင်ရသည်။

ထို့နောက် မြန်မာပြည်၌ အမြဲနေထိုင်ခွင့် ပေးသည့် ဗီဇာကို ရုပ်သိမ်းပြီး၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့ နေ့စွဲနှင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့အထိသာ နေထိုင်နိုင်ရန် ယာယီနေထိုင်ခွင့် လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ အမြဲနေထိုင်ခွင့် ရယူထားသူတဦးအား၊ ၁၀ ရက်တာမျှ နေထိုင်ပြီး မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွါသွားရမည်ဟူသော အမိန့်မှာ၊ ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ပင်ဖြစ်၍၊ လျှောက်သူက သက်ဆိုင်ရာ ၎င်းကြီးဌာနသို့ အသနားခံခဲ့သည်။ အမှုမပြီးပြတ်မီအတွင်း ဆက်လက် နေထိုင်ခွင့်ရရန် အတွက် နှစ်ရာတန် အာမခံ စာချုပ်ကိုပင် ချုပ်ဆိုခဲ့ရသေးသည်။ အသနားခံစာတင်သည်မှာလည်း အကြောင်းမထူး။ နောက်ဆုံးအမိန့်အနေနှင့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက် နေ့စွဲပါ စာအရ၊ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ ကိုယ်စား ဝန်ထောက်မင်း (၃) က လျှောက်သူသည်၊ မြန်မာပြည်မှ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့၊ သို့မဟုတ် ၎င်းနေ့မတိုင်မီ ထွက်ခွါသွားရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

၁၉၆၀

ရင် (နှ်) ဂျစ်ပေါ (လ်) နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဝန်။

ဤကဲ့သို့ ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ စာချုပ်တော်လျောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (လတ်တလောပြဋ္ဌာန်းချက်များ) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ နိုင်ငံတော် သမတသည် ထိုအက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ သို့မဟုတ် အက်ဥပဒေအရ၊ ပြုထားသည့် နည်းဥပဒေတခုခုကို ချိုးဖောက်ခဲ့သူ နိုင်ငံခြားသားတဦးအား ရုံးတင် စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး၊ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးနိုင်ခြင်းမှာမှန်သည်။ သို့သော် ပါကစ္စတန်အမျိုးသား ဖြစ်သော လျောက်သူသည်၊ ၁၉၅၄ ခုနှစ်က ပါကစ္စတန် နိုင်ငံကူး လက်မှတ်နှင့် မြန်မာ ပြည်သို့ ပြန်၍ဝင်လာခွင့်၊ မြန်မာပြည်၌ အာဏာပိုင်များက ပြန်ဝင်ပြီး အမြဲ နေထိုင်ခွင့် ရရန် တရားဝင် ဗီဇာတခုကို အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ (၁) အရ ပေးခဲ့၍သာဝင်လာနိုင် ခဲ့သည်။ ဤဗီဇာပေးရာ၌လည်း ပုဒ်မ ၄ အရ၊ စည်းကမ်း ချက်လုံးဝမရှိ။ သို့အတူက် လျောက်သူမှာ မြန်မာပြည်သို့ အခွင့်မရှိဘဲ ခိုးဝင်လာသူဟု မဆိုသာ။ အက်ဥပဒေ နည်းဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ သို့မဟုတ် ဗီဇာနှင့် ပတ်သက်သော စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်သည်ဟု လည်း မဆိုသာ။ အမြဲနေထိုင်ခွင့်နှင့် ပြည်တွင်းသို့ ပြန်ဝင်ခွင့် ဗီဇာကို မှ ထိုက်ဘဲနှင့် ရယူခဲ့သူဖြစ်သည်ဟုသာ ညွှန်ကြားရေးဌာနက စွပ်စွဲသည်။

နိုင်ငံခြားသား တဦးတယောက်ကို လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်း ချက်များ) အက်ဥပဒေအရ၊ ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ပေးလိုလျှင် ပုဒ်မ ၇ (၁)၊ ၇ (၂) နှင့် ၄ (၂) များမှ လွဲ၍၊ ကိုးကားရန်မရှိ။ ပုဒ်မ ၇ (၁) မှာ၊ ခွဲးတင်တရားစွဲဆို၍ အပြစ်ပေး ခံရသောသူများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သဖြင့် လျောက်သူကို ထိုပုဒ်မအရ အရေးမယူနိုင်။ ပုဒ်မ ၇ (၂) အရ၊ အရေးယူရန်လည်း အထက်က ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တခုခုကို ချိုးဖောက်ခဲ့သူ တဦးဖြစ်ရပေမည်။ ပုဒ်မ ၄ (၂) ကို သုံးလိုလျှင်လည်း ဗီဇာအရ စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်ခဲ့သာ ဖြစ်နိုင်ပေမည်။

မရဆိုက်သော အခွင့်အရေးကို မတရားရယူခဲ့လျှင် ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေအရ၊ အပြစ်ဖြစ်ခကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ သို့သော် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး (အရေးပေါ် ပြဋ္ဌာန်း ချက်များ) အက်ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် နည်းဥပဒေတို့ကို ချိုးဖောက်သည်ဟု မယူဆနိုင်။

ဤသို့သာမကသေး၊ ပုဒ်မ ၇ က ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာကို နိုင်ငံတော် သမတက၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမတက အာဏာလွှဲအပ်ထားသူ တဦးကသာ သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်မင်းသည် ထိုကဲ့သို့သော အာဏာ လွှဲအပ်ခြင်း ခံရသူ မဟုတ်၍ လျောက်သူသည် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်သူဖြစ်ကြောင်း၊ တရားမစွဲဆိုဘဲ နှင့် ပြည်နှင်ဒဏ် အမိန့်ပေးခြင်း ခံသင့်သူ တဦးဖြစ်ကြောင်းဟူသော အချက် နှစ်ချက်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ ဤအမှုတွင် ဤကဲ့သို့ အတိအကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားခြင်း

၁၉၆၀

ရင် (နှ) ဂျစ်
ပေါ် (လ်)
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
တော်
အစိုးရ
လူဝင်မှုကြီးကြပ်
ရေးဝန်။

လည်း မတွေ့ရ။ စစ်ဆေးသူ ဝန်ထောက်မင်း၏ မသက်ာမှု ပေါ်တွင် မူတည်၍၊ ပြည်နှင့် ဒဏ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် လုံးဝကိုက်ညီခြင်း မရှိသောကြောင့် လျှောက်သူသည် မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွါသွားရမည်ဟု ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့စွဲပါစာတွင် ပါရှိသည့် အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ချုပ်ဆိုရန် မလိုဘဲနှင့် ချုပ်ဆိုထားခဲ့သည့် နှစ်ဆုတန် အာမခံ စာချုပ်ကိုလည်း ပျက်ပြယ်စေရမည်။

† ၁၉၆၀
ဒီဇင်ဘာလ၊
၁၃ ရက်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ရမ်ဂျီဝပ်ရမ် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန် ရန်ကုန်မြို့ ပါ ၄ (လျှောက်ထားခံရသူများ)*

မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိသော အချက်၊ ပုဒ်မ ၄၄၊ မမှန်သည့် ကောက်ယူချက်၊ သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ၊ ပုဒ်မ ၂၁ (၄)၊ အိမ်ရှင်အား၊ ကြီးကြပ်ခွင့်ပေးဝန်က ထုတ်ဆင့်နိုင်သည့် အာဏာ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ)၊ တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော မူက တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့်အိမ်ငှါးချထားခြင်း၊ အာဏာဝဲမဲ့ချမှတ်သောအမိန့်။

ဤခြင်းဖြစ် အိမ်ခန်းတွင်မူလက ငါးရမ်းနေထိုင်သူ အေးအင်းစိုကွန်ဒါ ဆိုသူသည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧအောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့လောက်တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်သွားသဖြင့်၊ ထိုအိမ်ခန်းမှာ အားလပ်သော အိမ်ခန်းအဖြစ်သို့ကျရောက်လေရာ၊ လျှောက်သူပါအပါအဝင် လူပေါင်း ၅ ယောက်က၊ အဆိုပါ အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ငှါးအဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ခွင့် ပေးရန် ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ (ကက) အရ၊ အသီးသီးလျှောက်ထားကြရာတွင် လက်ထောက် ငါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေးဝန်က ၎င်းကိစ္စကို စစ်ဆေးပြီးလျှင် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) ဦးဗိန်မြင့်အား၊ အဆိုပါအိမ်ခန်းကိုအငှါးအဖြစ် ချထားရန် အမိန့်ချမှတ်ပြီး၊ ထိုအမိန့်ကို အတည်ပြုရန်အတွက်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အိမ်ရှင်၏ သဘောတူညီချက်အရ၊ အခြင်းဖြစ် အိမ်ခန်းတွင် အိမ်ငှါးအဖြစ် ဝင်ရောက်နေထိုင်လာခဲ့သူဖြစ်သော လျှောက်ထားသူအား ထုအိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါသွားရန် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် အမိန့်ချမှတ်လေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေအမှတ် ၈ အရ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် သက်တန်း ကုန်ဆုံးခဲ့သော ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ပြန်လည်၍ အသက်သွင်းရာတွင် ယခင် အက်ဥပဒေ သက်တန်း ကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက် ယခုတည်ဆဲ အက်ဥပဒေအသစ် အာဏာမထည်မီ ကြားကာလအတွင်းတွင် မေ့ပေါ်လာသော ကိစ္စတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငှါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က မည်သို့ မည်ပုံ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အာဏာရှိသည်ဟူသော ကိစ္စကို မညီသို့မျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိ။

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲလျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၀၈။

† နိုင်ငံတော်၌ တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြန့်သိန်း၊ နိုင်ငံခြားရေး တာဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးချစ်ထူးနှင့် ဦးအောင်သာကျော်တို့ ရွှေမှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးခင်သာဝကျော် အမိန့်ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀
ရန်ကျိတ်ရန်
နှင့်
ဌါးရမ်းခကြီး
ကြပ်ရေးဝန်၊
ရန်ကုန်မြို့ပါ ၄။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄ (က) နှင့် ၄၄ (ခ) တို့တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ယခင် အက်ဥပဒေ အာဏာကုန်ဆုံးသည့်နေ့နှင့် ယခု အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့ ကြားကာလအတွင်း ဖြစ်ပျက်သော ကိစ္စရပ်တို့ကို ယခင် အက်ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မသက်ရောက်ချေ။ အထက်ဖေါ်ပြပါ ပုဒ်မ ၄၄ သည် ယခင် အက်ဥပဒေသက်တန်း ကုန်ဆုံးသည့် အချိန်တွင် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော မူခင်းကိစ္စရပ်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပေသည်။

ယခုအာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၄) အရ၊ နိုင်ငံတော် သမ္မတက ဖွဲ့စည်းသည့် အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကြံဥာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေးဝန်က အိမ်ရှင်အား ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်။ ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စကားရပ်များအရဆိုလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည် ဥပစာတခုခုတွင်ပင်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ နေထိုင်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာရရှိခဲ့လျှင် နိုင်ငံတော် သမတက ဖွဲ့စည်းသည့် အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကြံဥာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဆောင်ရွက်လျက် အိမ်ရှင်ထံ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေးနိုင်ပေသည်၊ အခြားမည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အဓရးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အာဏာမရှိခေ။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ဂ ရက်နေ့တွင် စတင်အာဏာတည်သည့် ယခုလက်ရှိဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုလျှင်၊ ကြီးကြပ် ရေးဝန်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ၊ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧအောက်တို့ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ နောက်တွင် အိမ်ငှါးချထားခြင်းများသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချထားခြင်းမျိုးဖြစ်သည်၊ သို့အတွက်ဓကြောင့် ဤအမှုတွင် အိမ်ရှင်က လျှောက်ထားသူအား အခြင်းဖြစ် အိမ်ခန်းကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှ စနေခွင့်ပြုခြင်းသည်၊ ယခင် အက်ဥပဒေအာဏာကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊ ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာမတည်မီ ကြားကာလအတွင်းက ထိုစဉ်အခါက တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အိမ်နှုံဖြင့် အိမ်ငှါးချထားခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဖျက်ပြယ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ အဆိုပါ ကြားကာလအတွင်းတွင် အိမ်ရှင်များသည် မိမိတို့ပိုင် လစ်လပ်ခနေသော အိမ်ခန်းများကိုသင့်တော်သူများအား အငှါးချထားရမည်သာဖြစ်သည်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံမှ အခိန့်တစုံတရာ ခံယူရန်လည်း လုံးဝ အကြောင်းမရှိခေ။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ပင်မရှိသဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်သည့် အာဏာပိုင်လည်း ထိုအခါက မရှိဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များမှာ၊ ယခင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ခရေး အက်ဥပဒေ သက်တန်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက် ယခုအာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေ မပြုလုပ်မီ ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များဖြစ်၍ လက်ထောက် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က လျှောက်ထားသူ အား ဧခြင်းဖြစ် အိမ်ခန်းမှထွက်ခွါသွားရန် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်သော အမိန့်မှာ အာဏာမဲ့ ချမှတ်ထားသော အမိန့်တရပ် ဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။မစ္စတာ ဂျီအင်ဘနာဂျီ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ၏အမှတ် (၁) နှင့် (၂) အတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေဦးလှမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၃) အတွက်။ ။ဦးတင်ဧ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) အတွက်။ ။ဦးဘသန်း(၁) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ရန်ကုန်မြို့ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ဌ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အမှုတွဲ အမှတ် ၇၁၆ တွင် လျှောက်ထားသူ ရမ်ဂျီဝပ်ရမ်အား ရန်ကုန်မြို့၊ သိမ်ဖြူလမ်း၊ အမှတ် ၂၇၂/၂၇၄၊ အိမ်ခန်း အမှတ် ၁ မှ ထွက်ခွါသွားရန် လက်ထောက်ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမှတ်သော အမိန့်ကို မကျေနပ်၍ အမှုခေါ် စာချုန်တော်တရပ် ထုတ်ဆင့်ပေးပါရန် လျှောက်ထားသော ကိစ္စဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အိမ်ခန်းတွင် ယခင်အိမ်ငှါး အော၊ အင် စီကွန်ဒါဆိုသူက နေထိုင်လာခဲ့ရာ၊ ၎င်းအိမ်ငှါးသည်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့လောက်တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စဝေါက်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းနေသော အိမ်ခန်းမှာ အားလပ်သော အိမ်ခန်းအဖြစ်သို့ ကျဆောက်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဦးစိန်မြင့်ဆိုသူက မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆ (က) အရ၊ အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို ၎င်းအား၊ အိမ်ငှါးချထားပေးရန် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံ လျှောက်ထားလေရာ (၎င်းလျှောက်ထားသော အမှုမှာ အမှုတွဲ အမှတ် ၇၁၆/၅၉ ဖြစ်သည်။) ၎င်းကဲ့သို့ ပင်ဒေါက်တာ အာရ်-အက်စ် ကာရေဝဲကလည်း အမှုတွဲ အမှတ် ၇၄၆/၅၉ အရ၎င်း၊ ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားသူ ရမ်ဂျီဝပ်ရမ်က အမှုတွဲ အမှတ် ၇၆၀/၅၉ အရ၎င်း၊ မစ္စအီး ကက်ချိတ်က အမှုတွဲ အမှတ် ၇၄၃/၅၉ အရ၎င်း အသီးသီး လျှောက်ထားကြသည်။ အိမ်ရှင်၏ ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို ၎င်းအား ချထားပေးရန် လျှောက်ထားလေသည်။ လက်ထောက် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ၎င်းကိစ္စကို စစ်ဆေးပြီးလျှင်၊ ယခုအမှုတွင် လျှောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) ဦးစိန်မြင့်အား၊ အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို အငှါးအဖြစ် ချထားရန် အမိန့်တရပ် ချမှတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအမိန့်ကို အတည်ပြုရန်အတွက် ယခုလျှောက်ထားသူအား၊ ထိုအိမ်ခန်းမှ ထွက်ခွါသွားရန် အမိန့်ကို ချမှတ်ခဲ့ပြန်သည်။ လျှောက်ထားသူမှာ အဆိုပါ အိမ်ခန်းကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ အိမ်ရှင်၏ သဘောတူညီချက်အရ၊ အိမ်ငှါးအဖြစ် ဝင်ရောက်နေထိုင်လာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်လျက်ရှိခဲ့သော မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေသည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့ရာ၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရက ယခင်နှစ်များက လုပ်ဖို့လုပ်စဉ် အတိုင်း အဆိုပါ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသော အက်ဥပဒေကို နောက်တနှစ် ဆက်လက်၍

၁၉၆၀
ရမ်ဂျီဝပ်ရမ်
နှင့်
ဦးရမ်းခကြီး
ကြပ်ရေးဝန်၊
ရန်ကုန်မြို့၊
ပါ ၄။

သက်တမ်း တည်ရှိစေရမည်ဟု အဓိန္ဌ တစုံတရာ ထုတ်ဆင့်ထားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်၊ ၎င်းအက်ဥပဒေမှာ အဆိုပါ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၈ ရက်နေ့မှစ၍ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီဖြစ်၍ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲသွားခဲ့လေသည်။ ထိုသို့အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲလျက်ရှိခဲ့သော မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေနှင့် အလားတူ အက်ဥပဒေအသစ်တခုကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း တွင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၈ အဖြစ်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။

ဤအမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အိမ်ခန်းတွင်နေထိုင်လာခဲ့သူအိမ်ဌါး အေ၊ အင်စီကွန်ဒါ မှာ ယခင်က အာဏာဘည်ခဲ့သော ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက်မှ ကွယ်လွန်အနိစ္စဝေါက်ခြင်းဖြစ်၍ ၎င်း နေခဲ့သော အိမ်ခန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ဥပဒေ အရ၊ မည်သို့ မျှ အရေးယူပိုင်ခွင့် မရှိခြင်းကြောင့် လျောက်ထားခံရသူ အမှတ် (၄) ဦးစိန်မြင့်အား၊ ထိုအိမ်ခန်းကို အိမ်ဌါးချထားပေးရန်အလို့ငှါ အာဏာမရှိဟု လျောက် ထားသူအတွက် အကြောင်းပြချက်သည် ဥပဒေသဘောအရ အရေးပါအရာရောက် သော လျောက်ထားချက် တရပ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၈ အရ၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး ဥပဒေကို ပြန်လည်၍ အသက်သွင်းရာတွင် ယခင် အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက် ယခုတည်ဆဲ အက်ဥပဒေသစ် အာဏာ မတည်မီ ကြားကာလအတွင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော ကိစ္စတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဌားရမ်း ခကြီးကြပ်ရေးဝန်က မည်သို့ မည်ပုံ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အာဏာရှိသည် ဟူသော ကိစ္စကို မည်သို့မျှ ထုတ်ဖော်ဖြည့်ကြားခြင်းပြုလုပ်ထားသည်ကို မတွေ့ရချေ။ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄ (က) တွင် ဤအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာမတည်မီက ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်၊ အမိန့်၊ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်၊ သို့မဟုတ် မှုခင်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဤအက်ဥပဒေပါ အလားတူ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ် ဆောင်ရွက် ပြုလုပ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းသည် ၎င်းပုဒ်မ ၄၄ (ခ) တွင် ဤအက်ဥပဒေ စတင်အာဏာတည် သည့်အချိန်၌ တရားရုံးတွင် ဖြစ်စေ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံတွင် ဖြစ်စေ မပြီးပြတ်ဘဲ ကျန်ရှိ နေသေးသော အမှုများ၊ စသည်တို့ကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းအရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း ကိစ္စတို့ကို ယခင်သက်တန်း ကုန်ဆုံး၍ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲသွား သော အက်ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းသည်၌ပင် ယခင်အက်ဥပဒေ အာဏာကုန်ဆုံးသည်နေ့နှင့် ယခု အက် ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့်နေ့ကြားကာလအတွင်း ဖြစ်ပျက်သော ကိစ္စရပ်တို့ကို ယခင် အက်ဥပဒေအရ၊ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည်ဟူ အဓိပ္ပါယ် မသက်ရောက်ချေ။

အထက်ပေါ်ပြပါ ပုဒ်မ ၄၄ သည် ယခင် အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်အချိန်တွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်သော မှုခင်းကိစ္စရပ်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပေသည်။

၁၉၆၀
ရမ်ကျိဝပ်ရမ
နှင့်
ဌါးရမ်းခ
ကြီးကြပ်ရေးဝန်၊
ရန်ကုန်မြို့
ပါ ၄။

ထို့ပြင် ယခုအာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၄) အရ၊ နိုင်ငံတော် သမတက ဖွဲ့စည်းဒေသ အကြံပေးအဖွဲ့၏အကြံဥာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က အိမ်ရှင်အားညှန်ကြားချက် ထုတ်ဆင့်နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ယခုကိစ္စတွင် အကြံပေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး မရှိ၍ ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့်လက်ထောက် ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်မှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အမိန့်တရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဥပဒေတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသောစကားရပ်များအရဆိုလျှင် ကြီးကြပ်ရေးဝန်သည်ဥပစာတခုခုတွင် ၎င်း၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ နေထိုင်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာရရှိခဲ့လျှင်၊ နိုင်ငံတော် သမတက ဖွဲ့စည်းသည့် အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကြံဥာဏ်အတိုင်းသာလျှင် ဆောင်ရွက်လျက် အိမ်ရှင်ထံ ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပေးနိုင်ပေသည်။ အခြားမည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အာဏာမရှိခဲ့ချေ။

ယခုအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များမှာ၊ ယခင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးပြီးနောက် ယခုအာဏာတည်ဆဲ အက်ဥပဒေမပြုလုပ်မီ ပေါ်ပေါက်သော ကိစ္စရပ်များဖြစ်၍ ဌါးရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေးဝန်က ချမှတ်ထားသော အမိန့်မှာ အာဏာမဲ့ ချမှတ်ထားသော အမိန့်တရပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဆိုပါ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

ယခုအမှုတွင် အိမ်ပိုင်ရှင်က မိမိပိုင်အိမ်အခန်းလစ်လပ်သောကြောင့် လျော်ကြေးထားသူအား၊ အိမ်ငှါးချထားလိုက်ခြင်းသည် ယခင်အက်ဥပဒေအာဏာ ကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက် ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေအာဏာမတည်မီ ကြားကာလအတွင်းတွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သော ကိစ္စဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒေနှင့် အညီ ပြုလုပ် ခဲ့သည့်တရားဝင် ဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရဆိုလျှင်၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၁ ရက်နေ့နောက်တွင် အိမ်ငှါး ချထားခြင်းမျိုးသည် တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ချထားခြင်းမျိုးဖြစ်သည်ဟု ယူဆရချေမည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့တွင်မှ စတင်အာဏာတည်သည့် ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေတွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်သော်လည်း ထိုနေ့မတိုင်မီ လွန်ခဲ့သော အတိတ်ကာလအတွက်ကိုပါ သက်ဆိုင်၍ အကျိုးသက်ရောက်သည်ဟု ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၄ သည်၊ ဤကိစ္စမျိုးအတွက် တားမြစ်ကန့်သတ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက် မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယခင်အက်ဥပဒေ အာဏာကုန်ဆုံးပြီးသည့်နောက်၊

၁၉၆၀

ရမ်ဂျီဝမ်ရမ်နှင့် ဦးရမ်းခကြီးကြပ်ရေးဝန်၊ ရန်ကုန်မြို့ပါ ၄။

ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ စတင်အာဏာသက်တမ်းတည်မီ ကြားကာလအတွင်းက အိမ်ငှါးချထားခဲ့ခြင်းသည် ထိုစဉ်အခါက တရားဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သော လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ (၁) (ခ) အရ၊ ကြီးကြပ်ရေးဝန်၏ အမိန့်ဖြင့် အိမ်ငှါးချထားခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ပျက်ပြယ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ အဆိုပါ ကြားကာလအတွင်းတွင် အိမ်ရှင်များသည် မိမိတို့ပိုင် လစ်လပ်နေသော အိမ်ခန်းများကို သင့်တော်သူများအား အငှါးချထားရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထံမှ အမိန့်တစုံတရာ ခံယူရန်လည်း လုံးဝအကြောင်းမရှိချေ။ ကြီးကြပ်ရေးဝန်ပင်မရှိသဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်သည့် အာဏာပိုင်လည်း ထိုစဉ်အခါက မရှိဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ယခုလက်ရှိ အက်ဥပဒေကို ရေးဆွဲသူများသည် ဤအချက်ကို သတိမမူမိသောကြောင့်သာလျှင် ယခုကဲ့သို့ အဆင်မပြေသောကိစ္စပေါ် ပေါက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ရှင်များက ဤကဲ့သို့ တရားဥပဒေနှင့်အညီ အငှါးချထားခြင်းခံရ၍ လက်ရှိ နေထိုင်လျက်ရှိသော အိမ်ငှါးများကိုသာလျှင် ဦးစားပေးလျက် ကြီးကြပ်ရေးဝန်နှင့် အကြံပေးအဖွဲ့တို့သည် အငှါးချထားသင့်သည်ဟု ဤရုံးတော်က ယူဆသည်။

အမှုသည်များသည် မိမိတို့၏ စရိတ်ကို မိမိတို့ကျခံစေရမည်။

တရားလွှတ်တော်ချုပ်

ဦးဝ၊ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးဘထွန်း (အယူခံတရားခံ)*

† ၁၉၆၀ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂ ရက်။

ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်ခြင်း။ ။မည်သည့်အခါတွင်မှ တရားနိုင်ခွင့် ဒီကရီကို ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခြင်းစည်းကမ်း သတ်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၊ ဒီကရီရသူစိတ်မနှံ့ခြင်းကြောင့်၊ စည်းကမ်း သတ်အချိန်အတွင်းသို့ ကျရောက်ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့တွင် တရားနိုင်အတွက် ချမှတ်သော ဒီကရီ၏ အကျိုးအာနိသင်ပေါ် ပေါက်သည်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့ ပေါ် ပေါက်သော အခွင့်အရေးကို မိမိအကျိုးငှါ အသုံးပြုရန် ဆက်လက်၍ ဇာရီပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အရေးယူလိုပါက၊ စီရင်ချက် ချမှတ်သော နေ့ထွင်ကား ထိုကဲ့သို့ အရေးမယူနိုင်ချေ။ စီရင်ချက်တွင် ချမှတ်ထားသော အခွင့် အရေးအားလုံးတို့ကို စေ့စေ့စပ်စပ် ချက်၍ ဒီကရီရေးဆွဲပြီးဆိုင်ရာတရားသူကြီးက လက်မှတ်ထိုးပြီးနောက်မှသာလျှင် တရားနိုင်ခွင့် ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိခဲ့ချေသည်၊ ထိုထက် ဆောလျင်စွာ တရားဥပဒေအတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

U Khin **v.** ***Maung Sa*** **3 L.B.R. 62;** ***Maung Po Kyaw*** **v.** ***Ma Lay and others,*** **7 Ran. 18;** ***A.M. Eusoof*** **v.** ***SVST Chettyar firm,*** **(1940) Ran 72; approved.** ***Abdul Hussein*** **v.** ***Mussamah Umda Bibi,*** **(1896-97) 1 C.W.N. 93;** ***Kisoki Mohan Pal*** **v.** ***Provast Chandra Mudul and others,*** **A.I.R. (1924) Cal. 331;** ***Ramdas*** **v.** ***Gangasagar,*** **A.I.R. (1924) Pat. 421;** ***Venkaturaya Gomuda*** **v.** ***Malappa and other,*** **A.I.R. (1947) Mad. 348;** ***Sri Ramachandra Mardaray Deo*** **v** ***Bhalu Patnaik and others,*** **A.I.R. (1950) Orissa 125;** ***Rameshwar Singh,*** **v.** ***Homes was Singh*** **A.I.R. (1921) P.C. 31; referred to.**

လူတယောက်သည်၊ မိမိအနိုင်ရရှိသော အမှုတွင် စီရင်ချက်ချပြီးသည့်နောက် ဒီကရီ ရေးဆွဲ၍ မပြီးမီစပ်ကြား စိတ်မနှံ့သော ထောက၊ ဆိုက်ထောက်ခြင်းဖကြောင့်၊ ထိုဝေဒနာ ကင်းလွတ်ပြီးနောက်မှ စွဲဆိုသော ဇာရီမှုသည် စည်းကမ်းသတ်ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ စည်းကမ်းသတ်အချိန်တွင်းသို့ကျရောက်သည်ဟု ယူဆရမည်။

အယူခံဘရားလိုအဘက်။ ။ဦးဘသန်း (၃) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံအဘက။ ။ဦးအောင်မင်း (၂) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

---

* ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအယူခံမှု အမှတ် ၇။

† နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း၊ နိုင်ငံတော် တရားဝန်ကြီးမျာ၊ ပြစ်ကြသော ဦးချန်ထွန်းနှင့် ဦးဘအောင်သာဓကျော်တို့ ရှေ့မှောက်တွင် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာဓကျော် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည်။

၁၉၆၀

ဦးဝ
နှင့်
ဦးဘထွန်း။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်။ ။ကားလုတ်တော်၏ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့စွဲအရ၊ ချမှတ်သော စီရင်ချက်ကို မကျေနပ်၍၊ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ အထူးအယူခံ ဝင်ရောက်သော ကိစ္စတရပ်ဖြစ်သည်။

အယူခံတရားခံ ဦးဘထွန်းသည်၊ ရန်ကုန်မြို့ တရားမရုံး ဒုတိယဘရားမ တရားသူကြီးရုံးတော်၏ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၇၀၈ တွင် အယူခံတရားလို ဦးဂအပေါ်တွင် ငွေပေါင်း ၆,၂၅၀ ကို စရိတ်နှင့်တကွ တဘက်သတ် ဒီကရီရရှိခဲ့သည်။ ဒီကရီချမှတ်သောနေ့မှာ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ တဘက်သတ် ဒီကရီကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့ကျမှ သာလျှင် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇာရီမူအမှတ် ၁၁၇၅ တွင် ဇာရီပြုလုပ်ပေးရန် လျှောက်ထားတင်သွင်းလေရာ၊ အယူခံတရားလို၏ အဆိုပါ ဇာရီပြုလုပ်ရေးလျှောက်လွှာမှာ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအရ သုံးနှစ်ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်၍၊ ရုံးတော်ကလက်မခံထိုက်ဟု ချေပသည့်အတွက်ကြောင့်၊ အယူခံတရားခံ၏ လျှောက်လွှာကို ဒုတိယဘရားမတရားသူကြီးက ပလပ်လိုက်သည်။ တရားလွှတ်တော်တွင် အယူခံဝင်ရောက်ရာ၊ **စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ၏ ပဌမဇယားအပိုဒ် ၁၈၂ အရ၊ ဇာရီပြုလုပ်သော လျှောက်လွှာမှာ စည်းကမ်းသတ်မကျော်လွန်သေးဟု ယူဆ၍** အယူခံ တရားလိုအပေါ်တွင် ဇာရီပြုလုပ်ခွင့် ပေးလိုက်သည်။ တရားလွှတ်တော်မှ ချမှတ်သောအမိန့်တွင် ပေါ်လွင်သည်မှာ၊ အယူခံတရားလိုအပေါ်တွင် ချမှတ်သော စီရင်ချက်မှာ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ စီရင်ချက်အရ ရုံးတော်ကဒီကရီရေးဆွဲ၍ တရားသူကြီး လက်မှတ်ရေးထိုးသောနေ့မှာ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုနေ့မဘိုင်မီစပ်ကြား အယူခံတရားခံမှာ မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး စိတ်မနှံ့သော ဝေဒနာဆိုက်ရောက်နေခြင်းကြောင့်၊ ဤဝေဒနာပပျောက်ပြီးနောက် လျှောက်ထားသော ဇာရီမူ လျှောက်လွှာမှာ၊ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအရ ကန့်သတ်သော သုံးနှစ်အတွင်းသို့ ကျရောက်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အယူခံတရားခံ၏ ဇာရီပြုလုပ်ရေးလျှောက်လွှာကို လက်ခံရန်သင့်သည်ဟု အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ တရားလွှတ်တော်မှ ချမှတ်သော အမိန့်ကို ဤရုံးတော်တွင် ထပ်လောင်း၍ အရေးဆိုရာ၌ အယူခံ တရားလိုအတွက် အောက်ပါ အချက်များကို လျှောက်ထားလေသည်။

စည်းကမ်းသတ်ဥပဒေ၏ ပဌမဇယား အပိုဒ် ၁၈၂ တွင် ပါရှိသော ဒီကရီ ချမှတ်သောနေ့သည် တရားမကျင့်ထုံးကိုမဥပဒေအမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၇ တွင် ပေါ်ပြပါရှိသည့်အဘိုး၊ စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့ကို ဆိုလိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရာ၌၊ မြန်မာပြည်နှင့်တကွ အိန္ဒိယပြည်အသီးသီးရှိ တရားလွှတ်တော်တို့၏ စီရင်ထုံးအချို့တို့တွင် တသဘောတည်းဖြစ်ချေသည်။ ထို့ပြင် တရားလွှတ်တော်၏ စီရင်ချက်တို့တွင်

၁၉၆၀
ဦး၀
နှင့်
ဦးဘထွန်း။

စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် လျှောက်တောင်းခြင်းအကြောင်း ပြချက်ကို သက်သေခံ အထောက်အထား မရှိဘဲနှင့် ပေါ်လွင်သည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှားယွင်းသော ယူဆချက်တရပ်ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဖေါ်ပြလေသည်။

တရားလွှတ်တော်၏ စီရင်ချက်တွင် ဒုတိယကန့်ကွက်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖေါ်ပြ ပါရှိသည်မှာ အယူခံတရားခံ၏ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ၊ ကင်းလွတ်ခွင့် တောင်းဆိုသော အကြောင်းပြချက်သည်ကား၊ မိမိသည် စီရင်ချက်ချပြီးသည့်နောက် ဒီကရီရေးဆွဲ၍ မပြီးခင်စပ်ကြားတွင် မကျန်းမမာဖြစ်ပြီး ရူးသွပ်သော ရောဂါဝေဒနာ ဆိုက်ရောက်သည့်အတွက်ကြောင့်၊ ချမှတ်ပြီးသော ဒီကရီနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သို့မျှ အရေးယူနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ဆိုသော စကားရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့အယူခံတရားခံက သက်သေခံ အထောက်အထားနှင့် တင်ပြသောအကြောင်းအချက်များကို အယူခံတရားလိုက ဇာရီပြုလုပ်သောရုံးဌာနသော်၎င်း၊ တရားလွှတ်တော်ဌာနသော်၎င်း ငြင်းဆို ချေပခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ဟု တရားလွှတ်တော်မှ မှတ်ချက်ပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့တရား လွှတ်တော်၏ စီရင်ချက်တွင် ဖေါ်ပြပါရှိသော မှတ်ချက်ရှိနေခြင်းကြောင့်၊ ဤရုံးတော်တွင် အဆိုပါ ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်ခြင်းကိစ္စကို လက်မခံနိုင်ချေ။ ယခုရုံးတော်တွင် တင်ပြသော ဥပဒေအချက် အလက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ တရားလွှတ်တော်၏ စီရင်ချက် ၌ အငြင်းမရှိဟု မှတ်ချက်ချထားသော ကိစ္စကို ပြန်လည် စစ်ဆေးစဉ်းစားပိုင်ခွင့်မရှိသည့်အတွက်ကြောင့်၊ဒီကရီချပြီးသည့်နောက် ဒီကရီရေးဆွဲ၍ မပြီးမီစပ်ကြားတွင် အယူခံတရားခံသည် စိတ်မနှံ့သော ရောဂါဝေဒနာ ဆိုက်ရောက် နေသည်ဟူသော အချက်ကို လက်ခံရပေမည်။

သို့ဖြစ်ရာကား၊ ဤရုံးတော်က စဉ်းစား ဝေဘန်ရန်ရှိသော အချက်မှာ စည်းကမ်း သတ်ဥပဒေ ပဌမဇယားအပိုဒ် ၁၈၂ တွင် အသုံးပြုထားသော (Date of Decree) ဒီကရီချမှတ်သောနေ့ဆိုသော စကားရပ်မှာ ဒီကရီရေးဆွဲပြီး၍ တရားသူကြီးက လက် မှတ်ရေးထိုးသောနေ့ကို ဆိုလိုသည်။ သို့မဟုတ်တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေအမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၇ ကို အကြောင်းပြု၍၊ ဒီကရီချမှတ်သောနေ့သည် စီရင်ချက်ချမှတ်သော နေ့ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေအမိန့် ၂၀၊ နည်းဥပဒေ ၇ ၏ ဘေးတွင် ခေါင်းစဉ် ချမှတ်ထားသော စကားရပ်မှာ (Date of Decree) ဒီကရီ ချမှတ်သော နေ့ဟု ပါရှိသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် အဆိုပါ တရားမကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေအမိန့် ၂၀၊ နည်း ဥပဒေ ၇ အရ၊ ဒီကရီရေးဆွဲရာ၌ စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့ကို ထည့်သွင်းရမည်ဟု ပါရှိခြင်းသည် ဒီကရီချမှတ်သောနေ့နှင့် စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့တို့သည် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်ရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်ဟု မြန်မာပြည်တရားလွှတ်တော် စီရင်ထုံးနှင့် အိန္ဒိယ

၁၉၆၀

ဦးဝ နှင့် ဦးဘထွန်း။

ပြည် တရားလွှတ်တော် စီရင်ထုံး အချို့တို့ဘွင် ပေါ်ပြပါ၌သည်။ *U Khin* v. *Mg Sa* (1), *Mg Po Kyaw* v. *Ma Lay and others* (2), *A.M. Eusoof* v. *SVST Chettyar firm* (3), *Adbul Hussein* v. *Mussamah Umda Bibi* (4), *Kisoki Mohan Pal* v. *Provast Chandra Mudul and others* (5) *Ramdas* v. *Gangasagar* (6), *Venkaturaya Gamudan* v. *Malappa and others* (7), *Sri Ramachandra Mardaray Deo* v. *Bhalu Patnaik and others* (8).

ဤအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သောပြဿနာကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာတွင် တရားလွှတ်တော်က ယခင်ပရီဗီကောင်စီ (Privy Council) မှချမှတ်သော *Rameshwar Singh* v. *Hameswar Singh* (9) တို့အမှုတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသောမူတရပ်ကို အဓိကထား၍ အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပရီဗီကောင်စီ (Privy Council) မှ ချမှတ်သော စီရင်ထုံးတွင် ပေါ်ပြ ပါရှိသော စကားရပ်မှာ၊ စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ ပဌမဇယား ပုဒ်မ ၁၈၂ အတွင်းသို့ အကျုံးဝင်သည်ဟု ယူဆလိုလျှင်၊ ဇာရိပြုရန် ရည်ရွယ်သော ဒီကရီမှာ ဇာရိပြု၍ ဖြစ်နိုင်သောအခြေတွင် ဆိုက်ရောက်နေရမည်ဟု ပါရှိသည်။ ၎င်းပရီဗီကောင်စီမှ ချမှတ်သော စီရင်ထုံးတွင် ပေါ်ပေါက်သော အကြောင်းအချက်တို့ကား ယခုအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော အကြောင်းအချက်တို့နှင့် မကိုက်ညီသော်ငြားလည်း၊ အခြေခံမူမှာ ထပ်တူထပ်မျှပင် ရှိသည်ဟု ယူဆရပေမည်။ စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့တွင် တရားနိုင်အတွက် ချမှတ်သော ဒီကရီ၏ အကျိုးအာနိသင် ပေါ်ပေါက်သည်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်သော ခွင့်အရေးကို မိမိ အကျိုးငှါ အသုံးပြုရန် ဆက်လက်၍ ဇာရိပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အရေးယူလိုပါက စီရင်ချက်ချမှတ်သောနေ့ကဘင်ကား ထိုကဲ့သို့ အရေးမယူနိုင်ချေ။ စီရင်ချက်တွင် ချမှတ်ထားသော အခွင့်အရေးအားလုံးတို့ကို စေ့ငှစွာတွက်ချက်၍ ဒီကရီရေးဆွဲပြီး ဆိုင်ရာတရားသူကြီးက လက်မှတ်ထိုးပြီးနောက်မှသာလျှင် တရားနိုင်၌ ဇာရိပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိချေသည်။ ထိုထက်ဆောလျှင်စွာ တရားဥပဒေအတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ပရီဗီကောင်စီ (Privy Council) မှ ချမှတ်သော စီရင်ထုံး အထက်ပါမူကို အခြေပြု၍ တရုံးနိုင်၏ အခွင့် အရေးကို ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့နည်းတူပင်

(1) 3 L.B.R. 62.
(2) 7 Ran. 18.
(3) (1940) Ran. 72.
(4) 1 CWN 1896-97 93.
(5) A.I.R. (1924) Cal. 351.
(6) A.I.R. (1924) Pat. 421.
(7) A.I.R. (1947) Mad. 348.
(8) A.I.R. (1950) Orissa 125.
(9) A.I.R. (1921) P.C. 31.

၁၉၆၀

ဦးဝ
နှင့်
ဦးဘထွန်း။

လျှင် *Sri Ramacohandra Mardaray Deo* v. *Bhalu Patnaik and others* (1) တို့အမှုတွင်လည်း၊ တရားဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ရေး၏ သဘောကဲ့လဲ့သော စီရင်ချက်တွင် စုံလင်စွာ အကြောင်းပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တရားနိုင်က ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်သည့် အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်မှသာလျှင် စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအရ၊ အချိန်ကို စ၍ ရေတွက်နိုင်မည်ဟု ဂင်မြင်ချက်ပေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒီကရီရေးဆွဲခြင်း မပြုလုပ်ပါက တရားနိုင်၌၊ ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေခြင်းကြောင့်၊ စည်းကမ်းသတ်အချိန် စတင်ရေတွက်ရန်မသင့်တော်ကြောင်း ဖော်ပြထားလေသည်။ အဆိုပါတရားဝန်ကြီးချုပ်၏ဝေဘန်ချက်တွင် ဒီကရီရရှိသောနေ့ **accrual of right** နှင့် ဒီကရီအရ ပေးထားသော အခွင့်အရေးတို့ အတွက် ဇာရီပြုလုပ်ခွင့် စတင်ပေါ်ပေါက်သောနေ့ **availability of remedy** တို့ကို စာမျက်နှာ ၁၃၇ တွင် ခွဲခြား၍ စဉ်းစားဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထိုပြင် စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတို့မှာ တခုပြီးတခု ပေါ်ပေါက်သောကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့် အကြောင်းကိုလည်း သတိချပ်အပ်ပေသည်။ ပရီဗီကောင်စီမှ ချမှတ်သော *Rameshwar Singh* v. *Homeswar Singh* (2) အမှုတွင် ချမှတ်သောမူနှင့် *Sri Ramachandra Mardaray Deo* v. *Bhalu Patnaik and others* (1) တို့အမှုဘွင် သဘောကဲ့လဲ့သောတရားဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာ ရေး၏ ထင်မြင် ယူဆချက်တို့မှာ ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်၍၊ ယခုအမှုတွင် ပေါ်ပေါက်သော ပြဿနာကို၊ ထိုစီရင်ဆုံးတို့တွင် ပါရှိသောမူအရသာလျှင် ဆုံးဖြတ်စီရင်သင့်သည်ဟု ယူဆသည်။

သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားခံသည် မိမိအနိုင်ရရှိသောအမှုတွင် စီရင်ချက်ချပြီးသည့်နောက် ဒီကရီရေးဆွဲ၍ မပြီးမီစပ်ကြားစီတ်မနှံ့ သော ရောဂါဆိုက်ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုဝေဒနာကင်းလွတ်ပြီးနောက်မှ စွဲဆိုသော ဇာရီမှုသည် စည်းကမ်းသတ် ဥပဒေပုဒ်မ ၆ အရ၊ စည်းကမ်းသတ်အချိန်တွင်းသို့ ကျရောက်သည်ဟု ယူဆရမည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အယူခံတရားလို၏ အယူခံလွှာကို ပယ်လိုက်သည်။ တရားစရိတ်မှာ ဂျ ကျပ် ပေးဆောင်စေ။

(1) A.I.R. (1950) Orissa 125. (2) A.I.R. (1921) P.C. 31.

BURMA LAW REPORTS

HIGH COURT

1960

Containing cases determined by the High Court of the Union of Burma.

Index prepared by—MR. K. NGYI PEIK, B.A., B.L. (*Advocate*). Editor.
U MYINT SOE, M.A., *Bar.-at-Law*. Reporter.

Publish under the authority of the President of the Union of Burma by the Superintendent, Government Printing and Stationery, Burma, Rangoon

[*All rights reserved*]

HON'BLE JUDGES OF THE HIGH COURT OF THE UNION OF BURMA DURING THE YEAR 1960

CHIEF JUSTICE

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu* U CHAN TUN AUNG, B.A., B.L., *Barrister-at-Law*.

PUISNE JUDGES

The Hon'ble Justice *Maha Thray Sithu* U SAN MAUNG, B.Sc., I.C.S.

The Hon'ble Justice *Maha Thiri Thudhamma* U THAUNG SEIN, B.Sc., I.C.S.

The Hon'ble Justice U AUNG KHINE, M.A., *Barrister-at-Law*.

The Hon'ble Justice U BA THOUNG, *Barrister-at-Law* (Retired w.e. from 21st September 1960).

The Hon'ble Justice *Maha Thray Sithu* U PO ON, B.A., B.L. (Retired w.e. from 10th October 1960).

The Hon'ble Justice U SHU MAUNG, *Barrister-at-Law*.

The Hon'ble Justice U BA NYUNT, Advocate.

The Hon'ble Justice U MYA THEIN, B.A., *Barrister-at-Law*.

The Hon'ble Justice U SAW BA THEIN, B.A. B.L. (Appointed as Justice w.e. from 20th December 1960).

The Hon'ble Justice U TUN TIN, B.A., B.L. (Appointed as Justice w.e. from 20th December 1960).

MEMBERS OF THE LAW REPORTING COUNCIL DURING THE YEAR 1960

CHAIRMAN

The Hon'ble Justice *Thado Maha Thray Sithu* U CHAN TUN AUNG, B.A., B.L., *Barrister-at-Law*, Chief Justice.

MEMBERS

The Hon'ble Justice *Maha Thray Sithu* U SAN MAUNG, B.Sc., I.C.S.

The Hon'ble Justice U AUNG KHINE, M.A., *Barrister-at-Law*.

Thiri Pyanchi, Sithu U BA SEIN, B.Sc., B.L., Attorney-General.

U YAN AUNG, B.A., B.L., Advocate.

MR. K. R. VENKATRAM, B.A., B.L., *Barrister-at-Law*, Advocate.

MR. U BA HAN, M.A., LL.D., *Barrister-at-Law*, Advocate.

U NGYI PEIK, B.A., B.L., Advocate (*Editor*).

U MYINT SOE, M.A., *Bar.-at-Law* (*Reporter*).

U PE THAN, Registrar, High Court (*Secretary*).

LIST OF CASES REPORTED

စီရင်ထုံးပြုသောမှုခင်းများ

HIGH COURT

တရားလွှတ်ရုံတော်

	PAGE
A. H. Essatar Mohamed *v.* The Union of Burma ...	254
Aishabhai Haji Tahir Mohamed *v.* Mohamed Yacoob Yunus Jamal	452
Ayanulla (*a*) Hanulla *v.* U Par Sein and two others ...	256
Daw Aye Khin *v.* Daw Sein and fourteen others	1
—— Myint Myint *v.* P. R. Vellaswamy	105
—— Ohn Sein *v.* Daw Hnin Li (*a*) Hafiz Bee Bee ...	264
—— Thai *v.* Daw Khin May	102
Dhunjee Shamjee & Co. *v.* The State Agricultural Marketing Board and another	270
Financial Commissioner (Commerce) Burma *v.* Grahams Trading Co. (Burma) Ltd.	172
Gaw Kyin Lyan and one *v.* Gwan Paik	385
Hafi and four others *v.* The State Commercial Bank and another	459
Hajee Abdul Shakoor Khan *v.* The Official Liquidator, The Burma Publishers Ltd. (In liquidation) ...	294
—— Nur Ahmed and one *v.* Daw Zomilla Khatun ...	7
Hussain Bux Khan *v.* The Union of Burma ...	192
In the matter of a pleader, Rangoon	487
—————— U Nyi Nyi, Registrar of Co-operative Societies, Burma	132
J. K. Sutra *v.* A. C. Lodh	8
Jaikaran Singh *v.* Mohamed Walijan and one ...	12

PAGE

K. Mohideen v. The State Pawnshop Management Board and one 299

Kala Lay (a) Tin Nyo / U Tha No v. The Union of Burma ... 144

Kassim Ali v. Union of Burma (Ashop Ali) ... 195

Ko Kyin Myaing v. Daw Mai Shein 303

Ko Soe Maung (a) Ko Chit Kaung (a) Ko Aung Tun / The Union of Burma v. The Union of Burma / Ko Soe Maung (a) Ko Chit Kaung (a) Ko Aung Tun 136

Lim Ngauk Sin v. Ng Foke See 15

Loh Yean v. The Registrar, Burma Co-operative Societies, Burma 461

Ma Ngwe Khin v. Ma Yi Sein and one 313

—— Tin and one v. P. P. Ananthanarayana Aiyar ... 319

Mariam Bi Bi v. Ahla Baqsh 390

—— Bi (a) Ramzan Bi v. Mohamed Ali ... 327

—— Bi Bi v. Mr. Basha 288

Martin Trading Co. v. U Yin Kyi & Co. 197

Maung Ba Sein v. The Union of Burma 21

Maung Chit and one / The Union of Burma v. The Union of Burma / Maung Chit and one 28

Maung Hla Bu v. Ma Ma Gyi and another 332

—— Hmat Gyi v. The Union of Burma 473

—— Kauk and three others v. The Union of Burma 110

—— Kyin Maung and one v. The Union of Burma 39

—— Mya Saw v. The Union of Burma 46

Maung Ngwe Tha / The Union of Burma v. The Union of Burma / Maung Ngwe Tha 205

Maung Thwin and one v. U Taik Hock and one ... 337

—— Tin Shwe and one v. The Union of Burma ... 125

Messrs. Dawsons Bank Ltd. v. Ko Sin Sein and nine others 394

NAME	PAGE
Messrs. Lakhany Brothers v. Sin Teik and another ...	323
Likhmichand Hiralal v. Messrs. Likhmichand Srinivas	210
Mohamed Farooq (*a*) Maung Maung and one v. Sahib Jan and one	51
Musa Kaka v. Hajee Abdul Swamad	179
Mya Thaung (*a*) Yan Khee Htan v. The Union of Burma	465
P. C. Ray and one v. The Union of Burma (U Aung Sint)	341
P. L. K. Kasi Chettyar (*a*) U Kasi and another v. Ko Maung Sin and another	501
Phyu Thee Aung v. The Union of Burma	356
Ponnamal v. Daw Hla Min	216
Shantilal Surajmal Mehta v. Mariam Bibi and six others	359
Taw Eue Taik v. The Union of Burma	78
The State Agricultural Marketing Board v. U Ba Chein	405
The Union of Burma v. U Sein Hlaing	220
——— v. Ganesh Narayan	228
Toe-wal Ahmed (*a*) Salin and one v. Maung Tin ...	97
U Ba Sint v. U Ba Tha	377
— Kyaw Nyunt v. Daw Chit and one	232
— Ohn Maung v. Daw Kyi Kyi	112
— Ohn Shwe (*a*) Maung San v. Daw Mya Yee ...	122
— Pe Maung and one v. Maung Win Maung and three others	381
— Pu and one v. The Union of Burma (U San Maung)	484
— Sein v. The Union of Burma	235
— Sein Maung and one v. Ma Hin Hmine / Ko Sein Ba	495
— Shwe Paing v. The Union of Burma	107
— Sint v. Daw Hpan May and one	83

PAGE

U Than Nyunt and two others v. Zeya Industrial Company and two others 421

V. Govindan v. Town Committee of Kamayut ... 89

မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဦးခုန် (ရှန်း) (ခေါ်) ဦးမြင့်ဦး ၄၂၄

မောင်ထွန်းဝေနှင့် မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၂၄၀

မောင်ရွှေ / မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နှင့် မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ / မောင်ရွှေ ၂၄၃

ရွှေနေဦးစိုးငေ မာင်ဇော်ကိုစု ၄၃၁

ဦးစိန်ကုံ / မဆုံးကာ နှင့် ဦးစောခိုင် / ဦးစောခိုင် ၄၃၅

ဦးဘိုးရွှေက် နှင့် မငေ့ ၁၀၉

ဦးသာရင် နှင့် ဦးစိန်မောင် ၄၄၀

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ နှင့် မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၉၁

LIST OF CASES CITED

ရည်ညွှန်းသောအမှုခင်းများ

HIGH COURT

တရားလွှတ်တော်

PAGE

A. J. King v. Secretary of State for India, (1908) 35 Cal. 394, dissented from 364

A.R.L.P. Firm v. U Po Kyaing and another, (1939) R.L.R. 311, referred to 64

A. R. P. R. M. Meyappa Chettyar v. L. V. Venkalachellam Chettyar, A.I.R. (1935) Ran. 34, referred to 203

A. S. P. S. K. R. Karuppan Chettyar and one v. A. Chokkalingam Chettyar, B.L.R. (1949) (S.C.) p. 46, followed 204

Abbas Ali Khan v. Yusaf Ali Khan, A.I.R. (1927) Lah. p. 186, referred to 218

Abdul Hoosain v. Ram Charan Law, 38 Cal. 687, referred to 88

—— Kadir v. The State, (1951) Rajasthan Law Weekly 457 470

Administrator-General of Bengal v. Prem Lal Mullick and others, 22 I.A. 203 506

Ali Hoosein v. W. Cooper and one, (1949) B.L.R. 543 (H.C.) 499

— Meah v. The Union of Burma, (1954) B.L.R. (S.C.) 65, referred to 44

— Meah v. The Union of Burma (1954) B.L.R. 65 (S.C.), followed 164

Allcroft v. Lord Bishop of London, (1891) A.C. 666 ... 305

Annapurnabai and another v. Ruprao 51 (I.A.) 319, referred to 182

Ariff Moosajee Dooply and one v. Dr. T. Chan Taik, (1950) B.L.R. (S.C.) 227, followed 398-399

PAGE

Aung Hla and others *v.* King-Emperor, I.L.R. 9 Ran. 404, discussed 142

—— Pe *v.* King-Emperor, (1937) R.L.R. 110, referred to 162

Ayitham China Suryarao *v.* Maddala Suryachandra Rao, A.I.R. (1937) Mad. p. 638, referred to ... 212

Azim-ud-din *v.* King-Emperor, 7 L.B.R. 68, referred to 479-480

B. M. Seyed Mohamed *v.* M. E. Ariff and one, (1957) B.L.R. 76 (S.C.) 380

Ba Maung *v.* The Union of Burma, (1950) B.L.R. (H.C.) 131, followed 142

— Pe and one *v.* The Union of Burma, (1950) B.L.R. 178 478

Babu Sagarmal Tibrewala *v.* G. M. Latimour, (1948) B.L.R. 113 (F.B.), referred to 4

B.L.R. (1947) p. 279 ကို ရည်ညွှန်းသည် 95

Babulal Chaukhani *v.* King-Emperor, A.I.R. (1938) P.C. Journal, referred to 481

Baldeo Prasad and others *v.* Sukhi Singh and others, A.I.R., (1938) Pat. 127 259

Baliram Tikaram Marathe and others *v.* Emperor. A.I.R. (1945) Nag. 1, referred to 481

Bank of Chettinad *v.* S. P. K. V. R. Firm and another, A.I.R., (1935) Ran. 517, approved 368

Bansgopal *v.* Emperor, A.I.R. (1933) All. 699 ... 255

Basiram Christian *v.* Ganesh Chandra Das Gupta, C.W.N. Vol. XXIV, (1919-20) p. 167, referred to 101

Bhagchand Dagadusa *v.* Secretary of State, A.I.R. (1927) (P.C.) 176 259

Bhuboni Sahu *v.* The King, 76 (I.A.) 147, referred to 165

Bipin Behari Shaha *v.* Abdul Barik, I.L.R. Vol. XLIV, Cal. 950, referred to 106

Bir Bikram Kishore Manikya Baha *v.* Raj Kumar Pal and another, A.I.R. (1934) Cal. 751, referred to 85—87

PAGE

Boyini Kanganna v. Pedini Ramlingam Subudhi, A.I.R. (1948) Pat. 117 260

Burmese Agencies v. The State Agricultural Marketing Board, C. Reg. Suit 24/52 (H.C.) Ran. Spl. Tribunal 284

Chand Kour and another v. Partab Singh, (1889), I.L.R. 16 Cal. 98 at 102 371

Chatterput Singh v. Maharaj Bahadur, 32 Cal. 198, referred to 203

Chikkanarasaiah and others v. Venkatappa, A.I.R. (1957) Mysore 70, referred to 82

Chittam Subba Rao v. Vela Mankanni Chelamayya, (1953) I.L.R. Mad. 1, distinguished 184

Coddington v. Paleologo, L.R. (1867) 2 Ex. Ca. 193 at 200 411

Cooke v. Gill, (1873) 8 C.P. 107 371

D. H. Atcha & Co. v. M. E. Jeewa, A.I.R. (1925) Ran. 98, referred to 4

Dr. Hori Ram Singh v. Emperor, A.I.R. (1939) Federal Court 43, referred to 226

Dadabhai Dajibhai v. Diogo Saldanha, I.L.R. 18 Bom. 43 372

Daruwalla v. The State Agricultural Marketing Board, C.I.A. 46/55 (H.C.) Ran. 275

Daw Hla May v. U Ko Yin, (1951), B.L.R. 63 (S.C.), followed 298

—— Ohn Bwin v. U Ba and one, I.L.R. 8 Ran. 302 ... 499

Dawsons Banks Ltd. v. C. Ein Shaung and three others, (1951), B.L.R. (H.C.) 300 401

Daya Ram v. Sita Ram and others, A.I.R., (1925) All. 206 318

Deb Ram v. State, (1952) Cr. L.J. 230 470

Devidatt Ramniranjandas v. Shriram Narayandas and others, (1932) I.L.R. 56 Bom. 324 365

Dular Chand v. Balram Das, (1877) 1 All. 453 ... 428

Duncan Brothers & Co. v. Jeetmull Greedharee Lall, (1892) I.L.R. 19 Cal. 372 at 379 371

Emperor *v.* Datto Hanmant Shahapurkar, I.L.R. 30 Bom. 49 at 54, referred to ... ...

——— *v.* H. L. Hutchinson. (1931) A.I.R. All. 356. referred to ... ...

——— *v.* Kallu, A.I.R. (1937) Oudh 259 at 261, referred to ... ...

——— *v.* Ranjani Kanta Bose and others, 49 Cal. 732 ... ...

Empress *v.* Rohimuddin, I.L.R. 5 Cal. 31, referred to

Fowder Ahir *v.* Dalal Sulaiman, Spl. Civil Appeal No. 2 of 1956 (H.C.), referred to ... ...

G. Ponniah Asari *v.* Suppiah Asari, A.I.R. (1924) Mad. 873 ... ...

Gangaram *v.* Punamchan Nathuram, 21 Bom. 823, referred to ... ...

Ganjhu Upendra Singh *v.* Ganjhu Meghnath Singh, A.I.R. (1939) Pat. 598, referred to ... ...

Gaw Tun Shwe *v.* Ma Kyin Aye, (1952) B.L.R. 254 ...

Ghudo *v.* Emperor, A.I.R. (1945) Nag. 143, referred to

Gopal Patwa and another *v.* Diganbar Singh, A.I.R. (1927) Pat. 232 ... ...

Gopaldas Khettry *v.* Phulchand Pursottamdas, 50 C.W.N. 229, referred to ... ...

Govindaswamy and another *v.* N. China Tambi, (1952) B.L.R. (H.C.) 8 ... ...

Gyannessa and others *v.* Mobarakannessa and others, I.L.R. (1898) 25 Cal. 210 ... ...

H. H. B. Gill and another *v.* The King, A.I.R. (1948) (P.C.) 128, referred to ... ...

Hari Krishna Joshi *v.* Shanker Vithal, 19 Bom. 420, referred to ... ...

Hajee Mohamed Akbar *v.* U Mya, (1958) B.L.R. 257 ...

Highton *v.* Treherne, (1878) 48 L.J. Ex. 167 ...

Hirjee Deraj & Co. *v.* Maung Nyun Shein, I.L.R. (1924) 2 Ran. 414, referred to ... ...

PAGE

Hwe Ngwe Chew (*a*) U Kyu *v.* The Official Receiver, High Court, (1959) B.L.R. (H.C.) 12, referred to 120

Indu Bala Debya *v.* Monimala Devi and others, A.I.R. (1955) Pat. p. 505, referred to 202

In re A Debtor, (1936) 1 Ch. 237 at 243, referred to ... 118

In the matter of Loyejoy Patell and another, A.I.R. (1944) Cal. p. 433 445

———————— a pleader, (1924) I.L.R. 2 Ran. 265 194

Jacobs *v.* Union of India, A.I.R. (1958) All. 481, referred to 226

Jafferji Ibrahimji *v.* Miyadin Mangal, A.I.R. (1922) Bom. 273, referred to 4

Jago *v.* The State, A.I.R. (1953) Rajasthan, 117 ... 470

Jairam Jadowji and others *v.* Nowroji Jamshedji Plumber, A.I.R. (1922) Bom. 449, referred to ... 5

James Gardner *v.* Edward A. Lucas and others, (1877-8) Vol. 3, 3 A.C. 582 at 603, referred to ... 117

Jwala Prosad Saha *v.* Bachu Lil Gupta, A.I.R. (1942) Cal. 215 445

K. Panshapagesa Ayyar and another *v.* K. Kalayana-sundram Ayyar and others, A.I.R. (1957) Mad. 473, referred to 214

K. G. Pandit *v.* Narsingdas, I.L.R. Nag. (1950) p. 870 ... 297

K. M. Subbaya Naidu *v.* King-Emperor, 7 Ran. 470 ... 469

K.S.A.K. Raman Chettiar *v.* Maung Maung, (1946) R.L.R. 190, referred to 115

Kailash Missir *v.* Emperor, A.I.R. (1931) Pat. 105, referred to 157

Kamatchi Ammal and others *v.* Emperor, A.I.R. (1929) Mad. 511, referred to 110

Kanshi Ram *v.* Harnam Das and others, A.I.R. (1940) Lah. 73, referred to 458

Karam Chand *v.* Uma Datt-Hans Raj and others, A.I.R. (1932) Lah. 554, referred to 213

PAGE

Karilpalli Ramayya *v.* Sajja Subbayya, (1912) M. W. N. p. 415=13 I.C. p. 315 428

Karunalaya Valangupalli Pandian (*a*) Karumalaya Pandian *v.* Rev. Father Pignot, A.I.R. (1943) Mad. 67, referred to 188

Kay *v.* Goodwin, 6 Bing. 576 255

Kayambu Pillai and another *v.* Court of Wards by Collector, Trichinopoly District and others, (1942) A.I.R. (Mad.) 170 388

King *v.* Thorpe and three others, (1947) R.L.R. 279 at 287, referred to 117

King-Emperor *v.* Kyan Baw, (1903-04) 2 L.B.R. 239 ... 468-469

———— *v.* Maung Bo Maung, 13 Ran. 540, referred to 226

———— *v.* Nga Po Mya and another (1917—20) 3 U.B.R. 18 469

———— *v.* Nga Po Byu and one, 4 Ran. 361 ... 469

Kishoredas P. Mangaldas *v.* Ahmed Suleman, 49 Bom. 567, referred to 119

(Kode) Atchayya *v.* Kosaraju Narahari, A.I.R. (1929) Mad. 81 445

Ko Maung Tin *v.* U Gon Man, (1947) R.L.R. p. 149, referred to 398

Koppolu Venkataswami *v.* Uttarkar Sara Bai and others, A.I.R. Vol. 30, (1943) Mad. 633, referred to ... 217

Krishna Gopal Sharma *v.* Emperor, 32 Cr. L.J. 161, ကို၎ ရည်ညွှန်းသည် 94

Kshetra Mohan Pal Choudhury *v.* Tufani Talukdar and others, A.I.R. (1933) Cal. 474, referred to ... 211

Kough Whee Leek and one *v.* Ko Eu Taik and one, (1955) B.L.R. 80 379

Kulachandra Ghosh *v.* Jogendrachandra Ghosh, (1933) I.L.R. 60 Cal. 384 318

Kyaw Dwe and one *v.* King-Emperor, 1 B.L.J. 69, referred to 479-480

PAGE

Kyaw Hla Aung and one v. The Union of Burma, (1949) B.L.R. 582 ... 482

——————— v. The Union of Burma, (1949) B.L.R. (H.C.) 582, referred to ... 158

Lakshmi Narain Banerjee v. Tara Prosanna Banerjee, 31 Cal. 944, referred to 87

Laughter v. Pointer, (1826) 5 B & C 547 at 554 ... 284

Ledgard and another v. Bull, 13, I.A. 134 365

Louis Dreyfus & Co. v. Purusottum Das Narain Das, I.L.R. 47 Cal. 29 at pp. 36-37, referred to ... 457

M. O. Mohamed Yasin v. V. N. Abdul Rahman, (1958) B.L.R. p. 102 (H.C.), referred to 80

M. S. Sheriff and another v. State of Madras and others, A.I.R. (1954) (S.C.) 397, referred to ... 81

Ma Asha and others v. B. K. Haldar, I.L.R. 14 Ran. p. 439, referred to ... ... 55—61, 70—76

— Hla Yi v. Ma Than Sein and two, (1953) B.L.R. 55 (S.C.) 499

—Hmwe Yai and another v. Daw Win Tha, A.I.R. (1941) Ran. 194 388

— Hnit v. Maung Po To, (1904-06) 1 U.B.R. Crl. Pro. 15 Ed., referred to 110

— Kyin Tin v. Banu Nanigram Jamnadass Firm and one, (1955) B.L.R. 110, referred to 5

— Mi and another v. Kallander Ammal, (1926) I.L.R. 5 Ran. 7, referred to 69

— Pwa Shin v. U Po Sin and another, (1937) I.C. 946 371

— Than v. U Saung, (1956) B.L.R. 466, followed ... 10-11

— Thein Khin v. Ma U Byu, I.L.R. 6 Ran. 571 ... 387

— Yon and others v. Ma Shwe Thin, 11 Ran. 414, followed 10-11

MacLeod v. Attorney-General for New South Wales, (1891) A.C. 455, referred to 351

Mahabir Rai and others v. Mahadeo and others, A.I.R. (1927) All. 686, referred to 86

PAGE

Mahant Brahma Nand v. Shree Sanatan Dharam Sabha, A.I.R. (1944) Lah. 329, referred to ... ... 183—185

Major J. Phillips v. The State, A.I.R. (1957) Cal. 25, referred to 227

Manbodh v. Emperor, A.I.R. (1944) Nag. 274, referred to 355

Manindra Chandra Nandy v. Lal Mohan Ray, (1929) I.L.R. 56 Cal. 940 365

Maung Aung Khin v. Ma Saw Hla, (1958) B.L.R. p. 311 (H.C.) ကို ရည်ညွှန်းသည် 444

——— Aung Khin v. Ma Saw Hla, B.L.R. (1958) 311 291

——— Aye Maung v. The Union of Burma, (1956) B.L.R. 273 482

——— Aye Maung v. The Union of Burma, (1956) B.L.R. (H.C.) 273, referred to and explained ... 158—165

——— Chit Pe v. U Kyaw Shein and another, (1955) B.L.R. 199 (H.C.) 298

——— Gyi v. Maung Saung and others, A.I.R. (1937) Ran. 240, overruled 66

——— Mya Maung v. Ma Khine and others, (1937) 166 I.C. 267 318

——— Po Kin and two others v. Maung Shwe Bya, I.L.R. 1 Ran. 405 316

——— Po Mya v. Ma Gyan Bon, 4 U.B.R. Vol. IV, p. 150, referred to 460

——— Shwe v. The Union of Burma, (1952) B.L.R. (H.C.) 350, approved 129

——— Shwe Tha and others v. Ma U Kra Zan, 10 Ran. 475, followed 10

——— Tun (Htun) v. The King, (1946), B.L.R. 293, approved 37

——— Zaw v. Maung Hla Din, I.L.R. Ran. Series Vol. 12, (1934) p. 161 329

Meenakshi Naidoo v. Subramaniya Sastri, 14 I.A. 160 365

PAGE

Messrs. Importers and Manufacturers Ltd. v. Pheroze Framroze Taraporewala and others, A.I.R. (1953) (S.C.) India 73, referred to 5

——— Keshaylal Brothers & Co. v. The State Agricultural Marketing Board, (1956), B.L.R. 473 (H.C.) distinguished and explained 416

——— Lakhany Brothers v. Sin Teik and one, Civ. Misc. Appeal 18/56 (H.C.) 498

Mobarik Ali Ahmed v. The State of Bombay, A.I.R. (1957) (S.C.) 857, referred to 352

Mohamed Ebrahim v. Municipal Corporation of Rangoon and two others, C. Reg. Suits 74 & 75/1952 (H.C.) Ran. 303

———— Ebrahim Sahib Khateeb v. Bhymeah A. Ismailji, L.B.R. Vol. 1, (1900—02) p. 303, explained 100

——— Kaka and others v. The District Judge of Bassein, (1937) B.L.R. 276 378

——— Siddiq v. Mohamed Ahmed and another, I.L.R. 6 Ran. 680, overruled 364

Mool Chand and others v. Smt. Brijmani Devi and others, A.I.R. (1955) All. 680, referred to ... 187

Moore v. Gamgee, (1890) 25 Q.B.D. 244, dissented from 368

Motilal Tribhoyandas Choksey v. Shankarlal Chhaganlal, A.I.R. (1939) Bom. 345 365

Mt. Besar Kuar and another v. Ramhit Singh and others, A.I.R. (1941) Pat. 167, referred to 212

Munireddi v. K. Venkata Rao, 17, I.C. 544 ... 493

N. Namberumal Chetty v. P. Ramayya Naidu, A.I.R. (1942) Mad. 602, referred to 506

Naba Kumari Debi v. Behari Lal Sen, 34 Cal. 902 (P.C.), referred to 19

Nalam Ramayya and others v. Nalam Achamma, A.I.R. (1944) Mad. 550, distinguished 316

Narain Chandra Biswas and others v. Emperor, A.I.R. (1936) Cal. 101, referred to 157

PAGE

Narmadabai Tulsiram Shet Agarwale and others v. Rupsing Bhila and another, A.I.R. (1938) Bom. 69, referred to 212

Nawal Kishore Rai and others v. Emperor, A.I.R. (1943) Pat. 146, discussed 164

Nazir Ahmed v. King-Emperor, (1936) P.C. p. 253 ... 325

Nga Hla U v. King-Emperor, 3 Ran. 139 469

—— Thet U v. King-Emperor (1903-04) 2 L.B.R. 115 468

Nilkantha Narayan Singh v. M. S. Zoha, Official Receiver of the Calcutta High Court, I.L.R. 22 Pat. 256, referred to 506

Noor Mohammad v. Abdul Fateh and others, A.I.R., (1941) Pat. 461 260

Nura and another v. Emperor, A.I.R. (1936) Lah. 778, ကို ရည်ညွှန်းသည် 252

Obhoya Charan Bhoola v. Koilash Chunder Dey, 14 Cal. 751, referred to 20

Orr v. Muthia Chetti, I.L.R. 17 Mad. 501 at 503, referred to 506

P. J. Narayan v. Ma Daw and one, U.B.R. Civil, Vol. II, (1902-03) p. 1 (Court Fee) followed 101

P. K. A. C. T. Chockalingam Chetty v. Yaung Ni and two others (1912) 6 L.B.R. 170 316

Pal Singh Santa Singh v. The State, A.I.R. (1955) Punj. 18 325

Patel Panachand Girdhar and others v. The Ahmedabad Municipality, I.L.R. 22 Bom. 230, discussed ... 304

Payyavulu Vengamma v. Payyavula Kesanna and others, A.I.R. (1953) (S.C.) 21, referred to ... 457

Po Lan v. The King, (1947) R.L.R. 379, discussed ... 479

Poongavanam Pillai v. Subramanya Pillai and another, A.I.R. (1951) Mad. 601, referred to 115

Prandhan Das v. Pantayet Saheb Promode Chandra Deb and others, A.I.R. (1946) Pat. p. 19, referred to ... 186

Prem Sukh Das and others v. Bhupia and another, 2 All. 517 (F.B.), referred to 20

ကရားရုံးချုပ်စာကြည့်တိုက်

Professor Indra v. Emperor, A.I.R. (1930) Lah. 870 ကို ရည်ညွှန်းသည် 93

R. v. Baskerville, (1916) 2 K.B. 658, referred to ... 161

— v. Chandra Dhama, L.R. (1905) 2 (K.B.) 335, referred to 35

— v. Gordon, (1781) 21 State Trials 486 at 644-45, referred to 142

— v. Noakes, (1832) 5 C.P. 326, referred to ... 161

R. K. Mody & Co. v. Mohamedbhai Abdool Hoosein & Co., 49 Bom. 724, referred to 119

R. M. AL. Firm v. Ko Shan and another, (1939) R.L.R. 639 269

Radha Prasad Singh v. Pathan Ojah and another, I.L.R. (1893) All. Vol. XV, p. 363, referred to ... 99

Rahmat Bibi v. Maung Po Sein and others, I.L.R. 14 Ran. p. 485, referred to ... ... 54—60, 71

Ram Awatar and another v. Hulrajee, A.I.R. (1935) Ran. 123, referred to 90

— Raj Tewari v. Girnandan Bhagat and others, I.L.R. (1893) All. Vol. XV, p. 63, referred to ... 99

Ramaswami Gourdan v. Emperor, I.L.R. 27 Mad. 271, referred to 157

Ramkissendas and another v. Binjraj Chowdhury and another, 50 Cal. 419 A.I.R. (1923) Cal. 691, referred to 5

Ratan Lalji Chand v. Dali Chand and others, A.I.R. (1954) Hydrabad 39 372

Ratanlal Hiralal v. C. R. Gupta, A.I.R. (1951) Nag. 431, referred to 202

Read v. Brown, (1889) 22 Q.B.D. 128 371

S. Rama Iyer v. K. V. Nataraja Iyer, Cr. L. J. Vol. 49 (1948) p. 369 445

S. A. Menon v. Revd. Father J. F. Lafon, 3 Ran. 534, followed 106

PAGE

S. A. Nathan v. S. R. Samson, 9 I.L.R. 480 (F.B.), followed 311

S. M. Ally v. Maung San Nyein, I.L.R. 14 Ran. 155 ... 387

S. R. M. M. A. Firm v. Maung Po Saung and others, 7 Ran. 466, followed 218

S. Soora Reddi v. S. Chenna Reddi and others, A.I.R. (1950), Mad. 306 445

Sm. Annapurna Dasi w/o Upendra Nath Basu and others v. Sarat Chandra Bhattacharjee and others, A.I.R. (1942) Cal. 394, distinguished... ... 507

Sahib Dayal and another v. Jagannath Prasad, I.L.R. 46, All. 636, distinguished 387

Sanwat Khan v. State of Rajasthan, (1956) A.I.R. (S.C.) 54, followed 129

Saraswati Ammal v. Dhonakoti Ammal, 48 Mad. 299; A.I.R. (1924) Mad. 873 291

Sarat Chandra Bose v. Bisweswar Mitra, Vol. LIV, Cal. 405, referred to 106

Satyabrata Ghose v. Mugneeram Bangur & Co. and another, A.I.R. (1954) (S.C.) 44 275

Seth Chand Mull Dudha v. Purushothamadas, A.I.R. 26 Mad. 58, referred to 124

Sewdayal Ramjeedas v. Official Trustee of Bengal, A.I.R. (1931) Cal. 651 365

Sharada Bai and another v. K. Lakshminarayana Rao, A.I.R. (1955) Mysore 59 380

Sheik Kudratulla v. Mahini Mohan Shaha, (1869) 4 Ben. L.R. 134, 169, referred to 62

Sheogobind Singh v. Gouri Prasad, 4 Pat. 43, referred to 114

Shiah Singh v. Buga Singh, (1954) B.L.R. 325 ... 378

Steel Brothers & Co., Ltd. v. Tokersee Moolief, I.I.R., 10 Ran. see p. 372—384 411

Sukhlal and others v. Bisesar, A.I.R. (1929) Nag. 115, referred to 214

PAGE

Surendra Mohan Rai Choudhury v. Mohendra Nath Banerjee and others, A.I.R. (1932) Cal. 589 ... 268

Tai Chuan & Co. v. Chan Seng Cheong, (1949) B.L.R. (S.C.) 86, referred to 118

——— v. Chan Seng Cheong, (1949) B.L.R. (S.C.) 86, followed 298

Tan Kong Bu and two others v. Buildings Engineer, Rangoon Municipal Corporation and one, (1958) B.L.R. (H.C.) 20 303

Tan Swee Kyu v. Chan Chain Lyan (1947), R.L.R. 107 444

——— v. Chan Chain Lyan, (1947) B.L.R. 107 291

Tara Singh v. The State, A.I.R. (1951) (S.C.) ... 471

Tarabai Jivanlal Parekh v. Lala Padamchand, A.I.R. (1950) Bom. 89, referred to 19

Teacotta Shekdar v. Ameer Majee, Hafiz Paiker and others, I.L.R. 8, Cal. 393, referred to ... 110

Teckchand v. Mahadeo, (1922) A.I.R. Nag. 127 ... 372

The Administrator-General of Burma v. Tewary, I.L.R. 13 Ran. 292 339

— Emperor v. Nirmal Jirban Ghose. 39C.W.N. 744, referred to 162

— Gaekwar Sarkar of Baroda and another v. Gandhi Kachrabhai Kasturchand, I.L.R. 27 Bom. 344 (P.C.), followed 305

The King v. Hla Maung (1946) R.L.R. 102, referred to 128

——— v. Maung Hmin and three, (1946), R.L.R. 1 401

——— v. Nga Myo, (1938) R.L.R. 190, discussed. (Held overruled *pro tanto* by Ali Meah's case) ... 162

——— v. Thorpe and three others, (1947) B.L.R. 279, followed 34

The Secretary of State for India in Council v. Rajlucki Debi, I.L.R. 25 Cal. 239 259

— Sooratee Bara Bazaar Co., Ltd. v. Hoosain Hamadanee & Co., 5 Ran. 139, referred to 120

PAGE

The Union of Burma v. Ah Hla (a) Maung Hla and two others (1958) B.L.R. (H.C.) 29, referred to ... 43-44

——————— v. G.M. Mehta, (1955) B.L.R. 320, referred to 157

Thompson v. Goold, (1910 A.C. 409 at 420, referred to 65

U Aung Gyi v. The Government of Burma (1940) R.L.R. p. 512 (F.B.) 392

— Ba Sein v. Moosajri Ali Bhai Patail and one, (1953) B.L.R. 144 (H.C.) 498

— Ba Thein and one v. King-Emperor, 8 Ran. 372 ... 469

— Damadaya v. King-Emperor, 1 Ran. 211 ကိုးရည်ညွှန်းသည် 93

— Maung Maung v. Mya Aye Bu, (1952) B.L.R. 406 ... 291

— Ohn Maung v. Daw Kyi, Spl. Civil Appeal No. 19 of 1958 of the (H.C.) Ran., referred to 1960 B.L.R. p. 112 (H.C.) 104, 188

— Po Thein v. Buta Khan, A.I.R. (1936) Ran. 473 ... 378

— Pyinnya and others v. Maung Law and another, 7 Ran. 677 at 683, referred to ... ... 63—67

— Ratana v. The Municipal Corporation of Rangoon and Dr. Than Aung, C.I.A. 44/56 (H.C.) Ran. 261

— Saw and nine others v. The Union of Burma (1948) B.L.R. p. 217 (H.C.) 478

— Yar Hoke v. Ma Htway Khin and the Assistant Controller of Rents, Rangoon, (1960) B.L.R. (S.C.) (Jan. issue), referred to 121

Uma Churn Sett and another v. Kanai Lal Sett and others A.I.R. (1921) Cal. 81, referred to ... 187

Umeshwar Prasad Sinha v. Dwarika Prasad, A.I.R. ... (1944) Pat. 5 339

Upendra Chandra Poddar and others v. Emperor, (1941) Cr. L.J. Vol. 42, p. 796, ကို ရည်ညွှန်းသည် ... 241

Vasudeva Udpa and two others v. Krishna Udpa and eighteen others (1921) Mad. 44, p. 629 ... 297

Venkata Rangiah Appa Rao Bahadur and another v. Secretary of State and others, A.I.R. (1931) Mad. 175 259

PAGE

Venkata Sabbayya and another *v.* Venkataramanayya and others, A.I.R. (1930) Mad. 646, referred to ... 457

Venkatarama Ayyangar *v.* Thulasi Ammal, A.I.R. (1950) Mad. 320 292

——————— *v.* Thulasi Ammal, A.I.R. (1950), Mad. 320 445

Vinayak Vishnu Sahasrabudhe *v.* B. G. Gadre and others, A.I.R. (1959) Bom. 39, referred to ... 458

Vishnu Jagannath Joshi *v.* Vasudeo Raghunath Oka, 43 Bom. 164, referred to 88

Vyankatesh Oil Mill v. Velmahomed, A.I.R. (1928) Bom. 191 428

W. Ramsden and Company, Limited *v.* Jacobs, 1 (1922) K.B. 640, referred to 457

Waghela Rajsanji *v.* Sheik Masludin and others (1887) I.L.R. 11 Bom. 511 at 561, referred to ... 63

INDEX

ညွှန်းချက်

HIGH COURT

တရားလွှတ်တော်

PAGE

ACTS :

ARBITRATION ACT.
BURMA LAWS ACT.
CIVIL PROCEDURE CODE.
CONTRACT ACT.
CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT.
COURT FEES ACT.
CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958.
CRIMINAL PROCEDURE CODE.
EVIDENCE ACT.
FOREIGN EXCHANGE REGULATION ACT.
GUARDIAN AND WARDS ACT.
GENERAL CLAUSES ACT.
JAPANESE CURRENCY (EVALUATION) ACT, 1947.
LEAVE AND HOLIDAYS ACT.
LEGAL PRACTITIONERS ACT.
LIABILITIES (WAR-TIME ADJUSTMENT) ACT.
LIMITATION ACT.
MONEY LENDERS ACT.
NEGOTIABLE INSTRUMENTS ACT.
PARTNERSHIP ACT.
PENAL CODE.
RANGOON CITY CIVIL COURT ACT.
REGISTRATION ACT.
SIAB AND BSIA ACT.
SALE OF GOODS ACT.
SPECIFIC RELIEF ACT.
TRANSFER OF PROPERTY ACT.
UNION JUDICIARY ACT.
URBAN RENT CONTROL ACT.

ABSCONDING OF ACCUSED—what facts should not be sufficient to come to a finding of—proof of abscondence—condition precedent for examination of a witness in the absence of accused ... 341

ACCESSORY AFTER THE FACT—LITTLE BETTER THAN ACCOMPLICE ... 144

ACCOMPLICE—EVIDENCE OF—NO RULE OF LAW WHICH FORBIDS THE USE OF EVIDENCE OF ACCOMPLICE—WHEN CAN BE USED ... 39

ACCOMPLICE—*Who is—Evidence of—Cannot be used to corroborate approver's evidence.* Where the collaboration of certain members of the Village Defence Force was necessary not only to give moral support to the murderers but also to cover their line of

PAGE

retreat and to render them such help as might be necessary should they find themselves in difficulties, such members of the Village Defence Force, though they were not actually at the scene of murder when the murder was committed, were nevertheless accomplices. An accessory after the fact is little better than an accomplice. Whether a person is or is not an accomplice depends upon the facts in each particular case considered in connection with the nature of the crime. *The Union of Burma* v. *G.M. Mehta* (1955) B.L.R. (H.C.) 320; *Ramaswami Goundan* v. *Emperor*, I.L.R. 27 Mad. 271; *Kailash Missir* v. *Emperor*, A.I.R. (1931) Pat. 105 ; *Ghudo* v. *Emperor*, A.I.R. (1945) Nag. 143; *Narain Chandra Biswas and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1936) Cal. 101 ; *Kyaw Hla Aung and one* v. *The Union of Burma* (1949) B.L.R. (H.C.) 582 ; *Emperor* v. *Kallu*, A.I.R. (1937) Oudh 259 at 261 ; *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma* (1956) B.L.R. (H.C.) 273, referred to. Regardless of whether or not the accomplices had the opportunity of colluding with the approver or with each other or whether they were under open arrest their testimony cannot be used to corroborate the evidence of the approver. *Ali Meah* v. *The Union of Burma*, (1954) B.L.R. (S.C.) 65, followed. *Kyaw Hla Aung* v. *The Union of Burma*, (1949) B.L.R. (H.C.) 582 ; *R.* v. *Baskerville*, (1916) 2 K.B. 658 ; *R.* v. *Noakes*, (1831) 5 C.P. 326 ; *Aung Pe* v. *King-Emperor*, (1937) R.L.R. 110, referred to. *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma*, (1956) B.L.R. (H.C.) 273, referred to and explained. *Nawal Kishore Rai and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1943) Pat. 146 ; *Aung Hla and others* v. *King-Emperor*, I.L.R. 9 Ran. 404, discussed. *The King* v. *Nga Myo*, (1938) R.L.R. 190, discussed (Held overruled *pro tanto* by Ali Meah's case).

KALA LAY (*alias*) TIN NYO
U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA ... 144

ADJOURNMENT—REFUSAL TO GRANT ADJOURNMENT AND DISPOSAL OF SUIT ON EVIDENCE ON RECORD—WHEN JUSTIFIED—O. 17, R. 3, CIVIL PROCEDURE CODE 89

ADMISSIBILITY OF EVIDENCE—*Mistake regarding—No ground for revision.* A mistake made by a trial Court regarding the admissibility of evidence in the course of trial cannot be made the ground for revision.

HAJEE NUR AHMED AND ANOTHER *v.* DAW ZOMILLA KHATUN 7

ADMISSION— admission of crime by accused— conviction on such admission— failure to examine accused about such admission under s. 342, Cr. P.C.— accused must have been prejudiced by such admission 465

ADULTERY— INGREDIENTS OF— PENAL CODE, s. 497 STRICT PROOF OF MARRIAGE NECESSARY 195

ADVOCATES' ADMISSION RULES, 1954—*Rule 4—The fact of still being in Government service—No bar to application for admission as Advocate under—Does not negative declaration of intention to practise.* The fact that an applicant for admission as an Advocate of the High Court is still in Government service, is no bar to his application for such admission and this fact has never been held to have negatived his declaration that he intended to practise in the High Court or in the Courts subordinate thereto, if admitted as an Advocate.

IN THE MATTER OF U NYI NYI, REGISTRAR OF CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA 132

PAGE

APPELLATE COURT—DUTY OF—TO GIVE EFFECT TO THE CHANGES IN THE LAW OF PROCEDURE—CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958—EFFECT OF CESSATION OF 28

APPROVER—EVIDENCE OF APPROVER—CANNOT BE LESS CORROBORATED BY THE EVIDENCE OF ACCOMPLICE 144

ARBITRATORS—*Legal Misconduct of—When committed.* Where despite the provision in the agreement to submit the dispute to arbitration, to the effect that the arbitrators were to give reasonable notice to the parties to attend the meeting of the arbitrators either personally or by fully instructed representative and that only in case where the party failed to appear after reasonable notice had been given, could arbitrators proceed *ex parte as* effectually as if the party who had been duly notified were present, the arbitrators heard one party and her witnesses without giving an opportunity to the other side of being present at such hearing, *Held*: that the arbitrators had contravened the principles of natural justice and had committed legal misconduct. *W. Ramsden and Company Limited* v. *Jacobs*, 1 (1922) K.B. 640; *Venkata Subbaya and another* v. *Venkataramanayya and others*, A.I.R. (1930) Mad. 646; *Payyavula Vengamma* v. *Payyavula Kesanna and others*, A.I.R. (1953) (S.C.) 21; *Louis Dreyfus & Co.* v. *Purusottum DasNarain Das*. I.L.R. 47 Cal. 29 atpp 36-37; *Vinayak Vishnu Sahasrabudhe* v. *B.G. Gadre and others*, A.I.R. (1959) Bom. 39; *Kanshi Ram* v. *Harnam Das* and *others* A.I.R. (1940) Lah. 73, referred to.

AISHABHI HAMI TAHIR MOHAMED v. MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL 452

"ARREARS OF RENT"—MEANING OF—URBAN RENT CONTROL ACT S. 11 (1) (*a*)—ASSIGNMENT OF RENT PAYABLE AND DUE BY TENANT—NOT ARREARS OF RENT LAWFULLY DUE TO NEW OWNER—S. 11 (1) (*a*), URBAN RENT CONTROL ACT 112

BAIL—GRANT OF BAIL—SS. 496 AND 497, CRIMINAL PROCEDURE CODE—GRANT OF BAIL IS THE RULE AND REFUSAL IS AN EXCEPTION 192

BUILDING—BUILDING ON LAND NOT COVERED BY DECREE—ORDER OF DEMOLITION OF BUILDING—CANNOT BE MADE BY EXECUTING COURT 83

BURMA LAWS ACT—S. 13 (1)—EFFECT OF ON GIFTS BY MAHOMEDANS—TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 129 51

CAUSE OF ACTION meaning of—every fact which would be necessary for the plaintiff to prove if traversed in order to support his right to the judgment of the Court 360

CHEATING—INGREDIENTS OF S. 415, PENAL CODE—NECESSITY OF DECEPTION WHICH MUST PRECEDE AND INDUCE A CERTAIN PERSON OF CERTAIN CLASS OF PERSON 235

CIVIL PROCEDURE CODE—RESCISSION OF A DECREE FOR EJECTMENT ON PAYMENT OF ARREARS OF RENT—UNKNOWN TO THE CIVIL PROCEDURE CODE 102

CIVIL PROCEDURE CODE, SS. 2 (2) AND 47—*Decree—Traversing beyond terms of—What investigation will tantamount to—When order rejecting objection in execution proceedings not—Question relating to execution appealable as.* In execution of a simple money decree the respondents attached certain immoveable properties belonging to the appellants, who objected to the attachment on the ground that the properties were subject to an equitable mortgage in favour

PAGE

of the respondents and that the promissory note on which the respondents obtained the simple money decree was the one executed by them when the monies were loaned by the respondents and the title deeds of the properties were handed over to them. There was nothing either in the plaint or written statement to suggest that the suit promissory note was part of the transaction by means of which an equitable mortgage was created over certain properties owned by the appellants and the simple money decree was passed as a result of confession by the appellants. The objection raised by the appellants in the execution proceedings was rejected by the executing Court. In appeal it is contended on behalf of the appellants that the order rejecting the objection is one "relating to the execution, discharge or satisfaction of the decree." *Held :* That the suit being a simple suit on a promissory note it would be tantamount to traversing beyond the terms of the decree to investigate in the execution proceedings whether the promissory note was part of a mortgage transaction and that the question as to the existence or otherwise of the alleged mortgage is not a question which can arise between the parties in the present suit. *Held further :* That the order rejecting the objection of the appellants cannot come within the definition of "decree" in s. 2 (2) read with s. 47 of the Civil Procedure Code and is therefore not appealable. Where the transaction leading up to the decree is set out in the pleadings, the question as to whether or not the provisions of Order 34, rule 3 (6) of the Civil Procedure Code could be invoked will be a "question relating to the execution" of the decree and thus appealables as a "decree".

MAUNG THWIN AND ONE *v.* U TAIK HOCK AND ONE ... 337

CIVIL PROCEDURE CODE, s. 19—*Suit for wrongful conversion—Choice of forum—Jurisdiction not altered by defendant's repudiation of liability— Letters Patent—Clause* 10*—Jurisdiction—Inherent want of—Not procedural irregularity—Not curable by waiver—Leave — Condition precedent to institution of suit—Nullity of trial. "Cause of action"—Meaning of—What must be looked to for ascertaining* Under s. 19 of the Civil Procedure Code, the application of which being not excluded impliedly or expressly to the High Court as contemplated in s. 120 of the Civil Procedure Code the plaintiff has full option of instituting a suit for wrongful conversion, *i.e.*, injury or wrong done to his moveable properties at Rangoon where the loss or destruction was said to have taken place by negligence on the part of the defendant either in Rangoon or at the place where the defendant resides. Where in a suit for damages for breach of contract the making of which was complete in Rangoon where the pledge took place and where the redemption must by necessary implication also take place, the mere repudiation of the plaintiff's claim by the defendant-appellant from Bombay does not alter the question of jurisdiction of the plaintiff's suit. *Ratan Lalji Chand* v. *Dali Chand and others*, A.I.R. (1954) Hydrabad 39 ; *Dadabhai Dajibhai* v. *Diogo Saldanna*, I.L.R. 18 Bom. 43 ; *Teckchand* v. *Mahadeo*, (1922) A.I.R. Nag. 127, referred to. Inherent want of jurisdiction under clause 10 of the Letters Patent (which corresponds to s. 15 of the Union Judiciary Act) cannot, by waiver, confer jurisdiction and such an irregularity cannot be an irregularity which merely affects the procedure. Leave necessary under the relevant clause of the Letters Patent constituting the High Court for the institution of the suit is a condition precedent to the institution of a suit on the Original Side of the High Court in cases where the cause of action has partly

PAGE

arisen within the local limits of the ordinary original civil jurisdiction of the High Court, and failure to obtain such leave before the suit is instituted does not confer jurisdiction to the High Court. The trial is a nullity from the inception *Devidatt Ramniranjandas* v. *Shriram Narayandas and others*, (1932) I.L.R. 56 Bom. 324 ; *Manindra Chandra Nandy* v. *Lal Mohan Ray*, (1929) I.L.R. 56 Cal. 940 referred to *Bank of Chettinad* v. *S.P. K.V.R Firm and another*, A.I.R. (1935) Ran. 517, approved. *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed and another*, I.L.R. 6 Ran. 680, overruled. *A. J. King* v. *Secretary of State for India*, (1908) 35 Cal. 394 ; *Moore* v. *Gamgee*, (1890) 25 Q.B.D. 244, dissented from. In ascertaining the meaning of the expression "cause of action" regard must be had to the substance rather than the form of the claim made out in the plaint, although it has been compendiously defined to mean every fact which would be necessary for the plaintiff to prove if traversed in order to support his right to the judgment of the Court. *Cooke* v. *Gill*, (1873) 8 C.P. 107 ; *Read* v. *Brown*, (1889) 22 Q.B.D. 128 ; *Ma Pwa Shin* v. *U Po Sin and another*, (1937) I.C. 946 ; *Chand Kour and another* v. *Partab Singh* (1889) I.L.R. 16 Cal. 98 ; *Duncan Brothers* v. *Jeetmull Greedharee Lal*, (1892) I.L.R. 19 Cal. 372, referred to

SHANTILAL SURAJWAL MEHTA *v.* MARIAM BIBI AND SIX OTHERS 359

CIVIL PROCEDURE CODE, s. 47—WHEN NOT A BAR TO A SUIT UNDER s. 55 OF THE SPECIFIC RELIEF ACT 83

CIVIL PROCEDURE CODE, s. 80—notice under—where notice was not given to one Respondent who was a necessary party—it is proper that the suit be rejected *in limine* for want of notice ... 256

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 7, R. 11—*Rejection of plaint for want of notice under s. 80 of the Code—When proper as against defendants not requiring such notice.* The appellant sued the three respondents for possession of the suit premises and for a declaration that the order of the 3rd respondent, Controller of Rents permitting the 1st respondent to let the suit premises to the 2nd respondent was void. The plaint was rejected under Order VII, Rule 11 of the Civil Procedure Code on the ground that no notice as required under s. 80 of the Civil Procedure Code having been served on the 3rd respondent, the Controller of Rents and that without first cancelling the order of the 3rd respondent, the Controller of Rents permitting the 1st respondent to let the suit premises to the 2nd respondent the suit as against the 1st and 2nd respondents could not be proceeded with, although it was contended on behalf of the plaintiff that although the suit against the Controller of Rents might not be maintainable in law the suit should be proceeded against the remaining defendants after striking out the Controller of Rents from the array of defendants. *Held :* That as the appellant-plaintiff has asked for a declaration that the order of the Controller of Rents was void as a condition precedent to the ejectment of the 2nd defendant-respondent from the suit premises the 3rd respondent Controller of Rents was a necessary party and he could not therefore be struck out from the suit and that as the suit as framed could not be proceeded against the other two defendants after striking out the 3rd defendant, the Controller of Rents, it was rightly rejected *in limine* for want of notice under s. 80 of the Civil Procedure Code. *Boyini Kanganna* v. *Pedini Ramilingam Subudhi*, A.I.R. (1948) Pat. 117 ; *Bhagchani Dagadusa* v. *Secretary of State*, A.I.R. (1927) P.C. 176 ; *Venkata Rangiah Appa Rao Bahadur and another* v. *Secretary of State and others*, A.I.R. (1931) Mad. 175 ; *U Ratana* v. *The Municipal Corporation of*

PAGE

Rangoon and Dr. Than Aung, C.I.A. No. 44 of 1956 of High Court, Rangoon ; *The Secretary of State for India in Council* v. *Rajlucki Debi*, I.L.R. 25 Cal. 239 ; *Baldeo Prasad and others* v. *Sukhi Singh and others*, A.I.R. (1938) Pat. 239 ; *Noor Mohammad* v. *Abdul Fateh and others*, A.I.R. (1941) Pat. 461, referred to.

AYANULLA (*alias*) HANULLA *v.* U PAR SEIN AND TWO OTHERS 256

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 34, r. 3 (6)—the question whether or not the provisions of O. 34, r. 3 (6) of the Civil Prodceure Code could be invoked will be a "question relating to the execution" of the decree and then appealable as a "decree" 337

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 9, R. 9—*Application to set aside order dismissing application to restore suit—Limitation Act, Art.* 163. An application to set aside an order of dismissal for default of an application to restore suit to file is one under Rule 9, Order 9 of the Code of Civil Procedure and is governed by Article 163 of the Limitation Act. *S. A. Menon* v. *Revd. Father J. F. Lafon*, 3 Ran. 534, followed. *Bipin Behari Shaha* v. *Abdul Barik*, I.L.R. 44 Cal. 950, referred to.

DAW MYINT MYINT *v.* P. R. VELLASWAMY 105

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 9, R. 13—*Setting aside* ex-parte *decree—Court to be satisfied for non-appearance—Discretion to be exercised judicially—Rangoon City Civil Court Act. s.* 25—*Discretion of High Court in revision—Purpose of.* Where the Fourth Judge of the City Civil Court, Rangoon, allowed the application of the respondent for setting aside the *ex-parte* decree passed against him, which did not set out sufficient cause showing why there had been no appearance by or on his behalf in the suit for ejectment by the applicant against him. *Held :* That under Order 9, Rule 13 of the Civil Procedure Code the respondent must satisfy the Court that he was prevented by sufficient cause from appearing when the suit was called on for hearing and that although it is within the discretion of the Court to allow the application, the Court did not exercise its jurisdiction judicially, as it failed to follow the law laid down by a Full Bench of the High Court in *U Aung Gyi* v. *The Government of Burma* (1940 R.L.R. 512). Where it is contended that the High Court should not interfere in revision, as the applicant suffered no irreparable injury. *Held :* That the High Court has a discretion under s. 25 of the Rangoon City Civil Court Act to act, if the case is one in which it should act, it ought to act, that is, it should always exercise its discretion for the purpose of doing material justice.

MARIAM BI BI *v.* AHLA BAQSH 390

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 17, R. 3—*Refusal to grant adjournment and disposal of suit on evidence on record under—When justified—Party not offering to give evidence—Not incumbent on Court to invite him to give evidence.* Where after several adjournments granted at the request of the parties and their pleaders the Court finally refused to grant any further adjournment and proceeded to dispose of the suit on the evidence on record, the plaintiff not offering to give evidence when the adjournment was refused. *Held :* That the trial Judge had rightly dealt with the suit under Order XVII, Rule 3 of the Civil Procedure Code and that it was not incumbent on the trial Juge to have invited the plaintiff to step into the witness-box for the purpose of giving evidence.

V. GOVINDAN *v.* TOWN COMMITTEE OF KAMAYUT ... 89

PAGE

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 22—*Addition of heirs of deceased party—Not imperative—Proceeding not irregular due to omission to add all heirs.* The provisions in Order 22, Civil Procedure Code do not render it imperative for all the heirs of a deceased party to be added as legal representatives to enable the suit to proceed. If a person had been added as legal representative and no objection has been taken that person does not represent the estate, the proceedings of the Court cannot be considered irregular simply on the ground that all the heirs of the deceased person have not been added. *Maung Po Mya v. Ma Gyan Bon*, 4 U.B.R. 150, referred to.

HAFI AND FOUR OTHERS *v.* THE STATE COMMERCIAL BANK AND ANOTHER 459

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 33. R. 3—*Application for permission to sue in forma pauperis—Amendment of partition—O. 33, R. 2 (2)—Presentation by pleader—When presentation by plaintiff.* Where the particulars which are necessary to be stated in an application for leave to sue as a pauper, as provided for in Order XXXIII, Rule 2 of the Civil Procedure Code are embodied in the plaint and where subsequently a separate application for leave to sue as a pauper was filed by the plaintiff's pleader in the immediate presence of the plaintiff. *Held :* That Order XXXIII, Rule 3 of the Civil Procedure Code is wide enough to allow the amendement of the composite plaint and petition for leave to sue as a pauper by means of a subsequent separate application for permission to sue in *forma pauperis* and that the presentation of the application by the plaintiff's pleader in the immediate presence of the plaintiff was presentation by the plaintiff personally. *Maung Shwe Tha and others* v. *Ma U Kra Zan*, 10 Ran. 475 ; *Ma Yan and others* v. *Ma Shwe Thin*, 11 Ran. 414 ; *Ma Than* v. *U Saung*, (1956) B.L.R. 466, followed.

J.K. SUTRA *v.* A.C. LODH 8

CIVIL PROCEDURE CODE, O. 38, R. 5 (*a*)—"*Property*" *in—Includes debts.* The expression "property" occurring in clause (*a*) of Rule 5 of Order XXXVIII of the Civil Procedure Code means any kind of property which is liable to attachment and sale in execution of a decree under s. 60 of the Civil Procedure Code and debts are among the properties mentioned in that section.

U OHN SHWE (*alias*) MAUNG SAN *v.* DAW MYA YEE ... 122

CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT, s. 68—*Orders of Registrar—Subject to revision by President.* For the purpose of s. 68 of the Co-operative Societies Act the Registrar is an Officer Subordinate to the President of the Union of Burma and that, therefore, the orders of the Registrar are subject to revision by the President.

LOH YEAN *v.* THE REGISTRAR, BURMA CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA 461

COMMERCIAL CONTRACTS *not illegal or opposed to public policy by being made in places where criminal activities exist—Analogy of alien occupation not applicable to occupation by insurgents—Contract Act, s. 237—Estopped by subsequent conduct—Agent's authority—Presumptions as to—Allegation of fraud and collusion—When cannot be considered—Contract Act, s. 238—Fraud by agent—When third party not affected—Liability of master or*

PAGE

principal for acts of servant or agent. On the 1st and 13th March 1949 the appellants entered into contracts with the 1st respondent, the State Agricultural Marketing Board for the supply of 550 tons of rice and rice products "ex-hopper" to the Board's agent, the 2nd respondent at Prome. By 22nd March 1949 when the Board ordered the stoppage of further performance of the contracts all 550 tons of rice consisting of 26,000 bags of rice had been milled and delivered to the 2nd respondent. Of these some 8,435 bags were hurriedly despatched to Rangoon owing to the insurrection in Prome and the remaining 17,565 bags of rice which were stored in the mill godown of the appellants were looted by the insurgents when Prome town was completely occupied by the insurgents on the 25th March 1949. Payment for certain quantities of rice milled and delivered under the contracts having been received the appellants sued the respondent for the recovery of the balance K 55,371·10. The claim was resisted by the Board, one of whose grounds was that the town of Prome in which the Board's agent operated for and on its behalf, at the relevant time, being infested with insurgents and/or otherwise in occupation of the insurgents the aforesaid contracts were illegal, without the scope of the agent's authority and that they were not binding on the Board. *Held :* That simply because there were some criminal activities in certain parts of Burma, all commercial contracts entered into in that part should not be deemed to be illegal or opposed to public policy and that the analogy of alien occupation of a country rendering contracts entered into between subjects of that country and/or with the enemy subjects which would directly or indirectly help enemy's sinews of war is not at all apposite. *Held also :* That the expression "public policy" does not admit of any precise definition and is not easily explained, that as the multi-coloured insurgents who infested Prome at the relevant time were never at any time considered as alien enemy or belligerents at war with the Union of Burma, but that they were ordinary criminals who had contravened the Penal Law of the land, voidness of contracts entered into by one subject of a country with an enemy subject at war on grounds of being opposed to public policy has no application whatsoever to the suit contracts. By the Board's subsequent conduct in accepting milling returns and delivery reports in respect of the contract rice despatched to it by its agents at Prome, it was held that under s. 237 of the Contract Act the Board was estopped from denying its liability or obligation incurred by its duly appointed agents even if the latter had acted beyond their authority. *Held further :* That it is settled law that if a person (principal) authorises another to act as his agent for certain purposes it must be presumed that the apparent authority the agent exercises is the real authority. Where no particulars as required under Order VI, Rule 4 of the Civil Procedure Code have been furnished, the allegation of fraud and collusion should not have been considered and even if fraud had been committed by the agent while acting within apparent scope of his authority, under s. 238 of the Contract Act the effect of fraud does not affect a third party at all, the general principle being that the master or principal (Respondent superior) is answerable for every such wrong of the servant or agent committed or done in the course of the service for the master's benefit, though no express command or privity of the master is proved. *Laughter*, v. *Pointer*, (1826) 5 B. & C. 547 at 554, referred to.

DHUNJEE SHAMJEE & CO. *v.* THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER 270

PAGE

CONFESSION—TAKEN UNDER S. 1 (1), CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958—WHETHER ADMISSIBLE AFTER CESSATION OF ACT 28

CONTRACT ACT—S. 65—DOES NOT APPLY TO SUIT FOR DAMAGES FOR BREACH OF CONTRACT 197

CONTRACT ACT, s. 230 and s. 233—*Liability of agent of principal resident abroad—relief on ground not disclosed in plaint—Grant of—Wrong.* The appellants acting as brokers indented for 3 tons of dried prunes from a merchant in Cyprus for the respondents and under the contract entered into between the appellants and the respondents the former were not to be held responsible for any claims in respect of goods that have become unsaleable or partly unsaleable as the result of deterioration, tough handling or in any other respect, and contract was completed and all obligation fully discharged by the appellants when the goods had been indented. When the the goods arrived the respondents found them to be dried plums instead of prunes. In the suit brought by the respondents against the appellants for recovery of K 11,758·85 as damages for breach of contract the trial Court came to the conclusion that the despatch of dried plums instead of dried prunes was due to a mistake and holding the appellants personally liable under the contract by having regard to ss. 230 and 233 of the Contract Act awarded the respondents K 2,000 as compensation by way of restitution on the basis of s. 65 of the Contract Act. *Held :* That s. 230 of the Contract Act provides that only when there is no term excluding the personal liability of the agents for that of his principal abroad, can the agent be made personally answereable for any terms under the contract and be bound by them and that the terms of the contract excluded appellant's liability. *Held also :* That as the suit was one for damages for breach of contract and not for restitution and/or for compensation on ground of voidness of contract as envisaged in s. 65 of the Contract Act, the award of compensation by way of restitution on the basis of s. 65 of the Contract Act, *i.e.*, for payment of compensation on the ground of voidness of agreement between the parties was wrong, because, where a plaintiff has asked for a particular kind of relief on specified grounds, he cannot be given relief sought for on a different ground which is not at all disclosed in his plaint, without amendment of the plaint. *Ratanlal Hiralal* v. *C.R. Gupta*, A.I.R. (1951) Nag. 431 ; *Indu Bala Debya* v. *Monimala Devi and others*, A.I.R.(1955)Patna. 505; *Chatterput Singh* v. *Maharaj Bahadur*, 32 Cal. 198 ; *A.R.P.R.M. Meyyappa Chettyar* v. *L. V. Venkalachellam Chettyar*, A.I.R. (1935) Ran. 34 ; *Hirjee Dera & Co.* v. Maung *Nyun Shein*, I.L.R. (1924) 2 Ran, 414, referred to. *A.S.P.S.K.R. Karuppan Chettyar and one* v. *A. Chokkalingam Chettyar*, B.L.R. (1949)(S.C.)46, followed.

MARTIN TRADING CO. *v.* U YIN KYI & CO. 197

CONTRACT ACT, s. 237—Estoppel by subsequent conduct ... 270

CONTRACT ACT, s. 238—Fraud by Agent—when third party not affected—liability of Master for Principal or principal for acts of servant or agent 270

COURT FEES ACT, SCH. II, ART. 17, CL. 6—*Court fees in suit for ejectment of a licensee governed by.* A suit by the owner of a house to eject his licensee is governed as regards Court Fees by

PAGE

Article 17, Clause vi of Schedule II of the Court Fees Act. *P.J. Narayan* v. *Ma Daw and one*, U.B.R. Civil, Vol. II, (1902-03), p 1. (Court Fee) followed. *Mohamed Ebrahim Sahib Khateeb* v. *Bhymeah A. Ismailji*, L.B.R. Vol. I, (1900—02), p. 303, explained

TOE-WAL AHMED (*alias*) SALIN AND ONE *v.* MAUNG TIN ... 97

CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 342—*Omission to question accused about admission of crime—Conviction based on such admission—Accused prejudiced by.* Relying on the admissions alleged to have been made by the appellant soon after the crime to two witnesses for the prosecution, namely, Kupparong and Poontaza that he had shot his wife the trial Judge came to the conclusion that the shooting of his wife by the appellant was deliberate, and not accidental, and convicted the appellant for the offence of murder punishable under s. 302 of the Penal Code. In his examination in the ordinary way as provided for in sub-s. 2 of s. 342 of the Code of Criminal Procedure, as amended, no question was put to the appellant regarding his alleged admissions to Kupparong and Poontaza and his contradictory statments made to another prosecution witness, Bo Maung San on the following day. *Held :* That the most crucial question in this case being whether the shooting of the deceased by the appellant was deliberate or accidental, the conduct and utterances of the appellant soon after the event took place are of extreme importance. If the accused's attention was not drawn to these facts in an examination under s. 342 of the Criminal Procedure Code, and he was therefore given no opportunity of specifically meeting that part of the case against him, it is most probable that he would not realize the gravity of the utterances attributed to him. The appellant must have been prejudiced by the omission on the part of the trial Judge to question him specifically about his alleged admission to Kupparong and Poontaza and his alleged contradictory statements to Bo Maung San. *Nga Thet U* v. *King-Emperor*, (1903-04) 2 L.B.R. 115 ; *King-Emperor* v. *Kyan Baw*, (1903-04) 2 L.B.R. 239 ; *King-Emperor* v. *Nga Po Mya and another*, (1917—20) 3 U.B.R. 18 ; *Nga Hla U* v. *King-Emperor*, 3 Ran. 139 ; *King-Emperor* v. *Nga Po Byu and one*, 4 Ran. 361 ; *K.M. Subbaya Naidu* v. *King-Emperor*, 7 Ran. 470 ; *U Ba Thein and one* v. *King-Emperor*, 8 Ran. 372 ; *Deb Ram* v. *The State*, (1952) Cr. L.J. 230 ; *Jago* v. *The State*, A.I.R. (1953), Rajasthan 117 ; *Tara Singh* v. *The State*, A.I.R. (1951), (S.C.)

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN *v.* THE UNION OF BURMA 465

CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958, s. 1 (2)—*Meaning of phrase in*—s. 2—*Confession taken under—Admissibility after cessation of Act—Changes in law of procedure introduced after order—Duty of appellate Court—Recent possession of stolen property—Offence committed.* The meaning of the pharse " when it so ceases by virtue of any such notification the provisions of s. 5 of the Burma General Clauses Act shall have effect " in sub-s. (2) of s. 1 of Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 is that s. 5 of the Burma General Clauses Act shall apply notwithstanding the fact that the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 was not repealed but only ceased to be operative because of the President's notification. S. 5 of the Burma General Clauses Act will not have the effect of rendering admissible in evidence a confession recorded in the manner provided for in s.

PAGE

2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 after that Act has ceased to be operative, as s. 26 of the Evidence Act which has now been revived, enacts that no confession made by any person while he is in the custody of a police officer shall be proved as against such person, unless it has been made in the immediate presence of a Magistrate. *The King* v. *Thorpe and three others*, (1947) B.L.R. 279, followed ; An appellate Court is bound to give effect to the changes in the law of procedure introduced after the passing of the order appealed from. Where appellant Maung Chit was found in possession of stolen property one day after robbery and could give no satisfactory explanation of his possession. *Held* : That the offence committed by him is one punishable under s. 411 of the Penal Code for dishonestly receiving or retaining stolen property knowing or having reason to believe the same to be stolen property. *Maung Tun (Htun)* v. *The King*, (1946) B.L.R. 293, approved.

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA ... 28

THE UNION OF BURMA v. MAUNG CHIT AND ONE

CRIMINAL PROCEEDINGS—REPORT TO POLICE—AMOUNTS TO CAUSING OF CRIMINAL PROCEEDINGS TO BE INSTITUTED—S. 211 OF THE PENAL CODE 107

CRIMINAL PROCEDURE CODE—s. 4 (1) (O)—SANCTION FOR PROSECUTION—MEANING OF 197

CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 344—*Stay of criminal proceedings—Inherent jurisdication of trial Magistrate—"Reasonable cause" Possibility of conflicting decisions—Not relevant matter—Policy of criminal law—When criminal proceedings should be stayed.* The trial Magistrate has inherent jurisdiction to stay criminal proceedings before him but these discretionary powers are to be exercised sparingly and only if there is sufficient and reasonable cause. The expression "reasonable cause" will depend upon the circumstances of each case. Where the civil suit is not between the same parties and the subject matters are not the same the finding in the civil suit will not finally dispose of the criminal case. The fact that there is a possibility of conflicting decisions is not quite a relevant factor to be taken into consideration in deciding whether the criminal prodeedings should be stayed. The policy of criminal law is to bring an accused to justice as speedily as possible so that if found guilty he may be punished and if innocent he may be let off as early as possible. *M. S. Sheriff and another* v. *State of Madras and others* A.I.R. (1954) ; (S.C.) 397 ; *Chikkanarasaiah and others* v. *Venkatappa*, A.I.R. (1957) Mysore 70, referred to. Stay of criminal proceedings should be allowed only on special and justifiable grounds.

TAW EUE TAIK *v.* THE UUNION OF BURMA 78

CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 476—TO BE READ TOGETHER WITH s. 195—WHEN COURT CAN TAKE COGNIZANCE OF OFFENCE UNDER s. 211 OF THE PENAL CODE 107

CRIMINAL PROECDURE CODE, s. 476-B—*Kind of order not to be passed under*. Where in an appeal under s. 476-B of the Criminal Procedure Code from the order of the Subdivisional Judge refusing to lay a complaint of an offence punishable under s. 195 of the Penal Code, the District Court remanded the case to the trial Court with a direction to file a complant. *Held* : That the

PAGE

order of the District Court is wrong. *Sharada Bai and another* v. *K. Lakshminarayana Rao*, A.I.R. (1955) Mysore 59, referred to.

U BA SINT *v.* U BA THA 377

CRIMINAL PROCEDURE CODE, ss. 496, 497—*Bail—Grant of—Principle.* The principle to be deduced from ss. 496 and 497 of the Criminal Procedure Code is that the grant of bail is the rule and refusal is an exception and as an accused person is presumed under the law to be innocent until his guilt is proved, he should be released on bail during the pendency of the case against him unless he is likely to influence or intimidate the witnesses for the prosecution or is likely to abscond if bail is granted to him. *Emperor* v. *H. L. Hutchinson*, (1931) A.I.R. All. 356, referred to.

HUSSAIN BUX KHAN U. THE UNION OF BURMA 192

CRIMINAL PROCEDURE CODE, s. 528 (2)—*Transfer of case—Notice to be given to the opposite party.* Although s. 528 (2) of the Criminal Procedure Code does not provide for the giving of a notice to the opposite party, still on general principles and in the interest of justice notice should be given to the party affected, so as to give him an opportunity of showing cause against an order of transfer. *Kamatchi Ammal and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1929) Mad. 511 ; *Teacotta Shekdar* v. *Ameer Majee, Hafix Paiker and others*, I.L.R. 8 Cal. 349, referred to (*See* also *Ma Hnit* v. *Maung Pe To*, (1904—06), 1 U.B.R. Crl. Pro. 15—(*Ed.*)

MAUNG KAUK AND THREE OTHERS *v.* THE UNION OF BURMA 110

CULPABLE HOMICIDE NOT AMOUNTING TO MURDER—PENAL CODE, S. 300, EXCEPTION 4—WHAT MUST BE PROVED TO BRING WITHIN ITS AMBIT 21

DECREE FOR EJECTMENT—*Rescission of—On payment of arrears of rent—No provision for—In Urban Rent Control Act after expiry of Act—Unknown to Civil Procedure Code.* No decree for ejectment can be rescinded in a manner laid down in s. 14 (1) of the Urban Rent Control Act of 1948 after the Act has expired and the rescission of a decree for ejectment on payment by the tenant to the landlord of the arrears of rent, etc., is a thing unknown to the Civil Procedure Code.

DAW THAI *v.* DAW KHIN MAY 102

DECREE—VARIANCE OF DECREE OF TRIAL COURT BY HIGH COURT—ENTITLED TO LEAVE OF APPEAL TO SUPREME COURT UNDER S. 5 (*b*) OF THE UNION JUDICIARY ACT 179

——————VARIANCE OF DECREE OF TRIAL COURT BY HIGH COURT——NOT AS A RESULT OF ADJUDICATION BUT AS A RESULT OF VOLUNTARY RELINQUISHMENT—TO ALL INTENTS AND PURPOSES A DECREE OF AFFIRMANCE 179

EJECTMENT SUIT FOR EJECTING LICENSEE—GOVERNED BY COURT FEES ACT, SCHEDULE II, ARTICLE 17, CLAUSE 6 97

"EMPLOYER"—meaning of—Leave and Holidays Act—whether President and Managing Vice-President can be considered as "employers" 484

EVIDENCE OF ACCOMPLICE—USE OF—*No prohibition to —Against accused who has retracted confession.* There is no rule or law which forbids the use of the evidence of an accomplice as against an accused who has retracted his confession, though the weight

PAGE

to be attached to such evidence must depend on the circumstances of each case, but where the accomplice is an unreliable person his evidence can hardly be taken as satisfactory corroboration of the retracted confession. *The Union of Burma* v. *Ah Hla* (alias) *Maung Hla and two others*, (1958) B.L.R. (H.C.) 29 ; *Ali Meah* v. *The Union of Burma* (1954) *B.L.R.* (S.C.) 65, referred to.

MAUNG KYIN MAUNG AND ONE *v.* THE UNION OF BURMA ... 39

EVIDENCE—ADMISSIBILITY OF—MISTAKE REGARDING ADMISSIBILITY OF EVIDENCE DURING TRIAL—NOT GROUND FOR REVISION ... 7

EVIDENCE ACT, s. 27—*"Person in Authority"—Broad meaning to be given to—Test—Stolen Property—Recent possession—Highest presumption which might be drawn.* A too restrictive a meaning should not be placed on the words "person in authority" occurring in s. 27 of the Evidence Act. A broad meaning should be given to the term and the test would seem to be whether the person or individual concerned had any concern or interest in the matter under inquiry and whether he had authority to interfere and if so he would certainly come within the definition of "a person in authority". From the mere fact that the appellant Ah Tu was found in possession of a rifle stolen from the victim in the course of robbery with murder shortly after the victim's death it does not necessarily follow that the appellant was the one who murdered the deceased and the highest presumption which might be drawn against the appellant was his presence at the scene of robbery of that rifle. *Maung Shwe* v. *The Union of Burma*, (1952) B.L.R. (H.C.) 350, approved. *Sanwat Khan* v. *State of Rajasthan*, (1956) A.I.R. (S.C.) 54, followed.

MAUNG TIN SHWE AND ONE *v.* THE UNION OF BURMA ... 125

EX-PARTE DECREE—SETTING ASIDE OF —O.9, r. 13 C.P.C.—COURT TO EXERCISE DISCRETION JUDICIALLY 390

EXECUTION OF DECREE—*Land on which building not covered by decree stands—Kind of possession that can be given—Order for demolition of building connot be made—Specific Relief Act*, s. 55—*Suit for mandatory injunction for demolition of such building under—Maintainable.* In executing the decree in an administration suit for partition and possession of their share of land, on which stood appellant's building not covered by decree, the respondents could get only symbolical and not actual possession of the land covered by the said building and the executing Court could not order demolition of that portion of building standing on the respondent's land. *Bir Bikram Kishore Manikya Baha* v. *Raj Kumar Pal and another*, A.I.R. (1934) Cal. 751, referred to. As the respondents were not in a position to ask for a mandatory injunction in the former suit, their subsequent suit under s. 55 of the Specific Relief Act for a mandatory injunction directing the appellant to dismantle and remove his building from their portion of the land is maintainable and not barred under s. 47 of the Civil Procedure Code. *Hari Krishna Joshi* v *Shanker Vithal*, 19 Bom. 420 ; *Lakshmi Narain Banerjee* v. *Tara Prosanna Banerjee*, 31 Cal. 944 ; *Vishnu Jagannath Joshi* v. *Vasudeo Raghunath Oka*, 43. Bom. 164 ; *Abdul Hossain* v. *Ram Charan Law*, 38 Cal. 687, referred to.

U SINT *v.* DAW HPAN MYA AND ONE 83

PAGE

FOREIGN EXCHANGE REGULATION ACT, s. 9 (2)—"*Take*" *in*—*Imports knowledge*. Where the respondent who was about to enplane for Japan was found carrying in his suit case closed envelopes containing some articles of jewellery worth more than K 5,000 entrusted to him for conveyance to Japan by a Japanese friend of his, the respondent not knowing what these envelopes contained. *Held* : That the word "take" in s. 9 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act clearly imports knowledge or in other words there must be evidence that the accused had the knowledge of what he was attempting to take out of Burma and that in the absence of any evidence that the respondent knew that the closed envelopes given to him by the Japanese contained the said articles of jewellery the resopndent could not be convicted under s. 9 (2) read with s. 24A of the Foreign Exchange Regulation Act.

THE UNION OF BURMA *v.* GANESH NARAYAN 228

FOREIGN EXCHANGE REGULATION ACT—*Commission of offence under—Outside Burma—S.* 1 (1)—*Jurisdiction of Burmese Courts—S.* 27 (2)—*No exception to Director of guilty Company resident outside Burma—When not liable for offence committed by his Company—Corporeal presence of offender in country where offence committed—Not necessary—S.* 24 (2) *to be read as supplement to S.* 1 (1)—*Absconding of accused—What fact would not be sufficient to come to a finding of—Proof of abscondence—Condition precedent—Which Court has to be satisfied as regards.* According to sub-s. (1) to s. 1 of the Foreign Exchange Regulation Act if a foreign subject commits outside the Union of Burma acts which would be an offence under the Foreign Exchange Regulation Act, the Courts in Burma would have no jurisdiction over him. *Macleod v. Attorney-General for New South Wales*, (1891) A.C. 455, referred to.

"All crime is local. The jurisdiction over the crime belongs to the country where the crime is committed, and, except over her own subjects. Her Majesty and the Imperial Legislature have no power whatsoever." *Per* Lord Halsbury, L.C. in MacLeod's case above.

Sub-s. (2) of s. 24 of the Foreign Exchange Regulation Act makes no exception in favour of a Director of a company who is corporeally outside the Union of Burma. He is deemed to be equally guilty with his company unless he can prove that the offence committed by his company was without his knowledge or that he had exercised all due diligence to prevent its commission. As the offence committed by the company in contravention of the provisions of s. 13 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act is in Burma, by a legal fiction every Diretor, Manager and Secretary of that company must be deemed to have committed an offence within Burma although he may be corporeally outside this counrty. (NOTE.—In Criminal Misc. Application No. 167 of 1960 arising out of this case the Supreme Court held that the company not having been made an accused, the finding of guilt against it was unwarranted and that when the Manager himself had been found Not Guilty the company which he manages or its officers could not be deemed to be guilty.—*Ed.*) It is not necessary for a person to be corporeally present within a country to commit a criminal offence.

". . . the exercise of criminal jurisdiction depends on the locality and not on the nationality of the alleged offender . ." *Mobarik Ali Ahmed* v. *The State of Bombay*, A.I.R. (1957) (S.C.) 857, referred to.

PAGE

"Where the crime is committed in the territorial jurisdiction of one State as the direct result of the act of a person at the time corporeally present in another State, international law by reason of the principle of constructive presence of the offender at the place where his act took effect, does not forbid the prosecution of the offender by the former State, should he come within its territorial jurisdiction." Ratanlal's Law of Crimes, Nineteenth Edition, page 20.

Sub-s. (2) of s. 27 of the Foreign Exchange Regulation Act must be read as a supplement and not in any way opposed to the provisions of sub-s. (1) of s. 1 of the Act in so far as it concerns a foreign national resident outside Burma at the time of the commission of the offence by the company of which he is a Director and for which he is vicariously liable. Therefore, though the applicants P. C. Ray and S. C. Ray might have been residing outside Burma at the time of the commission of the offence by their company, they can be deemed to be equally guilty with the company unless they can prove lack of knowledge of the offence or due deligence to prevent the commission of the offence by the company. The testimony of a witness upon which the trial Judge came to the conclusion that the applicants P. C. Ray and S. C. Ray were absconders, that the said applicants who were residing outside the Union of Burma, could not be found at the office of the company in 49th Street, Rangoon, when he tried to find them is a far cry from saying that they were absconding from Burma. It is settled law that in order to give jurisdiction to a Court to examine witnesses in the absence of the accused, it must be proved to the satisfaction of the Court that the accused has absconded and that there is no immediate prospect of arresting him. In other words, the proof of abscondence is a condition precedent to the right to examine witnesses in the accused's absence. *Manbodh* v. *Emperor*, A.I.R. Nag. 274, referred to. The Court that has to be satisfied regarding the accused's abscondence is the Court that proposes to record evidence in the accused's absence.

P. C. RAY AND ONE *v.* THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT) ... 341

GENERAL CLAUSES ACT, s. 5—APPLICANTION OF—IN RESPECT OF CRIMINAL LAW (TEMPORARY PROVISIONS) ACT, 1958 ... 28

GOVERNMENT SERVICE—APPLICATION OF PERSON IN GOVERNMENT SERVICE TO BE ADMITTED AS AN ADVOCATE—NO BAR ... 132

GUARDIAN AND WARDS ACT—s. 25—the paramount consideration which should be given is the welfare of the minor—meaning of "welfare" 288

HIGH TREASON—JOINING INSURRECTION AGAINST GOVERNMENT—S. 121, PENAL CODE 136

HYPOTHECATION—DEED OF—MORTGAGE—NOT A PLEDGE WITHIN ARTICLE 6 (2) OF THE STAMP ACT—IF UNATTESTED, NO STAMP DUTY PAYABLE ON SUCH DEED 172

———— DEED OF—MORTGAGE OF MOVEABLE PROPERTY —ARTICLE 40 (*b*) of SCHEDULE 1 READ WITH S. 2 (17) OF TRE STAMP ACT 172

JAPANESE CURRENCY (EVALUATION) ACT, 1947, s. 4—ACCEPTANCE OF PAYMENT OF MORTGAGE DEPT IN JAPANESE CURRENCY 394

PAGE

JOINDER OF ACCUSED—*Accused putting blame on each other—When lawful.*—(*Accomplice*). Where in appeal arising out of the trial for the offence of murder it is contended that the trial was bad for misjoinder of accused persons as the appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung, who was acquitted, were throwing the blame on each other. *Held* : That the prosecution case against the appellant and his co-accused Tin Maung being that they had acted in concert and collusion it is not mutually exclusive and the joinder in the same trial of the appellant Hmat Gyi and the acquitted Tin Maung, was justified in law. *Po Lan* v. *The K'ng*, (1947) R.L.R. 379, discussed ; *Azim-ud-din* v. *King-Emperor*, 7 L.B.R. 68 ; *Kyaw Dwe and one* v. *King-Emperor*, I B.L.J. 69 ; *Emperor* v. *Datto Hanmant Shahapurkar*, I.L.R. 30 Bom. 49 ; *Babulal Chaukhani* v. *King-Emperor*, A.I.R. (1938) P.C. Journal ; *Baliram Tikaram Marathe and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1945) Nag. 1, referred to. A person who helped the murderer to dispose of the dead body of the murdered person was a little better than an accomplice of the murderer. *Kyaw Hla Aung and one* v. *The Union of Burma*, (1949) B.L.R. 582 ; *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma*, (1956) B.L.R. 273, referred to. ... ...

MAUNG HMAT GYI *v.* THE UNION OF BURMA 473

LAWYER—negligence or misconduct of lawyer—no reason for granting extension of time under s. 5, Limitation Act ... 264

LEASE OF IMMOVERABLE PROPERTY BY PERSON IN WRONGFUL POSSESSION *Confers no valid title. Execution of decree for possession of immoveable property obtained against person in wrongful possession of some—Cannot be resisted by tenant of judgment-debtor.* A person in wrongful possession of immoveable property cannot give a valid title to another by creating a lease in his favour and where a decree for possession of immoveable property was obtained against that person on the ground that he had been in wrongful possession of same his tenant cannot resist the execution of that decree. The non-joinder of a sub-tenant in a suit will not enable him to resist delivery of possession to the owner in execution of his decree for ejectment against his lessee. *Jafferji Ibrahimji* v. *Miyadin Mangal*, A.I.R. (1922) Bom. 273, referred to. A sub-tenant cannot claim to be in possession of property on his own account within the meaning of Order 21, Rule 99 of the Civil Procedure Code and if his immediate landlord is the tenant and judgment-debtor, he cannot be in possession on account of some person other than the judgment-debtor. *Jairma Jadowji and others* v. *Nowroji Jamshedji Plumber*, A.I.R. (1922) Bom. 449, referred to. A sub-tenant need not be made a party in an ejectment suit and the decree against the original tenant is binding on him. *Ramkissendas and another* v. *Binjraj Chowdhury and another*, 50, Cal. 419 ; *Messrs. Importers and Manufacturers Ltd.* v. *Pheroze Framroze Taraporewala and others*, A.I.R. (1953) (S.C.) (India) 73 ; *Ma Kyin Tin* v. *Banu Nanigram Famandass Firm and one*, (1955) B.L.R. 110, referred to.

DAW AYE KHIN *v.* DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS ... 1

LEAVE AND HOLIDAYS ACT, s. 2—*"Employer"—Presidernt and Managing Vice-President of Co-operative Society—Liability to prosecution—s.* 15 (1). A Co-operative Society, by reason of its registration, becomes a body corporate under s. 31 of the Co-operative Societies Act and its President and Managing Vice-President would therefore come within the definition of

PAGE

"employer" in s. 2 of the Leave and Holidays Act, 1951. Where the Co-operative Society is an association of individuals and not a company a prosecution would lie against its President and Managaing Vice-President under s. 15 (1) of the Leave and Holidays Act.

U PU AND ONE *v.* THE UNION OF BURMA 484

LEGAL MISCONDUCT—Arbitrators—Failure to give an opportunity to a party to be present—amounts to commission of legal misconduct 452

LEGAL PRACTITIONERS ACT, s. 13 (*b*)—Failure of Pleader to be present in Court—not proof of gross negligence under the Act ... 487

LETTERS PATENT—Clause 10—Union Judiciary Act, s. 15—leave under—for filing a suit in the High Court—failure to obtain leave trial a nullity 359

LIABILITIES (WAR-TIME ADJUSTMENT) ACT, s. 3—*Leave under—Separate application for—Not necessary, s. 5—Holding of inquiry before forming opinion—Not imperative.* The Liabilities (War-time Adjustment) Act nowhere says that a separate application must be filed in the execution proceedings for leave of the Court under s. 3 of the said Act to execute any decree or order. It would suffice if an application for leave is made in Court orally if not by a written application. When an application for leave to execute the decree is made, it is not imperative that the Court should hold an inquiry as to whether the judgment-debtor would or would not be able to satisfy the decree immediately, because s. 5 of the Act does not require that such an inquiry be held before leave is granted or refused by the Court.

MA TIN AND ONE *v.* P.P. ANANTHANARAYANA AIYAR ... 319

LIMITATION ACT, s. 5—*Extension of time under—Gross and culpable negligence or misconduct on the part of lawyer—No ground for—Remedy of litigant.* Gross and culpable negligence or misconduct on the part of the appellant's lawyer is no reason for granting extension of time under s. 5 of the Limitation Act. *Obiter.* Where the litigant has suffered either through misconduct or through gross and culpable negligence on the part of his lawyer he must suffer, his only remedy being against his legal adviser. *Surendra Mohan Rai Choudhury* v. *Mohendra Nath Banerjee and others*, A.I.R. (1932) Cal. 589 ; *Highton* v. *Treherne*, (1878) 48 L.J. Ex. 167 ; *R.M. AL. Firm* v. *Ko Shan and another*, (1939) R.L.R. 639 ; *Gopal Patwa and another* v. *Diganbar Singh*, A.I.R. (1927) Pat. 232, referred to.

DAW OHN SEIN *v.* DAW HNIN ZI (*alias*) HAFIZ BEE BEE ... 264

LIMITATION ACT, s. 5—*"Sufficient cause"—Lapses of memory whether.* Where delay in filing the appeal was attributed to lapses of memory on the part of the Advocate as a result of injury received by him about a year previously and to other mental worries of the said Advocate. *Held :* That these facts do not constitute sufficient cause as to warrant condonation of the delay under s. 5 of the Limitation Act and that illness is not always a sufficient ground for the extension of the limitation period. *Ma Hmwe Yai and another* v. *Daw Win Tha*, A.I.R. (1941) Ran. 194 ; *Ma Thein Khin* v. *Ma U Byu*, I.L.R. 6 Ran. 571 ; *Kayambu Pillai and another* v. *Court of Wards*

PAGE

by Collector, Trichinopoly District and others, A.I.R. (1942) Mad. 170 ; *S.M.Ally* v. *Maung San Nyein*, I.L.R. 14 Ran. 155, referred to ; *Sahib Dayal and another* v. *Jagannath Prasad*, I.L.R. 46 All. 636, distinguished.

GAW KYIN LYAN AND ONE *v.* GWAN PAIK 384

LIMITATION ACT, s. 14—*When cannot be invoked.* After the suit for ejectment by the respondent was decreed against her, the applicant sought unsuccessfully to have the judgment reviewed on ground of fraud. Against the order dismissing the application for review the applicant applied for revision but without success. More than three years after the application for review was filed the applicant filed a suit to set aside the decree for ejectment on ground of fraud and the suit was dismissed as being time-barred. It is contended in this application for revision that under s. 14 of the Limitation Act the time spent in prosecuting the review and revision applications should be allowed to be deducted in computing the period of limitation for filing the suit. *Held :* That the original suit for ejectment having been disposed of on merits and that as the applicant lacked *bona fide* in pursuing her remedy by means of the other applications she cannot invoke the provisions of s. 14 of the Limitation Act, *S.R.M.M.A. Firm* v. *Maung Po Saung and others*, 7 Ran. 466, followed ; *Abbas Ali Khan* v. *Yusaf Ali Khan*, A.I.R. (1927) Lah. 186 ; *Koppolu Vankataswami* v. *Uttarkar Sara Bai and others*, A.I.R. (1943) Mad. 633, referred to.

PONNAMAL *v.* DAW HLA MIN 216

LIMITATION ACT—ARTICLE 163—APPLICATION TO SET ASIDE ORDER DISMISSING APPLICATION TO RESTORE SUIT—CIVIL PROCEDURE CODE, O. 9, R. 9 105

MAGISTRATE—TRIAL MAGISTRATE—POWER OF—TO STAY CRIMINAL PROCEEDINGS—CRIMINAL PROCEDURE CODE S. 344 78

MOHAMEDAN GIFTS IN RANGOON—*Law applicable—Transfer of Property Act s.* 129—*Does not law down any substantive Mohamedan law relating to gifts—Only a rule saving section—Meaning—Cannot be regarded as retaining any rule of Mohamedan Law independent of—s.* 13, *Burma Laws Act—Personal Laws enforced by virtue of Rule of interpretation—Incorporation of Law by implication—Wrong assumption—Non-survival on repeal—Burma Laws Act. s* 13 (1)—*Gifts not provided in—When rule of justice, equity and good conscience comes into play—Equity not to override statute law—Mohanedan Law regarding gifts—Not substantive law of country—Burma Laws Act, s.* 13 (2)—*Effect of omission.* The law applicable when the validity or otherwise of a gift of immoveable property between Mohamedans is in issue in a case before Courts at Rangoon is, the law laid down in s. 123 of the Transfer of Property Act, s. 129 of the Transfer of Property Act does not lay down any substantive Mohamedan Law relating to gifts ; but it only saves such rule of Mohamedan Law as had been in force at the time when the Transfer of Property Act came into force. The relevant provision in s. 129 of the Transfer of Property Act means that if there are any rules of Mohamedan Law administered by the Courts in Burma as law, such law shall not be affected by anything contained in Chapter VII of the Transfer of Property Act. *Ma Asha and others* v. *B.K. Haldar*, I.L.R. 14 Ran. 439, referred to s. 129 of the Transfer of Property Act is a saving section which saves only such Mohamedan Law

PAGE

as has been made available by specific statutory enactments, and it does not purport to endure or sustain by itself any rules of Mohamedan Law depending upon their own inherent force or by virtue of their long usage or custom. *U Pyinnya and others* v. *Maung Law and another*, 7 Ran. 677, referred to. If personal laws of persons referred to in s. 13 of the Burma Laws Act are enforced by the Courts in Burma in matters of inheritance, succession, etc., they are enforced not by virtue of such personal laws having inherent force of their own, but as laws directed to be applied by virtue of s. 13 of the Burma Laws Act. *A.R.L.P. Firm* v. *U Po Kyaing and another*, (1939), R.L.R. 311, referred to. S. 129 of the Transfer of Property Act, independent of s. 13 of the Burma Laws Act, cannot be regarded as having retained any rule of Mohamedan Law relating to gifts occurring in Clause 17 of the Letters Patent. It is a clear rule of interpretation that nothing is to be added to or to be taken from a statute, unless there are adequate grounds to justify the inference that the Legislature intended something which it omitted to express. A distinct and unequivocal expressions are necessary in a statute for the purpose of either adding to or taking away the jurisdiction of a Superior Court. *Thompson* v. *Goold*, (1910) A.C. 409 at 420, referred to. The assumption that the provisions of sub-s. (2) of s. 13 of the Burma Laws Act have been already incorporated by implication in Clause 17 of the Letters Patent by the use of the expression "such law shall be the law which could have been applied by the Chief Court of Lower Burma" is entirely incorrect. There is no survival of a provision of law incorporated by implication, when a later specific enactment without reference to the earlier enactment in which the provisions of repealed enactment is said to have been incorporated by implication, is repealed. Gifts have not been provided in sub-s. (1) of s. 13 of the Burma Laws Act. The rule of justice, equity and good conscience as contemplated in sub-s. (3) of s. 13 of the Burma Laws Act can come into operation so far as Mohamedan gifts are concerned (i) only in the absence of Mohamedan Laws directed to be observed and (ii) only in cases "not provided for by another enactment for the time being in force." The Mohamedan Law concerning gift has not been made applicable or has been directed to apply as part of the substantive law of this country. S. 123 of the Transfer of Property Act is the only law pertaining to gifts and it cannot be said that there has been no provision made by any statute law for the time being in force effecting gifts. No rule of equity can be invoked to override and abrogate the statute law. *Maung Gyi* v. *Maung Saung and others*, A.I.R. (1937) Ran. 240. overruled. There is no room for the operation of s. 129 of the Transfer of Property Act even if it purports to survive the Mohamedan Law concerning gifts by applying the same as being in accordance with justice, equity and good conscience, with reference to s. 13 (3) of the Burma Laws Act. When sub-s. (2) of s. 13 of the Burma Laws Act has been omitted the Courts in Rangoon will no longer deal with civil cases instituted therein according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction. The deletion of this sub-s. would have the effect or rendering the law relating to Mohamedan gifts uniform throughout Burma.

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE *v.* SAHIB JAN AND ONE 51

MOHAMEDAN LAW—*Custody of Minor—Matters for guidance—S.* 251
—Marriage of Mohamedan girl who has attained puberty—When

PAGE

void—Guardian and Wards Act, s. 25—Paramount consideration under—"Welfare" in—Wishes of minor who has attained puberty—Due regard to be given—Marriage may be welfare. Under the Mohamedan Law though the father as the natural guardian is entitled to the custody of his minor daughter in preference to others, yet the Court in considering the suitability or otherwise of appointing or declaring him as a guardian must be guided by what is consistent with the law to which the minor is subject, and also to factors which appear to be for the welfare of the minor. Under the Mohamedan Law a marriage of a Mohamedan girl who has attained puberty would be void if it is brought about without her consent *vide* s. 251 of Mulla's principles of Mohamedan Law, 14th Edition. Under s. 25 of the Guardian and Wards Act, the paramount consideration which should be given is, the interest and welfare of the minor. *U Maung Maung* v. *Ma Aye Bu*, (1952) B.L.R. 406 ; *Tan Swee Kyu* v. *Chan Chain Lyan*, (1947) B.L.R. 107; *Maung Aung Khin* v. *Ma Saw Hla*, (1958) B.L.R. 311, referred to. The word "welfare" must be taken in its widest sense, including moral, mental, religious or even physical well-being that strengthen the ties of affection between the minor and the person concerned. *G. Pooniah* Asari v. *Suppiah Asari*, A.I.R. (1924) Mad. 873 ; *Saraswati Ammal* v. *Dhonakoti Ammal*, 48 Mad. 299—A.I.R. (1924) Mad. 873, referred to. With regard to a minor girl who has attained the age of puberty due regard must be given to her wishes when directing her custody under s. 25 of the Guardian and Wards Act. *Venkatarama Ayyangar* v. *Thulasi Ammal*, A.I.R. (1950) Mad. 320, discussed. The welfare criteria as envisaged in s. 25 of the Guardian and Wards Act is a pretty wide one, and marriage may, under certain circumstances be included within that criteria.

MARIAM BI BI *v.* MR. BASHA 288

MOHAMEDAN LAW—*Custody of male infant child under and above 7 years of age—When Mohamedan mother loses right to custody of minor.* Although under the Mohamedan Law, the mother is entitled to the custody of an infant child who is a male child until he has completed the age of 7 years, yet the moment such a child exceeds the age of seven, the father automatically has the right to the custody of such a child. Under the Mohamedan Law a Mohamedan woman found to be much married and leading a somewhat immoral life loses her right of the custody of her minor son.

MARIAM BI (*alias*) RAMZAN BI *v.* MOHAMED ALI ... 327

MONEY LENDERS ACT, s. 15—ABROGATES s. 20 OF THE NEGOTIABLE INSTRUMENTS ACT 12

MURDER—intention to commit murder—has to be carefully weighed on legal evidence adduced—Unsafe to convict merely because deceased died as a result of injuries caused by the accused person 356

MURDER—DEATH OF DECEASED SIX MONTHS AFTER RECEIPT OF SPINAL INJURY INFLICTED BY ACCUSED BY MEANS OF *DAH*—WHETHER AMOUNTS TO MURDER—ACCUSED ENTITLED TO BENEFIT OF DOUBT 205

NEGOTIABLE INSTRUMENTS ACT, s. 20—*Abrogation of.* Where in the appeal arising out of a suit on promissory note the execution of which was denied by the defendant who further alleged that the blank promissory note executed by him was in favour of a third party, it is contended that the holder of a blank promissory note has

PAGE.

authority under s. 20 of the Negotiable Instruments Act to fill in the blank by entering his own name as holder. *Held* : That the contention cannot be allowed to prevail as s. 20 of the Negotiable Instruments Act must be deemed to have been abrogated by s. 15 of the Money Lenders Act.

JAIKARAN SINGH *v.* MOHAMED WALIJAN AND ONE ... 12

NON-JOINDER OF PARTIES NON-JOINDER OF SUB-TENANT-OWNER CAN STILL EJECT HIM IN EXECUTING DECREE FOR EJECTMENT AGAINST LESSEE 15

OCCUPANT GOVERNMENT—*Power to appoint officers—Acceptance of payment of mortgage debt in Japanese currency—Validity of Japanese Currency (Evaluation) Act*, 1947, *s.* 4. Where during the Japanese occupation of Burma the Japanese Civil Administrator (Army) appointed a person named U Khin Maung Hla as Custodian of Enemy Property in charge of enemy properties in the Bassein District including the estate belonging to the appellant, which was declared to be enemy property, and the said U Khin Maung Hla in his capacity as the Custodian had on behalf of the appellant accepted payment in Japanese currency in discharge of a mortgage executed in favour of the appellant before the war and had executed a deed of release. *Held* : That U Khin Maung Hla's appointment as the Custodian of Enemy Property was valid in law and that although payment in Japanese currency was not payment in lawful currency, such payment having been accepted for the mortgage would, by reason of s. 63 of the Contract Act, as also by reason of s. 4 of the Japanese Currency (Evaluation) Act, 1947 have the effect of releasing the defendant-respondents mortgagors from their liability. The deed of release was therefore a valid discharge of the mortgage debt due to the appellant. *The King* v. *Maung Hmin and three others*, (1946) R.L.R. 1 ; *Ko Maung Tin* v. *U Gon Man*, (1947), R.L.R. 149, referred to. *Ariff Moosajee Dooply and one* v. *Dr. T. Chan Taik*, (1950) B.L.R. (S.C.) 227, followed.

MESSRS. DAWSONS BANK LTD. *v.* KO SIN SEIN AND NINE OTHERS 394

ORAL PARTITION OF FAMILY PROPERTY—*Permissible—Transfer of Property Act, s.* 54—*Sale of immoveable property—Inadmissible Sale deed—Possession can constitute delivery to satisfy para.* (3) *of.* Where no writing is expressly required by law, a partition of family property between heirs can be effected orally without writing. *Gyannessa and others* v. *Mobarakannessa and others*, I.L.R. (1898) 25 Cal. 210 ; *P.K.A.C.T. Chackolingam Chetty* v. *Yaung Ni and two others*, 6 L.B.R. 170 ; *Maung Po Kin and two others* v. *Maung Shwe Bya*, I.L.R. 1 Ran. 405, referred to. *Nalam Ramayya and others* v. *Nalam Achamma*, A.I.R. (1944) Mad. 550, distinguished. When the vendees are already in possession of the suit property, namely, a piece of land, at the time of the sale, such acts on the part of the vendor as making certain declaration or entering into certain writing, even if such writing is inadmissible in evidence, yet they can constitute delivery of the property to satisfy s. 54, para. (3) of the Transfer of Property Act. *Maung Mya Maung* v. *Ma Khine and others*, (1937) 166 I.C. 267 ; *Daya Ram* v. *Sita Ram and others*, A.I.R. (1925) All. 206 ; *Kulachandra Ghosh* v. *Jogendrachandra Ghosh*, I.L.R. 60 Cal. 384, referred to. S. 54 of the Transfer of Property Act clearly recognises sale of tangible immoveable property less than the value of one hundred kyats by effective delivery of

PAGE

possession ; and even if there is an unregistered deed of sale, such sale would not be rendered nugatory for want of proof thereof, where title thereto has been made effective by delivery of possession to the buyer.

MA NGWE KHIN *v.* MA YI SEIN AND ONE 313

PARTNERSHIP ACT. *A firm has no separate entity—Liabilities of partners to third party. s. 43—Dissolution of firm, s. 32—Retirement of partner—Liability of retiring partner—Discharge of s. 32 (3)—Liability of partner and retiring partner. Successor firm. Right of suit in contract made in favour of predecessor firm.* Under the Partnership Act, a firm whether constituted orally or under a written deed does not have a separate entity. The liabilities of the partners to a third party remained throughout the partnership until the partnership affairs are wound up either by an order of the Court, or voluntarily, and after dissolving all the liabilities of the partnership. Even if it is a partnership at will, s. 43 is quite explicit that the firm can only be dissolved by a partner after giving notice in writing to the other partner of his intention to dissolve the firm. Even if a partner desires to retire, s. 32 of the Partnership Act lays down that he can do so (*a*) with the consent of all other partners ; (*b*) in accordance with the express agreement by the partners, or (*c*) where the partnership is at will, by giving notice in writing to all the other partners of his intention to retire. As regards the retiring partner, liability to a third party for the acts of the firm done before his retirement can be discharged by an agreement made by him with such third party and the partners of the reconstituted firm. But such an agreement can also be implied by a course of dealing between the third and the reconstituted firm after the third party has knowledge of the retirement of one of the partners. Under sub-s. (3) of s. 32, notwithstanding the retirement of a partner from a firm the retiring partner and the partners who continue to be in the partnership are liable to a third party for any act done by any of them which would have been an act of the firm, if done before the retirement up to the time when the retiring partner has given notice of retirement. An oral partnership called Zeya Motor Works was formed with five partners and the 2nd respondent entered into an agreement with the said firm for the sale to it of a piece of land. About a year later one of the partners withdrew from the partnership and the firm was reconstituted after taking in another person in place of the partner who had withdrawn from the partnership and it started to function after due registration, under a totally different name, "Zeya Industrial Company." The piece of land contracted to be sold to Zeya Motor Works was sold by the 2nd respondent and his wife, the 3rd respondent, to the appellants. The 1st respondent obtained a decree for specific performance of the contract for the sale of the land entered into between the 2nd respondent and Zeya Motor Works, the trial Court holding that because the rights and liabilities of Zeya Motor Works continued to vest with the Zeya Industrial Company, the right to sue on the agreement of sale made in favour of Zeya Motor Works was enforceable by Zeya Industrial Company and that the firm of Zeya Motor Works was not dissolved at any time and that withdrawal of one partner out of five partners did not have the effect of dissolving the whole partnership, and that the identity of the firm was not destroyed by the mere fact that one of the partners was replaced. *Held :* That in law Zeya Motor Works still exists in so far as the enforcement of the suit contract

PAGE

is concerned, and that the present newly constituted firm with new partners, *i.e.*, Zeya Industrial Company has no *locus standi* to institute the suit for specific performance as against the 2nd and 3rd respondents. *Held also :* That the agreement to sell made in favour of the living partners of Zeya Motor Works being obviously a promise made to two or more living persons jointly and there being no contrary intention appearing from the contract, the right to enforce specific performance of the suit contract which accrued to such partners jointly rests on them, and that they themselves, or any one representing them, have or has the right to file the suit. *Karislli Ramayya* v. *Sajja Subbayya.* (1912) MW.N. 415—13 I.C. 315, *Dular Chand* v. *Balram Das,* 1877 (1) All. 453 ; *Vyankayesh* v. *Valmahomed,* A.I.R., 1928 Bom. 191 ; referred to.

U THAN NYUNT AND TWO *v.* ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO 421

PAUPER APPLICATION—APPLICATION FOR LEAVE TO SUE AS PAUPER—CIVIL PROCEDURE CODE, O. 33, R. 2. 8

PAWN OR PLEDGE OF MOVEABLE PROPERTY—DIFFERENT FROM HYPOTHECATION OR A MORTGAGE OF MOVEABLE PROPERTY ... 172

PENAL CODE, s. 100—*Right of private defence of body—When it extends to causing death.* Where the deceased attacked the appellant a one-legged person, first with a bamboo and later with a *dah* and the appellant struck back with the dagger concealed in his crutch killing the deceased. *Held* : That the appellant was entitled to defend himself effectively against such an attack even to the extent of causing the death of the deceased and was thus justified under s. 100 of the Penal Code in exercising his right of private defence.

MAUNG MYA SAW *v.* THE UNION OF BURMA 46

PENAL CODE, s. 121—*Joining insurrection against Government.* Where the appellant holding the rank of a Colonel in the revolutionary army performed the functions of a Director of Propaganda and Information by feeding the revolutionary forces with such propaganda as was necessary to boost their morale in the fight against the forces of the Union Government, although he had no combat duties to perform. *Held :* That he has joined the insurrection against the Government of the Union of Burma and is therefore guilty of the offence of High Treason as defined in s. 121 of the Penal Code punishable under s. 122 (1) of the Code. *Aung Hla and others* v. *King-Emperor,* 9 Ran. 404 ; *Ba Maung* v. *The Union of Burma,* (1950) B.L.R. (H.C.) 131, followed. *R.* v. *Gordon,* (1781) 21 State Trials 486 at 644-645, referred to.

KO SOE MAUNG (*a*) KO CHIT KAUNG (*a*) KO AUNG TUN *v.* THE UNION OF BURMA — THE UNION OF BURMA *v.* KO SOE MAUNG (*a*) KO CHIT KAUNG (*a*) KO AUNG TUN 136

PENAL CODE, s. 211—*Institution of criminal proceedings—Causing—Criminal Procedure Code, s. 476—To be read with s. 195—Procedure to be followed—Mandatory provisions—Failure to observe—Effect of.* Where in consequence of the applicant's report to the police certain persons were prosecuted, the applicant had caused criminal proceedings to be instituted within the meaning of s. 211, Penal Code. And where in the course of the hearing of the case before the Special Judge, the applicant

PAGE

denied the correctness of his report to the police, the offence alleged to have been committed by the applicant as a result of such denial was committed in or in relation to the proceedings in the Court of the Special Judge and the Special Judge must therefore follow the procedure prescribed in s. 476, Criminal Procedure Code by forwarding his complaint in writing to a Magistrate of the first class having jurisdiction and not to the Police Station. Furthermore, s. 195 of the Criminal Procedure Code which has to be read with s. 476, prohibits a Court from taking cognizance of the offence punishable under s. 211, Penal Code unless and until a complaint in writing has been made by a particular person in authority and as the Special Judge did not comply with the mandatory provisions of s. 476, Criminal Procedure Code, the Headquarters Magistrate before whom the police sent up the case against the applicant had no jurisdiction to take cognizance of the offence against the applicant.

U SHWE PAING *v.* THE UNION OF BURMA 107

PENAL CODE, s. 300—*Exception* 4—*Culpable homicide not amounting to murder—What must be proved to bring case within ambit of.* In order to bring a case within the ambit of Exception 4 to s. 300 of the Penal Code it must be proved—

(1) that there was sudden fight between the parties,
(2) that there was no premeditation, and
(3) that the parties did not take undue advantage of each other.

Where the appellant nursing a grudge against the deceased and armed with a dagger went and picked up a quarrel with the deceased and in the course of the ensuing fight he stabbed and killed the deceased. *Held* : That there was premeditation on the part of the appellant to start the fight with the deceased and that the offence was one of murder and did not fall within the purview of Exception 4 to s. 300 of Penal Code. *Empress* v. *Rohimuddin*, I.L.R. 5 Cal. 31, referred to.

MAUNG BA SEIN *v.* THE UNION OF BURMA 21

PENAL CODE, s. 302 (2)—*Murder—Absence of medical evidence—Conclusion for murder not justifiable from injury on leg—Ss.* 299,300 *—Intention for purpose of—Determination of—Legal evidence—Want of—Unsafe conviction.* The appellant was convicted of murder, punishable under s. 302 (2), Penal Code, for causing the death of the deceased by shooting with a rifle causing him an injury in the middle side of the right leg. The deceased died about 10 days after admission into the hospital, but no post mortem examination was held with the result that no medical evidence was available. *Held :* That is it hardly justifiable in the absence of any such data to arrive at a conclusion, from the mere fact that a gun shot injury was found on the leg of the deceased, that the appellant had committed the offence of murder within the purview of s. 300 of the Penal Code. *Held also* : That the material question of intention of the offender for the purpose of s. 299 or 300 of the Penal Code has to be determined and weighed very carefully on the basis of legal evidence adduced in that regard and that when such evidence is unavailable, it will be entirely unsafe to convict an accused person either for culpable homicide s. 299 or for murder s. 300, merely because the deceased met with his death as a result of injury or injuries caused by the accused person.

PHYU THEE AUNG *v.* THE UNION OF BURMA 356

PAGE

PENAL CODE, s. 302 (-)—*Benefit of doubt regarding intention—When given.* Where appellant Maung Ngwe Tha was convicted for the offence of murder for causing the death of the deceased who died six months after the receipt of the injury as a result of spinal injury inflicted by the appellant by means of a *dah* and the medical opinions regarding the nature of the injury were divergent. *Held :* That the appellant is entitled to the benefit of the doubt that is to be given as regards the nature of the intention with which he struck the deceased and that the intention of the appellant in this case falls short of the intention to cause an injury which would be sufficient in the ordinary course of nature to cause death.

MAUNG NGWE THA / THE UNION OF BURMA *v.* THE UNION OF BURMA / MAUNG NGWE THA ... 205

PENAL CODE, s. 415—*Cheating—Ingredients necessary to constitute.* An act or omission to come within the purview of the offence of cheating in s. 415 of the Penal Code, there must be deception which must precede and induce a certain person or certain class of persons, not necessarily definite, the delivery or retention of property.

U SEIN *v.* THE UNION OF BURMA 235

PENAL CODE, s. 497—*Adultery—Ingredient of offence of—Marriage—Strict proof necessary—No presumption of valid marriage to be drawn from long coverture.* Where in a prosecution by the respondent, a Muslim, for the offence of adultery alleged to have been committed by the applicant with his wife, daughter of Burmese-Buddhist parents, with whom the respondent claims to have lived as husband and wife for 14 years, there is no evidence that the wife is a Muslim. *Held :* That when marriage is an ingredient of an offence, as in adultery, the fact of the marriage must be strictly proved in a regular way and that in the absence of any evidence that the woman was a Muslim, no presumption that a valid marriage existed between them can be drawn from the fact of their long coverture as man and wife.

KASSIM ALI *v.* THE UNION OF BURMA (ASHOP ALI) ... 195

"PERSON IN AUTHORITY"—MEANING OF—EVIDENCE ACT, s. 24—BROAD MEANING SHOULD BE GIVEN 125

PRINCIPAL AND AGENT—PERSONAL LIABILITY OF AGENT—CONTRACT ACT, s. 230—ONLY WHEN THERE IS NO TERM EXCLUDING THE PERSONAL LIABILITY OF THE AGENT FOR THAT OF HIS PRINCIPAL ABROAD CAN THE AGENT BE MADE PERSONALLY ANSWERABLE FOR ANY TERMS UNDER THE CONTRACT 197

PRIVATE DEFENCE—RIGHT OF—WHEN IT EXTENDS TO CAUSING DEATH—S. 100, PENAL CODE 46

PROFESSIONAL MISCONDUCT—Where the allegation against the pleader appearing for the complainant that in consideration of the offer of a bribe of K 200 by the accused, he had deliberately absented himself from the Court thereby procuring the discharge of the accused has not been proved and the pleader has tried to explain why he was not in Court when the case was called resulting in the discharge of the accused. *Held :* That although the failure of the pleader to appear may be due to mere thoughtlessness in not having someone to represent him at the Court during his

PAGE

absence, it was not due to gross negligence on his part as to warrant taking action against him under s. 13, clause (*b*) of the Legal Practitioners Act. *Munireddi* v. *K. Venkata Rao*, 17 I.C. 544 ; *Emperor* v. *Ranjani Kanta Bose and others*. 49 Cal. 732 ; *In the matter of a pleader*, (1924), I.L.R. Ran. 265.

IN THE MATTER OF A PLEADER 487

PROMISSORY NOTE—BLANK PROMISSORY NOTE—WHETHER HOLDER HAS POWER TO FILL IN BLANKS—S. 20, NEGOTIABLE INSTRUMENTS ACT—ABROGATED BY s. 15, MONEY LENDERS ACT 12

PROPERTY—MEANING OF—CIVIL PROCEDURE CODE, O. 38, R. 5 (*a*) ... 122

RANGOON CITY CIVIL COURT ACT, s. 25—DISCRETION OF HIGH COURT TO INTERFERE 390

RECEIVER—*Object and purpose of appointment of—Possession of—Suit for ejectment by a party from house in possession of Receiver—Not maintainable.* As a matter of general principle the object and purpose of the appointment of a Receiver is to ensure the preservation of the subject-matter of the litigation pending a judicial determination of the rights of the parties to the suit. The Receiver is an officer or representative of the Court and subject to its orders and his possession is the possession of all the parties to the proceedings according to their titles. *Administrator-General of Bengal* v. *Prem Lal Mullick and others*, 22 I.A. 203; *Orr* v. *Muthia Chetti*, I.L.R. 17 Mad. 501 ; *N. Namberumal Chetty* v. *P.. Ramayya Naidu*, A.I.R. (1942) Mad. 602 ; *Gopaldas Khettry* v. *Phulchand Pursottamdas*, 50 C.W.N. 229 ; *Nilkantha Narayan Singh* v. *M. S. Zoha, Official Receiver of the Calcutta High Court*, I.L.R. 22 Pat. 256; referred to. The suit by the appellants for ejectment of the first respondent Ko Maung Sein from a room in the house of which the second respondent the Bailiff of the District Court of Bassein has been appointed Receiver is clearly not maintainable in law. *Sm. Annapurna Dasi w/o Upendra Nath Basu and others* v. *Sarat Chandra Bhattacharjee and others*, A.I.R. (1942), Cal. 394, distinguished.

P.L.K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER *v.* KO MAUNG SEIN AND ANOTHER 501

REGISTRATION ACT, s. 49—TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 54—UNREGISTERED SALE DEED OF TANGIBLE IMMOVEABLE PROPERTY OF A VALUE LESS THAN K 100 NOT ADMISSIBLE IN EVIDENCE TO SUPPORT A CLAIM OF LEGAL TITLE TO SUCH PROPERTY ... 232

REGISTRATION ACT, s. 49—*Proviso—Unregistered document—Admissibility of—Collateral transaction—When claim is not based on.* Where in a suit for the recovery of money, the claim is based not only on the fact of partition but also on the terms of partition, the claim cannot be said to be based on a collateral transaction as to render the deed of partition, which is not registered, admissible in evidence under the proviso to s. 49 of the Registration Act. *Ayitham China Suryarao* v. *Maddala Suryachandra Rao*, A.I.R. (1937) Mad. 638 ; *Mt. Besar Kuar and another* v. *Ramhit Singh and others* A.I.R. (1941) Pat. 167; *Karam Chand* v. *Uma Datt-Hans Raj and others*, A.I.R. (1932) Lah. 554 ; *Sukhlal and others* v. *Bisesar*, A.I.R. (1929) Nag. 115 ; *K. Panshapagesa Ayyar and another* v. *K. Kalyanasundram Ayyar and others*, A I.R. (1957) Mad. 473, referred to.

MESSRS. LIKHMICHAND HIRALAL *v.* MESSRS. LIHKMICHAND SRINIVAS 210

PAGE

REVIEW AND REVISION APPLICATIONS—TIME SPENT IN PURSUING THE SAME—WHETHER CAN BE DEDUCTED IN COMPUTING THE PERIOD FOR LIMITATION—QUESTION OF *bona fides*—LIMITATION ACT—S. 14 261

REVISION—CIVIL CASES—MISTAKE REGARDING ADMISSIBILITY OF EVIDENCE—NO GROUND FOR REVISION 7

SALE OF GOODS ACT, S. 42—WHEN ACCEPTANCE BECOMES COMPLETE FOR PURPOSE OF LIABILITY 405

SPECIAL JUDGES (SIAB & BSIA)—*Trial of offences—Jurisdiction of—Sanction—Rule of—Jurisdiction conferred by.* Although offences under s. 7 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 had been deleted from Schedule I annexed to SIAB & BSIA Act, 1958, Special Judges appointed under s. 21 of the Act are by virtue of the provisions of sub-s. 3 (ɷ) competent to try all offences which can be tried by a Sessions Judge. Offences punishable under s. 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 being punishable with imprisonment for a period of 7 years they are triable by a Court of Sessions, *vide* Schedule II of the Criminal Procedure Code. Therefore, they are triable by Special Judges appointed under s. 21 (1) of the SIAB & BSI Act. The rule of sanction only requires that the sanctioning authority should remove the brake placed on the normal course of the law after the consideration of all relevant facts and it does not expect the sanctioning authority to determine with certainty as to which label will appropriately cover the offence committed by the offender. Therefore when a sanction is given, it confers jurisdiction on a competent Court to try the offender for an offence meaning thereby the alleged illegal act or omission as defined in s. 4 (1) (o) of the Criminal Procedure Code and not merely try him under that particular label which is given to it by the sanctioning authority. Consequently, a valid sanction is necessary only for taking cognizance of a case and once a proper cognizance is taken, the Court can exercise and should exercise all the rights given to it under the Criminal Procedure Code. Hence, it is the duty of the Court to try the offender under that section which in its opinion most appropriately covers illegal act or omission of the offender. *Jacobs* v. *Union of India*, A.I.R. (1958) All. 481, referred to. Where the facts remain the same the Court can proceed with the altered and added charge on the basis of the sanction already obtained and that the real test is whether the new or altered charge is based on the same facts which have been considered by the sanctioning authority or whether some new facts have come to light in evidence which requires its consideration. *Major J. Phillips* v. *The State*, A.I.R. (1957) Cal. 25, referred to.

THE UNION OF BURMA *v.* U SEIN HLAING 220

SPECIFIC RELIEF ACT, S. 55—SUIT FOR MANDATORY INJUNCTION—WHEN NOT BARRED BY S. 47, CIVIL PROCEDURE CODE ... 83

SPECIFIC RELIEF ACT, S. 56—*No bar to suit against department of Government for tortious act.* Where the suit by appellant for a declaration that he was in law a tenant of the 1st respondent, the State Pawnshop Board and for a perpetual injunction restraining the Board from interfering with his right to occupation and enjoyment of the premises in suit was dismissed, one of the grounds for dismissal being that the suit against the Board was

PAGE

barred by the provisions of s. 56 of the Specific Relief Act. *Held :* That it is within the rights of a resident of the Union of Burma to file a suit against a department of the Government restraining it from doing a tortious act against him and that the suit is not barred by s. 56 of the Specific Relief Act. *The Gaekwar Sarker of Baroda and another* v. *Gandhi Kachrabhai Kasturchand*, I.L.R. 27 Bom. 344 (P.C.), followed. *Allcroft* v. *Lord Bishop of London*, (1891) A.C. 666, referred to. *Patel Panachand Girdhar and others* v. *The Ahmedabad Municipality*, I.L.R. 22 Bom. 230, discussed. *Mohamed Ebrahim* v. *Municipal Corporation of Rangoon* (Civil Regular Suits Nos. 74 and 75) 1952, High Court, Rangoon ; *Tan Kong Bu and two others* v. *Buildings Engineer, Rangoon Municipal Corporation*, (1958) B.L.R. (H.C.) 20, referred to.

K. MOHIDEEN *v.* THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE 299

STAMP ACT, ART. 40 (*b*)—*Sch.* I—S. 2 (17)—"*Hypothecation*"—*Mortgage of moveable without possession—Stamp duty—Moveable Property—Pawn or pledge of—Hypothecation or mortgage of—Distinction between.* Where by means of a document, described by the parties thereto as "Instrument of hypothecation," the party described in the document as "mortgagor" agreed to offer his stock-in trade in his shop and in two separate godowns as security for payment of debt due to company, which was the other party, with right to the company to seize, take possession of and sell the said property in default of payment of debt or any part thereof or in the performance of the terms of the contract. *Held :* That the document is, to all intents and purposes, a deed of hypothecation of moveable property under which possession of property was agreed to be given under certain circumstances and is a mortgage of moveable property without possession as contemplated in Article 40 (*b*) of Schedule I read with s. 2 (17) of the Stamp Act. *Held also :* That although the document obviously comes within the purview of a mortgage as prescribed in Article 40 (*b*) of the Stamp Act, and not a pledge within Article 6 (2) of the Act and being unattested, no stamp duty is payable on such a deed, as duty chargeable under the Stamp Act has been remitted by the President, *vide* Government of Burma in the Department of Lands and Revenue (Income-Tax and Stamps Branch) Notification No. 3, dated the 19th February 1940 under the heading "Other Documents." There is a clear distinction, so far as moveable property is concerned, between a pawn or pledge, and hypothecation or a mortgage. A pawn or pledge of moveable property is a bailment of moveable property by way of security. Possession is given and the transaction involves a transfer of special property in the subject of the security. In other words, in a pawn or pledge, the general property in the thing pledged remains with the pledgor, while special property in the goods passes to the pledgee who is in possession of the property which he is entitled to detain to secure repayment. In the mortgage of moveable property there can be a mortgage even without delivery of possession of the property which is the subject of security. Hypothecation is another form of mortgage of moveable property where possession is not given to the creditor as security. In the pawn or pledge possession of the pledged articles is given to the pledgee.

FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), BURMA *v.* GRAHAMS TRADING CO., BURMA, LTD. 172

PAGE

STAY OF CRIMINAL PROCEEDINGS—CRIMINAL PROCEDURE CODE, S. 344—INHERENT JURISDICTION OF TRIAL MAGISTRATE—"REASONABLE CAUSE"—MEANING OF 78

STOLEN PROPERTY—POSSESSING STOLEN RIFLE—HIGHEST PRESUMPTION THAT CAN BE DRAWN 125

SUB-TENANT—CANNOT CLAIM TO BE IN POSSESSION OF PROPERTY ON HIS OWN ACCOUNT WITHIN THE MEANING OF O. 21, R. 99, CIVIL PROCEDURE CODE 1

————NEED NOT BE MADE A PARTY IN AN EJECTMENT SUIT AND THE DECREE AGAINST THE ORIGINAL TENANT IS BINDING ON HIM 1

"SUFFICIENT CAUSE"—S. 5—LIMITATION ACT—ILLNESS OF ADVOCATE—NOT ALWAYS A SUFFICIENT GROUND FOR THE EXTENSION OF THE LIMITATION PERIOD 385

SUIT—RESTORATION OF SUIT—AN APPLICATION TO SET ASIDE AN ORDER OF DISMISSAL FOR DEFAULT OF AN APPLICATION TO RESTORE SUIT, IS UNDER O. 9, R. 9, CIVIL PROCEDURE CODE 105

SUPPRESSION OF CORRUPTION ACT, 1948—OFFENCES PUNISHABLE UNDER S. 4 (2)—TRIABLE BY A COURT OF SESSIONS—THEREFORE TRIABLE BY SEPCIAL JUDGES APPOINTED UNDER S. 21 (1) OF THE SIAB AND BSI ACT 220

SURRENDER OF LEASE—IMPLIED SURRENDER—TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 11 (*f*)—WHETHER DEPORTATION AMOUNTS TO IMPLIED SURRENDER 15

"TAKE"—MEANING OF—S. 9 (2), FOREIGN REGULATION ACT—IMPORTS KNOWLEDGE 228

TEMPORARY ACT—*Cessation of—During trial—Conviction under.* Conviction for an offence punishable under a temporary Act which has ceased to exist during the pendency of the trial is bad in law. ***Bansgopal*** v. ***Emperor***, A.I.R. (1933) All. 669 ; ***Kay*** v. ***Gooduin***, 6 Bing. 576, referred to.

A. H. ESSATER MOHAMED *v.* THE UNION OF BURMA ... 254

TRANSFER OF CRIMINAL CASE—NOTICE SHOULD BE GIVEN TO THE PARTY AFFECTED—S. 528 (2), CRIMINAL PROCEDURE CODE 110

TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 54,—*Rrgistration Act, s.* 49—*Unregistered sale deed of immoveable property valued at* K 75—*Inadmissible in evidence.* Under s. 54 of the Transfer of Property Act read with s. 49 of the Registration Act an unregistered sale deed of tangible immoveable property of a value of less than K 100 is not admissible in evidence to support a claim of legal title to such property.

U KYAW NYUNT *v.* DAW CHIT AND ONE 232

TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 54—Clearly recognises sale of tangible immoveable property less than the value of one hundred kyats by effective delivery of possession 313

TRANSFER OF PROPERTY ACT, S. 111 (*f*)—*Implied surrender of lease—Whether deportation operates as—Inference of.* Where the husband of the respondent, who was the sub-tenant of the appellant, was deported and the respondent continued to live in the premises in suit and was able and willing to pay the rent for and on behalf of her exiled husband. *Held :* That there was no implied surrender of the lease on the part of the deportee

PAGE

and that the tenancy was not terminated by operation of law. An implied surrender or a surrender by operation of law is a matter which must be inferred from all the circumstances obtaining in a case. *Ganjhu Upendra Singh* v. *Ganjhu Meghanth Singh*, A.I.R. (1939) Pat. 598 ; *Naba Kumari Debi* v. *Behari Lal Sen*, 34 Cal. 902 P.C. ; *Terabai Jivanlal Parekh* v. *Lala Padamchand*, A.I.R. (1950) Bom. 89 ; *Obboya Charan Bhoola* v. *Koilash Chunder Dey*, 14 Cal. 751 ; *Prem Sukh Das and others* v. *Bhupia and another*, 2 All. 517 (FB), referred to.

LIM NGAUK SIN *v.* NG FOKE SEE 15

TRANSFER OF PROPERTY ACT, s. 114—*Does not apply to monthly tenancy —Irrelevant when Lease determined under s.* 111 (h) *read with s.* 106—*Urban Rent Control Act, s.* 14 (1)—"*Arrears of rent*" *in—Means rent lawfully due—Time-barred rent is not rent lawfully due—To be read with* s. 11 (1) (a)—*Rescission of decree—Opposed on ground of failure of tenant to perform obligation—Duty of Court.* S. 114 of the Transfer of Property Act has no application to a tenancy from month to month so that it is irrelevant in the case of a lease which is determined under s. 111 (*h*) read with s. 106. *R. G. Pandit* v. *Narsingdas*, I.L.R. (1950) Nag. 870, referred to. When s. 17 (1) of the Urban Rent Control Act speaks of the rescission of the decree for ejectment on payment of arrears of rent, it contemplates payment of such arrears of rent as are lawfully due to be paid by the defendant as s. 14 (1) must be read in conjunction with the provisions of s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. No rent which has been barred by limitation can be considered as rent lawfully due. When in an application for the rescission of a decree for ejectment passed for non-payment of arrears of rent, the landlord says that the decree should not be rescinded because the tenant had broken and not performed an obligation of the tenancy, it is incumbent upon the Court to take this matter into consideration. *Tai Chuan & Co.* v. *Chan Seng Cheong*, (1949) B.L.R. (S.C.) 86 ; *Daw Hla May* v. *U Po Yin*, (1951) B.L.R. (S.C.) 63, followed. *Maung Chit Pe* v. *U Kyaw Shein and another*, (1955) B.L.R. (H.C.) 199, referred to.

HAJEE ABDUL SHAKOOR KHAN *v.* THE OFFICIAL LIQUIDATOR, THE BURMA PUBLISHERS LTD. (In liquidation) ... 294

TRANSFER OF PROPERTY ACT, s. 129—EFFECT OF—ON GIFTS—CANNOT BE REGARDED AS RETAINING ANY RULE OF MOHAMEDAN LAW INDEPENDENT OF s. 13, BURMA LAWS ACT 58

UNION JUDICIARY ACT, s. 5—*Leave to appeal—When granted—Decree of affirmance—Despite variation in decree of lower Court made by High Court.* Where the decree and judgment of the High Court was one of affirmance of the trial Court's judgment and decree, then leave to appeal to the Supreme Court can be granted under s. 5 of the Union Judiciary Act only when substantial question of law is involved. Where the decree and judgment of the High Court was one of variance of the trial Court's judgment and decree, the applicant is entitled to leave under s. 5 (*b*) of the Union Judiciary Act. Where the variation in the decree of the Lower Court is made by the High Court, not as a result of adjudication, but as a result of voluntary relinquishment by the respondent. *Held :* That the decree of the High Court is, to all intents and purposes, a decree of affirmance and that unless it is shown that a substantial question of law is involved, a certificate to appeal to the Supreme Court cannot be granted.

PAGE

Annapuranbai and another v. *Ruprao*, 51 I.A. 319 ; *Mahant Brahma Nand* v. *Shree Sanatan Dharam Sabha*, A.I.R. (1944) Lah. 329 ; *Prandhan Das* v. *Pantayet Saheb Promode Chandra Deb and others*, A.I.R. (1946) Pat. 19 ; *Mool Chanda and others* v. *Smt. Brijmani Devi and others*, A.I.R. (1935) All. 680 ; *Uma Churn Sett and another* v. *Kanai Lal Sett and others*, A.I.R. (1921) Cal. 81 ; *Karunalaya Valangupalli Pandian* (a) *Karumalaya Pandian* v. *Rev. Father Pignot*, A.I.R. (1943) Mad. 67, referred to. *Chittam Subba Rao* v. *Vela Mankanni Chelamayya*, (1953) I.L.R. Mad. 1, distinguished.

MUSA KAKA *v.* HAJEE ABDUL SWAMAD 179

UNION JUDICIARY ACT, s. 15—LETTER PATENT CLAUSE 10—LEAVE TO FILE SUIT IN THE HIGH COURT 359

UNREGISTERED DOCUMENT—ADMISSIBILITY OF —s. 49, REGISTRATION ACT 232

URBAN RENT CONTROL ACT, 1960—*Effect of—On cases decided before enactment*. The subsequent enactment of the new Urban Rent Control Act could have no effect on cases which have been already decided before that Act came into force, as the provisions of the new Urban Rent Control Act only apply to pending suits and appeals.

U PE MAUNG AND ONE *v.* MAUNG WIN MAUNG AND THREE OTHERS 381

URBAN RENT CONTROL ACT—EFFECT OF EXPIRY OF THE ACT IN AN APPEAL 112

———————, s. 11 (1) (*a*)—*Arrears of rent—Assignment of—Not arrears of rent lawfully due for the purpose of—Notice demanding such arrears of rent—Invalid—In suit for ejectment under—Points to prove—Provisions contained in—Procedural and retrospective—Effect of expiry of*. Where the owners of a house sold the house to the respondent with assignment of the arrears of rent for three years due and payable to them by the appellant, who was their tenant and the respondent sued the appellant for ejectment of the appellant from the said house under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act for non-payment of the arrears of rent due by the appellant to the previous owners and assigned to the respondent. *Held :* That the assignment of the three years' rent due by the appellant to the previous owners of the house to the respondent merely gave the respondent the right to sue the appellant for the amount due and that the assignment did not give the respondent the right to treat the amount due by the appellant to the previous owners as arrears of rent lawfully due for the purpose of filing a suit under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. *Sheogobind Singh* v. *Gouri Prasad*, 4 Pat. 43 ; *K.S.A.K. Raman Chettiar* v. *Maung Maung*, (1946) R.L.R. 190 ; *Poongavanam Pillai* v. *Subramanya Pillai and another*, A.I.R. (1951) Mad. 601, referred to. *Held further :* That the notice sent by the respondent to the appellant demanding such arrears of rent was invalid in law. In an ejectment suit under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act the plantiff has to prove, firstly, that the tenancy has been determined according to law under the Transfer of Property Act and, secondly, that the rent lawfully due has not been paid inspite of the sending of the requisite notice. The provisions contained in clause (*a*) of s. 11 (1) of the Urban Rent Control Act are merely procedural. *Tai Chuam & Co.*

PAGE

v. *Chan Seng Cheong*, (1949) B.L.R. (S.C.) 86 ; *Kishoredas P. Mangaldas* v. *Ahmed Suleman*, 94 Bom. 567 ; *R.K. Mody & Co.* v. *Mohamedbhai Abdool Hoosein & Co.*, 39 Bom. 724 ; *The Soortee Bara Bazaar Co. Ltd.* v. *Hoosein Hamadanee and Co.*, 5 Ran. 139 ; *Hwe Ngwe Chew* (a) *U Kyu* v. *The Official Receiver, High Court*, (1959) B.L.R. (H.C.) 12 ; *U Yar Hoke* v. *Ma Htway Khin and the Assistant Controller of Rents, Rangoon*, (1960) B.L.R. (S.C.) (Jan. issue), referred to. Changes in the law of procedure are retrospective in character. *King* v. *Thorpe and three others*, (1947) R.L.R. 279 at 287, referred to. Although the bar imposed by s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act, was present at the time of the trial of the suit and at the time the appeal arising out of the suit was decided, it ceases to be present at the time the present appeal is heard due to the expiry of the Urban Rent Control Act and the bar imposed by s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act no longer applies to a suit for ejectment by the respondent against the appellant with the result that the respondent is entitled to eject the appellant on the determination of the tenancy according to law.

U OHN MAUNG *v.* DAW KYI KYI 112

URBAN RENT CONTRACT ACT, s. 11 (1) (*d*)—*Reinstatement—Right of tenant evicted under*. Where the respondents who were tenants of a two-storeyed building belonging to the appellants occupying both the ground floor and upper floor, were ejected from the premises under s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act and applied for reinstatement on both the ground floor and upper floor of the new two storeyed building built by the appellants, who offered to accommodate the respondents on the upper floor of the new building. *Held :* That the order of the Township Judge directing that the respondents be accommodated both on the upper floor and ground floor of the new building was correct.

U SEIN MAUNG AND ONE *v.* MA HIN HMINE / KO SEIN BA 495

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 11 (1) (*d*)—suit based under—the condition that in case the building is erected for the purpose of letting the landlord will re-instate the tenant who has been displaced from the land in the bond is not necessary 332

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 11 (1) (*d*)—"*Vacation*"—*Meaning of*. Where it is contended that as the respondents failed to vacate the premises in suit but had to be forcibly ejected therefrom the applicants are not bound by the terms of the bond executed by them under s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act on the ground that the word "vacation" used in clause (*d*) of s. 11 (1) of the Act means voluntary going away from the premises and not "vacation" by forcible ejectment. *Held :* That the vacation of a premises can either be voluntary going away from there by the tenant or by ejectment.

MESSRS. LAKHANY BROTHERS *v.* SIN TEIK AND ANOTHER ... 323

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 11 (1) (*f*)—*Omission to specify nature of bond—Decree not a nullity on that account*. The mere fact that the appellate Court had omitted to specify the nature of the bond to be executed by the plaintiff while passing a decree for ejectment after setting aside the judgments and decrees of the lower

PAGE

Courts as required by clause (*f*) of s. 11 (1) of the Urban Rent Control Act does not make the decree for ejectment a nullity. *S.A.Nathan* v. *S.R.Samson*, 9 I.L.R. Ran. 480 (F.B.), followed.

KO KYIN MYAING *v.* DAW MAI SHEIN 308

URBAN RENT CONTROL ACT, 1948, s. 14 (1)—NO RESCISSION OF A DECREE FOR EJECTMENT IN THE MANNER LAID DOWN IF AFTER THE EXPIRY OF THE ACT 102

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 14 (1)—When in an application for rescission of a decree for ejectment passed for non-payment of arears of rent—The landlord says that the decree should not be rescinded because the tenant had broken and not performed an obligation of the tenancy—It is incumbent on the Court to take this matter into consideration 294

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 14 (1)—"arrears of rent"—must be read together with s. 11 (1) (*a*) Urban Rent Control Act—no rent barred by limitation can be considered as rent lawfully due ... 294

URBAN RENT CONTROL ACT, s. 14-A—*Certificate under —Valid for subsequent suit, s.* 11 (1) (d)—*Suit under—Restricted to ejectment from land only—Unnecessary condition in bond entered into in.* Where the first suit for ejectment was infructuous for want of a valid notice to quit, a second suit based on the same certificate under s. 14-A of the Urban Rent Control Act could be filed against the same defendant. A suit for ejectment based on s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act can only be filed when the premises leased out to a tenant consists of land alone. This clause is irrelevant when the premises let out consists not only of land but also of the building standing thereon. In a suit based on s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act the condition that in case the building is erected for the purpose of letting the landlord will reinstate the tenant who has been displaced from the land in the bond is not necessary.

MAUNG HLA BU *v.* MA MA GYI AND ANOTHER 332

WRITTEN CONTRACT—*Rule of Construction of—Intention of parties—What amounts to acceptance by artificial body corporate. Sale of Goods Act, s.* 42—*When acceptance becomes complete for purpose of liability.* Where the written contract for milling and supply of rice entered into between the appellant. The State Agricultural Marketing Board and the respondent contains the following amongst other paragraphs:—

> Delivery to be taken by Buyers ex-hopper at.....mill at..... station.
>
> Payment will be made as soon as possible after completion of milling of every.....tons provided.....has been accepted by Buyers and is stored in the Seller's godown under conditions affording reasonable protection against weather, leakage from roofs and damp floors.

The plain meaning that is obtained from a combined construction of the words used in these two paragraphs is that after ex-hopper delivery liability for payment arises only when the rice has been accepted by the buyer and stored in the seller's godown. Liability for payment does not arise merely by delivery ex-hopper by the seller to the buyer at his mill, but arises only in view of the added term in the second paragraph above, after the rice so

delivered is accepted by the buyer and stored in the seller's godown. This is the real intention of the parties and every word used in the agreement must, in the circumstances obtaining in the case, be interpreted according to its natural and ordinary meaning. It would be entirely wrong in implying something which would amount to adding new terms and conditions to the agreement.

"The rule of construction applicable in general to all written contract is, that they are to be construed according to the real intention of the parties, to be collected from the language they have used ; that effect is to be given, if possible, to every word used, and that every word is to be interpreted according to its natural and ordinary meaning, unless such construction would be contrary to the manifest intention of the parties, or would necessarily lead to some contradiction or absurdity."

Per Kelly, C.B. in *Coddington* v. *Baleologo*, L.R. (1867) 2 Ex. Ca. 193 at 200. *Steel Brothers & Co. Ltd.* v. *Tokersee Moolief*, I.L.R. 10 Ran. 372 ; referred to. *Keshaval Brothers & Co.* v. *The State Agricultural Marketing Board*, (1956) B.L.R. (H.C.) 473, distinguished and explained. The Board being an artificial body corporate the acceptance need not be physical acceptance by the Board itself, which is impossible, but acceptance by its servants in the course of their duties would constitute acceptance within the meaning of the terms of the said agreement s. 42 of the Sale of Goods Act clearly lays down that when the goods have been delivered to the buyer, if there is no actual intimation of acceptance by the buyer to the seller, and the buyer "does any act in relation to the goods so supplied, which is inconsistent with the ownership of the seller then, acceptance of such goods becomes complete acceptance for the purpose of liability.

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD *v.* U BA CHEIN 405

အက်ဥပဒေများ။

ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ရှာနေများဥပဒေ။

ပုံနှိပ်ထုတ်ပေးသူများ၊ သတင်းစာပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများဥပဒေ။

ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ။

ရာဇသတ်ကြီး။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ။

ရွှေနေများကျင့်ထုံးဥပဒေ။

အရေးပေါ်စီမံမှု (ယာယီပြဋ္ဌာန်းဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ။

အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများ အက်ဥပဒေ။

ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ရှာနေများ အက်ဥပဒေ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပုဒ်မ ၁၄ (၂) မပြဋ္ဌာန်းသည့် အချက်၊ အဓိက အချက်။ ။အလုပ်သမား မှတ်ပုံစာ အုပ် ပုံစံ (၂) တွင် အချို့သော ဇယားကွက်များ၌ မည်သို့မျှ ရေးမှတ်ထားခြင်း မရှိသဖြင့် အယူခံ တရားခံ

အပေါ် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့် အလုပ် ဌာနများ အက်ဥပဒေ ၁၄ (၂) အရ၊ တရားစွဲဆိုသော အမှုတွင်၊ ပျဉ်းမနားမြို့၊ နယ်ပိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ တရားလိုဘက်မှ သက်သေတဦးကို စစ်ဆေးပြီးသောအခါ "တရားခံ မျက်ကွယ်တွင် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်၍ တရားခံသည် အလုပ်ရှင်ဖြစ်၍၊ ၎င်းနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင်စစ်ဆေးသင့်သည်" ဟု အကြောင်းပြပြီး တရားခံအား၊ တရားသေ လွှတ်ပစ်လိုက်၏။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။အလုပ်ရှင် တရားခံနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင် မစစ်ဆေးသဖြင့်၊ တရားခံအား အပြစ်မပေးနိုင်ဟု၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ဌာန များ အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းမထားချေ။ သဘာဝလည်းမကျ၊ အနည်းငယ်မျှ လုံလောက်သော အကြောင်းလည်း မဟုတ်ပေ။ အဓိက အချက်မှာမူ၊ အလုပ်သမား မှတ်ပုံစာအုပ် ပုံစံ (၂) တွင်၊ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလျောက် ရေးမှတ်ထား၊ မထား၊ မထားလျှင် အပြစ်ရှိ၊ မရှိသာဖြစ်၏။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဦးချန် (ရှန်း) (ခေါ်) ဦးမြင့်ဦး ၄၂၉

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၊ ဒုတိယပိုင်း၊ မည်သည့်ဥပဒေပြဿနာရပ်မှ အကျုံးဝင်သည်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။မူလခွဲးတော်နှင့် အယူခံခွဲးတော်နှစ်ရုံးက အတည်ပြုထိုက်သောစီရင်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ၊ တရားလွှတ်ဘော်ချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရောက်ရန် ဤတရားလွှတ်တော်မှ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ထောက်ခံရန် တောင်းဆိုသည့် ကိစ္စ၌ စီရင်ချက်တွင် ထည့်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဥပဒေ ပြဿနာရပ်မှသာလျှင်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသော ဥပဒေ ပြဿနာရပ်မှသာလျှင် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ဒုတိယပိုင်း၌ ပြဋ္ဌာန်းချက်အကျုံးဝင်သည်။ ။မည်သည့်အခါကမျှ ထည့်သွင်း ငြင်းဆန်ခြင်း မပြုခဲ့သော ဥပဒေအချက် အလက်ကို၊ အကဲအကားပြုရှု ဒုဿဥပဒေအချက်သည် အရေးယူလောက်သော ဆိုင်ရာ ပြဿနာဟူ၍ အကြောင်းပြခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်မရှိရှု ဤတရားလွှတ်တော်မှ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ဒ ထောက်ခံရန် ကောင်းဆိုခြင်းကို အခွင့်မပြုနိုင်။

ဦးတိုးရွှက်နှင့် မငွေ ၁၀၉

ရာဇဝတ်မှုသေဒဏ်ထိုက်သောရာဇဝတ်မှု၊ မည်သည့်အခါ၌ သက်သေတဦးတည်း၏ထွက်ချက်နှင့်အပြစ်ပေးနိုင်ခြင်း ၂၄၇

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၀၁ (၁)၊ သက်သေခံ မပေါ်အောင် လုပ်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါ မဟုတ်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။အယူခံတရားလိုအိမ်တွင် လူနှစ်ယောက်ရန်ဖြစ်၍ တယောက်သေဆုံးရာတွင် သေသူ၏အလောင်းကို မိမိ၏အိမ်ဝင်းမှအပြင်တနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း၊ ရဲဌာနသို့သွားရောက် သတင်းပေးရာ၌သေသူမှာ ဓါးခုတ်ခံရ၍၊ သေဆုံးကြောင်းဖေါ်၍ မပြောခြင်းများသည် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၀၁ အရ၊ အပြစ်ပေးထိုက်သည့် သက်သေခံမပေါ်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ ***Upendra Chandra Poddar and other*** **v. *Emperor*** **(1941) Cr. L.J. Vol. 42, p. 796 ကို ရည်ညွှန်းသည်။**

မောင်ထွန်းဝေနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၂၄၀

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂၊ သေဒဏ်ထိုက်သော ရာဇဝတ်မှုတွင်မည်သည့်အခါ သက်သေ
ခံဦးတည်း၏ ထွက်ချက်နှင့်ပင် တရားခံအား အပြစ်ဒဏ်းပေးနိုင်ခြင်း၊ထိုသက်သေ
၏ ထွက်ချက်အမှီ အဟပ်ပြုသည့် အခြင်းအရာများ။ ။မည်သည့်အခါ လူသတ်မှု
တွင် အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း မသင့်လျော်ခြင်း၊ သံသယအကျိုး တရားခံသာခံစားခွင့်
ရှိခြင်း။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကြီးလေးသောသေဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် ရာဇဝတ်မှု
တမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ တရားလိုဘက် အဓိက သက်သေခံဦးတည်း၊ သို့မဟုတ်
တဦးထက်ပို၍ ရှိရမည်ဟု ဥပဒေက သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိလျှင်၊ သက်သေခံဦး
တည်း၏ ထွက်ချက်နှင့်ပင်၊ ယင်းထွက်ဆိုချက်ကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့်ရင်း၊
ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေနှင့် ထောက်ခံချက် သက်သေ ရှိ၊ မရှိကို အထောက်
အထားပြု၍ရင်း၊ ယုံကြည်နိုင်လောက်သောထွက်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါက၊
တရားခံအား အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းထွက်ဆိုချက်သည်ယုံကြည်
နိုင်လောက်သော ထွက်ချက် ဟုတ်၊ မဟုတ်မှာ၊ ၎င်းကိုထောက်ခံထားသော သက်
သေများ ရှိ၊ မရှိ ပေါ်၌ တည်နေ၍၊ ရှိပါက ပို၍ အမှုကိုထင်ရှားစေသည်။ ထွက်
ချက်သည် ယုံကြည်သင့်သည်၊ မယုံကြည်သင့်သည်မှာ၊ အမှု၏ အဖြစ်အပျက်
ကြောင်းခြင်းရာပေါ်၌လည်းများစွာ အမှီသဟဲပြုသည်။ ။လူသတ်မှု တခုတွင်
အခြား သက်သေများကို ပယ်၍ သံသယဖြစ်စေနိုင်သော မျက်မြင်သက်သေတဦး
တည်း၏ ထွက်ချက်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းမှာမသင့်လျော်ခေ။ ။ ပြင်ပ၌ အမှုမှန်
သည်၊ မှားသည်ကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ တရားရုံးတော်၏ရွေ့မျောက်တွင် ထွက်
ဆိုသော သက်သေခံချက်များအပေါ်၌ မူတည်၍၊ ၎င်းသက်သေခံချက်များကို
ချိန်ဆပြီး၊ တရားခံအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရသဖြင့်၊ ထိုသက်သေခံချက်တွင်သံသယ
ဖြစ်ပေါ်စေရန် အချက်အလက်များရှိပါက သံသယ၏အကျိုးကို တရားခံသာခံစား
ခွင့်ရှိကြောင်း။ ***Nura and another*** **v.** ***Emperor, A.I.R.*** **(1936) Lah.778**
ကိုရည်ညွှန်းသည်။

မောင်ရွှေ နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ၂၄၃

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ အာဏာသုံးစွဲသူ၏ အဓိက ပာဝန်၊ ကျဉ်းမြောင်းသော
အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းမှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သော ဆောင်ရွက်ချက်။ ။
ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြင်ဆင်မှု အခွင့်အာဏာများသုံးစွဲရာ၌၊ သုံးစွဲသူ၏ အဓိက
တာဝန်မှာ၊ အောက်ရုံး တရားသူကြီး အမိန့်နှင့်အောက်ရုံးဇင် အမှုနှင့်ပတ်သက်
၍ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာတို့သည်၊ တရားမျှထမှု ရှိ၊မရှိကိုသာ သုံးသပ်
ရပေမည်။ ။ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ နှင့် ပတ်သက်၍၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်
တရားသူကြီးက မိမိဘာသာ အမှုကို ခေါ်၍ ပြင်ဆင်မှုဖွင့်ပြီးလျှင် အမိန့်ချမှတ်
ခြင်းမျိုးသာ ပုဒ်မ ၅၁၅ ရည်ညွှန်းသည်။ အမှုသည်တဦးဦးက ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု
လျှောက်ခြင်းနှင့် မဆိုင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်းစွာ
အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု တခုခုကို အာဏာရှိသည့်
ရုံးက လက်ခံလုက်ပြီးလျှင်၊ ပုဒ်မ ၅၁၅ အရ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင်အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသည်
မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်။

ဦးသာရင်နှင့် ဦးစိန်မောင် ၄၄၈

စာမျက်နှာ

ရွှေနေများ ကျင့်ထုံး အက်ဉပဒေ ပုဒ်မ (၁၃) အမှုသည်က အမှုနိုင်လျှင် အမှုဖြစ်နေသော ပစ္စည်းတဝက်ကို ရွှေနေအား စာချုပ်နှင့် ပေးသော ကိစ္စ၊ ရွှေနေ၏ ကျင့်ဝတ်တရားထိန်း၍ ဆောင်ရွက်သည် မဆောင်ရွက်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် စဉ်းစားရမည့်အချက်။ ။အမှုသည်ဖြစ်သူက မိမိလက်လွှတ် ဆုံးရှုံး လွှက်ရှိသော ကိုဒေါင်နှင့် မြေယာကို၊ လက်ရှိ ပြန်ရအောင် ဆောင်ရွက် ပေးပါက၊ ဤကိစ္စကို၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုဥ ဆောင်ရွက်ပေးနေသော မိမိ၏ရွှေနေအား၊ ၎င်းပစ္စည်းများကို ရောင်းချ၍ ရသော အဘိုးဌေတဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ ပစ္စည်းများ တဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာရှိ၍ ပေးပါသည်ဟု ရေစစ္စတြီ မှတ်ပုံတင် စာချုပ် ပြုလုပ်ပြီး ၄-၅ ရက် ကြာသောအခါ ထိုစာချုပ်ကို နှစ်ဦးသဘောတူ ဖျက်ကြသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုပါ ရွှေနေအား၊ အထက်ပါ ရာဇဝတ်ကြီးမှုဥ အမှုလိုက်ရာဝယ်၊ ရွှေနေများ ကျင့်ထုံး အက်ဉပဒေ ပုဒ်မ (၁၃) အရ၊ အကျင့် စာရိတ္တ ပျက်ပြားသဖြင့် မည်သည့် အကြောင်းများကြောင့်၊ ရွှေနေများစာရင်းမှ ၎င်း၏ နာမည်ကို မထုတ်ပစ်ထိုက်သည်ဟု ထုချေလွှာ တောင်းလေသည်။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ ရွှေနေ၏ ချေပရမည့် တာဝန်မှာ၊ ၎င်းသည် ရွှေနေခ ရရန် အလို့ငှါ၊ မိမိ၏ အမှုသည်ထံမှ အမှုဖြစ်နေသော ကိုဒေါင် ဆောက်ထားသော မြေနှင့် ကိုဒေါင်တန်ဘိုး တဝက်ကို ရွှေနေခအဖြစ် ယူထားလိုသလော၊ သို့မဟုတ် အမှုသည်က ၎င်းမြေနှင့် ကိုဒေါင် တန်ဘိုးတဝက်ကို စာချုပ်နှင့် မေတ္တာရှိ၍ ပေးသလောဟူသော အချက်ပါဝင်လေသည်။ ။ရွှေနေတဦးသည် ခိုမိအမှုသည်၏ အမှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရွှေနေ၏ ကျင့်ဝတ်တရား သိက္ခာကို စောင့်ထိန်း၍ ဆောင်ရွက်သည်၊ မဆောင်ရွက်သည်ကို စဉ်းစားသည့်အခါ၊ ၎င်းအမှုသည်၏ စိတ်သဘော ဓေတနာနှင့် ၎င်း အတွက်ဆောင်ရွက်ရသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။ ။ပေးသူ ကိုယ်တိုင်က၊ ခိုမိသဘောအလျောက် ပေးပါသည်။ လိမ်လည် လှည့်ဖြားခြင်းမရှိ၊ ဓေတနာ မေတ္တာရှိသည့် အလျောက် ပေးခြင်းကို၊ တဖန် ရွှေနေက လက်မခံသဖြင့် နှစ်ဦး သဘောတူ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်း ထားခြင်း များကို ထောက်မှုပါက၊ ဤကဲ့သို့ စာချုပ် မျိုး ချုပ်ဆိုခြင်းအားဖြင့်၊ ရွှေနေသည် ရွှေနေများအတွက်၊ သတ်မှတ်ထားသည့် ကျင့်ဝတ် သိက္ခာ ပျက်ပြားသည်ဟု တိကျစွာ မဆိုနိုင်ပေ။ သို့သော် ရွှေနေသည် အမှုအတွက် ဆက်ဆံရာ၌၊ ရွှေနေများ လိုက်နာ ထိန်းသိမ်းရမည့် သိက္ခာနှင့် ဝတ်တရားကို ထိခိုက်စေသော အလွန် မယုံသင်္ကာစရာ ဖြစ်သည့် ပြုမူချက် ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

ရွှေနေတဦး၏ကိစ္စ ၄၃၁

သက်သေခံမပေါ်အောင် ပျံ့လုပ်ခြင်း၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၀၁ (၁) ၂၄၀

အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဉပဒေ (၁၉၅၈ ခုနှစ်) ပုဒ်မ ၅-က (၁) (က) ကို သုံးသပ်ရာတွင် ထည့်သွင်း သုံးသပ်ရမည့် အချက်များနှင့် အခြား သတင်းစာကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ တာဝန်၊ အခြား သတင်းစာကို အလားတူ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးမယူခြင်း။ ပုဒ်မ ၅-က (၂) ကို ရှုပ်သိမ်းသွားခြင်း, ကြောင့် ဖြစ်ရသည့်ကိစ္စ။ ။ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဉပဒေ ပုဒ်မ၊ ၅-က (၁) (က) သည်၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၁၂၄-က ပင်ဖြစ်သည်၊ အစိုးရအပေါ် အကြည်ညိုကို ပျက်စေသည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုံးသပ်ရာတွင်၊ အချိန်ကာလနှင့် နေရာ တို့ထည့်သွင်း သုံးသပ်ရပေမည်။

U Damadaya v. *King-Emperor*, 1 Ran. 211 ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဤကဲ့သို့ အမှုမျိုးတွင် တရားခံက မည်သည့် အကြံအစီစည် (Intention) ဖြင့် အကြည်ငြို့ ပျက်သည်ဆိုသည့် သတင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်း ဖေါ်ပြသည်မှာ၊ အဓိက အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။[*Professor Indra* v. *Emperor*, A.I.R. (1930) Lah. 807] ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။အစိုးရကို အကြည်ညို ပျက်စေသော သတင်းသည်၊ သတင်းစာ၏ အာဘော်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်မဟုတ် အခြားသူ တပါး၏ အာဘော်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းသတင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်း ရေးသားပါက၊ ထိုသတင်းစာကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသူများသည်တာဝန်ခံ ယူရပေမည်။ ။(*Krishna Gopal Sharma* v. *Emperor*, 32 Cr. L.J. 161) ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ။အဆိုပါ သတင်းကို အခြားသတင်းစာတစောင်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်းကို အာဏာပိုင်များက ထိုသတင်းစာအပေါ်တွင် အရေး မယူကာမျှဖြင့် တရားခံများအပေါ် အပြစ်မရှိဟု မယူဆနိုင်ပေ။ ။နိုင်ငံတော် သမတက၊ စာပုံနှိပ်စက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို သိမ်းဆည်းနိုင်သော ၁၉၅၈ ခုနှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က (၂) ကို ရှုပ်သိမ်းသွားပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ ယခုအမှုတွင် သိမ်းဆည်းထားသော စာပုံနှိပ်စက်နှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာများကို ဗိုလ်ဘထောင် သတင်းစာ ပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပြန်ပေးရပေမည်။ (1947 B.L.R. 279) ကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ နှင့် မြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ၉၀

အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများအက်ဥပဒေ (Guardians and Wards Act) သဘောထား၊ အဓိကထား၍ စဉ်းစားရမည့်အချက်။ ။**ဆုံးဖြတ်ချက်**။ ။ အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများ အက်ဥပဒေ (Guardians and Wards Act) ၏ သဘောထားမှာ ဖခင် အရင်းအခြာ ဖြစ်သူနှင့် တစိမ်းတရံ၊ ဦးလေး၊ ဘကြီး၊ အဒေါ်၊ အဘိုး၊ အဘွား၊ ဘဒွေး၊ မိဒွေးစသော သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်၍ အုပ်ထိန်းခြင်း လျှောက်ထားသော နေရာတွင်၊ ဖခင်အရင်းအခြာဖြစ်သူ၏ အခွင့်အရေးကိုသာ၊ အသားပေး၍ ပုဒ်မ ၁၉ တွင် အကြောင်းခြင်းရာများ မပေါ်ပေါက်လျှင်၊ ဖခင်ကိုသာ အုပ်ထိန်းခြင်း အခွင့်အရေး ပေးရလေသည်။ ။အရွယ်မရောက်သေးသူ အုပ်ထိန်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ အုပ်ထိန်းခွင့် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်ထားချက်ကို စဉ်းစားရာတွင်၊ အရေးကြီးဆုံးသော အချက်မှာ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာ၊ ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်း အဝဝတို့ကို အဓိက ထား၍ (welfare and happiness of minor should be given paramount consideration) စဉ်းစားရမည်။ ။*Tan Swee Kyu* v. *Chan Chain Lyan*, (1947) R.L.R. 107 ; *Maung Aung Khin* v. *Ma Saw Hla*, (1958) B.L.R. (H.C.) 311, ကို ရည်ညွှန်းသည်။ (*Kode*) *Atchayya* v. *Kotaraju Narahari*, A.I.R. (1929) Mad. 81; *Jwala Prosad Saha* v. *Bachu Lil Gupta*, A.I.R. (1942) Cal. 215; *In the matter of Loyejoy Patell and another*, A.I.R. (1944) Cal. 433 ; *S. Rama Iyer* v. *K. V. Nataraja Iyer*, Cr. L.J., Vol. 49 (1948) p. 369 ; *S. Soora Reddi* v. *S. Chenna Reddi and others*, A.I.R. (1950) Mad. 306 ; *Venkatarma Ayyangar* v. *Thulasi Ammal*, A.I.R. (1950) Mad. 320 တို့ကို စိစစ်ဝေဖန်သည်။

ဦးစိန်ဝင်း နှင့် ဦးစောခိုင်—မသန်းတင် နှင့် ဦးစောခိုင် ၄၃၇

G.U.B.C.P.O.—No. 37, H.C.R.—17-7-63—1,500—Mono+IX.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, and U Thaung Sein, JJ.

DAW AYE KHIN (APPELLANT)

v.

DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS (RESPONDENTS)*

H.C. 1960

Jan. 22.

Lease of immoveable property by person in wrongful possession—Confers no valid title—Execution of decree for possession of immoveable property obtained against person in wrongful possession of same—Cannot be resisted by tenant of judgment-debtor.

A person in wrongful possession of immoveable property cannot give a valid title to another by creating a lease in his favour and where a decree for possession of immoveable property was obtained against that person on the ground that he had been in wrongful possession of same his tenant cannot resist the execution of that decree.

The non-joinder of a sub-tenant in a suit will not enable him to resist delivery of possession to the owner in execution of his decree for ejectment against his lessee.

Jafferji Ibrahimji v. *Miyadin Mangal*, A.I.R. (1922) Bom. 273, referred to.

A sub-tenant cannot claim to be in possession of property on his own account within the meaning of Order 21, Rule 99 of the Civil Procedure Code and if his immediate landlord is the tenant and judgment-debtor, he cannot be in possession on account of some person other than the judgment-debtor.

Jairam Jadowji and others v. *Nowroji Jamshedji Plumber*, A.I.R. (1922) Bom 449, referred to.

A sub-tenant need not be made a party in an ejectment suite and the decree against the original tenant is binding on him.

Ramkissendas and another v. *Binjraj Chowdhury and another*, 50 Cal. 419; *Messrs. Importers and Manufacturers Ltd.* v. *Pheroze Framroze Taraporewala and others*, A.I.R. (1953) (S. C.) (India) 73; *Ma Kyin Tin* v. *Banu Nanigram Jamnadass Firm and one*, (1955) B.L.R. 110, referred to.

S. T. Leong for the appellant.

Hla Sein for the respondents Nos. 1 to 6, 10, 12, 14 and 15.

Ex-parte against the respondents Nos. 7 to 9, 11 and 13.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 20 of 1950 of the Original Side of this Court one Maung Ba Han, a lunatic, by his next friend U Tun U, sued U Tun Yin and

* Civil Misc. Appeal No. 4 of 1959 against the decree of the Original Side of this Court in Civil Misc. Case No. 64 of 1958, dated the 11th December 1958.

H.C. 1960

DAW AYE KHIN v. DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

Daw Hla Shin for the possession of a house site measuring ·41 acre being holding No. 85 of 1949-50 in T.W. Circle No. 45B Cantonment *Kwin* (Holding No. 85, 3rd Class Suburban in Survey Block No. 45B in the City of Rangoon) together with a two-storeyed building and out-houses standing thereon originally belonging to the deceased Daw Toke. Maung Ba Han's case was that he was the *kittima* son of Daw Toke who died in Rangoon on the 27th June 1933, and that the defendant U Tun Yin who was a husband of Daw Toke and the defendant Daw Hla Shin whom U Tun Yin married after Daw Toke's death, were in unlawful possession of the suit property which they entered on or about the 5th March 1947 without the knowledge and consent of Maung Ba Han who was the owner of the property by virtue of a duly registered deed of settlement, dated the 1st June 1933, by which the deceased Daw Toke and the defendant U Tun Yin jointly made a gift *inter vivos* of the suit property and 500 acres of paddy lands. The plaintiff Maung Ba Han mentioned that on the date of the suit, U Tun Yin and Daw Hla Shin were occupying the ground floor while the first floor was in the possession of the persons to whom they had let it out. The plaintiff also claimed mesne profits for the wrongful use and occupation of the property in suit by the defendants from the 5th March 1947 till the 31st January 1950. The suit was decreed on the 25th January 1952 by the learned Judge on the Original Side (U Aung Tha Gyaw, J.) who held that the registered deed of settlement, Exhibit A, evidenced a gift *inter vivos* and that it was not a testamentary disposition of property as contended by the defendants.

U Tun Yin died during the pendency of the suit so that his children by Daw Hla Shin were added as legal representatives. Execution proceedings were then taken out in the name of the decree-holder Maung Ba Han by his next friend U Tun U, and one of the modes by which the assistance of the Court was sought, was the issue of a

H.C. 1960

DAW AYE KHIN v. DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

warrant directing the Bailiff of the High Court to evict the defendants-judgments-debtors and all persons claiming through them from the premises in suit, which was described as No. 15, Lloyds Road, Rangoon, and for delivery of the possession of the premises to the decree-holder. However, the decree-holder Maung Ba Han himself died during the pendency of the execution proceedings and Daw Aye Khin, wife of U Tun U and natural sister of the deceased Maung Ba Han, applied to be put on the record of the execution proceedings as Maung Ba Han's legal representative. This was at first consented to by the judgment-debtors. However, the judgment-debtor Daw Hla Shin later took the stand that as U Tun Yin was Maung Ba Han's step-father she, as U Tun Yin's widow along with her children, became heirs to the estate of Maung Ba Han, while Daw Aye Khin, though a natural sister of Maung Ba Han, was in law a mere "stranger." Regarding this objection of Daw Hla Shin, the learned Judge on the Original Side of this Court as well as the Appellate Bench held that Daw Aye Khin and not the judgment-debtor Daw Hla Shin and her children, were the legal representatives of the deceased Maung Ba Han and that therefore their objection to Daw Aye Khin being made a legal representative should be overruled. They appealed to the Supreme Court and the matter was finally set at rest in Daw Aye Khin's favour by the judgment of the Supreme Court in Civil Miscellaneous Application No. 107 of 1957.

A warrant to the Bailiff of this Court to give possession of the house and its site to Daw Aye Khin as legal representative of the deceased Maung Ba Han and to remove any person bound by the decree who may refuse to vacate the same, was issued on the 16th May 1958 returnable on the 28th May 1958. On the 26th May 1958 Daw Sein and 14 others who are the respondents in the present appeal, filed an application before the Original Side of this Court to direct the Bailiff, merely to give

H.C. 1960

DAW AYE KHIN v. DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

symbolical possession of the house known as No. 15, Lloyds Road, Rangoon, to Daw Aye Khin as some were tenants of U Tun Yin during his lifetime and some were tenants of the judgment-debtor Daw Hla Shin after the death of U Tun Yin. Their application was, however, objected to by Daw Aye Khin on the ground that the applicants being claimants through the judgment-debtors U Tun Yin and Daw Hla Shin, were liable to be evicted from the house in pursuance of the decree obtained in Civil Regular Suit No. 20 of 1950. In reply, the applicants stated that some of them became the tenants of U Tun Yin while he was receiver of the estate of his deceased wife Daw Toke during the year 1946 or thereabout.

The learned Judge on the Original Side, however, mainly relying upon the decision of the late High Court of Judicature at Rangoon in *D. H. Atchia & Co.* v. *M. E. Jeewa* (1) came to the conclusion that even if the applicants were only tenants of the judgment-debtors U Tun Yin and Daw Hla Shin, they were not liable to be evicted from the house and its site in suit as only symbolical possession could be given to the legal representative of the deceased decree-holder Maung Ba Han. He accordingly allowed the application. Hence this appeal by Daw Aye Khin. In our opinion, the learned Judge on the Original Side had entirely overlooked the fact that the decision in the case of *D. H. Atchia & Co.* v. *M. E. Jeewa* (1) was *pro tanto* overruled by a Full Bench of this Court in *Babu Sagarmal Tibrewala* v. *G. M. Latimour* (2).

That the tenant of a person can be ejected in execution of a decree for possession against that persons on the ground that he was in wrongful possession of immoveable property, is well settled by authority.

In *Jafferji Ibrahimji* v. *Miyadin Mangal* (3) it was held by Macleod, C.J., that although an owner of premises

(1) A.I.R. (1925) Ran. 98. (2) (1948) B.L.R. 113 (F.B.).
(3) A.I.R. (1922) Bom. 273.

suing for possession may find it advantageous to join all the persons in possession of the suit premises to avoid difficulties which may otherwise arise when he attempts to execute his decree, the non-joinder will not enable a sub-tenant to resist delivery of possession to the owner in execution of his decree for ejectment against his lessee. In *Jairam Jadowji and others* v. *Nowroji Jamshedji Plumber* (4) the same learned Chief Justice pointed out that a sub-tenant cannot claim to be in possession of property on his own account within the meaning of Order 21, Rule 99 and that if his immediate landlord is the tenant and judgment-debtor, he cannot be in possession on account of some person other than the judgment-debtor. In *Ramkissendas and another* v. *Binjraj Chowdhury and another* (5) Page, J., who later became the Chief Justice of the late High Court of Judicature at Rangoon, observed that a sub-tenant need not be made a party in an ejectment suit and that the decree against the original tenant is binding on him. To the same effect is the decision of the Supreme Court of India in *Messrs. Importers and Manufacturers Ltd.* v. *Pheroze Framroze Taraporewala and others* (6) and it was one of the decisions relied upon by a member of this Bench in *Ma Kyin Tin* v. *Banu Nanigram Jamnadass Firm and one* (7) for the view that a sub-tenant is bound by the decree against the tenant although he may not have been made a party to the suit against the tenant.

The principle laid down in the cases cited above apply with greater force to the tenant of a person against whom a decree for possession of immoveable property has been obtained on the ground that he had been in wrongful possession of the same. However, apart from authority, it cannot be imagined how a person who is in

(4) A.I.R. (1922) Bom. 449.
(5) 50 Cal. 419—A.I.R. (1923) Cal. 691.
(6) A.I.R. (1953) (S.C.) (India) 73.
(7) (1955) B.L.R. 110.

H.C. 1960

DAW AYE KHIN v. DAW SEIN AND FOURTEEN OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

wrongful possession of immoveable property, can give a valid title to another by creating a lease in his favour.

On realising that the order of the learned Judge appealed against cannot possibly stand, the learned Advocate for the respondents contended that the case should be remanded to the Original Side for a decision whether or not some of the applicants were in possession as tenants of U Tun Yin in his capacity as receiver of the estate of Daw Toke. However, in our opinion, the present respondents could not have been serious in this contention as otherwise it would have found a place in the original application and not merely in their reply to the written objection of the present appellant. Furthermore, it is apparent from paragraph 6 of the plaint of Maung Ba Han in Civil Regular Suit No. 20 of 1950 that the suit property was not taken possession of by the receiver because of the orders of the District Court of Pyapon, dated the 21st February 1934, 31st October 1934, and 25th September 1935, certified copies of which have been filed in the proceedings. Finally, this aspect of the matter could not have been pressed before U Ba Nyunt, J., as otherwise the learned Judge would not have failed to have mentioned it in his order now under appeal.

For these reasons, we would allow the appeal, set aside the order of the learned Judge on the Original Side, dated the 11th December 1958, appealed against and direct that the respondents' application in Civil Miscellaneous Case No. 64 of 1958 be dismissed with costs. Advocate fees three gold mohurs.

U THAUNG SEIN, J.—I agree.

CIVIL REVISION.

Before U San Maung, J.

HAJEE NUR AHMED AND ANOTHER (APPLICANTS)

v.

DAW ZOMILLA KHATUN (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Feb. 25.

Admissibility of evidence—Mistake regarding—No ground for revision.

A mistake made by a trial Court regarding the admissibility of evidence in the course of trial cannot be made the ground for revision.

Sein Hoke for the applicants.

D. N. Dutt for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an application for revision against the order of the Subdivisional Judge, Maungdaw, dated the 6th of November 1958, in his Civil Regular Suit No. 1 of 1958 wherein the learned Judge refused to admit in evidence a document evidencing the lease of the suit land on the ground that it required registration and therefore not admissible even for the collateral purpose of contradicting a witness. In support of the present application for revision it is sought to be urged that the learned Subdivisional Judge was wrong in the view taken by him regarding the admissibility of that document for the purpose for which it was sought to be proved. Assuming that the learned Advocate for the applicants is right, the present application in revision is not maintainable in law. It is open to the learned Subdivisional Judge to make a mistake regarding the admissibility of evidence in the course of the trial of the applicants' suit pending before him. If because of that mistake, the suit is ultimately decided against the party which sought to prove the document, this can be made a ground of appeal before the appellate Court.

For this reason the application for revision is dismissed with no order as to costs.

* Civil Revision No. 2 of 1959 against the order of the Subdivisional Court of Maungdaw, in Civil Regular Suit No. 1 of 1958.

CIVIL REVISION.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

Feb. 3.

J. K. SUTRA (APPLICANT)

v.

A. C. LODH (RESPONDENT).*

Civil Procedure Code, O. 33, *R.* 3—*Application for permission to sue* in form pauperis—*Amendment of petition—O.* 33, *R.* 2(2)—*Presentation by pleader—When presentation by plaintiff.*

Where the particulars which are necessary to be stated in an application for leave to sue as a pauper, as provided for in Order XXXIII, Rule 2 of the Civil Procedure Code are embodied in the plaint and where subsequently a separate application for leave to sue as a pauper was filed by the plaintiff's pleader in the immediate presence of the plaintiff.

Held: That Order XXXIII, Rule 3 of the Civil Procedure Code is wide enough to allow the amendment of the composite plaint and petition for leave to sue as a pauper by means of a subsequent separate application for permission to sue *in forma pauperis* and that the presentation of the application by the plaintiff's pleader in the immediate presence of the plaintiff was presentation by the plaintiff personally.

Maung Shwe Tha and others v. *Ma U Kra Zan*, 10 Ran. 475; *Ma Yon and others* v. *Ma Shwe Thin*, 11 Ran. 414; *Ma Than* v. *U Saung*, (1956) B.L.R. 466, followed.

Ba Kyaw for the applicant.

D. N. Dutt for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—On the 20th December 1957 the respondent A. C. Lodh filed before the Subdivisional Judge, Akyab, a plaint entitled "Suit for winding up of partnership" in the Court of the Additional District Judge, Akyab. This plaint was presented in person before the Subdivisional Judge as the Additional District Judge who was peripatetic between Akyab, Kyaukpyu and Sandoway,

*Civil Revision No. 61 of 1958 against the order of the District Court of Akyab in Civil Misc. Case No. 4 of 1958, dated the 30th September 1958.

was away from the station. Paragraphs 12, 13 and 14 of the plaint are in the following terms :

> " 12. That the plaintiff is not possessed of means sufficient to enable him to pay the Court fees prescribed by law for this suit, and therefore prays for permission to sue as a pauper. The immoveable and moveable properties owned and possessed by the plaintiff are specified in Schedules A and B respectively at the foot of the plaint.
>
> 13. That the plaintiff has not within two months next before the presentation of this plaint disposed of any property fraudulently or in order to enable him to plead pauperism.
>
> 14. That the plaintiff has not entered into any agreement with any person whereby such person has or will have an interest in the proceeds of the suit."

As these are the particulars which are necessary to be stated in an application for leave to sue as a pauper, as provided for in Order XXXIII, Rule 2 of the Civil Procedure Code, it was apparent that the intention of the person who filed the plaint, was to obtain leave to file a suit *in forma pauperis*. Therefore, when the Additional District Judge, Akyab, saw the plaint on the 25th January 1958 he pointed out to A. C. Lodh and his Pleader that an application in the proper form should be filed. This was actually done on the 27th January 1958 ; the presentation of the application being made by the respondent's Pleader in the immediate presence of the respondent. The case was subsequently transferred to the District Judge, Akyab, for disposal by the order of the Supreme Court.

The present applicant J. K. Sutra who was the defendant named in the plaint filed on the 20th December 1957 and the respondent named in the application filed on the 27th January 1958, filed a preliminary objection to the application on the ground that when the actual application for leave to sue as a pauper was filed on the 27th January 1958 the suit was barred by limitation as the dissolution of partnership was said to have taken place

H.C. 1960

J. K. SUTRA v. A. C. LODH.

U SAN MAUNG, J.

on the 28th or 29th of December 1954. A further objection was subsequently filed that the application which was filed on the 27th January 1958 being actually presented not by the applicant but by his Pleader, sub-rule (2) of Rule 2 of Order XXXIII had been contravened.

The learned District Judge, however, by his order, dated the 30th September 1958, now sought to be revised, held that it was within the power of the Court to allow amendment to the plaint or the petition, as the case may be, and that the presentation of the application, dated the 27th January 1958, was proper as the applicant himself was present in Court.

In this application by J. K. Sutra it is contended by his learned Advocate that as the application for leave to sue as a pauper was presented only on the 27th January 1958 it was barred by limitation and that the learned District Judge's view that there was proper presentation of this application, was also incorrect.

Of the many authorities submitted on behalf of the applicant J. K. Sutra and the respondent A. C. Lodh, it is necessary to refer to only three *viz.*, *Maung Shwe Tha and others* v. *Ma U Kra Zan* (1), *Ma Yon and others* v. *Ma Shwe Thin* (2), and *Ma Than* v. *U Saung* (3).

In the first case it was pointed out by Page, C.J., that the time for redrafting Order XXXIII was long overdue because the dismissal of an application under Rule 7 (3) on the ground that it was not framed and presented in the manner prescribed by Rules 2 and 3 operated as a bar to a fresh application for leave to sue *in forma pauperis*. In *Ma Yon and others* v. *Ma Shwe Thin* (2) it was held by a Bench of the late High Court that where the original application was presented by the pauper and the Court ordered its amendment in certain particulars, and then it was present by the applicant's pleader, it was

(1) 10 Ran. 475. (2) 11 Ran. 414.

(3) (1956) B.L.R. 466.

not essential that the amended application should have been presented by the applicant in person. In *Ma Than* v. *U Saung* (1) it was pointed out by me that although the law as it stood before the present Order XXXIII was enacted, was that unless a petition for pauperism was verified it must be rejected, the present Rule 3 of Order XXXIII would allow the petition to be suitably amended.

What the respondent A. C. Lodh had done on the 20th December 1957 was to have filed a composite plaint and petition for leave to sue as a pauper. The question, therefore, which arises for consideration is whether by way of amendment, he can be allowed to file a petition incorporating all the particulars contained in paragraphs 12 to 14 of his plaint. In my opinion, for the same reason that I have given in *Ma Than* v. *U Saung* (1) the present Rule 3 of Order XXXIII is wide enough to allow amendment in this manner.

Regarding the contention that the application, dated the 27th January 1958, was not properly presented as it was actually handed over to the Judge by the applicant's Pleader, although the applicant himself was present in Court, I do not consider that there is any merit in this contention. Apart from the decision in the case of *Ma Yon and others* v. *Ma Shwe Thin* (2), it is obvious that since the applicant himself was present in Court the presentation of the application, although actually by the hand of his Pleader, was presentation by himself personally.

For these reasons, the present application for revision fails and is dismissed with no order as to costs.

(1) (1956) B.L.R. 466.

(2) 11 Ran. 414.

APPELLATE CIVIL.

Before U Po On, J.

H.C. 1960

Feb. 13.

JAIKARAN SINGH (APPELLANT)

v.

MOHAMED WALIJAN AND ONE (RESPONDENTS).*

Negotiable Act. s. 20—*Abrogation of.*

Where in the appeal arising out of a suit on a promissory note the execution of which was denied by the defendant who further alleged that the blank promissory note executed by him was in favour of a third party, it is contended that the holder of a blank promissory note has authority under s. 20 of the Negotiable Instruments Act to fill in the blank by entering his own name as holder.

Held : That the contention cannot be allowed to prevail as s. 20 of the Negotiable Instruments Act must be deemed to have been abrogated by s. 15 of the Money Lenders Act.

M. Ahmed for the appellant.

Aung Min (2) for the respondents.

U PO ON, J.—This appeal arises out of the suit brought in the Rangoon City Civil Court, Rangoon, by Jaikaran Singh against Mohamed Walijan and Kalapnath Singh for recovery of K 1,176 being the principal and interest due on the promissory note Exhibit A.

Kalapnath Singh, the 2nd respondent, did not put in any appearance to contest the suit.

Mohamed Walijan, the 1st respondent, on the other hand, denied the execution of the suit promissory note. He, however, averred that the promissory note jointly executed by him and Kalapnath Singh was not in favour of Jaikaran Singh but in favour of the proprietor of Komal Vilas Hotel and that the promissory note signed by them was a blank promissory note.

* Civil 1st Appeal No. 47 of 1948 against the decree of the 3rd Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 18th July 1958, in Civil Regular Suit No. 1270 of 1953.

It is true that the question of onus of proof is of no great importance, as both sides have entered into evidence. But at the initial stage of the trial the burden is on the appellant, as the respondent, Mohamed Walijan, denied the execution of the suit promissory note. No doubt that the appellant could prove that one of the signatures on the promissory note was Mohamed Walijan's. There is however, no evidence to support him that the suit promissory note was executed by the respondents not in favour of the proprietor of Komal Vilas Hotel but in his favour and that it was not a blank promissory note when it was signed by the respondents. Moreover, it is clear from the appellant's own showing that he is not worthy of credit unless he is corroborated by some other evidence in material particulars.

There is another point against the appellant. There were admittedly some writings in pencil on the back of the suit promissory note. It was suggested by the defence that those writings were in the language of the proprietor of Komal Vilas Hotel and that the appellant erased them and wrote there something else in ink in order to destroy the proof connecting the suit promissory note with the proprietor of the Hotel. The appellant admits that he erased the pencil writings or over-wrote them. However, he could not give any cogent reason why he had done so.

It is true that Mohamed Walijan, the respondent, could not also offer any reliable witness to support his defence. But he is more worthy of credit than the appellant, as he put up a consistent defence throughout. As soon as a notice of demand for repayment of the loan was served on him by the appellant, he at once replied that he never took any loan from the appellant, that the promissory note signed by him and Kalapnath Singh was in favour of Komal Vilas Hotel and that that was a blank one, when they signed it (Exhibit E).

H.C. 1960 — JAIKARAN SINGH v. MOHAMED. WALIJAN AND ONE. — U PO ON, J.

It is argued by the learned counsel for the appellant that as Mohamed Walijan had admitted the signature on the suit promissory note as his, the statutary presumption under section 118 (*c*) of the Negotiable Instruments Act arises against the respondent. I see no substance in this submission, as the respondent never admitted the execution of the promissory note in favour of the appellant and as he contended throughout that the suit promissory note was a " fabricated " one. My view is well fortified by the authority in *Fowdar Ahir* v. *Dalal Sulaiman* (1).

Another point canvassed before me by the counsel for the appellant is that the holder of a blank promissory note has authority under section 20 of the Negotiable Instruments Act to fill in the blank by entering his own name as holder. But section 15 of the Money Lenders Act runs as follows:—

> "(1) No creditor shall take from a debtor or intending debtor any note, bond, security or promise to pay, which does not state the actual amount in words of the loan, the terms of the loan, the date of the execution of the document, the rate of interest charged and the time, if any, within which the principal is stipulated to be repaid in full, or which states any of such particulars incorrectly: nor shall any creditor take from any debtor or inteding debtor any instrument in which any of the above particulars is left blank to be filled up at a subsequent date.
>
> (2) Notwithstanding anything contained in any law for the time being in force any such note, bond, security, promise, or document shall be void."

It is, therefore, clear that section 20 of the Negotiable Instruments Act must be deemed to have been abrogated by section 15 of the Money Lenders Act.

The result is that the appeal fails and is dismissed with costs.

(1) Special Civil Appeal No. 2 of 1956, High Court, Rangoon.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

LIM NGAUK SIN (APPELLANT)

v.

NG FOKE SEE (RESPONDENT). *

H.C. 1960

Jan. 12.

Transfer of Property Act, s. 111(f)—*Implied surrender of lease—Whether—deportation Operates as —Inference of.*

Where the husband of the respondent, who was the sub-tenant of the appellant, was deported and the respondent continued to live in the premises in suit and was able and willing to pay the rent for and on behalf of her exiled husband.

Held : That there was no implied surrender of the lease on the part of the deportee and that the tenancy was not terminated by operation of law.

An implied surrender or a surrender by operation of law is a matter which must be inferred from all the circumstances obtaining in a case.

Ganjhu Upendra Singh v. *Ganjhu Meghnath Singh*, A.I.R. (1939) Pat. 598 ; *Naba Kumari Debi* v. *Behari Lal Sen*, 34 Cal. 902 P.C., *Tarabai Jivanlal Parekh* v. *Lala Padamchand*, A.I.R. (1950) Bom. 89 ; *Obhoya Charan Bhoola* v. *Koilash Chunder Dey*, 14 Cal. 751 ; *Prem Sukh Das and others* v. *Bhupia and another*, 2 All. 517 (F.B.), referred to.

Ba Shun and Than Maung for the appellant.

Kyaw Htoon for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 796 of 1955 of the City Civil Court, Rangoon, the plaintiff Ng Foke See who is the respondent in the present appeal, sued the defendant-appellant Lim Ngauk Sin and one Ah Fon for their ejectment from the upper storey of a two-storeyed building known as No. 638, Dalhousie Street, Rangoon, on the ground that they had been in occupation of the premises in suit as mere licensees and that the permission given to them had been terminated by him. His case was that he was the tenant of the two-storyed building and that one Hoke Kyu (*a*) Tee Foke Chi was his sub-tenant of the upper storey on a monthly rent of K 175. The two defendants were residing in the premises in suit with Hoke Kyu but as Hoke Kyu had

* Special Civil Appeal No. 12 of 1958 against the decree of the Appellate Side of this Court, dated the 21st March 1958 in Civil 1st Appeal No. 38 of 1957.

H.C. 1960

LIM NGAUK SIN v. NG FOKE SEE.

U SAN MAUNG, J.

been deported to China in March 1955 by order of the Goverment of the Union of Burma, under section 3 of the Foreigners' Act, the sub-lease granted to him had terminated and therefore the defendants had no further right to remain in the premises. He also contended that the defendants were creating a nuisance by allowing gambling in the premises in suit during night time, with the attendant noise caused by stamping of feet.

The 2nd defendant Lim Ngauk Sin's defence was that Hoke Kyu (*a*) Tee Foke Chi was her husband and that the rent which he had paid to the plaintiff was not only on account of himself but for the occupation of the premises in suit by his wife and family. She also contended that while Hoke Kyu was in detention for a period of about two years before his deportation she and her cousin, the defendant Ah Fon, had been paying the rent to the plaintiff; Ah Fon contributing K 75 towards the monthly rent of K 175. She therefore claimed that even after the deportation of her husband she and Ah Fon had the right to remain in the premises in suit as they were in law the sub-tenants of the plaintiff. The defendant Ah Fon by a separate written statement raised the same defence as Lim Ngauk Sin that she was in law a sub-tenant of the plaintiff. The learned 2nd Judge of the City Civil Court, while accepting Lim Ngauk Sin's story that she was the wife of Hoke Kyu (*a*) Tee Foke Chi, came to the conclusion that on the deportation of Hoke Kyu from Burma as an undesirable alien, the tenancy terminated as provided for in clause (*f*) of section 111 of the Transfer of Property Act, as Hoke Kyu's action in leaving Burma for good could only mean that he had relinquished the tenancy in question. He accordingly decreed the plaintiff's suit with costs. The defendant Lim Ngauk Sin appealed to this Court but the learned single Judge on the Appellate Side (U Aung Khine, J.) holding that the deportation of Tee Foke Chi operated as automatic termination of the lease, dismissed her appeal. Hence the present appeal

by Lim Ngauk Sin under section 20 of the Union Judiciary Act.

Now, it has been established beyond controversy that the defendant Lim Ngauk Sin is the wife of the deported Hoke Kyu (*a*) Tee Foke Chi and that she had an adoptive son, aged 19, and a natural born son, aged about 12, residing with her. Hoke Kyu was a sub-tenant of the plaintiff-respondent Ng Foke See of the premises in suit for many years. At first he utilized part of the premises as a lodging room but this had to be closed down. Thereafter, he was under detention for about two years and was deported as an undesirable alien on the ground that he was keeping lodging rooms. During his detention the defendants Lim Ngauk Sin and Ah Fon were paying rent regularly to the plaintiff in respect of the premises in suit. Rent receipts were issued in the name of Hoke Kyu. After Hoke Kyu's deportation however, the plaintiff refused to receive any further rent from the defendants although the latter were willing to pay it to him. Part of the premises in suit was used for holding *Mahjong Waings* and this was objected to by the plaintiff on the ground that nuisance had been created. That was the reason why he sought to eject the defendants alleging that they had no further right to remain in the premises in suit after the deportation of Hoke Kyu, as the tenancy granted to him had terminated according to law.

The reason given by the learned trial Judge for accepting the plaintiff's contention is to be found in the following paragraph of his judgment:—

> "A deported person like Hoke Kyu ceases forever to occupy his residence in Burma. In other words, he left Burma for good under coercion of the Government. Though it does not appear that there is anything prohibiting him from communication with people inside Burma or from dealing with such people, provided that he remains outside the confines of Burma his leaving of his family in the suit premises without appointing any member of his family as his agent actually would not, it appears, continue his lease of the suit premises. Otherwise

H.C.
1960

LIM NGAUK SIN
v.
NG FOKE SEE.

U SAN MAUNG, J.

his landlord, the plaintiff, would have nobody in Burma responsible as the sub-tenant in his place. Nobody would be amenable for a decree that may be obtained against him on the breach of obligation of the tenancy in any Court in Burma. His wife and children cannot be sued for any breach of obligation of his tenancy. To hold that his tenancy is still subsisting after his deportation would mean to pin down the hand of the plaintiff in the tenancy without having any remedy in case of breach of obligation of the tenancy. His leaving of his wife and children without any authority for them to act legally on his behalf means no better than leaving his chattels in the premises. If he leaves for a definite period for him to come back again, it is a different matter. Now that he left for good it can only mean that he relinquished the tenancy which is implied surrender under section 111 (*f*) of the Transfer of Property Act. It appears, therefore, that the tenancy terminated by the deportation of Tee Foke Chi."

However, the difficulties envisaged by the learned trial Judge, are by no means insuperable. Even though Hoke Kyu might be away from Burma, it is still possible for the plaintiff to terminate the tenancy by a notice under section 106 of the Transfer of Property Act which can be tendered or delivered to a member of his family residing in the premises or if such tender or delivery is not practicable, by affixing the notice to a conspicuous part of the building. If the provisions of the Urban Rent Control Act are still applicable, a suit under section 11 (*1*) (*a*) of the Act for non-payment of arrears of rent or under section 11 (*1*) (*c*) of the Act for conduct which is a nuisance or annoyance to adjoining or neighbouring occupiers, can yet be instituted.

Besides, in the case now under consideration there is no question of the defendant Lim Ngauk Sin not being able to pay the rent due for the premises in suit. She was ever willing to pay it to the plaintiff and there is evidence to show that she had the means to pay such rent. Her adoptive son was working as a carpenter and her husband left her shares in a hosiery factory yielding her an annual income of about K 500 or K 600.

In the above circumstances, can it be said that the lease granted by the plaintiff to Hoke Kyu had terminated under clause (*f*) of section 111 of the Transfer of Property Act merely because he had been deported from Burma as an undesirable alien? Although authorities nearly parallel to the case now under consideration are lacking, the following cases serve to illustrate the proposition that an implied surrender or a surrender by operation of law is a matter which must be inferred from all the circumstances obtaining in a case.

In *Ganjhu Upendra Singh* v. *Ganjhu Meghnath Singh* (1) where a lessee accepted from his lessor a new lease of the property leased to take effect during the continuance of the previous lease, it was held that there was an implied surrender of the former lease which had thus been determined. In *Naba Kumari Debi* v. *Behari Lal Sen* (2) it was held that where the lessee sub-let the holding and the landlord accepted the sub-lessee as his tenant there was a surrender of the original lease by operation of law. In *Tarabai Jivanlal Parekh* v. *Lala Padamchand* (3) where the Government took possession of the leased property under a requisition order under section 75 (*a*) of the Defence of India Rules, 1939, it was held that the taking of possession by the Government was both from the landlord and from the tenant and did not therefore operate as a surrender by operation of law so as to terminate the tenancy. In coming to this conclusion it was pointed out that surrender consists in the yielding up of the term by the tenant to the landlord and that it was a mutual act of surrender and acceptance between the landlord and the tenant which determines the lease.

That mere non-payment of rent by the tenant to the landlord does not extinguish or constitute an abandonment of the tenancy is the principle laid down in *Obhoya Charan*

(1) A.I.Rl (1939) Pat. 598. (2) 34 Cal. 902 P.C.
(3) A.I.R (1950) Bom. 89.

H.C. 1960

LIM NGAUK SIN v. NG FOKE SEE.

U SAN MAUNG, J.

Bhoola v. *Koilash Chunder Dey* (4) and *Prem Sukh Das and others* v. *Bhupia and another* (5).

Now, can it be inferred that because Hoke Kyu was deported from Burma by the Government as an undesirable alien there was implied surrender of the tenancy notwithstanding the fact that his wife and family were still residing in the premises and that they were able and willing to pay the rent. The test, in our opinion, is whether, in the circumstances, it can be said that if Hoke Kyu had been able to communicate his intention to the plaintiff Ng Foke See he would have said that the plaintiff could take back his premises as he had no further use for the same. The answer, in our opinion, is clearly in the negative, for it cannot be imagined that Hoke Kyu would have wished his wife and family to be ejected from the premises in suit the moment he was deported from the country. Rather the contrary, because, whether Hoke Kyu hoped to be able to come back to Burma one day to join his family or whether he hoped to be able to make arrangements to send for his wife and family to join him in exile, he would, no doubt, have wished that in the meantime his wife and family should continue to live comfortably in the premises in suit. If, therefore, the defendant Lim Ngauk Sin was able and willing to pay the rent for and on behalf of her exiled husband, we do not see how it can be said that the tenancy had terminated by operation of law because of implied surrender on the part of the tenant Hoke Kyu.

In the result, the appeal succeeds. The judgment and decree of the trial Court are set aside in so far as the appellant Lim Ngauk Sin is concerned and the suit against her dismissed with costs. Advocate fees in this appeal five gold mohurs.

U THAUNG SEIN, J.—I agree.

(4) 14 Cal. 751. (5) 2 All. 517 (F.B.).

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

MAUNG BA SEIN (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

H.C. 1960

Feb. 25.

Penal Code, s. 300, Exception 4—Culpable homicide not amounting to murder—What must be proved to bring case within ambit of.

In order to bring a case within the ambit of Exception 4 to s. 300 of the Penal Code it must be proved—

(1) that there was sudden fight between the parties,

(2) that there was no premeditation, and

(3) that the parties did not take undue advantage of each other.

Where the appellant nursing a grudge against the deceased and armed with a dagger went and picked up a quarrel with the deceased and in the course of the ensuing fight he stabbed and killed the deceased.

Held : That there was premeditation on the part of the appellant to start the fight with the deceased and that the offence was one of murder and did not fall within the purview of Exception 4 to s. 300 of Penal Code.

Empress v. *Rohimuddin*, I.L.R. 5 Cal. 31, referred to.

B. K. Sen for the appellant.

Ba Pe for the respondent.

U THAUNG SEIN, J.—This is an appeal by one Maung Ba Sein who has been convicted by the learned Second Special Judge, Minbu of an offence under section 302 of the Penal Code and sentenced to death. The case against him was that he had stabbed to death one Maung Net Thee the husband of his own stepdaughter whom he suspected of having been instrumental in the elopement of one of his daughters. There are a large number of eye-witnesses to the incident and though the appellant denies having stabbed the deceased he admits having quarrelled with him over the elopement of

* Criminal Appeal No. 55 of 1960 from the order of the 2nd Special Judge of Minbu, dated the 8th January 1960, in Criminal Regular Trial No. 23 of 1959.

NOTE.—Exception 4 to s. 300, Penal Code, mentioned above was embodied in the Criminal Law Amendment Act, 1957 (Act No. LVI of 1957). This section was subsequently substituted. *Vide* the Penal Code (Amendment) Act, 1960. (Act No. XXVII of 1960)—*Ed.*

H.C. 1960 — MAUNG BA SEIN v. THE UNION OF BURMA. — U THAUNG SEIN, J.

his daughter and as a result was said to have been jointly attacked by the deceased and his companions.

The scene of the incident was in the compound of Maung Tin Nyun (PW 1) in the village of Kontha and a graphic account of the occurrence has been narrated by the houseowner in the following strain. It appears that at about 2 p.m. of the 6th July 1959, while Maung Tin Nyun (PW 1) and his wife Ma Hla (PW 2) and their relatives including the deceased Maung Net Thee were chatting under a tamarind tree the appellant appeared in a sullen mood and went into the house of Daw Sein (PW 7) which was nearby. It may be noted that Daw Sein is the mother of Ma Hla (PW 2) and the sister of Daw Chit the wife of the appellant. Both Daw Chit and the appellant were *eindaunggyis* at the time of their marriage and had children by former marriages. In particular, Ma Saw Nyun (PW 3) the wife of the deceased Maung Net Thee is the daughter of Daw Chit by a former marriage and she shared house with her mother and stepfather. To continue with the sequence of events, the appellant came out of Daw Sein's house after a short interval and going up to the deceased Maung Net Thee remarked in a taunting tone saying—

"မင်းဘယ်လောက်လူလယ်ကျသလဲ"

The reason for that sarcastic remark was that on the day previous a daughter of the appellant named Ma Gyi Ko had eloped with her lover and the appellant was labouring under the belief that the deceased had acted as the match-maker. The deceaseed Maung Net Thee retorted saying "ကျွန်တော် လူလယ် ကျရအောင် ခင်ဗျားကို ဘာပြောလို့လဲ" The appellant then lost his temper and after drawing out a heavy iron nut (ဇဝံ) improvised as a fifty tical weight from inside a sling bag flung it at the deceased. The missile struck the tamarind tree and bounced back and hit the deceased on the temple. The deceased retaliated by flinging a *dah* which was lying nearby and the appellant in turn

threw it back at him. At this stage Ma Hla (PW 2) the wife of Maung Tin Nyun (PW 1) intervened saying that they should desist as they were relatives. But the appellant was in an uncontrollable rage at the time and turned on Ma Hla (PW 2) and but for the fact that she turned and fled she might have been stabbed also. After running a few paces she turned round and saw the appellant chasing the deceased and on reaching a fencing stabbed the latter with a dagger. The appellant next took to his heels with the deceased in hot pursuit but after covering a short distance the latter fell dead on the roadway. A post mortem revealed later that the deceased had received a wound which had penetrated into the lung and was thus " necessarily fatal ".

A report of the incident was lodged with the headman U Tin Maung (PW 13) but the appellant could not be arrested immediately as he disappeared from the village. On the following day however, he gave himself up to the headman and was sent on to the police station and eventually sent up for trial charged with the murder of Maung Net Thee.

The incident having taken place in broad daylight and in the presence of a large crowd of persons, there are many eye-witnesses some of whom are relatives of the deceased who have come forward to testify in this case. For instance, in addition to Maung Tin Nyun (PW 1) and his wife Ma Hla (PW 2), there is Ma Saw Nyun (PW 3) wife of the deceased, Maung Tun Kyi (PW 4) and Maung Po Hmi (PW 5) brothers of Ma Hla, Daw Sein (PW 7) and her daughter-in-law Ma Kin Sein (PW 8) who were at the scene and their accounts tally with that set out above. Several neighbours *viz.*, Ma Kyi Tan (PW 6), Daw Sai Nyo (PW 10), Daw Kaing Nu (PW 11) and Ma Kin San (PW 12) who were at or near the scene have also deposed to seeing the appellant stab the deceased and their evidence has been carefully discussed and sifted in the judgment of the trial Court.

H.C. 1960

MAUNG BA SEIN v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

In the face of the above evidence, the appellant apparently found himself in difficulty for a plausible defence. However, he gave evidence on oath and admitted having visited Maung Tin Nyun's (PW 1) house on the day in question for the purpose of buying some beef and there met Ma Hla (PW 2) who referred to the elopement of his daughter saying "အကြီးဘစ်န်၊ သမီးကလေးကမိုက်လိုက်တာ" To this he replied "အောင်သွယ် ထည့်တဲ့လူက ထည့်တာ့ မိုက်တာပေါ့၊ ငယ်တဲ့အရွယ်ကိုး" and added that the match-maker was the deceased Maung Net Thee. At that time, the deceased Maung Net Thee was nearby and he resented the accusation and flung a *dah* at him. The appellant goes on and asserts that Maung Tin Nyun (PW 1) joined in and attacked him with a " Hmein " which became embedded in his hip. Maung Tun Kyi (PW 4) the brother-in-law of Maung Tin Nyun (PW 1) then barred the way and the appellant was thus compelled to turn and flee. But there was no way of escape and he ran back and came face to face with the deceased who was armed with a *dah*. If we are to believe him, he merely pushed the deceased on to the ground and ran away from the scene. Fortunately for him, the " Hmein " fell out as he took to his heels. However the above story becomes altogether incredible when it is remembered that no incised or stab wounds were detected on the appellant at the time of his arrest. If he had been stabbed with a " Hmein " then indeed serious injuries should have been detected in the region of the hip and abdomen. Taking the evidence as a whole, there cannot be the slightest doubt that the appellant did in fact inflict the fatal stab wound on the deceased Maung Net Thee. The question then arises as to whether the appellant should be convicted of murder or of culpable homicide not amounting to murder for having caused the death of Maung Net Thee. It has been argued on his behalf that the deceased Maung Net Thee died in the cause of a sudden fight and hence the appellant should be convicted

not of murder but of culpable homicide not amounting to murder *vide* Exception 4 to section 300 of the Penal Code which reads :

> " Culpable homicide is not murder if it is committed without premeditation in a sudden fight in the heat of passion upon a sudden quarrel and without the offender's having taking undue advantage or acted in a cruel or unusual manner.
>
> *Explanation.*—It is immaterial in such cases which party offers the provocation or commits the first assault. "

Now, in order to bring a case within the ambit of this exception it must be proved (1) that there was a sudden fight between the parties, (2) that there was no premeditation and (3) that the parties did not take undue advantage of each other. In this connection there is the following illuminating passage in the Judgment of Ainslie, J., in the ruling of *Empress* v. *Rohimuddin* (1) :

> " It seems to me that the 4th exception clearly indicates that culpable homicide in a fight is murder unless the fight is unpremeditated, and is such as is therein described, sudden in the heat of passion and on a sudden quarrel ; a fight is not *per se* a palliating circumstance, only an unpremeditated fight can be such. Where persons engage in a fight under circumstances which warrant the inference that culpable homicide is premeditated, they are responsible for the consequences to their full extent. "

So also Bronghten, J., had thus to say in the same ruling: " Where there is a fight between two contending parties, it is necessary, in order to apply Exception 4, that the fight should have been sudden and without premeditation. " In short, in order to apply Exception 4 of section 300 of the Penal Code, it is essential to establish that the fight was not only sudden but an unpremeditated one. In the present case, it is clear from the evidence of Daw Sein (PW 7) that

(1) I.L.R. 5 Cal. 31.

H.C. 1960 — MAUNG BA SEIN v. THE UNION OF BURMA. — U THAUNG SEIN, J.

the appellant came up her house shortly before the stabbing incident with a dagger stuck in his waist and said—

"နက်သီး လူလယ်ကျတယ်၊ ဒီနေ့တော့ ဒီမှာ ခါးမှာ ပါတယ်၊ အပြီးဘဲ"။

Her daughter-in-law Ma Khin Sein (PW 8) who was in the house saw the dagger in the appellant's waist and heard him say—

"နက်သီး အင်မတန် လူလယ်ကျတယ်၊ ပန်ကာကျတယ်၊ ယနေ့တော့အပြီးဘဲ"

So saying, the appellant went down the house and met the deceased and picked a quarrel with him as stated already. Obviously, the appellant was smarting from the effects of his daughter's elopement and bent on some form of revenge against the deceased Maung Net Thee. The threats to kill Maung Net Thee may have been mere bravado as he did not in fact attack him immediately with the dagger when they met and instead merely taunted him with sarcastic remarks. But there can be no doubt that he was determined to pick up a quarrel with the deceased Maung Net Thee and came down from Daw Sein's (PW 7) house for the purpose. In other words, there was premeditation on the part of the appellant to start the fight with the deceased. No doubt the fight was a sudden one and increased in intensity when the deceased flung a *dah* at the appellant and led on to the stabbing incident. However, since there was premeditation on the part of the appellant, this case cannot fall within the purview of Exception 4 to section 300 of the Penal Code and he was thus rightly convicted of an offence under section 302 of the Penal Code. As the law stands at present, the only sentence which may be awarded for such an offence is death and we are thus powerless to interfere either with the conviction or sentence passed on the appellant. The prerogative of mercy lies with the President of the Union of Burma and we hope that as and when the appellant applies to that quarter for clemency the fact that the crime was committed while he was under an emotional strain as a result of his

H.C. 1960

MAUNG BA SEIN v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

daughter's elopement will not be lost sight of. To all appearances, the appellant was an affectionate father and his daughter's elopement was a severe mental shock probably because he regarded it as an affront to his family honours and he therefore deserves to be treated with sympathy and consideration.

So far as we are concerned there is no other alternative but to dismiss the present appeal. Accordingly the conviction and sentence passed on the appellant Maung Ba Sein are hereby confirmed and his appeal shall stand dismissed.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

APPELLATE CRIMINAL.

H.C. 1960

Feb. 11.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

MAUNG CHIT AND ONE } (APPELLANTS)
THE UNION OF BURMA }

v.

THE UNION OF BURMA } (RESPONDENTS).*
MAUNG CHIT AND ONE }

Criminal Law (Temporary Provisions) Act, 1958, *s.* 1(2)—*Meaning of phrase in —S.* 2—*Confession taken under—Admissibility after cessation of Act—Changes in law of procedure introduced after order—Duty of appellate Court—Recent possession of stolen property—Offence committed.*

The meaning of the phrase " when it so ceases by virtue of any such notification the provisions of s. 5 of the Burma General Clauses Act shall have effect " in sub-s. (2) of s. 1 of Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 is that s. 5 of the Burma General Clauses Act shall apply notwithstanding the fact that the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 was not repealed but only ceased to be operative because of the President's notification.

S. 5 of the Burma General Clauses Act will not have the effect of rendering admissible in evidence a confession recorded in the manner provided for in s. 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 after that Act has ceased to be operative, as s. 26 of the Evidence Act which has now been revived, enacts that no confession made by any person while he is in the custody of a police officer shall be proved as against such person, unless it has been made in the immediate presence of a Magistrate.

The King v. *Thorpe and three others*, (1947) B.L.R. 279, followed.

An appellate Court is bound to give effect to the changes in the law of procedure introduced after the passing of the order appealed from.

Where appellant Maung Chit was found in possession of stolen property one day after robbery and could give no satisfactory explanation of his possession.

Held : That the offence committed by him is one punishable under s. 411 of the Penal Code for dishonestly receiving or retaining stolen property knowing or having reason to believe the same to be stolen property.

Maung Tun (*Htun*) v. *The King*, (1946) B.L.R. 293, approved.

Than Aung for the appellants.

Ba Thin (Government Advocate) for the respondent.

* Criminal Appeals Nos. 4 and 5 of 1960 from the order of the Special Criminal Reference No. 116 of 1959
Judge (Sessions Judge), Myaungmya, dated the 17th December 1959, in Criminal Regular Trial No. 13 of 1959.

H.C.
1960

MAUNG CHIT AND ONE
v.
THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA
v.
MAUNG CHIT AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 13 of 1959 of the Sessions Judge, Myaungmya, sitting as a Special Judge, the appellants Maung Chit and Aung Than Shwe and the discharged accused, a *phongyi* by the name of U Wuntha, were sent up for trial by the Hlaingbon Police under section 396A of the Penal Code. The two appellants were, however, convicted by the learned trial Judge of the offences punishable under sections 392 (1) and 364 of the Penal Code for which they were sentenced to three years' rigorous imprisonment and five years' rigorous imprisonment; the sentences to run concurrently. They were also convicted of the offence of murder in furtherance of common intention punishable under section 302/34 of the Penal Code for which they were sentenced to death.

The facts of the case which have been clearly set out in the judgment of the learned trial Judge, are briefly these:—

At about 11 p.m. on the night of the 10th May 1959 the house of the deceased Maung Aye Maung in Popanhla Village was attacked by two *lusoes* each of whom was armed with a *dah*. The deceased woke up his wife Ma Mya Shwe (PW 1) telling her that someone outside was calling upon them to open the door of the house. At this moment the *lusoes* pushed open the door and came in. The kerosene tin lamp which had been kept alight during the night, was apparently put out by them and the mosquito-net under which Ma Mya Shwe (PW 1) and her two daughters Ma Aye Than (PW 2) and Ma Ohn Myint (not cited) were sleeping, was cut down. The *lusoes* then flashed electric torches and demanded five ticals of gold and K 300 in cash from Ma Mya Shwe who told them that she did not have so much property in the house. She, however, delivered to one of the *lusoes* a pair of *nagats* worn by Ma Aye Than (PW 2) and a pair of ear-rings worn by Ma Ohn Myint. As the

H.C. 1960

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA v. MAUNG CHIT AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

nagats had to be removed in a hurry the *nut* which fastened one of them to Ma Aye Than's ear, dropped to the floor and was therefore left behind when the *lusoes* departed taking the deceased Maung Aye Maung with them as a hostage. In the flash of the electric torches Ma Mya Shwe could see that there were two *lusoes* but she could not recognize any of them. On a search being made for Maung Aye Maung who never returned, his dead body was found in a paddy field about 350 yards away from his house. He had several *dah*-cut injuries on his body, one of which was necessarily fatal and the other sufficient to cause death in the ordinary course of nature. The matter was reported at 8 a.m. the next morning to Ko Than Maung (PW 9), headman of Kanaso-chaung Village, by one Maung Tun and at Hlaingbon Police Station at 2-30 p.m. by the deceased's wife Ma Mya Shwe (PW 1). In that report Ma Mya Shwe revealed that she was unable to recognize any of the *lusoes* as they had taken the precaution of disguising themselves by tying pieces of cloth over their faces.

On the same day at Phyaleik Village, about 6 or 7 miles away from Popanhla Village, headman U Tha San (PW 7) received information that there was robbery and murder at Popanhla Village during the night and that Aung Than Shwe and Maung Chit, the appellants in this case, who had arrived at Phyaleik, should be arrested as they might be involved in the case. Accordingly, the headman accompanied by Maung Than Shwe (PW 5), Ko Kyee Shein (PW 6) and U Mo Auk (PW 8), went to effect their arrest. They were found sleeping at the house of one Ko Shein and when the headman said that they should be arrested the appellant Aung Than Shwe tried to resist being arrested. Both the appellants were therefore beaten up by the headman and his companions and were subsequently arrested. The headman then asked them

whether they were involved in the robbery and the appellant Maung Chit then produced from his pocket a pair of *nagats*, Exhibit 11 and a pair of ear-rings, Exhibit 10. One of the *nagats* was found to be without the *nut* fastening it. The two appellants were sent the same evening to Awa-chaung Police Out post where they were detained for the night. The next day they were taken to Hlaingbon Police Station by U Moon Htaw (PW 13), the Police Officer who investigated the case. On the way to the Police Station the appellant Maung Chit pointed out a bush near a creek from which the two *dahs* exhibited in the case were found. Both these *dahs*, Exhibits 2 and 3, were *dashés* which could have been used in inflicting the injuries found on the deceased.

On arrival at Hlaingbon Police Station the two appellants gave confessions, Exhibits B and C, which were recorded by U Kyaw (PW 3), headman of Hlaingbon, in the presence of U Maung Lu (PW 4), headman of Yèdwingone and one U Aung Ban. In these confessions which were almost identical in substance, the appellants stated that the murder of the deceased Maung Aye Maung was committed by them at the instigation of the discharged accused U Wuntha who bore a grudge against the deceased person. At U Wuntha's suggestion the robbery was a fake, although the real motive was murder. U Wuntha gave them two *dahs* which they took with them to Maung Aye Maung's house at about 10 p.m. on the day of occurrence of this case. After ordering the inmates of the house to open the door they entered the house by pushing the door which was found to be open. They cut down the mosquito-net under which Maung Aye Maung's wife and children were sleeping and demanded five ticals of gold and K 300 in cash. They obtained a pair of ear-rings and a pair of *nagats* from the wife of Maung Aye Maung. They tied Maung Aye Maung with a rope and brought him along but when

H.C. 1960

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA v. THE UNION OF BURMA MAUNG CHIT AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

Maung Aye Maung tried to make a bid for freedom they hacked him with the *dahs* which they were carrying. They next concealed the *dahs* inside a bush near a creek and came back to Phyaleik where they reported to U Wuntha that their mission had been completed.

Besides the confessions, there is the fact that at the identification of properties as well as in Court Ma Mya Shwe (PW 1) and Ma Aye Than (PW 2) identified the pair of ear-rings, Exhibit 10, as that belonging to Ma Ohn Myint. They could mention the special identification mark in that one of the links in the pendant was thinner than the others. Regarding the *nagats*, Exhibit 11, although Ma Aye Than (PW 2) had identified it at the identification of properties before the *lugyis*, she could no longer definitely say in Court that they were really hers. However, the fact remains that the nut fastening one of them, which was left behind at Maung Aye Maung's house, exactly fitted one of the *nagats* from which the nut was found to be missing at the time of recovery from the appellant Maung Chit. Therefore, there is a high degree of probability that the *nagats*, Exhibit 11, really belonged to Ma Aye Than (PW 2).

Now, in so far as the robbery at the house of the deceased Maung Aye Maung and the subsequent murder of Maung Aye Maung are concerned, the case against the two appellants rests almost entirely upon the confessions given by them at Hlaingbon Police Station before U Kyaw (PW 3) and U Maung Lu (PW 4). These confessions have been retracted but the learned trial Judge considered that they were sufficiently corroborated to warrant the convictions of the two appellants for the offences punishable under sections 392 (1), 364, and 302/34 of the Penal Code.

Therefore, the question now for consideration is whether these confessions are admissible in evidence in view of the fact that the Criminal Law (Temporary

Provisions) Act of 1958 has ceased to be operative. The relevant portion of this Act runs:

"1. (1) This Act may be called the Crimianl Law (Temporary Provisions) Act, 1958.

(2) It shall remain in force until the President by notification declares that it shall cease to be operative; and when it so ceases by virtue of any such notification the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act shall have effect.

2. Notwithstanding anything contained in the Evidence Act or in any other law for the time being in force, any statement, admission or confession made by a person accused of any offence to two respectable elders which has been reduced into writing by any one of the said elders duly signed by both of them and the accused person shall be admissible as substantive evidence in any subsequent inquiry or trial in respect of the said offence even though such statement, admission or confession is made while the accused person is in the custody of a Police Officer."

Now, what is the meaning of the phrase "when it so ceases by virtue of any such notification the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act shall have effect" occurring in sub-section (2) above? In our opinion, it means nothing more or less than that section 5 of the Burma General Clauses Act shall apply notwithstanding the fact that the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 was not repealed but only ceased to be operative because of the President's notification.

The question which therefore arises for consideration is, will any of the provisions of section 5 of the Burma General Clauses Act render admissible any confession recorded in the manner provided for in section 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958? Clauses (*a*), (*c*), (*d*), and (*e*) of section 5 are clearly irrelevant for the purpose in hand. The only provision which needs consideration, is clause (*b*) of section 5 which reads:

"5. (*b*) Where any Act repeals any enactment, then unless a different intention appears, the repeal shall not

H.C. 1960

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA v. MAUNG CHIT AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

affect the previous operation of any enactment so repealed or anything duly done or suffered thereunder."

In *The King* v. *Thorpe and three others* (1) where a Full Bench of the late High Court of Judicature had to consider whether confessions to a Police Officer under section 14 (o) of the Courts (Emergency Provisions) Act which suspended the operation of section 25 of the Evidence Act, and confession to a Magistrate under section 14 (*y*) of the Courts (Emergency Provisions) Act which suspended the operation of section 164 of the Code of Criminal Procedure became inadmissible in a pending trial when the Courts (Emergency Provisions) Act was repealed, Roberts, C.J., who had to consider the effect of clause (*b*) of section 5 of the Burma General Clauses Act in this connection, observed:

> "But then it is said that the taking of the confession by the magistrate was an act 'duly done' within the meaning of the Burma General Clauses Act, 1898, which says in section 5 (*b*):
>
> > 'Where any Act repeals any enactment, then unless a different intention appears, the repeal shall not * * * affect the previous operation of any enactment so repealed or anything duly done or suffered thereunder.'
>
> The contention is that the magistrate had duly done the recording of the confession under the rules pursuant to the Courts Emergency Powers Act, 1943, and that the Repeal Act left the previous operation of the Emergency Powers Act unaffected. All that means is that if a trial had reached finality, and supposing for instance that a person had been convicted on his confession and sent to prison and his appeal had been dismissed, the subsequent passing of an Act which made inadmissible a confession recorded in that particular manner would not help him in the least. The reasons for that is that the whole matter would be *res judicata*.
>
> The words in section 5 of the General Clauses Act are the same as those in section 38 of the Interpretation Act, 1889, which applies to England, and in 1905 in R. v. *Chandra*

(1) (1947) B.L.R. 279.

Dhama (1) it was held that a statute could be made to operate so as to keep alive a criminal charge against an accused person which would have been barred prior to its enactment, the extension of time being a matter of procedure only. Thus a statute affecting rights may have a retrospective operation.

But I do not desire to comment in detail on the question of how far a statute can operate retrospectively, for it seems to me that the appellate Court is now bound to consider its finding having regard to such evidence as is admissible at the date of giving its judgment. Confessions given to a Police Officer are not now capable of proof, nor are confessions which were perfectly properly taken during a period of emergency but in the taking of which the provisions of section 164 of the Criminal Procedure Code, now restored to the Statute Book, and the rules made thereunder, were not observed."

E Maung, J., however, viewing from a different angle, arrived at the same conclusion. The learned Judge observed:

"It appears to me then that the law in accordance with the record of a confession should have been made if the presumption under section 80 of the Evidence Act is to arise, is the law made to ensure that the confession is a free and voluntary one as it stands at the date the appellate Court has to arrive at a decision in appeal. Section 5 (*b*) of the General Clauses Act appears to me to be excluded because a different intention clearly appears from section 80 of the Evidenec Act read with section 164 of the Code of Criminal Procedure."

With due respect, we are in entire agreement with the views expressed by these learned Judges and, in our opinion, section 5 of the Burma General Clauses Act will not have the effect of rendering admissible in evidence a confession recorded in the manner provided for in section 2 of the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 after that Act has ceased to be operative, as section 26 of the Evidence Act which has now been revived, enacts that

(1) L.R. (1905) 2 K.B. 335.

H.C. 1960

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA v. MAUNG CHIT AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

no confession made by any person while he is in the custody of a Police Officer shall be proved as against such person, unless it has been made in the immediate presence of a Magistrate.

As observed by Ba U, J., in the case cited above, an Appellate Court is bound to give effect to the changes in the law of procedure introduced after the passing of the order appealed from. Therefore, although the Criminal Law (Temporary Provisions) Act of 1958 only ceased to be operative after the judgment was passed in the trial Court against the present appellants, we are bound to give effect to the changes in the law resulting from Ministry of Judicial Affairs' Notification No. 532, dated the 31st December 1959, by which the President declared that the Act should cease to be operative.

For the reasons given above, the two confessions, Exhibits B and C, are inadmissible in evidence and they must, therefore, be left out of consideration in this case. Regarding the admissions said to have been made by the appellants to headman U Tha San (PW 7) of Phyaleik Village at the time of their arrest, they must also be left out of consideration in view of section 24 of the Evidence Act which provides that no confession made by an accused person is relevant if it appears to the Court to have been caused by threat. The appellants in this case have been so badly beaten up that they must have been in terror of the headman and his followers at the time the arrests were made.

Therefore, as against the appellant Aung Than Shwe, there is no evidence whatsoever on record to warrant his conviction for any of the offences under sections 392 (1), 364 or 302/34 of the Penal Code or any lesser offence. He must accordingly be acquitted.

As against the appellant Maung Chit, however, there is the fact that the stolen properties, Exhibits 10 and 11, have been seized from his possession one day after the

robbery had taken place. In this connection, the observations of Roberts, C.J., in *Maung Tun* v. *The King* (1) are apposite. The learned Chief Justice said:

> "When a person is found in possession of property proved to have been stolen, there may of course be evidence from which the inference can be drawn that he knew it to have been stolen. Such evidence may relate to statements made to him or statement made by him or to his conduct in relation to the property by way of concealment or otherwise. Apart from that a Court may make the presumption—which can always be rebutted by showing that its validity is doubtful —that property found in a person's possession recently after the commission of the theft was known by him to have been stolen. Unless there is some evidence of guilty knowledge or of recent possession no presumption against the possessor can be made. Where the possession is recent, the nature of the presumption to be made must necessarily vary in accordance with the circumstances. In the absence of clear evidence from which participation in the actual theft or dacoity can be inferred, the conviction should be for receiving only; and where the proceeds of the dacoity are found in possession shortly afterwards, even the fact of concealment—though it may help to prove that he knew the property was stolen—is not by itself proof that he knew of such dacoity."

The confession, Exhibit B, and the alleged admission to the headman having been left out of consideration, the only admissible evidence on record as against the appellant Maung Chit is that he was found in possession of stolen property one day after robbery had taken place at the house of Maung Aye Maung and that he could give no satisfactory explanation of his possession.

The offence committed by him is, therefore, one punishable under section 411 of the Penal Code for dishonestly receiving or retaining stolen property knowing or having reason to believe the same to be stolen property.

For these reasons, we would set aside the convictions and sentences on the appellant Aung Than Shwe under

(1) (1946) B.L.R. 293.

H.C. 1960

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA

MAUNG CHIT AND ONE v. THE UNION OF BURMA

U SAN MAUNG, J.

sections 392 (*1*), 364 and 302/34 of the Penal Code and direct that he be acquitted and released in so far as this case is concerned. As for the appellant Maung Chit, we would direct that the convictions and sentences under sections 392 (*1*), 364 and 302/34 of the Penal Code be set aside and that instead he be convicted of the offence punishable under section 411 of the Penal Code and sentenced to three years' rigorous imprisonment.

U THAUNG SEIN, J.—I agree.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

MAUNG KYIN MAUNG AND ONE (APPELLANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

H.C.
1960
Jan. 26.

Evidence of accomplice—Use of—No prohibition to—Against accused who has retracted confession.

There is no rule or law which forbids the use of the evidence of an accomplice as against an accused who has retracted his confession, though the weight to be attached to such evidence must depend on the circumstances of each case but where the accomplice is an unreliable person his evidence can hardly be taken as satisfactory corroboration of the retracted confession.

The Union of Burma v. *Ah Hla* (alias) *Maung Hla and two others*, (1958) B.L.R. (H.C.) 29 ; *Ali Meah* v. *The Union of Burma*, (1954) B.L.R. (S.C.) 65, referred to.

Aye Maung for the appellants.

Ba Kyaw (Government Advocate) for the respondent.

U THAUNG SEIN, J.—The two appellants Maung Kyin Maung and Maung Tun Kyi who are alleged to have jointly murdered one U Po Lwin have each been convicted by the learned Special Judge (Sessions Judge) Henzada of an offence under section 302 read with section 34 of the Penal Code and sentenced to death. The case against them rests mainly on the retracted confession of the appellant Maung Kyin Maung and the evidence of an accomplice named Maung Thaung.

Briefly put, the facts leading up to the convictions are as follows. The two appellants Maung Kyin Maung and

* Criminal Appeals Nos. 564/565 of 1959 from the order of the 1st Special Judge (Sessions Judge) of Henzada, dated the 18th November 1959 in Criminal Regular Trial No. 44 of 1958.

H.C. 1960

MAUNG KYIN MAUNG AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

Maung Tun Kyi were the stoker and engine driver while the deceased U Po Lwin was a durwan of a rice mill owned by one U Po Thaung and situated near Myogwin station on the Henzada-Bassein railway line. It appears that the deceased U Po Lwin did not live within the precincts of the mill but occupied a house close to it and kept watch over the mill compound. But despite the surveillance by the deceased there were numerous thefts of rice from the mill and this matter was reported to U Tin Maung (PW 7) the railway station master. Finally, on the night of the 20th September 1959, the deceased U Po Lwin was found lying dead in the mill compound with multiple stab wounds and one Maung Thaung (PW 1) who claims to have been an eye-witness to the murder has come forward to relate what he actually saw on the night in question. According to him, he met the two appellants in the evening of the day of the murder while cutting grass and the three of them went to the house of Maung Hla Pe (PW 4) where he and the appellant Maung Kyin Maung were treated to liquor by the appellant Tun Kyi. The time was then about 6 p.m. and they parted company and Maung Thaung (PW 1) returned to his house. An hour or so later he went back to the appellant Maung Kyin Maung's house at the latter's request and there met the appellant Maung Tun Kyi who turned up with a lamp in one hand and a stick in the other ostensibly for the purpose of hunting edible frogs. The witness continues and states that the appellant Maung Tun Kyi then led them in the direction of his own house and at that time he (witness) was armed with a *dama* while the appellant Maung Kyin Maung carried a large dagger. Before long they arrived near the house of the mill owner where the deceased U Po Lwin resided and the appellant Maung Tun Kyi hailed out to him under the pretext of borrowing a flint for his automatic lighter but the real reason was to verify whether he was present in the house. On receiving a reply that a spare flint was available

the appellant Maung Tun Kyi instructed his two companions—so says the witness—to proceed to the mill compound and there lie in wait for the deceased U Po Lwin whom he would bring along saying that he had heard the barkings of dogs from that quarter. The appellant Maung Kyin Maung and he went into the mill and while the former lay crouched near a pile of paddy, he hid under a small godown. They did not have to wait for any length of time and within a few minutes the appellant Maung Tun Kyi arrived with the deceased U Po Lwin who carried a torch. The deceased and the appellant Maung Tun Kyi then searched the mill compound by the aid of the electric torch and soon came across the appellant Maung Kyin Maung hiding near a pile of paddy. At that instant the appellant Maung Kyin Maung darted out and attacked the deceased who cried out for help and the witness fled from the scene. Later that night he heard of the death of U Po Lwin. The witness has taken great care to emphasise that at no time was he aware of any plan or plot to attack or murder U Po Lwin and that neither of the appellants confided in him that they were bent on doing away with the deceased. In short, though he accompanied the appellant Maung Kyin Maung into the mill compound and took up a position under a granary he did not realise the purpose for which the deceased U Po Lwin was being lured to the mill compound by the appellant Maung Tun Kyi.

Be that as it may, strangely enough not a single witness has come forward to support Maung Thaung's statement that the deceased U Po Lwin shouted for help. News of the murder however reached Maung Kyaw Myint (PW 6) a *lugyi* of the village at about 8 p.m. and he went to the scene and found U Po Lwin lying dead with numerous wounds. A post mortem was held later by Dr. Maung Aye (PW 10) and it was discovered that the deceased had received over twenty stab wounds on the head, neck, face, hands and

H.C. 1960

MAUNG KYIN MAUNG AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

abdomen. In particular there were three large gaping wounds in the neck each of which were five inches in length and bone deep as well as a stab wound penetrating into the abdomen. The doctor has opined that the injuries on the neck were necessarily fatal and probably resulted in instantaneous death. Hence, it is extremely doubtful whether the deceased did in fact cry out for help after the attack.

A report of the murder was lodged with the police and both the appellants were arrested and placed in custody. A few days after the arrest, they both expressed a desire to confess and were accordingly produced before U Tun Shein (PW 8) the Third Additional Magistrate, Henzada and their statements recorded as per Exhibit " ဝ " and " ဘ ". As pointed out by the learned trial Judge, the statement of the appellant Maung Tun Kyi as per Exhibit " ဘ " was not in fact a confession as he did not incriminate himself in any way. On the other hand the appellant Maung Kyin Maung's statement as per Exhibit " ဝ " did amount to a confession and is a detailed account of the way in which the murder of the deceased U Po Lwin was planned and executed. It may be noted however that the appellant has retracted that confession on the ground that it was extorted from him by means of ill treatment by the police but no reliable evidence was adduced to prove this allegation. Both the appellants also set up defences of alibi which were rejected by the learned trial Judge. The question then arises whether the two appellants could be convicted of the murder of U Po Lwin on the evidence of the prosecution witnesses as outlined above. In the first place, Maung Thaung (PW 1) was on his own showing a guilty associate in the crime and thus an accomplice. He tried his utmost to minimise the part played by him but there can be no doubt that he was privy to the plot to kill U Po Lwin. If he was not a party to the plot then indeed there was no reason why he should have accompanied the appellant Maung Kyin Maung into

the mill compound armed with a *dama* or to hide under the granary. Obviously, he accompanied the appellant Maung Kyin Maung to the mill compound with full knowledge of the plan to attack and murder U Po Lwin.

Next, there is the retracted confession of the appellant Maung Kyin Maung, which was apparently a voluntary one, and the case for the prosecution hinges on the evidence of the accomplice Maung Thaung (PW 1) coupled with that confession. The extent to which a confession retracted or otherwise, may be used as against the maker and a co-accused has been dealt with by a Bench of this Court in *The Union of Burma* v. *Ah Hla* (alias) *Maung Hla and two others* (1). So far as a co-accused is concerned it was laid down that a confession by another accused may be taken into consideration with other evidence as lending assurance to that evidence but that an accused cannot be convicted solely on the strength of a confession by a co-accused. In the present case, as against the appellant Maung Tun Kyi there is the retracted confession of his co-accused *viz*., the appellant Maung Kyin Maung and the evidence of the accomplice Maung Thaung (PW 1). With regard to the evidence of the accomplice it is a well established rule of prudence which has become almost a rule of law that an accused should not be convicted on such testimony unless it has been corroborated in material particulars as against the accused concerned. Then again it is generally accepted that such corroboration should proceed from an independent source and not from a "tainted" source. That the evidence of accomplices and confessions by co-accused are "tainted evidence" is so well known that there should be no necessity to cite authorities in support of that view. Hence, the confession of the co-accused *viz*. the appellant Maung Kyin Maung cannot be taken as a corroboration of the evidence

(1) (1958) B.L.R. (H.C.) 29.

H.C. 1960

MAUNG KYIN MAUNG AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

of the accomplice Maung Thaung (PW 1) and we are fortified in this view by the Supreme Court ruling in *Ali Meah* v. *The Union of Burma* (1). In short, there being no independent corroboration in material particulars of the evidence of the accomplice Maung Thaung (PW 1) as against the appellant Maung Tun Kyi he is clearly entitled to an acquittal.

The case against the appellant Maung Kyin Maung however stands on a somewhat different footing: The ruling in the *Union of Burma* v. *Ah Hla* (alias) *Maung Hla and two others* (2) explicitly lays down that " though an uncorroborated retracted confession can sustain a conviction, the ordinary rule of prudence is that some kind of corroboration is necessary unless the circumstances are exceptional ". In other words, appellant may be convicted on the strength of his own retracted confession provided there is " some kind of corroboration " of it and the problem is whether the evidence of the accomplice Maung Thaung (PW 1) may be taken as a corroboration. The ruling in *Ali Meah* v. *The Union of Burma* (1) did not deal specifically with the point whether as against the maker of the confession the evidence of an approver may be used or not as a corroboration of that confession. All that it laid down was that so far as a co-accused was concerned both the approver's evidence and a confession by another accused must be regarded as " tainted evidence " and cannot be treated as corroborating each other. In addition to Ali Meah there were two other appellants in that case *viz.* Aung Kyi (1) and So Kyi who had retracted their confessions but as they withdrew their appeals the question whether or not the evidence of an approver who is after all an accomplice may be used to corroborate their confessions was not considered. There is however no rule or law which forbids the use of the evidence of an accomplice as against an accused who has retracted his confession, though the weight to be

(1) (1954) B.L.R. (S.C) 65. (2) (1958) B.L.R.(H.C) 29.

attached to such evidence must depend on the circumstances of each case. In the present case, the prosecution seek to rely on the evidence of an accomplice as corroborating the retracted confession of the appellant Maung Kyin Maung himself. There being no rule or law which prohibits the evidence of an accomplice being taken into consideration when weighing a confession as against the maker himself, the evidence of Maung Thaung (PW 1) will have to be considered along with the retracted confession of the appellant Maung Kyin Maung. But since Maung Thaung (PW 1) is himself an unreliable person his evidence can hardly be taken as satisfactory corroboration of the retracted confession. On the whole therefore, as there is no satisfactory corroboration of the retracted confession, the appellant Maung Kyin Maung is entitled to an acquittal.

Accordingly, the appeals of Maung Kyin Maung and Tun Kyi are hereby allowed and the convictions and sentences passed on them are set aside and they are acquitted and released so far as this case is concerned.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960

Feb. 4.

MAUNG MYA SAW (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

Penal Code, s. 100—*Right of private defence of body—When it extends to causing death.*

Where the deceased attacked the appellant, a one-legged person, first with a bamboo and later with a *dah* and the appellant struck back with the dagger concealed in his crutch killing the deceased.

Held: That the appellant was entitled to defend himself effectively against such an attack even to the extent of causing the death of the deceased and was thus justified under s. 100 of the Penal Code in exercising his right of private defence.

Ba Gyaw for the appellant.

Ba Gyaw (Government Advocate) for the respondent.

U THAUNG SEIN, J.—The appellant Maung Mya Saw, a one-legged individual who usually hobbles about with a crutch has been convicted by the learned Second Special Judge, Pakôkku of an offence under section 302 of the Penal Code and sentenced to death on the following facts. On the morning of the 19th July 1959 a cart driven by the deceased Maung Ba Shin arrived at the house of Maung Kyar Gyi (PW 1) in Pakôkku town. After unyoking the bullocks and parking the cart, the deceased relaxed on an easy chair in front of the house while the house owner Maung Kyar Gyi (PW 1) and Maung Po Pe (PW 2) sat on a bench nearby. Suddenly Maung Kyar Gyi (PW 1) saw the appellant Maung Mya Saw who is his second cousin, enter the compound hobbling along on his crutch and go up to the deceased

* Criminal Appeal No. 619 of 1959 from the order of the 2nd Special Judge, Pakôkku, dated the 2nd December 1959, in Criminal Regular Trial No. 29 of 1959.

Maung Ba Shin. The appellant then lunged at the deceased Maung Ba Shin—so says Maung Kyar Gyi (PW 1)—with his crutch and hobbled out of the compound. The agility of the appellant may be gauged from the fact that despite the handiçap of having to use a crutch, he soon disappeared from the compound. On seeing the attack by the appellant, Maung Kyar Gyi (PW 1) fled in panic and returned half an hour later and found Maung Ba Shin lying unconscious with a stab wound in the chest. He was then rushed to the hospital but died on the way and a post-mortem revealed a deep stab wound in the chest which had penetrated the liver and was thus necessarily fatal. There was another small incised wound on the thigh but this was simple in nature. Dr. U Ngwe Htun (PW 5) who performed the post-mortem examination was of the opinion that the stab wound in the chest probably caused instantaneous death and that in any case the deceased could not have walked for a distance of ten feet or so after the receipt of such an injury.

The other eyewitness to the incident was Maung Po Pe (PW 2) but his evidence was not relied upon by the learned trial Judge on the ground that he experienced great difficulty in recording his deposition and that the witness was in the habit of changing his statements at frequent intervals. The learned trial Judge however overlooked the instructions in paragraph 651 of the Courts Manual which enjoins Judges and Magistrates to record remarks and observations regarding the demeanour of a witness immediately when the deposition is signed and not at a later date. In other words there is no note either at the end of the deposition or elsewhere as regards the demeanour or behaviour of the abovementioned witness. An interesting feature of the evidence of Maung Po Pe (PW 2) as appearing on the trial record is that it is at variance with that of Maung Kyar Gyi (PW 1) and goes a long way to support the appellant's defence. From the mere fact that he made some contradictory statements, the whole of his evidence cannot be

H.C. 1960

MAUNG MYA SAW v. THE UNION OF BURMA

U THAUNG SEIN, J.

brushed aside especially as the exact nature of the contradictions was not carefully noted by the learned trial Judge at the time when the deposition was being recorded.

The appellant was arrested on the same day of the incident and as he expressed a desire to confess, two *lugyis* one of whom was U Ba Shin (PW 6) were called in and his confession recorded as per Exhibit " ခ " in accordance with the provisions of the Criminal Law (Temporary) Provisions Act [Act No. 21 of 1958] which was in force at the time. This Act has been withdrawn however by the President with effect from 31st December 1959 but the question as to the effect of that withdrawal on the present appellate proceedings need hardly be considered as the appellant gave evidence on oath practically repeating his former statement with the exception of a few details. Obviously the evidence on oath will have to be considered rather than the confession when weighing the defence set up by the appellant. The main defence was that the appellant struck back in self-defence with his crutch when he was attacked by the deceased who was armed with a *dah*. That there was a concealed dagger in the crutch was admitted. According to the appellant he was on a visit to Maung Kyar Gyi's (PW 1) house on the morning in question and was drinking plain tea when the deceased arrived in a cart and after unyoking the bullocks sat in an easy chair. He goes on to relate that as a result of an attack of scabies he was suffering from an unbearable itch at the time and in a fit of despair abused and cursed the ailment. Unfortunately the deceased was under the impression that the abuses were directed at him and therefore struck the appellant with a small piece of bamboo used as a goad for driving bullocks. The appellant fled from the scene while the deceased flung a *dah* which struck him on the shoulder. The deceased then chased the appellant and after picking up the *dah* attacked him with that weapon. At that instant—so says the appellant—he swung his crutch

in self-defence and the deceased pulled one of the handles and thus exposed the concealed dagger. The result was that the deceased was wounded with that dagger. That the deceased did chase the appellant with a *dah* was vouched for by Maung Kyar Gyi (PW 1) who saw only one lunge by the appellant. But the evidence of Dr. U Ngwe Htun (PW 5) clearly establishes that there were in fact two stab wounds, one in the chest and the other on the thigh of the deceased. Furthermore, the doctor is emphatic that the injury on the chest was not only necessarily fatal but that it was of such a nature as to cause instantaneous death and that the deceased could not have walked a distance of ten feet or so after receiving that wound. The other injury on the thigh was a superficial wound 1" × ½" × ½". Hence, the injury on the chest could not have been the first wound inflicted by the appellant on the deceased. In short, Maung Kyar Gyi (PW 1) could not have seen the stab on the chest as the deceased could not possibly have chased the appellant for any distance after receiving such an injury. But there is no reason to doubt his statement that he did see the deceased run after the appellant with a *dah*. As to why the deceased chased the appellant is explained by Maung Po Pe (PW 2) whose version of the incident almost tallies with the story of the appellant. He relates that the appellant arrived at Kyar Gyi's (PW 1) house and in the course of conversation complained in abusive terms of the torture which he was having to endure from an attack of scabies. The deceased was annoyed with the abuses and attacked the appellant with a piece of bamboo. The appellant in turn warded off the blow with his crutch and the deceased next picked up a *dah* and chased him. At that instant, the appellant struck back with the crutch and the deceased was fatally wounded. The fact that there were two injuries on the deceased supports the above version as in all probability the wound on the thigh was caused while the appellant warded off the

H.C. 1960

MAUNG MYA SAW v. THE UNION OF BURMA

U THAUNG SEIN, J.

attack with a bamboo and the second injury was inflicted during the attack with a *dah*. On the whole, there appears to be a good deal of substance and truth in the appellant's story that he stabbed the deceased with a dagger concealed in his crutch when the latter attacked him with a *dah*. To all appearances, the deceased was a rather sensitive person and on hearing the abuses by the appellant jumped to the conclusion that they were aimed at him. It was on this account, no doubt, that he attacked the appellant first with a bamboo and later with a *dah* and needless to say the appellant was entitled to defend himself effectively against such an attack. Since the appellant's own life was in danger at the hands of the deceased who was armed with a *dah*, he (appellant) was entitled to strike back with the weapon in his hands *i.e.* the crutch loaded with a dagger, even to the extent of causing the death of the deceased Maung Ba Shin. The appellant was thus justified under section 100 of the Penal Code in exercising his right of private defence and he is clearly entitled to an acquittal.

Accordingly this appeal is allowed and the conviction and sentence of death passed on the appellant Maung Mya Saw under section 302 of the Penal Code are hereby set aside and he is acquitted and released so far as this case is concerned.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

CIVIL REFERENCE.

Before U Chan Tun Aung, C.J., U San Maung and U Ba Thoung, JJ.

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE (APPLICANTS)

v.

SAHIB JAN AND ONE (RESPONDENTS).*

H.C. 1956

Oct. 12.

Mohamedan gifts in Rangoon—Law applicable—Transfer of Property Act, s. 129—*Does not lay down any substantive Mohamedan law relating to gifts—Only a rule saving section—Meaning—Cannot be regarded as retaining any rule of Mohamedan Law independent of s.* 13, *Burma Laws Act—Personal Laws enforced by virtue of—Rule of interpretation—Incorporation of Law by implication—Wrong assumption—Non-survival on repeal—Burma Laws Act, s.* 13 (1)—*Gifts not provided in—When rule of justice, equity and good conscience comes into play—Equity not to override statute law—Mohamedan Law regarding gifts—Not substantive law of country—Burma Laws Act—S.* 13 (2)—*Effect of omission.*

The law applicable when the validity or otherwise of a gift of immoveable property between Mohamedans is in issue in a case before Courts at Rangoon is, the law laid down in s. 123 of the Transfer of Property Act.

S. 129 of the Transfer of Property Act does not lay down any substantive Mohamedan Law relating to gifts; but it only saves such rule of Mohamedan Law as had been in force at the time when the Transfer of Property Act came into force. The relevant provision in s. 129 of the Transfer of Property Act means that if there are any rules of Mohamedan Law administered by the Courts in Burma as law, such law shall not be affected by anything contained in Chapter VII of the Transfer of Property Act.

Ma Asha and others v. *B. K. Haldar*, 14 Ran. 439, referred to.

S. 129 of the Transfer of Property Act is a saving section which saves only such Mohamedan Law as has been made available by specific statutory enactments, and it does not purport to endure or sustain by itself any rules of Mohamedan Law depending upon their own inherent force or by virtue of their long usage or custom.

U Pyinnya and others v. *Maung Law and another*, 7 Ran. 677, referred to.

* Civil Reference No. 12 of 1955. Reference made by the Hon'ble Chief Justice U Chan Tun Aung, and the Hon'ble Justice U San Maung under Rule 25 of the Appellate Side Rules and Orders Manual for the decision of a Full Bench of this Court, referred to in the order of reference, dated the 4th October 1955, passed in Civil 1st Appeal No. 41 1953 of this Court.

(NOTE.—Due to oversight this judgment was not reported in the appropriate issue of the *Burma Law Reports.—Ed.*)

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

If personal laws of persons referred to in s. 13 of the Burma Laws Act are enforced by the Courts in Burma in matters of inheritance, succession, etc., they are enforced not by virtue of such personal laws having inherent force of their own, but as laws directed to be applied by virtue of s. 13 of the Burma Laws Act.

A.R.L.P. Firm v. *U Po Kyaing and another*, (1939) R.L.R.311, referred to.

S. 129 of the Transfer of Property Act, independent of s. 13 of the Burma Laws Act, cannot be regarded as having retained any rule of Mohamedan Law relating to gifts occurring in Clause 17 of the Letters Patent.

It is a clear rule of interpretation that nothing is to be added to or to be taken from a statute, unless there are adequate grounds to justify the inference that the Legislature intended something which it omitted to express. A distinct and unequivocal expressions are necessary in a statute for the purpose of either adding to or taking away the jurisdiction of a Superior Court.

Thompson v. *Goold*, (1910) A.C. 409 at 420, referred to.

The assumption that the provisions of sub-s. (2) of s. 13 of the Burma Laws Act have been already incorporated by implication in Clause 17 of the Letters Patent by the use of the expression " such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma." is entirely incorrect. There is no survival of a provision of law incorporated by implication, when a later specific enactment without reference to the earlier enactment in which the provisions of repealed enactment is said to have been incorporated by implication, is repealed.

Gifts have not been provided in sub-s. (1) of s. 13 of the Burma Laws Act.

The rule of justice, equity and good conscience as contemplated in sub-s. (3) of s. 13 of the Burma Laws Act can come into operation so far as Mohamedan gifts are concerned (i) only in the absence of Mohamedan Laws directed to be observed and (ii) only in cases " not provided for by any other enactment for the time being in force."

The Mohamedan Law concerning gifts has not been made applicable or has been directed to apply as part of the substantive law of this country. S. 123 of the Transfer of Property Act is the only law pertaining to gifts and it cannot be said that there has been no provision made by any statute law for the time being in force affecting gifts. No rule of equity can be invoked to override and abrogate the statute law.

Maung Gyi v. *Maung Saung and others*, A.I.R. (1937) Ran. 240, overruled.

There is no room for the operation of s. 129 of the Transfer of Property Act even if it purports to survive the Mohamedan Law concerning gifts by applying the same as being in accordance with justice, equity and good conscience, with reference to s. 13 (3) of the Burma Laws Act.

When sub-s. (2) of s. 13 of the Burma Laws Act has been omitted the Court in Rangoon will no longer deal with civil cases instituted therein according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction.

The deletion of this sub-section would have the effect of rendering the law relating to Mohamedan gifts uniform throughout Burma.

The order of Reference to a Full Bench was made by

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

U CHAN TUN AUNG, C.J. AND U SAN MAUNG, J.—An appeal is being preferred before us against the judgment and decree of the learned Judge of the Original Side in respect of a gift of a building and site known as No. 206/210, Mogul Street, Rangoon; and we would observe at the very outset that in view of the fact that the parties to the said gift being Mohamedans, a legal question of great importance has arisen which merits decision by a Full Bench. The respondents, who were plaintiffs in the original suit, claimed that the said building and the site were theirs, they being the heirs of one Rahmat Bibi *alias* Ma Than Tin, a Sunni Muslim, who died intestate at Rangoon on the 19th January, 1950, possessed of consideraable properties including the suit property. The appellants, who figured as defendants in the original suit, and who are in occupation of the suit premises, on the other hand, asserted that the said premises wherein a medical hall business was being carried on under the name and style of Ma Than Tin Medical Hall had been their property by virtue of a gift. They maintained that Rahmat Bibi, having no child to look after her in old age proposed to the first appellant, that if he would marry Ma Than Yee, the second appellant, who was distant relative of Rahmat Bibi, the house and the site in suit would be gifted to the appellants. The first appellant accepted the proposal and married the second appellant. The marriage took place on the 25th February, 1949 and at that marriage an oral gift of the suit property was made to the appellants, and that thereafter they had been in possession thereof. The appellants further asserted that up to the time of Rahmat Bibi's death they had been all along living with Rahmat Bibi in the same house. On these averments, the trial Judge framed five issues for determination and the only issue, which in our opinion, is

H.C. 1960 — MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE. — U CHAN TUN AUNG, C.J.

of vital importance affecting the Mohamedan residents in Rangoon is the following:

Is the said oral gift invalid and of no effect in law ?

The appellants sought to maintain the validity of the oral gift by virtue of there being a formal declaration of gift accompanied by delivery of possession thereof. The respondents, however, challenged the gift on many grounds; but the most important ground they had taken up at the trial and with respect to which we feel the necessity of a reference to a Full Bench for decision is the effect of the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, 1898 by Burma Act No. II of 1945.

It is contended on behalf of the respondents that although an oral gift by Mohamedan parties made in the City of Rangoon, has been judicially held to be valid in view of the decision in *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (1), yet by the deletion of sub-section (2) from section 13 of the Burma Laws Act, all gifts of immoveable properties between Mohamedan parties can only be effected in accordance with section 123 of the Transfer of Property Act, and that in the absence of a registered deed, such a gift is inoperative. It will be observed that in the said case, the learned Judge was concerned with the interpretation of section 129 of the Transfer of Property Act with respect to gifts of immoveable property made within the City of Rangoon; and the decision there on was based upon consideration given to what law was applicable to such cases instituted in Rangoon City as envisaged in sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act. Sub-section (2) of section 13 of Burma Laws Act, 1898, reads: "Subject to the provisions of sub-section (1) and of any other enactment for the time being in force, all

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 485.

questions arising in civil cases instituted in the Courts of Rangoon shall be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction." Having recourse to the aforesaid provision of law, the learned Judge came to the conclusion that so far as the High Court of Judicature at Rangoon was concerned, for the determination of a gift of immoveable property between Mohamedans "the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal" should be followed; and in that regard, a reference was made to section 17 of the East India Company Act, 1780, wherein it was provided that on matters of contract and dealing between party and party, shall be determined in the case of a Mohamedan by the laws and usages of Mohamedans. Thus, by virtue of sub-section (2) of section 13 of Burma Laws Act, all gifts of immoveable property between Mohamedans when in issue in a Court of Rangoon, *i.e.*, High Court, Original Side, as long as the requirements of Mohamedan Law, namely, (1) a declaration of gift by the donor (2) an acceptance of the gift express or implied by or on behalf of the donee and (3) delivery of possession of the subject-matter of the gift are fulfilled would complete the rendering of a gift effective and the registered instrument under section 123 of the Transfer of Property Act was not requisite for the validity of such gift. In *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1), the Bench of the late High Court of Judicature held that in so far as Courts of Burma other than the High Court in Rangoon were concerned, a gift of immoveable property by one Mohamedan to another must, for its validity be made by a registered instrument duly attested. The reason for this different law in Courts

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 439.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

outside Rangoon was the exclusion of Mohamedan gifts from the group of subjects expressly laid down in sub-section (1) of section 13 of Burma Laws Act and the operation of the first part of sub-section (3) thereof. However, for our present purpose, we are not at all concerned with the provision of law in sub-sections (1) and (3) of section 13 of Burma Laws Act. What we are really concerned with is the effect of sub-section (2) thereof after its repeal *vis-a-vis* the provisions of Clause 17 of the Letters Patent which constituted the late High Court of Judicature at Rangoon in the year 1922. Clause 17 of Letters Patent reads: "And we do further ordain that, with respect to the law to be applied to each case coming before the High Court of Judicature at Rangoon in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction, such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma to such case if these Letters Patent had not issued."

For the appellants, it is strenously contended that inasmuch as the Chief Court of Lower Burma had followed the law administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal, and as the said High Court at Bengal administered the principles of Mohamedan Law, in respect of gifts among Mohamedans, that law should prevail in the present case. It is further submitted that Clause 17 of the Letters Patent, establishing the High Court of Judicature in Rangoon in 1922 incorporates the provisions of sub-section (2) of section 13 of Burma Laws Act, and that even if the said provision has been omitted from the said Act, yet it has not affected in any way the jurisdiction of the Rangoon High Court in regard to the law it should administer in cases such as the one now in question. In other words, what is sought to be contended appears to be that Clause 17 of Letters Patent perpetuates the law, contained in section 13 (2) of the Burma Laws Act and that by such perpetuation, its repeal,

or omission, by virtue of Act No. II of 1945 has no effect whatsoever as respects the law that has to be followed by the High Court. In passing, we may also note that the provisions of the Letters Patent, 1922 can perhaps, subject to the provisions of the Constitution, the Union Judiciary Act, 1948 or any other enactment, be said to be the law in force immediately before the commencement of the Constitution within the purview of section 30 of the Union Judiciary Act, which shorn of irrelevant words reads: "Subject to the provisions of the Constitution and to the provisions of this Act or any other law for the time being in force, the jurisdiction of and the law to be administered in the High Court, etc. . . . . shall be the same as immediately before the commencement of the Constitution." It seems therefore, that if Clause 17 of the Letters Patent, as contended by the appellants' counsel, has the effect of perpetuating the provision of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, then the repeal of the said provision by Act II of 1945, would not have the slightest effect and Clause 17, Letters Patent can be invoked or otherwise applied for the determination of the law relating to gifts between Mohamedans so far as they are in issue before a Court in Rangoon, such law being the law in force before the commencement of our new Constitution. We are therefore of the view that the question what law is applicable to the determination of the validity or otherwise of gifts of immoveable property made between Mohamedans when such question is in issue before the High Court at Rangoon is of great importance, inasmuch as it would affect a large body of persons, who are now in Rangoon. We therefore deem it to be necessary to refer the following question under Rule 25 of the Appellate Side Rules of Procedure (Civil) of the High Court Rules and Orders for the determination of a Full

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE *v.* SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Bench consisting of at least three Judges, who may hereafter be nominated by the Chief Justice of High Court in that behalf:

> "What is the law applicable when the validity or otherwise of a gift of immoveable property between Mohamedans is in issue in a case before the Courts at Rangoon?"

P. K. Basu for the applicant.

E Maung for the respondent.

Kyaw Thoung (Government Advocate) and *C. A. Soorma amicus curiae.*

U CHAN TUN AUNG, C.J.—The question propounded for the decision of the Full Bench is:

> "What is the law applicable when the validity or otherwise of a gift of immoveable property between Mohamedans is in issue in a case before the Courts at Rangoon?"

The facts leading to this reference have been fully set out in my order dated the 4th October, 1955 and I do not propose to recapitulate them. There are two important decisions of the late High Court of Judicature which have direct bearing upon the question propounded. They are the Full Bench decision of *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1) and the single Judge judgment on the Original Side in *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (2), Ma Asha's case was a decision of a Bench of three Judges on a reference made to it, and the question referred to it was, whether notwithstanding the provisions of section 129 of the Transfer of Property Act, the provisions of section 123 of the Act were applicable to a gift of immoveable property between Mohamedans in Burma. The Bench came to the conclusion, that section 129 of the Transfer of Property Act, is only a saving section; what it saves is the rule of Mohamedan Law available as

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 439. (2) I.L.R. 14 Ran. p. 485.

such to the parties, and that section 123 of the Transfer of Property Act applies to Mohamedan gifts. In *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (1) the single Judge on the Original Side in giving effect to a Mohamedan gift made in Rangoon, obviously based his decision on sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, which specifically saves, so far as Courts in Rangoon are concerned, the Mohamedan Law administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal, in exercise of its ordinary original Civil jurisdiction by having reference to section 17 of the East India Company Act, 1780, wherein it was provided that on matters of contract and dealing between party and party shall be determined in the case of a Mohamedan by the laws and usages of Mohamedans. Therefore, the law as it stood then, appeared to be that for the validity of gifts made between Mohamedans in cases outside Rangoon Courts' jurisdiction, the provisions of section 123 of the Transfer of Property Act must be complied with; whereas those made in Rangoon City, they need only conform to the requirements of Mohamedan Law of gifts, namely (1) a declaration of gift by the donor; (2) an acceptance of the gift, express or implied, on behalf of the donee; and (3) delivery of the possession of the subject-matter of the gift to the donee.

Now, by the Repealing and Amending Act, 1945 (Burma Act II of 1945), sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act was deleted and it is in the context of this deletion that the question propounded has to be considered, in view of the contention by one of the parties that such deletion does not alter the Mohamedan Law of gifts made in Rangoon City. It is contended that, inasmuch as Clause 17 of the Letters Patent which constituted the late High Court of Judicature at Rangoon perpetuated the laws that were previously administered by the Chief Court of Lower Burma, and that the same having been

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 485.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (*a*) MAUNG MAUNG AND ONE *v.* SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

continued by the present Rangoon High Court by virtue of section 30 of the Union Judiciary Act, the Mohamedan Law of gifts, which the Chief Court of Lower Burma applied, *i.e.*, the law available at Fort William, Calcutta, still survives and is thus available to all the Mohamedan gifts made in Rangoon. In other words, it has been urged before us that Clause 17 of the Letters Patent perpetuates the law contained in section 13(2) of the Burma Laws Act, and that its repeal or deletion by Act No. II of 1945 has no effect whatsoever as respects the law that had to be followed by the present High Court by virtue of section 30 of the Union Judiciary Act which provides that the law to be administered by this present High Court shall be the same as immediately before the commencement of the Constitution of Independent Burma.

In the course of very learned argument addressed to us, Mr. Basu, appearing for the appellants in appeal from which the present reference has arisen, submits that notwithstanding the decision of the Full Bench in *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1) and also the single Judge decision in *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (2), the law that is applicable to gifts made by a Mohamedan so far as Rangoon Courts are concerned, is the Mohamedan Law of gift, by virtue of section 129 of the Transfer of Property Act. He next contends, as has been set out above that the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, does not displace the rule of Mohamedan Law, inasmuch as the same has been already incorporated in Clause 17 of the Letters Patent which constituted the late High Court of Judicature at Rangoon. It is also contended that even if it were accepted that the rules of Mohamedan Law has been taken away by the deletion of sub-section (2) of section 13, yet, inasmuch as sub-section (3) of the said Burma Laws Act allows the decision of cases not provided for in sub-section (1) or

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 439. (2) I.L.R. 14 Ran. p. 485.

sub-section (2) in accordance with justice, equity and good conscience, the rule of Mohamedan Law should be applied as rule of justice, equity and good conscience in matters relating to gifts between Mohamedans. Thus, Mr. Basu seeks to retain the rule of Mohamedan Law concerning gifts so far as Rangoon Courts are concerned even after the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, by contending (1) that such gifts are still permitted by virtue of section 129 of the Transfer of Property Act; (2) that the deletion of sub-section (2) from section 13 of the Burma Laws Act does not take away the power to apply the Mohamedan Law already conferred upon the late High Court of Judicature at Rangoon by Clause 17 of the Letters Patent; and (3) that by virtue of sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act, the Mohamedan Law of gift can still be applied being in consonance with justice, equity and good conscience.

So far as the first contention is concerned, I do not propose to enter into a lengthy discussion, in view of the very clear decision on this point by three learned Judges of the late Hight Court of Judicature at Rangoon in *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1). Suffice it to say that section 129 of the Transfer of Property Act does not lay down any substantive Mohamedan Law relating to gifts; but it only saves such rule of Mohamedan Law as had been in force at the time when the Transfer of Property Act came into force. The relevant portion of section 129 of the Transfer of Property Act, as amended reads:

> "Nothing in this Chapter (Chapter VII of the Transfer of Property Act) * * * * shall be deemed to effect any rule of Mohamedan Law."

What that provision really means is that if there are any rules of Mohamedan Law administered by our Courts

(1) I.L.R. 14 Ran. p. 439.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

as law, such law shall not be affected by anything contained in Chapter VII of the Transfer of Property Act. Mya Bu, J. (as he then was) one of the Judges composing the Full Bench which decided Ma Asha's case was also of the same view ; and I respectfully concur with his following observations appearing at page 467 :—

> "The conclusion that I have come to is that section 129 only saves such rules of Mohamedan Law as are administered as law by the Courts from being affected by anything enacted in Chapter VII of the Act, or, in other words, the section only enacts that if there is any rule of Mohamedan Law which is administered as law by the Courts it shall not be affected by anything in Chapter VII. In the Provinces of India including Burma in which the rules of Mohamedan Law have not been made applicable to gifts between Mohamedans as law by legislative enactments, such as the Civil Courts Act or the Laws Act there is no Mohamedan Law which the provisions of Chapter VII of the Transfer of Property Act affect, although such provisions have been brought into force."

Dunkley, J., was also of the same view. After quoting the following observation of Sir Barnes Peacock, C.J., in *Sheik Kudratulla* v. *Mahini Mohan Shaha* (1) :—

> "The Mohamedan Law is not the Law of British India. It is only the law so far as the Laws of India have directed it to be observed" ;

and after referring to the provisions of section 13 of the Burma Laws Act, 1898 and also by having regard to Bengal, United Provinces and Assam, Civil Courts Act, 1887, Madras Civil Courts Act, 1873 which were enacted in almost identical terms with those of section 13 of the Burma Laws Act, he concluded that in Burma and in the provinces referred to, the Mohamedan Law of gift is not the law of the land. If it is applied at all, it is applied by Judges as being " according to justice, equity and good

(1) (1869) 4 Ben. L.R. 134, 169.

conscience" which expression, he says, has been interpreted by Their Lordships of the Privy Council to mean, rules of English Law, so far as they are applicable to Indian society and circumstances. [See *Waghela Rajsanji* v. *Sheik Masludin and others* (1).] Therefore, I am of the view that so far as Burma is concerned, section 129 of the Transfer of Property Act is a saving section which saves only such Mohamedan Law as has been made available by specific statutory enactments, and that it does not purport to endure or sustain by itself any rules of Mohamedan Law depending upon their own inherent force or by virtue of their long usage or custom. This is quite explicit in section 13 of the Burma Laws Act. Since 1898, our Courts have been competent to apply the personal laws of Mohamedans, Buddhists, or Hindus in matters of succession, inheritance, marriage or any religious usage or institution because of substantive legislative provision found in the said Act, and not by virtue of any inherent force of such personal laws. I am fully supported in my view by the Full Bench decision in *U Pyinnya and others* v. *Maung Law and another* (2) wherein two questions, (1) whether rules of *Vinaya* prescribed for the Buddhist Monks can be treated as rules of conduct enforceable by the State, and (2) whether a sale of immoveable property to a Buddhist Monk was void on the ground that the monk was prohibited by rules of *Vinaya* from entering into such pecuniary transactions fell for determination. It was held that the rules of conduct prescribed in the *Vinaya* are not enforceable by the State, and that the only rules of Buddhist Law enforceable by the State according to the provisions of section 13 of the Burma Laws Act are those relating to *succession, inheritance, marriage, or any religious usage or institution.* And again, in the Full Bench case of *A.R.L.P. Firm* v. *U Po Kyaing*

(1) (1887) I.L.R. 11 Bom. 551 at 561. (2) 7 Ran. p. 677.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

and another (1), the law that is made applicable by virtue of section 13 of the Burma Laws Act, namely, with reference to religious usage or institution fell for determination, and it was held that such rule so far as Buddhist Monks are concerned is to be found in *Vinaya* and as such, in the determination of the question as to what happens to the worldly goods or property of a person who enters Buddhist Monkhood, the rules of conduct prescribed in *Vinaya* must be followed as juridical laws by virtue of section 13 of the Burma Laws Act. Therefore, I have not the slightest doubt that if personal laws of persons referred to in section 13 of the Burma Laws Act are enforced by our Courts in matters of inheritance, succession, etc., they are enforced not by virtue of such personal laws having inherent force of their own, but as laws directed to be applied by virtue of section 13 of the Burma Laws Act. Such being my view, I cannot assent to the submission that section 129 of the Transfer of Property Act, independent of section 13 of the Burma Laws Act, can be regarded as having retained any rule of Mohamedan Law relating to gifts.

As regards the second point urged namely, the effect of the deletion of section 13 (2) from Burma Laws Act, I really do not see any merits in the submission that the deletion does not affect the incorporation by implication already effected in Clause 17 of the Letters Patent. This argument specious as it was, cannot bear any close examination. In any event, Clause 17 of the Letters Patent does not convey the meaning sought to be conveyed. Clause 17 of the Letters Patent reads:

> "And we do further ordain that, with respect to the law to be applied to each case coming before the High Court of Judicature at Rangoon in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction, such law shall be the law which would have

(1) (1939) R.L.R. p. 311.

been applied by the Chief Court of Lower Burma, to such case if these Letters Patent had not issued."

The use of the expression "such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma to such case if these Letters Patent had not issued" is significant. According to Mr. Basu's interpretation, this expression incorporates a direction that the law to be administered by the High Court of Judicature at Rangoon in Civil cases in the original civil jurisdiction shall be the law that was applied by the Chief Court of Lower Burma to such cases before the issue of the Letters Patent. I am afraid this interpretation is clearly inaccurate. In my view, there is a clear distinction between the expressions "the law which *would have been applied* by the Chief Court of Lower Burma," and "*the law applied* by the Chief Court of Lower Burma." One would surely offend the cardinal rules of interpretation to interpret in the way submitted by the learned Counsel for the appellants. It is a clear rule of interpretation that nothing is to be added to or to be taken from a statute, unless there are adequate grounds to justify the inference that the Legislature intended something which it omitted to express. As put by Lord Mersey in *Thompson* v. *Goold* (1) "it is a strong thing to read into an Act of Parliament words which are not there, and, in the absence of clear necessity, it is a wrong thing to do." In my view, a distinct and unequivocal expressions are necessary in a statute for the purpose of either adding to or taking away the jurisdiction of a Superior Court.

Mr. Basu further sought to maintain the continuity of Mohamedan Law relating to gifts so far as Rangoon is concerned, despite the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act by invoking section 5A of the General Clauses Act. Here again, his argument is

(1) (1910) A.C. p. 409 at p. 420.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

based upon the assumption that the provisions of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act have been already incorporated by implication in Clause 17 of the Letters Patent by the use of the expression " such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court of Lower Burma." For the reasons stated above, I must at once say that his assumption is entirely incorrect. Unless there are clear and unequivocal expressions in the two relevant statutes to the effect suggested by the learned Counsel, I cannot uphold his contention of survival of a provision of law incorporated by implication, when a later specific enactment without reference to the earlier enactment in which the provisions of repealed enactment is said to have been incorporated by implication, is repealed.

The third contention is more or less linked up with the first contention. It is submitted that even if Mohamedan Law as to gifts cannot be applied as such in view of its being not available as substantive statutory law, yet having regard to sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act, it should be applied as rules of justice, equity and good conscience, relying upon a decison of the late High Court of Judicature in *Maung Gyi* v. *Maung Saung and others* (1). The judgment was by Leach and Spargo, JJ., and it has not been reported in any authorised reports. It appears that the learned Judges were fully aware of the Full Bench decision in Ma Asha's case and notwithstanding that decision, they came to the conclusion that sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act and section 129 of the Transfer of Property Act left it open to Courts in Burma to apply the Mohamedan Law of gifts on grounds of justice, equity and good conscience. Both the learned Judges were of the view that the intention of the Legislature in inserting section 129 of the Transfer of Property Act was to preserve the Mohamedan

(1) A.I.R. (1937) Ran. 240.

Law of gift and that the Legislature could never have intended section 129 to apply only in cases where Mohamedan Law was made expressly applicable by local statute. We must at once say, with due respect, that the interpretation put by the learned Judges upon sub-section (3) of section 13, read with section 129 of the Transfer of Property Act was clearly erroneous. Sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act reads:

> "13 (3). In case not provided for by sub-section (1), ... or by any other enactment for the time being in force, the decision shall be according to justice, equity and good conscience."

It is clear that gifts have not been provided in sub-section (1) of section 13, and unless we have specific statutory laws directing the Mohamedan Law to apply such as in other provinces of India and also in Rangoon before the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, and in cases not provided by any other enactment for the time being in force, Mohamedan Law of gifts can be administered between Mohamedans as rules held by Judges in accordance with justice, equity and good conscience. In other words, the rule of justice, equity and good conscience as contemplated in sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act can come into operation so far as Mohamedan gifts are concerned (i) only in the absence of Mohamedan Laws directed to be observed and (ii) only in cases "not provided for by any other enactment for the time being in force." Thus, as has been already observed above, the Mohamedan Law concerning gift has not been made applicable or has been directed to apply as part of the substantive law of our land. Section 123 of the Transfer of Property Act is therefore only the law pertaining to gifts and it cannot be said that there has been no provision made by any statute law for the time being in

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

force affecting gifts. Hence, no rule of equity can be invoked to override and abrogate the statute law. Even assuming that there is Mohamedan Law available as such, and not by virtue of any statutory enactment, it is very doubtful whether such law as such should be followed as justice, equity and good conscience. In that regard, the observation of Braund, J., in Ma Asha's case, at page 481, is quite apposite, and we wish to adopt it as our own, in pointing out that the learned Judges who decided Maung Gyi's case were in error when they held that Courts in Burma could apply the Mohamedan Law on grounds of justice, equity and good conscience having reference to sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act and section 129 of the Transfer of Property Act. After quoting section 13 of the Burma Laws Act in extenso, Braund, J., observes:

> "Gifts are, therefore, excluded from that group of subjects which are expressly governed by any particular law and they fall to be determined under sub-section (3) by reference to 'justice, equity and good conscience.' Though, perhaps, justice, equity, and good conscience may, in a dispute between Mohamedans, require that the rules of Mohamedan Law be consulted and even followed, for myself I see a great difference between the application of the rules of Mohamedan Law 'as such' and their application as 'justice, equity and good conscience' ascertained by reference to them. It is not the rule of Mohamedan Law which is applicable to the case; but a principle of justice, equity and good conscience which may or may not take for its guide some rule of Mohamedan Law."

Therefore, I am of the view that there is no room for the operation of section 129 of the Transfer of Property Act even if it purports to survive the Mohamedan Law concerning gifts by applying the same as being in accordance with justice, equity and good conscience, with reference to section 13 (3) of the Burma Laws Act.

Reference has also been made to the decision of the Privy Council in *Ma Mi and another* v. *Kallander Ammal* (1) in support of the contention that the rule of Mohamedan Law pertaining to gifts has been preserved by section 129 of the Transfer of Property Act, and our attention has been drawn to the following observations of Their Lordships:—

> "The power to extend any part of the Act to Burma did not authorise the Local Government to extend particular sections of the Act, so as to give those sections a different operation from that which they had in the Act itself read as a whole, and to abrogate in the area to which the extension applied a rule of Mohamedan Law till then in force there as to which the Legislature had expressly provided that it was to remain unaffected by the Act."

It was contended that Mohamedan Law does apply to cases even if it is not specifically made available by any enactment. We cannot accept this submission. The Full Bench in Ma Asha's case has fully considered the *ratio decidendi* of the Privy Council Judgment so far as section 129 of the Transfer of Property Act is concerned; and we respectfully concur with the view of the Full Bench that the decision of the Privy Council was the authority only for particular facts available in the said case, inasmuch as it appears that Their Lordships of the Privy Council and also the parties in the said case assumed that Mohamedan Law relating to gift was the available law "till then in force" in Lower Burma prior to 1904. It is quite clear that the true force and effect of section 129 of the Transfer of Property Act, by itself, was not considered by Their Lordships. That decision therefore cannot really help us. We would therefore answer the question referred to us as follows:

> "The law applicable when the validity or otherwise of a gift of immoveable property between Mohamedans is in issue

(1) (1926) I.L.R. 5 Ran. 7.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

in a case before the Courts at Rangoon, is, the law laid down in section 123 of the Transfer of Property Act."

U SAN MAUNG, J.—Although I am in general agreement with the conclusion arrived at by the learned Chief Justice in the judgment just pronounced by him, I would like to give my own reasons very briefly. The question propounded for the decision of the Full Bench is as follows:

"What is the law applicable when the validity or otherwise of a gift of immovable property between Mohamedans is an issue in a case before the Courts at Rangoon?"

The disparity between the position of the Mohamedans in Rangoon and in the rest of the country has been brought to light by the decisions in two of the cases referred in *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1) and *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (2). In the former case, it was held that in Burma, excepting in cases coming within the ordinary original jurisdiction of the High Court, a gift of immoveable property by one Mohamedan to another must be made by a registered instrument, duly attested, because of the provisions of section 123 of the Transfer of Property Act. In the latter case, it was held that when a question of gift of immoveable property arises in a case before a Court in Rangoon section 13(2) of the Burma Laws Act was applicable and that therefore the case must be dealt with and determined according to law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction. That law under Clause 19 of the Letters Patent of 1865 of the Calcutta High Court and in virtue of section 17 of the East India Company Act of 1780 is the law and usage of Mohamedans. Consequently, by virtue of the operation of section 129 of

(1) 14 Ran. 439. (2) 14 Ran. 485.

the Transfer of Property Act a gift of immoveable property between Mohamedans when in issue in a Court of Rangoon need only fulfil the requirements of Mohamedan Law.

The question which now arises for consideration is what is the position created by the Repealing and Amending Act of 1945 (Burma Act II of 1945) in so far as it relates to the Burma Laws Act. Section 2 of the aforesaid Act enacts that the enactments specified in column 1 of the First Schedule were amended to the extent and in a manner specified in column 2. Consequently, in so far as the Burma Laws Act was concerned, the amendment carried out by the First Schedule had the effect of omitting sub-section (2) of section 13. The sub-section so omitted reads:

> "(2) Subject to the provisions of sub-section (1) and of any other enactment for the time being in force, all questions arising in civil cases instituted in the Courts of Rangoon shall be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort Willian in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction."

Prima facie when this sub-section has been omitted the Courts in Rangoon will no longer deal with civil cases instituted therein according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction. Consequently, following the reasoning in the case of *Rahmat Bibi* v. *Maung Po Sein and others* (1) that the Courts in Rangoon apply the law relating to gifts because and only because of the provisions of section 13 (2) of the Burma Laws Act its deletion would have the effect of rendering the law relating to Mohamedan gifts uniform throughout Burma. However, the learned

(1) 14 Ran. 485.

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

counsel Mr. P. K. Basu, appearing for the appellant in the case now under consideration, contends that because of the provisions of Article 17 of the Letters Patent, constituting the High Court of Judicature at Rangoon, that Court would still have to administer the Mohamedan Law relating to gifts even after the deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act. Consequently, under section 30 of the Union Judiciary Act this Court also would have to administer the same law.

Now, Article 17 of the Letters Patent reads:

> "We do further ordain that with respect to the law to be applied to each case coming before the High Court of Judicature at Rangoon in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction, such law shall be the law which *would have been applied by the Chief Court of Lower Burma to such case if these Letters Patent had not been issued.*"

Mr. Basu has contended that by this Article all the laws which have been applied by the Chief Court of Lower Burma on the date the Letters Patent came into force had been incorporated in the Letters Patent, constituting the High Court itself, so that subsequent amendment or repeal by the Legislature would have no effect unless it is mentioned that the repeal or amendment was with restrospective effect from the date on which the Letters Patent came into force. Consequently, the mere omission of sub-section (2) of section 13 by the Repealing and Amending Act of 1945 did not affect the position, namely, that all questions arising in civil cases in the Courts of Rangoon must be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction. In this connection, section 4 of the Repealing and Amending Act of 1945 was referred to for the purpose of establishing that repeal by the Act did not affect any principle or rule of law

derived by the enactment repealed. In this connection also, it was contended that the omission of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, though in the guise of an amendment, was in fact a repeal.

In order to consider whether Mr. Basu's contentions are sound, it is necessary to trace the history of the superior Courts in Lower Burma. The Lower Burma Courts Act of 1889 established among others the Court of Judicial Commissioner, which had the powers of a High Court in relation to all Civil Courts in Lower Burma except the Special Court, the Court of the Recorder and the Court of Small Causes of Rangoon. In so far as the Court of the Recorder, which was continued by section 37 (1) of the Act, was concerned, an appeal would continue to lie with the High Court as defined in section 3 of the Act, namely, the High Court of Judicature at Fort William in Bengal.

Section 4 of the Lower Burma Courts Act of 1889 relates to the law to be administered by the Courts under the Act and this section is the same as section 13 of the Burma Laws Act of 1898 except that sub-section (2) thereof reads:

> "Subject to the provisions of sub-section (1) and of any other enactment for the time being in force, all questions arising in suits before the Recorder shall be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction."

Then came the Burma Laws Act of 1898 with sub-section (2) thereof in the form already mentioned. The Chief Court of Lower Burma was constituted under the Lower Burma Courts Act of 1900. When that Court was established there were no provisions in the Act establishing it regarding the laws to be administered similar to section 4 of the Lower Burma Courts Act of 1889, the reason being that the Burma Laws Act, 1898, was already

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE v. SAHIB JAN AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

there. Therefore, when a question arises as to what law the Chief Court of Lower Burma would have to administer, we would have to refer to the Burma Laws Act, 1898, section 7 of which reads:

> "7. Where, in any enactment in force on the twenty-fourth day of September, 1886, in any part of Lower Burma and still in force, there occurs a reference to the 'British Burma Gazette,' or a reference to 'the territories administered by the Chief Commissioner of British Burma (or Burma)' or to 'British Burma' or 'Burma' (except where the expression 'Burma' occurs in section 3 of the Petroleum Act, 1886), such reference shall be construed as referring to the *Burma Gazette* or to Lower Burma, as the case may be."

Section 13 of the Burma Laws Act occurs in the portion with a caption "General." From this, it is clear that so far as the Chief Court of Lower Burma was concerned, the law it was to enforce were the enactments that were still law on the date of its institution and the enactments that became law subsequent to its institution. So, if a question relating to Mohamedan gift arose in a case on the Original Side of the Chief Court, sub-section (2) of section 13 of Burma Laws Act would have to be referred to and the case would have to be dealt with and determined according to the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction.

The Letters Patent, constituting the High Court of Judicature at Rangoon established for those portions of the Province of Burma then within the limits of the jurisdiction of the Chief Court of Lower Burma and of the Judicial Commissioner of Upper Burma, ordained that with respect to the law to be applied to each case coming before the High Court of Judicature in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction such law shall be the law which would have been applied by the Chief Court

of Lower Burma to such case if the Letters Patent had not been issued. Therefore, when a case relating to Mohamedan gift came before the High Court of Judicature at Rangoon in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction the learned Judge on the Original Side of the Court would have to imagine that he was sitting as a Judge of the Chief Court of Lower Burma, which Court would still be in existence if the Letters Patent had not been issued. Then he would find that because of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act, 1898 the Mohamedan Law relating to gifts would have to be applied. However, owing to omission of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act by the Repealing and Amending Act of 1945 the Judge on the Original Side dealing with a similar case would find that the Mohamedan Law relating to gifts would not be applicable and that, therefore, the ordinary statute law relating to gifts would have to be looked into for the purpose of deciding the case.

Regarding the constructions so put upon the effect of Article 17 of the Letters Patent Mr. Basu for the appellant contended that if such were the result a link with the past would have been broken and therefore the High Court of Judicature at Rangoon would no power to issue prerogative writs. He based this argument on the assumption that only because the Chief Court of Lower Burma was administering the law for the time being administered by the High Court of Judicature at Fort William in Bengal in the exercise of its ordinary original civil jurisdiction, that the High Court of Judicature at Rangoon was able to exercise such prerogative writs. The fallacy of this argument is apparent and is due to the confusion of thought regarding the power of the Court and the law to be administered by it. If, as Mr. Basu has contended, the power to issue prerogative writ was due to the provisions of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act,

H.C. 1960

MOHAMED FAROOQ (a) MAUNG MAUNG AND ONE. v. SAHIB JAN AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

not only the High Court of Judicature at Rangoon but all the Courts of Original Civil Jurisdiction, including the Small Cause Court of Rangoon, would have had the power to issue prerogative writs.

The next question for consideration is, what is ordinary statute law relating to Mohamedan gifts in Burma, including Rangoon? The answer is to be found in the case of *Ma Asha and others* v. *B. K. Haldar* (1) wherein the three learned Judges, composing the Full Bench, had given very cogent reasons for coming to the conclusion that the provisions of section 123 of the Transfer of Property Act were applicable. In my opinion, I cannot usefully add anything to the very lucid exposition of the law as given by Dunkley, J., in the aforesaid case. Suffice to say that if the Buddhist Law, which is the personal law of a vast majority of the indigenous people of Burma, cannot be the law of the land by virtue of its own force, how can the Mohamedan Law be the law of the land in so far as the Mohamedan inhabitants are concerned? In this connection, I would quote a passage from the judgment of Carr, J., in *U Pyinnya* v. *Maung Law* (2) regarding the effect of section 13 of Burma Laws Act in so far as the rules of Buddhist Law are concerned. The learned Judge said:

> "My view of the effect of that section is that from the time of its enactment the rules of Buddhist law regarding the subjects specified in sub-section (1) were adopted by the State as the law which it would entorce as between Buddhists, but all other rules of Buddhist law were abrogated and ceased to be law in the proper juridical sense of the word, because the State, by necessary implication from the terms of the section, declared that it would not enforce them."

These observations apply *mutatis mutandis* to the rules of Mohamedan Law.

(1) 14 Ran. 439. (2) 7 Ran. 677 at 683.

For these reasons, I concur in the answer propounded by the learned Chief Justice.

U BA THOUNG, J.—I concur with my Lord the Chief Justice and my learned Brother U San Maung in the answer given to the question propounded for decision in this reference. I have only to add that in deleting sub-section (2) of section 13 from the Burma Laws Act, the intention of the Legislature is, I think, to make the law relating to Mohamedan gifts uniform throughout Burma; and it is competent for the Legislature to make such a deletion or an amendment. The contention of the learned Counsel for the appellants that Clause 17 of the Letters Patent, which constituted the late High Court of Judicature at Rangoon, perpetuates the law contained in sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act and that its repeal or deletion by the Burma Act II of 1945 has no effect whatsoever, cannot be accepted as it will not be consistent with the intention of the Legislature in its deletion of sub-section (2) of section 13 of the Burma Laws Act. With regard to the submission made by the learned Counsel for the appellants that section 129 of the Transfer of Property Act independent of section 13 of the Burma Laws Act can be regarded as having retained any rule of Mohamedan Law relating to gifts, and also with regard to the submission that by virtue of sub-section (3) of section 13 of the Burma Laws Act the Mohamedan Law of gift can still be applied being in consonance with justice, equity and good conscience, I respectfully hold the same view as my Lord the Chief Justice.

CRIMINAL REVISION.

Before U Ba Nyunt, J.

H.C. 1960

Jan. 15.

TAW EUE TAIK (APPLICANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

Criminal Procedure Code, s. 344—Stay of criminal proceedings.—Inherent jurisdiction of trial Magistrate—" Reasonable cause "—Possibility of conflicting decisions—Not relevant matter—Policy of criminal law—When criminal proceedings should be stayed.

The trial Magistrate has inherent jurisdiction to stay criminal proceedings before him but these discretionary powers are to be exercised sparingly and only if there is sufficient and reasonable cause. The expression " reasonable cause " will depend upon the circumstances of each case.

Where the civil suit is not between the same parties and the subject matters are not the same the finding in the civil suit will not finally dispose of the criminal case. The fact that there is a possibility of conflicting decisions is not quite a relevant factor to be taken into consideration in deciding whether the criminal proceedings should be stayed.

The policy of criminal law is to bring an accused to justice as speedily as possible so that if found guilty he may be punished and if innocent he may be let off as early as possible.

M. S. Sheriff and another v. *State of Madras and others*, A.I.R. (1954) (S.C.) 397; *Chikkanarasaiah and others* v. *Venkatappa*, A.I.R. (1957) Mysore 70, referred to.

Stay of criminal proceedings should be allowed only no special and justifiable grounds.

No one for the applicant.

Tun Nyo (Government Advocate) and *S. A. A. Pillay* for the respondent.

U BA NYUNT, J.—In Criminal Regular Trial No. 116 of 1957 the applicant, Taw Eue Taik, and one Junior were prosecuted under section 408 of the Penal Code on a direct complaint filed by one U Yin Sein of Rangoon.

* Criminal Revision No. 175B of 1959. Review of the order of the 4th Additional Magistrate, Rangoon, dated the 29th April 1957, in Criminal Regular Trial No. 116 of 1957.

The facts of the case as alleged by the complainant are as follows:

On 30th January 1950 the complainant purchased from the Irrawaddy Flotilla Co. Ltd. for K 3,60,000 their property consisting of Flotilla together with all engines, machineries, tackles, equipments, all goods, chattles, merchandise or effects which formed part of the crafts and vessels now in Burma whether sunk or afloat and irrespective of their condition and location. The complainant has paid the full price to the Company.

The 1st accused (now the applicant) who was then complainant's working partner in the New City Provisions Stores requested that his name may be put in the sale deed executed by the Company and he promised to contribute the sum of K 90,000 within a short time and become one-fourth owner of the property bought by the complainant from the Company.

Believing the applicant, the complainant allowed his name to be included in the said sale deed although the complainant himself paid the full consideration. The complainant then formed a firm under the name and style of "Irrawaddy Salvage Company" with the applicant Taw Eue Taik as a working partner. The 2nd accused was employed in the "Irrawaddy Salvage Company" by the applicant on behalf of the firm to carry out salvage work.

Then the applicant salvaged the steamship known as "HACO" in the year 1954. In October 1954 the complainant caused public notices to be published in the *New Times* and other local newspapers to the effect that he (the complainant) is the sole owner of the crafts and vessels bought by him from the Irrawaddy Flotilla Company Ltd. as he had solely paid the purchase price and that Taw Eue Taik, the applicant, had no right or interest in the said crafts and vessels.

The applicant thereafter had the said vessel "HACO" brought down to Rangoon in 1955 and sold the same to Ko

H.C. 1960

TAW EUE TAIK v. THE UNION OF BURMA.

U BA NYUNT, J.

Aye Maung and others in or about September 1956 without the knowledge and consent of the complainant. The applicant had defaced the name " HACO " and had named the vessel as " GARMANI " before the said sale.

When a bailable warrant of arrest was ordered to be issued against him the applicant surrendered himself and on 19th March 1957 he filed an application for stay of proceedings pending final decision in Civil Regular Suit No. 71 of 1955 of this High Court. The application was objected to by the complainant and it was rejected on 29th April 1957.

On 11th May 1957 the applicant filed an application for revision of the aforesaid order of the trial Magistrate. But the matter was disposed of only on 9th June 1959. In disposing of the said application the learned Sessions Judge submitted the proceedings to this Court with the recommendation that the order of the trial Magistrate be set aside and that the proceedings be stayed pending the decision of the High Court in its Civil Regular Suit No. 71 of 1955.

The learned Government Advocate supported the recommendation of the learned Sessions Judge while the learned Advocate for the complainant argued against the said recommendation. In doing so, the learned Advocate has relied on the case of *M. O. Mohamed Yasin* v. *V. N. Abdul Rahman* (1) where it was held that :

> " The High Court has power not only under s. 439 of the Criminal Procedure Code but also under s. 561-A, thereof to interfere with an order of a subordinate Court refusing to stay criminal proceedings under s.344 of the Criminal Procedure Code.
>
> That no hard and fast rule can be laid down as to whether and when a criminal proceeding should be kept pending the decision of a civil suit. Courts of law which exist to do justice between the parties have to consider in the light of the circumstances of each particular case whether justice and expediency demand that the criminal proceedings should be stayed pending the trial of the Civil Suit."

(1) (1958) B.L.R., p. 102 (H.C.).

In this connection I would simply say that I agree with the principles of law enunciated in the case of *M. S. Sheriff and another* v. *State of Madras and others* (1) where it was held that,

> "As between the civil and the criminal proceedings the criminal matters should be given precedence. No hard and fast rule can be laid down but the possibility of conflicting decisions in the civil and criminal Courts is not a relevant consideration. The law envisages such an eventuality when it expressly refrains from making the decision of one Court binding on the other or even relevant, except for certain limited purposes, such as sentence or damages. The only relevant consideration is the likelihood of embarrassment. Another factor which weighs with the Court is that a civil suit often drags on for years and it is undesirable that a criminal prosecution should wait till everybody concerned has forgotten all about the crime. The public interests demand that criminal justice should be swift and sure that the guilty should be punished while the events are still fresh in the public mind and that the innocent should be absolved as early as is consistent with a fair and impartial trial.
>
> Another reason is that it is undesirable to let things slide till memories have grown too dim to trust. This, however, is not a hard and fast rule. Special considerations obtaining in any particular case might make some other course more expedient and just. For example, the civil case or the other criminal proceeding may be so near its end as to make it inexpedient to stay it in order to give precedence to prosecution ordered usder s. 476.
>
> Held that the simultaneous prosecution of the present criminal proceedisgs and the civil suits will embarass the accused and that the civil suits should be stayed till the criminal proceedings have finished."

The policy of criminal law is to bring an accused to justice as speedily as possible so that if found guilty he may be punished, and if innocent he may be let off as early as possible. See the case of *Chikkanarasaiah and others* v.

(1) A.I.R.(1954) (S.C.) p. 397.

H.C. 1960

TAW EUE TAIK v. THE UNION OF BURMA.

U BA NYUNT, J.

Venkatappa (1). Stay of criminal proceedings should be allowed only on special and justifiable grounds.

It is open to a party to make a request for the stay of the criminal case pending disposal of the civil suit between the same parties on the same subject matter and the trial Magistrate has inherent jurisdiction to stay proceedings before him but these discretionary powers are to be exercised sparingly and only if there is sufficient and reasonable cause. The terms " reasonable cause " will depend upon the circumstances of each case.

In the case under consideration the civil suit is not between the same parties and the subject matter is not exactly the same. The finding in the civil suit will not finally dispose of the criminal case. That being the view I take in this case, it is not expedient to stay the criminal proceedings. That there would be a possibility of conflicting decisions is not quite a relevant factor to be taken into consideration in deciding whether the proceedings in the criminal case can be stayed. For the reasons given above I cannot accept the recommendation of the learned Sessions Judge to set aside the order of the trial Magistrate. In the result, the trial Magistrate will proceed with the case according to law.

(1) A.I.R. (1957) Mysore p. 70.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

U SINT (APPELLANT)

v.

DAW HPAN MAY AND ONE (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

Feb. 25

Execution of decree—Land on which building not covered by decree stands—Kind of possession that can be given—Order for demolition of building cannot be made—Specific Relief Act, s. 55*—Suit for mandatory injunction for demolition of such building under—Maintainable.*

In executing the decree in an administration suit for partition and possession of their share of land, on which stood appellant's building not covered by the decree, the respondents could get only symbolical and not actual possession of the land covered by the said building and the executing Court could not order demolition of that portion of building standing on the respondents' land.

Bir Bikram Kishore Manikya Baha v. *Raj Kumar Pal and another*, A.I.R. (1934) Cal. 751, referred to.

As the respondents were not in a position to ask for a mandatory injunction in the former suit, their subsequent suit under s. 55 of the Specific Relief Act for a mandatory injunction directing the appellant to dismantle and remove his building from their portion of the land is maintainable and not barred under s. 47 of the Civil Procedure Code.

Hari Krishna Joshi v. *Shankar Vithal*, 19 Bom. 420; *Lakshmi Narain Banerjee* v. *Tara Prosanna Banerjee*, 31 Cal. 944; *Vishnu Jagannath Joshi* v. *Vasudco Raghunath Oka*, 43 Bom. 164; *Abdul Hossain* v. *Ram Charan Law*, 38 Cal. 687, referred to.

Ba On for the appellant.

Sein Hoke for the respondents.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 29 of 1955 of the Township Court of Henzada Daw Hpan May and Daw Ohn May who are the respondents in the present appeal, sued the present appellant U Sint for the administration of the estate of their parents U Po Htin and Daw Yin and for partition of a piece of garden land known as Holding No. 31 of 1954-55 in Block No. 24 of Ledi Ashe Yat, Henzada Town, measuring ·345 of an acre. Their case was that the

* Civil 2nd Appeal No. 46 of 1958 against the decree of the District Court of Henzada in Civil Appeal No. 4 of 1958, dated the 21st April 1958.

H.C. 1960

U SINT v. DAW HPAN MAY AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

land in suit originally belonged to U Po Htin and Daw Yin and that when their parents died they and the appellant and their brother and sister U Po Thu Daw and Daw Pyaw May were heirs to the estate of U Po Htin and Daw Yin. U Po Thu Daw and Daw Pyaw May having already received their respective shares of inheritance, the suit land which was the sole remnant of the estate, should be partitioned between them and the present appellant.

The present appellant U Sint by his written statement denied that the suit land was liable to be partitioned between him and the respondents. His case was that the respondents had been paid a sum of K 130 in satisfaction of their shares and that he had thenceforth been in adverse possession of the suit land so that the respondents' claim, if any, had been barred by limitation. The trial Court, however, found that the suit land was liable to be partitioned between the respondents and the appellant in the ratio of two-thirds and one-third. He accordingly gave a preliminary decree for administration of the estate of the deceased U Po Htin and Daw Yin and for partition of the suit land. The appellant appealed to the District Court of Henzada. The learned District Judge by his order in Civil Appeal No. 23 of 1955 dismissed his appeal after having concurred with the trial Court in the finding that the suit land was liable to be partitioned between U Sint, Daw Hpan May and Daw Ohn May. After the preliminary decree was passed in the case, the present appellant U Sint tried to invoke the provisions of section 4 of the Partition Act saying that since he had already built a two-storeyed house on the suit land, the respondents Daw Hpan May and Daw Ohn May should only be paid compensation. His application was, however, objected to by the respondents and in the final decree for administration, the learned trial Judge ordered that the present appellant must deliver possession to the respondents of their share in the suit land as demarcated by the Commissioner appointed for the purpose on the 4th June

1956. The present appellant did not appeal against the final decree. However, when the respondents tried to execute their decree in Civil Execution Case No. 68 of 1956 by asking for delivery of possession of their share of the land after dismantling and removing that part of the appellant's house which stood on their portion of land, the present appellant objected to the issue of a delivery order directing the demolition and removal of a portion of his house. This objection was upheld by the learned Township Judge who passed an order that the delivery order issued in respect of the two-thirds share of the land belonging to the respondents should be without any direction for demolition of the present appellant's house. In passing this order the learned trial Judge relied upon the decision of a Bench of the Calcutta High Court in *Bir Bikram Kishore Manikya Baha* v. *Raj Kumar Pal and another* (1) where the learned Judges observed that where there are some buildings which are not covered by the decree for possession, which was sought to be executed, the possession which the Court will give should not direct any demolition of the building and that therefore the possession delivered cannot be actual or *khas* possession. Accordingly, symbolic possession could only be given to the respondents in respect of the portion of their land which was covered by the appellant's buildings.

The respondents then filed a suit which is the subject matter of the present appeal. It is Civil Regular Suit No. 5 of 1957 wherein they alleged that on a part of the two-third portion of the land in the former suit, which had been allotted to them in pursuance of the decree, there were situated a portion of the appellant U Sint's house and three other buildings, *viz.*, a weaving loom, a platform for storing paddy and a latrine, as shown in the map. They accordingly asked for a mandatory injunction directing the appellant to dismantle and remove his buildings from their portion of the land. The appellant's

(1) A.I.R. (1934) Cal. 751.

H.C. 1960

U SINT v. DAW HPAN MAY AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

defence to that suit was that the respondents should have asked in the former suit for a mandatory injunction directing him to remove his buildings from the suit land so that their present suit was barred by law and that in any case no suit for a mandatory injunction was maintainable against him. These defences were, however, not accepted by the learned trial Judge who, holding that the appellant was under an obligation to remove the buildings belonging to him, gave a decree for mandatory injunction as prayed for by the respondents. The appellant's appeal to the District Court of Henzada being unsuccessful, the present appeal under section 100 of the Civil Procedure Code was the result.

It is contended on behalf of the appellant that the provisions of section 2 of the Partition Act should have been applied in the suit now under appeal. For this contention the decision in the case of *Mahabir Rai and others* v. *Mahadeo and others* (1) was relied upon by the learned Advocate. There it was pointed out that the principle underlying section 2 of the Partition Act is that a partition should not be made if by partition the intrinsic value of the property sought to be partitioned would be destroyed and that where in a partition suit all the parties made a request for the sale of the house, the Court was bound to follow the procedure enjoined by section 3 of the Act.

However, in my opinion, this contention should have been urged not in the suit under appeal but in the former suit for administration and partition filed by the respondents against the appellant. As the final decree had been passed in that suit and a partition of the suit land had already been effected therein, the appellant can no longer be heard to say, that the provisions of the Partition Act should be applied.

The question now for consideration is whether the plaintiff-respondents in the suit now under appeal could

(1) A.I.R. (1927) All. 686.

have obtained an order for the demolition of the buildings in execution of their decree in their former suit. If so, the present suit will be barred by section 47 of the Civil Procedure Code.

However, in my opinion, the decision in the case of *Bir Bikram Kishore Manikya Baha* v. *Raj Kumar Pal and another* (1) relied upon by the learned Township Judge in Civil Execution Case No. 29 of 1955 is complete authority for the proposition that the Court could not have ordered demolition of the buildings and that the delivery of possession in respect of the portion of the land belonging to the respondents Daw Hpan May and Daw Ohn May covered by the buildings erected by the present appellant could not have been actual or *khas* possession.

Furthermore, the plaintiff-respondents could not in the former suit be in a position to ask for a mandatory injunction removing these buildings because they were not in a position to know how the partition of the land in suit would have been effected and whether it would involve the demolition of part of the building erected by the appellant. Therefore, the present suit could not have been barred by law, as contended by the appellant.

The only question which remains to be considered is whether a suit under section 55 of the Specific Relief Act for a mandatory injunction is maintainable in law. In *Hari Krishna Joshi* v. *Shankar Vithal* (2) where the plaintiff's suit for an injunction restraining the defendant from allowing the branches of a tree belonging to him to overhang the plaintiff's land and for an order directing the defendant to cut off such branches, it was held that the plaintiff was entitled to cut away the branches which overhung his land.

This case was relied upon by a Bench of the Calcutta High Court in *Lakshmi Narain Banerjee* v.*Tara Prosanna Banerjee* (3) where it was held that as every owner of land is

(1) A.I.R (1934) Cal. 751. (2) 19 Bom. 420.
(3) 31 Cal. 944.

H.C. 1960

U SINT v. DAW HPAN MAY AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

under an obligation not to allow the branches of his tree to grow so as to overhang or the roots of his tree to extend so as to penetrate his neighbour's land to the detriment of the latter, it is open to the Court to grant a mandatory injunction under section 55 of the Specific Relief Act, in case of breach of such an obligation.

Both the above cases were cited with approval by a Bench of the Bombay High Court in *Vishnu Jagannath Joshi* v. *Vasudeo Raghunath Oka* (1) and the observation of Shah, J., therein is apposite. The learned Judge said, "The plaintiff has the right to cut off the overhanging portions of the tree, and, in my opinion, he has the right also to maintain an action to enforce that right."

In Abdul Hoosain v. *Ram Charan Law* (2) where a wall was constructed by the defendant on the land covering the plaintiff's footings, and after its completion, a suit was brought by the plaintiff for trespass. it was held that the proper remedy was by way of mandatory injunction ordering the demolition of the defendant's wall.

Applying the principles enunciated above to the case now under consideration, it is clear that the plaintiffs have a right to maintain an action for mandatory injunction directing the defendant for removing the building or part of the building standing on their land.

In the result, the appeal fails and is dismissed with costs. Advocate fees five gold mohurs.

(1) 43 Bom. 164. (2) 38 Cal. 687.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

V. GOVINDAN (APPELLANT)

v.

TOWN COMMITTEE OF KAMAYUT (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Jan. 28.

Civil Procedure Code, O. 17, R. 3—Refusal to grant adjournment and disposal of suit on evidence on record under—When justified—Party not offering to give evidence—Not incumbent on Court to invite him to give evidence.

Where after several adjournments granted at the request of the parties and their pleaders the Court finally refused to grant any futher adjournment and proceeded to dispose of the suit on the evidence on record, the plaintiff not offering to give evidence when the adjournment was refused.

Held: That the trial Judge had rightly dealt with the suit under Order XVII, Rule 3 of the Civil Procedure Code and that it was not incumbent on the trial Judge to have invited the plaintiff to step into the witness-box for the purpose of giving evidence.

Jaganathan for the appellant.

No one for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This appeal must be dismissed as in my opinion the learned Judge of the trial Court has rightly dealt with the suit under appeal under Order XVII, Rule 3 of the Civil Procedure Code. The diary of the case record shows that the plaintiff-appellant has been given great latitude by the learned trial Judge. Two of his witnesses were examined prior to 11th July 1958. On that date the plaintiff's Pleader and the defendant's Pleader were present in Court but an adjournment was given till the 15th August 1958 on the ground that the plaintiff was unwell. On the 15th August 1958 the plaintiff appeared and asked for an adjournment on the ground that his Pleader was unwell and the case was adjourned till the 26th September 1958. On that date the plaintiff's Pleader and the defendant's Pleader were present and an adjournment was given till the 24th

* Civil 2nd Appeal No. 70 of 1959 against the decree of the District Court, Insein, dated the 17th June 1959, in Civil Appeal No. 10 of 1959.

H.C. 1960

V. GOVINDAN v. TOWN COMMITTEE OF KAMAYUT.

U SAN MAUNG, J.

October 1958 on the ground that the plaintiff was unwell. On that date the plaintiff and the defendant's Pleader were present but an adjournment was given on the ground that the plaintiff's Pleader was unwell. On the 21st November 1958 a further adjournment was given till the 26th December 1958 on the ground that the plaintiff's Pleader was unwell. On that date, a further adjournment was given on the ground that the plaintiff and his witnesses were unwell. On the 30th January 1959 the plaintiff and his Pleader were present and the defendant's Pleader was present and an adjournment was given on the ground that the plaintiff's witnesses were unwell. On the 3rd March 1959 the plaintiff and the defendant's Pleader were present and the plaintiff asked for an adjournment on the ground that his Pleader was away in Rangoon. The learned Judge, however, refused to give any further adjournment and disposed of the suit on the evidence on record.

It was contended by Mr. Jaganathan for the appellant that on the authority of *Ram Awatar and another* v. *Hulrajee* (1) it was incumbent upon the learned trial Judge to have examined the plaintiff who was present in Court, before deciding the suit on the evidence on record. However, the case cited is no authority for this proposition. If the plaintiff had offered to give evidence but the trial Judge refused to record his evidence on the date fixed, the matter would have been different. As it is, the plaintiff merely asked for an adjournment on the ground that his Pleader was absent and did not offer to give any evidence in the event of an adjournment being refused.

It was not incumbent upon the learned trial Judge to have invited the plaintiff to step into the witness-box for this purposes.

For these reasons, the appeal is dismissed with no order as to costs.

---

(1) A.I.R. (1935) Ran. 123.

ရာဇဝတ်အယူခံ

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုးအုံးရွှေတင်

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ (အယူခံတရားလိုများ)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားခံ) *

တရားလွှတ်တော် †၁၉၆၀ ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ ရက်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှု(ယာယီပြင်ဆင်ချက်)အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က (၁)(က)ကို သုံးသပ်ရာတွင် ထည့်သွင်းသုံးသပ်ရမည့်အချက်များနှင့်အဓိကအချက်။

သတင်းစာကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ တာဝန်၊ အခြားသတင်းစာကို အလားတူကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးမယူခြင်း၊ ပုဒ်မ ၅-က(၂) ကို ရှုပ်သိမ်းသွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်ရသည့်ကိစ္စ။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံမှု(ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅(၁) (က)သည်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၁၂၄-က ပင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအပေါ် အကြည်ညိုပျက်စေသည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုံးသပ်ရာတွင် အချိန်ကာလနှင့် နေရာတို့ ထည့်သွင်းသုံးသပ်ရပေမည်။ *U Damadaya* v. *King-Emperor*, 1 Ran. 211 ကိုရည်ညွှန်းသည်။

ဤကဲ့သို့အမှုမျိုးတွင် တရားခံကမည်သည့်အကြံအစည်(Intention)ဖြင့် အကြည်ညိုပျက်သည်ဆိုသည့် သတင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းပေါ်ပြသည်မှာ အဓိက အချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ***Professor Indra* v. *Emperor*, A.I.R. (1930) Lah. 870** ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အစိုးရကို အကြည်ညိုပျက်စေသော သတင်းသည်၊ သတင်းစာ၏ အာဘော်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားသူတပါး၏ အာဘော်ဖြစ်စေ ၎င်းသတင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါက၊ ထိုသတင်းစာကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများသည် တာဝန်ခံယူရပေမည်။ ***Krishna Gopal Sharma* v. *Emperor*, 32 Cr. L. J.161** ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အဆိုပါ သတင်းကို အခြားသတင်းစာတစောင်တွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်းကို အာဏာပိုင်များက ထိုသတင်းစာအပေါ်တွင် အရေးမယူကာမျှဖြင့် တရားခံများအပေါ် အပြစ်မရှိဟု မယူဆနိုင်ပေ။

နိုင်ငံတော် သမတက စာပုံနှိပ်စက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို သိမ်းဆည်းနိုင်သော ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ် စီမံမှု(ယာယီပြင်ဆင်ချက်)အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က (၂)ကို ရှုပ်သိမ်းသွားပြီးဖြစ်သဖြင့် ယခုအမှုတွင် သိမ်းဆည်းထားသော စာပုံနှိပ်စက်နှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာများကို ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပြန်ပေးရပေမည်။ **1947 B.L.R. 279** ကိုရည်ညွှန်းသည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၄၆၃။

† ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်မှုအမှတ် ၂ တွင် ရန်ကုန်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့၌ ချမှတ်သောအမိန့်ကို အယူခံမှု။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဦးဘိုးအုံး။

အယူခံတရားလိုမျှားအတွက်၊ ဦးလှကျော် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။
အယူခံ တရားခံအတွက်၊ အစိုးရရွှေနေကြီး ဦးဘသင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

ဦးဘိုးအုံး။ ။ရန်ကုန်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာပုံနှိပ်တိုက် အယ်ဒီတာ ဦးအောင်စိန်၊ သတင်းစာ တာဝန်ခံ ပုံနှိပ်သူ ဦးသောင်းနှင့် သတင်းစာ တာဝန်ခံ ထုတ်ဝေသူ ဦးတင်ရွှေတို့အား၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က (၁) (က) အရ၊ အပြစ်ဒဏ် အသီးသီး ကျခံစေရန် ချမှတ်သော အမိန့်ကို၊ ဦးအောင်စိန်၊ ဦးသောင်းနှင့် ဦးတင်ရွှေ တို့က မကျေနပ်သဖြင့်၊ အယူခံဝင်ရောက်လာခြင်းကြောင့်၊ ယခုအယူခံမှု ပေါ်ပေါက်လာရပေသည်။

အမှုအဖြစ်အပျက် အကျဉ်းချုပ်မှာ၊ တရားခံများသည် (၂၅-၁၂-၅၈) နေ့ထုတ် ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတွင်—

> "ဗိုလ်ထွန်းစိန် ဖမ်းမှု ကန့်ကွက်ပြီ၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါမည်၊တ၊ **မပါနိုင်** အောင်လုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်း"

ခေါင်းစဉ်ဖြင့်—

> "ပါမည်၊တ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပါလီမန် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် တဦးလည်းဖြစ်၊ ပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးပါတီ ဗဟိုကော်မိတီ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သော (ဗိုလ်ထွန်းစိန်) မြိတ် အရွေပိုင်း ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပါလီမန်အမတ်အား နေအိမ်မှ ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့ နံနက် လင်းအားကြီး ၄ နာရီအချိန်တွင်၊ ပုဇွန်တောင်ရဲဌာနမှ ရဲအရာရှိများ လာရောက်၍ ပုဒ်မ ၅ ဖြင့် ဖမ်းဆီးသွားပြီး၊ ဘားလမ်း၌ ချုပ်နှောင်ထား၏၊ * * * ယခုအခါ အာဏာပိုင်တို့က မြိတ်ခရိုင်၊ ပါမည်၊တ၊ **ခေါင်းဆောင် အားလုံးနှင့် ဗိုလ်ထွန်းစိန်** တို့အား **ဖမ်းဆီးလိုက်ခြင်းမှာ လုံးဝအတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်း** မရှိအောင် လုပ်လိုက်တိသကဲ့သို့ ရှိနေသည်။ **လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင်** ပါမည်၊တ၊ **မပါနိုင်အောင် စီမံလိုက်တိသကဲ့သို့လည်း** ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါတီပေါင်းစုံ လွှတ်လပ်စွာနှင့် တရားမျှတစွာ ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးကို ထောက်ထားပြီး၊ ဗိုလ်ထွန်းစိန်အား၊ ဖမ်းဆီးခြင်းကိုကျွန်ုပ်တို့က လေးနက်စွာ ထပ်လောင်း ကန့်ကွက်လိုက်သည်"

ဟူသောသတင်းကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်းမှာ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အစိုးရအပေါ် အကြည်ညိုပျက်စေသဖြင့်၊ ဦးအောင်စိန်၊ ဦးတင်ရွှေနှင့် ဦးသောင်းတို့အပေါ် ၁၉၅၈ ခုနှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ

ပုဒ်မ ၅-က (၁) (က) အရ၊ သတင်းထောက်လှမ်းရေး ရဲအထူးဌာန ရဲမှူး ဦးတင်လှက တရားစွဲဆို တင်ပို့၏။

အထက်ပါ သတင်းတွင်၊ အစိုးရအပေါ် အကြည်ညို ပျက်စေသောစကားရပ်မှာ—

"ယခုအခါ အာဏာပိုင်တို့က မြိတ်ခရိုင်၊ ပုစွန်ကြီးဟောင်းအားလုံးနှင့် ပိုလ်ထွန်းစိန်တို့အား ဖမ်းဆီးလိုက်ခြင်းမှာ လုံးဝအတိုက်အခံနိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့ အစည်းမရှိအောင် လုပ်ဘိသကဲ့သို့ ရှိနေသည်။ လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင်၊ ပုစွန်ကြီးတ၊ မပါနိုင်အောင် စီမံလိုက်ဘိသကဲ့သို့လည်း ရှိနေသည်။"

ဟူသော စကားရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်ဟု ဦးလှတင် (လိုသက် ၁) က ထွက်ဆိုသွား၏။ တရားသို့ သက်သေများကလည်း၊ ဦးလှတင်အား ထောက်ခံသွားကြ၏။

တရားခံများကမူ အထက်ပါ စကားရပ်များသည် အစိုးရအပေါ် အကြည်ညို ပျက်စေနိုင်သော စကားရပ်များမဟုတ်ပါ ဟု ထုချေသည့် အလျောက်၊ ၎င်းတို့၏ သက်သေများက ထောက်ခံကြ၏။

၁၉၅၀ ခုနှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီ ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က (၁) (က) သည်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၂၄-က ပင်ဖြစ်သဖြင့်၊ ***U Damadaya v. King-Emperor*** **(1) တွင်ထုံးဖွဲ့ထားသည့် အလျောက်၊ အကြည်ညို ပျက်စေသည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုံးသပ်ရာတွင်၊ အချိန်ကာလနှင့် နေရာကို ထည့်သွင်း သုံးသပ်ရပေမည်။**

ထို့ပြင် ယခုအမှုတွင် တရားခံက မည်သည့်အကြံအစည် (**Intention**) ဖြင့်၊ အဆိုပါ အကြည်ညို ပျက်သည်ဆိုသည့် သတင်းကို ထည့်သွင်းဖေါ်ပြသည်မှာ ၊အဓိက အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ [***Professor Indra v. Emperor***, **A.I.R. (1930), Lahore 870** ကိုကြည့်ပါ]။

ယဉ်ကျေးမှု ဗီမာန် ညွှန်ကြားရေးဝန် ဦးသာမြတ် (ခံသက် ၅) က၊ အထက်ပါ အကြည်ညို ပျက်စေသည်ဆိုသော စာတမ်းတွင် "ဘိသကဲ့သို့" အဓိပ္ပါယ်မှာ "ဘိသယောင်ယောင်" ဟုပြောသွား၏။ ပညာရေး ဝန်ကြီးဟောင်း ထွန်းနေ့စဉ် သတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးထွန်းဖေ (ခံသက် ၆) ကမူ "လုပ်ဘိသကဲ့သို့" ဟုဆိုရာတွင်၊ မရှိအောင် လုပ်တာမဟုတ်၊ သို့သော် လုပ်တာနှင့်တူသည့် အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်ပါသည်" ဟုပြောသွား၏။

သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ အဆိုပါ စာတမ်းကို၊ ဦးသာမြတ်နှင့် ဦးထွန်းဖေတို့ ပြောချက် အရ၊ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူသော် ယခုအခါ အာဏာပိုင်တို့က၊ မြိတ်ခရိုင် ပုစွန်ကြီး၊ ခေါင်းဆောင် အားလုံးနှင့် ပိုလ်ထွန်းစိန်တို့အား ဖမ်းဆီးလိုက်ခြင်းမှာ လုံးဝအတိုက်

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ နှင့် မြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဦးဘိုးအုံး။

(1) 1 Ran. p. 211.

တရားလွှတ်
တော်
၁၉၆၀
ဦးအောင်စိန်
ပါ ၃
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
ဦးဘိုးအုံး။

အခံ နိုင်ငံရေး ပါတီ အဖွဲ့အစည်း မရှိအောင်လုပ် "သယောင်ယောင်"သို့မဟုတ် "လုပ်တာနှင့် တူသည်" ဟု အဓိပ္ပါယ် သက်ရောက်နေ၏။ ဗိုလ်ထွန်းစိန် တဦးတည်း ကိုဖမ်းဆီးသဖြင့်၊ အတိုက် အခံ နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်း မပျက်နိုင်သည်ကိုသတင်းစာ ဘတ်ပရိသတ်ကယူဆကြပေမည်။ သို့သော် "မြိတ်ခရိုင် ပါမောက္ခတာ၊ **ခေါင်းဆောင်အား လုံးနှင့်ဗိုလ်ထွန်းစိန်**" တို့ပါဟုထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းဖြင့်၊ အစိုးရသည် အတိုက်အခံနိုင်ငံ ရေးပါတီအဖွဲ့အစည်း မရှိစေရန်၊ တမင်လာ သက်သက် လုပ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ပေါက် နေပြန်သဖြင့်၊သတင်းစာဘတ်ပရိသတ်က အစိုးရအပေါ် အကြည်ညိုချို့ယွင်းလာမည်မှာ မသေချာပေ။ ၎င်းသတင်းကို လေးနက်စေရန် "လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါမောက္ခတာ၊ မပါနိုင်အောင် စီမံလိုက်ဘိသကဲ့သို့လည်း ရှိနေသည်" ထပ်မံ ရေးသား ထည့်သွင်း လိုက်သောကြောင့်၊ စာဘတ် ပရိသတ်က အစိုးရအပေါ် မည်မျှ အထင်မှား အမြင်မှား ဖြစ်စေသည်ကို သိလွယ်နိုင်ပေသည်။

လက်ရှိယာယီ အစိုးရသည် တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားနေခိုက်၊ ဤကဲ့သို့သော သတင်းမျိုးကို ထည့်သွင်းသဖြင့်၊ စာကြည့် ပရိသတ်တို့စိတ်ဘင် ယာယီ အစိုးရသည် တကယ်ပင်၊ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်စေမည်ဆိုတာ မှန်ပါမည်သားဟု သို့လော သို့လော တွေးတော ကြပေမည်။

အဆိုပါ အကြည်ညို ပျက်စေသည့် စာတမ်းမှာလည်း၊အစိုးရက ဗိုလ်ထွန်းစိန်အား ဖမ်းဆီးခြင်းသည် မတရားဖမ်းဆီး သလိုလို ပေါ်လွင်နေပြန်သဖြင့်၊ တရားခံများသည် အစိုးရအပေါ် တွင် မလေးမစားဖြစ်စေရန်၊ အကြံအစည်ဖြင့် ရေးသားထည့်သွင်းသည် ဟုယူဆရပေမည်။

တရားခံများက မိမိတို့သည်၊ ပြည်သူ့ ညီညွတ်ရေး ပါတီ (ဗမာပြည်) ဗဟို ကော်မိတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့၏ သတင်းစာ၏ အာဘော် မဟုတ်သောကြောင့် အပြစ် မရှိထိုက်ပါဟု လျှောက်လဲသွား၏။ မိမိတို့သတင်းစာ၏ အာဘော်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပြည်သူ့ ညီညွတ်ရေး ပါတီ (ဗမာပြည်) ဗဟိုကော်မိတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်စေ၊ အကြည်ညို ပျက်သော သတင်းကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းရေးသားပါက၊ထို သတင်းစာကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများသည် တာဝန်ခံယူရပေမံည်။ ၎င်းအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ***Krishna Gopal Sharma*** **v.** ***Emperor*** (1) အမှုတွင် အောက် ပါအတိုင်းဆုံးဖြတ် ထား၏။

"The fact that a seditious article was merely 'copied' by the accused from another newspaper in regard to the appearance in which no prosecution followed and that the accused

(1) Cr. L. J. Vol. 32, p. 161.

thought that the article was not seditious and did not 'intend' to publish anything seditious is no defence to a charge under s. 124-A, Penal Code, but may be taken into consideration in determining the question of sentence."

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

ဦးအောင်စိန် ပါ ၃ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဦးဘိုးအုံး။

အယူခံ တရားခံများ၏ ရှေ့နေကြီးက အချင်းဖြစ် သတင်းကဲ့သို့သော သတင်းကို နေးရှင်း သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းသော်လည်း၊ အာဏာပိုင်တို့က နေးရှင်းသတင်းစာ အပေါ် မည်သို့မျှ အရေးမယူသဖြင့် တရားခံများ အပေါ် အပြစ်ရှိပါသည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မှားပါသည်ဟု လျှောက်ထား၏။ နေးရှင်း သတင်းစာ အပေါ် အရေးမယူကာမျှဖြင့်၊ တရားခံများအပေါ် အပြစ်မဲ့ဟု မယူဆနိုင်ပေ။ အပြစ်ဒဏ်ပေးရာတွင်သာ ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်ပေသည်။

သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ တရားခံများအပေါ် အပြစ်ပေးထားသည်မှာ မှားသည်ဟု မယူဆနိုင်ခဲ့။

သို့သော် အဆိုပါ ရေးသားချက်သည် အစိုးရအပေါ် အကြည်ညို ပျက်ရန် အလွန် အကျူးကြွမ်းတမ်းသော စာတမ်းများ မဟုတ်သည့် အပြင်၊ တရားခံများမှာလည်း အချုပ်နှင့် နေရသည်မှာ တန့်စ်ပင် ရှိပေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ဦးအောင်စိန် အပေါ် အပြစ်ဒဏ် ၆ လမျှနှင့် သင့်တော်လောက်ပေသည်။ အခြားတရားခံ ဦးတင်ရွှေ နှင့် ဦးသောင်းတို့ကိုမူ၊ ကျခံပြီး အပြစ်ဒဏ်နှင့် လုံလောက်ပြီဟုယူဆ၏။

နိုင်ငံတော် သမတ က၊ စက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို သိမ်းဆည်းနိုင်သော ၁၉၅၀ ခုနှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅-က (၂) ကိုယုတ်ဘိမ်းသွားပြီး ဖြစ်သဖြင့်၊ ယခုအမှုတွင် သိမ်းဆည်းထားသော စာပုံနှိပ်စက်နှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာများကို ဗိုလ်တထောင် စာပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပြန်ပေးရပေမည်။ **(1947 B.L.R. 279)**။

အောက်ရုံးတော်မှ၊ တရားခံများအပေါ် ပေးထားသော ပြစ်မှုစီရင်ချက်ကို အတည်ပြုလိုက်သည်။ ပြစ်ဒဏ်များကိုမူ ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး၊ တရားခံ ဦးအောင်စိန် အပေါ် ၁၉၅၀ ခုနှစ် အရေးပေါ် စီမံမှု (ယာယီပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅-က (၁) (က) အရ၊ အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် ၆ လ အပြင်၊ ဒဏ်ငွေ ၃၀၀ ကျပ် ပေးရပေမည်၊ သို့မဟုတ် နောက်ထပ် ထောင်ဒဏ် (၃) လ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်
တော်
၁၉၆၀
—
ဦးအောင်စိန်
ပါ ၃
နှင့်
ပြည်လောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
—
ဦးဘိုးကံ။

ဦးတင်ရွှေနှင့် ဦးသောင်းတို့ကိုမူ၊ ကျခံပြီးသော ထောင်ဒဏ်အပြင်၊ ဒဏ်ငွေ ၁၀၀ ကျပ်ပေးဆောင်ရမည်၊ သို့မဟုတ် နောက်ထပ် အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် (၁) လ ကျခံစေရမည်။

သိမ်းဆည်းထားသော စာပုံနှိပ်စက်နှင့် စက်ဂိုဏ်ယာ တန်ဆာပလာ မျှားကို ဗိုလ်တဇောင် သတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပြန်ပေးစေ။

CIVIL REVISION.

Before U San Maung, J.

TOE-WAL AHMED (*alias*) SALIN AND ONE (APPLICANTS)

v.

MAUNG TIN (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Mar. 4.

Court Fees Act, Sch. II, *Art* 17, *Cl.* 6—*Court Fees in suit for ejectment of a licensee governed by.*

A suit by the owner of a house to eject his licensee is governed as regards Court Fees by Article 17, Clause vi of Schedule II of the Court Fees Act.

P. J. Narayan v. *Ma Daw and one*, U.B.R. Civil, Vol. II (1902-03), p. 1 (Court Fee), followed.

Mohamed Ebrahim Sahib Khateeb v. *Bhymeah A. Ismailji*, L.B.R. Vol. I, (1900-02), p. 303, explained.

Po Shin for the applicants.

Ba Thawt for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 13 of 1957, of the Township Court of Taikkyi, the plaintiff Maung Tin who is the respondent in the present application for revision sued the defendant-applicants Toe-wal Ahmed and Kali Muthu for their ejectment from one of the six rooms in the tenement building at Prome Road, Taikkyi. His case was that he was the tenant of this room having rented the same from B. P. Kadir, the owner of the house for a rental of K 15 per mensem, that in the year 1955 he had allowed the defendant Toe-wal Ahmed to occupy the same as he took pity upon this defendant whose shop had been demolished, and that the defendant Toe-wal Ahmed had, without his consent, let a portion of his room to the defendant Kali Muthu.

The defence of Toe-wal Ahmed and Kali Muthu was that Toe-wal Ahmed was a sub-tenant of the plaintiff and

* Civil Revision No. 57 of 1958 against the decree of the Additional District Judge, Insein, in Civil Appeal No. 9 of 1958, dated the 4th October 1958.

H.C. 1960

TOE-WAL AHMED (*alias*) SALIN AND ONE *v.* MAUNG TIN.

U SAN MAUNG, J.

not merely in permissive occupation of the room in suit. They also contend that the suit was not maintainable in law as it was not in conformity with the provisions of the Urban Rent Control Act.

On the pleadings one of the main issues for determination in the case was whether or not Toe-wal Ahmed was a tenant or a mere licensee of the plaintiff Maung Tin. Holding that he was a mere licensee, the learned trial Judge decreed the plaintiff's suit with costs.

On appeal by the defendants to the Additional District Court of Insein, the defendants contended *inter alia* that the learned Judge of the trial Court was wrong in coming to the conclusion that the defendant Toe-wal Ahmed was a mere licensee of the plaintiff, that the learned trial Judge had failed to consider whether the payment of the Court Fees stamp on the Plaint, was correct as the plaint was, insufficiently stamped and that the learned trial Judge had failed to consider whether or not there was mis-joinder of causes of action.

The learned Additional District Judge, however, after coming to the conclusion that the learned trial Judge's decision regarding the status of the defendant Toe-wal Ahmed was correct, dismissed the appeal. He did not consider the grounds of appeal relating to insufficiency of stamp on the plaint, and mis-joinder of causes of action.

In this application for revision by the defendants Toe-wal Ahmed and Kali Muthu, the learned Advocate for the applicants no longer contends that there had been mis-joinder of causes of action. In point of fact, if Toe-wal Ahmed was a licensee of the plaintiff, both he and Kali Muthu his tenant were liable to be ejected by the plaintiff in the same suit, Kali Muthu being a proper, though not a necessary, party to the suit.

The only point urged in favour of the applicants is that the plaint should have been rejected by the learned trial Judge as improperly stamped.

H.C. 1960

TOE-WAL AHMED (*alias*) SALIN AND ONE v. MAUNG TIN.

U SAN MAUNG, J.

Now, the plaint bears a Court Fee stamp of K 27 as the suit was valued at K 180 for the purpose of both jurisdiction and Court Fee as provided for in clause (xi) of section 7 of the Court Fees Act, the relevant portion of which enacts that in a suit between a landlord and tenant for the recovery of immoveable property from a tenant the amount of fee payable under the Court Fees Act should be according to the amount of the rent of the property payable for the year next before the date of presentation of the plaint. It is contended by the learned Advocate that as the suit was for the recovery of the property from the alleged licensee, *ad valorem* Court Fees on the value of the premises in suit should have been paid and that this should be the value for the purpose of jurisdiction as well.

Now, although it is settled law that in a suit by a landlord for the recovery of immoveable property from a tenant, the Court Fee payable should be computed as shown in clause (xi) of section 7, there has in the past been a sharp difference of opinion on this point.

In *Ram Raj Tewari* v. *Girnandan Bhagat and others* (1), a Bench of the Allahabad High Court held that "a suit to eject a tenant at fixed rates is a suit for the possession of land within the meaning of paragraph 5, s. 7 of the Court-fees Act, 1870, and the valuation of such suit for the purposes of Court-fees and of jurisdiction is the value of the subject matter of the suit, that is to say of the tenant-right, not of the land itself nor of merely one year's rent." This decision was confirmed by another bench of the Allahabad High Court in *Radha Prasad Singh* v. *Pathan Ojah and another* (2).

A full Bench of the Chief Court of Lower Burma, however, in dissenting from the decision in *Ram Raj Tewari* v. *Girnandan Bhagat and others* (1), therein held

(1) I.L.R. (1893), All. Vol. XV, p. 63 (2) I.L.R. (1893), All. Vol. XV, p. 363.

H.C. 1960

TOE-WAL AHMED (*alias*) SALIN AND ONE v. MAUNG TIN.

U SAN MAUNG, J.

that a plaint in which the remedy asked for is the ejectment of a tenant from premises for non-payment of rent, or for the breach of any covenant contained in the lease, or for holding over after his tenancy has expired is not properly stamped with a Court-fee of Rs. 10 under Article 17, clause 6, of Schedule II of the Court Fees Act. It was further held that the suit being one for possession of immoveable property, the plaint should be stamped according to the value of the subject matter and that such value is to be ascertained by reference to sub-clause (*e*) of clause V of section 7. Under this sub-clause (*e*) are items (vi) to (xi). [*See Mohamed Ebrahim Sahib Khateeb* v. *Bhymeah A. Ismailji* (1).]

The Full Bench case of the Chief Court of Lower Burma was considered by the Judicial Commissioner, Upper Burma in *P. J. Narayan* v. *Ma Daw and one* (2), and the learned Judicial Commissioner agreeing with the views of the Allahabad High Court in *Ram Raj Tewari* v. *Girnandan Bhagat and others* (3) and *Radha Prasad Singh* v. *Pathan Ojah and another* (4) held that a suit by a landlord to eject a tenant from his house is governed as regards Court Fees by Article 17, Clause VI of Schedule II of the Court Fees Act.

The point of difference between the Upper Burma view and the Lower Burma view was, whereas in Upper Burma it was held that in such a suit the subject matter was not the house but the right of the landlord to eject his tenant from the house, in Lower Burma it was held that the subject matter was the house in respect of which the landlord desired to obtain possession from his tenant.

The Lower Burma view is now prevalent in so far as a suit by a landlord for the ejectment of his tenant is

(1) L.B.R. Vol. I (1900-02), p. 303. (3) I.L.R.(1893) All. Vol. XV, p. 63.
(2) U.B.R. Civil, Vol. II, (1902-03) p. 1 (Court Fee). (4) I.L.R.(1893) All. Vol. XV, p. 363.

concerned. Such suits are governed by clause (xi) of section 7 of the Court Fees Act.

However, as regards a suit by the owner of a house to eject his licensee following the line of reasoning of Adamson, J.C. in *P. J. Narayan* v. *Ma Daw and one* (1), I consider that the subject matter of the suit, being the right to eject the licensee, it is not possible to estimate its money value and that therefore such a suit is governed as regards Court Fees by Article 17, Clause VI of Schedule II of the Court Fees Act.

In coming to this decision I am not unmindful of the case of *Basiram Christian* v. *Ganesh Chandra Das Gupta* (2). In that suit the plaintiff sued for a declaration of his title and possession of the land and for removing the defendant who was a licensee, and for a permanent injunction on the defendant restraining him from coming upon the land after removing him from it. The plaintiff valued his suit at Rs. 100 for ejectment and injunction and paid Court Fees *ad valorem* on that valuation while the defendant objected that the suit should be valued at Rs. 2,200 which was the value of the land. It was held by a single Judge of the Calcutta High Court that the valuation made in the plaint was sufficient and that he need not interfere with the case in revision.

Whatever may be the view of the Calcutta High Court, the opinion expressed by me above seems to be more cogent.

As the plaintiff-respondent Maung Tin had paid a Court Fee of K 27 which is more than the amount prescribed in Clause VI of Article 17 of Schedule II of the Court Fees Act, the Court Fee on the plaint is more than sufficient.

The application for revision is, therefore, dismissed.

(1) U.B.R. Civil, Vol. II (1902-03), p. 1. (Court Fee).
(2) C.W.N. Vol. XXIV, (1919-20), p. 167.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

April 19.

DAW THAI (APPELLANT)

v.

DAW KHIN MAY (RESPONDENT).*

Decree for ejectment—Rescission of—On payment of arrears of rent—No provision for—In Urban Rent Control Act after expiry of Act—Unknown to Civil Procedure Code.

No decree for ejectment can be rescinded in a manner laid down in s. 14 (1) of the Urban Rent Control Act of 1948 after the Act has expired and the rescission of a decree for ejectment on payment by the tenant to the landlord of the arrears of rent, etc., is a thing unknown to the Civil Procedure Code.

Hla Sein for the appellant.

Mon San Hlaing for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 29 of 1956 of the Township Court of Bogale the plaintiff Daw Khin May who is the respondent in the present appeal obtained a decree for the ejectment of the defendant appellant Daw Thai and her husband U Pyon Cho from a house in 3rd Street, Bogale, the suit being one under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. Subsequently on the 1st of November 1957 the Township Judge passed an order in Civil Execution Case No. 22 of 1957 staying the execution of the ejectment decree on their paying the arrears of rent in full and on their paying the monthly rent due on the 10th of each month beginning with the 10th of November 1947. Although that part of the order directing the due payment of future rent as a condition precedent to the continued stay of execution was invalid in law, the defendant-appellant did not make any attempt to

* Civil 2nd Appeal No. 74 of 1958 from the decree of the District Court, Pyapon, dated the 10th July 1958, in Civil Appeal No. 1 of 1958.

set it aside by preferring an appeal against the same. Subsequently on the 11th of December 1957 when the execution case was called, the Pleader for the decree-holder Daw Khin May made a verbal application for the issue of a delivery order on the ground that the judgment-debtor had failed to pay the monthly rent for the month of December 1957 on the date fixed, and consequently had broken the condition prescribed in the said order dated the 1st of November 1957. On that day the Pleader for the judgment-debtors, who was present, stated that he had no objection to the issue of a delivery order. Therefore the Township Judge ordered the issue of a delivery order returnable on the 17th of December 1957.

When the case was called on the 17th of December 1957 the Pleader for the judgment-debtors withdrew from the case on the ground that one of the judgment-debtors U Pyon Cho had died. One U Aye Maung as agent of Daw Thai filed an application for the cancellation of the delivery order, which by that time had been duly executed. It was contended that the rent due for the month of December 1957 had been duly paid to U Khin Maung, Pleader for the decree-holder. This contention was, however, rejected by the learned Township Judge.

The judgment-debtor Daw Thai appealed to the District Court of Pyapon. There it was contended on her behalf that the trial Court was wrong in not having made any enquiry into the truth or otherwise of the statement that U Khin Maung had accepted the rent for December 1957 on behalf of the decree-holder. The learned District Judge, however, rejected this contention on the ground that even if U Khin Maung had accepted the rent on behalf of his clients the payment not having certified and recorded as required by Order XXI, Rule 2 of the Civil Procedure Code it could not be recognized by the executing Court.

The judgment-debtor Daw Thai has now appealed to this Court. It is contended that the payment alleged to

H.C. 1960

DAW THAI v. DAW KHIN MAY.

U SAN MAUNG, J.

have been made to U Khin Maung being in compliance with the terms imposed upon the judgment-debtor under section 14 (1) of the Urban Rent Control Act, Order XXI, Rule 2 of the Civil Procedure Code did not apply and that the Court could make an enquiry into the matter although the payment had not been certified and recorded in a manner prescribed by Order XXI, Rule 2 of the Civil Procedure Code. In my opinion, there is ample force in this contention.

However, the Urban Rent Control Act, 1948, having expired on the 8th of October 1959 by efflux of time it is a matter now for consideration whether a decree for ejectment in a suit under section 11 (1) (a) of the Urban Rent Control Act can be rescinded after the expiry of the aforesaid act. As held by a Bench of this Court in *U Ohn Maung* v. *Daw Kyi Kyi* (1) on the expiry of the Urban Rent Control Act of 1948 the parties to a civil suit are relegated to the position they held under the general law except in respect of those matters specially provided for in the Act itself. It has not been specially provided for in Urban Rent Control Act of 1948 that decree for ejectment can be rescinded notwithstanding the expiry of the Act upon the judgment-debtor complying with the conditions laid down by the Court under section 14 (1) of the Act. Accordingly, and in view of the fact that rescission of a decree for ejectment on payment by the tenant to the landlord of the arrears of rent, etc., is a thing unknown to the Civil Procedure Code, I am of the opinion that no decree for ejectment can be rescinded in a manner laid down in section 14 (1) of the Urban Rent Control Act after that Act has expired.

For this reason the appeal fails and is dismissed with no order as to cost.

(1) 1060 B.L.R. p. 112 (H.C.).

APPELLATE CIVIL.

Before U Po On, J.

DAW MYINT MYINT (APPELLANT)

v.

P. R. VELLASWAMY (RESPONDENT).*

H.C. 1960

March 30.

Civil Procedure Code, O. 9, R. 9—Application to set aside order dismissing application to restore suit—Limitation Act, Art. 163.

An application to set aside an order of dismissal for default of an application to restore suit to file is one under Rule 9, Order 9 of the Code of Civil Procedure and is governed by Article 163 of the Limitation Act.

S. A. Menon v. *Revd. Father J. F. Lafon*, 3 Ran. 534, followed.

Bipin Behari Shaha v. *Abdul Barik*, I.L.R. 44 Cal. 950, referred to.

Aung Min (2) for the appellant.

S. K. N. Aiyar for the respondent.

U PO ON, J.—On the 21st August 1957 the appellant put in an application to the 3rd Judge of the Rangoon City Civil Court for restoration of her suit dismissed for default of her appearance on the 24th July 1957.

On the 28th January 1958 her application was again dismissed for default of her appearance. So, on the 28th February 1958 she put in an application for setting aside the order dismissing her application and for restoration of her suit to file.

The trial Court rejected this second application holding that it was barred by time and that there was no sufficient cause for non-appearance of appellant on the day the application was dismissed.

So, this appeal.

* Civil Misc. Appeal No. 1 of 1959 against the order of the 3rd Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 11th November 1958, in Civil Regular Suit No. 1620 of 1952.

H.C. 1960

DAW MYINT MYINT v. P. R. VELLASWAMY.

U PO ON, J.

It is argued by the learned Counsel for the appellant that the second application should be entertained under section 151 of the Civil Procedure Code and that as the period of limitation is three years as prescribed in Article 181 of the Limitation Act, the application was within time. In support of his contention he cited the case of *Sarat Chandra Bose* v. *Bisweswar Mitra* (1).

The respondent, on the other hand, relied on the case of *Bipin Behari Shaha* v. *Abdul Barik* (2) wherein it was held that the application lay under Order IX, Rule 9 of the Code of Civil Procedure and that the period of limitation is thirty days.

Both the authorities are not destitute of support from the decisions of other Indian High Courts.

However, I need not go into all these authorities, as there is a Burma ruling directly on the point. It was held in *S. A. Menon* v. *Revd. Father J. F. Lafon* (3) that an application under Order IX, Rule 9 lies to set aside an order of dismissal for default of an application to re-open a suit. I respectfully agree with this view; otherwise the Courts will have great difficulty in devising a suitable remedy and section 151 of the Code of Civil Procedure which provides an emergency power ought not to be necessary to resort to in a class of cases which are of everyday occurrence as these are.

As the appellant's second application has to be treated as the one under Order IX, Rule 9 of the Code of Civil Procedure, the period of limitation prescribed in Article 163 of the Limitation Act is thirty days only.

So, the appellant's application is barred by time; and consequently, this appeal is dismissed with costs. Advocate's fee three gold mohurs.

(1) Vol. LIV, Cal. 405. (2) Vol. XLIV, Cal. 950.
(3) 3 Ran. 534.

CRIMINAL REVISION.

Before U Po On, J.

U SHWE PAING (APPLICANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

H.C. 1960

April 29.

Penal Code, s. 211—Institution of criminal proceedings—Causing—Criminal Procedure Code, s. 476—To be read with s. 195—Procedure to be followed—Mandatory provisions—Failure to observe—Effect of.

Where in consequence of the applicant's report to the police certain persons were prosecuted, the applicant had caused criminal proceedings to be instituted within the meaning of s. 211, Penal Code.

And where in the course of the hearing of the case before the Special Judge, the applicant denied the correctness of his report to the police, the offence alleged to have been committed by the applicant as a result of such denial was committed in or in relation to the proceedings in the Court of the Special Judge and the Special Judge must therefore follow the procedure prescribed in s. 476, Cirminal Procedure Code by forwarding his complaint in writing to a Magistrate of the first class having jurisdiction and not to the Police Station. Furthermore, s. 195 of the Criminal Procedure Code which has to be read with s. 476, prohibits a Court from taking cognizance of the offence punishable under s. 211, Penal Code unless and until a complaint in writing has been made by a particular person in authority and as the Special Judge did not comply with the mandatory provisions of s. 476, Criminal Procedure Code, the Headquarters Magistrate before whom the police sent up the case against the applicant had no jurisdiction to take cognizance of the offence against the applicant.

N. R. Majumdar for the applicant.

Ba Thin (Government Advocate) for the respondent.

U PO ON, J.—U Shwe Paing has made this revision application to quash the charge framed against him in Criminal Regular Trial No. 302 of 1959 of the Court of Headquarters Magistrate, Toungoo.

On the 24th day of 1959 U Shwe Paing made a report at the Oktwin Police Station that Ko Oo Pe, Kyaw Gyi, Aung

* Criminal Revision No. 354 (B) of 1959. Review of the order of the Headquarters Magistrate, Toungoo, dated the 19th November 1959, in Criminal Regular Trial No. 302 of 1959.

H.C. 1960

U SHWE PAING v. THE UNION OF BURMA.

U PO ON, J.

Sein, Pe Khin, Kyi Htu, Shan Gyi, Kyi Nah and six unknown insurgents surrounded Maung Htu and Ko Paw Gyi and that Ko Oo Pe and two unknown insurgents cut Maung Htu and Ko Paw Gyi with *dahs*. In the Court of Special Judge, Toungoo, U Shwe Paing denied that his report at the Police Station in respect of Kyaw Gyi, Aung Sein, Shan Gyi and Kyi Nah was correct. Thereupon the Special Judge, Toungoo, sent a report to the Oktwin Police Station to take an action against U Shwe Paing.

Accordingly, the Oktwin Police sent up U Shwe Paing to stand his trial under section 182/211, Penal Code.

The Headquarters Magistrate, Toungoo framed a charge under section 211 (2) Penal Code, against U Shwe Paing at the end of the inquiry.

Section 211 of the Penal Code refers to three matters: (1) falsely charging a person, (2) instituting criminal proceedings against that person, (3) causing to be instituted criminal proceedings against that person. As the Oktwin Police had sent up the case for trial on U Shwe Paing's report U Shwe Paing had caused criminal proceedings to be instituted within the meaning of section 211, Penal Code. Moreover, the offence alleged to have been committed by U Shwe Paing was committed in or in relation to the proceedings in the Court of Special Judge. In the circumstances the Special Judge must follow the procedure prescribed in section 476, Criminal Procedure Code, in making the complaint. In other words, he must forward his complaint in writing to a Magistrate of the first class having jurisdiction and not to the Police Station. Furthermore, section 195 of the Criminal Procedure Code which has to be read with section 476, prohibits a Court from taking cognizance of certain offences described therein unless and until a complaint in writing has been made by a particular person and authority. Section 211, Penal Code, is one of those sections mentioned in section 195, Criminal Procedure Code.

As the Special Judge did not comply with the mandatory provisions of section 476, Criminal Procedure Code, the Headquarters Magistrate, Toungoo, could not also take cognizance of the offence alleged to have been committed by U Shwe Paing.

I, therefore, direct that the proceedings in Criminal Regular Trial No. 302 of 1959 of the Court of Headquarters Magistrate, Toungoo, be quashed.

The Magistrate, I may add, should see whether he is competent to try the case, as the allegation against U Shwe Paing was that he caused the criminal proceedings to be instituted against his opponents for an offence punishable with death or transportation for life. (Chapter XI, Schedule II, Criminal Procedure Code.)

CRIMINAL REVISION

Before U Po On, J.

H.C. 1960

April 8.

MAUNG KAUK AND THREE OTHERS (APPLICANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Criminal Procedure Code, s. 528 (2)—*Transfer of case—Notice to be given to the opposite party.*

Although s. 528 (2) of the Criminal Procedure Code does not provide for the giving of a notice to the opposite party, still on general principles and in the interest of justice notice should be given to the party affected, so as to give him an opportunity of showing cause against an order of transfer.

Kamatchi Ammal and others v. *Emperor*, A.I.R. (1929) Mad. 511; *Teacotta Shekdar* v. *Ameer Majee, Hafiz Paiker and others*, I.L.R. 8, Cal. 393, referred to. See also *Ma Hnit* v. *Maung Pe To*, (1904—06), 1 U.B.R.Crl. Pro. 15—(Ed.) Cal. 393.

Ba Kyaw for the applicants.

Ba Thin for the respondent.

U PO ON, J.—As the District Magistrate, Rangoon, transferred the Criminal Regular Trial No. 2612 of 1958 from the Court of 8th Additional Magistrate to that of 2nd Additional Magistrate, Rangoon, on U Yat Hla's application without giving any notice to the applicants (accused) to show cause against the transfer, the present revision application is made by the accused to set aside the said order of District Magistrate.

Although section 528 (2) of the Criminal Procedure Code does not provide for the giving of a notice to the opposite party, still on general principles notice should be given to the party affected, so as to give him an opportunity of showing cause against an order of transfer. (*See* A.I.R. 1929 Mad. 511, Vol. VIII, Calcutta 393.) At

* Criminal Revision No. 326 (B) of 1959.

Review of the order of the District Magistrate, Rangoon, dated the 5th October 1959, in Criminal Misc. No. 315 of 1959.

least the interest of justice demands that a notice should be given to the opposite party before any order for such a transfer is made.

I, therefore, set aside the order of District Magistrate, Rangoon, transferring the Criminal Regular Trial No. 2612 of 1958 from the Court of 8th Additional Magistrate to 2nd Additional Magistrate.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960

March 15.

U OHN MAUNG (APPELLANT)

v.

DAW KYI KYI (RESPONDENT).*

Urban Rent Control Act, s. 11 (1) (a)—Arrears of rent—Assignment of—Not arrears of rent lawfully due for the purpose of—Notice demanding such arrears of rent—Invalid—In suit for ejectment under—Points to prove—Provisions contained in—Procedural and retrospective—Effect of expiry of.

Where the owners of a house sold the house to the respondent with assignment of the arrears of rent for three years due and payable to them by the appellant, who was their tenant and the respondent sued the appellant for ejectment of the appellant from the said house under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act for non-payment of the arrears of rent due by the appellant to the previous owners and assigned to the respondent.

Held : That the assignment of the three years' rent due by the appellant to the previous owners of the house to the respondent merely gave the respondent the right to sue the appellant for the amount due and that the assignment did not give the respondent the right to treat the amount due by the appellant to the previous owners as arrears of rent lawfully due for the purpose of filing a suit under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act.

Sheogobind Singh v. *Gouri Prasad*, 4 Pat. 43 ; *K.S.A.K. Raman Chettiar* v. *Maung Maung*, (1946), R.L.R. 190 ; *Poongavanam Pillai* v. *Subramanya Pillai and another*, A.I.R. (1951) Mad. 601, referred to.

Held further : That the notice sent by the respondent to the appellant demanding such arrears of rent was invalid in law.

In an ejectment suit under s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act the plaintiff has to prove, firstly, that the tenancy has been determined according to law under the Transfer of Property Act and, secondly, that the rent lawfully due has not been paid inspite of the sending of the requisite notice.

The provisions contained in clause (*a*) of s. 11(1) of the Urban Rent Control Act are merely procedural.

Tai Chuan & Co. v. *Chan Seng Cheong*, (1949) B.L.R. (S.C.) 86 ; *Kishoredas P. Mangaldas* v. *Ahmed Suleman*, 49 Bom. 567 ; *R.K. Mody & Co.* v. *Mohamedbhai Abdool Hoosein & Co.*, 49 Bom. 724 ; *The Soorate e Bara Bazaar Co., Ltd.* v. *Hoosein Hamadanee & Co.*, 5 Ran. 139; *Hwe Ngwe Chew* (a) *U Kyu* v. *The Official Receiver, High Court*, (1959) B.L.R. (H.C.) 12 ; *U Yar Hoke* v. *Ma Htway Khin and the Assistant Controller of Rents, Rangoon*, (1960) B.L.R. (S.C.) (Jan. issue), referred to.

---

* Special Civil Appeal No. 19 of 1958, against the decree of the Appellate Side of this Court in Civil 1st Appeal No. 56 of 1954, dated the 15th August 1957.

Changes in the law of procedure are retrospective in character.

King v. *Thorpe and three others*, (1947) R.L.R. 279 at 287, referred to.

Although the bar imposed by s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act, was present at the time of the trial of the suit and at the time the appeal arising out of the suit was decided, it ceases to be present at the time the present appeal is heard due to the expiry of the Urban Rent Control Act and the bar imposed by s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act no longer applies to a suit for ejectment by the respondent against the appellant with the result that the respondent is entitled to eject the appellant on the determination of he tenancy according to law.

G. N. Banerji for the appellant.

Ba Than (1) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 290 of 1953 of the City Civil Court, Rangoon, the plaintiff Daw Kyi Kyi who is the respondent in the present appeal, sued the defendant-appellant U Ohn Maung for his ejectment from a house known as No. 113, Widermere Road, Rangoon; the suit being one under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act for non-payment of arrears of rent lawfully due by the defendant-appellant. The plaintiff's case was that she had purchased the house in question from its previous owners under a registered deed of sale, dated the 12th November 1952, that on the same date the previous owners had assigned to her all their rights to claim from U Ohn Maung three years' rent due to them, and that by a notice, dated the 13th November 1952, she had informed U Ohn Maung about the sale of the house and the assignment of arrears of rent to her by the previous owners of the house, and calling upon him to pay up these arrears. This notice was refused by the defendant-appellant so that she had to send him another notice, dated the 31st December 1952, again calling upon him to pay up the arrears of rent. Because of the failure on the part of U Ohn Maung to comply with the demand contained in the notice, she was compelled to file the present suit against him. U Ohn Maung's defence was that he was in possession of the suit house in

H.C. 1960

U OHN MAUNG v. DAW KYI KYI.

U SAN MAUNG, J.

his own right, having been in adverse possession of it for more than 12 years. He also contended that the notice sent to him by the plaintiff-respondent was not legal.

On the pleadings the learned 4th Judge of the City Civil Court framed two issues: (1) Whether the defendant was the tenant of the plaintiff? (2) If so, whether the notice was valid? Both these issues were answered by the learned trial Judge in favour of the plaintiff-respondent and her suit was decreed with costs. The defendant appealed to this Court and the learned single Judge on the Appellate Side (U Aung Khine, J.) confirmed the finding of the trial Judge that the defendant was a tenant of the plaintiff. Regarding the second issue, the learned single Judge on the Appellate Side rejected the contention made on behalf of U Ohn Maung that the assignment of three years' rent to Daw Kyi Kyi by the previous owners of the house, merely gave her an actionable claim and that the amount due by U Ohn Maung to the previous owners of the house could not be treated as rent lawfully due for the purpose of a suit under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. He accordingly dismissed the defendant's appeal with costs.

In the present appeal under section 20 of the Union Judiciary Act by the defendant U Ohn Maung, it is again contended that the three years' rent due by U Ohn Maung to the previous owners of the house, could not be treated by Daw Kyi Kyi as rent lawfully due to her by U Ohn Maung for the purpose of filing a suit under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act, notwithstanding the fact that these arrears of rent had been assigned to her. In our opinion, this contention must be allowed to prevail.

In *Sheogobind Singh* v. *Gouri Prasad* (1) a Bench of the Patna High Court held that where a purchaser of a

(1) 4 Pat. 43.

propriety interest in land, acquires at the same time and under the same instrument a right to recover the rent in arrear at the time of the purchase, the right to recovery of such rent is an actionable claim within the meaning of sections 3 and 136 of the Transfer of Property Act, 1882.

In *K. S. A. K. Raman Chettiar* v. *Maung Maung* (1) Mosely, J., pointed out that it was only in the case of future rents and profits of land that the assignment must be by registered deed, and that such is not the case of an assignment of arrears of rent or rents that have accrued, which is merely an assignment of an actionable claim. Among the cases referred to with approval by the learned Judge was the case of *Sheogobind Singh* v. *Gouri Prasad* (2) cited above.

In *Poongavanam Pillai* v. *Subramanya Pillai and another* (3) Panchapakesa Ayyar, J., held that rents and profits accruing due before the transfer are not legal incidents of the property transferred, and that such arrears of rent are a debt or actionable claim and if they are to be transferred, must be assigned separately.

Therefore, the assignment of the three years' rent due by U Ohn Maung to the previous owners of the suit house to Daw Kyi Kyi merely gave her a right to sue U Ohn Maung for the amount due. It did not give her the right to treat the amount due by U Ohn Maung as arrears of rent lawfully due for the purpose of filing a suit under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. Consequently, the notice sent by Daw Kyi to U Ohn Maung demanding such arrears of rent was invalid in law.

This, however, does not conclude the matter. The order of the learned single Judge of this Court appealed against was passed on the 15th August 1957. Since then the Urban Rent Control Act has expired on the 8th

(1) (1946) R.L.R. 190. (2) 4 Pat. 43.
(3) A.I.R.(1951) Mad. 601.

H.C. 1960

U OHN MAUNG v. DAW KYI KYI.

U SAN MAUNG, J.

October 1959 by efflux of time. This is a fact of which this Court is bound to take judicial notice. Therefore, it is the question now for consideration whether the decree for ejectment appealed against can now be set aside.

The notice, dated the 31st December 1952, sent by U Ba Than, Advocate for Daw Kyi Kyi, to the defendant-appellant U Ohn Maung was a composite one, as it also contained an intimation that the tenancy subsisting between him and Daw Kyi Kyi would be determined by the 31st day of January 1953. Accordingly, the tenancy came to an end before the suit under appeal was filed on the 28th February 1953. Now, section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act in so far as is relevant for the purpose in hand reads: "Notwithstanding anything contained in the Transfer of Property Act or the Contract Act or the Rangoon City Civil Court Act, no order or decree for the recovery of possession of any premises to which this Act applies or for the ejectment of a tenant therefrom shall be made or given unless any rent lawfully due from the tenant has not been paid to the landlord or deposited with the Controller after a written demand for payment of such rent has been sent to the tenant by registered post and has not been complied with for three weeks from the date of such demand."

Therefore, when the Urban Rent Control Act is in force, the plaintiff who desires to eject his tenant on a ground mentioned in section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act has to prove, firstly, that the tenancy has been determined according to law under the Transfer of Property Act and, secondly, that the rent lawfully due has not been paid in spite of the sending of the requisite notice.

In the case now under consideration, although the notice sent is invalid in so far as the requirements of

section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act are concerned, it is a valid notice under section 106 of the Transfer of Property Act. Therefore, if the bar imposed by section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act is not there, the decree for ejectment passed against the defendant-appellant U Ohn Maung in the suit under appeal is a perfectly good one. No doubt, such a bar was present at the time of the trial of the suit and at the time the appeal of U Ohn Maung was decided by the learned single Judge of this Court on the 15th August 1957. It is not there at the present moment. The question which now requires consideration is, what is the effect of the expiry of the Urban Rent Control Act, 1948, during the pendency of the present appeal under section 20 of the Union Judiciary Act?

Now, it is a well-known principle of law that the changes in the law of procedure are retrospective in character. This was the decision of a Full Bench of the late High Court of Judicature in *King* v. *Thorpe and three others* (1). In this connection, the observation of U Ba U, J., in the above case is apposite. The learned Judge said:

> "The first part of the reference comes within the four corners of the observations made by Lord Blackburn in the case of *James Gardner* v. *Edward A. Lucas and others* (2). The observations are in the following terms:
>
> 'Alterations in the form of procedure are always retrospective, unless there is some good reason or other why they should not be. Then, again, I think that where alterations are made in matters of evidence, certainly upon the reason of the thing, and I think upon the authorities also, those are retrospective, whether civil or criminal.'
>
> What these observations mean in relation to the first part of the reference under consideration is in my opinion this.

(1) (1947) R.L.R. 279 at 287. (2) (1877-8) Vol. 3, 3 A.C. 582 at 603.

H.C. 1960

U OHN MAUNG v. DAW KYI KYI.

U SAN MAUNG, J.

If a statement was admissible in evidence according to the Law of Evidence, as it stood, at the time it was made and was accordingly admitted in evidence but if a change took place in the Law of Evidence just before the conclusion of the trial and under the new law the aforesaid statement became inadmissible, the trial Court must exclude it from consideration when writing its judgment.

The second part of the reference is also, in my opinion, covered by what Lord Wright said in *In re A Debtor* (1) where the learned Master of the Rolls said:

> 'Thus while an Appellate Court is able, and bound, to give effect to new remedies which have been introduced by enactments passed after the order appealed from was made by the Court of First Instance, yet with regard to substantive rights it is well established that the Appellate Court must give effect to the same law as that which was in force at the date of the earlier proceeding.'

If an Appellate Court is able, and bound, to give effect to new remedies introduced by an Act passed after the passing of the order appealed from, there is, in my opinion, no reason why an Appellate Court should not also give effect to the changes in the law of procedure introduced after the passing of the order appealed from.

The same view was held by Farran, C.J., and Fulton, J., in the case of *Gangaram* v. *Punamchan Nathuram* (2)."

This leaves the question, are the provisions contained in clause (*a*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act merely procedural or are they substantive in nature? In our opinion, they are merely procedural, in that they enact that so long as the tenant is not in arrears of rent or pays up the arrears of rent within the time prescribed, no decree for ejectment may be passed against him.

We are reinforced in the view which we take in this matter by the observations of the Supreme Court in *Tai Chuan & Co.* v. *Chan Seng Cheong* (3). There, it was held that the provisions of section 11 (1) (*f*) of the Urban Rent

(1) (1936) 1 Ch. 237 at 243. (2) 21 Bom. 823.
(3) (1949) B.L.R. 86 (S.C.).

Control Act were retrospective in character as they related to the question of procedure. By parity of reasoning the provisions of section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act are merely procedural.

Our decision finds further support in the decisions in the following cases. In *Kishoredas P. Mangaldas* v. *Ahmed Suleman* (1) where a monthly tenant of premises, to which the Bombay Rent (War Restrictions) Act applied, was given notice to quit but he remained in possession under the protection of the Act, and shortly thereafter the Act ceased to be in operation so far as the premises in question were concerned, it was held by Shah J. that the landlord could sue forthwith to recover possession without giving any fresh notice to quit. The learned Judge observed:

> "I do not see any reason why on principle the landlord should be required to give a fresh notice to terminate a tenancy which in fact does not exist. So far as the contractual tenancy between him and his tenant is concerned it has been duly terminated and there is nothing in the provisions of the Rent Act to justify the contention that it cannot be terminated during the continuance of the Act. The mere fact that the tenant is entitled to retain possession while the Act remains in force is not sufficient in my opinion to create any such relationship of landlord and tenant between the parties as would require a fresh notice to terminate it. In fact it is a statutory right the limits of which are to be found in the terms of the statute; and the moment the statute ceases to extend that protection to him, he ceases to have the protection as against the landlord which the statute gave him up to a certain period."

In *R. K. Mody & Co.* v. *Mahomedbhai Abdool Hoosein & Co.* (2) the plaintiffs filed a suit to recover possession of certain business premises from their tenants, the defendants, alleging that the premises were required reasonably and *bona fide* for their own use and occupation. In

(1) 49 Bom. 567. (2) 49 Bom. 724.

H.C. 1960

U OHN MAUNG v. DAW KYI KYI.

U SAN MAUNG, J.

accordance with a consent decree subsequently passed therein the defendants vacated the premises. The plaintiffs, however, did not occupy the premises themselves but in fact re-let them at a higher rent. The defendants thereupon took out a notice of motion under section 10A of the Bombay Rent (War Restrictions) Act, 1918, for an order restoring them the possession and directing the plaintiffs to pay compensation. In the meantime, this Act ceased to be in operation in respect of business premises. It was held by a Bench of the Bombay High Court, upholding the judgment of a single Judge of that Court, that the defendants were not entitled to the relief claimed, the Act being a temporary Act, and the proceedings having *ipso facto* determined on the expiration of the Act.

Both these cases were cited with approval by Chari, J., in *The Sooratee Bara Bazaar Co., Ltd.* v. *Hoosain Hamadanee & Co.* (1) where the learned Judge observed with reference to the Rangoon Rent Act (Burma Act IX of 1925) which was a temporary Act:

> "It seems to me therefore that on an application of the principles relating to the effect of the expiry of a temporary Act I am bound to hold that as soon as the Act expired the parties are relegated to the position they held under the general law except in respect of those matters specially provided for in the Act itself."

The case of *Sooratee Bara Bazaar Co., Ltd.* v. *Hoosain Hamadanee & Co.* (1) was referred to with approval by a Bench of this Court in *Hwe Ngwe Chew* (a) *U Kyu* v. *The Official Receiver, High Court* (2) where the following observation was made:

> "In the case now under consideration, the President had, by a notification in the exercise of the powers conferred upon him by sub-section (1) of section 5 of the Urban Rent

(1) 5 Ran. 139.

(2) Civil First Appeal No. 34 of 1957 (H.C.) = 1959 B.L.R. 12.

Control Act, directed that all rice mills and their appurtenances should be exempt from the operation of the Act. Therefore, in so far as the rice mills and their appurtenances are concerned, it is as if the Urban Rent Control Act had expired on the 27th December 1950 by the efflux of time. Accordingly in so far as the agreement (Exhibit A) is concerned, the parties to the suit now under appeal were relegated to the position they held under the general law."

The case of *Sooratee Bara Bazaar Co., Ltd.* v. *Hoosain Hamadanee & Co.* (1) was also relied upon by the Supreme Court in the case of *U Yar Hoke* v. *Ma Htway Khin and the Assistant Controller of Rents, Rangoon* (2) for the decision that the Rent Controller became *functus officio* on the 8th September 1959 when the Urban Rent Control Act, 1948, expired by efflux of time.

As the Urban Rent Control Act, 1948, has now expired the defendant-appellant U Ohn Maung and the plaintiff-respondent Daw Kyi Kyi are relegated to the position they held under the general law except in respect of those matters specially provided for in the Act itself; as for instance, those provided for in the proviso to sub-section (3) of section 1. The present appeal being the continuation of the original suit, the position is that the bar imposed by section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act no longer applies to a suit for ejectment by Daw Kyi Kyi against U Ohn Maung. Accordingly, Daw Kyi Kyi is entitled to eject U Ohn Maung on the determination of the tenancy according to law.

In the result, the appeal fails and is dismissed. Regarding costs, as Daw Kyi Kyi succeeds on a point not envisaged at the time the present appeal was filed, we consider that each party should bear its own costs of this appeal.

(1) 5 Ran. 139.

(2) Civil Misc. Application No. 118 of 1959 (S.C.) = 1960 B.L.R. (January).

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960

March 3.

U OHN SHWE (*alias*) MAUNG SAN (APPELLANT)

v.

DAW MYA YEE (RESPONDENT).*

Civil Procedure Code, O. 38, *R.* 5 (*a*)—" *Property* " *in—Includes debts.*

The expression "property" occurring in clause (*a*) of Rule 5 of Order XXXVIII of the Civil Procedure Code means any kind of property which is liable to attachment and sale in execution of a decree under s. 60 of the Civil Procedure Code and debts are among the properties mentioned in that section.

B. K. Sen for the appellant.

Hla Thein for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 96 of 1958 of the Original Side of this Court the plaintiff Daw Mya Yee, who is the respondent in the present appeal, sued the defendant-appellant U Ohn Shwe (*a*) Maung San for the recovery of K 32,500. Her case as disclosed in her plaint is that she had been advancing sums of money to the defendant for the purpose of enabling him to carry on his work as contractor to the Burma Army Engineering Corps, that after a settlement of accounts between her and the defendant she had agreed to accept a sum of K 32,500 in full satisfaction of her claims and that the defendant gave her two cheques for the sums of K 16,000 and K 16,500. Both of them signed an agreement dated 28th May 1958 stating that her claims against him for the sums of money advanced had been satisfied by payments received in cheques. However, when the cheques were presented for

* Civil Misc. Appeal No. 19 of 1959 against the order of the Original Side of this Court in Civil Regular Suit No. 96 of 1958, dated the 9th February 1959.

payment they were dishonoured by the bank. The defendant when asked to pay her the sums of money represented by these cheques, he refused to do so and hence it was necessary for her to file the present suit against him.

The defendant by his written statement has contended *inter alia* that the suit, as framed, was not maintainable in law because of the failure to give a notice as required by the Negotiable Instruments Act and that the suit was bad for misjoinder of causes of action.

The plaintiff-respondent applied for attachment before judgment of a sum of K 41,600 due to be paid to the defendant-appellant by the 4th Burma Army Engineering Corps, for work done. She alleged that the defendant was evading arrest because of a report made against him for giving cheques which were subsequently dishonoured, that he possessed no immoveable property of any value and that unless the debt due to him was attached there was no means of recovering any money from him even if a decree is passed in the suit filed by her. The learned Judge on the Original Side accordingly passed an order dated the 9th February 1959 for the attachment of the sum of K 41,600 due to be paid to the defendant by the 4th Burma Army Engineering Corps. In doing so, the learned Judge purported to act under the provisions of Order XXXVIII, Rules 5 and 7 of the Civil Procedure Code, read with Order XXI, Rule 46. The defendant being dissatisfied with this order, has now preferred the present appeal.

The first point for consideration is whether a debt is a species of " property " as mentioned in clause (*a*) of Rule 5 of Order XXXVIII of the Civil Procedure Code. In our opinion, the expression " property " occurring therein means any kind of property which is liable to attachment and sale in execution of a decree under section 60 of the Civil Procedure Code ; and debts are among the properties mentioned in that section.

H.C. 1960

U OHN SHWE (*alias*) MAUNG SAN v. DAW MYA YEE.

U SAN MAUNG, J.

The next point for consideration is whether the plaintiff's cause of action is *prima facie* an unimpeachable one, subject to her proving the allegations made in the plaint. This is one of the criteria laid down in *Seth Chand Mull Dudha* v. *Pusushothamadas* (1) cited by the learned Advocate for the appellant. In our opinion, if the averments made by the plaintiff in her plaint are true she would be entitled to a decree for the recovery of K 32,500. Therefore, her cause of action is *prima facie* an unimpeachable one. Lastly, the facts that the defendant was capable of giving the plaintiff cheques which were found to be dishonoured and that he possessed no immoveable property of any value show that the learned Judge of the Original Side was quite justified in acting as he did. In the result, the appeal fails and is dismissed with costs; Advocate's fees two gold mohurs.

(1) A.I.R. 26 Mad 58.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

MAUNG TIN SHWE AND ONE (APPELLANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

March 9.

Evidence Act*, s. 24—"*Person in Authority*"—*Broad meaning to be given to*—*Test*—*Stolen Property*—*Recent possession*—*Highest presumption which might be drawn.

A too restrictive a meaning should not be placed on the words "person in authority" occurring in s. 24 of the Evidence Act. A broad meaning should be given to the term and the test would seem to be whether the person or individual concerned had any concern or interest in the matter under inquiry and whether he had authority to interfere and if so he would certainly come within the definition of "a person in authority".

From the mere fact that the appellant Ah Tu was found in possession of a rifle stolen from the victim in the course of robbery with murder shortly after the victim's death it does not necessarily follow that the appellant was the one who murdered the deceased and the highest presumption which might be drawn against the appellant was his presence at the scene of robbery of that rifle.

Maung Shwe v. *The Union of Burma*, (1952) B.L.R. (H.C.) 350, approved.

Sanwat Khan v. *State of Rajasthan*, (1956) A.I.R. (S.C.) 54, followed.

Maung Gyi for the appellants.

Ba Pe (Government Advocate) for the respondent.

U THAUNG SEIN, J.—In the evening of the 14th April 1958 one Man Bahadur a Gurkha motor driver of the 19th Battalion of the Burma Army stationed at Nyaunglebin in the Pegu District disappeared along with a rifle and several rounds of ammunition and his Commanding Officer accordingly assumed that he had gone underground and joined the rebels. But on the 28th May 1958 *i.e.* about six weeks after the disappearance news was received from another Gurkha durwan that Man Bahadur had in fact been lured away by three Burmans who not only

* Criminal Appeal No. 18 of 1960 from the Court of the Special Judge (Additional Sessions Judge), Pegu, dated the 24th December 1959, in Criminal Regular Trial No. 17 of 1958.

H.C. 1960

MAUNG TIN SHWE AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

robbed him of the rifle and ammunition but also murdered him and threw the corpse into an old and unused well. A search was conducted at the place indicated and the remains of Man Bahadur's corpse was discovered at the bottom of an old well in a deserted mango grove outside Yebyugan village. The appellants Maung Tin Shwe and Ah Tu are said to have been two of the three *lusoes* who jointly robbed and killed the deceased Man Bahadur and they have thus been convicted by the learned Second Special Judge, Pegu of offences under section 396A of the Penal Code and sentenced to Death. These convictions are based mainly on the retracted confessions of the appellants and the fact that the rifle which was in the possession of the deceased Man Bahadur at the time of his disappearance was later traced in the possession of a villager who deposed to having bought the same from the appellant Ah Tu.

It appears that as a result of information received from a Gurkha durwan the appellant Ah Tu who was employed as a peon in the office of the Town Council, Nyaunglebin was arrested by some army personnel under the directions of Captain Mya Maung (PW 1) on the 29th May 1958. This appellant was then interrogated and in consequence of the disclosure made by him the other appellant Tin Shwe and one U San Nyun who featured as a co-accused in the trial Court were also rounded up by the Army unit and detained in the barracks for a night and handed over to the police on the following day. As both the appellants Ah Tu and Tin Shwe expressed a desire to confess they were produced before U Thaung Nyun (DW 12) the Subdivisional Magistrate and their statements duly recorded as per Exhibits " ဧ " and " ဈ ". But at the trial both these confessions were retracted on the ground that it had been extorted from them by means of illtreatment. In the case of the appellant Tin Shwe, it is clear both from the confessional

record Exhibit " ၅၂ " and the evidence of U Thaung Nyun (DW 12) that he was found with injuries at the time the confession was recorded and he reported that he had been assaulted by army personnel while in their custody. The learned trial Judge has held that though there was proof of illtreatment, the confession of the appellant Tin Shwe was nevertheless admissible in evidence as Army personnel did not come within the definition of the term " person in authority " in section 24 of the Evidence Act. That section lays down that " a confession made by an accused person is irrelevant in a criminal proceeding, if the making of the confession appears to the Court to have been caused by any inducement, threat or promise having reference to the charge against the accused person, proceeding from a person in authority ". There is however no definition or illustration of the expression " person in authority " in the above section. A glance at any annotated edition of the Evidence Act under section 24 will reveal however that there are numerous authorities in support of the view that " a too restrictive a meaning should not be placed on these words." In other words, a broad meaning should be given to the term and the test would seem to be whether the person or individual concerned had any concern or interest in the matter under inquiry and whether he had authority to interfere and if so he would certainly come within the definition of " a person in authority." Applying this test to the present case, the Army authorities were most interested in the case and held a thorough investigation into the matter and detained the suspects for a night before handing them over to the police. Under the circumstances, they must be held to be " person in authority " and hence the confession which was obviously extorted from the appellant Tin Shwe will have to be excluded from all consideration *vide* section 24 of the Evidence Act.

H.C. 1960

MAUNG TIN SHWE AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

The case of the appellant Ah Tu however stands on a some what different footing from that of Tin Shwe in that no injuries were detected on him nor did he complain to the Subdivisional Magistrate, Nyaunglebin of any ill-treatment either by Army personnel or the police. It was only during the trial that he came forward with the allegation that as in the case of the appellant Tin Shwe, he had also been subjected to illtreatment. He then set out to describe the illtreatment as kicks with boots, blows with a belt, dragged with a rope round the neck and being dangled head downwards from a rafter. In this connection the following observations in *The King* v. *Hla Maung* (1) should be borne in mind:

> "Under section 24 confession would not be relevant if the making of confession appears to the Court to have been caused by inducement, threat, etc. The phrase 'appears to the court,' shows that something less than positive proof in the nature of a well-grounded conjecture or probability though not a mere possibility, that the confession is not voluntary, is sufficient."

The appellant Ah Tu has not been able to lead direct evidence of any illtreatment and since no injuries were detected on him it is obvious that he could not have been subjected to the tortures mentioned by him. But this does not mean that he was not illtreated in fact and it is quite possible that the kind of threats and illtreatment meted out to him may have been different to the ones experienced by the appellant Tin Shwe. That the appellant Tin Shwe was assaulted is borne out by the injuries detected on him and those who were responsible for such assaults were clearly capable of assaulting the appellant Ah Tu as well. Besides, if the appellant Ah Tu confessed to Captain Mya Maung (PW 1) voluntarily and immediately after his arrival at the Army barracks it is somewhat strange that instead of handing him over to

(1) (1946) R.L.R. 102.

the police station which was nearby, he was detained by the Army authorities till the evening of the next day. Taking the above facts into consideration there appears to be a good deal of substance in the appellant Ah Tu's allegation that he was threatened and assaulted and thus coerced into making the confession, though of course the threats and assaults were probably of a different nature to the one described by the appellant who was apparently prone to exaggeration. That being so, the confession by the appellant Ah Tu is also inadmissible in evidence and must be left out of consideration.

Apart from these confessions the only other piece of incriminating evidence against the appellant Ah Tu was the fact that he had sold a rifle to U Tun Hlaing (PW 9) a member of the Village Defence Force of Thakutkon village some days after the disappearance of the deceased Man Bahadur. U Tun Hlaing (PW 9) has deposed that he bought the rifle from the appellant Ah Tu for a sum of K 315 and handed it over to U Tun Ba (PW 8) the Chairman of the Village Defence Forces of Pyuntasa for use in the defence of the area against *lusoes*. The rifle in question has been traced and identified as the one issued to the deceased Man Bahadur while on duty. From the mere fact that the lost rifle was traced to the appellant Ah Tu it does not necessarily follow that he was the one who murdered the deceased and as explained in the ruling of *Maung Shwe* v. *The Union of Burma* (1) the highest presumption which might be drawn against the appellant was his presence at the scene of the robbery of that rifle. So also the Supreme Court of India has this to say regarding the presumption to be drawn from possession of property belonging to a deceased person in *Sanwat Khan* v. *State of Rajasthan* (2).

> "No hard and fast rule can be laid down as to what inference should be drawn from a certain circumstance.

(1) (1952) B.L.R. (H.C.) 350. (2) (1956) A.I.R. (S.C.) 54.

H.C. 1960

MAUNG TIN SHWE AND ONE v. THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

Where, however, the only evidence against an accused person is the recovery of stolen property and although the circumstances may indicate that the theft and the murder must have been committed at the same time, it is not safe to draw the inference that the person in possession of the stolen property was the murderer. Suspicion cannot take the place of proof."

The fact remains however that the appellant Ah Tu was in possession of Man Bahadur's rifle shortly after the latter's death and that he sold it to a Village Defence Force for K 315. It is clear from the evidence of Bo Tin Nyun (PW 13) that the weapon in question was an American Rifle No. 79 L 2318 belonging to the Burma Army and hence government property. Illicit sale of Government arms and ammunition is an offence punishable with either Death, or Transportation for Life or with imprisonment which may extend to ten years under section 2 (*1*) (*b*) of the Arms (Emergency Punishment) (Temporary) Act 1949 [လက်နက်(အရေးပေါ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု) (ယာယီ) အက်ဥပဒေ] and the appellant Ah Tu ought to have been convicted under that section. There being no other evidence to connect him with the murder or robbery of the decesed Man Bahadur he cannot possibly be convicted of an offence under section 396A of the Penal Code. Accordingly the conviction of the appellant Ah Tu will be altered to one under section 2 (*1*) (*b*) of the Arms (Emergency Punishment) (Temporary) Act, 1949. With regard to the sentence, illicit traffic in government arms and ammunition must be suppressed with deterrent punishment and hence the sentence of Death meted out to this appellant will be altered to one of ten years rigorous imprisonment.

In the case of the appellant Tin Shwe, since there is no evidence against him other than his own confession

which is inadmissible in evidence, there is no other alternative but to direct his acquittal. Accordingly, the conviction and sentence passed on the appellant Tin Shwe are hereby set aside and he is acquitted and released so far as this case is concerned.

H.C.
1960

MAUNG TIN SHWE AND ONE
v.
THE UNION OF BURMA.

U THAUNG SEIN, J.

CIVIL REFERENCE.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960

March 4.

IN THE MATTER OF U NYI NYI, REGISTRAR OF CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.*

Advocates' Admission Rules, 1954, Rule 4—The fact of still being in Government service—No bar to application for admission as Advocate under—Does not negative declaration of intention to practise.

The fact that an applicant for admission as an Advocate of the High Court is still in Government service, is no bar to his application for such admission and this fact has never been held to have negatived his declaration that he intended to practise in the High Court or in the Courts subordinate thereto, if admitted as an Advocate.

T. K. Boon for the applicant.

E Maung for the Bar Council.

Ba Thin as *Amicus Curiae*.

U SAN MAUNG, J.—On the 14th of July 1958, U Nyi Nyi who at the time of submission of his application, was in Government service as Registrar of Co-operative Societies, Burma, made an application under rule 4 of the Advocates' Admission Rules, 1954 for admission as an Advocate of the High Court. He was a bachelor of Laws of the Rangoon University and was admitted and enrolled as a Higher Grade Pleader in October 1936. After his enrolment he practised as Higher Grade Pleader up to June 1938 when he joined the Senior Branch of the Burma Judicial Service on the 8th of June 1938. Thereafter, he served as an Assistant Judge and Additional Magistrate and was for sometime a Special Judge. In March 1951, his services were transferred to the Ministry of National Planning where he served as a Deputy Registrar of Co-operative Societies till 15th

* Civil Reference No. 5 of 1959 from a decision of the Bar Council.

H.C. 1960

IN THE MATTER OF U NYI NYI, REGISTRAR OF CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

March 1952, when he was promoted to the post of Registrar. Under 2nd clause to Rule 1 (*b*) (*i*) of the Advocates' Admission Rules, 1954, a Bachelor of Laws of the Rangoon University, must produce proof that he has held judicial office for at least three years after his admission as a Higher Grade Pleader in order that his services in the judicial office may count as equivalent to one year's practice as a Higher Grade Pleader. However, as U Nyi Nyi has been holding judicial offices for over 12 years and as he had also passed the Intermediate Examination of the Rangoon University with Burmese as a Second Language, he was in all respects qualified to be admitted as an Advocate. However, when the matter went before the Bar Council, U Nyi Nyi was asked to state whether he had resigned or was resigning from his office as Registrar, Co-operative Societies. To this, U Nyi Nyi replied that he had already sought for and obtained permission from the Government to retire from the service of Government on a proportionate pension after 20 years' service, and that he intended to avail himself of this permission. The Bar Council was, however, dissatisfied with this explanation and by its reply to the letter from the Registrar, High Court, asking whether there was any objection to U Nyi Nyi being admitted as an Advocate of the High Court, said that U Nyi Nyi should only be admitted after he had retired from the service of the Government. When U Nyi Nyi was informed about the decision of the Bar Council he asked that the matter may be placed before a Bench of this Court as there had been instances where Government servants had been admitted as Advocates while they were still in service.

When the matter was placed before us, we heard U E Maung for the Bar Council. The learned Advocate contends on behalf of the Bar Council, that under Rule 4 of the Advocates' Admission Rules, 1954, one of the particulars which an applicant for admission as an Advocate

H.C. 1960

IN THE MATTER OF U NYI NYI, REGISTRAR OF CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

should state in his application is that, it is his intention to practise in the Supreme Court, High Court and the Courts subordinate thereto. In the application now under consideration, although U Nyi Nyi did state that it was his intention, if admitted, to practise in the aforesaid Courts, such could not have been his present intention as he was still in Government service. Therefore, his application is, in this respect, incomplete and he cannot, accordingly, be admitted as an Advocate of the High Court. The learned Government Advocate appearing as *amicus curiae* supports the contention of U E Maung.

However, it has been the long established practice of the High Court and its predecessor—the High Court of Judicature at Rangoon—to admit as Advocates, persons who are qualified for admission even while they are serving under the Government. In Rule 3 of the Advocates' Admission Rules, 1930, it is mentioned that one of the particulars which an applicant for admission as an Advocate of the High Court should state was that it was his intention, if admitted, to practise in the High Court or in the Courts subordinate thereto. Therefore, it cannot be said that in this regard the present rules are in any way different from the rules of 1930. It is to our own knowledge that under those rules two of the present Judges of the Supreme Court were admitted as Advocates while they were still serving in the Burma Judicial Service.

Among the files now extant, are those relating to the admission of U Ba Thaung as Advocate of the High Court while he was still serving as Legal Draftsman in the office of the Attorney-General, U Hla Nyun of the Burma Judicial Service while still serving as Secretary of the Inland Waterways Transport Board, and U Tin Maung of the Burma Judicial Service while still serving as Registrar, High Court.

Therefore the matter is, in our opinion, not *res integra*. By a consensus of opinion of the Judges of the High Court,

H.C.
1960

IN THE MATTER OF U NYI NYI, REGISTRAR OF CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

the fact that an applicant for admission as Advocate of the High Court is still in Government service, is no bar to his application for such admission. This fact has never been held to have negatived his declaration that he intended to practise in the High Court or in the Courts subordinate thereto, if admitted as an Advocate.

For these reasons we would overrule the objection of the Bar Council and direct that the applicant U Nyi Nyi be admitted as an Advocate of this Court.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960 — *April* 6.

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN } (APPELLANT)

THE UNION OF BURMA

v.

THE UNION OF BURMA

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN } (RESPONDENT).*

Penal Code, s. 121—Joining insurrection against Government.

Where the appellant holding the rank of a Colonel in the revolutionary army performed the functions of a Director of Propaganda and Information by feeding the revolutionary forces with such propaganda as was necessary to boost their morale in the fight against the forces of the Union Government, although he had no combat duties to perform.

Held : That he has joined the insurrection against the Government of the Union of Burma and is therefore guilty of the offence of High Treason as defined in s. 121 of the Penal Code punishable under s. 122 (1) of the Code.

Aung Hla and others v. *King-Emperor*, 9 Ran. 404 ; *Ba Maung* v. *The Union of Burma*, (1950) B.L.R. (H.C.) 131, followed.

R v. *Gordon*, (1781) 21 State Trials 486 at 644-645, referred to.

Maung Gyi for the appellant.

Ba Pe for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 1 of 1958 of the District Magistrate, Rangoon, acting as a Special Judge, the appellant Soe Maung (*a*) Chit Kaung (*a*) Aung Tun has been convicted of the offence punishable under section 122 (*1*) of the Penal Code, as inserted by the Criminal Law (Amendment) Act, 1950, for committing the offence of High Treason and has been sentenced to death.

* Criminal Appeal No. 637 / Criminal Reference No. 112 of 1959 from the order of the Special Judge (District Magistrate), Rangoon, dated the 14th December 1959, in Criminal Regular Trial No. 1 of 1958.

H.C.
1960

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN
v.
THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA
v.
KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN.

U SAN MAUNG, J.

The facts of the case which have been fully set out in the judgment of the learned Special Judge are briefly these. On the 9th March 1957 at about 9.30 a.m. the house of U Maung Ko, Member of Parliament for Myingyan North, at No. 115, 94th Street, Rangoon, was raided by U Tin Maung, Sub-Inspector of Police, Mingala Taungnyunt Police Station, and a posse of police officers upon information being received to the effect that the appellant Chit Kaung was there in hiding. On a search being made in that house, the appellant was found hiding in a lavatory. He was then arrested under the provisions of section 5 of the Public Order Preservation Act and was later sent up for trial for the offence of High Treason.

The appellant was a member of the Communist Party of Burma. When the Communists went underground during the year 1949 the appellant was one of those who did likewise. Thereafter, the appellant became one of the members of the Central Committee of the Communist Party which was in highest command, being only next in importance to the Politburo. This fact appears in the evidence of U Kyin Thein (*a*) Maung Mya Kyin (PW 9), who was at one time a typist in the office of the State Agriculture Marketing Board. This person was one of those who took part in the General Strike of the ministerial servants of the Government during the year 1949. When the strike proved a failure U Kyin Thein was one of those who elected to go underground. He was one of those deputed by the underground elements of the strikers to the Headquarters of the Communist Command, then situated at Pyinmana, for the purpose of studying Communist revolutionary methods. There he met the members of the Politburo who were Thakin Than Tun, Thakin Ba Thein Tin, Thakin Tin Tun, Thakin Zin, Thakin Pu, Thakin Than Myaing and others. In the Central Committee of which Thakin Than Tun was also the Chairman,

H.C. 1960

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN

THE UNION OF BURMA

v.

THE UNION OF BURMA

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN.

U SAN MAUNG, J.

the appellant Chit Kaung was a member along with Boh Zeya, Boh Thein, Boh Soe Maung and others. The function of the Central Committee was to carry out the mandate of the Politburo. This included both political and military matters. In the year 1950 the appellant Chit Kaung became the Political Chief of the Democratic Alliance which was composed of the mutineers from the Burma Army and the armed forces of the Communist Party. He was given the rank of a Colonel and his duties were those of a Director of Propaganda and Information. In this capacity he had to feed the forces, consisting of Communist army and the mutineers from the Burma Army, with revolutionary propaganda so as to keep them in a fine mettle for waging war against the AFPFL dominated Government. At that time U Kyin Thein was acting as a Superintendent in the office of the Communist Party and although he had no direct relationship with the appellant Chit Kaung, he knew what duties the appellant was supposed to perform in his capacity as the Political Chief in the Central War Office of the revolutionary forces.

Maung Tin Maung (PW 8) knew the appellant Chit Kaung since the year 1949. At that time Maung Tin Maung was a Superintendent in the office of the Communist Party at its Headquarters at Pyinmana. He knew that the appellant became a member of the War Council along with Boh Zeya, Boh Ye Tut, Boh Yan Aung and others. The appellant's rank was that of a Colonel and at that time witness himself was Secretary of the Democratic Front composed of *Pyithu Yebaws*, mutineers from the Burma Army, and members of the Communist Party. His own rank was that of a Warrant Officer. It was one of the duties of the Democratic Front to ensure the security of the territories under its control, and for this purpose the armed forces had to repel the attacks of the

government forces attempting to recapture these territories. The Commander of these defence forces was Colonel Tin Yu and this officer had to obey the instructions of the Central War Council of which the appellant Chit Kaung was a member. Witness had first-hand knowledge of this fact because he was one of those who took part in the discussion of the Commanders of the Units composing the forces under the control of Colonel Tin Yu.

The evidence of the above two witnesses establishes the fact that the Central Committee or the War Council of which the appellant Chit Kaung was a member with the rank of a Colonel, was in full control of the revolutionary forces, although the special duty assigned to the appellant was that of Director of Propaganda and Information. The evidence of other witnesses cited by the prosecution shows that in his capacity as a member of the Central Committee of the Communist Party he was at one time in control of the Communist press.

According to U Ant Kywe (PW 2), who worked as the Superintendent of the Min Aung Pe Than Press which published Communist propaganda in the area under the control of the underground Communist Party, one Boh Htay was in control of the Communist press. During the absence of Boh Htay, however, the appellant Chit Kaung had to officiate in his place. The appellant himself was a member of the Central Committee of the Communist Party and a Colonel in the Democratic Front which was composed of the Communist Party, the White *Yebaws* and the mutineers from the Burma Army. Higher than the appellant in rank in the army were Boh Sein Tin who held the rank of a Brigadier and Thakin Than Tun himself whose rank was that of a General.

Maung Hla Pe (PW 4) was another witness who knew of the appellant's connection with the Communist press. This witness went underground from Mandalay when

H.C. 1960

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN

THE UNION OF BURMA

v.

THE UNION OF BURMA

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN.

U SAN MAUNG, J.

U Than Maung, Editor of the "Mandalay Thuriya", who was a member of the District Committee, went underground. Maung Hla Pe's duty was that of a foreman at Min Aung Pe Than Press under the control of the revolutionary Communist Party. The Editor of the press was Thakin Than Myaing and in technical charge of the press was U Ant Kywe (PW 2). This Min Aung Pe Than Press had to move from place to place in view of the offensive taken by the government forces against the territories under the Communist control. When that press had shifted to Shapinye Village in Pakôkku District, Thakin Than Myaing was still in charge, while the appellant Colonel Chit Kaung was a member of the Editorial Board. Among the publications published by Min Aung Pe Than Press were *Taw-hlan-ye* journal and *Pyithu Arnar* journal which were the organs of the revolutionary Communist Party.

The evidence adduced by the prosecution has established therefore the fact that the appellant Chit Kaung was a member of the Central Committee of the Communist Party which was a body only next in rank to the Politburo—the supreme command of the revolutionary Communist Party.

The appellant was also a Director of Propaganda and Information of the Democratic Front composed of the Communist Army, the *Pyithu Yebaws* and the mutineers from the Burma Army. His duties as such, were to take such measures as were necessary to boost the morale of the revolutionary forces.

The appellant Chit Kaung in giving evidence on behalf of his own defence admitted most of the facts appearing in evidence against him. He said, that the Communist Party had taken arms against the AFPFL-dominated Government because democracy in the sense understood by the Communist Party had been denied to the people.

H.C.
1960

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN
v.
THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA
v.
KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN.

U SAN MAUNG, J.

He also said that it was therefore the duty of the Communist Party to take under its control territories which were hitherto under the control of the Government and to administer these territories thereby giving the people full democracy. If these territories were attacked by the Government forces, it was the duty of the forces under the command of the Communist Party to repel these attacks by way of defensive measures. The appellant said that the supreme command of the Communist Party was the Politburo. The supreme command of the revolutionary forces was the Central Committee of the People's Democratic Front. In that Central Committee he was not a member. Under the Central Committee was the Central War Council of which also he was not a member. Under the Central War Council was a Committee composed of heads of departments and he was a member of that Committee, being the head of the political bureau. His function was to educate the revolutionary forces by giving them instructions as to how to behave towards prisoners of war who have been captured, etc. Regarding his rank in the Communist Party, the appellant admitted that though he was not a member of the Politburo, he was, nonetheless, a member of the Central Committee of the Communist Party which was only next in importance to the Politburo.

From the evidence adduced in the case, coupled with the admissions made by the appellant himself, it is clear that the appellant was a member of the Central Committee which directed the operation of the revolutionary forces composed of the armed forces of the Communist Party, the *Pyithu Yebaws* and the Army mutineers. Although the appellant had no combat duties to perform, his function was that of a Director of Propaganda and Information to the revolutionary forces. In that capacity he had to endeavour to feed the revolutionary forces with

H.C. 1960

KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN v. THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA v. KO SOE MAUNG (*alias*) KO CHIT KAUNG (*alias*) KO AUNG TUN.

U SAN MAUNG, J.

such propaganda as was necessary to boost their morale in the fight against the forces of the Union Government.

The question now for consideration is what offence, if any, has the appellant committed ? In *Aung Hla and others* v. *King-Emperor* (1) a Special Bench of the late High Court of Judicature held that when a multitude rises and assembles to attain by force and violence any object of a general public nature, it amounts to levying war against the State and that it is the purpose and intention of the multitude that constitutes the offence of waging war and distinguishes it from riot or any other rising for a private purpose. It was also held that the law knows no distinction between principal and accessory and that all who took part in the treasonable act incur the same guilt.

In *Ba Maung* v. *The Union of Burma* (2) a Bench of this Court has quoted with approval the following observations of Mansfield, C.J., in *R.* v. *Gordon* (3):—

> "The question always is, whether the intent is, by force and violence, to attain an object of a general and public nature, by any instruments, or by dint of their numbers. Whoever incites, advises, encourages or is any way aiding to such a multitude so assembled with such intent, though he does not personally appear among them, or with his own hands commit any violence whatsoever, yet he is equally a principal with those who act, and guilty of high treason."

The Bench held that these observations were apposite to a case under the High Treason Act of 1948, and it may be observed that section 2 of that Act which defines the offence of High Treason is, in terms, similar to section 121 of the Penal Code, as inserted by the Criminal Law (Amendment) Act of 1950. Section 121 of the Penal Code of India reads:

> "Whoever wages war against the Government of India, or attempts to wage such war, or abets the waging of such

(1) 9 Ran. 404. (2) (1950) B.L.R. (H.C.) 131.
(3) (1781) 21 State Trials, 486 at 644-645.

> war, shall be punishable with death or imprisonment for life and shall also be liable to fine."

Illustration (*a*) to that section is as follows:

> "A joins an insurrection against the Government of India. A has committed the offence defined in this section."

In our opinion, section 121 of the Penal Code, as inserted by the Criminal Law (Amendment) Act, 1950, is even wider in amplitude than section 121 of the Penal Code of India. Therefore, a person who joins an insurrection against the Government of the Union of Burma is *a fortiori* guilty of the offence punishable under section 122 (*1*) of the Penal Code for committing the offence of High Treason as defined in section 121 thereof.

The appellant Chit Kaung has undoubtedly joined the insurrection against the Government of the Union of Burma. He is the Director of Propaganda and Information in the revolutionary army consisting of the armed forces of the Communist Party, the *Pyithu Yebaws* and the Army mutineers. He held the rank of a Colonel in that army and although his duties were non-combatant in nature, his function was to boost the morale of the revolutionary army so that they might be in fine mettle for the purpose of fighting against the armed forces of the Union of Burma. For these reasons, we consider that the appellant Chit Kaung has been rightly convicted of the offence punishable under section 122 (*1*) of the Penal Code. The only punishment for an offence punishable under that section being death, we have no option but to dismiss the appeal.

For these reasons, the sentence of death passed on the appellant is confirmed and his appeal dismissed.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung, U Thaung Sein and U Ba Nyunt, JJ.

H.C. 1960

April 21.

KALA LAY (*alias*) TIN NYO
U THA NO } (APPELLANT) (APPLICANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT). *

Accomplice—Who is—Evidence of—Cannot be used to corroborate approver's evidence.

Where the collaboration of certain members of the Village Defence Force was necessary not only to give moral support to the murderers but also to cover their line of retreat and to render them such help as might be necessary should they find themselves in difficulties, such members of the Village Defence Force, though they were not actually at the scene of murder when the murder was committed, were nevertheless accomplices.

An accessory after the fact is little better than an accomplice.

Whether a person is or is not an accomplice depends upon the facts in each particular case considered in connection with the nature of the crime.

The Union of Burma v. *G.M. Mehta*, (1955) B.L.R. (H.C.) 320 ; *Ramaswami Goundan* v. *Emperor*, I.L.R. 27 Mad. 271 ; *Kailash Missir* v. *Emperor*, A.I.R. (1931) Pat 105 ; *Ghudo* v. *Emperor*, A.I.R. (1945) Nag. 143 ; *Narain Chandra Biswas and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1936) Cal. 101 ; *Kyaw Hla Aung and one* v. *The Union of Burma*, (1949) B.L.R. (H.C.) 582 ; *Emperor* v. *Kallu*, A.I.R. (1937) Oudh 259 at 261 ; *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma*, (1956) B.L.R. (H.C.) 273, referred to.

Regardless of whether or not the accomplices had the opportunity of colluding with the approver or with each other or whether they were under open arrest their testimony cannot be used to corroborate the evidence of the approver.

Ali Meah v. *The Union of Burma*, (1954) B.L.R. (S.C.) 65, followed.

Kyaw Hla Aung v. *The Union of Burma*, (1949) B.L.R. (H.C.) 582 ; *R.* v. *Baskerville*, (1916) 2 K.B. 658 ; *R.* v. *Noakes*, (1832) 5 C.P. 326 ; *Aung Pe* v. *King-Emperor*, (1937) R.L.R. 110, referred to.

Maung Aye Maung v. *The Union of Burma*, (1956) B.L.R. (H.C.) 273, referred to and explained.

---

* Criminal Appeals Nos. 113 and 114 / Criminal Reference No. 16 of 1960 from Review of the order of the Special Crimes Tribunal (1) of Rangoon, dated the 29th January 1960, in Criminal Regular Trial No. 1 of 1959.

Nawal Kishore Rai and others v. *Emperor*, A.I.R. (1943) Pat. 146 ; *Aung Hla and others* v. *King-Empreor*, I.L.R. 9 Ran. 404, discussed.

The King v. *Nga Myo*, (1938) R.L.R. 190, discussed (Held overruled *pro tanto* by Ali Meah's case).

Chan Cheng Po for the appellant.

E Maung and *T. C. Torrens* for the applicant.

Ba Kyaw (Government Advovate) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 1 of 1959 of the Special Tribunal composed of Justice U Saw Ba Thein, U Aung Gyi and U Po Tha, the appellants Kala Lay and U Tha No and one U Tha Nu, who was subsequently acquited by the Tribunal were sent up for trial under section 302/34 of the Penal Code for committing murder in furtherance of common intention by causing the death of a newspaper reporter by the name of Maung San Sha on the night of the 11th of December 1954. The facts of the case which have been fully set out in the judgment of the Tribunal are briefly these:

At about 6-30 p.m. on the night of the 11th December 1954, Ko Chit Hlaing (PW 1), a newspaper reporter, was on a visit to his friend Maung Kyaw Than who was undergoing treatment at the Railway Hospital, Insein. While chatting with Maung Kyaw Than, Ko Chit Hlaing heard commotion from a direction to the east of the hospital. He then saw two or three persons running into the hospital compound shouting out, "Thief! Thief!". Ko Chit Hlaing accordingly ran out of the hospital compound and on the road near the gate of that compound, saw a man lying with bleeding wounds. Recognizing the wounded person to be a newspaper reporter Maung San Sha—Ko Chit Hlaing said to him, "San Sha! What has happened to you?" To this query, San Sha could give no reply as he died very soon after Ko Chit Hlaing saw him. At that time Ko Chit Hlaing noticed a dagger, a towel and a green shirt near San Sha's body. These are Exhibits

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Nos. 1, 4 and 2. Ko Chit Hlaing then ran to the Insein Fire Brigade from where he gave the necessary information by telephone to Insein Police Station. He then came back to the scene of the crime and found that police officers were already there.

In the meantime U Kyin Won (PW 26), Sub-Inspector of Police in the Surveillance Department of Insein Police Station was on surveillance duty in the bazaar area of Insein town when he received information to the effect that newspaper reporter Maung San Sha had been stabbed to death. He, therefore, hurried to the scene of the crime and was the first police officer to arrive there. He was later joined by U Khin Tun (PW 25), another Sub-Inspector of Police of Insein Police Station and U Tun Aung, Subdivisional Police Officer. While U Khin Tun was making a list of the properties found at the scene of crime, U Kyin Won remarked to the Subdivisional Police Officer U Tun Aung that the green shirt was very similar in colour to the shirt usually worn by Hla Shwe (PW 2) who, later, figured as an approver in this case. U Kyin Won also knew that Hla Shwe was a "Dabe" of the appellant U Tha No. Accordingly, he proceeded at about 9 or 10 p.m. that night to U Tha No's house in search of Hla Shwe whom he suspected of complicity in San Sha's murder. Hla Shwe was however not found at U Tha No's house that night. The next morning U Kyin Won went to the tailoring shop of Maung Hla Tin (PW 16) to verify whether Hla Shwe had stitched at that shop a shirt of the same description as that found at the scene of crime. The clue leading to Maung Hla Tin's shop was the label—ဆန်းညွန့်ဝင်း stitched on the inside of the shoulder of the exhibit shirt. It was then found that Maung Hla Shwe did stitch a green shirt at Maung Hla Tin's shop as may be seen from the counterfoil at page 95 of the Book of Receipts, Exhibit "ဋ" which he seized. That night at 9 p.m. U Kyin Won again went to U Tha No's house and there

arrested the approver Maung Hla Shwe whom he made over to the custody of U Kyaw Sint (PW 27) whose duty it was to investigate the murder.

When Maung Hla Shwe's body was examined, he was found to have several bruises which he then said were received at a fall from a bicycle. He was kept in custody till the 26th of December 1954 but had to be released owing to lack of sufficient evidence to connect him with the murder of the deceased Maung San Sha. The case was closed as " undetected " and it remained so for a long time. However, during April 1957 U Kyaw Yin (PW 28) was posted as Police Station Officer, Insein. After going through the police papers and making such inquiries as were found possible, he arrested the appellant Kala Lay on the 11th of June 1957 at Peinnegon Quarter of Insein town. Kala Lay, however, had to be released on the 21st of June 1957 as U Kyaw Yin could get no evidence sufficient to warrant Kala Lay being sent up for trial. On the 7th of May 1958, U Yin Maung (PW 29) of the Criminal Investigation Department, took up the investigation of the case. He caused appellant Kala Lay to be arrested on the 8th of May 1958. On the 14th of May 1958, accompanied by the Superintendent of Police U Kyaw, he went to the Rangoon Central Jail to interview the approver Maung Hla Shwe who was then in custody in connection with a case of robbery on a railway train. Maung Hla Shwe told U Yin Maung that he would make a clean breast regarding San Sha's murder when he was brought before the Court on the 22nd of May 1958 in connection with the criminal case pending against him. Maung Hla Shwe was met again on the 22nd of May 1958 when he expressed a desire to give a confession and his confession, Exhibit "၁" was recorded by the then Eastern Subdivisional Magistrate, U Mya Maung. In that confession, Maung Hla Shwe mentioned that the murder of the newspaper reporter Maung San Sha was committed by the appellant Kala Lay

H.C
1960

KALA LAY
(*alias*)
TIN NYO

U THA NO
v.
THE UNION
OF BURMA.

U SAN
MAUNG, J.

and one Han Tin, with himself actually present at the scene as an abettor, and that the murder was instigated by the appellant U Tha No and the acquitted accused U Tha Nu because the deceased San Sha was on inimical terms with them. He also said, that some members of the Village Defence Force of Peinnegon of which the appellant U Tha No was the leader, were in the conspiracy. Regarding the exhibits left behind at the scene of crime by the murderers of Maung San Sha, Maung Hla Shwe said that the green shirt was his, while the dagger and the towel were those of the appellant Kala Lay.

On the 20th of June 1958, the appellants Kala Lay and U Tha No and the acquitted accused U Tha Nu were sent up for trial under section 302/34 of the Penal Code before the Special Judge, Insein, with Maung Hla Shwe figuring as an approver having been granted a conditional pardon on the 11th of June 1958 by the District Magistrate, Insein. On the 23rd of October 1958, the Special Judge discharged U Tha Nu and proceeded with the trial of the appellants Kala Lay and U Tha No. On the 4th of February 1959, the case before the Special Judge was withdrawn with the permission of the Court by U Yin Maung (PW 29), Inspector of Police, Criminal Investigation Department. The case before the Special Crimes Tribunal was initiated on the 8th of July 1959.

Before the Special Crimes Tribunal, the main witness for the prosecution was the approver Maung Hla Shwe (PW 2). Supporting him were his wife Ma Tin Aye (PW 3) and the members of the Village Defence Force of Peinnegon, Maung Ohn Maung (PW 4), Maung Kyaw Khin (PW 5) and Ramayah (PW 6). Maung Than Zaw (PW 7) who did not admit that he was a member of the Village Defence Force of Peinnegon but regarding whom there is cogent evidence to show that he was a member of that body, also gave corroborative evidence. Others members of the Village Defence Force, namely, Maung Sein Han (PW 31), Maung

Tun Saung (PW 32), Maung Thein Tu (PW 33) and Maung Ba Kyi (PW 34)—who were cited by the prosecution to corroborate the story of the approver regarding the complicity of the appellants Kala Lay and U Tha No and the acquitted accused U Tha Nu in the murder of Maung San Sha, resiled alleging that their statements to the police speaking of such complicity were the result of tuition either of Maung Ohn Maung (PW 4) or of the police officers investigating the case or of the military personnel who took a lively interest in this matter. The learned members of the Tribunal rejecting the contention put forward by the defence that Maung Ohn Maung, Maung Kyaw Khin, Ramayah and Maung Than Zaw (PWs 4 to 7) were accomplices and that therefore their testimonies could not be used in corroboration of the evidence of the approver Maung Hla Shwe (PW 2), convicted the appellants Kala Lay and U Tha No and, surprisingly enough, acquitted U Tha Nu who, if the witnesses relied upon by the Tribunal were to be believed, was as much in the conspiracy to murder Maung San Sha as was the appellant U Tha No.

The result was that U Tha No was convicted of the offence punishable under section 302 (*1*) (*b*) of the Penal Code read with section 109 for the abetment of the premeditated murder of Maung San Sha while the appellant Kala Lay was convicted of the offence punishable under section 302 (*1*) (*b*) of the Penal Code read with section 34 for committing the aforesaid murder in furtherance of common intention. Both the appellants U Tha No and Kala Lay were sentenced to death and these are the appeals against their convictions and sentences as mentioned above.

To resume with the events on the night of the murder: The body of the deceased Maung San Sha was taken to Insein Civil Hospital by Maung Ba Win, Police Constable No. 187 of Insein Police Station at about 7-30 p.m. On a post-mortem examination being performed the next day by Dr. U Soe Wah (PW 23), the then Sub-Assistant Surgeon,

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Insein Civil Hospital, the deceased was found to have a stab-wound $\frac{1}{3}'' \times \frac{1}{4}''$ penetrating into the chest cavity on the front of the right side of the chest and one stab-wound $\frac{1}{3}'' \times \frac{1}{4}''$ penetrating into the abdominal cavity on the outer side of the right side of the abdomen The right lung and the right lobe of the liver were penetrated and both the injuries were necessarily fatal.

Now, the story as to how the deceased Maung San Sha met his death is unfolded in the evidence of the approver Maung Hla Shwe (PW 2) who said he was actually present at the scene of murder aiding and abetting the appellant Kala Lay and one Han Tin, the actual perpetrators of the crime. What Maung Hla Shwe said is this: About a month or two before this murder took place he was earning a living selling *Kaukswe* near Modan Cinema Hall, Insein. He had a quarrel with members of the Village Defence Force of which the appellant U Tha No was the leader. The matter was reported to U Tha No who came to make inquiries from him. U Tha No took a fancy on him and offered to find him a job. He surrendered his interest in the *Kaukswe* stall to his partner, a Chinaman by the name of U Kya War for a consideration of K 500. Thereafter, he went to live at U Tha No's house. A few days later, U Tha No sent him with a letter of introduction to U Sat (DW 2) who was then working at the Paddy Purchasing Centre at Gyogon. He was accordingly given the job of the Clerk-in-charge of the weighing machine for which he was paid four or five kyats per cartload by the persons who came to sell paddy at that Centre. About three days after he received this employment U Tha No sent for him. He therefore went to U Tha No's house and there, met the appellants Kala Lay and U Tha No, the acquitted accused U Tha Nu and three or four members of the Village Defence Force. They were then discussing about the election which was about to take place of the members to the local self-government bodies. The deceased San Sha then came

along to the road in front of U Tha No's house and made derogatory remarks regarding members of the local AFPFL saying: ခယ်မကိုမုဒိန်းကျင့် တဲ့ ဖားပေါက၊ တွေ ရှိးမှာဘဲ။ He and Kala Lay wanted to take retaliatory measures but they were restrained by the appellant U Tha No saying that it was unnecessary to harm San Sha then as it would be possible to get him at any time. About 15 days later, the election took place at Peinnegon Quarter of Insein, the candidates being U Nyein Maung of the AFPFL and U Tun Nyunt of the NUF. At that election also, San Sha came and abused the members of the AFPFL in general, saying that they would never win the election. True to his prediction U Nyein Maung failed and U Tun Nyunt was elected.

About 15 days after the election the appellant Kala Lay came to fetch him to U Tha No's house. There he saw, besides appellant U Tha No and the acquitted accused U Tha Nu, a stranger by the name of Han Tin. They went to the upper storey of U Tha No's house where U Tha No said that he had just seen San Sha in the bazaar and that steps must, therefore, be taken to kill San Sha that, very day. U Tha No asked them who would take the responsibility of killing San Sha. Thereupon, Kala Lay said, "I undertake to do the deed." He also gave a similar assurance to U Tha No who then said, "Do not be afraid. I shall send Han Tin along with both of you." The acquitted accused U Tha Nu joined in to say that if anything untoward happened to them as the result of the murder he would see to it that they did not get into trouble. U Tha No then said: "When you go to do the deed, I shall have men posted in the vicinity to protect you. မင်းတို့သွားတဲ့အခါ အစောင့်အရှောက်တွေကိုခွပေးမယ်။"

Thereafter, he, Kala Lay and Han Tin had a drink of liquor. They then went out of the house in search of San Sha, Kala Lay being armed with a dagger and a ·45 bore pistol given to him by U Tha No. It was about 4 or 5 p.m.

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

then and the search made for San Sha in the vicinity of the cinema hall near the railway hospital, proved fruitless. Kala Lay and Han Tin, therefore, returned to U Tha No's house while he went back at his house at Pauktaw. Not long after his arrival back at his house, Kala Lay again came to call him to U Tha No's house. There he saw four or five members of the Village Defence Force on the ground floor of U Tha No's house. He also heard U Tha No and U Tha Nu talking upstairs. Kala Lay then went up to the upper storey and later came down with U Tha No and U Tha Nu. U Tha No then said: "If you kill San Sha you must see to it that he is really dead. Otherwise, we shall get into trouble." The acquitted accused U Tha Nu joined in to say: "Kill him! I shall see to it that you do not get into trouble for this." The appellant U Tha No then got up and again asked them: "Who, among you, will take the responsibility?" Thereupon, Kala Lay, himself and Han Tin got up in turn to say that they would be responsible for carrying out the murder. U Tha No then said: "You all go now. If you get into trouble come to the Library where we shall be holding a meeting. In the meantime, I shall post members of the Village Defence Force at the bazaar for your protection." U Tha No's remarks were made in the presence of the members of the Village Defence Force who were there. They were Ohn Maung, Tin Aye and four or five other persons. It was about 6 or 7 p.m. when he, Kala Lay and Han Tin left U Tha No's house. Street lights were already on. The three of them stood near the Railway Hospital in front of the Cinema Hall. They then saw San Sha walking from the direction of the bazaar. When San Sha arrived at a spot directly in front of them, Kala Lay stepped forward and after saying: "Are you San Sha?" embraced San Sha by his left hand and stabbed San Sha in the region of the right breast. Han Tin also ran and stabbed San Sha from the back. San Sha caught hold of Kala Lay, whereupon the latter shouted out to him,

" Hla Shwe! Please come to my help." He, therefore, ran to San Sha and released San Sha's hold on Kala Lay's hand. San Sha then caught hold of him and managed to hold fast to his shirt. As a number of persons had, by that time, gathered in the vicinity he had to discard his shirt in an attempt to free himself. In the meantime Kala Lay held the people at bay by threatening to shoot them with his pistol. He ran away in the direction of the railway hospital while Kala Lay ran in a different direction. He went through the hospital compound and arrived at U Tha No's house where he met U Tha No, Kala Lay and Han Tin. To U Tha No's query Kala Lay replied: " Saya, he is dead." Kala Lay also told U Tha No that his dagger and towel had been left behind at the scene of crime. He himself told U Tha No that he had to leave his shirt there; thereupon, U Tha No told him not to worry as he would give another shirt in substitution of the one lost. He then returned home to his house at Pauktaw.

At about 7 or 8 p.m. Kala Lay again came to his house to call him to U Tha No's house. There, U Tha No said: " I went to look at San Sha. He is dead, but some people at the scene of crime were observing that the shirt left behind was yours. You should therefore go away from Insein for a few days." He asked U Tha No: " Where shall I keep my wife?" To this U Tha No replied: " She may stay at my house." He therefore went back to Pauktaw with Kala Lay to fetch his wife Ma Tin Aye. Ohn Maung then brought a jeep in which he took him and Kala Lay with U Tha No following in another jeep. On arrival at Sooratee Bara Bazaar in Rangoon, Han Tin and Kala Lay boarded U Tha No's jeep while he was taken by Ohn Maung to a house in Pazundaung. About an hour later, U Tha No and Kala Lay came to that house to take his measurements for the purpose of making him a shirt. U Tha No also gave him a sum of K 100 before going away, leaving him and Kala Lay

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

at the Pazundaung house. U Tha No again returned at about 3 or 4 a.m., bringing a shirt of the same design and colour as the one which he had lost. He then noticed that there was no such label as that on the lost shirt, the label being " ဆန်းညွန့်ဇင် " brand.

The next day, at about 2 p.m. he and Kala Lay arrived at U Tha No's house. About an hour later, police officers came to make a search for him and Kala Lay. He and Kala Lay therefore hid inside a small room in U Tha No's house. U Tha No told the police officers that although they used to live at his house they were not there at the moment. To U Tha No's query, the police officers said that they were wanted for the murder of San Sha. U Tha No then gave an understanding to the police officers to produce them if the officers would return to his house about 5 p.m. After the police officers had left, U Tha No asked them whether they would abscond or they would submit to arrest. While Kala Lay said that he would abscond, he himself told U Tha No that it was no use absconding. U Tha No then promised to give each of them a car, a house and K 5,000 in cash. To his query when this promise would be redeemed, U Tha No said that the things promised to him would be given after he had been released from police custody. U Tha No also undertook to give a document embodying his promise. He then told U Tha No that if U Tha No failed to redeem his promise he would make a clean breast of the matter to the police. Thereupon, U Tha No signed a document containing undertakings to the effect that he would be given a house, a car and K 5,000 in cash failing which could state that the murder of San Sha was committed at the instigation of U Tha No. He asked whether U Tha Nu should also sign the document whereupon U Tha No said it would be sufficient if he, U Tha No alone, affixed his signature thereon, as U Tha Nu was not there at the moment. The document, after execution, was handed over to him and he in turn handed it

over to his wife Ma Tin Aye. A short while later, police officers arrived and took him under arrest.

About three days later, U Tha No came to see him at the police station and assured him that he would be released after 15 days. His wife Ma Tin Aye also came to see him and told him that U Tha No had forcibly taken away the document from her. Accordingly, when U Tha No again came to see him, he (Hla Shwe) taxed U Tha No about the matter and U Tha No replied that it was only because his wife had to be kept in another house that he took the document away from her lest it might fall into other hands thus bringing them all into trouble. True to U Tha No's words, he was released from police custody 15 days after his arrest. He returned to U Tha No's house where he found his wife, Ma Tin Aye. About three days later, he and his wife Ma Tin Aye went and resided in a house rented for him by U Tha No at Peinnegon. From there he resumed his work as a Weighing Clerk at the Paddy Purchasing Centre at Gyogon. About a month later, U Tha No told him that it would be unwise for him to remain any longer in the locality. He therefore asked U Tha No to give him some money whereupon, U Tha No said that he had no money to give him for the present and that if, in spite of his (U Tha No's) request, he continued to remain in the locality his life would be in danger. In consequence he had a heated discussion with U Tha No and left U Tha No's house in anger. A short while later, his wife Ma Tin Aye came to call him to U Tha No's house where U Tha No gave him K 200 as travelling expenses. He therefore left for Mezali Nyaungzauk village leaving his wife Ma Tin Aye at U Tha No's house. As no one came to give him any money, he came back to Kamayut about six or seven months later. There, he was met by some of U Tha No's *Dabès* in the Village Defence Force who tried to shoot him having disobeyed U Tha No. He, however, managed to effect his

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

escape. He was joined by his wife Ma Tin Aye about 10 days later and he remained at Kamayut working as an Inspector in the employ of the Insein Bus Union. About 15 days later, he was arrested in connection with a murder which took place at Zaygon. While under arrest U Tha No came to see him and told him that if he would promise not to give him (U Tha No) any trouble he would be released in 15 days; otherwise, he should be prepared to spend his life in jail. He promised to be faithful to U Tha No and he was released from custody after 15 days as promised by U Tha No. About 9 months later, he was again arrested at Kamayut in connection with a case of robbery. While in custody in the Rangoon Central Jail, Inspectors of the Criminal Investigation Department came to arrest him in connection with the murder of Maung San Sha. He then gave the confession, Exhibit "ə".

At the time the approver gave his evidence before the Special Crimes Tribunal, he had already been convicted for the offence of robbery and for an offence under the Arms Act for which he was respectively sentenced to three years' and two years' rigorous imprisonment.

The main person to corroborate the approver Maung Hla Shwe was Maung Ohn Maung (PW 4) who was a deputy of the appellant U Tha No in the leadership of the Peinnegon Village Defence Force. Therefore, it is necessary that Maung Ohn Maung's evidence should be narrated *in extenso*.

[Their Lordships proceeded to reproduce the evidence of prosecution witnesses Maung Ohn Maung, Ramayah, Kyaw Khin, Than Zaw, Sein Han, Tun Saung and Ba Kyi.]

As already observed above, the other members of the Village Defence Force who were to have corroborated the approver Maung Hla Shwe and one of the main prosecution witnesses, Maung Ohn Maung (PWs 2 and 4) resiled from theirs statements made to the police. They were Sein Han

(PW 31), Tun Saung (PW 32), Thein Tu (PW 33) and Ba Kyi (PW 34),

The question now for consideration is whether those witnesses for the prosecution who corroborated the approver Hla Shwe, namely, Maung Ohn Maung (PW 4), Maung Kyaw Khin (PW 5), Ramayah (PW 6) and Than Zaw (PW 7) were accomplices of the approver Maung Hla Shwe as contended by the defence both before the Tribunal and in this Court. The term " accomplice " is not defined in the Evidence Act and it is now settled law that the question whether a person is or is not an accomplice depends upon the facts in each particular case considered in connection with the nature of the crime. In *The Union of Burma* v. *G. M. Mehta* (1), a single Judge of this Court (U San Maung, J.) held, following the dictum in *Ramswami Goundan* v. *Emperor* (2) and in *Kailash Missir* v. *Emperor* (3), that the term " accomplice " signifies a guilty associate in crime or a person who can be jointly indicted with the accused in the case. To the same effect is the decision of a Bench of the Nagpur High Court in *Ghudo* v. *Emperor* (4) which followed the same case, namely, *Ramswami Goundan's* case (2) of the Madras High Court. In *Narain Chandra Biswas and others* v. *Emperor* (5), a Bench of the Calcutta High Court has this to say regarding persons who may be classed as accessories before the fact. The learned Judges observed:

> " The next class of evidence in the case comes from a large number of witnesses who have been mentioned in the judgment of the Magistrate as accomplices or persons in the position of accomplices. At the outset it may be stated that for establishing a charge of conspiracy of the nature we are concerned with in the case before us, evidence has to be taken into consideration of persons who may have knowledge of secret organizations, but who have not taken part in the

(1) (1955) B.L.R. 320.
(2) I.L.R. 27 Mad. 271.
(3) A.I.R. (1931) Pat. p. 105.
(4) A.I.R. (1945) Nag. 143.
(5) A.I.R. (1936) Cal. 101.

H C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

perpetration of a crime, persons to whom no overt acts, so far as the main charge was concerned, could be attributed. As it has been said, it would not be right to regard a person who happens to be cognisant of a crime, or who has made no attempt to prevent it, or who did not disclose its commission as accomplice, and to apply to his case the same rule as applies and to evidence of accomplices."

However, a Bench of this Court went so far as to say in *Kyaw Hla Aung and one* v. *The Union of Burma* (1) that in certain circumstances an accessory after the fact may be no better than an accomplice. In that case, witnesses for the prosecution who accompanied the murderer to the side of the creek some distance from the village and went across the creek to the side further away with the murdered persons and who did not run away at the time of the murder but actually helped to dispose of the dead body, were held to be persons in this category. In so doing the learned Judges relied upon the observations in the case of *Emperor* v. *Kallu* (2), where it was laid down that the evidence of an accessory after the event suffers more or less from the same taint as the evidence given by an accomplice. Kyaw Hla Aung's case was cited with approval by another Bench of this court in *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma* (3), where emphasis was again laid upon the proposition that the question whether a witness is or is not an accomplice is a question of fact in each case.

In the case now under consideration, even applying the strict test as laid down in the case of *The Union of Burma* v. *G. M. Mehta* (4), Maung Ohn Maung, Maung Kyaw Khin, Ramayah and Than Zaw (PWs 4 to 7) are, in our opinion, accomplices of the approver Maung Hla Shwe.

In coming to this conclusion let us begin with the statement made by the approver Maung Hla Shwe in his confession. Maung Hla Shwe said that when the appellant

(1) (1949) B.L.R. p. 582.
(2) A.I.R. (1937) Oudh 259 at p. 261.
(3) (1956) B.L.R. p. 273.
(4) (1955) B.L.R. 320.

U Tha No told him that he, Kala Lay and Han Tin were to be responsible for murdering the deceased Maung San Sha, he mentioned that the murder was to be committed in collaboration with the members of the Village Defence Force. This statement was reiterated by Maung Hla Shwe when he was examined by the Tribunal at page 78 of the proceedings. Earlier, at page 37, Maung Hla Shwe said that on the day of the murder, U Tha No told him, Kala Lay and Han Tin that as soon as they had proceeded to the scene of murder, he would have men posted in the vicinity to offer them protection. It is therefore clear from Maung Hla Shwe's evidence that U Tha No had assured him and his associates Kala Lay and Han Tin that the murder of Maung San Sha was to be committed in collaboration with the members of the Village Defence Force, who would be in the vicinity of the scene of murder in order to give them necessary protection.

Turning to the evidence of Maung Ohn Maung (PW 4), the main witness for the prosecution, who was to corroborate the approver Maung Hla Shwe, it is apparent that the members of the Village Defence Force were taken into U Tha No's confidence in regard to the murder of Maung San Sha with a view to enlist not only their moral support but also their physical presence in the vicinity of the scene of murder for the purpose of successful carrying out of the scheme for the murder of the reporter Maung San Sha. Maung Ohn Maung said (at page 101 of the proceedings) that U Tha No told Maung Hla Shwe, Maung Kala and Han Tin in the presence of the members of the Village Defence Force including himself that he would make the necessary arrangements for the murder of Maung San Sha. He, however, exhorted them to see to it that Maung San Sha was really dead and not merely left wounded. Then, turning to the *kin*-men under the leardership of Maung Ba Kyi, namely, Maung Thein Tu, Maung Tun Saung, Ramayah and

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Hla Aung, U Tha No said that they were to station themselves at Min Sein's Tea Shop at the corner of Insein Road and Hlaing River Road. Turning to Maung Ohn Maung and Maung Ohn, U Tha No said that they were to wait in front of Modan Cinema Hall to look on while the murder was being committed and to report back to him. Turning to Kyaw Khin and Maung Than Zaw, U Tha No said that they were to wait at the Library in order to protect Maung Ohn Maung and Maung Ohn. For this purpose, Maung Kyaw Khin and Than Zaw were given a rifle. Maung Ohn Maung also mentioned that the duty assigned to the *kin*-men was to give protection.

Therefore, it is obvious that the *kin*-men were to give protection, if necessary, to the murderers of Maung San Sha, that Maung Ohn Maung and Maung Ohn were to be in the vicinity of the scene of crime to see whether the murder of Maung San Sha was successfully carried out. Although Maung Ohn Maung did not specifically say so, it is apparent that their duty was to render such help as might be necessary to the murderers of Maung San Sha, otherwise there was no necessity in posting Maung Kyaw Khin and Maung Than Zaw to give protection to Maung Ohn Maung and Maung Ohn, should these persons also find themselves in difficulties.

The members of the Tribunal thought that Maung Ohn Maung and other members of the Village Defence Force were not accomplices in the murder of Maung San Sha by Kala Lay, Han Tin and Hla Shwe because they were not actually at the scene of murder when the murder of Maung San Sha took place. However, the Tribunal seems to have overlooked the fact that collaboration of all the members of the Village Defence Force was necessary not only to give moral support to the murderers but also to cover their line of retreat and to render them such help as might be necessary should they find themselves in diffculties. The members of the Village Defence Force were therefore no

less accomplices in the murder than were members of a dacoit gang who were merely posted in the vicinity of the house to be dacoited or at the entrance of the village, accomplices of those dacoits who actually attacked the house and robbed the inmates.

Regarding Than Zaw (PW 7) who tried to pretend that he was not in the conspiracy but merely overheard the conversation between U Tha No and the members of the Village Defence Force on a chance visit to U Tha No's house, it is clear from the evidence of Maung Ohn Maung (PW 4) and Ramayah (PW 6) that he was equally an accomplice with the other members of the Village Defence Force who were assembled at the house of U Tha No on the day of the murder, when they were assigned their various duties.

Now, in view of the fact that the prosecution has mainly relied upon the evidence of Maung Ohn Maung (PW 4), Maung Kyaw Khin (PW 5), Ramayah (PW 6) and Maung Than Zaw (PW 7) as corroborative of the evidence of the approver Maung Hla Shwe, it is necessary to consider whether the testimony of accomplices can be made use of for the purpose of corroborating that of an approver. Prior to the case of *Aung Hla and others* v. *Emperor* (1), a large majority of High Courts in India held, following the decisions in *R.* v. *Baskerville* (2) and *R.* v. *Noakes* (3), that although an accused person can legally be convicted upon the uncorroborated evidence of an approver such evidence being tainted is *prima-facie* unworthy of credit, unless it is corroborated in some material particular tending to show that the accused committed the offence with which he is charged and that as such corroboration must be from an independent and reliable source, the evidence of one accomplice is not available as corroboration of another. In *Aung Hla and others* v. *King- Emperor* (*1 supra*), however,

(1) I.L.R. 9. Ran. 404. (2) (1916) 2 K.B. 658.
(3) (1832) 5 C.P. 326.

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

a Special Bench of the late High Court of Judicature at Rangoon held, *inter alia*, that the evidence of an approver may be corroborated by the evidence of another approver or by the confession of a person who is being tried jointly with the accused for the same offence. This decision, therefore, ran counter to the general trend of the decisions on this point made by the High Courts in India. Subsequently, although a few of the High Courts in India, as for instance, the Calcutta High Court in *The Emperor* v. *Nirmal Jirban Ghose* (1), followed the decision in *Aung Hla's* case regarding corroboration of the evidence of an approver by that of an accomplice, the majority of the High Courts in India looked askance at that decision. A few years later, a Bench of the Rangoon High Court in the case of *Aung Pe* v. *King-Emperor* (2) was openly critical of the dictum in *Aung Hla's* case. This Bench held that the law as to an accomplice's testimony was the same in British India as in England and that in view of the decisions in *R.* v. *Baskerville* (3) and *R.* v. *Noakes* (4) the evidence of one approver is not corroborated by the evidence of another approver coming as it did from a tainted source. The observation to the contrary in *Aung Hla's* case was not followed, being treated as mere *obiter dictum*.

Aung Pe's case (2 *supra*) was in turn strongly criticized by Beguley, J., in *The King* v. *Nga Myo* (5) wherein the learned Judge referred to a Full Bench the following questions of law:—

(1) Whether in dealing with a question which has to be decided under section 133 and section 114, and the illustration thereunder, of the Evidence Act, does "corroboration" mean independent testimony? and

(1) 39. C.W.N. 744.
(2) (1937) R.L.R. 110.
(3) (1916) 2 K.B. 658.
(4) (1832) 5 C.P. 326.
(5) (1938) R.L.R. 190.

(2) Whether in the case of corroborating the evidence of an accomplice, must the corroboration necessarily come from an untainted source ?

These questions were answered by a Full Bench of 7 learned Judges of the late High Court of Judicature at Rangoon in the following manner:—

(*a*) Provided it has been established by extraneous evidence or matters appearing on the record that the accomplices are not acting in collusion with one another, the cumulative effect of the evidence of two or more of them may be sufficient to remove the *prima facie* presumption of the individual unworthiness of credit of their statements, and, if this be the case, a conviction may legitimately be recorded upon their statements along, if the Court is convinced of their truth.

(*b*) That evidence from a source which is not *prima facie* unworthy of credit may prove a fact which displaces in a particular case, the presumption that an accomplice is unworthy of credit.

(*c*) That corroboration must proceed from a source extraneous to the person whose testimony it is sought to corroborate.

Inasmuch as it was still held that the testimony of an approver may be corroborated by that of an accomplice in certain circumstances, the decisions still ran counter to the general trend of the decisions on this point made by the High Courts in India. It was apparently for this reason that after independence a Bench of this High Court [*viz.*: U Tun Byu and U Aung Khine, JJ., in *Kyaw Hla*

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Aung's case (1),] quoted with approval the following observation from Aung Pe's case:—

> "Corroboration means independent testimony. Where it is required, it is necessary because the evidence sought to be corroborated is in some way unreliable. When in the case of an accomplice it is desirable because the accomplice's evidence comes from a tainted source; the nature of the corroboration required is not more evidence of a tainted kind but fresh evidence of an untainted kind."

Thereafter, the Bench after mentioning the case of *The King* v. *Nga Myo* (2) went on to quote with approval the case of *Nawal Kishore Rai and others* v. *Emperor* (3) wherein was observed:

> "The Judges in England frequently use the words 'confirmed' or 'confirmation' as interchangeable with 'corroborated' or 'corroboration.' Apart, however, from the derivation of the word and the manner in which it is ordinarily used in such cases in the Courts, I find it difficult to understand how it can properly be said that the evidence of one accomplice, who is himself unworthy of credit, can be corroborated or confirmed or strengthened by the evidence of another accomplice who is equally unworthy of credit. To say this is to say, or to come dangerously near to saying that evidence given on a particular point by two or more persons is necessarily of greater strength and cogency than evidence given by one person. . ."

These observations, of course, ran counter to the decision in *Nga Myo's* case (2 *supra*), regarding the corroboration of the evidence of an approver by that of an accomplice in certain circumstances. The matter, however, has since been set at rest by the Supreme Court in *Ali Meah* v. *The Union of Burma* (4). In that case although the actual decision is to the effect that the evidence of an approver against an accused person could not be

(1) (1949) B.L.R. p. 582.
(2) (1938) R.L.R. 190.
(3) A.I.R. (1943) Pat. 146.
(4) (1954) B.L.R. 65 (S.C.).

corroborated by the confession of the co-accused, the following passage from the judgment of the Supreme Court makes it clear that the same rule applies to the corroboration of the evidence of an approver by that of an accomplice. The Supreme Court said:

> "Now, the question, how much reliance can be placed upon the evidence of an accomplice, has been the subject matter of many decisions. The Evidence Act itself provides under section 133 that an accomplice is a competent witness and that a conviction based upon his evidence is 'not illegal'. But then under section 114 the Court may presume that an accomplice is unworthy of credit, unless he is 'corroborated in material particulars' [*See* illustration (B) to the section]. In between these provisions a law of prudence has come to be accepted as observed by Viscount Simon in *Bhuboni Sahu* v. *The King* (1):
>
> > "Reading these two enactments together, the Courts in India have held that whilst it is not illegal to act on the uncorroborated evidence of an accomplice it is a rule of prudence so universally followed as to amount almost to a rule of law that it is unsafe to act on the evidence of an accomplice unless it is corroborated in material respects to implicate the accused; and further that the evidence of one accomplice cannot be used to corroborate the evidence of another accomplice!"

The decision to the contrary in *Nga Myo's* case (2) must be considered as *pro tanto* overruled by the decision in *Ali Meah's* case.

Following *Ali Meah's* case, it was held by a Bench of this High Court (U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.) in *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma* (3) that the evidence of two accomplices could not be made use of for the purpose of corroborating the evidence of the approver. However, the following passage of the judgment in *Maung Aye Maung's* case might give the impression that *Nga Myo's* case stood intact even after the

(1) 76 I.A. 147. (2) (1938) R.L.R. 190.
(3) (1956) B.L.R. 273.

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

decision in *Ali Meah's* case. What the Bench said was this:

> "It is also urged upon us by the learned Government Advocate that the evidence of the two witnesses, even if they could be treated as accomplices, should be relied upon because they could not be said to have colluded in making the statements they have done before the Court, so far as the appellant's complicity was concerned, and he relies upon the decision in *The King* v. *Nga Myo* (1). We are unable to accept this contention either. There is no evidence whatsoever on the record to enable the Court to arrive at a clear finding that there was no opportunity for collusion between the accomplices before they gave their evidence. The Investigating Officer was never examined on this point and in the absence of such evidence we cannot presume that opportunity for collusion has been totally excluded to enable us to safely rely upon the testimony of the accomplices."

It should be pointed out that the Bench was only dealing with the argument of the learned Government Advocate on the point, and that it did not purport to lay down that the decision in *Nga Myo's* case was left untouched by the decision in *Ali Meah's* case.

Now, under section 114 of the Evidence Act, "the Court may presume the existence of any fact which it thinks likely to have happened, regard being had to the common course of natural events etc." Particularly, it may presume that an accomplice is unworthy of credit, unless he is corroborated in material particulars, except in considering whether such a presumption should or should not be drawn, it shall have regard to such facts as the following:—

"A crime is committed by several persons. A, B and C, three of the criminals are captured on the spot and kept apart from each other. Each gives an account of the crime implicating D, and the accounts corroborate

(1) (1938) R.L.R. 190.

each other in such a manner as to render previous concert highly improbable."

The differences in the decisions regarding the availability or otherwise of the testimony of an accomplice to corroborate the evidence of an approver were, in our opinion, due to the different degrees of emphasis placed upon the maxim that an accomplice is unworthy of credit unless he is corroborated in material particulars and the exception to that maxim as illustrated above. According to the latest trend of decisions as exemplified in *Ali Meah's* case, very little or no emphasis need be laid on the exception to the above maxim. So far as the Union of Burma is concerned the decision in *Ali Meah's* case is the law.

In these circumstances, it is unnecessary to consider whether or not Maung Ohn Maung, Maung Kyaw Khin, Ramayah and Than Zaw (PWs 4 to 7) did or did have the opportunity of colluding with the approver or with each other or whether they were virtually under open arrest as stated by Maung Sein Han (PW 31), Maung Tun Saung (PW 32), Maung Thein Tu (PW 33) and Maung Ba Kyi (PW 34) who resiled from the statements made by them to the police.

The evidence of Maung Ohn Maung, Maung Kyaw Khin, Ramayah and Maung Than Zaw (PWs 4 to 7) not being available for the purpose of corroborating that of the approver Maung Hla Shwe, it is necessary to consider whether in this case, there is evidence from an independent and reliable source tending to show that the appellant Kala Lay took part in the murder of Maung San Sha and that the appellant U Tha No was in the conspiracy for the murder of that reporter. That the approver Maung Hla Shwe himself was one of the murderers is not open to any doubt. The shirt which was left behind by him at the scene of crime was identified by his wife, Ma Tin Aye (PW 3) as his. It was also identified by the tailor, Maung Hla Tin (PW 16) as the shirt which he had stitched

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

for Maung Hla Shwe; that a shirt of that description was ordered to be stitched at Maung Hla Tin's shop is also apparent from the counter-foil of the book of receipts, exhibit "ဍ" at page 795 thereof. Although there are some discrepancies, as for instance, the finding of two stab-wounds in front of Maung San Sha's body when the approver Maung Hla Shwe said that Kala Lay gave only one blow with his dagger and the absence of any stab-wound on the back of the body when the approver Maung Hla Shwe said that Han Tin stabbed Maung San Sha from the back, the story told by Maung Hla Shwe relating to the actual murder of Maung San Sha, more or less, tallied with the actual occurrence. Furthermore, Maung Hla Shwe's story that when he ran away from the scene of crime, he was minus a shirt is corroborated by the evidence of Jaffer (PW 8) who, at the time of the occurrence, was sticking posters in front of Modan's Cinema.

Regarding the appellant Kala Lay, except for the testimony of the approver Maung Hla Shwe and his accomplices there is no evidence whatsoever either to the effect that Kala Lay was in the conspiracy for the murder of Maung San Sha or that he was actually the person who being present at the scene of murder, inflicted the stab-wounds found on Maung San Sha's body. The appellant Kala Lay, therefore, must be acquitted of the offence under section 302 (*1*) (*b*) read with section 34 of the Penal Code with which he has been convicted.

Regarding the appellant U Tha No, there is undoubtedly independent testimony to show that the approver Maung Hla Shwe was his "*Dabè*" and that he (U Tha No) had reasons to be on inimical terms with Maung San Sha. These facts are, however, by themselves insufficient to show that the murder must have been at his instigation and that of no other person. For instance, other elders

of the AFPFL would have been on inimical terms with Maung San Sha for the same reasons. The approver Maung Hla Shwe, on his own initiative, could have murdered the deceased Maung San Sha in collaboration with some of the members of the Village Defence Force.

Regarding the revolver with which one of the alleged murderers Kala Lay, was said to be armed at the time of the murder, besides the testimony of the approver and his accomplices, there is no testimony to show that it belonged to the appellant U Tha No. Therefore, the fact that U Tha No did, at that time, possess a revolver of the description given by the approver Maung Hla Shwe is not any corroboration of his testimony that U Tha No was in the conspiracy.

The only piece of evidence which, if believed, would connect U Tha No with the murder in such a way as to be sufficient corroboration of the testimony of the approver Maung Hla Shwe is that given by Maung Hla Shwe's wife, Ma Tin Aye (PW 3). According to this witness, on the night after the murder U Tha No asked Maung Hla Shwe whether he would abscond or whether he would submit to arrest. Maung Hla Shwe said that he would not abscond but would submit to arrest. He also said that unless U Tha No were to execute a document that he would implement the promise of a car, a house and K 5,000 in cash, he would divulge everything including the part taken by U Tha No. Thereupon, U Tha No executed a document to that effect and this document was kept in her custody.

Now, Ma Tin Aye was not only a wife of the approver Maung Hla Shwe and therefore naturally anxious to help her husband in gaining a pardon, she is also an accessory after the fact and, therefore, little better than an accomplice. Her testimony must be severely tested before it

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

can be acted upon. Her story that U Tha No executed a document of that description is not only very improbable but is belied by subsequent events. According to Maung Hla Shwe himself, Ma Tin Aye reported to him that the document was forcibly taken away from her by U Tha No while Maung Hla Shwe was in custody and that when U Tha No came to see him subsequently, he had asked U Tha No the reason for this behaviour. U Tha No was then supposed to have said that he kept the document temporarily in his custody as Ma Tin Aye had to be sent away to another house, and it would be dangerous if it were to fall into other people's hands. Ma Tin Aye was non-committal on this point. According to her she did not remember whether the document was taken away from her by U Tha No while Maung Hla Shwe was in custody or after he had been released. Be that as it may, if U Tha No had taken away the document forcibly from Ma Tin Aye never to return it even after Maung Hla Shwe's release, there seems no reason why Maung Hla Shwe should not have made a clean breast of the affair to the police after learning about U Tha No's perfidy. That this was not done makes it most improbable, the story of the execution of such a document as stated by Maung Hla Shwe, and supported by his wife Ma Tin Aye. That being the case, we are not satisfied that Ma Tin Aye's testimony should be considered as sufficiently independent and reliable for the purpose of corroborating the evidence of the approver Maung Hla Shwe in so far as it implicates the appellant U Tha No.

To sum up, although in our opinion there may be grave suspicion in so far as the appellant U Tha No is concerned, the evidence on record is insufficient to warrant his conviction under section 302 (*1*) (*b*) read with section 109 of the Penal Code for the abetment of the murder of Maung San Sha.

In the result, the appeals succeed. The convictions of the appellant Kala Lay under section 302 (*1*) (*b*) read with section 34 of the Penal Code and the appellant U Tha No under section 302 (*1*) (*b*) read with section 109 for the murder of Maung San Sha and the sentences of death thereunder must be set aside and the appellants acquitted and released so far as this case is concerned.

H.C. 1960

KALA LAY (*alias*) TIN NYO

U THA NO *v.* THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

CIVIL REFERENCE.

Before U Chan Tun Aung, C.J., U San Maung and U Ba Nyunt, JJ.

H.C. 1960

April 26.

FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), BURMA (APPLICANT)

v.

GRAHAMS TRADING CO. (BURMA) LTD. (RESPONDENT).*

Stamp Act, Art. 40 (b), *Sch.* 1—*S.* 2 (17)—*"Hypothecation"—Mortgage of moveable without possession—Stamp duty—Moveable property—Pawn or pledge of—Hypothecation or mortgage of—Distinction between.*

Where by means of a document, described by the parties thereto as "Instrument of hypothecation", the party described in the document as "mortgagor" agreed to offer his stock-in-trade in his shop and in two separate godowns as security for payment of debt due to company, which was the other party, with right to the company to seize, take possession of and sell the said property in default of payment of debt or any part thereof or in the performance of the terms of the contract.

Held: That the document is, to all intents and purposes, a deed of hypothecation of moveable property under which possession of property was agreed to be given under certain circumstances, and is a mortgage of moveable property without possession as contemplated in Article 40 (*b*) of Schedule 1 read with s. 2 (17) of the Stamp Act.

Held also: That although the document obviously comes within the purview of a mortgage as prescribed in Article 40 of the Stamp Act, and not a pledge within Article 6 (2) of the Act and being unattested, no stamp duty is payable on such a deed, as duty chargeable under the Stamp Act has been remitted by the President, *vide* Government of Burma in the Department of Lands and Revenue (Income-Tax and Stamps Branch) Notification No 3, dated the 19th February 1940 under the heading "Other Documents".

There is a clear distinction, so far as moveable property is concerned, between a pawn or pledge, and hypothecation or a mortgage.

A pawn or pledge of moveable property is a bailment of moveable property by way of security. Possession is given and the transaction involves a transfer of special property in the subject of the security. In other words, in a pawn or pledge, the general property in the thing pledged remains with the pledgor, while special property in the goods passes to the pledgee who is in possession of the property which he is entitled to detain to secure repayment.

In the mortgage of moveable property there can be a mortgage even without delivery of possession of the property which is the subject of security.

---

* Civil Reference No. 22 of 1957. Reference made by the Financial Commissioner, Burma, under s. 57 of the Burma Stamp Act.

Hypothecation is another form of mortgage of moveable property where possession is not given to the creditor as security.

In the pawn or pledge possession of the pledged articles is given to the pledgee.

Than Aung for the applicant.

P. N. Ghosh for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This is a reference by the Financial Commissioner under section 57 of the Burma Stamp Act for our determination, whether the document described as "Instrument of Hypothecation", (marked as Ex. A in the Revenue Proceedings No. Nil of Rangoon Collector's Office, Stamp Department) made on the 15th day of January 1954, between Ismail Mohamed Lasania on the one part, and Grahams Trading Co. (Burma) Ltd. on the other part, is an agreement relating to pawn or pledge within the purview of Article 6 (2), or a mortgage deed within the purview of Article 40 (*b*) of Schedule I of the Stamp Act.

The letter of reference to us being in Burmese language and the Stamp Act as it now stands being in English, we find ourselves somewhat in difficulty in trying to follow the reasonings advanced by the learned Financial Commissioner therein. However, we find no better alternative than setting out its main theme and purpose in the very words conveyed to us, as hereunder:

> အမှု စာရွက် စာတမ်းများ အစုံအလင်နှင့် ကော်လီတော်အထူးရှိ၏ ၁၉၅၄ ခု နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့စွဲပါ စာတွင် ဒေါ်ပြသော အကြောင်းအမှုများနှင့် အောက်ပါအချက်များကို ထောက်ရှုပြီးလျှင်၊ အယူခံသူများ၏ အခြင်းဖြစ်စာချုပ်သည်၊ (Agreement relating to pawn or pledge)ပြုလုပ်သောစာချုပ်၊ သို့မဟုတ် (Mortgage Deed) ပေါင်နှံသောအပေါင်စာချုပ်ဖြစ်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ် ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည် ။

The document in question which has been described by the parties as "Instrument of hypothecation" purports

H.C. 1960

FINANCIAL COMMISSIONER COMMERCE), BURMA v. GRAHAMS TRADING CO. (BURMA) LTD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

to "hypothecate" by "mortgagor" Ismail Mohamed Lasania in favour of Grahams Trading Company (Burma) Limited, his stock-in-trade for due payment to Grahams Trading Company certain sums due from time to time by the said Lasania up to a limit of K 5,00,000.

From the Financial Commissioner's letter, it appears that there has been some confusion of thoughts not only by the Collector of Rangoon before whom the proceedings were initiated, but also by the Financial Commissioner himself in trying to distinguish between what constitutes a pawn or pledge, and a mortgage of moveable property. The Grahams Trading Company has rightly drawn the attention of the Revenue authorities to the existence of similar documents in the banking circle, whereby the bank over-drafts are secured by hypothecation of stock-in-trade belonging to hypothecator (mortgagor). Copies of such documents are to be found annexed to their letter dated 7th October 1957 as Annexures (က) (ခ) (ဂ) and (ဃ). We have examined those instruments used by different banks and also the document now in question before us, and except for some minor details, the main substance of those documents is the same. We also notice that in the last paragraph of the Financial Commissioner's letter the following passage occurs:—

> နိဂုံးချုပ် အနေဖြင့် ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ဘော်ပြလိုသည်မှာ ပေါင်သော ပစ္စည်းမျှားကို ငွေထုတ်ချေးသူထံသို့ တစုံတရာ လက်ရောက် ပေးအပ်ခြင်း မရှိသောကြောင့်လျှောက်ထားသကဲ့သို့ (pawn or pledge) မဖြစ်နိုင်သဖြင့် (Article) (၆) နှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲထိုပစ္စည်းမျှားအပေါ် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အကျိုးရရှိ ခံစားခွင့်ကို လွှဲပေးထားပါသဖြင့် (Article) (၄၀) နှင့် သာ သက်ဆိုင်သည်ဟု ယူဆဘွယ်ရာ ရှိကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

From the foregoing facts and from a careful examination of the terms of the document in question, and also by a comparison with documents of similar tenor which are being used in the banking circle under the description

of "letters of hypothecation", (see annexures above referred to), we have not the slightest doubt that the transactions referred to come within the meaning of mortgage as defined in section 2 (17) of the Stamp Act which reads: "Mortgage deed" includes every instrument whereby, for the purpose of securing money advanced, or to be advanced, by way of loan, or any existing or future debt, or the performance of an engagement, one person transfer, or creates to, or in favour of, another, a right over or in respect of specified property".

It is quite patent from the reading of the deed itself, that Ismail Mohamed Lasania, on the date of the execution of the deed, being indebted to Grahams Trading Company (Burma) Limited, agreed to offer as security for payment of the said monies, the stock-in-trade, including furniture fittings and all other effects belonging to him, which were in the shop premises known as No. 60 in 26th Street, Rangoon, and also in two separate godowns known as No. 17 in 28th Street and No. 126 in 31st Street, Rangoon. The security was to cover indebtedness up to the limit of kyats five lakhs. The Grahams Trading Company was also given the right, on Ismail Mohamed Lasania's failure to make payment on demand, the monies intended to be secured under the said deed, or any part thereof, to seize and take possession of the aforesaid property without any notice to Ismail Mohamed Lasania, and then sell such property by public auction or private contract at such time or times and in such manner and subject to such conditions as the Grahams Company may, in its discretion, thinks fit. Thus, the document is undoubtedly a document whereby for the purpose of securing monies advanced or to be advanced to Ismail Mohamed Lasania, a right of sale of the stock-in-trade belonging to Lasania, not only in his shop but also in the two godowns inclusive of furniture and sundry good is created in favour of the Company in case of default of payment on the part

H.C. 1960

FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), BURMA v. GRAHAMS TRADING CO. (BURMA) LTD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

of Mohamed Lasania. The stock-in trade are undoubtedly specified properties, and as such they are capable of being made subject matter of a hypothecation or mortgage in favour of Grahams Trading Company.

We may here observe that there is a clear distinction, so far as moveable property is concerned, between a pawn or pledge, and hypothecation or a mortgage. A pawn or pledge of moveable property is a bailment of moveable property by way of security. Possession is given and the transaction involves a transfer of special property in the subject of the security. In other words, in a pawn or pledge, the general property in the thing pledged remains with the pledgor, while special property in the goods passes to the pledgee who is in possession of the property which he is entitled to detain to secure repayment. Whereas, in the mortgage of moveable property there can be a mortgage even without the delivery of possession of the property which is the subject of security. Hypothecation is after all another form of mortgage of moveable property where possession is not given to the creditor as security. Whereas, in the pawn or pledge possession of the pledged articles is given to the pledgee. Therefore, from the main terms of the document which we have set out above it is clear to us that the document now in question is not a document of pledge or pawn within the purview of Article 6 (2) of Schedule I of the Stamp Act, but it is a mortgage of moveable property without possession as is contemplated in Article 40 (*b*) of Schedule I read with section 2 (*17*) of the Stamp Act. It is, to all intents and purposes a deed of hypothecation of moveable property, namely, the stock-in-trade and some other effects belonging to Ismail Mohamed Lasania in favour of Grahams Trading Company under which possession of such property was agreed to be given under certain circumstances. The question then is what is the proper stamp duty payable on such a deed ?

H.C. 1960

FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), BURMA v. GRAHAMS TRADING CO. (BURMA) LTD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

However, we are somewhat surprised that the Financial Commissioner in his letter to us has not made any reference to paragraph 45 of the Stamp Manual to be found at page 176 of the Manual. If the learned Financial Commissioner has been mindful of those provisions it would have been clear to him that the document now in question is one for which the duty chargeable under the Stamp Act has been remitted by the President. In paragraph 45, under the heading " Other Documents " the exemption reads, " unattested instrument evidencing an agreement relating to the hypothecation of moveable property where such hypothecation has been made by way of security for the repayment of money advanced or to be advanced by way of loan or of an existing or future debt has been remitted ". Such being the position, the document now in question, though it obviously comes within the purview of a mortgage as prescribed in Article 40 (*b*), and not a pledge within Article 6 (2), inasmuch, as no possession of the property sought to be secured has been created, and also in view of the precise term of remission made by the Government, we must answer that it is a deed of hypothecation without delivery of possession of the property sought to be secured and being one admittedly unattested, is covered by remission made by the Government of Burma in the Department of Lands and Revenue (Income-Tax and Stamps Branch) Notification No. 3, dated the 19th February 1940 under the heading " Other Documents " *vide* paragraph 45 of the Stamp Manual at page 176.

In passing, we may also observe that the present Article 6 of the Stamp Act is the result of an amendment made in 1904. The original Article before the amendment read " Instrument evidencing an agreement to secure the repayment of a loan made upon the deposit of title deeds or other valuable security or upon the hypothecation of moveable property ". Much doubt was felt as to the

H.C. 1960

FINANCIAL COMMISSIONER (COMMERCE), BURMA v. GRAHAMS TRADING CO. (BURMA) LTD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

meaning of "hypothecation of moveable property" and by an Indian Act No. 15 of 1904 the words "pawn or pledge" for "hypothecation" were substituted. Thus, all agreements whereby moveable property was appropriated by way of security for a debt including hypothecation became chargeable as mortgage within the purview of Article 40 (*b*), Schedule I of the Stamp Act. This created hardship in respect of a mortgage of moveable property without possession, inasmuch as the mortgagor in possession of the goods can defeat the mortgage or hypothecation by selling the goods in his possession to *bona fide* purchasers without notice. Hence, in order to prevent such confusion remission was notified in India, and soon after the separation of Burma from India, the notification of remission also continued in this country with the result that in case of hypothecation of moveable property without delivery of possession, though they come within the purview of mortgage as described in Article 40 (*b*), yet they are not chargeable to duty, if they are unattested documents.

For the reasons set out above, we must answer the question referred to us by the Financial Commissioner in the sense indicated above.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

MUSA KAKA (APPLICANT)

v.

HAJEE ABDUL SWAMAD (RESPONDENT).*

H.C. 1960

April 27.

Union Judiciary Act, s. 5—Leave to appeal—When granted—Decree of affirmance —Despite variation in decree of lower Court made by High Court.

Where the decree and judgment of the High Court was one of affirmance of the trial Court's judgment and decree, then leave to appeal to the Supreme Court can be granted under s. 5 of the Union Judiciary Act only when substantial question of law is involved.

Where the decree and judgment of the High Court was one of variance of the trial Court's judgment and decree, the applicant is entitled to leave under s. 5 (*b*) of the Union Judiciary Act.

Where the variation in the decree of the Lower Court is made by the High Court, not as a result of adjudication, but as a result of voluntary relinquishment by the respondent.

Held: That the decree of the High Court is, to all intents and purposes, a decree of affirmance and that unless it is shown that a substantial question of law is involved, a certificate to appeal to the Supreme Court cannot be granted.

Annapurnabai and another v. *Rupran*, 51 I.A. 319 ; *Mahant Brahma Nand* v. *Shree Sanatan Dharam Sabha*, A.I.R. (1944) Lah. 329 ; *Prandhan Das* v. *Pantayet Saheb Promode Chandra Deb and others*, A.I.R. (1946) Pat. 19 ; *Mool Chand and others* v. *Smt. Brijmani Devi and others*, A.I.R. (1955) All. 680 ; *Uma Churn Sett and another* v. *Kanai Lal Sett and others*, A.I.R. (1921) Cal. 81 ; *Karunalaya Vulangupalli Pandian* (a) *Karumalaya Pandian* v. *Rev. Father Pignot*, A.I.R. (1943) Mad. 67, referred to.

Chittam Subba Rao v. *Vela Mankanni Chelamayya*, (1953) I.L.R. Mad. 1, distingusihed.

Myint Soe for the applicant.

Aung Min (1) for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This is an application for certificate under section 5 of the Union Judiciary Act to enable the applicant to appeal to the Supreme Court ; and

* Civil Misc. Application No. 1 of 1957. Application under s. 5 of the Union Judiciary Act for leave to appeal to the Supreme Court against the judgment and decree of the High Court in Civil 1st Appeal No. 10 of 1953. dated the 18th December 1956.

H.C. 1960

MUSA KAKA v. HAJEE ABDUL SWAMAD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

the question involved is whether in the circumstances and on the facts available, the judgment and decree of the High Court passed in appeal, *vide* Civil First Appeal No. 10 of 1953 is one affirming those of the Court immediately below, namely, the District Court of Mandalay. The factual background of the case is as follows:—

In Civil Regular Regular Suit No. 13 of 1951 of the District Court of Mandalay, the respondent Hajee Abdul Swamad, the sole proprietor of Abdul Swamad and Sons, No. 83, Merchant Street, Mandalay sued the petitioner Musa Kaka, a tea-shop keeper for a decree for ejectment from the premises which was in occupation as a tenant by the petitioner and for recovery of arrears of rent, damages for use and occupation and further damages for use and occupation from the date of the suit till the final eviction of the petitioner from the suit premises. On the 29th November 1952, the District Judge, Mandalay passed a decree against the petitioner, ejecting him (the petitioner) from the suit premises and also ordered payment of (1) K 2,036 as arrears of rent; (2) K 5,440 as damages for use and occupation, and (3) subject to payment of necessary court-fees, further damages for use and occupation at the rate of K 340 per mensem from the date of the suit until final eviction of the petitioner. On appeal by the petitioner to the High Court in Civil First Appeal No. 10 of 1953, the High Court affirmed the judgment and decree of the District Court (1) for ejectment; (2) for payment of K 2,036 as arrears of rent and (3) for payment of K 5,440 as damages for use and occupation with costs at usual interest thereon till realization; but judgment and decree, directing payment of further damages at the rate of K 340 peer mensem for use and occupation, which may be described as general damages, was set aside. Here, we may observe that this setting

aside or in other words, variation in the decree and judgment of the lower Court's order was made by the High Court not as a result of adjudication by the High Court, but as a result of voluntary relinquishment by the respondent, inasmuch as the learned Counsel, Dr. Ba Han, appearing for the respondent conceded that the trial Court was incompetent to pass a decree in the said sum as and by way of further damages accruing after the filing of the suit. We quote, hereunder, the observations of the learned Judges (U Aung Tha Gyaw and U Aung Khine, JJ.) who heard the appeal:

> "In the appeals before us it has been rightly conceded on the respondent's behalf that the trial Court was incompetent to pass the decrees for future damages accruing subsequent to the filing of the present suits and that it is clearly necessary that the judgments and decrees of the trial Court must be modified by a refusal of this further relief claimed for the plaintiff-respondent in his two suits."

The question now before us, as stated above, is whether the judgment and decree of the High Court was one of affirmance or of variance of the trial Court's judgment and decree. If the former, then leave to appeal to the Supreme Court can be granted only when substantial question of law is involved. If latter, the applicant will be entitled to the leave under section 5 (*b*) of the Union Judiciary Act, inasmuch as the subject-matter of the dispute in the Court of first instance, *i.e.*, *in* Mandalay Court, and still in dispute on appeal was and is not less than K 10,000. This fact is made plain from the valuation of K 27,876 fixed by the appellant himself when he preferred the appeal before the High Court.

Much learned arguments have been advanced, by referring to various decisions of different High Courts in India as to what constitutes variance and what affirmation of the judgment and decree of the trial Court by the Appellate Court for purposes of appeal to the higher Court (*i.e.*)

H.C. 1960

MUSA KAKA v. HAJEE ABDUL SWAMAD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

either to the Privy Council or to the Supreme Court of India basing upon the construction of either section 110 of the Civil Procedure Code or section 133 of the Constitution of India the provisions of which are quite similar to those of section 5 of the Union Judiciary Act. But we fear that the decisions in those cases are based upon factual matters obtaining in each case, and they are good authorities for what they have decided. However, it appears to us that the controversy in some of the Courts in India as to what constitutes affirmation and what constitutes variation of the judgment and decree of the original Court stemmed from varying interpretation of the basic decision made by their Lordships of the Privy Council in *Annapurnabai and another* v. *Ruprao* (1). In that case the plaintiff claiming to be the adopted son of one Patel sued for recovery of half of the property left by Patel against the rival claimants as well as the widow of the deceased. Both the defendants denied the plaintiff's claim: and the widow in addition claimed maintenance at the rate of Rs. 3,000 per annum. The first Court decided in favour of the plaintiff in respect of adoption, and at the same time allowed the widow Rs. 800 per annum as maintenance. The defendants appealed to the higher Court (Court of the Judicial Commissioner) with the result that the maintenance payable to the widow was increased from Rs. 800 to Rs. 1,200 per annum. But in other respects, the decree of the Court of Appeal was affirmed. The defendants sought for leave to appeal to the Privy Council, but was disallowed on the ground that the decree of the first Court having been affirmed by the Judicial Commissioner, there was no substantial question of law arising in the case. The petitioner then moved their Lordships of the Privy Council for special leave to appeal. The other side did not appear and their

(1) 51 I.A., p. 319.

Lordships and Lord Dunedin of the Privy Council delivering the judgment, made a brief order as follows:—

> "In the opinion of their Lordships the contention of the petitioners' counsel as to the effect of s. 110 of the Code of Civil Procedure is correct, and the petitioners had a right of appeal. They should have special leave to appeal, but it should be limited to the question as to the maintenance allowance."

However, it appears the aforesaid observations of their Lordships of the Privy Council have led different Courts in India to interpret differently. Some Courts held that their Lordships by confining the appeal to the question of maintenance refused to grant leave to appeal in respect of the question of adoption, which had been affirmed by the Judicial Commissioner; while others maintained that their Lordships had confined the appeal to the question of maintenance only. The consequent conflicting situation arising from, what may be described as, varying interpretations made of the order of their Lordships of the Privy Council, was quite carefully considered and discussed in the Full Bench Case of Lahore High Court, namely, *Mahant Brahma Nand* v. *Shree Sanatan Dharam Sabha* (1), and Din Mohammad, J., rendering the leading judgment made an exhaustive review of the various decisions, expressing the conflicting views on this question, and the learned Judge, with due respect, seemed almost frustrated, in an attempt to evolve a definite principle basing on those decisions, for he observed:

> "The question as to what their Lordships of the Privy Council really intended to lay down in 51 Indian Appeals, 319 (*Annapurhabai and another* v. *Ruprao*), is not easy to answer. It is possible that Sir George Lowndes, who appeared for the applicants before their Lordships of the Privy Council dropped his appeal relating to the affirmed

(1) A.I.R. (1944) Lah. p. 329.

H.C. 1960

MUSA KAKA v. HAJEE ABDUL SWAMAD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

> portion of the decree realising the untenability of his position and thus secured a judgment in his favour by pressing only that part of his appeal which could have been properly disputed there * * * * * * * * * On the other hand, it may as well be that their Lordships granted the special leave to appeal in that case simply because they were satisfied that any interference with the decree of the court below on the part of the High Court would amount to such variation as would entitle the party aggrieved by the affirmed portion of the judgment to prefer an appeal to His Majesty in Council without showing any question of law at all."

Be that as it may, the present application before us is clearly distinguishable on facts, from all the cases where it was held that there had been variation and that as such, the applicant entitling to leave under the relevant provisions of law quite similar to those in section 5 (*b*) of the Union Judiciary Act.

Reliance was made by the petitioner's counsel on *Chittam Subba Rao* v. *Vela Mankanni Chelamayya* (1) and it was contended that the setting aside by the High Court the respondent's claim for further damages which was granted by the trial Court, should be treated as a variation of the judgment and decree of the original Court. In looking through the facts of the case and the principles enunciated therein, we find that the facts are entirely different from those of the present case, although much helpful light is shed on the question of interpretation of section 110 of the Code of Civil Procedure and Article 133 of the Constitution of India. What that decision lays down is this. An applicant is entitled as of right to leave to appeal to the Supreme Court of India, if the decree of the Court of first instance is modified *substantially* by the decree of the High Court, where the matter in respect of which it has been modified

(1) (1953) I.L.R. Mad. p. 1.

is a matter in dispute before the Supreme Court, irrespective of the fact whether the modification is in favour of the applicant or not. But, if the modification is in respect of the matter not comprised in a subject-matter still in dispute on appeal to the Supreme Court, the applicant is not entitled to leave as of right. Thus, this decision does not really help the petitioner; and in fact, the facts and circumstances available are clearly distinguishable from those in the present case. As has been observed above, it was the respondent's voluntary relinquishment, the variation or modification of the decree of the trial Court had been effected in the High Court. The applicant has, as is clearly discernable from the grounds of appeal seeking for further appeal to the Supreme Court, not at all made a grievance of the modification or variation; and the modification being in respect of the matter not comprised in the subject-matter still in disputes, we fear that on this very authority the applicant is not entitled as of right to the leave under section 5 (*b*) of this Union Judiciary Act.

There are however, some relevant authorities not cited before us which we consider to be quite helpful for the proper decision of the present application. *Mahant Brahma Nand* v. *Shree Sanatan Dharam Sabha* (1) is much to the point, the factual matters therein being quite similar to those in the present application. We do not propose to set out the facts *in extenso*; suffice it to say that as a result of the abandonment by the respondent in a suit brought by the plaintiff under section 92 of the Civil Procdure Code, the decree of the lower Court was varied by the High Court to the extent of abandonment, whereas substantially, the plaintiff's suit for removal of

(1) A.I.R. (1944) Lah. p. 329.

H.C. 1960

MUSA KAKA v. HAJEE ABDUL SWAMAD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

the defendant from the trusteeship of the property described in the plaint and appointing new trustees for management was affirmed. The question that fell for determination was whether the decree of the High Court was one of affirmation or variation of the trial Court. It was held that, inasmuch as the respondent had, of their own accord withdrawn their relief in respect of the accounts, the variation that followed in the decree of the High Court was, not as a result of adjudication by the High Court, but of the parties' own action. The decree of the High Court was therefore, to all intents and purposes the decree of affirmance within the meaning of section 110 of the Civil Procedure Code which is in identical terms to those of section 5 of the Union Judiciary Act.

Prandhan Das v. *Pantayet Saheb Promode Chandra Deb and others* (1) is another helpful authority. It was held therein that where a decree of the High Court is one of affirmation, except as regards a variation made in the lower Court's decree with the consent of persons trying to appeal to the Privy Council, the person trying to appeal to the Privy Council must show that some substantial question of law was involved. However, Din Mohammad, J.'s following observations in the Full Bench Case of *Mahant Brahma Nand* v. *Shree Sanatan Dharam Sabha* (2) may usefully be quoted in support of our conclusion:

> "Here, as already explained, the respondents had of their own accord withdrawn their relief in respect of accounts and consequently any variation that followed in the decree of this Court was not the result of an adjudication by this Court but of the parties' own action. It was as if that part of the case had been entirely removed from the adjudication of this Court and consequently it ceased to have any concern with it whatever. The applicant urges that what is to be looked at is only the final result and not the means by which it has been achieved. I however do not

(1) A.I.R. (1946) Pat. p. 19. (2) A.I.R. (1944) Lah. p. 329.

agree. So far as this Court had occasion to deal with the matter in controversy before it, the decree of the Court below had been affirmed and any variation that was introduced in it was merely because the parties had themselves so willed. The decree of this Court was therefore to all intents and purposes a decree of affirmance within the meaning of s. 110, Civil P.C. . ."

We are in full accord with the reasonings advanced by the learned Judge in arriving at the conclusion as to when and in what circumstances should we treat the judgment and decree of the Court of appeal as one of affirmation when and in what as variation of those of original Court.

Again, Agarwala and Mulla JJ., considering the similar issue with reference to an appeal to the Supreme Court, as provided in Article 133 of the Indian Constitution, in *Mool Chand and others* v. *Smt. Brijmani Devi and others* (1) held that in order to constitute variance within the meaning of relevant section for purposes of leave to appeal to the Supreme Court of India, the variance of the decree must be one where variation is the substantive relief in respect of the whole part of the party's claim. *Uma Churn Sett and another* v. *Kanai Lal Sett and others* (2) is yet another apposite case and we are also in entire agreement with the reasonings and the conclusions as to what constitutes affirmation of the original Court's decree. In that case, there had been variation in the decree of the lower Court with the consent of persons seeking to appeal to the Privy Council. It was held that the decree of the High Court was one of affirmance of that of the trial Court, inasmuch as variation made of the lower Court's decree was with the consent of the person trying to appeal, and that unless substantial question of law was involved, he had no right of appeal. In other words, where the decree of the High

(1) A.I.R. (1955) All. 680. (2) A.I.R. (1921) Cal. 81.

H.C. 1960

MUSA KAKA v. HAJEE ABDUL SWAMAD.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Court is one of affirmation, except as regards variation made in the lower Court's decree with the consent of person seeking to appeal, then unless a substantial question of law is involved, such person cannot be granted leave to appeal. *See* also *Karunalaya Valangupalli Pandian* (a) *Karumalaya Pandian* v. *Rev. Father Pignot* (1). Having regard to these decisions, we are of the view that in the application before us, inasmuch as the variation in the decree of the lower Court is made by the High Court, not as a result of adjudication, but as a result of voluntary relinquishment by the respondent, we must hold that the decree of the High Court is, to all intents and purposes, a decree of affirmance. Therefore, unless it is shown by the petitioner that substantial question of law is involved for issue of a certificate to appeal to the Supreme Court, we are not in a position to grant him the same. In that regard, the applicant's counsel submitted that he solely relied upon the provisions of Urban Rent Control Act in challenging the correctness of decisions of both the original Court and of the High Court. But it has already been held in *U Ohn Maung* v. *Daw Kyi Kyi* (2), that Urban Rent Control Act, 1948 having expired, the parties cannot agitate the correctness or otherwise of the decision based upon an expired Act; and that they are relegated to the other existing laws for the time being in force. The applicant's counsel very properly concedes that he accepts that view of law as correct, and that he cannot raise any question of law basing upon the Urban Rent Control Act.

In the result, we are not disposed to grant the certificate applied for and this application is dismissed with costs; Advocate's fee three gold mohurs.

---

(1) A.I.R. (1943) Mad. p. 67.

(2) Special Civil Appeal No. 19 of 1958 of the High Court, Rangoon.

တရားမအယူခံ

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးချန်ထွန်းအောင် နှင့် တရားဝန်ကြီး ဦးစံမောင်တို့ရှေ့မှောက်တွင်

ဦးဘိုးရွက် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

မငွေ (လျှောက်ထားခံရသူ)

†တရားလွှတ်တော်၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၅။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ဒုတိယပိုင်း၊ မည်သည့်ဥပဒေပြဿနာရပ်မှ အကျုံးဝင်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။မူလရုံးတော်နှင့် အယူခံရုံးတော်နှစ်ရုံးက အတည်ပြုလိုက်သော စီရင်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ အရ၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အယူခံဝင်ရောက်ရန်ကျိတရားလွှတ်တော်မှ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ထောက်ခံရန် တောင်းဆိုသည့်ကိစ္စ၌၊ စီရင်ချက်တင် ထည့်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဥပဒေပြဿနာရပ်မှသာလျှင်၊ သို့မဟုတ် ၎င်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသော ဥပဒေပြဿနာရပ်မှသာလျှင် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၊ ဒုတိယပိုင်း၌ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျုံးဝင်သည်။

မည်သည့်အခါကမျှ ထည့်သွင်း ငြင်းဆန်ခြင်း မပြုခဲ့သော ဥပဒေအချက်အလက်ကို၊ အကိုးအကားပြု၍ ၎င်းဥပဒေအချက်သည် အရေးယူလောက်သော ဆိုင်ရာ ပြဿနာဟူ၍ အကြောင်းပြခြင်းသည် အဓိပ္ပါယ်မရှိ၍ ဤတရားလွှတ်တော်မှ အယူခံဝင်ခွင့်ကို ထောက်ခံရန် တောင်းဆိုခြင်းကို အခွင့်မပြုနိုင်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးအေးမောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ဦးသန်းအောင် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးချန်ထွန်းအောင်။ ။လျှောက်ထားသူ ဦးဘိုးရွက်သည်၊ အောက်မှလရုံးတော်၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှု အမှတ် ၄၅ တွင်၊ ယခုလျှောက်ထားခံရသူ မငွေက၊ ၎င်းတို့နာမည် နှစ်ဦးဖြင့် (National Bank of India) တွင်

†၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ လျှောက်လွှာအမှတ် ၄၉။

ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ အရ၊ ဤရုံးတော် အယူခံ ဘက်ဆိုင်ရာ၊ တရားမ ပဌမအယူခံမှုအမှတ် ၉၃/၅၆ တွင်၊ ၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ နေ့စဲပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို မကျေနပ်သောကြောင့် "တရားလွှတ်တော်ချုပ်" သို့ အယူခံဝင်ရောက်ရန် လျှောက်ထားသောအမှု။

ထရားလွှတ်တော်၊ ၁၉၆၀

ဦးဘိုးရွှန့်နှင့် နော်ငွေ၊

ဦးချွန်ထွန်းအောင်။

ရှိနေသောငွေ ၃၀,၉၀၀ ကျပ်သည်၊ မငွေတဦးတည်းပိုင်ငွေဖြစ်ကြောင်းမြွက်ဟပြဋ္ဌာန်းထားသော ဒီကရီကိုစွဲဆိုခဲ့ရာ၊ ထိုရုံးတော်မှလျှောက်ထားခံရသူ မငွေအား၊ အနိုင်ပေးခဲ့လေသည်။နောက်တဖန် လျှောက်ထားသူ ဦးဘိုးရွှက်က၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ တရားမပဋ္ဌမအယူခံမှုအမှတ် ၉၃ တွင်၊ အယူခံဝင်သော်လည်း၊ အယူခံရုံးတော်မှအောက်ရုံးတော်မှချမှတ်လိုက်သည့်ဒီကရီကိုပင် လုံးလုံးလျားလျားအတည်ပြုလိုက်လေသည်။သို့အတွက်ကြောင့်၊ ယခုအယူခံဝင်ခွင့် တောင်းရာတွင် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ (ခ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်အတွင်းသို့ ကျရောက်၍၊ တန်ဘိုးငွေ ၁၀,၀၀၀ ကျပ်ထက်မနည်း အငြင်းအခုံဖြစ်သော်ငြားလည်း၊ အောက်မူလ ရုံး၏ စီရင်ချက်ကို အယူခံဝင်ရောက်ရာတွင် အတည်ပြုခဲ့သော စီရင်ချက်ဖြစ်သဖြင့်၊ ယခုတင်လိုသော အယူခံမှုတွင်၊ အရေးယူလောက်သော ဥပဒေ ကြောင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာပေါ် ပေါက်သည် မပေါ် ပေါက်သည်ကို စဉ်းစားရပေမည်။ လျှောက်ထားသူအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ပညာရှိ လွှတ်ဒတာ ရွှေနေကြီးက၊ မူလရုံးတွင် မိမိ၏ အမှုသည်အပေါ်တွင်၊ လျှောက်ထားခံရသူ မငွေက၊ သီးခြား သက်သာခွင့် ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ အရ၊ အတိအလင်း မြွက်ဟပြဋ္ဌာန်းလိုသော အမှုမျိုးကို၊ စွဲဆိုနိုင်ခွင့် မရှိ။ ယင်းသို့ စွဲဆိုခြင်းမှာ၊ မှားယွင်းသော အမှုဖြစ်သဖြင့်၊ ယခု မိမိတင်လိုသော အယူခံမှုတွင် အရေးယူလိုသော ဥပဒေအကြောင်း ပေါ် ပေါက်ပါသည်ဟု လျှောက်ထား၍၊ ဤတရားလွှတ်တော်မှ အံယူခံ ဝင်ခွင့်ကို ထောက်ခံရန် တောင်းဆိုလေသည်။

ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ အောက်မူလရုံးတွင် အမှုမစ်ဆေးသောအခါ၌သော်ငင်း၊ အယူခံရုံးတွင်အယူခံဝင်သည့် အခါ၌သော်ငင်း၊ မည်သည့်အခါကမျှ ကန့်ကွက်ခြင်းမပြုခဲ့ကြောင်းကိုလည်း၊ပညာရှိ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးက ဝန်ခံသည်။ ယခုမှသာ ဤအချက်ကို၊ မိမိပဋ္ဌမအကြိမ်လျှောက်ထားသည်ဟုပြောဆိုလေ၁ည်။ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ၊ အောက်ရုံး စီရင်ချက်မှသော်ငင်း၊ ပဋ္ဌမအယူခံရုံး စီရင်ချက်မှသော်ငင်း ထင်ရှားပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ လျှောက်ထားသူအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော လွှတ်တော် ရွှေနေကြီး လျှောက်ထားလိုသော ဥပဒေပြဿနာချက်မှာ၊ အမှုတွင် ပေါ် ပေါက်ခဲ့သော ပြဿနာမဟုတ်သည့်အပြင်၊ မူလရုံး၌သော်ငင်း၊ အယူခံရုံး၌သော်ငင်း မစဉ်းစားခဲ့သော ဥပဒေအချက် ဖြစ်သဖြင့်၊ ငင်းတောင်းဆိုသော ထောက်ခံချက်ကို၊ ကျွန်ုပ်တို့ ပေးနိုင်မည်မထင်ပေ။

ရုံးတော်နှစ်ရုံးက အတည်ပြုလိုက်သော စီရင်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စီရင်ချက်တွင် ထည့်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဥပဒေပြဿနာရပ်မှသာလျှင်၊ သို့မဟုတ် ငင်းမှ ပေါ် ပေါက်လာသော ဥပဒေ ပြဿနာရပ်မှသာလျှင်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးအက်ဥပဒေ

ပုဒ်မ ၅ ဒုတိယအပိုင်း၌ ပြဋ္ဌာန်းချက် အကျုံးဝင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသည်။ မည်သည့်အခါကမျှ ထည့်သွင်း ငြင်းဆန်ခြင်း မပြုခဲ့သော ဥပဒေအချက်၊ အလက်ကို အကိုးအကားပြု၍၊ ၎င်းဥပဒေအချက်သည် အရေးယူလောက်သော ဆိုင်ရာ ပြဿနာဟု လျှောက်ထားခြင်းမှာ၊ အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်ဟုမထင်။ သို့ဖြစ်၍၊ တောင်းဆိုသော အယူခံဝင်ခွင့်ကို မပေးနိုင်။ လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော်၊ ၁၉၆၀

ဦးဘိုးရွှက် နှင့် ဒေါ်ငွေ၊

ဦးချန်ထွန်းအောင်။

H.C.
1960
May 17.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung, J.

HUSSAIN BUX KHAN (APPLICANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Criminal Procedure Code, ss. 496, 497—*Bail—Grant of—Principle.*

The principle to be deduced from ss. 496 and 497 of the Criminal Procedure Code is that the grant of bail is the rule and refusal is an exception and as an accused person is presumed under the law to be innocent until his guilt is proved, he should be released on bail during the pendency of the case against him unless he is likely to influence or intimidate the witnesses for the prosecution or is likely to abscond if bail is granted to him.

Emperor v. H. L. Hutchinson, 1931 A. I. R. All. 356, referred to.

Nyunt Maung for the applicant.

Tin Maung (Government Advocate) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an application by Hussain Bux Khan, the first accused in Criminal Regular Trial No. 11 of 1960 of the Court of the 2nd Special Judge (SIAB BSIA), Rangoon, under the provisions of section 498 of the Criminal Procedure Code for the grant of bail during the pendency of the trial against him. It would appear that the applicant Hussain Bux Khan was accused of having instigated the 2nd accused Alexander to execute a sale deed of a piece of land originally owned by one I. Xavier (now deceased) by falsely representing that he was the son and heir of I. Xavier. Thereafter, armed with that document of sale the applicant Hussain Bux Khan had sold the same piece of land to one, U Ba Sein, for a sum of K 2,500. Accordingly the prosecution alleged that Hussain Bux Khan had committed not only an offence

* Criminal Misc. Application No. 10 of 1960. Review of the order of the 2nd Special Judge (SIAB—BSIA) of Rangoon, dated the 4th April 1960, in Criminal Regular Trial No. 11 of 1960.

punishable under section 420 of the Penal Code for cheating U Ba Sein but also an offence punishable under section 467 read with section 109 of the Penal Code for having instigated Alexander to execute a forged document of title.

When the application for bail was made to the learned 2nd Special Judge, it was refused mainly on the ground that an offence under section 467 of the Penal Code was punishable with transportation for life.

I have myself perused the police papers and it would appear that what the prosecution would seek to prove is that the land in question belonged to I. Xavier and that on his death it devolved upon his only daughter in whose name it was continued to be assessed until the year 1957. The prosecution would also seek to prove that Alexander is not a son of I. Xavier as he had represented himself to be, and that Alexander by falsely representing himself as Xavier's son and heir had firstly caused the land to be mutated to his name in the Revenue Registers and subsequently, executed a sale deed in favour of Hussain Bux Khan. Regarding the applicant Hussain Bux Khan, the prosecution would seek to prove that the actions of Alexander were under his instigation and that the false document was executed in his favour to enable him to sell the land to whoever wishes to purchase the same from him.

The case against the applicant Hussain Bux Khan, however, appears to rest mainly upon the testimony of his accomplices and the question therefore is how far their testimony will be corroborated by evidence from independent sources. Moreover, even assuming that the document in question was executed at the instigation of the applicant, the case against him would fall under section 468 of the Penal Code read with section 109, and an offence under this section is punishable with imprisonment for seven years only.

H.C. 1960

HUSSAIN BUX KHAN v. THE UNION OF BURMA

U SAN MAUNG, J.

Now, as observed by a Bench of the Allahabad High Court in *Emperor* v. *H. L. Hutchinson* (1), the principle to be deduced from sections 496 and 497 of the Criminal Procedure Code is that grant of bail is the rule and refusal is an exception and as an accused person is presumed under the law to be innocent until his guilt is proved, he should be released on bail during the pendency of the case against him unless he is likely to influence or intimidate the witnesses for the prosecution or is likely to abscond if bail is granted to him. It has not been alleged that the applicant is likely to abscond and it has also not been shown to the satisfaction of this Court that he is likely to tamper with the witnesses for the prosecution.

The applicant, therefore, is directed to be enlarged on bail if he can furnish security to the extent of K 5,000 with two sureties in the like amount.

(1) (1931) A.I.R. Allah. 356.

CRIMINAL REVISION.

Before U Po On, J.

KASSIM ALI (APPLICANT)

v.

THE UNION OF BURMA (ASHOP ALI) (RESPONDENT).*

H.C. 1960

June 9.

Penal Code, s. 497—Adultery—Ingredient of offence of—Marriage—Strict proof necessary—No presumption of valid marriage to be drawn from long coverture.

Where in a prosecution by the respondent, a Muslim, for the offence of adultery alleged to have been committed by the applicant with his wife, daughter of Burmese Buddhist parents, with whom the respondent claims to have lived as husband and wife for 14 years, there is no evidence that the wife is a Muslim,

Held : That when marriage is an ingredient of an offence, as in adultery, the fact of the marriage must be strictly proved in a regular way and that in the absence of any evidence that the woman was a Muslim, no presumption that a valid marriage existed between them can be drawn from the fact of their long coverture as man and wife.

Nyunt Maung for the applicant.

Than Tin for the respondent.

U PO ON, J.—This application in revision is made by Kassim Ali to quash the charge under section 497, Penal Code, framed against him by the 3rd Additional Magistrate, Rangoon, on the complaint of Ashop Ali.

It must be borne in mind that when marriage is an ingredient of an offence, as in adultery, the fact of the marriage must be strictly proved in the regular way.

Now, Ashop Ali ((PW 1) is a Pakistani Muslim but Ma Than Yi is a daughter of Burmese-Buddhist parents. It is obvious that a legal marriage cannot be contracted between them unless Ma Than Yi professed Mohamedanism and the marriage ceremony was performed according

*Criminal Revision No. 71B of 1960. Application to quash the charge under s. 497, Penal Code, framed by the 3rd Additional Magistrate, Rangoon in Criminal Regular Trial No. 1787 of 1959, on the 11th February 1960.

H.C. 1960

KASSIM ALI v. THE UNION OF BURMA (ASHOP ALI)

U PO ON, J.

to the Mohamedan rites. There is no evidence that Ma Than Yi embraced the Mohamedan faith before she married Ashop Ali. It is true that Uru Meah (PW 4) and Musa Ali (PW 5) say that Ashop Ali was formally married to Ma Than Yi by a Moulvi according to Mohamedan rites. Ashop Ali (PW 1) himself did not say when Ma Than Yi embraced Mohamedan faith and that their marriage ceremony was performed by a Moulvi. The record is further clear that both Uru Meah (PW 4) and Musa Ali (PW 5) are unworthy of credit, as they did not know the Moulvi who performed the marriage ceremony, though they could remember the exact year in which Ashop married Ma Than Yi. In any event, the bare statement of these two witnesses is not sufficient to hold that a valid marriage existed between Ashop Ali and Ma Than Yi.

However, there is one more point for consideration. It may be true that Ashop Ali and Ma Than Yi have been living as husband and wife for the last 14 years or so. But a presumption that a valid marriage existed between them cannot be drawn, as there is no evidence that Ma Than Yi is a Muslim.

In the circumstances, the charge under section 497, Penal Code, cannot stand and consequently, I quash the proceedings against Kassim Ali in Criminal Regular Trial No. 1787 of 1959 of the 3rd Additional Magistrate, Rangoon.

APPELLATE CIVIL

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

MARTIN TRADING Co. (APPELLANTS)

v.

U YIN KYI & Co. (RESPONDENTS).*

H.C.
1960
June 20.

Contract Act, s. 230—Liability of agent of principal resident abroad. Relief on ground not disclosed in plaint—Grant of—Wrong.

The appellants acting as brokers indented for 3 tons of dried prunes from a merchant in Cyprus for the respondents and under the contract entered into between the appellants and the respondents the former were not to be held responsible for any claims in respect of goods that have become unsaleable or partly unsaleable as the result of deterioration, rough handling or in any other respect, and the contract was to be treated as completed and all obligations fully discharged by the appellants when the goods had been indented. When the goods arrived the respondents found them to be dried plums instead of prunes.

In the suit brought by the respondents against the appellants for recovery of K 11,758·85 as damages for breach of contract the trial Court came to the conclusion that the despatch of dried plums instead of dried prunes was due to mistake; and holding the appellants personally liable under the contract by having regard to ss. 230 and 233 of the Contract Act awarded the respondents K 2,000 as compensation by way of restitution on the basis of s. 65 of the Contract Act.

Held: That s. 230 of the Contract Act provides that only when there is no term excluding the personal liability of the agent for that of his principal abroad, can the agent be made personally answerable for any terms under the contract and be bound by them and that the terms of the suit contract excluded appellants' liability.

Held also: That as the suit was one for damages for breach of contract and not for restitution and or for compensation on ground of voidness of contract as envisaged in s. 65 of the Contract Act, the award of compensation by way of restitution on the basis of s. 65 of the Contract Act, *i.e.*, for payment of compensation on the ground of voidness of agreement between the parties was wrong; because, where a plaintiff has asked for a particular kind of relief on specified grounds, he cannot be given relief sought for on a different ground which is not at all disclosed in his plaint, without amendment of the plaint.

Ratanlal Hiralal v. *C. R. Gupta*, A.I.R. (1951) Nag. 431; *Indu Bala Debya* v. *Monimala Devi and others*, A.I.R. (1955) Patna. 505; *Chatterput Singh* v. *Maharaj Bahadur*, 32 Cal. 198; *A.R.P.R.M. Meyappa Chettyar* v.

* Civil 1st Appeal No. 101 of 1956 against the decree in Civil Regular Suit No. 52 of 1952 of this Court (Original Side), dated the 15th November 1956.

H.C. 1960

MARTIN TRADING CO. v. U YIN KYI & CO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

L. V. Venkalachellam Chettyar, A.I.R. (1935) Ran. 34 ; *Hirjee Deraj & Co.* v. *Maung Nyun Shein*, I.L.R. 2 Ran. 414 , referred to.

A.S.P.S.K.R. Karuppan Chettyar and one v. *A. Chokkalingam Chettyar*, B.L.R. (1949) (S.C.) 46, followed.

Saw Taik Leong for the appellants.

None for the respondents.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal is from the judgment and decree of the Original Side of this Court, passed against the appellants for payment of a sum of K 2,000 with proportionate costs thereon. The respondents U Yin Kyi & Company are not represented before us and the appeal was heard *ex-parte*. The respondents filed a suit for recovery of K 11,758·85 against the present appellants Messrs. Martin Trading Company, and Messrs. Spyros Anastasiou, Nos. 12/14, Victoria Street, Limassol, Cyprus, as damages for breach of contract in respect of the supply of 3 tons of dried prunes bought from Spyros Anastasiou of Cyprus through the agency of the appellants. Their case was that on the 16th November, 1951, they placed an order with the said Spyros Anastasiou of Cyprus for the supply of 3 tons of dry prunes at £175 per ton on terms and conditions as laid down in Indent form Exhibit (1) furnished by the appellants. We may here note that the Indent under which the respondents agreed to buy the prunes through the appellants formed the very basis of the contract between the present parties, and condition 2 thereof reads:—"It is distinctly understood that Martin Trading Co., being the Brokers and not the Manufacturers and/or shippers are not in any way themselves responsible for claims in respect of goods that become unsaleable or partly unsaleable as the result of deterioration, rough handling or in any other respect. The contract is completed and all obligation fully discharged by Martin Trading Co., when the goods have been

indented." On the basis of this indent, the appellants made arrangements for the supply of prunes indented for, and ultimately 240 cases arrived by S.S. "Salween". On taking delivery of them the respondents found that the contents were dried plums instead of prunes. The respondents then sought to make the appellants liable for the mistake, and served them with notice demanding for the return of the money paid by them. The appellants denied their liability and stated that the respondents' indent for dried prunes was forwarded to Spyros Anastasiou of Cyprus, their principal, and they did not understand how the latter, instead of sending prunes, had sent plums. In particular, the appellants denied their liability under the contract by invoking condition No. 2 of the indent form which formed the basis of the contract between them and the respondents. At the trial, the claim as against Spyros Anastasiou was withdrawn and the suit proceeded as against the appellant-company only. The appellants further contended that they were merely acting as commission agents of the respondents and were not liable to be sued for damages. They denied negligence or fraud on their part in bringing about the transaction in suit. The suit went on trial on three issues, namely:

(1) What were the terms and conditions of the contract between the parties ?

(2) Is the 1st defendant a party to the contract and if so, liable thereon ?

(3) What damages or other relief, if any, are the plaintiffs entitled to ?

The learned trial Judge found, so far as the 1st issue was concerned, that the parties were not in dispute as regards the terms and conditions of the contract and that if the dried plums instead of dried prunes were sent from

H.C. 1960

MARTIN TRADING CO. v. U YIN KYI & CO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Cyprus, it was mistake occasioned owing to the misreading of the cablegrams and letters that passed between the appellants and Spyros Anastasiou of Cyprus, when the appellants received the respondents' enquiry for dried prunes, they addressed a letter to the Spyros Company stating what the respondents' requirement was, and in reply thereto, the supplier wrote back *vide* (Exhibit E, dated the 5th November, 1951) as follows:

> "*Re Dried Prunes*: In Cyprus we have only limited quantities of dried plums and at the moment we hold 3 tons, @ £ 150 per ton CIFC, packed in 12½ kilo wooden boxes nett."

On this reply which speaks about the availability of dried plums, the appellants and also the respondents, probably through mistake taking it as offer of dried prunes an indent was accordingly placed. Notwithstanding the appellants' denial of liability in view of condition two set out in the indent form, the trial Judge found that the appellant-company were personally liable under the contract by having regard to sections 230 and 233 of the Contract Act. Section 230 reads:

> "In the absence of any contract to that effect, an agent cannot personally enforce contracts entered into by him on behalf of his principal, nor is he personally bound by them.
>
> Such a contract shall be presumed to exist in the following cases:
>
> (1) where the contract is made by an agent for the sale or purchase of goods for a merchant resident abroad;
>
> (2) where the agent does not disclose the name of his principal;
>
> (3) where the principal, though disclosed, cannot be sued."

Section 233 further provides that in cases where the agent is personally liable, a person dealing with him may hold either him or his principal or both of them liable. As regards condition (2) of the indent form the learned trial

Judge held that the appellants were not exempted from liability which they sought to avoid as "the condition contained no clear undertaking to that effect." Hence, his finding that the appellant-company were liable personally for the loss alleged to have been sustained by the respondents. In assessing the loss sustained by the respondents the learned trial Judge arrived at a round sum of K 2,000 taking into consideration (i) the overprice paid by the respondents; (ii) the 5 per cent commission received by the appellants on the landed cost of the plums the cost being fixed as prunes and not plums ; and (iii) the price fetched by the respondents in the sale of plums. The learned trial Judge also found that the appellants had benefited to the extent of roughly £101 5 *shillings* in the transaction.

Now, in appeal before us, the learned counsel for the appellants has challenged the correctness of the learned trial Judge's judgment mainly on two grounds, which in our opinion are most cogent. It is urged that the appellants were not liable to be sued as they have expressly excluded their liability by condition 2 on the reverse of the indent form, which forms the basis of the contract between them and the respondents. Next, it is contended that the trial Judge was wrong in holding that the contract was void on grounds of mistake, and in resorting to restitution provided in section 65 of the Contract Act, inasmuch as the respondents' suit was not at all on that basis ; nor was it ever set out in their plaint, much less going to trial on an issue framed in that regard. Regarding the first contention, we are convinced from the plain reading of condition 2, the terms of which we have already set out above, that it undoubtedly excludes appellants' liability. Even if section 233 of the Contract Act imposes personal liability upon the appellants, yet section 230 excludes them, in the absence of any contract to that

H.C. 1960 — MARTIN TRADING CO. v. U YIN KYI & CO. — U CHAN TUN AUNG, C.J.

effect. In other words, this section provides that only when there is no term excluding the personal liability of the agent for that of his principal abroad, can the agent be made personally answerable for any terms under the contract and be bound by them. There is, in the instant case, condition 2 which clearly sets out that in their dealing with the respondents, the appellants are merely brokers and not manufacturers or shippers and as such, they are not in any way responsible for claims in respect of the goods that become unsaleable or partly unsaleable as a result of deterioration or rough handling or *in any other respect*. It further stipulates that the contract is to be treated as completed and all obligations fully discharged by the appellants "when the goods have been indented". This clause, to our mind, completely answers the respondents' claim as against the appellants. Even if appellants are the agents for their foreign principal, namely, Spyros Anastasiou of Cyprus, yet they cannot in any way be held responsible for any mistake which might have occurred in the transaction in question on the part of their principal, or shippers or even on their part. The respondents were fully aware of these conditions when they made the indent, and it must be held that they are bound by them.

Coming to the second ground urged, we quite agree that as a rule, relief not founded on the pleadings should not be granted. [See *Ratanlal Hiralal* v. *C. R. Gupta* (1), *Indu Bala Debya* v. *Monimala Devi and others* (2).] The learned trial Judge, with due respect, was wrong in awarding in his judgment compensation by way of restitution on the basis of section 65 of the Contract Act, *i.e.*, for payment of compensation on the ground of voidness of agreement between the parties. With due respect, it is abundantly clear from the plaint filed by the respondents

(1) A.I.R. (1951) Nag. p. 431. (2) A.I.R. (1955) Pat., p. 505.

that their case was one for damages for breach of contract and not for restitution and/or for compensation on grounds of voidness of contract as envisaged in section 65 of the Contract Act. In annexure (A) to their plaint, they state how they arrive at the figure of K 11,758 and odd pyas as damages they sustain owing to breach of contract. It is also plain that the relief they sought for in their suit was never for refund or repayment of the money they had wrongly paid under mistake, much less a suit sounding in damages for fraud or negligence on the part of the appellants. As was observed by Dunkley, J., after referring to the case of *Chatterput Singh* v. *Maharaj Bahadur* (1), in *A.R.P.R.M. Meyappa Chettyar* v. *L. V. Venkalachellam Chettyar* (2), "it is wrong for a Judge in passing a decree which was entirely different to the prayer in the plaint and which could be made only in a suit properly constituted for that purpose." There is thus great deal of force in the contention raised by the learned Counsel for the appellants and in our view, the learned trial Judge was not justified in entering a decree for payment of K 2,000 as aforesaid in favour of the respondents. *In Hirjee Deraj & Co.* v. *Maung Nyun Shein* (3), it was held by Lentaigne and Carr, JJ., that where the suit was framed for enforcement of the contract and for damages for breach, a decree for repayment of the money paid could not be passed, unless the plaint was amended. The respondents (plaintiffs) were obviously seeking for damages as against the appellants (defendants) on the basis of breach of contract, and not for restitution and or compensation on a void contract under section 65 of the Contract Act, and the appellants (defendants) resisted the respondents' claim by invoking condition 2 of the indent. We are of the view that failing amendment of the plaint

(1) 32, Cal. p. 198. (2) A.I.R. (1935) Ran. p. 34 at 35.
(3) I.L.R. (1924) 2 Ran., p. 414.

H.C. 1960

MARTIN TRADING CO. v. U YIN KYI & CO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

on the part of the plaintiffs, it will not be justified for the Court to make out a case quite different from the one set out by the plaintiffs in their pleadings. [See *A.S.P.S.K.R. Karuppan Chettyar and one* v. *A. Chokkalingam Chettyar* (1).] In other words, where the plaintiff asks for a particular kind of relief on specified grounds, he cannot be given the relief sought for on a different ground which is not at all disclosed in his plaint. Such being our view, we feel that the trial Court is not justified in entering a judgment and decree in favour of the respondents. We must allow this appeal, and the judgment and decree of the trial Court are hereby set aside with costs (on uncontested scale).

U SAN MAUNG, J.—I agree.

(1) B.L.R. (1949) (S.C.) p. 46.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Aung Khine, JJ.

MAUNG NGWE THA
THE UNION OF BURMA } (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA
MAUNG NGWE THA } (RESPONDENT).*

H.C. 1960
May 6.

Penal Code, s. 302—Benefit of doubt regarding intention—When given.

Where appellant Maung Ngwe Tha was convicted for the offence of murder for causing the death of the deceased who died six months after the receipt of the injury as a result of spinal injury inflicted by the appellant by means of a *dah* and the medical opinions regarding the nature of the injury were divergent.

Held : That the appellant is entitled to the benefit of the doubt that is to be given as regards the nature of the intention with which he struck the deceased and that the intention of the appellant in this case falls short of the intention to cause an injury which would be sufficient in the ordinary course of nature to cause death.

Tun Lwin (3) for the appellant.

Gangooly (Government Advocate) for the respondent.

U AUNG KHINE, J.—This is an appeal by Maung Ngwe Tha who was sentenced to death under section 302 of the Penal Code for causing the death of the deceased Maung Ohn Maung and also sentenced to suffer four years' rigorous imprisonment under section 326 of the Penal Code for causing grievous hurt to U San Dun in Criminal Regular Trial No. 1 of 1959 in the Court of the 3rd Special Judge, Magwe.

Briefly stated, the facts of the case are as follows: The appellant Maung Ngwe Tha at the time of the

*Criminal Appeal No. 198 of 1960 / Criminal Reference No. 29 of 1960 from the order of the 3rd Special Judge, Magwe, dated the 12th March 1960, in Criminal Regular Trial No. 1 of 1959.

H.C. 1960

MAUNG NGWE THA
v.
THE UNION OF BURMA

THE UNION OF BURMA
v.
MAUNG NGWE THA

U AUNG KHINE, J.

occurrence of this case was a police constable in Lethmatkone Police Station, Yenangyaung. His wife is Ma Than, the daughter of U San Dun and the sister of the deceased Maung Ohn Maung. On the day of occurrence 25th September 1958, Maung Ngwe Tha was on duty at the police station. At about 8-30 p.m. his wife Ma Than brought to him his dinner in a tiffin-carrier. After dinner, Ma Than was told by the appellant to bring some hot water. Ma Than went to the house of U San Dun to get the same. Apparently Ma Than was taking quite a bit of time to send the hot water to the appellant. The appellant therefore called out from the police station to his wife saying that he would soon be going on duty and that she should send the hot water immediately to him. Ma Than sent her nephew Maung Ni with the hot water to the appellant. The appellant was apparently put out as Ma Than herself did not bring the hot water to him. From the police station the appellant shouted out to his wife saying she was a useless woman. From her father's house which is close by Ma Than retorted saying that she did not wish to have the appellant as her husband any more. This was followed by an exchange of abuses in which the deceased Ohn Maung took part.

The appellant Ngwe Tha apparently in anger came out from the police station and went to the house of U San Dun. There he met the deceased Ohn Maung and there is positive evidence to show that he struck Ohn Maung with a *dah*. Ohn Maung received an injury on the spine and he fell down to the ground. This was seen by Maung Ni who raised an alarm calling out that the appellant had struck Ohn Maung with a *dah*. Hearing this, U San Dun, father of Ohn Maung, came out of the house and shortly afterwards the appellant caught hold of his left hand and struck U San Dun with his *dah* five times in all. U San Dun fell down and the appellant went away. He was seen shortly afterwards outside the police station by

the Police Station Officer U Kyee who had received information that he had inflicted serious injuries on the deceased Ohn Maung and U San Dun with a *dah*.

The appellant himself did not deny causing the injury on the deceased Ohn Maung, but stated that he went to call his wife from the house of his father-in-law U San Dun. When he reached outside the house of U San Dun, he found the deceased Ohn Maung and his wife Ma Than each trying to get hold of a bamboo stick. Eventually, the deceased managed to get hold of the stick and with the same he was struck twice on his head. He fell down and picked up something from the ground and with the same he made a backward stroke. Ohn Maung shouted out to his father and U San Dun came out holding the exhibit *dah* and struck him twice, once on the left cheek under the eye and another on the left wrist. He managed to wrest the *dah* from the hands of U San Dun and with the same he ran towards the police station. He cannot assign any reason as to how U San Dun received his injuries.

The lower Court accepted the evidence of Maung Ni and other evidence which lend support to the prosecution case that the appellant alone was responsible for the injuries received by the deceased Maung Ohn Maung and his father U San Dun.

In this appeal, realising the strong evidence that has been tendered against the appellant, the learned Advocate appearing for him conceded that the death of Maung Ohn Maung was caused by the injury inflicted by his client, but the conviction entered against him under section 302 of the Penal Code was wrong and that the appellant should have been convicted only under section 304 of the Penal Code. The learned Advocate for the appellant also concedes that the conviction of his client under section 326 for causing the injuries on U San Dun was correct. It was submitted that Dr. Mya Thoung who actually attended

H.C. 1960

MAUNG NGWE THA

THE UNION OF BURMA

v.

THE UNION OF BURMA

MAUNG NGWE THA.

U AUNG KHINE, J.

on the deceased said that the injury received by the deceased was neither necessarily fatal nor sufficient to cause death and that he even ventured to say that the injury by itself was not likely to cause death. The medical evidence shows that the deceased Ohn Maung received an incised penetrating wound measuring 1″ × ¼″ in the direction of downward forward and medially on the back of left side of the chest 5″ lateral to the 6th thoracic spine, penetrating the spinal column, causing paralysis of lower limbs and retention of urine and motion. It is clear that the spinal cord was injured with the result that normal urination and bowel movement were stopped and to induce urination a catheter had to be used. The frequent use of catheter in turn brought about cystitis. The deceased was admitted to the hospital on 25th September 1958. Twenty days later he was discharged as relieved. He was re-admitted into the hospital for the same injury on 17th December 1958. He was removed from the hospital on 6th April 1959 and he died on 12th April 1959, that is a little over six months after the receipt of the injury. When he was removed from the hospital on 6th April 1959, his injury was still not yet cured. Probably his relatives realised that his case was hopeless and his death was imminent and therefore had him removed from the hospital. Dr. Mya Thoung consulted his Civil Surgeon and after discussion, they came to the conclusion that the patient had died of intercurrent infection which was aggravated by the injury. Dr. Mya Thoung had earlier stated that at the time of the first discharge from the hospital, there was already present in the patient's system intercurrent infection such as cystitis. Dr. Sarkar who was the Civil Surgeon was also examined as a witness and he stated that the injury received by the deceased was fatal in the ordinary course of nature. Probably, he meant that the injury was sufficient in the ordinary course of nature to cause death. This can be inferred from his

further opinion given that even if the best of treatment was available the patient's life could be only prolonged for a number of years. There certainly is a divergence of opinion regarding the nature of the injury received.

Dr. Mya Thoung was of the opinion that the injury was only a grievous one and not even an injury which is likely to cause death, whereas Dr. Sarkar was of the opinion that the death in this case ensued from the injury received and that injury was a fatal injury.

Bearing in mind that the deceased died only after a lapse of over six months after the receipt of the injury and also the fact that there has been divergent opinion regarding the nature of the injury received, we are of the opinion that the appellant is entitled to the benefit of the doubt that is to be given in this case as regards the nature of the intention with which he struck the deceased. We therefore hold that the intention of the appellant in this case falls short of the intention to cause an injury which would be sufficient in the ordinary course of nature to cause death. There is no doubt that bodily injury was intended and the intention in the light of what has been considered cannot be attributed to an intention more than likely to cause the death of the deceased.

For the reasons stated above, the appeal against the appellant Ngwe Tha's conviction under section 326 of the Penal Code and the sentence of four years' rigorous imprisonment is dismissed. The appellant's conviction under section 302 of the Penal Code and the sentence of death are set aside and in lieu thereof we would enter the conviction under section 304 Part I of the Penal Code and direct that he do suffer transportation for life. The sentences are to run concurrently.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

CIVIL REVISION.

Before U Mya Thein, J.

H.C. 1960

June 13.

MESSRS. LIKHMICHAND HIRALAL (APPLICANT)

v.

MESSRS. LIKHMICHAND SRINIVAS (RESPONDENT).*

Registration Act, s. 49—Proviso—Unregistered document—Admissibility of—Collateral transaction—When claim is not based on.

Where in a suit for the recovery of money, the claim is based not only on the fact of partition but also on the terms of partition, the claim cannot be said to be based on a collateral transaction as to render the deed of partition, which is not registered, admissible in evidence under the proviso to s. 49 of the Registration Act.

Ayitham China Suryarao v. *Maddala Suryachandra Rao*, A.I.R. (1937) Mad. 638 ; *Mt. Besar Kuar and another* v. *Ramhit Singh and others*, A.I.R. (1941) Pat. 167 ; *Karam Chand* v. *Uma Datt-Hans Raj and others*, A.I.R (1932) Lah. 554 ; *Sukhlal and others* v. *Bisesar*, A.I.R. (1929) Nag. 115 ; *K. Panshapagesa Ayyar and another* v. *K. Kalyanasundaram Ayyar and others*, A.I.R. (1957) Mad. 473 , referred to.

G. N. Banerji for the applicant.

J. R. Chowdhury for the respondent.

U MYA THEIN, J.—This revision application is against the order dated 17th February 1959 refusing to admit a document Exhibit " A " produced by the plaintiff in Civil Regular Suit No. 469 of 1957 of the 2nd Judge, Rangoon City Civil Court. In the original Court, the learned Advocate for the defendant-respondents objected to the admission of the document on the ground that it is a deed of partition that requires registration under section 17 (*b*) of the Registration Act. The case for the plaintiff-applicants is that the business known as Messrs. Likhmichand Srinivas was a joint Hindu family business ; it was carried on by Babu Srinivas Dhanuka and Babu Hiralal Dhanuka and their respective children ; that

* Civil Revision No. 24 of 1959 against the order of the 2nd Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 469 of 1957.

Messrs. Likhmichand Srinivas entered into a partnership with the firm of Messrs. Sooniram Rameshwar on 11th August 1947 in respect of the petrol pump business called "Ganesh Petrol Pump" at No. 648, Merchant Street, Rangoon; that Messrs. Sooniram Rameshwar had 9/16th share while Messrs. Likhmichand Srinivas had 7/16th share respectively; that it was to be run in rotation by the two firms for two years at a time; that on the 11th November 1947, separation was effected between the children of Babu Srinivas Dhanuka and Babu Hiralal Dhanuka; that their shares in the "Ganesh Petrol Pump" business was also divided half by half; that each branch of the family was to manage it for one year each sharing profits half by half; that for the year between 1st May 1953 and 30th April 1954 the defendant-respondents were in charge of the "Ganesh Petrol Pump"; that a sum of K 2,867·64 was due to the applicants as their share of the profits and they now, therefore, claim that amount and interest due thereon amounting to K 516·18 from the defendants who deny their claim.

The learned Advocate for the plaintiff-applicants submitted that the document Exhibit "A" is merely a memorandum or list of properties and needs no registration. He referred me to the case of *Kshetra Mohan Pal Choudhury* v. *Tufani Talukdar and others* (1) where it has been held that,

> "A mere partition list containing a list of properties is a memorandum and does not require registration. Whether such document is or is not a deed of partition must be decided on perusal of document itself".

Now if we refer to the document Exhibit "A" itself, the language used therein will not support the contention of the learned Advocate for the applicant that the document is merely a list or memorandum of properties. The

(1) A.I.R. (1933) Cal. p. 474.

H.C. 1960

MESSRS. LIKHMICHAND HIRALAL v. MESSRS. LIKHMIHAND SRINIVAS.

U MYA THEIN, J.

opening words of the document read " Likhmichand Srinivas and Likhmichand Harilal of their own accord, free will and consent have agreed to the writing hereunder." The above words show that the two branches of the joint family have agreed of their own free will and mutual consent to abide by the terms of the document.

In paragraph 3 of the Exhibit document, it is stated " the firm (*i.e.*, the family firm) had been run in the undermentioned five names by Hiralal Dhanuka and Sirinivas Dhanuka and his abovementioned capable son up to this day, *i.e.*, 11th November 1947 A.D., *when they have ceased working together and began working separately, each on his own* ".

In paragraphs 10 and 11, the words used are " they are now separated." In most of the paragraphs of the document, it is stipulated that both moveable and immoveable properties were divided half by half.

It seems unrealistic to describe such a document to be merely a list or memorandum of properties or even as an agreement to separate at a future date as contended by the learned Advocate for the applicant. The learned Judge of the City Civil Court relying on the cases of *Ayitham China Suryarao* v. *Maddala Suryachandra Rao* (2) and *Mt. Besar Kuar and another* v. *Ramhit Singh and others* (3) came to the conclusion that the document in question is a completed deed of partition which requires registration under section 17 (*1*) (*b*) of the Registration Act and refused to admit the same in evidence. I agree with the learned Judge on this point.

The learned Advocate for the applicant relied also on the case of *Narmadabai Tulsiram Shet Agarwale and others* v. *Rupsing Bhila and another* (4) where it is held that,

> "A partition deed, although inadmissible for want of registration to prove the terms of partition, is yet admissible

(2) A.I.R. (1937) Mad. p. 638. (3) A.I.R. (1941) Pat. p. 167.
(4) A.I.R. (1938) Bom. p. 69.

to prove the fact of partition in the strict legal sense of the term".

In the present case it is not only on the fact of partition but also on the terms of the partition that the applicants' claim is based.

In *Karam Chand* v. *Uma Datt-Hans Raj and others* (5) it has been held that,

> "If an instrument embodies an entire and indivisible contract relating to immoveable and moveable properties and it cannot be looked at *qua* the moveable for want of registration, the whole must be excluded but where it contains two or more distinct and separable contracts one dealing with immoveables and the other with moveables, there is no bar to the Court admitting it in evidence for the purpose of settling the rights of the parties *qua* the moveables".

To my mind there are no separate contracts in the present matter. There may be separate items but not separate contracts.

It has now been urged before me by the learned Advocate for the applicant that the learned Judge of the City Civil Court should consider the provisions of not only section 17 (*1*) (*b*) and section 49 of the Registration Act but that he should have considered further the provisions of proviso to section 49 of the Registration Act. It is true that the learned Judge of the City Civil Court did not consider the effect of Proviso to section 49 but it must be remembered that the point was never raised before him. Be that as it may, the point will be considered now. Proviso to section 49 provides "that an unregistered document affecting immoveable property may be received as evidence of a contract in a suit for specific performance under Chapter II of the Specific Relief Act, or as evidence of part performance of a contract for the purposes of section 53A of the Transfer of Property Act, or as evidence

(5) A.I.R. (1932) Lah. p 554.

H.C. 1960

MESSRS. LIKHMICHAND HIRALAL v. MESSRS. LIKHMICHAND SRINIVAS.

U MYA THEIN, J.

of *any collateral transaction* not required to be effected by registered instrument."

The learned Advocate for the applicant contends that the plaintiff-applicants' suit is for a sum of money and the claim is based on a collateral transaction and not on the terms of the partition itself. He referred me to the case of *K. Panshapagesa Ayyar and another* v. *Kalyanasundaram Ayyar and others* (6) where it is held that,

> "A compulsorily registrable but an unregistered document is admissible in evidence for a collateral purpose, that is to say, for any purpose other than that of creating, declaring, assigning, limiting or extinguishing a right to immoveable property. The expression 'collateral purpose' is no doubt a very vague one and the Court must decide in each case whether the purpose for which it is sought to use the unregistered document is really a collateral one or is to establish directly title to the immoveable property sought to be conveyed by the document. But by the simple device of calling it a "collateral purpose' a party cannot use the unregistered document in any legal proceedings to bring about indirectly the effect which it would have had if registered."

The question to be considered now is whether the applicants' claim is based on a collateral transaction or not. The claim, to my mind, is based not on a collateral transaction but is based on the terms of the partition itself as mentioned in paragraph 10 of the document.

The learned Advocate for the defendant-respondents relies on the case of *Sukhlal and others* v. *Bisesar* (7) where an unregistered mortgage deed was held not to be admissible to prove what the consideration was.

In *Ayithan China Suryarao* v. *Maddala Suryachandra Rao* (2) it has been held that "the unregistered partition lists not being registered, though required to be registered under the Registration Act, could not be admissible in evidence by virtue of section 49 of the Act. The plaintiff

(6) A.I.R. (1957) Mad. p. 473. (7) A.I.R. (1929) Nag. p. 115.

therefore was debarred from adducing in evidence the partition lists to prove the necessity for the execution of the pro-note in suit." In that case a minor defendant with his mother as guardian, and his two uncles, one of whom was later cited as a witness for the plaintiff, effected a partition of their immoveable property in October 1930. As one of the terms of that partition, and in order to equalize the shares of the three members of the family, it was arranged that the future witness should pay off all the debts and that the other two should execute promissory notes in his favour for Rs. 1,500 and Rs. 700 respectively. Accordingly the minor defendant's mother executed the suit promissory note in favour of one of the uncles, who became a witness in the suit, for Rs. 700 on the same day. This promissory note was transferred by the would-be witness to the plaintiff who sued the minor defendant upon it. It seems that the partition deed was not registered. It was held in that case that though the claim was only a sum of money due on a promissory note, yet it is part of an agreement which effects immoveable property and that agreement must be regarded as "an indivisible whole to effect a fair distribution of the assets" and the plaintiff in that suit was not permitted to tender the unregistered document in evidence. This case seems to be similar to the present matter for in both cases the plaintiffs were claiming only sums of money. In the circumstances obtaining in the present matter, I am of opinion that the deed of partition Exhibit "A" must be read as a whole and that applicants' claim is based not only on the fact of partition but is based on some actual terms of the partition, and is consequently not based on a collateral transaction.

The application fails and is dismissed with costs.

CIVIL REVISION.

Before U Shu Maung, J.

H.C. 1960

June 15.

PONNAMMAL (APPLICANT)

v.

DAW HLA MIN (RESPONDENT).*

Limitation Act, s. 14—When cannot be invoked.

After the suit for ejectment by the respondent was decreed against her, the applicant sought unsuccesfully to have the judgment reviewed on ground of fraud. Against the order dismissing the application for review the applicant applied for revision but without success. More than three years after the application for review was filed the applicant filed a suit to set aside the decree for ejectment on ground of fraud and the suit was dismissed as being time-barred.

It is contended in this applicantion for revision that under s. 14 of the Limitation Act the time spent in prosecuting the review and revision applications should be allowed to be deducted in computing the period of limitation for filing the suit.

Held: That the original suit for ejectment having been disposed of on merits and that as the applicant lacked *bona fide* in pursuing her remedy by means of the other applications she cannot invoke the provisions of s. 14 of the Limitation Act.

S.R.M.M.A. Firm v. *Maung Po Saung and others*, 7 Ran. 466, followed.

Abbas Ali Khan v. *Yusaf Ali Khan*, A.I.R. (1927) Lah. 186 ; *Koppolu Venkataswami* v. *Uttarkar Sara Bai and others*, A.I.R. Vol. 30 (1943) Mad. 633, referred to.

Jaganathan for the applicant.

M. Ahmed for the respondent.

U SHU MAUNG, J.—The present application is one filed in revision against the order of the learned Fourth Judge of the City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 1723 of 1956 in which the learned Judge dismissed the suit on the ground that the suit was time-barred.

* Civil Revision No. 49 of 1958 against the decree of the 4th Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 8th October 1958, in Civil Regular No. 1723 of 1956.

The facts relating to the present application are as follows:

In Civil Regular Suit No. 1466 of 1952 of the City Civil Court, Rangoon, the respondent obtained an ejectment decree against the present applicant. Subsequent to that decree, the applicant filed a review application before that Court to set aside the decree on the ground that it was obtained by fraud. The review application was dismissed and the applicant filed a revision in the High Court against that order and that the revision application was also dismissed. On 21st December 1956 the present suit No. 1723 of 1956 was filed and the learned Judge of the trial Court held that the suit was barred under Article 95 of the First Schedule of the Limitation Act and dismissed the suit.

The main contention of the applicant was that the suit should be within time as the time spent in filing the review application and the Civil Revision application in the High Court should have been deducted under section 14 of the Limitation Act. The review application was filed on 5th September 1953 and it therefore follows that the suit to set aside the original decree on the ground of fraud should have been filed within three years from that date. The suit was filed on 21st December 1956; on the face of it, it was clearly barred by limitation unless the applicant's contention that the period spent for the review and revision should be allowed to be deducted. The learned Advocate for the applicant has invited my attention to the case of *Koppolu Venkataswami* v. *Uttarkar Sara Bai and others* (1) where it was held that in a suit filed under Order 21, Rule 63 of the Civil Procedure Code, the party was entitled to deduct the period spent in prosecuting an application under revision and that period could

(1) A.I.R. Vol. 30 (1943), Mad. p. 633.

H.C. 1960

PONNAMMAL v. DAW HLA MIN.

U SHU MAUNG, J.

be deducted for the purpose of saving limitation when the subsequent suit was filed.

However, in the case of *S.R.M.M.A. Firm* v. *Maung Po Saung and others* (2), a contrary view was taken by the Bench of our former High Court. Incidentally, it may be mentioned that this decision was referred to by the Madras High Court and was dissented to by the learned Judge, who decided that case. As there is divergent opinion between the two Courts, it is incumbent upon me to follow the view expressed by our former High Court in preference to the view, taken by the Madras High Court.

Under Article 95 of the First Schedule of the Limitation Act, there is a clear provision of law that when a party chose to set aside a decree on the ground that it was obtained by fraud, the suit should be filed within three years from the date of the fraud being known to the plaintiff. That being so, it is quite clear that the provision of law open to the applicant was to file a suit within the period allowed by law and not to pursue other remedies, whereas in the present case, the applicant instead of filing the suit chose to file a review and when she was unsuccessful she filed an application for revision against that order and by the time the revision application was dismissed, the requisite three years had already elapsed and under these circumstances, it is difficult to say that the applicant was *bona fide* pursuing her remedy in the other applications instead of filing a suit as she ought to have done. Furthermore, there is another aspect of this case whether the applicant should be allowed to invoke the provisions of section 14 of the Limitation Act. In the case of *Abbas Ali Khan* v. *Yusaf Ali Khan* (3) it was held,

(2) 7 Ran., p. 466. (3) A.I.R. (1927) Lah. p. 186.

H.C. 1960

PONNAMMAL v. DAW HLA MIN.

U SHU MAUNG, J.

> "The benefit of section 14, Limitation Act, cannot be invoked by a plaintiff for showing that a present suit by him which is otherwise time-barred is within time, if his former civil proceeding founded upon the same cause of action as a suit, falls through not from any defect of jurisdiction in the Court wherein it is prosecuted, but on the merits".

In the present case, it is quite clear that the original suit Civil Regular No. 1466 of 1952 was disposed of on the merits and not from any defect of jurisdiction and other acts of like nature.

Therefore, considering that aspect of the case also it appears to be that the present applicant cannot invoke the provisions of section 14 of the Limitation Act to save herself from the period of limitation to run against her. In view of these circumstances I am of the opinion that this application in revision fails and must be dismissed with costs.

CIVIL REVISION.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

June 28.

THE UNION OF BURMA (APPLICANT)

v.

U SEIN HLAING (RESPONDENT).*

Special Judges (SIAB & BSIA)—Trial of offences—Jurisdiction of—Sanction—Rule of—Jurisdiction conferred by.

Although offences under s. 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 had been deleted from Schedule I annexed to SIAB and BSI Act, 1958 Special Judges appointed under s. 21 of the Act are by virtue of the provisions of sub-s. 3 (m) competent to try all offences which can be tried by a Sessions Judge. Offences punishable under s. 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 being punishable with imprisonment for a period of 7 years they are triable by a Court of Sessions, *vide* Schedule II of the Criminal Procedure Code. Therefore, they are triable by Special Judges appointed under s. 21 (1) of the SIAB and BSI Act.

The rule of sanction only requires that the sanctioning authority should remove the brake placed on the normal course of the law after the consideration of all relevant facts and it does not expect the sanctioning authority to determine with certainty as to which label will appropriately cover the offence committed by the offender. Therefore when a sanction is given, it confers jurisdiction on a competent Court to try the offender for an offence meaning thereby the alleged illegal act or omission as defined in s. 4 (1) (*o*) of the Criminal Procedure Code and not merely try him under that particular label which is given to it by the sanctioning authority. Consequently, a valid sanction is necessary only for taking cognizance of a case and once a proper cognizance is taken, the Court can exercise and should exercise all the rights given to it under the Criminal Procedure Code. Hence, it is the duty of the Court to try the offender under that section which in its opinion most appropriately covers illegal act or omission of the offender.. ***Jacobs*** v. ***Union of India,*** A.I.R. (1958) All. 481, referred to.

Where the facts remain the same the Court can proceed with the altered and added charge on the basis of the sanction already obtained and that the real test is whether the new or altered charge is based on the same facts which have been considered by the sanctioning authority or whether some new facts have come to light in evidence which requires its consideration.

Major J. Phillips v. *The State*, A.I.R. (1957) Cal: 25, referred to.

Tin Maung for the applicant.

Kyaw Myint for the respondent.

* Criminal Revision No. 18 (B) of 1960. Review of the order of the 1st Special Judge (SIAB & BSIA) of Rangoon, dated the 28th December 1959, in Criminal Regular Trial No. 230 of 1950.

H.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. U SEIN HLAING.

U SAN MAUNG, J.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 230 of 1959 of the First Special Judge, (SIAB and BSIA), Rangoon, the respondent U Sein Hlaing who was Director-General of the Union of Burma Purchase Board, Rangoon, was prosecuted for alleged offences under section 409 of the Penal Code and under section 6 (*1*) of the Public Property Protection Act, 1947. It was alleged in the Charge Sheet against U Sein Hlaing that during the period 9th April 1957 till the 28th March 1959 U Sein Hlaing in his capacity as Director-General of the Union Purchase Board misappropriated properties belonging to the Board to the value of K 3,928·56 pyas and that for the purpose of criminal prosecution against him the charge would be split up into two, *viz.*, misappropriation of properties to the value of K 1,395·76 for the period of 12 months beginning from the 9th April 1957, and properties to the value of K 2,532·80 for the period of 12 months beginning from the 2nd June 1958.

The facts which have been established by the evidence adduced for the prosecution and which have not been denied by the respondent U Sein Hlaing are briefly these:

The Union Purchase Board existed for the purpose of making purchases of stores for the departments of the Government of the Union of Burma. This facility was later extended to the Boards and Corporations established by the Government. In the latter part of the year 1955, the Board began to sell stores which were surplus to Government's requirements to private individuals. In so far as the members of the general public were concerned, the rule relating to pre-payments for goods purchased was strictly enforced. However, a practice grew up whereby the employees of the Board were allowed to purchase goods on credit to be paid for when they were able to do so. The prevalence of this practice is disclosed not only in the oral evidence of the witnesses for the

H.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. U SEIN HLAING.

U SAN MAUNG, J.

prosecution but in the two departmental orders dated the 24th March 1958 (Exhibit F-1) and the 1st April 1958 (Exhibit F) exhibited in the case. In the first order which is over the signature of U Ba Hla Aung, the Director (Stores) of the Union Purchase Board, it was stated that the employees of the Board were in the habit of removing goods required by them from the Union Purchase Board as loans, and that there had been much delay in effecting the completion of necessary documents relating to their purchases. They were therefore enjoined not to remove goods belonging to the Union Purchase Board unless urgently required by them and also to make early payments for the goods already removed by them. The second order which is over the signature of the respondent U Sein Hlaing himself superseded the first one issued by U Ba Hla Aung. By this second order U Sein Hlaing strictly prohibited the employees of the Union Purchase Board from removing goods belonging to the Board without first paying for them. He also directed that those persons who had already removed goods which they desired to purchase on credit, to complete the necessary documents relating to their purchases within 7 days of the date of his order.

However, in spite of this order U Sein Hlaing himself took several items of goods belonging to the Union Purchase Board on credit. On the 7th September 1958 he took a bathtub complete with plug, chain and two taps. These were issued in the name of brother-in law U Pe Thin and they were not paid for till the 7th May 1959. On the 8th November 1958 he took a water pump which was only paid for on the 7th May 1959. On the 20th November 1958 he took several items of goods such as valves, tubes, sockets, etc., and only paid for them on the 7th May 1959.

When these goods were removed they were noted by the officials of the Stores Department in what were known

as Loan Registers (Exhibits A and B) which were maintained more or less on an unofficial basis, as, strictly speaking there could have been no such thing as loan of properties belonging to the Union of Burma Purchase Board.

The applicant U Sein Hlaing while admitting that he did issue the order (Exhibit F) with a view to stamp out the practice of employees of the Union of Burma Purchase Board purchasing goods on credit, said that he had subsequently relaxed the injunction contained in that order by issuing a subsequent order. This subsequent order is not however on the record of the proceedings against him. U Sein Hlaing also pleaded that he had kept some money with the Chief Accounts Officer to pay for whatever stores which he had taken from the Purchase Board, and that he was all along under the impression that the prices of the stores drawn by him had been paid for by the Chief Accounts Officer. The Chief Accounts Officer U Pan (PW 3) who figured as a witness for the prosecution admitted in cross-examination that U Sein Hlaing had given him about K 3,000 or K 4,000, privately by way of deposit, for the purpose of paying for whatever stores that might have been drawn by him, and that he had not paid for the stores drawn by U Sein Hlaing as he was unaware of them.

The learned Special Judge on a review of the evidence adduced by the prosecution came to the conclusion that U Sein Hlaing had always meant to pay for the goods taken out by him on credit, and that the only circumstance appearing in evidence against him was that the necessary payment was made only after a considerable lapse of time. Accordingly, there was no such dishonest intention on the part of U Sein Hlaing as to make him punishable for offence under section 409 of the Penal Code or under section 6 (*1*) of the Public Property Protection Act. Sitting as a Court of Revision, I am not prepared to disagree with the learned

H.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. U SEIN HLAING.

U SAN MAUNG, J.

Special Judge on this point, especially when one of the witnesses for the prosecution *viz.*, U Pan (PW 3) admitted that U Sein Hlaing had given him about K 3,000 or K 4,000 with instruction to pay for whatever goods which he might have taken from the Union Purchase Board.

However, the learned Special Judge after coming to the conclusion that in view of the existence of the order (Exhibit F) issued by himself, U Sein Hlaing had probably committed an offence punishable under section 4 (2) read with section 4 (*1*) (*d*) of the Suppression of Corruption Act in the light of Explanation 1 to section 4 (*1*) (*d*) of the Act. He nevertheless discharged the respondent because he considered that the Court of the Special Judge, (SIAB & BSIA), which had been constituted under section 21 (*1*) of the SIAB & BSI Act was no longer competent to take cognizance of an offence under section 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, inasmuch as an offence under that section had been excluded from Schedule I of the SIAB & BSI Act, by Notification No. 65, dated the 18th July 1957 issued by the President of the Union of Burma by virtue of the powers invested in him under section 24 of the aforesaid Act. The present application for revision by the Government of the Union of Burma is mainly on the ground that the learned Special Judge was in error in the view which he took of his lack of jurisdiction to take cognizance of an offence punishable under section 4 (2) of the Suppression of Corruption Act.

Now, Special Judges who have been appointed by the President under section 21 (*1*) of the SIAB & BSI Act, 1951 (Act No. 50 of 1951) can try (i) offences specified in Schedule I of the Act and (ii) offences punishable under the SIAB & BSI Act. Among the offences enumerated in Schedule I are offences punishable under section 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948.

Subsequently, by the SIAB & BSI (Amendment) Act of 1953 (Act No. 58 of 1953) sub-section 3 (∞) was inserted

in section 21 whereby all Special Judges appointed by the President of the Union of Burma under section 21 (1) were empowered to try all offences triable by a Sessions Judge. Therefore, although offences under section 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 had been deleted from Schedule I annexed to the SIAB & BSI Act, 1958, Special Judges appointed under section 21 (1) of the Act are by virtue of the provisions of sub-section 3 (က) competent to try all offences which can be tried by a Sessions Judge. Offences punishable under section 4 (2) of the Suppression of Corruption Act, 1948 being punishable with imprisonment for a period of 7 years they are triable by a Court of Sessions *vide* Schedule II of the Criminal Procedure Code. Therefore, they are triable by Special Judges appointed under section 21 (1) of the SIAB & BSI Act.

In this connection I must mention that I was at first puzzled by the expression—စက်ရှင်တရားသူကြီး၏ အာဏာကို သုံးစွဲလျက် တည်ဆဲဥပဒေများအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်သည့်အခြားပြစ်မှုများကိုလည်း စစ်ဆေးစီရင်နိုင်ရမည်။ occurring in sub-section 3 (က) of section 21 as inserted by Act No. 58 of 1953. Upon mature consideration, I am of the opinion that what the legislature meant to say was that Special Judges appointed under section 21 (1) of the SIAB & BSI Act shall have the power to try all offences which are cognizable by a Judge of the Court of Session and not that such Special Judges should try these offences as if they are Courts of Session, that is to say, upon cases being committed to them by a committal Magistrate.

For these reasons, I consider that the learned Special Judge was wrong in having discharged the respondent U Sein Hlaing after having come to the conclusion that the facts and circumstances obtaining in the case might constitute an offence punishable under section 4 (2) read with section 4 (1) (*d*) of the Suppression of Corruption Act. His

H.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. U SEIN HLAING.

U SAN MAUNG, J.

order directing the discharge of the respondent U Sein Hlaing must accordingly be set aside.

Before leaving the case however, I must advert to the question of sanction for the prosecution of the respondent U Sein Hlaing, in view of the provisions of section 6 of the Suppression of Corruption Act, 1948. The sanction which was accorded by the President for the prosecution of the respondent under section 409 of the Penal Code and under section 6 (1) of the Public Property Protection Act, 1947 was probably redundant in view of the decision of a Full Bench of the late High Court of Judicature in *King-Emperor* v. *Maung Bo Maung* (1) and in *Dr. Hori Ram Singh* v. *Emperor* (2) which was referred to with approval by the Privy Council in *H. H. B. Gill and another* v. *The King* (3). However, as pointed out by Mulla, J. in *Jacobs* v. *Union of India* (4) the rule of sanction only requires that the sanctioning authority should remove the brake placed on the normal course of law after the consideration of all the relevant facts and it does not expect the sanctioning authority to determine with certainty as to which label will appropriately cover the offence committed by an offender. Therefore when a sanction is given, it confers jurisdiction on a competent Court to try the offender for an offence meaning thereby the alleged illegal act or omission as defined in section 4 (1) (o) of the Criminal Procedure Code and not merely to try him under that particular label which is given to it by the sanctioning authority. Consequently, a valid sanction is necessary only for taking cognizance of a case and once a proper cognizance is taken, the Court can exercise and should exercise all the rights given to it under the Criminal Procedure Code. Hence, it is the duty of the Court to try the

(1) 13 Ran. 540.
(2) A.I.R. (1939) Federal Court 43.
(3) A.I.R. (1948) P.C. 128.
(4) A.I.R. (1958) All. 481.

offender under that section which in its opinion most appropriately covers the illegal act or omission of the offender.

Regarding the discretion given to the Court under the provisions of section 230, Criminal Procedure Code, it was pointed out by Mulla, J., that where the facts remain the same the Court can proceed with the altered and added charge on the basis of the sanction already obtained and that the real test is whether the new or altered charge is based on the same facts which have been considered by the sanctioning authority or whether some new facts have come to light in evidence which requires its consideration. [See also *Major J. Phillips* v. *The State* (5).]

In view of the above observations, it is incumbent upon the Court to allow the prosecution to prove that the facts now disclosed by the evidence on record are the same as the facts which the sanctioning authority had considered before giving the sanction as evidenced by Exhibit G. If the facts remain the same the sanction already given would be a valid one under section 6 of the Suppression of Corruption Act, 1948.

For these reasons, I would set aside the order of the learned Special Judge dated the 8th December 1959 discharging the respondent U Sein Hlaing and direct a further inquiry into the case against him by the learned Special Judge in the light of the remarks made above.

(5) A.I.R. (1957) Cal. 25.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U Po On, J.

H.C. 1960

May 26.

THE UNION OF BURMA (APPELLANT)

v.

GANESH NARAYAN (RESPONDENT).*

Foreign Exchange Regulation Act, s. 9 (2)—" Take " in—Imports knowledge.

Where the respondent who was about to enplane for Japan was found carrying in his suit case closed envelopes containing some articles of jewellery worth more than K 5,000 entrusted to him for conveyance to Japan by a Japanese friend of his, the respondent not knowing what these envelopes contained.

Held : That the word " take " in s. 9 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act clearly imports knowledge or in other words there must be evidence that the accused had knowledge of what he was attempting to take out of Burma and that in the absence of any evidence that the respondent knew that the closed envelopes given to him by the Japanese contained the said articles of jewellery the respondent could not be convicted under s. 9 (2) read with s. 24A of the Foreign Exchange Regulation Act.

Tin Maung (Government Advocate) for the appellant.

Kyaw Myint for the respondent.

U PO ON, J.—This is an appeal made by the Government against the order of the 2nd Additional Magistrate (S.P.), Insein, directing the acquittal of the accused, Ganesh Narayan.

On the night of 5th February 1956 Ganesh Narayan arrived at the Mingaladon Airport to travel to Japan by the Pan-American Airways plane. As usual, at about 9-35 p.m. his baggage was searched by U Sein Mya Maung (PW 1), Mr. C. I. B. Mealin (PW 2) and U Tha Lin (PW 3), officers of the Customs Department. In his suit case some closed envelopes were found. On examination three star-rubies, a gold ring set with synthetic stones and four

* Criminal Appeal No. 313 of 1959 from the order of the 2nd Additional Magistrate, Insein, dated the 17th June 1959, in Criminal Regular Trial No. 224 of 1958.

sheets of papers with writings in Japanese were found in a closed envelope. As the accused Ganesh Narayan was not able to produce any permit or authority to take the said rubies and ring with him out of the Union of Burma, the officers of the Customs Department seized the articles.

The accused explained to the Customs officers that the articles were not his own but were the properties of a Japanese National who had given them in an envelope to be taken and delivered to his family at Osaka. In the meantime the said Japanese National arrived at the Airport probably to see the accused off and the accused at once pointed out that Japanese National to the Customs officers. The Japanese National by the name of Sakiya admitted the truth of accused's statement. At the same time he asked the Customs officers to give back the articles to him. The Customs officers did not, however, detain either the accused or the Japanese National and the accused proceeded on his journey by plane. The Japanese National, on the other hand, could not be found in Burma when criminal proceedings were taken against him and the accused about eight months later.

I need not go into the evidence of U Sein Mya Maung (PW 1), Mr. Mealin (PW 2) and U Tha Lin (PW 3) about the finding of the exhibit rubies and ring in the accused's suit case, as the accused did not deny about it.

U Thein Aung (PW 4), the Superintendent of the Foreign Exchange Department says that no gold or jewellery above the value of K 250 can be taken out of Burma without any permit from the Controller of Exchange. But the rubies and the ring were worth more than K 5,000.

There is also abundant reason to believe that the rubies and the ring were not the accused's but Sakiya's.

H.C. 1960

THE UNION OF BURMA v. GANESH NARAYAN

U PO ON, J.

Section 9 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act contemplates that:

> "No person shall, except with the general or special permission of the Controller or the written permission of a person authorized in this behalf by the Controller, take or send out of British Burma any gold, jewellery or precious stones, or *Burma currency notes, Bank notes or coin or* foreign exchange other than foreign exchange obtained from an authorized dealer".

The word "take" in the section clearly imports knowledge. In other words there must be evidence that the accused had the knowledge of what he was attempting to take out of Burma. U Ba Thoung, J., had the same view in respect of the present matter in his Criminal Revision No. 56 (B) of 1958 wherein he stated as:

> "If the accused chooses to act willingly and takes out any of those articles, whether those articles were given to him by a third person to be taken away or whether they were his own, with the knowledge that he was taking them and without the special or general permit of the Controller, then the offence would come within the purview of section 9 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act".

This had led me to consider whether the accused had any knowledge of the contents of the closed envelope which was given him by Sakiya. The accused on oath says that before his departure from his house to the Airport, his durwan G. P. Tewari (DW 2) told him that he (Tewari) had received some envelopes from a Japanese National and that he had kept them in the suit case to be carried away by the accused. This story is corroborated by G. P. Tewari (DW 2). As soon as the accused informed the Customs officers that the articles were Sakiya's, S. Heno (DW 3) who was present at the Airport at once asked Sakiya whether the envelope was his. Sakiya replied that he

had handed over the envelope at the accused's residence without informing the accused about its contents. The prosecution did not make any attempt to challenge the veracity of Heno's statement. The accused further explained that he did not take the trouble of examining each and every envelope to be carried to Japan as he was under the impression that the envelopes would contain simply letters and texile samples as carried by him on his previous trips to Japan. This also rings true, as the accused is a business man, having been to foreign countries several times and as there was "no attempted deliberate contrivance to conceal the packet in question."

I, therefore, hold that the accused cannot be convicted under section 9 (2) read with section 24A of the Foreign Exchange Regulation Act, as he had no knowledge that the closed envelope given to him by Sakiya to be taken to Japan contained any precious stones and gold ring.

The result is that this appeal stands dismissed.

CIVIL REVISION.

Before U Chan Tun Aung, C.J.

H.C. 1960

June 23.

U KYAW NYUNT (APPLICANT)

v.

DAW CHIT AND ONE (RESPONDENTS).*

Transfer of Property Act, s. 54, Registration Act, s. 49—Unregistered sale deed of immoveable property valued at K 75—Inadmissible in evidence.

Under s. 54 of the Transfer of Property Act read with s. 49 of the Registration Act an unregistered sale deed of tangible immoveable property of a value of less than K 100 is not admissible in evidence to support a claim of legal title to such property.

Than Maung for the applicant.

Ba So and *Aung Min* (1) for the respondents.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—There is no merit in this revision and it must be dismissed.

The applicant U Kyaw Nyunt claiming to be the legal owner of a piece of land, namely, Lot No. 214 in Survey Block 4C (90), Tamwe Circle, with a building thereon under a purchase deed from one previous owner Daw Aye Cho, sought to evict the respondents from the said land and the premises in the Rangoon City Civil Court. The respondents resisted the applicant's suit asserting, *inter alia*, that the applicant was not the legal owner of the suit land and premises, and that the document (Exhibit "ဃ") which purported to convey the same by way of sale in favour of the applicant was not a genuine document; nor was it admissible in evidence. The trial proceeded on issues raised by the parties, the most important of which was whether the applicant (the plaintiff) was the owner of the suit land on the basis of the purchase

* Civil Revision No. 1 of 1959 against the decree of the 4th Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 573 of 1955.

deed, namely, Exhibit "ဃ" produced by him. However, I regret to note that this issue which is so vital to the proper decision of the suit, hinged as it is, on the question whether the document in question is admissible in evidence or not, was not so seriously taken into consideration as it ought to have been done by the trial Judge. It appears that the learned trial Judge was more concerned with the question whether the document, (Exhibit " ဃ "), was a genuine document or not, by having regard to the prevailing market price of such landed property as had been sought to be conveyed at or about the relevant time. He concluded that the prevailing price of such landed property at the relevant time was not K 75 as set out in the document (Exhibit " ဃ "), but was more than that sum, and he fixed the value at about K 200 or K 300. After so fixing, he held that the parties to the said transaction having suppressed the real value of the suit landed property with a view to evading the necessity of registration, the document, (Exhibit " ဃ "), was not a genuine document. He also found, as of fact, that there was no delivery of possession of the suit land in favour of the applicant so as to confer upon him the possessory title thereto, even if the sale deed (Exhibit " ဃ "), were inoperative for want of registration. Hence, the applicant's suit was dismissed.

Now, in the revision before me, when I pointed out to the learned Advocate for the applicant that the applicant's claim basing, as it obviously does, upon an unregistered sale deed which is clearly inadmissible in evidence, in view of section 54 of the Transfer of Property Act read with section 49 of the Registration Act, the learned trial Judge was entirely wrong in admitting the same in evidence, despite objections by the respondents, and rendering a judgment thereon, relying on some of the terms contained in the said document, the learned Advocate very properly conceded that it was so.

H.C. 1960

U KYAW NYUNT v. DAW CHIT AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

I myself could not conceive how he could possibly offer an answer to the contrary, the law in that respect being so plain. Section 54 of the Transfer of Property Act specifically enacts that in case of sale of tangible immoveable property of a value less than K 100, such sale can be made either by a registered instrument, or by delivery of property. In the present case the document in question under the terms of which the applicant claims legal title as purchaser of the suit property, shows that the value of the property has been fixed at K 75, and I fail to see how the learned trial Judge can admit this document in evidence as a basis of proof of the applicant's claim, in view of section 54 of the Transfer of Property Act read with section 49 of the Registration Act. The applicant's claim was not based upon his having had an effective delivery of the property in question, but entirely based upon the sale deed; and unless it has been registered how can it be admitted in evidence in support of his claim? Therefore, the question as to whether that document is a genuine one or not by looking into its terms does not at all arise for consideration, when the very document itself is inadmissible in evidence. If this document on which the applicant bases his claim is ercluded, there is no case for the applicant to go to trial as against the respondents inasmuch as his claim, as could plainly be seen from his plaint, was not on the basis of his having had an effective delivery of the property under a document not admissible in evidence. In other words, as can be plainly seen from the plaint filed by him, the applicant's case is based upon title stemming from the document (Exhibit "ဃ") an unregistered sale deed from the previous owner Daw Aye Cho.

In the result, therefore, this revision application fails and is dismissed with costs.

APPELLATE CRIMINAL

Before U Chan Tun Aung, C.J.

U SEIN (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

June 9.

Penal Code, s. 415—Cheating—Ingredients necessary to constitute.

For an act or omission to come within the purview of the offence of cheating in s. 415 of the Penal Code, there must be deception which must precede and induce a certain person or certain class of persons, not necessarily definite, the delivery or retention of property.

Kyaw Myint for the appellant.

Min Han for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal must be allowed and the conviction and sentence set aside.

The appellant U Sein, said to be the proprietor of Sein Toe Stationery House in 32nd Street, Rangoon was prosecuted along with one Abdul Rashid Khan at the instance of Pabedan Police for the offence of attempted cheating punishable under section 420, read with section 511 of the Penal Code. Abdul Rashid Khan is a book-binder, living at No. 120, 32nd Street and the allegation by the police is that when they raided the book-binder's premises on the 3rd September, 1959, at about 10 a.m., they found, among others, the exhibit bound-books, five in number. The books are mostly account-books of foolscap size, some of which are known as ledgers with alphabetical indexes, and the others are ordinary account-books with debit and credit sections. On the outside covers of these books, labels are affixed. On the right hand

* Criminal Appeal No. 128 of 1960 from the order of the District Magistrate, Rangoon, dated the 16th December 1959, in Criminal Regular Trial No. 14 of 1959.

H.C 1960

U SEIN v. THE UNION OF BURMA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

top corner of these labels certain numbers are printed. The name of the makers of the books, Sein Toe Stationery House is also printed on the lower part of the labels. Five of these books were seized and exhibited before the Court; (Exhibit 1) is affixed with a label which bears No. 160; (Exhibit 2), bears No. 200; (Exhibit 3), bears No. 300; Exhibit 4, bears No. 400 and (Exhibit 5), bears No. 500. The prosecution case is that these numbers denote the numbers of sheets containing in each book and that the books seized from the appellant or appellant's book-binder do not contain the number of sheets as represented by the figures on each label. It is further alleged that the books so seized being already bound up and being in the custody of the book-binder ready for sale to the public an attempted cheating within the mischief of section 420, read with section 511 of the Penal Code has been committed. Hence the prosecution before the District Magistrate. The appellant himself has explained by sworn statement at the trial that the numbers on the labels affixed on the outside covers do represent the numbers of sheets inside the Exhibit books; and he testifies how the sheets are to be counted. According to his way of counting, it is found the Exhibit books do contain the number of sheets as represented by the figure or figures affixed on the label of each of them. I have verified that fact by examining all the Exhibit books, and I find the appellant's assertion correct; but in that connection the learned trial Magistrate on page five of his judgment observed as follows:—

"ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပြုလုပ်ရစေမူ၊ အဓိကအချက်မှာ စာအုပ် အပေါ်ဖုံးတွင် ဘော်ပြထားသော စာရွက်ရေအတိုင်းစာအုပ်ထဲတွင် စေ့ မစေ့ကြည့်ရှု ရမည်သာဖြစ်သည်။ ယင့်စာရွက်ရေ စေ့ မစေ့ကြည့်ရှုခဲ့လည်း လုပ်ငိုး လုပ်စဉ် အရမဟုတ်ဘဲ၊ ဘေးနှစ်ဘက် နှစ်ချက်နှင့် အလယ်တွင် ကပ်ထားသော စာရွက်တို့ကို ရေတွက်မှသာ စာရွက်ရေပြည့်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ စာရွက်ရေတွက်

ရာတွင်လည်း ဘေးနှစ်ဘက် နှစ်ချက်တွင် အပေါ်ဖုံးတွင် ကပ်ထားသော စာရွက်ကို ထည့်သွင်း၍ မရေတွက်ထိုက်ခေါ်။"

With due respect, I fail to comprehend what the trial Magistrate really means when he says that the counting of the sheets in the way stated by the appellant was not the usual way, and as such was not justified. As far as I can see there is nothing in evidence to show what the usual way of counting the sheets containing in such books is. It appears that the trial Magistrate has rejected the appellant's testimony and accepted the only testimony of a Police officer. I need hardly reiterate the fundamental principle that the initial burden of proving in a criminal case, everything essential to the establishment of the charge against the accused, rests on the prosecution, and this onus never shifts; and, in my view, it would be highly improper to convict an accused person, not because the prosecution has established the case beyond doubt, but simply because the assertion of the accused in defence appears to the Court to be unreasonable or has not been established. Now, in the present case, the appellant has, by giving sworn testimony before the trial Court, shows that the figures on the labels appearing on each book do tally with the number of sheets in the books, if they are counted in the way he has counted. As I have already observed above, this assertion of the appellant was absolutely correct; and therefore, the question arises whether the prosecution case has been established against the appellant. There is no evidence on record to show that the appellant's assertion is false or unjustified. The learned trial Magistrate whose observation I have already set out above merely says that it was not the usual way of counting the sheets of the books. What is the usual way? Where is the evidence showing what the usual

H.C. 1960

U SEIN v. THE UNION OF BURMA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

way of counting is? Are we left to conjecture what the usual way is? Or are we to adjudge it on the basis of reasonableness or unreasonableness of accused's explanation in that regard? The evidence necessary for criminal prosecution and proof thereof must be on judicial basis and not on premises and conjectures not supported by evidence. The prosecution in this case has miserably failed in establishing its case against the appellant.

As regards the alleged offence, I am afraid, even if the facts alleged by the prosecution are true, I fail to see how the offence of cheating, or attempted cheating has been made out. The definition of cheating in section 415 of the Penal Code clearly envisages certain person to be deceived which need not be definite, and to whom there should be a false representation or a deception practised. In other words, an act or omission to come within the purview of the offence of cheating in section 415 of the Penal Code, there must be deception which must precede and induce a certain person or certain class of persons, not necessarily definite, the delivery or retention of property. But here, in the instant case, the books were seized from the book-binder, who was an employee of the appellant; and I fail to see how, as I have stated above, even if the facts alleged by the prosecution are true, cheating within the mischief of section 415 can be said to have been committed, much less attempted cheating within the purview of section 511, inasmuch as no deception has been practised upon any person or group of persons with a view that such person or group of persons shall deliver in consequence of such deception practised certain property or retain certain property, etc. as envisaged in section 415. The above observations may seem to be elementary, but sometimes we do really lose sight of elementary principle. I have been told that there are a number of cases basing upon the same facts as those in the present case still pending in some of the Courts.

below, and with a view to their guidance, I am reiterating the plain provisions of law as are to be found in the relevant penal provisions.

The learned Government Advocate who appears on behalf of the respondent when asked whether the conviction of the appellant on the facts and circumstances obtaining in the case can at all be justified, very properly conceded that the conviction and sentence of the appellant was not sustainable. He also has to admit that there was no cheating within the purview of section 415 much less an attempt to cheat as envisaged in section 511. As regards prosecution case he says there is no proof whatsoever that the method of counting as adopted by the prosecution was the usual method, and that the way adopted by the appellant was wrong or unjustified.

Such being my view of the case, this appeal must be allowed, and the conviction and sentence imposed upon the appellant must be set aside. The fine of K 500 if paid, must be refunded to the appellant.

ရာဇဝတ်အယူခံ

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်ခိုင်ရွှေမှောက်၌

တရားလွှတ်တော်
† ၁၉၆၀
မေလ ၁၁ ရက်။

မောင်ထွန်းဝေ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (အယူခံတရားခံ)*

ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၂၀၁(၁)၊ သက်သေမခံမပေါ်အောင်လုပ်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါမဟုတ်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အယူခံ တရားလိုအိမ်တွင် လူနှစ်ယောက်ရှန်ဖြစ်၍၊ တယောက်သေဆုံးရာတွင် သေသူ၏အလောင်းကို မိမိ၏အိမ်ဝင်းမှ အပြင်တနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း၊ ရဲဌာနသို့ သွားရောက်သတင်းပေးရာ၌၊ သေသူမှာ ဓါးခုတ်ခံရ၍ သေဆုံးကြောင်းဖေါ်ပြ၍မပြောခြင်းများသည် ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၀၁ အရ၊ အပြစ်ပေးထိုက်သည့် သက်သေခံမပေါ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်ပေ၊ ***Upendra Chandra Poddar and others*** **v.** ***Emperor*****, (1941) Cr.L.J Vol. 42, p. 796** ကို ရည်ညွှန်းသည်။

အယူခံကရားလိုအတွက်။ ။မည်သူမျှမပါ။

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေဦးတင်အုံး လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်ခိုင်။ ။မကွေးမြို့ စက်ရှင်တရားသူကြီးက၊ အထူးတရားသူကြီးအနေနှင့် ၎င်းရုံး၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၇ တွင် တရားခံ ဦးအနက်၊ ၂ တရားခံ မောင်ထွန်းဝေ (အယူခံတရားလို) အား၊ ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၂၀၁ (၁) အရ၊ အပြစ်ရှိသည်ဟု ယူဆပြီးလျှင်၊ ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ အပြစ်ပေးထားသော အမိန့်ကို၊ မကျေနပ်၍၊ ယခုမောင်ထွန်းဝေက အယူခံဝင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှုအဖြစ်အပျက်၊ အတိုချုပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့ ညက၊ အယူခံ တရားလို မောင်ထွန်းဝေအိမ်၌ ဖဲဝိုင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖဲဝိုင်းဖြစ်နေစဉ်၊ သေသူ မောင်ထွန်းကြည်သည်၊ အရက်မူး

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခမှုအမှတ် ၁၄၇။

† ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၇ တွင် ချမှတ်သော ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့စွဲပါ၊ မကွေးမြို့၊ စက်ရှင်အထူးတရားသူကြီး၏ အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

ကာ၊ ထန်းလျှဲခါး တလက်ကို၊ ခါးအိမ်တွင်တပ်လျက်၊ ဖဲဝိုင်းသို့ ရောက်လာသည်။ ၎င်းက "ဘယ်သူတွေ ဖဲရိုက်ကြသလဲ" ဟု မေးမြန်းသည်။ ထွန်းကြည် ရောက်လာပြီး ကွမ်းတရာညှက်လောက်အကြာတွင်၊ မြဟိန်း၊ အုန်းမောင်နှင့် မောင်အေးတို့ ၃ ယောက်သည် ဖဲဝိုင်းသို့ ရောက်လာကြသည်။ အုန်းမောင်က ဖဲဝိုင်းမှာ ဆူဆူပူပူ လုပ်တာ ဘယ်သူလဲဟု ပြောင်လှောင်၍ မေးလိုက်ရာ၊ ထန်းရည်မူးနေသူ ထွန်းကြည်က ငါကွဟု ဆိုပြီး၊ ဖဲဝိုင်းက ထသွားသည်။ ထို့နောက် ဧရှဆုံးက ရောက်လာသော မြဟိန်းအား ၎င်းတွင်ပါသော ထန်းလျှဲခါးနှင့် ထိုးလိုက်သည်။ မြဟိန်းသည် အရှောင်ကောင်း၍ ၎င်းတွင် ဒဏ်ရာမရ။ ထိုစဉ်အခါ အုန်းမောင်လက်ထဲတွင် ခါးရှည်တချောင်းပါလာရာ မြဟိန်းသည် အုန်းမောင်လက်ထဲမှခါးရှည်ကို ယူပြီး၊ ထွန်းကြည်အား ခုတ်ရာ၊ လည်ပင်းကိုခုတ်မိပြီး၊ ထွန်းကြည်လဲကျသွားပြီးနောက်၊ ထိုနေရာမှာပင် သေဆုံးသွားသည်။ အယူခံတရားလို ထွန်းဝေမှာ၊ ရွာခေါင်းဖြစ်နေသဖြင့် ၎င်းဒဏ်တွင်၊ ဖဲဝိုင်းလည်းဖြစ် လူသတ်မှုလည်း ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းအပေါ် ဤအမှုပေါ် ပေါက်မည်ကို၊ စိုးရိမ်မကင်းရှိကာ၊ ထွန်းကြည်၏ အလောင်းကို၊ အခြားလူများအကူအညီဖြင့် မယူပြီး၊ ဟံသာတိုက်ရွာ၊ အရှေဘက် တခေါ် သာသာလောက်ဝေးသော သရက်ပင်အောက်တွင် ပစ်ထားခဲ့လေသည်။ မိမိအိမ်တွင် ပေကျံနေသော သွေးစ သွေးနများကိုလည်း မြေကြီးများနှင့် ဖုံးထားလိုက်သည်။

နံနက်မိုးလင်းသောအခါ၊ သေသူ ထွန်းကြည်၏ မိန်းမ မမကြီးက၊ ရွာရှေ့ သရက်ပင်အောက်တွင်၊ အလောင်းတလောင်း တွေ့ကြောင်း ကြားသိရာ၊ ၎င်းယောကျ်ား ညက အိမ်ပြန်မလာသဖြင့် အယူခံဘက်ထုံးလို ထွန်းဝေအိမ်သို့သွားပြီး၊ အလောင်းကြည့်လို၍ လိုက်ခဲ့ရန် ပြောရာ၊ ထွန်းဝေက၊ မမကြီးအား တစုံတရာမပြောဘဲ လိုက်သွားသည့်အခါ ထွန်းကြည်အလောင်းကိုတွေ့သည်။ ထွန်းဝေက ယမန်နေ့ကဖြစ်ပျက်သည့် အကြောင်းကို တစုံတရာ မမကြီးအားမပြော။ အလောင်းကိုတွေ့ပြီးနောက်၊ ထွန်းဝေက၊ တောင်တွင်းကြီး ရဲဌာနသို့ အလောင်းကို ယူသွားပြီး၊ ပဌမသတင်းပေးချက်ကို ပေးခဲ့သည်။ မိမိအိမ်ဘွင် ဖဲဝိုင်း ဖြစ်သည့်အကြောင်း၊ ထွန်းကြည်ကို မြဟိန်းက ခါးနှင့်ခုတ်သည့် အကြောင်းကို တလုံးမျှ မပြော၊ မမကြီးက ၎င်းယောကျ်ား ပြန်မလာ၍၊ သရက်ပင်အောက်တွင် အလောင်းတလောင်း ရှိသည်ကို သွားရောက်ကြည့်ရန်လာခေါ်သဖြင့် လိုက်သွားကြောင်း။ ရွာအရှေ့တခေါ် သာသာလောက် လမ်းမြောက်ဘက် လယ်ကွင်းတွင်၊ ခါးဒဏ်ရာနှင့် သေဆုံးနေသော ထွန်းကြည် အလောင်းကို တွေ့ရပြီး အလောင်းအနီးတွင်၊ ခါးအိမ်နှင့် ထန်းလျှဲခါးတချောင်းကိုတွေ့ရကြောင်းလောက်သာ ရဲဌာနတွင် တိုင်တန်းသည်။ ထို့နောက် ရဲဌာနက အမှုမျာ်း စုံစမ်း စစ်ဆေးသည့်အခါကျမှ ထွန်းဝေအိမ်တွင်၊ အထက်ပါအဖြစ်အပျက်များဖြစ်ကြောင်းသိရပြီး၊ တရားခံ ၅ ဦးအား

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
မောင်ထွန်းဝေ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ။
ဦးအောင်ခိုင်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

မောင်ထွန်းဝေနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ။

ဦးအောင်ခိုင်။

စွဲချက်တင်ပြီးနောက်၊ ထွန်းဝေတဦးတည်းသာ၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၂၀၁ (၁) အရ၊ အောက်ရုံးတရားသူကြီးက အပြစ်ပေးလိုက်သည်။

ယခုအမှုတွင်ထွန်းဝေမှာ၊ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၂၀၁ အရ အပြစ်ရှိမရှိစစ်ဆေးရပေမည်။ ထွန်းဝေမှာ သေသူ ထွန်းကြည်၏ အလောင်းကို၊ မိမိအိမ်ဝင်းမှ၊ အပြင်တနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားလိုက်သည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းအလောင်းကို မြှုပ်နှံပစ်သည်၊ လူသတ်မှုတွင် သက်သေခံမပေါ်အောင် ပြုလုပ်သည်ဟု မဆိုနိုင်။ ၎င်းကိုယ်တိုင်ပင် အလောင်းကို ရွှေ့ပြောင်းပြီးနောက်၊ ရဲဌာနသို့ သွားရောက် သတင်းပေးသည်။ သတင်းပေးရာတွင်၊ မိမိအိမ်တွင် ဖဲဝိုင်းဖြစ်ပြီး၊ ထွန်းကြည်မှာ ခါးခုတ်စံရကြောင်း ထုတ်ဖော်ရှင်းပြခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ မပြောရုံမျှနှင့် ရာဇသတ် ပုဒ်မ ၂၀၁ အရ အပြစ်ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်။ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၂၀၁ က၊ အမှုတမှုတွင်၊ ကျူးလွန်သူကို ကာကွယ်လိုသော သဘောနှင့် သက်သေခံ ပျောက်ပျက်သွားအောင် ပြုလုပ်မှသာလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု ယူဆသည်။ ***Upendra Chandra Poddar and others v. Emperor*** [1] တို့အမှုတွင်၊ ကာလကတ္တားတရားလွှတ်တော်က၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၂၀၁ တွင်၊ အရေးကြီးသော အချက်မှာ၊ အမှုတမှုကျူးလွန်သောအခါ၊ ကျူးလွန်သည့်အကြောင်း သက်သေခံကို ပျောက်ပျက်သွားအောင် လုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အလောင်းတလောင်းကို တနေရာမှ တနေရာ ရွှေ့ရုံမျှနှင့် ၎င်းသက်သေခံ ပျောက်ပျက်သွားအောင် ပြုလုပ်သည်ဟု မဆိုသာ ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ထိုအမှုတွင် ဖော်ပြထားသော အဖြစ်အပျက်များသည်၊ ယခုအမှုတွင် ဖြစ်သော အဖြစ်အပျက်များနှင့် ဆင်တူရိုးမှားပင် ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုတွင် ထွန်းကြည်ကို သတ်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း၊ လူသတ်မှုမမြောက်၊ ကျူးလွန်သူအား ခုခံ ကာကွယ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်ဟု အောက်ရုံးတရားသူကြီးက ဆိုထားသည်။ ဤအကြောင်းအရာများကို ထောက်ရှုရ၍၊ အောက်ရုံးတရားသူကြီးက၊ အယူခံတရားလို့ ထွန်းဝေအပေါ်တွင်၊ ရာဇသတ်ပုဒ်မ ၂၀၁ (၁) အရ၊ ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်ကျခံ စေဟု အမိန့်ချမှတ်ထားခြင်းကို အတည်မပြုနိုင်။

သို့ဖြစ်၍၊ အယူခံတရားလို ထွန်းဝေကို၊ ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်၍၊ တရားသော်လွှတ်ရန်ကျန်ပ်အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

---

(1) (1941) Cr. L. J. Vol. 42, p. 796.

ရာဇဝတ်မှုအယူခံ

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးချန်ထွန်းအောင် နှင့် တရားဝန်ကြီးဦးမြသိန်းတို့ရှေ့မှောက်တွင်

တရားပွဲတော် † ၁၉၆၀ ဇွန်လ ၇ ရက်။

မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ (အယူခံတရားခံ)*

ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၃၀၂၊ သေဒဏ်ထိုက်သော ရာဇဝတ်မှုတွင် မည်သည့်အခါ သက်သေတဦးတည်း၏ ထွက်ချက်နှင့်ပင် တရားခံအား၊ အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ထိုသက်သေ၏ ထွက်ချက် အမှီသဟဲပြုသည့်အချင်းအရာများ။

မည်သည့်အခါ လူသတ်မှုတွင် အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း မသင့်လျော်ခြင်း၊ သံသယအကျိုး တရားခံသဲ့ ခံစားခွင့်ရှိခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ကြီးလေးသော သေဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် ရာဇဝတ်မှုတမှုနှင့်ပတ်သက်၍၊ကရားလိုဘက် အဓိက သက်သေတဦးတည်း၊ သို့မဟုတ် တဦးထက်ပို၍ရှိရမည်ဟု ဥပဒေက သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိလျှင်၊ သက်သေတဦးတည်း၏ ထွက်ချက်နှင့်ပင်၊ ယင်းထွက်ဆိုချက်ကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေနှင့် ထောက်ခံချက် သက်သေ ရှိ မရှိကို အထောက်အထားပြု၍၊ ယုံကြည်နိုင်လောက်သော ထွက်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါက၊ တရားခံအား အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းထွက်ဆိုချက်သည် ယုံကြည်နိုင်လောက်သော ထွက်ချက် ဟုတ် မဟုတ်မှာ၊ ၎င်းကိုထောက်ခံထားသော သက်သေများ ရှိ မရှိပေါ် ၌တည်နေ၍၊ ရှိပါက ပို၍ အမှုကို ဃင်ရှားစေသည်။ ထွက်ချက်သည် ယုံကြည်သင့်သည်၊ မယုံကြည်သင့်သည်မှာ၊ အမှု၏ အဖြစ်အပျက်ကြောင်းခြင်းရာပေါ် ၌လည်း မျှားစွာအမှီသဟဲပြုသည်။

လူသတ်မှုတခုတွင် အခြားသက်သေများကိုပယ်၍ သံသယဖြစ်စေနိုင်သော မျက်မြင်သက်သေတဦးတည်း၏ ထွက်ချက်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းမှာ မသင့်လျော်ချေ။ ပြင်ပ၌ အမှုမှန်သည်၊မှားသည်ကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ တရားရုံးတော်၏ ရှေ့မှောက်တွင် ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်များအပေါ် ၌မူတည်၍၊ ၎င်းသက်သေခံချက်များကို ချိန်ဆပြီး၊ တရားခံအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရသဖြင့်၊

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှုအမှတ် ၂၂၄။
၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်စောဒကမှုအမှတ် ၃၃။

† ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ရာဇဝတ်ကြီးမှုအမှတ် ၃(သရက်)တွင်ချမှတ်သော ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊မတ်လ ၂၃ ရက် နေ့စွဲပါ၊ သရက်မြို့၊ဒုတိယတရားသူကြီး(ရာဘက်စက်ရှင်)၏ အမိန့်ကိုအယူခံမှု။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

ထိုသက်သေခံချက်တွင် သံသယဖြစ်ပေါ်စေရန် အချက်အလက်များရှိပါက၊ သံသယ၏အကျိုးကို တရားခံသာခံစားခွင့်ရှိကြောင်း။ *Nura and anothe;* v. *Emperor,* A.I.R. (1936) Lah. 778 ကို ရည်ညွှန်းသည်။

မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးဘဆွေ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။
အယူခံတရားခံအတွက်။ ။အစိုးရရွှေနေ ဦးဘဘော (၂) လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးချန်ထွန်းအောင်။ ။အယူခံတရားလိုမောင်ရွှေဘို၊သရက်မြို့၊ ဒုတိယအထူးတရားသူကြီးက၊ မောင်သောင်းရွှေ ဆိုသူအား သတ်ဖြတ်သဖြင့်၊ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ အရ၊ ပြစ်မှု ထင်ရှားသည်ဟု ယူဆ၍ သေဒဏ်ချမှတ်လိုက်သည်။

အမှုစစ်ဆေးသော အောက်ရုံးတရားသူကြီးသည်၊ တရားလိုဘက်မှ လိုက်ပါသော သက်သေများနှင့် ပတ်သက်၍၊ သေသူနှစ်ယောက် (မောင်သောင်းရွှေ-မောင်ဟန်ညွန့်) တို့နှင့် သော်၎င်း၊ အယူခံတရားလိုနှင့်သော်၎င်း၊ ဆွေမျိုးတော်စပ်ကြသူများဖြစ်ကြသဖြင့်၊ အမှုအဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာတို့ကို မှန်ကန်သည့်အတိုင်း မထွက်ဆိုဘဲ၊ အချို့က ခဲ့ထွင်၍ ထွက်ဆိုခြင်း၊ အချို့က ဖုံးကွယ်၍ တွက်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည့်အတွက်၊ အခက်အခဲများနှင့် တွေ့ကြုံရကြောင်းကိုကျွန်ုပ်တို့ သတိမူရပေလိမ့်မည်။ ၎င်းအပြင် အယူခံတရားလိုကို သေဒဏ်ပြစ်ချက် ပေးလိုက်ခြင်းမှာလည်း တဦးတည်းသော မျက်မြင်သက်သေဟု ဆိုသော မောင်ခင်မောင် (လိုပြ-၂) ၏ထွက်ချက်ပေါ် တွင်မူတည်၍ ပြစ်ချက်ပေးလိုက်ခြင်းကိုလည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိရသည်။ ဤအထက်ပါ အချက်ကြီး နှစ်ချက်ကို အထောက်အထားပြု၍၊ အောက်ရုံး အမှုတွဲတွင် သက်သေစစ်ချက်များမှ တွေ့ရှိရသော အမှု ဖြစ်ပွါးပုံ အတိုချုပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့၊ နေ၀င်ခါအချိန်တွင်အောင်လံမြို့နယ်၊ကျွန်းတိုင်းရွာ၌၊ မောင်အောင်ရင် (လိုပြ-၃) သည်၊ မိမိ၏ အိမ်ရှေ့လမ်းမ၌ သေသူ မောင်သောင်းရွှေနှင့် အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေတို့သည် စကားများနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ မောင်အောင်ရင် (လိုပြ-၃) သည်၊ ၎င်း၏သား ဖြစ်သူ မောင်ထွန်းကြည် (လိုပြ-၄) ကို ခေါ်၍၊ မောင်သောင်းရွှေ တို့ဌိုးရာသို့ သွားပြီး စကားမများရန် ပြောသည်။ မောင်မြသောင်း (လိုပြ-၁၄) ဆိုသူလည်း၊ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ရွှေတို့ စကားများနေကြသောနေရာသို့ ရောက်လာ၍ စကားမများကြရန် ပြောခဲ့လေသည်။ သို့သော် သေသူ မောင်သောင်းရွှေနှင့် အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေတို့သည် ဆက်လက်၍ စကားများကြနေသဖြင့်၊ မောင်အောင်ရင်သည် သေသူ မောင်သောင်းရွှေနှင့် ညီအစ်ကိုတော်သူ မောင်ဟန်ညွန့် (သေသူ) အား သွားခေါ်လေသည်။ မောင်ဟန်ညွန့်နှင့်အတူတကွ မောင်ခင်မောင် (လိုပြ-၂) သည်လည်း လိုက်ပါလာ၍၊ ၎င်းတို့ကလည်း စကားမများ

ကြရန် တောင်းပန်သဖြင့်၊ စကားများနေခြင်းမှာ ရပ်သွားကြလေသည်။ ထိုသူများသည် ၎င်းတို့အိမ်ရှိရာသို့ အသီးသီးပြန်သွားကြရာ၊ အယူခံတရားလို မောင်ရွှေမှာ၊ ၎င်း၏အိမ်ရှိရာ မြောက်ဘက်သို့ ထွက်သွားလေသည်။ မောင်ဟန်ညွှန့်၊ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ခင်မောင်တို့ကလည်း၊ မိမိတို့အိမ်ရှိရာမြောက်ဘက်သို့ လမ်းအတိုင်း၊ လျှောက်သွားကြသည်။ ထိုအချိန်အခါ သည်မှောင်နေသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာမှ၊ ရွှေသို့ အချင်းဖြစ်ပုံကို တဦးတည်းသော မျက်မြင်သက်သေဖြစ်သူ မောင်ခင်မောင် (လုံပြု-၂) ၏ သက်ခံချက်အရ၊ ကျန်ုပ်တို့ ဖေါ်ပြပေအံ့။ ၎င်း၏ ထွက်ချက်အရဆိုလျှင်၊ မောင်သောင်းရွှေ၊ မောင်ဟန်ညွှန့်နှင့် မောင်ခင်မောင်တို့ သုံးယောက်သည်၊ မောင်ခင်မောင်၏အိမ်အနောက်ဘက်သို့ရောက်သောအခါ၊အယူခံတရားလိုမောင်ရွှေက "ဟိုရွှေကမည်သူလဲ "ဟု(သေသူ)သောင်းရွှေအားမေးသည်။ ထိုကဲ့သို့မေးသောအခါ၊ မောင်ခင်မောင်နှင့်မောင်ရွှေဘို့မှာ ဝါးနှစ်ရိုက်ခန့်သာဝေးသည်။မောင်သောင်းရွှေက" ငါပါကွ" ဟုပြန်ပြောသည်။ မောင်ရွှေက"ဒို့ဆိုတာဘယ်သူလဲ"၊" ကိုသောင်းရွှေမဟုတ်လား "ဟုထပ်မေးရာ၊ မောင်သောင်းရွှေကဘာမျှမပြောခင်၊မောင်ရွှေက" ကိုသောင်းရွှေကျုပ်ကို သတ်ချင်လို့လား " ဟုမေးသည်။ ထိုအခါ မောင်သောင်းရွှေက" မင်းကိုသတ်ချင်တာပေါ့ "ဟု မောင်ရွှေအား၊ ပြန်ပြောလိုက်သည်။ မောင်ရွှေက " သတ်ချင်သတ်တာပေါ့၊ ခင်ဗျားကအကြီး၊ ကျန်တော်က အငယ်ဘဲ " ဟု ပြောသည်။ ထိုကဲ့သို့ပြောစဉ်၊ မောင်သောင်းရွှေနှင့်မောင်ရွှေဘို့မှာ နှစ်တောင်ခန့်သာ ဝေးကြောင်း၊ မောင်ခင်မောင်မှာ မောင်သောင်းရွှေ၏နောက် ၁၀တောင်ကွာခန့်တွင်ရှိကြောင်း၊မောင်ဟန်ညွှန့်မှာလည်း၊ မောင်သောင်းရွှေအနီးတွင် ကပ်လျက်ရှိကြောင်း။ ထိုအချိုက်အတန့်၌ မောင်ရွှေက မောင်သောင်းရွှေအား၊ လှံနှင့်တချက်ထိုးလိုက်သည်ကို မောင်ခင်မောင်က မြင်လိုက်ကြောင်းဝင်း၏ဘယ်ဘက်၌ ထန်းလျှဲခါးကို ကိုင်ထားသည်ကိုမြင်၍ ထန်းလျှဲခါးမှာ ခါးအိမ်တွင် ထည့်လျက်ပင်ရှိကြောင်း။ လှံနှင့်ထိုးလိုက်၍ မောင်သောင်းရွှေလဲကျသွားပြီးခဏတွင်၊ မောင်ဟန်ညွှန့်လည်း မြေပေါ် သို့လဲသွားကြောင်း၊ မောင်ဟန်ညွှန့်ကို မည်သူမည်ဂါကထိုးလိုက်သည်မသိ၊ ထိုစဉ်အခါ၌ မောင်ရွှေ၊ သေသူ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွှန့်တို့၏အနီးတွင် တခြားမည်သူကိုမျှ မမြင်ကြောင်း၊ မောင်ခင်မောင်သည် အချင်းဖြစ်သည့်နေရာနှင့် ၁၀ တောင်ခန့်အကွာတွင်ရှိကြောင်း။အချင်းဖြစ်သည့်အချိန်သည် မီးခွက်ထွန်းချိန်ဖြစ်၍ အလင်းရောင်မရှိဘဲ မှောင်နေကြောင်း။ မောင်ခင်မောင်သည် မှောင်နေသော်ငြားလည်း၊ အယူခံ တရားလိုက မောင်သောင်းရွှေအား လှံနှင့်တချက်ထိုးလိုက်သည်ကို မြင်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် အမှုစစ်ဆေးသည့် ရုံးရွှေတွင် သက်သေခံပစ္စည်းအဖြစ်တင်သွင်းထားသော လှံနှင့် ခါးမြှောင်အိမ်ကိုလည်း ထိုနေ့ည၌ ပင်တွေ့ရှိသော လှံနှင့် ခါးမြှောင်အိမ်ဖြစ်ကြောင်း။ ၎င်းတို့သည် အယူခံတရားလို

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

မောင်ရွှေပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ မောင်ရွှေ

ဦးချုန်ထွန်း အောင်။

မောင်ရွှေကိုင်သဖြင့် ၎င်းက ဘာအမှတ်အသားကိုမျှ ဖော်ပြပြောဆိုခြင်းမရှိဘဲ မှတ်မိကြောင်းစသည်တို့ကို ထွက်ဆိုထားသည်။

မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွှန့်တို့သည် ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များဖြင့် ရွာလမ်းတွင် သတိမရဘဲ လဲနေရာ၊ ဆေးမျိုးဖြစ်ကြသူ အမြောက်အများတို့သည် လာရောက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သူကြီး ဦးကျော်သိန်း (လိုပြ-၁) လည်း လာရောက်သည်။ သို့သော် ၎င်းသူကြီး ဦးကျော်သိန်းအား မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွှန့်အား၊ မည်သူ မည်ဝါက၊ လှုံ့နှင့်သော်၎င်း၊ ခါးနှင့်သော်၎င်းထိုးသည်ကိုတိုင်တန်းခြင်းမပြုချေ။ အယူခံတရားလို မောင်ရွှေနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူကမျှ ဘာမှ မပြောဘဲနေကြသည်။ မောင်ဟန်ညွှန့်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ (သေသူ) များနှင့် ညီအစ်ကို ဝမ်းကွဲတော်သူ မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ-၁၀) က ထွက်ဆိုထားသည်မှာ မောင်ဟန်ညွှန့်သည် အချွင်းဖြစ်သည့်ညက၊ မောင်တင်လှိုင် မီးဖိုပေါက်ဝတွင် ထမင်းစားနေစဉ်၊ မိမိ၏ခြံဝင်းထဲသို့ လူတယောက် ဝင်လာသည်ကို မြင်လိုက်သဖြင့်၊ "ဟေ့မည်သူလဲ" ဟု မေးလိုက်သော အခါ၊ ထိုလူမှာ မောင်ဟန်ညွှန့်ဖြစ်နေကြောင်း။ မောင်ဟန်ညွှန့်က "ငါပါကွ၊ ငါ့ကို ငရွေက လှုံ့နှင့် ထိုး၍ လာပါကွ" ဟု ပြောကြောင်း။ ဤကဲ့သို့ပြောပြီး၊ ခြံဝင်းထဲတွင် မောင်ဟန်ညွှန့်လဲသွားကြောင်း။ မောင်ဟန်ညွှန့်၏ အနားသို့ တင်လှိုင်၏ မိဘများက မသွားရန် တားသဖြင့်၊ ၎င်းမသွားကြောင်း စသည်တို့ကို ထွက်ဆိုသည့်အပြင်၊ ၎င်းအား ရုံးတော်က နောက်ထပ်မံ စစ်ဆေးသည့်အခါ၊ "ငါ့ကို ငရွေက လှုံ့နှင့်ထိုး၍ လာပါကွ" ဟု မောင်ဟန်ညွှန့်ကပြောခြင်းမှာ မဟုတ်ကြောင်း။ ၎င်းအား ရဲအရာရှိတဦးက မာန်မဲသဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ထွက်ဆိုခဲ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဟန်ညွှန့်က ၎င်းအား မောင်ရွှေက လှုံ့နှင့် ထိုးသည်ဟု ပြောသည် ထင်ကြောင်း။ သို့သော် ဟန်ညွှန့်ပြောသည့်စကားများသည် ကောင်းစွာ မသဲကွဲဟု ထွက် ဆိုထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ယင်းအကြောင်းများကြောင့် အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေအပေါ် တွင်၊ မောင်ဟန်ညွှန့် သေဆုံးရခြင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပြစ်မှု မထင်ရှားဟု ယူဆ၍ ပြစ်ဒဏ်မပေးခြင်းကိုလည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည်။

မောင်ဟန်ညွှန့် သေဆုံးရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ အထူးသတိပြုသင့်သည် အချက်မှာ၊ မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ-၁၀)ကို၊ အစိုးရရွှေ့နေက စစ်ဆေးသည့်အခါ၊ သေသူ မောင်ဟန်ညွှန့်က "ငါ့ကို ငရွေက လှုံ့နှင့် ထိုး၍ လာပါကွ" ဟု တိကျစွာ ထွက်ဆိုထားသော်လည်း၊ နောက် ၂ လခန့်ကြာတွင် ရုံးတော်မှ ပြန်လည် ခေါ်ယူ စစ်ဆေးသည့်အခါ၊ ထိုထွက်ဆိုချက်မှာ မဟုတ်ဟု ပြန်လည်လှည့်ပတ် ထွက်ဆိုခြင်းကို ထောက်ရှုပါက၊ အမှုတွင် ပါသော သက်သေများသည် ဝေ့လည်ကြောင်ပတ် လိမ်လည်လှည့်ဖြားရှိ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မထွက်ဆိုဘဲ၊ ထိမ်ဝှက်ရှိသော်၎င်း၊ တိုးခွဲရှိသော်

ရှင်း ထွက်ဆိုထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရပေသည်။ ချွေဦးလည်း သက်သေထွက်ချက်များကို ဝေဖန်သည့်အခါ၊ ဤခွဲဂိုယွင်းချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြဦးမည်။

သေသူ အလောင်းများကို၊ ထိုနေ့ညတွင်ပင် ဆေးရုံသို့ ပို့လိုက်ပြီး၊ ဆရာဝန်က စစ်ဆေးသောအခါ ချွန်ထက်သော လက်နက်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ထက်မြတ်သော လက်နက်ဖြင့်သော်၎င်း ရရှိသော ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များ၊ မောင်သောင်းချွေနှင့် မောင်ဟန်ညွန့်တို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာများပေါ်တွင် တွေ့ရှိရသည်။

သူကြီးဦးကျော်သိန်း (လိုပြ-၁) က၊ ရဲဌာနဒတွင် နောက်တနေ့နံနက် ပဌမတိုင်ချက် (သက်သေခံ အမှတ် ၃)တွင် တိုင်တန်းထားသည်မှာလည်း၊ မောင်သောင်းချွေနှင့် အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေတို့သည် စောစောပိုင်းက အချင်းချင်း စကားများနေကြောင်း။ ထို့ကြောင့် မောင်ရွှေကပင်လျှင် သတ်၍ ထွက်ပြေးနေသည်ဟု ထင်ကြောင်းဟု တိုင်တန်းထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်။

အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေသည် အချင်းဖြစ်ပြီး မိမိအိမ်၌ မရှိဘဲ၊ ရွာမှ တိမ်းရှောင်နေကြောင်းမှာလည်း ထင်ရှားပေသည်။ နောက် ၁၀ လ၊ ၁၁ လအကြာတွင်၊ ရွှေပန်းတောမှမိ၍၊ ၎င်းအား ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး စစ်ဆေးခြင်းကို၊ အယူခံ တရားလိုကလည်း ဝန်ခံထားလေသည်။

အမှုစစ်ဆေးသည့် အောက်ရုံး တရားသူကြီးက၊ အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်များကို အထောက်အထားပြု၍၊ အထူးသဖြင့် မျက်မြင် သက်သေတဦးဟု ဆိုသော မောင်ခင်မောင် (လိုပြ-၂)၏ ထွက်ချက်သည်၊ ၎င်းကတဆင့်၎င်း၏မိခင်မကေးလေး (လိုပြ-၆) ကို၊ ထိုနေ့ညတွင် ပင်၊ ခမောင်ရွှေက မောင်သောင်းချွေအား လှံနှင့် ထိုးကြောင်း ပြောပြသည်ဟု ထွက်ချက်ရှိ၍ ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်ကို ထောက်ခံချက်ဖြစ်ကြောင်း၊ မကေးလေး (လိုပြ-၆) ၏ ထွက်ချက်ကို ယုံကြည်ထိုက်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် အယူခံတရားလိုနှင့် သေသူတို့မှာလည်း ထိုနေ့ညနေ စောစောပိုင်းက စကားများကြောင်း၊ သက်သေခံချက်ရှိကြောင်း၊ တရားခံမှာလည်း အချင်းဖြစ်ပြီး ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြောင်း စသည့် အကြောင်း ခြင်းရာတို့ကိုပါ အထောက်အထားပြုပြီး၊ မောင်သောင်းချွေအား လှံဖြင့် ထိုးသတ်ခြင်း ထင်ရှားသည်ဟု ယူဆ၍ ပြစ်ဒဏ်ပေးသိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အယူခံ တရားလိုအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော လွတ်တော်ရှေ့နေကြီးက၊ အယူခံတရားလို မောင်ရွှေသည် အချင်းဖြစ်သည့် ညနေက၊ ဘာလက်နက်မှ မကိုင်ထားဘဲ၊ သေသူနှင့် စကားများခဲ့ကြောင်းကို သက်သေထွက်ချက်တွင် ပေါ်လွင်နေသည့်အလျောက်ဝန်ခံသည်။ အယူခံ တရားလိုအား အချင်းဖြစ်ပြီးနောက်၊ ရွာမှ တိမ်းရှောင် နေရခြင်းကိုလည်း ဝန်ခံသည်။ သို့သော် မိမိ၏ အမှုသည် အပေါ်တွင်၊ မောင်ခင်မောင် (လိုပြ-၂) ၏ ထွက်ချက်တခုတည်းအရ၊ ဒို့ဟမရှိဘဲ သံသယကင်းရှင်း

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ နှင့်
ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ
ဦးချန်ထွန်း အောင်။

ထရားလ္ဘတ်
တော်
၁၉၆၀

မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ

ဦးချုန်ထွန်း
အောင်။

စွဲဖြင့် ပြစ်မှုမှိုသည်ဟု ယူဆရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ အထူးသဖြင့် မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်ကို အောက်ရုံးတရားသူကြီးသည် မကေးလေး (လိုပြ-၆) ၏ တွက်ချက်က ထောက်ခံသည်ဟု ယူဆခြင်းမှာ မလျော်ကန်ပါကြောင်း မသင့်ပါကြောင်း၊ ၎င်းတို့ နှစ်ဦး ထွက်ချက်များတွင် အရေးကြီးသောကွဲလွဲချက်များ ရှိနေကြောင်း၊ အချင်း ဖြစ်သည့် အချိန်သည် မှောင်နေသည့် အချိန်ဖြစ်သည်က တကြောင်း၊ မောင်စန် (လိုပြ-၇)၊ မောင်ထိုက်ရှင် (လိုပြ-၉) နှင့် မကြည် (လိုပြ-၁၂) တို့၏ ထွက်ချက်များက လည်း၊ မောင်ခင်မောင် ထွက်ချက်ကို ထောက်ခံသည်ဟု အောက်ရုံးကွ ယူဆပုံမှာ မဟုတ်ပါကြောင်း၊ မောင်စန် (လိုပြ-၇) ၏ထွက်ချက်မှာ၊ မောင်ခင်မောင်ကို ထောက် ခံသော ထွက်ချက် မဟုတ်ကြောင်း၊ မကေးလေးက မောင်ခင်မောင်အပြောကို၊ တဆင့် ကြား သက်သေဖြစ်ကြောင်း။ မောင်ထိုက်ရှင် (လိုပြ-၉) ၏ ထွက်ချက်မှာလည်း၊ အချင်းဖြစ်ပြီး ၄ ရက်ခန့်အကြာတွင် မောင်ခင်မောင်သည် ရဲအရာရှိထံတွင် မောင်ရွှေက သောင်းရွှေအား ခါးနှင့်ထိုးကြောင်းကို အစစ်ခံခဲ့ကြောင်း ကြားရ၍၊ ရဲဌာနာတွင် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အစစ်ခံခဲ့လားဟု မေးရာတွင်၊ မောင်သောင်းရွှေအား မောင်ရွှေက လုပ်ခြင်းမှန်ပါသည်ဟု ပြောခြင်းကို ကြားသော သက်သေဖြစ်ကြောင်း။ မကြည် (လိုပြ-၁၂) ၏ ထွက်ချက်မှာလည်း၊ ၎င်းအား ပဌမ ရုံးတော်က စစ်ဆေးသောအခါ၊ အယူခံ ဟရားလိုအပေါ် တွင် ဘာမှ ငြိတွယ်သော ထွက်ချက်ကို မထွက်ဆိုဘဲ၊ မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ-၁၀) က မောင်ဟန်ညွန့် သေဆုံးခြင်း ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အယူခံတရားလို ပေါ် တွင် ပဌမ ငြိတွယ်နေသော ထွက်ချက်ကို လွဲပြောင်း ထွက်ဆိုသလို၊ ရုံးတော်မှ မကြည် (လိုပြ-၁၂) အား၊ စစ်ဆေးသောအခါ ကြမှ၊ အချင်းဖြစ်ညက မောင်ခင်မောင်က "ဦးလေးကိုသောင်းရွှေ၊ ကိုဟန်ညွန့်တို့အား၊ ကိုရွှေက လှံနှင့် ထိုးသွားသည်" ဟု ပြောပါသည်ဟု ထွက်ဆိုထားခြင်းမှာ၊ ဟန်ညွန့်နှင့် ပတ်သက်၍ မယုံကြည်ထိုက်ဟု ရုံးတော်က ယူဆထားပါလျက်၊ မောင်သောင်းရွှေနှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ ဤအတိုင်း ယူဆသင့်ကြောင်းကို လေးနက်စွာ လျှောက်ထားလေသည်။ ဤလျှောက်ထားချက် များသည် အလွန်အရေးပါ အရာရောက်သော လျှောက်ထားချက်များ ဖြစ်၍၊ အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာများကို ကျွန်ုပ်တို့ သေချာစွာ စီစစ် သုံးသပ်ကြည့်က တွေ့ရှိရသော အချက်များ ဖြစ်ပေသည်။ အမှုတခုလုံးကို ခြုံ၍ ကြည့်ရှုပါက၊ မောင်ခင်မောင် မျက်မြင် သက်သေတဦး ဆိုသူ၏ ထွက်ချက်ဖြင့်၊ အယူခံ တရားလိုသည် သာလျှင် မောင် သောင်းရွှေကို လှံနှင့် ထိုးသတ်သည်ဟု ဒဏ်ဟသံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆ နိုင်ရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ မောင်ဟန်ညွန့် သေဆုံးခြင်းကိစ္စနှင့် အယူခံ တရားလိုအပေါ် တွင် သံသယရှိသလို၊ မောင်သောင်းရွှေ သေဆုံးရခြင်း ကိစ္စနှင့်လည်း၊ ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ပေမည်။ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်နှင့် မကေးလေးတို့၏ ထွက်ချက်များမှာ

မ.ကိုက်ညီသောအချက်အလက်များကို တွေ့ရှိရသည်။ မောင်ခင်မောင်သည် ၎င်းရုတ်ခြည်းမြင်သော အဖြစ်အပျက်များကို မိမိ၏မိခင် မကေးလေးအား၊ ဤသို့ပြောသည်ဟု ထွက်ဆိုထားသည်။

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

မောင်ရွှေပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ မောင်ရွှေ

ဦးချန်ထွန်း အောင်။

"ကျွန်ုပ်ဘော်သည် အိမ်ပြန်ရောက်သည့်အခါ၊ ရှေးဦးစွာ အမိအံ့ားစ၍ ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်က 'အမေ၊ ကိုရွှေက ကိုသောင်းရွှေကို လှံနှင့် ထိုးသွားပါသည်' ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော့်အမိသည် မီးခွက်ယူ၍ အိမ်ပေါ်မှဆင်းသွားပါသည်။ ကျွန်တော်က အခြားဘာမျှ မပြောလိုက်ရပါ။ ကျွန်တော်သည် အမိနှင့် အတူ လိုက်မသွားသည့်အကြောင်း ဘာမျှမရှိပါ။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော်မြင်သည့် ကိစ္စကို ရှာသားများအား မပြောသည့်အကြောင်း အခြားဘာမျှ မရှိပါ။"

ဤပြောဆိုချက်နှင့် ပတ်သက်၍ မကေးလေး (လိုပြ-၆) ၏ ထွက်ချက်မှာ—

"ကျွန်မနှင့် မတင်မြအိမ်မှ ထွက်လာရာ၊ စည်းရိုးနားဘွဲ့ မောင်ခင်မောင်အား တွေ့ပါသည်။ မောင်ခင်မောင်က 'ဦးလေးသောင်းရွှေကို၊ မောင်ရွှေက လှံနှင့် ထိုးသွားပြီ' ဟု ပြောပါသည်။"

ပြန်လှန်မေးခွန်းဘွဲ့ မကေးလေးက ဤသို့ထွက်ဆိုထားပြန်သည်။

"ခင်မောင်အား တွေ့သည့်နေရာစည်းရိုးမှာ၊ ကျွန်မစည်းရိုး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းစည်းရိုးမှာတဇောင်းပင်များစိုက်ထားပါသည်။ ခင်မောင်နှင့်တွေ့သည့်နေရာသည် သောင်းရွှေ လဲနေသည့် နေရာမှ ဝါးတပြန့်ကွာပါသည်။ ခင်မောင်အား တွေ့သည့်နေရာစည်းရိုးမှာ လမ်းအရှေ့ဘက်၌ရှိပါသည်။ မောင်ခင်မောင်နှင့် စည်းရိုးနားတွင် တွေ့လျှင်တွေ့ချင်း၊ မောင်ရွှေက၊ မောင်သောင်းရွှေအား၊ လှံနှင့် ထိုးသည်ဟု ပြောပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။" နောက် ၎င်းအား တဖန်ဆက်လက်၍ ပြန်လှန်မေးခွန်း ထုတ်သောအခါ၊ မောင်ခင်မောင်က ပြောသည့်စကားလုံးမှာ၊ "အမေရေ၊ ဦးလေးကြီးကိုတော့ လှံနှင့် ထိုးသွားပါဘိ" ဟု ဖြေဆိုထားသည်။

အမေနှင့် သားတို့မှာ တဦးနှင့် တဦးက အယူခံ တရားလို မောင်ရွှေက၊ သေသူတို့အား ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်ပြုလုပ်ကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ဘယ်တော့ ပြောသည်၊ ဘယ်နေရာမှာပြောသည်၊ ချက်ခြင်း ပြောသည် မပြောသည်စသော အရေးပါသည့် အချက်များတွင်၊ တလွဲစီ ထွက်ဆိုထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရပေသည်။ အထူးအဲ့သြစရာကောင်းသော အချက်တရပ်မှာ၊ မောင်ခင်မောင်နှင့် အတူနေသော ၎င်း၏ အဖေ၊ မကေးလေး၏ ယောကျ်ားကိုကျော်လှ (လိုပြ-၇) က၊ အချင်းဖြစ်သော ညဉ့် မောင်

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ

ဦးချန်ထွန်း
အောင်။

ခင်မောင်၏ အသံကို ကြားသောအခါ၊ ၎င်း၏ အိမ်မှ အချင်းဖြစ်သည့် ဧနုရာသို့ ရောက်သွားကြောင်း၊ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွှန့်တို့သည် ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်များနှင့် လမ်းပေါ်တွင် လဲနေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။ မည်သူကမျှ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွှန့်တို့ကို ခါး၊ လုံစသည်တို့ဖြင့် ထိုးသွားကြောင်း မပြောကြောင်း။ ကွမ်းတရာညက်ခန့်အကြာတွင် မောင်ခင်မောင်ကို ၎င်း၏ အနားတွင် တွေ့ကြောင်း၊ မောင်ခင်မောင်ကလည်း ဘာမျှမပြောကြောင်း၊ မကေးလေးကလည်း ဘာမျှမပြောကြောင်းစသည်တို့ကိုထွက်ဆိုထားရာ၊ မောင်ခင်မောင်နှင့်မကေးလေးဘို့နှစ်ဦးတို့ကသာ အဖြစ်အပျက်ကို သိပြီး တိတ်တဆိတ်နေ၍၊ နောက်မှ ဖေါ်ပြောသည်ဆိုခြင်းမှာ များစွာ သဘာဝမကျသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အယူခံတရားလိုနှင့် သေဆုံးသွားသောသူများသည်၊ အမှုတွင် ပါသော သက်သေများနှင့် နှစ်ဘက်စလုံး၏ ဆွေမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။ ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း ထိုနေ့ညက အဖြစ်အပျက်ကို သိပါက၊ မောင်ခင်မောင်သည် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သော ဆွေမျိုးများကို ပြောပြပေလိမ့်မည်။ မိမိအမေက လဲ၍ မည်သူမျှ မပြောဘဲ ထိမ်ဝှက်ထားခြင်းမှာ သဘာဝမကျသော ပြုမူချက် ဖြစ်ပေသည်။ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်ကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ လက်ခံနိုင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်းပေသည်။

မောင်ခင်မောင်သည် မိမိမသိနိုင်သောအချက်အလက်များကို သိရှိနိုင်ဘိသကဲ့သို့၊ ပိုမိုထွက်ဆို ချက်များကိုလည်း၊ အောက်ရုံးဒေစစ်ခံချက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိရသည်။ သက်သေခံပစ္စည်း ခါးအိမ်နှင့် ပုဆိုးတထည် (သက်သေခံအမှတ် ၂ နှင့် ၃) တို့ကို သေသူများ၏ အနီးတွင် တွေ့ရှိသောပစ္စည်းများဖြစ်၍ ရဲအရာရှိများက သိမ်းပြီးလျှင်၊ သက်သေခံအဖြစ် ရုံးတွင် တင်ပြလေသည်။ အထူးသဖြင့် ခါးအိမ်မှာ မောင်ခင်မောင် (လိုပြ-၂) နှင့် မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ-၁၀) တို့က အချင်းဖြစ်သော ညတွင်၊ အယူခံတရားလို မောင်ရွှေ ကိုင်သော ခါးအိမ်ပင် ဖြစ်ကြောင်း။ ၎င်းကို မောင်တင်လှိုင်က မောင်ရွှေ လက်ထဲတွင် ကိုင်သည်ကို မြင်ဘူး၍ မှတ်မိကြောင်း၊ မောင်ခင်မောင်သည် ထိုခါးအိမ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဘယ်လို အမှတ်အသားများရှိ၍ မှတ်မိကြောင်းကို တင်ကြို၍ ပြောထားခြင်းမရှိဘဲ၊ ရုံးတော်ရှေ့ရောက်မှ ထိုခါးအိမ်သည်၊ သေသူ မောင်သောင်းရွှေ၏ အလောင်းနားတွင် တွေ့ရှိသည့် ခါးအိမ်ဖြစ်၍ မှတ်မိကြောင်း စသည်တို့ကို ထွက်လို ထားခြင်းမှာ၊ အယူခံ တရားလိုအပေါ် ငြိစေလိုသော စေတနာဖြင့် ပိုထွက်သော ထွက်ချက်များဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

မောင်တင်လှိုင် (လိုပြ-၁၀) ကလည်း၊ ခါးအိမ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ၎င်းသည် ကိုင်မကြည့်ရဘဲလျက်၊ အချင်းမဖြစ်မီ လွန်ခဲ့သော ၁၀ ရက်ခန့်က အယူခံတရားလို မောင်ရွှေသည်၊ ၎င်းခါးအိမ်ကို ကိုင်ထားသည်ကို မြင်ဘူး၍ အရောင်ကြောင့် မှတ်မိ

သည်ဟု ထွက်ဆိုထားသည်မှာ အလွန်ပင် အံ့သြဘွယ်ရာ ထွက်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤသက်သေခံ ထွက်ချက်များသည် အယူခံတရားလို အပေါ် တွင် အမှုပိုမိုလေးလံအောင် ပြင်ဆင်ထားချက်များဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆသည်။

ကြီးလေးသော သေဒဏ် ထိုက်သင့်သည့် ရာဇဝတ်မှုတမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တရားလို ဘက်မှ အဓိက သက်သေတဦးတည်း၊ သို့မဟုတ် တဦးထက်ပို၍ ရှိရမည်ဟု ဥပဒေက သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင်၊ သက်သေတဦး၏ ထွက်ချက်နှင့်ပင်၊ ယင်းထွက်ဆိုချက်ကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေနှင့် ထောက်ခံချက် သက်သေရှိ မရှိကို အထောက်အထားပြု၍ ယုံကြည်နိုင်လောက်သော ထွက်ချက်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါက၊ တရားခံအား အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းထွက်ဆိုချက်သည်ယုံကြည်နိုင်လောက်သော ထွက်ချက်ဟုတ် မဟုတ်မှာ၊ ၎င်းကို ထောက်ခံထားသော သက်သေများရှိ မရှိ ပေါ် ၌ တည်နေ၍၊ ရှိပါကပို၍ အမှုကို ထင်ရှားစေသည်။ ထွက်ချက်သည် ယုံကြည်သင့်သည်၊ မယုံကြည်သင့်သည်မှာ အမှု၏ အဖြစ်အပျက်ကြောင်းခြင်းရာပေါ် ၌လည်း များစွာ အမှီသဟဲ ပြုသည်ကို သတိချပ်ရပေမည်။

အစိုးရဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော ရွှေနေကြီးကလည်း၊ အယူခံ တရားလို ပေါ် တွင် ငြိတွယ်နေသည့် အချက်မှာ တဦးတည်းသော မျက်မြင် သက်သေ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်သာဖြစ်ကြောင်း။ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်ကို ထောက်ခံထားသည်ဟု ဆိုသော သက်သေများမှာ မကေးလေး (လိုပြ-၆) မောင်စန် (လိုပြ-၇) မောင်ထိုက်ရှင် (လိုပြ-၉) နှင့် မကြည် (လိုပြ-၁၂) ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ ထွက်ချက်ကို စဉ်းစားသော် မကေးလေး၏ ထွက်ချက် မှ လွဲ၍ တိကျစွာ ထောက်ခံထားခြင်းမရှိ၊ တဆင့်ကြားမျှသာဖြစ်သည့်အပြင်၊ မကေးလေး၏ ထွက်ချက်မှာလည်း၊ မောင်ခင်မောင်နှင့် အချင်းဖြစ် တွေ့သည့် နေရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိက ကွဲလွဲချက်များ ရှိနေသည်မှာ ဟုတ်မှန်ကြောင်း။ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်ကို ယုံကြည်အားထားရာ၌ အထူးသတိပြု၍ ယုံကြည်အားထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပေသည်။ သို့သော် အယူခံ တရားလိုနှင့် သေသူတို့သည် အချင်းမဖြစ်ပွါးမီက၊ ညနေပိုင်းတွင် ရန်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အယူခံ တရားလိုသည် မိမိအိမ်မှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက၊ အယူခံတရားလိုသည် သေသူများအား ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်ရရှိအောင် ပြုလုပ်သူဖြစ်ကြောင်း ယူဆနိုင်ပါကြောင်း လျောက်ထားလေသည်။ ဤလျောက်ထားချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သေချာစွာ ဝေဖန်သောအခါ၊ ဤအချက်နှစ်ချက်ဖြင့်သာ တရားခံပေါ် တွင် ပြစ်မှုထင်ရှားသည်ဟု ယူဆ၍ သေဒဏ် ပြစ်ချက်ပေးရန် အလျဉ်းမဖြစ်နိုင်ပေ။ ကနဦးတွင် တရားခံအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှားအောင် သက်သေသာဓကပြရမည့် တာဝန်သည်၊ တရားလိုဘက်မှ ဖြစ်သည်၊ ထိုတာဝန်ကို မကျေလည်ဘဲ၊ တရားခံသည် အချင်းဖြစ်ညနေ

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

မောင်ရွှေပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ မောင်ရွှေ

ဦးချုန်ထွန်းအောင်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
မောင်ရွှေ
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
နှင့်
ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ
မောင်ရွှေ
ဦးချန်ထွန်း
အောင်။

ဥ္စ် သေသူနှင့် စကားများနေကြခြင်းကို တွေ့ခြင်းဖြင့်ငင်း၊ ရွာမှ တရားခံသည် အချင်းဖြစ်ပြီး တိမ်းရှောင်နေခြင်းဖြင့်ငင်း၊ ဤအခြင်းအရာများကြောင့်၊ တရားခံပင်လျှင် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူဟု ယူဆရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ အချင်းဖြစ်သည့် အချိန်သည် မှောင်နေသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ သေသူနှစ်ဦးအား ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်ရရှိအောင် ပြုလုပ်လိုက်သူဟု စွပ်စွဲချက်ဖြင့် တဦး သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သံသယဖြစ်ပေါ်နေသည့် အလျောက်၊ ကျန်တဦးအတွက်လည်း၊ ဤကဲ့သို့ သံသယမဖြစ်နိုင်ဘူးလောဟု ကျွန်ုပ်တို့ မေးမြန်းသောအခါတွင်၊ အစိုးရ ရှေ့နေကြီးက ဖြစ်နိုင်စရာတော့ အကြောင်းရှိကြောင်း ဝန်ခံပေသည်။ အချင်းဖြစ်ညက မောင်ခင်မောင်က အခြားမည်သူကိုမျှ ၎င်းတွေ့မြင်ကြောင်းကို မပြောပြကြောင်းကို ဝန်ခံထားသည့်အလျောက်၊ ၎င်း၏ ထွက်ချက်ကို အထူး ဂရုပြု၍ ရုံးတော်မှ လက်ခံနိုင်သင့်မှ လက်ခံနိုင်ကြောင်း အခွင့်အရေးရှိကြောင်းကိုလည်း၊ အစိုးရ ရှေ့နေကြီးက ဝန်ခံထားပေသည်။

လူသတ်မှုတခုတွင် အခြား သက်သေများကို ပယ်၍ သံသယဖြစ်စေနိုင်သောမျက်မြင် သက်သေတဦးတည်း၏ ထွက်ချက်ဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းမှာ မသင့်လျော်ခေ။ ပြင်ပဥ္စအမှုမှန်သည်၊ မှားသည်ကို ထည့်သွင်းမစဉ်းဘဲ၊ တရားရုံးတော်များ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ထွက်ဆိုသော သက်သေခံချက်များအပေါ် ၌ မူတည်၍၊ ၎င်းသက်သေခံချက်များကို ချိန်ဆပြီး၊ တရားခံအား ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရသဖြင့်၊ ထိုသက်သေခံချက်တွင်၊ သံသယဖြစ်ပေါ် စေရန် အချက်အလက်များ ရှိပါက၊ သံသယ၏ အကျိုးကို တရားခံသာခံစားခွင့် ရှိကြောင်းကို ထပ်လောင်း၍ စီရင်ထုံးအကိုးအကား ဖော်ပြရန်မလိုပေ။

ယခုအမှု အဖြစ်အပျက်နှင့် ဆင်တူရိုးမှားရှိသည့် [***Nura and another*** v. ***Emperor*** (1)] တို့၏ စီရင်ထုံးတွင်၊ တရားဝန်ကြီးနှစ်ပါးကလူသတ်မှုတခုနှင့်ပတ်သက်၍ သေသူက သေခါနီးတွင်၊ ၎င်းအား မည်သူမည်ဝါက လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်ကြောင်း ပြောဆိုထားသည့်အပြင်၊ မျက်မြင် သက်သေနှစ်ဦး ရှိသော်ငြားလည်း၊ သက်သေတဦးက တရားခံ နှစ်ယောက်က လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်နေသည်ကို မမြင်၊ တဦးကမြင်သည်ဟု တိုက်ရိုက် ထွက်ဆိုထားသည်။ သို့သော် အခြားသက်သေခံချက်များကို ပယ်လိုက်ပြီး၊ ၎င်းတဦးတည်းသော သက်သေ ထွက်ချက်ဖြင့် သေဒဏ်ထိုက်သင့်သည့် လူသတ်မှုကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့်၊ တရားခံနှစ်ဦးတို့ပင်လျှင်၊ သေသူအား ရိုက်နှက် သတ်ဖြတ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ဘွယ်ရာမသင့်လျော်၊ သံသယဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းများရှိသည့် အလျောက်၊ သံသယ၏အကျိုးကို တရားခံများအား ခံစားစေ၍၊ သေဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်ပေးသည့် စီရင်ထုံးရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်။ သို့သော် ထိုစီရင်ထုံးသည် **အမှု၏** အဖြစ်အပျက် အကြောင်း ခြင်းရာကို အမှီ သဟဲပြု၍၊ စီရင်ထားသည့် စီရင်ထုံးပင်

(1) A.I.R. (1936) Lah. p. 778.

ဖြစ်သည်။ ယခုအမှုအဖြစ် အပျက်နှင့် ဆင်တူ ရိုးမှားသာ ဖြစ်နေသည့်အလျောက်၊ ထိုစီရင်ထုံးတွင် ဝေဖန်ဒီက ပြုလုပ်ထားချက်တို့သည်၊ ဤအမှု စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အထောက်အထားသဖွယ်ဖြစ်သည့် စဉ်းစား ချက်များလည်း ပါရှိပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အထက်တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ မောင်ခင်မောင်၏ ထွက်ချက်တခုတည်းနှင့်သာ၊ အယူခံတရားလိုသည် မောင်သောင်းရွှေအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သည်ဟု သံသယကင်းစွာဖြင့် ယူဆနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ အထူးသဖြင့် အောက်ရုံး တရားသူကြီးက ထည့်၍ မစဉ်းစားခဲ့သော အချက်တခုကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြလိုပေသည်။ ထိုအချက်မှာ အခြားမဟုတ်၊ တရားလိုဘက်မှ ထွက်ဆိုသော သက်သေအသီးသီးတို့က၊ သေသူ မောင်သောင်းရွှေနှင့် မောင်ဟန်ညွန့်တို့သည် ရဲဘော်ဖြူ သူပုန်များဖြစ်ခဲ့သည့်အပြင်၊ ရပ်ရွာတွင် ၎င်းတို့နှစ်ယောက်သည် အတော်ရမ်းကားသူမျှားဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့နှင့် ဆွေမျိုးမတော်သူ ရွာသူ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့အပေါ် တွင် မကျေမချမ်းဖြစ်နေကြကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။ အချင်းဖြစ်သော အချိန်မှာ မှောင်နေ၍ လူတယောက်နှင့် တယောက်ကို မမြင်နိုင်ကြောင်းကို၊ မောင်ခင်မောင် (သိုပြ-၂) ၏ ထွက်ချက်အရ ပေါ်လွင် ထင်ရှားနေသည်။ ၎င်းကပင်လျှင် တယောက်နှင့်တယောက် မမြင်သည့်အတွက် ရွှေကသူ ဘယ်သူလဲဟု၊ အယူခံတရားလိုက သေသူအား မေးသည်ဟု ထွက်ဆိုထားသည်။ မကေးလေးကလည်း ၎င်းအိမ်မှ အော်သံကြားသည့်အခါ ဆင်းသွားကြောင်း၊ ၎င်းဆင်းသွားသည့်အခါတွင်၊ မီးခွက်ထွန်း၍ ဆင်းသွားရသည်ဟု ပြောထားသည့်အတွက်၊ ထိုအချိန်သည် အတော်ပင်မှောင်နေကြောင်းမှာ ထင်ရှားပေသည်။ ဤအကြောင်းခြင်းရာများကို ထည့်၍ စဉ်းစားပါက၊ မောင်ခင်မောင်တဦးတည်း၏ ယုံကျက်မှာ ပို၍ သံသယရှိရန် ပေါ်လွင်နေသော အချက်များဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလို မောင်ရွှေသည်၊ သေသူ မောင်ဟန်ညွန့်သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ မောင်တင်လှိုင်၏ တဦးတည်းသော ထွက်ချက်ကို မယုံကြည်နိုင်သည့် အလျောက်၊ မောင်သောင်းရွှေ သေဆုံးခြင်းကိစ္စ၌လည်း၊ မောင်ခင်မောင်၏တဦးတည်းသော ထွက်ချက်ကို သံသယကင်းရှင်းစွာဖြင့် ယုံကြည်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည့်အလျောက်၊ အယူခံတရားလိုအား သံသယ၏ အကျိုးကို ခံစားစေ၍၊ ၎င်းအပေါ် အောက်ရုံးမှ ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၃၀၂ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော သေဒဏ်အပြစ်ပေးလိုက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အတည် မပြုနိုင်ပေ။ ထိုပြစ်ဒဏ်ကို ပယ်ဖျက်၍၊ အယူခံတရားလိုအား ဤအမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တရားသေလွတ်လိုက်သည်။

တရားလွှတ်တော် ဝန်ကြီးဦးမြသိန်း။ ။ကျွန်ုပ်သဘောတူပါသည်။

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

မောင်ရွှေ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ မောင်ရွှေ

ဦးချုန်ထွန်း အောင်။

APPELLATE CRIMINAL.

Before U Po On, J.

H.C. 1960

Aug. 30.

A. H. ESSATAR MOHAMED (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Temporary Act—Cessation of—During trial—Conviction under.

Conviction for an offence punishable under a temporary Act which has ceased to exist during the pendency of the trial is bad in law.

Bansgopal v. *Emperor*, A.I.R. (1933) All. 669 ; *Kay* v. *Goodwin*, 6 Bing. 576, referred to.

Aung Min (2) for the appellant.

Tun Nyo (Government Advocate) for the respondent.

U PO ON, J.—The accused is convicted under section 8 (*1*) of the Essential Supplies and Services Act and sentenced to four months' rigorous imprisonment by the 15th Additional Magistrate for selling cotton printed shirting at K 1.51 per yard instead of selling it at K 1.49 per yard, in contravention of the Price Control Order *vide* Notification No. 4, dated the 13th January 1959.

The accused did not deny that he sold the cotton printed shirting at K 1.51 pyas per yard. But the main point he raised in this appeal is that the conviction is invalid and unsustainable in view of the fact that the Price Control Order was a temporary one and that it was lifted while the case against him was pending before the trial Court.

The Essential Supplies and Services Act under which the accused was given the conviction is a temporary Act, as it is clear from section 1 itself which is in the following terms:

> "This Act shall come into force on the first day of August, 1947, and shall remain in force until the President of the Union, by notification, directs that it shall cease to be in force."

* Criminal Appeal No. 297 of 1960 from the order of the 15th Additional Magistrate, Rangoon, dated the 10th May 1960, in Criminal Summary Trial No. 1816 of 1959.

So, the Price Control Order which was made under the said Essential Supplies and Services Act must also be taken as a temporary one. In any event, it was clearly a temporary one, as it was lifted while the case against the accused was pending before the trial Court.

In *Bansgopal* v. *Emperor* (1) it was held as:

> "As a general rule, unless there is some special provision to the contrary, after a temporary Act has expired no proceedings can be taken upon it and it ceases to have any further effect. An offence therefore committed against a temporary Act must be prosecuted and punished before the Act expires, and as soon as the Act expires any proceedings which are being taken against a person will *ipso facto* terminate."

The law on the point is further shortly and sufficiently stated by Tindal C.J. in *Kay* v. *Goodwin* (2) as:

> "I take the effect of repealing a statute to be to obliterate as completely from the records of the Parliament as if it had never been passed; and it must be considered as a law that never existed except for the purpose of those actions which were commenced, prosecuted, and concluded whilst it was an existing law."

Now, there is no provision in the relevant Control Order that notwithstanding the expiry of the Control Order any proceeding pending in respect of any offence under the said Order may be continued and the accused punished.

In the circumstances the conviction of the accused cannot be sustained.

I, therefore, set aside the conviction and sentence imposed on the accused by the trial Court and acquit him so far as this case is concerned.

Bail bond is also cancelled.

---

(1) A.I.R. (1933) All. 669. (2) 6 Bing. 576.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

Aug. 9.

AYANULLA (*a*) HANULLA (APPELLANT)

v.

U PAR SEIN AND TWO OTHERS (RESPONDENTS).*

Civil Procedure Code, O. 7, *R.* 11—*Rejection of plaint for want of notice under s.* 80 *of the Code—When proper as against defendants not requiring such notice.*

The appellant sued the three respondents for possession of the suit premises and for a declaration that the order of the 3rd respondent, Controller of Rents permitting the 1st respondent to let the suit premises to the 2nd respondent was void. The plaint was rejected under Order VII, Rule 11 of the Civil Procedure Code on the ground that no notice as required under s. 80 of the Civil Procedure Code having been served on the 3rd respondent, the Controller of Rents and that without first cancelling the order of the 3rd respondent, the Controller of Rents permitting the 1st respondent to let the suit premises to the 2nd respondent the suit as against the 1st and 2nd respondents could not be proceeded with. It was contended on behalf of the plaintiff that although the suit against the Controller of Rents might not be maintainable in law the suit should be proceeded against the remaining defendants after striking out the Controller of Rents from the array of defendants.

Held: That as the appellant-plaintiff has asked for a declaration that the order of the Controller of Rents was void as a condition precedent to the ejectment of the 2nd defendant-respondent from the suit premises the 3rd respondent Controller of Rents was a necessary party and he could not therefore be struck out from the suit and that as the suit as framed could not be proceeded against the other two defendants after striking out the 3rd defendant, the Controller of Rents, it was rightly rejected *in limine* for want of notice under s. 80 of the Civil Procedure Code.

Boyini Kanganna v. *Pedini Ramlingam Subudhi*, A.I.R. (1948) Pat. 117; *Bhagchand Dagadusa* v. *Secretary of State*, A.I.R. (1927) P.C. 176; *Venkata Rangiah Appa Rao Bahadur and another* v. *Secretary of State and others*, A.I.R (1931) Mad. 175; *U Ratana* v. *The Municipal Corporation of Rangoon and Dr. Than Aung*, C.I.A. No. 44 of 1956 of High Court, Rangoon; *The Secretary of State for India in Council* v. *Rajlucki Debi*, I.L.R. 25 Cal. 239; *Baldeo Prasad and others* v. *Sukhi Singh and others*, A.I.R. (1938) Pat. 127; *Noor Mohammad* v. *Abdul Fateh and others*, A.I.R. (1941) Pat. 461, referred to.

R. Basu for the appellant.

Aung Min (1) for the respondent No. 1.

* Civil 1st Appeal No. 7 of 1959 against the decree of the 4th Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 387 of 1957.

Hla Thin (Government Advocate) for the respondent No. 3.

No appearance by or on behalf of respondent No. 2.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 387 of 1957 of the City Civil Court of Rangoon, the plaintiff Ayanulla (*a*) Hanulla, who is the appellant in the present appeal, sued the defendant-respondents: (1) U Par Sein, (2) U Hain and, (3) the Controller of Rents, Rangoon, for possession of the premises in suit which were rooms Nos. 1 and 2 of No. 175, Stockade Road, Rangoon, and for a declaration that the order of the Controller of Rents permitting U Par Sein to let these premises to U Hain was void. The plaintiff's case was that he was the tenant in respect of the premises in suit of the 1st defendant-respondent U Par Sein at a monthly rental of K 22.50 pyas for each room, that on or about the 10th of January 1955, U Par Sein had forcibly taken possession of these rooms by locking them up and that since then he (the plaintiff) had been out of possession of the rooms, that the 1st defendant-respondent U Par Sein had made an application to the Controller of Rents under section 16A of the Urban Rent Control Act for permission to let these rooms to the 2nd defendant-respondent, U Hain, on a misrepresentation of fact that these rooms were vacant, that on the 20th of June 1955, the Controller of Rents had given the necessary permission in his proceedings No. 1E/74 of 1955 and that the plaintiff's application to the Controller to review his order was still pending at the date of the present suit. The plaintiff averred that since he had been wrongfully dispossessed of the premises in suit by the 1st defendant-respondent U Par Sein, he was entitled to recover possession of these rooms from the 2nd defendant-respondent U Hain and that since the order of the Rent Controller permitting the 1st defendant- respondent U Par Sein to let the premises in suit to the 2nd defendant-respondent U Hain had been obtained on a misrepresentation of

H.C. 1960

AYANULLA (*alias*) HANULLA v. U PAR SEIN AND TWO OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

fact, he was entitled to obtain a declaration that the order of the Rent Controller giving the necessary permission was void.

The 1st defendant-respondent by his written statement denied that the plaintiff was still the tenant of the premises in suit. On the other hand, he contended that the 2nd defendant-respondent U Haim came into possession as a legal tenant and that therefore the plaintiff was not entitled to the decree for possession. The 2nd defendant-respondent by his written statement denied that he was a necessary party to the suit. He also contended that he was legally in possession of the premises in suit as the same had been allotted to him by the Controller of Rents, Rangoon, under the provisions of section 16A (3) of the Urban Rent Control Act. The 3rd defendant-respondent the Controller of Rents, contended, *inter alia*, that the order permitting the 1st defendant-respondent to let the premises in suit to the 2nd defendant-respondent was legal and proper.

On the pleadings, a preliminary issue regarding the maintainability of the suit was framed and in the course of the argument it was pointed out that as the suit against the Controller of Rents was not maintainable for want of the statutory notice under section 80 of the Code of Civil Procedure, the whole plaint should be rejected as provided for in Order VII, Rule 11 of the Civil Procedure Code. On behalf of the plaintiff-appellant, it was urged that although the suit as against the 3rd defendant-respondent, the Controller of Rents, might not be maintainable in law, it should be proceeded against the remaining defendant-respondents after striking out the Controller of Rents from the array of defendants. This contention was, however, rejected by the learned 4th Judge of the City Civil Court who, after citing many authorities in support of the course which he was adopting, pointed out that as the suit against the 1st and 2nd defendant-respondents could not be proceeded with, without first cancelling the order of the Controller of

Rents permitting U Par Sein to let the premises in suit to U Hain, the whole plaint should be rejected under Order VII, Rule 11 of the Civil Procedure Code.

The present is the appeal against such rejection of the plaint, which is a decree as defined in section 2 (2) of the Civil Procedure Code.

Now, regarding the question whether in a suit against a public officer and a private individual where no notice is served on the public officer the plaint is to be rejected *in toto* or whether the suit could be carried on with the name of the public officer struck off there are differences of opinion. In *Venkata Rangiah Appa Rao Bahadur and another* v. *Secretary of State and others* (1), it was held, following the decision of the Privy Council in *Bhagchand Dagadusa* v. *Secretary of State* (2), that non-compliance of the provisions of section 80 of the Civil Procedure Code as against one of the defendants in suit would involve dismissal of the suit as against all the defendants in the case. In *the Secretary of State for India in Council* v. *Rajlucki Debi* (3) which was in connection with a suit instituted by the plaintiff against the Secretary of State for India and another, who was the purchaser under a certificate of sale, following a decree under which certain property was put up for sale and sold to meet the claim of the Government in respect of certain monies due from the plaintiff, it was held that as the suit as against the Secretary of State must be dismissed for want of a notice under section 424 of the Civil Procedure Code of 1882 (corresponding to section 80 of the present Code), the suit against the other defendant should also be dismissed. In *Baldeo Prasad and others* v. *Sukhi Singh and others* (4), it was held by Rowland J. that section 80 of the Civil Procedure Code applies to all suits in which the Secretary of State is a defendant and that where the plaint in such a suit does not contain a statement that

(1) A.I.R. (1931) Mad. 175.
(2) A.I.R. (1927) P.C. 176.
(3) I.L.R. 25 Cal. 239.
(4) A.I.R. (1938) Pat. 127.

H.C. 1960

AYANULLA (*alias*) HANULLA v. U PAR SEIN AND TWO OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

notice required by that section has been issued to the Secretary of State, the plaint is defective and is therefore liable to be rejected as a whole under Order 7, Rule 11 of the Civil Procedure Code. In coming to this decision the learned Judge purported to follow, among others, the Privy Council decision of *Bhagchand Dagadusa* v. *the Secretary of State* (1). In a subsequent case, namely, *Noor Mohammad* v. *Abdul Fateh and others* (2), the learned Judge again reiterated his view that the bar of section 80 Civil Procedure Code applies to the suit as a whole and not merely to the claim against the defendant public servants, and the suit in contravention of the provisions of this section is unsustainable *in limine*.

The contrary view is, however, to be found in the judgment of another learned Judge of the Patna High Court, namely, Meredith J. in *Boyini Kanganna* v. *Pedini Ramlingam Subudhi* (3). There the learned Judge after referring to the case law on the subject gave the following interpretation of the views of the Privy Council in *Bhagchand Dagadusa* v. *The Secretary of State* (1). He observed:

> "In the Privy Council case it was merely laid down that the provisions of section 80 must be strictly observed, and that the Bombay view to the contrary was wrong. As I read the judgment, their Lordships were careful to leave the particular question, which we are now considering, open. According to the statement of fact the suit was against the Secretary of State, the Collector and the District Magistrate, all public officers. But, however that may be, as appears from the second last paragraph of the judgment, an attempt was made to distinguish between the effect of section 80 in the case of the Secretary of State and in the case of the Collector, and to argue that even if it defeated the action as against the former it would fail to protect the latter. Their Lordships rejected this contention but on the ground that the suit had been throughout a joint proceeding for the purpose of getting

(1) A.I.R. (1927) P.C. 176. (2) A.I.R. (1941) Pat. 461.
(3) A.I.R. (1948) Pat. 117.

> a joint declaration that the Government Notification in question was bad as the foundation of everything subsequently done, and, in the circumstances without the presence of the Secretary of State before the Court, the notification could not be assailed, and, if it stood as valid, the Collector's action could not be successfully impugned. Thus, they rejected the contention on the express ground that the Secretary of State was a necessary party to the action to make it maintainable, and no other ground was mentioned. Moreover, in the next paragraph their Lordships said, 'Whatever may be the case between other parties, as against the respondents, they (the plaintiffs) must fail.' "

With great respect, I am of the opinion that the view taken by Meredith J., is correct exposition of the law as laid down by the Privy Council and to be preferred to that of Rowland J. in the two cases referred to above.

As pointed out by Meredith J., the true test in cases of this kind is whether the suit would be maintainable as against the private individual without impleading the official who requires a notice under section 80 of the Civil Procedure Code. In such a case, there is no reason why the official should not be struck out and the suit allowed to proceed against the private individual in whose case no notice under section 80 is at all necessary.

The learned 4th Judge of the Rangoon City Civil Court has placed great reliance upon the judgment of U Ba Thaung J. in *U Ratana* v. *The Municipal Corporation of Rangoon and Dr. Than Aung* (1). However, it must be pointed out that in that suit it was alleged by U Ratana that the action of the Buildings Engineer of the Municipal Corporation of Rangoon in sending him a notice to demolish his house on the ground that it was an unauthorized structure, was at the instigation of and in collusion with the co-defendant Dr. Than Aung. In these circumstances, it was held by U Ba Thaung J. that as the suit against the Municipal Corporation of Rangoon must be dismissed for

(1) Civil First Appeal No. 44 of 1956 of High Court.

H.C. 1960 — AYANULLA (*alias*) HANULLA *v.* U PAR SEIN AND TWO OTHERS. — U SAN MAUNG, J.

want of a notice under section 204 of the City of Rangoon Municipal Act, the suit as against the other defendant could not also succeed. This view is more in keeping with that expressed by Meredith J. in *Boyini Kanganna* v. *Pedini Ramlingam Subudhi* (1).

Applying the law as laid down by Meredith J. in the case cited above to the case now under consideration, it is clear that the plaintiff had, apparently, under a misapprehension of the true legal position made the case against the Controller of Rents inseparable from that against the other defendants in the case. He stated in paragraph 12 of his plaint as follows:

> "The 2nd defendant has been made a party as he is in possession of the said rooms, and the 3rd defendant has been made a party as it was by his order that the 2nd defendant entered into possession. The said order was illegal as it was obtained by fraud by suppressing the fact that the plaintiff has been the tenant at the time of applying for letting the aforesaid."

For this reason, the plaintiff has asked for a declaration that order of the Controller of Rent was void as a condition precedent to the ejectment of the 2nd defendant-respondent U Hain from the suit premises and for recovery of these premises.

From the language of sub-section (3) of section 16A of the Urban Rent Control Act, it would seem that what the Controller of Rents had given the 1st defendant-respondent U Par Sein was merely a permission to let the premises in suit to the 2nd defendant-respondent U Hain, and not a direction compelling U Par Sein to take in U Hain as his tenant and that therefore, it would be unnecessary to have the permit declared void.

---

(1) A.I.R. (1948) Pat. 117.

H.C. 1960

AYANULLA (*alias*) HANULLA v. U PAR SEIN AND TWO OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

However that may be, in the suit as framed by the plaintiff-appellant, the Controller of Rent is a necessary party and therefore his plaint has been rightly rejected *in limine* for want of due notice under section 80 of the Civil Procedure Code.

In the result, the appeal fails and is dismissed with costs. Advocate's fees: 3 (Three) Gold Mohurs.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

July 4.

DAW OHN SEIN (APPELLANT)

v.

DAW HNIN ZI (*a*) HAFIZ BEE BEE (RESPONDENT).*

Limitation Act, s. 5—Extension of time under—Gross and culpable negligence or misconduct on the part of lawyer—No ground for Remedy of litigant.

Gross and culpable negligence or misconduct on the part of the appellant's lawyer is no reasor for granting extension of time under s. 5 of the Limitation Act.

Obiter—Where the litigant has suffered either through misconduct ro through gross and culpable negligence on the part of his lawyer he must suffer, his only remedy being against his legal adviser.

Surendra Mohan Rai Chowdhury v. *Mohendra Nath Banerjee and others*, A.I.R. (1932) Cal. 589 ; *Highton* v. *Treherne*, (1878) 48 L.J. Ex. 167 ; *R.M.AL. Firm* v. *Ko Shan and another*, (1939) R.L.R. 639 ; *Gopal Patwa and another* v. *Diganbar Singh*, A.I.R. (1927) Pat. 232, referred to.

Tin Hla for the appellant.

D. N. Dutt for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 1734 of 1956 of the City Civil Court of Rangoon Daw Hnin Zi, who is the respondent in the present appeal, sued the defendant-appellant Daw Ohn Sein for her ejectment from a room on the ground floor of House No. 372/374, Shwebontha Street, Rangoon.

Daw Hnin Zi's case was that the defendant-appellant was her tenant on a monthly rent of K 80 and that the defendant, in spite of the fact that one of the conditions of tenancy was that she should not assign or sublet the premises in suit without first obtaining her consent in writing, applied to the Controller of Rents, Rangoon, to allow

* Civil 1st Appeal No. 72 of 1959 against the decree of the City Civil Court, dated the 7th September 1959, in Civil Regular Suit No. 1734 of 1956.

her to sublet the premises to Messrs. Burma Pharmacy of No. 372/374, Shwebontha Street, Rangoon. She also contended that, as she was old and infirm and was not in a position to climb the stairs leading to her residence on the third floor of the same building, she required the room on the ground floor for the purpose of her own residence.

The defendant-appellant by her written statement denied that there was any such agreement regarding the obtaining of prior consent in writing before subletting the premises in suit as alleged by the plaintiff. She also said that the plaintiff did not really require the premises for her own residence and that the suit for ejectment was actuated by the plaintiff's desire to eject her for failure to pay the *salami* demanded of her.

On the pleadings the learned trial Judge framed several issues, namely, " (1) that relating to the alleged breach of the conditions of tenancy and (2) that relating to the *bona fide* requirement of the premises in suit for the purpose of the plaintiff's residence ".

On these issues, he came to the conclusion that at the very most what the defendant was guilty of doing was to make an attempt to sublet the premises in question without first obtaining the permission of the plaintiff. Regarding the question relating to *bona fide* requirement of the premises by the plaintiff for her own residence, the learned trial Judge relied on the evidence of Dr. Kyaw Yin (PW 1) and U Sein Aung (PW 2) and came to the conclusion that the plaintiff was suffering from enlargement of liver, chronic appendictia and weak heart and that therefore the best place for her residence was the room on the ground floor. Although it did not appear from the judgment whether any defence witness was examined, the learned Advocate for the defendant-appellant did contend that on the evidence on record the plaintiff had been ill since about 1945 and that it was unreasonable for her to ask for a room on the ground floor which was usually reserved for the purpose of doing

H.C. 1960

DAW OHN SEIN v. DAW HNIN ZI (*alias*) HAFIZ BEE BEE.

U SAN MAUNG, J.

business, instead of a room on the first floor which would suit her equally well.

The judgment appealed against was passed in favour of the plaintiff-respondent on the 7th September 1959. The present appeal was filed by the defendant-appellant on the 13th November 1959, 37 days beyond the period of limitation allowed by law. Accordingly, the defendant-appellant has filed with her memorandum of appeal an application for the extension of time under section 5 of the Limitation Act. In the affidavit accompanying this application the defendant-appellant states that after the suit under appeal, which was filed in the year 1956, had been pending for over two years she asked her own lawyer Mr. Burjorjee to approach the plaintiff with a view to compromise the suit. Later, Mr. Burjorjee told her that the plaintiff was willing to compromise the suit on payment of the expenses already incurred by her which amounted to K 500. Accordingly, she sent K 500 to Mr. Burjorjee through her next door neighbour, Mr. Desai. In the month of March 1959 on meeting Mr. Burjorjee she asked him whether the suit had been compromised. On Mr. Burjorjee replying in the affirmative, she asked him whether she could proceed to Meiktila to keep Sabbath. He assured her that she could do so. She left Rangoon on the 8th April 1959 and returned on the 24th July 1959. About the 15th October 1959 she received a notice from the City Civil Court, Rangoon and on making enquiries relating thereto was astonished to find that it was in execution of the decree in the suit which she thought had been compromised. She, therefore, went to her lawyer Mr. Burjorjee to see how this could have happened and Mr. Burjorjee told her that he would enquire. Later, she was informed by Mr. Burjorjee that an execution case was pending against her and that 2nd November 1959 had been fixed for filing written objection against the application for the execution of the decree. On further enquiry she found out that the case

against her proceeded after the date on which it was supposed to have been compromised and that her own lawyer had informed the Court, that he did not wish to cite any witnesses on behalf of the defence. She therefore made arrangements to file the present appeal.

The defendant-appellant Daw Ohn Sein's sister, Daw Thin Ohn, in a supporting affidavit said that Daw Ohn Sein left Rangoon on 8th April 1959 for Meiktila and returned only on the 24th July 1959 and that before she left, her sister told her that the case against her had been compromised. Mr. Desai in his affidavit stated that he used to accompany Daw Ohn Sein whenever she visited her lawyer for the purpose of acting as her interpreter and that during one of her visits Daw Ohn Sein told her lawyer that as the case had been dragging on for quite a long time she wished to have it settled. On a subsequent visit Daw Ohn Sein's lawyer told her that the plaintiff had agreed to have the case settled on payment of K 500 as costs. Accordingly, Daw Ohn Sein sent a sum of K 500 through him to her lawyer. She therefore left Rangoon for Meiktila during the month of April and returned during the month of July 1959.

The plaintiff-respondent Daw Hnin Zi in a counter affidavit denied that she ever agreed to have the suit compromised for a sum of K 500. She also said that the defendant-appellant's story was on the face of it incredible, as if she had agreed to compromise the suit as alleged by her, the defendant-appellant could easily have verified this fact from her as she lived on the third floor of the same building. Moreover, even if the defendant-appellant did not want to go to her, she could have sent Mr. Desai for the purpose of making the necessary verification. She also said that although the defendant's lawyer did not cite any defence witnesses, he fully argued the case on behalf of his client.

H.C. 1960

DAW OHN SEIN v. DAW HNIN ZI (*alias*) HAFIZ BEE BEE.

U SAN MAUNG, J.

It is clear from the above that what the defendant-appellant has alleged is that owing to gross and culpable negligence, if not dishonesty, on the part of her own lawyer Mr. Burjorjee, she was led to believe that the suit against her had been compromised and that therefore an extension of time under section 5 of the Limitation Act should be given to her for the purpose of enabling her to file the present appeal against the judgment and decree in Civil Regular Suit No. 1734 of 1956. The defendant-appellant could not allege, leave alone prove, the fact that there was any collusion between her lawyer and the plaintiff-respondent. In these circumstances, it is a matter for consideration whether any extension of time under section 5 of the Limitation Act can be granted to her.

In *Surendra Mohan Rai Choudhury* v. *Mohendra Nath Banerjee and others* (1) where one of the questions for consideration was whether delay due to a mistake or an erroneous advice of a lawyer can be sufficient ground for an extension of time under section 5 of the Limitation Act, a Bench of the Calcutta High Court which reviewed most of the leading cases on the subject quoted with approval the following observation of Brett, M.R., in *Highton* v. *Treherne* (2):

> "In cases where a suitor has suffered from negligence or gross want of legal skill of his legal adviser he has his remedy against that legal adviser and meantime the suitor must suffer. But where there has been a *bona fide* mistake, not through misconduct or through negligence nor through want of reasonable skill, but such as a skilled person might make, I very much dislike the idea that the rights of the client should be thereby forfeited. It seems to be obvious that the Court has jurisdiction to enlarge the time under some circumstances. Therefore why not on the present occasion? It has been said that when the time for appealing is past, the person who would be respondent has a vested right to retain his judgment. But obviously it is not an absolute right, and I am perfectly

(1) A.I.R. (1932) Cal. p. 589. (2) (1878) 48 L.J. Ex. p. 167.

> confident that the practice of all Courts has been to treat it as not an absolute right, though the Courts are chary of enlarging the time when the time allowed by the rule has run out."

A few years later, a single Judge of the late High Court of Judicature in the case of *R.M.AL. Firm* v. *Ko Shan and another* (1) following the decision in *Surendra Mohan Rai Choudhury* v. *Mohendra Nath Banerjee and others* (2) again quoted with approval the above dictum of Brett, M.R., in *Highton* v. *Treherne* (3). It is clear from the above that where the litigant has suffered either through misconduct or through gross and culpable negligence on the part of his lawyer he must suffer, his only remedy being against his legal adviser.

In *Gopal Patwa and another* v. *Diganbar Singh* (4) it was observed that negligence of the agent is negligence of the principal and that there is no distinction between the two. On the same principle, when a litigant has been let down by his own lawyer, he must suffer the consequences.

For these reasons I consider that even assuming for the sake of argument that the defendant-appellant's lawyer, Mr. Burjorjee, had been guilty of gross and culpable negligence or had otherwise misconducted himself, this is no reason for granting the application of the defendant-appellant for the extension of time under section 5 of the Limitation Act. The appeal is therefore dismissed as having been filed beyond the time allowed by law.

(1) (1939) R.L.R. p. 639.
(2) A.I.R. (1932) Cal. p. 589.
(3) (1878) 48 L.J. Ex. p. 167.
(4) A.I.R. (1927) Pat. p. 232.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

H.C. 1960

Aug. 16.

DHUNJEE SHAMJEE & Co. (APPELLANTS)

v.

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER (RESPONDENTS).*

Commercial contracts not illegal or opposed to public policy by being made in places where criminal activities exist—Analogy of alien occupation not applicable to occupation by insurgents—Contract Act, s. 237—Estoppel by subsequent conduct—Agent's authority—Presumption as to—Allegation of fraud and collusion—When cannot be considered—Contract Act, s. 238—Fraud by agent—When third party not affected—Liability of master or principal for acts of servant or agent.

On the 1st and 13th March 1949 the appellants entered into contracts with the 1st respondent, the State Agricultural Marketing Board for the supply of 550 tons of rice and rice products "ex-hopper" to the Board's agent, the 2nd respondent at Prome. By 22nd March 1949 when the Board ordered the stoppage of further performance of the contracts all 550 tons of rice consisting of 26,000 bags of rice had been milled and delivered to the 2nd respondent. Of these, some 8, 435 bags were hurriedly despatched to Rangoon owing to the insurrection in Prome and the remaining 17,565 bags of rice which were stored in the mill godown of the appellants were looted by the insurgents when Prome town was completely occupied by the insurgents on the 25th March 1949. Payment for certain quantities of rice milled and delivered under the contracts having been received, the appellants sued the respondent for the recovery of the balance K 55,371.10. The claim was resisted by the Board, one of whose grounds was that the town of Prome in which the Board's agent operated for and on its behalf, at the relevant time, being infested with insurgents and/or otherwise in occupation of the insurgents the aforesaid contracts were illegal, without the scope of the agent's authority and that they were not binding on the Board.

Held : That simply because there were some criminal activities in certain parts of Burma, all commercial contracts entered into in that part should not be deemed to be illegal or opposed to public policy and that the analogy of alien occupation of a country rendering contracts entered into between subjects of that country and/or with the enemy subjects which would directly or indirectly help enemy's sinews of war is not at all apposite.

Held also : That the expression "public policy" does not admit of any precise definition and is not easily explained, and that as the multi-coloured insurgents who infested Prome at the relevant time were never at any time

* Civil 1st Appeal No. 85 of 1955 against the decree of this Court (Original Side), dated the 4th October 1955, in Civil Regular Suit No. 25 of 1955.

considered as alien enemy or belligerents at war with the Union of Burma but that they were ordinary criminals who had contravened the Penal Law of the land, voidness of contracts entered into by one subject of a country with an enemy subject at war on grounds of being opposed to public policy has no application whatsoever to the suit contracts.

By the Board's subsequent conduct in accepting milling returns and delivery reports in respect of the contract rice despatched to it by its agents at Prome, it was held that under s. 237 of the Contract Act the Board was estopped from denying its liability or obligation incurred by its duly appointed agents even if the latter had acted beyond their authority.

Held further : That it is settled law that if a person (principal) authorises another to act as his agent for certain purposes it must be presumed that the apparent authority the agent exercises is the real authority.

Where no particulars as required under Order VI, Rule 4 of the Civil Procedure Code have been furnished, the allegation of fraud and collusion should not be considered ; and even if fraud had been committed by the agent while acting within apparent scope of his authority, under s. 238 of the Contract Act, the effect of fraud does not affect a third party at all, the general principle being that the master or principal (Respondent superior) is answerable for every such wrong of the servant or agent committed or done in the course of the service for the master's benefit, though no express command or privity of the master is proved.

Laughter v. *Pointer*, (1826) 5 B. and C. 547 at 554, referred to.

Kyaw Myint for the appellants.

Tun Sein for the 1st respondent.

C. A. Soorma and *Myint Soe* for the 2nd respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—The present appeal arises out of many a suit filed by rice millers against the State Agricultural Marketing Board (hereinafter described as the Board), and its agent, for recovery of various sums of money, being the sale price of rice and rice products milled and delivered to the Board through its agent in certain specified zones before the introduction of, what is known as, direct purchase system. Some of those suits were tried before the Special Civil Court constituted under a special enactment, namely, Special Civil Courts Act, 1951 (Act No. 73 of 1951) ; but in respect of the suit out of which the present appeal has arisen, the plaintiffs have chosen the Original Side of this Court as the forum for adjudication of their claim. They sought to recover from the Board and

H.C. 1960 — DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER. — U CHAN TUN AUNG, C.J.

from the Board's duly appointed agent, Maung Thein Brothers (the 2nd respondents), a sum of K 55,371.10 as being the balance price payable to them for certain quantity of rice and rice products duly milled and delivered " ex-hopper " to the Board's agent, the 2nd respondents. In their plaint the plaintiffs stated that they entered into three contracts with the Board's agent for milling and sale of rice to the Board at their mill at Prome for which they were to be paid at Rangoon by pay orders issued by the Board's agent at Prome.

The contracts were (*a*) No. 01 for supply of 150 tons of Sugandi SMS rice, (*b*) contract No. 02 dated 1st March 1949 for supply of 300 tons of the same variety and (*c*) contract No. 03 dated the 13th March 1949 for supply of 100 tons of the same variety. In performance of the said contracts, the plaintiffs asserted, they had fully delivered the contract rice to the Board and/or its agent at Prome. They maintained that full payment had been received towards contract No. 01. In respect of contract No. 02, they said they received full payment for first 100 tons delivered, and K 2,000 out of K 24,634.2 for the second 100 tons delivered leaving a balance of K 4,634.2 payable to them. As regards contract No. 03, they averred that no payment at all had been made by the Board, and they claimed, after giving due credit to the payment received, a total sum of K 55,371.10 from the Board and its agent. It appears that the Board's agent, the 2nd respondents issued pay orders to their Rangoon Office and payments as aforesaid have been duly made to the plaintiffs, leaving the balance sum as indicated above.

This claim was resisted by the Board and its main assertion, *inter alia*, was that the town of Prome in which the Board's agent operated for and on its behalf, at the relevant time, being infested with insurgents and/or otherwise in occupation of the insurgents the aforesaid contracts were illegal, without the scope of the agent's authority and that

they were not binding on the Board. The Board's agent, 2nd respondents, however, filed a separate written statement and virtually conceded all the plaintiffs' claim. They supported the plaintiffs' assertion that Prome was occupied by insurgents not on the date when the suit contracts were entered into, but only on the 26th March 1949, *i.e.*, after full and complete delivery of the contract rice to them. They also conceded that the stock of rice so delivered were stored in the mill godown of the plaintiff's company, and were eventually looted or otherwise disposed of by the insurgents while Prome was under insurgents' occupation, *i.e.*, from 26th March 1949 till some time in May 1950 when the Government forces drove the insurgents away.

The suit then went to trial before the late U Thein Moung, J. on the following issues:

1. Did plaintiffs mill and deliver 300 and 100 tons of rice against Contracts 02 and 03 referred to in the plaint to 2nd defendants ?
2. Was the said rice looted by insurgents as alleged in paragraph 9 of the plaint ?
3. Are the defendants or either of them liable for the claim of plaintiffs ?
4. Are the plaintiffs registered under the Partnership Act ?
5. To what relief are the plaintiffs entitled ?

There was no serious dispute about the plaintiffs' right of suit as a registered partnership firm. The contest was mainly on the question of the state of affairs in Prome Town and legality or otherwise of the contracts entered into by the Board's agent while Prome was infested with insurgents. It is common ground, however, that Prome became infested with multi-coloured insurgents, the mutineers of the 1st Burif (1st Burma Rifles) and some PVOs when suit contracts were made by the Board's agent, whose representative was one Mr. Morgan stationed at Prome. The then learned Judge of the Original Side (U Thein Moung J.) was of the

H.C. 1960

DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

view that Prome Town being infested with insurgents with effect from 6th February 1949, the suit contracts No: 02 and 03 made on the 1st March and 13th March 1949 respectively were frustrated and that as such there was no obligation on either side to perform them, the foundation for performance of the contracts being destroyed. On that basis he dismissed the plaintiffs' suit *in toto*.

On appeal to us by the plaintiffs, we remanded the case back to the Original Side for the determination of the following two additional issues:

1. Whether the 1st Defendant Board is bound by the acts of the 2nd Defendant in respect of suit transactions with the plaintiffs while Prome was under insurgents' occupation ?
2. (*a*) Between what dates was Prome under insurgents' occupation ? and
   (*b*) What was the manner of occupation by the insurgents ?

Evidence relevant to those issues was led before the learned Judge (U Ba Nyunt, J.) of the Original Side, and the learned Judge, by his order dated the 23rd December 1948 answered the first issue in the negative. He held that the Board was not bound by the acts of its agent in respect of the suit contracts, inasmuch as, the allegations of the Board that the transactions covered by the said contracts "were collusive in nature in that they were designed to defraud" the Board, were not without substance. His main reason for arriving at this conclusion was that Mr. Morgan, the local representative of the Board's agent at Prome, "placed in similar circumstances would not have acted in the way he did if all the Board's business were his own business concern." As regards the second issue the learned trial Judge found that Prome was under insurgents' occupation from 5th February 1949 to 19th April 1950 and that the manner of occupation was that Civil Administration of Prome was through the Deputy Commissioner up

to 25th March 1949, and thereafter through the Peace Administration Committee.

Now, regarding the question of frustration of the suit contracts accepted by the first trial Judge (U Thein Moung J.), we do not propose to discuss about that question at length, because it was obviously based upon a misconception of the true application of accepted doctrine, and we have no hesitation in holding that the learned Judge was quite in error. This Bench composing then of U San Maung and U Saw Ba Thein, JJ. has already expressed its view in Civil First Appeal No. 46 of 1955 * arising out of Civil Regular Suit No. 27 of 1952 where an identical issue has arisen, the parties then being the *State Agricultural Marketing Board* v. (1) *Messrs. Daruwalla & Co.* and (2) *Maung Thein Brothers Limited* as respondents. The Bench held on the authority of the Supreme Court of India in *Satyabrata Ghosh* v. *Mugneeram Bangur & Co. and another* (1) and also gave a definite finding of facts that effective occupation of Prome by the insurgents having taken place after the relevant contracts had been entered and completely performed the question of frustration of the contracts did not at all arise ; because the doctrine of frustration which discharges the parties from further performance of the contracts is based upon supervening impossibility or illegality after the making of the contracts and before they can be performed partially or wholly. Besides, it is an undisputed fact that the suit contracts were entered into on the dates specified therein, and in performance thereof the parties did fulfill their obligations up to a certain point of time, namely the 22nd March 1949 when the Board ordered the stoppage of further performance of the contracts.

(1) A.I.R. (1954) S.C. 44.

* NOTE.—Appeal from the decision in this case is pending before the Supreme Court in Civil Appeal No. 4 of 1960—*Ed.* B.L.R.

H.C. 1960

DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

As regards the precise date of insurgents' occupation of Prome, in the events that had taken place, and from the evidence appearing in the trial proceedings, we must differ from the finding of the trial Judge (U Ba Nyunt J.) We fear that the learned trial Judge has not given due weight to the official statement issued by the Government of the Union of Burma, Ministry of Home Affairs, *vide* Memorandum No. 29 HD 50, dated the 2nd August 1950 which has been filed in the proceedings as Exhibit " o ". This official statement is, in our view, issued by the Government after a very careful enquiry ; and relevant dates given therein have been recognised and followed for all governmental purposes. According to that statement, Prome fell into effective insurgents' occupation for the second time from 25th March 1949 to 19th May 1950. Furthermore, the same point was raised and considered in one of the previous cases. There, it was found as of fact that 25th March 1949 was the date on which Prome came under the effective control of the insurgents. (See Civil Appeal No. 49 of 1955.) Thus, in our view it would be idle for us to re-consider this aspect of the case in the context of either factual or legal background.

Now, the plaintiff-appellants have urged in appeal before us that the finding of U Ba Nyunt, J. that the appellants and the representative of the Board's agent Mr. Morgan acted in collusion in order to defraud the Board by entering into the suit contracts was entirely unjustified, in that there being no specific issue framed in that regard, and a proper determination given thereon without furnishing the necessary particulars about fraud and collusion. Our attention was invited to Order VI, Rule 4 of the Civil Procedure Code, and it is urged that inasmuch as no particulars as required thereunder having been furnished, the allegation of fraud and collusion should not have been considered at all by the learned Judge. There is considerable merit in this submission and we have no hesitation in accepting it.

The learned Counsel appearing for the Board could not seriously counter this submission, and he readily conceded that there were no particulars furnished concerning fraud and collusion ; but he argues that the finding of the learned trial Judge was, in effect, not a finding that fraud and collusion between the plaintiffs and the Board's local agent had been proved, but a finding that the Board's local agent had acted, in the special circumstances obtaining in the case—especially when civil administration of Prome had during the relevant period been in an abnormal state—beyond the agent's scope of authority, and that the Board was not bound by agent's acts. Coupled with this contention, the Board's Counsel further urged that the suit contracts executed by the Board's agent were not only beyond the scope of the Board's agent's authority, but also void being opposed to public policy. As against this contention both the plaintiff-appellants and the 2nd respondents joined hands in asserting that the suit contracts made were within the scope of agent's authority and that they were not opposed to public policy. In support of their assertion they relied upon the finding of this Bench in a previous suit in which the same issue had arisen, especially the finding in *Daruwalla's* case (Civil Appeal No. 46 of 1955) and also upon precise terms of Agency Agreement (Ex. 12) as modified from time to time by directives issued by the Board, namely Ex. 5, dated 8th August 1948, Ex. 6, dated 30th October 1948 and Ex. 7, dated 3rd January 1949. Further reliance was placed upon the Board's subsequent conduct in taking delivery of 8,435 rice bags which were despatched to Rangoon by trucks and the price for which were paid by the agent's Head Office at Rangoon. They maintained that the Board's subsequent conduct in that respect was fully borne out by the Board's Deputy Executive Officer's (Intelligence) report Ex. " ဃ " and also by the finding of U Ba Maw, Executive Officer (Enquiries), dated the 20th July 1951 annexed to Ex. " ဃ ".

H.C. 1969

DHUNJEE SHAMJEE & CO.
v.
THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

On the question whether the Board's agent at Prome acted within or without his scope of authority great stress was laid by the Board's Counsel on the then conditions prevailing in Prome, which to the knowledge of Mr. Morgan and also of civil officers there were quite abnormal, and he argued that Mr. Morgan ought not to have entered into the suit contracts, namely, Contract No. 02, dated the 1st March 1949 and Contract No. 03, dated the 13th March 1949. Reference was also made to Agency Agreement Ex. 12 and it was urged that in the light of the directives that were issued to all the procurement agents, namely, Directive Ex. 5, dated 8th October 1948, Directive Ex. 6, dated 30th October 1948 and lastly Directive Ex. 7, dated the 3rd January 1949, Mr. Morgan's hurried making of the suit contracts was not only highly improper, but without the scope of his authority. We have carefully gone through the terms of Agency Agreement Ex. 12 as well as those in subsequent directives issued by the Board and for reasons given hereunder we are unable to accept the arguments advanced on behalf of the Board.

Exhibit 5 directive, which was issued in 1948, does not at all prohibit the purchase of rice and rice products by the agent at district headquarters and selected centres, but allows purchases whenever it is considered to be reasonably safe in consultation and with the approval of the local administrative authorities and the Board's Executive Officer concerned. Our attention was invited to the expression "with the approval of the local administrative authorities and the Board's Executive Officers concerned." However, in the subsequent Boards directive (Ex. 6), dated 30th October 1948, stress is laid on non-recognition of any deliveries made against outstanding contracts in areas which were rendered inaccessible to the ports or where the Board's operation had to be suspended because of insurgent activity. Here, we may note that what this directive contemplates is that only where the Board's operation had

been suspended would deliveries against outstanding contracts not be recognised. By necessary implication, therefore, where there was no suspension of operation the deliveries against outstanding contracts would continue. In the present case it is significant that the Board ordered the suspension of operation in the relevant area only on the 22nd March 1949 by issue of a letter Ex. " ʊ " which was admittedly received by the Executive Officer at Prome only on the 26th March 1949. The letter is signed by U Kyin Sein, Deputy Chief Executive Officer of the Board and as its precise wordings are so important we reproduce it hereunder:

> " It is reported that the situation in Prome is critical, the town having fallen into the hands of White PVOs in conjunction with the 1st Battalion insurgents.
>
> In view of the unsettled situation, buying and milling of rice and paddy may be suspended until further instructions. Milling of outstanding contracts should also be suspended. You will, after consultation with the Executive Officer and the District Administrative authorities, arrange to move the stocks from the danger zone to a safer area as quickly as possible; as soon as railway line is reopened, you will take steps to despatch entire stocks to Rangoon.

Obviously, it was pursuant to the instructions containing in the latter part of the above letter some 8,435 bags of contract rice duly delivered by the plaintiff to the Board's agent were hurriedly despatched to Rangoon in motor trucks leaving behind at Prome some 17,565 bags which were eventually taken over by the insugents when P came under their effective control on 26th March This fact has been found to be established, not only by documentary evidence, but also by a specific finding, after due enquiry, given by Executive Officer (Enquiry) U Ba Maw. (vide Ex. ʊ).

H.C. 1960

DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Directive Ex. 7 issued on the 3rd January 1949 is of greater significance. The last sentence in paragraph 2 reads:

> ". . . . Purchases should be made only at district headquarters and other selected centres which are considered to be reasonably safe, after consultation with the Executive Officer and the local administrative officers."

When the tenor of this directive is compared with that of the first Ex. 5, it will be seen that the significant words "with the approval of" have been omitted. The directive merely says that the purchases can be made at selected centres or district headquarters when the agent considers to be reasonably safe after consultation with the Executive Officer and the local administrative officers.

There is evidence on record, especially in the evidence given by Mr. Morgan and U Khin, the then Deputy Commissioner of Prome, that there were instances in which U Khin had given written consent for the purchase of rice and rice products. In the case of purchases by the Burmese Agencies at the relevant time such consents were given. But, in connection with the suit contracts U Khin said that he did not actually remember whether he had given verbal consent to Morgan or not. According to Mr. Morgan—*vide* page 115 (reverse) of his evidence, he took verbal orders from U Khin and he thought it was quite sufficient; and he had also given the reason why he thought the written consent was not necessary, because directive Ex. 7 merely says that the agent should consult with the local administrative authorities, *i.e.*, the Deputy Commissioner, and it does not specifically enjoin that the agent should get the Deputy Commissioner's permission to purchase in writing. In our view, this is perfectly right, because directive Ex. 7 does not specifically enjoin that a written permission should be obtained from the Executive Officer and the Deputy Commissioner. Stress was also laid by the Board's Counsel

that the Executive Officer had not been consulted by Mr. Morgan with regard to the suit contracts. The answer given by Mr. Morgan was that the Executive Officer being not in Prome, but at Minhla and that as he had received previous instructions that in case of doubt, he could consult the local authority of that area, namely, the Deputy Commissioner, he had consulted the latter in accordance with instructions given by the Executive Officer. We are therefore of the view that the contracts entered into by the Board's agent at Prome cannot in any way be said to be outside the scope of his authority. He had received the verbal sanction of the Deputy Commissioner U Khin and in so acting he had not contravened the directives issued by the Board. The same issue was raised in the Daruwalla's case and the Bench which heard the appeal (Civil Appeal No. 46 of 1955) has elaborately gone into this aspect of the case both in the light of the directives and the Agency Agreement referred to above and it arrived at the same conclusion as we have now arrived, *i.e.*, in the circumstances obtaining in the case the contracts entered by Mr. Morgan were ***bona fide*** and they were well within the agent's scope of authority. Much capital has been made by the Board's Counsel about what has been described as abnormal conditions of Prome at the relevant time. Here again, though we may concede that conditions in Prome might have been abnormal yet, in our appraisal of factual matters affecting the validity or otherwise of the suit contracts, we are to be guided by such higher considerations as the Board's main objective of allowing agriculturists to sell their produce and keep the trade in that field alive so as to alleviate the distress that might occasion by spasmodic upsurge of unruly elements in certain parts of Burma. We are not prepared to subscribe to the view that simply because there were some criminal activities in certain parts of Burma, all commercial contracts entered into in that part should be deemed to be illegal or opposed to public policy. The

H.C. 1960

DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

analogy of alien enemy occupation of a country rendering contracts entered into between subjects of that country and/or with the enemy subjects which would directly or indirectly help the enemy's sinews of war, to our mind, is not at all apposite. Much learned argument was advanced by the Board's Counsel in that regard, citing some English authorities where trading with the enemy during a state of war was held to be opposed to public policy. But, when we pointed out to the learned Counsel that the expression public policy, as has been said by an eminent Judge, "is a very unruly horse," and when once you get astride it, you never know where it will carry you; that the term in fact does not admit of any precise definition and is not easily explained, and that those multi-coloured insurgents who infested Prome at the relevant time were never at any time considered as alien enemy or belligerents at war with the Union of Burma, but that they were ordinary criminals who had contravened the Penal Law of the land, the learned Counsel was not quite sanguine to press his point. In our view, voidness of contracts entered into by one subject of a country with an enemy subject at war on grounds of being opposed to public policy has no application whatsoever to the suit contracts by any stretch of imagination.

The appellants' Counsel on the other hand, strenuously maintains that the suit contracts were valid and in support thereof the learned Counsel referred us to the Board's subsequent conduct in accepting the milling returns and delivery reports, as borne out by documents Exs. 17 and 18, despatched to them by their agent at Prome. It was urged that by such conduct the Board should be estopped from denying its liability or obligation incurred by its duly appointed agent even if the latter acted beyond their authority. Reliance was made on section 237 of the Contract Act which reads:

Section 237.—When an agent has, without authority, done acts or incurred obligations to third persons on behalf of his

principal, the principal is bound by such acts or obligations if he has by his words or conduct induced such third persons to believe that such acts and obligations were within the scope of the agent's authority."

We are disposed to accept this contention in view of overwhelming materials on record both documentary and oral which indicate clearly that the Board was not unaware of what was taking place in Prome when the relevant contracts were entered by their agent's representative Mr. Morgan. The Board's Rangoon Office was in full communication with the Executive Officer at Prome at the relevant time. As we have indicated above, even if the stoppage of further purchase was ordered, delivery of rice already bought under the aforesaid contracts was in progress, and in fact, some 8,435 bags were despatched to Rangoon and actually received by the Board. Furthermore, Exhibits 17 and 18 relating to reports and deliveries made under contracts which were sent by Maung Thein Brothers at Rangoon made the Board fully aware of the exact position of the transactions in suit. The Board never raised any objection to these transactions until the 22nd March 1949 when it despatched the letter Ex. "o" signed by Deputy Chief Executive Officer U Kyin Sein, the same being received by Executive Officer, Prome, only on the 26th March 1949, but by that time Prome was under complete control of the insurgents, as is borne out by the official statement issued by the Government of the Union of Burma Ministry of Home Affairs Memorandum earlier referred to by us. In our view, it is settled law that if a person (principal) authorises another to act as his agent for certain purposes, it must be presumed that the apparent authority the agent exercises is the real authority, and if the principal by his conduct created an impression upon a third party such as in the present case by acceptance of the returns and reports filed by the agent and by acceptance of 8,435 bags of rice

H.C. 1960 — DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER. — U CHAN TUN AUNG, C.J.

despatched to the Board at the relevant time, surely it cannot be heard to say afterwards that such acts of the agent are not within the " authority " or within his scope of his employment. Section 237 of the Contract Act will operate as an estoppel against the principal, the Board.

Furthermore, even if fraud as alleged by the Board's Counsel did take place, there is a complete answer in section 238 of the Contract Act which lays down that effect of fraud or misrepresentation by agent while acting within apparent scope of his authority, does not affect a third party at all. This is in consonance with the general principle that the master or principal (Respondent superior) is answerable for every such wrong of the servant or agent committed or done in the course of the service for the master's benefit, though no express command or privity of the master is proved. See *Laughter* v. *Pointer* (1).

There is thus a considerable weight in the argument advanced by the appellants' Counsel and in the circumstances obtaining in the case, which in many aspects are similar to those obtaining in the case of *Daruwalla* v. *The State Agricultural Marketing Board* (Civil First Appeal No. 46 of 1955) and also to those in *Burmese Agencies* v. *The State Agricultural Marketing Board* (Civil Regular Suit No. 24 of 1952 before the Special Tribunal) we have no hesitation in arriving at the conclusion that the suit contracts were made well within the scope of agent's authority, and that they cannot be held to be void on grounds of being opposed to public policy, much less of illegality.

On behalf of the agents (Maung Thein Brothers Ltd.) two points of importance have been urged. Firstly, it is urged that they cannot be sued on the suit contracts personally, inasmuch as they have ostensibly described themselves in the suit contracts as agents for the Board. Secondly, it is urged that the allegation of fraud and collusion with the plaintiff-appellants was not only without proof; but

(1) (1826) 5 B & C, p. 547 at 554.

there is ample evidence to prove to the contrary in that the Board was fully aware of every stage of the fulfilment of the suit contracts coupled with the fact that the Board's Executive Officer was all along present while Prome was overrun by the insurgents. There is considerable force in the second argument, because there is abundant evidence that all employees of the Board were in Prome throughout the insurgents' occupation, including the Executive Officer who was stationed at Minhla. This is borne out by the evidence of Maung Seint Maung—*vide* page 163 (reverse) and also by Ex. 14 letter, dated the 7th March 1949 written by U Hla Tun, the Executive Officer, Prome, to the Burmese Agencies. It is quite clear from Maung Seint Maung's evidence that at the relevant time U Hla Tun was at Minhla and for the purpose of drawing their salaries throughout the insurgents' occupation, the employees of the State Agricultural Marketing Board had to go to him at Minhla. If, according to Board's contention there was collusion between Maung Thein Brothers' agent Mr. Morgan, and the plaintiff-appellants Dhunjee Shamjee & Co., the Executive Officer would have noted these facts and reported to the Board's headquarters. But nothing was done in that direction; and in fact the Executive Officer was even anxious that the supplies and deliveries should carry on as expeditiously as possible until the Board found it impossible to do so on or after 23rd/26th March 1949 (*vide* letter Ex. "ဝ").

Now, regarding the question of 2nd respondents' personal liability on suit contracts it was asserted that when the suit contracts were signed by them, they clearly set out that they were buyers as agents of the Board and that as such they could not be made personally liable. We are afraid that this contention is misconceived. From the very wording of the contracts, Ex. "ဃ" "ဃ-ဂ" and "ဃ-ဎ", though Maung Thein Brothers (2nd respondents) have been

H.C. 1960

DHUNJEE SHAMJEE & CO. v. THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD AND ANOTHER.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

described as agents of the Board in the body of the contracts, yet when they set their signature in the testatum part of the agreement, Mr. F. Morgan put his signature for them (Maung Thein Brothers) as buyers, and not for and on behalf of the State Agricultural Marketing Board. The question whether a person, when he makes a contract makes it in his capacity as agent to make him personally liable or not, or only as agent for the principal greatly depends upon the evidence gathered from the contract itself, as has been rightly observed by this Bench in deciding the case of Daruwalla & Co. From the evidence available in the present case just as in Daruwalla's case we have not the slightest doubt that there is also personal liability of the 2nd respondent (Maung Thein Brothers) when they entered into the suit contracts. Furthermore, Ex. 12 Agency Agreement with the Board leaves no room for doubt that for acting as Board's agent the 2nd respondents earn certain commission and they themselves make payments to the sellers to the extent of 95 per cent. It is only after the completion of delivery, etc., can they look for reimbursement from the Board, adding commission they earn on the total sum of purchase price they have paid. There is thus, no merit in the contention that no personal liability was attached to the agent Maung Thein Brothers when they entered into the suit contracts. We are of the view that section 232 of the Contract Act applies to the suit contracts and the appellants are at complete liberty to sue either the agent or the principal (State Agricultural Marketing Board) or both of them in respect of the suit contracts.

For various reasons stated above, we must hold (1) that the contracts entered into by the 2nd respondents as agents of the 1st respondent Board are within their scope and authority, (2) that these contracts are neither illegal nor opposed to public policy, (3) that in making these contracts there was no fraud or collusion between the plaintiffs and the Board's agents and (4) that the first respondent Board by

its conduct subsequent to the making of the suit contracts, such as, accepting reports and returns concerning them, and also taking deliveries of some 8,435 bags of rice despatched from Prome, till finally stopped by its letter, dated 22nd March 1949, held itself bound by the 2nd respondents' acts.

We therefore allow this appeal. The judgment and decree of the trial Court are hereby set aside, and there shall be judgment and decree as against both the respondents for payment to the plaintiff-appellants the sum of K 55,371.10 with costs.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J., and U San Maung, J.

H.C. 1960

Aug. 30.

MARIAM BI BI (APPELLANT)

v.

MR. BASHA (RESPONDENT).*

Mohamedan Law—Custody of minor—Matters for guidance—S. 251*—Marriage of Mohamedan girl who has attained puberty—When void—Guardian and Wards Act, s.* 25*—Paramount consideration under—"Welfare" in—Wishes of minor who has attained puberty—Due regard to be given—Marriage may be welfare.*

Under the Mohamedan Law though the father as the natural guardian is entitled to the custody of his minor daughter in preference to others, yet the Court in considering the suitability or otherwise of appointing or declaring him as a guardian must be guided by what is consistent with the law to which the minor is subject, and also to factors which appear to be for the welfare of the minor. Under the Mohamedan Law a marriage of a Mohamedan girl who has attained puberty would be void if it is brought about without her consent—*vide* s. 251 of Mulla's principles of Mohamedan Law, 14th Edition.

Under s. 25 of the Guardian and Wards Act, the most paramount consideration which should be given is, the interest and welfare of the minor.

U Maung Maung v. *Ma Aye Bu*, (1952) B.L.R. 406 ; *Tan Swee Kyu* v. *Chan Chain Lyan*, (1947) B.L.R. 107 ; *Maung Aung Khin* v. *Ma Saw Hla*, (1958) B.L.R. 311, referred to.

The word "welfare" must be taken in its widest sense, including moral, mental, religious or even physical well being that strengthen the ties of affection between the minor and the person concerned.

G. Ponniah Asari v. *Suppiah Asari*, A.I.R. (1924) Mad. 873 ; *Saraswati Ammal* v. *Dhonakoti Ammal*, 48 Mad. 299=A.I.R. (1924) Mad. 873, referred to.

With regard to a minor girl who has attained the age of puberty due regard must be given to her wishes when directing her custody under s. 25 of the Guardian and Wards Act.

Venkatarama Ayyangar v. *Thulasi Ammal*, A.I.R. (1950) Mad. 320, discussed.

The welfare criteria as envisaged in s. 25 of the Guardian and Wards Act is pretty wide one, and marriage may, under certain circumstances be included within that criteria.

Kyaw Khin for the appellant.

Tun Lwin (1) for the respondent.

* Civil Misc. Appeal No. 15 of 1960 against the decree of this Court (Original Side), dated the 12th January 1960, in Civil Misc. No. 125 of 1960.

H.C. 1960

MARIAM BI BI v. MR. BASHA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal arises out of a petition by the father (Mr. Basha) of a minor girl, Ramiza Bi Bi, aged 15 years, under section 25 of the Guardian and Wards Act for the recovery of her custody from her maternal grandmother, Mariam Bi Bi, the present appellant. The petitioner-respondent succeeded in the trial Court.

It appears that the respondent, married the appellant's daughter, Razia Bi Bi according to Mahomedan rites in the year 1943 at Thinganyun, and by that marriage, Ramiza Bi Bi, the minor, was born in 1946. Razia Bi Bi, however, died in the year 1948 when Ramiza Bi Bi the minor was only two years old. Since then the minor has been living with her grandmother, the appellant who has been bringing her up. In 1957 the respondent contracted a second marriage, and his second wife brought with her two children of a previous marriage; and now a third child has since been born in wedlock with the respondent.

Evidence at the trial disclosed that the minor girl used to visit her father occasionally. The last visit was when there was a feeding to the guests on the occasion of a house warming ceremony in the new house which the respondent had built in 119th Street, Rangoon. She went there with her grandmother, the appellant, and at the request of the respondent she stayed behind with him for some days. But, as her father abused her frequently she left her father's home and came back to stay with her grandmother. Now, the respondent's main purpose in seeking to get the custody of the minor girl from her grandmother, as far as we can make out from his petition in the Court below, is for the purpose of getting her married properly. He fears that if the minor, who has reached the marriageable age, remains in the custody of her grandmother, no good offer of marriage would be received. In other words, the father claims that it is to the interest of the minor's welfare that she should be given back to his custody for purposes of a good marriage.

H.C. 1960

MARIAM BI BI v. MR. BASHA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

We may here observe that under the Mahomedan Law, though the respondent is entitled to the custody of the minor daughter in preference to others, he being a natural guardian, yet the Court in considering the suitability or otherwise of appointing or declaring him as a guardian must be guided by what is consistent with the law to which the minor is subject and also to factors which appear to be for the welfare of the minor. Under the Mahomedan Law a marriage of a Mahomedan girl who has attained puberty would be void if it is brought about without her consent—*vide* section 251 of Mulla's principles of Mahomedan Law, 14th Edition.

In the appraisal of the facts and circumstances whether there would be real welfare of the minor if she were given to the custody of the respondent, for purposes of her marriage hereafter, it appears to us, that the learned trial Judge was influenced by two considerations ; first, the fact that the father of the minor is in a fairly affluent circumstance and, secondly, the learned trial Judge felt that the minor's refusal to go back to her father was not *bona fide*, inasmuch as, he observes in his order, that the minor's sworn statements given before him were full of embellishments and that the girl was under the influence of her grandmother. It may also be noted that the trial Judge considered that the grandmother had been looking after the minor quite well ; but he added that that alone was hardly a reason to deprive the natural guardian of his right of custody of his own child. Now, with due deference to the learned trial Judge in the view he has taken of the case as stated above, and it being a salutary practice in such cases to examine the minor who is old enough to form an intelligent preference of choice of his or her home, we summoned the minor girl ourselves before us, and had her examined on the 23rd August 1960. After her examination, we have not the slightest doubt that the girl in expressing her wish as to with whom she would like to stay, is under nobody's

influence. She appears to be highly intelligent. She gave her age as 15 years ; and to us, she appears to be of that age, or a bit even older. She was quite pronounced and firm in her assertion that she did not like to stay with her father, and she gave various cogent reasons for that. She says that though her father may be in better circumstances, yet her experience with him and his new family when she went back for a few days, was most miserable. There is a step-mother, who has two girls by her previous marriage and a boy begotten by her father. She complained that she was never allowed to eat together with them at the meals. She was made to take her meals in the kitchen. There were frequent quarrels between herself and her step-mother's children and during those quarrels she was often told that her father was not her real father and that she was an illegitimate child. She expressed that she would rather die than go back and stay with her father in these circumstances. When asked whether her grandmother had pursuaded her to speak in the way she had spoken, she was quite emphatic in denying this suggestion and asserted that she had spoken of her own will and that nobody had taught her to say what she had said before the Court. Indeed, under section 25 of the Guardian and Wards Act, the most paramount consideration which should be given is, the interest and the welfare of the minor—See *U Maung Maung* v. *Ma Aye Bu* (1), *Tan Swee Kyu* v. *Chan Chain Lyan* (2) and *Maung Aung Khin* v. *Ma Saw Hla* (3), and that the word " welfare " must be taken in its widest sense, including moral, mental, religious or even physical well-being that strengthen the ties of affection between the minor and the person concerned. See *G. Ponniah Asari* v. *Suppiah Asari* (4) and *Saraswati Ammal* v. *Dhonakoti Ammal* (5) ; and in our view it would

(1) B.L.R. (1952) p. 406.
(2) (1947) B.L.R. 107.
(3) B.L.R. (1958) p. 311.
(4) A.I.R. (1924) Mad. 873.
(5) 48 Mad. 299 = A.I.R. (1924) Mad. 873.

H.C. 1960

MARIAM BI BI v. MR. BASHA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

indeed be highly detrimental to the mental welfare of the minor girl in question if she were forced to leave her grandmother with whom she has all along been living.

It has been abundantly made clear that though the respondent as the father had the good intention of getting his daughter married hereafter, yet, as already observed above, the minor's consent must be obtained, inasmuch as she has now, under the Mahomedan Law, attained puberty. And, if the minor is firmly determined, as can clearly be seen from her statement before us, that she would not like to stay with her father, it would be extremely dangerous to force her to stay with her father against her will. We can quite understand in cases of children of tender age who cannot make an intelligent appraisal of the choice of stay, the Court will then form its own view of the case and give a decision having regard to what would be conducive to the welfare of the minor. The Court has, in such cases, a wide discretion to exercise. But, with regard to a minor girl who has attained the age of puberty, we fear that we must give due regard to her wishes when directing her custody under section 25 of the Guardian and Wards Act.

The learned Counsel for the respondent has referred us to the decision in *Venkatarama Ayyangar* v. *Thulasi Ammal* (1) and contended by analogy that we should not attach any weight to the statements given by the minor herself, because her attitude towards her own father was not *bona fide*, but was induced by the unwholesome persuasions of her grandmother. In the case cited the preference expressed by the minor in protestation against her being handed over to her mother was found to be not *bona fide*, because it was found in evidence that the aunt and uncle against whom the custody order was being sought by the minor's mother under section 25 of the Guardian and Wards Act had warned the minor that her mother had poisoned her father and killed him and that they also apprehended that

(1) A.I.R. (1950) Mad. 320.

her mother might do the same thing to her if she went back. It appears therefore that the minor's preference to stay with the uncle and aunt could not be the natural desire of the minor, but born of fear instilled by the uncle and aunt. In the present case, however, such is not the case. The minor has clearly expressed before us that there was no threat, no inducement and no persuasion in her choice of stay with her grandmother by anybody, and we must therefore take into due consideration all these facts in deciding this matter. No doubt, as stated above, the welfare criteria as envisaged in section 25 of the Guardian and Wards Act is pretty wide one, and marriage may, under certain circumstances be included within that criteria ; yet in the peculiar circumstances obtaining in this case and having due regard to minor's choice of stay with her grandmother, and also having regard to the Mahomedan Law which, for purpose of marriage, requires the consent of the person concerned, if the person has attained puberty, we are of the view that the Respondent is not entitled to the custody of his minor daughter Ramiza Bi Bi.

After careful consideration and for the reasons we have stated above, we must allow this appeal with costs and set aside the order of the learned trial Judge directing the appellant Mariam Bi Bi to return Ramiza Bi Bi to the custody of the respondent Mr. Basha. Advocate's fees in this Court is fixed at 3 Gold Mohurs.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

H.C. 1960

July 20.

HAJEE ABDUL SHAKOOR KHAN (APPELLANT)

v.

THE OFFICIAL LIQUIDATOR, THE BURMA PUBLISHERS LTD. (in liquidation) (RESPONDENT).*

Transfer of Property Act, s. 114—Does not apply to monthly tenancy—Irrelevant when lease determined under s. 111 (h) read with s. 106, Urban Rent Control Act, s. 14 (1)—"Arrears of rent" in—Means rent lawfully due—Time-barred rent is not rent lawfully due—To be read with s. 11 (1) (a)—Rescission of decree—Opposed on ground of failure of tenant to perform obligation—Duty of Court.

S. 114 of the Transfer of Property Act has no application to a tenancy from month to month so that it is irrelevant in the case of a lease which is determined under s. 111 (*h*) read with s. 106.

K. G. Pandit v. *Narsingdas*, I.L.R. (1950) Nag. 870, referred to.

When s. 14 (1) of the Urban Rent Control Act speaks of the rescission of the decree for ejectment on payment of arrears of rent, it contemplates payment of such arrears of rent as are lawfully due to be paid by the defendant as s. 14 (1) must be read in conjunction with the provisions of s. 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. No rent which has been barred by limitation can be considered as rent lawfully due.

When in an application for the rescission of a decree for ejectment passed for non-payment of arrears of rent, the landlord says that the decree should not be rescinded because the tenant had broken and not performed an obligation of the tenancy, it is incumbent upon the Court to take this matter into consideration.

Tai Chuan & Co. v. *Chan Seng Cheong*, (1949) B.L.R. (S.C.) 86, *Daw Hla May* v. *U Ko Yin*, (1951) B.L.R. (S.C.) 63, followed.

Maung Chit Pe v. *U Kyaw Shein and another*, (1955) B.L.R. (H.C.) 199, referred to.

Kyaw Khin for the appellant.

P. N. Ghosh for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 76 of 1953 of the Original Side of this Court, the plaintiff Hajee Abdul Shakoor Khan who is the appellant in the present appeal, sued the defendants The Burma Publishers Ltd., now in

* Civil Misc. Appeal No. 69 of 1955 against the order of the High Court (Original Side) in Civil Regular Suit No. 76 of 1953.

liquidation, and represented for the purpose of this appeal by the Official Liquidator, for ejectment from the premises in suit being the two rooms on the ground floor of house No. 190/192, Fraser Street, Rangoon. The plaintiff's case was that the defendants were either his sub-tenants or his licencees in respect of the premises in suit, that there were arrears of rents or licence fees, as the case may be, due to him by the defendants, and that in order to avoid all technical objections which the defendants might raise regarding their status, he had given them a notice in writing on the 22nd December 1952, for payment of arrears of rent and for the vacation of the premises in suit by the 31st January 1953, the notices being in the form usually sent for suits under section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act. The plaintiff claimed that though he was legally entitled to a sum of K 13,155 either as rent or licence fees part of the claim being barred by limitation, he was only asking for K 6,675. He claimed mesne profits amounting to K 1,350 for the period from the 1st February 1953, till the 31st July 1953 and future mesne profits at K 225 per mensem, till the date of the decree. He also asked for the ejectment of the defendants.

The defendants The Burma Publishers Ltd., by their written statement contended *inter alia* that they were the sub-tenants of the plaintiff and that the amount of rent due to be paid by them was not K 13,155 as claimed but only for the period from the 1st August 1950 *minus* a sum of K 3,120 admittedly received by the plaintiff. The defendants denied that they were liable to pay any mesne profits, as they still remain sub-tenants of the plaintiff.

On the pleading the learned Judge on the Original Side framed 3 issues namely:

(1) Are the defendants licencees of the plaintiff as alleged in paragraph 6 of the plaint, or are they tenants of the plaintiff as alleged by them in their written statement ?

H.C. 1960

HAJEE ABDUL SHAKOOR KHAN v. THE OFFICIAL LIQUIDATOR, THE BURMA PUBLISHERS LTD. (In liquidation).

U SAN MAUNG, J.

(2) If the defendants are tenants of the plaintiff as alleged by them, is the suit over-valued and is the claim for mesne profits not maintainable.

(3) What relief, if any, are the parties entitled to.

After the examination of the plaintiff and Hubdar Khan the Managing Director of the Defendant-Company, it was agreed that by consent there should be a decree for ejectment and for payment of arrears of rent amounting to K 8,025 claimed in the suit and for further rent of K 3,375 from the date of the suit till the date of the decree at the rate of K 225 per mensem. It was also to be declared that the defendants were the tenants of the plaintiff and that execution should be stayed for three weeks to enable the defendants to make an application under section 14 of the Urban Rent Control Act. The consent decree was accordingly passed, and it was obviously a decree as envisaged in section 11 (1) (*a*) of the Urban Rent Control Act.

Subsequently, the defendant made an application under section 14 (1) of the Urban Rent Control Act for the rescission of the decree, after paying the arrears of rent mentioned in the decree. The plaintiff then objected to the rescission of the decree on the ground (1) that as the whole of the arrears of rent due by the defendants including the portion which was barred by limitation was not paid by the defendants, the ejectment decree should not be rescinded. (2) that there had been breaches of the conditions of the agreement of lease, by the removal of the racks and almirahs fixed to the wall and belonging to the plaintiff by the defendants and that, therefore, the decree should not be rescinded, (3) that there had been a breach of the terms of the agreement by the defendants' failure to carry on the business of The Burma Publishers Ltd., and by their action in starting a totally new restaurant business, on the premises in suit.

H.C. 1960

HAJEE ABDUL SHAKOOR KHAN v. THE OFFICIAL LIQUIDATOR, THE BURMA PUBLISHERS LTD. (In liquidation).

U SAN MAUNG, J.

The learned Judge on the Original Side, however, rescinded the decree for ejectment holding that it was not necessary for the defendants to pay the arrears of rent which had been barred by limitation for the purpose of rescission of the decree and that the other contentions of the plaintiff against the rescission of the decree for ejectment, were irrelevant.

In this appeal by the plaintiff-appellant Hajee Abdul Shakoor Khan, it is contended, firstly, that the learned Judge should have imposed as one of the conditions for the rescission of the decree, the payment of the rent which was barred by limitation as this rent was nevertheless "lawfully due" by the defendants, secondly that the learned Judge was wrong in refusing to take into consideration the allegations relating to the breaches of the terms of the tenancy, by the defendants.

In our opinion, the first of these contentions cannot be allowed to prevail. No doubt in the case of *Vasudeva Udpa and 2 others* v. *Krishna Udpa and 18 others* (1) cited by the learned Advocate for the plaintiff-appellant, it was held that under section 114 of the Transfer of Property Act, a tenant can be relieved against forfeiture of lease incurred by non-payment of rent, only on payment of all arrears of rent, including such as may be barred by limitation, together with such interest as might be legally due thereon. However, as pointed out by the learned Judge of the Nagpur High Court in *K. G. Pandit* v. *Narsingdas* (2), section 114 of the Transfer of Property Act has no application to a tenancy from month to month so that it is irrelevant in the case of a lease which is determined under section 111 (*h*) of the Act read with section 106.

Besides, when section 14 (1) of the Urban Rent Control Act speaks of the rescission of the decree for ejectment on payment of arrears of rent, it contemplates payment of such arrears of rent as are lawfully due to be paid by the

(1) (1921) Mad. 44, p. 629. (2) I.L.R. Nag. (1950) p. 870.

H.C. 1960

HAJEE ABDUL SHAKOOR KHAN v. THE OFFICIAL LIQUIDATOR, THE BURMA PUBLISHERS LTD. (In liquidation).

U SAN MAUNG, J.

defendant as section 14 (1) must be read in conjunction with the provisions of section 11 (1) (a) of the Urban Rent Control Act. *No rent which has been barred by limitation can be considered as rent lawfully due.* For these reasons the learned Judge on the Original Side was quite correct in having rejected the plaintiff-appellant's contention that the decree should only be rescinded on payment also of the rent which had been barred by limitation.

Regarding the second contention of the learned Advocate for the plaintiff-appellant, however, we consider that it must be allowed to prevail. Now, clause (a) of section 11(1) of the Urban Rent Control Act says, that a decree for ejectment of a tenant can also be passed if any other obligation of the tenancy, besides the obligation to pay rent, had been broken or not performed by the tenant. Therefore, when in an application for the rescission of a decree for ejectment passed for non-payment of arrears of rent, the landlord says that the decree should not be rescinded because the tenant had broken or not performed an obligation of the tenancy, it is incumbent upon the Court to take this matter into consideration. See the decision in the cases of *Tai Chuan & Co.* v. *Chan Seng Cheong* (1), *Daw Hla May* v. *U Ko Yin* (2), and *Maung Chit Pe* v. *U Kyaw Shein and another* (3).

For these reasons we would set aside the order of the learned Judge on the Original Side, dated the 2nd September 1955 and direct that the application of the defendant-respondents under section 14 (1) of the Urban Rent Control Act for the rescission of the ejectment decree, be dealt with according to law in the light of the remarks made above. There will be no order as to costs of this appeal.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—I agree.

(1) (1949) B.L.R. p. 86 (S.C.). (2) (1951) B.L.R. p. 63 (S.C.).
(3) (1955) B.L.R. p. 199 (H.C.).

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

K. MOHIDEEN (APPELLANT)

v.

THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

July 12.

Specific Relief Act, s. 56—No bar to suit against department of Government for tortious act.

Where the suit by appellant for a declaration that he was in law a tenant of the 1st respondent, the State Pawnshop Board and for a perpetual injunction restraining the Board from interfering with his right to occupation and enjoyment of the premises in suit was dismissed, one of the grounds for dismissal being that the suit against the Board was barred by the provisions of s. 56 of the Specific Relief Act.

Held: That it is within the rights of a resident of the Union of Burma to file a suit against a department of the Government restraining it from doing a tortious act against him and that the suit is not barred by s. 56 of the Specific Relief Act.

The Gaekwar Sarker of Baroda and another v. ***Gandhi Kachrabhai Kasturchand***, I.L.R. 27 Bom. 344 (P.C.), followed.

Allcroft v. ***Lord Bishop of London***, (1891) A.C. 666, referred to.

Patel Panachand Girdhar and others v. ***The Ahmedabad Municipality***, I.L.R. 22 Bom. 230, discussed.

Mohamed Ebrahim v. *Municipal Corporation of Rangoon and two others*, Civil Regular Suits Nos. 74 and 75 of 1952, High Court, Rangoon; *Tan Kong Bu and two others* v. *Buildings Engineer, Rangoon Municipal Corporation and one*, (1958) B.L.R. (H.C.) 20, referred to.

R. Jaganathan for the appellant.

Myint Soe for the 1st respondent.

Khin Maung (1) for the 2nd respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 96 of 1957 of the City Civil Court of Rangoon, the plaintiff K. Mohideen, who is the appellant in the present appeal, sued the defendant-respondents (1) the State Pawnshop Management

* Civil 1st Appeal No. 16 of 1959 against the decree of the 3rd Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 96 of 1957.

H.C. 1960

K. MOHIDEEN v. THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

Board and (2) War Cheng Pawnshop for a declaration that the plaintiff was in law a tenant of the 1st defendant-respondent, the State Pawnshop Management Board and for a perpetual injunction restraining the Board from interfering with his right to occupation and enjoyment of the premises in suit.

The plaintiff's case, in brief, was that he was a tenant of the front portion of the ground floor of No. 248, Fraser Street, Rangoon, at a monthly rental of K 60 payable at the rate of K 2 per day since the year 1950, he having taken rent of the same from War Futt Pawnshop, the then landlord of the premises in suit. Since then, he had been carrying on hair-dressing business at the suit premises. When War Futt Pawnshop was taken over by War Cheng Pawnshop, he became a tenant of War Cheng Pawnshop and as such he had been paying rent regularly up till the 21st of August 1956. On the 1st of October 1956, the 1st defendant—the State Pawnshop Management Board took over the pawnshop business from War Cheng Pawnshop. A notice dated the 11th September 1956, was issued by the 1st defendant to him asking him to vacate. He, however, offered to attorn to the 1st defendant paying the Board the same rental as he had been paying the 2nd defendant War Cheng Pawnshop. Nevertheless the 1st defendant sent him another notice dated the 27th of December 1956 asking him to vacate within 7 days from the date of the notice. About two days before the date of the suit, one of the officers of the State Pawnshop Management Board came and warned him that unless he vacate before the end of the month he would be forcibly ejected. Therefore, he was compelled to file a suit for declaration that he was in law a tenant of the 1st defendant and for a perpetual injunction as mentioned above.

The 1st defendant-respondent—the State Pawnshop Management Board, by its written statement contended, *inter alia*, that the so-called front-portion of the ground

floor occupied by the plaintiff was, in fact, only a portion of the verandah measuring about 3′ × 10′. The verandah leads to two doors one of which is being used by the State Pawnshop Management Board as entrance. The presence of the plaintiff's hair-dressing saloon on a portion of the verandah had blocked the remaining door which led to the other room in possession of the Pawnshop Board which had, therefore, to be left vacant. Although it was not necessary during the existence of the War Cheng Pawnshop to have that door opened as the room leading therefrom was used only as a place for keeping pledges, the Board was desirous of using the same room as a sale-room and consequently, it was imperative to have the entrance which was blocked by the presence of the plaintiff's hair-dressing saloon, clear of obstruction. Therefore, the State Pawnshop Management Board was not desirous of accepting the plaintiff as its sub-tenant. The Board, however, denied that the plaintiff had been threatened with forcible ejection from the premises in suit.

The 2nd defendant-respondent War Cheng Pawnshop by its written statement, admitted that the plaintiff had been a tenant of a portion of the verandah. This defendant, however, contended that as the State Pawnshop Management Board had requisitioned from the owner of the building the premises in suit, *vide* letter No. 12671/12672-Sa-Pa-5, dated the 29th September 1956 exhibited in the case, the suit as against him was not maintainable in law.

On the pleadings, the learned third Judge of the City Civil Court who tried the case framed two preliminary issues, *viz.*:

(1) Is the suit maintainable in view of the provisions of the Urban Rent Control Act and under the provisions of the Specific Relief Act ?

(2) Has the plaintiff any cause of action against the defendants ?

H.C. 1960 — K. MOHIDEEN v. THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE. — U SAN MAUNG, J.

Regarding Issue No. 1, the learned trial Judge came to the conclusion that the suit premises being in the possession of the State Pawnshop Management Board, the plaintiff was precluded by section 32 of the Urban Rent Control Act from filing a suit regarding it against the Board. Regarding Issue No. 2, the learned trial Judge held that the suit as against the 1st defendant Board was barred by the provisions of section 56 of the Specific Relief Act. Consequently, the plaintiff-appellant's suit was dismissed with costs.

In this appeal by the plaintiff K. Mohideen, it is contended, firstly, that the premises in suit, namely a portion of the verandah being actually in the possession of the plaintiff, and not of the 1st defendant the State Pawnshop Management Board, section 32 of the Urban Rent Control Act is inapplicable; and secondly, that section 56 of the Specific Relief Act does not stand in the way of an injunction being granted in the manner asked for by him. In my opinion, there is ample force in both these contentions.

Now, section 32 of the Urban Rent Control Act in so far as relevant for the purpose in hand reads:

> "Nothing in this Act shall apply to any premises in respect of which the Government or a Department of the Government . . . is the landlord, or to any premises which have or may come into the possession of the Government or a Department of the Government . . . as a result of proceedings under the Land Acquisition Act or the Defence of Burma Act or otherwise:"

It has not been alleged by the 1st defendant-respondent, the State Pawnshop Management Board, that the whole of the premises formerly occupied by War Cheng Pawnshop including the portion of the verandah sublet to the plaintiff-appellant K. Mohideen had come into the possession of the State Pawnshop Management Board, as a result of proceedings under the Land Acquisition Act or the Defence of Burma Act or under any other statutory provision of law.

On the other hand, it is an admitted fact that the premises in suit, namely, the portion of the verandah, is in the actual physical possession of the plaintiff-appellant K. Mohideen. Consequently, it was entirely wrong for the learned trial Judge to have come to a finding that on the pleadings alone, section 32 of the Urban Rent Control Act must be held to be applicable to the case. Besides, what the plaintiff-appellant seeks in the suit under appeal is not a relief to which the provisions of the Urban Rent Control Act are applicable. Consequently, the reference to section 32 of the Urban Rent Control Act seems to be entirely irrelevant.

Regarding section 56 of the Specific Relief Act, the sheet-anchor of the argument of the learned trial Judge against the maintainability of the present suit is the decision in the case of *Tan Kong Bu and two others* v. *Buildings Engineer, Rangoon Municipal Corporation and one* (1). There, it was held that statutory functions that are assigned to and performable by a municipal body such as the Corporation of Rangoon, are regarded as the same as *public duties* assigned to and performable by any department of the Government and that therefore section 56 (*d*) of the Specific Relief Act operated as a bar to such a suit against the Corporation of Rangoon. In coming to this decision, U Chan Tun Aung C.J., relied upon the observations of U Aung Tha Gyaw J., in *Mohamed Ebrahim* v. *Municipal Corporation of Rangoon and two others* (2), wherein the learned Judge said:

> "Moreover, under section 56 of the Specific Relief Act, an injunction cannot be granted to interfere with the public duties of a department of Government which, in a sense, the Municipal Corporation of the City of Rangoon is. It is not the practice of the Court to interfere with the Corporate bodies unless they are manifestly abusing their power."

(1) (1958) B.L.R. 20.

(2) Civil Regular Suits Nos. 74 & 75 of 1952 of the High Court.

H.C. 1960

K. MOHIDEEN v. THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

As pointed out by the learned Chief Justice in *Tan Kong Bu's* case (1), the observations of U Aung Tha Gyaw J., stemmed from a decision of the Bombay High Court in *Patel Panachand Girdhar and others* v. *The Ahmedabad Municipality* (2). Consequently, it is necessary to refer to the Bombay case to see under what circumstances the decision was given therein. There, the plaintiffs sued the Ahmedabad Municipality for an injunction restraining the municipality from removing a *chora* and *parabdi* alleging that the *chora* and *parabdi* stood on a site belonging to the inhabitants of Hanuman Street in Ahmedabad and that the municipality had attempted to remove the same without giving proper notice. The defendant municipality pleaded, *inter alia*, that the site of the *chora* and *parabdi* was part of a public street and as such was vested in the municipality; that the municipality had authority to remove the structures under section 33 of the Bombay District Municipal Act (VI of 1873); and that the suit was bad for want of notice under section 48 of Bombay Act II of 1884. The Subordinate Judge disallowed these pleas and passed a decree granting the injunction sought. On appeal to the District Court the learned District Judge reversed the decree holding that the suit was bad for want of notice under section 48 of the Bombay Act II of 1884, and that the ground upon which the *chora* and *parabdi* stood did not belong to the plaintiffs but to the municipality. The plaintiffs then appealed to the High Court. The High Court then observed that regarding the question whether the site formed part of a public street, the learned District Judge had not come to any very clear decision on the point and that as the site was at the time of the suit covered by a *chora*, it was for the municipality, which alleged that it formed part of the public street to prove facts from which it could be inferred that the allegation was correct.

(1) (1958) B.L.R. 20. (2) I.L.R. 22 Bom. 230.

The High Court also observed that assuming that the site of the *chora* formed part of the public street the discretion of taking action or otherwise under the 3rd clause of section 33 was vested in the municipality, which alone could determine whether or not the removal of a building erected contrary to the provisions of section 33 was or was not a measure likely to promote the public convenience and that if the municipality had adopted the proper procedure no Court could review its decision on the ground that in the opinion of the Court the removal of the building was not likely to promote public convenience. It was further observed that the legislature having confided to the municipality, and the municipality alone, the duty of deciding what measures within its legal powers were for the public convenience, and its discretion was not subject to control by the Courts—*vide Allcroft* v. *Lord Bishop of London* (1).

It is clear, therefore, from the Bombay decision that if the site of the *chora* did not form part of a public street the municipality would not have the power to order its removal.

Now, in the annotation to section 56 of the Specific Relief Act by Iyer and Anand, the learned authors made these remarks at page 771 of the 4th Edition:

> " . . . when a public body exceeds or abuses the powers conferred by the Legislature, a remedy by way of action or suit is available to the injured party. A suit for declaration that the road on which the plaintiff's house stands is his own land and not municipal property and for the withdrawal of a Magistrate's order requiring the demolition of the house is competent . . ."

One of the cases relied upon by the learned authors for these observations is *The Gaekwar Sarkar of Baroda and another* v. *Gandhi Kachrabhai Kasturchard* (2). There the plaintiff Kasturchand sued the defendants The Gaekwar Sarkar

(1) (1891) A.C. 666. (2) I.L.R. 27 Bom. 344 (P.C.).

H.C. 1960

K. MOHIDEEN v. THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

of Baroda and another for damages for injury alleged to have been caused to the plaintiff's fields by the negligence of the defendants in the construction and working of the Viramgam-Mehsana Railway, which was owned by the Gaekwar of Baroda. It was held by the Privy Council that the defendants by the negligent construction of a railway made in the exercise of their powers under the Indian Railways Act (IX of 1890), caused the plaintiff's lands to be flooded in the rainy season and consequently damaged and that it being shown that the defendants had exceeded or abused their statutory powers, the plaintiff had a remedy by way of suit for damages. Concluding their judgment, their Lordships of the Privy Council remarked:

> "Their Lordships are, therefore, of opinion that the appeal must be dismissed, but they think that it will be better that the injunction should be in general terms, restraining the defendants from flooding the lands of the respondent or causing or permitting them to be flooded by the works of the Mehsana-Viramgam Railway."

It is, therefore, clear that it is within the rights of a resident of the Union of Burma to file a suit against a department of the Government restraining it from doing a tortious act against him. The plaintiff in the case now under appeal was merely seeking to prove that he was in law a tenant of the defendant—the State Pawnshop Management Board and that the defendant should therefore be restrained from forcibly ejecting him from the premises in suit. I see no reason why such a suit should not be maintainable in law. It may be that when the facts are fully canvassed a mere declaration on the part of the Court that the plaintiff is a sub-tenant in respect of the premises in suit will be quite sufficient to restrain the State Pawnshop Management Board from taking the law into its own hand. However that may be, the learned trial Judge was wrong in having dismissed the plaintiff-appellant's suit on the ground that

section 56 of the Specific Relief Act stands in the way of the plaintiff from filing such a suit.

In the result the appeal succeeds, the judgment and decree of the trial Court are set aside and under the provisions of Order XLI, Rule 23 of the Civil Procedure Code, the suit is remanded to the trial Court to re-admit it under its original number in the register of civil suits and proceed to determine it in accordance with law. The costs of this appeal must abide the final result of the suit on the merits ; Advocate's fee being assessed at 5 (Five) Gold Mohurs.

1 L.C. 960

K. MOHIDEEN v. THE STATE PAWNSHOP MANAGEMENT BOARD AND ONE.

U SAN MAUNG, J.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960 — *July* 26.

KO KYIN MYAING (APPELLANT)

v.

DAW MAI SHEIN (RESPONDENT).*

Urban Rent Control Act, s. 11 (1) (f)—*Omission to specify nature of bond—Decree not a nullity on that account.*

The mere fact that the appellate Court had omitted to specify the nature of the bond to be executed by the plaintiff while passing a decree for ejectment after setting aside the judgments and decrees of the lower Courts as required by clause (*f*) of s. 11 (1) of the Urban Rent Control Act does not make the decree for ejectment a nullity.

S. A. Nathan v. *S. R. Samson*, 9 I.L.R. Ran. 480 (F.B.), followed.

Hla Sein for the appellant.

D. N. Dutt for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an appeal by Ko Kyin Myaing the judgment-debtor in Civil Regular Suit No. 41 of 1951 of the Township Court of Bassein West in which a decree for his ejectment from the premises in suit was passed in favour of the plaintiff-respondent Daw Mai Shein. The circumstances leading to the present appeal are briefly these.

On the 22nd January 1951 Daw Mai Shein filed a suit for the ejectment of Ko Kyin Myaing from the two southern rooms of a house No. 6, Commissioner Road, Bassein, on the ground that he was her tenant and that the premises were required by her *bona fide* for her own residence, the suit being one under section 11 (1) (*f*) of the Urban Rent Control Act. That suit was dismissed by the trial Judge on the 8th September 1952 and the appeal to the Additional District Court of Bassein by the plaintiff Daw Mai Shein

* Civil 2nd Appeal No. 2 of 1959 against the decree of the Additional District Court, Bassein, dated the 20th December 1958, in Civil Appeal No. 12 of 1958.

was dismissed on the 18th June 1953 by the learned Additional District Judge in his Civil Appeal No. 9 of 1952. Daw Mai Shein appealed to this Court and the learned Single Judge of this Court (U Aung Khin, J) by his order dated the 21st June 1956 in Civil Second Appeal No. 75 of 1953 set aside the judgment and decree of the Courts below and directed that there should be a decree for ejectment in favour of the plaintiff Daw Mai Shein as aginst the defendant Ko Kyin Myaing. The learned Judge, however omitted to mention in his Judgment the nature of the bond which should be executed by the plaintiff Daw Mai Shein for the purpose of the decree for ejectment in her favour as required by clause (*f*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act, which reads:

> "11. (1) Notwithstanding anything contained in the Transfer of Property Act or the Contract Act or the Rangoon City Civil Court Act no order or decree for the recovery of possession of any premises to which this Act applies or for the ejectment of a tenant therefrom shall be made or given unless—
>
> * * * * *
>
> (*f*) the building or a part thereof to which the Act applies is reasonably and *bona fide* required by the owner for occupation by himself exclusively for residential purposes and the owner executed a bond in such amount as the Court may deem reasonable that the said premises will be occupied by himself and that he will give effect to such purpose within three months from the date of vacation of the premises by the tenant."

Ko Kyin Myaing appealed against the judgment and decree of the learned Single Judge of this Court to a Bench of this Court under section 20 of the Union Judiciary Act. In that appeal he did not, however, take as a ground that no decree for ejectment in favour of Daw Mai Shein should be passed until and unless she had executed a bond as required by clause (f) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act. His only ground of appeal was that in view of

H.C. 1960

KO KYIN MYAING v. DAW MAI SHEIN.

U SAN MAUNG, J.

the fact that there was a concurrent finding of the two Courts below that Daw Mai Shein did not require the premises *bona fide* for her own residence the learned Single Judge of this Court was wrong in giving her a decree thus setting aside the concurrent findings of the two lower Courts. This contention was, however, not accepted by a Bench of this Court and Ko Kyin Myaing's appeal was dismissed on the 26th August 1957 in Civil Second Appeal No. 1 of 1956. Ko Kyin Myaing then went up to the Supreme Court for the grant of special leave to appeal but his application was dismissed by the Supreme Court on the 5th February 1958.

On the 28th February 1958 Daw Mai Shein filed an application before the Township Court of Bassein West for the execution of the ejectment decree and her application gave rise to civil Execution Case No. 10 of 1958 of that Court. The judgment-debtor Ko Kyin Myaing then filed an objection against the application for the execution of the decree that the decree which was sought to be executed was not a decree in conformity with the statutory provisions of section 11 (2) of the Urban Rent Control Act and that therefore it was not executable and that even assuming a security bond could be executed at that stage the amount fixed should be not less than K 20,000. The Township Judge, however, directed the decree-holder Daw Mai Shein to execute a bond for K 1,000 and this having been done ordered that the execution should proceed.

Ko Kyin Myaing then appealed to the Additional District Court of Bassein and the learned Additional District Judge by his order dated the 22nd August 1958 in Civil Appeal No. 4 of 1958 dismissed the appeal holding that a decree passed by the High Court was not a nullity because of the failure to specify the nature of the bond to be executed under section 11 (1) (*f*) of the Urban Rent Control Act and that the amount of K 1,000 fixed as security by the

Additional District Judge was sufficient. The judgment-debtor Ko Kyin Myaing again objected to the execution of the decree and his objection was overruled by the Township Judge by his order dated the 6th October 1958. Ko Kyin Myaing again appealed to the Additional District Judge, Bassein and the learned Additional District Judge by his order dated 20th December 1958 in his Civil Appeal No. 12 of 1958 rejected Ko Kyin Myaing's appeal, pointing out that the matter had been fully dealt with in his previous order dated 22nd August 1958 in Civil Appeal No. 4 of 1958.

The present appeal by Ko Kyin Myaing is against the order of the District Judge dated 20th December 1958 in his Civil Appeal No. 12 of 1958.

No doubt, the learned Single Judge of this Court should, in his order dated the 21st June 1956 in Civil Second Appeal No. 75 of 1953, have specified the nature of the bond which should have been executed by Daw Mai Shein for the purpose of obtaining a decree for ejectment under section 11 (1) (*f*) of the Urban Rent Control Act. However, the failure to specify the nature of the bond to be executed by the plaintiff Daw Mai Shein did not make the decree passed by the learned Single Judge of this Court a nullity. See *S. A. Nathau* v. *S. R. Samson* (1) where it was held that:

> "A subsisting decree passed by a duly constituted Court, that has not been set aside in proceedings by way of appeal, revision, review or otherwise by due process of law, is not to be treated as a mere nullity, but is binding and conclusive against the parties thereto duly impleaded in the suit. A Court to which such a decree has been transferred for execution must take the decree as it stands, and is not entitled to question the validity of the decree upon the ground that the decretal Court had no jurisdiction, territorial, personal, or pecuniary, to pass it."

(1) 9 I.L.R. Rangoon Series, 480 (F.B.).

H.C.
1960

KO KYIN MYAING
v.
DAW MAI SHEIN.

U SAN MAUNG, J.

The proper course which the defendant Ko Kyin Myaing should have adopted was to have made the failure of the learned Judge to specify the nature of the bond to be executed by the plaintiff a ground of appeal in Special Civil Appeal No. 1 of 1956 to a Bench of this Court. By his failure to do so, Ko Kyin Myaing must be deemed to have waived this objection to the decree passed in favour of the plaintiff Daw Mai Shein. His subsequent objections to the execution of the decree by Daw Mai Shein were rightly overruled by the learned Township Judge, Bassein West and by the learned Additional District Judge, Bassein, in appeals against the orders of the learned Township Judge.

The present appeal fails and is dismissed with costs. Advocate's fees 3 Gold Mohurs.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J.

MA NGWE KHIN (APPELLANT)

v.

MA YI SEIN AND ONE (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

July 14.

Oral partition of family property—Permissible—Transfer of Property Act s. 54—Sale of immoveable property—Inadmissible sale deed—Possession can constitute delivery to satisfy para. (3) of.

Where no writing is expressly required by law, a partition of family property between heirs can be effected orally without writing.

Gyannessa and others v. *Mobarakannessa and others*, I.L.R. (1898) 25 Cal. 210; *P.K.A.C.T. Chockalingam Chetty* v. *Yaung Ni and two others*, (1912) 6 L.B.R. 170; *Maung Po Kin and two others* v. *Maung Shwe Bya*, I.L.R. 1 Ran. 405, referred to.

Nalam Ramayya and otners v. *Nalam Achamma*, A.I.R. (1944) Mad. 550, distinguished.

When the vendees are already in possession of the suit property, namely, a piece of land, at the time of the sale, such acts on the part of the vendor as making certain declaration or entering into certain writing, even if such writing is inadmissible in evidence, yet they can constitute delivery of the property to satisfy s. 54, para. (3) of the Transfer of Property Act.

Maung Mya Maung v. *Ma Khine and others*, (1937) 166 I.C. 267; *Daya Ram* v. *Sita Ram and others*, A.I.R. (1925) All. 206; *Kulachandra Ghosh* v. *Jogendrachandra Ghosh*, (1933) I.L.R. 60 Cal. 384, referred to.

S. 54 of the Transfer of Property Act clearly recognises sale of tangible immoveable property less than the value of one hundred kyats by effective delivery of possession; and even if there is an unregistered deed of sale, such sale would not be rendered nugatory for want of proof thereof, where title thereto has been made effective by delivery of possession to the buyer.

Khin Maung (1) for the appellant.

Ong Shein Woon for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—The plaintiff-appellant, claiming to be the owner of a plot of land in Bilin Town, being Holding No. 84-B, measuring about ·335 of an acre in the occupation of defendant-respondents who had constructed

* Civil 2nd Appeal No. 17 of 1959 against the decree of the District Court, Thaton, dated the 16th March 1959, in Civil Appeal No. 1 of 1959.

H.C. 1960

MA NGWE KHIN v. MA YI SEIN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

some buildings thereon sought to evict them in the Township Court of Kyaikto. The defendant-respondents resisted the plaintiff-appellant's suit asserting that they had been in continuous occupation of the same for more than 18 years with the permission of Maung Chit Sein (deceased) a cousin of the first defendant-respondent Ma Yi Sein, and that while in actual occupation thereof, their title thereto was perfected by an oral transfer by way of sale in their favour by Ma Phwa Tin some 8 years prior to the filing of the suit, Ma Phwa Tin being no other than the wife of Maung Chit Sein (deceased). The plaintiff-appellant is the step-mother of Maung Chit Sein (deceased), being the wife of U Ba Tin, who pre-deceased her. The land in question admittedly forms part of one U Chone's estate, and on the death of U Chone, it devolved on his son U Ba Tin, and then on latter's death on Maung Chit Sein, the grand-son of U Chone. At the trial before the Township Judge, Kyaikto, though Ma Phwa Tin was not a party to the suit, a lot of unnecessary issues were raised, among which were the followings:

(1) Whether Maung Chit Sein inherited the suit property or not ?

(2) Whether Ma Phwa Tin is the legal wife of Maung Chit Sein?

The trial Judge at first decided in plaintiff-appellant's favour, holding *inter alia* that the suit land forming as it was a part of U Chone's estate, and Maung Chit Sein being the grand-son of U Chone it had devolved upon him through his father U Ba Tin, deceased ; but that there being no family partition of U Chone's estate, Maung Chit Sein's wife Ma Phwa Tin could not validly effect its sale in favour of the defendant-respondent. The trial Judge also finds that the plaintiff-appellant, as wife of U Ba Tin has a legal title to the suit land. Hence, a decree for ejectment was

given in her favour. On appeal by the defendant-respondents to the District Court of Thaton, the case was remanded to the Township Court for the determination of the following issues:

(1) Whether there was a partition of property left behind by U Ba Tin between Maung Chit Sein and the step-mother Ma Ngwe Khin (the plaintiff-appellant)?

(2) If there was a partition, when was the partition effected—the year and the month?

(3) What were the properties obtained by each of them?

Full opportunity was given by the Township Court to the parties to produce further evidence, and after appraisal of the evidence so given, the trial Court made the following findings on the said issues:

(1) There had been a partition of U Ba Tin's property;

(2) The partition took place 16 years ago;

(3) The plaintiff-appellant Ma Ngwe Khin obtained a sugar plantation and *kaing* plantation and Maung Chit Sein obtained the house-site property (in suit).

On the basis of above findings, the first appellate Court reversed the trial Court's judgment and decree and dismissed the plaintiff-appellant's suit. I may here observe that the lower appellate Court's finding with regard to the defendant-respondents' actual possession of the suit land for 12 years after the partition of U Ba Tin's estate between the plaintiff-appellant, and Maung Chit Sein (deceased) the husband of Ma Phwa Tin is quite correct; and there is ample evidence to support that finding of fact, especially on the basis of testimony given by U Chit Maung (DW 6). The trial Court has also held that the partition took place some 16 years ago and this concurrent finding of fact by

H.C. 1960

MA NGWE KHIN v. MA YI SEIN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

two lower Courts on evidence duly recorded cannot in my view be challenged here. However, it has been argued before me, that the so-called partition of U Ba Tin's estate being an oral partition was invalid in law, and secondly, it is urged that, even if an oral partition of family property can be effected yet, the sale effected by Maung Chit Sein's wife Ma Phwa Tin in favour of the present defendant-respondents was ineffective, being not in compliance with section 54 of the Transfer of Property Act, *i.e.*, for want of registration of sale-deed. I am afraid, both these contentions must fail. There is ample authority to the effect that, as envisaged in section 9 of the Transfer of Property Act, where no writing is expressly required by law, a partition of family property between heirs can be effected orally without writing. [See *Gyannessa and others* v. *Mobarakannessa and others* (1); *P. K. A. C. T. Chockalingam Chetty* v. *Yaung Ni and two others* (2); *Maung Po Kin and two others* v. *Maung Shwe Bya* (3)]. However, in support of, his argument that no oral partition of the family property can be made, the learned Counsel for the plaintiff-appellant cited the Full Bench decision of *Nalam Ramayya and others* v. *Nalam Achamma* (4). Clearly, this decision is of no help to his case. In that decision, a co-sharer who happened to be in sole enjoyment of a particular property sought to eject another co-sharer who had disturbed his possession, relying upon an unregistered partition-deed thereof. It was held that the Court can regard the property as still belonging to the joint family, inasmuch as partition of the family property could not be proved for want of registration of the said partition-deed. Thus, this decision has no relevancy whatsoever to the facts and circumstances obtaining in the present case. What has been sought to prove in the case under appeal is the factum of oral parti-

(1) I.L.R. (1898) 25 Cal. p. 210.
(2) (1912) 6 L.B.R. p. 170.
(3) 1 Ran. I.L.R. p. 405.
(4) A.I.R. (1944) Mad. p. 550.

tion having taken place some years back after the death of U Ba Tin and then the family arrangement thereunder, by which the plaintiff-appellant and her step-son Maung Chit Sein (deceased) took over their respective shares as inheritance.

The second ground urged has also no substance. The evidence of Ma Phwa Tin is quite specific that when she sold the suit land to the defendant-respondents on the death of her husband she sold it for K 50 only. She also stated that the defendant-respondents were already in actual possession of the suit land for several years prior to her sale for K 50. However, an admission by her that she was again given, out of sympathy for her, a sum of K 50 a few months later by the defendant-respondents, and that the sale transaction was then completed by a written deed, was made much capital of by the appellant's Counsel, contending that the written document being unregistered, contrary to section 54 of the Transfer of Property Act, the defendant-respondents obtained no legal title to the said property. Be that as it may, the sale of tangible immoveable property according to section 54 of a value of less than Rs. 100 can be made effective in two ways, *viz*:—(1) by registered instrument or (2) by delivery of property. Therefore, even if a written document had been made when Ma Phwa Tin received as gift an additional K 50 from the defendant-respondents yet, in my opinion, in view of both the lower Court's finding to the effect that the defendant-respondents were already in continuous possession of the suit property for more than 12 years, and in view of an already completed sale when she received K 50 from the defendant-respondents it must be held that that continued possession was converted into delivery of possession in their favour at the time of the sale transaction. In other words, when the vendees are already in possession of the suit property at the time of the sale, such acts on the part of the vendor as making certain declaration or entering into

H.C. 1960

MA NGWE KHIN v. MA YI SEIN AND ONE.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

certain writing, even if such writing is inadmissible in evidence, yet they can constitute delivery of the property to satisfy section 54, paragraph (3) of the Transfer of Property Act. [See *Maung Mya Maung* v. *Ma Khine and others* (1) ; *Daya Ram* v. *Sita Ram and others* (2) ; *Kulachandra Ghosh* v. *Jogendrachandra Ghosh* (3)]. Thus, I am unable to subscribe to the view put forth by the learned Counsel for the appellant that the defendant-respondents have no legal title to the property in suit. Section 54 of the Transfer of Property Act clearly recognises sale of tangible immoveable property less than the value of one hundred kyats by effective delivery of possession ; and even if there is an unregistered deed of sale, such sale would not be rendered nugatory for want of proof thereof, where title thereto has been made effective by delivery of possession to the buyer. Such being my view of this appeal, it is therefore dismissed with costs.

(1) (1937) Indian Cases, Vol. 166 p. 167. (2) A.I.R. (1925) All. p. 206.
(3) (1933) I.L.R. Vol. 60, Cal. p. 384.

APPELLATE CIVIL.

Before U Aung Khine and U Ba Thoung, JJ.

MA TIN AND ONE (APPELLANTS)

v.

P. P. ANANTHANARAYANA AIYAR (RESPONDENT).*

H.C. 1958

July 28.

Liabilities (War-time Adjustment) Act, s. 3—Leave under—Separate application for—Not necessary, s. 5—Holding of inquiry before forming opinion—Not imperative.

The Liabilities (War-time Adjustment) Act nowhere says that a separate application must be filed in the execution proceedings for leave of the Court under s. 3 of the said Act to execute any decree or order. It would suffice if an application for leave is made in Court orally if not by a written application.

When an application for leave to execute the decree is made, it is not imperative that the Court should hold an inquiry as to whether the judgment-debtor would or would not be able to satisfy the decree immediately, because s. 5 of the Act does not require that such an inquiry should be held before leave is granted or refused by the Court.

Myint Soe for the appellants.

Than Aung for the respondent.

U BA THOUNG, J.—This is an appeal against the order of the District Judge, Bassein, granting leave to the respondent decree-holder under section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act, in Civil Execution Case No. 1 of 1949 which arose out of Civil Regular Suit No. 7 of 1940 of the District Court of Bassein. That suit was compromised and a compromise decree was passed on 18th January 1946 whereby it was agreed that for a sum of K 11,000 of which K 3,000 was to be paid by December 1945 and

* Civil Misc. Appeal No. 85 of 1955 against the order of the District Court of Bassein, dated the 5th October 1955 in Civil Execution No. 1 of 1949.

NOTE.—Through inadvertence this judgment was not reported in the appropriate issue of the *Burma Law Reports—Ed.*

H.C. 1958

MA TIN AND ONE v. P. P. ANANTHANARAYANA AIYAR.

U BA THOUNG, J.

the balance by August 1946, the suit properties were to be returned to the appellants judgment-debtors, and that in default, the amount left unpaid plus a penalty of K 1,000 was to be recovered by sale of the suit properties. The appellants judgment-debtors failed to pay the second amount of K 8,000 by its due date 22nd August 1946 whereupon the respondent decree-holder sought to execute the said compromise decree. The appellants judgment-debtors opposed the application on the ground that it was time barred and that the decretal amount K 8,000 had been paid. It was found that the application was not time barred, and on an enquiry being made in Civil Miscellaneous Case No. 9 of 1949 as to the satisfaction or non-satisfaction of the decretal amount of K 8,000, the District Judge came to a finding that the payment of the decretal amount of K 8,000 was not proved.

On appeal to the High Court against that order, the High Court in its Civil Miscellaneous Appeal No. 65 of 1951 upheld the finding of the District Judge and dismissed the appeal. Subsequent to that, the appellants judgment-debtors again opposed the application for execution on the ground that the application was not maintainable as it had not complied with the provisions of section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act, 1945. The learned District Judge held that the respondent-plaintiff's application for execution was in compliance with section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act; that the appellants judgment-debtors were not unable to satisfy the decree immediately, and accordingly leave was granted to the respondent-plaintiff to execute the decree.

The learned Counsel, for the appellants judgment-debtors, contends *Firstly* that no separate application had been filed in the execution proceedings to obtain leave of the Court under section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act and that such an application was necessary and hence the Court should not have granted leave under

ection 3 of the said Act. *Secondly* that the learned District Judge had granted leave without holding an inquiry as to the ability or otherwise on the part of the appellants judgment-debtors to satisfy the decree.

Regarding the contention that a separate application was necessary to obtain leave of the Court under section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act and that there was no such application filed in the execution proceedings, we do not think that there is any force in that contention ; for nowhere in the Liabilities (War-time Adjustment) Act, has it said that a separate application must be filed in the execution proceedings for leave of the Court under section 3 of the said Act to execute any decree or order. Therefore it appears that it would suffice if an application for leave is made in Court orally if not by a written application. In this case it is apparent from paragraph 6 of the written objection, filed by the respondent decree-holder that the required leave of the Court was asked for by him in his written objection, and it is also apparent from the order of the learned District Judge that he had acted on it and had treated it as an application for leave.

Regarding the second contention that the learned District Judge should have held an inquiry as to whether the appellants judgment-debtors would or would not be able to satisfy the decree immediately, we are also of the opinion that it is not imperative that the Court should hold an inquiry on such matter ; for the procedure, as laid down under section 5 of the Act on an application for leave to execute the decree, does not say that such an inquiry should be held before leave is granted or refused by the Court. Section 5 of the Act reads :

> " If, on an application for such leave as is required under section 3 or section 4 for the exercise of any of the rights and remedies mentioned in those sections, the Court is of opinion that the person liable to satisfy the decree or order is unable immediately to do so by reason of war circumstances, the

H.C. 1958

MA TIN AND ONE v. P. P. ANANTHANARAYANA AIYAR.

U BA THOUNG, J.

Court may refuse leave for the exercise of that right or remedy or give leave therefor subject to such terms, restrictions and conditions as the Court thinks fit."

It therefore appears that the Court may refuse leave or grant leave if in it's opinion the person liable to satisfy the decree or order is unable or is able to satisfy the decree immediately. Nowhere in that section has it said that an inquiry must be held by the Court to form it's opinion before refusing or granting leave under section 5. Of course the Court could not act arbitrarily in forming it's opinion; but so long as there are reasons to believe that the person liable to satisfy the decree would be able or would not be able to satisfy the decree on account of war circumstances, the Court could accordingly form an opinion without holding an inquiry. In the present case the learned District Judge opined that the appellants judgment-debtors would be able to satisfy the decree because in one of their objections to the respondent decree-holder's application for execution, they had even alleged that they had paid the decretal amount of K 8,000. Thus, it cannot be said that the learned District Judge was wrong in forming the opinion that the appellants judgment-debtors would be able to satisfy the decree, and in granting leave accordingly under section 3 of the Liabilities (War-time Adjustment) Act. The appeal therefore fails and it is dismissed with costs. Advocate's fees K 51.

U AUNG KHINE, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Aung Khine and U Ba Thoung, JJ.

MESSRS. LAKHANY BROTHERS (APPLICANTS)

v.

SIN TEIK AND ANOTHER (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

July 30.

Urban Rent Control Act, s. 11 (1) (d)—"*Vacation*"—*Meaning of.*

Where it is contended that as the respondents failed to vacate the premises in suit but had to be forcibly ejected therefrom the applicants are not bound by the terms of the bond executed by them under s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act on the ground that the word "vacation" used in clause (*d*) of s. 11 (1) of the Act means voluntary going away from the premises and not "vacation" by forcible ejectment.

Held: That the vacation of a premises can either be voluntary going away from there by the tenant or by ejectment.

Ba Maw and *Zali Maw* for the applicants.

Tin Maung for the respondents.

U AUNG KHINE, J.—This is an application for review of the judgment and decree passed on the 27th August 1958 in Civil Miscellaneous Appeal No. 18 of 1956 of this Court.

It is contended that the order in the above appeal was passed under a misapprehension of the true state and circumstances of this case and thus has led to the failure of the Court to consider a vital point involved in the case. The point referred to revolves around the bond executed by the applicants under section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act.

In Civil First Appeal No. 19 of 1951 of this Court against the judgment and decree passed by the Rangoon City Civil Court in Civil Regular No. 977 of 1950 out of which this matter arose, except for a slight modification the appeal was dismissed and the following observations were made:

"We ought to add that the conditions of a bond to be executed under clause (*d*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent

* Civil Misc. Application No. 52 of 1958. Application for review under Order 47, Civil Procedure Code.

H.C. 1960

MESSRS. LAKHANY BROTHERS v. SIN TEIK AND ANOTHER.

U AUNG KHINE, J.

Control Act should follow strictly the direction given in that clause. It should have been that the plaintiffs are directed to enter into a bond for a sum of Rs. 10,000 that they will erect a building on the site in question within one year from the date of the vacation of the premises by the defendants and that they will, if so desired by the defendants, reinstate them on the premises in question on completion of the erection of the building in case it is erected for the purpose of letting."

In Civil Miscellaneous Appeal No. 18 of 1956, one of the grounds raised was in the following terms:

"For that the learned trial Judge failed in not taking into consideration the obstructive attitude of the respondents since the date of the execution of the bond thus preventing the appellant from getting vacant possession of the suit premises up to the 6th December 1954 after a period of two years and 7 months."

As stated in the judgment passed in that appeal although several points were raised in the Memorandum of Appeal, the learned Advocate for the appellant stressed his argument on three points only and this ground of appeal above-quoted was not advanced at the time of argument.

It is quite clear on record that although the applicants executed the bond as directed in Civil First Appeal No. 19 of 1951 on 26th April 1952, the respondents did not vacate the premises till they were forcibly ejected after a lapse of over two years. It is submitted that the word "vacation" used in clause (*d*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act means voluntary going away from there and definitely not "vacation" by forcible ejectment and therefore it is further submitted that as the direction given by the Court has not been adhered to by the tenants the spirit of the law has been contravened, and therefore, the terms of the bond are no longer binding on the applicants. In support of this contention, the learned Advocate for the applicants cited the case of *Hajee Mohamed Akbar* v. *U Mya* (1). That was a case in which one of the terms in the bond

(1) (1958) B.L.R. 257.

executed was that the building should be completely re-erected within a specific time after the ejectment of the tenant. This term was clearly beyond the scope of section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act and therefore the bond was held to be invalid as being *ultra vires*. The learned Advocate for the applicants also cited the cases of *Nazir Ahmed* v. *King-Emperor* (1), *Pal Singh Santa Singh* v. *The State* (2) and *Gaw Tun Shwe* v. *Ma Kyin Aye* (3) to show that wherever a power is given by law to do a certain thing in a certain way, the thing must be done in that way or not at all and that other matters of performance are necessarily forbidden. We have no dispute with the above principle enunciated in these rulings and it is our purpose here to see whether the drawing up of the bond in this case has been done in accordance with the direction given by the Court.

H.C. 1960

MESSRS. LAKHANY BROTHERS v. SIN TEIK AND ANOTHER.

U AUNG KHINE, J.

It requires close examination to see as to whether the words used in the bond under consideration are beyond the scope of section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act. The submission made by the learned Advocate is no doubt a plausible one but we doubt whether the word " vacate " used in section 11 of the Urban Rent Control Act has only this restricted meaning given to it by the learned Advocate for the applicants. The vacation of a premises can either be by voluntary going away from there by the tenant or by ejectment.

Furthermore, it must not be forgotten that the tenant is never a party in the execution of such bonds so that the terms therein can bind him.

The learned Advocate for the respondents, on the other hand, asserted that there is no provision in the Urban Rent Control Act that in an ejectment suit where a bond has to be taken, a tenant should be refused re-instatement if he does not give up peaceful possession and he has to be ejected from the premises. This assertion is correct and probably

(1) (1936) (P.C.) p. 253. (2) A.I.R. (1955) Punj. 18.
(3) (1952) B.L.R. 254.

H.C. 1960

MESSRS. LAKHANY BROTHERS v. SIN TEIK AND ANOTHER.

U AUNG KHINE, J.

a situation like this was not foreseen by the framers of the Act. Be that as it may, when the bond itself which is written in Burmese is referred to, we find the use of the following words— "တုံးခံရုံးကို နှင်ထုတ်ပြီးမှသာနော်" in the operative clause. The meaning is clear, *i.e.*, "after the ejectment of the defendants" and clearly not after peaceful vacation.

This rather placed the applicants in a predicament after the submission made by their learned Advocate. Nothing daunted, the learned Advocate for the applicants now contended that as the terms of the bond are not in accord with the direction given by the Court the bond must be held void. We find it hard to appreciate this view expressed because the bond was executed by the applicants who had legal assistance throughout. They cannot be allowed to go back upon what they have promised in clear and precise terms merely because they now allege that they had entered these terms in the bond under a misapprehension of the direction given by the Court; it was their business to know with or without legal advice as to what concerned them most in the matter. The law is clear on the point. (*See* sections 21 and 22 of the Contract Act).

Referring back to the interpretation of the word "vacation" we would reiterate that the meaning given to it by the learned Advocate for the applicants is too restricted and the word "vacation" by common usage is applied also to vacation of premises by ejectment. We cannot therefore uphold the contention that the terms of the bond in question are beyond the scope of clause (*d*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act.

For these reasons, the application fails and accordingly it is dismissed with costs.

U BA THOUNG, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U Saw Ba Thein, J.

MARIAM BI (*a*) RAMZAN BI (APPELLANT)

v.

MOHAMED ALI (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Aug. 22.

Mohamedan Law, s. 352—Custody of male infant child under and above 7 years of ag —When Mohamedan mother loses right to custody of minor.

Although under s. 352 of Mulla's Mohamedan Law, the mother is entitled to the custody of an infant child who is a male child until he has completed the age of 7 years, yet the moment such a child exceeds the age of seven, the father automatically has the right to the custody of such a child.

Under the Mohamedan Law a Mohamedan woman found to be much married and leading an immoral life loses her right of the custody of her minor son.

Kyaw Khin for the appellant.

S. A. A. Pillay for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal arises out of an application by the appellant's previous husband, Mohamed Ali (the respondent) to gain the custody of a minor son, M. Mohamed. The appellant and the respondent were married in 1950 and by that marriage a son (M. Mohamed) was begotten But, they were divorced in the year 1953, and since then they have been living separately, the minor boy living with the appellant, the mother.

Before the trial Court, the respondent sought, under section 25 of the Guardians and Wards Act, to gain custody of the minor boy from the hands of the mother (the appellant). The grounds he put forth in support of his application were, *inter alia*, (i) " it is not in the interest of the minor and his moral upbringing that he should continue to remain with his mother " who, the respondent alleged, was leading an immoral life, and (ii) that the mother had

* Civil Misc. Appeal No. 52 of 1959 against the order of the High Court (Original Side), Rangoon,, in Civil Misc. Case No. 23 of 1959.

H.C. 1960

MARIAM BI (*alias*) RAMZAN BI *v.* MOHAMED ALI.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

no sufficient means to provide the young boy with a reasonable standard of education. This was opposed to by the appellant who denied all the assertions made by the respondent She maintained that she was capable of and in a position to give her minor son the necessary education, etc.

The parties being Mohamedans, the relevant Mohamedan Law was referred to and the learned trial Judge held, *inter alia*, relying upon section 357 of Mulla's "Mohamedan Law", (Fourteenth Edition) at page 299, that the respondent who is the natural father of the minor is the guardian of the minor, and that in the absence of any other good reasons to the contrary, he is entitled to the custody of the minor. Consideration was also given by the trial Judge to the evidence adduced by the parties; and regard being had to what would be conducive to the future welfare of the minor and also to a number of relevant factors, such as, the moral character of the appellant and her financial position, the trial Judge came to the conclusion that the appellant being a much married girl of 22 years of age, a fact borne out by her own testimony, that is, after her divorce from the respondent, she had lived and cohabited with a Telegu Hindu named Yellaya with whom she had a son; and that two years thereafter she left Yellaya for one Noor Islam (a Muslim) with whom she is now living, was not a fit and proper person in whose custody the minor should be entrusted, and allowed the custody order in favour of the respondent.

Two points have been urged in the appeal before us. Firstly: it is urged that the application made by the natural father, the respondent, under section 25 of the Guardians and Wards Act is misconceived, inasmuch as the minor had neither left, nor was ever removed from the custody of the respondent and that therefore, the proceedings in the trial Court should be held as a nullity. Secondly: it is urged that as the respondent admitted that he intends to take the minor to a boarding school in India for his future education,

such a removal would not only be detrimental to the welfare of the minor, but would also constitute a good ground for disqualifying the guardian from acting as such, having regard to the provisions of section 39 of the Guardians and Wards Act.

In our view, both the grounds put forth on behalf of the appellant are misconceived and cannot be sustained. As regards the first point ; true, there is no actual physical removal of the minor from the custody of his father, who, under the Mohamedan Law is his natural guardian, as the minor had followed his mother when he was only two years old, and when the divorce took place between the parents. But, it has been held in *Maung Zaw* v. *Maung Hla Din* (1) by a Bench of the late High Court of Judicature at Rangoon (Sir Arthur Page C.J. and Sen J.) and which has been followed in *Govindaswamy and another* v. *N. China Tambi* (2), (U Tun Byu, C.J. and U Si Bu, J.) that for the purpose of section 25 of the Guardians and Wards Act, a child must be deemed to have been all the time in the custody of father, the natural guardian, and that an objection raised or a refusal made against the father to the handing over of the child to the father clearly comes within the meaining of the term" is removed from the custody of a guardian " of his person as contemplated in the said section. In other words, what these two decisions lay down is that although a minor might not have been in the custody of father—the natural guardian—who is seeking the minor's custody, yet from the moment such custody was refused by another interested person, notwithstanding the fact that the minor has all the time been in the custody of the latter, such a refusal is deemed to be removal from the custody of the father (the natural guardian) for purposes of section 25 of the Guardians and Wards Act. Therefore, the first ground put forth by the learned Counsel for the appellant cannot be accepted.

(1) I.L.R. Ran. Series, Vol 12 (1934) p. 161. (2) (1952) B.L.R. (H.C.) 8.

H.C. 1960

MARIAM BI (*alias*) RAMZAN BI *v.* MOHAMED ALI.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Nor do we find any substance in the second ground put forward on the appellant's behalf. Section 39 of the Guardians and Wards Act has no application to the present case at all. In that section removal of the guardian can be made by the Court on the application of any interested person when the guardian ceases to reside within the local limits of the jurisdiction of the Court which appoints him as a guardian under clause (*h*) of section 39 of the Guardians and Wards Act. In the instant case, the respondent is the natural guardian under the Mohamedan Law. He is neither a guardian appointed by the Court nor by any instrument whatsoever. Besides, the respondent as a father, is a person best suited to look after the future education of the minor and if he contemplates sending his son over to India for that purpose, we fail to see why such a departure from Burma to India for further education would not be conducive to the welfare of the minor himself. The respondent runs a tailoring shop in 29th Street, Rangoon and earns quite a moderate income from his business, and although he has married again, he is, in our opinion, more suited to provide for the material welfare of the minor than the appellant who, on her own showing, has married many a time ; albeit she may have entertained some pious hopes about his welfare.

Moreover, the learned Counsel for the respondent has invited our attention to that part of Mohamedan Law relating to the disqualification of females for custody of children and it is quite clear therefrom that the appellant is definitely disqualified from keeping the minor in her custody. Section 354 of Mohamedan Law by D. F. Mulla (Fourteenth Edition), page 297, reads:

"354. *Females when disqualified for custody.*

A female, including the mother, who is otherwise entitled to the custody of a child, loses the right of custody—

(1) if she marries a person not related to the child within the prohibited degrees (ss. 260-261), *e.g.*, a stranger,

but the right revives on the dissolution of the marriage by death or divorce, or

(2) if she goes and resides, during the subsistence of the marriage, at a distance from the father's place of residence; or,

(3) if she is leading an immoral life, as where she is a prostitute; or

(4) if she neglects to take proper care of the child."

As is evident from the above, the appellant certainly loses her right of the custody of the minor in view of her own showing that: (1) she is a much married person and, (2) she has been found by the trial Court to be leading a somewhat immoral life.

It might be that under the Mohamedan Law, the mother is entitled to the custody of an infant child who is a male child until he has completed the age of 7 years; *vide* section 352 of Mulla's Mohamedan Law, yet the moment such a child exceeds the age of seven, the father automatically has the right to the custody of such a child (*Ibid*).

Viewing the case not only from factual aspects, but also from that of Mohamedan Law to which the parties are subject, we must hold that the appellant is not a suitable person to have custody of the minor, and that the finding of the trial Court allowing the respondent's application is quite justified. This appeal is therefore dismissed with costs. Advocate's fee: 3 Gold Mohurs.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

H.C. 1960

July 25.

MAUNG HLA BU (APPELLANT)

v.

MA MA GYI AND ANOTHER (RESPONDENTS).*

Urban Rent Control Act, s. 14A—Certificate under—Valid for subsequent suit; s. 11 (1) (d)—Suit under—Restricted to ejectment from land only—Unnecessary condition in bond entered into in.

Where the first suit for ejectment was infructuous for want of a valid notice to quit a second suit based on the same certificate under s. 14-A of the Urban Rent Control Act could be filed against the same defendant.

A suit for ejectment based on s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act can only be filed when the premises leased out to a tenant consists of land alone. This clause is irrelevant when the premises let out consists not only of land but also of the building standing thereon.

In a suit based on s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act the condition that in case the building is erected for the purpose of letting the landlord will reinstate the tenant who has been displaced from the land in the bond, is not necessary.

U Nyun for the appellant.

R. Jaganathan for the respondents.

U SAN MAUNG, J.—This is an appeal by Maung Hla Bu, the defendant in Civil Regular Suit No. 724 of 1954 of the City Civil Court of Rangoon against the judgment and decree in that suit for his ejectment from the premises known as House Site No. 80, Padauktan, Kemmendine, Rangoon and the temporary hut standing thereon. The facts leading to the institution of the present appeal are briefly these.

On the 2nd of January 1953, Daw Yin obtained a certificate under section 14A of the Urban Rent Control Act, 1948, from the Assistant Controller of Rents, Rangoon, to enable her to file a suit on the ground specified in Clause (*d*) of section 11 (1) of the Urban Rent Control Act, 1948,

* Civil 1st Appeal No. 19 of 1956 against the decree of the 4th Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Regular Suit No. 724 of 1956.

H.C. 1960 — MAUNG HLA BU v. MA MA GYI AND ANOTHER. — U SAN MAUNG, J.

for the ejectment of her tenant, the defendant-appellant Maung Hla Bu. She then filed a suit, being Civil Regular Suit No. 355 of 1953 of the Rangoon City Civil Court but the suit was dismissed on the ground that the notice terminating the tenancy was invalid in law. Daw Yin then filed the present suit on the 12th of May 1954 on the same certificate under section 14A of the Urban Rent Control Act. In this suit, she said that she was the landlady of the premises known as House Site No. 80, Padauktan, Kemmendine, Rangoon and the hut standing thereon, that the defendant Maung Hla Bu was her tenant in respect of the house site and the hut at a monthly rental of K 40 and that the present suit for ejectment was on the ground specified in Clause (*d*) of section 11 (*1*) of the Urban Rent Control Act, 1948 *vide* the certificate granted to her by the Assistant Controller of Rents, Rangoon.

The defendant Maung Hla Bu by his written statement denied having received a notice to quit which was alleged to have been sent to him by registered post and he also contended that a new permit by the Rent Controller was necessary. On the pleadings the learned 4th Judge of the City Civil Court who tried the suit framed four issues as follows:

1. Whether the plaintiff required the suit premises reasonably and *bona fide* ?
2. Whether there was a notice and whether it was valid ?
3. Whether a fresh permit from the Controller was necessary for filing the suit ?
4. To what relief, if any, was the plaintiff entitled?

On these issues, he came to the conclusion that no fresh permit was necessary as a permit already granted to Daw Yin by the Assistant Controller of Rents, Rangoon, on the 2nd of January 1953 was sufficient, the previous suit based thereon being infructuous for want of due notice to quit.

H.C. 1960

MAUNG HLA BU v. MA MA GYI AND ANOTHER.

U SAN MAUNG, J.

On the question whether there was a valid notice to quit the learned Judge came to the conclusion that the notice had been duly sent by registered post and there was no evidence given by Maung Hla Bu himself that he did not receive the same. On the facts he came to the conclusion that the house site was required by Daw Yin *bona fide* for the purpose of erection of a building for her own residence and that therefore a decree for ejectment under section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act should be granted.

It may be mentioned in passing that as Daw Yin died during the pendency of the suit her daughters Ma Ma Gyi and Ma Ma Lay and her husband Joseph were added as legal representatives and the decree passed in the suit was in their favour.

Maung Hla Bu appealed on the 1st of March 1956. During the pendency of the appeal Joseph died so that his daughters Ma Ma Gyi and Ma Ma Lay remained in the case not only as legal representatives of their mother Daw Yin but also as legal representatives of their father, Joseph.

In this appeal, it has been urged on behalf of the defendant-appellant Maung Hla Bu, firstly, that the suit was not maintainable in law for want of a fresh certificate from the Controller under section 14A of the Urban Rent Control Act; secondly, that the notice terminating the tenancy had not been proved to have been duly served on the defendant-appellant Maung Hla Bu and, thirdly, that the evidence to the effect that the suit premises were required *bona fide* for the erection of a building for the residence of Daw Yin and/or her legal representatives was insufficient. In my opinion, none of these contentions can be allowed to prevail. As the first suit for ejectment filed against Maung Hla Bu was infructuous for want of a valid notice to quit, a second suit based on the same certificate under section 14A could be filed against him. Regarding the notice to quit dated the 7th of September 1953, it has been proved to have been sent by registered post in time for

his receipt before the 15th of September 1953. Therefore, there is a presumption under section 27 of the General Clauses Act which provides that:

> "Where any Act authorizes or requires any document to be served by post . . . the service shall be deemed to be effected by properly addressing, pre-paying, and posting by registered post a letter containing the document, and, unless the contrary is proved, to have been effected at the time at which the letter would be delivered in the ordinary course of post."

However, in my opinion, the suit of the plaintiff-respondents is bound to fail on a more fundamental ground. On the plaintiffs' own showing the premises let to the defendant Maung Hla Bu consists not only of the house site but also of the building standing thereon. Therefore, a suit based on the ground mentioned in section 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act will not lie.

The relevant portion of that section as amended by Act XLII of 1952 reads:

> "Notwithstanding anything contained in the Transfer of Property Act, etc . . . no decree for the recovery of possession of any premises to which this Act applies or for the ejectment of a tenant therefrom shall be made or given unless—
>
> (*d*) The premises, *in the case of land*, are *bona fide* required by the landlord for erection or re-erection of a building or buildings and the landlord executes a bond in such amount as the Court may deem reasonable that the premises will be used for erection or re-erection of a building or buildings, and that he will give effect to such purpose within a period of one year from the date of vacation of the premises by the tenant."

It is clear therefrom that a suit based on section 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act, can only be filed when the premises leased out to a tenant consists of land alone. This clause is irrelevant when the premises let out consists not only of land but also of the building standing thereon.

H.C.
1960
MAUNG HLA BU
v.
MA MA GYI AND ANOTHER.
U SAN MAUNG, J.

No doubt, in the bond actually executed by the plaintiff-respondents, it is mentioned that in case the building was erected for the purpose of letting the landlord will reinstate the tenant who had been displaced from the land. Such a condition in the bond is not necessary in a suit based on section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act as amended by Act XLII of 1952. However, this fact does not alter the situation, namely, that the suit filed by the plaintiff-respondents was one under section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act ; when a proper suit would have been one under section 11 (*1*) (*e*) or 11 (*1*) (*f*) as the case may be.

In the result the appeal succeeds. The judgment and decree of the trial Court are set aside and the suit for ejectment dismissed.

As regards costs, as the defendant-appellant succeeds on a ground not raised either in the written statement or in the memorandum of appeal, I would direct that each party should bear its own costs throughout.

APPELLATE CIVIL.

Before U Thaung Sein, J.

MAUNG THWIN AND ONE (APPELLANTS)

v.

U TAIK HOCK AND ONE (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

July 22.

Civil Procedure Code, ss. 2 (2) and 47—Decree—Traversing beyond terms of—What investigation will tantamount to—When order rejecting objection in execution proceedings not—Question relating to execution appealable as.

In execution of a simple money decree the respondents attached certain immoveable properties belonging to the appellants, who objected to the attachment on the ground that the properties were subject to an equitable mortgage in favour of the respondents and that the promissory note on which the respondents obtained the simple money decree was the one executed by them when the monies were loaned by the respondents and the title deeds of the properties were handed over to them. There was nothing either in the plaint or written statement to suggest that the suit promissory note was part of the transaction by means of which an equitable mortgage was created over certain properties owned by the appellants and the simple money decree was passed as a result of confession by the appellants. The objection raised by the appellants in the execution proceedings was rejected by the executing Court. In appeal it is contended on behalf of the appellants that the order rejecting the objection is one "relating to the execution, discharge or satisfaction of the decree".

Held: That the suit being a simple suit on a promissiory note it would be tantamount to traversing beyond the terms of the decree to investigate in the execution proceedings whether the promissory note was part of a mortgage transaction and that the question as to the existence or otherwise of the alleged mortgage is not a question which can arise between the parties in the present suit.

Held further: That the order rejecting the objection of the appellants cannot come within the definition of "decree" in s. 2 (2) read with s. 47 of the Civil Procedure Code and is therefore not appealable.

Where the transaction leading up to the decree is set out in the pleadings, the question as to whether or not the provisions of Order 34, rule 3 (6) of the Civil Procedure Code could be invoked will be a "question relating to the execution" of the decree and thus appealable as a "decree".

Hla Pe for the appellants.

Wan Hock for the respondents.

* Civil Misc. Appeal No. 36 of 1959 against the order of the 3rd Judge, City Civil Court, Rangoon, in Civil Execution Case No. 89 of 1958.

H.C. 1960

MAUNG THWIN AND ONE v. U TAIK HOCK AND ONE.

U THAUNG SEIN, J.—In Civil Regular Suit No. 1524 of 1956 of the City Civil Court of Rangoon, the respondents sued for and obtained a decree against the present appellants for the payment of a sum of K 2,183.30 alleged to be due on a pronote. It may be noted that the appellants confessed judgment in that suit. The decree was then sought to be executed in Civil Execution Case No. 89 of 1958 and certain immovable properties of the appellants were attached. The appellants then objected to the attachment and sale of the properties on the ground that they were subject to an equitable mortgage in favour of the respondents and that the pronote which was the basis of the claim in the suit under consideration was the one executed at the time when the monies were loaned by the respondents and the title deeds of the properties handed over to them. The learned Third Judge of the City Civil Court who dealt with the case rejected the contention of the appellants and decided to proceed with the execution of the decree. The appellants have now come up on appeal to the High Court against that order and the first question which arises for decision is whether an appeal lies against such an order. According to the learned counsel for the appellants the order under consideration was one "relating to the execution, discharge or satisfaction of the decree" and hence amounts to a "decree" as defined in section 2 (2) read with section 47 of the Civil Procedure Code and thus appealable. If the allegation by the appellants that the suit pronote was executed and the title deeds of the properties were deposited as security for the loan be correct then an equitable mortgage was created and the provisions of Order 34, rule 3 (6) of the Civil Procedure Code would come into play and the respondent would not be entitled to bring the property to sale in the present execution case and if any authority is required in support of this view reference may be made to *The Administrator-General*

of *Burma* v. *Tewary* (1). But there is nothing either in the plaint or written statement to suggest that the suit pronote was part of the transaction by means of which an equitable mortgage was created over certain properties owned by the appellant. In the ruling cited the plaintiff explicitly mentioned the existence of a mortgage but tried to circumvent the provisions of Order 34, rule 3 (6) by stating that he was prepared to surrender his security. It was held that in execution of the decree thus obtained the mortgaged property could not be attached and sold. In that case, the question as to whether or not the mortgaged property could be attached and sold was a matter relating to the execution of the decree which was founded on a pronote executed in the course of an equitable mortgage. But where there is no hint or suggestion in the pleadings or elsewhere that the suit pronote was the outcome of an equitable mortgage, I fail to see how this question can be raised at the time of the execution of the decree. If such objections could be raised in the course of execution proceedings then indeed judgment-debtors in pronote suits whose immoveable properties have been attached are likely to raise such pleas especially with a view to gain time. Oddly enough, I have not come across a single case where such a plea has been raised in simple pronote suits and the learned counsel for the appellant has also been unable to cite any direct authority on the point. He did however refer to the case of *Umeshwar Prasad Sinha* v. *Dwarika Prasad* (2) in which a mortgagor executed both a mortgage deed and a lease deed of the same properties and at about the same time. Later, the mortgagee sued for and obtained a money decree for the arrears of rent due under the lease and sought to execute it by attaching the mortgaged property. The Patna High Court held that since the mortgage and the lease were part of the same transaction, the decree could not be executed by attachment and sale of the

(1) I.L.R. 13. Ran. 292. (2) A.I.R. (1944) Pat. 5.

H.C. 1960

MAUNG THWIN AND ONE v. U TAIK HOCK AND ONE.

U THAUNG SEIN, J.

mortgaged properties. The exact nature of the pleadings in that case has not been set out but to all appearances the fact that the mortgage and lease deeds were executed at about the same time were probably set out either in the plaint or written statement or in the evidence. As explained earlier, where the transaction leading up to the decree is set out in the proceedings, the question as to whether or not the provisions of Order 34, rule 3 (6) of the Civil Procedure Code could be invoked will be a " question relating to the execution " of the decree and thus appealable as a " decree ".

In the present case, the suit under consideration is a pure and simple pronote suit and it would be tantamount to traversing beyond the terms of the decree to investigate in the execution proceedings whether the pronote was part of a mortgage transaction. In other words, the question as to the existence or otherwise of the alleged mortgage is not a question which can arise between the parties in the present suit. Hence, the order of the learned Third Judge, City Civil Court cannot come within the definition of " decree " in section 2 (2) read with section 47 of the Civil Procedure Code. On the whole, no appeal lies against such an order and this appeal is accordingly dismissed. There will be no order for costs.

CRIMINAL REVISION.

Before U San Maung, J.

P. C. RAY AND ONE (APPLICANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT) (RESPONDENT).*

H.C.
1960

Aug. 23.

Foreign Exchange Regulation Act—Commission of offence under—Outside Burma—s. 1 (1)*—Jurisdiction of Burmese Courts—S.* 24 (2)*—No exception to Director of guilty Company resident outside Burma—When not liable for offence committed by his Company—Corporeal presence of offender in country where offence committed—Not necessary—S.* 24 (2) *to be read as supplement to s.* 1 (1)*—Absconding of accused—What fact would not be sufficient to come to a finding of—Proof of abscondence—Condition precedent—Which Court has to be satisfied or regard.*

According to sub-s. (1) to s. 1 of the Foreign Exchange Regulation Act if a foreign subject commits outside the Union of Burma acts which would be an offence under the Foreign Exchange Regulation Act, the Courts in Burma would have no jurisdiction over him.

MacLeod v. *Attorney-General for New South Wales*, (1891) A.C. 455, referred to.

> "All crime is local. The jurisdiction over the crime belongs to the country where the crime is committed, and, except over her own subjects, Her Majesty and the Imperial Legislature have no power whatsoever," *Per* Lord Halsbury, L.C., in MacLeod's case above.

Sub-s. (2) of s. 24 of the Foreign Exchange Regulation Act makes no exception in favour of a Director of a company who is corporeally outside the Union of Burma. He is deemed to be equally guilty with his company unless he can prove that the offence committed by his company was without his knowledge or that he had exercised all due diligence to prevent its commission.

As the offence committed by the company in contravention of the provisions of s. 13 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act is in Burma, by a legal fiction every Director, Manager and Secretary of that company must be deemed to have committed an offence within Burma although he may be corporeally outside this country.

(NOTE.—In Criminal Miscellaneous Application No. 167 of 1960 arising out of this case the Supreme Court held that the company not having been made an accused, the finding of guilt against it was unwarranted and that when the Manager himself had been found not guilty the company which he manages or its officers could not be deemed to be guilty.—*Ed.*)

---

* Criminal Revision No. 155 (B) of 1959. Review of the order of the Special Judge (2) (SIAB and BSIA) of Rangoon, dated the 16th March 1959 in Criminal Regular Trial No. 45 of 1959.

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

It is not necessary for a person to be corporeally present within a country to commit a criminal offence.

"... the exercise of criminal jurisdiction depends on the locality and not on the nationality of the alleged offender ..."

Mobarik Ali Ahmed v. *The State of Bombay*, A.I.R. (1957) (S.C.) 857, referred to.

"Where the crime is committed in the territorial jurisdiction of one Sate as the direct result of the act of a person at the time corporeally present in another State, international law by reason of the principle of constructive presence of the offender at the place where his act took effect, does not forbid the prosecution of the offender by the former State, should he come within its territorial jurisdiction." Ratanlal's Law of Crimes, Nineteenth Edition, page 20.

Sub-s. (2) of s. 24 of the Foreign Exchange Regulation Act must be read as a supplement and not in any way opposed to the provisions of sub-s. (1) of s. 1 of the Act in so far as it concerns a foreign national resident outside Burma at the time of the commission of the offence by the company of which he is a Director and for which he is vicariously liable. Therefore, though the applicants P. C. Ray and S. C. Ray might have been residing outside Burma at the time of the commission of the offence by their company, they can be deemed to be equally guilty with the company unless they can prove lack of knowledge of the offence or due diligence to prevent the commission of the offence by the company.

The testimony of a witness upon which the trial Judge came to the conclusion that the applicants P. C. Ray and S. C. Ray were absconders, that the said applicants who were residing outside the Union of Burma, could not be found at the office of the company in 49th street, Rangoon, when he tried to find them is a far cry from saying that they were absconding from Burma.

It is settled law that in order to give jurisdiction to a Court to examine witnesses in the absence of the accused, it must be proved to the satisfaction of the Court that the accused has absconded and that there is no immediate prospect of arresting him. In other words, the proof of abscondence is a condition precedent to the right to examine witnesses in the accused's absence.

Manbodh v. *Emperor*, (1944) A.I.R. Nag. 274, referred to.

The Court that has to be satisfied regarding the accused's abscondence is the Court that proposes to record evidence in the accused's absence.

Dr. Ba Maw, *Zali Maw* and *Ba Shun* for the applicants.

Yan Aung (Attorney-General) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an application by P. C. Ray of 20, Aswini Dutta Road, Calcutta and S. C. Ray of 46, Pusa Road, New Delhi, to quash the proceedings in

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

Criminal Miscellaneous Case No. 4 of 1954 of the Special Judge (2) (SIAB and BSIA), Rangoon, wherein proceedings were taken against them under section 512 of the Criminal Procedure Code in connection with a case which is the subject-matter of Criminal Regular Trial No. 45 of 1954 of the same Court. It would appear that the applicants P. C. Ray and S. C. Ray were found by the learned trial Judge to be absconders in connection with the subject-matter of that trial and on the strength of the evidence recorded in the proceedings, the learned Judge made the following observation in his judgment in Criminal Regular Trial No. 45 of 1954:

> "As according to this case the absconding accused P. C. Ray and S. C. Ray are guilty under section 24 (2), Foreign Exchange Regulation Act, further action will be taken against them in Criminal Miscellaneous Case No. 4 of 1954."

In pursuance of these remarks, a proclamation under section 87 of the Criminal Procedure Code and a warrant of attachment under section 88 thereof were ordered to be issued in respect of each of the applicants. By this application, therefore, the applicants P. C. Ray and S. C. Ray have asked this Court to expunge the above-mentioned remarks from the judgment in Criminal Regular Trial No. 45 of 1954 and to quash the proceedings in Criminal Miscellaneous Case No. 4 of 1954.

The facts giving rise to the present application may be briefly narrated as follows:

In Criminal Regular Trial No. 45 of 1954 of the 2nd Special Judge (SIAB and BSIA), Rangoon, R. C. Ray, P. M. Bose, D. C. Lazarus and the present applicants P. C. Ray and S. C. Ray were prosecuted for the offence punishable under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act, 1947 read with sections 11 and 13 thereof for the alleged contravention of the Foreign Exchange Regulations. The complainant in the case was U Aung Sint, Officer-in-Charge

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

of the Foreign Exchange Department of the Union Bank of Burma. In the complaint, it was alleged that R. C. Ray was General Manager, P. M. Bose, the late General Manager and D. C. Lazarus was the Secretary respectively, of Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd., situated at No. 106, 49th Street, Rangoon, and that the present applicants, P. C. Ray and S. C. Ray, who were absent from Burma, were respectively, Managing Director and Director of this company. It was alleged that in the years 1948 and 1949, Messrs. P. C Ray and Co. (Burma) Ltd. had exported to India and Belgium Burmese teak to the value of K 6,52,050 and £ 2,911·14·3*d*. respectively as per G.R. Forms detailed in the complaint, that the company had furnished these forms to their respective authorized dealers for realisation of proceeds by the dates mentioned therein and that in spite of repeated reminders and extensions, Messrs. P. C. Ray & Co. (Burma) Ltd. had, up to the date of the complaint on the 26th of July 1954, repatriated to Burma the sum of K 3,72,914·25 only, leaving an outstanding balance of K 2,79,134·75 in respect of the export of timber to India and £ 2,911·14·3*d*. in respect of the export of timber to Belgium. Accordingly, all the accused in the case were liable to be punished in view of the provisions of sub-section (2) of section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act, 1947 which runs:

> "If the person committing an offence punishable under this section is a company or other body corporate, every Director, Manager, Secretary or other officer thereof shall, unless he proves that the offence was committed without his knowledge or that he exercised all due diligence to prevent its commission, be deemed to be guilty of such an offence."

At the trial of R. C. Ray, P. M. Bose and D. C. Lazarus certain facts were disclosed in the case for the prosecution. They are as follows:—Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. were exporters of timber on a large scale to India and

other foreign countries. In regard to the timber consigned to India, Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. acted as the selling agents for the State Timber Board, one of the conditions of the agency being that if Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. were successful in selling the timber at a price higher than that fixed by the Board, the profit was to be shared between the Board and the company in the ratio of 60:40. The consignees in India were Messrs. P. C. Ray and Co. (India) Ltd. of which also the applicant P. C. Ray was the Managing Director and the applicant S. C. Ray the Director. Between the years 1947 to 1954, Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. had exported to India timber to the value of over K 2,54,00,000. Of this huge sum, all except a sum of K 2,79,134 in respect of which the company was prosecuted, had been repatriated to Burma. As regards the timber exported to Belgium the whole sum of £ 2,911·14·3*d.* remained unrepatriated. The dates prescribed for the repatriation of money into Burma in respect of GR Forms No. 5627, 5637 and 5646 were during May 1949, that in respect of GR Form No. 8318 was the 29th of October 1949 and those in respect of GR Forms No. 8342 and 8360 were during November 1949. As regards the timber exported to Belgium the date for the repatriation of the money into Burma was the 26th of February 1949. When the monies could not be repatriated on the dates mentioned in the GR Forms, Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. asked for extensions of time. These were granted till November 1953 when Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. wrote a letter, Exhibit 3 (∞) dated the 10th November 1953 by which final extension of time was asked for until the 30th of April 1954. It was mentioned in that letter that a sum of K 2,00,000 in Indian currency was being remitted to Burma from Calcutta. To this letter, the Deputy Controller of Exchange sent a reply dated the 13th of November 1953 wherein he said that further extension

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

of time would be granted till the 1st of March 1954, on condition that one lakh kyats was to be repatriated during December 1953, one lakh kyats during January 1954 and the balance—K 1,04,134·75 and £ 2,911·14·3*d.* during February 1954. Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. were, however, unable to fulfil these conditions. They said that a sum of K 1,00,000 could not be sent to Burma from India during December 1953 and that further extension of time should be given in respect of this sum. They again wrote to the Deputy Controller on the 18th January 1954, wherein they said that their principals—Messrs. P. C. Ray and Co. (India) Ltd. were arranging to remit positively K 1,00,000 due in December by the 6th of February 1954. The Deputy Controller replied that unless K 1,00,000 due in December 1953 was repatriated by the 25th of January 1954, legal action would be taken against the company under the provisions of the Foreign Exchange Regulation Act. The company then wrote to the Deputy Controller on the 22nd of January 1954 saying that the sum of one lakh kyats which was scheduled to be remitted during December 1953, could not be sent from India due to financial stringency there, that P. C. Ray, the Managing Director of Messrs. P. C. Ray and Co. (India) Ltd. being indisposed, it was one of the reasons why the remittance could not be arranged for in time. Extension of time for repatriating K 1,00,000 was asked for till the 6th of February 1954. However, this sum was not received and accordingly prosecution was launched against the three accused in the case and the applicants P. C. Ray and S. C. Ray in Criminal Regular Trial No. 45 of 1954.

Now, section 13 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act in so far as is relevant to this case reads: "Where any export of goods has been made to which a notification under sub-section (*1*) applies, no "person entitled to sell or to procure the sale of the said goods shall, except with the permission of the Controller, do or refrain from doing any

act with intent to secure that payment for the goods is made otherwise than in the prescribed manner . . . or is delayed to an extent which is unreasonable having regard to the ordinary course of trade."

In order to establish the case against Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd., the prosecution relied upon the following facts:

(1) that although according to the GR Forms mentioned in the earlier part of this judgment, money was to be repatriated into Burma during 1949, a sum of K 2,79,134 was outstanding out of a total of K 6,52,050 and that the whole sum of £ 2,911·14·3*d*. was outstanding.

(2) that P. C. Ray, the Managing Director of the Burma company was also the Managing Director of Messrs. P. C. Ray and Co. (India) Ltd.

(3) that Messrs. P. C. Ray and Co. (India) Ltd. had instead of remitting the money which was due to the Burma company tried to set it off with the money which, they contended, was due to the India company by the Burma branch *vide* Exhibit 41 letter, dated the 27th of June 1953.

Regarding the three accused in the case it was contended that they were guilty because of sub-section (2) of section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act as they were respectively the General Manager, *ex*-General Manager and Secretary of the company. Regarding the applicants P. C. Ray and S. C. Ray, who were treated as absconding accused, they were guilty because they were respectively the Managing Director and Director of the aforesaid company.

The learned trial Judge while holding the company guilty because of intentional omission to have the money repatriated to Burma within the extended time allowed by the Deputy Controller, came to the conclusion that in so far as the General Manager R. C. Ray was concerned, he

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

did his level best to persuade his Managing Director to send the money from India to Burma. Regarding the ex-Manager Mr. Bose, the learned Judge held that he could not be held liable as he left the firm as far back as March 1950, long before the time allowed by the Deputy Controller had expired. Regarding Mr. Lazarus the learned Judge held that he was not proved to be the Secretary of the company so as to be vicariously liable for the offence committed by the company.

The reasons given by the learned Judge for considering Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. to be guilty of the offence under section 13 read with section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act, are summarized in a passage of his judgment which is reproduced below:

> "As mentioned earlier, the remittances were due in 1949. Then demands were made, explanations were given and the Controller of Foreign Exchange gave many extensions of time. Then, as late as in June 1953, the India firm made a counter claim against the Burma firm in its letter (Exhibit 41). This claim was promptly rejected by the General Manager of the Burma firm who was by that time the first accused who is the youngest brother of the two Directors of the India firm. This claim was soon abandoned. When the General Manager, the first accused was making frantic efforts to demand the remittance, the India firm made no real attempts. All these go to show that Mr. P. C. Ray and S. C. Ray in India refused to see things from the point of view of the Burma firm which is owned exclusively by them as well and in which they are the Managing Director and Director also. As stated earlier, the two firms are identical. As pointed out by U Hla Maung, Government Advocate for the prosecution, there was certainly privity between the two firms. Therefore it must be held that Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. had committed an offence under section 13 read with section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act."

In the present application for revision the learned Advocate for the applicants contends; firstly, that on the facts and circumstances appearing in the case Messrs. P. C.

Ray and Co. (Burma) Ltd. had been diligently trying to obtain the repatriation of the money into Burma from India and Belgium and that the company cannot be held to be guilty of any wilful omission with the intention of preventing the money being repatriated to Burma within the prescribed period; secondly, even if Messrs. P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. is to be deemed guilty of an offence punishable under section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act read with section 13 thereof, the applicants P. C. Ray and S. C. Ray being foreign nationals residing outside the Union of Burma, the Foreign Exchange Regulation Act does not apply to them and, consequently, the Courts in Burma have no jurisdiction over them; thirdly, that even if the Foreign Exchange Regulation Act applies to the applicants and the Courts in Burma have jurisdiction over them, the proceedings under section 512 of the Criminal Procedure Code could not be taken against them as they cannot, under any circumstance, be considered as absconding accused within the meaning of that section.

To supplement his argument before the Court, the learned Advocate for the applicants has filed a lengthy written argument upon the facts and the law involved in the case. The arguments on facts may briefly be summarized thus: In pursuance of a policy common to multilateral and diversified concerns all over the world P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. and P. C. Ray and Co. (India) Ltd. were following different policies in regard to the timber business, inasmuch as the Burma concern could not be tied to the concern in India without disastrous results. For instance, in selling teak to India P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. actually fixed a price higher than the minima fixed by the State Timber Board thus charging P. C. Ray and Co. (India) Ltd. a sum of K 5,82,410 more than what they would have been charged if teak was sold at the price fixed by the State Timber Board. Then again, when P. C. Ray and Co. (India) Ltd. suggested that the sum due by P. C. Ray and

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

Co. (Burma) Ltd. should be set off against the sum to be repatriated from India to Burma, the accused R. C. Ray, as Manager of the Burma Branch, refused to accept the proposal thus proving that the two companies were at the relevant time acting as ordinary buyers and sellers, independently of each other. Regarding the failure of the Indian firm to repatriate the money to Burma within the time allowed by the Deputy Controller, the evidence on record would show that P. C. Ray and Co. (India) Ltd. were facing a very slack and difficult business period in India at the time when it was forced to increase its capital expenditure in order to operate a huge timber lease granted to them in the North Andaman forest under the first Five-Year Plan of the Government of India, and the Government of India itself who was the chief customer of P. C. Ray and Co. (India) Ltd., being faced with a financial crisis, delayed settlement of the firm's bills for the timber supplied to it in spite of repeated demands and to make matters worse, the Managing Director, P. C. Ray, suffered a serious heart-attack which completely incapacitated him and kept him away from work for a long period.

Sitting as a court of revision, I am not prepared to say that on the evidence on record the learned Judge of the trial Court was wrong in the view which he took of the case, that the failure to send money from India to Burma in time was to be attributed to the wilful inaction of the Managing Director P. C. Ray and the Director S. C. Ray of the Burmese branch, who also happened to be the Managing Director and Director of the Indian branch.

The question, therefore, for consideration is whether, the applicants P. C. Ray and S. C. Ray being foreign nationals residing outside the Union of Burma, the provisions of the Foreign Exchange Regulation Act have no application to them and, if the answer to this question is in the negative whether, they are absconding accused within the meaning of that term in section 512 of the Criminal Procedure Code.

Now, sub-section (1) to section 1 of the Foreign Exchange Regulation Act enacts:—"This Act extends to the whole of the Union of Burma and applies also to servants of the Government and to all citizens of the Union wherever they may be." Therefore, if a foreign subject commits outside the Union of Burma acts which would be an offence under the Foreign Exchange Regulation Act, the courts in Burma would have no jurisdiction over him. This is in accordance with the accepted principles of international law which have been expounded by the Privy Council in *MacLeod* v. *Attorney-General for New South Wales* (1). There Lord Halsbury, L.C., delivering the judgment of the Privy Council observed: "All crime is local. The jurisdiction over the crime belongs to the country where the crime is committed, and, except over her own subjects, Her Majesty and the Imperial Legislature have no power whatever."

However, sub-section (2) of section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act is categorical in the sense that "if the person committing an offence punishable under section 24 is a company, every Director, Manager or Secretary, etc. shall, unless he proves that the offence was committed without his knowledge or that he exercised all due diligence to prevent its commission, be deemed to be guilty of such an offence."

This sub-section makes no exception in favour of a Director of a company who is corporeally outside the Union of Burma. He is deemed to be equally guilty with his company unless he can prove that the offence committed by his company was without his knowledge or that he had exercised all due diligence to prevent its commission.

It cannot be denied that the Foreign Exchange Regulation Act applies to P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. as it is a company incorporated in Burma. The offence committed by the company in contravention of the provisions of

(1) (1891) A.C. 455.

H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

section 13 (2) of the Foreign Exchange Regulation Act is in Burma. Therefore, by a legal fiction every Director, Manager and Secretary of that company must be deemed to have committed an offence within Burma although he may be corporeally outside this country.

That it is not necessary for a person to be corporeally present within a country to commit a criminal offence there is well established by authority. In *Mobarik Ali Ahmed* v. *The State of Bombay* (1), a question arose whether a Pakistani national who during the entire period of the commission of the offence of cheating which he was alleged to have committed in India, was at Karachi and never stepped into India, could commit an offence under the Penal Code, the learned Judges of the Supreme Court who answered this question in the affirmative, observed:

> "It makes no difference in principle if the representations have in some stages been conveyed by telegrams or by letters to the complainant directly or to some one of the appellant's agents, including Jasawalla in that category. There is also no question that it is as a result of these representation that the complainant parted with his money to the tune of about 5½ lakhs on three different dates. It has been found that the representations were made without being supported by the requisite facts and that this was so to the knowledge of the appellant and that the representations were so made with an initial dishonest intention. On these facts it is clear that all the ingredients necessary for finding the offence of cheating under section 420 read with section 415 have occurred at Bombay. In that sense the entire offence was committed at Bombay and not merely the consequence, *viz.* delivery of money which was one of the ingredients of the offence. Learned Counsel for the appellant has not seriously contested this position. But he urges that even so the appellant who was not corporeally present in India at the relevant time does not fall within the purview of the Indian Penal Code. Now, there can be no doubt that *prima facie* the Indian Penal Code is intended to deal with all unlawful acts and omissions defined to be offences and committed within India and to provide for

(1) A.I.R.(1957) Supreme Court, p. 857.

the punishment thereof of the person or persons found guilty therefor. This is implicit in the preamble and section 2 of the Indian Penal Code. What is, therefore, to be seen is whether there is any reason to think that a foreigner not corporeally present at the time of the commission of the offence does not fall within the range of persons punishable therefor under the Code. It appears to us that the answer must be in the negative unless there is any recognised legal principle on which such exclusion can be founded or the language of the Code compels such a construction."

The learned Judges of the Supreme Court then distinguished the case of the Privy Council in *MacLeod* v. *Attorney-General for New South Wales* (1), on the ground that although the accused in the case was corporeally outside India the crime must be deemed to have been committed within India. After referring to several treatises on International Law they said: " No doubt some of the above *dicta* have reference to offences actually committed outside the State by foreigners and treated as offences committed within the State by specific legislation. But the principle emerging therefrom is clear, that once it is *treated* as committed within the State the fact that he is a foreigner corporeally present outside at the time of such commission is no objection to the exercise of municipal jurisdiction under the municipal law. This emphasises the principle that exercise of criminal jurisdiction depends on the locality of the offence and not on the nationality of the alleged offender. . . ."

In this connection the following passage in Ratanlal's Law of Crimes, Nineteenth Edition, at page 20, under the caption " Territorial Jurisdiction " is not inapposite:

" Where the crime is committed in the territorial jurisdiction of one State as the direct result of the act of a person at the time corporeally present in another State, international law by reason of the principle of constructive presence of the offender at the place where his act took effect, does not forbid

(1) (1891) A.C. 857.

[H.C. 1960

P. C. RAY AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U AUNG SINT).

U SAN MAUNG, J.

the prosecution of the offender by the former State, should he come within its territorial jurisdiction. A French ship, the *Lotus*, collided, upon the high seas, with a Turkish ship which sank with loss of life of eight Turkish subjects. The French navigating officer being later within Turkish territory, was arrested and tried for manslaughter by a Turkish Court, convicted and punished. The majority of the Judges of the Permanent Court of International Justice held that the Turkish jurisdiction could be supported on a territorial basis."

In my opinion, sub-section (2) of section 24 of the Foreign Exchange Regulation Act must be read as a supplement and not in any way opposed to the provisions of sub-section (1) of section 1 of the Act in so far as it concerns a foreign national resident outside Burma at the time of the commission of the offence by the company of which he is a Director and for which he is vicariously liable. Therefore, though the applicants P. C. Ray and S. C. Ray might have been residing outside Burma at the time of the commission of the offence by their company, they can be deemed to be equally guilty with the company unless they can prove lack of knowledge of the offence or due diligence to prevent the commission of the offence by the company.

From the evidence of P. M. Bose, one of the accused in the case, it is clear that the applicant P. C. Ray himself controlled both the Burmese and Indian firms as Managing Director. Therefore, it will be idle for him to contend that he was not responsible for anything done or left undone by the P. C. Ray and Co. (Burma) Ltd. The same observation would apply to the applicant S. C. Ray.

Coming next to the contention that the learned 2nd Special Judge (SIAB and BSIA), Rangoon, had no jurisdiction to take action under section 512 of the Criminal Procedure Code against the applicants P. C. Ray and S. C. Ray as they were not proved to be absconding, I am of the opinion that this contention must be allowed to prevail. There is overwhelming evidence on the record to show that P. C. Ray and S. C. Ray were permanently residing in India,

that P. C. Ray only visited Burma twice for a few days on each occasion, his last visit being in January 1953 and that S. C. Ray paid a similar visit only once in 1951. On the other hand, U Aung Sint, upon whose testimony alone, the learned Judge came to the conclusion that the applicants P. C. Ray and S. C. Ray were absconders, merely said that according to the memorandum and articles of the company P. C. Ray was Managing Director and S. C. Ray was Director and that when he tried to find them at the office of the company at No. 106, 49th Street, they could not be found there. This is a far cry from saying that they were absconding from Burma. In fact, there is no evidence to show that they resided at any time at No. 106, 49th Street, Rangoon, or at any other address in Burma. Accordingly, there was no evidence on record on which the learned Judge could have come to a finding that the applicants were absconders.

It is settled law that in order to give jurisdiction to a Court to examine witnesses in the absence of the accused, it must be proved to the satisfaction of the Court that the accused has absconded and that there is no immediate prospect of arresting him. In other words, the proof of abscondence is a condition precedent to the right to examine witnesses in the accused's absence. [(See *Manbodh* v. *Emperor* (1).] Although no doubt the Court that has to be satisfied regarding the accused's abscondence, is the Court that proposes to record the evidence of witnesses in the accused's absence, in the case now under consideration I am of the opinion that there is no evidence on which the Court could have come to a finding regarding the applicants' abscondence from Burma. For this reason proceedings against the applicants P. C. Ray and S. C. Ray in Criminal Miscellaneous Case No. 4 of 1954 of the Court of the Special Judge (2), (SIAB and BSIA), Rangoon, must be quashed.

(1) A.I.R. (1944) Nag. p. 274.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U Chan Tun Aung, C.J.

H.C. 1960

Aug. 4.

PHYU THEE AUNG (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

Penal Code, s. 302 (2)—*Murder—Absence of medical evidence—Conclusion for murder not justifiable from injury on leg—Ss.* 299, 300—*Intention for purpose of—Determination of—Legal evidence—Want of—Unsafe conviction.*

The appellant was convicted of murder, punishable under s. 302 (2), Penal Code, for causing the death of the deceased by shooting him with a rifle in the middle side of the right leg. The deceased died about 10 days after admission into the hospital; but no *post mortem* examination was held with the result that no medical evidence as to cause of the death was available.

Held: That it is hardly justifiable in the absence of any such data to arrive at a conclusion, from the mere fact that a gun shot injury was found on the leg of the deceased, that the appellant had committed the offence of murder within the purview of s. 300 of the Penal Code.

Held also: That the material question of intention of the offender for the purpose of s. 299 or 300 of the Penal Code has to be determined and weighed very carefully on the basis of legal evidence adduced in that regard and that when such evidence is unavailable, it will be entirely unsafe to convict an accused person either for culpable homicide s. 299 or for murder s. 300, merely because the deceased met with his death as a result of injury or injuries caused by the accused person.

No appearance for the appellant.

Tun Nyo (Government Advocate) for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—For shooting and killing one Kya Tun Aung some six years ago with a rifle issued to him as a Special Reserve Police, the appellant has been found guilty under section 302 (2) of the Penal Code and sentenced to transportation for life by the First Special Judge, Akyab. There are a number of eye-witnesses and they clearly testified at the trial that the appellant was the person who fired the rifle on the day in question not only hitting Kya Tun

* Criminal Appeal No. 225 of 1960 from the order of the 1st Special Judge, Akyab, dated the 19th January 1960, in Special Criminal Trial No. 29 of 1959.

Aung, but also one U Tha Hla, his own father-in-law. The daughter of the deceased Kya Tun Aung, Ma Hla Phyu (PW 1) is very clear and she said that at about 6 p.m., while herself, Ma Sein Hla, Ni Ni Shay and her father, the deceased were drinking tea, the appellant came along the road in front of their house, uttering abusive language. The appellant then came back and an altercation took place between the appellant and her father over the driving of a buffalo out of the compound. In the course of the altercation, the appellant said the deceased was rather talkative and he should be shot, as her father was on his way to make a report to the police-station. In fact, before the deceased was actually shot, the deceased held on to the appellant just to prevent him from shooting at him. After shooting, the appellant ran away. According to the medical evidence, the deceased was hit in the middle of the right leg, wound of entry being 1" in diameter situated in the middle side of the right leg. The deceased himself lodged the first information report, wherein he definitely stated that he was shot by the appellant. The deceased was in hospital for nearly 10 days, but later he succumbed to his injuries. No *post-mortem* examination of deceased's body was made by the medical officer concerned. The only medical evidence on record relates to the nature of the injury received by the deceased when he was admitted into the hospital.

The fact that the appellant is the person, who fired his rifle at the deceased is fully established inasmuch as not only there is the evidence of Ma Hla Phyu (PW 1), but there is also the evidence of Ko Sein Ban (PW 2), Maung Shwe Nu (PW 4) and Ma Ni Ni Shay (PW 5). Apart from these witnesses, there is the evidence of Saw Tun U (PW 7), who saw the appellant armed with a rifle, going westwards soon after shooting Kya Tun Aung. Po Mya (PW 8) saw the struggle between the appellant and the deceased. The only question for consideration is whether, in the absence of

H.C 1960

PHYU THEE AUNG v. THE UNION OF BURMA.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

medical evidence indicating which was the injury that caused the death of Kya Tun Aung or to what cause death of Kya Tun Aung was attributable, the appellant can be charged and convicted under section 302 (2) of the Penal Code. It is hardly justifiable in the absence of any such data to arrive at a conclusion, from the mere fact that a gun-shot injury was found on the leg of the deceased, that appellant had committed the offence of murder within the purview of section 300 of the Penal Code. Material question of intention of the offender for purpose of section 299 or 300 of the Penal Code has to be determined and weighed very carefully on the basis of legal evidence adduced in that regard ; and when such evidence is unavailable, it will be entirely unsafe to convict an accused person either for culpable homicide not amounting to murder (section 299), or for murder (section 300), merely because the deceased met with his death as a result of the injury or injuries caused by the accused person.

In these circumstances, the conviction of the appellant under section 302 (2) of the Penal Code shall be set aside and in lieu thereof, I find him guilty under section 326 of the Penal Code and sentence him to undergo 10 years' rigorous imprisonment.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA (APPELLANT)

v.

MARIAM BIBI AND SIX OTHERS (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

July 25.

Civil Procedure Code, s. 19—Suit for wrongful conversion—Choice of forum—Jurisdiction not altered by defendant's repudiation of liability—Letters Patent, Clause 10—Jurisdiction—Inherent want of—Not procedural irregularity—Not curable by waiver—Leave—Condition precedent to institution of suit—Nullity of trial—"Cause of action"—Meaning of—What must be looked to for ascertaining.

Under s. 19 of the Civil Procedure Code, the application of which being not excluded impliedly or expressly to the High Court as contemplated in s. 120 of the Civil Procedure Code the plaintiff has full option of instituting a suit for wrongful conversion, *i.e.*, injury or wrong done to his moveable properties at Rangoon where the loss or destruction was said to have taken place by negligence on the part of the defendant either in Rangoon or at the place where the defendant resides. Where in a suit for damages for breach of contract the making of which was complete in Rangoon where the pledge took place and where the redemption must by necessary implication also take place, the mere repudiation of the plaintiff's claim by the defendant-appellant from Bombay does not alter the question of jurisdiction of the plaintiff's suit.

Ratan Lalji Chand v. *Dali Chand and others*, A.I.R. (1954) Hydrabad 39 ; *Dadabhai Dajibhai* v. *Diogo Saldanna*, I.L.R. 18 Bom. 43 ; *Teckchand* v. *Mahadeo*, (1922) A.I.R. Nag. 127, referred to.

Inherent want of jurisdiction under clause 10 of the Letters Patent (which corresponds to s. 15 of the Union Judiciary Act) cannot, by waiver, confer jurisdiction and such an irregularity cannot be an irregularity which merely affects the procedure. Leave necessary under the relevant clause of the Letters Patent constituting the High Court for the institution of the suit is a condition precedent to the institution of a suit on the Original Side of the High Court in cases where the cause of action has partly arisen within the local limits of the ordinary original civil jurisdiction of the High Court, and failure to obtain such leave before the suit is instituted does not confer jurisdiction to the High Court. The trial is a nullity from the inception.

Devidatt Ramniranjandas v. *Shriram Narayandas and others*, (1932) I.L.R. 56 Bom. 324 ; *Manindar Chandra Nandy* v. *Lal Mohan Ray*, (1929) I.L.R. 56 Cal. 940, referred to.

Bank of Chettinad v. *S.P.K.V.R. Firm and another*, A.I.R. (1935) Ran. 517, approved.

* Civil 1st Appeal No. 148 of 1953 against the decree of the High Court (Original Side), Rangoon, in Civil Regular Suit No. 2 of 1953.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

Mohamed Siddiq v. *Mohamed Ahmed and another*, I.L.R. 6 Rn. 680, overruled.

A. J. King v. *Secretary of State for India*, (1908) 35 Cal. 394 ; *Moore* v. *Gamgee*, (1890) 25 Q.B.D. 244, dissented from.

In ascertaining the meaning of the expression "cause of action" regard must be had to the substance rather than the form of the claim made out in the plaint, although it has been compendiously defined to mean every fact which would be necessary for the plaintiff to prove if traversed in order to support his right to the judgment of the Court.

Cooke v. *Gill*, (1873) 8 C.P. 107 ; *Read* v. *Brown*, (1889) 22 Q.B.D. 128 ; *Ma Pwa Shin* v. *U Po Sin and another*, (1937) I.C. 946 ; *Chand Kour and another* v. *Partab Singh*, (1889) I.L.R. 16 Cal. 98 ; *Duncan Brothers* v. *Jeetmull Greedharee Lall*, (1892) I.L.R. 19 Cal. 372, referred to.

Ba Han for the appellant.

K. R. Venkatram for the respondents.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—The defendant-appellant who is alleged to be one of the partners of Messrs. Surajmal Lallubhai & Co. of Bombay was sued by Ahmed Ebrahim Malim (deceased), husband of Mariam Bibi for recovery of a sum of K 1,15,000 being the value of two diamond necklaces weighing about 200 ratis which were said to have been deposited with the defendant-appellant by way of pledge to secure certain loans taken by Ahmed Ebrahim Malim. Ahmed Ebrahim Malim having died during litigation, the present respondents were brought in the suit as his legal representatives. The pledge was said to have taken place in Rangoon where the defendant-appellant's firm was carrying on business as diamond merchants and money-lenders, its place of business then being No. 134, Mogul Street.

The plaintiff Ebrahim Malim states that the loan was taken on a promissory note in or about the month of September 1940, the amount being K 10,500 bearing interest at 1 per cent per mensem, and as security thereof two pairs of diamond necklaces were said to have been deposited with the defendant-appellant. Plaintiff further asserted that interest was paid on the said loan in the sum

of K 280 for the period, 3rd June 1941 to 23rd August 1941, on which latter date, a portion of principal amounting to K 5,000 was also paid, leaving a balance of K 5,500. Again, on the 23rd October 1941, asserted the plaintiff, K 500 was paid towards the outstanding principal, and K 110 towards the interest. Thus, according to the plaintiff there was a balance of K 5,000 principal payable to the defendant-appellant's firm. Plaintiff also maintained that interest towards the balance principal of K 5,000 up to 23rd December 1941 was paid on the 18th December 1941. As War broke out in the East and owing to chaotic condition in Rangoon due to a number of Japanese air raids the civic life of Rangoon became completely disrupted. The plaintiff and his family evacuated from Rangoon to certain parts of Burma, while the defendant-appellant's firm was said to have evacuated to India about February 1942, taking with them the pledged articles referred to above. When normal life was restored in Rangoon about March 1947, the plaintiff sent a demand notice [Exhibit (A)] through his lawyer to the defendant-appellant firm in Bombay for the return of the diamond necklaces on payment of the principal sum of K 5,000 plus the interest due thereon. The defendant-appellant firm denied possession of the alleged pledged articles and repudiated plaintiff's claim. On behalf of the defendant-appellant firm, one Shantilal Surajmal Mehta by a written statement sent from Bombay denies *in toto* the firm's liability either for return of the pledged articles or payment of any value thereof. The plea set up by him shortly, was that the Rangoon firm and the Bombay firm were quite distinct; that the Bombay firm was not at all liable for the transaction which the Rangoon firm had entered during the year 1940; that Rangoon Firm was dissolved in the year 1943; and that the firm in Bombay had nothing to answer for transactions alleged to have been carried out in Rangoon by one of its partner Rasiklal Hiralal Mehta. The written

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

statement further added that if the plaintiff had pledged his jewelleries with Rangoon firm, the same having been left behind during the evacuation of Rangoon they were either destroyed and/or stolen by reason of circumstances beyond the control of the Rangoon firm, and that as such the Rangoon firm was not liable for the said jewelleries.

At the trial the following issues were joined by consent:

(1) Did the deceased plaintiff pledge with the defendant-firm at Rangoon the diamond jewelleries, weighing 200 ratis, for a loan of K 10,500 taken on a promissory note executed on 3rd September, 1940 ?

(2) Did the plaintiff repay K 5,500 with the interest due on the loan up to 23rd December, 1941 ?

(3) Were the jewelleries in suit left unredeemed with the defendant-firm in February 1942? If so, were the jewelleries lost, destroyed or stolen in Rangoon in circumstances beyond the defendant's control and is the defendant-firm absolved from liability therefor ?

(4) Is the defendant-firm at Bombay not liable to be sued on the suit transaction for the reasons set out in paragraph 1 of the written-statement ?

As the 4th issue was left undetermined by the trial Court, we had the case remanded to it for its determination when this matter first came up on appeal before us. By its order dated the 29th January 1957, the trial Court, after due inquiry, has answered that issue in the negative, and this finding has not been challenged here in the appeal before us. Dr. Ba Han appearing for the defendant-appellant stated that he would accept that finding in view of the arbitration award Exhibit H, and that he would not traverse this point here in appeal. We fully appreciate the learned Counsel's attitude ; because we are also of the view that Exhibit H award is explicit that at the relevant

time the firm of Surajmal Lallubhai & Co. of Bombay which had branches in Bombay, Madras and Rangoon, had not been shown, by production of necessary evidence, to have dissolved in the way the defendant-appellant has alleged. There cannot be any doubt that at the time when Ebrahim Malim (deceased) filed his suit there was no dissolution of partnership and that Rasiklal Hiralal Mehta was at the relevant time a partner of the firm of Messrs. Surajmal Lallubhai & Co. in Rangoon which had its Bombay branch at the address given in the plaint.

On the three issues raised, the trial Judge found that the jewelleries remained unredeemed at the time of evacuation of Rangoon in or about the year 1941. He also found that the pledged jewelleries were diamond jewelleries weighing about 200 ratis to secure a loan for K 10,500 and that a sum of K 5,500 had been paid towards the principal with interest. The defendant-appellant's disclaimer of liability in respect of the said jewelleries owing to theft and/or destruction due to circumstances beyond its control was not accepted. Hence, the decree in favour of the plaintiff for a sum of K 50,000 representing the value of the jewellery, on the basis of fixing the pre-war market price of diamond at about K 250 per rati.

It appears that the defendant-appellant firm, at rather a late stage of the trial questioned the jurisdiction of the trial Court relying upon section 15 of the Union Judiciary Act. It was contended that the cause of action in plaintiff's suit having partially arisen within the local limits of the ordinary original civil jurisdiction of the High Court, and partly outside, and inasmuch as no leave required under section 15 of the Union Judiciary Act having been obtained before the institution of the suit the trial in the Court below was a nullity. This objection was overruled by the trial Judge, firstly, on the ground that the plaintiff's suit was, in his view, essentially a suit for breach of contract and

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

that the cause of action therefor entirely arose in Rangoon where the contract was made or where the contract was to be performed; and secondly, even accepting that part of cause of action in the suit had arisen outside the jurisdiction of this Court, the learned Judge held the view that the plaintiff's failure to obtain the necessary leave before the institution of the suit was a mere matter of procedure, failure to observe which could not result in the dismissal of the suit. Placing reliance, *inter alia*, upon a single Judge's (Doyle, J.) decision of the late High Court of Judicature at Rangoon in *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed and another* (1), which again placed reliance upon a single Judge's decision of the Calcutta High Court in *A. J. King* v. *Secretary of State for India* (2), the learned trial Judge held that the defendant-appellant's submission to the jurisdiction of the Court at the beginning, and then joining issues with the plaintiff thereafter, constituted waiver of want of leave, and such waiver cured the defect occasioned by the plaintiff's failure to apply for the necessary leave.

Now, the same objection has been canvassed before us in appeal, and we shall dispose of this objection before we consider the merits of this appeal on other grounds. Dr. Ba Han for the appellant made, so to say, a three-pronged attack on the question of want of jurisdiction. Firstly, he draws our attention to the plaint filed by the plaintiff and he contends that the plaintiff's suit is clearly, as its title indicates, a suit for damages founded upon contract for injury done to or for wrongful conversion of his property, namely, the two diamond necklaces which were said to have been lost or looted while they were in the custody of the defendant-appellant. Particularly, our attention was drawn to paragraph 10 of his plaint in which the plaintiff specifically asserted that he was not seeking for the return of the pledged jewelleries, but was claiming for their value which he fixed at K 1,15,000, and it was

(1) I.L.R Rang. Vol. VI, p. 680. (2) (1908) 35 Cal. 394.

contended that since the defendant-appellant firm had disclaimed liability from Bombay, the cause of action in the suit arose in Bombay, thus ousting the partial jurisdiction of this Court.

Placing reliance upon a catena of decisions, mostly Bench decisions of Indian High Courts, which, with due respect we find to be quite sound and cogent, Dr. Ba Han takes up as his second ground, conditional upon our acceptance of his contention that a part of cause of action of the plaintiff's suit arose in Bombay from where the defendant-appellant's firm denied its liability, that the defendant-appellant's failure to raise the question of want of leave at an earlier stage of the case does not at all constitute waiver of that question. He contends that there can be no question of waiver of want of leave to confer jurisdiction to the High Court for purposes of section 15 of the Union Judiciary Act (which corresponds to Letters Patent, clause 10 of the late High Court of Judicature at Rangoon, and clause 12 of Letters Patent of Calcutta, Bombay and Madras). In support of this submission he cited the following authorities:

Ledgard and another v. *Bull* (1), *Meenakshi Naidoo* v. *Subramaniya Sastri* (2), *Manindra Chandra Nandy* v. *Lal Mohan Ray* (3), *Devidatt Ramniranjandas* v. *Shriram Narayandas and others* (4), *Motilal Tribhoyandas Choksey* v. *Shankarlal Chhaganlal* (5) and *Sewdayal Ramjeedas* v. *Official Trustee of Bengal* (6). We shall discuss the weight of these authorities hereafter.

The third point raised by Dr. Ba Han relates to the meaning of " cause of action " in a suit for redemption. He contends that since the defendant-appellant has refused redemption from Bombay, the cause of action in the suit

(1) 13 I.A. 134.
(2) 14 I.A. 160.
(3) (1929) I.L.R. 56 Cal. 940.
(4) (1932) I.L.R. 56 Bom. 324.
(5) A.I.R. (1939) Bom. 345.
(6) A.I.R. (1931) Cal. 651.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

has partly arisen there and the plaintiff's failure to obtain the leave from the very inception confers no jurisdiction to the trial Court whether there was waiver or no waiver of want of necessary leave.

We shall now deal with the first point raised by Dr. Ba Han having reference to the plaint in suit. It is perfectly true from the very title of the plaint as described by the plaintiff, and especially from his averments in paragraph 10 that the suit is one for compensation founded upon contract for wrong done to his moveable properties, or in other words, for wrongful conversion of his properties. Therefore, such being the nature of the plaintiff's suit, our answer to this point is, what is expressly laid down in section 19 of the Civil Procedure Code, the application of which being not excluded impliedly or expressly to the High Court as contemplated in section 120 of the Civil Procedure Code. Section 19 of the Civil Procedure Code reads:

> "Where a suit is for compensation for wrong done to the person or to moveable property, if the wrong was done within the local limits of the jurisdiction of one Court, and the defendant resides, or carries on business, or personally works for gain within the local limits of the jurisdiction of another Court, the suit may be instituted at the option of the plaintiff in either of the said Courts."

It seems therefore quite clear on the submission of the defendant-appellant's Counsel himself that the plaintiff's suit being essentially a suit for wrongful conversion, *i.e.*, injury or wrong done to moveable properties belonging to him at Rangoon where the loss or destruction was said to have taken place by negligence on the part of the defendant-appellant, the plaintiff has full option of instituting the suit either in Rangoon or at the place where the defendant-appellant resides. Therefore, the first point raised by the defendant-appellant's Counsel is not tenable,

the complete answer to it being what is expressly laid down in section 19 of the Civil Procedure Code.

As regards the second point, we find that the weight of judicial authorities is in favour of the view that where cause of action has partly arisen outside the original jurisdiction of High Court, leave necessary under the relevant clause of the Letters Patent constituting the High Court for the institution of the suit is not a formal matter of procedure, but is the foundation for the exercise of jurisdiction by the High Court and that it must be obtained before the Court becomes empowered to receive, try, or determine the suit. No doubt there has been divergent views as to whether there can be waiver of objection to want of leave by a party to suit having not raised the question at the earlier stage of the case. In fact, the trial Judge, as we have stated above, overruled the defendant-appellant's objection to jurisdiction, because, in his view, the defendant-appellant's submission to the jurisdiction without any objection at an earlier stage amounted to waiver ; and he placed reliance upon the authority of the single Judge (Doyle, J.) of the High Court of Judicature at Rangoon in *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed and another* (1). We find, however, that the decision of Doyle, J. is again based upon a single Judge's decision of the Calcutta High Court in *A. J. King* v. *Secretary of State for India* (2). Similarly, divergent views expressed by other High Courts are mostly single Judge's decisions. But, the decisions expressing the contrary view that want of leave cannot be waived, that such leave is a condition precedent and that the condition is not one which can be ignored or waived by the parties, are mostly Bench decisions. In *Devidatt Ramniranjandas* v. *Shriram Narayandas and others* (3). Sir John Beaumont, C.J. and Rangnekar, J., exhaustively

(1) I.L.R. Ran. Vol. VI, p. 680. (2) (1908) 35 Cal. 394.
(3) (1932) I.L.R. 56 Bom. 324.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

went into this question of the correctness of some of the Indian decisions which accepted the view of waiver of want of leave by not raising the objection at the earlier stage, and their Lordships noted that this view stemmed from the decision of Fletcher, J. in *A. J. King* v. *Secretary of State for India* (1) and that the same being based upon an English authority of *Moore* v. *Gamgee* (2) was inaccurate, because English authorities had no bearing on the construction of clause 12 of the Letters Patent. Their Lordships also observed at page 333 that the same case was followed by the Rangoon High Court in *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed* (3). It appears to their Lordships that these decisions, expressing the contrary view are mostly single Judge's decisions, because the question then had not come up in appeal before an Appellate Bench.

Rankin, C.J. and Buckland, J. in *Manindra Chandra Nandy* v. *Lal Mohan Ray* (4), are equally emphatic in their pronouncement that objection as to jurisdiction with reference to clause 12 of the Letters Patent can be taken at any time and that section 21 of the Civil Procedure Code has no application to such a case on the Original Side of the High Court, or in other words, there can be no question of waiver of want of leave by delay in raising the objection at the earlier stage or at any stage. However, we have been able to lay our hands on a more recent single Judge's (Braund, J.) decision of the High Court of Judicature at Rangoon in *Bank of Chettinad* v. *S.P.K.V.R. Firm and another* (5) and this decision appears to be more emphatic on the question of waiver of jurisdiction. It appears that Braund, J. has after very carefully weighing the authorities expressing the contrary view finally concurred with the Bench decision of Rankin, C.J. and Buckland, J. in *Manindra Chandra Nandy* v. *Lal Mohan Ray* (4). In the case before

(1) (1908) 35 Cal. 394.
(2) (1890) 25 Q.B.D. 244.
(3) I.L.R. Ran. Vol. VI, p. 680.
(4) (1929) I.L.R. 56 Cal. 940.
(5) A.I.R. (1935) Ran. 517.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Braund J. it appears that after passing of a preliminary and final decree in a mortgage suit on the Original Side of the High Court in respect of landed property outside its territorial jurisdiction; a Full Bench of the High Court holds that the Original Side has no jurisdiction to entertain such a mortgage suit. After the Full Bench decision the decree-holder sought in the High Court a personal decree against the defendant in respect of certain balance recoverable from the defendant (judgment-debtor). This application was objected to by the defendant on the ground that the High Court had no more jurisdiction to make any order, relying upon the Full Bench decision and clause 10 of the Letters Patent. It was also contended that section 21 of the Civil Procedure Code was by implication not excluded from its application to the High Court. In other words, the objection amounts to this that the High Court having assumed to act before the decision of the Full Bench as to the question of jurisdiction to entertain such suit, and by the defendant's submission to the jurisdiction until the decision of the Full Bench, the High Court has jurisdiction despite the Full Bench decision and is competent to continue hearing of the application sought to be made by the plaintiff. Braund, J., however, holds that if a Court assumes to act where it has no jurisdiction, its proceedings are utterly void and has no effect either by way of estoppel or otherwise; its judgment is not merely voidable, but void; its proceedings are in fact a mere nullity. He further added that where no jurisdiction exists, no action or inaction upon the part of the parties can invest the Court with any authority so as to convert the proceeding before it into a proper judicial process. The Judges who decided the Bench case in *Devidatt Ramniranjandas* v. *Shriram Narayandas and others* (1) were made aware of the single Judge's (Doyle, J.) decision in *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed* (2) and

(1) (1932) I.L.R. 56 Bom. 324 (2) I.L.R. Ran. Vol. VI, p. 680.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

they were clearly not in favour of accepting the view expressed by the Rangoon High Court. With due respect, Doyle J's. judgment appears to us to be quite casual, because the question arose during the progress of a trial and the cases cited were not carefully weighed against those expressing the contrary view. Therefore, in view of preference given by Braund, J., to the Bench case of Calcutta and also having regard to other authorities cited by Dr. Ba Han we hold that Doyle, J's. judgment does not lay down good law. We prefer to hold the view that inherent want of jurisdiction under clause 10 of the Letters Patent (which corresponds to section 15 of the Union Judiciary Act) cannot, by waiver, confer jurisdiction and that such an irregularity cannot be an irregularity which merely affects the procedure. In our view such leave is a condition precedent to the institution of a suit on the Original Side of the High Court in cases where the cause of action has partly arisen within the local limits of the ordinary original civil jurisdiction of the High Court, and, that failure to obtain such leave before the suit is instituted does not confer jurisdiction to the High Court. The trial is a nullity from the very inception. The decision of the single Judge (Doyle, J.) in *Mohamed Siddiq* v. *Mohamed Ahmed and others* (1) can no longer be accepted as good law. It may be noted here that this finding by us on the question of waiver or non-waiver of jurisdiction is, as stated above, on the assumption that we accept Dr. Ba Han's submission of part of cause of action in the suit in question having arisen outside Rangoon. But, that we are not accepting his contention put forward in that respect will be apparent in our answer hereunder to the third point raised by him.

Regarding the third point raised having reference to the expression " cause of action " in a suit founded on contract, we shall have to, first of all, clear what the expression

(1 I.L.R. Ran. Vol. VI, p. 680.

" cause of action " in a suit really means and in so ascertaining its meaning we must have reference to the substance rather than the form of claim made out in the plaint, although it has been compendiously defined to mean every fact which would be necessary for the plaintiff to prove if traversed in order to support his right to the judgment of the Court ", as *per* Bragg, J. in *Cooke* v *Gill* (1) and by Esher in *Read* v. *Brown* (2). [See also *Ma Pwa Shin* v. *U Po Sin and another* (3).] But, we should also note that, in ascertaining what the real cause of action in a suit is, we are not to be influenced by what the defendant may set up in his defence ; it should be determined only with reference to main substance rather than the form of action, or in other words, the *media* upon which the plaintiff asks the Court to arrive at the conclusion in his favour. In the enunciation of this principle the following observation of Lord Watson in delivering the judgment of their Lordships of the Privy Council in *Chand Kour and another* v. *Partab Singh* (4) is most illuminating :

> " Now the cause of action has no relation whatever to the defence which may be set up by the defendant, nor does it depend upon the character of the relief prayed for by the plaintiff. It refers entirely to the grounds set forth in the plaint as the cause of action, or, in other words, to the *media* upon which the plaintiff asks the Court to arrive at a conclusion in his favour."

Prinsep, J., in the Full Bench case of *Duncan Brothers & Co.* v. *Jeetmull Greedharee Lall* (5) also expressed the view that the term " cause of action " is to be construed with reference to substance rather than to the form of action. In *Ma Pwa Shin's* case (3) the late High Court of Judicature at Rangoon also accepts the view that the cause of action in a suit consists of facts upon which the plaintiff

(1) (1873) 8 C.P. 107.
(2) (1889) 22. Q.B.D. 128.
(3) (1937) I.C. 946.
(4) (1889) I.L.R. 16 Cal. 98 at 102.
(5) (1892) I.L.R. 19 Cal. 372 at 379.

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJLIAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

is entitled to base a claim in a suit with reference to the subject-matter of the suit ; that the claim the plaintiff makes is not material ; and that the deciding factor in determining the cause of action is the claim which the plaintiff is entitled to make. Now, with the guidance we have in the light of the definition of " cause of action " as enunciated in those decisions, when we examine the plaintiff's suit in the form it has been framed, we have not the slightest doubt that the real substance of his claim is damages for breach of contract, inasmuch as the defendant-appellant has, in reply to Exhibit " A " demand notice sent by the plaintiff, refused the redemption of the pledged articles. If the plaintiff's suit is in substance a suit based upon breach of contract, then the cause of action in such a suit, as pointed out by the learned trial Judge, arises in any of the following places :

(1) The place where the contract was made.
(2) The place where the contract was to be performed.
(3) The place where in performance of the contract any money to which the suit relates was expressly or impliedly payable.

In the present case, taking into consideration the provisions of section 4 of the Contract Act, it is clear that the contract of pledge was entered into and completed by the parties in Rangoon. It was in Rangoon the entire contract took place and it was also in Rangoon the breach must be deemed to have taken place for it was by necessary implication the redemption was to be in Rangoon. (Cf. *Ratan Lalji Chand* v. *Dali Chand and others* (1) ; and see *Dadabhai Dajibhai* v. *Diogo Saldanha* (2) and *Teckchand* v. *Mahadeo* (3). Therefore, in the light of these authorities we do not consider that the defendant-appellant's refusal from Bombay alters the question of jurisdiction of plaintiff's suit which

(1) A.I.R. (1954) Hydrabad 39. (2) I.L.R. 18 Bom. 43.
(3) (1922) A.I.R. Nag. p. 127.

is essentially a suit for damages for breach of contract the making of which being complete in Rangoon where the pledge took place and where the redemption must by necessary implication also take place. Such being our view, we hold that the third point raised by the defendant-appellant's Counsel is clearly untenable.

Having thus disposed of the question of jurisdiction, the next question for consideration is whether the trial Judge's finding on other issues, namely, whether there is still a subsisting pledge of the two diamond necklaces, whether they remained unredeemed from the defendant-appellant, and whether any payment has been made towards the loan taken, are fully justified and supported by satisfactory evidence adduced by both the parties at the trial. We have carefully gone through the entire evidence in the trial proceedings, and we are of the view that the evidence in that regard is not only meagre, but also most unsatisfactory; and we feel that there has been a lot of suppression of the real facts of the case by both the parties. Mariam Bibi, widow of Ebrahim Malim who gave evidence on commission is not too enlightening as to the specification of the jewelleries that were pledged with the defendant-appellant firm. She could only say that she was asked by her husband to give him two sets of necklaces for the purpose of pledging them to secure a loan of K 10,500, and she gave some rough idea of their weight and the number of diamonds in each necklace. Two casual witnesses were said to be present at the defendant-appellant's business premises when the plaintiff pledged the two necklaces. It seems that these two witnesses were concerned more with their own business than with that of the plaintiff, and the evidence they gave was what they gathered by side glances they had while attending to their own business. Their evidence, to our mind, does not advance the plaintiff's case very far. On the other hand, the defendant-appellant firm has conceded that there was a pledge

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

of certain jewelleries with them by the plaintiff, but it disclaimed liability *in toto* by relying upon the death of Hiralal Mehta, a partner in charge of Rangoon business and also upon the total loss or destruction of all the properties of the firm, including the articles which the firm had taken as pledges when Rangoon was overrun by the Japanese forces. But, from the documents that have been produced before the trial Court, namely, the receipts produced by the plaintiff showing payment of interest (*vide* Exhibits J, and K and Exhibit 1, press-copy book tendered by the defendant-appellant) we have not the slightest doubt that as between the parties, there was a loan transaction on the security of certain jewelleries, and that up to the 10th of December 1941, jewelleries of the plaintiff remained unredeemed. In fact, the demand notice for redemption given by the defendant-firm [*vide* Exhibit 1 (A)] was actually received by the plaintiff, and this fact is clearly borne out by the acknowledgment receipt, Exhibit G. However, with regard to the remaining question what the pledged articles consisted of, how much has been paid towards the loan, and how much has been redeemed, since there is meagre evidence on either side, a situation occasioned either deliberately or by design for reasons best known to the parties themselves, we find that the trial Court was left to decide this question on pure conjecture. The learned Judge arrived at the conclusion that the pledge being proved and there being a failure on the part of the defendant-appellant firm to produce books of accounts relating to its business in Rangoon, the jewelleries which the plaintiff claimed to have pledged with the firm totally remained unredeemed. As we have stated above, there has been a lot of suppression of the true facts of the case on either side. For instance, receipt Exhibit K, which is said to relate to the payment of K 100 as interest by the plaintiff towards the then principal sum of K 5,000 covering up to 23rd December 1941, and which speaks very much in

favour of the plaintiff the existence of the pledge of certain property up to that date, *i.e.*, 18th December 1941, was, surprisingly enough, never referred to in the plaintiff's demand notice, Exhibit (A) sent to the defendant-firm on 17th March 1947. Thus, we have some doubt about what this Exhibit K receipt relates to. If it relates to the original loan taken by the plaintiff on the promissory-note No. 4754, as mentioned in Exhibit J, and also in Exhibit 1 (A), press-copy book surely, some reference would appear on Exhibit K; but it was not so and this, to us, is most puzzling. We are also very doubtful about all the jewelleries being left unredeemed at the relevant time. With due respect, we must differ from the finding of the trial Court on that question. To a businessman like Mr. Malim (the plaintiff) and having regard to the ordinary course of human conduct in relation to the factual situation obtaining in this case at the relevant time, we are of the view that it is highly inconceivable that after having paid, on Mr. Malim's own showing, a sum of K 5,500 towards the principal *i.e.*, K 5,000 on 23rd August 1941 and K 500 on 23rd October 1941, he would still unredeem all the pledged articles, namely, two diamond necklaces, one weighing, according to his wife Mariam Bibi (PW 1) 110 ratis and the other weighing 90 ratis, totalling 200 ratis with the defendant-appellant firm. At least on his own admission, when he paid K 500 on 23rd October 1941, war clouds were hanging over Burma and certainly, he would not have allowed the defendant-appellant to hold on with the two sets of necklaces when he had already paid more than half of the principal sum taken. With due respect to the trial Judge, if we have to conjecture because of meagre evidence, we would rather conjecture on a basis which would be more in consonance with the ordinary human reaction under the given circumstances than hazaring

H.C. 1960

SHANTILAL SURAJMAL MEHTA v. MARIAM BIBI AND SIX OTHERS.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

into a somewhat uncommon situation. The fact that the defendant-appellant firm has not produced relevant books of accounts in support of its version of the case, in our view, should not at all weigh against our conclusion set out above, especially when the plaintiff is equally in the same circumstance. Therefore, it is highly probable that when the last notice Exhibit 1(A) for redemption of the pledged articles was received on the 11th December 1941 (*vide* Exhibit G), plaintiff would have surely redeemed a portion of the jewellery, one of the two necklaces from the defendant-appellant. It must be either the one necklace weighing 110 ratis or one weighing 90 ratis. We are of the view that the necklaces with more diamond ratis must have been redeemed by the plaintiff.

In the result therefore, this appeal partially succeeds. The trial Court's judgment and decree will be varied to the extent that there shall be a judgment and decree in favour of the plaintiff-respondent for the sum of K 22,500 for the value of one necklace with 90 ratis, the price of diamond being fixed at K 250 per rati, *i.e.*, the price prevailing at the time of the pledge. There will be no order as to the costs of this appeal. Each party shall bear its own costs.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

CIVIL REVISION.

Before U Ba Nyunt, J.

U BA SINT (APPLICANT)

v.

U BA THA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

July 1.

Criminal Procedure Code, s. 476-B—Kind of order not to be passed under.

Where in an appeal under s. 476-B of the Criminal Procedure Code from the order of the Subdivisional Judge refusing to lay a complaint of an offence punishable under s. 195 of the Penal Code, the District Court remanded the case to the trial Court with a direction to file a complaint.

Held that : The order of the District Court is wrong.

Sharada Bai and another v. *K. Lakshminarayana Rao*, A.I.R. (1955) Mysore 59, referred to.

S. L. Verma for the applicant.

Than Sein for the respondent.

U BA NYUNT, J.—In Civil Regular Suit No. 55 of 1958 of the Court of the Subdivisional Court, Mandalay, the respondent and two others sued the applicant and his wife for recovery of K 1,199·82 for price of garlic sold and delivered to them at their request. The applicant filed a written statement denying the purchase of garlic from the respondent or the liability to pay anything under the suit. He, however, declined to go into the witness box or adduced any evidence in support of his defence. The suit was ultimately decreed in favour of the respondent who moved the trial Judge to lay a complaint against the applicant for giving false evidence. The learned Subdivisional Judge refused to make a complaint on the ground that the applicant could not be said to have given false evidence inasmuch as he had not gone into the witness box in support of his defence and on the ground that the suit against him was heard *ex-parte*. On appeal to the District Court of Mandalay, the learned District Judge set aside the order of

* Civil Revision No. 23 of 1959 (Mandalay) against the order of the District Court, Mandalay, dated the 26th October 1959 in Civil Appeal No. 38 of 1959.

H.C. 1960

U BA SINT v. U BA THA.

U BA NYUNT, J.

the learned Subdivisional Judge refusing to make a complaint and directed that a complaint be laid before the District Magistrate, Mandalay, against the applicant under section 193 of the Penal Code for having committed perjury by filing a written statement which he knew to be false. It is against this order of the learned District Judge that the applicant has come to this Court on revision.

The learned Advocate for the applicant has cited the case of *U Po Thein* v. *Buta Khan* (1) where it was held that,

> "To enable a Court to direct a prosecution of a person under s. 476, it is necessary that the desirability of prosecuting the offender should be present in the mind of the Court during the proceeding in course of which the offence was committed or brought to its notice. It is not intended that when the proceedings have terminated the attention of the Court should be drawn some private person to the fact that in these proceedings there had been committed some offence in contempt of the Court's authority or against public justice which deserved punishment. So also no prosecution ought to be directed unless there is a reasonable probability of conviction."

The next authority relied on by the learned Advocate for the applicant is the case of *Shiah Singh* v. *Buga Singh* (2) where it was held that,

> "If the Court decides of its own motion to act under s. 476 of the Code of Criminal Procedure, that action should be taken immediately after the judgment was passed in the proceedings; nor should a Court entertain an application for action when made after an inordinate delay."

The third case cited by the learned Advocate for the applicant is that of *Mohamed Kaka and others* v. *The District Judge of Bassein* (3), where it was held that,

> "In case of offences against public justice before exercising its discretion to lay a complaint the Court should find that (1) it is in the interest of public justice that a complaint should be made, and (2) there is a reasonable probability of a conviction resulting from the complaint. If action is to be taken

(1) A.I.R. (1936) Ran. 473. (2) (1954) B.L.R. 325.
(3) (1937) R.L.R. 276.

by the Court under s. 476 of the Criminal Procedure Code, it should be taken immediately after the judgment, for the desirability of prosecution must be present in the mind of the Judge when pronouncing judgment. A party may move the Court to lay a complaint by bringing to the notice of the Court matters on the record but which had escaped attention of the Court, or by adducing evidence justifying a prosecution. Unexplained delay in moving the Court raises the presumption that the party was moving not in the interest of justice, but to justify private grudge."

On the other hand, the learned Advocate for the respondent supports the order of the learned District Judge directing the trial Court to lay a complaint against the applicant.

It is therefore clear from the authorities cited above that in cases of offence against public justice before exercising its discretion to lay a complaint the Court should find that (1) it is in the interest of public interest that a complaint should be made and (2) there is a reasonable probability of a conviction resulting from the complaint. It is also clear that if action is to be taken by the Court under section 476 of the Criminal Procedure Code it should be taken immediately after the judgment, for the desirability of prosecution must be present in the mind of the Judge when pronouncing the judgment.

In the case of *Kough Whee Leek and one* v. *Ko Eu Taik and one* (2) it was held that—

"It is invariably in the discretion of the Court to make a complaint under s. 476 and High Court, except in extraordinary cases, are loath to interfere with the exercise of such discretion."

In the case under revision the trial Court has refused to make a complaint under section 476 of the Code of Criminal Procedure and such being the case except in extraordinary cases the District Court should not have interfered with the exercise of discretion by the trial Court.

(1) (1955) B.L.R. 80.

H.C. 1960

U BA SINT v. U BA THA.

U BA NYUNT, J.

In the case of *B. M. Seyed Mohamed* v. *M. E. Ariff and one* (1) our Supreme Court has laid emphasis on the point that a matter for consideration in proceedings under section 476 of the Criminal Procedure Code is whether it would be expedient in the interest of justice to make an enquiry and thereafter lay a complaint for offence under section 195 of the Penal Code.

In the case of *Sharada Bai and another* v. *K. Lakshminarayana Rao* (2), it was held that—

> "In an appeal under s. 476-B the Appellate Court acts illegally if it remands the case directing the Court of first instance to file a complaint; it must do so itself."

The appeal before the District Court was one under section 476-B of the Code of Criminal Procedure.

In view of the principles of law enunciated in the authorities cited above I am of opinion that in the circumstances obtaining in the case under revision it would not be expedient in the interest of justice to lay a complaint for offence under section 195 of the Penal Code. Under any circumstances, the order of the learned District Judge remanding the case to the trial Court with the direction to file a complaint is plainly wrong.

Under these circumstances, I set aside the order of the learned District Judge directing the trial Court to lay a complaint under section 195 of the Penal Code.

(1) (1957) B.L.R. 76 (S.C.). (2) A.I.R. (1955) Mysore 59.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

U PE MAUNG AND ONE (APPLICANTS)

v.

MAUNG WIN MAUNG AND THREE OTHERS (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

Aug. 2.

New Urban Rent Control Act—Effect of—On cases decided before enactment.

The subsequent enactment of the new Urban Rent Control Act could have no effect on cases which have been already decided before that Act came into force, as the provisions of the new Urban Rent Control Act only apply to pending suits and appeals.

Ba Shun for the applicants.

No one for the respondents.

U SAN MAUNG, J.—This is an application by U Pe Maung and Daw Thein, the appellants in Civil Second Appeal No. 91 of 1952 for leave to appeal to a Bench of this Court against the judgment and decree, dated the 19th April 1960, dismissing their appeal against the judgment and decree of the District Court of Mandalay in Civil Appeal No. 22 of 1951 of that Court.

The facts giving rise to the appeal to this Court have been fully set out in my judgment, dated the 3rd March 1956, whereby I remanded to the Subdivisional Court under Order XLI, Rule 25 of the Civil Procedure Code for the trial of two issues stated therein and in my final judgment, dated the 19th April 1960, after the findings of the Subdivisional Court have been submitted to this Court with the opinions of the learned District Judge thereon. It is therefore

* Civil Misc. Application No. 22 of 1960 under s. 20 of the Union Judiciary Act against the decree of this Court (Appellate Side), dated the 19th April 1960 in Civil 2nd Appeal No. 91 of 1952.

H.C. 1960

U PE MAUNG AND ONE v. MAUNG WIN MAUNG AND THREE OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

unnecessary to recapitulate these facts, except to say that the suit of the plaintiff U Hamed, who died during the pendency of the appeal to the High Court, as against the defendant-applicants U Pe Maung and Daw Thein was for possession of a piece of land in suit together with what was left of the building standing thereon on the ground that the defendants were mere trespassers thereon, and that the defence of the defendants was that they were in possession of the suit land and the building as tenants of Lala, its previous owner, and that therefore they were not liable to be evicted except in a suit as framed under one or other provisions of section 11 (1) of the Urban Rent Control Act. The finding which was ultimately arrived at by this Court was that the defendants U Pe Maung and Daw Thein were mere trespassers and that they should therefore be ejected from the suit premises. After coming to this finding, I, however, went on to observe as follows:

> "In any event, even if the defendants U Pe Maung and Daw Thein are tenants as defind in Urban Rent Control Act, 1948, being persons remaining in possession of the premises let out to them after the termination of tenancy, this fact will not be of any avail to them as the Urban Rent Control Act, 1948, has since expired by efflux of time."

One of the points sought to be agitated by the defendant-applicants is that in view of the new Urban Rent Control Act which was enacted by the Parliament subsequent to the date of my judgment in Civil Second Appeal No. 91 of 1952, the case needs further consideration by an Appellate Bench of this Court.

As to this matter, I had occasion to observe in an earlier application of a similar nature, that is to say, one for leave to appeal under section 20 of the Union Judiciary Act, that the subsequent enactment of the new Urban Rent Control Act could have no effect on cases which have been already decided before that Act came into force, as the

H.C. 1960

U PE MAUNG AND ONE v. MAUNG WIN MAUNG AND THREE OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

provisions of the new Urban Rent Control Act only apply to pending suits and appeals. I must again observe that if the judgment, dated the 19th April 1960, now sought to be appealed against, was correct at the time it was pronounced, nothing that was subsequently enacted in the new Urban Rent Control Act could make it erroneous.

Besides, the reference contained in my judgment, dated the 19th April 1960, to the fact of the Urban Rent Control Act of 1948 having expired by efflux of time, was merely *obiter* as on the facts found the defendants were to be ejected as trespassers.

One of the points sought to be raised by the defendant-applicants is that the decree passed in favour of either U Hamed or his wife Daw Kha is a nullity, as U Hamed died on or about the 13th November 1954 and that Daw Kha died on the 4th October 1957. I do not understand what the applicants mean by these assertions. A reference to the case diary of Civil Second Appeal No. 91 of 1952 shows that Mr. Venkatram for the defendant-appellants U Pe Maung and Daw Thein had on the 7th January 1955 made an application for an order to bring on the records as legal representatives of the deceased U Hamed, his wife Daw Kha and his children by Daw Kha on the ground that U Hamed died on the 13th November 1954, and that on the 23rd February 1955 U Hla Gyaw asked for time to file a written objection, if any. On a subsequent date, namely, 28th March 1955 U Hla Gyaw said that he had no objection against the application of the defendant-appellants, dated the 7th January 1955, to bring on the records the wife and the children of U Hamed as his legal representatives. Accordingly, Daw Kha, Maung Win Manug, Ma Mya Than and Maung Aung Khin were brought on the records as the legal representatives of U Hamed, with Daw Kha acting as guardian-*ad-litem* of the then minor Maung Aung Khin. It would appear from the statement contained in the present application for leave under section 20 of the Union

H.C. 1960

U PE MAUNG AND ONE v. MAUNG WIN MAUNG AND THREE OTHERS.

U SAN MAUNG, J.

Judiciary Act that Daw Kha herself died on the 4th October 1957, that is to say, before the date of the judgment on the 19th April 1960. In the meantime, the minor Maung Aung Khin has become a major. Therefore, the original plaintiff U Hamed has been properly represented in the appeal first by his wife and his children and then by his children alone. Therefore, the decree passed in favour of the legal representatives of U Hamed cannot be a nullity. On the death of Daw Kha, also, she is represented by her children who were already on the record.

As regards the contention that the Courts below as well as this Court on appeal should have come to the finding that the defendants U Pe Maung and Daw Thein were tenants of Ram Dularai (*alias*) Lala, I have no comments to make. The judgments speak for themselves and I do not think that this point should be agitated in further appeal to a Bench.

For these reasons, the application fails and is dismissed summarily.

APPELLATE CIVIL.

Before U Thaung Sein, J.

GAW KYIN LYAN AND ONE (APPELLANTS)

v.

GWAN PAIK (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Sept. 13.

Limitation Act, s. 5—"Sufficient cause"—Lapses of memory, whether.

Where delay in filing the appeal was attributed to lapses of memory on the part of the Advocate as a result of injury received by him about a year previously and to other mental worries of the said Advocate.

Held: That these facts do not constitute sufficient cause as to warrant condonation of the delay under s. 5 of the Limitation Act and that illness is not always a sufficient ground for the extension of the limitation period.

Ma Hmwe Yai and another v. *Daw Win Tha*, A.I.R. (1941) Ran. 194; *Ma Thein Khin* v. *Ma U Byu*, I.L.R. 6 Ran. 571; *Kayambu Pillai and another* v. *Court of Wards by Collector, Trichinopoly District and others*, A.I.R. (1942) Mad. 170; *S. M. Ally* v. *Maung San Nyein*, I.L.R. 14 Ran. 135, referred to.

Shib Dayal and another v. *Jagannath Prasad*, I.L.R. 46 All. 636, distinguished.

Nyun Maung for the appellants.

San Myint for the respondent.

U THAUNG SEIN, J.—The present appeal was admittedly filed in the High Court ten days after the prescribed period of limitation had expired and hence unless an extension of time is allowed under section 5 of the Limitation Act, it will have to be dismissed as time barred. No doubt in the diary order of the proceedings dated the 5th February 1959, an extension of time had been allowed and the appeal admitted but since that order was passed *ex-parte* it was still open to the respondent to raise the plea of limitation when the case came up on hearing. The respondent has now contended that the appellants failed to establish any "sufficient cause" for the extension of time and that the appeal should therefore be dismissed.

* Civil 1st Appeal No. 1 of 1959 against the decree of the 2nd Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 28th October 1958, in Civil Regular Suit 635 of 1954.

[H.C. 1960

GAW KYIN LYAN AND ONE v. GWAN PAIK.

U THAUNG SEIN, J.

The main ground put forward by the appellants in support of their application for extension of time is to be found in the affidavit of their learned Advocate U Ba Maung who unfortunately has since died. In that affidavit U Ba Maung related that sometimes in October 1957 he was knocked down on Merchant Street by a Jeep and in consequence received several injuries as well as a shock to his nervous system. This was followed by an attack of partial paralysis of his wife and the death of his brother U Maung Maung, I.C.S. (retired) and the illness of a sister. The cumulative effect of these shocks coupled with financial worries were said to have brought about loss of memory on the part of U Ba Maung and he cited several instances of such loss of memory in his affidavit. He went on to add that he was engaged by the present appellants to file the present appeal but unfortunately owing to lapse of memory he lodged it a few days late in the High Court. There is a supporting affidavit by Dr. D. R. Lewis, an ex-Professor of Anatomy in the Rangoon University but all that he could state was that he learnt from U Ba Maung of the Jeep accident and other family troubles and " told him that loss of memory could be due to shock following the accident ".

It may be noted that the respondent has not filed any counter-affidavit and hence the statements by U Ba Maung will have to be accepted as correct. The question then arises whether the reasons advanced by U Ba Maung would amount to " sufficient cause " within the meaning of that term in section 5 of the Limitation Act.

Before proceeding further, I would point out that whereas the shock received by U Ba Maung as a result of the Jeep accident occurred in October 1957, the present appeal was filed in the High Court on the 2nd January 1959, *i.e.*, about fourteen months later. It is not the appellants' case that U Ba Maung was ill or otherwise physically incapacitated at the time when the appeal

should have been filed in the High Court. On his own showing, U Ba Maung was fully alive to the fact that he was liable to suffer from lapses of memory but as far as I can see the only precaution which he took to prevent his clients from being jeopardised owing to this defect was to keep a "Pending File," of all pending cases. The present appeal was said to have been overlooked by him and was not placed in that file. According to the learned Counsel for the appellants, the above grounds are sufficient to condone the delay under section 5 of the Limitation Act. In support of this contention my attention has been drawn to the ruling in *S. M. Ally* v. *Maung San Nyein* (1) where it has been laid down as follows:

> "Under section 5 of the Limitation Act the Court may in its discretion admit an appeal presented after time if there is sufficient cause for not presenting the appeal within the prescribed period. In exercising its discretion the Court must consider whether the appellant has acted with reasonable diligence in prosecuting the appeal. This is the general rule, and the circumstances of each case must be examined to see whether they fall within or without the terms of the general rule
>
> A plea of illness is not sufficient unless the effect of the illness was such that in the circumstances it would afford a reasonable excuse for the delay in presenting the appeal."

. is noteworthy that even illness is not always a sufficient ground for the extension of the limitation period. A similar view was also expressed in *Ma Thein Khin* v. *Ma U Byu* (2).

The next case brought to my notice was a Full Bench decision of the Allahabad High Court in *Shib Dayal and another* v. *Jagannath Prasad* (3) where it was held—

> "That an honest mistake on the part of a litigant caused by erroneous advice given to him by his vakil in the district, by reason of which an appeal was not filed until the period

(1) I.L.R. 14 Ran. 155. (2) I.L.R. 6 Ran. 571.
(3) I.L.R. 46 All. 636.

H.C. 1960

GAW KYIN LYAN AND ONE v. GWAN PAIK.

U THAUNG SEIN, J.

of limitation therefor had expired, is a good ground for the application in favour of the would-be appellant of the provisions of section 5 of the Indian Limitation Act, 1908."

I fail to see how this ruling could be of any assistance to the appellants as the delay in the present case was not the result of erroneous advice on the part of their Advocate.

As pointed out in *Ma Hmwe Yai and another* v. *Daw Win Tha* (1) in order to succeed with an application under section 5 of the Limitation Act "all that the appellants have to do is to satisfy the Court that they had sufficient cause for not preferring the appeal within the period of limitation allowed". As to the meaning of the words "sufficient cause" there is the following illuminating passage in *Kayambu Pillai and another* v. *Court of Wards by Collector, Trichinopoly District and others* (2)—

> "The words 'sufficient cause' in section 5 must be liberally construed so as to advance substantial justice particularly when 'no negligence, nor inaction nor want of *bona fides* is imputable to the applicant."

To sum up, it is not every kind of delay which can be condoned under section 5 of the Limitation Act and the circumstances of each case will have to be carefully examined to see whether the applicant is able to bring his case within the ambit of that section. In the present case, no doubt, U Ba Maung deserves a good deal of sympathy for his mental condition but at the same time it should be remembered that the Jeep accident which was the main cause of the shock occurred more than a year before the appeal was filed. Besides, since he was liable to lapses of memory he should have taken effective steps to guard against undesirable consquences which might ensue from those lapses. For instance, his clerk or some other similar individual should have been warned to see that cases are presented to the Courts on due dates. If an Advocate

(1) (1941) A.I.R (Ran.) 194. (2) (1942) A.I.R. (Mad.) 170.

may be excused for the delay in filing an appeal beyond the limitation period, then the same considerations should apply to the litigants themselves. But I have not been able to trace any case in which a litigant has ever sought for an extension of the limitation period under section 5 of the Limitation Act on the ground that he was suffering from loss of memory at the time when the case was ripe for presentation to the Court concerned. On the whole, I regret I am unable to accept the grounds put forward by the appellants in the present case as "sufficient cause" under section 5 of the Limitation Act and there is no alternative but to dismiss the appeal as time barred. Accordingly, this appeal shall stand dismissed. There will be no order for costs.

CIVIL REVISION.

Before U Po On, J.

MARIAM BI BI (APPLICANT)

v.

AHLA BAQSH (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Sept. 19.

Civil Procedure Code, O. 9, r. 13—Setting aside ex-parte *decree—Court to be satisfied for non-appearance—Discretion to be exercised judicially—Rangoon City Civil Court Act, s. 25—Discretion of High Court in revision—Purpose of.*

Where the Fourth Judge of the City Civil Court, Rangoon, allowed the application of the respondent for setting aside the *ex-parte* decree passed against him, which did not set out sufficient cause showing why there had been no appearance by or on his behalf in the suit for ejectment by the applicant against him.

Held : That under Order 9, Rule 13 of the Civil Procedure Code the respondent must satisfy the Court that he was prevented by sufficient cause from appearing when the suit was called on for hearing and that although it is within the discretion of the Court to allow the application, the Court did not exercise its jurisdiction judicially, as it failed to follow the law laid down by a Full Bench of the High Court in *U Aung Gyi* v. *The Government of Burma*, (1940 R.L.R. 512).

Where it is contended that the High Court should not interfere in revision, as the applicant suffered no irreparable injury.

Held : That the High Court has a discretion under s. 25 of the Rangoon City Civil Court Act to act, if the case is one in which it should act, it ought to act, that is, it should always exercise its discretion for the purpose of doing material justice.

N. C. Sen for the applicant.

P. N. Ghosh for the respondent.

U PO ON, J.—In Civil Regular No. 497 of 1959 of the Rangoon City Civil Court, the applicant-plaintiff sued the respondent-defendant for his ejectment from the premises known as Room No. 2 of house No. 11, Mohamed Patel Street, Myenigone, Rangoon.

* Civil Revision No. 76 of 1959 against the order of the 4th Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 1st December 1959, in Civil Regular Suit No. 497 of 1959.

H.C.
1960
MARIAM BI BI
v.
AHLA BAQSH.
U PO ON, J.

The suit was fixed for appearance of the respondent-defendant before the Registrar on the 17th July 1959. As he did not put in his appearance, though duly served with the summons, the suit was adjourned to 20th July 1959 for the applicant (plaintiff) to file an affidavit of service of summons on the respondent. On the 20th July 1959 the Registrar fixed the suit for *ex-parte* hearing before the 4th Judge, Rangoon, on the 27th July 1959. In the meantime the 4th Judge had got transferred and the case was fixed by the 3rd Judge for *ex-parte* hearing before the new 4th Judge on the 26th August 1959. The respondent did not appear in any of these dates.

On the 26th August 1959 when the case was called on before the new 4th Judge, the respondent appeared and filed power of attorney of his pleader Mr. N. C. Ghosh. At the same time he asked for time to file an application for setting aside the *ex-parte* order. As the applicant's lawyer objected, the respondent went away with the permission of the Court to call his lawyer. However, as neither the respondent nor his lawyer turned up, though the Court waited for them for a "considerable time", the suit was heard and decreed *ex-parte*.

Probably, a short while later the respondent and his pleader turned up and applied to the Court for setting aside the *ex-parte* decree already passed. They were, however, directed by the Court to put in a formal written application.

On the 1st September 1959 the respondent filed an application supported by his affidvait for setting aside the decree and for hearing the suit on its merits.

As his application was allowed by the 4th Judge, the applicant has now come up to this Court in revision.

It is clear from Order IX, Rule 13 of the Civil Procedure Code that the respondent must satisfy the court that he was prevented by sufficient cause from appearing when

H.C. 1960

MARIAM BI BI v. AHLA BAQSH.

U PO ON, J.

the suit was called on hearing. No doubt when the suit was first called on for hearing, the respondent was present in Court. But he went away, of course with the permission of the Court, to call his pleader who was said to be engaged in the Court of the Chief Judge. There is no affidavit of any person supporting the respondent that at that time the respondent's lawyer was engaged in the Court of the Chief Judge. Be that as it may, the 4th Judge had to hear the suit and decree *ex-parte* as the respondent and his lawyer failed to appear again, though the Judge waited for them for a " considerable time ".

In *U Aung Gyi* v. *The Government of Burma*(1), the plaintiff's Advocate had a Civil case fixed for hearing as well as a Sessions case on one and the same day. He hoped to finish the Sessions case before the Civil case was called and made no arrangements whatever for his representation in the Civil Court in the event of the case being called earlier. The Civil case was, as a matter of fact, called and dismissed for default of appearance. The Advocate appeared in Court a few minutes later. It was held that there was no sufficient cause for reopening the case. So, I must hold that the respondent could not also show sufficient cause why he and his lawyer failed to appear when the suit was called on for hearing.

It is true that the present matter lies within the discretion of the trial Court. But the Court did not exercise its discretion judicially, as it failed to follow the law laid down by a Bench of High Court.

The learned Counsel for the respondent further argued that the High Court should not interfere in revision, as the applicant suffered no irreparable injury. But the High Court has a discretion under section 25 of the Rangoon City Civil Court Act to act, if the case is one in which it should act, it ought to act, *i.e.*, it should always exercise its discretion for the purpose of doing material

(1) (1940) R.L.R. p. 512 (F.B.).

H.C.
1960

MARIAM BI BI
v.
AHI A BAQSH.

U PO ON, J.

justice. Obviously, the respondent put in his appearance only at the tail end of the suit not with genuine intention to fight for his cause but to prolong it.

I, therefore, set aside with costs the order of the trial Court in setting aside the *ex-parte* decree passed against the respondent. Advocate's fee K 34.

APPELLATE CIVIL.

Before U Ba Thoung and U Po On, JJ.

H.C. 1960

Sept. 15.

MESSRS. DAWSONS BANK LTD. (APPELLANT)

v.

KO SIN SEIN AND NINE OTHERS (RESPONDENTS).*

Occupant government—Power to appoint officers—Acceptance of payment of mortgage debt in Japanese currency—Validity—Japanese Currency (Evaluation) Act, 1947, s. 4.

Where during the Japanese occupation of Burma, the Japanese Civil Administrator (Army) appointed a person named U Khin Maung Hla as Custodian of Enemy Property in charge of enemy properties, in the Bassein District, including the estate belonging to the appellant, which was declared to be enemy property, and the said U Khin Maung Hla, in his capacity as the Custodian, had on behalf of the appellant accepted payment in Japanese currency in discharge of a mortgage executed in favour of the appellant before the war and had executed a deed of release.

Held: That U Khin Maung Hla's appointment as the Custodian of Enemy Property was valid in law and that although payment in Japanese currency was not payment in lawful currency, such payment having been accepted for the mortgage would, by reason of s. 63 of the Contract Act, as also by reason of s. 4 of the Japanese Currency (Evaluation) Act, 1947 have the effect of releasing the defendant-respondents mortgagors from their liability. The deed of release was therefore a valid discharge of the mortgage debt due to the appellant.

The King v. *Maung Hmin and three others*, (1946) R.L.R. 1; *Ko Maung Tin* v. *U Gon Man*, (1947) R.L.R. 149, referred to.

Ariff Moosajee Dooply and one v. *Dr. T. Chan Taik*, (1950) B.L.R. (S.C.) 227, followed.

C. C. Khoo for the appellant.

No one for the respondents.

U BA THOUNG, J.—In Civil Regular Suit No. 4 of 1953 of the District Court of Myaungmya, the plaintiff-appellant sued the defendant-respondents for recovery of K 27,921·87 being balance of principal and interest due on a registered mortgage deed dated 14th January 1928

*Civil 1st Appeal No. 90 of 1954 against the decree of the District Court of Myaungmya, dated the 6th September 1954, in Civil Regular Suit No. 4 of 1953.

and on subsequent on-demand promote dated 14th December 1934 in accordance with the terms of the original mortgage deed which provided for credit up to a total of K 35,000. The original mortgage deed was lost during the Japanese occupation of Burma and a true copy of the said deed was filed as Exhibit A in the case. The first defendant-respondent was sued in his capacity as one of the mortgagors, while the second to eighth defendant-respondents were sued as legal representatives of the other mortgagor, while the ninth and tenth defendant-respondents were joined as defendants as they were purchasers of some of the mortgaged properties.

The plaintiff-appellant claimed exemption from limitation on the ground that 1,400 baskets of paddy and K 175 had been paid towards the loan in 1936 and as the defendant-respondents had also paid a total amount of K 550 towards interests by money orders in 1941 and 1942 and also in view of acknowledgement of debt in writing, dated 27th March 1943. The plaintiff-appellant alleged that the original mortgage deed, pay-in-slips and money order acknowledgements along with other documents were lost during the Japanese occupation of Burma in 1942—1945. It was also alleged that during that period, no lawful agent or representative of the plaintiff-appellant Bank was left in Burma; and that on their return to Burma in February, 1946, it was discovered that the mortgagors had sold 170·56 acres of the mortgaged lands to the 9th defendant-respondent. That when the mortgaged mill had been burnt down during the Karen insurrection, the 1st defendant-respondent had sold the boiler and the engine of the said mill to the 10th defendant-respondent. It was contended by the plaintiff-appellant that they came to know that in 1944, the mortgagors had redeemed the mortgage for over Rs. 40,000 from the then Burmese Government under the Japanese, in Japanese currency, and that the transaction was not valid and binding on them as the

H.C. 1960

MESSRS. DAWSONS BANK LTD. v. KO SIN SEIN AND NINE OTHERS.

U BA THOUNG, J.

transaction was not made by them or their agents and as the loan was repayable in British currency.

The 1st defendant-respondent did not deny the suit mortgage but he did not admit that the plaintiff-appellant's version about the loss of the mortgage bond as well as the other documents during the war was correct. He admitted the payment made in 1936 but denied the payments totalling Rs. 550 by money orders in 1941-42. He contended that the sale of part of the mortgaged lands and the boiler and engine of the mill in order to redeem the whole mortgage for Rs. 40,718/10 cents and the execution of the deed of release (Exhibit 6) by the Custodian of Enemy Property of the then Burmese Government under the occupant Japanese were all valid and binding. It was also contended that the suit was time-barred. The second to eighth defendant-respondents made a joint written-statement saying that they had no personal knowledge and that the suit was time-barred.

The 9th defendant-respondent contended that he purchased the lands from the 1st defendant-respondent for sufficient consideration and that no mortgage decree should be passed affecting the lands purchased by him. The 10th defendant-respondent did not put in any appearance and the case against him was proceeded *ex-parte*.

The District Court framed the following issues:

(1) Is it a fact that the suit mortgage bond, pay-in-slips and money order acknowledgements were lost during the Japanese occupation—1942 to 1945—as alleged in paragraph 4 of the plaint ?

(2) Is it a fact that Rs. 550 was remitted by money order towards interest as alleged in paragraphs 7 and 8 of the plaint ?

(3) Will the deed of release, dated 18th November 1944, executed by the Divisional Officer, Enemy Property (Dawsons Bank Estate),

Western Division, Bassein, amount to valid discharge of the mortgage debt ?

(4) Are the sales made by U Sin Sein and Ma Htwe Nyunt in favour of 10th and 11th defendants still affected by the suit mortgage ?

(5) Is the suit barred by limitation as alleged in paragraph 13 of the 1st defendant's written statement ?

(6) To what relief, if any, is the plaintiff entitled ?

The District Court decided the first and the second issue in favour of the plaintiff-appellant.

On the third issue, the District Court has held that the deed of release (Exhibit 6) dated 18th November 1944 and executed by U Khin Maung Hla, the Custodian of Enemy Property (Dawsons Bank Estate) Western Division, Bassein, who was appointed by the Burmese Government under Japanese occupation, must be regarded as a valid discharge of the suit mortgage debt; and accordingly, dismissed the plaintiff-appellant's suit without going to the remaining issues. Hence this appeal.

No appearance was made on behalf of the defendant-respondents in this appeal.

It is not disputed that the mortgage properties were taken over by the Custodian of Enemy Properties (Dawsons Bank Estate), Bassein, and that the deed of release (Exhibit 6) discharging the mortgage debt was executed by that officer U Khin Maung Hla.

The learned Counsel for the plaintiff-appellant contends: (i) that, as the loan was made in British currency, it was to be repaid in British currency; and that the Japanese currency notes with which the mortgage debt was repaid in 1944 were not lawful currency in Burma and therefore, there was no discharge of the mortgage debt; (ii) that the then Burmese Government under the Japanese regime had no authority to take over or interfere

H.C. 1960 — MESSRS. DAWSONS BANK LTD. v. KO SIN SEIN AND NINE OTHERS. — U BA THOUNG, J.

with the property of private individuals; and U Khin Maung Hla who was appointed by the then Burmese Government as Divisional Officer, Enemy Property (Dawsons Bank Estate), Western Division, Bassein, was not legally competent to demand or to receive payment of the mortgage debt and to execute the deed of release (Exhibit 6); and therefore, the said repayment by the mortgagors to U Khin Maung Hla did not constitute a discharge of the mortgage debt. In support of his first contention, the learned Counsel for the appellant has cited the Full Bench case of *Ko Maung Tin* v. *U Gon Man* (1) of the late High Court of Judicature at Rangoon where Goodman Roberts, C.J., Wright, J., Blagden, J. and E Maung, J. held: "That Japanese so-called currency was never lawful currency in Burma, and a loan of Japanese notes was not loan of money. A promissory note executed in consideration of such notes promising to pay what parties mistakenly regarded as money was invalid."

The above Full Bench decision was referred to and applied in the case of *Ariff Moosajee Dooply and one* v. *Dr. T. Chan Taik* (2) where in satisfaction of a mortgage by deposit of title deeds, created before the war, the mortgagee deposited on the 8th March 1945, Rs. 35,250 (in Japanese currency) into Court and a final decree for redemption was passed by the City Civil Court on 23rd April 1948, and the decree was set aside on appeal, after reoccupation by the High Court. It was held:

> "That if procedure fixed by the Code of Civil Procedure had been strictly followed a preliminary decree under Order 34, Rule 4 (3) should have been passed and it could be only in terms of the lawful currency of the land. The only question then would be whether such a decree could have been discharged by payment into Court of Japanese Military Notes. The trial Judge did not examine this question.

(1) (1947) R.L.R. p. 149. (2) (1950 B.L.R. (S.C.) 227.

Japanese Military Notes were not lawful money and were no better than tokens with an exchange value.

Such deposit cannot discharge the decree under Order 21, Rule 1, Code of Civil Procedure."

It was held also:

"That if the deposit had been accepted by the defendant, both under section 63 Contract Act and section 4 of the Japanese Currency (Evaluation) Act, such acceptance might release the mortgagees. The rule, however, cannot ordinarily be extended to cover a deposit into Court. Payment into Court under Order 21, Rule 1 (1) (*a*), Code of Civil Procedure can only be by payment into Court of money payable under the decree."

In the present case under consideration, we agree that the payment of the mortgage debt in Japanese currency amounting to Rs. 40,718/10 cents was not a payment in lawful money, as Japanese currency was never lawful currency in Burma as held in the case of *Ko Maung Tin* v. *U Gon Man* (1) quoted earlier. But, if that payment was accepted for the mortgagee, such acceptance would, by reason of section 63 of the Contract Act, as also by reason of section 4 of the Japanese Currency (Evaluation) Act, 1947 have the effect of releasing the defendant-respondents mortgagors from their liability. In the course of the judgment by U E Maung, J. in *Ariff Moosajee Dooply* v. *Dr. T. Chan Taik* (1), the learned Judge remarked as follows:

"A creditor can discharge his debtor if he so chooses by accepting payment of a sum much smaller than that owing to him or for any other consideration, or even without consideration."

Therefore, it is a matter for consideration whether the payment in Japanese currency was accepted, for the mortgagee in the manner contemplated in section 4 of the Japanese Currency (Evaluation) Act, 1947, as payment of

(1) (1959) B.L.R. (S.C.) 227.

H.C. 1960 — MESSRS. DAWSONS BANK LTD. v. KO SIN SEIN AND NINE OTHERS. — U BA THOUNG, J.

the mortgage debt due to the plaintiff-appellant Dawsons Bank; and if it was accepted in such manner as contemplated in section 4 of that Act, such payment must be deemed to be payment in legal currency notes of the same face value as if the Japanese currency notes were legal currency notes at the time the payment was made as provided in section 4 of the Act. So far as is relevant to this case, section 4 of that Act provides that notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, where any debt contracted before the Japanese occupation of Burma had been paid wholly or partially in Japanese currency notes during the Japanese occupation of the area where the payment was made, *and the payment had been accepted*, such payment shall be deemed to be payment in legal currency notes of the same face value as if the Japanese currency notes were legal currency notes at the time the payment was made.

In the present case under consideration, it appears that the payment in Japanese currency of the mortgage debt was accepted in the manner as contemplated in section 4 of the Act. The only question that remains now is whether U Khin Maung Hla had any right to accept, on behalf of the plaintiff-appellant Dawsons Bank, payment of the mortgage debt and to execute the deed of release Exhibit 6. It was contended by the learned Counsel for the plaintiff-appellant that the then Burmese Government sponsored by the occupant Japanese had no right to take over or interfere with the property of a private individual, as it would infringe Article 46 of the Hague Regulations which is in the following terms:

> "Family honour and rights, individual life and private property, as well as religious conviction and worship, must be respected. Private property may not be confiscated."

We are however of the view that the then Burmese Government under the occupant Japanese power, in taking

over the assets of the plaintiff-appellant Dawsons Bank, had not infringed in any way Article 46 of the Hague Regulation. The properties were mortgaged to Dawsons Bank, and so the mortgage debts due to the said Bank became its properties. It has been held in the case of *Dawsons Bank Ltd. v. C. Ein Shaung and three others* (1), that the term "Property" in section 23 (4) of the Constitution is not confined only to corporeal or tangible property but also includes incorporeal or intangible property such as debts and other choses in action. That being so, the suit mortgage debt must be regarded as "property" belonging to the plaintiff-appellant Bank, which became an enemy firm when it evacuated to an enemy territory on the occupation of Burma by the Japanese; and therefore the property belonging to that Bank cannot be regarded as private property belonging to a private individual or a citizen of the territory occupied by the Japanese during the war. We are, also, of the view that the act of the then Burmese Government sponsored by the Japanese occupant power in appointing U Khin Maung Hla as Divisional Officer, Enemy Property (Dawsons Bank Estate), Western Division, Bassein, to take over and manage the property and assets of Dawsons Bank, is consistent with Article 43 of the Hague Regulations, which reads:

> "The authority of the power of the State having passed *de facto* into the hands of the occupant, the latter shall do all in his power to restore, and ensure, as far as possible, public order and safety, respecting at the same time, unless absolutely prevented, the laws in force in the country."

In the case of *The King v. Maung Hmin and three* (2), it has been held:

> "International Law has no validity in British Courts, except in so far as its principles are accepted and adopted by the

(1) (1951) B.L.R. (H.C.) 300. (2) (1946) R.L.R. 1.

H.C. 1960

MESSRS. DAWSONS BANK LTD. v. KO SIN SEIN AND NINE OTHERS.

U BA THOUNG, J.

Municipal Law. Hague regulations will be treated as incorporated into the Municipal Law of Burma in so far as they are not inconsistent with the ordinary law of the country.

Occupant governments have the duty of restoring and maintaining public order and safety by means of the ordinary law of the occupied country."

The appointment of U Khin Maung Hla as Divisional Officer of Enemy Property, for the control of enemy firms in Western Division, Bassein, was made by the occupant power in Burma under the existing laws of the country, as Rule 114 of the Defence of Burma Act, 1940, which was the existent law and continued to remain in force in the Custodian of Enemy Property Act (Act LI of 1947), provides for appointment of Custodians of Enemy Properties; and as such, his acts will have to be recognized as valid by the legitimate government on regaining possession of its territory.

In the case of *The King v. Maung Hmin and three* (1), it was made clear by Ba U, J. in the course of his judgment:

> "Now, an occupying Power, while the occupation lasts, is for all practical purposes a *de facto* government and its acts, legislative, executive or judicial, consistent with the terms of Article 43 of the Hague Regulations, will be recognized as valid by the legitimate government on regaining possession of its territory."

U Khin Maung Hla, on being called by this Court gave evidence, that towards the end of the year 1942, he was appointed Cutodian of Enemy Properties, Western Division, and that he was in charge of the Dawsons Bank Estate in Bassein and Myaungmya districts, and also in charge of other enemy properties in the Bassein District. He produced his appointment order (it was admitted by

(1) (1946) R.L.R. 1.

us as Exhibit A-1 in this appeal proceedings) which on being translated reads:

"TEMPORARY WRIT OF APPOINTMENT

U KHIN MAUNG HLA,
BASSEIN

The above person is hereby appointed temporarily as Executive Officer in connection with management of enemy property of the Dawsons Bank in Myaungmya, Bassein.

Dated the 1st January, 1943.

(Seal) KAORU MIYAZAKI,
Civil Administrator (Army).

(Seal) KIYOSHI AKASAKA,
Civil Administrator (Army)."

U Khin Maung Hla, in his evidence given before us, had stated that he took possession of the properties belonging to the Dawsons Bank and that he had to take instructions from the Bureau of Control of Enemy Properties, Rangoon, under the Burmese Government, in respect of the properties which he had taken possession. His instructions were that redemptions of mortgages must be allowed, and under those circumstances, he allowed redemptions of the suit properties in this case. It is therefore clear that U Khin Maung Hla's appointment as Custodian of Enemy Property in charge of Dawsons Bank Estate as well as other enemy properties in the Bassein District being valid in law, and as he was authorised by the Bureau of Control of Enemy Properties, Rangoon to manage the enemy property of the Dawsons Bank Estate in Bassein and Myaungmya, and as he was duly authorised to allow the redemptions of mortgages, he had the right to allow redemptions of the suit properties in this case and to accept the monies paid on redemption of these properties. He had accordingly accepted, on behalf of the plaintiff-Bank as custodian of its properties, the moneys paid by

H.C. 1960

MESSRS DAWSONS BANK LTD. v. KO SIN SEIN AND NINE OTHERS.

U BA THOUNG, J.

the mortgagors; and had accordingly executed the deed of release (Exhibit 6) for consideration. That deed of release must therefore be regarded as a valid discharge of the suit mortgage debt. For the reasons stated, we uphold the judgment and decree of the District Court in dismissing the plaintiff-appellant's suit with costs. The appeal is accordingly dismissed, but there will be no order as to costs in this appeal as the respondents had made no appearance in this Court.

U PO ON, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

H.C. 1960

Sept. 12.

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD (APPELLANT)

v.

U BA CHEIN (RESPONDENT).*

Written contract—Rule of Construction of—Intention of parties—What amounts to acceptance by artificial body corporate—Sale of Goods Act, s. 42—When acceptance becomes complete for purpose of liability.

Where the written contract for milling and supply of rice entered into between the appellant The State Agricultural Marketing Board and the respondent contains the following amongst other terms :—

* * * * *

"7. Delivery to be taken by Buyers ex-hopper at.....mill at..... station.

8. Payment will be made as soon as possible after completion of milling of every.....tons provided.....has been accepted by Buyers and is stored in the Seller's godown under conditions affording reasonable protection against weather, leakage from roofs and damp floors."

The plain meaning that is obtained from a combined construction of the words used in these two paragraphs is that after ex-hopper delivery liability for payment arises only when the rice has been accepted by the buyer and stored in the seller's godown. Liability for payment does not arise merely by delivery ex-hopper by the seller to the buyer at his mill, but arises only, in view of the added term in the second paragraph above, after the rice so delivered is accepted by the buyer and stored in the seller's godown. This is the real intention of the parties and every word used in the agreement must, in the circumstances obtaining in the case, be interpreted according to its natural and ordinary meaning. It would be entirely wrong in implying something which would amount to adding new terms and conditions to the agreement.

"The rule of construction applicable in general to all written contract is, that they are to be construed according to the real intention of the parties, to be collected from the language they have used ; that effect is to be given, if possible, to every word used, and that every word is to be interpreted according to its natural and ordinary meaning, unless such construction would be contrary to the manifest intention of the parties, or would necessarily lead to some contradiction or absurdity."

Per Kelly, C.B. in *Coddington* v. *Paleologo*, L.R. (1867) 2 Ex. Ca. 193 at 200.

Steel Brothers & Co., Ltd. v. *Tokersee Moolief*, I.L.R. 10 Ran. 372, referred to.

* Civil 1st Appeal No. 52 of 1955 against the decree of the High Court (Original Side), Rangoon, in Civil Regular Suit No. 1 of 1955.

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

Keshaylal Brothers & Co. v. *The State Agricultural Marketing Board*, (1956), B.L.R.(H.C.) 473, distinguished and explained.

The Board being an artificial body corporate the acceptance need not be physical acceptance by the Board itself, which is impossible, but acceptance by its servants in the course of their duties would constitute acceptance within the meaning of the terms of the said agreement. S. 42 of the Sale of Goods Act clearly lays down that when the goods have been delivered to the buyer, if there is no actual intimation of acceptance by the buyer to the seller, and the buyer "does any act in relation to the goods so supplied, which is inconsistent with the ownership of the seller" then, acceptance of such goods become complete acceptance for the purpose of liability.

Tun Sein for the appellant.

C. A. Soorma and *Myint Soe* for the respondent.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal by the State Agricultural Marketing Board (hereinafter referred to as the Board) arises out of a suit filed on the Original Side of this Court by the respondent-plaintiff U Ba Chein, a partner of Thye Aun Company, Rice Millers of Kywebwe, Toungoo District, against the Board for recovery of certain sums of money, being the price of rice duly milled and delivered to the Board's Executive Officer at Toungoo, under three contracts. The total sum claimed was K 1,18,878·43 pyas. The Board admitted the plaintiff-respondent's claim to the extent of K 40,563·63 pyas. The trial Judge, however, passed a decree in favour of the plaintiff-respondent in the sum of K 1,00,170 with costs and also ordered to pay interest on the admitted amount of K 40,563·43 pyas from the date of suit till the date of payment.

[Their Lordships then described the Contracts involved in the case, and the facts relevant to them; and proceeded as follows:].

Here, we may note that it is common ground that Kywebwe town, where the plaintiff-respondent's rice mill situates, came under insurgent occupation on the 2nd of February 1949, while Toungoo, at which the Board's Executive Officer is stationed for the particular zone, came

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

under insurgent (KNDO) occupation on the 27th of January 1949.

At the trial, the main issues raised were whether the property in the suit rice had passed to the buyer (*i.e.*, the appellant Board) inasmuch as the contract of sale was on "ex-hopper" basis; and whether the Board was liable to pay for the price of rice delivered thereunder despite its loss, destruction or damage owing to circumstances arising out of insurgent occupation. The trial Judge (the late U Thein Moung, J.) found that deliveries of rice on ex-hopper basis having been effected before the insurgent occupation of the mill area: *i.e.*, before the 2nd February 1949, the Board was liable to pay for the rice and rice products in question. It appears that in arriving at the said finding the learned Judge took into consideration documentary evidence such as: (*a*) delivery orders, covering letters by the miller annexing his bills; (*b*) the entries in Bill Register and Stock Register made by the SAMB Executive Officer's office, Toungoo (*vide* Exhibit 1 to 35); and, (*c*) the First Information Report, Exhibit (9) made by the then E.O. U Ba Maung (since deceased) to the District Superintendent of Police, Toungoo, regarding the loss of 285 tons of rice, *i.e.*, 85 tons covered by Contract No. 02 and 200 tons covered by Contract No. 03.

Thus, the learned trial Judge not only held that by ex-hopper delivery the property in rice had passed to the Board but also in view of what were recorded in the aforesaid documents which indicated that "actual possession" of contract-rice had been with the Board, the Board was held liable to pay for the price. Disallowing the plaintiff's claim on indirect charges, *viz.*, Rs. 1,003-2-0 and also interest of 6 per cent per annum on the balance price of rice supplied from 1st February 1949 up to 31st December 1951, except the interest payable on the admitted amount of Rs. 40,563-7 as., the trial Judge decreed a total sum of Rs. 1,00,170. It appears that

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

interest shall cease to accrue on the admitted sum of Rs. 40,563-7 as. on the date the said amount is deposited in Court by the Board. We understand that this amount has already been deposited in Court.

In this appeal, the main ground taken up by the learned Advocate appearing for the appellant Board impinges upon the true construction of the agreement of sale in Exhibit (e) . It is urged that though paragraph 7 of the agreement stipulates that delivery is to be taken by the buyer (the Board) ex-hopper at the plaintiff's rice mill yet, the liability for payment does not arise even after the buyer has taken delivery of the rice as aforesaid. He contends that paragraph 8 of the agreement stipulates the condition that liability for payment arises only after the rice has been accepted by the buyer and stored in the seller's godown, and, that the trial Judge was wrong in holding that the SAMB was liable to pay as soon as ex-hopper delivery was completed. We may note here that the suit agreement is a 'direct purchase' agreement, between the rice miller (seller) and the Board (buyer), there being no agent of the buyer in dealing with the seller. In fact, it is common ground that such direct purchase agreements are not entered into by the Board itself, but by the Executive Officer of the Zone concerned who signed the agreement for the Board. This, in the circumstances, is as it should be, because the Board is an artificial body corporate. In amplification of his main argument the Board's learned Counsel further contends that having regard to the requirements, such as, the buyer having had to issue a delivery order which is to be accepted by the Board (here in this case either the Sircar or the Milling Clerk, representative of the Executive Officer) and having had to prepare bills to which must be annexed delivery orders, and until and unless such documentary transactions and their relative accounts are passed by the Executive Officer at his office, no liability for

payment arises on the transactions concerned. He therefore, urged that by mere ex-hopper delivery, and thereafter, by mere presentation of bills by the miller together with the delivery orders on which the Milling Clerk has endorsed the receipt of every 50 tons of rice milled in the words " delivered " there was no " acceptance of the rice for payment " within the terms of the aforesaid agreement. We fear that the learned Counsel's contention, though attractive, is not acceptable to us, as it will clearly be contrary to the very terms of the sale agreement in suit, Exhibit (∘) and also to the very documentary evidence produced by the Board.

We shall, however, refer to those documents hereafter and give our reasons why we cannot accept the view put forth by the learned Counsel for the Board.

We shall deal first with the relevant terms of the agreement of sale in Exhibit (∘), and they read as follows:

> " It is hereby agreed between.....of..... hereinafter referred to as SELLERS and the STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD, Union of Burma, hereinafter referred to as *BUYERS* as follows:
>
> * * * *
>
> 7. Delivery to be taken by Buyers ex-hopper at..... .....mill at.....station.
> 8. Payment will be made as soon as possible after completion of milling of every.....tons provided..... has been accepted by Buyers and is stored in the Seller's godown under conditions affording reasonable protection against weather, leakage from roofs and damp floors.
> 9. All risks of fire, damage by rats or other vermin and loss in weight and deterioration in quality arising from natural causes will be borne by Buyers from the time.....is accepted by them."

It will, thus, be seen that though delivery is ex-hopper, that is to say, the buyer takes delivery of the milled rice

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

as it shoots out from the chute of the seller's mill, yet payment, according to paragraph 8, is to be made by the buyer after completion of milling of every 50 tons (which we understand to be the agreed quantity in this suit), provided, the rice so delivered had been accepted by the buyer and stored in the seller's godown. In other words, the plain meaning we get from a combined construction of the words used in the aforesaid two paragraphs of Exhibit (∘) agreement is that after ex-hopper delivery liability for payment arises only when the rice has been accepted by the buyer and stored in the seller's godown. Liability for payment does not arise merely by delivery ex-hopper by the seller to the buyer at his mill, but arises only, in view of the added term in paragraph 8 quoted above, after the rice so delivered is accepted by the buyer and stored in the seller's godown. In the construction we put to the relevant terms of the suit contract, Exhibit (∘), we find that the facts and circumstances disclosed in the case which are not much in dispute, go to support the plaintiff-respondent's case rather than the appellant Board's. If we are to accept the contention put forth by the learned Counsel for the Board, it would be tantamount to adding a new term to the sale agreement in the suit. According to the learned Advocate's interpretation of the term in paragraph 8 of Exhibit (∘), the expression 'acceptance of rice' implies three incidents: (i) place of acceptance, (ii) the person who shall accept, and (iii) how the acceptance is to be made. He argued that since the plaintiff-respondent has not proved how acceptance had been made by the SAMB in the context of those three possible incidents, it must be held that there was no acceptance and that the appellant Board could not be held liable for the price of the rice in question.

In our opinion, this submission by the learned Counsel for the appellant Board is of no substance, and cannot be allowed to prevail. " The rule of construction applicable

in general to all written contracts is, that they are to be construed according to the real intention of the parties, to be collected from the language they have used; that effect is to be given, if possible, to every word used, and that every word is to be interpreted according to its natural and ordinary meaning, unless such construction would be contrary to the manifest intention of the parties, or would necessarily lead to some contradiction or absurdity." [*Per* Kelly, C. B. in *Coddington v. Paleologo* (1)]. The above dictum was quoted with approval by Page, C.J., in a Bench decision with Mya Bu, J., in the case of *Steel Brothers & Co., Ltd.* v. *Tokersee Moolief* (2). If we are to put a construction on the suit agreement of sale in the way the learned Counsel wanted us to put it will directly contravene the rule of construction applicable in general to all written contracts. The meaning of the delivery and payment clauses contained in suit agreement is that the buyer shall pay to the seller the price of the rice delivered ex-hopper after it "has been accepted by the Buyers and is stored in the seller's godown." This is the real intention of the parties and every word used in this agreement must, in the circumstances obtaining in the case, be interpreted according to its natural and ordinary meaning. We would be entirely wrong in implying something which would amount to adding new terms and conditions to the agreement. This being the plain meaning of the terms in question, we see no good reason for giving further speculation about their meaning in the context of (i) place of acceptance, (ii) by whom acceptance is made and, (iii) how the acceptance has been made. It will, indeed, be an idle speculation, because the agreement in suit is, what is called a 'direct purchase agreement' and, as we have observed above, the Board being an artificial body corporate, on whose behalf the Executive Officer of the Zone concerned acts and through him the

(1) L.R.(1867) 2 Ex. Ca. 193 at 200. (2) I.L.R. Ran. Ser. 10 372 at 384.

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Milling Clerk, Sircars and several other subordinates working under him in the manifold activities of his office. In respect of the three contracts the acceptance need not be physical acceptance by the Board itself, which is impossible, but acceptance by its servants in the course of their duties would in our view, constitute acceptance within the meaning of terms of the suit agreement. There is a good deal of evidence available from various Statements and Returns furnished by U Ba Maung, Executive Officer (Rice), Toungoo; and from the events that followed after delivery orders were issued and accepted by the Milling Clerk or Sircar concerned at the mill, and also from the entries made in Bill Registers and Stock Registers maintained in the Executive Officer's office at Toungoo, followed by the presentation of bills for payment that the Board had, after due acceptance, taken actual possession of the rice in suit. From the cumulative effect of the aforesaid evidence there can be no question of either non-delivery or non-acceptance of the suit rice by the Board.

Next, the learned Counsel for the Board advanced the argument that in so far as Contract No. 01 for the supply of 200 tons of rice is concerned, there is no dispute about acceptance and the Board's liability to pay for the price of the said rice delivered as there is a complete set of delivery orders: (*viz.*, Exhibits 2, 5, 7 and 10) with proper endorsements "delivered" noted on each of them, and also proper presentation of bills for payment *vide*, Exhibits 3, 8 and 11 countersigned by U Ba Maung, the then Executive Officer (Rice), Toungoo; whereas, in the case of the disputed quantity of rice covered by Contract No. 02 and the whole quantity of rice covered by Contract No. 03, they are not supported by delivery orders and that in those circumstances, it cannot be held that there was acceptance of rice for payment by the Board within the meaning of Clause 8 of the sale agreement.

It is an admitted fact that some of these delivery orders which were prepared in duplicate, one retained by the seller and the other retained by the Board, were lost in the Executive Officer's office at Toungoo during insurgents' occupation; but, in view of the facts and circumstances which we observe from a careful scrutiny of the methods of demand and payment consequential upon effective delivery of the rice in suit, we find tnat we are unable to accept this contention. No doubt, under Contract No. 01, there exists a complete set of delivery orders on which, as we have observed above, the Clerk or Sircar in the mill noted that the specified quantity of rice has been "delivered"; and on the strength of these delivery orders duly endorsed by the Board's Sircar or Milling Clerk, the seller prepares the bill for every 50 tons of rice milled and delivered. The Executive Officer's office then, either on a single bill or after collection of two or more bills, prepares the statement for payment of the amounts involved which is done on a form: "Bill for purchases of rice and rice products" (*vide* Exhibit Nos. 3, 8, 11, 18, etc.) and then works out the sum payable to the seller adding, if necessary, any indirect charges such as bagging, weighing, transporting, etc., the final payment being made by cheque. These bills and statements are filed in the Executive Officer's office. In this connection we may observe that there are two seal marks on these forms, and that they are of great significance in ascertaining whether the rice covered by the contracts entered into has been accepted or not for purposes of payment. It will be seen that the seal on top bears the following entry:

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

and the second seal at the bottom appears thus:

The meaning of the words contained in these two seals is quite obvious. The words in the top seal clearly indicate that the amount claimed by the seller as set out in his bill and supported by the relevant delivery order having been found correct, it has been entered in the Board's Bill Register for payment or partial payment. With reference to the words appearing in the bottom seal, it is also clear that the rice for which the price has been claimed, having become the buyer's property, is duly entered in the Board's Register. Both these seals are initialled by the SAMB officials concerned and on the strength of these entries coupled with the connected delivery orders on which the Milling Clerk or Sircar had endorsed "delivered" the Executive Officer concerned paid out either wholly or in part, according to the availability of cash in hand, for the rice accepted and taken possession of by the appellant Board.

This mode of acceptance has been conceded to by the Board in regard to the whole quantity of rice covered by Contract No. 01; but, it has been urged that since in the case of Contract No. 02 no delivery order could be shown relating to 50 tons of rice, and in the case of Contract No. 03, no delivery orders for the entire 200 tons being unavailable, and applying the test applicable to Contract No. 01, the Board is under no liability to pay for the price of rice in dispute.

The acceptance of this contention would, in our view, amount to the rejection of the significant entries borne out by the two seals referred to above, because even if the relevant delivery orders are missing, when a reference is

made to the entries in the form "Bill for purchases of rice and rice products", apart from the covering letters of the seller presenting his bills filled with the usual details, we find that there has been not only acceptance of the bills for payment, but also taking possession of rice so supplied by putting them into the Board's stock. Such acts in our view clearly amount to "acceptance for payment" within the terms of the suit contract. The above conclusion is not based on the seal endorsements appearing on one bill only, but on all relevant bills in respect of which liability has been repudiated: See Exhibit Nos. 24, 27, 34 and 37. Furthermore, even accepting the contention put forth by the Board's Counsel in respect of 200 tons of rice covered by Contract No. 01, and 50 tons covered by Contract No. 02, supported as they are by delivery orders with due endorsement "delivered" made by the Milling Clerk or Sircar concerned, we are, however, of the view that the absence of delivery orders for 50 tons of No. 02 contract and the whole 200 tons of rice of Contract No. 03 is of little moment, as will be seen from the facts and circumstances shown hereafter. On the Board's own showing, and this is made plain by the testimony of U Ba Maw, Executive Officer (Enquiries) that so far as Contract No. 02 was concerned 4,000 bags had been milled and delivered and, out of this 706 bags were despatched to Rangoon by train; 2,300 were loaded on railway wagons, while about 1,200 bags were stacked up in the mill godown. Now, if we are to check these up with the delivery orders prepared for every 50 tons of rice, *vide* Exhibit Nos. 13 (Delivery Order No. 5), Exhibit No. 15 (Delivery Order No. 6), Exhibit No. 17 (Delivery Order No. 7), Exhibit No. 20 (Delivery Order No. 8) and Exhibit No. 23 (Delivery Order No. 9), we find that 1,200 bags which were already stacked up in the mill, *i.e.*, about 85 tons of rice are partially covered by Exhibit No. 23 (Delivery Order No. 9),

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Therefore, the claim by the plaintiff-respondent on the Delivery Order No. 10 in respect of 50 tons of rice covered by Contract No. 02 referred to in his forwarding letter Exhibit No. 25, and the relevant bill (Exhibit 26) though unsupported by Delivery Order No. 10, cannot at all be a bogus claim. Added to this the fact that there were the seal endorsements certifying entries into the Bill and Stock Registers maintained by the Board. The only conclusion we can draw from such a course of conduct, having regard to what has been deposed to by U Ba Maw, Executive Officer (Enquiries), is that complete acceptance for payment had been made by the Board in respect of this 85 tons-rice covered partly by Delivery Order No. 9 and partly by the missing Delivery Order No. 10. Our appraisal relative to the whole quantity of rice covered by Contract No. 03 being also in the same context of facts and circumstances, the conclusion that there has been acceptance for payment by the Board is irresistible. It will be idle for us to go beyond what has been specifically agreed upon by the parties and speculate on whether the words " acceptance for payment " appearing in clause 8 of the agreement, Exhibit ( ) should be construed after ascertaining the extraneous matters such as: (i) place of acceptance, (ii) the person who accepts, and (iii) mode of acceptance.

A further contention has been put forth by the Board's Counsel, relying on the case of *Messrs. Keshaylal Brothers & Co. v. The State Agricultural Marketing Board* (1) that the Board is not liable for payment there being no acceptance of the rice delivered. This case bears no analogy whatsoever to the present case. The terms of the contract which the Board entered into in the case cited are entirely different from those incorporated in the suit contract now under appeal. There, the liability for payment arises only after acceptance of delivery order for which a specific

(1) (1956) B.L.R. 473 (H.C.).

stipulation is made in clause (6) which reads: "Delivery to be taken by Buyers at K. Bros. & Co. Rice Mill No. 33, mill or its godown at Minhla station on completion of milling of every 100 tons and on presentation of Delivery Order for the same by Sellers." It will thus be seen that delivery under the aforesaid contract was not an ex-hopper delivery, just as it is in the case under appeal. The liability for payment there arose after the Delivery Order had been accepted by the buyer on its presentation by the Seller on completion of milling of every 100 tons-rice.

As pointed out earlier, in the case under appeal the liability for payment arises after the acceptance of rice, and there is no question of acceptance of Delivery Order. Such a stipulation is not incorporated in the suit contract at all. Thus, the case cited is of no help to the appellant Board in the present appeal.

Beside the entries clearly indicative of acceptance of rice duly delivered by the plaintiff-miller appearing on the bills prepared by the Board's employees, the cumulative effect of following official acts fully borne out by documents, leaves no room for doubt that the Board has, through U Ba Maung, the Executive Officer, accepted the disputed rice in question. We shall now refer to the following documents from which we draw our conclusion in the above sense:—

Exhibit (ဆ) is a report dated 15th of March 1949, by the late U Ba Maung, Executive Officer, to the Zonal Control Officer at Rangoon and this report made a reference to settlement of bills for supply of rice by millers in Zone No. 27 (Toungoo) during the period of insurgent occupation. Along with the report, U Ba Maung annexed, *inter alia*, a detailed statement of bills presented prior to and after insurgent occupation as follows:

"Though all the bills presented prior to and after the invasion presented to this office were in order and that all

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

of these have been checked and found correct, it is to be feared that the documents contained in each and every bill would be lost on the way in the hands of messengers if they were sent to the Head Office so as to enable you to satisfy with the correctness of all the bills presented to this office, prior to, and after the invasion. It is therefore advisable that all these documents should be sent up to you just now by messengers. I therefore satisfy that I have all the documents with me. *They are in order, their claims are correct and that they are signed by responsible claimants.*"

Again, in Exhibit ( ), the First Information Report made by U Ba Maung on the 21st of April 1950 and which has been referred to by us earlier, he reported the loss of 85 tons of rice under Contract No. 02 and of 200 tons covered by Contract No. 03 as being the stock of rice which *was in actual possession of the SAMB.* He reiterated this fact in his sworn statement before the Additional Magistrate, Oktwin, *vide* Exhibit ( ). Furthermore, in Exhibit 40, the First Interim Report about the looting of the Board's stock from the plaintiff-respondent's rice mill at Kywebwe, U Ba Maw, Executive Officer (Enquiries), found as of fact that Kywebwe automatically fell under insurgent occupation (KNDOs) when they occupied Toungoo on 27th January 1949. With regard to the suit contracts he found that milling of the rice was completed on the night of 26th January 1949, and he reported about the then state of affairs as follows:

"The Board's Sircar and Inspector have produced milling log books to certify the completion of the same. There is no reason to suspect the deliveries as shown below:

							Date of completion.
C/No.	05/01 ...	535	bags	SMS	(210	lb.) ...	2-1-49
	,, 01 ...	2,100	,,	,,	(160	,,) ...	12-1-49
	,, 02 ...	4,200	,,	,,	(,,	,,) ...	22-1-49
	,, 03 ..	2,800	,,	,,	(,,	,,) ...	26-1-49

The delivery of the first contract had completely been shipped by train on or before 19th January 1949 and

according to the Inspector, the couriers came back with acknowledgments. It can safely be presumed that the consignment reached Rangoon safely. Regarding deliveries of 4,200 bags against C/No. 05/02, 706 bags were despatched in 3 wagons on 19th January 1949 and this also reached Rangoon safely as stated by the Inspector. Out of this contract, 2,302 bags were loaded in 10 wagons on 25th January 1949 and 26th January 1949. Both the miller and the check staff deposed to seeing them stranded at Kywebwe Railway station yard, and they were later looted. The miller even obtained 18 insurgent receipts for 1,281 bags from the Communist leaders out of 2,302 bags loaded into 10 wagons. Only 1,192 bags remained in the mill and they were also found looted on reoccupation."

U Ba Maw's report was despatched to the Chairman of the State Agricultural Marketing Board on the 11th September 1950 and the relevant bills waited for payment ever since. Had there been a conspiracy to defraud the Board, as has been hinted by the learned Counsel for the Board, it would have been quite easy for the miller to support his claim with a complete set of delivery orders, but such was not clearly the case; and this strongly indicates that the claim made by the plaintiff-respondent was a genuine one and that there had been complete acceptance of the rice covered by the three contracts in suit.

Again, in the annexure to Exhibit 49-A (= Exhibit ๒) U Ba Maung, Executive Officer (Rice), Toungoo, has attached a statement showing the total liability of the Board in respect of the rice in suit with the dates on delivery orders noted against each item, the amount already paid, and the balance payable. The claim now made by the plaintiff-respondent completely fits in with the statement furnished by U Ba Maung. From this statement it is abundantly clear to us that the relevant delivery orders, *viz*:

Delivery Order No. 10, dated 23rd January 1949
Delivery Order No. 12, dated 25th January 1949

H.C. 1960

THE STATE AGRICULTURAL MARKETING BOARD v. U BA CHEIN.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Delivery Order No. 13, dated 26th January 1949
Delivery Order No. 14, dated 27th January 1949

were issued at Kywebwe long before Kywebwe came under insurgents' occupation (*i.e.*) the 3rd February 1949. The rice in question, in the state of circumstances obtaining, must be held to have been accepted for payment and that the insurgent occupation of Toungoo on the 27th of January 1949, can in no wise alter the Board's liability for payment after it has accepted the rice for payment in the manner we have indicated above.

Section 42 of the Sale of Goods Act may be referred to in determination of the term "acceptance of goods sold." This section clearly lays down that when the goods have been delivered to the buyer, if there is no actual intimation of acceptance by the buyer to the seller, and the buyer "does any act in relation to the goods so supplied, which is inconsistent with the ownership of the seller" then, acceptance of such goods becomes complete acceptance for the purpose of liability. Here, in the present case even if we disregard the legal sequence of ex-hopper delivery, yet from the acts and conduct on the part of the Board's officials in relation to the rice delivered by the plaintiff-respondent and which, to our mind, were completely "inconsistent with the ownership of the seller", the only reasonable conclusion we can draw is the Board has accepted the rice delivered within the meaning of section 42 of the Sale of Goods Act.

Such being our view of the case, we do not see any substance in this appeal and it is, therefore, dismissed with costs on the disputed amount. The judgment and decree of the trial Court will stand; but we make due note of the fact that the appellant Board has deposited, during the pendency of this case, a sum of K 40,563·17 pyas, in partial admission of the plaintiff's claim.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

APPELLATE CIVIL.

Before U Chan Tun Aung, C.J. and U San Maung, J.

U THAN NYUNT AND TWO (APPELLANTS)

v.

ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

Oct. 12.

***Partnership Act**—A firm has no separate entity—Liabilities of partners to third party—S. 43—Dissolution of firm—S. 32—Retirement of partner—Liability of retiring partner—Discharge of—S. 32 (3)—Liability of partner and retiring partner—Successor firm—Right of suit on contract made in favour of predecessor firm.*

Under the Partnership Act, a firm whether constituted orally or under a written deed does not have a separate entity. The liabilities of the partners to a third party remained throughout the partnership until the partnership affairs are wound up, either by an order of the Court, or voluntarily, and after dissolving all the liabilities of the partnership. Even if it is a partnership at will, s. 43 is quite explicit that the firm can only be dissolved by a partner after giving notice in writing to the other partners of his intention to dissolve the firm. Even if a partner desires to retire, s. 32 of the Partnership Act lays down that he can do so (*a*) with the consent of all other partners ; (*b*) in accordance with the express agreement by the partners, or (*c*), where the partnership is at will, by giving notice in writing to all the other partners of his intention to retire. As regards the retiring partner, liability to a third party for the acts of the firm done before his retirement can be discharged by an agreement made by him with such third party and the partners of the reconstituted firm. But such an agreement can also be implied by a course of dealing between the third and the reconstituted firm after the third party has knowledge of the retirement of one of the partners. Under sub-s. (3) of s. 32, notwithstanding the retirement of a partner from a firm, the retiring partner and the partners who continue to be in the partnership are liable to a third party for any act done by any of them which would have been an act of the firm, if done before the retirement up to the time when the retiring partner gives notice of retirement.

An oral partnership called Zeya Motor Works was formed with five partners and the 2nd respondent entered into an agreement with the said firm for the sale to it of a piece of land. About a year later one of the partners withdrew from the partnership and the firm was reconstituted after taking in another person in place of the partner who had withdrawn from the partnership and it started to function after due registration, under a totally different name, "Zeya Industrial Company". The piece of land contracted to be sold to Zeya

* Civil 1st Appeal No. 63 of 1959 against the decree of the High Court (Original Side), dated the 14th August 1959, in Civil Regular Suit No. 127 of 1957.

H.C. 1960

U THAN NYUNT AND TWO v. ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO.

Motor Works was sold by the 2nd respondent and his wife, the 3rd respondent to the appellants. The 1st respondent obtained a decree for specific performance of the contract for the sale of the land entered into between the 2nd respondent and Zeya Motor Works, the trial Court holding that because the rights and liabilities of Zeya Motor Works continued to vest with the Zeya Industrial Company, the right to sue on the agreement of sale made in favour of Zeya Motor Works was enforceable by Zeya Industrial Company and that the firm of Zeya Motor Works was not dissolved at any time, and that withdrawal of one partner out of five partners did not have the effect of dissolving the whole partnership, and that the identity of the firm was not destroyed by the mere fact that one of the partners was replaced.

Held : That in law Zeya Motor Works still exists in so far as the enforcement of the suit contract is concerned, and that the present newly constituted firm with new partners, *i.e.* Zeya Industrial Company has no *locus standi* to institute the suit for specific performance as against the 2nd and 3rd respondents.

Held also : That the agreement to sell made in favour of the living partners of Zeya Motor Works being obviously a promise made to two or more living persons jointly and there being no contrary intention appearing from the contract, the right to enforce specific performance of the suit contract which accrued to such partners jointly rests on them, and that they themselves, or any one representing them, have or has the right to file the suit.

Karilpalli Ramayya v. *Sajja Subbayya*, (1912) M.W.N. 415 = 19 I.C. 315; *Dular Chand* v. *Balaram Das*, (1877) (1) All. 453 ; *Vyankatesh Oil Mill* v. *Velmahomed*, A.I.R. (1928) Bom. 191, referred to.

Myint Tin for the appellant.

Ba Than (1) for respondent No.1.

Ex-parte against respondents Nos. 2 and 3.

U CHAN TUN AUNG, C.J.—This appeal arises out of a suit instituted by the 1st respondent, (Zeya Industrial Company, which is in fact a partnership concern) for specific performance of an agreement to sell a certain plot of land situated in the City of Rangoon as against U Tun Sein and his wife Daw Sein Khin, the 2nd and 3rd respondents. The present appellants, namely, U Than Nyunt, U Thin Sein and U Htay were impleaded as defendants, because they had purchased the said land from U Tun Sein and his wife Daw Sein Khin with full knowledge of the agreement to sell the said land in favour of the 1st respondent Zeya Industrial Company. It was not

in dispute that U Tun Sein executed an agreement as per Exhibit (ဃ) on the 10th July 1956 for the sale of the said land to a partnership firm known as (ဇေယျာ ဇေဝန်ဇေတ္တ စက်မှုဘဏ်) for a sum of K 55,000, and received an advance of K 10,000. But, the appellants U Than Nyunt, U Thin Sein and U Htay, however, contended *inter alia* that the Zeya Industrial Company which by its representative U Saing sought to file the suit against them, constituted, as it did, by a different set of partners from that of the previous firm, namely, Zeya Motor Works with whom U Tun Sein and Daw Sein Khin had entered into a contract to sell, had no *locus standi* in law to file the present suit. In other words, the appellants contended that besides being *bona fide* purchasers of the suit land for consideration, there was no subsisting agreement of sale between U Tun Sein on one hand, and the 1st respondent Zeya Industrial Company (partnership) on the other, and that, in law, they were fully entitled to purchase the suit land from U Tun Sein and Daw Sein Khin, 2nd and 3rd respondents. Another contention put forward by the 3rd respondent Daw Sein Khin was that she being not a second signatory to Exhibit (ဃ) she was not bound by its terms and that the 1st respondent had no right to seek any relief against her. However, this is a secondary point, and the suit went to trial on the following issues:

1. Are the plaintiffs entitled to sue the five defendants under the suit contract executed by the 1st defendant U Tun Sein in favour of Zeya Motor Works ?
2. Is the 2nd defendant Daw Sein Khin bound by the terms of the contract executed by her husband the 1st defendant U Tun Sein ?
3. Can the plaintiffs ask for specific performance of the contract against all the defendants ?
4. To what relief, if any, are the plaintiffs entitled ?

H.C.
1960

U THAN NYUNT AND TWO
v.
ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

Issue No. 1 being the most important issue, the trial Judge held on the evidence adduced that the unregistered partnership firm under the name and style of "Zeya Motor Works" started to function in 1956 with U Po Saing and four other partners. It was an oral partnership, and on the 10th July 1956 Exhibit (ဂ) agreement to sell the suit land was entered between the 2nd respondent U Tun Sein, and U Po Saing (*a*) U Saing acting on behalf of Zeya Motor Works. A year after the formation of this oral partnership, one partner, U Sein Maung, withdrew from partnership, and his place was filled by one U Aung Shwe. The firm then continued to function on the 6th July 1957 under a formal partnership deed Exhibit (ဈ) after due registration on the 23rd September, as per Exhibit (ဥ). Thus, it is clear that the oral partnership which started its business in 1956 with five partners, under the name of "Zeya Motor Works" was re-constituted by introducing a new partner U Aung Shwe in place of old partner U Sein Maung who withdrew, and that thereafter, it started to function after due registration, under a totally different name, "Zeya Industrial Company." In spite of all these changes, not only in the members of the partnership, but also in the firm's name, the learned trial Judge held that, because the books of the Zeya Motor Works were continued to be used by Zeya Industrial Company, and because the rights and liabilities of the Zeya Motor Works continued to vest with the Zeya Industrial Company, the right to sue on the agreement Exhibit (ဂ) made in favour of "Zeya Motor Works" was enforceable by "Zeya Industrial Company," represented by U Po Saing. Observing, "it cannot be asserted that the firm of 'Zeya Motor Works' was not identical with 'Zeya Industrial Company'," the learned Judge concludes that the firm of Zeya Motor Works was not dissolved at any time, and the withdrawal of one partner out of five partners did not have the effect of dissolving the whole partnership, and

that the identity of the firm was not destroyed by the mere fact that one of the partners was replaced.

The decision on the other issues is not of moment in this appeal, because it has been argued before us that the finding of the trial Judge on issue No.1 was wrong in law. Now, the question for our careful consideration is whether, on the facts as disclosed in the pleadings, about which there is not much dispute, we can, in law, hold that an agreement to sell the plot of land in question made in favour of an oral partnership under the name of "Zeya Motor Works", consisting, according to the own admission made by U Po Saing in the particulars furnished by him before the trial Court, dated 25th March 1958, the following partners (1) U Saing, (2) Daw Tin Aye, (3) U Sein Maung, (4) U Sit Ni, and (5) U Chit Tee, can be enforced by a subsequently constituted partnership under the name of "Zeya Industrial Company" consisting of the following partners: (1) U Saing, (2) Daw Tin Aye, (3) U Aung Shwe, (4) U Sit Ni, and (5) U Chit Tee, U Aung Shwe being a new partner altogether. In fact, in the particulars referred to above, in paragraph 3, U Po Saing very specifically stated as follows:

"အချင်းဖြစ် အုတ်ခင်းအဝယ်သဘောတူကတိစာချုပ်ကို၊ ဇေယျာမော်တော်အလုပ်အကွက်၊ ဦးဆိုင်က လက်မှတ် ရေးထိုးချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က တရားလိုမျာ်း၏ ကုမ္ပဏီမပေါ်ပေါက်သေးပါ။"

Before us, two grounds have been strenuously urged by the appellants' Counsel in that connection: first, under section 45 of the Contract Act, the promise to sell the suit land made by U Tun Sein, the 2nd respondent, was with one set of partners (Zeya Motor Works); whereas the suit now filed by U Po Saing in his representative capacity is not for and on behalf of the former promisees, *i.e.*, Zeya Motor Works partnership but for the benefit of the new set of partnership composing of new partners,

H.C. 1960

U THAN NYUNT AND TWO v. ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

namely, Zeya Industrial Company, and that as such the right to claim performance by the latter new partnership on the suit contract does not lie; secondly, it is urged that on the 1st respondent's own admission the agreement to sell having been made in favour of Zeya Motor Works, and not the present respondent company, as it was then not in existence, the right to claim performance on the suit contract remained vested with the old partnership which has neither been dissolved, nor legally re-constituted owing to the retirement of one of its partners, U Sein Maung, as contemplated in the Partnership Act. There is considerable merit in these submissions. With due respect to the trial Judge, we may observe that he was in error when he held that, since the books of accounts and the rights and liabilities of the Zeya Motor Works continued to vest with the new firm, namely, Zeya Industrial Company, the Zeya Industrial Company is entitled to sue on the strength of the agreement Exhibit (∞) made in favour of the old firm, Zeya Motor Works. This is clearly untenable in law. Under the Partnership Act, a firm whether constituted orally or under a written deed does not have a separate entity. The liabilities of the partners to a third party remained throughout the partnership until the partnership affairs are wound up either by an order of the Court, or voluntarily, and after discharging all the liabilities of the partnership. Even if it is a partnership at will, section 43 is quite explicit that the firm can only be dissolved by a partner after giving notice in writing to the other partners of his intention to dissolve the firm. Even if a partner desires to retire, section 32 of the partnership Act lays down that he can do so (*a*) with the consent of all other partners; (*b*) in accordance with an express agreement by the partners, or (*c*) where the partnership is at will, by giving notice in writing to all the other partners of his intention to retire. As regards the retiring partner, liability to a third party for the acts of the

firm done before his retirement can be discharged by an agreement made by him with such third party and the partners of the reconstituted firm. But such an agreement can also be implied by a course of dealing between the third party and the reconstituted firm after the third party has knowledge of the retirement of one of the partners. Under sub-section (3) of section 32, notwithstanding the retirement of a partner from a firm, the retiring partner and the partners who continue to be in the partnership are still liable to a third party for any act done by any of them which would have been an act of the firm, if done before the retirement up to the time when the retiring partner gives notice of retirement. Such being the legal position we, with due deference, are unable to agree with the conclusions arrived at by the learned trial Judge. As we have indicated above, the Partnership Act prescribes modes of dissolution of an oral partnership or partnership at will and also the mode for retirement of a partner from the partnership. It is clear that none of the modes prescribed by law has been followed in the alleged dissolution and reconstitution of the old firm Zeya Motor Works into a new firm, *i.e.*, Zeya Industrial Company. U Sein Maung, the retiring partner, never gave any notice of his retirement, nor the dissolution of Zeya Motor Works took place in any of the modes as contemplated in Chapter VI of the Partnership Act. Therefore, in law it must be held that Zeya Motor Works, the old partnership still exists in so far as the enforcement of the suit contract is concerned, and that the present newly constituted firm with new partners, *i.e.*, Zeya Industrial Company has no *locus standi* to institute the suit for specific performance as against the 2nd and 3rd respondents.

Moreover, we are of the view that the 1st respondent's suit in the form it has been filed is also quite contrary to what is contemplated in section 45 of the Contract Act. The agreement to sell made in favour of the living partners

H.C. 1960

U THAN NYUNT AND TWO v. ZEYA INDUSTRIAL COMPANY AND TWO.

U CHAN TUN AUNG, C.J.

of Zeya Motor Works being obviously a promise made to two or more persons jointly and there being no contrary intention appearing from the contract, the right to enforce specific performance of the suit contract which accrued to such partners jointly rests on them, and that they themselves, or any one representing them, have or has the right to file the suit. Thus, in *Karilpalli Ramayya* v. *Sajja Subbayya* (1) it was held that in a suit for specific performance of a promise in favour of more than one person, all promisees must be joined in the suit. See also *Dular Chand* v. *Balram Das* (2) and *Vyankatesh Oil Mill* v. *Velmahomed* (3). Such being our view, we must hold that the 1st respondent's suit for the enforcement of the suit contract is entirely misconceived. Accordingly, we set aside the judgment and decree of the Original Court. The 1st respondent's suit for specific performance as against the 2nd and 3rd respondents and as against the present appellants shall stand dismissed with costs throughout in appellants' favour.

U SAN MAUNG, J.—I agree.

(1) (1912) M.W.N. p. 415=13 I.C. p. 315. (2) (1877) (1) All. p. 453.
(3) A.I.R. (1928) Bom. p. 191.

ရာဇဝတ်အယူခံ

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ (အယူခံတရားလို)

နှင့်

ဦးချန် (ရှန်) (ခေါ်) ဦးမြင့်ဦး (အယူခံတရားခံ)*

တရားလွှတ်တော်
†၁၉၆၀
စက်တင်ဘာလ
၂၉ ရက်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ငှားနများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ (၂)၊ မပြဋ္ဌာန်းသည့်အချက်၊ အဓိကအချက်။

အလုပ်သမား မှတ်ပုံ စာအုပ်ပုံစံ (၂) တွင် အချို့သော ဇယားကွက်များ၌ မည်သို့မျှ ရေးမှတ် **ထားခြင်း မရှိသဖြင့်** အယူခံတရားခံအပေါ် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ငှားနများ အက်ဥပဒေ ၁၄ (၂) အရ၊ တရားစွဲဆိုသောအမှုတွင်၊ ပျဉ်းမနားမြို့၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ တရားလို ဘက်မှ သက်သေတဦးကို စစ်ဆေးပြီးသောအခါ၊ "တရားခံမျက်ကွယ်တွင် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်၍ တရားခံသည် အလုပ်ရှင်ဖြစ်၍၊ ၎င်းနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင် စစ်ဆေးသင့်သည်" ဟု အကြောင်းပြပြီး၊ တရားခံအား တရားသေ လွှတ်ပစ်လိုက်၏။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အလုပ်ရှင် တရားခံနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင် မစစ်ဆေးသဖြင့်၊ တရားခံအား **အပြစ်မပေးနိုင်ဟု၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊** ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ငှားနများ အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းမထားချေ။ **သဘောလည်းမကျ၊ အနည်းငယ်မျှ** လုံလောက်သော အကြောင်းလည်းမဟုတ်ပေ။ အဓိကအချက် **မှာမူ၊ အလုပ်သမား** မှတ်ပုံစာအုပ် ပုံစံ (၂) တွင်၊ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလျောက် ရေးမှတ် **ထား** မထား၊ မထားလျှင် အပြစ်ရှိ မရှိသာ ဖြစ်၏။

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။အစိုးရလွှတ်တော်မျှနေ ဦးထွန်းလွင် လိုက်ပါ ငြောင်ရွက်သည်။

အယူခံတရားခံကိုယ်တိုင် လာရောက် ဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုးအုံး။ ။၁၉၅၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင်၊ အလုပ်သမား အက်ဥပဒေ စစ်ဆေးရေး အရာရှိ ဦးမောင်မောင်ကြီးသည်၊ တရားခံ၏ ခါက်ပုံတိုက်သို့ ဝင်ရောက် စစ်ဆေးသောအခါ၊ အလုပ်သမား မှတ်ပုံ စာအုပ် ပုံစံ (၂) တွင်၊ အလုပ်

---

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်အယူခံမှု အမှတ် ၃၃၈။

† ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၂၁၇ ၌၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပျဉ်းမနားမြို့၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံမှု။

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဦးချန် (ရှန်) (ခေါ်) ဦးမြင့်ဦး

ဦးဘိုးအုံး။

သမားအမည်နှင့် အလုပ်ဆင်းကြောင်းများကို မှတ်သားထားပြီး၊ ကျန်ရှိနေသည့် ဇယားကွက်များတွင်၊ မည်သို့မျှ ရေးမှတ်ထားခြင်းမရှိသဖြင့်၊ တရားစံအပေါ် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလများနှင့် အလုပ်ဌာနများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄ (၂) အရ၊ တရားမဲ့၏။

ပျဉ်းမနားမြို့၊ နယ်ပိုင် ရာဇဝတ် တရားသူကြီးသည်၊ တရားလိုဘက်မှ သက်သေတဦးကို စစ်ဆေးပြီးသောအခါ၊ "တရားခံမျက်ကွယ်တွင် စစ်ဆေးခြင်းဖြစ်၍၊ တရားခံသည် အလုပ်နှင်ဖြစ်၍၊ ငှင်းနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင် စစ်ဆေးသင့်သည်" ဟု၊ အကြောင်းပြပြီး၊ တရားခံအား တရားသေ လွှတ်ပစ်လိုက်၏။

ထိုအမိန့်ကို နိုင်ငံတော် အစိုးရက မကျေနပ်သဖြင့်၊ အယူခံဝင်ရောက်လာ၏။

အလုပ်ရှင် တရားခံနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင် မစစ်ဆေးသဖြင့်၊ တရားခံအား အပြစ်မပေးနိုင်ဟု၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဆိုင်များနှင့် အလုပ်ဌာနများ အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းမထားချေ။ သဘာဝလည်းမကျ၊ အနည်းငယ်မျှ လုံလောက်သော အကြောင်းလည်းမဟုတ်ပေ။ အဓိက အချက်မှာမူ၊ အလုပ်သမား မှတ်ပုံစာအုပ် ပုံစံ (၂) တွင်၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလျောက် ရေးမှတ်ထား မထား၊ မထားလျှင် အပြစ်ရှိ မရှိသာ့ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်သဖြင့်၊ တရားခံအား တရားသေလွှတ်ပစ်ရန် ချမှတ်ထားသော အမိန့်မှာ တရားသော အမိန့်မဟုတ်သဖြင့်၊ ထိုအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။

တရားခံအပေါ် အပြစ်ပေးသင့် မပေးသင့်နှင့် ပတ်သက်၍ သုံးသတ်ရန်လည်း၊ အောက်ရုံး အမှုတွဲတွင် အချက် အလက် အပြည့်အစုံ မတွေ့ရသဖြင့်၊ ဤရုံးတော်မှ ဆုံးဖြတ်ချက် မပေးနိုင်။ တရားသဖြင့်ဖြစ်ရန် နည်းလမ်းမှာ၊ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးရန်သာဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပျဉ်းမနားမြို့၊ နယ်ပိုင် ရာဝတ်တရားသူကြီးမှတပါး၊ ပျဉ်းမနားရှိင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးသည်၊ သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်သော၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီး တဦးဦးက၊ အမှုကို ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် အမိန့် ချမှတ်လိုက်သည်။

အထူးခုံရုံးတော်

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးဗျန်ထွန်းအောင်နှင့် တရားဝန်ကြီးဦးစံမောင်တို့ရှေ့မှောက်တွင်၊

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
စက်တင်ဘာလ
၂၁ ရက်။

ရွှေနေတဦး၏ ကိစ္စ။ ။ရွှေနေများ ကျင့်ထုံး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၃) အမှုသည်က အမှုနိုင်လျှင် အမှုဖြစ်နေသော ပစ္စည်းတဝက်ကို ရွှေနေအား၊ စာချုပ်နှင့် ပေးသောကိစ္စ၊ ရွှေနေ၏ ကျင့်ဝတ်တရား ထိန်းရှဲ့ ဆောင်ရွက်သည် မဆောင်ရွက်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် စဉ်းစားရမည့် အချက်။

အမှုသည် ဖြစ်သူက မိမိလက်လွတ် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိသော ဂိုဒေါင်နှင့် မြေယာကို၊ လက်ရှိ ပြန်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါက၊ ဤကိစ္စကို၊ ရာဇဝတ်ကြီးမှုဌ် ဆောင်ရွက်ပေးနေသော မိမိ၏ ရွှေနေအား ၎င်းပစ္စည်းများကို ရောင်းချ၍ ရသောအဘိုးငွေတဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါပစ္စည်းများ တဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာရှိရှိပေးပါသည်ဟု ရေစစ္စတြီမှတ်ပုံတင်စာချုပ်ပြုလုပ်ပြီး ၄-၅ ရက်ကြာသောအခါ၊ ထိုစာချုပ်ကို နှစ်ဦး သဘောတူ ဖျက်ကြသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍၊ အဆိုပါ ရွှေနေအား၊ အဆက်ပါ ရာဇဝတ်ကြီးမှုဌ် အမှုလိုက်ရာဝယ်၊ ရွှေနေများ ကျင့်ထုံး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၃) အရ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားသဖြင့် မည်သည့် အကြောင်းများကြောင့်၊ ရွှေနေများ စာရင်းမှ ၎င်း၏ နာမည်ကို မထုတ်ပစ်ထိုက်သည်ဟု ထုချေလွှာ တောင်းလေသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ရွှေနေ၏ ချေပရမည့် တာဝန်မှာ၊ ၎င်းသည် ရွှေနေရရန်အလို့ငှါ၊ မိမိ၏ အမှုထည်ထံမှအမှုဖြစ်ခဲ့နေသောဂိုဒေါင် ဆောက်ထားသော မြေနှင့်ဂိုဒေါင်တန်ဘိုးတဝက်ကို ရွှေနေဖြစ် ယူထားရှိသလော၊ ထို့မဟုတ် အမှုသည်က ၎င်းမြေနှင့် ဂိုဒေါင်တန်ဘိုးတဝက်ကို စာချုပ်နှင့် ပေးထားလောဟူသော အချက်ပါဝင်လေသည်။

ရွှေနေတဦးသည် မိမိအမှုထည်၏ အမှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရွှေနေ၏ ကျင့်ဝတ်တရား သိက္ခာကို စောင့်ထိန်းရှဲ့ ဆောင်ရွက်သည်၊ မဆောင်ရွက်သည်ကို စဉ်းစားသည့်အခါ၊ ၎င်းအမှုဘည်၏ စိတ်သဘောဓာတ်နှင့် ၎င်းအလွန် ဆောင်ရွက်ရသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။

ပေးသူကိုယ်တိုင်က၊ မိမိသဘောအလျောက် ပေးပါသည်။ လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်းမရှိ၊ စေတနာ ပေထွာရှိသည့်အလျောက် ပေးခြင်းကို၊ တဖန် ရွှေနေက လက်မခံသဖြင့် နှစ်ဦး သဘောတူ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းထားခြင်းများကို ထောက်ရှုပါက၊ ဤကဲ့သို့စာချုပ်မျိုး ချုပ်ဆိုခြင်းအားဖြင့်၊ ရွှေနေသည် ရွှေနေများအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ပျက်ပြားသည်ဟု တိကျစွာ မဆိုနိုင်ပေ။ ထို့ဘဝ် ရွှေနေသည်၊ အမှုအတွက် ဆက်ဆံရှဲ့၌၊ ရွှေနေများ လိုက်နာထိန်းသိမ်းရမည့် သိက္ခာနှင့် ဝတ္တရားကို ထိခိုက်စေသော အလွန် မယုံသင်္ကာစရာ ဖြစ်သည့် ပြုမူချက် ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ယူဆ စရာမရှိပေ။

ရုံးတော် သဘာယအဖြစ် အစိုးရလွှတ်တော် ရွှေနေ ဦးတွန်းညို လိုက်ပါ၍ ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအာဃေးအပို့ လျှောက်လွှာ အမှတ် ၁၄။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

တရားဝန် ကြီးချုပ် ဦးဘန်ထွန်းအောင်။ ။အင်းစိန်မြို့တွင် ရွှေနေ လိုက်နေသော ဦးစိုးမောင် အပေါ် တွင်၊ မိမိ၏အမှုလည်ဖြစ်သူ ဦးဘိုးကြိုင်ဆိုသူနှင့် အောက်ပေါ်ပြပါ ကတိစာချုပ်တခုကို၊ အင်းစိန်မြို့ ရေစဉ်တြိဒုံးတွင်၊ ရေစဉ်တြိ မှတ်ပုံတင်၍ ချုပ်လုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ ရွှေနေ ရွှေရပ်များ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ပျက်ပြားသည်ဟု ယူဆ၍၊ ဤလွှတ်တော်သို့ တိုင်တန်းချက် ရရှိသည့် အလျောက် တရားလွှတ်တော် အတွင်းဝန်က၊ စွဲချက် နှစ်ရပ်တင်၍၊ ဦးစိုးမောင် အပေါ် တွင်၊ အင်းစိန်မြို့ ခရိုင် တရားမတရားသူကြီးက စစ်ဆေးခဲ့စေသည်။ ယင်းကတိစာချုပ်သည်၊ ဦးစိုးမောင် အပေါ် တွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ အရေးကြီးသုံးသော အခြေခံ ဖြစ်သည့် အလျောက် ၎င်းမှရှင်းပါ စကား အသုံးအနှုန်းများအတိုင်း၊ အောက်၌ ပေါ်ပြရပေအံ့။

"မေတ္တာရှိ၍ ပစ္စည်းမြေနှင့် ဂိုဒေါင်တန်ဘိုးကိုဖြစ်စေ၊ တဝက်ကြိုက်ရာကို (မေတ္တာဖြင့် ပေးသော) ကတိ စာချုပ်။"

၁၃၁၉ ခု၊ ကဆုန်လဆုတ် ၁၅ ရက်၊ ၁၉၅၇ ခု၊ မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်၊ ကျွန်တော် သမိုင်းကုန်းရွာ၊ ဦးသင်းဖေလမ်းနေ၊ မောင်ဘိုးကြိုင်၊ အသက် ၅၅ နှစ်၊ အာဘ ဦးရွှေလာ၏ သားက၊ ကျွန်တော်တရားသဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော၊ ၁၉၄၂ ခုနှစ်ကစ၍၊ အထက်ပေါ်ပြပါလမ်းရှိ ဆပ်ပြာချက်ရုံခြံနှင့် ဂိုဒေါင်ကို၊ ပိုင်ရှင်က ပေး၍၊ လက်ရှိ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုးပစ္စည်းများ မြေယာပါ အားလုံး လက်လွှတ် ဆုံးရှုံး နေပါသဖြင့်၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်က ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဘယ်နည်းနှင့်ရရ၊ အထက်ပါ (ပစ္စည်းအားလုံး) တန်ဘိုးကို ဦးစိုးမောင်က တရားသဖြင့် တင်၍ထားသောအဘိုးအတိုင်းရောင်းချ၍၊ ရငွေတဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ အထက်ပစ္စည်းများမြေနှင့် ဂိုဒေါင်တဝက်ကိုဖြစ်စေ မေတ္တာရှိ၍ သဘောတူ၊ ကျွန်တော်က၊ ဦးစိုးမောင်သို့ (ပေးပါသည်)။

ဤစာချုပ်ကို၊ ဦးစိုးမောင်က မဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင်း ပယ်မှာဘာ ဆုံးနှုတ်ခိုင်စေပါမည်။ အထက်ပါ စကားများကို၊ ကိုယ်တိုင် သိရှိနားလည်၍ လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။

ဦးဖိုးကြိုင်၊
၂၈-၅-၅၇

အိလားအလာနယ်နိမိတ်။

အရှေ့။ ။ကိုစံသိန်း-မည်ရွှန်။

အနောက်။ ။လမ်း။

တောင်။ ။ဦးသင်းဖေအိမ်။

မြောက်။ ။၁၂၆ (ခ) ကိုဘိုးသောင် ပါ ၂၊ ၎င်းနယ်နိမိတ် နေရပ်အတွင်းရှိ မြေနှင့် ဂိုဒေါင် ၂ ပေးစာချုပ်။

ကတိဖြင့် ပူးတွဲပါကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာ (ပေးသောစာချုပ်)။

ထိုစာချုပ်မှာ၊ နယ်နိမိတ် ၄ ရပ်အတွင်း၊ ဖေါ်ပြပါ ခြေဆာရှိ (**အကျိုးခံစားခွင့် အရပ်ရပ်**) ကို ဘိုလုပ်သော ကတိစာချုပ်ဖြစ်သည်။

တရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

ဦးဖိုးကြိုင်၊ ၂၈-၅-၅၇ ကံတိုပြုသူလက်မှတ်

ဦး-ချန်ထုန်း အောင်။

သက်သေ။

စာရေး။

မောင်လှကြီး။

ရှုံးပြာတာ။

ဦးစိုးမောင် အပေါ်တွင် တင်ထားသည့် စွဲချက် **နှစ်ရပ်မှာကား**—

(၁) အင်းစိန်မြို့၊ စာရင်းပါ အမှတ်စဉ် ၂၅၅၄ ပါရှိသည့် ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်သည်၊ အင်းစိန်မြို့ ၆ နံ၊ပါတ် ထုဇဝတ် တရားသူကြီးဌာန၏ ၁၉၅၇ ခု၊ ထုဇဝတ်ကြီးမှု အမှတ် ၃၀၇ တွင်၊ အမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်ဘက်ရွေနေလိုက်ဆွဲ၊ အထက်အဆိုပါ ထုဇဝတ်ကြီးမှုကို နိုင်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ရွှေနေခ ရရန်အလို့ငှါ ၎င်းအမှုဖြစ်နေသည့် ဂိုဒေါင် ၂ လုံးတို့ကို၊ အမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်က ရပိုခဲ့သော်၊ ၎င်းအမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်က၊ ဂိုဒေါင် ဆောက်ထားသော မြေနှင့် ဂိုဒေါင် ၂ လုံးတို့၏ တဝက်ကို၊ ရွှေနေ **ဦးစိုးမောင်အား မေတ္တာရိုးရှိ** ပေးပါသည်ဟူ၍၊ အမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်နှင့် **မရွှေနေ ဦးစိုးမောင်**တို့သည်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင်၊ ကတိစာချုပ် ပြုလုပ်ပြီးလျှင်၊ အင်းစိန်မြို့၊ ရေစကြိုးတွင် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သောကြောင့်၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်သည်၊ အထက်ဖေါ်ပြပါ ထုဇဝတ်ကြီးမှုဌာ ရွှေနေလိုက်ရာဝယ်၊ ရွှေနေများကျင့်ထုံး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားသဖြင့်၊ မည်သည့် အကြောင်းများကြောင့်၊ ရွှေနေများစာရင်းမှ ၎င်း၏နာမည်ကို မထုတ်ပစ်ထိုက်သည်ဟု ထုခြေပါရန်။

(၂) အထက်ပါ ကတိစာချုပ်ချုပ်ဆို၍၊ အင်းစိန်မြို့၊ ရေစကြိုးတွင် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်တို့ကို၊ ရွှေနေများ ကျင့်ထုံး အက်ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေသည်ကို နောက်မှ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်သိ၍၊ အထက် ဖေါ်ပြပါ ကတိစာချုပ်ကို၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်က၊ ဥပဒေ စည်းမျဉ်းများအရ မဟုတ်ဘဲ၊ ဖျက်သိမ်းလိုက်သဖြင့်၊ ရွှေနေများကျင့်ထုံး အက်ဥပဒေ

တရားလွှတ်
တော်
၁၉၆၀
ဦးချန်ထွန်း
အောင်။

ပုဒ်မ ၁၃ အရ၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်သည်၊ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြား
သွားသဖြင့်၊ မည်သည့် အကြောင်းမျှကြောင့်၊ ရွှေနေမျှား စာရင်းမှ
ဂင်း၏ နာမည်ကို မထုတ်ပစ်ထိုက်ကြောင်း ထုချေပါရန်။

တနည်းအားဖြင့် ဆိုသော်၊ ဖေါ်ပြပါ ပဋမစွဲချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ရွှေနေ ဦးစိုး
မောင် ခချပရမည့် တာဝန်မှာ၊ ၎င်းသည် ရွှေနေခရရန်အလို့ငှါ၊ မိမိ၏အမှုသည် ဦးဘိုး
ကြိုင်ထံမှ အမှုဖြစ်နေသော ဂိုဒေါင် ဆောက်ထားသော မြေနှင့် ဂိုဒေါင် တန်ဘိုးတဝက်
ကို၊ ရွှေနေခ အဖြစ် ယူထားလိုသလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဦးဘိုးကြိုင်က ၎င်းမြေနှင့်
ဂိုဒေါင် တန်ဘိုးတဝက်ကို၊ စာချုပ်နှင့် မတ္တာခံ၍ ပေးသလောဟူသော အချက် ပါဝင်
လေသည်။ ဤအချက်မှာ အဓိက အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဒုတိယ စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရန်မှာကား၊ ယင်းကတိစာချုပ်ကို နောက်မှ
သွား၍ ဖျက်သိမ်းရန် ကြံရွယ်ခြင်းဖြင့်၊ ရွှေနေမျှား လိုက်နာ ကျင့်သုံး အပ်သည့်
အကျင့် သိက္ခာ ပျက်ပြားစေသည်ဟုတ် မဟုတ်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်-၎င်းစွဲချက်သည်
အဓိက အချက်ဟု ကျွန်ုပ်ဘို့ မယူဆလိုပေ။

အဆိုပါ စာချုပ်-ချုပ်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်လွင်နေသော အချက် အလက်
များမှာ၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်၏ အမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်ဆိုသူက၊ ဦးဖဲ-ဖေါ်မြိုင်တို့
အပေါ် တွင်၊ မိမိပိုင်ဆိုင်သည်ဟုဆိုသော၊ သမိုင်းကုန်း၊ ဦးသင်းဖေလမ်းရှိ ဂိုဒေါင်နှစ်လုံး
တည်ရှိသောမြေတွင်၊ ဦးဖဲ-ဖေါ်မြိုင်တို့အား ပိုင်နက်ကျူးလွန်သူများဟုဆို၍၊ ထုဇဝတ်
ကြောင်းဖြင့် တရားစွဲလေသည်။ ထိုအမှုတွင် ဦးစိုးမောင်အား ရွှေနေအဖြစ်နှင့် ငှါးရမ်း
ခဲ့လေသည်။ ရွှေနေခမှာ ငွေ ၂၀၀ ကျပ်ဖြင့် ငှါး၍၊ ၎င်းငွေ ၂၀၀ ကျပ်ကိုလည်း၊
ဦးစိုးမောင်အား ပေးချပြီးကြောင်း၊ ဦးဘိုးကြိုင်က အစစ်ခံထားလေသည်။ ၎င်းပြင်
ဦးဘိုးကြိုင်က ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်နှင့် အထက်ဖေါ်ပြပါ လုပ်ငန်းများ စာချုပ် ချုပ်ရခြင်း
မှာ၊ မတ္တာရှိ၍ မိမိသဘောအတိုင်း ဦးစိုးမောင်အား၊ စာချုပ်အတိုင်း ဖေါ်ပြပါ
ဂိုဒေါင်ပစ္စည်းမျှားကို ပေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ထွက်ဆိုထားလေသည်။ ဤစွဲသို့ စာချုပ်
ချုပ်ပြီး ၄၅ ရက် ကြာသောအခါ၊ ထိုစာချုပ်ကို နှစ်ဦး သဘောတူ ဖျက်ပြီး
ကြောင်းကိုလည်း၊ ဦးဘိုးကြိုင်နှင့် ဦးစိုးမောင်တို့က ထွက်ဆိုထားလေသည်။

ဖေါ်ပြပါ ကတိစာချုပ်အောက်ပိုင်းတွင်၊ ဦးဘိုးကြိုင်နှင့် ဦးစိုးမောင်တို့က၊ နှစ်ဦး
သဘောတူ လက်မှတ်ထိုး၍၊ အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက် ပြုထားသည်ကိုလည်း၊
ကျွန်ုပ်ဘို့ တွေ့ရသည်။

"ဖျက်သိမ်းပြီး၊ ဤစာချုပ်မှာ ပိုင်ရှင်သဘောအတိုင်း ရေးသား ဝန်ခံချက်
ဖြစ်၍၊ လက်ခံ ထားသူ၏ ဝန်ခံချက်မဟု၊ တာဝန်ကင်းလွတ်သည်"

ဟုပါရှိလေသည်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

ဦးချန်တွန်း
အောင်။

အထက်၌၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြသော အချက်များကို ထောက်ထား၍၊ ယခုအမှုကို စီစစ်သောအခါ၊ ကတိပြုသူ ဦးဘိုးကြိုင့်က စာချုပ်ပါပစ္စည်းများ၊ မိမိလက်ရောက်ရှိပါက၊ ဦးစိုးမောင်အား မေတ္တာနှင့် ထက်ဝက် ပေးမည်ဟု ဆိုထားခြင်းသည်၊ မိမိသဘော အတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း။ သို့သော် လက်ခံသူ ဦးစိုးမောင်က မျှပ်လုပ်ပြီးမှ မိမိလက်မခံလိုကြောင်း ရေးသား မှတ်သားခြင်း ထင်ရှားပေသည်။ ထို့ပြင် စာချုပ်တခို လုံးကိုလည်း၊ မင်နီဖြင့် ကြက်ခြေခတ်ထားသည်ကို တွေ့ရ၍၊ ရေစစ်တြိ မှတ်ပုံတင် အရာရှိ ဦးပြည်သိန်းဆိုသူက၊ စာချုပ်လာ၍ မှတ်ပုံတင်စဉ် ထိုကဲ့သို့ မေးသားထားချက်များ မပါခဲ့ကြောင်း ထွက်ဆိုထားသော်ငြားလည်း၊ စာချုပ် ချုပ်လုပ်ပြီး၊ ဦးစိုးမောင်သည်၊ မိမိကျင့်သုံးအပ်သည့် ရွှေနေများ သိကဲ့သို့ မကိုက်ညီသည်ဟု ယူဆပြီး၊ အမှားကို အမှန် ဖြစ်စေရန် သဘောဖြင့်၊ စာချုပ်ကို ဦးဘုံကြိုင်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖျက်သိမ်းသည်ဟူ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆရပေလိမ့်မည်။ ဥပဒေသဘောအရလည်း၊ ရွှေစစ်တြိ မှတ်ပုံစာတိုပြီးသော စာချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုပါက၊ နောက်ထပ် စာချုပ်တခု ပြုလုပ်၍၊ ရေစစ်တြိ မှတ်ပုံတင်ပြီး ဖျက်နိုင်သည်မှာ မှန်၏။ သို့သော် ကတိပြုသူ ဦးဘိုးကြိုင်က သူသည် ထက်ပုံစံ နှိပ်ခြင်းဖြင့်ငင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း ဖြင့်ငင်း ထိုစာချုပ်ကို ရုပ်သိမ်း၍ ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်ဟု အတိအလင်း ဝန်ခံထားချက်များ၌ ရှိနေခြင်းကား၊ ဤအမှုကိစ္စမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ထည့်သွင်း စဉ်းစားအပ်သော အချက် ဖြစ်ပေသည်။ ဤအမှုကိစ္စမှာ၊ ရွှေနေတဦး၏ အကျင့် စာရိတ္တနှင့် ပတ်သက်သော စုံစမ်းခြင်းကိစ္စဖြစ်သည်နှင့် အမျှ၊ သက်သေခံစာချုပ်ကို ဖျက်သိမ်းရာ၌ ရေစစ်တြိ မှတ်ပုံတင်ထိုက် မတွင်တိုက် ပြဿနာ မပေါ်မပါက်ပေ။ ထိုစာချုပ်ပေါ်တွင် ရသင့် ရထိုက်သော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ထိုစာချုပ်ကို အကိုးအကားပြုရာ၌လည်း မမြင်တော့ပေ။

အောင်စိန်ရင့် ရေးသားသူကြီးက၊ ယင်းစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော ပစ္စည်းများကို ဦးဘိုးကြိုင်၏ လက်မှ ကင်းလွတ်နေသဖြင့်၊ ဇင်းပစ္စည်းများကို၊ ရွှေနေ ဦးစိုးမောင်က ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည် လက်တွင်း ရရှိပါက၊ ပစ္စည်းများကို ရောင်းချပြီး၊ ရောင်းချ၍ရသော ငွေတဝက်ကို ဖြစ်စေ၊ မြေနှင့် ဂိုဒေါင် ထက်ဝက်စီကို ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးပါသည်ဟု ရေးသားပါရှိသည့်အလျောက်၊ ရွှေနေခရုန် အလို့ငှါ ချုပ်သော စာချုပ် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသည်။ ထိုယူဆချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သော် အမှု၏ အကြောင်း ခြင်းရာများကို ထောက်ထား၍ စီစစ်သောအခါ၊ လွယ်ကူစွာဖြင့် လက်မခံနိုင်ပေ။ ရွှေနေတဦးသည် မိမိကမှသည်၏ အမှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်၊ ရွှေနေ၏ ကျင့်ဝတ်တရားသိက္ခာကို စောင့်ထိန်း၍ ဆောင်ရွက်သည်၊ မဆောင်ရွက်သည်ကို စဉ်းစားသည့်အခါ၊ ၎င်းအမှုသည်၏ စိတ်သဘော စေတနာနှင့် ၎င်းအ

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးချန်ဌေး
အောင်။

တွက် ဆောင်ရွက်ရသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပေမည်။ ပေါ်ပြခဲ့သော အချက်များကို ထောက်ရှုပါက၊ ဦးဝိုးမောင်၏ အမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်ကိုယ်ဘိုင်ကပင်လျှင်၊ ယင်းကတိစာချုပ်ပါ ဂိုဒေါင်နှင့် မြေတို့မှာ လက်လွှတ်ဖြစ်နေ၍၊ မိမိသဘောအလျောက် လိမ်လည်ကောက်ကြစ်ခြင်း မရှိ မေတ္တာဂို၍၊ ဦးဝိုးမောင်အား၊ ထက်ပက်ယူရန် သဘောတူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အတိအလင်း ပေါ်လွင်နေသည်။ ပေးသူကိုယ်တိုင်က၊ မိမိသဘောအလျောက် ပေးပါသည်၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်း မရှိ၊ စေတနာ မေတ္တာရှိသည့်အလျောက် ပေးခြင်း။ ကိုသို့ပေးခြင်းကို၊ တဖန် ဦးဝိုးမောင်က လက်မခံသဖြင့်၊ နှစ်ဦးသဘောတူ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်း ထားကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်ကို၊ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည်။ ဤအချက်များကို ထောက်ရှုပါက၊ ဦးဝိုးမောင်သည် ထိုစာချုပ်ကို၊ မိမိအမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်ချုပ်စေခြင်းဖြင့်၊ ရွှေနေများ လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သည့် အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားသည်ဟု တထစ်ချ ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆတို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းပေသည်။ မိမိပြုလုပ်ချက်သည် ရွှေနေများကျင့်သုံးရမည့် သိက္ခာနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ကို သိ၍ ပြန်လည် ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်၊ ဤသို့ ဖျက်သိမ်းခြင်းကို မိမိ၏ အမှုသည်ကလည်း ကျေနပ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ဦးဝိုးမောင်အပေါ်တွင် ပြစ်ဒဏ် အနေနှင့် ရွှေနေလိုက်ခြင်း မှ ရပ်စဲရန် စုံစမ်း စစ်ဆေးခဲ့သော၊ ခရိုင် တရားမ တရားသူကြီး ထောက်ခံသားသည့်အတိုင်း ရပ်စဲရန် သင့်တော်မည်ဟု မထင်ပေ။ ဤကဲ့သို့ စာချုပ်မျိုးချုပ်ခြင်းအား ဖြင့်၊ ဦးဝိုးမောင်သည် ရွှေနေများအတွက်၊ သတ်မှတ်ယားသည့် ကျင့်ဝတ် သိက္ခာ ပျက်ပြားသည်ဟု တိကျစွာ မဆိုနိုင်ပေ။ သို့သော် ဦးဝိုးမောင်သည်၊ မိမိအမှုသည် ဦးဘိုးကြိုင်နှင့် အမှုအကျွက် ဆက်ဆံဆုံဖူး၍၊ ရွှေနေများ လိုက်နာ ထိမ်းသိန်းရမည့် သိက္ခာနှင့် ဝတ်တာဆားကို ထိခိုက်စေသော၊ အလွန်မယုံသင်္ကာစရာ ဖြစ်သည့် ပြုမူချက် ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု၊ ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆရပေသည်။ မယုံသင်္ကာစရာ ပြစ်မှုတခုကြောင့်၊ ပြစ်ဒဏ်အဖြစ်ဖြင့်၊ ဦးဝိုးမောင်အား ရွှေနေလိုက်ခြင်းမှ ပိတ်ပင်ရန်လည်း မသင့်ပေ။ သို့သော်၊ ဤကိန်းမျိုး နောက်နောင်ကို မပြုစေရန်၊ ရွှေနေ ဦးဝိုးမောင်အား လေးလေးနက်နက် ကြပ်တည်းစွာ သတိပေးလိုက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးစံမောင်။ ။ကျွန်ုပ်သဘောတူပါသည်။

တရားမအယူခံ

တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးချုန်ဘူန်းအောင်နှင့် တရားဝန်ကြီးဦးစန်မောင်တို့ရှေ့မှောက်တွင်၊

ဦးမိန်ဝင်း
မသန်းတင် • (အယူခံတရားလို)

ဦးစောခိုင်
ဦးစောခိုင် (အယူခံတရားခံ)*

တရားလွှတ်တော် †၁၉၆၀ စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်။

အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများ အက်ဥပဒေ (Guardians and Wards Act) ၏ သဘောထား၊ အဓိကထား၍ စဉ်းစားရမည့် အချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများ အက်ဥပဒေ (Guardians and Wards Act) ၏ သဘောထားမှာ ဖခင်အရင်းအခြာဖြစ်သူနှင့် တစိမ်းတရံ၊ ဦးလေး၊ ဘကြီး၊ အစေါ်၊ အဘိုး အဘွား၊ ဘဒွေး၊ မိဒွေး စသော သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်၍ အုပ်ထိန်းခြင်း လျှောက်ထားသော နေရာတွင်၊ ဖခင် အရင်းအခြာဖြစ်သူ၏ အခွင့်အရေးကိုသာ၊ အသားပေး၍ ပုဒ်မ ၁၉၊ တွင် အကြောင်းခြင်းရာ များမပေါ်ပေါက်လျှင်၊ ဖခင်ကိုသာ အုပ်ထိန်းခြင်း အခွင့် အရေးပေးရသည်။

အရွယ်မရောက်သေးသူ အုပ်ထိန်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ အုပ်ထိန်းခွင့် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်ထားချက်ကို စဉ်းစားရာတွင်၊ အရေးကြီးဆုံးသော အချက်မှာ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ စီတိုးမြှင့်သော ကိုယ်ချမ်း သာ ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်း အဝဝတို့ကို အဓိကထား၍ (welfare and happiness of minor should be given paramount consideration) စဉ်းစားရမည်။

Tan Swee Kyu **v.** ***Chan Chain*** [*Lyan*, [(1947) [R.L.R. 107 ; ***Maung Aung Khin*** **v.** ***Ma Saw Hla*** (1958) B.L.R. (H.C.) 311 ကိုရည်ညွှန်းသည်။

(*Kode*) ***Atchayya*** **v.** ***Kosaraju Narahari***, [A.I.R. (1929) [Mad. 81; ***Jwala Prosad Saha*** **v.** [*Bachu Lil* [*Gupta*, [A.I.R. (1942) [Cal. 215; ***In the matter of Loyejoy Patell and another***, A.I.R. (1944) Cal. 433; ***S. Rama Iyer*** **v.** ***K. V. Nataraja Iyer, Cr.*** [L. J., Vol. 49 (1948) p. 369; ***S. Soora Reddi*** **v.** ***S. Chenna Reddi and others***, A.I.R (1950) Mad. 306; ***Venkatarama Ayyangar*** **v.** ***Thulasi Ammah***, A.I.R. (1950) Mad. 320 တို့ကို စိစစ်ဝေဖန်သည်။

---

* ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့အယူခံမှု အမှတ် ၂၇ နှင့် ၃၁။

† $\frac{၁၉၅၈}{၁၉၅၃}$ ခုနှစ် တရားမ သေးအမှု အမှတ် $\frac{၂၂}{၂၆}$ တို့တွင် တရားလွှတ်တော် (မူလဘက်) ချမှတ်သော အမိန့်ကို အယူခံဝင်မှု။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

အယူခံတရားလိုအတွက်။ ။ဦးဘသန်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်

အယူခံတရားခံအတွက်။ ။မစ္စတာ ဘီကေဆင်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်

ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
မသန်းတင်
ဦးစောခိုင်

တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးချန်ထွန်းအောင်။ ။ဤတရားမအသေးအဖွဲ့ အယူခံမှု ၂ မှုတို့သည်၊ အရွယ် မရောက်သေးသူ ယောကျ်ားကလေး မောင်အေးကျော် (ခေါ်) မောင်အောင်ကြီး (ယခု ၁၀ နှစ်ခန့် အရွယ်ရှိ) အာဘုံက၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများ အကာ်ညဒေ (Guardians and Wards Act) အရ၊ အုပ်ထိမ်းသူအဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားရန်၊ မူလ ရုံးတွင် လျှောက်ထားကြရာမှ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော အယူခံမှုများဖြစ်သည်။

အယူခံတရားလို ဦးစိန်ဝင်းသည်၊ ၎င်းအရွယ် မရောက်သေးသူ ကလေး မောင်အေးကျော်၏ ဘကြီး အရင်းဖြစ်သည်။အယူခံတရားလို မသန်းတင်သည်၊ ဦးစိန်ဝင်း၏ နှစ်မအရင်းဖြစ်၍၊ မောင်အေးကျော်၏ အမေဖြစ်သည်။ အယူခံ တရားခံ ဦးစောခိုင်သည်၊ မသန်းတင်နှင့် ယင်းအမှုများ မဖြစ်ခင် အကြင် လင်မယား ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့်အလျောက်၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ ဖခင်အရင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အရွယ် မရောက်သေးသူ ကလေး၏ အုပ်ထိန်းခြင်းအတွက်ကို၊ အောက်မူလရုံးတွင် ယခု အယူခံ တရားလိုများ ဖြစ်ကြသော ဦးစိန်ဝင်းနှင့် မသန်းတင်တို့ကတဘက်၊ အယူခံတရားခံ ဖခင်ဖြစ်သူ ဦးစောခိုင်ကတဘက်၊ အပြန်အလှန် လျှောက်ထားခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားကြရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အမှု အဖြစ်အပျက်အကြောင်းခြင်းရာ အတိုချုပ်ကို ဖော်ပြရပေအံ့။

မူလရုံး ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ တရားမသေးမှု အမှတ် ၂၆ တွင်၊ ယာခုအယူခံ တရားခံဖြစ်သူ ဦးစောခိုင်က၊ မိမိ၏လက်တွင်းမှ၊ ခေါ်ယူဆောင်သွားသော အရွယ် မရောက်သေးသူ (ထိုစဉ်အခါက ၉ နှစ်သမီး အရွယ်ရှိ) မစိန်စိန်နှင့် (၂ နှစ်သားအရွယ်ရှိ) မောင်အေးကျော်တို့ကို၊ မသန်းတင်နှင့် မောင်ကိုရီတို့ထံမှ ပြန်လည်ရလိုကြောင်းဖြင့်၊ အုပ်ထိန်းသူပျားနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းခံရသူများဆိုင်ရာ အကာ်ညဒေ ပုဒ်မ ၂၅ အရ၊ လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ ထိုအမှုတွင် ဦးစောခိုင်က ဖော်ပြသော အထူးတွေ့ရှိချက်အကြောင်းပြချက်များမှာ၊ ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ဦးစောခိုင်သည် မသန်းတင်နှင့် အကြောင်းပါခဲ့ကြောင်း။ လျှောက်ထားသောအချိန်၌၊ မသန်းတင်နှင့် ၎င်းကလေး ၃ ယောက်ရရှိကြောင်း။ ၎င်းကလေး ၃ ယောက်တို့မှာ၊ မစိန်စိန် (ထိုစဉ်အခါက ၉ နှစ်)၊ မော်ဇိုလ်ကျော် (၆ နှစ်) နှင့်၊ မောင်အေးကျော် (ခေါ်) မောင်အောင်ကြီး (ထိုစဉ်အခါက ၂ နှစ်သားအရွယ်) တို့ ဖြစ်ကြောင်း။ ၎င်းတို့ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့သည်၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ အမှတ် ၁၄၁ တွင် မြို့မဆေးဆိုင်ဖွင့်၍ စီးပွါးရေးတရပ်ကို လုပ်ကိုင်နေ

ကြကြောင်း။ နောက်များမကြာမီ၊ မောင်ကိုရီ ဆိုသူနှင့်အသိမိတ်ဆွေဖြစ်၍၊ ဦးစောခိုင်က မောင်ကိုရီကို၊ ၎င်း၏ အိမ်တွင် ဇနီး မသန်းတင်အား • အင်္လိပ်စာ တခါတရံ သင်ယူရန် လာစေရာမှ မောင်ကိုရီနှင့် မသန်းတင်တို့သည် တဦးနှင့် တဦး မေတ္တာသက်ဝင်လာကြ၍၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်လောက်တွင် ဦးစောခိုင်နှင့် ဇနီး မသန်းတင်တို့မှာ၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွါးကြကြောင်း။ ၎င်းနောက် မသန်းတင်သည် ကလေးအငယ်ဆုံး မောင်အေးကျော်နှင့်အတူ နေအိမ်မှဆင်း၍ ထွက်ခွါသွားကြောင်း။ လိုက်သံစုံစမ်းသောအခါ၊ ၎င်း၏ဇနီး မသန်းတင်သည်မောင်ကိုရီရှိရာ မအူပင်မြို့သို့ လိုက်သွားကြောင်းကို သိရကြောင်း။ ဦးစောခိုင်မှာ မအူပင်မြို့သို့လိုက်သွားပြီး၊ မသန်းတင်နှင့်တွေ့၍ ပြန်ခေါ်သော်လည်းမရ။ ကလေး မောင်အေးကျော်ကို၊ ဦးစောခိုင် လက်တွင်းသို့ ပြန်ပေးလိုက်ပြီး၊ ဦးစောခိုင်သည် ရန်ကုန်တွင် သားသမီး ၃ ယောက် (၁) မစိန်စိန်၊ (၂) မောင်ဗိုလ်ကျော်၊ (၃) မောင်အေးကျော်တို့နှင့် အတူ နေထိုင်လာခဲ့ရာမှ၊ မသန်းတင်သည် နိုဝင်္ဘာလ လောက်တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်လာပြီး၊ ကလေးအငယ်ဆုံး မောင်အေးကျော်ကို ဦးစောခိုင် လက်မှပြန်၍ယူသွားလေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ သမီးအကြီး မစိန်စိန်ကိုလည်း အိမ်တအိမ်သို့ အလည်အပတ်သွားရာမှ၊ မသန်းတင်က ၎င်း၏လက်ဝယ်တွင် ခေါ်ထားလိုက်လေသည်။ နောက်များမကြာမီ၊ မသန်းတင်သည် သတင်းစာများထဲတွင် ဦးစောခိုင်နှင့် လင်ခမ်းမယားခမ်း ပြတ်စဲပြီး၊ မောင်ကိုရီနှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပြီးကြောင်း၊ ဦးစောခိုင်လည်း မသန်းတင်နှင့် လင်ခမ်း မယားခမ်း ပြတ်ခဲ့ကြောင်း အပြန်အလှန် ကြညာကြကြောင်း။ ထိုနောက်၊ အထက်ဖေါ်ပြပါ တရားမစွဲဆိုတွင် ဦးစောခိုင်က၊ မိမိသည်ဖခင်ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ အဆိုပါ မိမို့၏ ကလေးမစိန်စိန်နှင့် မောင်ဗိုလ်ကျော်တို့ကို အုပ်ထိန်းသူ ပြုလုပ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ ထိုအမှုတွင် မသန်းတင်ကကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သော တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်က၊ အမှုအဖြစ်အပျက်ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင်အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်လိုက်သည်-

> "အသက် (၉) နှစ်မျှရှိသော သမီး စိန်စိန်ကို၊ ၎င်း၏ဖခင်ဖြစ်သူ မောင်စောခိုင်လက်သို့ ပြန်၍ အပ်နှင်းရမည်။
>
> အသက် (၇) နှစ် အရွယ်ရှိသော သားယောကျ်ားကလေးကိုမူကား (မောင်အေးကျော်) ၎င်း၏ မိခင် မသန်းတင် လက်တွင် ဆက်လက်၍ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရန် အခွင့်ပြုလိုက်သည်။ သို့ခွင့်ပြုခြင်းကား၊ ၎င်းကလေးအား သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ရန်သော တာဝန်ကို ကျေပြွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် တည်စေရမည်။ သို့ စောင့်ရှောက် ပြုစုခြင်း တာဝန်ကို ကျေပြွန်စွာ မဆောင်

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးချန်ထွန်းအောင်။

ရွှေက်နိုင်သည့် နေ့တွင်၊ ၎င်း၏ အုပ်ထိန်းခွင့်ကို၊ ရုံးတော်က ပြန်လည်၍ စဉ်းစားပိုင်ခွင့် ရှိလိမ့်မည်။"

ထိုနောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့တွင်၊ ဦးစောခိုင်က၊ ကလေး မောင်အေးကျော်ကို မိမိလက်တွင်းသို့ ပေးအပ်၍ အုပ်ထိန်းလိုကြောင်း အကြောင်းပြချက်များဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။ အကြောင်းပြချက် အခြို့တို့မှာ မောင်အေးကျော်သည် (ထိုအခါ၌) ၇နှစ်သားအရွယ်ရှိပြီးဖြစ်၍၊ ၎င်း၏ကောင်းရာကောင်းကြောင်းကိုဖြစ်ထွန်းလိုသော စေတနာဖြင့် ဖခင်အရင်းဖြစ်သူ မိမိလက်တွင်းသို့ အပ်သင့်ကြောင်း၊ ရုံးတော်၏ကမဿန်းတင်အား အုပ်ထိန်းရန် ညွှန်ကြားထားသော်လည်း၊ မသန်းတင်သည် မအုပ်ထိန်းနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြောင်း။ ထို့သို့ မအုပ်ထိန်းနိုင်ခြင်းမှာ နောက်ယောကျ်ားဖြစ်သူ မောင်ကိုရီနှင့် ကလေးတယောက် ရ၍၊ ထိုကလေး ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် လုံးပန်းနေရသဖြင့်၊ မောင်အေးကျော်ကို ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ကြောင်း။ မသန်းတင်မှာ မောင်အေးကျော်အား လုံလောက်သောပညာပေးရန် မတတ်စွမ်းနိုင်ကြောင်း စသည်တို့ကို အကြောင်းပြခဲ့လေသည်။ ထိုလျှောက်ထားချက်ကို မသန်းတင်၏ နောက်ယောကျ်ားဖြစ်သူ မောင်ကိုရီက ကန့်ကွက်လေသည်။ ထို့နည်းတူစွာပင် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအမှုအဖွဲ့မှ အမှတ် ၂၇ တွင် (ယခုအယူခံ တရားလို) ဦးစိန်ဝင်း (မသန်းတင်၏ အစ်ကို) ကလည်း၊ အမှုတွင် တရားခံအဖြစ်ဖြင့် ဦးစောခိုင်၏ လျှောက်လွှာကို ဝင်ရောက် ကန့်ကွက်လိုကြောင်း လျှောက်ထားလေသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းပြချက်မှာ ထိုအရွယ် မရောက်သေးသူ ကလေးသည်လည်း၊ ၎င်း၏ အမေဖြစ်သူ မသန်းတင်၏ နေအိမ်တွင် နေသည်ဟု ဆိုသော်လည်း အိမ်နောက်ဖေးချင်း ကပ်လျက်ရှိသည့် မိမိ၏ အိမ်ဘွင်ပင် သွားချီလာလာလှည့် နေသည့်အပြင်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင် စိန်မိုက်ကယ်ကျောင်းတွင် ထား၍၊ ပညာသင်ပေးလျက်ရှိကြောင်း။ ကလေး၏ တာဝန်ကိုလည်း လုံးဝ တာဝန်ယူကြောင်း။ ၎င်း၏ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကလေး၏ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စားရေး သောက်ရေး၊ နေရေးထိုင်ရေး အားလုံးကို၊ ၎င်းသည် လူပျိုကြီးဖြစ်သည့် အလျောက်၊ လုံးလုံးလျားလျား ဟာဝန်ခံပြီး စောင့်ရှောက်နေကြောင်း။ မိမိကိုယ်ပိုင်ကားဖြင့် စိန်မိုက်ကယ်ကျောင်းသို့၊ သွားပို့ သွားခေါ် ပြုလုပ်နေသဖြင့်၊ သဘောရိုးစေတနာနှင့်စောင့်ရှောက်နေပါ၍ ဦးစောခိုင်၏လျှောက်လွှာကို လက်မခံသင့်ကြောင်း။ ၎င်းအပြင် ကလေး၏ ဘိုးအေ ဘွားအေများများလည်း၊ မိမိအိမ်တွင်ပင် အတူတကွ နေထိုင်ကြသဖြင့်၊ ကလေးကို စောင့်ရှောက်ရာတွင် မသန်းတင်ထက်ပင်လျှင် အမြဲတစေ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်း ပြုစု ကျွေးမွေးနေကြောင်း။ ကလေးကလည်း ၎င်းကို ဘခင် သဘွယ် ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်နေကြောင်း။ ၁၁ လသား အရွယ် လောက်ကပင်လျှင် ဖခင်အရင်းဖြစ်သူ ဦးစောခိုင်နှင့် လင်မယားချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ရာမှ ခွဲထွက်လာခြင်း

ကြောင့် ဦးစောခိုင်ကိုပင်လျှင် ၎င်း၏ ဖခင်ဖြစ်ကြောင်း မသိ။ ဘကြီးဖြစ်သူ မိမိကို အဖေသဘွယ် တွယ်တာ၍ ကလေး၏ ပျော်ရွှင်ရေး၊ သာယာရေးများကို ကြည့်ရှုပြီး မူရင်း ရှိသည့်အတိုင်း နေစေရန် အကြောင်းများပြု၍ ကန့်ကွက်လေသည်။ မူလရုံး ကလည်း၊ ဦးစောခိုင် လျှောက်ထားသည့် အမှုတွင် မသန်းတင်နှင့် မောင်ကိုရီတို့အပြင်၊ ဦးစိန်ဝင်းကို လျှောက်ထားခံရသူ တဦးအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုခဲ့လေသည်။ သို့သော် ဖခင် အရင်းဖြစ်သူ၊ ဦးစောခိုင် လျှောက်လွှာကို၊ လျှောက်ထားခံရသူ ဘဦးအနေနှင့်ကန့် ကွက်ပါက အောင်မြင်ဘွယ်ရာ မရှိဟု ထိုင်မြင်ယူဆခြင်းကြောင့် လားမသိ။ ဦးစိန်ဝင်း သည် ၎င်းကိုယ်တိုင် နောက်ထပ်၍ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ တရားမအေးအဖွဲ့မှ အမှတ် ၂၂ တွင်၊ အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်း ခံရသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၇ အရ၊ မိမိအား၊ မောင် အေးကျော် အုပ်ထိန်းသူ အဖြစ်ခန့်ရန်၊ အောက်မှလုံးတွင် တဖန် လျှောက်ထား လေသည်။ မသန်းတင်က ဦးစိန်ဝင်း၏ လျှောက်ထားချက်ကို ကန့်ကွက်ခြင်းမရှိပေ။ သို့သော် ဦးစောခိုင်၏ စွပ်စွဲချက်များကို မဟုတ်မမှန်ကြောင်း ချေပရာဝယ်၊ မသန်းတင် က ကျမ်းကျိန်၍ ဤကဲ့သို့ ချေပထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်။

တရားလွှတ်
တော်
၁၉၆၀
ဦးစိန်ဝင်း
မသန်းတင်
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးချုန်ထွန်း
အောင်။

"ကျွန်မ နောက်အိမ်ထောင်ပြုရသည်မှာ ၅ နှစ်ကျော်ခန့် ရှိပါသည်။ ထိုသို့အိမ်ထောင်မကျ မီက မောင်အေးကျော်ကို၊ ဦးစိန်ဝင်းနှင့်အတူ အုပ်ထိန်း မွေးမြူထားပါသည်။

• အိမ်ထောင်ကျပြီး သည့်နောက်၊ အိမ်ခွဲနေသည့်အခါတွင် မောင်အေးကျော်၏ ဘကြီး အရင်းဖြစ်သူ ဦးစိန်ဝင်းကသားသမီးအရင်းကဲ့သို့ ချစ်ခင်ယုယပြီး၊ ဘိုးအေ၊ ဘွားအေ များကလည်း ကလေးကိုအမြဲမပြတ် ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက် သွားနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ကလေးအဘို့ကျွန်မနှင့် နေသည်ထက်ပိုမို၍ စိတ်ချ ကောင်းမွန်စွာ နေနိုင်ပြီး၊ အထူး အကျိုးရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဦးစိန်ဝင်းနှင့် တိုင်ပင်ပြီး၊ ဦးစိန်ဝင်းထံဟုတ် ထားရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မနှင့်ဦးစိန်ဝင်းတို့သည်၊ တအိမ်စီ နေကြသော်လည်း၊ လမ်း ချင်းကပ် အိမ်နီးချင်း နေကြ၍၊ ကလေးအပေါ် ကျွန်မ၏ စောင့်ရှောက်မှု မကင်း ကွာပါ။ "ထိုမှတဖန် ဆက်လက်၍ ကျမ်းကျိန် ချေပထားသည်မှာ" ယခုလည်း မောင်အေးကျော်၏ ဘကြီးက၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အကောင်းဆုံး အင်္ဂလိပ်ကျောင်း တကျောင်းတွင် ကိုယ်ပိုင်ကားဖြင့်ပို့ဆောင်၍၊ ပညာသင်ကြားပေးလျက် ရှိပါသည်။ ဘကြီးဖြစ်သူမှာ အင်္ဂလိပ်စာတတ်ဖြစ်ပြီး၊ ညအချိန်တွင် ကလေးအား စာများကို အမြဲပြသပေးလျက် ရှိပါသည်။ သို့ပါ၍၊ ကျွန်မက ပညာသင်ပေးရန် မတတ်စွမ်းနိုင် သောကြောင့်ဟု ဆိုသော စကားမှာ လုံးဝ မမှန်ပါ။"

ယင်းသို့၊ အပြိုင်အဆိုင် အရွယ်မရောက်သေးသူ မောင်အေးကျော်အား အုပ် ထိန်းလိုကြောင်း လျှောက်ထားကြခြင်းမှ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်တို့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်၊ တမူထဲတွင် ကြားနာ၍ ဦးစိန်ဝင်း၏ လျှောက်လွှာကို ပယ်လိုက်သည်၊ ဦးစောခိုင်၏ လျှောက်လွှာကို (၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမသေးမှု အမှတ် ၂၆) လက်ခံ၍ အရွယ်မရောက်

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
မသန်းတင်
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးချွန်ထွန်း
ရအောင်။

သေးသူ ကလေး မောင်အေးကျော်ကို ဦးစောခိုင်၏ လက်သို့ ဦးစိန်ဝင်းက ပေးအပ်ရန် စီရင်ချက် ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအမိန့်ကို မကြေနပ်သဖြင့် အထက် ဖေါ်ပြပါ၊ အယူခံမှု ၂ မှုကို (၁) မသန်းတင်နှင့် (၂) ဦးစိန်ဝင်းတို့က၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်း ခံရသူများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၇ အရ၊ ယခု ဤရုံးတော်သို့ အယူခံဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပဌမဦးစွာ ဦးစိန်ဝင်း၏ အယူခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ပေအံ့။ မူလရုံး (တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်ခိုင်) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးသောအခါ၊ ဦးစိန်ဝင်းသည် ငင်းက အရွယ်မရောက်သူ ကလေးကို စေတနာကောင်းမွန်စွာဖြင့် စောင့်ရှောက်လိုသော ဆန္ဒမည်သို့ ရှိစေကာမူ၊ စောင့်ရှောက်လျက်ပင်လည်း ဖြစ်စေကာမူ၊ ဖခင်အရင်းဖြစ်သူ ဦးစောခိုင်၏ အခွင့် အရေးကို ဂရုမစိုက်လွန်ပြီး၊ ငင်းအား အုပ်ထိန်းသူခန့်ရန် မဖြစ်နိုင်ဟု၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့်အုပ်ထိမ်းခြင်း ခံရသူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ (ခ) ကို အထောက်အထားပြုရှိသော်ငင်း၊ အိန္ဒိယဟိုက်ကုတ် များမှ ချမှတ် ထားသော စီရင်ထုံးများကို အကိုးအကားပြုရှိ သော်ငင်း၊ ချမှတ် လိုက်သည်မှာ ထင်ရှားပေသည်။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးစိန်ဝင်းအတွက် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သော လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးအား၊ အုပ်ထိန်းပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး သည်၊ ပုဒ်မ ၁၉ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်အတိုင်း၊ ဖခင်အရင်းဖြစ်သူ ဦးစောခိုင်ကို၊ အုပ်ထိန်းသူခန့်အပ်ရန် မသင့်တော်သော (Unfit) လူတယောက်၊ သို့မဟုတ် လုံးဝ မဖြစ်ထိုက်သူ တယောက်ဟု ယူဆနိုင်ပါသလောဟု မေးမြန်းရာတွင် ပညာရှိ လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးက မယူဆနိုင်ကြောင်း ပွင့်လင်းစွာ ပြောဆိုပေ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ဖွင့်ဟ ပြောဆိုခြင်းမှာလည်း ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ဖွင့်ဟ ပြောဆိုခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ အုပ်ထိန်းသူနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်း ခံရသူများ အက်ဥပဒေ၏ သဘောဝိထုံးမှာ၊ ဖခင်အရင်း အချာ ဖြစ်သူနှင့် တစိမ်းတရံ ဦးလေး ဘကြီး၊ အဒေါ်၊ အဘိုး အဘွား၊ ဘဒွေး၊ မိဒွေး စသော သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်၍၊ အုပ်ထိန်းခြင်း လျောက်ထားသော နေရာတွင်၊ ဖခင် အရင်းအချာဖြစ်သူ၏ အခွင့် အရေးကိုသာ အသားပေး၍၊ ပုဒ်မ ၁၉ တွင် အကြောင်း ခြင်းရာများမပေါ် ပေါက်လျှင် ဖခင်ကိုသာ အုပ်ထိန်းခြင်း အခွင့် အရေး ပေးရခြင်းကို မြောက်မြားစွာသော စီရင်ထုံးများတွင် ချမှတ် ထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည့် အတွက်ကြောင့် ဦးစိန်ဝင်း၏ အယူခံမှုပေါ်တွင်၊ ထိုစီရင် ထုံးများကို အထောက် အထားပြု၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့အတွက် ငင်း၏ အယူခံခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံထိုက် ပလပ်ရပေမည်။

မသန်းတင်၏ အယူခံမှုတွင်ကား အမှု၏ အဖြစ် အပျက် အခြေအနေများမှာ ထူးခြားပေသည်။ မသန်းတင်သည် မူလဌာန ရုံးတော်တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာ ကျော်က ချမှတ်လိုက်သည့်အတိုင်း မိမိကလေး မောင်အေးကျော်ကို လက်မလွှတ်

အုပ်သိန်း ၁နခဲ့ကြောင်း။ ဘကြီးအရင်း ဦးစိန်ဝင်းနှင့် နေသော်ငြားဃည်း ဇင်း၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိနေခြင်းကို၊ အကြောင်းပြု၍ ဦးစောခိုင်၏ နောက်ထပ် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့ လျှောက်လွှာကို ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ ထိုကန့်ကွက်လွှာကို ၁၉၅၈ ခုနှစ် တရားမဲ့အသေး အဖွဲ့မှု အမှတ် ၂၂၊ စာမျက်နှာ ၁၃၊ ၁၄ နှင့် ၁၅ တွင် တွဲထားသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဝေ့ဝှေ့ရသည်။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ဦးမောခိုင်အတွက် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော လွှတ်တော် ရွှေနှေကြီးက၊ မသန်းတင်မှာ နောက်မှအကြံရ၍ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြောင်း။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့မှု အမှတ် ၂၆ တွင် မဏန့်ကွက်ဘဲနေ၍၊ နောက်မှ ကန့်ကွက်သဖြင့် မောင်အေးကျော် မိမိလက်တွင် မငွေကြောင်း ဝန်ခံထားရာ ရောက်ပါသည်ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ဤလျှောက်ထားချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ လက်မခံနိုင်ပေ။ အထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ ရည်ညွှန်းခဲ့သော် တရားမအသေးအဖွဲ့ အမှု အမှတ် ၂၂/၁၉၅၈ ခုတွင် တွဲထားသော မသန်းတင်၏ ကန့်ကွက်လွှာကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် ထင်ရှားပေသည်။ ဦးစိန်ဝင်း၏ အရည်အချင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရသည်မှာ ဦးစိန်ဝင်းသည် အစိုးရ အထက်တန်း အရာရှိ တဦး ဖြစ်ပေသည်၊ ၎င်းသည် လစေတော် ကောင်းကောင်း ရရှိ၍၊ ဆိပ်ကမ်း အလုပ်သမားဘုတ်အဖွဲ့ (Executive Officer, Dock Labour Board)မှ အလုပ်သမားကြီးကြပ်ရေးအရာရှိဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားလည်း ရှိသည်ပြင်၊ မောင်အေးကျော်ကို ၎င်း၏ ကားဖြင့်ပင် စိန်မိုက်ကယ်ကျောင်းကို အသွားအပြန် ကြိုလေသည်။ မိမိနှင့် နေသည်ဟု ဆိုစေကာမူ၊ မသန်းတင်အိမ်နှင့် နောက်ဖေးချင်း ဆက်နေသဖြင့်၊ ကလေး သည် မသန်းတင်အိမ်လည်း နေထိုင် စားသောက်သည်၊ ၎င်း၏ အိမ်၌လည်း နေထိုင် စားသောက်၍၊ ကူးသန်းသွားလာလျက် နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ မသန်းတင် ကိုယ်တိုင်ကလည်း ခွဲးတော် ရှေတွင် ထွက်ဆိုထားသည်မှာ၊ မောင်အေးကျော်သည်၊ ၎င်းနှင့် တအိမ်တည်းပင် နေထိုင်လျက်ရှိကြောင်း။ ဦးစိန်ဝင်းအိမ်သို့လည်း သွားချီလာလှည့် နေကြောင်း။ တခါတလေ ၎င်းအိမ်တွင် အိပ်ကြောင်း။ တခါတရံ ဦးစိန်ဝင်း၏ အိမ်တွင် ထမင်းအေ ဘွားအေများနှင့် အိပ်ကြောင်း။ ကလေး၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအတွက်ကို မိမိသည်သာမက၊ ဘိုးအေ ဘွားအေနှင့် ဘကြီး ဦးစိန်ဝင်းတို့က၊ အားလုံးပင် အမြဲတစေ မပြတ်မလပ် ဧစောင့်ရှောက်နေကြောင်း စသည်တို့ကို ထွက်ဆိုထားလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ အထူးတလည် စဉ်းစားရမည့် ပြဿနာမှာ မသန်းတင်သည် အောက်မူလရုံး တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်၏ အထက်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သော အမိန့် ချမှတ်ချက်ကို ချိုးဖေါက်သည် မချိုးဖေါက်သည်ဟူသော ပြဿနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအမိန့်ကို ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်းအားဖြင့် ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည်မှာ ကလေးအား သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်အပ်သော တာဝန်ကို ကြေပြွန်စွာ မဆောင်ရွက်

ဘရားလွှတ်တော် ၁၉၆၀

ဦးစိန်ဝင်း
မသန်းတင်နှင့် ဦးစောခိုင်

ဦးချုနထွန်းအောင်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀

ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
မသန်းတင်
နှင့်
ဦးစောခိုင်

ဦးချန်ထွန်းအောင်။

နိုင်မှသာလျှင် ၎င်း၏ အုပ်ထိန်းခြင်းကို၊ ရုံးတော်က ပြန်လည် စဉ်းစားရမည်ဟု ဆိုထားပေသည်။ အထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြထားသော ဦးစိန်ဝင်း၏ သက်သေခံချက်နှင့် မသန်းတင်၏ သက်သေခံချက်တို့ကို ထောက်ခံထားသော မမြင့်မြင့်စိန် (လျှောက်ထားသူ သက်သေ ၂) ဦးလှကြီး (လျှောက်ထားသူ သက်သေ ၃) နှင့် ဦးမောင်မောင်ညွန့် (လျှောက်ထားသူ သက်သေ ၄) တို့ဖြင့် တဲ့တာက် ဝေဘန် စဉ်းစားသောအခါ၊ မသန်းတင်သည် မိမိ၏ ကလေးကို စောင့်ရှောက် ပြုစုခြင်း တာဝန်ကို မကြေပြန်ဟု ဆိုရန် များစွာ ခဲယဉ်းပေသည်။ ကလေး၏ဘကြီး၊ ဘိုးအေ ဘွားအေတို့နှင့် ဝိုင်းဝန်း၍၊ ကလေး၏ စားရေး၊ သောက်ရေး၊ နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့ကို ကိုယ်တိုင်ရင်ဘိ ပူးပေါင်း လုပ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်း၏ အုပ်ချုပ်မှုမှလည်း ကင်းကွာသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ ဦးစိန်ဝင်း၏ အိမ်မှာ မသန်းတင်၏ အိမ်နှင့် နောက်ဖေးချင်း ကပ်လျက်၊ ကူးသန်း သွားလာ တအိမ်တည်း နေသလိုပင် ဖြစ်နေ၍၊ တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော် ချမှတ်ထားခဲ့သော အမိန့်ကို ပျက်ကွက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မဆိုနိုင်ပေ။

အရွယ်မရောက်သေးသူ အုပ်ထိန်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ အုပ်ထိန်းခွင့် လျှောက်ထားသူ၏ လျှောက်ထားချက်ကို စဉ်းစားရာတွင်၊ အရေးကြီးဆုံးသော အချက်မှာ အရွယ်မရောက်သေးသူ၏ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ကောင်းရာ မကောင်းကြောင်း အဝဝဘို့ကို အဓိကထား၍၊ (welfare and happiness of the minor should be given paramount consideration) စဉ်းစားရမည်ဆိုသော စီရင်ထုံးများ အမြောက်အမြား ရှိပေသည်။ ***Tan Swee Kyu*** **v.** ***Chan Chain Lyan*** (1) နှင့် ***Maung Aung Khin*** **v.** ***Ma Saw Hla*** (2) တို့ကို ကြည့်ပါလေ။ ယခုအမှုများတွင်၊ ၎င်းအရေးကြီးဆုံးဖြစ်သော အဓိကကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါက၊ အရွယ်မရောက်သေးသူ မောင်အေးကျော်သည်၊ မိမိလက်ရှိနေဆဲ အတိုင်း မိမိ၏ အမေလက်ဝယ်တွင်နေ၍ ဘကြီးနှင့်ဘိုးအေ ဘွားအေတို့က ပူးတွဲစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းခြင်းမှာ၊ ၎င်း၏ ကာယသုခ၊ စိတ္တသုခ၊ အကျိုးဖြစ်စေသည့် အပြင်၊ ၎င်းပျော်ရွှင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေခြင်းမှာ များစွာ ထင်ရှားနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

မောင်အေးကျော်မှာ ရုံးအမှု ဖြစ်စဉ် အခါက ၂ နှစ်သားလောက်သာ ရှိပြီး၊ ယခု အယူခံဝင်သောအခါ (၁၀) နှစ်၊ (၁၁) နှစ်သားလောက်ဖြစ်၍၊ ၎င်း၏ သဘောကို သိလိုသဖြင့်၊ ၎င်းကို ရုံးတော်ရှေ့သို့ ခေါ်ပြီး ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့ စစ်ဆေးခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ခေါ်ပြီး စစ်ဆေးရာတွင် ကလေးသည် အလွန်

(1) (1947) B.L.R. 107, (2) B.L.R. (1958) p. 311.

ကျန်းမာ ရွှင်လန်းကြည်လင်သော မျက်နှာဖြင့် တွေ့ရှိရ၍၊ ပြတ်ပြတ်သားသား အစစ်ခံဝံ့သူသည်မှာ—

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးချန်ထွန်းအောင်။

"ကျွန်တော့် အမေနှင့် ကျွန်တော် ရေကျော်မှာ နေပါသည်။ ကျွန်တော့်အမေသည် ဒေါ်သန်းတင် ဖြစ်ပါသည်။ အမေနှင့် နေသည်မှာ တော်တော်ကြာပါပြီ။ ကျောင်းကို သွားသောအခါ၊ ဦးစိန်ဝင်းက ကားနှင့် လိုက်ပို့ပါသည်။ ယခု ကျွန်တော် ပဌမတန်းမှာ ရောက်နေပါသည်။ သူငယ်တန်းတွင် ၂ နှစ်နေခဲ့၍ ကျောင်းနေသည်မှာ ၄ နှစ် ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော့် အဖေ၏ အမည်ကို ကျွန်တော် မသိပါ။ ကျွန်တော့် အမေနေသော အိမ်နှင့် ဦးစိန်ဝင်း နေသော အိမ်ကပ်လျက်၊ ဟိုဘက်ဖီဘက်လမ်း ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဖေးချင်း ဆက်နေပါသည်။ ဦးစိန်ဝင်းသည်ကျွန်တော်၏ဦးလေးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကိုဦးဦး ဟု ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ထမင်းစားသည်မှာ ဦးစိန်ဝင်းအိမ်မှာလည်း စားပြီး၊ ကျွန်တော့် အမေအိမ်မှာလည်း စားပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဟိုအိမ်သွား ဒီအိမ်သွား နေပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဦးစိန်ဝင်းနှင့် အမေအိမ်တွင် အိပ်ပါသည်။ အဘိုးအဘွားများနှင့်လည်း နေပါသည်။"

ထိုထွက်ဆိုချက်ကို ထောက်ထား ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ မောင်အေးကျော်သည်၊ ယော်ရွယ်သူ ဖြစ်သော်လည်း၊ မိမိ၏သဘောကို တိကျ ပြတ်သားစွာ ပြသနိုင်သည့် ကာလေး တယောက် ဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းသည် ဤကဲ့သို့ ပြတ်သားစွာ ပြောဆိုနိုင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အထောက်အထား မပြုဘဲ ဆုံးဖြတ်ရန် မသင့်ပေ။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးစောခိုင် ဘက်မှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည့် လွှတ်တော် ရွှေနေကြီးက၊ အောက်ပါ စီရင်ထုံးများကို အကိုးအကားပြု၍၊ ကလေး၏ သဘောဆန္ဒကို အထောက်အထား မပြုသင့်။ လက်ရှိ အုပ်ထိန်းသူများ၏ ပယောဂမကင်းရှင်းသဖြင့် ကလေး၏ သဘောမှာ သန့်ရှင်းသော သဘောမဟုတ်၊ လက်ရှိ အုပ်ထိန်းသူများက သွန်သင် မြှုပ်ကြွေး၍ သာလျှင်၊ ဤသို့ ရုံးတွင် ထွက်ဆိုတန်ရာဖြစ်ကြောင်း၊ လက်မခံ စေလိုကြောင်း လျှောက်ထားလေသည်။ ထို့ပြင် ဖခင်အရင်း ဖြစ်သူသာလျှင် အုပ်ထိန်းခွင့်ရှိကြောင်း၊ အခြားသူများ၏ အခွင့် အရေးများကို မစဉ်းစားထိုက်ကြောင်း စသည်တို့ကို လျှောက်ထားလေသည်။

(Kode) ***Atchayya*** v. ***Kosaraju Narahari*** (3), ***Jwala Prosad Saha*** v. ***Bachu Lil Gupta*** (4), ***In the matter of Loyejoy Patell and another*** (5), ***S. Rama Iyer*** v. ***K.V. Nataraja Iyer*** (6) ***S. Soora Reddi*** v. ***S. Chenna Reddi*** & ***others*** (7), ***Venkatarama Ayyangar*** v. ***Thulasi Ammal*** (8)

(3) A.I.R. (1929) Mad. P. 81.
(4) A.I.R. (1942) Cal. P. 215.
(5) A.I.R. (1944) Cal. P. 433.
(6) Cr. L.J. Vol. 49 (1948) P. 369.
(7) A.I.R. (1950) Mad. P. 306.
(8) A.I.R. (1950) Mad. P. 320.

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးစိန်ဝင်း
နှင့်
မသန်းတင်
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးချန်ထွန်း
အောင်။

ထိုစီရင်ထုံးများတွင် ပါရှိသော အချက်အလက်များကို ကျွန်ုပ်တို့ တမူစီလေ့လာဝိစစ် ကြည့်ရှုသောအခါ၊ ကလေး၏ သဘောကို ထောက်ရှုရာ၌ အမှုတွင် ပေါ်လွင်သော အဖြစ်အပျက်များ ပေါ်တွင် အမှီသဟဲပြု၍ ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကလေး၏ စိတ်ကို ထိခိုက်စေရန်၊ မိမိသဘောအလျောက် မဖြစ်စေဘဲ၊ လူကြီး၏ သွေးဆောင်မှုကြောင့် ပြောဆိုနေကြသည့် အချက်အလက်များ၊ ကလေး၏ အသက်အရွယ်မှာ နုနယ်သဖြင့် မိမိဆန္ဒကို ပြောပြရန် စွမ်းရည်မရှိ အခြေအနေပေါ်ပေါက်မှုသာလျှင် လက်ခံနိုင်ကြောင်းများ တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ယခုအမှုတွင်ကား၊ ဤအခြင်းအရာများ၊ သွေးဆောင်မှုများ မရှိခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှေ့တွင် ကလေးငယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းပင်များစွာ ထင်ရှားပေသည်။ အုပ်ထိန်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍၊ မိဘအရင်း လျှောက်ထားခွင့်ကို ပို၍ အရေးပေးရမည်ဟု ချမှတ်ထားသော စီရင်ထုံးများမှာ၊ အိန္ဒိယပြည် စီရင်ထုံးများဖြစ်သည့် အလျောက်၊ ဟိန္ဒူဘာသာကို ကိုးကွယ်သူများ၏ ဥပဒေ သဘောတရားကို အထောက်အထား ပြု၍ရင်း၊ မဟာမေဒင်ဘာသာကိုးကွယ်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကို အထောက်အထားပြု၍သော်ငင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုစီရင်ထုံးများသည်၊ ကလေးငယ်ရှယ်သူ (အထူးသဖြင့် ယောကျ်ားကလေးများနှင့် ပတ်သက်၍) ဖခင်အရင်းကို ပို၍ အခွင့်အရေးပေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုစီရင်ထုံးများမှ ချမှတ်ထားချက်များတို့သည်၊ ဤအမှုကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ များစွာ အထောက်အပံ့ မဖြစ်နိုင်ချေ။ အကြောင်းခြင်းရာများမှာ များစွာ ကွာခြားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့အတွက်၊ ဦးစောခိုင်ဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော လုတ်တော် ရှေ့နေကြီး အကိုးအကားပြုသော စီရင်ထုံးများသည်၊ ဤအမှုအတွက် အသုံးမပြုနိုင်ပေ။

အထက်၌ ကျွန်ုပ်တို့ အသေးစိပ် ဖော်ပြခဲ့သော အကြောင်းပြချက်များကို အထောက်အထားပြု၍၊ ဤအယူခံအမှု ၂ မှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

(၁) အယူခံမှုအမှတ် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ အယူခံမှု အမှတ် ၂၈ ၌၊ အယူခံတရားလို ဦးစိန်ဝင်း၏ အယူခံမှုကို၊ လက်ခံနိုင်၍ ပယ်လိုက်သည်။

(၂) အယူခံတရားလို မသန်းတင်၏ အယူခံမှု (၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ တရားမအသေးအဖွဲ့ အယူခံမှုအမှတ် ၃၁) နှင့် ပတ်သက်၍၊ အောက်မူလ ရုံးမှ တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်ခိုင် ချမှတ်လိုက်သော အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ အရှေ့ပိုမောက်သေးသူ မောင်အေးကျော်(ခေါ်) ဟောင်အောင်ကြီး(ခေါ်) အာသာစိန်ဝင်းအား၊ ၎င်း၏ကောင်းရာကောင်းကြောင်း၊ စားရေးသောက်ရေး၊ နေရေးထိုင်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး

စသည်တို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းလျက်၊ ပျော်ရွှင်မှုတို့ရှိနေသည့်အလျောက်၊ ၎င်း၏ မိခင် မဃန်းတင်၏ လက်ဝယ်တွင် ယခုလက်ရှိ အခြေအနေအတိုင်း ဆက်လက် နေထိုင်စေရမည်။

(၃) အမှုသည် အသီးသီးတို့က၊ မိမိတို့စရိတ်ကို မိမိတို့ ကျခံစေရမည်။

တရားဝန်ကြီးဦးစံမောင်။ ။ကျွန်ုပ်သဆောတူပါသည်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးဇင်နုဝင်း
နှင့်
မဃန်းတင်
နှင့်
ဦးစောခိုင်
ဦးမြန်ထွန်း
အောင်။

ရာဇဝတ် ပြင်ဆင်မှု

တရားဂန်ကြီးဦးအောင်ဂိုင်ရွှေမှောက်တွင်

တရားလွှတ်တော် †၁၉၆၀ အောက်တိုဘာ ၂၁ ရက်။

ဦးသာရင် (လျှောက်ထားသူ)

နှင့်

ဦးစိန်မောင် (လျှောက်ထားခံရသူ)*

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ အာဏာသုံးစွဲသူ၏ အဓိက တာဝန်၊ ကျဉ်းမြောင်းစေသော အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း၊ မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သော ဆောင်ရွက်ချက်။

ဆုံးဖြတ်ချက်။ ။ပြင်ဆင်မှု အခွင့်အာဏာများ သုံးစွဲရာ၌၊ သုံးစွဲသူ၏ အဓိက တာဝန်မှာ၊ အောက်ခံ တရားသူကြီး အမိန့်နှင့် အောက်ခံတွင် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သောအကြောင်း အရာတို့သည်၊ တရားမျှတမှုရှိ မရှိကိုသာ သုံးသပ်ရပေမည်။

ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၅၁၅ နှင့်ပတ်သက်၍၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက မိမိဘာသာ အမှုကို ခေါ်၍ ပြင်ဆင်မှု ဖွင့်ပြီးလျှင် အမိန့်ချမှတ်ခြင်း မျိုးသာ ပုဒ်မ ၅၁၅ ရည်ညွှန်းသည်၊ အမှုသည် တဦးဦးက ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ခြင်းနှင့် မဆိုင်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်းစွာ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း ဖြစ်သည်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု တခုခုကို အာဏာရှိသည့် ရုံးက လက်ခံ လိုက်ပြီးလျှင်၊ ပုဒ်မ ၅၁၅ အရ၊ ပြင်ဆင်မှုတွင် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်။

လျှောက်ထားသူအတွက်။ ။ဦးတင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

လျှောက်ထားခံရသူအတွက်။ ။ဦးအေးမောင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည်။

တရားဝန်ကြီးဦးအောင်ခိုင်။ ။မအူပင်မြို့ တွဲဘက် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင်၊ လျှောက်ထားသူဦးစိန်မောင်က ညောင်တုံးမြို့ ၄ ရာဝါက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၅၇ ခု၊ ရာဇဝတ်အသေးအဖွဲမှု အမှတ် ၆ တွင် အာမခံဝန်ချ၍ပျက်ကွက်သည်ဆိုကာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၁၄ (၁) အရ၊ လျော်ကြေးငွေ ၃,၅၀၀ ကျပ် ပေးဆောင်စေရန် ချမှတ်သော အမိန့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ လျှောက်ထားသူ ဦးစိန်မောင်၏ ၁၀,၀၀၀ ကျပ်တန် အမှတ် ဂ/၄၅၄၀ အမည်ရှိ အငှါးကားတစီးကို၊ မနုဖြူ ဥဒါနာအုပ်အား ရောင်းရန် လွှဲပေးသဖြင့် ဦးသာရင်သို့ အဘိုးငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ် တိတိနှင့် ရောင်းပစ်ခြင်းသည်၊ တရားဥပဒေအရ မှားယွင်းနေသည်ဖြစ်၍၊ တိုသို့ ရောင်းခြင်းကို

* ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု အမှတ် ၁၂၆ (ခ)။

† ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု ဇာမှတ် ၁ တွင် ချမှတ်သော ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့ နေ့စွဲပါ မအူပင်မြို့၊ တွဲဘက် ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်ကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်မှု။

ဖျက်ပေးပါရန်လျှောက်ထားချက်၊ လျှောက်ကားသည့် အတိုင်း အဆိုပါ ကားကို ဦးသာရင်သို့ ငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ်နှင့် ရောင်းချခြင်းကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ဤမအူပင်မြို့တဲ့ဘက်ခရိုင် ရာဇပတ်တရားသူကြီးရုံး၊ ၁၉၆၀ ခု၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု အမှတ် (၁) တွင် ချမှတ်သည့် အမိန့်ကို မကျေနပ်၍၊ ဦးသာရင်က ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာ ဤရုံးသို့ တင် သွင်း သည်။

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးသာရင်နှင့်
ဦးစိန်မောင်
ဦးဖေမောင်ခိုင်။

အမှု၏ အဖြစ်အပျက် အလုံးစုံတို့သည် မအူပင်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး ပြင်ဆင်မှုတွင် ပေါ်ပြထားပြီး ဖြစ်သဖြင့်၊ ဤအင်္ကြောင်း အရာများကို ထပ်မံ၍ ပေါ်ပြ **ရန် မလိုတော့**ပေ။ ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ နေဖြူဥဉာနာအုပ်က အမှုတွင် ပါဝင် **သော အငှါးကား** ကို ယခု လျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်အား၊ ငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ်နှင့် **ရောင်းချလိုက်ခြင်း**သည်၊ တရားမျှတမှုမရှိဟု ယူဆသဖြင့်၊ ဤအရောင်းအဝယ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်သည်။ ၎င်း **ကားရောင်း၍** ယခုလျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်ထံမှရသော ငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ်ကို ဦးသာ **ရင်အား** ပြန်၍ **ပေးစေ**ဟု အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ အမိန့်ချမှတ်လိုက်ခြင်းမှာ **အောက်ပါ အကြောင်းအရာ** ၄ ခုအပေါ် တွင် မူတည်၍ အမိန့်ချမှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၁) **အဆိုပါကားကို သိမ်းဆီးသောအခါ ပိုင်ရှင်များ၏ နောက်ကွယ်ရာ၌ သိမ်းဆီးခြင်း**။

(၂) **၄ ရာဘက် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ဝရမ်းအရ၊ ၃ ရက်အတွင်း ရောင်းရ မည်ဖြစ်သော်လည်း ကားကို ၅ လကြာမှ ရောင်းခြင်း**။

(၃) **ကားကို လေလံဖြင့် ရောင်းခြင်း** မဟုတ်ဘဲ၊ လက်သိပ်ထိုး၍ ရောင်းချ **ခဲ့ခြင်း**။

(၄) ၁၇,၀၀၀ ကျပ်တန်ခန့် တန်သော ကားကို ငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ရောင်းချ မည့်အကြောင်းကို ကားပိုင်ရှင်အား အကြောင်းမကြားခြင်း။

ဤအကြောင်းပြချက် ၄ ခုအနက်၊ ကားကို ရဲဌာနအုပ်က ရောင်းရာတွင် အများကို **ကြေငြာ၍** လေလံဖြင့် ရောင်းသင့်သည်။ ဤကဲ့သို့ မပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်၊ တဲ့ဘက် ခရိုင် ရာဇ **ဝတ်တရားသူကြီး** ပြောဆိုသလိုပင်၊ လက်သိပ်ထိုး ရောင်းချခြင်းပင် ဖြစ်ဟန် လက္ခဏာ **ပေါ်နေ**သည်။ ဤအကြောင်းအရာ တခုနှင့် ပင် တဲ့ဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး **အမိန့်ကို** ထောက်ခံရပေမည်။ သို့ရာတွင် လျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်က ၎ခရိုင် ရာဇဝတ် **တရားသူကြီးအမိန့်**မှာ တရားနည်းလမ်း မကျသော **အမိန့်**ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် **ဆိုသော်** (၁) တရားသူကြီးက ဤအမိန့်မချမှတ်မီ လျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်ကိုယ်တိုင်၊ **ကိုယ်စား** ရှေ့နေကိုသော်ငင်း ကြားနာခြင်းမပြုခဲ့ဟု ဆိုသည်။ (၂) ရာဇ

တရားလွှတ်တော်
၁၉၆၀
ဦးသာရင်နှင့်
ဦးစိန်မောင်
ဦးအောင်ခိုင်။

ဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ အရ၊ ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီးထံ အယူခံဝင်ရောက်နိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း မပြုဘဲ၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု တင်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဦးစိန်မောင်သည် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံ အယူခံနိုင်ပါလျက်နှင့် အယူမခံဘဲ၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု တင်သွင်းခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှားယွင်းသည်ဟုဆိုသည်။

ဤအချက် ၂ ချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ လျှောက်ထားခံရသူ၏ ရှေ့နေကြီးက၊ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံးပုဒ်မ ၄၄၀ အရ၊ တရားရုံးများက၊ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု အာဏာများကို သုံးစွဲသောအခါ အမှုသည်များ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေများကို ကြားနာစစ်ဆေးရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အခွင့် အရေးမရှိကြောင်း။ သို့ပြစ်၍ ဤအမှုတွင် ဦးသာရင်၊ သို့မဟုတ် ဦးသာရင်၏ ရှေ့နေကို တွဲဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ ပြင်ဆင်မှု အမိန့် မစဉ်မီ မကြားနာခြင်းကြောင့် အမှုမှာ ပျက်ပြယ်သွားမည်မဟုတ်ဟု၊ လျှောက်လဲသည်။ ပြင်ဆင်မှု အခွင့်အာဏာများသုံးစွဲရာ၌ သုံးစွဲသူ၏ အဓိကတာဝန်မှာ၊ အောက်ရုံး ဟရုံးသူကြီး၏ အမိန့်နှင့် အောက်ရုံးတွင် ဒေါ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာတို့သည်၊ တရားမျှတမှုရှိ မရှိကိုသာ သုံးသပ်ရပေမည်။ မအူပင်မြို့ တွဲဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏အမိန့်ကို၊ ဘတ်ကြည့်ပြီးနောက်၊ ၎င်း၏အမိန့်မှာ တရားမျှတသော အမိန့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့ဖြစ်၍ လျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်၊ သို့မဟုတ် ဦးသာရင်၏ ရှေ့နေကြီးကို မကြားနာခြင်းအတွက်၊ တွဲဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ အမိန့်မှာ မည်ကဲ့သို့မျှ ထိခိုက်စရာ အကြောင်းမရှိ၊ ပျက်ပြယ်သွားခြင်း ဖြစ်မည်လည်း မဟုတ်၊ ဒုတိယအချက်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဦးစိန်မောင်သည် အယူခံ နိုင်ပါလျက်နှင့် အယူမခံဘဲ၊ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်ဟု ဆိုသော လျှောက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားရာဝယ်၊ ဦးစိန်မောင်မှာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ အရ၊ အယူခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သို့သော် အယူမခံခဲ့။ အယူခံရက်လွန်ပြီးမှ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာ တင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို အယူခံရက်လွန်ပြီးမှ တင်ရာ တွဲဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ လက်ခံသည်။ လက်ခံပြီး ဤလျှောက်လွှာပေါ်တွင် အမိန့်ချမှတ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရသည်။ ဤကဲ့သို့ အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသည် ဥပဒေအရ မှန်သည်၊ မမှန်သည် စဉ်းစားရာ၌လည်း ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ ကို ပင်ပြန်လည် သုံးသပ်ရပေမည်။ ရာဇဝတ် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၅ က၊ အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

> "ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးမှလာပါ၊ မည်သည့် တရားသူကြီးကမဆို၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၅၁၇ အရ၊ ချမှတ်သော အမိန့်တို့ကို မကျေနပ်လျှင်၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ရှေ့မှောက်တွင် အယူခံဝင်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ဤကဲ့သို့ အယူခံမဝင်လျှင် ၎င်းအမိန့်များကို ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက ပြင်ဆင်နိုင်သည်။"

ထရားလွှတ်
၈တ၌
၁၉၆၀
ဦးသာရင်
နှင့်
ဦးစိန်မောင်
ဦးဆောင်ခိုင်။

လျှောက်ထားသူ ဦးသာရင်၏ ရွှေနေကြီးက ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်လဲသည်မှာ၊ ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးက၊ မိမိဘာသာ အမှုကို ခေါ်၍ ပြင်ဆင်မှုဖွင့်ပြီးလျှင် အမိန့်ချခြင်းမျိုးသာ ပုဒ်မ ၅၁၅ က ရည်ညွှန်းသည်။ အမှုသည် တဦးဦးက ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု လျှောက်ခြင်းနှင့် မဆိုင်ဟု ဆိုသည်။ ဤကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်းစွာ အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆသည်။ ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်မှု တခုခုကို အာဏာရှိသည့်ရုံးက လက်ခံလိုက်ပြီးလျှင် ပုဒ်မ ၅၁၅ အရ၊ ဒဏ်ပြင်ဆင်မှုတွင် အမိန့်ချမှတ်ခြင်းသည် မှားယွင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်။ ၎င်းပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာအပေါ် တွင် အမိန့် ချမှတ်ခြင်းသည်သာ တရားလမ်းစဉ် အတိုင်း ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စတွင် ဦးသာရင်က မကျေနပ်သော အချက် တခုမှာ၊ မိမိသည် အဆိုပါ အငှါးကားကို ဝယ်ယူပြီးနောက် ပြင်ဆင်ရသည့် စရိတ် ၁,၅၅၅ ကျပ်ကျ ကုန်ကျ ပြီးဖြစ်သဖြင့်မိမိက ကားဝယ်သောငွေ ၄,၀၀၀ ကျပ်ပြန်ရမည်ဟုဆိုသော်လည်း၊ မိမိမှာ ပြင်ဆင်ရသည့်စရိတ်အတွက် နစ်နာနေပြီဖြစ်ကြောင်း ၎င်း၏ လျှောက်လွှာတွင် ဖော်ပြ ထားသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လျှောက်ထားခံရသူ၏ ရွှေနေကြီးက ဤ ကားကို ရပြီးနောက်၊ ဦးသာရင်က အငှါးပြေးနေသဖြင့်၊ ၎င်းကုန်သော စရိတ်ထက် အငှါးဝင်ငွေများ ရပြီးနေနှင့်ပြီဖြစ်သဖြင့်၊ ၎င်းမှာ နစ်နာစရာ အကြောင်းမရှိဟု ဆိုသည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ၊ ဤကိစ္စသည်၊ ဤပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာပေါ် တွင် ဆုံးဖြတ်ရာ၌၊ ထည့်သွင်း၍ စဉ်းစားရန် လိုမည်မဟုတ် အထက်တွင် ဖော်ပြပြထားသည့် အတိုင်းအဓိက စဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ အောက်ရုံးတရားသူကြီးက ချမှတ်လိုက်သော အမိန့်သည် တရားမျှတသော အမိန့်ဟုတ် မဟုတ်ပင် ဖြစ်သည်။

အမှုအဖြစ်အပျက် အလုံးစုံကို ကြည့်ရှုလိုက်သောအခါ၊ တွဲဘက် ခရိုင်ရာဇဝတ် တရားသူကြီး၏ အမိန့်မှာ တရားမျှတသော အမိန့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရသဖြင့်၊ ဤပြင်ဆင်မှု လျှောက်လွှာကို ပလပ်လိုက်သည်။

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

H.C. 1960

Dec. 20.

AISHABHAI HAJI TAHIR MOHAMED (APPELLANT)

v.

MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL (RESPONDENT).*

Arbitrators—Legal misconduct of—When committed.

Where despite the provision in the agreement to submit the dispute to arbitration, to the effect that the arbitrators were to give reasonable notice to the parties to attend the meeting of the arbitrators either personally or by fully instructed representative, and that only in case where the party failed to appear after reasonable notice had been given could arbitrators proceed *ex parte* as effectually as if the party who had been duly notified were present, the arbitrators heard one party and her witnesses wihout giving an opportunity to the other side of being present at such hearing.

Held: That the arbitrators had contravened the principles of natural justice and had committed legal misconduct.

W. Ramsden and Company, Limited v. *Jacobs*, 1 (1922) K.B. 640 ; *Venkata Subbaya and another* v. *Venkataramanayya and others*, A.I.R. (1930) Mad. 646 ; *Payyavula Vengamma* v. *Payyavula Kesanna and others*, A.I.R. (1953) Supreme Court 21 ; *Louis Dreyfus & Co.* v. *Purusottum Das Narain Das*, I.L.R., 47 Cal. 29 at pp. 36-37 ; *Vinayak Vishnu Sahasrabudhe* v. *B G. Gadre and others*, A.I.R. (1959) Bom. 39 ; *Kanshi Ram* v. *Harnam Das and others*, A.I.R. (1940) Lah. 73 ; referred to.

G. N. Banerji for the appellant.

Than Aung for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an appeal under section 39 of the Arbitration Act read with section 20 of the Union Judiciary Act, 1948, against the order of the learned Judge on the Original Side (U Ba Nyunt, J.) dated the 27th of November 1959 in Civil Regular Suit No. 31 of 1955 wherein the learned Judge set aside the award of the arbitrators appointed by the parties to that suit on the ground that they had misconducted themselves in the proceedings.

* Civil Misc. Appeal No. 81 of 1959 against the order of the High Court (Original Side), Rangoon in Civil Regular Suit No. 31 of 1955.

H.C. 1960

AISHABHAI HAJI TAHIR MOHAMED v. MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL.

U SAN MAUNG, J.

The facts giving rise to the present appeal are briefly these. In Civil Regular Suit No. 31 of 1955, the plaintiff-appellant Aishabhai Haji Tahir Mohamed sued the respondent Mohamed Yacoob Yunus Jamal for possession of immoveable properties and accounts as well as for mesne profits. Her case was that at all time material to the suit she had been the owner of the property known as House No. 49/50 in 39th and 40th Streets, Rangoon, that the defendant had been acting as her agent and managing the property on her behalf, that by a power of attorney dated the 13th of March 1947, executed by her at Jamnagar, she had appointed the defendant as her agent and attorney with power to take possession of and manage her estate in Burma and that the defendant who had taken possession of the property in suit and a house site in 35th Street, Rangoon, failed to account for the rents and profits collected by him and to give her possession of the property in spite of the fact that by a notice dated the 16th of September 1953, she had cancelled the power of attorney granted by her.

The defendant-respondent Mohamed Yacoob Yunus Jamal by his written statement contended, *inter alia*, that the property in suit did not belong solely to Aishabhai Haji Tahir Mohamed as contended by her but rather to the estate of her husband Hajee Sulaiman Hajee Abdul Shakoor Jamal deceased and that when the deceased died intestate at Calcutta on the 21st of August 1907, there were surviving the plaintiff (his widow), one son who was the father of the defendant and two daughters and that in Civil Miscellaneous Case No. 3 of 1910 of the Chief Court of Lower Burma, the plaintiff was given letters of administration to the estate of the deceased as her children were then all minors, and that notwithstanding that administration accounts were to be filed within one year of the grant of the letters of administration, no final

H.C. 1960

AISHABHAI HAJI TAHIR MOHAMED v. MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL.

U SAN MAUNG, J.

accounts had yet been filed by the plaintiff. The defendant also contended that from the monies belonging to the estate of the deceased the then agents of the plaintiff—Jamal Bros. & Co. Ltd.—had, from time to time, afforded financial assistance to the plaintiff's father, Hajee Taher Mohamed bin Hajee Vully Mohamed who thereby became indebted to the estate of the deceased but that on the 11th April 1912, when the plaintiff's father conveyed House No. 44 in 35th Street, Rangoon to the plaintiff in satisfaction of the monies owing by him to the estate, the conveyance was in favour of the plaintiff and was not expressed to have been made to her in her capacity as the administratrix of the estate as it should have been done. Similarly, with a godown between 39th and 40th Streets, Rangoon, which was transferred on the 5th April 1917 by the plaintiff's father to the plaintiff in satisfaction of the monies owing by him to the estate of the deceased. The defendant further contended that prior to October 1947 when the parties were in India, the defendant requested the plaintiff to hand over to him jewelleries belonging to his deceased father who was the only son of the late Hajee Sulaiman Hajee Abdul Shakoor Jamal and also to acknowledge that the two pieces of property mentioned above belonged to the estate of the deceased, the plaintiff handed over the jewelleries and also executed and attested a declaration that these properties belonged to the estate of the deceased Hajee Sulaiman Hajee Abdul Shakoor Jamal and that the surviving heirs of the deceased who were entitled to the properties were the plaintiff, her son M. Y. S. Jamal and the surviving daughter Amina Bibi. For these reasons the defendant contended that the plaintiff had no right to possession of the properties in suit and for mesne profits as claimed by her.

While the suit was pending the parties thereto agreed to refer the matter to arbitration, the two arbitrators appointed being M. I. Keekee Bhai of No. 57, 28th Street,

Rangoon and Hajee Gulam Mohamed H. Dada of No. 521, Dalhousie Street, Rangoon. In paragraphs 5 and 6 of the agreement to submit the dispute to arbitration, it is provided:

"(*a*) The arbitrators or their umpire shall have general authority to require from the parties hereto such written statements and explanations and other information, evidence, documents and/or materials as they or he may deem expedient for determining the matters in difference.

(*b*) In case either party refuses or fails after reasonable notice to attend either personally or by fully instructed representative before the arbitrators or their umpire at any meeting which they or he may appoint, it shall be lawful for them or him to proceed *ex parte* as effectually as if such party were present."

The agreement was dated the 3rd of October 1957 and the arbitrators gave their award on the 21st of October 1958. The award in so far as is relevant for the purpose in hand reads:

"We have had supplied to us copies of the pleadings in the above suit which we have read through very carefully. We have summoned both the parties and heard such evidence they chose to produce before us.

After careful consideration of all the matters placed before us and anxious deliberation, we have come to the unanimous decision and hereby publish our finding and award as follows, that both the said properties are the properties of the Plaintiff and that the Defendant is accountable to the Plaintiff for all rents and profits collected by him from the said immoveable properties as Agent of the Plaintiff from March 1947 to July 1954 inclusive and thereafter for mesne profits."

After the award was made the defendant Mohamed Yacoob Yunus Jamal filed an application under section 30 of the Arbitration Act of 1944 to set aside the award on various grounds, *inter alia*, that the arbitrators had misconducted themselves and/or the proceedings, the chief grievance being that the arbitrators did not give him an opportunity of being present at the examination of the plaintiff and her witnesses and that they did not even

H.C. 1960

AISHABHAI HAJI TAHIR MOHAMED v. MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL.

U SAN MAUNG, J.

inform him about the proposed examination. By his written objection to the application the plaintiff contended that the arbitrators had acted in accordance with law and in strict compliance of the terms of the reference and that the award had been based on materials placed before them.

One of the arbitrators, *viz.*, M. I. Keekeebhai having died after the filing of the Award in Court the other arbitrator Mr. Hajee Gulam Mohamed H. Dada was served with notice of the application for the setting aside of the Award. By this written objection Mr. Hajee Gulam Mohamed H. Dada stated that although it was true that the examination of one party was made in the absence of the other, this course had been adopted at the request of the defendant Mohamed Yacoob Yunus Jamal who represented to the arbitrators that he was ill and that he had been medically advised not to move out of his house. This written objection was, however, not supported by any affidavit. On the other hand, the defendant by his affidavit denied that he had ever requested the arbitrators to examine him in the absence of the opposite party or *vice versa*. The defendant's affidavit is supported by that of his brother Y. Y. Jamal who also said that he had never given his consent for the *ex parte* hearing of the case.

In these circumstances the learned Judge on the Original Side held that the arbitrators had committed legal misconduct. In so doing the learned Judge relied upon various authorities which he had referred to in his order. In the result the Award dated the 21st of October 1955 was set aside with no order as to costs.

Now, it is clear from paragraph 6 of the agreement for submission of the dispute to arbitration, that whenever a meeting of the arbitrators was to be held "reasonable notice" must be given to the parties to attend "either personally or by fully instructed representative". It is also clear that only in case where the party fails to appear after reasonable notice had been given that the arbitra-

tors could "proceed *ex parte* as effectually as if the party who had been duly notified was present."

Therefore, it can hardly be denied that when the arbitrators examine either of the parties to the dispute with a view to ascertain relevant facts they were holding a meeting as envisaged in paragraph 6. Therefore, they cannot proceed with such examination in the absence of the other party unless that party fails, after reasonable notice, to attend either personally or by fully instructed representative.

Now, in *W. Ramsden and Company, Limited* v. *Jacobs* (1) which related to an arbitration between the sellers and buyers arising out of rejection by the latter of certain goods which he alleged did not correspond to the contract description, the arbitrators heard the evidence of each of the parties in the absence of the other, no objection having been made at the time to this procedure. It was held that the award must be set aside as the arbitrators had acted improperly in hearing evidence on behalf of one party in the absence of the other. In *Venkata Subbayya and another* v. *Venkataramanayya and others* (2) it was held that where under the reference the arbitrator was empowered to dispose of the case either with or without enquiry, he received evidence given by the plaintiff in the absence of the defendant, the award was vitiated owing to the misconduct of the arbitrator.

To the same effect is the decision of the Supreme Court in *Payyavula Vengamma* v. *Payyavula Kesanna and others* (3). In *Louis Dreyfus & Co.* v. *Purusottum Das Narain Das* (4), Rankin, J., observed:

> "As I have said recently, arbitrators when they begin to take upon themselves the burden of their duty must remember that it is laid upon them to see—not upon anybody else, but upon them as tribunal—that the parties have notice to

(1) 1 (1922) K.B. 640.
(2) A.I.R. (1930) Mad. 646.
(3) A.I.R. (1953) S.C. 21.
(4) I.L.R. 47 Cal. 29 at pp. 36-37.

H.C. 1960

AISHABHAI HAJI TAHIR MOHAMED v. MOHAMED YACOOB YUNUS JAMAL.

U SAN MAUNG, J.

appear before them; if they do not appear before them, to make sure that they have no sort of excuse for not appearing. I very much regret that I have to set aside this award, but I think the arbitrators of the buyers have so conducted themselves as to infringe this important principle."

One of the latest decisions is *Vinayak Vishnu Sahasrabudhe* v. *B. G. Gadre and others* (1) where it was pointed out by Mudholkar, J., that one of the principles of natural justice is that nothing prejudicial to the party shall be done behind its back or without notice to that party and that where the arbitrators accepted the entries of the account books which were disputed by a party, after examining the account books behind his back they contravened the principles of natural justice and are guilty of legal misconduct. No doubt in *Kanshi Ram* v. *Harnam Das and others* (2), it was held by Din Mohammad, J., that "as no procedure was laid down for the arbitrator in Schedule II of the Civil Procedure Code and unless it is proved that the arbitrator refused to examine any evidence tendered by the parties, the mere fact that he did not record any proceedings or did not hold a public enquiry will not be enough to vitiate the award." However, in the case now under consideration there is a provision in the agreement to submit the dispute to arbitration that *ex parte* hearing could only take place if the party concerned fails to attend after reasonable notice. Therefore, apart from the contravention of the principles of natural justice the arbitrators had contravened the procedure laid down in the agreement.

For these reasons we consider that the learned Judge on the Original Side was right in passing the order now sought to be appealed against. In the result the appeal fails and is dismissed with costs: Advocate's fee five gold mohurs.

U THOUNG SEIN, J.—I agree.

(1) A.I.R. (1959) Bom. 39. (2) A.I.R. (1940) Lah. 73.

CIVIL REVISION.

Before U Aung Khine, J.

HAFI AND FOUR OTHERS (APPLICANTS)

v.

THE STATE COMMERCIAL BANK AND ANOTHER (RESPONDENTS).*

H.C. 1960

Nov. 10.

Civil Procedure Code, O. 22—Addition of heirs of deceased party—Not imperative—Proceedings not irregular due to omission to add all heirs.

The provisions in Order 22, Civil Procedure Code do not render it imperative for all the heirs of a deceased party to be added as legal representatives to enable the suit to proceed. If a person had been added as legal representative and no objection has been taken that person does not represent the estate, the proceedings of the Court cannot be considered irregular simply on the ground that all the heirs of the deceased person have not been added.

Maung Po Mya v. *Ma Gyan Bon*, 4 U.B.R. 150, referred to.

R. Chaube for the applicants.

Than Sein for the respondent.

U AUNG KHINE, J.—This is a revision application filed under section 25 of the Rangoon City Civil Court Act against the order of the 3rd Judge, Rangoon City Civil Court, rejecting the application of Maung Sein (*a*) A. E. Malam to add the five minor children of the deceased Kawana Esmail as legal representatives in Civil Regular Suit No. 520 of 1958.

From a reading of the records it is clear that when this application was made a preliminary mortgage decree for K 1,745·06 had been passed against the defendant Daw Saw Mya, who was made a defendant in her personal capacity as well as the legal representative of her deceased husband Kawana Esmail. Therefore, this application made by Maung Sein (*a*) A. E. Malam was a belated one. This application also savours of collusion inasmuch as the

* Civil Revision No. 56 of 1959 against the order of the 3rd Judge, City Civil Court, Rangoon, dated the 8th September 1959, in Civil Misc. No. 74 of 1959.

H.C. 1960

HAFI AND FOUR OTHERS v. THE STATE COMMERCIAL BANK AND ANOTHER.

U AUNG KHINE, J.

applicant is the brother of defendant Daw Saw Mya. The minors he wishes to represent are the children of Daw Saw Mya. Any objection, if any, should have been raised by Daw Saw Mya herself when the suit was first instituted against her in her personal capacity and as legal representative of her deceased husband. On this ground only the application in this Court deserves to be rejected.

However, it would not be out of place to mention that the provisions in Order 22, C.P.C. do not render it imperative for all the heirs of a deceased party to be added as legal representatives to enable the suit to proceed. If a person had been added as legal representative and no objection has been taken that that person does not represent the estate, the proceedings of the Court cannot be considered irregular simply on the ground that all the heirs of the deceased person have not been added. See *Maung Po Mya* v. *Ma Gyan Bon* (1).

For the reasons stated above, I see no reason to interfere. The application is dismissed with costs.

(1) 4 U.B.R. 150.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

LOH YEAN (APPELLANT)

v.

THE REGISTRAR, BURMA CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Dec. 20.

Co-operative Societies Act, s. 68—Orders of Registrar—Subject to revision by President.

For the purpose of s. 68 of the Co-operative Societies Act the Registrar is an officer subordinate to the President of the Union of Burma and that, therefore, the orders of the Registrar are subject to revision by the President.

Tun Maung for the appellant.

Ba Kyaw (Government Advocate) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is an appeal by Loh Yean of Messrs. Kyi Win Engineering Co., Rangoon, under section 48 of the Specific Relief Act, read with section 20 of the Union Judiciary Act, 1948, against the order of the learned Judge on the Original Side (U Shu Maung, J.) in Civil Miscellaneous Case No. 201 of 1957, dismissing his application under section 45 of the Specific Relief Act for directing the Registrar, Co-operative Societies, Burma, to grant him permission under section 57 of the Co-operative Societies Act of 1956, to continue his suit against the Labour Co-operative Society, Minbu.

The facts which have been fully set out in the order of the learned Judge on the Original Side are briefly as follows:—

In Civil Regular Suit No. 60 of 1955 of the Original Side of this Court the appellant Loh Yean sued (1) U Khant, President, Oil-Field All Employees Association,

* Civil Misc. Appeal No. 46 of 1958 against the order of the High Court (Original Side), dated the 7th November 1958 in Civil Misc. No. 201 of 1957.

H.C. 1960

LOH YEAN v. THE REGISTRAR, BURMA CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Minbu and (2) Thakin Tin, President of Oil-Field All Employees Association, Magwe, for the recovery of K 69,230·83 alleged to be due on a work order said to have been obtained from the National Housing Town and Country Development Board by U Khant. These defendants by their written statement denied that the work order was obtained by U Khant in his capacity as President of the Oil-Field All Employees Association and contended that the said work order was obtained by and issued in the name of the Labour Co-operative Society Limited of Minbu, of which society U Khant was also the President. Accordingly, by an amended plaint, the Labour Co-operative Society, Minbu, was joined as a third defendant in the suit.

On the 28th August 1957 the Labour Co-operative Society, Minbu, by its Secretary U Kyaw Thoung, filed an application stating that the Society had gone into liquidation and that therefore the permission of the Registrar of Co-operative Societies, Burma, was necessary under section 57 of the Co-operative Societies Act, 1956, to continue the suit. Accordingly, on the 18th September 1957 Loh Yean applied to the Registrar of Co-operative Societies, Burma, for necessary permission to continue the suit against the third defendant, the Labour Co-operative Society Limited, Minbu. The Registrar, however, refused permission on the ground that, in his opinion, there had been no dealings whatsoever between Loh Yean and the Society. Hence, the application under section 45 of the Specific Relief Act.

The Registrar, Co-operative Societies, Burma, filed a counter affidavit in answer to the statements contained in the affidavit of Loh Yean, wherein he had set out the facts enumerated above. His attitude was that the work order in question was issued in the name of the Labour Co-operative Society, Minbu, and not in the name of U Khant and Thakin Tin and that the alleged contract entered into

H.C. 1960

LOH YEAN v. THE REGISTRAR, BURMA CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

by these persons with Loh Yean was in their capacities as Presidents of the Oil-Field All Employees Associations of Minbu and Magwe. Therefore, the permission sought for by Loh Yean under section 57 of the Co-operative Societies Act, to continue the suit against the Labour Co-operative Society Limited of Minbu, had to be refused by him.

The learned Judge on the Original Side in coming to the conclusion that the application by the applicant Loh Yean under section 45 of the Specific Relief Act should be rejected gave as reasons: firstly, that rightly or wrongly the Registrar had, in the circumstances of the case and in exercise of his discretion come to the conclusion that necessary permission under section 57 of the Co-operative Societies Act should not be given, and secondly, that in any event the decision of the Registrar being subject to revision by the President of the Union of Burma, it cannot be said that the appellant Loh Yean had no other specific and adequate legal remedy.

This appeal by Loh Yean the only point contended on behalf of the appellant, is that the learned Judge on the Original Side was wrong in coming to the conclusion that section 68 of the Co-operative Societies Act empowered the President of the Union of Burma to revise the order of the Registrar. In our opinion, however, this contention cannot be allowed to prevail. From our reading of section 68 aforesaid, it is clear that whereas the Registrar of Co-operative Societies had the power to revise the orders of officers subordinate to him, the President of the Union of Burma has the power to revise the order of the Registrar, who is subordinate to the President.

It is provided for in section 3 (1) of the Co-operative Societies Act, 1956, that the President has the power to appoint a person as Registrar of Co-operative Societies for the whole or a part of the Union of Burma and section 62 (2) of the Act provides that the Parliament may by an

H.C. 1960

LOH YEAN

THE REGISTRAR, BURMA CO-OPERATIVE SOCIETIES, BURMA.

U SAN MAUNG, J.

enactment provide that certain appeals shall lie to the President of the Union of Burma from the orders of the Registrar, Co-operative Societies. Although no such enactment has yet been placed on the Statute Book, it is clear that for the purpose of section 68 of the Co-operative Societies Act, the Registrar is an officer subordinate to the President of the Union of Burma and that, therefore, the orders of the Registrar are subject to revision by the President.

In the result, this appeal fails and is dismissed with costs. Advocate's fees third gold mohurs.

U THOUNG SEIN, J.—I agree.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Saw Ba Thein, JJ.

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Dec. 14.

Criminal Procedure Code, s. 342—Comission to question accused about admission of crime—Conviction based on such admission—Accused prejudiced by.

Relying on the admissions alleged to have been made by the appellant soon after the crime to two witnesses for the prosecution, namely, Kupparong and Poontaza that he had shot his wife the trial Judge came to the conclusion that the shooting of his wife by the appellant was deliberate, and not accidental, and convicted the appellant for the offence of murder punishable under s. 302 of the Penal Code. In his examination in the ordinary way as provided for in sub-s. 2 of s. 342 of the Code of Criminal Procedure, as amended, no question was put to the appellant regarding his alleged admissions to Kupparong and Poontaza and his contradictory statements made to another prosecution witness, Bo Maung San on the following day.

Held: That the most crucial question in this case being whether the shooting of the deceased by the appellant was deliberate or accidental, the conduct and utterances of the appellant soon after the event took place are of extreme importance. If the accused's attention was not drawn to these facts in an examination under s. 342 of the Criminal Procedure Code, and he was therefore given no opportunity of specifically meeting that part of the case against him, it is most probable that he would not realize the gravity of the utterances attributed to him. The appellant must have been prejudiced by the omission on the part of the trial Judge to question him specifically about his alleged admission to Kupparong and Poontaza and his alleged contradictory statements to Bo Maung San.

Nga Thet U v. *King-Emperor*, (1903-04) 2 L.B.R. 115 ; *King-Emperor* v. *Kyan Baw*, (1903-04) 2 L.B.R. 239 ; *King-Emperor* v. *Ngâ Po Mya and another*, (1970—20) 3 U.B.R. 18 ; *Nga Hla U* v. *King-Emperor*, 3 Ran. 139 ; *King Emperor* v. *Nga Po Byu and one*, 4 Ran. 361 ; *K. M. Subbaya Naidu* v. *King-Emperor*, 7 Ran. 470 ; *U Ba Thein and one* v. *King-Emperor*, 8 Ran. 372 ; *Deb Ram* v. *State*, (1952) Cr. L.J. 230 ; *Jago* v. *The State*, A.I.R., (1953) Rajasthan 117 ; *Tara Singh* v. *The State*, A.I.R. (1951) Supreme Court.

Than Aung for the appellant.

Ba Kyine (Government Advocate) for the respondent.

* Criminal Appeal No. 603 / Criminal Revision No. 89. of 1960 from the order of the 4th Special

† Judge, Pakokku, dated the 3rd November 1960 in Criminal Regular. Trial No. 1 of 1960.

H.C. 1960

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 1 of 1960 of the 4th Special Judge, Pakokku, the appellant Mya Thaung (*a*) Yan Khee Htan, a member of the Union Constabulary, was convicted under section 302 of the Penal Code for the murder of his wife Ma Sit Hmi, and was sentenced to death.

The facts of the case are briefly as follows. At about 10 or 11 a.m. on the 2nd of December 1959, while Ma Tin Mya (PW 5), wife of Maung Aung Thaung (PW 2) a Non-Commissioned Officer of the Union Constabulary stationed at Thit-hpwe-bin Sakhan in Htilin township, was washing her hand in front of her quarters preparatory to having breakfast with her husband, she heard the deceased Ma Sit Hmi who lived about a bamboo length away from her quarters say: "Ko Mya Thaung ! Please don't do !" Without paying any particular heed to this incident, Ma Tin Mya went to her breakfast table and had just started having her meal when she heard a gunshot from the direction of the appellant Mya Thaung's quarters. She, therefore, ran away in fright. In the meantime, Kupparong (*a*) Maung Than (PW 3), another member of the Union Constabulary who was on duty about a bamboo length away from the appellant's quarters, ran to see what was happening on hearing the report of a gun. He saw blood dripping from the floor of the house to the ground below. He, therefore, went up the house and saw Ma Sit Hmi lying on the floor between the kitchen and the bed-room of the house. The appellant Mya Thaung was seen seated near her feet holding a rifle in his hands while his infant son was also seated near him. He then went to report the matter to Poontaza (PW 4), a Non-Commissioned Officer of the Union Constabulary who told him to go back and look carefully to see what had happened. Kupparong accordingly went back and examined Ma Sit Hmi and found her dead with a gunshot wound on the right side of her face. He then reproached the appellant

Mya Thaung saying: "Why did you shoot her with a gun? Would it not be sufficient to chastise her with a stick?" To this the appellant was alleged to have replied that he had shot his wife because she would not cook him good food. Kupparong accordingly seized the appellant's rifle and took him in custody to his superior officer, Poontaza. Poontaza then questioned Mya Thaung who again stated that he had shot his wife because she would not cook him good food. Angered by this reply Poontaza struck Mya Thaung. The matter was reported at about noon to Bo Ba Kyu (PW 1), the officer commanding the outpost by Maung Aung Thaung (PW 2), and Bo Ba Kyu immediately went to the scene of crime, and arrested Maung Mya Thaung. Bo Ba Kyu also directed the removal of the dead body to Kyin-ye police station.

The next day, Mya Thaung was brought to Bo Maung San (PW 11) and when questioned by Bo Maung San about the incident, he gave somewhat contradictory statements. At first he said that the incident occurred during a quarrel between him and his wife over her cooking. He then changed his statement and said that he was cleaning his rifle when it went off accidentally, inflicting an injury on his wife.

The *post-mortem* examination of the dead body of Ma Sit Hmi was performed by U San Myint (PW 12), Assistant Surgeon of Pakokku Hospital. She was found to have received a gunshot wound on the right side of the face just below the eye and an exit wound at the back of the head. This injury, according to the doctor, was sufficient to cause death in the ordinary course of nature.

The appellant when charged under section 302 of the Penal Code, did not elect to give evidence on behalf of his own defence. He was, therefore, examined in the ordinary way as provided for in sub-section (2) of section 342 of the Code of Criminal Procedure, as amended,

H.C. 1960

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

which provides that "the Court shall when the accused declines to give evidence on his own behalf, question him generally on the case after the witnesses for the prosecution have been examined and before he is called on for his defence, for the purpose of enabling him to explain any circumstances appearing in the evidence against him." However, when the appellant was examined in this way, no question was put to him regarding his alleged admissions to Kupparong (PW 3), Poontaza (PW 4) and Bo Maung San (PW 11). The appellant cited two witnesses who were not of much help to him, as they could only say that he had previously been on good terms with his wife. He was then convicted under section 302 of the Penal Code and sentenced as above.

In coming to the conclusion that the shooting of his wife by the appellant Mya Thaung was deliberate, and not accidental, the learned Special Judge placed great reliance upon the admissions alleged to have been made by him to Kupparong and Poontaza (PWs 3 and 4). Therefore, it is clear that the appellant has been convicted without having been given an opportunity of explaining the crucial part of the prosecution case against him.

Now, in *Nga Thet U* v. *King-Emperor* (1) a Bench of the late Chief Court of Lower Burma consisting of Sir Herbert Thirkell White, C.J. and Birks, J., held that where the accused was convicted of murder and sentenced to death by the Sessions Court and the record did not show that he had been examined or called upon to enter on his defence, the omissions were not cured by section 537 of the Criminal Procedure Code. The conviction and sentence in that case were set aside and a new trial ordered by the Chief Court. In a subsequent case, *viz.*, *King-Emperor* v. *Kyan Baw* (2), Birks, J., held that the examination of the accused prescribed by section 342 of the Code of Criminal Procedure was imperative in all

(1) (1903-04) L.B.R. 115. (2) 2 L.B.R. 239.

cases, and that where in a summons case, the Magistrate did not examine the accused under section 342 nor heard him for his defence under section 244, the trial was invalid. In Upper Burma, the learned Judicial Commissioner held in *King-Emperor* v. *Nga Po Mya and another* (3) that the omission to examine accused persons under the provisions of sections 342 and 364 of the Code of Criminal Procedure was fatal to the validity of a trial.

In *Nga Hla U* v. *King-Emperor* (4) however, Brown, J., held that the failure on the part of the Court to further examine the accused after two of the prosecution witnesses had been recalled for further cross-examination after the charge had been framed, was not an error going to the root of the trial and was curable under section 537 of the Criminal Procedure Code, if the accused had not in any way been prejudiced by the omission. In *King-Emperor* v. *Nga Po Byu and one* (5), a Bench of the late High Court of Judicature at Rangoon held, following *King-Emperor* v. *Kyan Baw* (2), that the examination of the accused after the witnesses for the prosecution had been examined, was an essential to a proper trial and that a re-trial should be ordered because the Sessions Judge had totally failed to make such an examination. In *K. M. Subbaya Naidu* v. *King-Emperor* (6) Carr, J., held that where the accused was examined after the evidence of a number of prosecution witnesses was concluded, but not examined again after two more witnesses were examined and a number of prosecution witnesses recalled and cross-examined, the omission was curable under section 537 of the Criminal Procedure Code if no prejudice had been caused to the accused. To the same effect is the decision of a Bench consisting of Page C.J., and Doyle, J., in *U Ba Thein and one* v. *King-Emperor* (7). The learned Chief

(3) 3 U.B.R. (1917-20) 18. (4) 3 Ran. 139.
(5) 4 Ran. 361. (6) 7 Ran. 170.
(7) 8 Ran. 372.

P.C. 1960

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Justice however, reserved judgment as to what would happen if there had been a total failure to examine the accused.

Among the latest decisions are those of the Allahabad High Court, the High Court of Rajasthan and the Supreme Court of India. In *Deb Ram* v. *State* (8) Agarwala, J., held that under section 342, the accused should be asked to explain, if he wishes to do so, salient points appearing in the evidence against him and that a failure to comply with the provisions of section 342 does not vitiate the trial altogether but is a defect curable under section 537 of the Criminal Procedure Code, if the accused has not been prejudiced by such omission. In *Jago* v. *The State* (9), Wanchoo, C.J., observed:

> "The last point that has been urged is that the Courts below have relied on an extra-judicial confession supposed to have been made by the applicant before the 'Panchayat' and on certain 'bahies' though no question was put to the applicant with respect to these matters and he was not asked to explain those circumstances appearing against him as should have been done under section 342, Criminal Procedure Code. Reliance in this connection has been placed on *Abdul Kadir* v. *The State* (10). In that case it was held that 'it was of utmost necessity that any circumstances which, in the opinion of the Court, might go against the accused if unexplained, should be clearly placed before the accused in his examination under section 342. If the attention of the accused is not focussed on such circumstance by way of question under section 342, advantage cannot be taken of it against the accused in recording his conviction'. There is no doubt that the attention of the accused should have been drawn to these circumstances appearing against him and he should have been questioned with respect to them. But the result of failure to do so is that advantage cannot be taken of these circumstances against him. In this case, however, if one leaves the extra-judicial confession and the "bahies" out of consideration, there is sufficient evidence in the state-

(8) (1952) Cr.L.J. 230. (9) A.I.R. (1953) Rajasthan 117.
(10) (1951) Rajasthan law weekly 457.

ments of Purkha and Arjan in particular to prove the case against the applicant to the hilt. Under these circumstances, there is no necessity for a retrial."

In *Tara Singh* v. *The State* (11) Bose, J., who delivered judgment for the Bench of the Supreme Court of India made the following observation:

"I cannot stress too strongly the importance of observing faithfully and fairly the provisions of section 342, Criminal Procedure Code. It is not a proper compliance to read out a long string of questions and answers made in the Committal Court and ask whether the statement is correct. A question of that kind is misleading. It may mean either that the questioner wants to know whether the recording is correct, or whether the answers given are true, or whether there is some mistake or misunderstanding despite the accurate recording. In the next place, it is not sufficient compliance to string together a long series of facts and ask the accused what he has to say about them. He must be questioned separately about each material circumstance which is intended to be used against him. The whole object of the section is to afford the accused a fair and proper opportunity of explaining circumstances which appear against him. The questioning must therefore be fair and must be couched in a form which an ignorant or illiterate person will be able to appreciate and understand. Even when an accused person is not illiterate, his mind is apt to be perturbed when he is facing a charge of murder. He is therefore in no fit position to understand the significance of a complex question. Fairness therefore requires that each material circumstance should be put simply and separately in a way that an illiterate mind, or one which is perturbed or confused, can readily appreciate and understand. I do not suggest that every error or omission in this behalf would necessarily vitiate a trial because I am of opinion that errors of this type fall within the category of curable irregularities. Therefore, the question in each case depends upon the degree of the error and upon whether prejudice has been occasioned or is likely to have been occasioned. In my opinion, the disregard of

(11) (1951) A.I.R. (S.C.).

H.C. 1960

MYA THAUNG (*alias*) YAN KHEE HTAN v. THE UNION OF BURWA.

U SAN MAUNG, J.

the provisions of section 342, Criminal Procedure Code, is so gross in this case that I feel there is grave likelihood of prejudice."

In our opinion, the omission in the case now under consideration is curable under section 537 of the Criminal Procedure Code, if we can come to the conclusion that the appellant has not been prejudiced thereby. However, the most crucial question in this case being whether the shooting of the deceased Ma Sit Hmi by the appellant was deliberate or accidental, the conduct and utterances of the appellant soon after the event took place—are of extreme importance. If the accused's attention was not drawn to these facts in an examination under section 342 of the Criminal Procedure Code, and he was therefore given no opportunity of specifically meeting that part of the case against him, it is most probable that he would not realize the gravity of the utterances attributed to him. Therefore, the appellant must have been prejudiced by the omission on the part of the learned Special Judge to question him specifically about his alleged admission to Kupparong and Poontaza (PWs 3 and 4). Similarly, as regards the contradictory statements alleged to have been made by him to Bo Maung San (PW 11).

For these reasons we would set aside the conviction and sentence of the appellant Mya Thaung (*a*) Yan Khee Htan and direct that he be retried by the Sessions Judge, Myingyan, of the offence punishable under section 302 of the Penal Code or by some other Special Judge within the Myingyan-Pakokku Sessions division as may be selected by the Sessions Judge of Myingyan.

U SAW BA THEIN, J.—I agree.

APPELLATE CRIMINAL.

Before U San Maung and U Saw Ba Thein, JJ.

MAUNG HMAT GYI (APPELLANT)

v.

THE UNION OF BURMA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Nov. 15.

Joinder of accused—Accused putting blame on each other—When lawful.

Accomplice.

Where in appeal arising out of the trial for the offence of murder it is contended that the trial was bad for misjoinder of accused persons as the appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung, who was acquitted, were throwing the blame on each other.

Held: That the prosecution case against the appellant and his co-accused Tin Maung being that they had acted in concert and collusion it is not mutually exclusive and the joinder in the same trial of the appellant Hmat Gyi and the acquitted Tin Maung, was justified in law.

Po Lan v. *The King*, (1947) R.L.R. 379, discussed.

Azim-ud-din v. *King-Emperor*, 7 L.B.R. 68; *Kyaw Dwe and one* v. *King-Emperor*, 1 B.L.J. 69; *Emperor* v. *Datto Hanmant Shahapurkar*, I.L.R. 30 Bom. 49; *Babulal Chaukhani* v. *King-Emperor*, A.I.R. (1938) P.C. Journal; *Baliram Tikaram Marathe and others* v. *Emperor*, A.I.R. (1945) Nag. 1, referred to.

A person who helped the murderer to dispose of the dead body of the murdered person was a little better than an accomplice of the murderer.

Kyaw Hla Aung and one v. *The Union of Burma*, (1949) B.L.R. 582; *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma*, (1956) B.L.R. 273, referred to.

Tun Lwin for the appellant.

Ba Kyine (Government Advocate) for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—In Criminal Regular Trial No. 35 of 1959 of the Sessions Judge, Pegu, sitting as a Special Judge, the appellant Maung Hmat Gyi was sent up for trial for the offence punishable under section 396A of the Penal Code as inserted by Criminal Law (Temporary Provisions)

* Criminal Appeal No. 535 / Criminal Reference No. 82 of 1960 from the order of the 1 Special (Sessions) Judge of Pegu, dated the 10th September 1960, in Criminal Regular Trial No. 35 of 1959.

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

Act, 1957, for being a person jointly concerned in committing robbery with murder his co-accused being: Tin Maung, San Nyein, Aung Shein and Ohn Maung. The learned trial Judge after hearing the evidence for the prosecution charged the appellant Hmat Gyi under section 302 of the Penal Code, Tin Maung under the first part of section 201 of the Penal Code, Aung Shein and Ohn Maung under section 414 of the Penal Code, while the co-accused San Nyein was discharged. At the conclusion of the trial all the accused who had been charged in the case were acquitted except the appellant Hmat Gyi who was convicted of the offence punishable under section 302 of the Penal Code and was sentenced to death.

The facts of the case are briefly these. On the 28th of August 1959 when this case occurred, the deceased Maung Tin Ngwe who was a soldier of the 1st Shan Rifles with headquarters at Shwegyin came from Penwegon, where he was posted for duty, along with his companion Maung Tha Hla (PW 14) to Shwegyin *via* Nyaunglebin. After arrival at Shwegyin, they went to the headquarters of the 1st Shan Rifles and there met Maung Tin Maung (PW 16). Thereafter, he went away with Tha Hla (PW 14) with a view to return to his detachment at Penwegon. At that time he had with him Rifle No. PF. 386862 and ammunition, and he was also in full uniform. On arrival at Madauk Railway Station, Maung Tha Hla went into the village with a view to have some tea, leaving Maung Tin Ngwe at the railway station. However, when Tha Hla returned to catch the evening train from Madauk to Nyaunglebin, he did not find Maung Tin Ngwe there. He, therefore, returned by himself from Madauk to Nyaunglebin, breaking journey at Pazunmyaung station *en route*.

Two days later, *viz.*, on the 30th of August 1959 while U Kyar Tun (PW 4) a villager of Inwaing village, was on his way in a dugout to his paddy field together

with another villager U Chan Tha, they saw by the side of the stream underneath Railway Bridge No. 14, the dead body of a soldier in uniform. Accordingly, they reported the matter to headman U Aung Sein (PW 1) of Kwindala village who in turn reported the matter at Nyaunglebin police station at 10-35 a.m. Meanwhile, Bo Than Nyunt (PW 17) an officer of the 1st Shan Rifles was on a journey from Nyaunglebin to Madauk by train, when on arrival at Railway Bridge No. 14 he saw the dead body of a person by the side of the stream. Accordingly, he went to inspect that dead body together with Sergeant Tun Tin, a member of the Union Constabulary. He found that the dead person was in full uniform of a soldier of the 1st Shan Rifles, and that he bore a Movement Order, Exhibit " ɕ " showing that he was Maung Tin Ngwe, a soldier of the 1st Shan Rifles. Accordingly, Bo Than Nyunt left instructions with Sergeant Tun Tin to take the dead body to the police station. Sergeant Maung Tun Tin took the dead body to Nyaunglebin police station whence in the company of Police Constable Maung Ohn Hlaing (PW 12), he took it to the civil hospital. There it was examined by Dr. Kyaw Sein (PW 15) who found a gunshot entrance wound ½" in diameter on the lower part of the right side of the back with an exit wound 2" × 1" by abdominal cavity deep, on the middle of the epigastric region with the transverse colon protruding from the wound. Medical evidence shows that the deceased had been fired at with a gun, from his rear.

Police investigation was undertaken by U Tin Aung (PW 21) Police Station Officer, Nyaunglebin. Simultaneously with this investigation, the military authorities also began to make their own enquiries into the matter. Bo Than Nyunt (PW 17) being suspicious of Hmat Gyi directed Bo Maung Tin of the 1st Union Constabulary with headquarters at Madauk, to arrest the appellant. Accordingly on the 2nd of September 1959, Bo Maung Tin

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

accompanied by 10 of his men went to the military outpost at Inwaing railway station of which the appellant Hmat Gyi was the Non-Commissioned Officer in command. On arrival at the outpost Bo Maung Tin was informed that Hmat Gyi, on seeing their arrival had run away from the railway station. A search was made for him and he was found at a spot about 40 yards away. Hmat Gyi said that he was fishing at that spot. When asked about a rifle belonging to Tin Maung which Hmat Gyi was said to have taken away with him, Hmat Gyi said that he had thrown it away in the paddy fields. Hmat Gyi was taken under arrest and from the spot pointed out by him, a fully-loaded rifle with five bullets in the magazine and one in the breech was found a few inches underneath the water. The acquitted accused Tin Maung whose rifle it was, was also arrested.

Soon after the arrest of Hmat Gyi and Tin Maung Bo Than Nyunt (PW17) arrived at Inwaing railway station. On receiving information that the appellant Hmat Gyi and the acquitted accused Tin Maung were responsible for the death of deceased Tin Ngwe, Bo Than Nyunt interrogated Hmat Gyi and Hmat Gyi was alleged to have admitted to Bo Than Nyunt that he and Tin Maung took Tin Ngwe to Railway Bridge No. 14 where he shot the deceased with the rifle belonging to Tin Maung. The acquitted accused Tin Maung also told the same story as Hmat Gyi's. Regarding the shoes, hat, haversack and belt belonging to the deceased Tin Ngwe, they were found at a spot about two bamboo-lengths away from the military outpost, as pointed out by the acquitted accused Aung Shein. As the acquitted accused Tin Maung undertook to produce the rifle belonging to the deceased Tin Ngwe, he was taken to Popaukketardo village by Bo Sein Pe (PW 18) and an escort of 11 soldiers. On arrival at that village, Tin Maung produced the rifle, No. PF 386962, Exhibit 12, from underneath a heap of straw near

his house. This rifle was identified to be that issued to the deceased Tin Ngwe.

The appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung, San Nyein and Aung Shein were in military custody till the 5th of September 1959 when they were made over to the Police Station Officer, U Tin Aung (PW 21). On the same day, the appellant Hmat Gyi and the acquitted accused Tin Maung were taken before the 1st Additional Magistrate, Shwegyin, U Hla Maung (PW 10) to have their confessions recorded. Hmat Gyi when questioned by the Magistrate said that he had injuries on his body, but that they were not caused in an attempt to extort the confession from him. The Magistrate said that he examined the body of the appellant and found no marks of injury and thinking Hmat Gyi's confession to be voluntary, he recorded the same *vide* Exhibit "9". In that confession, Hmat Gyi mentioned that he was drinking liquor in the barrack near the railway gate at Inwaing railway station with headman U Aung Sein (PW 1) of Kwindala village and that he went with Tin Maung to examine a suspicious looking person who proceeded in a westerly direction a few hundred yards away from the military outpost. Although that person was in uniform, he was unable to give a satisfactory account of his movements. That person was therefore brought under arrest to the military outpost and his rifle seized. After being kept at the military outpost till the train from Madauk had arrived and departed from Inwaing railway station, he and Tin Maung escorted the captive towards Pazunmyaung village, the captive's hands being tied with a rope behind his back. On arrival near Railway Bridge No. 14, he took Maung Tin Maung's rifle saying that he wished to shoot paddy birds. On hearing him say this, the captive who was preceding them, looked back and instead of proceeding towards Pazunmyaung. retraced his steps in their direction. The captive would

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

not listen to his order to proceed ahead, and therefore he shot the captive with the rifle which he had taken from Tin Maung. He then made Tin Maung untie the ropes which bound the hands of the captive who was already dead and to push the dead body into the *chaung* nearby. The confession of Tin Maung, Exhibit " ∞ ", was more or less on the same lines as that of the appellant Hmat Gyi.

At the conclusion of the case for the prosecution, the learned trial Judge had before him not only the confessions of the appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung, but also the evidence of three witnesses which tended to show that after the deceased Tin Ngwe was taken in captivity towards Pazunmyaung by Hmat Gyi and Tin Maung, he was murdered by the appellant Hmat Gyi.

[Their Lordships proceeded to reproduce evidence.]

In view of the defence evidence the learned trial Judge ruled out the confession of Hmat Gyi, Exhibit " ๐ " as inadmissible under section 24 of the Evidence Act. He, however, held that the prosecution evidence on record and the evidence of the co-accused Tin Maung on behalf of his own defence, were sufficient to warrant the conviction of the appellant under section 302 of the Penal Code. Regarding the use made of the evidence of Tin Maung, the learned Judge relied upon the dictum of a special Bench of this Court in *U Saw and nine others* v. *The Union of Burma* (1), where it was held that " the evidence given on oath by an accused person under section 342 (1) of the Criminal Procedure Code as amended, may be used against the co-accused although the weight to be given to such evidence will depend on the circumstances of the case."

The learned Judge has, however, not referred to the decision in the case of *Ba Pe and one* v. *The Union of Burma* (2) where it was held that it is a fundamental prin-

(1) (1948) B.L.R. p. 217 (H.C.). (2) (1950) B.L.R. 178.

ciple that in a criminal trial the burden of proof lies on the prosecution to establish the charge against the accused beyond reasonable doubt, and that where an accused person should have been discharged for want of *prima facie* evidence against him, the Court should not use the evidence of a co-accused given under section 342 (1) of the Code of Criminal Procedure, to fill up the gaps in the prosecution case.

The question, therefore, for consideration is the confession, Exhibit " o " given by the appellant Hmat Gyi having been ruled out as inadmissible whether the prosecution in the case now under consideration has succeeded in establishing a *prima facie* case under section 302 of the Penal Code as against the appellant Hmat Gyi. If so, the evidence of his co-accused under section 342 (1) of the Criminal Procedure Code can be taken into consideration against him. If not, such evidence must be entirely left out of consideration.

In our opinion, there is in this case sufficient evidence adduced by the prosecution to show *prima facie* that it was the appellant Hmat Gyi who had fired the fatal shot.

[Their Lordships proceeded to discuss facts.]

The learned Advocate appearing for the appellant Hmat Gyi said that the trial was bad for misjoinder of accused persons as the appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung were throwing the blame on each other. For this contention, the learned Advocate relied upon the dictum of a single Judge of the late High Court of Judicature at Rangoon (Gledhill, J.) in *Po Lan* v. *The King* (3). There the learned Judge after citing with approval the decisions in the cases of *Azim-ud-din* v. *King-Emperor* (4) and *Kyaw Dwe* v. *King-Emperor* (5) said that (*a*) when the prosecution case against two persons is mutually exclusive or (*b*) when the two accused throw the

(3) 1947 R.L.R. 379.
(4) 7 L.B.R. 68.
(5) 1 B.L.J. 69

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

blame upon each other the proceedings are bad for mi-joinder. However, a reference to the two cases relied upon by Gledhill, J., shows that they are authorities for proposition (*a*) *alone*. In *Azim-ud-din* v. *King-Emperor* (4) it was held by Twomey J. that where the prosecution case against two accused persons is mutually exclusive the two persons cannot be tried together. It would appear that in that case, the prosecution itself had cited two sets of witnesses giving two entirely conflicting versions as to how grievous hurt was committed on one Fulzanbi. In *Kyaw Dwe and one* v. *King-Emperor* (5), the appellants and one Po Yun were tried jointly for being in possession of a counterfeit currency note. The accused threw the blame on each other and produced their witnesses. The Police treated these defence witnesses as prosecution witnesses and the Magistrate believing the witnesses in favour of Po Yun's story acquitted him but convicted the appellants. It was held by Macgregor, J., following the dictum in *Azim-ud-din* v. *King-Emperor* (4) that where the allegations against the two accused are mutually exclusive, they cannot be tried together and that the trial was bad for misjoinder.

In the case now under consideration, however, the prosecution case against the appellant Hmat Gyi and his co-accused Tin Maung was that they had acted in concert and in collusion. Therefore, the prosecution case against them is not mutually exclusive.

In this connection, the following observation of a Bench of the Bombay High Court in *Emperor* v. *Datto Hanmant Shahapurkar* (6) is apposite. Their Lordships said:

> "Section 239 admits of the joint trial when more persons than one are accused of different offences committed in the

(4) 7 L.B.R. 68.
(5) 1 B.L.J. 69.
(6) I.L.R. 30 Bom. 49 at p. 54.

same transaction. It suffices for the purpose of justifying a joint trial that the accusation alleges the offences committed by each accused to have been committed in the same transaction, within the meaning of section 239."

This dictum of the Bombay High Court was approved by the Privy Council in *Babulal Chaukhani* v. *King-Emperor* (7), where their Lordships of the Privy Council also made the following observation regarding the scope of section 239, Clause (*d*) of the Criminal Procedure Code:

"To put it more exactly, is it enough if the conspiracy is to be found in the accusation or must it be found in the eventual result of the trial? Is the relevant point of time that of the accusation, or that of the eventual result? For the former view there is an unbroken series of authorities in the Indian Courts, but the matter has not until now come before the Judicial Committee and must now be decided by them. It is a question of principle, or, perhaps more correctly, construction. Their Lordships are of opinion that the view adopted in India is correct, as the High Court have held in the present case. The clause deals with three matters, accusation, charge, trial. It says nothing about verdict. The condition is expressed in the words 'persons accused of different offences etc.' It does not say 'rightly accused' or 'accused and convicted'. It is on the basis of what appears on the face of the accusation that the Court may proceed to charge and try."

See also *Baliram Tikaram Marathe and others* v. *Emperor* (8) where it was held that the validity of joinder of charges must be judged on the basis of what appears on the facts of the accusation and is not to be made dependent on the eventual result of the trial.

Besides, with due respect to the views of the learned trial Judge who had accepted the defence of Maung Tin Maung that he had acted under duress, in helping the appellant Hmat Gyi to dispose of the dead body of the

(7) A.I.R. (1938) P.C. Journal. (8) A.I.R. (1945) Nag. 1.

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

deceased by throwing it into the *chaung*, Tin Maung was in fact little better than an accomplice of Hmat Gyi. [See *Kyaw Hla Aung and one* v. *The Union of Burma* (9)] where it was held that though a person according to his own evidence cannot be strictly called a guilty associate, his conduct immediately preceding a murder and afterwards can show him to be an accessory after the fact and that the statements that the witnesses accompanied the appellant Kyaw Hla Aung to the side of the creek or some distance from the village, that they went across the creek to the side further away with the murdered persons, and that they did not run away at the time of the murder or after the murder, but helped to dispose of the dead body make the witnesses as accessories after the fact." This ruling was followed by another Bench of this Court in *Maung Aye Maung* v. *The Union of Burma* (10).

For these reasons we consider that the joinder in the same trial of the appellant Hmat Gyi and the acquitted accused Tin Maung, was justified in law.

For the reasons given above, we consider that apart from the evidence of Tin Maung under section 342 (1) of the Criminal Procedure Code, there is a *prima facie* case against the appellant Hmat Gyi for the offence of murder of the deceased Maung Tin Ngwe. The evidence of Tin Maung implicating Hmat Gyi may, therefore, be taken into consideration to strengthen the case against Hmat Gyi.

There is very little explanation as to why the murder should have taken place and the only reason that can be given is that Hmat Gyi was under the influence of liquor at that time and that he was in some way annoyed at the behaviour of the deceased Maung Tin Ngwe. These facts may, perhaps, be taken into consideration if and when Hmat Gyi applies for clemency. However the law stood at the time when this murder was committed, Hmat Gyi

(9) (1949) B.L.R. 582. (10) (1956) B.L.R. Pat. 273.

must be convicted of the offence punishable under section 302 of the Penal Code and the sentence of death imposed upon him by the trial Judge must be confirmed. His conviction and the sentence are therefore confirmed and the appeal is dismissed.

H.C. 1960

MAUNG HMAT GYI v. THE UNION OF BURMA.

U SAN MAUNG, J.

U SAW BA THEIN, J.—I agree.

CRIMINAL REVISION.

Before U Aung Khine, J.

H.C. 1960 — *Nov.* 25.

U PU AND ONE (APPLICANTS)

v.

THE UNION OF BURMA (U SAN MAUNG) (RESPONDENT).*

Leave and Holidays Act, s. 2—"Employer"—President and Managing Vice-President of Co-operative Society—Liability to prosecution—S. 15 (1).

A Co-operative Society, by reason of its registration, becomes a body corporate under s. 31 of the Co-operative Societies Act and its President and Managing Vice-President would therefore come within the definition of "employer" in s. 2 of the Leave and Holidays Act, 1951.

Where the Co-operative Society is an association of individuals and not a company a prosecution would lie against its President and Managing Vice-President under s. 15 (1) of the Leave and Holidays Act.

Cheng Po for *Nyi Nyi* for the applicants.

Tin Ohn (Government Advocate) for the respondent.

U AUNG KHINE, J.—U San Maung, Inspector of Labour Laws, filed a complaint in Criminal Regular Trial No. 54 of 1960 of the 3rd Additional Magistrate, Bassein, against (1) U Pu and (2) U Hamed, the President and Managing Vice-President respectively of the Central Co-operative Society of Bassein under section 14 (1) of the Leave and Holidays Act, 1951 read with section 4 (5) of the said Act or in the alternative with section 4 (1) (*a*) and 4 (3) on the ground that the above-said co-operative society failed to settle within two days after discharge, the earned leave salary of five employees discharged by them, or alternatively that the said society had failed to fix the time at which earned leave of the said employees may be taken by these discharged employees within three months from

* Criminal Revision No. 161 (B) of 1960.

Application under s. 439 of the Criminal Procedure Code to quash the Proceedings.

the last date of the period of twelve months in respect of which the earned leave is to be granted.

U Pu and U Hamed appeared before the trial Magistrate and when the particulars of the offence were stated to them they denied that the employees named in the complaint were discharged by the society or that they (the applicants) were the employers of the said employees.

After this the applicants filed an application in Criminal Revision No. 92 of 1960 of the Court of Session, Bassein, for quashing the proceedings against them on the ground that they were only two out of nine members of the Executive Committee of the above-named co-operative society, and that the two of them alone were not competent under the bye-laws of the Society to transact its affairs, and that in the circumstances the prosecution of the two of them alone was bad in law. The learned Sessions Judge summarily dismissed their application on the ground that the prosecution was competent under section 15 (2) of the Leave and Holidays Act, 1951.

The applicants have now come before this Court on further revision stating that they are not "employers" within the meaning of Leave and Holidays Act, 1951 and therefore they are not liable to be prosecuted and punished under the said Act. They further contended that the learned Sessions Judge erred in holding that the said prosecution was competent under the provisions of section 15 (2) of the Leave and Holidays Act, 1951.

The Leave and Holidays Act, 1951 is a piece of social legislation designed to safeguard the interests, in matters of leave and holidays, of persons employed permanently or temporarily in trade or industry or establishment specified in its Schedule. In section 2, the definition of "employer" is given and it reads as follows:

> "'employer' includes any body of persons whether incorporated or not and any managing agent of an employer and the legal representative of a deceased employer."

H.C. 1960

U PU AND ONE v. THE UNION OF BURMA (U SAN MAUNG).

U AUNG KHINE, J.

The Central Co-operative Society of which the applicants are the President and Managing Vice-President is a registered society and by its registration, under section 31 of the Co-operative Societies Act, this society had become a body corporate and accordingly they would come within the definition of "employer" under the Leave and Holidays Act, 1951.

Although the prosecution of the applicants may not have been competent under the provisions of section 15 (2) of the Leave and Holidays Act, by reason of the fact that the Central Co-operative Society, Bassein, is not a Company, I am of the opinion that the prosecution against them would certainly lie under section 15 (1) of the said Act. Section 15 (1) reads:

> "Where the employer is a firm or other association of individuals, any one of the individual partners or members thereof may be prosecuted and punished under this Act for any offence for which the employer is punishable."

The Central Co-operative Society is an association of individuals and therefore the applicants are liable to be prosecuted.

For these reasons, the application fails and it is accordingly dismissed.

APPELLATE CIVIL.

H.C. 1960

Dec. 20.

Before U San Maung and U Thaung Sein, JJ.

IN THE MATTER OF A PLEADER.*

Professional Misconduct.

Where the allegation against the pleader appearing for the complainant that in consideration of the offer of a bribe of K 200 by the accused, he had deliberately absented himself from the Court thereby procuring the discharge of the accused has not been proved and the pleader has tried to explain why he was not in Court when the case was called resulting in the discharge of the accused.

Held: That although the failure of the pleader to appear may be due to mere thoughtlessness in not having someone to represent him at the Court during his absence, it was not due to gross negligence on his part as to warrant taking action against him under s. 13, clause (*b*) of the Legal Practitioners' Act.

Munireddi v. *K. Venkata Rao*, 17 I.C. 544; *Emperor* v. *Ranjani Kanta Bose and others*, 49 Cal. 732; *In the matter of a pleader*, (1924) I.L.R. 2. Ran. 265.

Ba Kyaw (Government Advocate), *Amicus Curiae.*

P. N. Ghosh for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—This is a report made by the learned Chief Judge of the City Civil Court, Rangoon, after an enquiry into the conduct of Mr. N. C. Ghosh, a pleader of Rangoon. On the 1st of April, 1957, one Mirjan Pathan, a licensed stamp-vendor of No. 561, Merchant Street, Rangoon, filed a complaint before the Registrar of this Court, charging Mr. N. C. Ghosh of professional misconduct. His case was that he had engaged Mr. Ghosh, as his pleader in respect of two criminal cases before the Court of the Honorary Magistrates, namely, Criminal Summary Trial No. 1369 of 1951 and Criminal Summary Trial No. 860 of 1951, and that during the pendency or

* Civil Misc. Application No. 38 of 1959.

Complaint against Mr. N. C. Ghosh, Pleader under s. 13 of the Legal Practitioners' Act.

H.C. 1960

IN THE MATTER OF A PLEADER.

U SAN MAUNG, J.

these cases, he had asked Mr. Ghosh whether he would have enough time to proceed to his homeland in East Pakistan on urgent business and on Mr. Ghosh's assuring him that the hearing date would be about 3 months after the date of his conversation with him, he left for East Pakistan, trusting Mr. Ghosh to watch over his cases during his absence. On his return to Rangoon he asked Mr. Ghosh about the result of these cases, and he was informed that the accused therein, namely Syed Ahmed had been discharged by the Magistrate on the ground that the cases were very weak and that Mr. Ghosh was also of the same opinion as the Magistrate. Mr. Ghosh also advised him not to waste any time and money by preferring appeals against the orders of discharge in the two aforesaid cases. Later, he was informed by the accused Syed Ahmed himself that Mr. Ghosh had deliberately abstained from appearing in the two cases in order to ensure automatic discharge of the accused and that for this, Syed Ahmed had to pay a bribe of K 200 to Mr. Ghosh.

When directed to do so by the High Court, Mirjan Pathan filed an affidavit sworn by Syed Ahmed in support of his complaint against Mr. N. C. Ghosh. Accordingly, the High Court after framing two charges against Mr. N. C. Ghosh directed the learned Chief Judge of the City Civil Court to make an enquiry into the charges under section 13 of the Legal Practitioners' Act against Mr. Ghosh. These charges related, firstly to the deliberate non-appearance of Mr. Ghosh on 5th of March, 1953 on which date Criminal Trial Nos. 860 of 1951 and 1369 of 1951 were fixed for the hearing of the case against Syed Ahmed; secondly, to the alleged demand for an acceptance of a bribe of K 200 from Syed Ahmed with a view to absent himself on the date fixed for the hearing of the above-mentioned cases, and thus ensuring the discharge of Syed Ahmed.

At the hearing, Mirjan Pathan and Syed Ahmed gave evidence against Mr. Ghosh while Mr. Ghosh himself gave evidence on behalf of his own defence. The learned Chief Judge of the City Civil Court after a review of the evidence recorded in the case, came to a finding against Mr. Ghosh on the first charge in these words: "N. C. Ghosh definitely asked for 5th of March 1953 as being the last adjournment and it was at his request for that particular date that the Court had in fact, granted him that day. In spite of this, however, Mr. N. C. Ghosh admittedly failed to put in appearance on 5th March 1953 when the cases were called on that day. True, the accused was discharged on that day under section 259 of the Criminal Procedure Code, because of the absence of the complainant (Mirjan Pathan), but nonetheless, when the Court had specifically granted him time till 5th March 1953, at his own asking, it was his duty, as the lawyer engaged by the complainant to appear and conduct his cases to be present on that day when the cases were called, irrespective of whether the complainant was present or not; and when he had, thus, defaulted to put in appearance on that day, he was, in my opinion, guilty of grossly improper conduct."

Regarding the second charge however, the learned Chief Judge of the City Civil Court disbelieved the testimony of Syed Ahmed that a bribe of K 200 had been paid to Mr. Ghosh in order to ensure his discharge. He, however, concluded his finding with these words: "There is, thus, no proof of bribe giving, but there can be suspicion that Mr. N. C. Ghosh had absented himself in Court on the day in question because of an offer of a bribe. I hold, therefore, that he is not guilty of this charge."

In the result, the learned Chief Judge of the City Civil Court recommended that Mr. N. C. Ghosh be suspended from practice for four months in view of his finding on the first charge. It is however, obvious to us that the

H.C. 1960

IN THE MATTER OF A PLEADER.

U SAN MAUNG, J.

punishment recommended against Mr. N. C. Ghosh was influenced by the suspicion that Mr. N. C. Ghosh had acted as he did because of the offer of a bribe by Syed Ahmed.

Now, a reference to the diary entries in Criminal Summary Trial No. 1369 of 1951 and Criminal Summary Trial No. 860 of 1951 shows that on the 29th January, 1953, Mr. Ghosh appeared for the complainant and asked for adjournment on the ground that the complainant Mirjan Pathan had to proceed to India on urgent business and adjournment was accordingly given, for the appearance of the complainant on the 26th February, 1953. On the latter date, Mr. Ghosh pleaded for another adjournment on the ground that the complainant who was due to arrive on the 5th February was being held up in Chittagong so that the last adjournment till 5th March, 1953 was given for the appearance of the complainant. On the 5th March, 1953, both the complainant and his Counsel Mr. N. C. Ghosh being absent, the accused was discharged under section 259 of the Criminal Procedure Code as that date was the last adjournment for the appearance of the complainant.

It is further noticed that although Criminal Summary Trial No. 860 of 1951 was instituted on the 3rd May, 1951 and Criminal Summary Trial No. 1369 of 1951 was instituted on the 5th of July 1951, Mirjan Pathan was not yet examined as a witness in the case, although he had been examined as early as 10th May, 1951 and 5th July, 1951 on oath prior to the issue of summonses for the appearance of the accused. Therefore, when Mirjan Pathan stated in the course of this enquiry proceeding that on his return from Pakistan on 21st March, 1953, he went to see Mr. Ghosh about his case, and was told that the Magistrates had discharged the accused on the ground that the cases against the accused were very weak, it is a matter for consideration whether Mirjan Pathan was so

gullible as to accept Mr. Ghosh's explanation. As a man of ordinary prudence, he should have verified whether the discharge of the accused was on the ground stated by Mr. Ghosh. This has not been done.

The complaint against Mr. Ghosh was filed on 1st April, 1957 more than 4 years after Mirjan Pathan returned from Pakistan. His explanation was that in 1956, he was informed by Mr. Ghosh's clerk Gani that the discharge of Syed Ahmed was due to the failure of Mr. Ghosh to appear in Court and four or five months later, Syed Ahmed himself informed him that for a consideration of K 200 Mr. Ghosh had deliberately refrained from appearing in Court in order to ensure the discharge of Syed Ahmed from the cases. This explanation will have some substance if the story of the offer to and the taking of bribe by Mr. Ghosh is reliable. However, Syed Ahmed, who is the sole witness for this alleged incident has made contradictory statements in his affidavit and in his evidence before the learned Chief Judge of the City Civil Court. What he said in his affidavit was thus:

> "I say that during the pendency of both the aforesaid cases Mr. N. C. Ghosh pleader for Mirjan Pattan had approached me saying that his client Mirjan Pattan is away in East Pakistan, and if I gave him K 200 he would not appear in both the aforesaid cases on the dates fixed by the Hon'ble Magistrate, and the Court will ultimately discharge me in both cases.
>
> I say that the opportunity was very fitting and quite reasonable, so I took opportunity and paid Mr. N. C. Ghosh the K 200.
>
> I say that the date I paid Mr. N. C. Ghosh the said K 200 Mr. N. C. Ghosh did not appear in Court in both cases and neither was his client Mirjan Pattan in Rangoon at the time.
>
> I say that the learned Magistrate finding that both the pleader Mr. N. C. Ghosh and the complainant Mr. Mirjan Pattan absent in Court, the learned Magistrate discharged me under section 259 of Criminal Procedure Code on 5th March, 1953."

H.C. 1960

IN THE MATTER OF A PLEADER.

U SAN MAUNG, J.

The story told by Syed Ahmed in his evidence is contained in the following paragraph:—

> "One day, about 6 years ago, when CR. T. 860/51 and CR. T. No. 1369/51 were pending in the Court of Honorary Magistrate, 1st Bench, Rangoon, Abdul Gani, clerk to Mr. Ghosh, approached me at about 3 p.m. at a tea shop in Barr Street. He told me that if I paid something to Mr. N. C. Ghosh, he would abstain from appearing in the 2 criminal cases mentioned above. Abdul Gani came and told me about this, because Abdul Gani was a close friend of mine. As I did not believe Abdul Gani I told him that I would pay Mr. N. C. Ghosh only upon those two cases being thrown out and I have been discharged. On the next adjournment subsequent to this, when the cases were called in the Court of the Honorary Magistrates, Rangoon, Mr. Ghosh was absent and I was discharged. That day when I was discharged, the complainant Patan was also absent. About a week after I had been discharged; on a certain day at about 8 p.m., I went alone to Mr. N. C. Ghosh's house at No. 22 or 23, 52nd Street, Rangoon, taking with me one 100 rupee note and 10 ten rupee notes, I met N. C. Ghosh at his house and I handed over to him the notes. True, I gave the money to him as gratification for the criminal cases ending in my discharge because of the absence of Mr. N. C. Ghosh."

When a witness on whose sole testimony the story of the alleged offer and acceptance of bribe rests has made such a contradictory statement as shown above, we have no option but to reject the same. It would not be proper on our part to say as the learned Chief Judge of the City Civil Court has done that although there is no proof of bribe taking, there may be suspicion that Mr. N. C. Ghosh had absented himself in Court on the day in question because of an offer of a bribe.

Mr. N. C. Ghosh's explanation for his absence in Court on the 5th March, 1953 was that he went at 11-45 a.m. to find that the Honorary Magistrates were not yet sitting, and that when he went again about half an hour later, he learnt that the accused had been discharged. At this

distance of time it is not possible for Mr. Ghosh to substantiate his story by corroborative evidence, and it is not possible for us to say whether his story was or was not true. No doubt, it was the duty of Mr. Ghosh to be present in Court at the time when the case was called. However, we are not prepared to say that his failure to appear was due to gross negligence on his part.

Mr. Ghosh has alleged that the present complaint against him was actuated by malice because of bad feeling between him and Mirjan Pathan. In cross-examination, Mirjan Pathan admitted that a decree for K 3,500 had been passed in favour of Mr. Ghosh against him and two others in Civil Regular Suit No. 1243 of 1955 prior to the date on which he filed the complaint against Mr. Ghosh. He also admitted that he had made a complaint to the Foreign Exchange Controller that Mr. Ghosh used to remit bank drafts to India when his family was really living in Rangoon and that on one occasion, he took the side of Daw Tin Mya and assaulted Mr. Ghosh with an empty soda-bottle, in a quarrel between Daw Tin Mya and Mr. Ghosh. However, since we have already held that the second charge against Mr. Ghosh has not been proven, it is not necessary to consider this aspect of the matter.

Regarding the legal aspect of the omission of Mr. Ghosh to appear in Court on the 5th of March, 1953 when the cases were called, we have the following cases in mind:—

In *Munireddi* v. *K. Venkata Rao* (1), a Full Bench of the Madras High Court held that mere negligence as the omission by a pleader to do his duty may not amount to misconduct, but that where the negligence is gross or where the pleader falsely repudiates an agreement that he had entered into with his client, he is amenable to the disciplinary jurisdiction of the High Court.

(1) Indian Cases, Vol. 17, p. 544.

H.C. 1960

IN THE MATTER OF A PLEADER.

U SAN MAUNG, J.

In *Emperor* v. *Ranjani Kanta Bose and others* (1), Woodraffe, J. observed that even if a pleader is under an obligation to attend Court on behalf of his client, he can successfully plead as a lawful excuse that he was by circumstances not under his control prevented from doing so and that it would not also be possible to charge the legal practitioner with grossly improper conduct, whatever his liability to his client might be, if he omitted to carry out his duty to his client by reason of his genuine fear of any real and substantial injury, physical or otherwise to himself or his family. That was a case where a pleader did not appear before the Court because of a resolution to boycott the Courts.

In the matter of a pleader (2), a Bench of the late High Court of Judicature held that where in pursuance of a resolution of the Local Bar to boycott a Magistrate's Court, a pleader threw up his brief without first obtaining his client's consent and left his client undefended, he was guilty of unprofessional conduct.

In the case now under consideration, we are unable to come to the conclusion that the failure of Mr. N. C. Ghosh to appear before the Court on 5th March, 1953 amounted to gross negligence on his part. It might have been due to mere thoughtlessness in not having someone to represent him at the Court of the Honorary Magistrates while he was away elsewhere. For this reason, we do not consider that any action should be taken against him under section 13, clause (*b*) of the Legal Practitioners' Act for grossly improper conduct in the discharge of his professional duties. We therefore, direct that the rule be discharged.

U THAUNG SEIN, J.—I agree.

(1) 49 Cal., p. 732. (2) (1924) I.L.R. 2 Ran. 265.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

U SEIN MAUNG AND ONE (APPELLANTS)

v.

MA HIN HMINE / KO SEIN BA (RESPONDENT).*

H.C. 1960

Dec. 2.

Urban Rent Control Act. s. 11 (1) (d)—Reinstatement—Right of tenant evicted under.

Where the respondents who were tenants of a two-storeyed building belonging to the appellants occupying both the ground floor and upper floor, were ejected from the premises under s. 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act and applied for reinstatement on both the ground floor and upper floor of the new two-storeyed building built by the appellants, who offered to accommodate the respondents on the upper floor of the new building.

Held: That the order of the Township Judge directing that the respondents be accommodated both on the upper floor and ground floor of the new building was correct.

N. C. Sen for the appellants.

Kyaw Myint for the respondent.

U SAN MAUNG, J.—These are appeals under section 100 (*1*) (*a*) of the Civil Procedure Code against the judgments of the District Court of Myaungmya in Civil Appeal No. 4 of 1959 and Civil Appeal No. 3 of 1959 respectively. As the appellants in the two appeals are the same while the respondent Ma Hin Hmine in Civil Second Appeal No. 22 of 1960 and the respondent Ko Sein Ba in Civil Second Appeal No. 23 of 1960, were tenants of the same tenement house belonging to the appellants. Questions both of fact and law arising in both the appeals being the same, by consent of the Advocates appearing for the parties involved one judgment only will be passed in respect of both these appeals.

* Civil 2nd Appeals Nos. 22 and 23 of 1960 against the decree of the District Court of Myaungmya in Civil Appeal No. 4 of 1959.

H.C. 1960

U SEIN MAUNG AND ONE v. MA HIN HMINE

KO SEIN BA.

U SAN MAUNG, J.

The facts giving rise to the present appeals are briefly these. In Civil Regular Suit No. 4 of 1951 of the Township Court of Myaungmya, the appellants U Sein Maung and Daw Sein Nu obtained a decree against Ma Hin Hmine for her ejectment from a portion of the premises known as No. 20 in 7th Street, Myaungmya, while in Civil Regular Suit No. 3 of 1951 of the same Court the same appellants obtained a decree for the ejectment of Ko Sein Ba from the other portion of the same premises, the decrees being under section 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act. The appellants had to execute in each case a bond as envisaged in section 11 (1) (*d*) of the Act for the reinstatement of their tenants on completion of the building to be erected in place of the one from which Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba were to be ejected. The decrees were passed on the 13th of February 1952 after the Ministry of Finance and Revenue Notification No. 35, dated the 16th February 1951 had been published, exempting newly constructed buildings and substantially reconstructed buildings from the provisions of the Urban Rent Control Act, 1948. After the building was completed Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba made applications before the Township Court, Myaungmya, for their reinstatement in the new building and their applications were dealt with in Civil Miscellaneous Cases No. 2 of 1957 and No. 1 of 1957 respectively. The appellants opposed the applications on the ground that the tenants could not be reinstated in the new building as the provisions of the Ministry of Finance and Revenue Notification No. 35 aforesaid were applicable to the building which they had constructed. This contention was rejected by the Township Judge. The appellants appealed to the District Court, Myaungmya, and the learned District Judge by his judgments in Civil Appeals Nos. 1 and 2 of 1958, accepted the contention of the appellants and dismissed the applications of their tenants Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba

for their reinstatement in the new building. Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba then appealed to this Court and U Ba Nyunt, J. by his judgments in Civil Miscellaneous Appeals Nos. 18 and 17 of 1958 of the High Court set aside the judgments of the District Court of Myaungmya and restored those of the Township Judge, Myaungmya, for the reinstatement of the tenants Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba. Thereafter, in Civil Miscellaneous Cases Nos. 2 and 1 of 1959 of the Township Court of Myaungmya, Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba respectively made applications for their reinstatement in the newly erected building. The appellants thereupon offered to accommodate them on the upper floor only, but this offer was rejected by Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba on the ground that they had formerly been in occupation of both the ground-floor and upper floor of the old building from which they had to vacate by virtue of the decrees under section 11 (*1*) (*d*) of the Urban Rent Control Act. The learned Township Judge thereupon accepted the contentions of the tenants and passed orders to the effect that they be reinstated on both the ground-floor and the upper floor of the new building. The appellants then appealed to the District Court of Myaungmya, but the learned District Judge by his order in Civil Appeals Nos. 4 and 3 of 1959 concurred with the view of the Township Judge and dismissed the appeals of U Sein Maung and Daw Sein Nu. Hence, the present appeals under section 100 (*1*) (*a*) of the Civil Procedure Code.

In this appeal, it is contended, firstly, that the Township Judge was wrong in having passed his orders for the reinstatement of the respondents Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba in the building belonging to the appellants U Sein Maung and Daw Sein Nu, in view of the fact that the building had been exempted from the provisions of the Urban Rent Control Act of 1948 by the Ministry of Finance and Revenue Notification No. 35, dated the 16th

H.C. 1960

U SEIN MAUNG AND ONE v. MA HIN HMINE

KO SEIN BA.

U SAN MAUNG, J.

of February 1951. However, this contention had been fully dealt with by U Ba Nyunt, J. in his judgment in Civil Miscellaneous Appeals Nos. 17 and 18 of 1958 of this Court. In coming to the conclusion which he did the learned Judge relied upon two Bench decisions of this Court, *viz.*, *U Ba Sein* v. *Moosaji Ali Bhai Patail and one* (1) and *Messrs. Lakhany Brothers* v. *Sin Teik and one* (2). In the first case it was laid down that in a decree under section 11 (1) (*d*) of the Urban Rent Control Act the bond had to be executed by the landlord only as an additional safe-guard to the tenant as from the very nature of the decree, the tenant was entitled to reinstatement on completion of the building from which he had been ejected. In the second case it was laid down that except in the case where the Court passing the decree lacks inherent jurisdiction, " a Court to which such a decree has been transferred for execution must take the decree as it stands and is not entitled to question its validity upon the ground that the decretal Court had no jurisdiction, territorial, personal, or pecuniary, to pass it."

In my opinion, apart from the fact that the judgments of the two Benches of the High Court are binding upon me as a Judge sitting singly, they are, in fact, well supported by authority. I would not, therefore, burden this judgment by dilating on them.

Besides, the question whether or not the Township Judge of Myaungmya could order the reinstatements of the tenants Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba on the building belonging to the appellants U Sein Maung and Daw Sein Nu is, so far as the present parties are concerned, well settled by the judgment of this Court in Civil Miscellaneous Appeals Nos. 17 and 18 of 1958. Had the appellants been so minded they could have moved the learned Judge to grant them permission to file an appeal under

(1) (1953) B.L.R. 144 (H.C.).

v. Misc. Appeal No. 18 of 1956 of High Court.

section 20 of the Union Judiciary Act, failing which they could have applied to the Supreme Court for special leave to appeal under section 6 of the Union Judiciary Act. This course had not been adopted by them. It is settled law that the principles of *res judicata* as laid down in section 11 of the Civil Procedure Code together with the explanations thereto also apply to execution proceedings; [See *Daw Ohn Bwin* v. *U Ba and one* (1)], which was cited with approval by this Court in *Ali Hoosein* v. *W. Cooper and one* (2) and by the Supreme Court in *Ma Hla Yi* v. *Ma Than Sein and two* (3).

The only question which remains to be considered is whether the learned Township Judge's orders in Civil Miscellaneous Cases Nos. 2 and 1 of 1959 of the Township Court of Myaungmya, to the effect that the respondent Ma Hin Hmine and Ko Sein Ba be accommodated on both the groundfloor and upper floor of the new building, are correct. The building from which these persons had been ejected was a two-storeyed building situated near the bazaar which was the best business quarter in Myaungmya. They were accommodated on both the ground-floor and the upper floor. It, therefore, stands to reason that when a new two-storeyed building has been erected in place of the old one they should be accommodated on both the ground-floor and the upper floor; otherwise, they would be deprived of the advantage of occupying the ground-floor of a building in the best business quarter of the town. It has been argued that the appellants in constructing the new building had erected the staircase in such a way that it would be inconvenient for both the tenants to use it in proceeding to the upper floor from the ground-floor. This is, however, no sufficient reason for refusing to reinstate them on both the ground-floor and the upper floor. It should be possible for the two tenants

(1) I.L.R. 8 Ran. p. 302. (2) (1949) B.L.R. 543 (H.C.).
(3) (1953) B.L.R. 55 (S.C.).

H.C. 1960

U SEIN MAUNG AND ONE v. MA HIN HMINE

KO SEIN BA

U SAN MAUNG, J.

to come to some mutually satisfactory arrangement to make use of the stair-case. It is not for the appellants to say that since it would cause a certain amount of inconvenience to the tenants they should only be accommodated on the upper floor and not on the ground-floor.

For these reasons the appeals fail and must be dismissed with costs, Advocate's fees in this Court being assessed at 3 (Three) Gold Mohurs.

APPELLATE CIVIL.

Before U San Maung, J.

P. L. K. KASI CHETTYAR (*a*) U KASI AND ANOTHER (APPELLANTS)

v.

KO MAUNG SEIN AND ANOTHER (RESPONDENTS).*

H.C. 1960 — *Dec.* 10.

Receiver—Object and purpose of appointment of—Possession of—Suit for ejectment by a party from house in possession of Receiver—Not maintainable.

As a matter of general principle the object and purpose of the appointment of a Receiver is to ensure the preservation of the subject-matter of the litigation pending a judicial determination of the rights of the parties to the suit. The Receiver is an officer or representative of the Court and subject to its orders and his possession is the possession of all the parties to the proceedings according to their titles.

Administrator-General of Bengal v. *Prem Lal Mullick and others*, 22 I.A. 203 ; *Orr* v. *Muthia Chetti*, I.L.R. 17 Mad. 501 ; *N. Namberumal Chetty* v. *P. Ramayya Naidu*, A.I.R. (1942) Mad. 602 ; *Gopaldas Khettry* v. *Phulchand Pursottamdas*, 50 C.W.N. 229 ; *Nilkantha Narayan Singh* v. *M.S. Zoha, Official Receiver of the Calcutta High Court*, I.L.R., 22 Pat. 256, referred to.

The suit by the appellants for ejectment of the first respondent Ko Maung Sein from a room in the house of which the second respondent, the Bailiff of the District Court of Bassein has been appointed Receiver is clearly not maintainable in law.

Sm. Annapurna Dasi w/o Upendra Nath Basu and others v. *Sarat Chandra Bhattacharjee and others*, A.I.R. (1942) Cal. 394, distinguished.

N. C. Sen for the appellants.

D. N. Dutt for the respondents.

U SAN MAUNG, J.—This is an appeal by P. L. K. Kasi Chettyar (*a*) U Kasi and his wife, Daw Tint, against the judgment and decree of the District Court of Bassein in Civil Appeal No. 7 of 1958, confirming those of the Subdivisional Court of Bassein in Civil Regular Suit No. 1 of 1958 where the learned Subdivisional Judge dismissed the suit of the appellants who were the plaintiffs in that case

* Civil 2nd Appeal No. 27 of 1959 against the decree of the District Court of Bassein in Civil Appeal No. 7 of 1958.

H.C. 1960

P.L.K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER *v.* KO MAUNG SEIN AND ANOTHER.

U SAN MAUNG, J.

as against the defendant-respondents Ko Maung Sein and the Bailiff of the District Court of Bassein in his capacity as a Receiver. The facts leading to the present appeal are briefly as follows:—

In Civil Regular Suit No. 3 of 1951 of the District Court of Bassein one Shashamal (*a*) Shayush Amma who described herself as the daughter of the late A. N. Govindan Maistry, sued the present appellants P. L. K. Kasi Chettyar and his wife Daw Tint for a declaration that she was the owner of a two-storeyed pucca building known as No. 24, Merchant Street, Bassein, with its site being Holding No. 12 of 1927-28, measuring ·042 of an acre in Tayoksu Akwet 82 (*b*) Bassein West and for possession of the same. Her case was that prior to the year 1928, she had been wrongfully dispossessed of this property by her brother G. Subramoniam who was an insolvent. Therefore, in Civil Regular Suit No. 25 of 1928 of the District Court of Bassein, she sued Subramoniam for a declaration of her ownership of the property and for possession thereof and a decree was accordingly passed in her favour on the 10th of June 1929. After obtaining this decree this property was managed on her behalf by V. M. R. P. Chettyar Firm of Bassein until the month of July 1947. During that month however, the tenants residing in the building were coerced into paying rents to and in the name of one Dr. Ba Choe who was a close friend of P. L. K. Chettyar and his wife Daw Tint. On the 10th of July 1947, a sale deed purporting to transfer the building in suit to Dr. Ba Choe for a consideration of Rs. 4,000 was executed by G. Subramoniam against whom Shashamal had obtained the decree on the 10th of June 1929. G. Subramoniam, although an insolvent, purported to execute the deed for himself as well as for his four minor sons who were born only after Shashamal had filed the Civil Regular Suit No. 25 of 1928 in the District Court of Bassein. In these circumstances, Dr. Ba Choe in

whose favour the building in question was transferred, obtained no right and title whatsoever in that property Again, on the 11th of August 1948, Dr. Ba Choe executed a document purporting to sell the property for a sum of Rs. 4,000 to P. L. K. Kasi Chettyar and his wife Daw Tint and after this sale, they continued to collect the rents from the property. Therefore, Shashamal had to file the suit for a declaration that she was the owner of the property and for possession thereof together with mesne profits up to the date of the suit.

P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint filed a written statement whereby they denied the title of Shashamal or her alleged relationship to G. Subramoniam. Their defence was that the building in suit was a co-parcenary property of G. Subramoniam and his sons after the death of A. N. Govindan Maistry and that, therefore, Dr. Ba Choe, their predecessor-in-title and they, were the legal owners of the property.

While the above suit was pending, Shashamal filed an application for the appointment of a Receiver of the property in suit and the learned District Judge, Bassein, by his order dated the 22nd of July 1952 in Civil Miscellaneous Case No. 15 of 1951 (arising out of Civil Regular Suit No. 3 of 1951) directed that a Receiver be appointed with full powers under Order 40, Rule 1 of the Civil Procedure Code. Kasi Chettyar and his wife Daw Tint appealed against the order of the District Judge appointing a Receiver over the building but their appeal was summarily dismissed by the High Court. Thereafter, after some delay over the choice of a Receiver, the Bailiff of the District Court, Bassein, was appointed to act as one. The Bailiff is still in charge of the building known as No. 24, Merchant Street, Bassein, as a Receiver thereof.

In Civil Regular Suit No. 15 of 1953 of the Subdivisional Court of Bassein, the present appellants U Kasi and Daw Tint sued the 1st respondent Ko Maung Sein for his

H.C. 1960

P. L. K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER v. KO MAUNG SEIN AND ANOTHER.

U SAN MAUNG, J.

ejectment from one of the rooms in House No. 24, Merchant Street, Bassein, on the ground that he was a trespasser in respect of that room. They also asked for mesne profits. Their case was that one, Ko Saung Shwin was their tenant in respect of Room No. 3 of House No. 24 and that on the 5th of September 1950, Ko Maung Sein who was a tenant of Room No. 4, offered to pay rent to them for Room No. 3 also for the month of August 1950 saying that Ko Saung Shwin left the premises leaving him in occupation. On inspection of the building they found that Ko Maung Sein had broken down the partitions between Rooms Nos. 3 and 4 and was in unlawful occupation of Room No. 3 from which they tried in vain to make him vacate. They, therefore, had to file the suit for the ejectment of Ko Maung Sein from this room and for mesne profits till the date of the suit.

Ko Maung Sein's defence was that he was in lawful occupation of the room as the previous tenant Ko Saung Shwin had left it to be occupied by him. He also contended that as he has been for a long time in occupation of this room with the permission of the Receiver appointed by the District Court of Bassein in Civil Miscellaneous Case No. 15 of 1951 (arising out of Civil Regular Suit No. 3 of 1951) the suit was not maintainable in law for non-joinder of the Receiver as a party-defendant. The learned Subdivisional Judge of Bassein, accepting the contention that the Bailiff of the District Court as Receiver in Civil Miscellaneous Case No. 15 of 1951 was a necessary party to the suit, dismissed the same and the appeal by P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint to the District Court of Bassein was dismissed by the then learned District Judge (U Ohr Khin) in his Civil Appeal No. 1 of 1954.

In Civil Regular Suit No. 1 of 1958, out of which the present appeal has arisen, the plaintiff-appellants P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint sued the defendant-respondent Ko Maung Sein and the Bailiff of the District Court

H.C.
1960
P.L.K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER *v.* KO MAUNG SEIN AND ANOTHER
U SAN MAUNG, J.

of Bassein, in his capacity as a Receiver. Their case was in all other respects substantially the same as in Civil Regular Suit No. 15 of 1953. This time, however, the defendant Ko Maung Sein contended *inter alia*, that the suit for his ejectment from Room No. 3 in House No. 24, Merchant Street, Bassein, was not maintainable in law as the Court had no jurisdiction to pass a decree for ejectment or possession of a room situated in a building in the possession of a Receiver as the Receiver is the only person who can file such a suit. This contention was accepted by the learned Subdivisional Judge, Bassein, who dismissed the suit and the appeal by the plaintiffs P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint to the District Court of Bassein was dismissed by the learned District Judge (U Aung Myo) in his Civil Appeal No. 7 of 1958. In so doing, the learned District Judge held that as the Receiver appointed by the District Court was still in charge of the building a decree for the ejectment of Ko Maung Sein from Room No. 3 and for possession thereof passed in favour of P. L. K. Kasi Chettyar and his wife Daw Tint would conflict with the order of the Court appointing the Receiver.

In the present appeal by the plaintiff-appellants P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint, it is contended on their behalf that even if the suit was not maintainable in its present form, it was within the power of the trial Court to transpose the name of the Receiver from the array of defendants to that of the plaintiffs and that the learned Judge of the Subdivisional Court was entirely wrong in dismissing the plaintiffs' suit as not maintainable in law. It is, therefore, a matter for consideration whether this contention can be allowed to prevail.

As a matter of general principle the object and purpose of the appointment of a Receiver is to ensure the preservation of the subject-matter of the litigation pending a judicial determination of the rights of the parties to the suit. The Receiver is an officer or representative of the

H.C
1960

P.L.K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER
v.
KO MAUNG SEIN AND ANOTHER.

U SAN MAUNG, J.

Court and subject to its orders and his possession is the possession of all the parties to the proceedings according to their titles. For example, it was observed by the Privy Council in *Administrator-General of Bengal* v. *Prem Lal Mullick and others* (1) that once a Receiver is appointed, he being an officer of the Court the property must, for all legal purposes, be regarded as being *in manibus curiae*. So also in *Orr* v. *Muthia Chetti* (2), it was observed as follows:

> "The appointment is the act of the Court and once made in the interests of justice or *ex debito justitiae*. He is an officer or representative of the Court, and subject to its orders. His possession is the possession of the Court by its receiver, and the tenants in possession, when he is appointed to receive rents and profits of immovable property, become virtually tenants *pro hac vice* of the Court, their landlord. His possession is the possession of all the parties to the proceeding according to their titles. The moneys in his hands are in *custodia legis* for the person who can make a title to them."

Similarly, in *N. Namberumal Chetty* v. *P. Ramayya Naidu* (3) it was held that, "a receiver appointed under Order 40, Rule 1 in a mortgage suit represents whoever may be found ultimately entitled to the property as the result of the suit." In *Gopaldas Khettry* v. *Phulchand Pursottamdas* (4), it was pointed out by Khundkar, J. that "the possession of a receiver is the possession of the Court and that it does not hold the property on behalf of the party at whose instance he is appointed. In *Nilkantha Narayan Singh* v. *M. S. Zoha, Official Receiver of the Calcutta High Court* (5), it was held that 'when a receiver is appointed the actual appointment operates as an injunction restraining the parties to the suit from interfering with the property but it does not affect outsiders."

(1) 22 I.A. 203.
(2) I.L.R. 17 Mad. 501 at 503.
(3) A.I.R. (1942) Mad. 602.
(4) 50 Cal. weekly Notes 229.
(5) I.L.R. 22 Pat. 256.

From the above authorities it is clear that once the Bailiff of the District Court was appointed receiver in Civil Regular Suit No. 3 of 1951 of the District Court of Bassein in which the title to the house known as No. 24, Merchant Street, Bassein, was in dispute between the present appellants U Kasi and Daw Tint on the one hand and Shashamal on the other, the Bailiff in his capacity as receiver entirely ousts P. L. K. Kasi Chettyar and Daw Tint from the possession of the building, whether actual or juridical. He is the only person who can sue Ko Maung Sein for the latter's ejection from Room No. 3 of the building. He has not only not elected to file such a suit but has admittedly collected rents in respect thereof from Ko Maung Sein with effect from the date on which he has taken charge of the building. Therefore, that part of the suit of the plaintiff-appellants for ejectment of Ko Maung Sein is clearly not maintainable in law.

The next question is whether the plaintiff-appellants' suit as against Ko Maung Sein for mesne profits for the period—September 1950 to March 1951—is maintainable especially when the plaintiffs have joined the receiver as a party-defendant. Such a suit will involve a declaration in favour of the plaintiffs that they were owners of the suit house the title of which is itself in dispute in Civil Regular Suit No. 3 of 1951 in connection with which the Bailiff has been appointed a receiver. Such a suit cannot, in my opinion, be maintainable.

The learned Advocate for the plaintiff-appellants has relied upon the case of *Sm. Annapurna Dasi w/o Upendra Nath Basu and others* v. *Sarat Chandra Bhattacharjee and others* (1). There the receiver in a partition suit raises a loan with the court's permission on a mortgage of the properties in respect of which he has been appointed a receiver. After the mortgagee obtained a decree against the receiver on his mortgage the parties to the partition

(1) A.I.R. (1942) Cal. 394.

H.C. 1960

P.L.K. KASI CHETTYAR (*alias*) U KASI AND ANOTHER v. KO MAUNG SEIN AND ANOTHER.

U SAN MAUNG, J.

suit brought a suit against the receiver and the mortgagee for a declaration that the mortgage and the mortgage decree were not binding on them or the estate as the receiver had acted in collusion with the mortgagee in agreeing to compound interest being charged on the loan. In these circumstances, it was held by a Bench of the Calcutta High Court that such a suit against the receiver was maintainable with the permission of the Court appointing the receiver. In my opinion, the circumstances in the case above-cited are entirely distinguishable from those in the present.

For these reasons, I hold that both the learned Judge of the Subdivisional Court, Bassein, in his Civil Regular Suit No. 1 of 1958 and the learned Judge of the District Court in his Civil Appeal No. 7 of 1958, were right in the conclusion arrived at by them that the suit as framed is not maintainable in law as the receiver himself has not asked the permission of the Court to transpose his name to the array of plaintiffs for the obvious reason that he has already started collecting rents from the defendant Ko Maung Sein from the date he took charge of the building and the question of transposition does not arise. For these reasons this appeal fails and is dismissed with costs, Advocate's fee being assessed at 5 (Five) Gold Mohurs.